الحمد للہ و المنتہ کہ کتاب مستطاب تفسیر یوسف

مسمّٰی بہ

# گلزار یوسف علیہ السلام

یعنی

# قصص المحسنین جدید کلاں

مصنفہ

مولوی محمد ولید صاحب بھیروی

نوات بکڈپو چوک شاہدولہ گجرات

## تقریظ از نتائج طبع منشی محمد منظور علی صاحب منظور خلف حضرت مصنف سلمہ اللہ تعالیٰ

شکر الٰہی شکر الٰہی جس نے کرم کمایا
چھ واری ایہ چھپ کر لگے ورتیا وچہ سلنساراں
جتنی مقبولیت فضلوا اس قصے دی ہوئی
باراں ہزار برابر اگے چھپیا ہے چھ واری
ہر کوئی طلب خریدن کارن نال محبت دھاناں
بہت ہوئی مشہوری اسدی ہر ہر شہر گرائیں
اچھلیا دریا کرم دا جگ اچھلیں آئیا
آکر یا جگ کھا الائے رحمت فضل قدیروں
جو اکواری پڑھدا اسنوں دلوں تصدق جاندا
کتھے بصیرہ وطن مصنف تھا جنہ شہر یمن نا
کتھوں توڑی شعر اسدے نے جا کر جادو پائے
منصف قدر پچھانن والے مڑ مڑ شوقوں پڑھدے
عزت حرمت ویکھ گئے دی اجکو کی حسد کریندا
رب وڈا توفیقاں والا جو چاہے سو کردا
مولا نال نہ زور کسے دا جو سب جگ نوں پالے
شعر پذیر پذیر کیتا رب ملکاں تے ورتایا
اسدی نقل اٹے اوہ بھالویں سے قصے بنوان
چن وے ویکھن والے تائیں جے سو ملے نشاناں
دینہ راتیں دا قدر پچھانن نظر جنہاں دی ہوئی
بیشک قدر ہووے ہر شے دا آپو اپنی جائی
اپنی طرفوں حاسد لوکاں کیتیاں سو تدبیراں
ناحق غلطیاں پکڑن اوپر زور لگائے کتباں
پھر بھی شر شریراں دے تھیں مولا آپ بچاسی
منگ دعا منظورا فقیرا پیش خداوند سائیں

ایہ گلزار یوسف دا قصہ فضلوں پھر چھپوایا
دست بدست خریدن لے گئے لوک ہزاراں
وچہ پنجابی ایسا قصہ ہور نہ بنیاں کوئی
رکھنا بھی نہ ملیا ہرگز نال خدا دی یاری
پورا سال نہ کڈھیا اس نے ایسا جلد وکا…
دوروں دوروں شکر بنائے آون چائیں چا…
ایہ گلزار خدا دے فضلوں جس سنیاں منگوا…
کتھوں نیک پیاں وچ دھماں شعر پذیر فقیر دا
بھاویں جیبھ رہے ناشکروں دلنوں کڈھدے
رکھتے چین ماچین ولایت جتھے د…
شوقوں لوک کرا چھپیں …
سن سن حاسد ہور مخالف …
جیونکر ریلے کیتے اندر دخل دھکے نے و…
جسنوں چاہے عزت دیوے حاسد جل جل…
مڑ مڑ آپ ہوون شرمندے حسد کما ور…
دو تیاں لوتیاں لاون والیاں دسو کی پھل…
ایپر لوک جو اکھیں والے ہرگز بھل نہ جاو…
ویکھ انہاں نوں بھل نہ جاوے طالب یار سیاں
بے نابینا فرق نہ جانے اس تے گلہ نہ کوئی
دیویاں نال نہ مدہم ہووے سورج دی روشنائی
کئی الزام لگائے جھوٹے بھیڑے دیاں …
آخر کار انہاں دیتا ہیں منہ وچہ مکھیاں پیاں
ویری جیکر ویر کمایا اپنا کیتا پاسی
اس گلزار دیاں خوشبوئیں رہن قیامت تائیں

…تے لایا
…خدایا
…لگایا
…نبھایا
…یا

هٰذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الحمد للہ والمنتہ کہ کتاب مستطاب تفسیر سورہ یوسفؑ

المسمیٰ بہ

# قصص المحسنین جدید کلاں

معروف بہ

## گلزارِ یوسف علیہ السلام


مصنفہ

شاعر خوش مقال ناثر بے مثال راجی رحمتہ الغفار مولانا مولوی محمد دلپذیر سلمہ اللہ القدیر

ساکن قصبہ بھیرہ ضلع خوشاب لاہور پنجاب نظر ثانی و تصحیح مصنف رح



ناشر شوکت بکڈپو چوک شاہدولہ گجرات پنجاب

قیمت فی جلد دس روپے

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

# جلد اوّل

## حمد باری تعالےٰ

ذاتی اسم کریم سچّے دا جیو آیا جیو آیا
پاک منزہ پاک منزہ واحد عالی پایا
دسترخوان فراخ زمیں دا دور دراز وچھایا
آدم جن حیوان پرندہ جو دنیا تے آیا
لنگر جاری لیل نہاری خود قادر ورتایا
طبع موافق ہر لوں کھانا رات دنے اپڑایا
پہلے روز روزینہ ہر دا جو خالق ٹھہرایا
جو جو رزق کسے دا لکھیا رتی فرق نہ پایا
دنیا وچہ ہزار اٹھاراں اس نے جون اُپایا
مخلوقات تمام زمیں تے جیہیاں جو جایا
مٹی تھیں کر آدم پیدا ہر کولوں وڈیایا
پالی اوپر صورت نقشہ لکھ درست لکایا
رنگت روغن صبغۃ اللہ دا خوب عجوب ڈکایا

بسم اللہ بسم اللہ کرکے چھُم اکھیں تے لایا
خالق عالم باہجھ مثالوں واہ دھن بار خدایا
خاص خزانیوں کھول روزینہ لنگر عام لگایا
ہر ڈے تائیں وکھرو وکھرا آپ رزق پہنچایا
ہر لوں رزق پوچاون سندا بیڑا آپ اٹھایا
جو چاہے سو کھاوے کوئی ایسا لنگر لایا
چنگا بھاویں مندا ہووے ہر لوں نال بٹھایا
بیفرمانی کرنے بھلے ذرہ نہ مول گھٹایا
صورت رنگ آواز زباناں ہر دا جدا بنایا
عام خدا نے صنعت دے تھیں صورت جدا بنایا
کل پیدائش وچوں اس دا کیتا قدر سوایا
نقاشاں سر فیر کراہن ہوش حواس بھلایا
لکھاں وار نہ دھوتیاں جاوے ایسا رنگ چڑھایا

لکھ صابونا ملدے کوئی لاوے چاہے رنگ وٹایا
کالے وال سفیدی پکڑن جدوں بڑھیپا چھایا
جے ہک وند کسے دا بھجے لاوے سب سرمایا
جسنوں سے برسا ملدے اللہ دنیا وچہ جیوایا
عین عنایت تھیں جس ہر دم سکھ آرام ہنڈایا
جیدے گھر اولاد نہ ہووے رہے سدا سدھرایا
اوسنے درد سرے دی جسنوں ہووے کجھ گھبرایا
غالب امر مقدر خالق سر تے اسدا سایا
وچہ زمین آسماناں اسنے اپنا حکم چلایا
جسنوں چاہے تخت بٹھاوے لاوے بخت سوایا
خلقت دی آسائش کارن شمس چراغ جلایا
دیہاں راتیں شمس قمر نوں وچہ فرمان دوڑایا
تحت الحکم اوسے دے ہر شئے ہر نوں امر منایا
اسدے نال مخالف ہونا نہیں کسے دا پایا
اسدے امر مطابق جس نے اپنا عمل کمایا
ظاہر فعل کمایا بھاویں پردے وچہ چھپایا
غیب تمام زمین آسماناں اسدے علم سمایا
کامل اکمل علم الٰہی جانے حال وہایا
باہجہ اکھیں اوہ ویکھنہارا نام بصیر سدایا
کناں باہجھوں سندا ہر گل جو کجھ کسے الایا
سارا عالم روشن کیتا کن جدوں فرمایا
بکی امروں چوداں طبقاں ترت ظہور اپایا
ذرہ دیر نہ لگی اسنوں جاں اس کن سنایا
کیڈ آسمان زمین مجسم وچہ ہوا کھلوایا
ناچیزوں پھر آدم سازیا عقل تمیز سکھایا

ہر گز کدے نہ بدلے اکا ضائع وقت گنوایا
لکھ کروڑ لگائیے وسے پھر اوہ رنگ نہ آیا
ساری دنیا اندر اسنوں کسے نہ جوڑ وکھایا
مرن لگے تاں ہک ساہ اسدا کسے نہ مول ودھایا
جے ہکدم دکھا ندا آوے چاہے کون ہٹایا
اللہ باہجھوں کیہڑا اسنوں چاہے پت دلایا
لکھ طبیب کرن چترایاں ہوندا جو رب بھایا
کوئی نہ اسنوں موڑن والا سب جگ اس نوایا
حاکماں دا اوہ حاکم اسدا حکم نہ کسے ولایا
جسنوں چاہے تختوں سٹے بے پرواہ کہایا
ہر دو جہان اوچان وچالے اسدا چانن لایا
نت نواں سپدھ سر جنہاں دے پیش اہناں ندے پایا
سر اکھیں پہنیاں ہرنے جو اللہ فرمایا
اسدے امروں جو کوئی نٹھا سر چوری کرایا
دوہیں جہانیں مالک اسدا بیڑا بنے لایا
رب سچے نوں علم دوہاں دا اک برابر آیا
اول آخر خبراں اسنوں کجھ نہ کسے لوکایا
جو کجھ ہوندا جو کجھ ہوسی جو کجھ لنگھ سدھایا
کالی راتیں کھوج کیڑ یدا اسنوں نظری آیا
جہڑی بستری کل آوازہ سنیاں مطلب پایا
غوغا امر جلال اپنے دا وچہ جہان مچایا
نابودوں جس بود بنایا سب سامان رچایا
معدوموں سب بنیاں تنیاں کر موجود رکھایا
پانی اپر فرش زمین دا خاکوں ساز وچھایا
گھت سوال ربوبیت دا پکا عہد پکایا

آکھ بلی اقراری ہویا ہن اقرار بھلایا
زمیاں تے آسمان پہاڑاں چاون کنوں سدھایا
ہن اوہ ویلا ہتھ نہ آوے ہو عاجز پچھتایا
سرجنہارے دوس کو بہا جس لکھ کرم کمایا
قولوں ہارن کم نہ مرداں رکھ یقین جمایا
ہکو سبق جو وحدت والا استاکار پڑھایا
ہکو سبق جو وحدت والا استاکار پڑھایا
باطن اکھیں کھول پیارے تک کھاں اپنا پایا
بخش مراتب مٹی تائیں ملکاں تھیں وڈیایا
لاعلمی دا ملکاں پاسوں آپ اقرار کرایا
خاکی دی کر عزت نوریاں اپنا لنگ لہایا
بخشیا خلعت کرمنا دا بحر کرم نہلایا
لکھ انعام بنی آدمؑ نوں اس منعم پہنچایا
قدرت بے انداز اسدی دا انت نہ کسے پایا
نبی ولی تے پیر پیغمبر مومن عالی پایا
ہک جاہل ہک عالم فاضل پڑھیا علم پڑھایا
ہکناں نوں رب بخش ہدایت سدھے رستے لایا
ہکناں بیٹھ عبادت خانے رب دا نام دھیایا
ہکناں نوں رب عاشق کیتا ذاتی عشق لگایا
ہکناں ظلم اُتے لک بدھا ظلموں جگ کایا
ہکناں نوں رب دولت بخشی غیبوں مال لبھایا
ہک رزقے نوں دھکے دیون اتنا رب رجایا
ہک نوکر ہک چاکر ہکناں سپہ سالار اکھایا
ہکناں ریشم تے زربفتہ ساری عمر ہنڈایا
ہکناں نوں رب نرم تلایاں لیفاں وچہ سوایا

دوجا پھر بن سوچ سمجھے بھار امانت چایا
انس جہول امانت والا سر تے بوجھ اُٹھایا
آپے اپنا پیر پھسایا آپے غضب وسایا
آپے عہد کیتوئی آپے چاہے پیر ہٹایا
سچا گوہر داد ربے دی چاہیں خاک رلایا
اسدی عشق نہ چھوڑیں تینوں سے واری سمجھایا
تیرے اُتے زمینہ کرمدا کتنا رب برسایا
لاجواب انہاں نوں کیتا جاں سرجن تے آیا
کل اسمار سکھا آدمؑ نوں ملکاں نوں شرمایا
عالی منصب دے خاکی نوں نوریاں کنوں ودھایا
نحن اقرب دا وے حلیہ زیور قرب پہنایا
لا تحصوا انعام اسدے دا حد حساب نہ آیا
ہک آدمؑ دی نسلوں کیتا باغ بہار کھڑایا
ہکناں راہ کفر دے پکڑے دین ایمان گوایا
ہکناں پڑھ پڑھ علم اکٹھا کھوہ دے ٹل لڑھایا
ہکناں وچہ گناہاں اپنا بیڑا آپ ڈبایا
ہکناں وچ کلال خانے تے بھنگ شراب اڑایا
خشک بنلے ہک وانگ چوپایاں کھایا اتے وجایا
ہکناں نوں رب عادل کیتا عدلوں ملک وسایا
ہکناں کو کر محنت بھیڑیاں اپنا آپ رولایا
ہکناں ساری عمر اپنی وچہ کدینہ رج نہ کھایا
ہکناں شاہی لقب رکھائے ہک غریب اکھایا
ہکناں کفن نصیب نہ ہویا ننگے تن دفنایا
ہکناں نوں خود وسنے کارن کوٹھا ہتھ نہ آیا
ہکناں تن دے اوہڑن کارن کپڑا نہیں سوایا

ہکناں نوں رب دودھ ملائیاں مکھن کھنڈ چٹایا
ہکناں گوشت حلوا قلیہ زردا نت پکایا
ہکناں نوں رب طاقت بخشی فقراں طعام کھوایا
ہکناں دی اولاد ودھائی ہکیوں لکھ اگایا
ہکناں نوں رب دیا اُتے سو سو سال جوایا
ہکناں عین جوانی اندر ملک الموت بلایا
ہکناں تائیں جام شہادت اللہ پاک پلایا
ہکناں نین پران سلامت نور متھے چمکایا
ہکناں رب زور آور کیتا رستم نام کہلایا
ہکناں خوش آوازہ ہلتا مٹھا بول سنایا
ہکناں وچہ تلاوت مصحف دن تے رات لنگھایا
ہکناں مال اسباب تمامی ربّے نام لٹایا
ہکناں وانگ سرو شمشادے سوہنا قد سوایا
ہکناں نوں نت عیشاں خوشیاں سدا انند بنایا
ہکناں نوں آزادی بخشی سکھ آرام دلایا
ہکناں چوری پیشہ چایا جگدا مال چورایا
ہکناں نوں رب دانش بخشی عقل تمیز سکھایا
ہکناں سدا سواری ہکناں پیادے پیر ٹرایا
حضرت آدمؑ جد نہیاں گندم دانہ کھایا
الکھیں دے چمکارے جے اوہ چاہے ملک اڈایا
نوح نبی نوں جس طوفانوں امن امان بچایا
بیٹے کارن وچہ درگاہے نوح سوال سنایا
رہی زبان موہیں وچہ اسدی خوفوں سیس جھکایا
زکریا نوں سر دے اُپر آری رکھ چرایا
پیٹ مچھی دے اندر یونسؑ چالی روز رکھایا
ہکناں دا روح پانی نوں بھی سدا رہیا ترسایا
ہکناں رکھا ٹکڑا اوہ بھی پانی نال لنگھایا
ہکناں تائیں بوہے بوہے اللہ بھیکھ منگایا
ہکناں دے گھر ہک نہ ہوندا اوتر نام رکھایا
ہکناں تائیں جمدیاں اللہ قبریں دفن کرایا
ہکناں موجاں مان تمامی ڈیرا ٹھاں چایا
اک جوانی موتوں موئے بُرا نصیبہ پایا
ہک اُتھے ہک بوہلے منڈے ڈگڈگ حال ونجایا
ہک لِسّے کمزور وچارے ڈر کے جھٹ لنگھایا
ہکناں گو ہجا بول زبانوں سارا شہر ڈرایا
ہکناں توبڑے غزلاں ہر دم راگ ڈراگوں گایا
ہکناں کر کر جمع خزانے خیر فقیر نہ پایا
ہکناں واقد بالکل چھوٹا نال زمین رلایا
ہکناں سکھ نہ ڈٹھا کدیں دکھاں نت ستایا
ہکناں نوں وچہ بندیخانے عمراں قید کرایا
ہکناں حق بیگانے کولوں اپنا آپ بچایا
ہکناں سمجھ نہ آوے گلدی منتی مغز کھپایا
کیا مجال اس نال کسے دی کوئی نہ عذر لیایا
اوسے وقت بہشتوں کڈھ کے تن سو سال روایا
کوئی نہ اسنوں ہوڑ نوالا بے پرواہ کہایا
اوسے ہاوَ بلیٹا اسدا قہروں سار ڈبایا
اُلٹی جھڑک حضوروں آئی اللہ نے دھمکایا
بولے کون خدا دے اگے کس اماں نے جایا
کر کے صبر گیا سہہ اوہ بھی جو رب بھار سہایا
پھر رب صحیح سلامت کڈھیا وال نہ ہک دکھایا

ابراہیمؑ چخہ تے ڈھویا اسماعیلؑ کوہایا
پھر دوہانوں فضلوں رکھیا یارانہ آزمایا
صابر نوں ابلیسوں صدمہ کیڑا سخت وایا
ڈنگر مال نہ رہیا باقی اہل عیال لٹایا
پھر اسدے تن کیڑے پلیئے کل جثہ ترکایا
پھر جد فضل کرن تے آیا پلیوں روگ ونجایا
عالی حکمت اسدی سندا کجھ حساب نہ آیا
اسدے کم حسابوں باہر لکھاں عقل بھڑایا
بابجھ پیو اس کیتا عیسیٰؑ جگا لوچہ دھمایا
وچہ پنگھوڑے بال ایاناں قدرت نال بلایا
یوسفؑ نوں جس جگوں وکھرا حسن عطا فرمایا
سُفنے بدلے بھایاں پاسوں کھوہے وچہ سٹایا
اسدے حسن کمالوں بھانبڑ وچہ مصر بھڑکایا
خوابے اندر ویکھ زلیخاؒ اپنا بدن جلایا
جاں یوسفؑ پھر کھوہوں کڈھیا جاکے مصر وکایا
آ زلیخا مل خریدیا گولا رکھ نیہایا
جھاک مصیبت قید قضیئے آخر رب چھوڑایا
شاہ عزیز مویا تا اللہ یوسفؑ تخت بہایا
بھائی آمحتاج ہوئے پھر یوسفؑ حال جتایا
عذر معافیاں منگ بھراواں رٹھا ویر منایا
دھن مالک جس یعقوبؑ نوں یوسف فیر ملایا
درد جدایاں چھوڑ سدہایاں ہر وا روگ ونجایا
مدت رہی زلیخا روندی آخر رب ہسایا
وحدانیت دے ورڈگی اللہ فضل کمایا
واحد ذات معلےٰ اسدی صفتوں انت نہ پایا
فہم عقل اوراکاں کتھے بجھ بجھ عقل گنوایا
اس میداں عقلدا گھوڑا کسے نہ مول دوگایا
لا احصی اقرار زباں نوں خود حضرت فرمایا
لکھ صلوٰۃ سلام نبیؐ پہ نازل کریں خدایا
دوجگ وچہ پذیر بندیوں ہووے اسدا سایہ

# نعت سیّد کائنات محمد مصطفےٰ صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم

قَالَ اللّٰہُ تَبَارَكَ وَتَعَالٰی كَمَآ اَرْسَلْنَا فِیْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ یَتْلُوْا عَلَیْكُمْ اٰیٰتِنَا وَیُزَكِّیْكُمْ وَیُعَلِّمُكُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَیُعَلِّمُكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ۝

سورۃ بقر سپارے دوجے ویکھو آیت آئی
اہل ایماناں نوں رب اپنی نیکی یاد کرائی
قوم تساڈی وں تساں اندر ہیں ایسا نبیؐ لوچایا
جس تسانوں حکم اساڈا خوب طرح سمجھایا
کردا پاک تسانوں نالے علم کتاب سکھاوے
چنگے کم تسانوں دسے انجاناں سمجھاوے
تے اوہ جنہاں گلاں دی ہرگز خبر تسانوں ناہی
واضح کر سمجھائے اس نے کل احکام الٰہی

امر نہی تھیں واقف کیتا نیکی بدی جتائی
دسی کھول توحید بجھے دی شرکوں دور ہٹایا
خلت حرمت خیر شرارت دسی اُس اسانوں
کل جزا سزا عملاں دی قدر بقدر بتائی
عیش آرام آسائش نعمت جنت باغ بہاراں
اینویں دوزخ وچہ جو حالت ہوسی بے ایماناں
حج زکوٰۃ نمازاں روزے حق حقوق تمامی
خاص کتاب جو رب بھیجی پاک کلام خدائی
جس نکتے نوں سمجھ نہ سکے عالم وڈے سیلنے
جتنا علم رسول اللہ نوں بخشیا خالق سائیں
اسدے سینے وچوں باہر علم تمامی آئے
رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي موسےٰ رب تھیں کرے دعائیں
وسیا ابر ہدایت والا ریج لگا جگ سارے
اُچھلیا دریا کرم دا نکلی ٹھاٹھ جنابوں
چوداں طبق منور ہوئے خاطر جیہڑے دم دی
فرمانداری بے فرمانی اس نے کھول سنائی
کفر ضلالت تھیں دھکا یا رب دا راہ وکھایا
جنت دوزخ کولوں واقف کیتا آدمیانوں
جو کیفیت ذرہ ذرہ شیشے وانگ دکھائی
اہل ایمانانوں جو ملسن دسیا وچہ اخباراں
دکھ عذاب ایذا کلفت دسی شاہ جہاناں
ہر بندینوں دسی حضرت پاک رسول گرامی
حرف حرف دی شرح اسانوں پاک نبی سمجھائی
فوراً کرکے حل وکھایا پاک رسول ربانے
نہ کسے ہویا نہ کسے ہوسی روز قیامت تائیں
اللہ آپ پڑھایا اسنوں امی اجے سدائے
نے نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ہے انعام محمد تائیں
مخفی گنج علوم کھلارے ظاہر وچہ سنسارے
اُجڑی وحدت وسائی اللہ لکھیا فضل حسابوں
لکھے اسدی مدح پذیرا کیا توفیق قلم دی

## رُبَاعِیَاں

رحمت عالم ختم نبیاں حامی روز حشر دا
ملیا جسنوں لقب جنابوں سید خیر بشر دا

منظہر فیض اتم یگانہ سرور شاہ صفیاں
شافع امت مذنب کارن پیر تمام ولیاں

صدر نشین خلیفہ ربی شمس ہدایت آیا
کفر انہیر ونجایا جگوں نور ایمان کھنڈایا

پیر ولایت ابر ہدایت رہبر جمل جہاناں
عزت نبیاں شرف رسولاں فخر سبھی سلطاناں

مالک امت خیر امم دا ساقی حوض کوثر دا
اسدے نوروں ظاہر ہویا جلوہ شمس قمر دا

مصدر مہر نبوت عالی خاص امام نبیاں
افصح خاص لسان عرب دا اتقی وچہ تقیاں

مشعل وحدت بال نورانی گھر گھر چانن لایا
مکی مدنی ہاشمی عربی عبد اللہ دا جایا

ساری دنیا وچوں جسدا عالی دولتخانہ
ازل ازلوں اگے جسدا اللہ نال یرانہ

اسم معطر لیاں نبیؐ دا جاون داغ جگر دے
اسدی نوات مبارک آیاں ڈھگے کوٹ کفر دے
رب کیتے دو عالم بر جے اس حضرت دے در دے
حافظ حق پکڑی بانہہ پذیرا دھیتے روگ اندر دے

شجر ایمان خلقدا کفروں سُک گیا سی سارا
گرڑے شرک دے کھیت اسلامی کیتا پارا پارا
بھیجی رب برسات محمدی ہویا سبز دوبارا
آیا احمدؐ نبی پذیرا لگا بھاگ نیارا

رنگ ضلالت عالم سارا جس ویلے آ ڈھکیا
نوروں نور ہویا تن اسدا جسنے صدقوں تکیا
آیا صیقل قلب حضوروں وچہ جہان چمکیا
جتھے پہنچیا نبی پذیرا کوئی پہنچ نہ سکیا

تکیہ گاہ ابھی ڈھہی حضرت پاک نبیؐ نوں
بھی محمود مقام معلےٰ ملسی اس صفی نوں
جھات گھتندا حکم نہ جتھے جبرائیل وحی نوں
مازاغوں جس ڈٹھا یکسر جلوے خفی جلی نوں

نور صفایاں جگ کھنڈایاں خوب ہویاں روشنایاں
حق دوایاں گھول پوایاں مرضاں دور گوایاں
فسق برایاں دور ہٹایاں دسیاں نیک کمایاں
خاکاں لات منات اُڈایاں مشکاں دین بلایاں
شرک تلایاں دفع کرایاں وحدت صفاں وچھایاں
لکھ خطایاں اس بخشایاں امتاں صاف کرایاں
خلقوں توایاں جگ ہولایاں رحمت جھڑیاں لایاں
کفری چھایاں چھوڑ سدھایاں کلمے وصلاں پایاں
اوجھڑ جاندیاں کل لوکایاں موڑ سدھے راہ لایاں
ہتاں کنوں نسایاں خلقاں خالق پیش لوایاں
بنجاں جہل اٹھایاں حضرت دینی جڑاں جمایاں
دھوئیاں بدعت کل بجھایاں سنت شمع جگایاں
دوزخ کنوں بچایاں خلقاں جنت طرف چلایاں
جو اس نال کبن بریایاں اوہ کر دا بھلیایاں

خلق عظیم کریم محمدی سارے جگ نوں نالے
قیصر کسریٰ دے گھر ماتم ہویا اس دہاڑے
جسدن نبیؐ تولد ہویا ڈھگے شرک منارے
جاء الحق و زھق الباطل ہر شے پئی پکارے

چوداں طبق خوشی تھیں آکھن رب بچیوں پاکی
جلسے خوشی مناون ہر جا حور ملک افلاکی
نجم فلک دے شمس قمر سب فخر کرن وچہ تاکی
صفت او ہدی کی کرے پذیرا عاجز بندہ خاکی

آیا حاکم شاہ عرب دا سر پر چھتر لولاکی
بڑے دلاور گبراندی اس توڑ دتی چالاکی
دلگیراں دل دھیراں آیاں دور ہوئی غمناکی
مدح نبیؐ دی کرے پذیرا کیا مادہ اوراکی

شاہنشاہ نے شاہ بتایا دیکھے درجہ شاہی
کتنے دفتر اگلے اسنے بند کیتے یکباری
لہندے چڑھدے دکھن پربت فوجاں کٹک چڑھائے
ایکٹ جو قانون اپنے دا نال سندر سرکاری
بند ولیست آخیری حاکم بھیجیا پاک الٰہی
سارے جگ وچہ کیتا اپنا حکم سیاست جاری
لئی فتح وچہ کل ملکاں نڈے موذی مار نسائے
بھیجد تا لگ روماں شاماں گھیر لئی ہند ساری

نور جھلکدا نور جھلکدا نور و نور چمکدا
پھیر تکندی تاب نہ رکھدا تاب توان پلکدا
اسدی طرح ساون والا نہیں تھکدا نہیں ٹھکدا
جو ہکواری تکدا اسنوں فیر نہیں تک سکدا
عرش منور دلوچہ اسدا سوہنا نور لشکدا
کرے نوشہ جمع پذیتوا ویلا پلک جھلکدا

## ذکر معراج آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

ساقی صاف نشئے دلوچوں پڑ کر بخشش صراحی
ہووے صاف آئینہ قلبی بخشئے نور الٰہی
لوکاں روز قیامت کارن کیتے عمل فلاحی
شان بیان نہ ہوندا اسدا جے جگ لائے واہیں
جسنوں اوپر عرش معلےٰ سدیا خالق سائیں
آئی رات وصال محباں چھٹیاں فرقت لیاں
کھولے جان دَرے آسماناں حکم ہویا دربانا ں
کل پوشاکاں زینت ناکاں پہن لیاں مشتاکاں
کھلے جنت ہلے ہر جا رضوانی در کھسلے
لٹ لٹ کرن قندیلاں فلکیں شمع نورانی بلیاں
ایسا تیز براق بہشتوں آندا وحی ربانے
نامہ حکم شہانہ آیا جبرائیل لیایا
لوح قلم آسمان فرشتے طالب ہک نظر دے
چل حبیبا چل حبیبا پا قدم افلاکیں
ایہہ براق چالاک لستا ڈار کھدا شوق چڑھدا
کتنے سال ہزاراں اس نے روندیاں عمر لنگھائی
تیرے باہجوں کوئی اس تے نہ چڑھیا نہ چڑھسی
کرکے حمد الٰہی حضرت پیر رکابے پایا
جبرائیل نقیباں وانگوں دوڑے کر آوازے

جسدے ہتھیاں قلم اتائیے دلدی گل سیاہی
مدح جناب رسول اللہ دی لکھاں واہو واہی
دلیسی جگہ پذیرکر بندینوں حضرت دی مداحی
لکھ پہاڑ مدح دے لکھیئے لکھ برابر نائیں
ایڈے درجے شان عطائیں نبی محمدؐ تائیں
موجاں گیاں خوشیاں ڈہیاں فلکیں دھماں پیاں
لویں سجاوٹ کل مکاناں آوے نبی یگاناں
حوراں ملک روحانیاں پاکاں لاہے سوگ فراقاں
جیوں جیوں واکر مدی کھلے لویں شگوفے پھلے
ترتر تکن راہ سجنرا وچہ اڈیکاں کھلیاں
جسدی صفت خداوند یا جہوں ہور نہ کوئی جانے
چل حبیبا تیرے تائیں اللہ پاک بلایا
روح رسولاں تیرے کارن کھلے اڈیکاں کردے
پاک جمال تیرے دیاں حوراں رہن سدا اشناکیں
کرے سواری شاہ رسولاں یہ منتاں نت منّدا
اج مراد دتی رب اسدی ساعت نیڑے آئی
لکھ کروڑ کوہاں دا پینڈا اک پلک وچہ کھڑسی
مسجد اقصےٰ کولوں لنگھیا آسمانیں پہنچایا
دھم پئی وچہ نہ فلکدے کھل گئے دروازے

ئے نذرانے ملک ربانے آکر دے تسلیماں
عیسےٰ موسیٰ شکر یا نوچہ کرن فخر وڈیایاں
پلک جھلکو چہ گزریے حضرت طبق ستاں آسماناں
چل اگیرے چل اگیرے کہیا سرور شاہاں
نور تجلے چمکن اگے ویکھن لائق تیرے
لے رخصت جبریل نبی تھیں اوڑک رہیا اتھائیں
دھریا قدم مبارک عرشیں سن پالوش گرامی
کرسی تھیں لنگھ گئے اگیرے پہونتے لامکانے
اَدْاَدْنی تھیں قربت پائی وِتھ رہی وچہ تھوڑی
جو ملیا سو ملیا اوتھوں جو منگیا سو پایا
جو انعام ڈھیا سرکاروں خلقت وچہ ورتایا

آیا سیّد شاہ غریباں نبی کرن تعظیماں
کرسنگار جنت تھیں حوراں کرن زیارت آیاں
جبرائیل رہیا وچہ سدرے ہوبے زور نتاناں
کہندا کیا مجال اساڈی رکھاں قدم اگاہاں
جے ہک رکھاں قدم اگیرے سڑ جاون پر میرے
اک اکلے چلے سرور آیاں پاک ندائیں
ملیا صبر قرار عرش نوں ہویا جھک سلامی
ہون ندائیں ودھ محبوبا رسل ملے دلجانے
رج رج گلاں کیتیاں یاراں کسر نہ باقی چھوڑی
تھے ہدیئے گھن پیغمبر پلو چہ واپس آیا
تیریاں عیباں کان پذیرا بخشش منگ لیایا

# غزل لنعتیہ آنحضرت صلے اللہ علیہ وسلم

موڑ دلاہن داگ خوشی دل ہوے شاد سوایا
دکھ وساریں ہتھ نہ ہاریں موجیں عمر گذاریں
جیتوں اڑیا حبیبیں بھریا بھار گناہ سر دہریا
جے تدھ کیتی تابعداری حافظ اللہ باری
چنگے عمل کمائیں ایہر عملاں آس نہ لائیں
شکر الاہوں شاہنشاہوں خاص اوہدی درگاہوں
دہرت وچاری درداں ماری شرک ملی جد ساری
لاتاں لتے مناتاں دل جد جھکیاں مخلوقاتاں
باطل دیناں وچہ زمیناں جدوں پکھنڈ کھلارے
دھند وکار غبار کفر دا پیا اندھیر جہانیں
کالی رات جہالت والی دُہم ہوئی نورانی

تیرے غم ونجاون والا نبی محمد آیا
دلدے خوف ہٹاون والا نبی محمد آیا
تیرے بوجھ اٹھاون والا نبی محمد آیا
نہیں تاں عیب دھلاون والا نبی محمد آیا
فضلوں پار لنگھاون والا نبی محمد آیا
جنت راہ دکھاون والا نبی محمد آیا
جگدے شرک گواون والا نبی محمد آیا
ربدی طرف جھکاون والا نبی محمد آیا
حقدی طرف بلاون والا نبی محمد آیا
دینی شمع جگاون والا نبی محمد آیا
جاں اوہ چانن لاون والا نبی محمد آیا

منتر وید جو شرح مخالف بھلے بے ایمانا ں
کور اکھیں سب روشن ہویاں حضر تلدے انواروں
جو پیغمبر گذرے پہلے آدم عیسےٰؑ تائیں
غرق ہوئے وچہ بے ایمانی جو لٹے شیطانے
موسیٰ ویکھ تجلا ذاتی ڈگ پیا کوہ طوروں
خیر الناس محمدؐ عربی ناطق امر قرآ نوں
شربت شہد عقیق پیالے جنتیا ندے تائیں
فیض دہندہ رحم کنندہ وڈا حریص امت دا
جسدن نبیؐ تولد ہویا بریت اللہ فرمایا
غرق نہ ہووو غرق نہ ہووو دتا غیب آوازہ
بھکھے پیٹ جنہاندے آہے نور ایمانوں خالی
دھرتی نال خوشی دے لبلی عرش معلے کولوں
خواب جہالت وچہ جنہانوں ستیاں ملتاں گیاں
دس چمکار حسن اپنے دا کیتوس جگ دیوانہ
کرا قرار بلے دا جنہاں پھر چا دلوں بھلایا
تاج رسالت رکھ سر تے کردا حکم شہانے
جنہاں دلاں تے مہراں جڑیاں چابی لا کرم دی
سینے چاک جنہاندے ہوئے کھا کھا تیغ کفر دی
کرے پیار یتیماں تائیں دُر یتیم سوہارا
ہک کاسے پانی تھیں حضرت ساری فوج رجائی
دولت مال خزانے سارے سن خویشاں اصحاباں
نور العین نواسے اپنے حسنؑ حسینؑ پیارے
فتح مبین علی سرکاروں کیتی جدہر چڑھائی
تیغ کڈھن دی حاجت ناہیں فوج محمدؐ بانئوں
نصر اللہ دا جھنڈا لیکے لڑدا نال کفاراں

کلمہ جدوں پڑھاون والا نبی محمدؐ آیا
جگنے نور کھنڈاون والا نبی محمدؐ آیا
سب دے حال جتاون والا نبی محمدؐ آیا
ڈبیاں فیر تراون والا نبی محمدؐ آیا
باہوں پکڑ اٹھاون والا نبی محمدؐ آیا
ملکیں حکم چلاون والا نبی محمدؐ آیا
کوثر جام پلاون والا نبی محمدؐ آیا
دوزخ کنوں بچاون والا نبی محمدؐ آیا
بتاں خاک اڈاون والا نبی محمدؐ آیا
بیڑے بنے لاون والا نبی محمدؐ آیا
نال ایمان رجاون والا نبی محمدؐ آیا
میرا قرب ودھاون والا نبی محمدؐ آیا
غفلت کنوں جگاون والا نبی محمدؐ آیا
گھر گھر عشق لگاون والا نبی محمدؐ آیا
وعدہ یاد دلاون والا نبی محمدؐ آیا
دینی تخت سہاون والا نبی محمدؐ آیا
مارے قفل لہاون والا نبی محمدؐ آیا
دلدے پھٹ ملاون والا نبی محمدؐ آیا
ہر تے رحم کماون والا نبی محمدؐ آیا
بھکھیاں طعام کھواون والا نبی محمدؐ آیا
ربدے نام لٹاون والا نبی محمدؐ آیا
ربدے راہ کوہاون والا نبی محمدؐ آیا
کافر مار لنگاون والا نبی محمدؐ آیا
شاخوں تیغ بناون والا نبی محمدؐ آیا
جنگ جہاد مچاون والا نبی محمدؐ آیا

سرکشاں دی گردن مارے بید بیاں دھمکاوے
خوشخبراں خوش مژدے دیوے صالح لوکاں تائیں
جاں اوہ پلصراطوں گذرے دوزخ کہے پکاراں
کردے طلب زیارت جلدی اگلے مرسل بھارے
سب نبیاں تھیں آخر آیا اول درجے پاوے
کی ہویا جے اُمت اسدی عیب ہزار کمائے
جدوں عدالت سچی اندر خلقت پکڑی جاسی
کل پیغمبر نفسی نفسی کہسن اس دیہاڑے
وانگ تراہمے روز قیامت سورج زمین تپاوے
تھرتھر کنبن نبی ربانے کہسن ہک وجدیوں
لے لے نام پکارے دوزخ بیفرماناں تائیں
شان نبیؐ دا تک کے اسدن کہسن منکر سارے
اوہ پچھتاون کم نہ آوے رو رو کرن پکاراں
دوزخ وچہ دگاے جاسن بیفرمان رسولی
تابعدار نبی دے اسدن کہسن ویکھ نبیؐ نوں
وچہ محمود مقام معلےٰ حضرت کرن دعائیں
بخش خدایا بخش خدایا عاصی امت میری
حکم ہوسے جا وعدہ اپنا کر وتا ہیں پورا
چُن چُن اپنے امتیاں نوں حضرت پار لنگھاوے
دوزخ وچوں آپ نکالے عاصی امت والے
جنت دیاں پوشاکاں آون مومن سارے پاون
لے سواری ہر مومن نوں چڑھن محمدی سارے
رفرف اُپر کرن سواری حضرت شاہ رسولاں
ہر مومن نوں وکھو وکھرے پاس ملن سرکارے
پہلوں حضرت داخل ہوون جنت فرحت پاوے

کنوں عذاب ڈراون والا نبی محمدؐ آیا
مسکیناں وڈیاون والا نبی محمدؐ آیا
میری اگ بجھاون والا نبی محمدؐ آیا
سب تھیں آخر آون والا نبی محمدؐ آیا
فخر رسل کہاون والا نبی محمدؐ آیا
لکھاں عیب چھپاون والا نبی محمدؐ آیا
شافع بن کے جاون والا نبی محمدؐ آیا
اُمتی آکھ سناون والا نبی محمدؐ آیا
سایہ نور وچھاون والا نبی محمدؐ آیا
سانوں مدد پوچاون والا نبی محمدؐ آیا
امت جدوں چھڑاون والا نبی محمدؐ آیا
سچی خبر بتاون والا نبی محمدؐ آیا
ہائے اوہ رب پوچاون والا نبی محمدؐ آیا
جدوں سزا دیواون والا نبی محمدؐ آیا
امت دا غم کھاون والا نبی محمدؐ آیا
اج اوہ وعدہ پاون والا نبی محمدؐ آیا
عیب معاف کراون والا نبی محمدؐ آیا
خوب سوال مناون والا نبی محمدؐ آیا
چنگے ساتھ رلاون والا نبی محمدؐ آیا
نہر حیات نہاون والا نبی محمدؐ آیا
زیور زیب پہناون والا نبی محمدؐ آیا
نوجواں نال چڑھاون والا نبی محمدؐ آیا
جنت فعل لہاون والا نبی محمدؐ آیا
اندر جدوں لنگھاون والا نبی محمدؐ آیا
عرشیں قدم ٹکاون والا نبی محمدؐ آیا

حوراں کرن سلام تمامی خوشیوں سخن الاولن
گرد نبیؐ دے حمد الٰہی کہسن مومن سارے
اپنی ہتھیں آپ دلاوے درجے تابعداراں
ایدوں ہووے تیر یتائیں لکھ مبارکبادی
کویں نہ ناز کریہن محمدی اسدی الفت پاکوں
آس فضلدی رکھ پئی بیڑا جیتوں لکھ گناہیں

اج فردوس سجاون والا نبی محمدؐ آیا
جنت مزے چکھاون والا نبی محمدؐ آیا
وچہ بہشت لیجاون والا نبی محمدؐ آیا
حوراں پاس بہاون والا نبی محمدؐ آیا
کیڈ عطا فرماون والا نبی محمدؐ آیا
عیب تیرے بخشاون والا نبی محمدؐ آیا

## غزل دیگر

یارب کریں عنایت مینوں حب عرفان محمدؐی
توڑے ختم نہ ہووے ہرگز مدح قیامت تائیں
کتھوں نیک کریسی کوئی شان بیان نبیؐ دا
یوسف بھی ہک پاک نبیدا سمجھو گولا بردا
ڈھونڈن آبحیات سکندر کیوں جاندا کیوں جاندا
ابراہیم چخہ دے وچوں بچیا کسدے پاروں
نوح نبیدا بیٹا اسدن کیوں ڈبدا طوفانوں
حضرت عیسےٰ نوں کھل جاندے معجزے اپنے سارے
نہ تورات انجیل رہی نہ ہور صحیفہ کوئی
جو حقدار نبیدا ہوسی دوزخ استھیں ڈرسی
چن دیکھن دی اسد بیتائیں ہرگز لوڑ نہ کائی
واعظ دس نہ ساڈ بیتائیں جنت دیاں بہاراں
ہکو سبق اساڈ بیتائیں سعدیؒ مرد پڑھایا
جے توں چاہیں سدا فراغت ہو جا قید نبیؐ دا
وکھ عذاب جو دوزخ والے ملاں پئے سناون
عقلاں نوالے بھی میں ڈٹھے دانشمند سیانے
خوش آواز داؤد نبی دا مول پسند نہ کرے

بخش زبان میری دیتائیں ذکر بیان محمدؐی
تا بھی ہر گل نالوں بہتر فکر دھیان محمدؐی
شاہ سلیمان شاہی پائی چم آستان محمدؐی
جبرائیل وحی بھی خادم ہے دربان محمدؐی
جے مل جاندا اسدیتائیں آب دہان محمدؐی
اسمٰعیلؑ ذبیح اللہ بھی ہے قربان محمدؐی
جیکر ہو جاندا اسویلے مسلمان محمدؐی
تک دا جیکر زندگی اندر ہک نشان محمدؐی
کل کتاباں لکھیاں آیا جاں فرقان محمدؐی
سب تھیں اول جنت جاسن کلمہ خوان محمدؐی
جس نے دیکھ لیا ہکواری رخ تابان محمدؐی
جنت نالوں ودھ اسانوں گورستان محمدؐی
عرشوں ودھ مراتب رکھدا ہے دالان محمدؐی
چھٹ گیا ہر سختی کولوں بندیوان محمدؐی
ستاں دوزخاں نالوں اگے ہک ہجران محمدؐی
لکھ دانا واندی بدھ ملے ہک نادان محمدؐی
سنیاں ہے ہکواری جنہاں خوش الحان محمدؐی

بھاویں کیڈ سخاوت کوئی دینا وچہ کماوے
غفقانی کرسدّن بندے عاشق لوکاں تائیں
عشق رسول اللہ دے اندر جو مریا سو تریا
بے اقراری تے بیصبری اسنوں کدی نہ ہوندی
باغ بہار بہشتا لواوے ہرگز دیکھ نہ بھلیں
فرمانداری پاک نبیؐ دی خاکوں سونا کردی
ساری عمراں اندر اسنوں دکھ نہ نیڑے آوے
یاری پاک نبیؐ دی کولوں میں کیوں مکھ بھنوائیں
بیفرمانی اسدی وچوں کسے نہیں پھل پایا
یارب پاک نبیؐ وا مینوں تابعدار بنائیں

کتھے گٹھ کندوری کتھے دسترخوان محمدؐی
نکھ صحتانوں تچھے تسے ہک خفقان محمدؐی
سدا خلاصی دیون والا ہے زندان محمدؐی
جہنوں دلتھیں حاصل ہویا اطمینان محمدؐی
ہر باغوں فوقیت رکھدا باغستان محمدؐی
ہے تاثیر اکسیر رکھیندی پاک زبان محمدؐی
مرلوں اگے کیتا اپنا جس درمان محمدؐی
متھے میرے لکھیا پڑھوں رب عنوان محمدؐی
دوزخ طرف دھکائے جاسن بیفرمان محمدؐی
بخشیں اس پذیر بندیوں خلق احسان محمدؐی

# ذکر مدح چہار یار کبار رضی اللہ تعالے عنہم

چار خلیفے پیغمبرؐ دے بہت پیارے چارے
کیتے رب خلائق کارن فیض فوہارے چارے
بہت بلند مراتب والے دین منارے چارے
دین رسول اللہؐ دے اللہ تھم اسارے چارے
اُپر کفاراں بدکرداراں غالب بھارے چارے
آپس وچہ پیار محبت رکھن سارے چارے
منگن فضل ربانا ہر دم نور سنگارے چارے
سنگ نبیؐ دی پلصراطوں پار اتارے چارے
جس غزدے وچہ کیتھے سوکے پار سدھارے چارے
بن تلواروں کیتا ندے کڈھ دہن سنگھارے چارے
بت پرستاندے ڈھاہ ستن ٹھاکر دوارے چارے
عدل احسان کما ولواوے رب سنوارے چارے
پھیلے وچہ تمام زمین دے اپڑا پارے چارے

وچہ آسمان رسالت والے نور ستارے چارے
نسکہ شہر بناتوں مٹھے عجب چھوہارے چارے
لعل جواہر ہیرے موتی گوہر پارے چارے
کل اصحاب کباراں وچوں نبی نتارے چارے
حملے کر کر غیر تیاندے بھنن بارے چارے
وچہ سجود رکوع ہمیشہ جھکن ہارے چارے
وحدت دے دریا وچلے اللہ تارے چلے
مددگار نبی دے ہوسن حوض کنارے چارے
کفر نفاقی بدعی مشرک چن چن مارے چارے
کر گئے ونج ہدایت والا اوہ وکھائے چارے
ابابکرؓ تے عمرؓ غنیؓ کرارؓ سوہارے چارے
رکھ رسول اللہؐ دے اللہ ڈال کھلارے چارے
باغ رفاقت حضرت دے وچہ لین جھولارے چارے

ہر منصوبے دلوچہ شامل کرن اسارے چارے
دین رسول نوں دھاون کارن کردے چارے چارے

نال نبیؐ دے جنت جاسن مار نقارے چارے
رب وسار دیویگا انہاں جنہاں وسارے چارے

وَعَنْ اَنَسٍ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ لَا یَجْتَمِعُ حُبُّ ھٰؤُلَآءِ الْاَرْبَعَۃِ اِلَّا فِیْ قَلْبِ مُؤْمِنٍ اَبُوْ بَکْرٍ وَّعُمَرُ وَعُثْمَانُ وَعَلِیٌّؓ

حضرت انسؓ روایت کیتی پاک نبیؐ فرماوے
انہاں چوہاں دی حب اللہ مومن دے دل پاوے

یعنی مومن باجھ انہاں دا کوئی پیار نہ کردا
اتنا شان صدیقؓ عمرؓ عثمانؓ علیؓ حیدر دا

ہور حدیث اک ترمذی اندر چوہاں دے حق آئی
حضرت شاہ علی اسد اللہ کرے روایت بھائی

رحم کرے رب ابابکرؓ نوں کہیا شاہ ابراراں
جس نے اپنی بیٹی مینوں دتی نال پیاراں

دار الہجرت تائیں مینوں جس چا کے اڑایا
غار وچ چالے سنگی رہیا دکھ سکھ نال نبھایا

کر آزاد بلالؓ جیہا جس بخشیا مینوں گولا
چار بھلے جس چاہڑے میتھے رحم کرے تس مولا

رحم کرے رب عمرؓ ولی نوں جس نے سچ سنایا
توڑے سچ آہا کوڑا اندا کہنوں باز نہ آیا

رحم کرے عثمانؓ غنی نوں اللہ پاک تعالے
کردے شرم فرشتے جس تھیں وڈیاں شرماں والا

رحم کرے رب شاہ علیؓ نوں نبیؐ دعا فرماوے
یا رب پھیریں حق علیؓ دے جتول پھیر لیجاوے

چوہاں دے حق اندر حضرت کیتیاں آپ دعائیں
حب چوہاں دی یا رب بخشیں توں اساڈے تائیں

## نکتہ

نکتہ ہور عجائب مینوں استاداں سمجھایا
خیر القرون قرنی حضرت پاک نبیؐ فرمایا

معنے قرن زمانہ آکھن جمع قرون قرن دے
عربی ایہہ حدیث مبارک شاہ رسول زمن دی

باطن والے قرنی وچوں ہور مراد کڈھیندے
چونہہ حرفاں قرنی دیاں کولوں چارے یار گنیندے

قاف کنوں صدیق ربیوں عمر خطاب حقانی
نون کنوں عثمان تے ی کنوں علیؓ امیر نورانی

چھیکڑ نام چوہاں یاراں چار حرف ایہ آون
نیک زمانہ چونہہ یاراں دا پاک نبیؐ فرماون

بعد نبیؐ تھیں نیک زمانہ سب تھیں ابوبکرؓ دا
استھیں پچھے نیک زمانہ کہیا نبیؐ عمرؓ دا

استھیں بعد عثمانؓ غنی پھر شاہ علی حیدر دا
انہاں زمانیاں دی کوئی ہور زمانہ ریس نہ کردا

جامع پاک کلام نبیؐ دی بہت مدعا آئی
بولن وچہ الفاظ تھوڑے معنیاں حد نہ کائی

درجہ شان چواہاں یاراں آکھیا نبی سوہائے
قدر علم دا عالم جانن عمر جنہاں نے گالی
دولت دا اوہ قدر پچھانن جنہاں مر کے پائی

لعلاں دی توقیر پچھانن لعلاں دے ونجارے
قدر اولاد پچھانن ماپے جنہاں مصیبت جالی
قدر یاراں دا یار پچھانن ہوو جیاں خبر نہ کائی

## مناقب حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

شان صدیق اکبر دا تینوں سن ہیں ذکر سناواں
وال ڈگا ہک داہڑی وچوں اڈیا وچ ہوائی
اتنا شان صدیق اکبر نوں بخش ہویا سرکاروں
ہور فضیلت ابوبکر دی نقل کراں مشکواتوں
حضرت بی بی عائشہؓ ہکدن تک آسمانی تارے
یا نبی اللہ جتنے تارے ہین اُپر آسماناں
دفتر وچہ کیہڑے اتنیاں ہوسن درج نکوباں
تاریاں نال برابر جسدیاں نیکیاں ہویاں بھائی
اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى جسنوں رب فرمایا
ابابکر نوں درجہ ملیا یاراں غاراں والا

ہکدن کنگھی پھیرن بیٹھے ریش مبارک تائیں
قبرستان کسے مے اندر جا جھڑیا اوہ بھائی
گورستان تمامی بخشیا وال ہکی دے پاروں
آئی ایہ حدیث مبارک سرور عالی ذاتوں
خدمتوچہ رسول اللہ دی عرض سوال گذارے
انت انہاں دا کسے نہ پایا جن ملک انساناں
حضرت کہیا باپ تیرے دے دفتر لکھیاں ہویاں
اسدی مدح سناون سندی کسنوں طاقت آئی
بھی اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ تے اَلْتَقٰی وڈا نیک بنایا
ایسا درجہ نہیں کسے دا منکر دا منہ کالا

## مناقب حضرت عمر فاروق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

دوجا یار رسول اللہ دا حضرت عمرؓ سوہارا
کتنی واری رائے عمر دی پاک نبیؐ آزمائی
ہولی بانگاں دیلوں اگے مومن ڈہلیاں ڈہلیاں
اُچی کلمہ آکھ سنایا وچہ بازاراں گلیاں
ابوجہل نے ہوش بھلائی رو رو پھاٹے تلیاں
بت پرست کفار قریشاں کھان پکان بھلایا

جسدی رائے پسند کریندا خالق سر جنہارا
جویں صلاح عمر دی آہی اولویں آیت آئی
جدوں عمر ایمان لیاندا اُچیاں بانگاں ملیاں
ٹھنڈے ہوئے تندور کفاراں سینے بھاہیں بلیاں
بد قوماں سب دیکھ عمر نوں وانگ کڑاہی تلیاں
چھپیا ہویا دین نبی دا وچہ جہان کھنڈ ایا

ظلم کفاروں ڈر کے مومن پڑھدے چھپ نمازاں
نال کفاراں رلمل مومن ڈر کے کرن گذارے
ضد رسول اللہ دی جیو کوئی کردا نال انکاراں
وچہ کفر اسلام نکھیڑا پایا عمرؓ سوہارے
ایسا سایہ اُپر کفاراں پایا شاہ عمرؓ نے
پورے لو سو تنجانے دی اس نے خاک اڈائی
لو سو قلعہ فتح اُس کیتا کافر بے ایماناں
ہکدن گودڑی سیون بیٹھا عمر خطاب سوہارا
سورج چھپ گیا آسمانی پیا انھیر جہانی
لوکاں جاتا نازل ہوئی ساعت محشر والی
جبرائیلؑ خدا دے حکموں پاس نبیؐ دے آیا
دیہو تسلی خلقت تائیں حشر نہیں ایہ کوئی
جد تک عمرؓ دعا نہ کرسی جو ہے دوست تیرا
سُنکے حال نبیؐ تھیں خلقاں پاس عمرؓ دے آیاں
کیتی عمرؓ دعا مبارک وچہ جناب الٰہی
واہ واہ ہیبت عمر ولی دی واہ پایا مردانہ
جنگا نوچہ جے عمر بہادر تیغ کدی لشکارے
پورے طور حمایت کیتی اس نے دین نبیؐ دی
شمس شریعت والے استھیں پائی ہے زیبائی
چھوڑ امیری لئی فقیری عمرؓ امیر ریگانے
شوق نبیؐ دے عمرؓ ولی نوں جد بھانبڑ بھڑکائے
کل پوشاکاں زینت ناکاں گلوں اتار گرایاں
ملکیں حکم چلا ونوالا سے بردیاں دا مولا
عزت عظمت دولت حشمت اسنے ولوں بھلائی
کرن روایت روز قیامت دین اسلام الٰہی
اُسدن کلمہ آکھن لگے اُچیاں نال آوازاں
ننگی کر تلوار عمرؓ نے وکھرے کیتے سارے
کہندا عمر اسانوں دسو اسدا سیس اتاراں
تاہیں اس فاروق سدایا اندر عالم سارے
جہڑا کافر تکے عمر نوں ڈگ پیوے منہ پرنے
لو سو مسجد عمر ابنی وچہ عمرؓ تیار کرائی
سائے شاہ عمرؓ دے کولوں بھاج پیوے شیطاناں
دُھپ لگی تاں سورج دیول کیتا ہک نظارا
رات پئی وچہ عالم سارے پائی خلق حیرانی
کلمل ہو کے پاس نبیؐ دے آئی خلق سوائی
کہندا بعد سلام نبیا اللہ ایہہ فرمایا
ایہ ہک خفگی عمر ولی دی سورج اُپر ہوئی
اِسے حال قیامت تائیں رہسی جگ اہنیرا
کرو دعا جو نکلے سورج پاوے جگ روشنایاں
اوسے ویلے نکلیا سورج ہوئی دور سیاہی
جیسدے ہک نظارے کولوں سورج بھی چھپ جاندا
پنکھی پھیڑک زمیں تے ڈگدے آدم کون وچارے
شرع محمدی ظاہر کیتا ہمت عمرؓ ولی دی
علم حلم دی اوس ودھائی زینت تے زیبائی
حب نبیؐ وچہ صدقے کیتے دولت مال خزانے
خویش قبیلے محل رنگیلے ماپے گھول گھمائے
اندر عشق رسول اللہ دے گودڑیاں تن لایاں
فاقہ فقر قبول وچارا رہیا نبیؐ دا گولا
خاطر دین رسول اللہ دے مسکینی سر چائی
شکل بندیدی بنکر آ دے جیو نکر حاکم شاہی

پچھدا پچھدا لوکاں کولوں آدمی پاس عمرؓ دے ۔ کرے مصافحہ نال محبت جیونکر دوست کر دے
کہبی وین اسلام جو سالوں آہا شوق ملن دا ۔ شکر خدا دا حاصل ہویا مطلب میرے من دا
دنیا اندر تساں اساڈا عزت شان ودھایا ۔ اس نکوئی بدلے تینوں میں اج ویکھن آیا
جھنڈا لوز ملیگا عدلوں شاہ عمرؓ دے تائیں ۔ اسدے سائے ہیٹھ کھلوسن جیہڑے لوک بنائیں
عمرؓ امیر برابر جگ وچ کسے نہ عدل کمایا ۔ سوہنا پٹ جوان رنگیلا عدلوں مار مکایا

## مناقب حضرت عثمان غنی رضی اللہ تعالےٰ عنہٗ

شان بیان عثمان غنی دا وچ حساب نہ آیا ۔ نبی کہیا اوہ ہوسی ساڈا جنت وچ ہمسایا
بی بی عائشہ کرن روایت کہیا سرور سائیں ۔ جبرائیل خدا دی طرفوں کہیا میرے تائیں
عاصی مومن ستر ہزاراں نال طفیل عثمانے ۔ دوزخ تھیں بچ جنت جاون پاون فضل ربانے
کرن روایت ہک میت پر گزرے شاہ جہاناں ۔ آکھن لگے اسدے اُتے نازل قہر ربانا ں
توڑے اسیں جنازہ پڑھیئے کدی نہ بخشیا جاوے ۔ دائم اسنوں قہر الٰہی دوزخ دھکے کھاوے
لوکاں پچھیا یا نبی اللہ کی اس عیب کمایا ۔ وَیری ایہ عثمان ولی دا پاک نبی فرمایا
وَیری جو عثمان ولی دا ہے اوہ وَیری میرا ۔ میرا وَیری وَیری اسدا دائم دوزخ ڈیرا
جس پیار میرے اصحاباں میرا اوہ پیارا ۔ میرا دوست ربدا دوست ہو گیا پار اوتارا
وچ زمان عثمان ولیدے کال پیا ہکواری ۔ ڈاہڈی عاجز کالوں نزولوں ہوئی خلق بچاری
ان اناج نہ ڈھونڈیاں لبھے ایسی سخت انائی ۔ مسکیناں نوں فاقے کولوں جان لبانتے آئی
شام اندر عثمان غنی نے بھیج دتے کروانی ۔ شاید اُس ولایت اندر ہوگ غلہ ارزانی
آٹا دانہ جو کجھ لبھے سب خرید لیاؤ ۔ مسکیناں محتاجاں تائیں عیداں آن کراؤ
کیتا جاں دریافت جاکے شام اندر کروانا ں ۔ اوتھوں بھی نہ لدھا کوئی نہ آٹا نہ داناں
لکھکے خط عثمان ولی نوں جلدی انہاں اپڑایا ۔ کیتی بہت تلاش ولیکن غلہ ہتھ نہ آیا
بھیجیا پھیر جواب انہانوں شاہ عثمان تدائیں ۔ خالی بوریاں بیلے تساں ملکے وڑنا ناہیں
راہ تساڈا تکسن اگے جیون لوگ بچارے ۔ جے اوہ خالی تکن تسانوں مرجاون گے سارے
واپس ہوندیاں رستے وچوں ریت تساں بھر لینی ۔ تاجو ویکھ غریباں تائیں ہووے نا بے چینی
القصہ کروانا ں جاں اوہ خط مطالعہ کیتا ۔ فوراً کر تعمیل حکم دی بوریاں دامنہ سیتا

ریت جنگل دی لد کے قافلہ آن مکےؐ جد وڑیا
کل محتاج عثمان غنی ول آئے کر کے دھایاں
شاہ عثمانؓ حیران دلیوچہ راغب طرف الٰہی
ہویا وڈا قریب میرے تھیں ایہر قصد بھلیرا
کر کر عجز نیاز ہزاراں سجدے تھیں سر چایا
ہوئی دعا قبول دلیدی فضل کیتا رب باری
ایسا اُنکا چاٹا آٹا آدم پیہے نہ کوئی
کس مراتب لوں پہنچاوے حضر تندی مایوسی
رکھیں حُب عثمان ولیدی جنت چاہیں جیتوں
دھن عثمان غنی جس کولوں ملک حیا کریندے

ویکھ اناج غریباں تائیں عیدی دا چن چڑھیا
مہر کرو کجھ بخشو سالوں کیا کجھ جنساں آیاں
کرن دعائیں یارب سائیں تینوں بے پرواہی
تینوں معلم نیت میری پردہ کجیں میرا
بسم اللہ پڑھ دھاگا کھچیا رکھیں شرم خدایا
ریت جنگل دی چھٹاں اندر آٹا ہو گئی ساری
ونڈ دتا مسکیناں تائیں خلقت راضی ہوئی
ایسا معجزہ نبیاں کولوں صادر ہویا ہوسی
آٹا ریت کریسی تیریاں عیبا لوالیاں ریتوں
جبرائیل جیہے بھی جنہوں آن سلام کہیندے

## مناقب حیدر کرار قاتل کفار اسد اللہ الغالب علیؑ ابن ابی طالب کرم اللہ وجہہ

حیدر صفدر شیر الٰہی بوطالب دا جایا
بھائی تے داماد نبیؐ دا نالے یار گرامی
جنہوں لگے پاک نبیؐ دیاں اوہ تعظیماں کردا
جمد امومن پیش بلوغت اس اسلام لیاندا
حضرت پاک نبیؐ فرمایا میں ہاں شہر علم دا
موسیٰ تے ہارون جیونکر آہے دونویں بھائی
مکے تھیں جد نبیؐ مدینے نے تشریف سدھائے
کل انصار مہاجر بن گئے آپس اندر بھائی
رووَن لگا تاں پھر حضرت پچھیا نال پیاراں
علیؑ کہیا سب سنگ میرے اک اک بھائی ہویا
پاک نبیؐ فرمایا تینوں بھائیاں لوڑ نہ کائی
لحمک لحمی جسمک جسمی توں میرا میں تیرا
بھی اَنْتَ مِنِّیْ وَ اَنَا مِنْکَ حیدرؑ نوں فرمایا

جسدے ہتھوں اللہ صاحب خیبر فتح کرایا
جس نے خدمت پاک نبیدی کیتی عمر تمامی
مائی نوں لے اٹھ کھلوندا دیکھ قدم سرور دا
اسدی عمرے مرداں وچوں کسے ایمان نہ آندا
علیؑ ایہی دروازہ اسدا صاحب وڈے کرم دا
اینویں علیؑ اساڈا بھائی کہے رسول خدائی
یک یک ملی یک یک مدنی سب بھرا بنائے
تاحضرت علیؑ اکلا رہیا دلوچہ حیرت آئی
دس علیؑ کیوں روویں تینوں کیہڑیاں پئیں وچارا
میرا کوئی بھرا نہ بنیاں اس گلوں میں رویا
دنیا اُتے قیامت اندر میں ہاں تیرا بھائی
گوشت تیرا گوشت میرا لہو تیرا لہو میرا
یعنی توں میتھیں میں تیتھیں فرق نہیں کجھ آیا

حدیث: لَا یُحِبُّ عَلِیًّا مُنَافِقٌ وَّلَا یُبْغِضُہٗ مُؤْمِنٌ ؁

کرن روایت ام سلمہؓ تھیں جو ہے حرم نبیؐ دا
بغض عداوت نال علیؓ دے مومن کرے نہ کوئی
اتنا پیار علیؓ دا آہا پاک نبیؐ دے تائیں
اُم عطیہ کرے روایت ترمذی اندر آیا
دُور گیا اوہ لشکر نبویؐ کرن جہاد لڑائیاں
اُم عطیہ کہے جو خود سُنیاں پاک نبیؐ نوں
جد تک علیؓ پیارا میرا مینوں نظر نہ آوے
حج وداعیوں واپس جسدم آئے سرور سائیں
مَنْ کُنْتُ مَوْلَاہُ یا رب میں ہاں مولا جسدا
یا رب جو کوئی دوست اسدا توں بھی دوست جانی
جاں ایہ نبی دعائیں کیتیاں وچ جناب خدا دی
ہر مومن دا مولا تینوں پاک نبیؐ فرمایا
سخی بہادر حیدر جیہا دنیا وچ نہ کوئی
درجہ حضرت شاہ علیؓ دا وچ حساب نہ آیا
چارے یار رسول اللہ دے آپس وچ پیارے
روز قیامت کرن شفاعت چارے اوگنہاراں
جو کوئی حب انہاندی رکھے بخشاویں اوگنہارا
جسنوں حب نہ چونہہ یاراں دی دل وچ ہوسی لوری
چارے یار نبیؐ دے پیارے برحق تے آمنتا
یاری وچ برابر سارے نال نبیؐ سرور دے
رضی اللہ تعالیٰ عنہم آکھاں لکھ لکھ واری

حضرت کہیا منافق نوں نہیں ہوندا پیار علیؓ دا
اہل ایماناں حب علیؓ دی واجب لازم ہوئی
سن میں تینوں ہکواری دا ذکر بیان سنائیں
پاک نبیؐ ہکوار علیؓ نوں لشکر نال رلایا
پچھوں حضرت حیدر کارن کردے نت دعایاں
ہتھ اُٹھا فرماندے آہے ربا میل علیؓ نوں
تد تک جند نہ نکلے میری پاک نبیؐ فرماوے
خُمِ غدیر اپر بھی کیتیاں حیدر کارن دعائیں
فَعَلِیٌّ مَوْلَاہُ ہووے علیؓ بھی مولا تسدا
جو کوئی اسدا دشمن ہویا دشمن اوہ پچھانی
کیتی عمرؓ علیؓ دیتائیں آن مبارک بادی
شام صبح تدھ خوشیاں ہووِن اے بوطالب جایا
زُہد سخا شجاعت قوت ختم علیؓ تے ہوئی
جسدی خاطر لتھا ہویا سورج رب چڑھایا
چوہاں پاک نبیدے اُتوں جاناں تے سر وارے
نال طفیل انہاندی جنت جاسن لکھ ہزاراں
کنوں پیار تنہاندے اسدا ہوسی پار اُتارا
لکھ عبادت کرے بہشتوں دوری دوری دوری
دوزخ اندر سڑسن جنہاں حق انہاندا بھنا
درجے دکھو صدیق عمرؓ عثمانؓ حیدرؓ دے
یا رب حب انہاندی سانوں دیویں عمراں ساری

## مدح ازواج مطہرات آل ذات و اصحاب عوام نبی علیہ السلام

### رضی اللہ تعالےٰ عنہم اجمعین

کل ازواج رسول اللہ دے جتنے ہین تمامی
سبھناں اُتے رحمت ربدی شامل فضل مدامی
ادب انہاندا کرنا سانوں ہکو جتنا آیا
آپ حضوروں رب جنہاندا ستر شرم بنایا
اللہ پاس لحاظ جنہاندا ہر کوئی ادب کریندا
جبرائیل بھی پاک نبیؐ نوں باہر سینہے دیندا
ادب کنوں اوہ ستراں اندر کدی نہ ہرگز جاندا
جدوں ضرورت پوندی آ ہی باہروں آن بلاندا
وچہ قرآن جنہاندیاں صفتاں آپ خدا فرمایاں
رضی اللہ کہاں لکھواری کل مومن دیاں مایاں
چاچے پاک رسول اللہ دے وڈیاں شاناں والے
حمزہؓ تے عباسؓ دوہانتے ہوون فضل نرالے
استھیں بعد اصحاب نبیؐ دے جتنے ایہن سارے
نال صدق قطرے ہیں سبھناں مقیں وارے وارے
عالی شان مراتب تنہاں اللہ پاک بنائے
کر کے مجلس پاک نبیؐ دی جنہاں فیض اکٹھائے
رضی اللہ عنہم و رضوعنہ آیا حق جنہاندے
راضی رب انہاں تھیں ہے اوہ راضی رب تھیں ہندے
اُولٰئِکَ ھُمُ الصّٰدِقُوْنَ اوہ رب سچے فرمایا
بعد ایمانوں اصحاباں تھیں کسے نہ جھوٹھ الایا
جس ہکواری پاک نبیؐ نوں ڈٹھا نال ایمانے
سنگ نبیؐ دے جنت جاسی کہیا نبیؐ یگانے
واہ سبحان اللہ دھن قسمت کل اصحاباں یاراں
جنہاں زیارت پاک نبیؐ دی کیتی لکھ لکھ واراں
حضرت کہیا جو کوئی سنکے منتے میرے تائیں
دیکھنوالے تھیں ست حصے لیندا اوہ جزائیں
جس دہرتی اصحاب نبیؐ دا دفن جے ہووے کوئی
کل قطعہ اوہ بخشیا جاوے اتنی برکت ہوئی
جس مومن نوں حب نبیؐ دی بھی کرداعمل ثواباں
راوی کہندا بیشک اوہ بھی ملسی نال اصحاباں

عَنْ اَبِیْ سَعِیْدِ نِ الْخُدْرِیِّ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ لَا تَسُبُّوْا اَصْحَابِیْ فَلَوْ اَنَّ اَحَدَکُمْ اَنْفَقَ مِثْلَ اُحُدٍ ذَھَبًا مَا بَلَغَ مُدَّ اَحَدِھِمْ وَلَا نَصِیْفَہٗ

حدیث دیگر: اَکْرِمُوْا اَصْحَابِیْ فَاِنَّھُمْ خِیَارُکُمْ ط

ابوسعید اصحاب جو خدری کرے روایت بھائی
حضرت کہیا اصحاباں نوں گاہل نہ کڈھو کائی
احد پہاڑ برابر سونا کرے خیرات جے کوئی
اُدھ پڑوپی اصحاباں دی استھیں بہتر ہوئی
عزت کریو تسیں انہاندی جو اصحاب ہمارے
پس تحقیق تساڈے کولوں ہین چنگے اوہ سارے
شوق نبیؐ وچہ جنداں ملے انہاں گھول گھمائے
چھوڑ وطن بیوطن ہوئے دکھ درد قضیئے پائے
پاک نبیؐ دے پچھے انہاں خویش قبیلے چھوڑے
کعبے ول ہوئے متوجہ تہاں تھیں مکھ موڑے
پاک زبان نبیؐ دی وچوں امر جو باہر آیا
اُسے وقت قبولیا اُنہاں رتی فرق نہ پایا
حضرت ہکی لڑائی اُپر امر کیتا اصحاباں
وچہ مقام فلانے تسیں جاؤ نال فتناباں

کل سوار پیادے جہڑے ہمت کریو یارو ‏ اتنی جلدی کرو جو دیگر اوتھے چل گذارو
سن فرمان نبیؐ دا سارے ٹرپئے واہو واہی ‏ راہ وچ سورج ڈبن لگا اپر اپڑے ناہیں
نال لحاظ وقت دے ہکناں راہ وچ عصر گذاری ‏ ہکناں توڑ پڑھی ونج جیویں فرمایا نبی غفاری
رستے والے کہن انہانوں تساں نماز نہ کائی ‏ مغرب وقت نماز عصر دی کیتی تساں ادائی
اوہ آکھن جو امر نبیؐ تھیں تساں خلاف کمایا ‏ روا نماز تساڈی ناہیں دوہاں جھگڑا پایا
حضرت کہیا دوہاں فریقاں خلل نماز نہ کوئی ‏ رب نبیؐ دا خوف دوہانوں عصر دوہاندی ہوئی
انہاں لحاظ وقت دا کیتا انہاں لحاظ نبیؐ دا ‏ روا نماز دوہاندی ہوئی واہ وا صدق عقیدہ
دھن اصحاب رسول اللہ دے دھن جنہاندی یاری ‏ ہر گل اندر پاک نبیؐ دی کردے تابعداری
شان بیان نہ اصحاباں دا ہووے آخر توڑی ‏ بجے لکھ صفت بیان کرائیں پھر بھی ہوسی تھوڑی
کل انصار مہاجر جہڑے سبھنا نوں صلواتاں ‏ قرب حضور رسول اللہ دیاں پایاں جنہاں براتاں
کل غلام جو پاک نبیؐ دے عالیشان گرامی ‏ لکھ لکھ رحمت رب سچیدی نازل تنہاں مدامی
یارب نال طفیل نبی دی بھی اصحاب کباراں ‏ رحمت نال غلاماں سبھناں بھی سب تابعداراں
بخش محبت وحدت والی کریں ہدایت مینوں ‏ سنت اُپر عمل کرائیں سب توفیقاں تینوں

## مدح اہل بیت حضرت جنت خاتون بنت سید الثقلین و
## اُم حسنین الشریفین رضی اللہ تعالےٰ عنہم اجمعین

اہل البیت رسول اللہ دی مدح کہاں لکھواری ‏ وچ قرآن جنہاندیاں صفتاں کیتیاں اللہ باری
حضرت پاک نبیؐ فرمایا اہل البیت جو میری ‏ وچ تساڈے انہویں ہے جیویں نوح نبی دی بیڑی
جو کوئی چڑھدا اسدے اُپر اوس خلاصی پائی ‏ جو کوئی پچھے رہگیا استھیں تس ہلاکت آئی
ہے حبدار جو آل نبیؐ دا وگدا جنت جاسی ‏ تے ویری آل رسول اللہ دا اکدے لجا نہ پاسی
بیٹی حضرت پاک نبی دی شان بلند کمالوں ‏ سرور کہیا فاطمہؓ ایہی ٹکڑہ میرے نالوں
زہرا خاتون لقب سداوے جنت دی ملکانی ‏ کہے غلامی اسدی جو کوئی اہل بہشت سوانی
روز قیامت کل خلقت نوں حکم اللہ فرماوے ‏ اکھیاں میٹو یاد نبی کے میر دی بیٹی پار سدھاوے
کل خلقت تھیں ستر کراوے آپ خداوند عالی ‏ مائی حسنؓ حسینؓ ولی دی حسبوں نسبوں عالی

اتنا پیار رسول اللہ دا آہا زہرا مائی     چھ ماہ حضرت پچھے جیوی ویسی کدی نہ آئی
رنج کرے جو زہرا تائیں پاک نبی فرماوے     رنج کیتا اس میری تائیں کدی نجات نہ پاوے
اس بابل دی بیٹی جسنوں رب سردار بنایا     احد پہاڑ قبول نہ کیتا سونا بن کے آیا
دو ہتے پاک رسول اللہ دے حسن حسین نورانی     نور نبی دے جگر علی دے زہرا دے دلجانی
دو شہزادے ولی خدا دے شاہنشاہ شہیداں     اہل ولایت پیر ہدایت پشت پناہ مریداں
دونویں غالب شیر الٰہی افسر اہل ایماناں     دوہاں راہ خدا دے اندر دتیاں اپنیاں جاناں
دونویں صابر دونویں شاکر دونویں مرد غفاری     اہل بہشت جواناں اندر دوہاں دی سرداری
دونویں حسن رسول اللہ دے عکسی دو آئینے     دوہاں چراغاں دی روشنائی پہونتی وچ زینے

وَاخرج ترمذی ان النبی صلی اللہ علیہ وسلم اخذ الحسن و الحسین فقال من احبنی واحب هذین واباهما وامهما کان معی فی درجتی یوم القیمۃ :- حدیث دیگر -
قال علیہ السلام من احبهما فقد احبنی ومن البغضهما فقد البغضنی -

راوی کرے بیان روایت ترمذی اندر آیا     حسن حسین ولی نوں ہکدن پکڑ نبی فرمایا
کرے پیار جو مینوں نالے انہاں دوہاں دیتا ہیں     بھی ماں باپ انہاندے سندی حب رکھے ہرجائیں
روز قیامت نال میرے اوہ میرا درجہ پاوے     یعنی پنج تناں دی الفت وچ بہشت لیجاوے
ہور روایت ابن عباسوں کہندا نبی سوہرا     جو کوئی دوست انہاں دوہاں دا مینوں اوہ پیارا
جو کوئی ویر انہاندا رکھے میرا بھی اوہ ویری     حب عداوت انہاں دوہاں دی حب عداوت میری
اکدن پاک رسول اللہ تھیں کسے سوال الایا     سارے ٹبروں کون تسانوں بہت پیارا آیا
حضرت کہیا بہت پیارے حسن حسین اسانوں     پھر فرمایا سدو میریاں انہاں دوہاں پترانوں
جنت خاتوں ترت انہاںنوں پاس رسول بلایا     حضرت چم اونہاں ندیتائیں سینے نال لگایا
کہے اسامہ پاک نبی ول میں ہکوار گیا سی     اپر پشت رسول اللہ دے چکیا بھار ڈٹھا سی
چادر وچ لپیٹیا ہویا تے میں عرض الایا     یا نبی اللہ ایہ کی تساں اپر کنڈ اٹھایا
حسن حسین شہزادے دونویں حضرت کھول وکھائے     تے اللہ اگے دوہاں کارن موہوں دعا فرمائے
یارب سائیاں ایہ دو بیٹے مینوں بہت پیارے     رحم کریں توں دوہاں اپر پاون فضل نیارے
ہور روایت ترمذی اندر بوہریرہ تھیں لیاون     منبر تے چڑھ حضرت ہکدن خطبہ پئے سناون
مسجد نوں تشریف مبارک حسن حسین لیاندی     چولے لال گلاں وچ آہے چھوٹی عمر دوہاندی

اَونلدے اَونلدے ڈگ ڈگ لوندے ضعفوں چل نہ سکدے
اپنے اگے آن بٹھائے نال پیار عطائیں
مال اولاد تساڈے فتنہ بیچ خدا فرمایا
میں جاتا مت زخمی ہوون ڈگدے نظری آئے
کر وخیال جو کتنی شفقت آہی پاک نبیؐ نوں
سجدے اندر آہے بکرن پاک رسولؐ خدا دے
اوسے ویلے حکم خدا دا سجدے اندر آیا
جسویلے ایہ اُترن آپے تو بھی تاں سر چائیں
واہ سبحان اللہ کیا عزت شرف اتے سرداری
حضرت انسؓ اصحاب نبیؐ دے وچہ بخاری کہیا
یعنی جیونکر شکل حسنؓ دی نال رسولؐ مساوی
بہت مشابہ نال نبیؐ دے شکلاں دوہاں بھائیاں
حضرت شاہ علیؓ فرمایا شکل حسنؓ دی پیاری
منہ نک اکھیں بازو سینہ حلیہ اُتلے تن دا
بیٹھیاں ہویاں دیکھے جو کوئی شاہ حسنؓ دیتائیں
ڈٹھے حسنؓ حسینؓ شہزادے جس مومن نے بھائی
جو ہیں ثواب ویدار نبیؐ دا تو ہیں ثواب اُنہاندا

منبروں آتر اٹھائے حضرت دولویں چن چمکدے
تے خطبے وچہ فرمایا حضرتؐ حاضر لوکا نتائیں
دیکھو حب انہاندی مینوں منبر تھیں آترایا
خطبہ چھڈ اُٹھائے اپنے اگے آن بٹھائے
خطبہ چھوڑ اُٹھایا جلدی حسنؓ حسینؓ ولی نوں
لاڈوں پشت اُپر چڑھ بیٹھے دولویں ایہ شہزادے
ہیں ناراض ہوساں جے نبیا تدھ سجدیوں سر چایا
فاطمہؓ دے فرزند پیارے رنجش پاون ناہیں
رَبّ العزت آپ جنہاندی کردا خاطرداری
نال نبیؐ دے کوئی مشابہ نہیں حسنؓ دے جیہیا
ایسی شکل نہ ہور کسیدی کرے روایت راوی
شکل نبیؐ دی ویکھن کارن دو تصویراں آہاں
سر تھیں لیکے سینے تائیں وانگ نبیؐ دے ساری
سگواں وانگ رسول اللہ دے آہا شاہ حسنؓ دا
اینویں جاپے بیٹھا ہے ایہ سرورؐ عالم سائیں
گویا پاک رسول اللہ دی اس زیارت پائی
جو کوئی مجلس کرے انہاندی عیبوں پاک ہو جاندا

# فضائل حضرت امام حسن رضی اللہ عنہ علیہ السلام

جس دن حسنؓ تولد ہویا حکم کیتا رب سائیں
جبرائیل مبارک لیکے جلدوں نبیؐ ول چلیا
فطرس نام آہا اُس کولوں پچھیا جبرائیلے
کہندا فطرس حکم رب دے وچہ مینوں غفلت ہوئی
پھر اُس فطرس جبرائیلوں پچھیا اسدا حالا

جبرائیلا دیج مبارک آکھ محمدؐ تائیں
راہ وچہ اسنوں ہور فرشتہ ملیا چلیا بلیا
کی ہویا دس فطرس تینوں کیوں بیٹھوں اس حیلے
آتش غضب جلایا مینوں ہور گناہ نہ کوئی
جبرائیل کہیا ہے مینوں بھیجیا رب تعالےٰ

جمیاں حسن علیؑ دا بیٹا گھر گھر ہوئی شادی
فطرس نام نبیؐ دا سُنکے کہندا اُسدیتا ئیں
منتکے فضل کرسے رب مینوں برکت شاہ عربدی
خدمت وچہ نبیؐ دے آندا فطرس کولے کھولے
ادب سلام مبارکبادی ہو چکی حد ساری
ہے ایہ ملک چہارم فلکوں جبرائیل الایا
کرو دعا جو اسدیتا ئیں بخشے نور الٰہی
تا پھر پاک نبیؐ فرمایا جبرائیلے تائیں
انشاء اللہ جاندا رہسی سارا ساڑ ملک دا
جبرائیل نے اولویں کیتا جیوں حضرت فرمایا
سڑیا بدن ہویا مڑ تازہ نکلی لاٹ حسندی
او گنہارا نلدے اُس اوگن جمدیاں معاف کرائے
نوری ملک عذاباں وچوں نکلے پا خلاصی
سب صحابہ پیغمبرؐ دا آل نبیؐ نوں ہویا
حضرت جعفر صادق اپنے باپ کنوں فرمائے
کِتنے تازی کوتل گھوڑے چلن پیش انہاندے
اُچیاں ہو کے جاون ویلے وچہ جانن بے تعظیمی
اللہ لوک محب خدا دے جد اللہ ول جاون
تد منظور خدا نوں ہوون خودی سٹن جد ساری
شاہ حسن جد بیت اللہ نوں کردے حج تیاری
دو واری کل مال حسن نے ربدے نام لٹایا
اتھوں تک جو جوڑا پیروں دیون نام خدائی
ہک موزہ جد نام خدا دے پیروں لاہ کے دیندے
دھن نبیؐ دھن علیؑ سوہارا دھن علیؑ دے جائے
ہور روایت ابن عباسوں ترمذی اندر آئی

چلیا ہا نہیں پاک نبیؐ نوں کہن مبارکبادی
جبرائیلا پاس نبیؐ دے مینوں بھی لے جائیں
جبرائیل اٹھا کر اسنوں آندا جھبدی جھبدی
وحی مبارک آکھی حضرت خیر مبارک بولے
حضرت پچھیا جبرائیلا ہے ایہ کون آزاری
غیرت قہر الٰہی اسدا ہر اک منصب جلایا
رحمت آوے زحمت جاوے ہووے دور سیاہی
جسّہ اسدا شاہ حسندے جُسّے نال لگائیں
جاں ایہ صاف ہویا تا ویکھیں کیسا نور چمکدا
اوسے وقت فرشتے اُتے اللہ رحم کمایا
اتنی برکت جمدیاں ہوئی حضرت شاہ حسندی
تاہیں جبرائیل ہوریں بھی دین مبارک آئے
دس پنجتن تیرا تیر بیتائیں کیوں نہ اوہ بخشاسی
نہیں تا مرگا بیٹا نوحؑ دا کافر ہو کے مویا
پیر پیادیاں شاہ حسن نے پندرہ حج نبھائے
ایپر ادبوں کعبے دیول چڑھکے مول نہ جاندے
پیریں چل کے جاہن ہمیشہ ایہا چال قدیمی
فخر تکبر تے وڈیائیاں ساریاں دلوں ہٹاون
اُچے نام دھرایا اُچا منہ وچہ پئی انگاری
پیر پیادے چل کے جاون ڈھونڈن نہ سواری
تن واری وچہ راہ مولا دے کر تقسیم اُڈایا
دوجا جاں بنواون اوہ بھی ہور لیجاوے بھائی
دوجا ہور سوالی آوے اوہ بھی بات کرینداے
جنہاں راہ خدا دے اندر جاناں مال لٹائے
ہکدن موہڈیاں اُپر حسن نوں چایا نبیؐ خدائی

شخص کسے نے ویکھ حسنؑ نوں ایہ گل آکھی بھائی
وچہ جواب رسول اللہ نے استاایئیں فرمایا
واہ واہ نیک نصیب تنہاندے واہ واعالی پایا
یارب محب امام حسنؑ دی بخشیں میرے تائیں

اے فرزند علیؑ دے کیا تدھ عجب سواری پائی
نری سواری چنگی نہیں اسوار بھی چنگا آیا
حضرت پاک رسول جنہاں نوں موہڈیاں اُپر چایا
نالے شاہ حسینؑ ولی دی کریں قبول دعائیں

# فضائل حضرت امام حسینؑ علیہ السلام

چھوٹا بھائی حسنؑ ولیدا شاہ حسینؑ سوہارا
جسدی خبر شہادت پہلوں ملکاں آن سُنائی
پھر جد واقعہ ہوئی شہادت دُھمی خبر جہانے
شور پیا اسمان زمیں وچہ لہو فلک تھیں جاری
غیب کنوں آوازہ آوے جیویں کوئی دردوں روندا
شیر اتے بگھیاڑاں کیتی راکھی بدن شہیداں
قاتل شاہ حسینؑ ولی دے جتنے آہے سارے
کالا مُنہ کسے دا ہویا سڑیا وانگ چوا تی
ہکناندیاں سرانوچہ وڑدے ڈٹھے سپ لوکایاں
ابن زیاد تے ہور جواسدے آہے یار مُنہ کالے
ہکناندیاں سرانوچہ اوہ سپ وڑدے وار و واری
ہکناں اُپر اگ الٹیے آون نت قہر دے
جس معصوم علی اصغر نوں ماریا تیر نکارے
اگلا پاسا گرمی کولوں آسدا سڑدا رہندا
تے پچھلے پاسوں سردی ٹھُڈھے ہویا بہت بیچالا
اینویں جنہاں بلیتی کیتی نال اماماں پاکاں
شاہ حسینؑ جیہاں نے آخر صبر پیالہ پیتا
صبر تحمل کنوں تجمل پائے شان سوائے
غم افسوس انہاں ندا کیتیاں عیب گناہ نہ کوئی

اسدی مدح سناون لائق ناہیں میں بیچارا
شاہ حسینؑ شہید ہویگا کربل اندر بھائی
ماتم شاہ ولی دا سُنکے رُنے ملک ربانے
عرش الٰہی لرزہ کھادا جن کریندے زاری
ہائے افسوس انھیرا جیہا کدیں نہ ڈٹھا ہوندا
ہوئے ہلاک حسینؑ ولی نوں ماریا جنہاں بلیداں
نال عذاباں اللہ صاحب دے تصدیعے مارے
غیبوں آتش نازل ہوئی سڑبل گئی جیا تی
نکلدے راہوں وڑن بلائیں موہوں باہر آیاں
انہاں اُپر ایہ سختی نازل کیتی قدرت والے
ڈاہڈھے اوکھے ہوکر ہکنی موئے نال خواری
پانی پانی کردے سڑدے نہ جیوندے نہ مردے
دُوں قسماندا قہر اُنہاں دے پر بھیجیا رب جبارے
بھڑکن بھاہیں بجھن ناہیں پانی پانی کہندے
اگوں آتش پچھوں کنگر بھوک ہویا مُنہ کالا
آیا قہر نہ ڈھونڈیاں لبھے اُڈ گیاں اوہ خاکاں
جنہاں ظلم کمائے رب خوار انہاں نوں کیتا
لعنت تے فتکار ہمیشہ جنہاں ظلم کمائے
ایپر پٹن کھوون اندر منع حدیثوں ہوئی

دامن پاک گئے اس حگوں حضرت شاہ شہیداں
نال بے ادبی نام اماماں لینا سخت منا ہی
سب بے ادبی بے تعظیمی پاک نبیؐ دے گھر دی
ایہ بدعت رسماں چھوڑو بھائیوں عزت دے در آؤ
گھر بیٹھے افسوس کرو کجھ سنیو ذکر اماماں
کرو بیان اوصاف انہاں دے مدح کہو پنجتن دی
سنو مناقب شاہ ولی دا یاد مینوں اک آیا
اوہ بک حضرت شاہ حسنؑ نوں دتا نبی خدائی
کہندا آن امام حسنؑ نوں شاہ حسینؑ سوہارا
شاہ حسنؑ فرمایا اگوں مینوں بخشیا نانے
کہندا مینوں بھی بک بخشو بچہ ہرنی والا
بہت ولاوے تے گل لاوے چمے نبیؐ ربانان
شاہ حسینؑ رونہا کا ہویا ہاتف غیب الایا
ایہ جو دوجا بیٹا اپنا دیویں وچ نبیؐ نوں
سنکے حکم خدا دا ہرنی دوڑ نبیؐ دل آئی
بعد آداب نبیؐ دے اگے ہرنی عرض گزاری
دوجا میں بھی حاضر کیتا سن کے حکم ربانان
اپنے دموں بھی یا حضرت مینوں عذر نہ کوئی
لکھ ہزاراں شکر گزاراں آیاں نیک بہاراں
ویکھو شان حسینؑ ولی دا کیہا رب بنایا
حوراں تے غلمان بہشتی ملک فلک دے سارے
اتنے درجے شانانوالہ کرکے صبر سدھاتا
اتنی بات حسینؑ ولی نے اسویلے فرمائی
جو معصوم نبی دی امت ہوسن یا رب سائیں
جبویلے پھر وڈا بیٹا ہو شہید سدھایا

صبروں اجر دتے رب باری ہویاں خوشیاں عیداں
کرنے وین تے ماتم نوحہ سب چالہ گمراہی
معاذ اللہ حضرت نوں سوپن جھڑی رسم کفر دی
جے بہتی حب حسینؑ ولی دی پڑھو صلوٰۃ پہنچاؤ
تابعداری کرو اماماں پاؤ فیض تماماں
جتنی صفت کرو ہے تھوڑی شاہ حسینؑ حسنؑ دی
کوئی شکاری پاس نبیؐ دے ہرنی دا بک لیایا
ویکھ امام حسینؑ ولی نوں ریس دلے وچ آئی
کتھوں ایہ بک ملیا تینوں پچھدا ویر پیارا
آیا فیر حسینؑ ولی بھی پاس رسول یگانے
اوہ منگے اوہ کرن دلاسا ہویا امر محالا
ایہہ چپ نہ کرے پذیرا چھڑیا حال ایانان
جنگل وچ ہرنی تائیں حکم خدا فرمایا
تا جو راضی کرے شتابی پت حسینؑ ولی نوں
لے نذرانہ بک ایانان ادب بجا لیائی
بک میرا اک اگے حضرت آندا پکڑ شکاری
کرو قبول تسیں یا حضرت ایہ میرا نذرانہ
ایسے خاطر خدمت اندر آکر حاضر ہوئی
چھوڑ اوجاڑاں جنگل باراں لٹے لگی سرداراں
جن انس حیوان جنگلدے ہرنے سیس نوایا
بدھے ہتھ غلام تمامی جاون وارے وارے
بسم اللہ کر جھلیا سرتے لکھیا لیکھ ربانا
علی اصغر معصوم پیارے جدوں شہادت پائی
سب دا بدلہ ایہ قربانی دتی میں تدھ تائیں
آنسو نیر وہا ولی نے اتنا سخن سنایا

یا اللہ میں علی اکبرؓ نوں راہ تیرے وچ لایا
اسدے عوض جوان محمدی سارے بخش خدایا

واہ واہ بھاگ غریب امتدے جاگے بخت جنہاں دے
نانا دوہتا جسدے بنتائیں گئے دو لوئیں بخشاندے

یا اللہ توں ساڈی طرفوں رحمت بھیج ہزاراں
اُپر نبیؐ بھی آل اوہدی پر سن اصحاب کباراں

کل شہید جو کربل والے غازی مرد تمامی
سبھناں اُپر رحمت ربدی ہووے فضل مدامی

## مدح محبوب سبحانی قطب ربانی حضرت غوث الاعظم گیلانی قدس سرہ

پیر میرا ہے غوث الاعظم محی الدین گیلانی
بیٹا حضرت ابو صالح دا فاطمہؓ دا دلجانی

دوہتا پاک رسول اللہ دا پوتا شاہ علیؓ دا
ولی بہادر عبد القادر واقف خفی جلی دا

نانک دادک دوہاں اچیر اعلیٰ حسبوں نسبوں
سید عامل رہبر کامل ہر کسبوں ہر وسبوں

شمس شریعت نجم طریقت چشمہ فیض کرم دا
مظہر فیض ملکوتی ہستی مرشد عرب عجم دا

پیراندا اوہ پیر مصاحب ولیاں دا سرکردا
دین نبی دا روشن کیتا توڑیا زور کفر دا

کشف کرامت معجزنے اسدے سگویں وانگ نبیاں
حضرت جیونکر فخر رسولاں تیوں اوہ فخر ولیاں

گردن کل ولیاں اُتے اسدا قدم گرامی
نبی نہیں پر نبیاں وانگوں اسدے کم تمامی

وچ رمضان مبارک اسنوں خالق پیدا کیتا
جمیا روزیدار شہارا دودھ نہ ہرگز پیتا

پہلے روز بجا لیاندا میراں فرض ربانا
جاگے بھاگ ابو صالح دے روشن ہویا خانہ

جمدیاں روزہ ترک نہ کیتا غوث شرع وڈیائی
جدوں بلوغت پہونچے حضرت دینی بیخ جمائی

نوحؑ نبی تھیں جویں دوبارہ خلق ہوئی آشکارا
ایتھویں حضرت میراں کولوں چلیا دین دوبارا

سنیاں میں جو اکدن میراں جنگل قصد اٹھایا
رستے وچ اک مرد خدا دا نظر انہاں نوں آیا

سوہنی شکل فرشتے وانگوں صورت بہت پیاری
ایپر سخت پیاسوں اسدی تڑفے جان وچاری

گھٹی طاقت نین پرانوں ٹٹا زور بدن دا
جیونکر اُس تے نازل ہویا ویلا جان کندن دا

شاہ میراں تک حالت اسدی نظر چہ فیر دوڑاندا
دور دوراڈیوں پانی ہلیا کپڑا لوڑ لیاندا

قطرہ قطرہ منہ اسدے وچ پانی جد نچڑایا
کھول اکھیں اُٹھ بیٹھا جلدی مرد رب جوایا

پچھیا غوث الاعظم استھیں کون کوئی توں بندہ
کہن لگا میں ہاں یا حضرت دین محمدؐ سندا

لگے عمر بہادر میری عزت شان بنائی
مر چلیا ساں استھیں مجھے پھیر تساں جند پائی

باغ وجود میرے دا اگے ہیسی کفروں سڑیا
بھاگ میرے توں پیدا ہولیوں پھیر کیتا رب ہریا

جسکے کھیت ثمر ملدے اوتے وسیا مینہ کرم دا
رونق برکت ہوئی زیادہ مویا دین جو آیا
حکم رسول اللہ دی اس نے خوب تعمیل کرائی
عشق محبت اللہ والا ایسا غالب ہویا
کرن بیان جو غوث الاعظم ہکدن ہوئے آزاری
کافر ہک طبیب سیانا ہندوسی اُس جائی
کافر جدوں قارورہ ڈٹھا ترت ایمان لیایا
دتا موڑ قارورہ اس نے دھوکے داغ اندر دے
جنہاں اندے دل عشق الٰہی شوقوں بھانبڑ مچدے
شربت وصل اوہناں دے کارن وسن کل سیانے
سچ محبت اللہ والی جسدے وچہ سمائی
واہ سبحان اللہ کیا درجہ حضرت میراں پایا
تابعدار مرید میراں دا ہویا دلوں بجا نوں
ہن اکثر لوک مرید سداون حضرت پیر پیراں دے
چن دے چن چھٹاکی وانے یارہویں انہاں ٹھہرائی
مَعَاذَ اللہ ایہ جاہل لوکاں جھوٹ طوفاں ہلایا
جاں پھر بڈھی یارہویں دیکھے ہوئی ونج سوالی
اس گلدا بھی اصل نہ کوئی کتے ثبوت نہ ہوئی
نال دعا میراں دے جیکر ایہ گل گذری ہووے
ایہہ شک وقوعے اندر ہور انکار نہ کائی
تابعداری باہجوں جو کوئی بنے مرید میراں دا
یارہویاندی بھکھ نہ اسنوں نہ پرواہ مریداں
اصلی بات نہ سمجھن جاہل دیکھو دیکھی مردے
سنوں بیان جو کیونکر پہلوں شروع رسم ایہ ہوئی
نالے حضرت غوث الاعظم یارہویں عرس پکاندے

پھیر نویں سر تازہ ہویا دین رسول اکرم دا
تاہیں حضرت پیر پیراں دے محی الدین سدایا
سنت تے توحید الٰہی ملکاں تے ورتائی
دمدم آکھن حمد الٰہی لوں لوں شوق پرویا
دوست یار مرید پیارے کرن لگے آ کاری
انہاں دے کول قارورہ بھیجیا کارن طلب دوائی
کلمہ طیب آکھ زبانوں سجدہ شکر منایا
اس بیمار نسا ڈیتا ئیں دارو اثر نہ کردے
دنیا دیاں علاجاں کولوں کدی نہیں اوہ بچدے
جدتک وصل نہ ہووے حاصل روندے پھرن نمانے
خاک انہاں دیاں قدماں والی رب اکسیر بنائی
جسدا دیکھ قارورہ کافر ترت ایمان لیایا
دیکھ قارورہ غوث الاعظم دا بجزہ لیا ایمانوں
پڑھن نماز نہ رکھن روزے بدعت شرک کماندے
بڈھی یارہویں ترک کیتی اس بیڑی غرق کرائی
ہک چھٹاکی دانیاں بدلے اتنا جبر کمایا
سن ڈولی جنج حضرت میراں بیڑی پھیر نکالی
پرجے بٹے رب نکالے نہیں تعجب کوئی
آمَنَّا وَصَدَّقْنَا بیشک ہر کوئی من کھلووے
ایسی ہور ہزار کرامت میراں نے دکھلائی
ایسا طالب دوہیں جہانیں وہسی دھکے کھاندا
صرف اطاعت اللہ کارن کیتیاں اس تاکیداں
ہک بھلا پھر دوجے تیجے حق تلاش نہ کردے
بارہویں جیئوں عرس نبیدا کردا سی ہر کوئی
بہتے لوک غریب وچارے آسدن کھاون جاندے

پھر ہکدن اینویں عُرس پکایا کھاون کوئی نہ آیا — غوث الاعظم یاراں تائیں ایہ حکم فرمایا
بارہویں چنوں عُرس نبی دا بہتے لوک پکاون — تاہیں اسدن ساڈے طرفوں گھٹ دُدھ کھاون آون
تسیں ہکدن اگے پچھے کرو مقرر بھائی — یارہویں بھاویں تیرہویں ایہ تاریخ میراں فرمائی
جو اسدن عرس نہ ہور کسے دل پکدا مول پیارے — آپے عرس اساڈا کھاون اوسن بندے سارے
اسنھبیں پچھے یارہویں چنوں میراں عرس پکاوے — ایہو عادت رہی ہمیشہ لوکاں سمجھ نہ آوے
پھر جیویں جیویں گل پرانی ہوئی میراں رحلت پائی — پیا مغالطہ جگو چہ لوکاں یارہویں دلوں بنائی
اصلی بات آہی ایہ اینویں جیوں میں ذکر سنایا — اوہ عرس نبیؐ دا چھوڑیا یارہویاں پھڑ پایا
ایہ لوکاں والی یارہویں ہرگز کتے نہ ثابت ہوئی — جے للہ دیہن ارواح میراندی اسو چہ عیب نہ کوئی
تے ہک تاریخ معین کرنی اسدا اصل نہ پایا — بعض فقیہاں اسدے تائیں سخت منع فرمایا
جیکر حُب پیار میراندا رکھو اہل ایسا لوں — اوّل حکم خدا نبیؐ دا ہتھوں دلوں بجالوں
پھر تابعداری کرو میراندی دیہو حقوق الٰہی — کرو خیرایت جیونکر عادت پیر پیراندی آہی
ہور ارواح اہناندی دیہو للہ نیت ٹھہراؤ — تدمرید میراندے بنسو وگدے جنت جاہو
بے نماز مرید نہ اسدے پکی ایہہ نشانی — غنیہ اندر لکھیا ویکھو حضرت شاہ جیلانی
ہرے نمازوں تارک جیکر دنیا اندر کوئی — پڑھو نہ مول جنازہ اسدا منع نہایت ہوئی
مسلماناندیاں قبراں اندر دفن نہ کیتا جاوے — ایہو جیہاں پلیداں نوں اوہ کدوں مرید بناوے
سنو مرید جو پیر پیراندے اصلی گوئے بردے — پڑھن نمازاں رکھن روزے بدعت شرک نہ کردے
رسماں ریتاں چھوڑ کراہن حق تے عمل کماون — نذر نیازاں ہک اللہ نوں دیہن مراداں پاون
جو چلن الٹ قرآن حدیثوں پیر صاحب فرماندا — نہیں مرید میرے اوہ ہرگز نہ میں پیر تہاندا
بس پڑھ کر ہن پیر پیراندا فاتحہ خیر الائیں — رحمت ربدی ہووے اس تے روز قیامت تائیں
یارب حرمت شاہ رسولاں حرمت پیر جیلانی — حرمت کل رسولاں حرمت حسنؓ حسینؓ نورانی
حرمت اہل البیت اصحاباں غوث قطب اولیاواں — حرمت محبوباں مقبولاں فقراواں صلحاواں
بھی چار کتاباں اپنیاندی برکت یارب سائیں — دین دنی دے اندر ہر اک آس میری پہنچائیں
بھی بخشیں ہمت شعر کرندی شیریں سخن الاواں — مضموناں موزوں لیاواں غلطی کتے نہ کھاواں
قلم میری نوں کرہن خدایا عنبر جھاڑن والی — دوہیں جہانیں پاک نبیڈا رہے پذیر سوالی

## سبب تالیف

آ عشقا ہُن ویلا تیرا دیہہ کھاں ذرا وکھالی
ٹٹا نشہ جوانی والا کھادا پھیر زمانے
لے آویں لے آویں جلدی مڑکے اوہا بہاراں
نہ اوہ رنگ نہ مجلس باقی نہ اوہ رونق کوئی
سب ساناں وچوں ناہیں کوئی چیز امادی
دیہہ ہک جام لبالب کرکے عشقا بھاگی بھریا
پی کے مست ہوواں متوالا موتی سخن پروواں
دن تھوڑا تے منزل بہتی پیش پیا پندھ بھارا
طرح طرح دے کھنڈ ولاویں رستہ خوف خطر دا
حاتم والا سفر جیہیاں میرے پیش ڈکا یا
چھوٹے چھوٹے سفر بتیرے اگے ہیں ازمائے
ناقص طبع میری دے اُتے کوئی یقین نہ کردا
اکھیں میٹ اٹھایا سر تے بھار جو قدروں بھارا
اگے بھی ہیں کتنی واری اسدا قصد اٹھایا
پھر جدوں محبتاں قصہ ڈٹھا عجب ستارے والا
بھی شیخ الٰہی بخش لاہوری تاجر کتب گرامی
بھی شیخ جلال الدین اہناں دا جو فرزند پیارا
کتنی واری مہر بیتا ئیں باپ بیٹے فرمایا
کیتا امر جو کئی کتاباں اگے تدھ بنایاں
ہُن لکھ احوال یوسفؑ دا جیونکر عبد الستار بنایا
توں بھی چُن چُن حال بزرگاں اسدے اندر پائیں
عشق حقیقی عشق مجازی درد دوں رمزاں بھریاں
ذکر بیان شہید الوالا درجہ جیویں سنیاں
وحدانیت اللہ والی درجہ اہل توحیداں
شان جمیلاں با تفصیلاں ہر قسموں تمثیلاں

لکھنی پئی تروٹک اندر ایہ گل یوسفؑ والی
مڑکے جوش طبیعت اندر آئیں کسے بہانے
خالی مٹ ہویا جیویلے تاں گھُٹ منگیا یاراں
رُتیں گذر گیاں جد سبھے تا فرمائش ہوئی
کل قوی متغیر ہوئے ہے اک آس خدا دی
جوش خروش لویں سر آوے نشہ نہ جاوے جریا
سجناں نال جو وعدہ کیتا نہ شرمندہ ہوواں
میں ناتاناں راہ نہ جاناں رب نبھاوے بھارا
انشاء اللہ سوکھا ہوسی اوکھا پندھ سفر دا
نال فضل دے منزل میری پوری کریں خدایا
لوں لوں شکر کراں جے مالک ایہ بن توڑ چڑھائے
منہ چھوٹا تے بات وڈیری اس خوفوں دل ڈردا
پر جے رب عنایت کیتی ہوسی پار اوتارا
اپر قاصر ہمت میری اتنا بھار نہ چایا
مڑ مڑ آکھن جاگ پئے نیں ابھر دے عشق پیالا
اوہ بھی اس قصے دی خاطر کردے امر مدامی
اسنوں بھی اس قصے کارن شوق دلیوچہ بھارا
پھر گھلیا خط اُچیچا مینوں وچہ لاہور سدایا
کیتیاں رب مقبول کتاباں ملکا لوچہ دھمایاں
عشق بیان تے حال بزرگاں بہت مسائل لیایا
اہل سلف دیاں ڈھونڈ کتاباں اسنوں خوب وہائیں
امر شریعت عمل طریقت فقر مثالاں دہریاں
صبر توکل اتے قناعت ہور جو شان ولیاں
رد شرک تے بدعت نالے صفت اوصاف مجیداں
حال اصیلاں ذکر خلیلاں ثابت نال دلیلاں

عشق بیان زلیخا والا جیوں اس صدق نبھایا
جیونکر یوسفؑ صبر کمایا جیوں رب اجر دلایا

جیوں یعقوبؑ نبی غم ڈٹھا درد وچھوڑا پایا
جیوں پھر مولا کرم کمایا وچھڑیا یار ملایا

شوق محبت شان محباں کریں بیان تمامی
وچہ وچہ بہت لیائیں مسئلے دین اسلام گرامی

ہر ہر قسموں ڈالی اندر ہوون میوے والے
چُن چُن پھل بنا گلدستہ پا انعام ربانے

طرح طرح دے فیض اٹھاوے جو کوئی پڑھے پڑھاوے
اس رنگین باغیچے وچوں ہر بھکھا پھل کھاوے

دردمنداں نوں آکھ سناویں دردمنداں ندیاں باتاں
جسنوں طلب عشقدی ہووے پاوے عشق براتاں

اہل علم نوں علموں حصہ پڑھن مسائل نوری
فقراں شغل سلوک فقر دا نالے صبر صبوری

کرکے نام زلیخا یوسفؑ لکھو وعظ تمامی
کرو تیار کتاب شتابی پاؤ اجر دوامی

سب قصیاں تھیں سوہنا قصہ حضرت یوسفوالا
احسن کر فرمایا جسنوں اللہ پاک تعالےٰ

وچہ قرآن خداوند جسدی آپ صفت فرماوے
اُسدا ذکر سناون والا کویں ثواب نہ پاوے

دلیوے اجر خداوند تینوں نالے ساڈیتائیں
لکھنے پڑھنے سُننے والے سارے لین دعائیں

ایہ گل آکھ سنائی مینوں جد یاراں احباباں
کیتا امر قبول انہاندا رکھ امید ثوابوں

بہت مسائل ثابت ہوسن نال حدیثاں آیتاں
بحر العشق تے نفرہ کاروں نقل کراں کجھ باتاں

بھی تفسیر امام غزالیوں بعض بیان لیاواں
نال روایت اہل سلف دے ثابت کردا جاواں

جامی تے فردوسی والے لکھاں بعض حوالے
بھی قصص الانبیا ردیوچوں کجھ مضمون نکالے

موسیٰ دی توراتوں جیویں غلام رسول لیایا
نالے عبدالستار پیارا جیونکر لکھ سدھایا

اکثر نقل انہاندی کرساں میں سر دوس نہ کوئی
اپنا دخل نہ دلیواں ہرگز جیویں روایت ہوئی

سادہ شعر تے پختہ سندوں لکھاں واہو واہیں
ایہہ شعر سنن دی لذت وس اساڈے ناہیں

لکھاں صرف امید ثوابوں میں اس قصے تائیں
یارب سُہل سُہیل ہر دم کرے پذیر دعائیں

## بیان فضائل القرآن و درجات قرآن خوانان

ہن شان قرآن بیان کرانہیں نال رسیدی یاری
جسدے اندر سورت یوسفؑ اللہ پاک اتاری

نفرہ کاروں پڑھ کر ویکھیں ذکر مفسر لیایا
اندر باب فضائل حضرت پاک نبیؐ فرمایا

سب نبیاں تھیں افضل درجہ نزد خداوند سائیں
کہے قرآن مجید شفاعت پڑھنے والیاں تائیں

نا کوئی نبی شفیع اجیہا نا کوئی ملک نورانی
سارِیاں نالوں ودھ شفاعت کرے کلام ربانی

نبی ملک مخلوق تمامی ربدی پیدا واروں
سورۃ ملک تے سجدہ جیہڑا نکر پکڑن وچہ قبر دے
راوی کہندا دنیا اندر چیزاں چار جو آیاں
ہک قرآن تے دوجا کعبہ تریجا مومن بھائی
ہے قرآن نورانی شیشہ ربدا راہ دکھاوے
جنہاں دلاں وچہ نور حقیقی پڑھ پڑھ عمل کماون
اُنھے نوں بازار پھرایا سارا سیر کرایا
ایہو مثال بے عملاں جہڑے پڑھکر عمل نہ کردے
ایہو مثال انہاں ندی جنہاں سمجھ نہ معنیاں والی
کہے امام غزالی صاحب خبر حدیثوں لیایا
جو کوئی کرے پیار انہاندا مینوں اوہ پیارا
جو کوئی میرا دشمن ہویا دشمن اوہ خدا دا
جو پڑھے قرآن تے بخشش سندی دلوچہ آس وہرا
جو مومن نال خدا دے اپنے چاہے کرے کلاماں
کوٹ فضل وچہ داخل ہویا جس قرآن پکایا
اتنا اجر قرآن پڑھندا پاک نبیؐ فرماون
بحر عمیق قرآن سمندر اڈہا انت نہ کوئی
وچہ نقرہ کار جے بندے تائیں ہر ہر حرف قرآنوں
یعنی حرف حرف دے بدلے عقل ہزاراں پاوے
کیوں جو ایہ قرآن اصل وچہ ہے ہک صفت الٰہی
ناظر پڑھے قرآن جو کوئی اجر شہیداں پاوے

وچہ مخلوق قرآن نہ داخل ودھ گیا اس پاروں
ایسے طور قرآن شفاعت کرسی روز حشر دے
خاص نشان ربوبیت تھیں اللہ نے پہنچایاں
چوتھا جو سلطان وقت دا ظل ظہور خدائی
جو کوئی پڑھکے عمل کماوے جنت نظری آوے
جو نابینے قلب کینے راہوں بھل بھل جاون
جاں پچھیا تاں ایہو کہندا کجھ نہ نظری آوے
کجھ ثواب نہ حاصل اونہاں وچہ گمراہی مردے
پر بے عملاں تھیں بہت چنگیرے رہن نہ اجروں خالی
اہل قرآن خدا دے دوست پاک نبیؐ فرمایا
جو کرے عداوت نال انہاندے میرا دشمن بھارا
ربدے دشمن کارن ہویا دوزخ قہر آمادا
راوی کہے کلام اللہ نوں مسخریاں اوہ کر دا
پڑھے قرآن مجید ثوابوں پاوے گا انعاماں
ہر آفت ہر زحمت کولوں اللہ پاک بچایا
جو کوئی پڑھکے یاد کرے نت پیہڑیاں بخشاں جاون
اوڑک حد نہایت اسدی کسے نہ معلم ہوئی
کئی ہزار ہزاراں سمجھاں بخشن ہو ون رحمانوں
تاں بھی لبھ نقات قرآنوں اسنوں سمجھ نہ آوے
تے صفت ربے نوں اپڑن مشکل ایہ گل ممکن ناہی
جو کوئی یاد پڑھے رب اسنوں نبیاں ساتھ رلاوے

## حکایت شیخ جنید بغدادی رحمتہ اللہ علیہ

شیخ جنید صاحب بغدادی رحمتہ اللہ فرمایا
ڈٹھا مرد بیہوش پیا ہک میں پچھیا اُس تائیں

اکدن سری سقطی دی حویلی میں اتفاقوں آیا
اے سری سقطی توں مینوں اسدا حال سنائیں

سرّی سقطی کہندا اس نے سنی کلام خدائی
میں کہیا جو اوہا آیت پھر پڑھو یک واری
سرّی سقطی اوہا آیت پھر اس کول پڑھائی
ہو متحیّر شیخ جنیدوں سقطی سوال الایا
شیخ جنید کہیا سن تینوں میں ایہ بات سناواں
ڈٹھا جاں یعقوبؑ نبی نے اس پیراہن تائیں
پھر اوہا پیراہن آندا جدوں یہودے بھائی
جس شے نظر گوائی آہی اوسے پھر پرتائی
لسے طرح کلام اللہ نے اسدا ہوش گوایا
ایہو مثال ہے عاشق لوکاں دیکھ حسن جو روندے
اوہا جمال جو عاشق دے دل بھاہ لگنے لاوے
اوہا جمال ہمیشہ جسنوں نین نمانے تکدے
اوہا جمال جنہانوں عاشق ویکھن سکدے سکدے
اوہا جمال جو لٹ لیجاوے صبر دلیدا سارا
اوہا حسن جس ڈٹھیاں عاشق دکھ ہزاراں پیندے
اوہا شوق محبت بندہ چائیں چائیں لاوے
وچ محبت دو لوئیں باتیں دکھ ہوندا سکھ نالے
ایہو بات جنید سنائی اس صادق دی بھالی
اس جاگہ وچ اہل توحیداں نکتہ ایہ فرمایا
جسنوں اوہ تکلیف پہنچاوے اوہا پھیر ہٹاوے
ہور روایت خبر حدیثوں نقرہ کار لیاوے
ویکھے جدوں بہشتاں اندر نہراں باغ بہاراں
عرض کرے ایہ کسدے درجے حکم ہووے رحمانوں
بڑھدا جاوے تے چڑھدا جاوے ایہ درجے تیرے سارے
حکم ہووے ہر صورت بلکے یک یک درجہ جائیں

ہو بیہوش زمیں تے ڈگا سرت نہ رہیوئی کائی
انشاء اللہ قائم ہوسی عقل جواسدی ساری
وسیویلے اکھ کھلوتا ہوش ٹکانے آئی
اے ولی اللہ دس اسانوں علم کتھوں ایہ پایا
جو لا یوسفؑ خون آلودہ آندا جدوں بھراواں
روندیاں روندیاں نور اکھیں دا ہویا سب اڈائیں
اوہا دیکھ نبی نوں ملی اکھیاں دی روشنائی
جاں اوہ چیز اکھیں تے لائی ترت ملی بینائی
جاں پھر پڑھ قرآن سنایا ہوش ٹکانے آیا
اوہا حسن تک غنچے پھلدے دیکھ اوہا خوش ہوندے
اوہا جمال نظر جد آوے ٹھنڈ کلیجے پاوے
اوہا جمال جدے جس ویلے سا ہواں ویکھ نہ سکدے
اوہا جمال اوہناں دے اگے گونگے بنکے وکدے
اوہا حسن جمال دوبارہ دیندا پھیر سہارا
اوہا حسن تک کسے زمانے سکھدی موج مینڈے
اوہا شوق محبت اکدن غم دے بحر لڑھاوے
کدیں رواوے کدیں ہساوے ہر دہ رنگ دکھاوے
ربدے پاروں ہوش گئی تے ربدے پاروں آئی
جو خاص امور الٰہی اندر کوئی شریک نہ آیا
اسنوں کوئی نہ روکنوالا شرک بھلا جاوے
اہل قرآن بہشتاں اندر جس ویلے کوئی جاوے
پھر اوہ اول نظر کریسی تکسی درجے باہجھ شماراں
ایہ درجے میں بخشے تینوں اجر ثواب قرآنوں
کتنے درجے جاواں یارب عرض کرے سر کارے
ہو متعجب کہسی اتنے درجے یارب سائیں

حکم کرے رب ہر ہر عشر لیوں درجہ دیوے تینوں
حکم ہووے ہر آیت درجہ تدھ عطا فرماواں
پھر حکم ہووے ہر حرفوں ہک ہک درجہ بخشیا جاوے
شروع قرآن کرے پھر بندہ اُپر چڑھدا جاسی
جسویلے پھر چھیکڑ درجے پہنچے وچ سرہانے
یا رب ختم قرآن مجیدوں پڑھ چھڈیا میں سارا
چنگی طرح قرآن تیرا میں سنیاں آخر تائیں
ہن میری وار آئی میں پڑھساں سنتوں طرف ہماری
سنے کلام الٰہی بندہ ایسی لذت پاوے
یا اللہ ہن میرے تائیں جلوہ بخش جمالوں
دور حجاب جلال اپنے دا کرے شہنشاہ عالی
اے بندے گفتار میری دا بھی تدھ حظ اٹھایا
سورتاں ہکسو چوداں (۱۱۴) سبھے وچ قرآن پیالیے
کل آیات چھیاٹھ تے چھ سو نالے چھ ہزاراں
چار سوا تے تریٹھ سب کلمے ہور ہزار چھیاسی
باراں ہزار تے تبری لکھ بھی چھ سو ستر نالے
حکمت ہور ایتھے ہک مینوں نظر کتابوں آئی
اتنے وال برابر اللہ ہر بندے دے کردا
والاں نال برابر بدیاں مومن جدوں کریندا
درجہ ہور قرآن پڑھندا وچ کتاباں آیا
ہوون اسدے بدن دے والے اتنے وال تمامی
روز حشر تک اُسدے کارن کردے ہن دعائیں

نال تعجب کہسی یا رب اتنے درجے مینوں
پھر بھی عرض کریسی یا رب اتنے درجے پاواں
تاں پھر چپ کرے نہ اگوں کوئی جواب سناوے
جتنے حرف قرآن مجیدوں کتنے درجے پاسی
کرسی عرض سلامی ہوکے وچہ حضور ربانے
حکم ہووے اے بندے میرے تیں دل فکر ہمارا
وار تیری ہن گذر چکی فرماوے اللہ سائیں
طٰہٰ تے یٰسین دونویں پھر پڑھسی اللہ باری
بے خود ہوکے اللہ اگے عرض سوال سناوے
حکم ہووے سئے دیکھ پیارے ساڈے حسن کمالوں
دیکھ لقا جمال میریدا امر کرے رب والی
دیکھ دیدار میرا ہن تینوں مطلب تے پہنچایا
چوداں (۱۴) سجدے نازل ہوئے گن کے دیکھو سارے
پنجسو چالی کل رکوعے وچہ حساب شماراں
نقطے اک لکھ پنجہزاراں چھ سوا تے چورا سی
اتنے حرف مبارک سارے ہین قرآن وچالے
جتنے حرف کلام اللہ دی گنتی اندر بھائی
پر تھوڑے حال نبیؐ دے آہے دیکھ کتابوں مردا
ختم قرآن کرے جسویلے رب اسنوں بخشیندا
جسویلے کسے بندے مصحف پڑھ کر عمل کمایا
قدر رہمر نال کرے رب پیدا آتنے ملک گرامی
یا رب بخشیں یا رب بخشیں اس مومن دے تائیں

ہمدردی قرآن وتاسف بر قحط قرآن خواناں وغربت دین حضرت
محمد مصطفےٰ صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم

جیویں قرآن نہ وَدھدا گھٹدا کہے امام غزالی
نبیاں نالوں درجہ اسدا ہرگز وَدھدا ناہیں
واہ سبحان اللہ کیا عظمت ویندا رب قرآنوں
ڈھونڈن لوک فقیراں تائیں ولیاں لیس گریندے
جے پڑھے قرآن تے عمل کماوے اجر شہیداں پاوے
ہن نبیاں کولوں اگے ودھکے درجہ ہور نہ کوئی
کیتی کنڈ قرآن مجیدوں جسو چہ سب بھلیایاں
قصے اتے کہانیاں دیول بھج بھج جاون سارے
قدر قرآن نہ رہیا کوئی اندر اس زمانے
اجکل جسدے لڑکے تائیں ہووے شوق علم دا
بھج وڑیا جگ مدرسیاں وچہ پیاں مسیتاں خالی
جے طالبعلم لبھے کوئی رُلدا خدمت کوئی نہ کردا
جو لوگ امیر اہنا ندیاں تائیں لوڑ قرآن نہ کائی
ہویا قرآن یتیماں وانگوں حال نہ پچھدا کوئی
آہا دین غریبی اندر جسدن شروع ہویا سی

اہنویں پڑھنے والا اسدا پاوے درجہ عالی
ولیاں کولوں گھٹدا ناہیں اسدا شان کراہیں
باہجہ نبوت پاوے درجہ پیغمبراں دے شانوں
اک قرآن جے قابو کردے کیا کیا درجے لیندے
ولیاں کنوں وَدھاوے مولا نبیاں ساتھ رلاوے
خبر نہیں کی شامت اجکل اہل ایماناں ہوئی
تے غیر کلاماں شرک براباں مرد زبان بنایاں
رلدے جو احکام پیارے سارے دلوں وسارے
وِرلے پڑھن قرآن تے اکثر جا وڑے ڈھب غلتے
آکھن ایہ قرآنی بچڑا رہیا نہ ساڈے کم دا
شوق نہ رہی کسیدیتاں تائیں دین سکھاونوالی
بُھکھے پیٹ قرآن نہ پکدا واہ دردا واہ دردا
تے مسکیناں تھیں درویشاں نذری ٹہل ہوندی بھائی
صد افسوس جو دین نبی دی اج بیقدری ہوئی
حضرتؐ کہیا کجھ دن پچھے مڑ اہنویں ہو جاسی

حدیث:۔ بَدَءَ الْاِسْلَامُ غَرِیْبًا وَسَیَعُوْدُ کَمَا بَدَءَ

اوہا بات ہوئی ہن سگویں جویں نبیؐ فرمائی
اج دین نبیؐ دا گلیاں اندر رورو کرے پکاراں
اج دین نبیؐ دا وانگ بدیساں پھردا جان رکائی
اج دین نبیؐ دا بیکس ہویا جیوں مظلوم وچارے
اج دین نبیؐ دا عاماں تائیں لگدا وانگ کتاری
اج دین نبیؐ دا قدر نہ رہیا لوکاں قدر گوا یا
اج دین نبیؐ دا بھارو ہویا ہر کوئی استھیں ڈردا
اج دین نبیؐ دا لوہے لوہے پھرے آواز کریندا

باہجہ غریباں دین نبیؐ دا گاہک نہ بن دا کوئی
کوئی نہ بازو پکڑن والا کون لوے ہن ساراں
کوئی نہ واقف بننے والا نہ کوئی بھین نہ بھائی
وِرلے الفت کرنیوالے کوئی جھڑکے کوئی مارے
حکم شرع دا اہنویں جانن الگدی جویں انگاری
سچا لعل آہا بیقدراں دھرتی وچہ رُلایا
جسنوں دین بلاوے اوہا ہتھ کنانتے دھردا
ہے کوئی گاہک میرا بھی اگوں کوئی جواب نہ دیندا

اج دین نبیؐ والوکاں کارن ترسے لئے بہتیرے
اج دین نبیؐ دا ہاڑے کردا سنگیاں سنگ ملاون
ایہ اوہ دین جو ملک عرب تھیں نکلیا مار نقارے
ایہ اوہ دین جو وقت نبیؐ دے جبدی عالیشاناں
ایہ اوہ دین جو قیصر کسریٰ جس نے سد بولائے
ایہ اوہ دین جو اہل علم ریاں گوداں اندر پلیا
ایہ اوہ دین جو روشن ہویا جس تھیں عالم سارا
ایہ اوہ دین بچاون کارن کردا جو دلجوئی
ایہ اوہ دین جو بھج بھج جبوچہ فوجاں داخل ہویاں
ایہ اوہ دین نبیؐ جس کارن جالیے دکھ سفر دا
ایہ اوہ دین اصحاباں جس تھیں سب گھر بار لٹائے
سر دتا تے دین خریدیا سٹی کفر پلیتی
ایہ اوہ دین جو جبدے پچھے وک گیاں لکھ جاناں
ایہ اوہ دین جو جبدے تائیں مر کے لوکاں پایا
اے اہل ایماں نوں عقل کرو کجھ اپنی ہوش سنبھالو
کجھ اگے دین غریب ہویا کنڈ کیتی مسلماناں
مومن بے پرواہ ہوئے سب وات نہ پچھدا کوئی
جیوں آل نبیؐ دا حال آوارہ کیتا قوم یزیدی
حد حدوداں شرعی سبھے کھن تروڑ ونجایاں
آپو آپ ہوئے سب مومن کوئی شیعہ کوئی سنی
اوہ جنجوں والے لودیاں والے دشمن دین رسولیؐ
اوہ کرن مزاخاں دین نبیؐ نوں غلط قرآن بنایا
ایہ مومناں آپ کلام اللہ نوں کھٹھے جان کرائے
اہل ایماناں آپس دلوچہ جدوں تفرقے ڈالے
اہل ایماناں آپس دلوچہ ضداں آن ودہایاں

جیوں جیوں سدوا دین اوریبے جاون پڑے پر برے
پر سنگی جیوں آفاتوں تویں ترہٹے جاون
وچہ پردیساں جنے کھنے نوں اج کردا اوہ چارے
اج محتاجاں وانگوں دردر رلدا پھرے نماناں
اج اوہ کنگالاں وانگوں دردر دھکے کھائے
اج اوہ تیغ جہا لاندی کھیں خاک مٹی وچہ رلیا
اج ایسے دی مجلس اندر دسدا گھُپ اندھارا
اسنوں اج بچاون والا اللہ باجھ نہ کوئی
ایسے دینوں اج ہزاراں خلقاں غافل ہویاں
اج اوہ گھر بیٹھیاں لبھدا کوئی قبول نہ کردا
دلیس نکالے سر تے جالے سفر قضیئے پائے
موئے موئے تیغاں جھکیاں ایہ دینوں کنڈ نہ کیتی
اج اوہ مفت نہ لیندا کوئی لوڑ نہ بے ایماناں
اج اوہ باجھ تکلف ہدرا جاہلاں قرب گوایا
بدعت رسماں پچھے لگ کے دین ایمان نہ گالو
دردر آپ یتیماں وانگوں رلدا پھرے نماناں
رب پناہ دلیوے جو حالت دین نبیؐ دی ہوئی
اوہ حالت مسلماناں اج کیتی دین نبیؐ دی
عمل قرآن حدیث نہ رہیا بدعت رسماں پایاں
تاں لگا لدھا دین بیدیناں آس اونہاندی پنی
نال قرآن کرن بیلے اڈیاں کس باغیدی مولی
تے مومناں دین نوں جاندیاں کیتا لمے کی کراں خدایا
جد اہل ایمان قرآنوں نٹھے کافراں طعن لگائے
تاں خالی دیکھ قرآن کفاراں سو سو طعن نکالے
تاں نال قرآن کفار کیتے لگے کرن لڑایاں

اہل ایماناں آپس دِلوچہ پائے مذہبی جھیڑے
جد کیتی کنڈ کلام اللہ ول جاہل بدکرداراں
کیوں نہ دین نبیؐ دیتا ایئں کرن مخول اناڑو
جو گھر اپنے دی سار نہ رکھے لگا سٹکے جاوے
جو متھی گھیر یا حلوا گوشت لگا سٹ کے جاون
اے مومن بھائیو ہوش کر و کجھ اپنی چیز سنبھالو
کتیاں ندا کم دُھر لگے دھو یکن چونڈن ہڈ مرداراں
تسیں آپے کھاؤ آپ ہنڈاؤ نعمت عیش اڈاؤ
سب مومن مسلم آپسد لوچہ کر لیو متھ بھراؤ
ڈرو خدا دیاں قہراں تھیں نہ عزّت دین گواؤ
مت غیرت آوے رب سچیوں دین اپنے دے پاروں
جیئوں لبھ ہے لوہے دھکیا لساں دین رسول خدا دا
آ و بے عقلو دین نبی نوں دھکے دیہو ناہیں
وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰہِ پر عمل کماؤ سارے
گلیاں لوچہ رلاؤ ناہیں پاک کلام خدا دی

تا موقعہ نک کلام اللہ نوں آریہ کرن بکھیڑے
تے مصحف پاک کلام الٰہی آیا ہتھ کفاراں
جد ہوئے مخالف آپس اندر مومن دین وگاڑو
اوہ جانن چھپان کے چوراں کولوں جھگا آپ لٹاوے
دس پنڈ ہوا کتے بلے کوئی نہ اُسنوں کھاون
ایہ کھنڈ تے کھیر خدا دی نعمت کتیاں پیش نہ ڈالو
ایہ نعمت رب تساں نوں بخشی سونپو نہیں کفاراں
ایہ نعمت ربدی کتیاں اگے سٹ نہ مول گواؤ
ہو متفرق دین نبیؐ نوں ٹھٹھے نہ کرواؤ
متاں خدا دی رحمت کولوں دور دھکائے جاؤ
عاد ثموداں وانگوں پلوچہ کرے تساڈا داروں
وقت شفاعت حضرت اینویں کرسی حال تساڈا
ایہ ضداں جھگڑے چھوڑو موڑو واگاں سدھے راہیں
یعنی رستہ اللہ والا محکم پکڑ و پیارے
پر مومن لیس من پنڈ ہو کر سن ضد فسادی

## ثواب سُورہ فاتحہ وسورۂ اخلاص وغیرہ

وچہ تفسیر امام غزالی شیخ جنید بتایا
فاسق فاجر ظالم نالے کردا ظلم سوائے
ہویا تیار جنازہ اُسدا مینوں اُنہاں بُلایا
سُفنے وچہ میں ڈِٹھا اُسنوں مانے عیش فلاحیں
میں پچھیا جو کیونکر تدھ ایہ پائی نعمت بھاری
نالے تدھ جنازے میرلیوں جسدم مکھ بھوایا
دھکیا اس جنازہ تیرا آجا طرف ہماری
ہور روایت ایسے قسموں عجب مفسّر آندی

اک داروغہ قید خانے دا سی میرا ہمسایہ
اوڑک فوت ہویا اوہ ہکدن مونت سینہے آئے
میں انکار جنازیوں کیتا لوکاں پڑھ دفنایا
سبز قبہ اک جنت اندر ملیا اُسدے تائیں
کہندا میں اخلاص ہمیشہ پڑھدا ساں بہوں واری
اوسے وقت خدا وند مینوں کر منظور بُلایا
مردوواں دا بخشن والا ایں ہاں اللہ باری
ابن غیاث کہے جو ساڈا مویا اک گوانڈھی

اوہ بھی وڈا اگنا ہیں بھار اڈٹھا اندر خواباں
سخت حیران ہوکے میں استھیں پچھیا اُسدا حالا
میں کہیا تدہ عاصی ہوکے کیونکر بخشش پائی
پڑھے قرآن مجید جو بندہ بھاویں عیب کماوے
پھریں نال دلاسے اسنوں کیتی عرض دوبارا
کہن لگا دونہہ سورتاں بدلے پائی اساں رہائی
کر امداد دخان مبارک دوزخ کنوں بچایا
جیہدن سورت فاتحہ آتری آپر شاہ ابراراں
سخت افسوس لگا شیطانے رو رو مارے ڈاہیں
ایسی دولت ملی انہانوں سورتہ فاتحہ والی
وچ میزان عدالت دے جد فاتحہ وزن کچیوے
وچ الحمد شریف پیارے ستے آیتاں آیاں
اک اک دروہ جہنم دا اک اک آیت ملے
ستے حرف جو خطرے والے وچ الحمد نہ آئے
اول ثؔ نہ بھیجی اللہ اس وچ حکمت آہی
دوزخیانوں جدوں عذابوں ہوسی بے آرامی
لَا تَدْعُوا الْیَوْمَ ثُبُوْرًا اگوں حکم کرے رب باری
نال عذاباں مرسن جدوں پھیر جوائے جاون
اوس ثبور ہلاکت کولوں بچسن فاتحہ والے
دوجا جیم نہ فاتحہ اندر ہکسے ٹکانے آیا
تیجا خے نہ فاتحہ اندر ہرگز نازل ہوئی
چوتھا ز نہ نازل ہوئی اسکارن تقدیروں
پنجواں شین نہ فاتحہ اندر بھیجیا حق تعالےٰ
چھیواں ظ نہ آتریا ہرگز سورت اس وچالے
ستویں فے فضیحت والی مول نہ رب اتاری

جیونکر وچ بہشت معلےٰ کردا سیر صواباں
آکھن لگا بخشیا مینوں اللہ پاک تعالےٰ
کہے جواب جو ابن عیاشا چپ کریں او بھائی
اُسدیتا ئیں عاصی فاجر مول نہ آکھیا جاوے
دس کھاں ذرا قرآن مجید دی کی پڑھیا تدہ یارا
اک سورۃ یٰسین تے دوجی ہور دخان جو آئی
پھر سورۃ یٰسین مبارک جنت وچ پہنچایا
کرن مبارکباد فرشتے آئے ستر ہزاراں
ہائے افسوس محمدیاں تُل نشان کسیدا ناہیں
کسے پیغمبر نوں جو اگے رب نہ مول دکھالی
کل قرآنوں درجہ آسدا ست جیسے ودہ لکھیوے
ستاں دوزخاں کولوں پاون تابعدار رہائیاں
سورۃ فاتحہ بند کریسی دوزخ دے در سارے
دُکھو دکھ تفصیل انہاں دی کھول سنائی جائے
ثؔ ثبور جو معنے اسدے موت عذاب الٰہی
کہن ثبور ثبور تماہی منگن موت دوامی
اکو موت نہ منگو تسیں مرسو کتنی واری
پھر مرسن پھر جیون اینویں سدا ہلاکت پاون
اسکارن نہیں نازل ہوئی ثؔ الحمد وچالے
وچ جنّو جا لمے ناہیں جس الحمد کمایا
جس نے فاتحہ پڑھیا اسنوں خوف عذاب نہ کوئی
جو صدقوں فاتحہ پڑھسی بچسی آتش زہریروں
شر قیامت دنیا دی تھیں بچسی پڑھنے والا
ٹالے رب ظلمات انھیرے قبر تے دوزخ والے
دوہیں جہانیں پڑھنے والا پاوے نہیں خواری

ایہ ست حرف نہ نازل ہوئے فاتحہ وچہ تمامی
کل عذاباں کولوں بخشے رب نجات مدامی

فاتحہ معنے چابی یعنی کنجی کھولن والی
اسدے پڑھیاں ہر یک مشکل کھول دیوے رب والی

جس بیمار نوں سورت فاتحہ پڑھکے پھوکی جاوے
انشاء اللہ رحمت ہووے دکھ جاندا نظر نہ آوے

ایپر صدق نہ رہیا اجکل کوئی یقین نہ کردا
جیکر اُج قرآن دکھایئے نہ مردا بھی مردا

دم درود جو شرع مخالف کردے لکھ ہزاراں
جے ہک عمل قرآنوں دیسے بھاوے نا بیماراں

رب آکھے قرآن اساڈا خاص شفا انساناں
پر افسوس جو نسخہ اسدا خبر نہیں ناداناں

ابن سماک نوں پچھیا کسے کہے امام غزالی
سبھناں درجیاں نوں چوں حضرت کیہڑا درجہ عالی

اہل قرآن دا درجہ وڈا ابن سماک بتایا
پیغمبر انہدے نال برابر شان انہاں ندا آیا

کیتی عرض سوالی کیونکر لتاں علم ایہ پایا
ابن سماک کہیا جو مینوں شگفتہ نظری آیا

ڈٹھا میں استاد اپنے نوں خوابوں حال سناندا
سبز قبے وچہ بیٹھا ہویا ریشم سبز ہنڈھاندا

بعد سلاموں پچھیم اسنتھیں اے استاد ہمارے
مرنے تھیں تدھ ایہ کیا کجھ پائے منصب بھارے

انہاں کہیا ایہ قبہ مینوں ملیا فاتحہ پاروں
تے سورت فاتحہ بدلے کپڑے بخش ہوئے سرکاروں

تے ہے سورۃ اخلاصوں میرے سرو ستار نورانی
انہاں سورتاں بدلے ملیا ایہہ انعام ربانی

کیتی عرض سماک دوبارہ اس بزرگ دیتائیں
کل قرآنوں کیوں نہ تینوں ملے اجر جزائیں

کہندا بزرگ سارے وچہ اخلاص جے ہوندا دلدا
ہر سورت دے بدلے مینوں اجر زیادہ ملدا

ایپر میں ایہ تنے سورتاں پڑھدا ساں نت بھائی
پچھلی راتیں اللہ باجھوں ہور نہ سندا کائی

نال اخلاص پڑھاں ہر راتیں صدقوں ورد بنایا
رب اپنے نوں راضی کیتا تا ایہ درجہ پایا

باقی دا قرآن تمامی پڑھدا لوکاں پاروں
تاہیں اسدا اجر نہ ملیا خالقدی سرکاروں

صد افسوس جو اس زمانے عادت بعضیاں ہوئی
کردے عمل دکھالے کارن نیت ثواب نہ کوئی

ہک پڑھن نمازاں لوکاں کارن کرن دکھالے بازی
تا جو لوک اساڈے نیتائیں جانن نیک نمازی

ہک وچہ نماز دکھالے کارن کردے طول درازی
ہک وچہ قرأت لوکاں کارن کردے خوش آوازی

ہک بہندے کھول قرآن جدوں کوئی جانن بندہ آیا
ہک کر کر وعظ سناون لوکاں اپنا آپ بھلایا

آپوں عمل نہ کردے اس تے لوکاں تاڑلدون
جیونکر خواجہ حافظ صاحب وچہ دیوان لیاون

واعظاں کیں جلوہ بر محراب و منبر مے کنند
چوں بخلوت مے روند آں کار دیگر مے کنند

واعظ جیہڑے منبر چڑھکے لوکاں متیں دیندے
ہک آپی آپی لوکاں کارن کردے ورد ہزاراں
ہک تکی پھردے ملانگ جتھے کجھ لوگ اکٹھے ہوون
ہک پڑھن نماز جدوں کوئی سرتے بنے مصیبت بھاری
ہک مجلسوچ نماز یانوالی جسویلے پھس جاون
ہک فجری دے منہ دھوون کارن آن مسیتی وڑدے
ہک چٹ مچٹیاں پڑھن نمازاں جسدن کپڑے دھوون
پھر میل لیوے نا دھوون ہرگز جاون گذر مہینے
ہک لوکا نئے وکھلاون کارن سدا تلاوت کردے
ہک لوکاں سامنے کرن سخاوت جہت وکھالے بھائی
روز قیامت حکم کرے رب ایسیاں لوکاں تائیں
دنیا اندر پایا تساں مطلب اپنے دل دا
وچہ جناب قبول نہ ہوون ایسے عمل ریائی
اجر اخلاص تے فاتحہ سندا وچہ حساب نہ آوے
حضرت جابرؓ کرے روایت کہیا رسول سوہاوے
دو رکعات پڑھے ہر رکعت فاتحہ ہک ہک واری
استغفار پڑھے دس واری بعد سلاموں بھائی
جتنی عمر گذشتہ اندر اس نے پاپ کمائے
حضرت عائشہ صدیقہ تھیں ہور روایت بھائی
تے قل جو آخر والے مومن بندہ کوئی
دو وچ جمعے تک جتنیاں بدیاں استھیں صادر ہوون
شخص کوئی اخلاص ہکیدن پڑھدا نال پیاراں
یا حضرت اس بندے اُپر کی شے واجب ہوئی
ثلث قرآن اخلاص دیتا ہیں پاک نبیؐ فرماوے
ثلث قرآنوں تریجا حصہ جو کوئی پڑھدا بھائی

گھر جاون تا انہاں گلاں نذا آپ خلاف کریندے
دلوچہ چوری ہتھ وچہ تسبیح پڑھدے استغفاراں
وقت بیوقت پچھانن ناہیں نیت نماز کھلوون
بنے مقدمہ لوے مرولی یا طاعون بیماری
شرموں شرمی پڑھن نمازاں کجھ ثواب نہ پاون
ہک جہت گواہی روز جمعہ دے ونج نمازاں پڑھدے
ہک تدلگ پڑھن نمازاں جدلگ کپڑے ستھرے ہوون
ہک ونج قضا عمری دن ٹکراں مارن لوک کمینے
ہک آپیاں بانگاں دیہن ریا دن رب تھیں مول نہ ڈردے
قسم خدا دی نفع نہ دیون ایسے عمل ریائی
عمل ریا دا اجر تساں نوں اج کجھ ملدا ناہیں
لوکاں نیک تساں نوں جاتا ہن کجھ اجر نہ ملدا
جو ایہ کرسن دوزخ سڑسن جال جہنمؔ آئی
سنوں تساں ڈیتا ہیں ہور حدیث سنائی جاوے
سورج نکلے بعد جو مومن وچہ سوار دہاڑے
تے تنے قل بھی ہک ہک واری پڑھدا مع غفاری
بھی اتنی وار درود نبیؐ تے پڑھدا نال صفائی
اُسدن توڑی دفتر وچوں لمارے رب مٹائے
نال پیار حدیث مبارک پاک نبیؐ فرمائی
پڑھدا روز جمعے ست واری اسنوں بخشش ہوئی
حکم کرے رب دفتر وچوں سب فرشتے دھوون
حضرتؐ سنکے وجبتْ کہیا عرض کیتی پھر یاراں
تا حضرت کہیا جنت رہدا اسنوں ہک نہ کوئی
جو اخلاص پڑھے تنواری اجر ختم دا پاوے
کہے امام غزالی اس نے ثلث نبوت پائی

تے سارا پڑھے قرآن جو مومن اول آخر تائیں
مرض الموت اپنی وچ مومن جو اخلاص کماوے
قبر عذاب عذاب قیامت ہور عذاب جو تپل دا
پل صراطھوں ہر بند مینوں لنگھناں امر ضروری
ہور ثواب اخلاص مجیدوں کہیا رسول غفاری
ستر حویلی وچ بہشتاں ملسی اُسنوں جائی
ستر ستر تخت نورانی ہر ہر محل وچھاوے
کُل تختاں تے شکل عجائب حوراں زیور بھریاں
جے ہک تند انہاں دے کپڑیوں دنیا اندر آوے
ایہ اسباب تیار تمامی ہویا اُنہاں کارن
دوناں اجر ملے اُستائیں جو ویہہ وار الاوے
نال اخلاص دلے دے جو کوئی پڑھدا دوسئے واری
دے کے ٹل وہاجیا اُسنے اپنا آپ جنابوں
غنیہ اندر ایہہ حکایت پیر پیراں فرمائی
عرض کرے یا حضرت دسو ایسا عمل چنگیرا
نالے اپنی وستی اندر جا کے خبر سناواں
روز جمعہ دے فجروں پچھے پڑھیں دوگانہ بھائی
دوجی رکعت فاتحہ پچھے سورت چھیکڑ والی
استھیں پچھے چار رکعتاں اُٹھکے پڑھیں دوبارہ
تے قل اخلاص اذا جاء پچھے پنجھی وار پڑھیوے
ستر وار سلاموں پچھے پڑھ لاحول پیائے
حضرت کہیا جدوں بہشتاں حکم ہووے ہیں تائیں
جو کوئی ہور بھی پڑھسی اسنوں ہا ترتیب صفائی
ہور فضیلت نظری آئی فاتحہ تے اخلاصوں
پینٹھ دفعہ اخلاص پڑھے الحمدوں پچھے بھائی

اجر نبوت کل دا اُسنوں ویندا اللہ سائیں
کُل عذاباں کولوں اُسنوں اللہ پاک بچاوے
بھی دروازہ دوزخ والا اُسدے کارن نہ کھلدا
اسدے تائیں پار لنگھاون جھک فرشتے نوری
جو مومن اخلاص اخلاصوں پڑھدا ایہ دسواری
ہر ہر اندر ستر ستر ہوسن محل نورانی
ستر ستر قسماں ہر تے فرش غلیچے ڈالے
قسموں قسم پوشاکاں کریاں اُنہاں بہشتی پریاں
کُل زمین معطر ہووے پاک نبیؐ فرماوے
نال صدق اخلاص مبارک جو دس وار پکارن
جتنا پڑھے زیادہ اُتنا اجر زیادہ پاوسنے
گویا کہ اس قیمت اپنی اللہ اگے تاری
دوسَے وار پڑھندا ایہ کجھ ملدا اجر ثوابوں
ہکدن ہک اعرابی آیا پاس رسول خدائی
جس تے عمل کماواں ہووے چنگا خاتمہ میرا
تا اسنوں فرماون لگا پاک رسولؐ سجاواں
پہلی رکعت بعد الحمدوں سورت فلق بتائی
پھر ست واری آیت الکرسی بعد سلام دسائی
ہک ہک وار اذا جاء سورت بعد الحمدوں یارا
ہر رکعت وچ ایہو قرأت پھر سلام پھیریوے
کریں دعا پھر استھیں پچھے خالق دی سرکاریے
ہرگز قدم نہ پاواں جدتک تینوں نہ لیجاواں
لیکے نال برابر اسنوں جنت وڑساں بھائی
جو کوئی مومن پڑھے دوگانہ رات سوار اخلاصوں
ہر رکعت وچ ایہو قرات پاک نبیؐ فرمائی

پندرہ واری آیت کرسی پڑھدا بعد سلاموں
ہر آیت دے بدلے درجہ حج تے عمریوں پاوے
عیباں والا دفتر اُسدا کردا پاک الٰہی !
اوسے راتیں پڑھنے والا جیکر فوت ہو جاوے
ہور ثواب اخلاص تے فاتحہ خبر کتابوں پائی
پڑھے دوگانہ ہر رکعت وچ فاتحہ ہک ہکواری
جس میت نوں درجہ اُسدا پڑھ کے بخشیا جاوے
سورۃ بقر فضیلت وڈی سمجھو سچ یقینوں
سن اصحاباں پاک نبی نوں ہوئی بہتی شادی
جو کوئی مومن آخر بقروں پڑھدا سوندیواری
بقرا تے عمران جو دونویں سورتاں ہین قرآنوں
جسدن روز قیامت ہوسی پاک نبیؐ فرماون
دفتر بدیاں آپ اٹھاون پکڑ انہاں تھیں سارے
بخش خدایا بخش خدایا اس مجرم دے تائیں
تلک اتے یٰسین جو دونویں قبراں اندر جاون
ہکواری یٰسین مبارک جو کوئی پڑھے پڑھاوے
بالتفصیل بیان آنہاندا جیتوں چاہیں بھائی
ہور ہزار فضائل مصحف ذکر نہ کیتا جاندا

پھر استغفار بھی پندرہ واری خبر رسول اماموں
اتنا اجر ملے اسنائیں پاک نبیؐ فرماوے
وچ بہشتاں جاوے پاوے دوزخ کنوں رہائی
حضرت پاک نبیؐ فرمایا موت شہادت پاوے
جو کوئی بندہ رات جمعہ دے مغرب پچھے بھائی
تے ستر واری فاتحہ پچھے پڑھ اخلاص پکاری
دوزخ دیاں عذاباں کولوں اسنوں رب بچاوے
آخر آیت بقروں جسدن آئی پاک نبیؐ نوں
ستر ہزار فرشتہ آیا کرن مبارک بادی
گویا کہ اس رات تمامی نفلاں وچ گذاری
ابو امامہ شان آنہاندا کہے حدیث بیانوں
پڑھنے والیانوں ایہ دونویں وچ دربار لیجاون
وانگ وکیلاں جھگڑا کرسن خالق دی سرکارے
رحمت فضلوں جنت اسنوں بخشے مالک سائیں
اپنے پڑھنے والیاں کولوں قبر عذاب ہٹاون
ختم کرے دس وار قرآنوں اتنا درجہ پاوے
دیکھ احوال قیامت وچوں جو مسکین بنائی
ہن تعظیم قرآن مجیدوں آکھ پذیر سناندا

## بیان عزت و تعظیم قرآن عظیم الشان

وچ تفسیر امام غزالی لکھیا نظری آیا
یا اُس ہور کتاب کسے تھیں کر کے نقل سنایا
اصلی حال سناواں تینوں جیوں ایہ بات وہائی
ہکدن اس مسیتے اندر آیا ہک سوالی
بولیا ہک بزرگ جو تینوں ہے کجھ یاد قرآنوں

عبدالستار ایہ قصہ سارا ہور وچہ فرمایا
یا اس آپ نہ اکھیں ڈٹھا سنکر نظم بنایا
وچہ بغداد مسیت محمدؐ ابن سماک لوائی
عرض کرے کجھ بخشو مینوں جیوں فقراں دی چالی
کہندا ہکو سورۃ فاتحہ مینوں یاد زبانوں

بزرگ کہیا سُنا اسانوں پڑھکے اُس سنائی
ویکھ ثواب فقیرا اسدا جو کجھ ملیا تینوں
بزرگ کہیا جتنا ترکہ سارا گراں حوالے
ایہ گل سُنکے بزرگ کولوں سائل آکھ سنایا
کیتا آن سوال فقیراں نال کمال لاچاری
عاجز تنگ کے آکھو مینوں وچ کلام ربانی
بھالویں ہور غریبی ہووے ڈھیوے دنیا ساری
صد افسوس جو اجکل ملاں قدر قرآن نہ پیندے
سُنو حقیقت ایہ گل کہہ کے گیا سوالی خالی
رحمت بوندان جاری ہویاں وسیا مینہ کرمدا
اچن چیت سوار ہکی نے آکر شکل دکھائی
سائل نوں فرماون لگا اوہ مقبول غفاری
کیتا جاں اقبال سوالی اسنوں فرحت آئی
کیتا حکم جو ایہ سب درماں کرتوں خرچ پیارے
کردا عرض فقیر نمانا اس اسوار دے تائیں
میری حال حقیقت تینوں کس نے وسی ساری
بولیا اوہ اسوار سوہارا ہیں ہاں صدق تمہارا
ونج اپنے مالک دی کرتوں مدد حمایت باری
رہیں آسودہ عمراں ساری فکر نہ کریں ذرا بھی
پچھوں اُس غریب نمانے کڈھکے درماں گنیاں
اک پاسے درماں دے لکھی سورۃ فاتحہ ساری
واہ سبحان اللہ دھن قسمت جاگے بھاگ غریباں
جو مومن پڑھے قرآن تے دلوچہ دنیا حرص ٹکاوے
لے بنلے کیا دولت تینوں اساں عطا فرمائی
جسدے گھر وچہ لعل جواہر ہوون گنج خزانے

تاں پھر بزرگ سائل تائیں ایہ گل آکھی بھائی
سائل آکھیا کتنی اسدی قیمت دلسیں مینوں
درم دینار تے کپڑا لتا زیور دلیاں نالے
تیرے کول کلام الٰہی میں نہیں ویچن آیا
نام خدا کجھ درماں منگیاں جاتا تساں وپاری
میں اک حرف نہ ویچاں اسدا کارن دنیا فانی
کدی نہ ویچاں کدی نہ ویچاں پاک کلام غفاری
اک چوانی بلدے جاکے سارا ختم کریندے
جا لنگھیا اک گورستانوں بدلی آگئی کالی
جا وڑیا اک حجرے اندر سائل کمدا کمدا
گھوڑے اُپر چڑھیا ہویا سبز پوشاکی لائی
توہاں فاتحہ ویچن کولوں ہویا سیں انکاری
کڈھکے تھیلی درمالوالی اُسدے ہتھ پھڑائی
جاں ایہ ختم ہویاں پھر تینوں دلیساں ہور دوبارے
ہیں توں کون خدا دا بندہ مینوں دسی جائیں
کتھوں مہر پئی دل تیرے آن کیتی غمخواری
خاص جنابوں ہویا مینوں حکم حمایت یاراں
دولوں جہانیں سنگی تیرا کیتا اللہ باری
ایہ گل کہہ کے غائب ہویا اوہ اسوار شتابی
دس ہزار برابر پوریاں وچہ حساباں بنیاں
اکپاسے اخلاص مبارک قدرت قلم سنواری
ایسی دولت رب جنہاں نوں کیتی وچہ نصیباں
غنیاں دیول ویکھے حرصوں جھڑک خدا فرماوے
پھر توں زرداراں ول تکیں تینوں شرم نہ آئی
پھر اوہ ٹھیکرا نول ویکھے عقل نہیں نادانے

دنیا اندر قدر انہاندا تیرا قدر نہ کوئی
جو عزت کرے کلام اللہ دی دونی عزت پیندا

دیکھیں گا آکول اساڈے جو تدھ عزت ہوئی
دوہاں جہاناں اندر اسدی اللہ قدر کریندا

## حکایت

سن تینوں ہک اسو یلے دی دساں کھول کہانی
ستر برس ہویا اس گلنوں یا کجھ کمی زیادہ
ہک ہندو دا قرض دینا سی مومن اکس وچارے
اوڑک ہکدن ہندو آکے تنگ کیتا اُستائیں
مومن عاجز مفلس آہا پلے نہ ہک پائی
نہیں تا ہک قرآن عجائب بھاری قیمت والا
سانوں اسدی لوڑ نہ کوئی نہ میں پڑھسیا۔ ہویا
لیجا توں اوہ گروی کرکے اپنے پاس ٹکائیں
خوش ہوکے لے آیا ہندو پاک قرآن گرامی
جھاڑ غبار کئی برساندی عطر پھلیل لگایا
وکھرا جالا اسدے کارن خوب عجوب سجایا
نت سویرے جاں اوہ کھتری نہاوے کپڑے پاوے
دھوپ دھو کھاوے پھل وچھاوے نویں اچھار چڑھاوے
جاں اوہ صبح کلام اللہ دی خدمت اندر جاندا
تھوڑے عرصے اندر اس نے اتنی دولت پائی
آخر ہکدن اوس مومن ول اوہا کھتری آیا
کہندا ایسی دولت تینوں بخشی اللہ باری
دے ہن قرض میرا سوچوں ایہ سب ملک ہے تیرا
تا پھر کھول حقیقت ساری کھتری آکھ سنائی
دے قرآن میرا ہن مینوں میں خود آپ رکھیساں
بہت تقاضا کیتا اونہاں پئی لڑائی بھاری
اپنے خاص بزرگاں مینوں دسی بات وہانی
اندر ملک اساڈے ہویا کرنا دیکھ خدا دا
اوہ منگے ایہ دیوے ناہیں نت لیندا لارے
دیہ شتاب روپئے مینوں بہتی دیر نہ لائیں
منتاں کرکر کہندا اسنوں دے کجھ مہلت بھائی
گھر میرے وچہ پیا چروکا سوہنا خط اوجالا
پیو داوے دی رسم مطابق ٹھیکے وہریا ہویا
جدوں روپئے دیساں تینوں لے اوساں اُستائیں
دھوڑے ہوئے غلاف جو اُسدے دھوتے اُن تمامی
نالے ہور غلاف عجیبہ اُپر قرآن چڑھایا
کئی طرحدیاں عزتاں کرکے آپے وچہ ٹکایا
پہلے پہل کلام اللہ دی آن زیارت پاوے
جیونکر رسم رسوم ہنوداں پورا عمل کماوے
امروں دو روپئے آون نال خوشی دے چاندا
اندر باہر سماوے ناہیں وھن انعام خدائی
کل روپیہ جتنا آہا اُسدے پیش ٹکایا
ہن تک قرض نہ لاہیو میرا ہنت تیری ماری
ہو حیران بتاوے مسلم کویں ملک ہے میرا
مسلم کہندا اہے اسدی میں کجھ قدر نہ پائی
کھتری کہندا ایسی نعمت تینوں کدی نہ دیساں
کھتری مول قرآن نہ دتا دولت بخشی ساری

اہنویں اجکل مومن جیکر قدر قرآنے پاون
ہک ہک آیت بدلے سارے لڑ لڑ کے مرجاون

پر افسوس جو اہل ایماں قدر قرآن نہ پایا
تاہیں رب اہناندینایئں در در اُپر پھنا یا

ہندو صرف کلام اللہ دی عزت کرنے پاروں
کتنی دولت حاصل کیتی خالقدی سرکاروں

جے مومن بھی عزت جانن عمل قرآن کماون
کیوں محتاج کسے دے ہوون کیوں نہ دولت پاون

وَقَالَ الرَّسُوْلُ یَارَبِّ اِنَّ قَوْمِی اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ؕ

جسدن حاضر اللہ اگے ہوسی خلقت ساری
کرن شکایت قوم اپنی دی پاک رسول غفاری

کہے پیغمبر اسدن اندر یارب قوم جو میری
چھوڑیا اہناں قرآن دوراڈا خاص کلام جو تیری

نہ اس نال ایمان لیائے نال اہناں عمل کمایا
کدا یہ اُمت میری وچوں بندے بار خدایا

ایہ ساری عمراں دنیا اندر نٹھے پھرے قرآنوں
جھوٹے پڑ جھوٹیا لئے جھوٹے دعوے کرن ایمانوں

قصے اتے کہانیاں نہاں پڑھ پڑھ عمراں گالی
روگردانی کرن قرآنوں رہے ایمانوں خالی

کہے قرآن نہ شادیاں اُپر کنجر بھنڈ سداؤ
نہ ڈھول وگاؤ ترم بجاؤ نہ اسراف کماؤ

ایہ چھوڑ قرآن نوں کنڈ پچھاڑی کنجر بھنڈ سداندے
تے آتشبازی باجیاں اندر ضائع مال وگاندے

کہے قرآن نہ نال خدا دے شرک کماؤ کوئی
ایہ بھج بھج وڑن شرکدی کھڈیں مار خدا دی ہوئی

کہے قرآن جو بھیناں دھیاں رناں ستر سکھاؤ
ایہ الٹی کھل اہنانوں دیون بیشک ٹر پھر آؤ

کہے قرآن بیاج نہ کھاؤ خمر نہ پیؤ نالے
ایہ کھان بیاجاں خمر شراباں بھر بھر پین پیالے

کہے قرآن زناہ نہ کرناں رب سچے تھیں ڈرناں
ایہ آکھن اساں کرنا کرنا یاد نہ رہیا مرنا ں

کہے قرآن جو غیبت جھوٹوں کرو پرہیز تمامی
ایہ جھوٹھ گواہیاں غیبت چغلی کردے رہن مدامی

کہے قرآن نہ مال یتیماں کھاؤ کرو نہ چوری
ایہ دونویں کم کریندے تبجا کھس کھس کھاون لوڑی

کہے قرآن جو رب سچے دی کریو فرمانداری
ایہ رہنوں چھوڑیا میرے نیڑے گئے نہ عمراں ساری

اج اہناندی نسبت اندر میں ایہ عرض سناندا
نہ ایہ اُمت میری یارب نہ میں نبیؐ اوہناندا

## حکایت بادشاہ سلطان محمود غزنوی متعلق بہ تعظیم قرآن کریم وخاتمہ فضائل

دنیا تھیں جد غزنی والا شاہ محمود سدھایا
بعد وفاتوں اکس ولی نوں خوابے اندر آیا

رحمت بخشش رب سچے دی گھیریا اسدے تائیں
کتنے ہور انعام ہزاراں بخشے خالق سائیں

اندر باغ بہشتاں والے سیر کرے من بھانے
دیکھ آسودہ اسدیتائیں کہیا ولی ربانے

دینا اندر مسلم کیتے کافر تدھ ہزاراں !
شاہ فرمایا اے ولی اللہ اوہ ایہ بات نہ کوئی
ہک راتیں میں سونے کارن دلوچ قصد اٹھایا
گیا خیال جو ہیں ہن ایتھے کیتی سَون تیاری
ہیں سَوساں ایہ خالی رہسی کیا تجویز بناواں
پھر کیتا خیال جو دوجے خانے جاکر بسترڈاہیں
مت ایہ کرے شکایت آخر پیش خداوند باری
بہت قیاس کیتے اس راتیں نیندر غالب ہوئی
اوڑک وضو ساز شتابی اوہنوں مصحف چایا
کرو خیال جو اگلے بزرگ کیا تعظیماں کردے
جنہاں اُٹھانے بھار قرآناں اگلے لوک لدیندے
شتر قرآن لدن بھاڑا دلوں رہن آزردے
اک بزرگ دی گل کرن اُس گھوڑیوں کاٹھی لاہی
بزرگ ادبوں مصحف چُکیا زین اندر رکھ چھوڑی
اجلے بزرگ منجیاں تلے رکھن قرآن کتاباں
معاذ اللہ ایہ کیڈ بے ادبی دعوئی کرن اسلامی
جس مالک دا دِتا کھاون اُسدا قدر نہ جانن
جس محسن نے لکھ ہزاراں فیض انعام لیوچائے
جے ہک ادنیٰ دوست طرفوں خط کوئی لے آوے
مجنوں پیر کتے دے ہکدن راہ وچہ کھلا چمیندا
مجنوں کہیا یار میرے دی گلیوں ایہ لنگھ آیا
یار انہاں دے جو کتے ہوون اوہ بھی ہون پیارے
خالی عشق محبت کولوں قلب جنہاں بے پیراں
چھوڑ پند نصیحت تاہے کیہڑی کارے لگوں
ختم کریں ہن باب فضائل چند مسائل دسکے

اسدے بدلے اللہ تینوں دیتیاں موج بہاراں
سُن میں آکھ سناواں تینوں جیویں ایہ بخشش ہوئی
آئے وچہ کلام الٰہی مینوں نظری آیا
تے ساری رات قرآن خدا رہسی وچہ بیداری
روز قیامت اسے حبیبوں مُتکے پکڑیا جاواں
ایپر پھر بھی سمجھیا دلتھیں ایہ گل واجب ناہیں
نس گیا سی مینوں چھڈکے ہووے متاں قہاری
ایپر فکر قیاس اساڈا راس نہ بیٹھا کوئی
ساری رات تلاوت کیتی تاں ایہ درجہ پایا
جس کوٹھے وچہ مصحف ہووے اسوچہ سولوں ڈردے
آپ نہ پھیر اُنہاں نتے چڑھدے اتنا ادب کریندے
کیا مجال مہاروں پکڑن پچھے لگ کے ٹردے
کسے ناواقف کاٹھی اُتے دھری کلام الٰہی
پھیر نہ ہرگز اس کاٹھی تے چڑھیا مردیاں توڑی
آپ اُتے چڑھ سَون انہاں دے خبر نہ عیب ثواباں
نا اسلام نہ دین انہاں دا کردے نمک حرامی
حق تعظیم کلام اللہ دا ذرا نہ مول پچھانن
لکھاں حیف کتاب اسدی دا جو نہ ادب کمائے
پرت پرت کے ویکھے بندہ نال کلیجے لاوے
ویکھ کسے نے پچھیا اسنوں کیوں توں لاڈ کریندا
مُنکے کھوج آبدے پر سووے ایہہ بھی پیر ٹکایا
پر افسوس جو اہل ایماناں رہدے کرم وسائے
بے ادباں نوں نفع نہ ہووے جے سودیاں نظیراں
اپنا آپ سنوارین پہلے تا پھر بولیں اگوں
لماں پینڈا منزل بھاری جائیں کُمراں کس کے

پڑھے قرآن جو کوئی بندہ کہے امام غزالی
لے نبلے جیویں وینا اندر یاد کریں تو مینوں
جیونکر تدھ بھلایا نائیں وینا وچہ میں تائیں
ہور ثواب جو کوئی مومن پڑھے کلام ربانی
الفوں دے لاموں دے میموں دے آیاں
سورت ہک قرآن شریفوں ثابت پڑھے جو کوئی
جنت وچہ رب اسدے کارن رُکھ پیدا اِک کردا
اک پنڑ دے ہیٹھ بے بندہ چلے سو ابہو واہیں
ہور فضیلت جو کوئی بندہ پڑھے قرآن پیاروں
خندقاں دی تفصیل مفصل پاک نبیؐ فرمائی
اتنا دور دوزخ تھیں اسنوں رکھسی اللہ سائیں

وقت تلاوت اسدے تائیں آکھے اللہ والی
اینویں میں بھی یاد کریساں روز قیامت تینوں
اینویں میں بھی آخر اندر تدھ بھلاساں نائیں
ہر حرفوں دہ نیکیاں اسنوں بخش ہوون رحمانی
جتنے حرف پکارے اتنیاں اُس نکویاں پایاں
یادوں یاد پڑھے یا تک کے سب برابر ہوئی
اتنا لمّاں چوڑا سایہ ہوسی اُس شجر دا
ٹُروا ٹُروا بُڈھا ہووے سایہ مُکدا ناہیں
ست خندق اوہ لہے دوراڈا دوزخ والی ناروں
اک ہزار ورہے دا پینڈا ہر خندق چوڑائی
یارب آپ پذیر بندینوں دوزخ کنوں بچائیں

## فضائل سورت یوسفؑ

ہن ذکر فضیلت سورت یوسف میں کجھ لکھاں بھائی
بھی نفرہ کار حدیث کشافوں نقل ثبوت لیایا
اپنے بال بچے نوں جو کوئی سورت ایہ پڑھاوے
جان کندن دا ویلا اسنوں کردا رب سوکھالا
باراں سورتاں اجر برابر بلدا اسدے پاروں
جیوں الحمد پڑھے کوئی بندہ پاک نبیؐ فرماوے
بقر پڑھے تا اسدے نیڑے ظالم کوئی نہ اوندا
جو سورت عمران پڑھے اُس شاہ دا خوف نہ کوئی
جو سورت اعراف پڑھے نِس ہووے قلب نورانی
چھیواں سورت توبہ تائیں جو کوئی پڑھے پڑھاوے
جو کوئی پڑھے الم نشرح نوں پاوے فرحت شادی
سورت جن پڑھے جو بندہ بچدا شر شیطانوں

وچہ کشف الاسرار کتابے جویں روایت آئی
جو سورت یوسفؑ وسولوکاں امر نبیؐ فرمایا
تے اہل عیال غلاماں تائیں کر تلقین سکھاوے
ہور ہزاراں درجے اسنوں دیندا رب تعالے
بھی کل انہاں دیاں خوبیاں حاصل خالق دی سرکاروں
ناشکری تھیں اسدے تائیں اللہ پاک بچاوے
نا کوئی ڈڈا موہتدا اسنوں چور نہ کوئی پوندا
جو انعام پڑھے اسدے تائیں رزق کشائش ہوئی
دُور ہوون ظلمات تمامی غفلت وہم شیطانی
باطن اسدا صاف ہووے رب میل نفاق ہٹاوے
دلدی تنگی جاوے اُسدی رب دیوے آزادی
جناں تھیں محفوظ خداوند رکھے امن اماں نوں

سوزش عصر دا لاندے شعلے آتش غضب ہٹاوے
جو سورت اخلاص پڑھے رب کفر انہیں ہٹاندا
سورت فلق پڑھے جو بچدا کولوں مکر مکاراں
انہاں بارانۂ سورتاں اندر جو جو خوبیاں آیاں
جتناں اجر ثواب انہاندے پڑھیاں حاصل تھیندا
ایسی ایہ مبارک سورت کتنا فیض پہنچاوے

غصہ کا وڑ لیہے نہ ہرگز ٹھنڈ کلیجے پاوسے
قُل دے سوہے کل داغ اندر دے دلوں جان لاندا
تے سورۃ والناس ہٹاوے جادو سحر ہزاراں
یک سورت یوسف دے بدلے ملن سبھے بھلیائیاں
اتنا اجر ثواب برابر اس سورت دا ڈھیندا
حضرت کہیا جو ایہہ پڑھدا سبھے خوبیاں پاوے

# شانِ نزول سورۂ یوسفؑ

کرن روایت ہکدن حضرتؐ سید شاہ جمالاں
ہکی بغل مبارک اندر پایا حسنؓ شہزادہ
کدیں حسنؓ دا منہ سر چمن لاڈ پیار کریندے
ڈٹھا غیرت رب سچیدی جو شاندیو چہ آئی
جاکے کہو حبیب میرے تھیں حکم کیتا رب سائیں
جبرائیل امین خدا دا طرف زمین دے آیا
بعد سلام پیغام الٰہی نال آداب پکارے
حضرت آکھیا آ ہو بھائی اسو چہ شک نہ کائی
تا جبریلؑ کہیا یا حضرتؐ کیہڑا بہت پیارا
دونویں باغ ہکی دے میوے ہکی اصلوں آئے
دونویں موتی اکس لڑی دے دونویں گوہر پائے
دونویں تارے اکس بُرج دے دونویں نور نبی دے
دو ہانئوں میں دوست رکھاں ہکو جتناں جاناں
یا حضرت ایہ دونویں بیٹے جو تد ہ بہت پیارے
دوجے دا سر تیغوں اکدن دھرتی آپر جھڑسی
ربدی صفت صبور کر یندا دوتیاں نال صبوری
جاں ایہ خبر ڈرا و نہاری جبرائیل سنائی

حسنؓ حسینؓ شہزادیاں تائیں کیتا پیار کمالاں
دوجی وچہ حسینؓ سہارا جو ہے ولی خدا دا
کدیں حسینؓ ولی دیتائیں حضرت لوسے دیندے
اوسیویلے طرف زمین دے بھیجیا وحی الٰہی
ایہ دو لڑکے بہت پیارے ہین لیسا ڈے تائیں
خدمت وچہ رسول اللہ دے آن سلام سنایا
یا حضرت ایہ بچڑے تینوں لگدے بہت پیارے
ایہ دو گوشے جگر میرے دے اکھیاں دی روشنائی
حضرتؐ کہیا دوہاں اندر فرق نہیں کجھ یارا
ایہ دو پھل ہکی گلزاروں رب عطا فرمائے
دونویں ٹکڑے قرص فلکدے سورج چند سوہائے
دونویں میرے دو پتے سکے دونویں جن علیؑ دے
ایہ گل سنکے پاک نبیؐ نوں کہندا وحی ربانی
ہکی نوں تقدیر خدا دی زہر دوا کے مارے
نال دوہانئدے غیرت ربدی ایہ تماشہ کرسی
تے سجناں نال غیوری پاروں کردا غیرت پوری
سنکے پاکؐ رسول اللہ نوں ترت بیہوشی آئی

ہوش پئی تاں دونویں بیٹھے پاک رسولؐ بلائے ۔ دوہاں طرفیں ویکھ وحی نوں پھر حضرت فرمائے
جبرائیلا پچھڑے میرے کیہڑا مارن والا ۔ دسن اساں نوں کسدے ہتھوں پیون اجل پیالہ
کہیا فرشتے امت تیری قتل انہاں نوں کرسی ۔ شاہ حسنؑ نوں زہر ملیگی موت شہادت مرسی
نے کرن شہید حسینؑ ولی نوں دھرتی کربلوالی ۔ سن ایہ خبراں رووَن لگے پاک محمدؐ عالی
چھم چھم ہنجھوں جاری ہویاں کہیا نبیؐ سوہارے ۔ امت میری قتل کریسی میرے پتر پیارے

أُمَّتِي يُؤْمِنُونَ بِي وَيَرْجُونَ شَفَاعَتِي ثُمَّ يَقْتُلُونَ أَوْلَادِي عَجَبًا مِنْ أُمَّتِي ہ

اوہ میرے نال ایمان لیاون آس شفاعت لاون ۔ پھر اولاد میری نوں مارن امت عجب کہاون
ایسے غم وچہ نبیؐ سوہارا کردا بیٹھ گزارا ۔ تاجو جبرائیل فرشتہ آیا پھیر دوبارہ
سورت یوسف نال لیایا کہندا کر دلجوئی ۔ یا نبیؐ اللہ اس گل اندر کر افسوس نہ کوئی
قتل کرن اولاد تیری نوں لوک جو امت والے ۔ تے یوسفؑ نال بھراواں سکیاں ویکھ جو کیتے چالے
عاصی امت آل تیری تے کرسن ظلم کمایاں ۔ تے ویکھ احوال جو نال یوسف دے کیتا سکیاں بھایاں
ایہ نا سکے نا آل تیری تھیں ہوسن لوک گناہیں ۔ کی ہویا جے کرن بے ادبی کوئی تعجب ناہیں
کرو تسلی کرو تسلی اے عزت نبیاں دی ۔ تیری خاص تسلی کارن میں ایہ سورت آندی
پڑھیا حال یوسفؑ دا حضرت ہوئی صبر قراری ۔ کہن مفسر سورت یوسفؑ اس دن رب اتاری
بہت بزرگاں ہور بھی لکھے شان نزول گرامی ۔ ایہر نقرہ کار بتاوے استھیں بیٹھ لمتا حی

## موجب مخصوص شدن ایں قصہ بہ احسن القصص

ہن ایہ گل واضح کرنی چاہیئے نال ربیدی یاری ۔ جو احسن کیوں فرمایا اسنوں پاک خداوند باری
کتنے ہور قصائص نبیاں ذکر قرآنے آیا ۔ ہور کسے نوں اللہ صاحب احسن نہ فرمایا
اس قصے نوں احسن کر کے خاص کیتا رب والی ۔ اسدے اندر ہور وجوہاں کہن مفسر عالی
پہلی اسدی وجہ جو قصہ ہے ایہ جتنا بھائی ۔ اوّل تھیں لے آخر تائیں جتنی بات وہائی
ساری اوہ متواتر گذری سلسلہ وار پیارے ۔ جیونکر بصری حسن ہوراں تھیں کہن روایت سارے
جتنی مدت یعقوبے دی یوسفؑ باہجھ وہانی ۔ اتنی مدت رہی برابر ایہ پر درد کہانی
اسی برس بتاون بعضے بعضے چالی سالاں ۔ نقرہ کاروں اسی برساں ثابت نال اقوالاں
اتنے سال جدائی اندر رہیا پیغمبر روندا ۔ نت لواں دکھ یعقوبے نوں دمدم نازل ہوندا

ہر سالوں نت نویاں خبراں ہر ماہ نویاں باتاں ۔۔۔ ہر ہفتے وچہ نویں قضیئے روندیاں گذریاں راتاں

ہر دن روگ تے سوگ زیادہ ہر ساعت ہر ویلے ۔۔۔ ہر پل کارے کرے دعائیں مولا یوسف میلے

آخر ملدیاں تائیں رہیا غم دا سلسلہ جاری ۔۔۔ تا اُستائیں احسن قصہ آکھیا اللہ باری

## وجہ دوم

دوجی وجہ سناواں تینوں جو راوی فرمائی ۔۔۔ چار کریماں دے وَل نسبت اس قصے دی آئی

اوّل قصہ دسنے والا رب کریمؑ تعالےٰ ۔۔۔ پھر رسول کریمؐ اسانوں آن سناون والا

تریجا حال یوسفؑ دا جسنوں رب کریمؑ بولایا ۔۔۔ اِنَّ هٰذَآ اِلَّا مَلَكٌ كَرِیْمٌ وچہ قرآن جو آیا

چوتھا وچہ قرآن کریمے آیا ذکر تمامی ۔۔۔ ایہ سب قرآن کریموں ثابت ویکھ آیات گرامی

چار کریم اکٹھے ہوئے اس قصے وچہ بھائی ۔۔۔ تا احسن فرمایا اسنوں دوجی وجہ سنائی

## نکتہ

نکتہ ہور عجائب ایتھے جے کر سمجھے کوئی ۔۔۔ مومن دی بھی نال احسن دے صفت مشابہ ہوئی

جیونکہ چار کریماں پاروں احسن ہویا قصہ ۔۔۔ اینویں چار کریماں اندر مومن دا بھی حصہ

اول رب کریم اپنے دا مومن بندہ آیا ۔۔۔ دوجا امت نبی کریموں اسنوں رب بنایا

پڑھے قرآن کریم تریجا بھی ایمان لیاوے ۔۔۔ چوتھا رب بنی آدم نوں آپ کریم بناوے

جنہیں صفتیں احسن ہویا قصہ یوسفؑ والا ۔۔۔ اوہ سب صفتاں مومن اندر پایاں رب تعالےٰ

## وجہ سوم

تریجی وجہ جو احسن والی دساں تیرے تائیں ۔۔۔ کل حالات پیغمبراں جو جو ذکر کیتے رب سائیں

ہک سورت وچہ کسے نبی دا کٹھا ذکر نہ آیا ۔۔۔ کتنی جائیں تھوڑا تھوڑا متفرق فرمایا

جیونکہ باراں سورتاں اندر قصہ آدمؑ والا ۔۔۔ باراں سورتاں اندر کیتا نوحؑ دا ذکر تعالےٰ

اینویں چوداں سورتاں اندر قصہ ہودؑ نبی دا ۔۔۔ وچہ اٹھاراں سورتاں آیا ذکر خلیلؑ صفی دا

قصہ لوط نبی دا آیا وچہ نواں دے بھائی ۔۔۔ وچہ انتری سورتاں حالت موسیٰؑ دی سمجھائی

تناں وچہ شعیبؑ نبی دا آیا ذکر پیارے ۔۔۔ دونہہ وچہ ذکر عزیرؑ تے دونہہ وچہ حال ایوبؑ سہارے

چونہہ وچہ ذکر یونسؑ دا آیا پنجاں وچہ داؤدؑ دے ۔۔۔ حال سلیماںؑ وچہ چواہاں خالق دے فرمودے

قصہ حضرت زکریاؑ دا تناں وچہ تمامی ۔۔۔ وچہ نواں دے ابن مریمؑ دا آیا ذکر گرامی

تویں حقیقت یحییٰؑ والی دونہہ وچہ نازل ہوئی ۔۔۔ متفرق ایہ قصے سارے نہیں اکٹھا کوئی

تے قصہ حضرت یوسفؑ والا ہک سورت وچ آیا ۔ تائیں اس قصے نوں اللہ احسن کر فرمایا

## وجہ چہارم

چوتھی وجہ جو کل نبیاں دے قصے رب سنائے ۔ سبھناں ہتھ بیگانیاں دے تھیں دکھ قضیئے پائے
یا کفاراں ظلم کمائے دتیاں بہت ایذائیں ۔ اپنے خویشاں کولوں ہرگز ماراں کھادیاں ناہیں
تے حضرت یوسفؑ نال کمائے جو رجفا بھراواں ۔ تاں ایہ قصہ احسن ہویا پنجویں وجہ سناواں

## وجہ پنجم

تن احوال نہایت احسن اس قصے وچ آئے ۔ تنے جگہ نصیحت والیاں بن تجیا فرمائے
اول زمی سختی جو کجھ حضرت یوسفؑ جالی ۔ ہر حالت وچ اللہ اگے رہیا ہمیش سوالی
رہیا بردا یا سر کرداسد اطیع امر دا ! ۔ اوکھا بھاویں سوکھا ہویا رہیا اطاعت کردا
دوجا احسن خلق جو اس نے کیتا عمراں ساری ۔ کدیں کسے تے رنج نہ ہویا ہسدیاں عمر گذاری
سے ایذائیں اس نے پایاں لوک کرن تریایاں ۔ اوہ تریایاں بدلے کردا ہردے نال بھلایاں
تریجا وچ احسان مروت ثابت قدم ٹکایا ۔ بھایانوں پھر بھائی سمجھیا جنہاں کھوہے وچ پایا
عوض جفا وفا کمایا بدلہ لیا نہ کوئی ۔ اوڑک راضی ہو فرمایا جو ہوئی سو ہوئی
ایہ تن صفتاں یوسفؑ تائیں بخش ہویاں سرکاروں ۔ تا ایہ قصہ احسن ہویا انہاں صفتاں یاروں

## وجہ ششم

ایہ بھی وجہ بزرگاں لکھی احسن ہوونے والی ۔ جو اس قصے تھیں حاصل ہوندی طرز محباں والی
جیونکر عشق پیار محبت عاشق صادق کردے ۔ جیونکر پنڈ دکھاندی چاکے سر اپنے تے دہردے
جیونکر طالب معشوقاں دی شوق رکھن وچ دلدے ۔ جیونکر سہن فراق وچھوڑے جیونکر وچھڑے ملدے
جیونکر عاشق معشوقاں دے ور تے عجز کماون ۔ جیونکر پھر معشوق انہانوں جھڑکاں ناز دکھاون
جیونکر حسن یوسفؑ دے جگ وچ آتش عشق مچائی ۔ جیونکر چھگ زلیخا کھائی جیونکر جان جلائی
جیونکر یوسفؑ قیداں کٹیاں وخت قضیئے پائے ۔ جیوں یعقوبؑ فراقوں روندیاں کتنے سال لنگھائے
جویں زلیخا صدق نبھایا وصل سجن دا پایا ۔ جیونکر پھر یعقوبؑ نبی نوں یوسفؑ رب ملایا
طرح طرح دا حال عجائب اس قصے وچ بھریا ۔ تائیں اسدا نام مبارک رب نے احسن دھریا

## وجہ ہفتم

ستویں وجہ امام قشیری ایہ بھی ہک نکالی ۔ جو ہے ایہ سارا قصہ اینویں امر نہی تھیں خالی

حکم احکام شریعت والے اس دے وچ نہ آئے — تا ایہ قصہ یوسفؑ والا احسن سد یا جاوے

## وجہ ہشتم

اٹھواں اس سببوں اسنوں احسن رب فرماوے — جماو گنہاراں نوں ایہ قصہ آس فضل دی لاوے
کہن مفسّر پاس نبیؐ دے آون لوک گنہا ہیں — سن سن قہر عذاب آیا تاں رو رو مارن ڈھاہیں
تا حال یوسفؑ دا رب انہاں نوں دسیا کھول سچاواں — ویکھو کیا کیا ظلم کمائے یوسفؑ نال بھراواں
جاں پھر یوسفؑ دے در ڈگے ہو شرمندے سارے — لا تثریب علیکم یوسفؑ کر کے کرم پکارے
یعنی اجدن اوپر تساڈے عیب گناہ نہ کوئی — بخش دتی تقصیر تمامی جو گستاخی ہوئی
انہویں جیونکر عیب کما کے تسیں معاف کراؤ — ہاں میں عالی بخشن والا آؤ تے بخشاؤ
میں ہاں اکرم کرم میرے دا نہ کوئی حد اندازہ — او گنہاراں کارن کھلا رحمت دا دروازہ !

## وجہ نہم

ناؤیں وجہ جو اس قصے وچ ذکر خدا دیاں یاراں — تے یاراں نال جو کرن محبت درجے پاون ہزاراں
رب دیاں یاراں نال جو بندہ کرے محبت یاری — اسنوں بھی رب دوہیں جہانیں عزت بخشے بھاری
حضرت یوسفؑ نال زلیخا جدوں پیار نبھایا — اہل بہشتاں والا درجہ دنیا اندر پایا !
اول لذت بکرا نوالی شیب زمانے پائی — دوجا نابینائی کولوں رب بخشی بینائی
تریجا وچ بڈھاپے اسنوں بخشی رب جوانی — چوتھا بعد فقیری مڑ کے پھیر ملی سلطانی
پنجواں وصل سجن دا پایا دور ہوئی مہجوری — چھیواں دھکے کھا کھا پائی مقبولی منظوری
ستواں جد کم صورت ہوئی لاٹاں حسن دکھایاں — اٹھواں بعد ضعیفی ملیاں قوتاں دون سوایاں
ناواں بت پرستی چھوڑی حق پرستی پائی — دسواں طالب جنہوں پچھے رب مطلوب بنائی
یوسفؑ دے یاراں نے وچوں ایہ سب نعمتاں پایاں — تا ایہ قصہ احسن ہویا آکھ سناواں بھایاں

## وجہ دہم

دسواں موجب دساں تینوں جیویں کتابوں پایا — تھوڑا بہتا حال جنہاں دا اس قصے وچ آیا
سبھناں دا رب چنگا کیتا خاتمہ آخر کاروں — تے چنگے خاتمے والا قصہ احسن ہے سرکاروں
جیونکر کیتا ظلم بھراواں اوڑک ملی معافی — جدا رہیا یعقوبؑ پیغمبر وصل ڈٹھیا پھر کافی
کتنی مدت رہی زلیخا وچ فراقاں کسدی — اوڑک وصل سجن دا پایا آس پنی پھر اسدی
یوسفؑ کھوہ بھراواں پایا قید مصیبت جالی — آخر رب بنایا اسنوں شہر مصر دا والی

اینویں نیک انجام خدا نے بخشے سبھناں تائیں
اس سببوں احسن اسنوں کہیا اللہ سائیں

ہور بھی بہت وجوہاں اسدیاں آیاں نظر کتابوں
ایپر ایہ میں دس وجوہاں کیتیاں نقل ثوابوں

ہن کجھ آکھ سناواں تینوں حالت یوسفؑ والی
جیوں تفسیر یوسفؑ دے اندر ہے امام غزالی

## بیان فوقیت حسن یوسف علیہ السلام بر جملہ مخلوقات

ہکدن پاک نبیؐ دیتائیں کسے سوال الایا
اتنا حسن جمال یوسفنوں کیونکر سی ہتھ آیا

پاک نبیؐ فرمایا اسنوں سن لے نیک جواناں
جسدن کل انعام خدا نے ونڈے وچ جہاناں

اسدن حصے یوسفؑ دے وچ آیا حسن پیارے
باقی دے انعام تمامی نبیاں وچ کھلارے

ہر انعاموں دس دس حصے کیتے اللہ باری
نو نو پیغمبر انہوں دتے اک اک خلقت ساری

جیونکر عقل فراست اللہ حصے دس بنائے
اک حصہ کل خلقت ونڈیا نوں ادریسے پائے

اینویں حلم تحمل اللہ حصے دس بنایا
نوں بخشے رب نوحؑ نبی نوں اک دنیا وچ آیا

صفوت بھی دس حصے کیتے نو یحیےٰ دے تائیں
اک حصہ وچ سارے جگ دے ونڈیا اللہ سائیں

نو حصے ایوبؑ نبی نوں ملیا صبر سہارا
دسویں حصے دا رب کیتا مالک عالم سارا

حصے دس صلابت کر کے ونڈے خالق سائیں
نو موسیٰؑ نوں ملے اکلیاں دسواں خلقت تائیں

ہنر جو لکھنے پڑھنے والا دہ حصے رب کیتا
نو حضرت عیسیٰؑ نوں ملے اک عالم نوں دیتا

حسن جمالوں دسواں حصہ پایا دنیا ساری
باقی دا سب یوسفؑ اتے روہڑ دتا رب باری

وچ مخزن اسرار ہے جو جتنا حسن تمامی
اک ہزار برابر حصہ کیتا رب گرامی

اس وچوں اک حصہ خالق ونڈیا وچ مخلوقاں
باقی دا سب یوسفؑ لیکے بنیاں شاہ معشوقاں

خُلق فصاحت دے نوں حصے پاک محمدؐ پائے
اک حصہ مخلوق تمامی راوی ذکر سنائے

بھی ہور کمال جو کل نبیاں نوں بخشے اللہ سائیں
سارے اوہ کمال اکٹھے ملے محمدؐ تائیں

کل نبیاں جو اک اک خوبی بخش ہوئی سرکاروں
اوہ سب پاک محمدؐ پایاں محبوبی دے پاروں

اینویں حسن جو یوسف والا ملیا پاک نبی نوں
حسن جمال محمدؐ جتنا ناہیں ہور کسے نوں

کرن روایت جسدم یوسف جگ تھیں لد سدھایا
رب امانت کر کے آسدا حسن جمال ٹکایا

اوہا حسن دتا پھر اللہ پاک نبیؐ سرور نوں
نور منور دیکھ نبیؐ دا آئی رشک قمر نوں

یوسفؑ نوں رب اکو خوبی بخشی حسن جمالوں
تے کئی ہزار نبی وچ خوبی ودھ گئی اس نالوں

ستر ہزاراں پردہ خالق پاک نبیؐ پر پایا
ہکو پردہ رب اٹھایا شب معراج نبیؐ دا
چن سورج اوہ تاب نہ جھلے لوح قلم اسماناں
جے پردے سب اٹھاکے آسدن وچ تجلی تکدا
جاں حسن یوسفؑ دی وچہ مٹینے صفت نبیؐ فرمائی
سُنکر صفت یوسفؑ دی مائی عائشہؓ نے فرمایا
جے زناں مصر دیاں یوسفؑ میرا دیکھدیاں اکواری
القصہ پوشیدہ رہیا حسن جو شاہ نبیاں دا
جے یوسفؑ وانگوں حسن نبیؐ دا ظاہر رب کریندا
یوسفؑ جس کوچے جا لنگھدا پوندا جھلک دیواراں
جسدی صفت حسابوں باہر عقلوں دور کلاماں
لکھ حوالہ یوسفؑ والا مطلب کھول اصل دا
تا محبوب حبیب خدا دا دُنیا اندر آیا!
چودہیں طبقیں غالب ہویا جلوہ نور صفی دا
کرسی عرش ہوئے شرمندہ تک کے نور یگانہ
خالق باہجھوں کون پچھیرا اوہ جلوہ جھل سکدا
تاں مائی عائشہ کول زناں نیاں آکر گل شنائی
اوہ کی جانن نبیؐ میرے دا جنہاں جمال نہ پایا
تا دلنوں کٹدیاں ہتھاں بدلے غذی کھا کٹاری
محبوباں دا حسن کسے نوں نہیں دکھایا جاندا
دوہاں جہاناں اندر آسدا کیہڑا مُل بھریندا
چوداں طبق منور کر دی دیسی شاہ ابراراں
اُسدی صفت مقدس اندر کیا مقدور غلاماں
کرن اڈیکا یار پیارے کویں ذکر ہُن چلدا!

## بیان معائنہ کردن آدم صفی اللہ باولاد خود و دیدن جمال یوسف ؑ

کرن روایت جسدم آدم گندم دانہ کھایا
صدیاں چار برابر اس نے کیتی گریہ زاری
جسویلے رب کرم کمایا رحمت بخشش پائی
قدرت دا ہتھ اللہ صاحب کنڈ اسدی پر دھریا
نکلی پشت مبارک وچوں کل اولاد آدمؑ دی
عرش فرش تک گیا تجلے نور نبیؐ سرور دا
اُستھیں پچھے حاضر ہوئے جو پیغمبر سارے
آپوں آپ صفاں کر کھلے جیوں جیوں باہر آئے
ہکول صالح ہکول طالع ہکول صفاں کنگالاں
ہکول شاہ امیر اکابر تاجاں تختاں والے
انہویں صفاں قیامت اندر ہوسن روز حشر دے
غیرت ہوئی رب سچیدی جنتوں باہر آیا
چار سیاں برساں تھیں پچھے کرم کیتا رب باری
کل اولاد صفی اللہ نوں اللہ پاک وکھائی
نقشہ کل بنی آدم دا رب نے حاضر کر یا
سبھناں نالوں اوّل ہویا ظاہر نور محمدیؐ
آدمؑ دیکھ پڑھے تسبیحاں جلوہ خیر بشر دا
کل شہید مجاہد غازی ولی خدا دے پیارے
ہکول مومن ہکول کافر جُدا جُدا کھلوائے
ہکول دنیا دار کھلارے صاحب دولت مالاں
ہکول صفاں رعیت والیاں کھلیاں آن دوالے
کُل پیغمبر امتاں نالے قہر الاہوں ڈردے

ہکول نیکوکار خدا دے بندے نیک کھلوون
ہکول فوج محمدؐ یا ندی ٹولہ سُنت والہ
ہکول ذاکر ہکول شاکر ہکول ہوون غازی
ہکول صابر وچ مصائب صبر کماون والے
ہکول حاجی بیت اللہ دے حجاں کرنیوالے
ہکول مسکیناں دے اُتے رحم کماون والے
ہکول عالم ہکول واعظ وعظ سناون والے
ہکول جُوا کھیڈن والے نشہ اوڈا ولوالے
ہکول جھوٹھ الاون والے گا نا گاون والے
ہکول کنجر نچا ولوالے بھنڈ کھڈاون والے
ہکول گاناں بنھن والے سہرے پاون والے
ہکول ہوسن شرع مطابق عقد پڑھا ولوالے
ہکول جابر غاصب ظالم جگ اکاون والے
ہکول دینی علم کتاباں درس پڑھا ولوالے
ہکول جادو کرنیوالے ٹوٹے لاون والے
ہکول رشوت کھا ولوانے سُود گنا ولوالے
ہکول دھاڑا کرنیوالے مال چُراون والے
ہکول خونی زانی ہکول بُت بناون والے
ہکول مسرف حدوں وُدھ اسراف کما ولوالے
ہکول سخی دلیر بہادر صدقے دیون والے
ہکول عاشق صادق ہکول معشوقاں دے ٹولے
لے جزا موافق عملاں ہر ٹولے دے تائیں
اینویں اُسدن آدمؑ تائیں رب اولاد دکھالی
اکھیں اگوں دُور ہٹایا پردہ اللہ باری
ستے طبق زمیں دے ڈٹھے مشرق مغرب تائیں

ہکول اوگنہار نکارے فاسق فاجر ہوون
ہکطرفے پیرو شیطاناں بدعت والا چالہ
ہکول تارک ہوسن ہکول روزے دار نمازی
ہکول بے صبری وچ پٹ پٹ حال ونجا ولوالے
ہکول فسق فجوراں اندر بُڈ بُڈ مرنے والے
ہکول ہوسن مال یتیماں لُٹ لُٹ کھا ولوالے
ہکول وعظ نصیحت کولوں نس نس جا ولوالے
ہکول بھنگاں پیون والے سُوٹے لاون والے
ہکول گلہ سنا ولوالے دین الاون والے
ہکول ڈھول وگا ولوالے ترُم بجا ولوالے
ہکول کھارے چڑھنے والے سانگ بنا ولوالے
ہکول رسماں ریتاں پچھے دین کھڑا ولوالے
ہکول ہوسن منصف عادل عدل کماون والے
ہکول غیر شرع تعلیماں بدی سکھا ولوالے
ہکول جھوٹے دلی سدا کے خلق مچھا ولوالے
ہکول موہی دھروہی ٹھگی لوٹی پا ولوالے
ہکول بولی باز مزاجی چغلیاں لا ولوالے
ہکول مسلمان سدا کے ریش مناون والے
ہکول تہ بند گٹیاں تلے جو لٹکاون والے
ہکول ہون کنجوس ناقابل شوم بخیل موکالے
ہکول ہوسن مالک سُولے ہکول بردے گولے
نیکاں تائیں نیک جزائیں بریاں قہر سزائیں
چنگا مندا ہر اک بندہ غنی فقیر سوالی
آئی نظر خلیفے تائیں حال حقیقت ساری
پہلے طبقے شیدث پیغمبر کردا حمد ثنا ئیں

سارا طبق زمیندا روشن ہویا اسدے نوروں
کل حقیقت اسدی اللہ آدم نوں سمجھائی
چمکے نور پیشانی اُپر نکلے لاٹ حسن دی
حکم ہویا اوہ نوحؑ پیغمبر ہوسی آدمؑ ثانی
اپنیاں تابعداراں کارن بیڑا اک بناسی
ڈٹھا پھیر خلیل اللہ نوں تیسرے طبقے اندر
سب تھیں پہلے بیت اللہ دی ایہ عمارت کرسی
چوتھے طبقے اندر ڈٹھا اسماعیلؑ سوہارا
پنجویں وچہ اسحاق پیغمبرؑ کردا شکر ربانا
ستویں طبقے اندر جیسدم آدمؑ جھاتی پائی
رُوپ انوپ شماروں باہر تاب نہ جھلی جاوے
سوہنی صورت سوہنی سیرت متھے نور چمکدا
شوکت شان لباس شہانہ سر تے تاج نورانی
تیغ سنہری قبضے والی لٹکے نال کمر دے
چاروں طرفے ستّر ستّر نوری ملک کھلوتے
حشمت عظمت شان شرافت عزت تے وڈیایاں
رُخ ہس ہسدے اکھیں روون دل فکر اندوہ جھُر دا
حضرت آدمؑ تک یوسفؑ ول بہت ہویا حیرانی
عرض کرے درگاہ ربّے دی یارب بار خدایا
کی اندیشہ اسدے تائیں کیوں بیچینی پائی
حکم ہویا ایہ نبی پیارا درد جدایاں پاوے
ایہ گل سُنکے حضرت آدم کہیا الفت پاروں
اسدن حضرت آدم اسدا یوسفؑ نام ٹکایا
چھاتی نال لگایا آدمؑ حضرت یوسفؑ تائیں
یارب الیس پیارے تائیں سوہنا ہور وِدہائیں

ایہ ہے حضرت شیثؑ پیغمبر ہویا حکم حضوروں
دُوجے طبقے اندر ڈٹھا نوحؑ پیغمبر بھائی
آدمؑ دیکھ ہویا متحیر شکل مشابہ جِن دی
قہر عذابوں دشمن اسدے غرق ہوون طوفانی
امن امان طوفانوں اپنی اُمت پار لنگھاسی
رب فرمایا ہے ایہ حضرت ابراہیمؑ پیغمبر
نار کراں گلزار اسیتے آتش تھیں نا ڈرسی
جان کرے قربان اسا تھیں ایہ محبوب پیارا
چھیویں وچہ یعقوبؑ سوہارا ذکر کرے مَن بھانا
سوہنی صورت یوسفؑ والی اس وچہ نظری آئی
شکل نورانی جن آسمانی دیکھدیاں غش کھاوے
حور پری انسان اوہدے ول ساہواں دیکھ نہ سکدا
سیرت ساری نبیاں والی صورت بادشاہانی
ملک نورانی سجے کھبے جھلمل جھلمل کردے
وچہ مقابل شجر سعادت نوروں ڈال پروتے
کول کھلوتا روّوے یوسفؑ نیناں جھڑیاں لایاں
ظاہر سُکھیا باطن دُکھیا بہت دسے آزردہ
پدری شفقت لتے محبت لوں لوں وچہ سمانی
اس ماہ پارے کسدے فکروں رو رو حال وِنجایا
ایسی سوہنی شکل مبارک کسدے غم روائی
دیس وطن گھر باہروں نکلے دنج پردیس وکاوے
نہ رو یوسفؑ نہ رو یوسفؑ فضل ہوسی سرکاروں
یوسفؑ معنے جھونیوالا افسوساں وچہ آیا
نال پیاراں چُمیں اسنوں کردا پھیر دعائیں
حُسن جمال جوانی جوبن ہور عطا فرمائیں

حکم ہویا اولاد تیری وچ کرساں ایہ لاثانی
اگے حسن یوسفؑ دا آہا دنیا وچ سوایا
اگے شمع حسن دی آہی لٹ لٹ کر نیوا لی
اگے تاب نہ جھلن دیندا اُسدا حسن دلارا
اگے نانگ مریلہ آہا پھیر کھبھالہ ہویا
راوی ابن عباسؓ بتاوے نور جو یوسفؑ والا
اُستھیں پچھے شیثؑ نبیؑ نوں رب عطا فرمایا
جد لگ تائیں زندہ رہیا حضرت نوحؑ سہارا
کافر حضرت نوحؑ نبیؑ نوں دیون لکھ ایذائیں
بھاویں زخم ہو جاون تاں بھی اتنا درد نہ ہوندا
اوہ حق سناوے دین سکھاوے ربدی طرف بلاوے
جسویلے اوہ وعظ کریندے اُپر پہاڑی چڑھکے
کافراں کتا نوچ پاون اُسدے خوفوں ڈردے
دبیا جاوے پتھراں تلے اتنے وٹے مارن
مرچکا ہن اسلے اندر جند نہ رہگئی کائی
پچھوں جبرائیلؑ فرشتہ بھیجیا رب دا آوے
پھر اوہ وعظ سناوے لوکاں پھر اوہنوں دب جاون
ایہو حال برابر رہیا ساڈھے نو سو سالاں
نور یوسفؑ دا پشتوں اللہ قدرت نال بلایا
کرو تحمل یا نبی اللہ جھلو جو سر آیاں
اسنھیں پچھے نور یوسفؑ دا ملیا ابراہیمؑ
پھر اسحاقؑ پیغمبر تائیں ملیا نور یگانہ
سارا حال یعقوبؑ نبی دا لکھنے وچ نہ آوے

اُسدی خورش تصویروں کرسن جان لکھاں قربانی
نال دُعا آدم دے اللہ دوناں رنگ چڑھایا
اُلٹی تیل وگایا آدمؑ دونی لاٹ نکالی
زیور پہن دعائیں والا ہویا بہت پیارا
دس پند ہیوا اُسدے لڑیاں جگ بچیا کہ ہویا
اوّل حضرت آدمؑ تائیں بخشیا رب تعالےٰ
پشت بہ پشتی شیثوں پچھے حضرت نوحؑ ول آیا
تد لگ تائیں نور یوسفؑ دا اسوچ کرے گزارا
برکت نور یوسفؑ دی صدمہ پہنچے نہ اس تائیں
چک چک کافر پتھر مارن جتھے نبیؑ کھلوندا
کافر اگوں کرن مزاخاں کسے یقین نہ آوے
ساری دنیا سُنے آوازہ بدل وانگوں کڑکے
جاں گلیا نوچ ملے پیغمبر کملا کردے
آکھن ہن نہ اوسی سانوں وعظ سناون کارن
آون چھوڑ گھرانوں سارے کردے خوشی سوائی
نال پرانڈے پیغمبر نوں لاہ پتھر چھڈ جاوے
پھر جبریل نکالے اسنوں اینویں سال وہاون
اوڑک بھیج طوفان خدا نے بوڑیا بدافعالاں
کہندا آپے بدلے پاسن جنہاں ظلم کمایا
روز قیامت سمجھن آپے حدوں سزائیں پایاں
تاہیں امن امان جنہ وچ رکھیا رب کریمے
اُستھیں پچھے یعقوبے وچ کیتا آن ٹکانہ
مُشت نمونہ اسلے وچوں ذکر سنایا جاوے

## ذکر حضرت یعقوب علیہ السلام

دو بیٹے اسحاقؑ نبی دے پہلا عیصؑ سوہارا
ہکی حملوں پیدا ہوئے دونویں جوڑے بھائی
پچھوں اُسدے قدم مبارک دوجا پکڑی آیا
عیص بہادر نوں رب بخشی قوت زور جوانی
اسمٰعیل ذبیح اللہ سی چاچا انہاں دوہاندا
تسمیہ نام آہا اس بی بی نیک طبیعت والی
سی یعقوبؑ کوارا اجے پیوَ نابینا ہویا
دونویں پتر پیوَ اپنے دی خدمت خاطر کردے
بہت محبت عیص پتر دی رکھدا باپ سُہارا
کتنے سال گذارے انہاں اتویں خوشی خوشائیں
سَدکے عیص پتر دیتا ئیں ایہ فرمان سُنایا
جے اج گوشت آن کھواویں اے فرزند پیارے
دیوے رب پیغمبری تینوں مُرسل خاص بناوے
تیرے نال پیار اساڈا حدوں وَدھ زیادہ
کی جانے اسحاقؑ وچارا کوئیں خدا نوں بھاوے
تدبیراں دا زور نہ چلدا مول اگے تقدیراں
جسدن شاہ حسینؑ سہارا کربل طرف سدھایا
رالقتل[1] راتیں نٹھے حضرت ککے ویول دہائے
دوجی راتیں پھر آٹھ وورے ککے ویول دہایاں
اینویں ست راتیں آٹھ وورسے نہ پہنچے ول ککے
مول قضا قضا نہ ہووے دانائی تدبیروں
امر خدا دا لسدیاں تائیں مول نہ لَسّن دیندا
حضرت حیدر صفدر کولوں پچھیا کسے سوالی
حضرت شاہ علی فرمایا جو میں کراں ارادہ
میں کجھ ہور کراں تجویزاں اوہ کجھ ہور کریندا

دوجا سی یعقوبؑ پیغمبر رب دا خاص پیارا
پہلوں عیص تولد ہویا صاحب زور صفائی
تاہیں چا یعقوبؑ پیارا ماپیاں نام ٹکایا
نرم طبیعت یعقوبے دی حُسن اندر لاثانی
اسدے گھر اک بیٹی آہی راوی ذکر لیاندا
اسدے نال نکاح پڑھایا عیص بہادر عالی
دمدم شکر گذارے ربدا لوں لوں ذکر پرویا
جو فرمان سناوے بابل چم اکھیں تے دھردے
مائی نوں اُسنالوں ودھکے سی یعقوبؑ پیارا
اوڑک اکدن قدرت اپنی ظاہر کیتی سائیں
ہے اج گوشت کھاون کارن دل میرا سدہرایا
کراں دعائیں تیرے کارن خالق دی سرکارے
میرے بعد نبوت درجہ تدھ تائیں ہتھ آوے
دل چاہے جو تیرے اُپر اُترے وحی خدا دا
اوہ چاہندا عیص پیغمبر ہووے رب یعقوبؑ بناوے
جاں تقدیر الٰہی آوے رہن وچے تدبیراں
کر منصوبہ حُر ولی نے شاہ حسینؑ تسایا
ساری رات چلائے گھوڑے فجری کربل آئے
فجر ہوئی تاں اوہو جائیں کربل والیاں آیاں
آخر ہو لاچار لگائے ڈیرے کربل پکے
وسّو کہتول نسے کوئی قادر دی تقدیروں
بندہ ہور کرے تجویزاں خالق ہور کریندا
کیونکر تساں شریکوں خالی جاتا اللہ والی
اسدیتائیں ضائع کر دا غالب امر خدا دا
اپنے کم کسے وچہ ناہیں دخل کسے نوں دیندا

[1] [illegible] منقول ہے [illegible]

اس گلوں میں رب سچینوں قادر مطلق جاتا
سنوں حقیقت عیص بہادر آہا وڈا شکاری
کرکے نیت شکار کرندی جنگل طرف سدھایا
کرکے پیار بتائے اسنوں سن بچہ ہیں واری
لے آکوئی شکار جو آسدا میں اج گوشت کھاواں
گیا شکار کرن اوہ باہر تیرا ویر پیارا
ہور دساں میں الکل تینوں استھیں بہت سکھالی
کرکے صاف شتابی اسنوں خوب کباب بنائیں
کھاوے باپ تے راضی ہووے نیک دعا فرماوے
یعقوبے پھر انہویں کیتا جیویں مائی فرمایا
چھپ چھپاتے کول کھلوتے دو لویں بیٹیا مائی
لو حضرت ایہ گوشت تازہ بھن کباب لیاندا
یعقوبے دے بولن کولوں اگے بولی مائی
آکھ جزاک اللہ پیغمبر منہ وچ لقمہ پایا
سی اسحاقؑ نابینا اسنوں پتہ نہ لگا کوئی
خوب کباب مصالحاں والا جیوں جیوں حضرت کھاندا
کھلے تھیں جد فارغ ہوئے بی بی عرض سنائی
کیتیاں پھر اسحاق پیغمبر وچ جناب دعائیں

واحد باہجھ شریکوں اللہ صفتاں نال بچھاتا
سن فرمان پدر دا آسنے کیتی ترت تیاری
پچھوں یعقوبے نوں اماں اپنے پاس بلایا
باپ تیرے اج عیص پتر نوں حکم کیتا ایہ جاری
کراں دعا جناب تینوں پیغمبری دلواواں
تینوں مول شکار کرندا یاد نہیں دل سارا
لے بکرا اک گھر اپنے دا ذبح کریں فی الحال
بھائی نالوں اگے جاکے بابل پیش ٹکائیں
استھیں پہلے تیر تیائیں مولا نبی بناوے
خد متوجہ اسحاقؑ نبی دے آن کباب ٹکایا
یعقوبے کجھ گل نہ کیتی بی بی عرض سنائی
ہور راضی پیغمبر کچھدا صد شاباش کس آندا
آندا ایہ فرزند لساڈے نام نہ دسیا کائی
دلوچ سمجھیا عیص پیارا پکڑ شکار لیایا
کون کباب لیاون والا اصلی خبر نہ ہوئی
دلوں دعائیں کرواسنوں جس اوہ کھانا آندا
کرو دعائیں اسدے حق وچ جس ایہ چیز کھوائی
جس ایہ گوشت آندا یا رب اسنوں نبی بنائیں

## واپس آمدن عیص از شکار و وفات حضرت اسحاق علیہ السلام

جد یعقوبؑ دعائیں لیکے باپ کولوں ٹر آیا
باپ پیالے دلوچ خدمت آکر عرض سناندا
جس ویلے اس عیص پتر دا نبی آواز پچھاتا
ہو متعجب کرے دلیلاں یا رب بار خدایا
نا کجھ آوے نا کجھ جاوے نا کوئی سخن الاوے

پچھوں عیص شکاروں واپس پکڑ شکار لیایا
لئے بابل میں تیری خاطر ایہ گوشت لے آندا
دچہ حیرانی نبی خدا دا ہو گیا چپ چپاتا
ایہ کی حالا قدرت والا ساڈے نال وہایا
نال کشف اسحاق نبی نوں اللہ پاک جتاوے

ہے ایہ عیص نبیا تیرا وڈا اپت پیارا
اگلا سی یعقوب پیارا جو لے گیا دعائیں
وچہ مقدر آہا اسدوں امر نبوت والا !
سن خبراں اسحاق نبی نوں رحم دلیوچہ آیا
فرزندا تقدیر الٰہی ہیں سر دوس نہ کائی
کیتا سی میں تیرے کارن پیغمبری دا چارا
لکھیا سی رب آسدے ناویں امر نبوت والا
اوسے نوں رب دیتا آہا درجہ ایہہ نیارا

جسنوں گوشت آن کارن حکم کیتا تدھ بارا
نال دعا نبوت اساں بخش دتی آس تائیں
سارا حال جتایا اسنوں اللہ پاک تعالےٰ
شفقت نال محبت بے حد بیٹے نوں فرمایا
لیگیا تاج نبوت والا قسمت جسدی آہی
اپر لیگیا سبقت کر کے اوہ یعقوب پیارا
کسدی طاقت موڑ وکھائے ربدا حکم تعالےٰ
نہ وس تیرا نہ وس میرا رب دیواون ہارا

## غزل

لکھے لیکھ جو ازلوں خالق اندر لوح قلم دے
باہجہ ارادے ازلی ہرگز کوئی کم نہ ہوندا
جسدے حقو چہ لکھے ہوون دکھ آزار مدامی
نبی ولی تے شیخ مشائخ ادنےٰ اعلےٰ تائیں
تیر لکھاں تدبیراں والے بھالویں کوئی چلاوے
جسنوں چاہے اسنوں دیوے تاج تخت سلطانی
لعل جواہر اندی جس جائی ہووے بے پرواہی
ارہا آب حیات سکندر کر کر کے تجویزاں
حکمے باہجھوں برگ نہ ہلے جے جگ لاوے واہیں
جو تقدیر چلایا اگے مڑکے کوئی نہ آیا
اک نقطہ نہیں اسدے علموں ثابت دنیا ساری

ٹال نہ سکدے مول انہانتوں فکر بنی آدم دے
بھالویں لکھ کرن تدبیراں دالے کل عالم دے
کھولے آن خداوند باجھوں کون زنجیرے غم دے
سب محتاج سوالی ہر دم اسدے فضل کرم دے
جے تقدیر نہ اوہ گل چاہے سبھناندے ہتھ کم دے
کیا مجال کسیدی بولے پیش وڈے حاکم دے
کیا قیمت وچ پاون اوتھے ایہ موتی شبنم دے
قسمت باہجہ نہ پیتا تک بھر شاہ عراق عجم دے
دیگئے خبر حدیثاں اندر والی خیر امم دے
کئی ہزاراں لاکھاں دیکھے جاندے طرف عدم دے
بیٹھے اکھر کون مٹیندا اسدی پاک قلم دے

ملی نبوت یعقوبے نوں باپ جدوں فرمایا
رلو رت ہویا اسویلے غضبوں بھڑکن بھاہیں
ایسی غیرت آئی اسنوں باہر حد شماروں
جا اسحاق کہیا استائیں گوشت آن کھوائیں
وچہ حضور ربانی تینوں ملن خاص ڈکانے

ایہ گل عیص سنی جسویلے دلوچہ غصہ آیا
جے لبھے یعقوب کدائیں قتل کراں استائیں
اپر اوہ سب غیرت غصہ آہا اللہ پاروں
کراں دعائیں اللہ سائیں نبی کرے تدھ تائیں
ایہ گل سن کے عیص دلی نوں شوق دلیوچہ دھانے

اِسے شوقوں کئی سیانے ربدے راہ وکھالے
اِسے شوقوں ماپیو دولویں حضرت عمر رنجانے
اِسے شوقوں عیص ہوری بھی طرف شکار سدھانے
جدوں شکاروں واپس آیا سنیوس حال وہانے
ایہ گل بہت مخالف آہی عیص ولیدے بھانے
ایہ جو شوق لگی سی اسنوں قرب خداوند والی
آہی آس اوہتوں جو لیساں میں ایہ قرب حضوری
تقدیر اندے کم نہ معلم ہرگز مول کسے لوں
ملنی سی پیغمبری مینوں اس لئے جبر کمایا
جنہاں حب الٰہی ہووے خویشاندی حب چھوڑن
ایہو وجہ غصے دی آہی وتے جویں حوالے
مائی لوں جد معلم ہویا غصہ عیص ولی دا
ہردم کرے حفاظت اسدی عیص لوں خبر نہ کائی
اندر خانے روٹی اسنوں ہر دو وقت پہنچاوے
اندر اسدی پرورش کردی چلا منگے آسو دیندی
پورا سال یعقوبؑ نبی نے اندر بیٹھ لنگھایا
ابے نہ کاوڑ عیص ونجائی ڈھہیے لیل نہاراں
مائی بابل متیں دیون کول بہا سمجھاون
باپ دلاسے کر کر آکھے فرزندا دلبندا
چھڈ ایہ فکر دلیلاں سبھے ہو بھائی پہ راضی
کراں دعائیں تیرے کارن رب اولاد ودھاوے
اوڑک متیں ویندیاں ویندیاں تھوڑے روز لنگھائے
دار فناہ تھیں رحلت پائی چھوڑیا اہل عیالاں
ڈگا شجر حیاتی والا کھا کے موت ہولارا
سنیا جد یعقوبؑ پیغمبر والد لد سدھایا

اِسے شوقوں باغ نبیؑ دے دولویں پھل کرمانے
اِسے شوقوں کٹھا بیٹا آپ خلیل ربانے
کی جانے جو میتھیں پچھے ہوسن وانے تانے
پیغمبری یعقوبے تائیں ملگئی زور ودھگانے
ایہہ بھیت خداوند والے کون خدا بن جانے
اوسے عیص ولی دے اندر غیرت دی اگ بالی
مل گئی اوہ یعقوبؑ نبی لوں لیکھاندی مزدوری
جاتا عیص جو بھائی سکے دھوکھا دتا مینوں
اس گلوں یعقوبے اُپر اسنوں غصہ آیا
ربدینال پریت لگاون ہور پریتاں تروڑن
مت کوئی عیص ولیدے حقو چہ لفظاں بےادب نکالے
یعقوبے لوں اگلے کوٹھے کر دتا پوشیدہ
چوری استھیں یعقوبے لوں ملے پیاری مائی
اندر اسدا سرمنہ دھووے اندر وار سواوے
راتیں چھپکے یعقوبے لوں ونج پیار کریندی
وچہ انہاں دے اتے سیالے کدیں نہ باہر آیا
جے ملے یعقوبؑ کتھائیں گردن اسدی ماراں
پر اوہ شوق الٰہی پاروں دلدے داغ نہ جاوں
حکم قضا قضار نہ ہووے کی کجھ آکھے بندا
دیسی بدلہ تیرے تائیں آپ خداوند قاضی
نت نصیحت کر دا بابل اسنوں کجھ نہ بھاوے
پئی عمر اسحاقؑ نبی دی موت سینہے آئے
دنیا اُتے زندہ رہیا ہکسو تے سٹھ سالاں
گلیاں کوچے کرن دہایاں لد چکیا دنجارا
اگے دردرسیدہ آہا ہور اتوں ڈکھ پایا

اگے سال ہویا سی ملیاں باپ پیارے تائیں
ہک وچھوڑا بھائی والا درد غماں دی کاتی
کتنی مدت گذری اگے وچہ ہجر دیاں سلاں
باہجہ لواندے پلک نہ گذرے گھڑی نہ باہجھوں بھایاں
بھائی بھاونڈا اون بھایاں کرن محبت یاری
جگ آباد بھراواں پاروں بھائی بانہہ بھراواں
بھائی مان بھراواں ہوون بھائی زور بھراواں
بھائی چیز عجائب ہوندے جیکر مہر کماون
بھایاں ورگی چیز نہ کائی جیکر ہوون بھائی
بھائیاں وچہ سواد ہووے تاں ہکدوجے تے مردے
کی جاناں جو لوکاں سندے کیونکر ویر چنگیرے
چھوڑ بذیرہ بھورالوین اپنے کی کوئی ویکھ الکھیسی

خبر وفات سنی جسویلے بھلیاں تحل ادائیں
دوجا اچن چیت پیو دا تیر لگا وچہ چھاتی
نہ رل اٹھے نہ رل بیٹھے نہ رج کیتیاں گلاں
آسنوں وچھڑیاں سال برابر گذریا وچہ جدایاں
بھلیا نتال خدا دی رحمت جگوچہ ہوندی جاری
باپ سر بیٹے کنڈے ہوون مانواں ٹھنڈیاں چھاواں
بھایاں باہجہ نہ سہندے بھائی پتراں باہجہ نہ ماواں
قہر کرن تا یوسفؑ وانگوں سٹ کھوہے وچہ جاون
نہیں تاں ایسیاں بھایاں کولوں چنگی ہور لوکائی
جیکر کدیں اجوڑے ہوون ذرہ لحاظ نہ کردے
یوسفؑ دیاں بھراواں نالوں میرے ویر اگیرے
قصہ لوڑ یعقوبؑ نبی دا مولا فضل کریسی

## مدفون شدن حضرت اسحاقؑ و رفتن بہ سفر یعقوبؑ از خوف برادر عیص علیہ السلام

جاں اسحاق پیغمبر ربدے چھوڑی دنیا فانی
سارہ خاتون آہی جتھے دفن نبی دی مائی
دفنوں پچھے یعقوبؑ نوں فکر پیا دل بھارا
بھایا لوچہ سواد نہ کوئی سخت اجوڑی ہوئی
چھپکے سال لنگھایا اگے خوف بھراوے پاروں
مائی نوں سد آکھن لگا ہوکے حال نماناں
مہتی مدت اندر وڑکے اپنا آپ بچایا
رہن محال وطن وچہ ہویا دلیوں واگاں چایاں
بخش اجازت میرے تائیں رو رو عرض سناوے
ایہ گل سنکے ماں پیاری چھم چھم آنسو کیرے

کفن بہشتی آندا ملکاں خالق دی مہمانی
کول مائی دے اسحاقیدی لوکاں قبر بنائی
ہن میرا گھر رہنا مشکل ہونا نہیں گذارا
اگے خوف پدر دا آہا اوہ بھی رہیا نہ کوئی
جے ہن بھائی ملیا کدھرے قتل کرے تلواروں
لے مائی ہن میرتیا ئیں لائق ہے مڑ جاناں
لے مائی ہن تیرا ساڈا رب وچھوڑا پایا
کہیا سواد گھرانا جیکر رہیا سلوک نہ بھایاں
خبر نہیں جو قسمت سانوں کس پاسے لیجاوے
منہ سر چم لگایا سینے کنڈی تے ہتھ پھیرے

اوڑک ہو آزردہ خاطر ایہہ فرمایا مائی
جاہ بچہ ہُن تیر بتایئیں ربّے کراں حوالے
جاہ بچہ ہُن رہنوں سونپئیوں تدھ موڑئے ویاں رکھاں
کیتے لاڈ پیار تمامی کی میں آکھ سناواں
کیتا حکم جو راتیں ویلے کرناں تساں چلاناں
اوتھے ہے اک رہند تیرا وڈا تونگر ماماں
اوسے دے گھر رہناں تساں کرسی خاطرداری
نالے اسنوں میری طرفوں ایہ پیغام سنائیں
القصہ یعقوبؑ پیارا راتیں اُٹھ سدھایا
کرکے شکر لیا جھل سرتے امر خداوندوالا
منزل دُور غماندی اندر دھریا قدم اگاہیں
قدم نہ چلنے نیر نہ ٹھلے کردا گریہ زاری
باہجہ گناہ تقصیروں ہویا میں عاجز پردیسی
راتوں راتیں ٹریا اوتھوں جوری نبی سچاواں
وچہ تورات مبارک لکھی اسدی وجہ تمامی
جھاگ مصیبت پندھ سفر دی پہنتا وِچ ٹکانے
شام اندر وِچ پہنتا اوتھے ملیا مامے تائیں
بھی پیغام جو نالے والا اسنوں کھول سنایا
دلوانگا میں بیٹی تینوں جو تدھ کہیا مینوں
دولت دی پرواہ نہ مینوں بخشی رب بہتیری
مہر شریعت دینے کارن کی توں نال لیایا
نقدی دی توفیق نہ مینوں نہ میں کجھ لیاندا
مامے گھر دو بیٹیاں آہیاں اک دا نام راحیلہ
دُوجی مالیہ نام مبارک وڈی اسدے نالوں
یعقوبؑ راحیلہ کارن کیتی حیلہ جوئی

جاہ بچہ تقدیر الٰہی ساڈے وس نہ کائی
جاہ بچہ ہت ہووں تینوں فضل خداوندوالے
جاہ بچہ بد خبر تیری داہیں دُکھ درد نہ چکھاں
جیونکر پتر وچھڑن لگیاں کرن پیاریاں ماواں
شام اندر وِچ ڈیرا لاناں ہور کتے نہیں جاناں
کہناں اسنوں میری طرفوں بہت آداب سلاماں
بخشے گا اوہ تیرے تائیں بیٹی اپنی پیاری
ماں میری فرمایا بیٹی بخشو میرے تائیں
کیا کہاں جو رخصت ویلے مائی نال وہایا
بے تقصیر وچارے تائیں ملیا دیس نکالا
کرکے وداع پیاریاں تائیں ٹریا من رضائیں
کہہ گیا ماں پیاری تائیں ایہ گل جاندی واری
نے مائے ہن تیرا ساڈا مولا میل کریسی
تائیں اسرائیل سدیلے یعقوبؑ داناواں
اوسے دن تھیں اسرائیلی بنیاں نبی گرامی
رستے دا احوال تمامی اللہ مالک جانے
مائی طرفوں آکھ سناوے ادب سلام دعائیں
مامے بہت پیار کمایا کر منظور بہایا
ایپر مہر شریعت والا بھرنا پوسی تینوں
ایپر امر شرعلے اندر کجھ تدبیر نہ میری !
میں کوئی چیز نہ آندی ہرگز یعقوبؑ لے فرمایا
جتنی مدت حکم کریسو رہساں مال چراندا
صورت شکل حسابوں باہر صاحب حسن جمیلہ
راحیلہ ودھ حسن جمالوں مالیہ عقل کمالوں
مامے کر منظور آمنّا عذر نہ کیتا کوئی

ست ؑ برساں فرمایا مامے اجڑ چارین میرا
مامے دا اُسن حکم پیغمبر ہویا گویا بردا
کدیں کسینوں بھیت نہ دِتا اس محبوب حقانی
نام نشان نہ دَسّے اپنا مول کسے دے تائیں
نام غلام دسیندا سب لوں اوہ مقبول خدا دا
جو پچھدا یعقوبؑ نبی تھیں دیس وطن گھر باروں
وچ کنعانے عیص بہادر ہے سردار ہمارا
ایتھے کسے ضرورت کارن دیس تساڈے آیا
جاں چت آدن اسد بتائیں ساتھی خویش پیارے
حب وطندی دلوں نہ جاوے ہر دم یاد کریندا
کسے پلک نہ بھلن اسنوں سوز فراق جدا یاں
ستواں سال بھی خدمت اندر جاں لنگھ چکا سارا
مالیہ تدوں نکاح کردتی یعقوبے لوں مامے
خدمت مامے دیو چہ آکے عرض سوال سنایا
آکھ راحیلہ میر بتائیں مالیہ دِتی میتوں
مامے کہیا راحیلہ چھوٹی مالیہ وڈی آہی
ست برساں لوں اگے واتگوں ڈنگر پھیر چرائیں
پھر یعقوبؑ نبی ست برساں اجڑ مال چرایا
دولتویں بھیناں نال یعقوبے جمع ہویاں یکجائی
اوس زمانے دونہہ بھیناں ندا کرنا عیب نہ کوئی
جاں توریت اتاری اللہ حکم منع دا آیا

جسدن مہلت پوری ہوئی عقد کریساں تیرا
سارا روز چراوے ڈنگر جو آکھے سو کردا
جاں کوئی پچھے عرض کریندا ہاں بردا کنعانی
آکھے میں پردیسی بندہ کیا کجھ نام سدائیں
کدیں نہ فخروں ظاہر کیتا ہاں پیغمبر زادا
کہندا عرض کراں کی بارو کوئی نج وچھنی ڈاروں
خدمتگار قدیمی اسدا میں مسکین بچارا
ست برسالو چہ کدیں نہ اوسنے نام یعقوبؑ سدایا
بیٹھ اکلا کرے دلیلاں رو رو آہیں مارے
باد صبا لوں مائی دلول ہت سنیہے دیندا
ایسے حال یعقوبؑ پیغمبر برساں ست لنگھایاں
یاد کرائیوس مامے تائیں عقد نکاح دا کارا
جسدم ڈٹھا بی بی تائیں آس یعقوبؑ اہامے
لے ماماں اوہ وعدہ اپنا شاید تساں بھلایا
اوہ وعدہ راحیلہ والا یاد نہ رہ گیا تینوں
چھوٹی لوں پرناندا پہلوں ایہ گل لائق ناہی
راحیلہ بھی دیساں تینوں بنیں دوہاندا سائیں
نال راحیلہ عقد پڑھایا دِلدا مقصد پایا
کپڑے گہنے دولت مامے بہت عطا فرمائی
ابراہیموں موسیٰ تائیں خاص اجازت ہوئی
اولویں وچہ قرآن خدانے سرورؐ لوں فرمایا

اَنۡ تَجۡمَعُوۡا بَيۡنَ الۡاُخۡتَيۡنِ اِلَّا مَا قَدۡ سَلَفَ ؕ

ہک خاوند نہ کرے اکٹھا دونہہ بھیناں لے تائیں
ہکی اوپر دوجی کرنی رب حرام بنائی
جیونکر اگے سجدہ کرنا جائز غیراں تائیں

جیکر ہک مرجاوے دوجی جائز تُسک ورائیں
مگراں اگے جائز آہی جد توریت نہ آئی
ہن اللہ بن سجدہ کرنا کفر نشان بتائیں

بعض عواماں اس زمانے سجدہ روا بنایا
آکھ جواب جو سوربھی ہک کم جائز آدم تائیں
اماں حوا جد ویاوے دھی تے پتر جاوے
وچہ شریعت حضرت آدم ایہ گل جائز ہوئی
جے سجڑے اندر آدم والی سند تساں ہتھ آئی
کرو نکاح بلاشک انہاں روا تساڈے تائیں
بس میاں ایہ گل نہ کوئی ضنداں لوک پلیندرے
اصلی بات جو ہر پیغمبر وکھرا دین لیایا !
جیکر اگلیاں دیناں اُپر ہر اک دا کم ہوندا
وکھرو وکھرے دین انہاں نوں کیوں دیندا رب باری
کُل نبیاں دیاں دیناں اندر فرق کیتا رب سائیں
جیوں کر ابراہیمؑ اگے ختنہ کوئی نہ کردا
مُدھ شراب خراب ہمیشہ پیندا سی ہر کوئی
بابجھ مسیت نماز نہ جائز اگے عمراں ساری
اینویں کتنے کم جو اگے ہرگز روا نہ آئے
قصہ چھوڑ پئی میرا گاہاں چھوڑ ایتھے تمثیلاں
جاں یعقوبؑ نبی نے کیتی نال دو ہاں دے شادی
ماماں سی یعقوبؑ نبی دا وڈا رئیس گرامی
تنے رلکے وسن لگے کردے یاد الٰہی
باندی سی اک راحیلا دی زلفی نام سداوے
مالیا بھی اس رلیسوں اپنی گولی ہک لیاندی
چار حرم یعقوبؑ نبی نوں بخش ہوئے درگاہوں
خوشی خوشیائیں استھیں تکھے برساں ست لنگھایاں
حب وطن دی غالب ہوئی کردا بیٹھ وچاراں
اینویں جان رہے در ماندی دیسوں دور گیاندی

جو آدم اگے ملکاں کولوں سجدہ رب کرایا
اوہ کم تساں نہ کیتا کدیں تُسن میں ذکر سنائیں
ہکواری دا بیٹا بیٹی نال دوجے پرناوے
تہن بھیناندا نال بھراواں عقد نہ کرواکوئی
تا بھیناں نال نکاحدا کرنا کیوں کیوں نہیں جانڑدے بھائی
حضرت آدم دانے والی چال بھلاؤ ناہیں
دین ایمانوں جائیدے جاون اپنا کہیا کریندے
جیوں جیوں حکم خدا فرمایا تیوں تیوں عمل کمایا
تا ہک لکھ چوی ہزار پیغمبر کیوں دیناتے اُوندا
ہکو دین قیامت تائیں رہندا جگ وچہ جاری
کوئی امر کسینوں جائز منع کسے دیتائیں
حضرت ابراہیمؑ نکالیا ایہ تحفہ سرور دا
خاص حبیب محمدؐ اُتے اسدی بخشش ہوئی
مسجد وانگ زمین تمامی تہن کیتی رب باری
کتنے کم جو اگے جائز تہن رب منع بتائے
ضندی ضندوں باز نہ آون جے سو دیاں دلیلاں
دولت بہتی بخشی مامے ہر اک چیز آمادی
کتنے محل مکان علیحدہ بخشے اس انعامی
چیز کسے دی یعقوبے نوں کمی نہ رہگئی کائی
بخش دتی اوہ یعقوبے نوں خدمت ٹہل کراوے
اس بھی اپنے خاوند تائیں بخش دتی اوہ باندی
عیش آسائش انت نہ کوئی رحمت فضل الٰہوں
ایہر دلوں نہ بھُلن ہرگز درد فراق جدایاں
بھلگیاں سب عیش بہاراں چھکیاں دیس مہاراں
جیونکر آب تمام بھلاندی دھپ لگیاں گرماندی

لکھ نعمت لکھ دولت ہووے لکھ سونا لکھ چاندی
سجناں باجھوں سیج تھلاندی انویں جاپے کھاندی
تارے گِندیاں رات وہاندی نینیں نیند نہ آندی
پردیسی دی جان غماں تھیں کدیں نہ ہوندی وانْدی
پردیسانْدیاں عیشاں نالوں دُکھ قبول گھراندی
لکھاں قدر ملن پردیسیں تاج تخت سلطانی
تِن چیزاں پردیسی تائیں لین نہ دیندیاں واری
سفر مثال سقر دی آکھن آیا وچ کتاباں
توڑ کتے بنکے رہیئے وچ وطنڑیاں گلیاں
القصہ یعقوبؑ پیغمبر ہویا جدوں اوداسی
اوڑک مامے لوں ونج کہندا مطلب اپنے مَن دا
دل کہندا جو ماں اپنی دی چل کریئے پابوسی
ایہ گل سُنکے بخشی مامے رخصت اسدیتا ایئی
مال اسباب عطا فرمایا باہجھ حساب شماراں
کتنے نوکر چاکر بخشے مال مویشی نالے
زیور زینت گھوڑے جوڑے دِتے رزق سوائے
دولیں حرم جو مامے بخشے بھی دو ہور کنیزاں
مالیہ تھیں دو بیٹے ہوئے صاحب عقل دانائی
پنجواں سی زبولیل تے چھیواں زبالون آیا
گولی اسدی تھیں دو بیٹے ہوئے نبی خدا دے
راحیلہ جو لونڈی بخشی زلفا نام سدائے
اک دا نام نکان رکھایا دوجا وان سوہا را
ذکر پیدائش یوسفؑ ایتھے باتفصیل نہ پایا
ماہ کنعان تولد ہویا بنیامین پیارا
چارے نام توراتوں ثابت جو میں آکھ سنائے

جد تک ملن پیارے ناہیں کوئی چیز نہ بھاندی
کُو نجاں نوانگ ہے کُرلاندی جندڑی درد منداندی
کدی سڑاندی کدی لوہاندی جاندی رات دکھاندی
ہردم یاد پیارے آون دلوچ تاہنگ جنہاندی
لکھ آرام مسافر پاوے گھر دی تاہنگ نہ جاندی
وطناں والے منگ کھاون اوتوں ہسب کیجن قربانی
بے اقراری تے غمخواری ہردم گریہ زاری
دیکھو میاں محمدؒ صاحب سخن عجب فرمایا
دردر جھڑکاں سہیئے تا بھی پھر پردیسوں بھلیاں
دلوچ کہندا مامے کولوں رخصت منگی جاسی
اے ماماں دیہو رخصت مینوں اٹھیا شوق وطندا
نین اداس کرینیدے زاری کدن زیارت ہوسی
کیتا امر جو سنے قبائل جاؤ خوشی خوشائیں
دولتمند بناکے ٹوریا مامے نال پیاراں
اجڑ دُنبے بکرے چھترے اسپ سواریاں نالے
گھت پلان اٹھانکے اُتے سب اسباب لدائے
باراں بیٹے پیغمبر دے صاحب عقل تمیزاں
لاوی تے اسخار یہودا اچھا شمعون بھائی
ایہ چھ بیٹے مالیہ وچوں راوی ذکر لیایا
اک کاواک بشر اے ہویا دولیں صاحبزادے
اپنے پیٹ مبارک وچوں دو بیٹے ان جائے
راحیلہ تھیں حضرت یوسفؑ جمیا سی ماہ پیارا
انشاء اللہ کھولیا جاسی جاں کوئی ویلا آیا
تاہیں اسدا نام ایتھا لوچ ذکر نہ کیتا یارا
جیوں قصص الانبیاء دے اندر راوی ذکر لیائے

سے ٹریا یعقوبؑ پیغمبر اہل عیالاں تائیں — یاراں بیٹے نال ٹرے بھی نوکر مال متائیں
شام اندر یعقوبؑ نبی نے اکویہ سال لنگھائے — استھیں بعد روانہ ہویا شوق سنیہے آئے
رخصت ہویا مامے کولوں کرکے ادب سلاماں — اے ماماں خوش رہیں مداماں تیریاں لکھ کراماں
رہو سلامت وطناں اتے سکھ دسو گھر باراں — اسیں چلے پردیسی بندے ملن پیاریاں یاراں
ایہ گل کہکے مامے کولوں ہویا نبی کنڈ دیتا — خوش رکھے رب تیریتیائیں جیویں مینوں خوش کیتا
سن اے بندے غافل گندے توں بھی ہیں پردیسی — وانگ یعقوبؑ پیغمبر اکدن توں بھی قید کریسی
دنیا ایہ پردیس مطابق نا کر اس دا ماناں — جو جیاں اس مرنا اکدن جو آیا آس جاناں
کرلے جمع اگوں دیکارن توشہ راہ سفر دا — پھیر نہ آون ہوسی بیزار رہسیں گا غم کر دا
مال اسباب جو عملاں نوں لے کرلے جمع خزانے — فخر تکبر کریں نہ ہرگز آکے دیس بیگانے
جیوں یعقوب بھلائی آہی عزت تے وڈیائی — توں بھی خودی نہ رکھیں ہرگز چاوڑ کریں نہ کائی
جو کوئی پچھے آکھیں توں بھی ہاں بردا سرور دا — جیوں یعقوبؑ بھرا اپنے دی عزت حرمت کردا
یعقوبؑ تل رخصت ویلے ہوون شوکت شاناں — گل بندے اسیں ملک اللہ دا پھیر اسیوں جاناں
تینوں حقیقت جاں یعقوبؑ پھڑیا راہ وطن دا — دلو چہ خطرہ ویر سجن دا نالے شوق ملن دا
منزل منزل پینڈا کرکے شاموں سوئے دور اڈے — اگوں آ کنعان زمیں وچہ اپڑے مرد خدا دے
جیوں جیوں نے تشریف مبارک نبی اریسے آوے — تیوں تیوں وا وطن دی آوے ٹھنڈا کلیجے پاوے
جاں کنعانوں نیڑے ہوئے آئی جوہ پیاری — اودہروں نظر پیا یعقوبؑ اپنا ویر شکاری
یعنی حضرت عیص بہادر پھرے شکار کریندا — سد یعقوبؑ غلاماں تائیں ایہ فرمان اکھیندا
جیکر طرف تساڈی آیا اوہ سردار گرامی — سبھناں نال اوبدے اسنوں ہونا نرت سلامی
جے دریافت کرے تساتھیں ہے ایہ کیہدا ڈیرا — نال کمال لطافت نرمی کرنا سخن بھلیرا
کہناں ہے کنعان شہر دا عیص کوئی سرکردا — شام اندر یعقوبؑ انہاندا سی اک گولا بردا
اسدا مال لیاندا اساں شام ولوں ہن آیا — میرا پتہ نہ دینا ہرگز پیغمبر فرماوے
ادب جواب سکھا کر انہاں خود یعقوبؑ سہارا — ڈیرے وچہ پوشیدہ ہویا ڈر کے آپ پیارا
عجز نیاز خداوند اگے لگا کرن دعائیں — یارب ویر پیارے تائیں خوشیاں نال ملائیں
مدت دی ناراضگی اسنے میرے نال بنائی — اوہ سیانے ہیں بیدوسا مفتی نزاع ٹھہرائی
تینوں علم تمامی یارب مینوں دوس نہ کوئی — باوبہ برس وچھنیاں گذلے کریں نہ مجلس ہوئی

دیکھاں ہن اوہ بھائی کیونکر پیش اساڈے آوے
دیکھاں عجب شکار کوئی اوہ سالوں آن کھواوے
کرے دلیلاں جھکدا جھکدا اساہنواں دیکھ نہ سکدا
اتنے تائیں عیص بہادر آوڑیا وچہ ڈیرے
بعد سلاموں پچھن لگا کسدا مال تمامی
کیتی عرض جو ہے کوئی حضرت عیص بہادر نامی
شام اندر یک خادم اُسدا نام غلام سدراندا
اسدا مال اسباب تمامی شاموں اسیں لیائے
مہر پئی مل عیص ولی دے آنسو نیر چلاون
اگلی کاوڑ دل اسدے تھیں بستر جھاڑ اٹھایا
دور گیا ندیاں خبراں آیاں جاگی حُب پرانی
سکا ویر غلام سداوے جاں سنیاں ایہ حالا
ہو آزردہ آکھن لگا حضرت عیص سوہارا
کون غلام بناوے اسنوں ماں پیو جایا بھائی
جتنی مدت اسد بنایئں اندر شام دہائی
ایہ گل جدوں دوبارہ اسنوں لوکاں آکھ سنائی
رو رو چیکاں مارے ڈیکاں کردا بھائی بھائی
اے یعقوب بلتے محبوبا پائی تدھ جدائی
توں پردیسی کویں کریسی سالوں درد قصائی
دیدے گریاں تے دلبریاں جے سوکراں دہائی
ادب سلاماں نرم کلاماں ایہ تیری چنگیائی
طرز غلامی تے خودامی تدھ اپنے سرچائی
باویہ برساندا میں ترساں تیری خبر نہ آئی
جینوں وسیں اکھیں دسیں کریں کرم فرمائی
اماں جنیاں محرم بنیاں دیویں آن دکھائی

لگ کے گل ملے یا میرے گل تے تیغ چلاوے
یا اوہ عیص شکاری مینوں پکڑ شکار بناوے
نیچے وچوں بھائی ویول چوری چوری تکدا
ڈٹھے آن غلام تمامی مال اسباب بہتیرے
خدمت اندر نوکر سارے ہوئے آن سلامی !
وچہ کنعان پیغمبرزادہ صاحب شان گرامی
اصلی نام یعقوبؑ بتاندا وچھڑیا ملدتاں دا
سن کے نرم کلام انہاندی عیص ہوریں شرمائے
مسکے عجز نیاز پئی پیرا پتھر موم ہو جاون
نواں مصاحب رحمت والا اسدی جاگہ آیا
رُٹھڑا ویر مینوں لگا سن کے بات نمانی
کھا گیا عیص ولی دے تائیں لفظ غلامی والا
سکا بھائی عیص بندیدا ہے یعقوبؑ پیارا
آپ غلام سدراندا رہیا لوکاں عرض سنائی
سارے لوک سد بلائے اسنوں ہے بردہ کنعانی
چیر سریر گیا دو سلّو ماریا تیر جُدائی
عمدی کاتی اندر چھاتی کُھبی پیڑ جگائی
میں بےصبرا تے بےخبرا جندڑی گھول گھمائی
بھانبڑ بھڑکے اندر وڑکے دیکھ نہ سکدا کائی
کوکاں کوک پکاراں آہیں ماراں تینوں خبر نہ کائی
قتل ارادہ غضب زیادہ ایہ میری تبریائی
چادر سختی اتے کرختی میں ہُن تیک نبھائی
نہ توں ولیا نہ خدا گھلیا شکل نہ آن وکھائی
لاداں سینے تدھ نگینے مل دی کراں دوائی
سکیا ویرا بدر منیرا آہن کر روشنائی

جاں یعقوب عیص ولیدیاں سنیاں ایہ فریاداں
خیمے وچوں نکل شتابی بھائی دے وَل آیا
پا گل باہیں ہکدوجے نوں ملے ویر پیارے
اُسدن عیص ولیدے بھانے گھر لویں بارش ہوئی
نویں سرِوں رب اسدی بتائیں بخشی پھیر حیاتی
دوہاں بھراواں رات گذاری رلکے اس مکانے
کجھ دن رہے اکٹھے دولویں گھر اپنے وچ بھائی
بہت اولاد دتی رب باری عیص ولی دینا ہیں
برکت اثر دعاواں ہویا جیوں بابل فرمایا
لے بھائی ہن دیس پیارا تیرے کراں حوالے
میں رخصت ہو ٹریا ایتھوں نال رضا تساڈی
ایہ گل کہہ کے بھائی کولوں ہویا عیص روانہ
جا وسیا اک وستی اندر جسنوں روم سدیندے
جاں ایہ عیص ولی دا بیٹا روم لقب وچ رہیا
ہور اولاد جو عیص ولی دی ہوریں ملکیں رہانی
ہک ایوبؑ انہاں نسلے وچوں رب پیغمبر کیتا
ہن کجھ اجر ثواب بھراواں ذکر بیان سناواں
بھی کجھ ہور مسائل جیہڑے ہین مناسب حالوں

ملیاں وا داں ہویاں شاداں وتیاں رب مراداں
لکھ لکھ شکر گذارے ربدا جس نے ویر ملایا
نال خوشی دے دوہاں ولاندی لوکاں لوں حمد لکائے
یعقوب نوں خوشیاں پاروں انت نہ رہیا کوئی
خورفس ہو ملیا ویر پیارا ٹھنڈ پئی وچ چھاتی
اک منزل دا پینڈا فجری آئے وچ کنعانے
آپس وچ پیار زیادہ الفت شوق سوائی
گئیاں گانج نہ آوے ہرگز کی میں ذکر سنائیں
ہکدن عیص یعقوب اگے آکر عرض سنایا
رہو آباد گھرا نوچہ جتنے سفر قضئے رجالے
بنے سبب جے کدیں کداہیں لینی خبر اساڈی
روم آہا اک بیٹا اسدا اوہ بھی نال سدہانا
اگے اس وستی دا ناواں سن کجھ ہور اکھیندے
اسدے ناموں مشہور ہویا نام شہر دا ایہا
روموں روم وسایا اللہ جگ وچ رہی کہانی
باقی دے یعقوبؑ نبی تھیں ہوئے پیغمبر بیتا
کی کجھ درجہ حاصل ہوندا ملیاں نال بھراواں
لکھاں اجر ثواب انہاں دا ربدے فضل کمالوں

## ثواب ملاقات برادراں وہمہ مومناں وچہ مصافحہ وسلام

جو مومن طرف بھرا اپنے دی نال محبت جاندا
ٹلے وہ سو بدیاں اسنوں کرے معاف الٰہی
جو اول کہے سلام علیکم تیس ۳۰ نکویاں پاوے
کہن سلام علیکم سنت ہر بندے نوں بھائی
ہکدن پاک نبی دینائیں کسے سوال الایا

قدم قدم تھیں دہ سو نیکی ابن عباس بتاندا
دوہاں بھراواں اُپر ہووے رحمت شاہنشاہی
ونس نیکی جوا گوں اسنوں آکھ جواب سناوے
واقف یا ناواقف ہووے اسوچہ فرق نہ کائی
کیہڑا اکم سلاموں چنگا تا حضرت فرمایا

ہک سلام علیکم کہناں ہور طعام کھواناں
دشمن بھاویں سجن ہووے اپنا یا بیگانہ
کہن سلام سواراں لازم ٹرنیوالیاں تائیں
تھوڑے بنلے بہتیاں تائیں آکھ سلام سناون
کرکے قسم نبیؐ فرمایا جنت کوئی نہ جاسو
پورے مومن ہوسو ناہیں ہرگز تسیں کداہیں
نبی کہیا ہیں ہک تسانوں ایسی بات سکھاواں
پاکر رسم سلام کہن دی آپس اندر سارے
نال سلام پیار دلانوچ شفقت پیدا تھیوے
وچ حدیث کتاب مشارق راوی ذکر لیایا
رہسی سدا بہشتاں اندر میوے دانے کھاندا
ہور روایت جو کوئی پچھدا اونج بیماراں تائیں
فجر گیا تا مغرب تائیں کردے ملک پکاراں
ایہ درجے جیوضو کارن جو بیوضو جاوے
سٹھ برساندا رستہ رہسی دور جہنم ناروں
مومن نوں جد مومن کوئی پچھنے کارن جاندا
کرن روایت جاں ہتھ لیکے دو مومن کوئی ملدے
کل صغیرے عیب انہاندے پچھلے دھوتے جاون
جیویں گوڈیں ہتھ لاون بعضے سینے ہتھ پھریندے
یا گلوندڑی ملنا جائز کپڑے ہون دوالے
منہ تے کرن خوشامد بعضے ملن نال ہیاراں
اس ملنے دا اجر نہ کوئی جد تک نہیں صفائی
جو مومن پردیسی دیلوں نظر مہر دی بھالے
مہر دے آپر یتیماں تائیں جو کوئی ہتھ پھریندا
ناحقارت ویکھے جو کوئی مسکینا نلے کردے

جانوں یا انجانو ہووے کہے رسول ربانا ں
چھوٹیاں لڑکیاں تائیں لازم ادب سلام سکھانا
ٹرنیوالے بیٹھیاں تائیں کہن سلام دعائیں
ایہ مسلم لتے بخاری دونویں ابوہریرہ لیاون
جد تک پورے طور موافق نا ایمان لیا سو
جد تک آپسوچ محبت الفت کر سو ناہیں
جنتھیں سبب پیار تساڈا ہووے وانگ بھراواں
اسدی برکت ہکدوجے بنسو تسیں پیارے
سو برساندا رٹھا ہویا نال سلام منیوے
جو بیماراں پچھن جاوے پاک نبیؐ فرمایا
ہے ایہہ سنت پاک نبیؐ دی پچھناں بیماراندا
ستر ہزار فرشتہ کردا اسدے کارن دعائیں
شام گیا تا رات تمامی منگن استغفاراں
جو کوئی وضو کرکے جاوے ہور زیادہ پاوے
اتنا درجہ حاصل ہووے خالق دی سرکاروں
جیونکر پچھن گیا خدا نوں اتنا درجہ پاندا
تلیاں نال ملاون تلیاں نال محبت دلدے
پر جے بدعت رسم کماون کل ثواب ونجاون
ایہ گل اندر شرع ناجائز کل نقصان کریندے
ہرگز روا نہ ملن جیکر ننگیاں بدناں والے
کنڈی پچھوں بدگفتاراں کردے گلے ہزاراں
اس رحمت دے بدلے رحمت نازل ہوندی بھائی
اسدے آپر نظر کرم دی اللہ مالک ڈالے
دو دو نیکیاں اسدے تائیں ہر والوں رب دیندا
وچ بہشت نہ داخل ہوسی سڑسی دوزخ بھاہیں

ابوہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
دوہیں جہانیں اسدی تنگی اللہ دور کریندا
جو کوئی ننگے مومن تائیں کپڑا آن پہناوے
ہوندا نگے آنہاں نہ دیتا ئیں خاص اللہ اکبر دا
جو کوئی کرے بھرا اپنے دی مدد حمایت یاری
جو کوئی اپنے بھائی تائیں کافر آکھ بلاوے
بے اصلی اوہ کافر آہا سدیا عیب نہ کوئی
جو کوئی کہے کسینوں تیری ستیا ناس ہو جاوے
ویخی عالم وَل جو مومن ویکھے نظر مہر دی
ڈٹھا جس نبی دے تائیں کر کے نیک ارادہ
دیکھ خدا نوں جنت وڑیا فضل الہی پاروں
ہور جو کرے زیارت عالم نال محبت دل دی
اینویں صدقوں دیکھے کوئی قدرت کاریگر دی
مائی باپ زیارت جیونکر درجہ حج اکبر دا
روضہ پاک رسول اللہ دا جیکر ویکھے کوئی
جنہاں زیارت پاک نبیدی کیتی اندر خواباں
حضرت کہیا ہر بندیدی شیطاں شکل وٹاوے
میری شکل قیامت تائیں استھیں بنے نہ مولے
واہ دھن بھاگ اہناں دے اللہ قسمت نیک بنائی
تے پاک جمال نبیؐ دا جنہاں ڈٹھا وچ بیداری
یارب جے اوہ نبیؐ پیارا اچا دکھلاویں مینوں
جو کوئی ترس غریباں اُتے کردا مومن پیارا
مَنْ لَا یَرْحَمُ لَا یُرْحَمُ فرمایا سرور عالی
رب اُس نال تعلق جوڑے جو ساکانوں جوڑے
ابوہریرہؓ کرے روایت پاک نبیؐ فرمایا

جو کوئی کسے بھرا مومن دی تنگی دور ہٹاوے
دنیا اتے قیامت اندر بہت کشائش دیندا
یا کوئی عیب کسیدا ویکھے کجے پردہ پاوے
دوہیں جہانیں رب انہاں دا پردہ فاش نہ کردا
آپ حمایت کردا اسدی اللہ خالق باری
ہک دوہاں تھیں کافر ہوندا پاک نبی فرماوے
مومن نوں جو کافر آکھے کافر ہوندا سوئی
اسدی ستیا ناس کرے رب پاک نبی فرماوے
گویا اس زیارت کیتی پاک نبیؐ سرور دی
گویا اسنوں حاصل ہویا پاک جمال خدا دا
اتنا درجہ حاصل ہوندا عالم دے دیداروں
سال ہزار عبادت اسنوں ہر ہر نظروں ملدی
دہ سو سال عبادت ملدی اجرت ہک نظر دی
سو واری نت ویکھے جیہڑا سو حجاں اوہ کردا
سرور عالمؐ دی جبیں اسنوں خاص زیارت ہوئی
دوزخ بھاہ حرام انہاں تے لائق نہیں عذاباں
کر کے مکر فریب ہزاراں خواباں اندر آوے
کدیں نہ بنسی کدیں نہ بنسی کہیا پاک رسولےؐ
جنہاں زیارت پاک نبیدی سفنے اندر آئی
کون شمار کرے تعریفاں پاک کیتے رب باری
دور نہیں کجھ تیرے کولوں سب توفیقاں تینوں
اُسدے اُپر ترس کریندا خالق سرجنہارا
جو کوئی رحم نہ کرے کسیتے رہندا رحموں خالی
جو کوئی خویشاں نال تروڑے رب اسنال تروڑے
بے ایمان والا اوہ استھیں رنج نہیں ہمسایا

مہانانڈری خاطر کردا جو کوئی مومن بھائی
اُس وچہ بھی ایمان نشانی کہیا نبیؐ خدائی
کوجھی شکل کسیدی تک کے جو کوئی ٹھٹھا کردا
گویا اوس پسند نہ کیتا کم خالق اکبر دا
جسدن مکہ فتح ہویاسی بانگ بلالؓ الائی
اصحاباں کجھ آپس اندر اسدی گل ہلائی
حارث کہیا جو اسے بہا جھوں بازگا ہور نہ کوئی
کالیاں کالواں وانگوں اسدی شکل مشابہ ہوئی
کہیا سہیل جو اللہ چاہے اوہ کم کون ہٹاوے
بوسفیان نہ بولیا ہرگز رب کولوں شرماوے
منگے رب اسمانانوالا دیوے خبر نبیؐ نوں
اوسیویلے بھیجیا اللہ جبرائیل وحی نوں
آدسی اس پاک نبیؐ نوں حال حقیقت ساری
ساریاں نوں سد پچھیا حضرتؐ سب ہوئے اقراری
تا آیت اِنَّ اَکۡرَمَکُمۡ دی بھیجی رب تعالے
جو بہت بزرگ تساڈے وچوں بہتے تقوے والا
فخر تکبر شیخی شوخی اچیاں ذاتاں والی
توڑ دتی سب اس آیت وچہ اللہ مالک والی
فرمانداراں عیش ہزاراں عزت تے وڈیائی
بیفرمان کمینہ پاڑی ہرگز چیز نہ کائی
پاک رسولؐ کرن شکرانے ابن عمرؓ فرمایا
شکر خدا جس فخر جہالت موموناں کنوں گوایا
شیخی شوخی پیو دادے دی کھن تروڑ ونجائی
دو قسماں کل ذاتیں کیتیاں نیکی یا بریائی
وچہ معالم ابوہریرہؓ ذکر مفسر لیایا
شکلاں مال نہ ویکھے اللہ پیغمبر فرمایا
اوہ ویکھے دلاں تساڈیاں تائیں عملاں طرف تکیندا
ویکھاں کون تساڈے وچوں چنگے عمل کریندا
صاحب حسن تونگر جیکر بہت خدا نوں بھاندے
کتھوں نبیؐ بلالؓ ہوراں نوں سدکے کول بہاندے
اچیاں قوماں آپ جیکر ہوندا قرب خدائی
کیونکر پھر سلمانؓ جہیاں نوں ملنی سی وڈیائی
شکر خدا دا اللہ صاحب دنیا فخر گوایا
مسکیناں دا عملاں پاروں عزت شان ودہایا
بس پذیر مسائل ایتھے ہوئے ذکر بہتیرے
کھلی اڈیکے اجل سرتے قصہ لوڑ اگیرے
یوسفؑ دی پیدائش والا ذکر کریں اسجائی
سننے والے کرن اڈیکاں کیونکر گل وہائی

## بیان پیدائش حضرت یوسفؑ علیٰ نبینا وعلیہ السلام

حمد شکر تعریف ثنائیں جو صفتاں دا سائیں
لکھ کروڑ سلام دعائیں سرور عالمؐ تائیں
آل ازواجاں تے اصحاباں رحمت بابجھ اصحاباں
گل احباباں تے اقطاباں تسلیماں آداباں
خاص الخاص نبیؐ دے پیارے چارے یار سوہارے
حضرت حسنؓ حسینؓ ہوراں تھیں سر صدقے چند وارے

سُن پیدائش یوسفؑ والا تینوں ذکر سناواں
ماء گھر یعقوبؑ پیغمبر آہا جدوں مقامی
نقرہ کار مبارک اندر راوی ذکر لیایا
جبرائیل خدا دی طرفوں آیا کرکے شادی
یعقوبا محبوبا تینوں رب سلام الایا
یوسفؑ اسدا نام مبارک رکھیا اللہ باری
اینویں ماں یوسفدی تائیں غیبوں مژدے آون
شکم مبارک آمنہ اندر نور نبی جد آیا
سارے بُت زمین تے ڈگے الٹیا تخت شیطانی
پاوے بُت مبارکبادی مائی نبیؐ خدادی
رُت نویاں خوشخبراں مژدے آن سناون مایاں
نو ماہ پورے آمنہ تائیں خوشیاں نال وہائے
یوسفؑ پیٹ پیا جسویلے ہویا فضل الاہوں
جدوں گذشتہ ہوئی ساری مدت حمل گرامی
روشن گھر یعقوب نبی دا ہویا ودھ جہانوں
بدلاں وچوں جیوں باہر آوے روشن قرص فلکدا
نوری ملکاں اندلہ ملکاں حمد کہی ہرجائیں
پاک محمدؐ سرور عالم جد دنیا تے آئے
یعقوبے نوں آن مبارک جبرائیل سنائی
بن اسحاقؑ دیوے قربانیاں دُنبے ذبح کرائے
جو کوئی بندہ راضی کروا مسکیناں نیدے تائیں
راوی کہندا جسدن ہمیاں یوسفؑ شاہ جمالاں
جاں یوسفؑ رب پیدا کیتا وریہاں رحمت باراں
خشک زمین سوہاگن ہوئی سبز پوشاکاں لایاں
لایا سال خداوند باری ہرشے ستی ہوئی

برکت اسم بزرگاں پاکاں نظم پروندا جاواں
اندر شام تولد ہویا یوسفؑ نبی گرامی
راحیلہ دے شکم مبارک جسدن یوسفؑ آیا
یعقوبے نوں آن سنائی لاکھ مبارک بادی
سوہنا بیٹا ٹھنڈ اکھیں دی گھر تیرے وچ آیا
بعد سلام مبارک تینوں ہووے لکھ لکھواری
جیوں خوشخبراں آمنہ تائیں حوراں آن سناون
کھول دیہو دروازے جتنے حکم اللہ فرمایا
مٹی گھت ابلیس سر اوچے سخت ہویا ارمانی
جاں سوندی تا حاضر ہوندی ہر پیغمبر زادی
حضرت بی بی مریم جیہاں دلیں آن ودھایاں
اینویں روحیلہ دے اُتے ہوئے فضل سوائے
نورو نور ہویا گھر سارا خالق دی درگاہوں
رات جمعہ دی حضرت یوسفؑ جیہاں دلبر شامی
یوسفؑ نبی تولد ہویا چن ڈگا آسمانوں
اینویں پردے عدموں نکلیا یوسفؑ چند چمکدا
چمکل نور یوسفدیاں گیاں عرش معلےٰ تائیں
عرش فرش تک چودیں طبقیں رحمت چانن لائے
خیر مبارک خیر مبارک کہندا نبیؑ خدائی
چالی چوکھر ذبح ہوئے وچہ مسکیناں ورتائے
جیونکر اس نے راضی کیتا پاک خدا وند سائیں
اُستھیں اگے شام ولایت آہا قحط کمالاں
سُکے رُکھ ہوئے مڑ تازے آیاں فصل بہاراں
شاخاں ہریاں میوے بھریاں جھک زمین تے آیاں
کل خلقت رج کھاون لگی بھکھا رہیا نہ کوئی

ندیاں خشک لباں لب گیاں کانگ پئی دریاواں — گھاہ انگوری وچہ صحراواں باغیں ٹھنڈیاں چھاواں
کرن روایت مکے اندر آہا قحط زیادہ — جسدن پیٹ مائی وچہ آیا نور رسولؐ خدادا
خوش برسات کیتی رب باری بہت ہوئی ارزانی — گئی اناج ہزاراں میوے نکلے باغستانی
تنگی قحط ونجائی اللہ راحت خوشی وکھائی — چیز کسے دی مکے اندر کمی نہ رہ کائی!
نبیؐ اساڈے دنیا اندر اجے نہ قدم لیاندا — پہلوں ہر شئے دسن لگی پتہ نشان آنہاندا
پتھر روڑ حیوان پرندے ہر شئے کہندی آہی — دنیا دلیوچہ آون والا پاک رسولؐ الٰہی
جسدن نبیؐ تولد ہویا بیت اللہ فرمایا — سب تھیں آخر آون والا نبی محمدؐ آیا
یوسفنوں جد پیدا کیتا اللہ خالق باری — اینویں وانگ نبی دے جلسے کیتے خلقت ساری
گھر یعقوب نبی دے اللہ بالی شمع نورانی — جلوہ ویکھ فرشتے نوری آئے وچہ حیرانی
صفاں بنا ملائک سارے کردے حمد خدائی — دھن کاریگر جس نے ایسی صورت پاک بنائی
کل ملکا نوچہ خبراں گیاں جمیاں دلبر شاہی — جسدے ناخن نال نہ رلے جگدا حسن تمامی
پاک زیارت جسدی حوراں ویکھن کارن آون — مت اوہ ساتھیں سوہنا ہووے ادب کنوں شرماون
متھا جیوں خورشید فلکدا تاب نہ جھلی جاوے — اکھ اگھاڑ تکے جسویلے چھیک کلیجے پاوے
مکرن ہلال ہلال فلکدا دو ابرو خمداراں — زلف سیاہ چکارے مارن باہر حد شماراں
اک اک موں مبارک اسدا روشن بدر منیروں — کیا کہاں تعریفاں باہر تقریروں تحریروں
کسدی اوہ مثال بتاواں ثانی اوس نہ کوئی — کل معشوقاں اسدے اگے چشم نوائی ہوئی
ایسے سوہنے نقش نکالے قادر قدرت والے — ویکھنوالے ہو متوالے کردے جان حوالے
بابل مائی تک زیبائی پائی خوشی سوائی — جانن سارے بھیناں بھائی یوسفدی وڈیائی
دو جیاں دس پتراں تھیں ماپیو یوسفؑ بہت پیارا — کپڑیاں وچوں باہر اوندا صورت دا چمکارا
جد تک یوسفؑ ویکھن ناہیں نین نہ رجن موتے — یوسف نظر پوے جسویلے دل آرام قبولے
بنیاں باغ بہشتاں والا گھر یعقوبؑ نبی دا — جنت وانگ وکھالی دیندا مسکن پاک صفی دا
کنداں وچوں شعلے نکلن لاٹاں جیوں نورانی — حسن جمال یوسفدے ایسی بالی اگ جہانی
گلیاں وچ جاں ٹروا یوسفؑ لشکاں نقرہ کاروں — گل دیواراں روشن ہوون یوسفدے لشکاروں
حسن جمال جو یوسفؑ تائیں بخشیا اللہ سائیں — اسدی صفت نہ ہووے مینتھیں روز قیامت تائیں
ہن کجھ بنیامنے والا ذکر بیان سناواں — کیونکہ پتر پرورش پاون باجھ پیاریاں ماواں

# بیان پیدائش بنیامین برادر حضرت یوسف علیہ السلام وفوت شدن والدۂ ایشان و پرورش یافتن یوسف در کنار عمہ رض

وچہ قصص الانبیاء مبارک راوی ذکر لیایا
دوجے سال تولد ہویا بنیامین سوہا را !
ہک روایت پنج سالاں داسی یوسف اسو یلے
ہک مائی دے شکموں ہوئے ایہ دو سکے بھائی
دونویں ہوئے یتیم نمانے دونویں بال ایانے
بنیامین وچارے تائیں رج نہ ڈٹھا مائی
ناکجھ لاڈ پیار کمایا نا جھولی وچ پایا
روونے عمر پئے یوسفنوں جدیاں پئے کشالے
جدیاں داغ وچھوڑ لوالا ہویا نصیب دوہانوں
کرے پیار کی دیتیائیں دو جا کردا زاری
ماواں باہجہ نہ ولچن بیٹے لکھ کرے کوئی حیلے
ماواں داہتھ پھیرن چنگا کل خلقدے پیاروں
ماواں لاڈ کرن پتراں نوں سرمنہ والی وہواون
ماواں کوک سُنن پتراں دی جاں رونلیے گھر آون
ماواں راتیں کول سواون پتراں لول اٹھاون
ماواں آپ جھلن تکلیفاں پتراں سکھ وکھاون
ماواں باہجہ یتیم وچارے در در جھڑکاں کھاون
ماواں قدر نداہیں آنے جاں اوہ لد سدہاون
ماں ملے نہ مارن دیوے سچ کہاوت آئی
ماواں گود بہشت ہنگھوڑے ماواں پیار سچاواں

گھر وچہ آیاں یعقوب بنیوں جاں اک سال وہایا
دونہہ سالاں داآہا آسدن حضرت یوسف پیارا
بنیامین تولد ہویا ببل الہٰی میلے
بنیامین ہویا جد پیدا مائی لد سدہائی
کسنوں معلم کم ربانے کردا اپنے بھانے
ناوچہ گود کھڈایا بچڑا ناس تھنج چگھائی
اچناچیت راحیلہ تائیں ملک الموت بلایا
روٹے بنیامین پیارا داغ لگاگل لالے
چھم چھم آنسو یعقوب ہڈے چلن دیکھ انہانوں
بن اسحاق یعقوب نبی نوں بنی مصیبت بھاری
ماواں جھڑک پیار برابر ملواں نیک وسیلے
ماواندی ہک نظر زیادہ پیودی نظر ہزاروں
روندیاں بالانوں چک ماواں چھاتی نال لگاون
ماواں ہردم مہر کماون کچھڑ چک کھڈاون
جاں ہکپاسے روون چیچن دوجے پاسے پاون
ماواں آپ قضیئے جالن پتراں ناز کراون
جیہڑیاں جاون اوہا پالن شالہ چھوڑ نہ جاون
ماواں باہجوں بال ایانے ورلے عیش اڈاون
ڈنگا وال پتر دا ہووے دیکھ نہ سکدی مائی
سچ فرمایا ہے داناواں ماواں ٹھنڈیاں چھاواں

ماواں جنت ماوی چھاواں بھائی سنگ بھراواں
وَھن اوہ قسمت والے بچڑے مین جنہاندیاں ماواں

ماواں جو جو سُکھ وکھاون کی میں آکھ سنا واں
ماواں والے مان کریندے پان یتیم کہا واں
شالہ ایسا کوئی نہ ہووے مالواں باہجہ نتھاواں
پھرن ڈو لاندے تے کرلاندے عاجز حال نمانے
دیکھے جاں یعقوب پیغمبر دونویں پُت پیارے
بنیامین پتر ویکارن اک باندی مُل آندی
حضرت یوسفؑ شیروں فارغ آہا کجھ وڈیرا
دونویں بیٹے پلن لگے جاں کجھ روز وہانے
ایلیا نام آہا اس بی بی سی اولادوں خالی
عرض کرے یعقوبا میریا ویرا اماں حب یا
میرے گھر اولاد نہ کوئی رات دِنے سدہرا واں
روشن ہووے خانہ میرا یوسفؑ دے انوا روں
نام اللہ دے بخشو سانوں اپنا صاحبزادہ
بھین پیاری یعقوبؑ نوں جاں ایہ عرض سنائی
یاراں بیٹے اللہ صاحب ہور جو بخشے مینوں
جیکر یوسف تیر تیائیں لگ دا بہت پیارا
سن فرمان بھرا دا بی بی مڑکے عرض سُنائی
بخشی رہیا یعقوب بھینوں نوں جو اولاد تمامی
جسدے نال پیار نبی دا بھین بھی اوہا منگے
وچہ قرآن سپارے چوتھے حکم کیتا رب باری
اصحاباں نے حکم الٰہی جاں سنیا ایہہ سارا
اہل نفاق دلیون اوہ چیزاں اندر راہ ربانے
مُتھے اُپر تریڑی پاون ویکھن منہ کُرمانے
لُوہے تے جد منگن آون عاجز لوک نمانے
کھاون آپ جلیب مکھانے لڈو لا چیدا سے

سر را سکھاوے کرمانولے ہین جنہاں دیاں ماواں
گلیاں دے وچہ پھرن اداسی مرن جنہاں دیاں ماواں
کون پچھیندا واٹ انہاں دی مرن جنہاں دیاں ماواں
شالہ رہن نہ ماواں پچھے چھوٹے بال ایانے
غمدے تیر لگن وچہ چھاتی رو رو آہیں مارے
شیر پلاوے گود کھلاوے ہردم ٹہل کماندی
اسد یتائیں ماسی اپنی کرے پیار بہیترا
پھوپھی نوں دل شفقت آئی تک کے بال ایانے
بکدن اپنے بھائی اگے ہوئی آن سوالی
اللہ صاحب ٹبر تینوں بہت عطا فرمایا
حکم کرو تا یوسفنوں میں گھر اپنے لے جاواں
میں پرورده یوسفتائیں کرساں لاڈ پیاروں
اسدے پالن کارن مینوں اٹھیا شوق زیادہ
ہو آزردہ ہمشیرہ نوں کہندا نبی خدائی
جو چاہیں لے ونج انہاں تھیں یوسفؑ دیاں نہ تینوں
اینویں اسدے باہجوں میرا گذرے نہ پلکارا
بے دیہو تا یوسفؑ دیہو دوجیاں لوڑ نہ کائی
مُول قبول نہ کردی ہرگز باہجوں یوسفؑ نامی
دلیوے نا یعقوبؑ سوہارا ورد فراقوں سنگے
خرچ کرو تسیں راہ مولا دے جو شے تساں پیاری
ابوہریرہؓ کھوہ اک بخشیا جو سی بہت پیارا
جو بیکار نا قابل ناقص ہوون انہاندے بھانے
چھنڈک دیہن فقیراں تائیں گُھن دے مارے دانے
باسی ٹکڑا دیون جو جتھ سٹیا بال ایانے
بے ربدے نام سوالی منگے چھوٹے دیہن پرانے

پھر آچی بول سناون لوکاں دسدے پھرن دھگانے
اپنے مہماناں نوں دیون رنگ برنگی کھاسنے
ماڑی چیز خدا لئی دیون چنگی لان ٹکانے
معاذاللہ ایہ مکر تمامی رب کریم پچھانے
دھن اوہ مرد جو سچے دلتھیں ربدے راہ وکانے
نال محبت للہ دیون ایہہ سخیاندے چالے
رب فرمایا ہرگز لتسیں پا سو نا بھلیائی
درجہ بہت شہادت والا باہر حد شماروں
سب چیزاں تھیں بندے تائیں ہوندی جند ساری
جو سر دیوسے رب اپنے لئی پاوے بتر الٰہی
اوسدا پھل ملسی اوڑک جو کجھ نیجے بندہ
بہت پیاریاں چیزاں جیکوئی للہ خرچ کریندا
سنو حقیقت جدوں تقاضا کیتا بھین پیاری
بھین کہے میں یوسفؑ لیساں مول نہ دیندا بھائی
اُکھ دہاڑے پھوپھی رکھے حضرت یوسفؑ تائیں
اینویں ہفتہ ہفتہ کرکے دوئوں حظ اٹھاون
پہلا ہفتہ حضرت یوسفؑ پھوپھی نے گھر آندا
وصل نصیب پھوپھی لئی ہویا پائی باپ جدائی
اپنی ہتھیں ٹوریا بیٹا درد وچھوڑا پایا
پہلا سبق جدائی والا شروع بنی اج کیتا
ساری رات کریندا زاری نیناں نیند نہ آوے
فجر ہوٹے ونج ویکھے بیٹا بھینوں دے گھر جاوے
نت فجری ونج ویکھے بیٹا اینویں خوشی خوشائیں
اوڑک اکدن بھینوں اگے کھولی پنڈ دکھاندی
جیکر بھلا کریں تُوں میں تے یوسفؑ دیدے مینوں

کھالتھے دِنرات اسانوں پینے تے ملوانے
رب داجے مہمان بلاوے رہندے وچہ ٹکانے
اینویں کردے دانے تانے شیطاندے رانے
ظاہر باطن حال دلاندے شیطانا نلدے راسنے
چنگی چیز جو للہ دیوے جنت موجاں مانے
بہت محبت والیاں چیزاں دیہن نصیبا لوالے
جدتک چیز نہ لتساں میرے رستے لائی
لکھ سخاوت کریئے تا بھی ملدا نا سرکاروں
جے اوہ راہ مولا دے دیئے ملے شہادت بھاری
اوہا چیز ملیگی آخر جو شے بھیجی آہی
چنگے دا پھل چنگا ملدا مندے دا پھل مندہ
بہت پیارے درجے اسنوں اللہ مالک دیندا
باپ نہ وچھڑے یوسفنالوں بہت بنی لاچاری
اوڑک ہولاچار دوہانے ایہ تجویز بنائی
اُکھ دہاڑے بابل رکھے ہویاں پک صلاحیں
آیا بہت پسند پھوپھی نوں بھائی دا فرماون
درد فراق ڈھیا یعقوبےؑ رہیا پچھے کُرلاندا
پہلی واری قسمت ہوراں چنگی ونڈ کرائی
ساری عمر وچھوڑا لکھیا نظر نمو نہ آیا
جیوں جیوں پڑھسی معلم کرسی جے خموں گھٹ پیتا
کرے دعائیں اللہ سائیں جلدی فجر لیاوے
منہ سر چم لگاوے سینے صبر تداہیں آوے
جیونکر وچھڑے سے برساندے ملن پیاریاں تائیں
یوسفؑ باہجوں اکیل مینوں جاپے سے ورہیاندی
بھین کہے بن ہفتہ لنگھیاں یوسف دیاں نہ تینوں

آپے شرط ٹھہرائی تساں ہفتے ہفتے والی
ہوجاسی جد ہفتہ پورا یوسفنوں لے جاناں
سال ہفتاد ہویا یعقوبے ہفتہ ہک ہجر دا
دلوچہ آس جو ہفتے تائیں باغ دلاندا کھلسی
رہن ترسدے ساری عمراں جنہاں یوسف جنیاں

ہن میں ہفتیوں اگے کیونکر دیواں یوسفؑ عالی
اوڑک پرت گھر لول خالی آیا نبی ربانا ں
باراں بیٹے حاضر پھر بھی یوسف یوسف کردا
کیا جانے جو ہفتے نوں بھی ملسی کے نہ ملسی
آکھ بیان پڈ ہوا اگوں کریں تماشہ بنیاں

## حیلہ انگیختن عمہ برائے یوسفؑ و وفات عمہ و پرورش یافتن یوسفؑ در کنار والد بزرگوار تعریف حُسن یوسف علیہ السلام

اوڑک ہفتہ مکنے اُپر جس دن مہلت آئی
کرے قیاس دلیوچہ کوئی ایسی صورت تھیوے
آئی وار بھرا میریدی یوسف اوہ لیجا سی
رات دیہاں وچہ ایسے غمدے کردی بیٹھ وچاراں
اوڑک پھوپھی یوسفکارن حیلہ ایہہ بنایا
کپڑیاں اسدیاں اندر کوئی چیز پوشیدہ پاواں
اس زمانے چور نمانے جسدی چوری کردے
جسدی چیز چرائے کوئی رہندا اس دا بردا
پٹکا اسماعیلؑ نبی دا آہا ہک پیارے
وقت ذبیح جد اسدبنایئں کرن لگا قربانی
اے بابا لے پٹکا میرا پیر دونویں بنھ میرے
تڑفدیاں مت تیر تیائیں پیر کتے چا لاواں
کرکے تیز چلا چھری نوں اسمٰعیل بتایا
نالے چھری چلاون ویلے موندیاں پائیں مینوں
مت شفقت تھیں نہ کوہ سکیں تھیوے بے فرمانی
میری طرفوں ماں میری نوں کہیں سلام دعائیں

پھوپھی نوں بھی حب یوسفدی لوں لوں جھگی پائی
یوسفؑ مول نہ جاوے کدھرے اپنے پاس رکھیوے
رہاں اکلی پچھوں مینوں درد وچھوڑا کھاسی
یوسفؑ کول رہے جے میرے رلمل عمر گذاراں
چوری کوئی لگاساں اسنوں جاں پیو گھنن آیا
جاں گھر جاسی لواں تلاشی اسنوں پکڑ لیاواں
جتنی مدت چاہے مالک قید رکھے وچہ گھردے
شرع جو ابراہیمؑ نبی دا ایہہ حکم سی کردا
جسدے نال ذبیح اللہ نوں بدہا باپ سوہاے
آکھے اسمٰعیل پدر نوں اتنی گل زبانی!
مت تڑفل تے خلوں چھنڈکاں لون دوالے تیرے
روز قیامت اس گناہوں متکہ پکڑ یا جاواں
حکم اللہ وچہ دیر نہ ہووے جو اللہ فرمایا
منہ میرا نہ ویکھیں نادل شفقت آوے تینوں
جان ہزار ہووے جے میری کردیساں قربانی
نالے ایہہ جو پٹکا میرا دیویں اسدیتا ئیں

شاید دل اُس دا کجھ ٹھہرے ویکھے ڈھکا میرا
القصہ جد باپ بیٹے دے گلتے چھری چلائی
اسمٰعیل جویں فرمایا اینویں باپ کمایا
بہت حیران تعجب ہویا ابراہیمؑ سوہارا
اپنی طرفوں فرق نہ اساں رکھیا یارب سائیں
حضرت ابراہیمؑ پیغمبر مڑ مڑ چھری لگاوے
ابراہیماؑ حکموں باہر تدھ بھی قدم نہ دھرناں
ہکواری رب تینوں آکھے کٹناں مول نہ ہٹناں
سن ایہ بات پیغمبر رب دا آیا وچ حیرانی
چھوڑ حقیقت پچھلے والی لنگھ گیوں کس راہیں
پٹکا اوہ وراثت جدّی پھوپھی دے ہتھ آیا
آیا جاں یعقوبؑ پیغمبر لین پتر دے تائیں
اوہلوں رلی نال نبی دے ہور جماعت بھاری
تھوڑی دیر ہوئی تاں گھروں پھوپھی پھیرا پایا
عرض کرے یعقوبؑ نبی نوں سن ویرا سردارا
برکت والا پٹکا آہا گھر میرے وڈیاں دا
بھنے لوکاں کول نساڈے اُس دم گھبرا پایا
سن ایہ خبراں یعقوبے نوں فکر دلے وچ ڈھانے
غیبی علم خدا نوں معلم ہور نہ کوئی جانے
جیکر کدیں رسولاں تائیں ہوندا علم تمامی
جسویلے اوہ بھینوں کولوں یوسفنوں لے آیا
پھر جسویلے بھین پیاری آفریادن ہوئی
اوڑک نکل پئی جسویلے یوسفؑ کولوں چوری
دسّ برساں کر قید یوسفنوں پھوپھی سنگ رلایا
پھر جسویلے اسیّ برساں پایا درد خدایاں

ابراہیمؑ کہیا بیٹے نوں واہ وا حوصلہ تیرا
سارا زور پیغمبر لایا وال نہ کٹیا بھائی
پچھلے نال بدھے لنگ اسیلے موددھا کرکے پایا
رب اگے فریاداں کردا اسمٰعیلؑ پیارا
خوش ہو امر قبولیا تیرا دوس اساڈا ناہیں
قدرت نال چھری دیتائیں اللہ پاک بلاوے
میں بھی امر خدا دے باجھوں وال نہ ڈنگا کرناں
دس واری اوہ مینوں آکھے نہیں کٹناں نہیں کٹناں
اوڑک دُنبہ بھیجیا اللہ ہویا اوہ قربانی
قصہ اسمٰعیلؑ نبی دا تیتھوں مُکدا نائیں
یوسف دے لک بدھا پھوپھی تہ بند ہیٹھ چھپایا
نال پیو دے ٹوریا پھوپھی یوسف خوشی خوشائیں
لیگے حضرت یوسفؑ تائیں جانلے وار و واری
نال شتابی دوڑی آوے جیوں کجھ مال کھڑایا
جسویلے تدھ آندا ایتھیں یوسفؑ اپنا پیارا
شاید کسے قساڈیوچوں اُسویلے چک آندا
رولے وچ اوہ پٹکا میرا چوری کسے اُٹھایا
وچلا حال نہ معلم ہویا ہرگز نبی ربانے
جو کوئی ہور کسیننوں سمجھے کافر بنے دھگانے
بھینوں تھیں کیوں دھوکھا اس دن کھاندا نبی گرامی
کیوں نہ پٹکا کھول کمر تھیں بی بی نوں پکڑایا
اُسویلے بھی پیغمبر نوں پتہ نہ لگا کوئی
تاں بھی خبر نہ پائی اتنی چوری ہے کہ نوری
دسوں کے اندر بیٹا بخشیا غیبی علم نہ پایا
جیکر غیبوں واقف ہوندا کیوں گھلدا سنگ بھایاں

الققصہ ہے غیب تمامی خاص خداوند تائیں
جتنا رب جتاوے اونہاں اُتنا معلم کر دے
مسئلہ غیب مفصل جیکر چاہے مومن کوئی
جہت ضرورت اس جاگہ وچ تھوڑا ذکر لیایا
سنو حقیقت بی بی صاحب جاں ایہ حال سنایا
اوڑک کہندی یوسفؑ اُتے ہے غالب ظن میرا
کرلتہ حضرت یوسفؑ والا پھوپھی جدوں اُٹھایا
دیکھ حیران تعجب ہوئی حاضر خلقت ساری
اینویں جسویلے کوئی بندہ مندا عمل کریندا
کیسی شکل بنائی تیری کیا توں کریں کمائی
بندگی خاطر تیرے تائیں میں انسان بنایا
جنہاں ملکاں باپ تیرے نوں کیتیاں سیس جھکایاں
ثابت ہوگیا جد یوسفؑ تے واقعہ چوری والا
نہ کجھ آوے نہ کجھ جاوے ہوگیا جب وچارا
ثابت ہوگئی آسلے اُتے چوری پٹکے والی
اوڑک بی بی کہیا یوسفؑ قیدر کھاں دہ سالاں
امر قبول شریعت والا کیتا نبی سوہارے
کرکے قید یوسفؑ دیتا ایں پھوپھی نال لیاندا
بشوق پیار رہے سب وچے باتاں رج نہ کہیاں
منہ تھیں حمد کہے لکھواری آنسو چھم چھم جاری
قدر وصلا جانن جنہاں آتش ہجروں بلدی
سوہنے داکُل تاہیں لوندا جد کوئی کوجھا آوے
یوسفؑ چور بنایا پھوپھی غالب حُب پیاروں
اک ہفتے وچ پیو یوسف دا کتنا کلمل آیا
گن گن روز یعقوبؑ لنگھاوے وانگوں روز یداراں

نبی خدا دے کدیں لچھپانن کدیں پچھانن ناہیں
اپنے آپوں کجھ نہ جانن تابعدار امر دے
رد شکر کدا ویکھو میرا جاؤ رخصت ہوئی
عبدالستار مصنف وانگوں لمیاں جھنجھہ نہ پایا
آسے پاسے ویکھن لگی سچ مچ جویں کھڑایا
نبی کہیا جا دیکھ اوسینوں شبہ وچ اٹھ تیرا
نال کمر دے پٹکا ولیا بی بی کھول ویکھایا
آکھے ویکھو عمل کو یہ ہے صورت کیہی پیاری
صورت اسدی ویکھ خداوند اسنوں جھڑکاں دیندا
سوہنا ہوکے کوجھے عملوں تینوں شرم نہ آئی
ہوبے شکرا تدھ اساڈا کل احسان بھلایا
اوہا تینوں لعنت پاون تیریاں ویکھ برائیاں
کیا کہاں جو یعقوبؑ بے لوں گذریا غم دا جالا
ہن یوسفؑ نہیں ملدا مینوں لگا تیر دو بارا
کیونکر چھوڑے گھر میرے وچ ہن ہمشیرہ عالی
جاں دہ سال گذشتہ ہوون گھر تھیں تدوں نکالاں
ہرگز عذر نہ کیتا کوئی بن اسحاقؑ پیارے
رہیا پچھے یعقوبؑ پیارا روندا نے کرلاندا
رج نہ ڈٹھا مکھڑا سوہنا دلیاں دلوچہ رہیاں
پیڑ اندر دی اوہ کوئی جانے جس ہووے بیماری
جنہاں وچھڑ نہ ڈٹھا اوہ کیا جانن سار وصلاں دی
جسنوں نہ بیماری آوے صحت قدر نہ پاوے
بیٹا قید کیتا والد نے خوف شریعت پاروں
ہن دہ سالاں پیا وچھوڑا اللہ بھار سہایا
پھوپھی نوں نت عیداں خوشیاں ہر دم موج بہاراں

نت یعقوبؑ پتر دیتائیں ویکھن کارن جاوے
جس گھر یار پیارا ہووے اوہ گھر جاپے وسدا
نین وچارے کرن نظارے یار سجن دی راہیں
تکنوں باز نہ آون ہرگز اکھیں دے آئیتے
یار جنہاں ملدے وانڈے جاون تھل وجن سب کاراں
توڑے نت یعقوب سوہارا یوسف نوں جا ملدا
روٹی کھاون والے تائیں جے ہک لقمہ ڈھیوے
مچھ سراندے تا جیون جے سیر کرن دریائیں
ایسے حال یعقوبؑ پیغمبر غم وچہ رہے تلیندا
بازی الٹ گئی تے کھادی طالع نے گردانی
دن سارا وچہ گنتریاں دے رات دلیلیں جاوے
دو سالاں یعقوبؑ پیغمبر ایسے طور لنگھائے
فوت ہوئی اوہ بھین پیاری جنت طرف سدھائی
روشن گھر یعقوبؑ نبی دا ہویا یوسفؑ پاروں
جس گھر چمکے نور الٰہی حاجت شمع نہ کائی
جاں یوسفؑ گھر آندا بابل نٹھے کل وچھوڑے
وچہ حدیث نبی فرماوے جد مومن گھر جاوے
ماشاء اللہ کہے زباناں جاں فرقت وچہ آوے
گھڑی وساہ نہ کرے پتر دا نبی یعقوبؑ سوہارا
کول پدر دے رہندا یوسفؑ اوسے کول کھلوندا
آپ کھواوے آپ پلاوے اپنے کول سواوے
جدوں عبادت خلوت اندر کرن عبادت جاوے
نیند کرے جاں یوسفؑ بابل پنکھا اسے جھلیندا
جیوں جیوں یوسفؑ وڈا ہووے حسن کڈھیندا لاٹاں
وچہ کنعان ہوئی مشہوری آسدے پاک جمالوں

یوسفؑ باہجھ اجاڑ گھر لوچیہ سنجاں نظری آوے
یاراں باہجھ پذیر فقیرا سکھ لبندا دکھ ہسدا
لکھ نصیحت کریئے بھاویں ہٹکیاں رہندے ناہیں
یا دیدار سجن دا پاون یا ہو جان نابینے
جتھوں یار اوتھوں اکھیں یاراں نال بہاراں
ایپر مول نہ حاصل ہووے مطلب اسدے دلدا
وسو یارو اس بندے دا کیویں گذارہ تھیوے
تھوڑے پانی نال اوہناندا من پرچیندا ناہیں
جس دے باہجوں پلک نہ گذرے اوہ ہن کدیں نہ بہندا
اپنی چیز محبت والی ہوئی وچ بیگانی
لمی واٹ وکھاندا پینڈا مکنے وچہ نہ آوے
موسم ہجر گذشتہ ہویا وصل سنیہے آئے
یوسفنوں گھر آندا بابل قیدوں رخصت پائی
وہدم نور ترقی پاوے خالقدی سرکاروں
جس کوٹھے وچہ وڑدا یوسفؑ ہو جاندی روشنائی
دو برسا ندے عمر مروڑے اکی نظروں دوڑے
دیکھ اولاد ہووے خوش جیکر ربدی حمد الاوے
کمر فریب شیطانوں اسنوں اللہ پاک بچاوے
گل سرتاں نہیں یوسف تائیں رکھدا بہت پیارا
بابل حضرت یوسفؑ کولوں اک پل دور نہ ہوندا
آپ لباس پہناوے آپے سر منہ وال دھواوے
نور اکھیں دا یوسفؑ سوہنا اپنے پاس بٹھاوے
جیہڑی شے طلبیندا یوسفؑ ترت اوہا لے دیندا
جو دیکھے سو کملا ہووے خلقت وچہ تڑفاٹاں
یعقوب بیدا بیٹا یوسفؑ سوہنا چند مثالوں

لعل لباں پر لعلی کولوں لعل تکن شرماون
بینی الف اللبنہ آتش سی قدرت کرتاروں
دو رُخسارے چند سوہارے تانے پھل گلابی
سجے رُخ یوسف دے اُتے سوہنا خال نورانی
مُنھا جبیں مہتاب فلکدا بلکہ وَدھ صفائی
اَبرو اَبرواں لکھ ویون قوس قزح دنیا میں
دیکھدیاں دیاں اک نگاہوں گھائل ہوون جاناں
پلکاں پہر بدار اکھیں دیاں لے کھلیاں سب کانی
جسم مبارک یوسفؑ والا نازک وَدھ حریروں
چمک صفائی اسدے کولوں چاندی بھی شرماندی
چُمے قدم زمین یوسف دے جاں دھرتی پر دھر دا
واہ وا نیک نصیب زمیں دے اللہ پاک بنائے
جس جاگہ وچہ حضرت یوسفؑ راتیں چلدا جاوے
گلیاں کوچے روشن ہوون اسدے نور چراغوں
منہ تے برقعہ رکھے ہردم عادت یوسف ہوئی
راتیں جاں اوہ برقعہ لاہے چمکے نور سوایا
کرن روایت ہکدن یوسفؑ شیشہ ڈٹھا بھائی
جے یوسفؑ توں بردہ ہوندوں مالک تدھ وچیندا
ایہ گل یوسفؑ دل وچہ آکھی پہنچ گئی سرکارے
سچ فرمایا نبیؐ محمدؐ ساڈے تائیں بھائی
ابن عباسؓ کہے ہکواری مسجد وچہ مدینے
آیا اک اعرابی اس نے آکر عرض سنائی
ایہ گل سُنکے حضرت دلیل کیتا اساں اشارہ
یا نبیؐ اللہ کتب سلف تھیں ایہ گل معلم ہوئی
ہن میں کراں سوال تساتھیں اے محبوب حقانی

ڈسے موتی دیکھ وندانوں چھپکو چھیک ہوجاون
جوکوئی تکدا جھل نہ سکدا تیز لگے تلواروں
نرگس نوں قربان کریندے گوہڑے نین شرابی
جیونکر نقش لکھیندیاں پایا نقطہ قلم ربانی
چند وچالے چھاپاں دسن اسو چہ مول نہ کائی
دیکھ ہلال اونہاندیاں ریساں کردا چال چلائی
قدرتندی پر کاروں کھچیاں دو لوہیں گول کماناں
جوکوئی نظر اوّلی کردا کاڑ لگن وچہ چھاتی
ریشم سخت وکھالی دیندا اسدے نرم سریروں
نازک پیر گلابوں آہے صفت نہ کیتی جاندی
عظمت دیکھ زمیں دی چکر کھائے طبق انبردا
یوسف جہیاں حسیناں جتے قدم مبارک پاوے
ستر ستر قدم چوفیرے چانن حسن لگاوے
جوکوئی ویکھے تھلن لیکھے اڈن ہوش دماغوں
جاں اوہ برقعہ دور ہٹاوے ویکھ نہ سکدا کوئی
ہووے خبر محلے دوجے یوسفؑ برقعہ چایا
صورت ویکھ منور اپنی سوچ دلیو چہ آئی
کون ہوندا جو دنیا اندر قیمت تیری دیندا
ایہ بھی مزہ چکھیں گا ہکدن آکھیا آکھن ہارے
اپنے حق وچہ گھلنے والی کرو دلیل نہ کائی
پاس نبی دے بیٹھے آہے سب اصحاب نگینے
کیہڑا شخص تساڈے وچوں نبی محمدؐ بھائی
دیکھ نبیؐ نوں اوہ اعرابی کردا عرض دوبارا
یوسفؑ وانگ نہ سوہنا ہویا ہور پیغمبر کوئی
حضرت آدمؑ سوہنا آہا یا یوسفؑ کنعانی

گر کے قسم خدادی بیتوں سچو سچ بتائیں
اے اعرابی نال شتابی ایہ کی تدھ الایا
اول ہر بند پیدا اسنوں اللہ باپ بنایا
تریجا اسنوں چُنیاں اللہ ساری خلقت نالوں
جدن اسنوں پیدا کیتا اللہ خالق سائیں
اول نور محمدی اسنوں رب عطا فرمایا
دوجی مندری بخشی اللہ آدمؑ تائیں بھائی
جس ویلے پھر حضرت آدمؑ گندم دانہ کھایا
دونویں چیزاں طوبےٰ اوپر ہویاں وچ مقامی
وچہ حضور خدا وند باری دوہاں عرض گذاری
جاں اس حکم تیرے تھیں باہر ذرہ قدم اُٹھایا
اینویں جو کوئی رہدے حکموں کرداسر گردانی
کتنے سال ہزار امانت رہیاں ایہ دو چیزاں
حسن جمال ڈٹھا یوسفنوں جد دنیاتے آیا
حسن جمالوں بنیاں یوسفؑ والی شہر مصر دا
پیو دادے دا ورثہ پاوں جو چنگیاں اولاداں
حضرت آدم تائیں کیتا جنت رب حوالے
بد عملانوں ورثہ ہرگز ملے نہ مول کداہیں
اس تھیں پچھے حسن یوسفدی صفت نبیؑ فرمائی
قد مبارک یوسفؑ والا اوسط سرو چمن دا
زلف معطر نازانوالی سُرجی آپ الٰہی
جسنوں ڈنگ چلاون زلفاں کدی نہ تاب لیاون
نین رنگیلے بہت رسیلے چشمے جنت والے
چن سورج رخسارے دونویں لِس لِس کردے نورول
پلکاں سو سو ناز وکھاون وہنگو آپ بلاون

تا پھر پاک نبیؑ فرمایا اوس اعرابی تائیں
آدمؑ دی گل پچھ نہ تینتھیں پاک نبیؑ فرمایا
دوجا سجدہ ملکاں کولوں اسدے پیش کرایا
کی کجھ ذکر سناواں تینوں اسدے حسن جمالوں
دو چیزاں انعام حضوروں بخشیاں اسدیتائیں
وچہ پیشانی چمکن لگا ویکھ عرش لرزایا
ہر قسماندی حکمت اللہ اسدے اندر پائی
چھوڑ گئی اوہ مندری اسنوں نور بھی چھوڑ سدہایا
کیوں نس آیاں آدمؑ کولوں پچھیا رب گرامی
جو کوئی عمل تیرے تھیں غافل بھُٹھ انہاندی یاری
اسدے پاس اساڈے تائیں پل آرام نہ آیا
نس جاوے اُس بندے کولوں نعمت جو ایمانی
جس ویلے پھر اللہ چاہیا آیاں پاس عزیزاں
مندری ملی سلیمانؑ تائیں مولے کرم کمایا
مندری پاروں پریاں اُتے حکم سلیمانؑ کردا
بد اولاداں اہل فساداں پاون نہیں مراداں
وارث اسدے بنسن جیہڑے چنگیاں عملانوالے
جو کوئی عاق پیو دا ہووے وارث بن دا ناہیں
اندر نقرہ کار کتابے جویں روایت آئی
مکھڑا شمس ضحیٰ دا ٹکڑا سگواں نقشہ چن دا
شب یلدا بھی اسدے کولوں کردی طلب سیاہی
کُنڈی گھت پھساون پلو چہ پیچ دلانتوں پاون
اکس نظیروں تیر تاثیروں لکھ کرن متوالے
بدر منور معلم ہوون نظروں جد دُور وں
جتول جاون باز نہ آون زوری جنگ مچاون

تِل کالا ہک چشماں تلے تارا جویں فلک دا
منہ اپنے تھیں حضرت یوسفؑ برقعہ جدوں اٹھاندا
سن اعرابی صفت یوسفؑ دی مڑ کے عرض سنائی
پاک نبیؐ فرمایا اسنوں خاکوں رب بنایا
کافر کہندا رب تیرے دی ایڈی قدرت بھاری
مٹی تھیں اس کیونکر سرجیا ایسا چند سوہارا
خوش آوازہ ابن عمر دا باہر حد بسیا لوں

جو کوئی تکدا جھل نہ سکدا ایسا تیز چمک دا
چن سورج دا نور تمامی ادب کنوں شرماندا
یا نبی اللہ کس شے تھیں رب اسدی شکل بنائی
قدرت دا ہتھ پھیر کراہن نور حسن چمکایا
خاک نمانی تھیں جس ایسی سوہنی شکل سنواری
ایہ گل سن کے ابن عمر ول کیتا نبیؐ اشارا
ایہ آیت تعریف رب دی اس نے پڑھی قرآنوں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلٰلَۃٍ مِّنْ طِیْنٍ ثُمَّ جَعَلْنٰہُ نُطْفَۃً فِیْ قَرَارٍ مَّکِیْنٍ ط
ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَۃَ عَلَقَۃً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَۃَ مُضْغَۃً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَۃَ عِظٰمًا فَکَسَوْنَا الْعِظٰمَ
لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنٰہُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبٰرَکَ اللّٰہُ اَحْسَنُ الْخٰلِقِیْنَ

رب فرمایا بندے تائیں خاکوں اساں اوپایا
پھر اوہ بھک لہو دی کیتا پھر اوہ بوٹ بنایا
پھر اسنوں میں پیدا کیتا مڑ کے دوجی واری
سنی جدوں ایہ صفت خدا دی اس کافر اعرابی
ہویا اثر تمام بدن وچ کردا حمد ثنائیں
سچ رسول محمدؐ تینوں اللہ رہبر کیتا!
مردی واری آسماناں ول کیتا اوس نظارا
پاسے اندر دی اس دے اپنی جان بہاری
جاں لگی وجات دسے نظر اوہنانوں آون
وقت نزع دے مومن تائیں جنت رب دکھاندا
جیوں جیوں نظری آون اسنوں جنت باغ بہاراں
دلوچ کہندا چلدی میری اللہ چند نکالے
بکنانوں دیدار نبی دا جلوہ آن دکھاوے
منو حقیقت جاں اعرابی ہسدا ہسدا ہویا
جبرائیل خدا دے حکموں آسماناں تھیں آیا

پھر اسنوں ہک نطفہ کر کے محکم جگہ ٹھہرایا
پھر اوہ ہڈیاں کیتیاں پھر ہڈیاں تے ماس چڑھایا
بابرکت اوہ قدرتوالا احسن خالق باری
اوسدے دل نسیم ہویا کلمہ آکھ ثنائی
آکھے بیشک اللہ صاحب ہے صفتاں دا سائیں
ایہ گل کہہ کے اس اعرابی اجل پیالہ پیتا
دیکھ فرشتیاں ول نال خوشی دے ہسیا رہندا پیارا
ایتھوں عاشق لوک پتا ہوا ہسدے مردی واری
نال خوشی دے دنیا اتوں ہسدے ہسدے جاون
دنیا اتے پھر رہنا اسنوں ہرگز ہوں نہ بھاندا
تینوں تیں مومن یاد کریندا نکلے استغفاروں
تاجو قابو کر بیٹھے چل کے باغ بہشتاں والے
ایسی نعمت بنے جنہاں نوں کیوں نہ ہاسا آوے
دیکھ حوالہ سرور عالمؐ بہت تعجب ہویا
بعد سلاموں پاک نبیؐ نوں ایہ پیغام سنایا

کرو تعجب ناہیں حضرتؑ جبرائیلؑ بتاندا | رب جنہاں تے راضی ہووے ایسا حال تنہاندا
ایسا فضل کمایا اس تے اللہ خالق باری | شکل مبارک یوسفوالیؑ حاضر گیتی ساری
تاب حسُن دی جھل نہ سکیا ہویا فوت نمانا | جیونکر ویکھ شمع وبتابئیں جل مردا پروانہ
نور ایمان دِتا رب اسنوں کفر تمام وبخایا | مردلیاری پاک نبیؐ دا رب اصحاب بنایا
تابعدار نبیؐ دا بن کے گیا بہشت وچالے | ئے مرڈے ایمان پڑیرا نیک نصیباں والے

## مُناجات شاعر بطور غزل

وقتیکہ دم نکلنے کو میرا قریب ہو | یارب مجھے بھی ایسی ہی حالت نصیب ہو
نکلے بدن سے رُوح میرا ہنس ہنس کر | وردِ زبان کلمۂ طیّب رقیب ہو
مونس ہو تیری وحدتِ توحید یا الہ | رحلت میری جہاں سے نہایت عجیب ہو
دیوں بوقتِ نزع کے خنداں بصدقِ دل | صلوٰۃ بر محمدؐ و آلِ حبیبؐ ہو
ہر انکھو ئیں جلوہ زد ہو جمال محمدی | دُنیا سے جب روانہ پڑیرا غریب ہو

## بیان عصائے بہشتی آمدن برائے یوسفؑ علیہ السلام

حمد ہے اوڑک خالق تائیں جسدا انت نہ آیا | گل بھایاں تھیں یوسفدا جس شان بلند بنایا
کتنی مدت رہیا لڈا یوسفؑ وچہ بھراواں | سارے بھائی یوسفؑ تائیں کرن پیار سچاواں
اک پل دُور نہ ہوون اس تھیں نال محبت چاون | جدتک یوسفؑ چھوٹا آہا صدقے صدقے جاون
قدرت ربدی ظاہر ہوئی سن اک ذکر پیارے | اول یوسفؑ نال مخالف جیونکر ہوندے سارے
گھر یعقوبؑ نبی دے آہا رُکھ عجائب عالی | کہن مفسر اسدے تائیں بیری جنت والی
طوبیٰ وانگ مثال بناون اس بیری دی بھائی | گھر یعقوبؑ نبی دے اللہ قدرت نال اوپائی
سوہنا رُکھ عجائب ایسا دنیا وچہ نہ کوئی | ہر اک خوبی جنت والی اس وچہ داخل ہوئی
خوب مُدوِر گھیرا اسدا پاوے گھیر جو فرے | چمکاں سبز زمرد وانگوں جاون پیے پریرے
کتنے چشمے دودھ بلوروں اسدے وچہ صفایاں | کنڈیوں خالی ہر اک ڈالی میویاں جھڑیاں لایاں
اطلس سبز ہووے قربانی ویکھ برگ نورانی | طوطے رنگے ہلے وچہ برگاں بولن حمد ربانی
پتر پہیلا کوئی نہ دِسے نہ ہرگز کُرماوے | جتنا میوہ توڑن اسٹھیں بھریا نظری آوے

شاخاں وجد کرن جھومیلے لگے وار پیاری
وقت ہوا چھڈے خوشبوئیں باہر حد شماروں
حدّوں باہر گاہڑا اسدا سایہ عالی پایہ
نازک لگراں لین جھولارے جھک جھک کہن ثنائیں
میویاں ہار گلانوں وچہ تانے پائے شاخاں ہریاں
بہت رسیلا میوہ اسدا ہر موسم وچہ رہندا
فجری ویلے چمکن اُس تے جاں موتی شبنم دے
شان بیان نہ ہووے اسدا میں عاجز تھیں کہائی
جس ویلے کوئی پیدا ہوندا بیٹا پیغمبرؑ دا
جیوں جیوں پتر وڈا ہووے شاخ بھی وڈی تھیوے
جد اوہ عاصا پکڑن لائق ہووے پُت پیارا
اوہ عاصا پھر ہتھ پتر دے ہر دم رہندا قائم
یاراں پُت یعقوبؑ نبی نوں بخشے اللہ باری
جاں پھر یوسفؑ پیدا ہویا بارہواں بیٹا بھائی
نہیں سی لائق اسدے کارن عاصہ لکڑی والا
جس ویلے کجھ وڈا ہویا یوسفؑ نبی ربانا
اِکدن خدمت بابل دی وچہ یوسفؑ عرض سناوے
مینوں عاصہ کوئی نہ ملیا ہرگز وانگ بھراواں
حکم کیتا یعقوبؑ پیغمبر کی چاہندا دل تیرا
بھیجے رب بہشتا نوچوں عاصہ خوب نورانی
ٹُر ٹُر یوسفؑ بابل تائیں ایہا بات سناوے
اوڑک جس دم بابل جاتا ہے یوسفؑ ہن روندا
یارب جو شے یوسفؑ منگے معلوم تیرے تائیں
ہوئی دعا قبول نبیؑ دی جو منگیا سو پایا
ایسا صاف نورانی عاصہ صفت نہ کیتی جاوے

تسبیحاں تحمیداں ربی برگ برگ تھیں جاری
سارا شہر معطر ہوندا اسدی خوشبو یاروں
گھر یعقوبؑ نبی دے اللہ ٹھنڈا فرش وچھایا
سبز پوشاکاں لیاں دوالے سر تے پیراں تائیں
جیونکہ سبز پہاڑوں آیاں سبز لڑکیاں پریاں
لزّت دار نہایت مٹھا کھادیاں منوں نہ لہندا
ویکھدیاں نوں معلم ہوون موتی باغ ارم دے
اس بیری وچہ ایہ خاصیت اللہ مالک پائی
شاخ عجب یک اس بیری تھیں خالق پیدا کردا
قد برابر عمر برابر کیا تعریف کچھیوے
کٹکے عاصہ شاخ اوہدیدا ویندا نبی سوہارا
ایہ حکمت رب اس بیر لوچہ بخشی آہی دائم
اینویں شاخ کرے رب پیدا ہر بیٹے دی واری
اگلیاں نوانگوں اس بیری تھیں شاخ نہ جمی کائی
تاہیں شاخ نہ اسدے لواری کیتی رب تعالے
کول بھراواں عاصے ڈٹھے شوق دلے وچہ دھاناں
کل پتراں نوں عاصے حضرت تساں عطا فرمائے
جے منظور کرو تاں میں بھی دلدی بات سناواں
کہندا اے بہشتی عاصا ایہ منگدا دل میرا
اوہ عاصا میں ہتھ وچہ پکڑاں ویکھن سب کنعانی
بابل سو سو گل وناوے یوسفؑ باز نہ آوے
ہتھ اٹھا درگاہ ربیدی نبی سوالی ہوندا
بھیج شتاب بہشتا نوچوں کر منظور دعائیں
سبز زمرد عاصا جنتی جبرائیلؑ لیایا
بجلی وانگوں نشتر گزتے دوروں چمک دکھاوے

جیسی طلب یوسف نوں آہی ایسا عاصا آیا ۔ پڑھ بسم اللہ یوسف تائیں پیغمبر پکڑایا
جیونکر سب بھایاں تھیں یوسف سوہنا حسن جمالوں ۔ اینویں اسدا عاصا سوہنا ہر دے عاصے نالوں
شان موافق ملیا عاصا حضرت یوسف تائیں ۔ اوسے دن تھیں بھایاں دلوچہ پایاں ویر بلائیں
جیوں جیوں ویکھن سارے بھائی یوسف دی وڈیائی ۔ تیوں تیوں دل اپنے وچہ سارے ہر گل جاند پائی
اگے حسن زیادہ اسنوں بخشیا اللہ باری ۔ پھر سبھناں تھیں بابل اسدی رکھدا الفت بھاری
ہن سب بھایاں گھر دے رکھوں عاصے کٹ بنائے ۔ یوسف لیا بہشتی عاصا قدروں ودھدا جائے
وڈیاں نوں وڈیائی اسدی دلوچہ مول نہ بھانی ۔ دمدم غیرت یوسفوالی دلوچہ آن سمانی

## خواب ویکھن حضرت یوسف علیہ السلام بار اوّل

جاں ست سال گذشتہ ہوئے عمر یوسف دے بھائی ۔ سفنے دلوچہ اللہ مالک قدرت عجب دکھائی
جنگل طرفے بالن کارن ٹریا نال بھراواں ۔ لکڑیاں دے بھار اکٹھے کیتے سب داناواں
آپو آپ بنا کے گڈیاں ہر تے سبھناں چایاں ۔ رستے وچہ اتارے ہکا بھار تمامی بھایاں
یوسف والا بھار تمامی سبز ہویا یکباری ۔ ہر اک شاخ نکالے پتے جیونکر باغ بہاری
اونہیں خشک رہے جو دوجے بھار بھراوانوالے ۔ سبھناں بھار یوسف دے اگے سر سجدے وچہ ڈالے
ایہ کجھ حالت یوسف تائیں خوابوں ظاہر ہوئی ۔ جاں پھر نیند کھلی تے تکیا بھار نہ دسدا کوئی
بابل نوں ایہ قصہ سارا یوسف نے سمجھایا ۔ سنکے باپ ہویا بہوں راضی فرحت اندر آیا
تمہیداں وچہ شاغل ہویا بابل خوشی کمالوں ۔ یوسف نوں رب فائق کیتا ساریاں بہتراں نالوں
کرے نصیحت بیٹے تائیں باپ یعقوب پیارا ۔ بھیت نہ دیویں مول کسے نوں دسنوں کریں کنارا
فرزندا ایہ خواب نہ ہرگز بھایاں کول سنائیں ۔ مت اوہ غیرت غصہ کرکے دکھ دیون تدھ تائیں
یوسف دل ایہہ یاد نہ رہیا بابل دا فرماناں ۔ بھل کے دسیا بھایاں تائیں اپنا حال وہاناں
لگ آہی بھایاں تائیں غیرت یوسف والی ۔ اس گلوں پھر ہور زیادہ کاوڑ نے اگ بالی
کرن وچاراں دلدے اندر ہر اک فکر دوڑاندا ۔ آکھن ہائے افسوس اساتھیں یوسف ودھیا جاندا
کر کر فکر حیلیاں اوڑک سبھناں بات بھلائی ۔ غیرت آپر پردہ پایا حکمت پاک خدائی
سارے آکھن وہمی باتاں یوسف آکھ سناوے ۔ جس گل اندر ہوندا کوئی اوہو نظری آوے
لکڑیاں اس نال اساڈے کس دہشتے چایاں ۔ ناہیں اسنوں سفنے اندر اوہ دلیلاں آیاں

القصہ تعبیر پچھن دا کسے دھیان نہ آیا
یوسفؑ والا خواب بیہودہ ساریاں دلوں بنایا
سارا سال گذاریا اینویں نقص نہ کیتا کوئی
اٹھویں سال یوسفؑ تائیں فیر بشارت ہوئی

## بیان خواب دیدن آں ذات یار دوم

ہکدن حضرت یوسفؑ تائیں آئی نیند پیاری
سفنہ عجب دیکھایا اللہ سنو حقیقت ساری
کیا ویکھے جو خوابے وچ ہک شخص لتھا آسمانوں
سوہنی شکل عجائب اسدی باہر حد بیانوں
نال کھڑاواں لکھیر دا یوسفؑ راوی ذکر لیایا
ہتھ وچ عاصے پکڑے سبھناں کول اہناں دے آیا
اوڑک بیٹھ گئے ہک جائی سب اکٹھے ہو کے
سبھناں دے اس عاصے لے کے دھرتی دیو چہ ٹھو کے
قدرت اپنی ظاہر کیتی فضلوں رب تعالےٰ
بنیاں رکھ عجائب سوہنا عاصہ یوسفؑ والا
سبزہ زار کھڑی چو طرفے مشکاں دون ہواواں
شاخاں ہریاں میویاں بھریاں جھک زمیں پر آیاں
برگ برگ تے پنکھی بیٹھے بولن خوش آوازے
سبز شگوفے رنگ رنگاں دے نکلے تازے بتازے
ہر ہر ڈالی نازاں والی کردی موج بہاراں
اوہ پھلاں دے چوہ چوہ لالی بلبل والیاں ڈاراں
ایسا روشن اسدے تائیں کیتا خالق سائیں
آسے لوروں چانن ہویا مشرق مغرب تائیں
ہر قسماں دے میوے اسنھیں اللہ پاک نکالے
شیریں نرم عجائب سوہنے وڈیاں لذتاں والے
ڈھبوں پکڑ درختے تائیں پھر اس شخص ہلایا
اوہ کھڑاواں میوہ کتیاں ساریاں چن چن کھایا
کھا کر میوہ ساریاں بھایاں دتیاں بہت دعایاں
یوسفنوں پھر اوہلوں سجدہ کیتا ساریاں بھایاں
عاصے ہور کھڑاواں والے ہرگز مول نہ لگے
لکڑی وانگ رہے سب اوویں جیونکر آہے اگے
اسنھیں تچھے حکم رب دے تیں عاصے بھایاں والے
پٹ زمیں تھیں اوس فرشتے وچ دریا دے ڈالے
دیکھ نہایت راضی ہویا یوسفؑ نبی زباناں
اٹھ کے باپ پیارے اگے دسیا حال وہاناں
سن کے باپ کہے تعبیراں یوسف نوں سمجھانے
لے یوسفؑ رب تیرے تائیں تخت بلند لگاوے
بھایاں نوں ایہہ خواب نہ دسیں باپ کرے تاکیداں
نہیں تاں تیرے حق وچ بھائی کرسن ظلم شدیداں
یوسف نوں کل بھل گئی وصیت باپ پیارے والی
خوشی خوشی وچ بھایاں اگے ساری خواب وسالی
میں ڈٹھا ہک خواب دوچالے عاصے اپنے تائیں
لوڑی شجر بنایا رب نے کر حمد ثنائیں
میوہ اسدا سبھناں تساں نال محبت کھایا
کھا کر میوہ میرے اگے سر سجدے لوہنہ پایا
میرے عاصے اندر اللہ ایسی حکمت پائی
لکڑ خشک تساڈیاں عاصیاں چیز نہ بخشی کائی

ایہ گل سنکے بھایاں تائیں فکر پیا دل بھارا
اگلی بات بھلائی ہوئی یاد اوہناں نوں آئی
پایا حسد دلاں وچہ بھایاں غیرت شور مچایا
چھوٹی عمراں اندر اس نے چایاں آ چترایاں
دِنوں دن سالوں چھوٹا جانے بن دا آپ وڈیرا
حسد عداوت مومن تائیں کرنا روا نہ آیا

اگے زخم چماندا آہا لگا تیر دوبارا
سال پچھوں پھر حضرت یوسف سُتی کلاں جگائی
اپنے نالوں یوسف ساڈا درجہ شان گھٹایا
چھوٹھ بنا کے بابل اگے کردا ایہ وڈیایاں
سنکر خواب یوسفدی بھایاں کیتا حسد ودھیرا
دیکھو وچہ حدیث مبارک پاک نبیؐ فرمایا

عن ابی ھریرۃ قال قال رسول اللہ صلعم ایاکم والحسد فان الحسد یاکل الحسنات کما تاکل النار الحطب رواہ ابو داؤد

ابوہریرہؓ کنوں لیایا ابو داؤد بھراؤ
حسد تمامی نیکیاں تائیں اینویں کھاندا جاوے
حسد برابر دنیا اندر ہور نہ آفت کائی
رات تمامی نفلاں اندر جیکر کوئی گذارے
ایہر حسد کسے مومن دا دلوچہ رکھے پائی
مومن نوں جو دکھ پہنچاوے یا کوئی مکر کماوے
ہور حدیث رسول اللہ تھیں مسلم اندر آئی
ہر ہفتے وچہ عمل خلائق پیش ہوون دو واری
جو کوئی مومن آپس اندر ہوون خوشی خوشائیں
تے وچہ جنہاں دے جھگڑا ہووے ضداں اندر مردے
ہور روایت حضرت انسؓ ابو داؤد لیایا
ڈٹھی میں ہک قوم اوہناں دے ناخن لمے سارے
مارن اپنے سینیاں اندر کھُرکن موہاں تائیں
میں پچھیا ایہ جبرائیلا کون گناہاں والے
گوشت مردیاں کھاون کر کر غیبت شکوے بھایاں
مومن بھائیو دفتر اپنا غیبت نال نہ بھرنا!
اجکل لوکاں عادت پکڑی منہ تے ہور سناون
بعضے عالم ہکدوجے دا اتنا گلہ کریندے

حضرت کہیا حسد کرن تھیں اپنا آپ بچاؤ
جیونکر سکے بالن تائیں آتش غضب جلاوے
ساری عمراندی جس کھٹی پلوچہ روہڑ دگائی
دن نوں روزہ قابو رکھے ہردم تسبیح مارے
اینویں جالو اس حاسد نے عمل نہ کیتا کائی
لعنتیا لوچہ نالوں اسدا پاک نبیؐ فرماوے
حضرت ابوہریرہؓ صاحب کیسے روایت بھائی
روز سوموار تے ویر دہاڑے کہیا نبی غفاری
منّدے عمل اوہناں دے سارے بخشنے خالق سائیں
حکم ہووے ایہ چھوڑو اینویں جدتک صلح نہ کردے
حضرت کہیا جسدن مینوں رب معراج کرایا
سخت ترامے تھیں اوہ اللہ قدرت نال سوارے
چھل چھل ماس وہاون رتوں پاون سخت سزائیں
جبرائیل کہیا ایہ جہڑے کردے گلہ رزالے
حسد کمایاں بہیاں کمایاں پیش اوہناں دے آئیاں
رب تھیں ڈرناں حسد نہ کرنا اوڑک ہکدن مرنا
پچھوں گلے کریندے لوکاں حسدوں باز نہ آون
دیکھ نہ سکدے عالم تائیں تریاں گالیں دیندے

مسئلہ الٹ کریندیاں جیکر ہوڑے کوئی انہاں نوں
آکھن اس مسئلے دی ہرگز خبر نہ مول تساں نوں

بھانویں مسئلہ غلط انہاں دا ہووے نال دلیلاں
پھر بھی اوہا ثابت کردے کر کر کے تاویلاں

جھوٹھ اپنے نوں سچ بناون سچوں جھوٹھ کریندے
اپنا نام وڈاون کارن ضداں نہیں چھوڑیندے

بعضے ملاں لوکاں تائیں حکم شریعت دسدے
کر کر وعظ سناون ہوراں آپ انہاں تھیں نسدے

حکم زکوٰۃ سناون لوکاں آپ نہ ہرگز دیندے
جتنی دولت ملے انہانوں آپے غبن کریندے

حق خدا دا دیون ناہیں نا خیرات کردے
لوک غریب اوہناں دے تائیں آکھ نہ سکدے ڈردے

مسجد وچہ سوالی آوے لوکاں نوں سمجھاون
روٹی اسدی آکھو کوئی آپ نہ نیڑے جاون

کتنیوں دیون ملاں تائیں سخت گناہ کبیرا
اس سببے دیاں مولویاں تھیں منگ پناہ پذیرا

## حکایت ملّایان حریص

سنو حکایت ہک ملاں دا حلوے تے دل آیا
مسجد وچہ نمازیاں تائیں مسئلہ آن سنایا

جو کوئی مومن اج دیہاڑے حلوا خوب پکاوے
علماواں نوں رج کھواوے اجر زیادہ پاوے

رکھے نال سلونا جیکر گوشت یا ترکاری
دونا اجر حضوروں اسنوں دیسی خالق باری

سب تھیں اول جس بندے نے کوشش کیتی بھائی
بہت فضیلت اسدی کارن نظر کتابوں آئی

جلدوں نمازیاں مسئلہ سنیاں گئے گھراں نوں سارے
آپو آپ ترت اندر شاغل ہوئے وچارے

گھر ملاں ہک اکولے آہا کول سیتے بھائی
بیوی اسدی بھی ایہ مسئلہ سنیاں نال صفائی

جلدی جلدی حلوہ اس نے خوب سفید بنایا
مرغا ہک کوہایا نالے شوربا عجب بنایا

جوڑ تیار کیتی اس ہر شے پھلکے نال پکائے
اجراں تائیں ملاں صاحب گھر تشریف لیائے

برتن بھر کے بیوی صاحب ہر شے پیش ٹکائی
ملاں ویکھ ہویا بہوں راضی کردا حمد خدائی

پڑھ بسم اللہ کھاون لگا لقمہ ہک اٹھایا
حلوہ بہت رسیلا آہا اس نے مزہ وکھایا

رہین دوائے سب جیو بینکر جھولن چائیں چائیں
اینویں ملاں اوکڑ اوکڑ تکدا حلوے تائیں

بیوی کولوں پچھن لگا نال زبان سلونی
کس مومن دے گھر تھیں آیا حلوا ایہ صابونی

واہ سبحان اللہ کیا لذت اس حلوے وچہ پائی
ساری عمراں اندر ایسی کدیں نہ لذت آئی

بیوی نال خوشی دے بولی ایہ میں آپ پکایا
سنکے مسئلہ درج کارن گھر دا خرچ لگایا

ایہ گل سنکے تڑفیا ملاں ساوا پیلا ہویا
متھے تے ہتھ مار کراہیں اوسے ویلے مویا

پُٹ سُٹیا تدھ رَنے مینوں کہندا مرد دی واری     پچھلے حلوے کھاون کارن زور و کرد ازاری
اپنا رزق جنہاں نوں ہووے زہر آلودہ کانی     کیونکہ ہے انہاں دے مگر وں حسد بخل شیطانی
وچہ بخیلی جنہاں بھایاں عمراں گال وںجایاں     چٹیاں داہڑیاں ہو گُرمایاں لبھے نہ ساراں پایاں
عزت رزق کسیدا تک کے جو اُن بھاوت کروا     رب سچے دے کیتے اُپرہے اوہ انگل دھردا
امر مقدر خالق دے لیوچہ دیندا دخل دھگانے     عارف آکھن مول نہ بھانے اسنوں کم ربانے
تا ہیں شان کسیدا تک کے اس نے حسد کمایا     کیوں اسنوں رب سوکھیاں کیتا دین ایمان کھڑایا
جسنوں عزت بخشے اللہ حاسد حسد کماوے     ربّ دے نال برابری چاہے دوزخ دھکیا جاوے

وَعَن انسؓ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم لا تقاطعوا ولا تدابروا ولا تحاسدوا ولا تباغضوا وکونوا عباد اللہ اخوانا۔ لا یحل لمسلم ان یھجر اخاہ فوق ثلاث رواہ البخاری

قطع نہ کریو خویشاں تائیں پاک نبیؐ فرماوے     عیب نہ ڈھونڈو مول کسیدا خبر حدیثوں آوے
حسد نہ کریو بُغض نہ رکھو بندے بنو خدائی     ہو جاؤ سب آپس اندر مومن مسلم بھائی
ترن دناں ودھ کاوڑ رکھنی روا نہ مسلماناں     بھایاں نال اجوڑ نہ رکھو کہے رسولؐ ربانّاں
وچہ توریت خدا فرماوے حضرت موسیٰ تائیں     ترن چیزاں دے نیڑے موسیٰ ہرگز مول نہ جائیں
حسد تکبر حرص زیادہ تنے سخت بُرایاں     ایہ ترن چیزاں بدتر سب تھیں گل عیباں دریاں مایاں
اجکل انہاں تریہاں کولوں بندہ کوئی نہ خالی     عالم بھاویں جاہل ہووے ہر اکدی ایہ حالی
ملّاں حسد ملّاں وار کھن زر والے زرداراں     ہنر منداںتوں اہل ہنر دیاں بہن نہ دیندہ یاں خاراں
شاعر حسد کرن شعراواں ہور انقص دبر بندے     آپ جدوں کوئی شعر بناون تریٔی ناس کریندے
انیویں اہل علم بعضے میرے ورگے بھائی     دوجیاں اُپر طعن لگاون آپ کرن وڈیائی
دینی عالماں پاس نہ ڈھکن پھرن جہالاں گھری     جیوں جیوں ملن وظیفے چوکھے کردے حرص ودھیری
پڑھ انواع تکبر کردے وڈیائی وچہ آون     دوجے عالم نوں جد ویکھن بھارے حسد کماون
یا رب انہاں ملانیاں کولوں سالوں آپ بچائیں     حرص تکبر حسد بخیلی دُور و دُور ہٹائیں
دے توفیق جو لکھاں باقی حال یوسف دے بھایاں     کیونکہ درد غماندیاں گھڑیاں یوسفؑ نال وہایاں
خواب یوسف دی سنکر بھایاں اول غیرت آئی     ایہ دور اندیشی کرکے دل تھیں بات بھلائی
جدوں اکٹھے ہوون سارے آپس دلوچہ بھائی     آکھن کیونکر ساڈے بیناں لوں یوسف دی وڈیائی

اوہ بھی پُت یعقوبؑ نبی دا اسیں بھی پُت اُنہاندے
نسلاں طرف خیال گیونے اوہ گل یاد نہ آئی
دولویں پُت اوسیدے آہے سُکے ماپیو جائے
سام وچوں پیغمبر کیتے اللہ خالق باری
نسلاں اُپر بزرگی جیکر ہوندی آدمیاندی
جیکر وڈیاں عمراں اُپر رب دیندا وڈیائی
بس میاں ایہ سبھے باتاں وس خدادے آیاں
ہکسے پیو دادے دے بیٹے کیونکر وددھ گھٹ جالے
حضرت نوحؑ نبی دے بیٹے کیویں ہلاکت پائی
سام لئے کنعان دوہاں نوں چہ کیڈ تفاوت آئے
تے کنعان کفر دی شامت مویا نال خواری
کُل اولاد صفی اللہ دی پیغمبر بن جاندی
یوسفنوں پھر کتھوں ملدی تاج تخت تے شاہی
جسنوں چاہے اسنوں دیوے عزت تے وڈیائی

# بیان خواب دیدن یوسف علیہ السلام بار سوم

لوڑ برساندا یوسفؑ ہویا خواب ڈرانویں آئی
دس بگھیاڑ اکٹھے ہوکے یوسفؑ دیول دوڑن
حملے کرکر یوسفؑ اُتے دوڑن وار و واری
اک کولوں جد لنگھے یوسفؑ دوجا حملہ کردا
بکرا جیوں بگھیاڑاں لبھے ایسی حالت ہوئی
قبراں اندر اینویں حالت ہووے اوگنہاراں
کوئی نہ مول چھوڑا ولوالا جنگل قبر وچالے
اینویں حضرت یوسفؑ صاحب سختی دے منہ آئے
حملہ کر بگھیاڑ یوسف نوں جھتے وند چلاون
زخموں زخم ہویا تن سارا وگن خون فوارے
اینویں اک بگھیاڑ جو وگیا یوسفؑ دیول آیا
منہ اسدے تھیں ڈگا یوسفؑ قدرت نال خدائی
اُبھڑ بھاہ رُنا اٹھ یوسفؑ خوابوں ڈریا ہویا
نال پیار بلایا بابل سینے تے ہتھ دھریا
باپ دلاسا کرے بہتیرا سینے نال لگاوے
جسوں ملے کجھ سرت سنبھالی ہوش ٹکانے آئی
وچہ اجاڑاں جنگل جاڑاں پھردا جان لوکائی
جتول لنگھے اُتول جاون پچھا مول نہ چھوڑن
سخت شکنجے وچہ یوسفدی پھاتھی جان پیاری
مارن وند اونارن جیڑا کردے ظلم قہر دا
جنگل بار دسے چوطرفی کوک نہ سندا کوئی
کٹ کٹ کھاون سپ اٹھوئیں ویہن فرشتے ماراں
مارن گرز فرشتے نالے گھٹے قبر دوالے
اک یوسفؑ دہ مارلوالے کیہڑا آن چھڑائے
تیشئے وانگوں اسجائی تھیں ماس اتاری جاون
کوئی چکے کوئی چک یوسفنوں پھرو ہرتی تے مارے
سبھناں کولوں زورا کرکے یوسفنوں کے وڑیا
دیکھ حوالہ دہشت والا جاگ نبی نوں آئی
ہنجواں نال ڈٹھا یعقوبے چہرہ بھریا ہویا
تھرتھر کنبے پیا کلیجہ ہائے ڈریا میں ڈریا
بہت ولاوے تے پرچاوے یوسفؑ گھٹدا جاوے
حضرت یوسفؑ بابل اگے ساری خواب سنائی

سُنکے باپ ہویا متفکر خوف پیا دل بھارا
خبر نہیں اس خوابوں یوسفؑ کیا تکلیف اٹھاوے
جنہاں وسّ بگھیاڑاں یوسفؑ خوابے اندر پھڑیا
دیہاں راتیں یوسفؑ تائیں اپنے کول رکھیندا
پُر تقدیر خدا دی طرفوں جس ویلے ڈھک آوے
وچ تفسیر امام غزالی ابن عباسؓ لیایا
ڈٹھا حُسن جمال پُتر دا ظاہر نبیؑ ربانے
ویکھ حیران تعجب ہویا دلوں دلیل گذاری
یا ایہ حور بہشتاں والی یا ایہ ملک نورانی
بھیس وٹا انساناں والا گھر میرے وچ آیا
بہت دلیلاں اس گل اندر کیتیاں نبیؑ ربانے
قدرت والے بحر وچالے لکھ غوطے کوئی کھاوے
تک تک حُسن پیارے دلوں جنبش دل وچ آیا
آیا نبی جلالیت وچ کنبیا خوف الاہوں
چھم چھم اکھیں وسن لگیاں مرناں ڈھاہیں دھاہیں
مکھ مبارک یوسف اُپر ہنجوں ڈگیاں بھائی
کیا ویکھے جو باپ پیارا ہنجوں نیر چلاوے
اے بابل میں تیرے اُتوں جان کراں قربانی
تاحضرت یعقوبؑ پیغمبر اپنا حال سنایا
رُوپ انوپ تیرا ثانی دنیا وچ نہ کائی
نوں یوسفؑ ہیں چند نورانی یا سورج آسمانی
ایہ گل سُنکے یوسفؑ کہیا سچ تساں فرمایا
چن سورج وچ عقل نہ کوئی میں وچ عقل کمالی
مینوں رب دتی گویائی بینائی شنوائی
نقش کمال دتا رب مینوں ہور لکھاں وڈیایاں

استھیں تجھے یوسفؑ کولوں وچھڑے نہ پلکارا
بیقرار رہے وِنراتیں اک پل چین نہ آوے
مت اوہ دسّے بھائی ہوون چور دلیں وچ وڑیا
اک اکلیاں نال بھراواں ہرگز جان نہ دیندا
عقلمنداں دی عقل بھلاوے چارہ پیش نہ جاوے
گود اپنی وچہ یوسف تائیں ہکدن باپ سوایا
لوروں لاٹاں نکل حُسن دیاں جاون عرش ٹکانے
گھر ساڈے وچ اللہ مالک ایہ کیا چیز اوتاری
یا ایہ چند فلک تھیں ڈگا یا سورج آسمانی
بندے عاجز اندر اِنتا کیونکر حُسن سمایا
ایہ قدرت خالق والی کون خدا بن جانے
اس سمندر بے پایاں دا کجھ سر پیر نہ آوے
ہیبت قدرت رب سچے دی دلنوں دھکا لایا
ایسا وقت ہویا اک نازل خالق دی درگاہوں
دلنوں جوش جذبوں اوہ بند ہوندا ناہیں
اوسے ویلے یوسفؑ تائیں جاگ شتابی آئی
درد کمالوں حضرت یوسفؑ بابلنوں فرماوے
کیہڑی بات رووایا تینوں اے محبوب حقانی
فرزندا اج حُسن تیرے تے سالوں پکڑ رووایا
خبر نہیں ایہ صورت تیری کیا تے رب بنائی
گھر میرے تشریف لیا یوں بن صورت انسانی
ایہ چن سورج دے نالوں میرا شان سوایا
مینوں علم دتا رب والی ایہ دو علموں خالی
چن سورج وچہ میرے ورگی ہرگز صفت نہ کائی
جنت حوراں میریاں کاسن رب غلام بنایاں

جو جو ہر رب جہنوں بخشیا اوہنا نوں وچہ نہ کوئی
وچہ اصلاں دے حضرت یوسفؑ سچی بات سنائی
جو کجھ عزت نبیاں تائیں بخشی خالق سائیں
ظاہر باطن چوویں طبقیں جو مخلوق خدا دی
اپر کرنا فخر نہ ہرگز جائز مول کسے نوں
اللہ باہجوں جو کوئی اپنا فخر بیان کریندا
ہر خوبی تے ہر وڈیائی لائق شان خدائی
عارف آکھن عاجز ہوندا جو کوئی غالب آوے
ہیراں ہیٹھ ملیوے گارا محلاں لائق ہوندا

ہیریاں مثال اوہناندی کدوں برابر ہوئی
چن سورج نوں نبیاں اگے کیا خوبی وڈیائی
چن سورج دا شان اوہناندں ہرگز پہنچے ناہیں
ہر ٹے نالوں عزت نبیاں کیتی رب زیادی
فخر تکبر تے وڈیائی لائق ذات ربے نوں
بے پرواہے دی درگاہے ہکدن لیکھا دیندا
ناقص چیز منی دے قطرے کی کرنی وڈیائی
پہلوں جو کوئی ہیناں ہووے رب اسنوں وڈیاوے
سونا جیوں جیوں بنے اوچیرا وچہ کٹھالی پوندا

دانہ پست افتد زبردستش رکنند
خوشہ برسر مے کشد پستش کنند

دانہ جیوں جیوں نیواں ڈگدا اچا اسنوں کردے
ایہو مثال تکبر والی جس کیتا سو مویا
سنو حقیقت حضرت یوسف جاں اوہ سخن سنایا
بیٹے نوں فرماون لگا روکر نبی سوہارا
رب سچیدی بے پرواہی یاد نہ رہگئی تینوں
کتھے غفل گیا تدھ یوسفؑ کی تیرے من آیا
توں بیٹا یعقوبؑ نبی دا خاص حبیب الٰہی
خودی تکبر تے وڈیائی لائق رب نوں آئی
اوہ اکبر اوہ اعظم ہر تھیں اوسینوں ہے پاکی
جو کوئی کرے تکبر اکس بن پاوے اوہ سزائیں
چونہہ شخصاں نے کبر غروروں غلطیدا ایک پیتا

بنا حدوں بلندی پکڑے دانا لیں وڈھ دہر دے
جس نے اپنا آپ وڈیایا عزتاں والا ہویا
رب جباروں یعقوب بنیوں خوف دلیوچہ آیا
ایہہ کی سخن کیتوئی کملا لاڈلیا دلدارا
ایسا کبر خداوند باہجوں لائق نہیں کسینوں
ایسا لفظ تکبر والا کیوں تکر تدھ الایا
سوہنے مکھ تیرے تھیں یوسفؑ ایہ گل سجدی ناہیں
ہور کسینوں اس گل اندر لائق نہیں سمائی
اسدی ریس نہ کردا کوئی نوری ناری خاکی
ماریں دم اجیہا یوسفؑ کیا طاقت تدھ تائیں
حال آنہاندا دساں تینوں جنہاں تکبر کیتا

## تکبر اوّل ملائک

اوّل ایہ قرآنوں ثابت ذکر خدا فرمایا
حضرت آدم نوں رب خالق جاں سرجن تے آیا

پہلوں گل فرشتیاں تائیں کیتا حکم سچاواں
کون ہوسی اوہ ساتھیں چنگا ملکاں عرض گذاری
پھیر فرشتیاں سجدے پیکے کیتی عرض دوبارے
پان فساد زمیں دے اندر آکر شور جگاون
اسیں آکھاں تسبیحاں تیریاں بولاں حمد گرامی
آدم دی کجھ لوڑ نہ ہرگز یارب تیرے تائیں
کتنے سال ہزاراں ملکاں سجدیوچ گذارے
شوخی نال کیتا جداونہاں فخر عبادت بھائی
بندگیاندی لوڑ نہ کوئی ہرگز خالق تائیں
کرے غرور جو عملاں اوپر چاوڑ فخر کماوے
جدوں فرشتیاں چاوڑ کرکے اپنا آپ صلاحیا
عابد بنکے جنہاں فرشتیاں اپنی صفت پکاری
شیخی شوخی پیش نہ جاوے وچ دربار ربانے
کرکے خودی ملائک نوری سٹربل ہوئے کولے
اتنے برساں پچھوں اللہ کہیا پھیر اونہاں نوں
چاوڑ تساں جو کیتی اپنی وگی مار عقل دی
ڈھائیں مار فرشتے رُنے وچ دربار خدائی
بھل اساں گستاخی کیتی ورتی بے پرواہی
حکم ہویا سب عمل عبادت جو کجھ تساں کمایا
اینویں جیکر کبر غروروں بندہ بھی دم مالے
عملاں بدلے جیکر ملدے انعامات الٰہی
ہک ہک ساہ خوشی دا جیہڑا بخشیا اللہ باری
فخر عبادت کیتا ملکاں بھیجی رب ہلاکی
آدم دے حق جدوں فرشتیاں عذر الفاظ الایا
عزت شان جو آدم والا معلم میریتائیں

ہتن ہیں ہک خلیفہ اپنا وچہ زمین بناواں
آدم خاکی کراں خلیفہ حکم کیتا رب باری
کیا اوہ نیکی کرسن یارب خاکی جنس وچارے
ڈوہلن خون گناہ کماون تیری یاد بھلاون
وچہ عبادت شاغل ہر دم کردے ذکر مدامی
اسیں تمامی بردے تیرے کردے حمد ثنائیں
عجز نیازاں کرن وچارے خالق دی سرکارے
غیرت پاک خدا وند والی جوش اندیوچہ آئی
بے فرمانی رب سچیدا کجھ گھٹاندی ناہیں
لکھ برساندی عمل عبادت ہک پلوچہ روڑھاوے
کرکیا بدل آتش والا سبھناں اُتے آیا
پیا اللہ سبھناں تائیں ساڑ گیا یکباری
چوداں طبق خداوے خوفوں کنبن کھلے تمانے
ست سو برس گذشتہ ہوئے ہیبت تھیں نہ بولے
کنبھے گئی عبادت جیدا آیا مان تساں نوں
بولو ملکو ہجے تساں نوں ہے کجھ آس فضلدی
بخش کریما بخش کریما جو کجھ عیب خطائی
غیرت دیوچہ پکڑے جاساں ایہ گل معلم ناہیں
لکھ برساندا پوہر یا سارا ہکسے سخن اوڈایا
تقویٰ زہد عبادت ہر شے ضائع جاون سارے
لکھ برساندی بندگی قیمت ہک پانی دی ناہی
ادا نہ ہووے بدلہ اسدا اندر عمراں ساری
بے پرواہ نوں بھاوے ناہیں چاوڑ تے چالاکی
اِنّیِ اَعْلَمُ رب فرمایا ملکاں نوں دھمکایا
کامل علم میریدی ہرگز خبر تساں نوں ناہیں

دلوا ڈنگا میں آدم تائیں اتنا شان گرامی
اید ڈشکایت میرے اگے کینی تساں جنہاندی
پچھے وقت جناب میرے پوچھ حاضر ہوسن سارے
ہر ہر یالیوں عیب خطالیوں ہتھ کنانوں لاون
جاں اوہ میری خدمت اندر بجھ کے ہتھ کھلوون
نال کسیدے گل نہ کرسن اُچا دم نہ بھرسن
جسو یلے پھر فارغ ہوسن کنوں عبادت میری
عمل عبادت ذکر سخاوت جتنا قدر کماون
لکھ نکو یاں کرسن پھر بھی موسوں بنن نقصانی
ساڈی طرفوں لکھ ایذائیں پہنچن انہاں تائیں
پیٹ مچھی دے اندر ہکنی قید کرائے جاون
ہکناں گل انڈ ماں تائیں لوں لوں کیڑے پاواں
چیر سٹاواں ہکناں تائیں سر اُتے رکھ آری
ہکناں تائیں قرب حضوری بخشاں میں انعاماں
ہک کھوہا نو چہ غوطے کھاون پھر بھی مینوں بھالن
جس آدم دی بابت تساں کیتیاں ذکر ترایاں
ہور صفت ہک ایسی اسنوں لبساں عزت والی
نسل مبارک آدم دی تھیں نبی محمد کرساں
اس تھیں پچھے ہور پیغمبر پیدا کراں نہ کوئی
سُن فرمان ڈگے وچ سجدے جلد فرشتے سارے
حکم کیتا رب غسل سنوارو وضو کرو شتابی
غسل طہارت بلکے اللہ رحمت مینہ وسایا
حکم کیتا اے ملکو تساں کیتا گلہ جنہاندا
دھوتے جاون عیب انہاندے کہیا پاک الٰہی
پنجو یلے اوہ کرن طہارت سجدے اندر جاون

لوڑی ذاتاں اسلئے لگے ہوسن سب سلامی
جیوں اوہ میرے عاشق ہوسن مینوں خبر انہاندی
بنھکے ہتھ غلاماں وانگوں عرضاں کرن وچارے
کہن ثنائیں کرن دعائیں مڑ مڑ سجدے جاون
گل جنجالوں غیر خیالوں دور دوراڈے ہوون
پرت نہ ویکھن مول کسے ول اتنا میں تھیں ڈرسن
کہسن یارب ادا نہ ہووے سانتھیں بندگی تیری
کر کر سب بھلاون نیکی یاد نہ مول لیاون
بخش ریا تقصیر اساتھیں ہاں بندے نفسانی
پھر بھی صدقے صدقے ہو کر کہسن حمد ثنائیں
اوتھے بھی اوہ شوق اساڈا دلوں نہ مول بھلاون
کرکے صدق نبھاون پھر بھی ساڈا عشق سچالن
دو ٹکڑے ہو رہسن پھر بھی نال اساڈے یاری
حاضر ہو کر نال اساڈے کرسن نت کلاماں
امر میرے تابع ہوون قید قفیئے جالن
اوسے آدم خاکی اندر ایہ سب صفتاں آیاں
جسدا شان مبارک ہوسی کل صفتاں تھیں عالی
تاج جو ختم رسولاں والا اس دے پر دھر ساں
حضرت پاک محمد تائیں ایسی عظمت ہوئی
کتنی مدت سجدے اندر ڈگے رہے وچارے
غسل طہارت کیتا ملکاں دھوتی کل خرابی
اوہا غسل محمد یانوں رب عطا فرمایا
ہر ویلے ایہ غسل طہارت ہوسی عمل انہاندا
ہکی غسلوں جیویں تساڈی دھوتی کل سیاہی
پنجو قتا نکے عیب انہاندے جاندے نظر نہ آون

پھر ملکاں نے سجدہ کیتا پیش خداوند سائیں
اوسے حال سجوداں اندر رہن قیامت تائیں

پھر جس ویلے آدم تائیں خالق پاک اوپایا
سب فرشتیاں کولوں سجدہ آدمؑ پیش کرایا

غالب امر خداوند والا موڑ نہ سکے کوئی
خاکی نوں کروایا سجدہ خوب عدالت ہوئی

جنہاں فرشتیاں آدم تائیں سو سو طعن لگایا
انہاں فرشتیاں اسدے اگے سر سجدے وچہ پایا

واہ سبحان اللہ رب غالب خوب انصاف کریندا
جو کہے مندا کہے کسینوں آپے بدلے ویندا

خودی تکبر چھاوڑ یارو جو کوئی آجیا آیا
اوسینوں رب نیواں کیتا قدما نوں چہ رُلایا

عجز نیاز غریبی جو کوئی وانگ پذیر قبولے
فضلوں رب وڈیرے اسنوں خالی رہنے نہ تولے

## تکبر دوم ابلیس

دوجا آکھ سناواں تینوں ذکر تکبر والا
جویں قرآن مجیدوں ثابت کیتا حق تعالےٰ

چھ لکھ برساں زہد عبادت شیطوں پیا کمایا
وچہ حضور خداوند اس نے عالی رتبہ پایا

چوداں طبقاں اندر ہوئی اوسے دی سرداری
جُھک فرشتے سیر کراون ایڈی عظمت بھاری

دل چاہے تا جنت اندر سیر کرے من بھانے
دل چاہے تا پھرے تکیندا کرسی عرش ربانے

جس ویلے پھر آدمؑ نوں رب قدرتناں اوپایا
سجدہ کرو تُما ہی اسنوں ملکاں نوں فرمایا

کل فرشتیاں آدمؑ اگے سجدہ کیتا بھائی
ابلیسے نوں دلدے اندر بہت غرورت آئی

آکھن لگا میں آدم نوں سجدہ کراں نہ تولے
خاکی دی تعظیم اساڈا کیونکر چت قبولے

اپنی ذات اچیری اس نے آدمؑ نالوں جاتی
ایہہ ناسمجھ پئی سبھے وگسی قہر خدا دی کاتی

چھ لکھ برساں والی زندگی یاد رہی اس تائیں
کیا جانے جو ذرہ تکبر کرسی رب ازائیں

ہور فرشتیاں حکم خدا دا ترت بجا لیاندا
ذرہ خیال نہ کیتا اونہاں ذاتاں بند گیاندا

سب تھیں لگے سجدے ڈگا جبرائیلؑ سوہارا
تاہیں وچہ تمام فرشتیاں پایا منصب بھارا

ابلیسے نہ سجدہ کیتا آکڑ اوس وکھائی
اللہ صاحب آکڑ اسدی ہک پلو چہ گوائی

جس گلدا اس مان وکھایا شیطوں فخر کمایا
اللہ پاک تکبر اسدا وانگ بروت آڈایا

سنو حقیقت جاں اس سجدیوں کیتی رو گردانی
حکم ہویا کیوں تدھ اساڈی کیتی بے فرمانی

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ط

رب فرمایا اے ابلیسا کیوں ہویوں انکاری
سجدے اسدے تھیں میں جو ستے انہیں آپ سواری

اَسْتَکْبَرْتَ کبر کیتوئی یا آہیں توں عالی
کس گلوں تدھ آدم اگے گردن ناہیں ڈالی
اَنَا خَیْرٌ ابلیس بتایا میں بہتر اس نالوں
اوہ خاکی میں ناری میرا شان بلند کمالوں
کیونکر سیس جھکاواں اسنوں سجدے اندر جاواں
خاکی تائیں سجدہ کرکے اپنا قدر گھٹاواں
ایہ گل چھپی رہی نہ اسنوں ٹُٹ گیا منہ کالا
بے فرمانی کرکے پھر بھی رہساں عزت والا
رب ولوں جد وسّن لگے ذلت اتے خواری
دانشمنداں نوں اسو پلّے عقل نہ دیندا یاری
بندے نوں رب بزرگ کیتا کل خلقت تے بھائی
جو مغرور رہو جاون حکموں انہاں نہ عزت کائی
نال شیطان برابر سارے ہوسن حشر دیہاڑے
بن خنزیر جہنم جاسن شکلاں رب وگاڑے
جس پلّے شیطان خدا دے امروں مُکھ بھنوایا
آدم نوں نہ سجدہ کیتا قہر الٰہی آیا
دھکیا گیا جناب الٰہوں حکم کیتا رب سائیں
فَاخْرُجْ مِنْهَا اس لٹے تھیں نکل شتابی جائیں
یعنے کہن فرشتیاں وچوں کڈھ دتا رب باری
یعنے کہن ایمانوں خارج ہویا نال خواری
یعنے آکھن جنت وچوں اسنوں رب کڈھایا
یعنے آکھن رحمت کولوں کڈھ کے دور دگایا
شاعر آکھے ہر شے کولوں ہوئی اسنوں دوری
ایسا دھک کڈھایا اسنوں آکڑ تے مغروری
صورت کل فرشتیاں والی کھسّی پاک الٰہی
کوجھی شکل ڈراویں ہویا ورتیا رنگ سیاہی
اکھیں نکل الہنیاں وچوں سینے اُپر آیاں
جتول جائے ماراں کھاوے دور ہویاں وڈیایاں
رحمت بدلے لعنت وسی منہ کالا دہر کاروں
روز حشر تک پھر دھکیندا لعنت تے پھٹکاروں
یک اوہ وقت آہا جو ہردم پھرن فرشتے چاہی
ہن کوئی کول کھلون نہ دیندا ایسی شامت آئی
ذرہ سخن تکبر والے کڈھ دتا سرکاروں
محرم کولوں مجرم ہویا اک نقطے دے پاروں
محرم مجرم اکو صورت اس خوفوں جند جاوے
مت اوہ نقطہ مجرم والا محرم دے سر آوے

## غزل

آکھ نذیرا احمد الٰہی سر سجدے وچ دہریئے
قہر الٰہوں بے پرواہوں خوف ہمیشہ کریئے
خاوند ساڈا پاک تعالےٰ اپنی مرضی والا
جیویں اوہ آکھے اونویں کریئے کھولہ ڈبیئے خواہ تریئے
اپنا دخل نہ دیئے ہرگز اسدے امر وچالے
امروں باہر قدم نہ دھریئے ہر فیلے پیئے وڑیئے
فخر تکبر تے وڈیائی اسنوں مول نہ بھاندی
عجز نیاز کمینے بن کے کریئے جتنا سریئے
اچیاں ذاتاں اتے صفاتاں اُتھے کم نہ آون
نیویں سرکے ڈرتے جھڑیئے اچا دم نہ بھریئے
بندگیاں بھی باہجھ نیازوں گند گیاں ہو جاون
بھاویں لکھ عبادت کریئے بھید وچے وچ جریئے

مان غرور تکبر سارے خود لیوں ہٹ کنارے
بلدی آتش اندر وڑیئے تا ٹھنڈک وچ ٹھریئے

جیکر مالک دشمن ہتھوں قتل کرانا چاہے
سیس نواکے اگے دھریئے خواہ بچئے خواہ مریئے

سنو حقیقت جس دم شیطاں رد ہویا درگاہوں
لعنت روز قیامت تائیں آتری قہر الاہوں

حکم کیتا رب لامکاں تائیں اسنوں مار اڈاؤ
رحم مقابلے رحم کرو سب پتھر سخت وساؤ

موڈھیاں اپر جنہاں فرشتیاں کتنی مدت چایا
انہاں فرشتیاں ابلیسے نوں پتھر مار اڈایا

مارو مار ہوئی چوطرفوں نٹھا کتنے ولائی
چھ لکھ برساں والی بندگی ہرگز کم نہ آئی

منہ سر نک سجا کے اوتھوں دوڑیا ماراں کھاندا
گل استاد فرشتیاں والا پت لہائی جاندا

ویکھ فرشتے قہر الاہوں ہیبت دل وچ آوے
خوف جلالیت تھیں سبھناں سر سجدے وچ پائے

کتنکے حال اساڈے اپر آوے غضب قہاری
سجدیاں وچ کہن تسبیحاں رو رو کرن زاری

ایسے ڈرے ہواج دن تائیں کردے حمد ثنائیں
اوسے حال سجوداں اندر رہن قیامت تائیں

جس دن اپنا بگل بجاوے اسرافیل سوہارا
دہشتناک آوازہ سنکے کنبے عالم سارا

اس دن سن قرنا آوازہ اٹھن ملک نورانی
سجدے تھیں سر چاون سارے بولن حمد ربانی

کہسن حق عبادت ساتھیں ہوئے نہ پورا آیا
ایہ کی سخت ڈراون والا کسے آواز سنایا

حکم ہووے ایہ آخر والا بجیا بگل حضوری
گل میعاد خلائق والی ہو چکی اج پوری

سنکر ملک کہن تسبیحاں بولن حمد ربانی
اسنھیں پچھے ساری خلقت پلو وچ ہوسی فانی

جد شیطان نکالے اپر وقت نزع دا آوے
قبر مبارک آدم دی تے روندا روندا جاوے

عرض کرے اے آدم جیکر ایہ دن معلم ہوندا
سب تھیں اول تیرے اگے میں سجدے وچ پوندا

اپر فخر بھلایا مینوں پایا قہر الہی
دھکیا جاساں ذلت پاساں ایہ گل معلم ناہی

ایسے طرح قیامت دے دن ہوسن لکھ ہزاراں
جیونکیوں روسن تیویں ہوسن قہر غضب دیاں ماراں

بن سنت توحیدوں ہرگز نفع نہ پاوے کوئی
پیر ولی یا زاہد وچے سب دی قرقی ہوئی !

دفتر کالے عملاں والے جاں سرکارے آون
پاک نبی خود منصف ہو دن سب سنائے جاون

بدعتیاں لے لکھ مرلین بے فرمان رسولی
سنت چھوڑ رسول اللہ دی بدعت جنہاں قبولی

اہل نفاق عدالت اندر جس دن لیکھا بھرسن
پاک رسول اونہاں تدیتائیں خود پھٹکاراں کرسن

خود چالان کراون حضرت دوزخ طرف اٹھاندا
بدعت شرک نفاق والا کوئی نجات نہ پاندا

جو مومن وحدانیت ربدی پوری منن والا — ہر کم وچہ مقدم رکھے سنت والا چالا
بھاویں اوگنہارا ہووے فسق فجور کماوے — تابھی نال شفاعت اس نوں پاک نبیؐ بخشاوے
یارب سایل عاجز بندہ عرض کرے ایہ تینوں — کریں نصیب حبیب اپنے دی خاص شفاعت مینوں

## تکبّر سوم فرعون

تکبر کیتا فرعون تریجا جس خدا اسدوایا — غرق کیتا رب اسدیتائیں لشکر سنے ڈوبایا
اول جیوں اس ظلم کمایا مڈھوں پکڑ کہانی — تھوڑی تھوڑی تیرے لگے کرساں بلت وہانی
موسیٰؑ جیوں تولد ہویا نبی خدا داپیارا — اسدے مارن کارن جیوں اس زور لگایا سارا
قدرت نال بچایا اسنوں رب بچاونوالے — اس فرعون کمالے والے سنو عزیزو حالے
نام ولید آہا اوہ کافر مصعب دا اوہ جایا — مصعب شاہ ریان دا بیٹا جس سب مصر جھکایا
شہر مصر دے اندر ہوندی جس حاکم دی شاہی — لقب اسدا فرعون سدیندے چال قدیموں آہی
ایہ فرعون جو موسیٰ والا بلخوں رلدا آیا — شہر مصر دے اندر اسنوں رب سردار بنایا
کجھ مدت منگ کھاندا رہیا وچہ مصر دیاں گلیاں — شروع کیتی پھر محنت اسنے خوب مزوریاں چلیاں
اکدن لگے شاہ مصر دے ہویا وچ سلامی — رحم پیا دل شاہ مصر دے سن حالات تمامی
گورستاناں نوں وچہ داروغہ اسنوں شاہ بنایا — ہریک مردے اُپر ظلموں اس تاوان لگایا
جو کوئی مردہ دبن جاندے دبن مول نہ دیندا — ایسپر یک یک درم سونے دا ہر میت سر لیندا
پیا وبا مصر دے اندر خلقت بہتی موئی — فرعونے نوں دولت ولوں انت نہ رہگیا کوئی
اس تھیں پچھے شہر مصر دا اوہ داروغہ ہویا — جلدی پھیر وزیر مصر دا اسدی بختیں ہویا
فرعونے نوں ملی وزیری کھلا نیک ستارا — جاں رب قسمت کھولن لگدا ایوئیں کھلدی بارا
شاہ مصر فرعونے تائیں بہت دتی وڈیائی — نالے وچہ رعیت اس نے عزت عظمت پائی
سنگی ہور آہا اک اسنے پچھوں نال لیا زرا — رستے وچوں رلیا ہیسی نام ہامان سداندا
ہکدن شد فرعون نکارا کہندا اسدیتائیں — دل چاہے جو خلقت اندر میں بھی رب سدائیں
اس کہیا جو اجے تیرا ہے کجھ کم پھیرا — جتنا چر کا دعوی کرسیں بنسیں رب پکیرا
حالاں توں احسان مروت لوکاں نوں چہ کمائیں — جاں سب خلقت تابع ہوسی تاں توں رب سدائیں
القصہ پھر ہولی ہولی آمس پیر لیا رے — نال مروت لوک شہر دے تابع کیتے سارے

فوت ہویا جد شاہ مصر دا لوکاں متا پکایا
لگا کرن حکومت اپنی شہر مصر وچہ جاری
سدہ ہامان وزیر بنایوس سنگی اپنا پیارا
پورے طور تسلّط جیدم بیٹھا آن آنہاندا
اَنَا رَبُّکُمُ الْاَعْلٰی میں ہاں رب تساڈا اعالی
سب تھیں اوّل سجدہ کیتا اس ہامان نکارے
دوجی قوم آہی اک اوتھے سبطی نام سداون
اوہ اسرائیل نبی دی قوموں آہے لوک گرامی
پھر اسرائیلیاں ساریاں تائیں سد فرعون بلایا
آنہاں کہیا جو جد اساڈی سی یعقوبؑ سوہارا
جسنوں سجدہ اوہ کرینیدے اساں بھی اسنوں کرنا
بہت ڈرایلنے دھمکایا کافر اونہاں تائیں
پہلوں اسرائیلی سارے خادم اوس بنائے
ہکناں نوں اس واہی سونپی ہکناں چوکیداری
ہکنی اٹاں تھین بٹھے ہکنی کلر ڈھوندے
بن تنخواہوں نوکر سارے نت بگار کریندے
جستھیں ادا نہ ہوندے جنزیہ شوریج ڈیندیائیں
عورتاں اسرائیلیاں پاسوں سوتر آن کتاندے
بہتی مدت گذری اینویں پھر فرعون بلائے
آکھن انہاں مصیبتاں کولوں اسیں نہ ہرگز ڈرینے
ایہ گل سنکے کافر تائیں بہتا غصہ آیا
حکم کرے سب اسرائیلی جلدی قتل ہو جاون
سنکے حکم قتل دا سارے لوکے مرد عقائدی
جے ہن قتل کریں توں سانوں ہکپل تنگی آئے
ڈٹھی جد فرعون انہاندی ایڈ محبت ربدی
کر مصلاحت فرعونے نوں اُپر تخت بٹھایا
پہلوں سب رعیت اُپر کردا ترس مکاری
دو ہاں رلکے شہر مصر دا خادم کیتا سارا
تد فرعون رعیت تائیں ایہ گل آکھ سناندا
سجدہ کریو میرے اگے جے چاہو خوشحالی
استھیں پچھے کل امراواں ہور جو قبطی سارے
اُنہاں نہ ہرگز سجدہ کیتا واحد رب مناون
قبطیاں سجدہ کیتا سبطی نٹھے دور تمامی
کیوں تسیں سجدہ کرو نہ ہنیوں غصے نال الایا
بھی اسحاقؑ پیغمبر جیہڑا رب دا خاص پیارا
تابعداری اونہاندی تھیں قائم نہ باہر دھرنا
ایپر ہکیاں صدقالوا لے موتوں ڈردے ناہیں
مرد زناں سب چھوٹے وڈے کیہیں کاجیں لائے
ہکناں کم لوہار دا لایا ہکنی کرن اُساری
گھڑ گھڑ پتھر ہک وچالے ہر دم عاجز ہوندے
بڈھڑے جو نہ لائق کم دے جزیہ نت بھریندے
رکھے قید مہینہ اسنوں ہکے مشکاں باہیں
نالے کپڑا آنہاں کولوں دے تکلیف آناوے
ہن تا سجدہ کریو مینوں کہ ہر نال ڈرائے
بھاویں قتل کراویں ایپر سجدہ مول نہ کریئے
اوسے وقت جلاداں تائیں اپنے پاس بلایا
پیر پیش نہ سجدہ کردے شوخی ناز وکھاون
بیشک مارو ساڈے تائیں مرنا ہکسے واری
دائم والی سختی کولوں ایہ جندڑی بچ جاوے
تا ہو تیل کڑاہاں اندر حکم سناوے جھبدی

وڈے عظیم کڑاہ منگائے آتش سخت مچائی
بلن لگا تیل کڑاہیں گندر رفنا لئے اوبھارے
سجدہ کرو تمامی مینوں جیکر جند پیاری
جاں جاں تیکر میرے اُپر نا ایمان لیاسو
ایہ گل سُنکے آکھن لگے مومن رب دے پیارے
سجدہ کراں نہ تیرے اگے ہرگز مول کدائیں
باہجھ خدا جو ہور کسینوں مشرک سجدہ کردا
جیکر پاس اساڈے ہووِن لکھ ہزاراں جانی
سُن فرعون پکارے ظالم غضبوں بھریا پیتا
پکڑ پکڑ کے سُٹی جاوِن وِچ کڑاہاں سارے
پچھلیاں تائیں آکھی جاوِن موتوں مول نہ ڈرنا
آؤ جلدی آؤ جلدی سارے رل چلاہاں
وارو واری کھیڈے جاوِن سب مقبول ربانی
رنگن عشق الٰہی اندر جو کوئی صدقوں وڑیا
وِچ حضور خداوند والی سبھ تمامیاں ڈالے
روز قیامت عذر کریسن بعضے لوک گناہی
جیکر تیرا حکم اسانوں اُتھے کوئی سُنا تدا
حکم ہووے لیاؤ انہانوں دوزخ اگ کنارے
امر کرے رب جیکر میرے آہو تسیں پیارے
بعضے ترت لگاوِن چھالاں ہرگز نہ مول لیاوِن
آکھن یارب اس آتش وِچ ڈِگن توں جی ڈولاندا
حکم کرے رب بس تساڈی ڈِھونڈ لئی گل ساری
ساہمنے میرے امر میرے تھیں تسیں ہوئے انکاری
پکڑ فرشتے دوزخ سٹّن اونہاں تمامیاں تائیں
حکم ہووے جے دنیا اندر حکم میرا پیا پالدے

پایا تیل کڑاہاں اندر گندر رفت بھی وچ پائی
تا پھر اسرائیلیاں تائیں کافر سد پکارے
نہیں تاں انہاں کڑاہاں اندر ڈالدیاں یکباری
یاد رکھو اس تیل تتے وِچ سب جلائے جاسو
اساں چڑوکے رب اپنے تھیں جاناں تے سر وارے
رب سچے بن ہور کسینوں سجدہ جائز نائیں
وڈ وڈاں جہاناں وِچ ہو کالا کافر ہو کے مردا
گھول گھمائیے رب اپنے تھیں جسدا کوئی نہ ثانی
پکڑو ڈالو وِچ کڑاہاں سجدہ جنہاں نہ کیتا
جنہوں ڈالن اوہا زباناں وحدت ذکر پکارے
عشق الٰہی اندر مرنا ہرگز خوف نہ کرنا
جنہاں خدا دل جاناں ہووے کچھ نہیں صلاحاں
رنگن وحدانیت والی چڑھی انہاں دے بھانے
کدیں نہ ہرگز پھکا ہوسی رنگ اجیہا چڑھیا
چھالاں مار وڑے وِچ دیگاں پکیاں صدق والے
یارب تیرا حکم اسانوں ہرگز پہونچتا ناہیں
کیا مجال اساڈی آہی عمل نہ کیتا جاندا
کیا ویکھن جو اگ دوزخ دی سخت الٹی مارے
ہُن اس آتش بلدی اندر داخل ہو و سارے
بعضے فوراً کنیں لگن نیڑے مول نہ جاوِن
دنیا وِچ اک چنگی پھنک تاں ماتاں سہار نہ جاندا
جیوندا حکم میرے تسیں کردے فرمانداری
دنیا وِچ بھی اینویں تساں کرنی سی بدکاری
داخل ہو نبوا لیاں آپر رحم کرے رب سائیں
جیہڑے اج دیر نہ لائی انہاں اینویں عمل کمائے

بخشیا اساں انہاں ندیتائیں سب خلاصی پاون
سنو حقیقت جاں فرعونے اتنا ظلم کمایا
موت شہادت ملی انہاں نوں رحم خداوند کیتا
ویکھن پئے تلیندڑے اکھیں اپنے بھیناں بھائی
پڑھ بسم اللہ رب اپنے ول دہانے مرور بانے
سارا دن فرعونے رکھی ایہا کار روائی
پھر ہور صلاح ہامان دتی جو ہن ایہ ناہیں ڈردے
بہت شہید ہوئے تہن اینویں ضدوں باز نہ آون
چھوڑ دیہو تہن مارو ناہیں مارن نفع نہ کوئی
چھوڑیا پھیر انہاں ندیتائیں دسیاں مشکل کاراں

دوزخ کنوں نکالو جلدی جنت ڈیرے لاون
اسرائیلیاں تائیں تتیاں تیلاں وچ جلایا
سرویکھے ایمان خریدیا صبر پیالہ پیتا
پھر بھی وچ ایمان اپنے دے فرق نہ پایا رائی
جو اس طور وہانے اوہا مالک دے دل بھانے
ستر ہزاراں اسرائیلیاں موت شہادت پائی
سجدہ مول نہ کردے تینوں اینویں رہسن مردے
خدمت کون کریسی جیکر سارے مارے جاون
آپے حکم قبولن تیرا جدوں خلاصی ہوئی
جیونکر نوکر سنایا مجھے پاس تمامی یاراں

## ذکر تولد شدن حضرت موسیٰ علیٰ نبینا وعلیہ السلام

پھر اکدن کافر سفنہ ڈٹھا نکلی اگ کمالاں
اس سارا شہر جلایا اسرائیلی کوئی نہ جلیا
تختوں ہیٹھ وگایوس کافر منہ سرہٹی بھریا
سد نجومیاں تائیں کافر دسیا خواب حوالہ
اوہ سارے قبطی مارو بچاسی کھسے تیری شاہی
سن تعبیر تمامی دایاں کافر سد بلایاں
جو اسرائیلیاں وچوں لڑکا پیدا ہووے کوئی
تے لڑکی تنہاں نہ مارو کوئی کافر حکم سنایا
نوے ہزار او نہاں دا لڑکا کافر قتل کرایا
چھوٹے قتل ہوون تے وڈے موتوں مر جاون
جو چھوٹے بچے تدھ مرائے وڈے موت کھپائے
اپنی ہتھیں کسنے پوسن کم اساں نوں سارے
سال معاف کروتے دوجے سال نہ چھڈو کوئی

بیت مقدس طرفوں آتش آئی وانگ مثالاں
نالے نانگ وڈا اک آیا کافر لوں اس ولیا
تن راتاں لوچ اینویں ہویا کافر وا ہڈا ڈریا
انہاں کہیا ہک لڑکا ہوسی وڈیاں شاناں والا
اسرائیلیاں وچوں کرسی اسنوں پاک الٰہی
کیتوس حکم او نہاں ندیتائیں جو ہویلے اوہ آیاں
جدیاں قتل کرواس تائیں عام اجازت ہوئی
ہر دائی دینال سپاہی ہک ہک خاص ولایا
تے بڈھیاں اسرائیلیاں تائیں ملک الموت بلایا
تا قبطی سارے فرعونے لوں آکر عرض سناون
خاص مول نہ رہیا کوئی خدمت کون اٹھائے
ایہ گل سن فرعون نکالے چاہڑیا حکم دوبارے
قبطیاں ندسی آسائش کارن ایہ مصلاحت ہوئی

پھر جیہڑے سال مریندے ناہے چھوٹیاں بچیاں تائیں
جس وِرہے وِچ قتل کرندا آہا حکم ضروری
اُسلے مارن کارن کافر بہتے زور لگائے
بندوبستاں وچ فرعونے کسر نہ باقی چھوڑی
ساریاں بندوبستاں تھیں اوہ بندوبست خدائی
راتیں ویلے پیدا ہویا موسیٰ نبیؑ سوہارا
جیوں جیوں دائی ویکھے اسنوں دل وچ شفقت آوے
اوڑک مائی نوں سمجھائی حال حقیقت ساری
اِسلے مارن کارن ہرگز دل نہیں چاہندا میرا
دائی نے پھر گوشت لیکے اک ہانڈی وچ پایا
گھر عمرانے لڑکا ہویا میں اوہ مار لیائی
ہانڈی کھول نہ ڈٹھی اونہاں کر اعتبار سدہارے
گھر عمرانے لڑکا ہویا دائی وٹ لگایا
جلدی جاکے لیو تلاشی حکم ہویا کوتوالاں
جا کوتوالاں لئی تلاشی لڑکا نظر نہ آیا
بلدی آتش اندر اس نے سٹیا موسیٰ تائیں
وچ تنور نہ جھاتی پائی وہم خیال نہ آیا
پھجوں ماؤں تنور وچالے اٹھ کر جھاتی پائی
دِتی رب زبان موسیٰ نوں قدرت نال بُلایا
وانگ خلیلؑ ایہ آتش مینوں ٹھنڈ سلامت ہوئی
مائی آکھیا بلدی اگوں کویں نکالاں تینوں
تا پھر مائی پڑھ بسم اللہ ہتھ تنور وگایا
خوف کرے مت رووے موسیٰؑ سُنے سپاہی کوئی

اُس برسے ہاروںؑ پیغمبر سرجیا خالق سائیں
اُس ورہے وچ حضرت موسیٰؑ لیا تولد نوری
ایپر جسنوں رب اوپائے جیہاں کون مٹائے
ایپر سب تجویز جو اسدی اللہ چا لک توڑی
اُسدے نال برابر ہونا کسدی طاقت آئی
دائی نظر کیتی جد اسول لگا بہت پیارا
قتل کرن تے ہٹھ نہ لوڑندا رو رو نیر وہاوے
اے مائی اس لڑکے میں وچ الفت والی بھاری
مائی نے لکھ شاباش پائی عجب عقیدہ تیرا
کر کے بند سپاہیاں تائیں اوہ گوشت دکھلایا
ویکھ سپاہیاں باور کیتا جھوٹھ نہ آکھے دائی
وِچ نجومیاں فرعونے نوں خبر دِتی سرکارے
کول مائی دے لڑکا جیوندا کسے نہ مار گوایا
لڑکا مارو بنھ لیاؤ کمر کس ون والاں
بھین موسیٰؑ دی مریمؑ سی اس وچ تنور وگایا
بہت تلاش کیتی کوتوالاں بھال ہوئی ہر جائیں
فر گئے سب تلاشی لیکے موسیٰؑ رب بچایا
دل وچ اسدی زندگی والی آس امید نہ کائی
کجھ افسوس نہ کھائیں ہرگز مائی نوں فرمایا
باغ اندر میں بیٹھا ہویا ضرر نہ پہونتا کوئی
حضرت موسیٰؑ آکھن لگا بیشک کڈھ لے مینوں
امن امان نکالیا بیٹا رب دا شکر الایا
رب الہام کیتا پھر اسنوں خبر قرآنوں ہوئی

وَاَوْحَیْنَآ اِلٰٓی اُمِّ مُوْسٰٓی اَنْ اَرْضِعِیْهِ فَاِذَا خِفْتِ عَلَیْهِ فَاَلْقِیْهِ فِی الْیَمِّ وَلَا تَخَافِیْ وَلَا تَحْزَنِیْ
اِنَّا رَآدُّوْهُ اِلَیْكِ وَجَاعِلُوْهُ مِنَ الْمُرْسَلِیْنَ

رب فرماوے وحی کیتا اساں ماں موسیٰؑ دی تائیں
پھر جس ویلے خوف کریں توں دل وچ خطرہ آوے
صحیح سلامت کول تیرے تس آپے موڑ لیاواں
سن الہام الٰہی مائی اُس نوں شیر پلایا
حکم کیتا جد اندر خانے ہک صندوق بنائیں
گھر ترکھاں گیا تا اُس نے سنی منادی بھائی
بہت انعام ملے گا اسنوں دولت مال عطائیں
جاواں چل کے اس لڑکے دی خبر کراں سرکارے
جد اس ایہ ارادہ کر کے باہر قدم ٹکایا
دھس گئے پیر زمیں دے اندر دونویں گٹیاں تائیں
جیکر ایہ گل ہتھ کسے نوں دسی لالچ یاروں
سن آوازہ ڈریا عاجز توبہ وسے ور آیا
نکلے پیر زمیں دے وچوں اکھیں ہلیاں نالے

ایہ جو دودھ پلانوں اسنوں ہرگز خوف نہ کھائیں
وچ دریا وگائیں اسنوں پاک خدا فرماوے
اس گلدا غم کریں نہ ہرگز مرسل خاص بناواں
بھی صندوق بناون کارن ہک ترکھان سدایا
تا جو اسو چہ گھت رڑھایئے حضرت موسیٰ تائیں
اسرائیلیاں نداپئت جو کوئی دسے نال صفائی
ایہ گل سنکے طمع پیا دل اس ترکھانے تائیں
دنیا لالچ کئی ہزاراں کافر کر کے ماراں
حکم خدا تھیں اَنھاں ہویا رستہ نظر نہ آیا
غیبوں ایہ آوازہ آیا ہوش کریں ہٹ جائیں
غرق ہو جاسیں غرق ہو جاسیں کر توبہ اسکاروں
بخش خدایا بخش خدایا ہتھ کنا نوں لایا
کر صندوق تیار شتابی کینوس آن حوالے

## معجزہ حضرت سرور کائنات صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم

وچ تاریخ حبیب اللہ دے راوی ذکر لیایا
طرف مدینے ہجرت کر کے چلے شاہ ابراراں
جو کوئی نبی محمدؐ تائیں لے پکڑ لیا دے
ابوجہل نے اپنے کولوں سو اٹھ دین کر یا
ابوبکرؓ بھی نال نبیؐ دے چھپیا کر کے دھائی
نام سراقہ آیا اسدا ہویا دلاور نامی
پہن لئے ہتھیار تمامی ہو اسوار سدھایا
ابوبکرؓ نے تکیا دوروں کافر دوڑیا آوے
یا حضرت اسوار اساں دل اوندا واگ اٹھائی
ہوئی قبول دعا نبیؐ دی پیش خدا وند سائیں

مکے تھیں جاں سرور عالمؐ قدم رنجہ فرمایا
ملک بہ ملکی اہل قریشاں گھل دتیاں اخباراں
یا پھر اسنوں مار دکھاوے دولت بہتی پاوے
بہت کفاراں اس لالچ تھیں قتل ارادہ دھریا
رستے اندر ہک کافر نے خبر نبیؐ دی پائی
سنیا اس نوں سنے جاندا نبیؐ گرامی
پاک نبیؐ دے مارن کارن آ گھوڑا دوڑایا
تا پھر پاک نبیؐ نوں تائیں ابوبکرؓ فرماوے
پاک نبیؐ نے اسدے حق وچ نیک دعا فرمائی
اللہ صاحب گھوڑا اسدا کیتا فیل اتھائیں

چائے پیر زمیں دے اندر غائب ہوگئے سارے　　ہو حیران نبیؐ دیتائیں کافر سد پکارے
یا حضرتؐ میں نیت بلے اپنا کیتا پایا　　تیرے قتل کرن نوں آیا اپنا پیر پھسایا
بخش معافی بخش معافی میں توبہ لکھواری　　تیرے حضور چہ برا ارادہ کراں نہ عمراں ساری
امن امان جے گھوڑا میرا نکلے ایس عذابوں　　مردیاں تائیں خادم تیرا رہساں فضل جنابوں
پاک نبیؐ پھر اسدے کارن کیتیاں نیک دعائیں　　صحیح سلامت گھوڑا اسدا کڈھیا اللہ سائیں
ویکھ سراقہ مسلم ہویا معجزہ پاک نبیؐ دا　　لکھ لکھ شکر گزارے ربدا کرکے صاف عقیدہ
تابعدار ہی پاک نبیؐ دی جیہڑا شخص کریندا　　ہر کھبنی دیوچوں اسنوں اللہ پاک کڈھیندا
سنو حقیقت اس ترکھانے جد صندوق بنایا　　مائی ہی کلیم اللہ دی خدمت وچہ لیایا
مائی کجھ انعام لیائی دین لگی ترکھانے　　تد خدمت وچہ عرض سنائی اس مقبول ربانے
دولت دی کجھ لوڑ نہ مینوں نہ حاجت انعاماں　　داخل کیتے خداوند مینوں تیریاں وچہ غلاماں
دلوں بجالوں میں موسیٰؑ دا خادم عمراں ساری　　بخش زیارت بیٹا تیرا دیکھ لواں ہکواری
مائی آن وکھایا بیٹا سوہنا چند نورانی　　نوری شکل مبارک اسدی دیکھ ہویا قربانی
چمے قدم مبارک دونویں سینے نال لگایا　　پہلوں حضرت موسیٰؑ اُپر اوہ ایمان لیایا
راتو راتیں مائی صاحب نال پیار نوہایا　　عطر عبیر لگایا نالے خوب لباس کرایا
کرکے بند صندوقے اندر لیگئی نیل کنارے　　اپنی ہتھیں روہڑیا بیٹا سونپ دتا ہرکارے

## وَقَالَتْ لِأُخْتِهٖ قُصِّيْهِ فَبَصُرَتْ بِهٖ عَنْ جُنُبٍ وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۵

پھر دھی اپنی نوں آکھن لگی مگر صندوقے جائیں　　ہور نہ کوئی پچھانے تینوں اپنا آپ چھپائیں
بھین موسیٰؑ دی مریم اسدے مگرے مگر سدھائی　　فرعونے اک گھر اپنے ول نیلوں نہر کھدائی
گیا صندوق اس نہر دے پاسے ہیٹھ محل فرعونے　　نال کنارے آنکے لگا آ صندوق نظر آیا جسنے
تخت اتے فرعون بیٹھا سی نالے اسدی رانی　　یعنی حضرت آسیہ خاتون جو مقبول ربانی
ڈٹھا جدوں صندوق اوہناں چاہیا اسنوں نکالاں　　اول ہتھ فرعونے پایا کرکے زور کمالاں
نکل گیا صندوق تھوں ہرگز ہتھ نہ آیا　　اوڑک پڑھ بسم اللہ اسدی بیوی آن اٹھایا
اس گل پوچھ حکمت الٰہی کافر ہتھ نہ لاوے　　رب جنہاں نوں پاک بناوے پاک انہاں ہتھ آوے
جو چیزاں رب پاک بنایاں پاک انہاں ہتھ آون　　جیکر کدی پلیداں لبھن نفع نہ مول اٹھاون
نکمیاں لوناں چھوڑ پیندا ہیرا نہ کر ایڈ کشالے　　تھوڑی وچوں بہتی آپے سمجھن سمجھانوالے

ہکی نکتے وچوں حاصل ہوون لکھ مثالاں
آسیہؓ خاتون مومن آہی اُس صندوق اُٹھایا
فرعونے نوں کہیا بیوی صاحب شان کمالاں
قتل نہ کرنا اسدے تائیں خاوندنوں سمجھاوے
اپنے پاس رکھاں میں اسنوں اپنا پُت بناواں
دائی ہوکے پالن لگے حضرت موسےٰ تائیں !
وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ اونہاں نوں خبر نہ ہرگز کائی
وڈا ہوکے ایہو لڑکا کرے خوار اساں نوں
کرن روایت آسیہؓ خاتون اسرائیلن آہی
بعضے کہن کلیم اللہ دی آہی بھین چچیری
فرعونے گھر بیٹھی آہی راوی خبر لیاندی
حضرت موسےٰ روندا روندا ہکدن اس نے چایا
موسٰیؑ دی ہک رال دہانوں اسنوں لگی بھائی
آسیہؓ خاتون ویکھ تماشہ دسیا خاوند تائیں
بیٹی تیری آپر لڑکے ہکو رال وگائی
تا فرعون پیار کمایا دلوں محبتاں لایاں
حضرت موسےٰ دودھ کسیدا مول نہ پیوے بھائی
حکم کرو تا میں ہک عورت ایسی سد لیاواں
کافر کہیا لیاؤ تا اس اپنی ماں لیاندی
ایپر خبر نہ فرعونے نوں ہے ایہ کون زنانی
اپنا آپ خلاوے حکموں کدیں نہ اوس جتایا

ہک پایا تا سب کجھ پایا لوڑ نہیں جنجالاں
کھول ڈٹھا تاں شکل فرشتہ لڑکا نظری آیا
گھر میرے فرزند نہ کوئی ایہ لڑکا میں پالاں
ہے ایہ ٹھنڈ اکھیں دی میری شاید نفع پہنچاوے
خاوند کہیا جیوں توں چاہیں میں کیوں عذر لیاواں
کرن پیار دلاسا دونویں چاون چائیں چائیں
کیا جانے جو شامت ساڈی گھر ساڈے وچہ آئی
ایہو لڑکا غرق کراسی کیا معلوم انہاں نوں
تاہیں حُب موسٰیؑ دی دلوچہ ڈالی پاک الٰہی
نسلوں شکل سنجہاتی اس نے تاں اُلفت لے گھیری
ہیسی مرض برص دی اسنوں کتنیاں برساں دی
بہت پیار کیتا ہتھ پھیریا گودی دیوچہ پایا
اوسے وقت بیماری اسدی جاندی نظر نہ آئی
ایڈ کرامت اس لڑکے وچہ کیا تعریف سنائیں
برص تمامی زائل ہویا پائی بدن صفائی
اُسدے دودھ پلاون کارن دایاں ترت بُلایاں
بھین موسٰیؑ دی حاضر آہی اُس نے عرض سنائی
جیہڑی اسنوں دودھ پلاوے کرے پیار سچا دل
کر بسم اللہ بیٹھے تائیں نت آ دودھ پلاندی
جتنی مدت دودھ پلایا بیوی رہی بیگانی
لکھ لکھ شکر گذارے ربدا بیٹا جس ملایا

فَرَدَدْنٰهُ اِلٰٓى اُمِّهٖ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ

رب فرمایا موسٰیؑ نوں اساں مائی کول پہنچایا
تا جو جانے رب سچے دے وعدے سچ سدا ہیں
یعنے اساں کہیا سی تینوں موسٰیؑ پھیر ملاواں

ٹھنڈیاں کیتیاں اکھیں اسدیاں سارا غم ونجایا
ایپر اکثر لوگ اونہاں دے ایہ گل جانن ناہیں
سو اساں میل دتا جھب اسنوں کیتا عہد سچا واں

جاں کجھ روز لنگھے فرعونے موسیٰؑ پیار دوں چایا
ہتھ ہکی وچہ داڑھی تائیں حضرت موسےٰؑ پھڑیا
کافر بہتا غصے ہویا لوکاں سند اکھیندا
نالے اس نے گلھاں میریاں مار چپیڑ اڈایاں
مار سٹو اس لڑکے تائیں کردا حکم جلاداں
آسیہ خاتوں نے فرمایا خفگی کرو نہ رائی
اسرائیلیاں وچوں ناہیں ایہ معصوم گرامی
جد ہامان سنی ایہ حالت دو آس تھال منگائے
تھال ہکی وچہ رکھے اس نے انگھے بال لنگیارے
دولویں تھال لیا کر رکھے حضرت موسیٰ اگے
نہیں تاں تھال انگیاریاں دے وچہ ہتھ اپنا ایہ ڈالے
جبرائیل خدا دے حکموں ہتھ موسےٰ دا پھڑیا
منہ دے وچہ بھی حضرت موسیٰؑ پائے اکدو کولے
آسیہ نے ہتھ رو کیا اسدا منہ تھیں اگ نکالے
آیا تد یقین فرعونے ایہ لڑکا اوہ ناہیں
اُجرت دودھ مقرر ہوئی ترہیہ دینار مہینہ
شیر مائی تھیں ہو پروردہ حضرت ہوئے وڈیرے
القصہ پھر منگے پر لے تاج نبوت پایا
سارا ذکر جے لوڑیں اسدا اوّل آخر تو ڑی
ذکر تکبر فرعونے دا پھر ہن یاد کچیوے
چونہہ سئے برساں نالوں اس نے دودھ حیاتی پائی
کدیں سرے نوں درد نہ ہویا کنڈا کدیں نہ پڑیا
ساری عمراں دشمن اس تے غالب کوئی نہ ہویا
رب سدایا ظلم کمایا سجدہ پیش کرایا
بہتی مدت اندر اس نے مانیاں عیش فلاحیں

منہ تے بوسہ دیون لگا جھولی وچہ بہایا
دوجے ہتھوں منہ اسدے پر خوب طمانچہ جڑیا
جھولی وچہ ایہ بہہ کے میری داڑھی ہتھے پٹیندا
وڈیاں ہویاں نال میرے ایہ کد کرسی بھلیایاں
ایہو ہے جس بیخ اساڈی پٹنی نال فساداں
ہے نادان ایاناں لڑکا اسنوں سمجھ نہ کائی
اسرائیلیاں دے نذھ لڑکے کیتے قتل تمامی
جیکر ہے ایہ اوہلا لڑکا ہن آزمایا جائے
دوجے اندر بھر کر رکھے سرخ یاقوت پیارے
جیکر ہے ایہ اسرائیلی یاقوتاں ول دگے
دیکھاں کیونکر ہون پذیرا کم خداوند والے
تھال انگیاریاں دے وچہ دسریا ذرہ نہ ہرگز سڑیا
کرن روایت تاہیں موسیٰؑ تھتھلا ہو کے بولے
خاوندلیں فرماون لگی ایہ لڑکیا نذرے چالے
چک پیا لیتا تے سونپیا ماں موسیٰؑ دی تائیں
یک دینار ہلے ہر دن دا ٹھہریا ایہ روزینہ
دن دن شوکت شان زیادہ کرن پیار بہتیرے
باقی حال نہ حاجت ایتھے جو اس نال دہایا
موسیٰؑ دی گلزاروں ویکھیں جو اس عاجز جوڑی
دور رہی اوہ منزل تچھے مطلب فوت نہ تھیوے
اتنی مدت اندر اسنوں مرض نہ کوئی آئی
شہر مصر دی ملی حکومت مال زیادہ جڑیا
موسیٰؑ نوں رب غالب کیتا تا اوہ ڈبکے مویا
اوڑک رب تکبر اسدا بھن ترو ڑ وچایا
آیا رب قہاری تے ہن موجاں کرسی ناہیں

موسیٰ نبی کلیم اللہ نوں حکم کیتا رب سائیں     جاہ فرعون نکارے نوں ہن ساڈا حکم سنائیں

کرو نصیحت اسدے تائیں چھوڑے مندیاں کاراں     نہیں تاں دینا اُپر اسنوں دے تصدیع ماراں

پھر اُسویلے کم نہ آوسی رونا تے پچھتاناں     آیا موول نہ ٹلے ہرگز قہر عذاب رباناں

توڑے لکھ کرے پھر توبہ ہو مجذوب نماناں     تاں بھی دھک جہنم اندر اسنوں اساں وگاناں

سُنکر حکم ربانا موسیٰ کافر دلیول دھاناں     کرے نصیحت اسدے تائیں مُن ربدا فرماناں

فرعوناں بے عونلے جے نددھ اپنا آپ بچاناں     آکھ زباں نوں کلمہ میرا چھوڑ تکبر ماناں

سجدہ کر توں اللہ اگے جو معبود پُراناں     جسدا کھاویں کھانا دانا اسنوں نہیں بھلاناں

پھر ایہ تینوں ہتھ نہ آوے ہرگز وقت وہاناں     قہر جدوں آنازل ہویا کسے نہ پھیر چھوڑاناں

اُسویلے دی توبہ تائیں رب قبول نہ پاناں     جے ہُن توبہ کرسیں ناہیں دوزخ جلے ٹکاناں

ظلم غرور تکبر ماناں تیرے نال نہ بھاناں     جس لشکر دا مان کریں توں پلو چہ رب ڈوباناں

موسیٰ کہے جو اللہ اگے لائق سیس نواناں     کہے فرعون جو میں لوکاں تھیں سجدہ آپ کراناں

موسیٰ کہے خداوند مینوں کر پیغمبر گھلیا     کافر کہندا تا پھر میتھے تیرا زور نہ چلیا

جیونکر جیوں حضرت موسیٰ اسنوں سدے طرف خدا دی     تیوں تیوں کافر کہندا تینوں کسمر ہوئی سوودادی

چالی سال رہیا جھگڑیندا حضرت موسیٰ بھائی     پر فرعون موکالے اسدی بات نہ منی کائی

تا پھر موسیٰ کافراں دے حق کیتیاں سخت دعائیں     بھیجیا رب طوفان انہاں نوں کتنیاں ہور بلائیں

قولہ تعالیٰ: فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ۷

رب فرماوے بھیجیا اساں اُپر اُنہاں طوفانوں     ترڈیاں چچڑ جوواں ڈڈاں نالے خون نشانوں

دُکھو دُکھ نشان اساں ایہ اپنے انہاں وکھائے     پر متکبر قوم کفاراں کفروں باز نہ آوے

پہلوں رب طوفان چڑھایا کانگ وگی دریاواں     کھیتی باغ اناج کفاراں روہڑ گئی ہر تھاواں

پھر کوٹھے رُڑھن لگے تاں کافر کہندے موسیٰ تائیں     ہُن ایمان لیاواں تیتھے دُور طوفان کرائیں

تا حضرت موسیٰ دعا فرمائی رب طوفان ہٹایا     کافر کافر رہے تمامی کوئی ایمان نہ لیایا

پھر آیا قہر کفاراں اُتے چچڑ پٹ پٹ کھاون     کدناں نالوں کھوہ کھوہ سٹن کیڑیاں نوں چہ پے جاون

وچ پیدا ہوون وچ مٹّن ماس انہاں نلے     ہو عاجز پھر موسیٰ اگے عرض سوال سناندے

یا موسیٰ جے ہُن رب ساتھیں چچڑ دُور ہٹاوے     ہر کوئی تیری پیغمبری تے پکا صدق لیاوے

پھیر دُعا فرمائی موسیٰ چچڑ رہیا نہ کوئی
پھر جوآں ڈڈاں گھر گھر اندر پھیل گیاں کفاراں
جُتّے جامے نال جوآنئے لبڑے گئے تمامی
رہیا سوادنہ گل کیدا بہت بے لذّتی ہوئی
موسیٰ نوں پھر آکھن لگّے کافر ہو تر حالے
نبی دُعا فرمائی دِتّا امن خداوند باری
پھر پانی سب کفاراں نوں لٰا خون خداوند کیتا
پانی صاف ہو جاندا جاں کوئی اسرائیلی پیندا
ندیاں نالے نال لہوڑے وگدے بھرے دسیون
رَتّو رت دسیوے انہاں نیر طے جان نہ ٹوردے
سخت ہلاک تھئے تاگئے فرعون وَتے فریادی
کہیا فرعون ایہ ساریاں باتاں جادو نال کریندا
آکھو اسنوں ہن اسیں تیرا دین قبولاں سارے
پھر کافراں حضرت موسیٰ اگے جا کر عرض گذاری
پھر بھی اوہ ایمان نہ لیائے اینویں ہٹ جھوٹا ون
ہکدن پھر فرعونے کہیا حضرت موسےٰ تائیں
تا حضرت موسیٰ عاصا اپنا اُپرہ زمین وگایا
وڈا سپ عظیم نہایت ڈاہڈی دہشت والا
کہن مفسّر ہاتھیاں وانگوں اسدے پیر تمامی
ستّر ہزاراں گردن اُتے پشم برابر تیراں
جھنگ سُٹے اوہ مونہوں سب زمین جلاوے
ایسی شکل ڈراویں آسدی ویکھدیاں جند جاوے
ویکھ پچھاہاں نٹھی خلقت بھلج پئی کفاراں
ست ہزار بندہ لے ڈنگہ ہکدن اندر مویا
دست لگے فرعونے تائیں ایسا خوفوں ڈریا

ویکھ نشان کفاراں تائیں کجھ تاثیر نہ ہوئی
ہر شے اندر کرتبل کر دیاں لاکھ ہزاراں
کر کر پونڈیاں کھانے اُپرہ اُپر ورتی بے آرامی
ڈڈاں شور مچایا وڈا امن نہ رہ گیا کوئی
مَن ایمان لیاواں جیکر ایہ آفت رب ٹالے
پھر بھی کافر موسیٰ کولوں ہے سبھے انکاری
کتنے روز گذشتہ ہوئے پانی کسے نہ پیتا
پھر جد کافر پیون لگے خون تمامی تھیندا
مومن پیون تے خوش تھیون کافر مول نہ پیون
جتول جاون چین نہ پاون پانی پانی کردے
آکھن کر کجھ حیلہ سازی بخش غموں آزادی
میں اوہ جادو جاناں ناہیں تافاں جھوٹھ مریندا
ایس عذابوں جیکر سانوں لے داویں چھٹکارے
تا نبیؐ دعا فرمائی صاف کیتا رب باری
فرعونے نوں سجدہ کردے رب دل مول نہ آون
جیتوں سچا نبی خدا دا معجزہ کوئی وکھائیں
اللہ صاحب قدرت تھیں اوہ عاصا سپ بنایا
پیر بہتّر اسدیتا ئیں بخشے رب تعالےٰ
ستّ سو دند اُسدے گز لماں کیتا رب گرامی
یا جیویں نیزے جنگ کرن نوں آئے گھت وہیراں
گھاہ انگوری اس دہرتی وچہ کدی نہ جمنا پاوے
بجلی وانگوں لگے کڑکے شوکے اُتے اڈاوے
ڈگ ڈگ کے ہکدوجے اُپر دیون جان ہزاراں
کافراں بھانے روز حشر دا پلوچہ نازل ہویا
جان چھپاکے ڈگدا ڈھہندا وچ محلیں وڑیا

باشکس ناگ پیا منہ اڈکے کھاوے محل مکاناں
تلواں ہوٹھ زمیں تے اُتلا اپر مکان سداناں

لقمہ ہک بناون لگا سب حویلی تائیں
تد فرعون کلیم اللہ نوں کہندا اجب بچپائیں

اے موسیٰؑ توں ربدا اسانوں راہ وکھالن آیا
بالوں ناگ لڑا کے ساڈیاں جڑہاں نکالن آیا

خودی خدائی چھوڑ سدہائی چند اپنی دیہاں پیاں
باہا ویکھ فرعونے تائیں تتریاں بھل گیاں

گردن کولوں پکڑ شتابی موسیٰؑ ناگ اٹھایا
اوہا ناگ جدوں ہتھ لایا عاصا رب بنایا

جند پئی فرعونے تائیں ٹھٹھے نال الائے
صد رحمت استاد تیرے نوں جادو جس سکھائے

پھر بھی کافر کافر رہیا مول ایمان نہ لیایا
نال تکبر اُتھاں ہویا قہر الٰہی آیا

جیونجیوں حضرت موسیٰ اسنوں ربدا حکم سناوے
تیوں تیوں کفر تکبر اسدا دِندن ودھدا جاوے

## ذکر غرق شدن فرعون

اوڑک حکم خدا دا ہویا شامت پئی کفاراں
کفر تکبر بدلے آیاں قہر غضب دیاں ماراں

حکم کیتا رب موسیٰؑ تائیں لٹو مال انہاں ندے
تا اسرائیلی اُپر کفاراں حملے کر کر جاندے

جسنوں پکڑن اسدے کولوں لے لیندے جو چاہندے
جیکر منگیاں دیون ناہیں کھسنوں بھی نہ رہندے

تنگ ہوئے آ قبطی سارے دے بیٹھے کل ترکے
ہکناں آپے مال دِتے ہک نٹے زورا کر کے

پھیر ٹکرے فرعونے تائیں اسرائیلی سارے
آکھن بھلکے عید اساڈی دیہہ کجھ مال لیا کے

اگے بھی اوہ عید دہاڑے منگ کر نال لیجاون
اس جاتا جو ہن بھی اونویں عید گذار لیاون

آکھن لگا نال خوشی دے لیلو جو کجھ چاہو
ایسی حکمت ہوئی اُس دن خالق دی درگاہوں

آپے اسرائیلیاں تائیں دِتے کھول خزانے
اپنی ہتھیں لیلو سب کجھ باہجوں عذر بہانے

تا لعل جواہر سونا چاندی جو سٹے ہتھ وچ آئی
اہل ایماناں قابو کیتے فرق نہ چھوڑیا کائی

پھر فرمایا موسیٰ تائیں شہروں نکل شتابی
راتو رات نکالو ڈیرا ہویا حکم جنابی

لیکر اسرائیلیاں تائیں پار ونجیں دریاؤں
ڈب مرن فرعونی سارے ساڈے حکم قضاؤں

تا حضرت موسیٰ دعا فرمائی خالق دی سرکارے
یارب رات ودھائیں تا جو سوکھے جاون سارے

ہوئی دعا قبول نبیؑ دی اللہ رات ودھائی
دِیوے بال گھر الونچہ رکھے نکل گئے سب بھائی

سُتے رہے تمامی کافر نیندر غلبہ پایا
ککڑاں بانگ نہ دِتی فجرے کسے نہ آن جگایا

نالے موت انہاں ندے اُپر گھر گھر نازل ہوئی
مستے سُتوں گئے پت کفاراں زندہ رہیا نہ کوئی

جاں سار ہوئی تاکفن دفن وچہ رُوھے قبطی سارے
ناتویں ماہ محرّم آہی اُیت وار دہاڑا
جاں کفن دفن تھیں فارغ ہوئے ہوش کفاراں آئی
قبطی لوکاں فرعونے نوں جا دسیا سرکارے
غصہ کر فرعونے فوجاں چاہڑیاں مگر انہاندے
اگے آپ لگا تے گمروں فوجاں کیتیاں دھایاں
بعضے کہن ستاراں لکھ ہامان بھی فوج چڑھائی
حضرت موسیٰ آہن دیہہ راتیں رہیا نیل کنارے
اسرائیلیاں ڈٹھیاں فوجاں کٹک چڑھائی آون
یا حضرت فرعونی لشکر سانوں نیڑے آیا
رب اساڈا نال اساڈے دیسی فتح اسانوں
موسیٰ یاد الٰہی اندر وحدت ذکر کما وے
کی ہویا دو طرفی سانوں دشمن ہوئے دوالے
دیسی آپ نجات اسانوں اللہ پاک تعالےٰ
سُن کے امر نبی دا حوصلہ کیتا امت ساری
تدھ بھی وانگ انہاندے جیکر امروں نہ سر چایا
دوزخ دے دریاؤں تینوں اللہ پار لنگھاوے
لشکر جدوں کفاراں والا پہنتا آکر نیڑے
فَاضْرِبْ یعنی عاصا اپنا وچہ دریا دے مارے
تا مارے عاصا وچہ دریا دے موسیٰ نبی ربانی
سبطی لوک کلیم اللہ دی آہی باراں ٹولے
سُر جاں وانگوں باراں سُرجاں اللہ پاک بنایاں
ایسیاں سوہنیاں سدھیاں سڑکاں دس باراں وراں دی
گرم ہوا پھر بھیجی اللہ چکڑ سب سوکایا
باراں کوس برابر چوڑا پیٹ آہا دریا دا

اسرائیلی ہوندے اجراں وِنج دریا کنارے
جسدن حضرت موسیٰ صاحب نیل گیا کر دھاڑا
اسرائیلی شہر مصر وچہ معل نہ دِسدا کائی
مال متاعیں لیکر نٹھے اسرائیلی سارے
پکڑو مارو بنھ لیاؤ دیکھو کتول جاندے
سَتّر لکھ فرعونی فوجاں گنتی اندر آیاں
خاص وزیر جو فرعونے دا اڑیا کرکے دھائی
تیجا روز ہویا تا گمروں کافر اپڑے سارے
دہشت کھا کر موسیٰؑ لگے جا کر عرض سناون
فکر نہ کریو معل نہ ڈریو پیغمبر علیہ السلام فرمایا
سچا وعدہ رب میریدا کرسی غرق انہانوں
کرو تسلی کرو تسلی اُمت لوں فرماوے
اگوں پانی پچھوں لشکر پھاتھی جند وچالے
بتری وِنداں اندر جیہڑا اجبھ بچاون والا
ثابت قدم رہے سب مومن کیسے دلیل نہ ہاری
اینویں جانی ہر دشمن تھیں ہینوں رب بچایا
غرق کرے رب دشمن تیرے تینوں رب بچاوے
حکم کیتا رب موسیٰ تائیں مک گئے اج جھیڑے
صحیح سلامت اپنے فضلوں تینوں پار اوتاریں
اُچھل کھلا پہاڑاں وانگوں اس دریا دا پانی
پانی پاٹ گیا تاں اللہ باراں رستے کھولے
پانی تھیں سب چھت دیواراں قدرتناں ٹکایاں
کوئی چیز اٹرا ولتوالی نہ دِسے وچکاروں
سڑکاں پخت بنایاں ہیٹھوں کھتن کنوں بچایا
لے وڑیا سب اُمت اپنی موسیٰ نبیؑ خدا دا

کل جوان کلیم اللہ دے وچ لکھ ویہہ ہزاراں
ویہہ برساں تھلیں گھٹ جو آہے اوہ بھی گنے نہ کوئی
ستر مرد زناں سب آہے جدوں مصر وچ آئے
داخل ہویا بھاں دریا وچ موسیٰ نبی الٰہی
ہر رستے وچ ہک ہک ٹولہ ٹوریا نبی غفاری
پھر ہک دُجے نوں باراں ٹولے دسن ناہیں جاندے
جے اوہ رب دکھاندا سانوں جاندا فکر تمامی
ہر رستے وچ باریاں وانگوں رب سوراخ بنائے
ڈٹھی حالت ہک دوجے دی شوقوں کرن نظارے
سوہنے پانی چادرے چادرے اُپر سراں دسیون
امن امان جدوں سب مومن لنگھ گئے دریاؤں
ڈٹھا جد فرعون تماشہ حیرت دل وچ آئی
جس دے تائیں اتنی قدرت بخشی اللہ باری
ہے ایہ نبی خدا دا بھیجیا اس وچ شک نہ کوئی
ٹھٹھے کرسن میرے تائیں جو کوئی خویش پیارے
ساری عمر خدائی دعوے کر کر اج رڑھاواں
ایسے گل وچ گئیاں لوکاں دین ایمان کھڑائے
امر حدیث قبولن نا ہیں رہن ضدوں انکاری
سچا راہ محمد والا دلوں قیاس کریندے
ضد غرور تکبر چا ور شیطاناں دی چالی
تنو حقیقت جد فرعونے ایہ خیال دوڑایا
سنگی آکھن اسرائیلی لنگھے اینہیں راہیں
تکے لنگھ گئے جو تینوں سجدہ مول نہ کردے
پھر بھی ظالم قبطیاں تائیں ایہ ترغیباں دیندا
جادو نال بنائے اس نے رستے لنگھواے

ستھوں ودھ جنہاں ندیاں عمراں ناہیں وچ شماراں
وچہ وچالے عمر جنہاں دی گنت اونہاں دی ہوئی
وچے رہے مریندے پھر بھی اتنے رب ودھائے
نالے اُمت داخل کیتی جیویں جیویں کرنی آہی
رکھ توکل اللہ اُتے بدھی جاون تاری !
آکھن خبر ہے کی کجھ حالت گذری نال اینہاندے
تا وچ پہاڑاں جھرنے کیتے قدرت رب گرامی
باراں کوہاں تیکر جنگلے پانی وچ لگائے
کرن کلاماں آپس اندر سارے یار پیارے
تریہہ لگے تا کنڈھاں تالوں بھر بھر کاسے پیون
نیل کنارے سارے کافر آ اپڑے صحراؤں
کرے دلیل جو بیشک موسیٰ سچا نبی خدائی
لنگھ گیا دریاؤں تکا لیکے اُمت ساری
پچھے میں تیں مناں استوں ہوسی بے ابروئی
رب سدا کے اُمتی بنیاں انگلاں دیون سارے
ایس زباوں موسیٰ تائیں کیونکہ نبی بلاواں
دوزخ جان قبول کریندے ضدوں باز نہ آئے
جے منیاں تا جھوٹے بنساں اندر عمراں ساری
ظاہر جیویں فرعون نہ منیاں ایویں نہیں منیندے
تابعداری اتے حلیمی چال فرشتیاں والی
ناگاں نہ پچھاں جو گا شامت دے منہ آیا
موسیٰ نے ہارون جو لنگھے توں کیوں لنگھدا ناہیں
ملکیں رب سدا او لوالے پئے طوفانوں ڈردے
موسیٰ جیہا جگ وچ کوئی جادو ناہیں کردا
کسدی طاقت جادو باجھوں ایسے راہ نکالے

ایہو دلیلاں کردا آہا اوہ فرعون موکالا
کہن مفسر دوردا کافر پانی پیر نہ پاوے
نر گھوڑے سب ہیٹھ کناراں ہادی وچہ نہ کوئی
نہ گھوڑے فرعونے کولوں ہادی آن لنگھائی
جبرائیل اوہ گھوڑی اپنی سے وڑیا دریا لوں
بہتے زور فرعون لگائے گھوڑے اپنے تائیں
ہادی ویکھ نراں دیتائیں آئے کدوں سہارا
رتاں پچھے خون ہو جاون دلیوں جان پیاری
دیوے رب امان انہاں تھیں مشکل ٹلے انہاں دا
سنو حقیقت جد دریا وچ گھوڑی وچ چلائی
دیکھ اگاہاں ہادی تائیں بھجے گھوڑے سارے
اسی ست ستاسی لاکھاں سن اسوار انہاں دے
حکم کیتا رب موسیٰ تائیں عاصا مار شتابی
بند کیتے سب رستے خالق قدرت نال گرامی
کل پہاڑ جو پانی چلے وانگ ٹمکدے گلے
اسرائیلی ویکھن بیٹھے سارے پار کنارے
فرعونے نے غوطے تائیں جسدم غوطے آئے
اے موسیٰ میں تیرے اُپر ہن ایمان لیایا
اتنی بات سُنی جد اسدی جبرائیل ربانے
مت بولیں مت بولیں کافر بولن بند کرایا
ابن عباسؓ کہے جد اسدے منہ وچہ مٹی پائی
راوی ہور روایت کردا جاں فرعون مکاری
جان بچاون کارن اس نے بہت دگایاں وا ہاں
رکھے گیا خدائی دعویٰ تیرا اج نا مردا
پنج ست غوطے لیکے کافر دوزخ دے ول چلیا

بھیجیا جبرائیل شتابی اللہ پاک تعالےٰ
کرے قیاس جو لنگھن لگیاں مت پانی ملجاوے
جبرائیل لیاندی ہادی حکمت ربدی ہوئی
گھوڑا تیز ہویا تک گھوڑی شامت نیڑے آئی
گھوڑے ہنک بھجے سب مگرے موڑ کون قصناوں
اسپر مشک دی واسنوں لیگیا چالی چالیں
لنگھ نرانوں مشک جنہاں دا اتوں لوڑن ہارا
بھایا لوچہ وچھوڑے پاون بھٹھ رنانڈی یاری
جو کوئی مگر انہاں دے لگرا ویکس جھپا بھڑاندا
سُن فرعون تمامی گھوڑیاں مگرے کیتی دھائی
مگروں میکائیل فرشتہ زوروں ہانک مارے
چیر چلے دریا تمامی جد اُدھ راہے جاندے
پانی دلوچہ ماریا عاصا اس مقبول جنابی
پانی مل گیا سب اُپروں ہوگئے غرق حرامی
فوجاں غرق ہویاں فرعونی سب انہاں دے سنگی
جیونکر دشمن رب انہاں دے پانی وچہ نگھالے
پھاتھے بلے وانگ نبی ول ویکھن لتے الائے
نالے رب تیرے نیوں منیاں مینوں جس ڈوبایا
چکڑ تھوبا مُنہ اسدے لوچہ دتا تن دھگاتے
ہن ایمان لیاون والا تیرا وقت وہایا
متکے ٹھاٹھ مہر دی آسے پاوے ایہہ رہائی
ڈین لگا موسیٰ اگے رو رو کر وازاری
عاصا مار کلیم اللہ نے کیتا غرق ہٹھاہاں
ونج ہیٹھاہاں دوزخ تینوں پیا اڈیکاں کردا
آپ ڈبا بھی نال دیا تنوں سبھناں نوں لے گلیا

غرق ہوئے سب دشمن ساڈے موسیٰؑ نے فرمایا
تاحضرت موسیٰؑ اللہ اگے کیتیل پھیر دعائیں
ماری دریا موج غضب دی مرچے باہر وگائے
فرعونے دا مردہ باہر سٹیا رب تعالےٰ
ہک مومن نوں شوق آہا جے میں فرعونے پاواں
لاش فرعون جدوں دریا نے باہر کڈھ وگائی
جیو نجیوں پٹے داہڑی اُسدی نالوں نال الاندا
دھکے کھاندا گیا جہنم رب سداون والا
ایہ کجھ بدلہ ملیا اسنوں فخر تکبر پاروں
فخر تکبر اللہ اگے ہرگز پیش نہ جاندا
جو کوئی مومن ہو کر کردا فعل کفار الوالے
نبیاں ولیاں پاکاں لوکاں جو کوئی ریس کماوے
کرن روایت موسےٰ دا ہک کافر سانگ بناوے
آکھے میں ہاں نبی خدا دا میں توریت لیاندی
اوہ بھی نال کفاراں اسدن ہویا غرق پیارے
پتھر تے ڈگ پرتے پرزے لاشاں ہویاں تمامی
کیتا حضرت موسیٰ تائیں حکم خداوند سائیں
کدیں کدیں ایہ موسیٰ بنکے پھردا وچہ لوکائی
ایڈ محابا پیغمبر اندا نزد خداوند سائیں
نقلی موسیٰؑ دا ایہ درجہ اصلی حد نہ کوئی
چا بخشے تاتھوڑی گلوں رحمت مینہ وساوے
کرکے نقل نبی دی کافر جنت ربدا پایا
جس مومن دے دلوچہ ہووے اصلی حب رسولاں
نبیاں ریس کرے جو مومن تابعدار امردا
بس پذیرا جے اس گلوں مولا رحم کماندا

اُمت آکھے اجے اسانوں ٹھیک یقین نہ آیا
یار ب حرفے انہاں خیشاں سانوں کڈھ دکھائیں
مومن ویکھ پڑھن تکبیراں ہوندے خوشی سوائے
دربار تالے بگڑا ہڑا بھیڑی گوگڑ والا
داہڑی اسدی پٹکے ساری گھوڑے واگ بنادا
اس مومن نے داہڑی اسدی پٹکے واگ بنائی
ایہو کافر نال تکبر ہیسی رب سدانرا
ساریاں سدلز البیاں تائیں لیگیا نال موکالا
قہروں غرق ہویا سن فوجاں خالقدی سرکاروں
نال رسولاں ویر جنہاندا ایسا حال تنہاندا
جاں اوہ کافر دوزخ جاسن اوہ بھی جاسی نالے
توڑے اوگنہار اہووے نال تنہاندے جاوے
اوسے وانگوں اُلٹ کر بولے عاصا پکڑ لیاوے
موسیٰؑ نام سداوے اپنا کردا نقل انہاندی
لاشاں کڈھ جدوں دریا نے سٹیاں آن کنارے
اُسدی لاش نہ پھٹی ہرگز قدرت رب گرامی
تیرے پاروں بخشیا اساں اس کافر دیتائیں
تیری شکل وٹاون کارن شرم اسانوں آئی
نام طفیلوں کافر تائیں ملیاں جنت جائیں
نقل اتارن کارن اسنوں بخشش ربدی ہوئی
نا بخشے تا عمل پہاڑاں وانگ برو تاڈاوے
اصل محباں والا درجہ وچہ حساب نہ آیا
تابعداری کرے تنہاندی داخل وچہ مقبولاں
دوزخ طرف چلاندیاں اسنوں شرم خداوند کردا
کوڑا سچا توں بھی کیتا ویس محمد یاندا

رحم کریسی شرم رکھیسی نال ایمان مریسی
ہن اکثر مومن نام سداون کردے ریس کفاراں
متھے تے ہک وانگ یہوداں بودی پھرن رکھائی
وانگ اکالیاں ہکناں بھایاں مچھاں ڈول ودھایاں
مَنْ تَشَبَّہَ بِقَوْمٍ فَھُوَ مِنْھُمْ نبی بناوے
اینویں ہور ہزاراں کردے بدعتوالے چالے
نیکاں ریس کرے ہے جو مومن نیکاں ساتھ سدھاوے
بس پذیرا اللہ مالک جدوں حضور بلاسی
نال طفیل رسول اللہ دے جنت جاگہ دیسی
شکلاں تھیں بدشکل ہو جاون جنہاں خدا دیاں ڈراں
ہکناں منڈیاں شکل بنائی داہڑی چپٹ کرائی
جیونکر لباں رسول رکھایاں تنہاں پسند نہ آیاں
سکھ بنے جو سکھاں وانگوں مچھاں طول ودھاوے
مومن قبریں متھا ٹیکن ہندو جان شوالے
بریاں ریس کریسی جیہڑا نال انہاندے جاوے
چنگا بھاویں منداہوسی آپے نکھڑ جاسی

## ذکر تکبر چہارم قارون

چوتھا کبر کیتا قارونے راوی ذکر لیایا
حضرت موسیٰ نوں جس ویلے رب تورات پہنچائی
تاوچہ جناب الٰہی موسیٰ عرض سوال سناندا
بھیجیا تُرت خداوند باری جبرائیل حضوری
بوٹیاں تن نبی دے تائیں جبرائیل بتایاں
پتل نوں ایہ سونا کرسن چاندی تلبے تائیں
حضرت موسیٰ تن شخصاں نوں بوٹیاں ایہ سمجھایاں
یک کالوت جو بھین موسیٰ دی مریم جس گھر آہی
تیجا سی قارون نبی دا دادے پوتا بھائی
یوشع نے کالوت دوہاں اوہ بوٹیاں جدوں ڈھونڈھایاں
اپنا بھیت نہ دتا اس نے کیا بوٹی میں آندی
موسیٰ نوں اوہ تریہاں شخصاں بوٹیاں دتیاں بھائی
سونے چاندی نال رسولاں مول پیار نہ پایا
سنو حقیقت جد قارونے اوہ کرتوت کمایا
حاضر ہو کر پیغمبر نوں کدی نہ شکل دکھاندا
جیویں قصص الانبیاء دے اندر لکھیا ہویا پایا
سوہنا کرکے رکھنا اسغوں ہویا حکم خدائی
سونا جیکر ہوندا یارب اس تے چاہڑیا جاندا
تاجو کیمیا جوڑن والی دسے اٹکل پوری
اے موسیٰ جوایہ تدھ تینے آپسو چہ ملایاں
سونے چاندی دی ایہ ولگت دسی خالق سائیں
ڈھونڈ لیا و جنگلو چوں جس جیلے ہتھ آیاں
دوجا یوشع پت مریم دا خاص رسول الٰہی
چوتھی پشت نبی یعقوبوں تس پیدائش آئی
نال فریب قارون انہاں تھیں ویکھ دلیو چہ پایا
اٹکل نال پچھاتی ہر اک بوٹی انہاں دوہاندی
موسیٰ صرف ضرورت کارن تھوڑی چیز بنائی
ساڈے نبی نہ احد قبولیا سونا بن کر آیا
باغی ہو کے موسیٰ کولوں اپنا آپ چھپایا
سونا چاندی گھر اپنے وچہ جے ہمیش بناندا

کیمیاگری وچوں کئی اس نے کیتے جمع خزانے
ابن عباسؓ کہے عبداللہ رضی اللہ تعالےٰ
وچہ تورات جے کنجیاں اسدیاں ساریاں جمع کچیون
ہر کنجی دا وزن بتاون دو رتیاں دو ماشے
ستر ستر گنج خزانہ ہک ہک کنجی کھولے
کرن روایت جد قارون نے اتنی دولت پائی
لگا کرن تکبر چاوڑ بھریا نال غروراں
جمع ہوئے لکھ گنج خزانے خدمتگار ہزاراں
نال حقارت موسیٰ دیول نظر تکبر بھالے
کھا کھا رزق حرام بیا جاں لٹ لٹ مال بیگانے
رب فرماوے میرے باہجوں ہور اللہ نہ کوئی
رب فرماوے بندوں پوجو کرو عبادت میری
ایہ سب فساد وگاڑ رزقدا رزق اکٹھاں دیندا
جتھے زور شرع دا اوتھے جاکر ویکھو بھائی
خاص مقام مبارک جتھے پاک نبیؐ سرور دا
سجدہ کرنا ہور کسینوں جیکر جائز تھیندا
یا وچہ حدیثاں سرور عالم خود ارشاد کریندے
جیونکر ایتھے قبراں اُپر جاہل متھے لاون
بس میاں سب رنج وگاڑاں شامت مال ہوائی

جسدی حد شمار خدا بن ہور نہ کوئی جانے
سٹھ مزدور زور آور اسدیاں کنجیاں چاونوالا
کہن مفسر نال اٹھانہاں نالے ستر اوٹھ لدیون
اتنا ہولا وزن اٹھاندا سمجھو نال قیاسے
اگوں آپ حساب کریسن دانا وانڈے لوٹے
عظمت ربدی بھلی اسنوں آیا وچہ اوچیائی
لوکاں تائیں کیڑی سمجھے جیوں عادت مغروراں
یاد نہ رہیا منعم اپنا وتیاں جس بہاراں
جیوں اج حکم رسولؐ تائیں جانن دنیا والے
رب نبیؐ دے منکر ہوئے کیتے رب دلوانے
اوہ غیر خدا نوں سجدہ کردے مار خدا دی ہوئی
اوہ جسنوں چاہن پھرن پوجیندے دتی رزق دلبری
جیکر زور شرعدا ہوندا ایہ گل کون کر بیندا
کون کسینوں سجدہ کردا باہجوں ذات خدائی
روضے پاک نبیؐ دے تائیں سجدہ کوئی نہ کردا
پہلوں پاک نبیؐ دے تائیں سجدہ وچ کچیندا
جے ارشاد کیتا تاکیوں نہیں عالم لوک دسیندے
جیکر کمن مدینے جاکے پھیر نہ خیریں آون
جیونکر خبر قرآن مجیدوں کردا اللہ سائیں

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَيَقُوْلُ ءَاَنْتُمْ اَضْلَلْتُمْ عِبَادِيْ هٰٓؤُلَآءِ
اَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيْلَ ؕ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ يَنْۢبَغِيْ لَنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ مِنْ دُوْنِكَ مِنْ اَوْلِيَآءَ
وَلٰكِنْ مَّتَّعْتَهُمْ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى نَسُوا الذِّكْرَ ۚ وَكَانُوْا قَوْمًۢا بُوْرًا ۝ پ ۱۸ رکوع ۱۷

روز حشر جد اٹھن مشرک غیراں پوجن والے
جیونکر ولی یا نبی کوئی یا ہور بزرگ غفاری
ایہ بندے میرے تساں بھلائے اوجھڑ رستے لائے

پوجا جنہاں کریندے آہے اوہ بھی اٹھسن نالے
طعنے طور تنہاں نوں کیہڑا تسی خالق باری
یا آپے بھل کو راہ پدھرے تے بندے راہ بھلائے

عرض کرن تدھ پاکی یارب اساں نہ کسے بھولایا
ایپر تدھ انہانوں یارب دتیاں مال متاعیں
وعظ نصیحت، ذکر تنہانوں یاد نہ رہیا کوئی
نبی ولی سب اللہ لگے کرسن ایہ پکاراں
آپ دتے تدھ مال اونہانوں دولت مند بنایا
کرتاکیداں وستی اساں تیری تابعداری
جومن بھاناں کینا اونہاں عمیراں لبے لوجبندے
نرج وگاڑتے دولت بیشک ربدی یاد بھلاوے
جیونکر دولت قاروں نوں بخشی پاک الہی
رب نبی دی ہرگز مینوں لوڑ نہ رہگئی کوئی
جو دل آوے میر بتائیں پھر ساں چین اوڈانڈا
تابعداری بھلی ساری حضرت موسےؑ والی
کران روایت الیسا ہک قاروں محل بنوایا
بہت عجائب کنگھرے اسلیے وددوں چمکت کھاون
تاک سنہری چھت روپہری کڑیاں لعلاں جڑیاں
کئی بخابچے تکیہ گاہاں زریں روشنداناں
کتنے ہور علاوہ استھیں خوب مکان سوانے
بہتے اسرائیلی اس نے اپنے ساتھ رلاسے
ہکدینہ سیر کرندی خاطر قاروں قصد اُٹھایا
خوب آراستہ کرکے اوہ بھی اپنے نال نکالی
نال جواہر جڑت اونہانوں پٹیاں لک پہنایاں
تاج مرصع سر اپنے تے بھاری قیمت والا
کل امیر وزیر اکابر ہوئے جمع دوالے
شوکت شان بنایا پورا عظمت دھومان دھامی
کئیاں لدے دل زینت اسدی دیکھ نہ لبے نکلنے

بھی تیر بیا ہجہ نہ لائق سالوں دوست پھرن خلایا
نالے پوان انہاں ندیاں تائیں بھلگئے اوہ تاہیں
ہو گئے اوہ مغرور تمامی دولت غالب ہوئی
ساڈا دوس نہ کوئی یارب سب رزقدیاں ماراں
اُنھے کیتے رزقاں تاہیں تیرا حکم بھولایا
جڈھی انہاں تنوں رزق خماری ساڈی بات وساری
جیکر مفلس ہونلے یارب بھی کجھ خوف کریندے
اس منزل وچہ آیاں ہویاں کوئی بچکر جاوے
اس جاتا جومیر بتائیں ہو گئی بے پرواہی
پاس میرے تہن دولت دنیا بہت اکٹھی ہوئی
بھل گئی تورات تمامی نیڑے مول نہ جاندا
پکڑی آ قاروں تمامی مغروراندی چالی
اُسنی گنتاں بلندی اسدی سونا اُپر چڑھایا
لعل جواہر ویکھن جیکر صدقے صدقے جاون
کئی قسماندیاں وچہ بنایاں بیٹھکاں باراں دریاں
تخت مرصع وچہ گھنایا مسند بادشہانہ
کئی ہزاراں نوکر چاکر پہرے دار کھلاوے
دنیا لالچ مگر ہزاراں دین ایمان کھڑاسے
عجیب لباس تے زیور اپنی عورت نوں پہنایا
ہور ہزار غلام تے لونڈی کمر مرصع والی
کجھ سجے کجھ کھبے اسلیے بڑیاں صفاں بنایاں
پاکر شہر مصر دے اندر چلیا پھرن منوکا لا
کئی پیادے اگے پچھے دوڑن بھجن ڈرانے
ویکھ حیران تعجب ہوئے مصری لوک تمامی
طالب دنیا دنیا اُپر ڈگڈگ پون وڈگانے

آکھن واہ واہ قسمت اسدی رب بلند بنائی
ربدیاں پیاریاں زینت اسدی اسدن خاک نہ جاتی
اس دنیا دی زینت نالوں زینت حشر زیادہ
کرن روایت اُسدن قاروں بہت خود دلوچہ آیا
آکھ ویہو قارو نے تائیں حکم اساڈے پاروں
اِتنا مال اکٹھا کرکے آپے نہ دب جاوے
اک ہزار روپئے وچوں اک روپیہ بھائی
مال زکوٰۃ ہزارواں حصہ دیوے مسکیناں نوں
جس مومن دے گھر وچہ ہوون نقد روپئے چالی
ایہو حکم جو زیور گہنا ہووے سونا چاندی
جیونکہ برتن ورتن والا کپڑا پاون والا
کھاون کارن دانے ہوون توڑے سیاں منانلے
وافر چیزاں اُپر بیشک رب زکوٰۃ ٹھہرائی
چالیاں کولوں گھٹ نہ ہووے پورا سال لنگھاوے
وچہ بیائیاں دسواں حصہ جسنوں عشر بتاون
وچہ شریعت دینی ناہیں فرض زکوٰۃ جنہاں نوں
کل احوال مفصل کرکے جیکر دساں تینوں
حضرت موسیٰ قاروں نوں جد حکم زکوٰۃ سنایا
جیکر کدیں ہزارواں حصہ دیواں سارے مالوں
کئی خزانے خالی ہوسن جے ایہ لوٹی پاواں
موسیٰ تائیں آکھن لگا میں نہیں عمل کریندا
ربدے نام لٹاواں کیونکہ اتنا مال خزانہ
کس گلوں رب میرے اُپر اتنا ڈنڈ لگایا
دولت اوس نہ دتی مینوں ایہ میں آپ بنائی
اس جاتا جو رب تھیں دھرا میں ایہ مال بنایا

سالوں رب دیوے اینویں جیویں اس دولت پائی
آکھن یا رب دیویں ناہیں ایسی تیری حیاتی
صبروں اجر غریباں تائیں ہوسی فضل خدا دا
موسیٰ نبی کلیم اللہ نوں حکم خدا فرمایا
دیوے مال زکوٰۃ غریباں اک ہزار ہزاروں
کجھ شکر یہ دادمیرے دا مسکیناں ورتاوے
خرچ کرے مسکیناں اُپر ہویا حکم خدائی
جویں چلیہواں حصہ دینا حکم محمدیاں نوں
ہک روپیہ مسکیناں نوں دیوے سال بسالی
جو اسباب ضروری ہوون نہیں زکوٰۃ تنہاندی
یا آٹا گھوڑا خچر ٹٹو چڑھ کر جاون والا
فرض زکوٰۃ نہ کیتی اللہ ہرگز وچہ اُنہاندے
زیور خواہ ضروری ہووے کرے زکوٰۃ ادائی
کرے ادا چلیہواں حصہ ویکھو معتبر فتاوے
وچہ پایاندا حکم علیحدہ اہل شرع فرماون
یعنی رب زکوٰۃ بنائی خاص حلال تنہاں نوں
طول کتاب ہوجاوے اِتنی فرصت ناہیں مینوں
امر الٰہی سُنکر اس نے دلوچہ فکر دوڑایا
لیکھاسن مسکین زیادہ کئی کروڑاں نالوں
بن کم عقل نہیں کیوں اتنا ضائع مال ونجاواں
اپنی ہتھیں کھٹیا ہویا کون کسینوں دیندا
میں نہیں دیندا میں نہیں دیندا آکھن لگا دیوانہ
دس کھاں رب تیرے نے میں پر کیا احسان کمایا
مال میرے وچہ رب تیرے دا دخل نہیں کجھ بھائی
مُٹھکے باہجوں کجھ نہ بن دا ایہ قیاس نہ آیا

سَوکھا ٹکڑا جس بندیئیں کجھ دناں ہتھ لگدا
چار دہاڑے جسدے گھر وچہ امن آسائش ہووے
سچ اکھان کہیا داناواں جیں گھر ہوون دانے
سنیاں جد قارون نبی تھیں امر زکوٰۃ پیارے
کہندا وچہ زکوٰتاں اِتنا میں کیوں مال وکجائیں
حضرت موسیٰ دسیا اسنوں ہور آسان طریقہ
جیکر اس زکوٰتوں تینوں ہوندا بہت خسارا
سونے چاندی برتن تیرے جدوں بنائے جاندے
اوہ کنکر تے سارے اٹھاندے جے دلویں فقراواں
قارون کہندا جے اوہ دلواں رب مینوں کی دلیسی
قارون کہندا جنت دی پرواہ نہ میرے تائیں
جیوں جیوں حضرت موسیٰ صاحب نرمی سخن الاوے
اوڑک ہکدن شامت اُپر دل اُسدا اسی چاہندا
اپنے پاس سدائی قارون ہک بدکار زنانی
بہتاں مکر کر آکھن لگا اس عورت دے تائیں
نت کہے اوہ میرے تائیں پتہ دیہہ زکوٰتاں
کیوں میں اُسدے آکھے لگ کے مفتی مال وکجاواں
موسیٰ جس مجلس اندر ہوسی دے وعظ سنانداں
لوکاں تائیں سد اکٹھا وعظ نصیحت کردا
میرے نال زناہ خود کیتس پیغمبر سدواکے
اشرفی دیاں ہزار تے نالے زیور مال بہتیرا
جیوں جانے توں میرے اُپر چاہڑیں ایہ بھلیائی
قول اقرار ٹھہرا کے پکا عورت ہوئی روانہ
قارون نے پیغمبر کارن حیلہ ایہ کیتا سی
جسدن پھیر پیغمبر ربدے مجلس اپنی لائی

ربدا خوف ہٹا دے دلتھیں ہر نوں مارن وگدا
کھوتا بھی تلوار نہ چاوے اوہ بھی وہر کھلووے
لوکاں نوں اوہ پاگل جانن بن دے آپ سیانے
وانگ دوگاڑے لگا اسنوں جگر ہویا دو پاڑے
اے موسیٰ میں رب تیرے دا مول نہیں قرضائیں
مال زکوٰۃ نکالن والا سنتوں بار رفیقا
سَوکھا حکم خدا دا تینوں دساں ہور نیارا
جتنے کنکر گھر دے نے ویلے ٹو گدے بیٹھ اٹھاندے
تا بھی ادا زکوٰۃ ہو جاوے کہندا نبی سچاواں
موسیٰ کہندا جنت تینوں رب انعام کریسی
نہیں جنت لیندا نہ میں کردا مال اضائیں
تیوں تیوں فخر تکبر شوخی اسدی وَدھدی جاوے
سَپ دی موت جدوں آجاوے رستے تے ہو بہندا
مکر فریباں فحشاں اندر آہی اوہ لاثانی
موسیٰ بہت اکایا مینوں کر کر وعظ سنائیں
ربدے راہ وچہ خرچ کرندیاں دسدا مینوں باتاں
جیتوں مدد کریں تا تینوں گل اِکو سمجھاواں
اچی بول سناویں اوتھے ہے ایہ فسق کماندا
زانی آپ تمام عمر دا نہیں خدا تھیں ڈردا
ایسے اسدے لتھے جھلکے کوئی نہ اسنوں ٹھاکے
جے ایہ مشکل حل کریں تا خادم ہوساں تیرا
عورت کہندی اس گل اندر فرق نہ کرساں رائی
وعدے موجب دِتا اسنوں دولت مال خزانہ
مجلس وچہ شرمندہ ہوسی پھیر نہ وعظ سنائی
وعظ نصیحت سننے کارن ہوئی جمع لوکائی

قاروں بھی اس عورت تائیں لیکے نال سدا ہا تا
جدوں زناہ دا مسئلہ آیا قاروں موقع پایا
آکھن لگا لوکاں تائیں کر کر وعظ سناویں
سُنیاں میں ہک عورت کولوں تیرا گل حوالہ
حضرت موسیٰ کہیلے جہیں کیتی ایہ بدکاری
تاں پھر قاروں نال چالاکی عورت حاضر لیایا
جس دم پیش کلیم اللہ دے آئی اوہ زنانی
چاہندی سی جو اوہ گل آکھاں جو قارون سکھائی
ایسی ہیبت دل وچ اُسنوں ڈالی اللہ باری
ہر قعہ جاہ جلال نبی دا اُسلے اُپر آیا
آپے شان کلیم اللہ دی لگی کہن زبانوں
میں ہاں بندی ہک اللہ دی جو صفتاں نداسائیں
توڑے اسرائیلیاں اندر ہے میری بدنامی
جو گل کرساں سچی کرساں جھوٹھ نہ مول الاواں
سچ نبوت ربدی طرفوں اس پر نازل ہوئی
جیہڑی گل قارون الاوے بالکل جھوٹھی جانو
دنیا لالچ دیکے مینوں سی ایہ جھوٹھ اکھاندا
مجلس دل وچ قاروں تائیں کیتا اس بے بھرماں
جسنوں رب ذلیل کرندا غالب حکم کریندا
جسنوں عزت دینی چاہے اللہ مالک سائیں
چیمہ وجن دریا نستارہ جیکر بخت ٹکانے
جاتا سی قارون جو موسیٰ بہت بے عزت ہوسی
بخشی عزت موسیٰ تائیں اللہ پاک تعالےٰ
سنو حقیقت جد قاروں نے ایہ بہتان اٹھایا
ہو بیہوش ڈگا منبر تھیں ایہ گل دل وچ آئی

کر کر وعظ سنائے لوکاں موسیٰ نبی ربانا
نال دلیری مجلس اندر اس نے شور مچایا
آپ زناؤں باز نہ آویں منہ لیے فعل کماویں
ثابت ہویا تیرے اُپر عیب زناہیاں والا
ایسے ویلے حد شرعی ہیں پر ہووے جاری
نال اشارے کہندا اسنوں جیونکر متا پکایا
دیکھ پیدا تیرا کیونکر ہوئی رحمت پاک ربانی
جھوٹھ کلاموں اللہ مالک اسدی جیبھ بچائی
اس قارون نکارے والی تھلگئی گل ساری
جھڑیا قطرہ رحمت والا باطن صاف بنایا
دھڑکے کن حقیقت میری سنیوں اہل ایمانوں
پاک گناہوں کیتا جس نے قوم رسولاں تائیں
ایہ ایسیں مجالس اندر کہساں سچ تمامی
حضرت موسیٰ نبی اللہ دا ہے محبوب سچاواں
قسم خدا دی نال میرے اس بُرا نہ کیتا کوئی
اس کمبخت دے کہنے اُپر مول یقین نہ آنو
ایہہ خوف کراں جو میں تھیں دوزخ گیا نہ بھاندا
جیہڑا لبھے اوہا آکھے فٹے منہ بے شرماں
ہجن بھی تس دشمن بندے کوئی نہ ہام بھریندا
ویری بھی تس دوست بنکے کردے پھرن ثنائیں
نہیں تاں کشتیاں سنے پیدا تیرا جاون ڈب مہینے
نہ سی خبر جو اُلٹی ہنڈی گل میرے بوجھ پوسی
رب رحیم کریم پیدا تیرا عزتاں رکھن والا
حضرت موسیٰ اُسنوں اتھیں حیرت اندر آیا
چنگی ایس نصیحت والی کیتی حق ادائی

میں اسنوں احکام سناندا جنت راہ دکھاندا
اُلٹی ایہ ہُن میرے اُتے جھوٹھی تہمت لاندا

آہو بھائی مرد خدا دے سچ مثال سنائی
چنگیاں تھیں چنگیائی ہووے بُریاں تھیں بُرائی

## حکایت

کیسے ولی نے ڈبدا ڈٹھا ہک اٹھوہاں بھائی
ویکھ نمانی حالت اُسدی شفقت دل وچ آئی

فکر کیتا جو کڈھن کارن ڈبکے نہ مر جاوے
بھلیاں تائیں لاج بھلیری بُرا نہ ہرگز بھاوے

ولی خدا دے کڈھن کارن جد اسنوں ہتھ پایا
نال شتاب اٹھوہیں اسنوں زہری ڈنگ چھڑایا

کرکے ترس نکالن لگا پھر اوہ دوجی واری
پھر بھی سخت اٹھوہیں اسنوں ڈنگ چلایا کاری

ترجی واری پھر اس بزرگ ہتھ اسدے ول کیتا
پھر بھی ڈنگ اجیہا کیتا خون بدن دا پیتا

ہو حیران اٹھوہیں تائیں کہندا ولی خدائی
میں تیری بھلیائی کرداتوں میری بُرائی

بول اٹھوہاں آکھن لگا ولی خدا دے تائیں
کم تساڈا نیکی کرنی ساڈا کم ایذائیں

ڈبریاں تائیں پار چڑھاون کم تساڈا آیا
راہ جاندے دی کچھی پونا رب میرے پڑ پایا

بھانویں جتنی حال میرے پر شفقت آوے تینوں
ڈنگ مارن دی چال قدیمی بھلسی ناہیں مینوں

بھلا کیتا رب تیرے تائیں کرنے توں بھلیائی
میریاں لیکھاں وچ حضوروں رب لکھی بُریائی

اینویں اسدن غم وچہ ہویا موسیٰ نبی گرامی
میں اسدی بھلیائی کیتی اس میری بدنامی

ایسے غم وچہ حضرت موسیٰ ایسا لرزہ کھایا
منبر تھیں چڑھ نبی خدا دا دھرتی اُپر آیا

جبرائیل خدا دے حکموں آیا دوڑ شتابی
چک بہائیوس گود اپنی وچہ اوہ مقبول جنابی

آیا صبر قرار نبی نوں وحی تسلی دیندا
یا نبی اللہ تیرے تائیں رب سلام اکھیندا

بعد سلاموں تیرے تائیں امر کیتا رب باری
حکم تیرے دی تابع کیتی میں اج دھرتی ساری

جو کجھ بدلہ دینا چاہیں اس کافر دے تائیں
دتی اساں اجازت تینوں بیشک دیہو سزائیں

زمیں نمانی تیرے حکموں ہرگز سبب نہ پھیرے
جو توں کہسیں اونویں کرسی بدلے لیسی تیرے

سُنکے حکم ربانا موسیٰ شفقت دل وچہ آیا
جلدی کراں ہلاک نہ اسنوں دل وچہ فکر دوڑایا

پہلوں کراں نصیحت اسنوں جیکر ایہ من جاوے
جاوے بچ عذاباں کولوں نیک ہدایت پاوے

واہ سبحان اللہ رب کیسا بخشیا شان رسولاں
ہوندے جاندے دوزخ ول جان نہ دین جہولاں

جاندیاں نوں بھی نال محبت راہوں موڑ لیاون
جیہڑے آپ دھگانے جاون اوہ پھر اپنا کھاون

حضرت موسیٰ قاروں تائیں کیتا حکم پیاروں
ہو جا مومن ہو جا مومن رستہ چھوڑ کفر دا
فخر تکبر تے مغروری تینوں نہیں چھوڑا نا
جیکر کریں اطاعت میری منیں حکم الٰہی
چھڈ چالاکی تے بیباکی بول خدا دی پاکی
سُن قارون کلام نبیؑ دی سخن بے ادب سنایا
جذبے نال زمیں دے اُپر ماریا عاصے تائیں
غضبوں بولیا نبی خدا دا دھرتی نوں فرماوے
نگھر جاون نال اوسدے جو اس دے ہمراہی
سُنکر حکم نبی دا دھرتی تُرت انہانوں پھڑیا
پکڑے گئے زمیں دے اندر رووَن ڈھاہیں ڈاہیں
گِٹیاں تیک دھسے وچ دھرتی تابعدار قارونی
رب امان دلیوے جو اُسدن شور پیا وچ دھرتی
بدلے حکم سہاریں اُپر کریئے نہ مغروری
اِنَّ بَطْشَ رَبِّکَ لَشَدِیْد خدا فرماوے
جاں اوہ قہروں پکڑن لگے بُھل ونجن چترائیاں
جد قارون ہوراندیاں ناڑیں دھرتی نے چھک لییاں
جس موسیٰ دے اُپر جھوٹھا سی بہتان لگاندا
اے موسیٰ وچ تیرے ہرگز عیب گناہ نہ کوئی
میں جھوٹھا میں جھوٹھا آکھے توبہ توب پکارے
رب فرماوے جے اِکواری سانوں عرض سُناندا
ستر واری موسیٰ پاسوں اس نے حاجت چاہی
یار آشنا جو قارونے دے آہے سنگی ساتھی
دھسدے جاون ہیٹھ ہیٹھاہاں لبھگئے گوڈیاں تائیں
آیا ترس ہارون ہوراں نوں تک کے حال انہاندا

چھوڑ محبت دنیا والی پا بخشش سرکاروں
نہیں تاہنئے زمیں وچ تینوں غرق الٰہی کردا
وقت وہانا ہتھ نہ آنا پھر تدھ ہے پچھتانا
دین دُنی دے اندر تینوں ملسی عزت شاہی
کی وڈیائی کرنے جوگا عاجز بندہ خاکی
سخت جوابوں پیغمبر نوں جوش دلیو چہ آیا
کنب گیا سب طبق زمیں دا ڈول گیاں سب جائیں
کرنے غرق قارون نکارا جلدی دوزخ جاوے
بے فرمانی کرنے بدلے پاون قہر الٰہی
سُن ہمراہیاں قاروں تائیں سخت شکنجہ چڑھیا
دیکھدیاں نوں دہشت آئی منگن کھلے پناہیں
تخت سمیت گیا دھس قاروں پائی سخت زبونی
محشر وچ بھی ایہہ نہ ہوسی جو اسدے سر ورتی
جاں اوہ پکڑن اُپر آوے پکڑ کریندا پوری
ڈاڈھی پکڑ خدا تیرے دی جد پکڑن تے آوے
سب مستیاں تے وڈیایاں جاندیاں نظر نہ آیاں
شیخیاں شوخیاں یاد نہ رہیاں اکھیں اُگھڑ گیاں
اوسے حضرت موسیٰ نوں پھر رو رو عرض سناندا
کرو معاف غریباں تائیں جو گستاخی ہوئی
ایویں رو رو کرن پکاراں اُسدے سنگی سارے
بیشک ساڈی رحمت پاندا غرق نہ کیتا جاندا
جے اِکوار اساتھیں چاہندا ہوندا فضل الٰہی
وانگ شکنجے وچ زمیں دے سبھناندی جند پھاتھی
لوک دوالے ویکھنوالے ڈر گئے تھاؤں تھائیں
بھائی اپنے موسے اگے عرض سوال سناندا

یا حضرت ایہ کنوں برادری ہین اساڈے بھائی
ایہ گل سُنکے موسیٰ تائیں آیا جوش زیادہ
کیتا حکم زمین دے تائیں پکڑ شتاب انہانوں
سُن فرمان نبی دا دھرتی چھکیا ہور ہیٹھاہاں
حالو حال پکارن کوکن پاون ڈنڈ کہسائیں
قارون لوں جد گل گل تائیں رب نگھار دبایا
آکھن لگا اے موسیٰ تدھ ایہ کی ڈھنگ لگایا
تاجو استھیں پچھے اسدا سارا مال دباواں
ایہ گل سُنکے غیرت کیتی رب غیور تعالےٰ
بھیجیا جبرائیلؑ حضوروں پاک خداوند باری
جا قارون خزانے اپنے لے جا نال تمامی
سارا مال لیا کر کیتا جبرائیلؑ حوالے
دنیا اندر بھاویں جیسا جو کوئی عمل کماندا
جیوں قارون نے سونے چاندیاں بہت اکٹھیں کریاں
سارا بوجھ اٹھا کر سرتے دوزخ کیا موکالا
نوکر چاکر خادم سارے سُنے امیر وزیراں
محل مکان جو قاروں والے آہے جتنی جائی
نام نشان نہ رہیا باقی دنیا وچ انہاندا
کرن روایت جدم قاروں غرق ہویا سن ڈالاں
شکر خدا دا اتنی دولت پاس اساڈے ناہی
بگھر گیا زمیں دے اندر سُنے بیاریاں یاراں
موسیٰ تے ہارون دوہاں نے ڈٹھا ایہ سب حالا
تھر تھر کنبے قہر الٰہوں خلقت ویکھنوالی!
کتنی مدت کیتی قاروں خودلیوں نفس پرستی
انیویں جدوں خداوند باری پکڑن اُتے آوے
کرو معاف انہاں لئے تائیں جو کجھ عیب خطائی
مالئے حاصا اُپر زمیں دے اوہ مقبول خدا دا
دنیا اُپر رہن اوہناندا نا منظور اسانوں
دُھس گئے سب گردن تائیں رہگئے سیس اتاہاں
کون چھوڑا ونوالا جسنوں پکڑے اللہ سائیں
مردی واری موسیٰ تے اس ہور فریب بنایا
دولت میری لٹنے کارن مینوں غرق کرایا
بُھکھیاں اسرائیلیاں تائیں دولت مند بناواں
نبی میرینوں طالب دنیا کون بتاون والا
دھرتی سر اسدے اُپر جتنی دولت ساری
مول نہ حاجت مال تیریدی رکھدا رب گرامی
لئے مردود کمائی اپنی لے ونج اپنے نالے
قسم خدا دی اسدے کولوں مویاں بھی نہیں جاندا
مرن لگا تاں پنڈاں بنھ کے سر اسدے پر دھریاں
لیگیا نال انہانوں جو کوئی اسنوں منن والا
کل کچہری دوزخ اندر جا ملیاں جاگیراں
سارا قطعہ زمیں دا پلوچھ کیتا غرق الٰہی
قہر الٰہی پوے جنہانوں ایسا حال تنہاندا
تہنا شکر بجا لیاندا مسکیناں کنگالاں
نہیں تاں وانگ قارون اسڈا کرواحال الٰہی
لیگیا نار جہنم اندر اپنیاں تابعداراں
آمت لوں مکھلایا ہوندا قہر خداوند والا
کسدی طاقت آپروں ویکھے پیش عدالت عالی
جاں رب پکڑیا ساعت اندر چھوڑ گئے کل مستی
سب تکبر تے وڈیایاں گھڑلیوں پیش اوڈا وے

دولت مال تے نسلاں دا جے رب لحاظ کر بیندا — نال عذاب قارون ہوراں نوں کیوں تصدیعے دیندا
دنیا اندر آسدے جیڑا دولت مند نہ کوئی — رب تورات کلیم اللہ دی یاد زبانوں ہوئی
سکتا ساک نبی موسےٰ دا چاچے بیٹا بھائی — نافرمانی کرنے بدلے حال جہنم آئی
نسلی رسولاں بیفرمانیوں دوزخ دے جیکے کھاون — کافر منن حکم نبیاں وچ بہشتاں جاون
بس میاں جے عزت چاہیں پکڑیں تابعداری — نہیں تاں وانگ قارون تیرا بھی حال کھے رب باری
چارسے ذکر تکبر والے ختم ہوئے اس جائی — پھر ہن حضرت یوسف والی یاد حقیقت آئی
خواباں تن جو یوسف ڈٹھیاں اگے آکھ سنایاں — چوتھی خواب اگوں ہن آئی آکھ سناواں بھائیاں

## خواب پہلا یوسف علیہ الصلوٰۃ والسلام بار چہارم

قال اللہ تعالیٰ۔ اِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ۝ قَالَ يَا بُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۝

کہن مفسر دس برساں دا آہا یوسف پیارا — وقت سحر گود پدر وچ ڈٹھا خواب شمارا
سوہنی رات جمعہ دی آہی عالی صفتاں والی — جس راتیں وچ یوسفتائیں رب ایہ خواب دکھالی
جس راتیں نوں لیل قدر دی اللہ پاک بنایا — سورۃ انا انزلنٰہ وچ جس دا رتبہ آیا
رب فرماوے درجہ اسدا کیا معلوم تسانوں — دہ ہزار مہینے نالوں اوہ منظور اسانوں
جو کوئی مومن رات قدر دی نفلاں وچ گذارے — برس پنجاسی جاگن نالوں ودھ عبادت پاوے
اوسے راتیں آدمؑ نوں رب قدرت نال اوپایا — اوسے راتیں پاک نبیؐ نوں رب معراج کرایا
اوسے راتیں نازل ہویا ایہ فرقان خزانہ — آپ خاص حبیب محمدؐ سرور کل جہاناں
اوسے راتیں کئی لوکاں دی توبہ رب قبولی — لکھ ہزاراں نوں اس راتیں رب بخشی مقبولی
واہ وا رات مبارک آہی عالیشان گرامی — کل وریہے دیاں راتیں نالوں افضل اشرف نامی
چمکن نور قندیلاں فلکیں چاندنیاں رنگ لائے — تاریاں بھرے فلکنوں تک کے روگیاں روگ وجائے
کہے بلند آواز نہ کوئی چپ ہوئی ہر جائیں — عیش آرام آسائش جگ وچ مشرق مغرب تائیں
ستے لوک خوشی وچ سارے نیندر غلبہ پایا — نقشہ شب معراج خدا نے یوسفنوں دکھلایا
نازل ہوئی زمیں دے اُپر بخشش بے اندازہ — اوگنہاراں کارن کھلا رحمت دا دروازہ
یوسفنوں نت کول سواوے اپنا باپ سوہارا — اس راتیں بھی کول پدر دے ستا یوسفؑ پیارا

جس دم وقت صبح دا ہویا ڈٹھی خواب پیاری
کُل جہان منور کیتا روشن نور الٰہی
جوداں طبقاں اندر جو کجھ باطن حال سمایا
تُت زمین اسماناں توڑیں اکھیں نظر اگاہاں
ہر طبقے وچہ جو جو حکمت اللہ پاک چھپائی
ملک کھڑے تسبیحاں اندر بولن حمد ثنائیں
ڈٹھا سب تماشہ یوسفؑ قدرت نال ربانی
وڈے بلند پہاڑ ہکی تے یوسفؑ آپ کھلوتا
گرد بگرد پہاڑ تمامی ٹھنڈیاں نہراں جاری
کر قسماں دے پنکھی بولن کر آواز پیارے
کھولے گئے درے اسماناں سُن فرمان حضوری
کیا اوہ نوری چادر آہی کیا اسدا چمکارا
استھیں پچھے کل ملکاں دے جتنے گنج خزانے
پھر کیا ویکھے جو جن سورج باراں ہور ستارے
وانگ غلاماں جاپن دینہ جن باراں تارے مینا
ویکھ تماشے سفنے والے جاگ نبی نوں آئی
وچہ حیرانی اُٹھیا یوسفؑ جیونکر ڈردا ڈردا
نال محبت پچھن لگا دس اے یوسفؑ مینوں
جاں یوسفؑ کجھ سُرت سمہالی ہوش ٹکانے آئی
سُنکر باپ پیارے تائیں فکر پیا دل بھارا
روندیاں ویکھ پدر نوں یوسفؑ کردا عرض تداہیں
معلم ہوئی اسدے وچوں مینوں بات بھلیری
یا تعبیر بتاؤ مینوں سُنکر میں بھی روواں
تا پھر باپ کہے تعبیراں یوسفنوں فرمایا
ایہ بھاری خوشخبری تینوں ہے الہام الٰہی

چھم چھم برسے نور فلک تھیں اُپر دھرتی ساری
چاروں طرفے شیشے وانگوں ہر شے دسدی آہی
ظاہر کرکے یوسفؑ تائیں اللہ پاک دکھایا
عرش فرش تک مخفی جاے ڈٹھے نال نگاہاں
یوسفنوں رب نال اکھیں دے پردے کھول دکھائی
کر دے ذکر طیور جتا ور صحرائیں دریائیں
کُل عجائب نظری آئے لمی چھوڑ کہانی
سر جیہے اُتے تاج جڑاؤ لعلاں نال پروتا
سبزہ زاراں باغ بہاراں گھیر گیاں چودہاری
تسبیحاں تحمیداں اندر شاغل ہوئے سارے
بھی ہک حضرت یوسفؑ اُپر آئی چادر نوری
جیہدے نوروں طبق زمیں دا روشن ہویا سارا
سب زمیندیاں کنجیاں گھلیاں یوسفؑ پاس خزانے
فلکوں اُتر یوسفدے اگے حاضر ہوئے سارے
نال ادب دے یوسفؑ اگے سبھناں سجدہ کیتا
نرم مزاج یوسفدی آہی خوابوں دہشت پائی
چُم کر باپ لگاوے سینے بہت دلاسا کردا
کیہوں ڈریوں کی سُفنے اندر نظری آیا تینوں
کُل حقیقت بابل اگے کرکے عرض سُنائی
چھم چھم نیر وساون لگا اوہ یعقوبؑ سہارا
یا حضرت ایہ سُفنہ میرا رووَن والا ناہیں
تُوں روویں میں ہسناں چاہاں کی گل تیری میری
نہیں تا ویکھ تساڈی زاری میں دلگیر نہ ہوواں
فرزندا ایہ مژدہ تینوں خالق پاک دکھایا
کرسی رب پیغمبر تینوں ملسی عزت شاہی

جیونکر باپ تے دادے میرے پایا قرب حضوری
تویں برابر جلسی تینوں عزت عظمت پوری

وچ داں علماں اندر تینوں عالم رب کریسی
تاجوراں وچہ تیرا بیٹا ئیں تخت حکومت دیسی

کل اولاد میری وچہ ہوسی تیرا شان زیادہ
تسفنے اندر حاصل ہویا تینوں قرب خدا دا

اوہ جو سجدہ کردے تینوں دیتہ چن یاراں تارے
دیتہ چن اپنا ماپیو سمجھیں تارے ویر پیارے

یاراں بھایاں تیرے اگے جیونکر سیس نوایا
کیسے دہاڑے اینویں کرسن جاں کوئی ویلا آیا

مائی باپ تیرا اوہ دونویں دیتہ تے چن نورانی
اوہ بھی ادب کریسن تیرا اے یوسف کنعانی

سارے ٹبر وچوں تینوں رب سردار بنایا
وحی برابر تسفنہ تیرا بابل نے سمجھایا

سن تعبیر بتاوے یوسفؑ ایسی خواب پیاری
صدقے جاواں پھر استھیں ڈولیں کر کر زاری

حضرت کہیا سن فرزندا ایسی خوشی نہ کوئی
جسدے حاصل کرنے اندر غمی نہ شامل ہوئی

## مَا مِنْ فَرْحَةٍ اِلَّا وَيَتْبَعُهَا تَرْحَةٌ

فرقت باہجھ نہ فرحت ملدی نال سکھاں دکھ ہوندے
کنڈے خار نہ جھلئے جد تک پھل نہیں ہتھ آؤندے

عسر پچھیرے تے نرمی سختی رلیاں ملیاں آیاں
جنہاں پایاں درد بلایاں عیشاں انہاں ہنڈایاں

لکھ مصیبت سر تے جھلن ڈونگھے غوطے لاون
دکھاں نال سمندراں وچوں مانک موتی پاون

فرزندا ایہ عیش آسائش مفت نہ کوئی پاوے
جو پاوے مر کے پہلوں اپنی جان گواوے

اے یوسفؑ اس خواب تیری نے جتنی خوشی دعائی
اسدے نالوں غمی زیادہ مینوں نظری آئی

خبر نہیں ایہ تسفنہ تینوں کیا تکلیفاں دیسی
استھیں پچھے اللہ مالک تینوں شاہ کریسی

کرے نصیحت باپ پیارا حضرت یوسفتا ئیں
فرزندا ایہ خواب الوکھی دل دلیوچ چھپائیں

دسیں نہیں بھراواں تائیں ایہ اسرار پوشیدہ
نہیں تاں تیرے حقوچہ بھائی کرسن برا عقیدہ

بھایاں خواب تسنی جسویلے تینوں برا مناون
شیطوں دشمن سخت بندیدا متلکے مکر کماون

مول نہ دسیں مول نہ دسیں باپ کرے تاکیداں
جنہاں بھیت نکالے باہر پائے دکھ شدیداں

شاہ منصور انا الحق کہیا کھولیا راز نہانی
سولی تے ٹنگایا اسنوں غیرت پاک ربانی

اینویں جو کوئی بھیت سجندا ظاہر آکھ سناندا
غیرت وچہ جرمانے کولوں مشکل بچکر جاندا

## حکایت

شاہ کسے ہمراز بنایا اک وزیر سیانا
بہت محبت دوہاں دلانوں شوق دلیوچ دہانا

جو مصلاحت کرنی ہووے شاہ اس نال کریندا
ہر کم وچہ اکابر آہا نیک صلاحاں دیندا

ہکدن گوشے اندر شاہ نے اوہ وزیر بُلایا
کیتی شاہ تاکید جو ایہ گل دسیں نہیں کسینوں
جاں کجھ روز گئے تاشاہ دی مرنت وزیر بھلائی
کھل گیا اوہ بھیت شہانہ سنیاں کل لوکایاں
شاہ حیران ہویا لوکاں تھیں پچھن لگا بھائی
لوکاں کہیا وزیر تیرے تھیں ایہ گل معلم ہوئی
ایہ گل سنکے شاہ دیتائیں چڑھیا غضب ودھیرا
اوسے وقت جلاد سدا کے شاہ فرمان سنایا
جس مجلس وچہ آہی آسدی حدوں ودھ مقبولی
ہکو بھیت نکالن بدلے اسدی شامت آئی
لکھنوائے اس تختی وچہ ایہ گل لکھ لیاندی
مالک اپنے دا جو بندہ ظاہر بھیت نکالے
ایہو گل یعقوبؑ سکھائی بیٹے اپنے تائیں
متیں دے سمجھائے بابل یوسف رہیں پکیرا
جسو یلے ایہ بابل تائیں یوسفؑ خواب سنائی
یوسف دی متریئی آہی نالے سکی ماسی
گل حقیقت یوسفؑ والی اپنے دلوچہ پائی
آکھن لگی بابلنوں اج یوسفؑ خواب سنایا
باپ کہیا اوہ یاراں تارے تیرے ویر پیارے
سورج چن جو نظری آئے تینوں اندر خواباں
گل بھایاں تھیں اللہ تینوں بخشیا منصب عالی
مالیا خالوں جد پتراںنوں دسیا حال تماہی
آکھن ہائے افسوس اساڈا یوسفؑ قدر نہ پایا
چھوٹا بھائی تک کے اساں کجھڑ چک کھڈایا
جیونجیوں اسیں لحاظ کریندے کرکے بابل جایا

دل اپنے وا بھیت پوشیدہ استوں کھول سنایا
متکے غیراں پاس الاویں مخفی راز میرے نوں
اوہا بات جو پر تولے والی لوکاں وچہ دھمائی
ہکدو جے تھیں سندیاں انویں شاہ نوں خبراں آیاں
دسو لوکو کس تساں نوں ہے ایہ گل سنائی
کسدی طاقت اسدے باہجوں بھیت نکالے کوئی
کون ہویا جس باہجہ اجازت بھیت نکالیا میرا
ایس وزیر نکالے تائیں سولی دیناں آیا
اوسے مجلس اندر استوں پکڑ چڑھایا سولی
بھی ہک تختی پھانسی ویلے شاہ اسدے گل پائی
جو کوئی بھیت شاہاندا کڈھے ایہو سزا تہاندی
اکدن مالک اسدے آپر غیرت دی اگ بالے
نہ ایہ بھیت نکالیں باہر نہ تکلیف اٹھائیں
کیا جانے جو ایہ گل آپے کرے کھلار ودھیرا
مالیہ خالوں جاگدی آہی شمعونے دی مائی
دیکھ پتیرا اوہ ہن ماسی کیا متریر جگاسی
فجر ہوئی تا پتراں تائیں سگویں گل سنائی
سورج چن تے یاراں تاریاں استوں سیس جھکایا
نال اوہدے تیرے اگے سجدہ کرسن سارے
اوہ ڈو مائی بابل تیرے کرن تینوں آدا باں
ایہ تعبیر دسی پیغمبر اس دے سفنے والی
غیرت پاروں سب بھایانوں ہوئی بے آرامی
جتنا اساں پیار کمایا اتنا اوس ستایا
اوس اسانوں اپنے دلتھیں پیش غلام بنایا
تیوں تیوں اوس اساڈے اتے کولڑا آن ٹھرایا

جاتا اساں جونکڑا ساتھیں کرسی ادب سوایا
سخت ناراض ہوئے یوسفؑ تے غیرت شور مچایا
ہکنی آکھن جھوٹھا سفنہ یوسفؑ آن سنایا
اینویں وکھو وکھ کلاماں کرفے سارے بھائی
جیکر آکے پتراں تائیں اوہ نہ حال سناندی

اُلٹا اس تے قدر اساڈا بابل کول گھٹایا
گل پیار جو یوسفؑ والا ساریاں دلوں بھلایا
ساڈا شان گھٹاون کارن بابل نوں بھرمایا
وچہ اسلدے مالیا خالوں ایہ بنیاد جمائی
یوسفؑ نال عداوت ایڈی پوندی کد انہاندی

## مقولہ مصنف

حضرت مالیا خالوں اُپر ہرگز دوس نہ کوئی
نالے اکثر عورتاں اندر ہوندا عقل تھوڑیرا
صرف مثال سناواں تینوں جیونکر اگے بیتی
حضرت نوحؑ نبی دی عورت کیڈ فتور مچایا
پاس کفاراں کیتی اس نے خاوند دی بدخواہی
کافر نت تکلیفاں دیون منہ سر مار سجاون
عورت نت تماشہ ویکھے کافرانوں مچھراوے
نوحؑ نوں خبر ہوئی جسویلے عورتدی بدخواہی
بھیجیا رب طوفان کفاراں آئی موت انہاندی
نازل ہویا اسلدے اُپر سخت عذاب قہر دا
خاوند اپنے دی جو عورت کرسی نافرمانی
خاوند دے فرمانوں باہر جیہڑی عورت چلسی
حق زناندا خصماں اُپر اُپر زناں خصماندا

جیوں تقدیر ربانی آہی اینویں وارد ہوئی
بیوی نوں بے عقل بناواں ایہ نہیں مطلب میرا
اکو حضرت مالیا خالوں ایہ گل ناہی کیتی
خاوند دی بے ادبی کرکے دوزخ ڈیرہ لایا
آکھے ایہ دیوانہ ہویا گلہ کریندی آہی
رسیاں بنھ گلانو وچہ دہریکین صدمے سخت پہنچاون
جاں اوہ نوحؑ نوں مارن لگدے کولوں چھپیاں چاوے
یارب کریں ہلاک انہانوں نبی دعا فرمائی
عورت نوحدی نال انہاندے گئی کھپائے کھاندی
نبیاندا جو کہیا نہ منے اینویں ہوکے مردا
نوحدی عورت وانگوں اسدی ثابت بے ایمانی
جدتک خصم نہ راضی ہوسی دوزخ اندر جلسی
زناں لباس مرد دیکارن مرد لباس زناندا

## قصہ حضرت لوط علیہ السلام

اینویں حضرت لوط نبی دی عورت چغلیاں کھاندی
نال کفاراں بدکرداراں اسدی مجلس ہوئی
سن میں تینوں تھوڑا جیہا اسدا ذکر سناواں
ہکدن لوط نبی دے گھر وچہ باراں ملک نورانی

جو کوئی گل گھریدی ہووے باہر ونج سناندی
خاوند دا اس بھیت نکالیا کافر ہوکے موئی
جیوں قصص الانبیاء دے اندر نقل ثبوت لیاواں
آن تھیے مہماناں وانگوں قدرت نال ربانی

جیوں بے ریش نابالغ لڑکے سوہنیاں شکلاں والے
جاتا لوط جو ایہ کوئی راہی رات گذارن آئے
کافر قوم جو لوط نبی دی سی بدکار تمامی
مرداں نال کرن بدفعلی مرد پلید مکالے
ایسے خوفوں لوط نبیؑ نے اوہ مہمان چھپائے
عورت لوط کفاراں تائیں چوری جا کر کہندی
جیسی شکل اونہاں دیتائیں رب عطا فرمائی
سنکے خبر تمامی کافر دوڑ نبیؑ ول آئے
جہت لواطت منگن لڑکے کافراں شور مچایا
بیٹیاں میریاں حاضر بیشک کرو نکاح تنہانوں
اوس زمانے مومن عورتاں جائز کافراں تائیں
کافر آکھن بیٹیاں تیریاں سانوں نا منظوری
پھر زور اکر کے وہانے سارے چاہیا ظلم کفاراں
جس کوٹھے وچ نبی اللہ دے اوہ مہمان چھپائے
تھر تھر کنبے نبی اللہ وا منگے پیا دعائیں
راوی کہے فرشتیاں تائیں آہا امر رباناں
تن حملے جد ہوون اس تے پھر چا واقف کرنا
ساری رات کفار نبی نوں رہے ایذائیں دیندے
تیجی واری جدوں کفاراں آکر غلبہ پایا
آکھن لگا اے مہمانوں کی کریئے ہن چارا
نسن دی کوئی واہ نہ لگے ہرگز ساڈے تائیں
کہیا فرشتیاں اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ اسیں رسول خدائی
صبر کرو تسیں یا نبی اللہ دشمن بدلے پاون
اسیں تسانوں دسن کارن آئے خبر اگاہوں
چاؤ ڈیرا اس شہر تھیں ہور اسباب تمامی

اینویں بھیس وٹا کر آئے سوہنے چند او جالے
ڈر کے خوف کفاراں دے تھیں اندر وار بہالے
جو کوئی لڑکا سوہنا ویکھن کردے بُرا حرامی
رناں نال کرہندیاں رناں کم جو مرداں والے
مت کوئی ویکھ انہاں نوں دیتائیں مندا فعل کمائے
ساڈے گھر اج باراں لڑکے تکو ڈٹھیاں مکھ لہندی
ساری عمراں اندر ایسی شکل نہ نظری آئی
آکھن کڈھ اوہ لڑکے باہر جو تدھ گھر وچ چھپائے
غلبہ تک کے نبی خدا دے ایہ فرمان سنایا
لڑکے اوہ مہمان میرے گھر دیواں نہیں تسانوں
شرع مطابق لوط انہاں نوں کیتا امر تدا ہیں
لڑکے اوہ لواطت کارن لینے اساں ضروری
حضرت لوط نبی دیتائیں دتیاں ڈاڈھیاں ماراں
ڈھاہن لگے اس کوٹھے تائیں بوہے تاک اوڈائے
یا رب ایہ مہمان اساڈے امن امان بچائیں
جلدی تساں نہ لوط نبی نوں اپنا حال جتاناں
اسیں فرشتے سنگی تیرے نہیں ڈرنا نہیں ڈرنا
کدی مرینہ کدی کنبیندے بوہے پھرن بھنیندے
عاجز ہو کر نبی خدا دا پاس فرشتیاں آیا
دوتی دشمن چار چوفیریوں وہڑ کھلے گھر سارا
رو رو نبی کرے فریاداں پیش خداوند سائیں
لَنْ یَّصِلُوْٓا ایہ دشمن تینوں پہنچ نہ سکن کائی
نیڑے آیا قہر خدا دا کافر غرق ہو جاون
ہویا حکم تساڈے تائیں خالق دی درگاہوں
جلدی ابراہیمؑ نبی گھر ہوؤ وجہ مقامی

آون لگا غضب ربانا ل اَس شہر دے اُتے
تسنی جدوں ایہ گل کفاراں بھٹھا انہاں بنایا
ایہ گل کہہ کے طرف فرشتیاں دوڑے کافر پاڑی
جبرائیل خدا دے حکموں ہکو پھوک چلایا
دسنوں رہگیا سبھناں تائیں ہو حیران کھلوئے
منہ نہ رہیا نک نہ رہیا اکھ نہ رہگئی کائی
ویکھو لوط حویلی اپنی جادوگراں بہایا
نالے رو رو کہن نبی نوں کر کجھ حیلہ سازی
ماریا پر جبریل فرشتے اُپر موہاں کفاراں
دوڑے پھیر فرشتیاں دیول کرکے قصد بُرائی
لوہلیاں وانگوں کنبن لگے ہتھ پران تنہاں دے
پھر جبریلؑ اونہاں دے تائیں ماریا پر دوبارے
پھر بھی قصد لواطت کولوں ہرگز باز نہ آون
بند کرو دروازے سارے اس شہر دے چل کے
پکے جندرے مار تمامی سارے شہر دے والے
گھروگھری آرام کیتو نے جاکے گل کفاراں
وقت صبح وا نیڑے ہویا وعدہ جویں جنابی
چار فرشتیاں لوط نبی دا چایا اوتھوں ڈیرا
عورت اسدی رہی اتھائیں گھر اپنے وچہ روندی
جبرائیل فرشتے تائیں حکم کیتا رب باری
چھے شہر الوچہ رہندی آہی قوم کفاراں نوا لی
اُلٹا کرکے ڈالیا ہیٹھاں حاطہ اوس زمیناں
تلویں مٹی اُپر آئی اُتلی ہیٹھ سدھائی
رب فرماوے پھر اس اُپر پتھر اساں وسائے
ہاویہ دوزخ اندر جاکے کیتا انہاں ٹکانا

اُلٹیا جاسی قطعہ زمیں والو کرہن سب سُتے
کیہڑا شخص اساڈے تائیں مار گواون آیا
تاجو چلکے نال اونہاں دے کریئے دست درازی
آوندیاں دا منہ نک سارا اپنے وانگ سنجایا
نہ اگاں نہ پچھاں جو گے قیدا تھائیں ہوئے
تا پھر رووَن پٹن لگے ڈونڈ کفاراں پائی
جادو کرکے جنہاں اساڈا منہ تے نک اُڈایا
صحت ہووے تا کدیں نہ کرساں اسیں لواطت بازی
منہ نک ہوئے درست انہاں دے پھر چاہیاں اوہ کاراں
خشک ہوئے سب بدن انہاں دے طاقت رہی نہ کائی
ہو تائب پھر لوط نبی نوں عرض سوال سنائے
او سبھو یلے بدن انہاں دے ٹکڑے ہوگئے سارے
ہولا چار نہایت کافر ایہ پھر متا پکاون
آپے مخبری خبر انہاں دی آن لوانگے بھلکے
اپنی طرفوں لڑ کیاں تائیں ڈک گئے منہ کالے
ویکھاں کون پذیرہ فقیرا کس دیاں لیندا ساراں
ہویا حکم نبی دے تائیں بستر چک شتابی
ابراہیمؑ نبی دے گھر وچہ کیتا وچ بسیرا
بیفرماناں نال پذیرا اوڑک اینویں ہوندی
پنجہ مار اُلٹا شتابی دہرت انہاں دی ساری
سبھناں دی جبریلؑ فرشتے پٹ زمین اُلٹائی
ہرگز کسے نہ معلم کیتا پتر اک اُلٹیندا
مُودھا ہوگیا قطعہ تمامی دیر نہ لگی کالی
سجّیل منضود کرکے چنگے ہیٹھ دہائے
ستاں طبقاں ہیٹھ انہاں نوں لیگیا غضب ربّانا

کافر عورت لوط نبی دی چغلیاں کھاوندوالی
نابعداری حضرت دی تھیں باہر قدم ٹکایا
تابعداری نبیاں دی تھیں جو کوئی مُکھ بھواوے
دونویں عورتاں پیغمبراں دیاں ذکر جو ایتھے ہویاں
تابعدار رسولاں ہو کے جو کوئی امر منیندا
جیونکر بی بی حفصہؓ صاحب پکڑی تابعداری
کیتا شرم خداوند اسدا تابعداری پاروں
کون کمینہ میں ناکارہ لفظ بے ادب الاواں
اوہ ازواج رسول اللہ تھیں چوتھا حرم گرامی
اینویں تابعدار نبی دی مالیا خاتوں ہوئی
حال یوسفؑ تے یعقوب بیدا جو کجھ اوس سنایا
اس بی بی دا ادب اسانوں اونویں کرنا آیا
چار حرم یعقوبؑ نبی دے چوہاں شان مساوی
جیوں یوسف دا ادب اسانوں اونویں او سدیاں بھایاں
جیونکر ادب چوہاں یاراں اینویں ادب تنہاندا
سنو بیان جدوں یوسف دی مالیہ خاتوں مائی
جدوں سنا کر رخصت ہوئی شیطوں مکر کمایا
آکھن لگا سنو بھراؤ کی کجھ تسیں سوچیندے
جیوں اج بابل اگے اس نے کیتا گلہ تساندا
شکرے تساں نہ کنیں سنیاں شکوہ اپنا ہوندا
دشمن خاص تساڈا یوسفؑ ویر کماندا بھارے
سو پیار کرو جے اسنوں پھر بھی اوہ منتر بُرا
مُنہ کہے اوہ بابل اگے میں سردار گرامی
وڈیاں ہویاں اس تساں نوں کیہڑا نفع پہونچایا
مالیا خاتوں نے کجھ اگے چتر انہوں سمجھایا

نال کتھاں سنگن ہو کر دوزخ گئی مکانی
خاوند دی بدخواہی کر کے دوزخ ڈیرا لایا
ساکت بھاویں جو کجھ ہووے دوزخ دھکیا جاوے
دوہاں بیفرمانی کیتی کافر ہو کے مویاں
توڑے غلطی ہووے اس تھیں رب معاف کریندا
اس کولوں کجھ غلطی ہوئی رب نہ مول چتاری
ایڈا شان اتباع رسولاں خالق دی سرکاروں
جسدا شرم خداوند کیتا میں کیوں ادب بجاواں
تابعداری اندر جسدی گذری عمر تمامی
اللہ صاحب اسدے بنائیں اخذ نہ کیتا کوئی
تابعداریوں اللہ صاحب اس تے پردہ پایا
دوجیاں حرماں دا رب جیونکر عزت شان بنایا
ہکو جتنا ادب تنہاندا دسیا پکے راوی
جیہڑے گلہ اونہاندا کرسن دوزخ جائیں آیاں
غیر تباندا توبہ باہجوں ہرگز کفر نہ جاندا
پتراں تائیں یوسفؑ والی خواب سناون آئی
بھیس اونہاندے بنکر اوہ بھی پاس بھراواں آیا
کیہڑی گلوں یوسف تائیں تسیں پیار کریندے
جیکر آپ سنیندے تسیں خبرے کی ہو جاندا
نہیں تاں اسنوں مارے باہجوں کیہڑا اٹھیر کھلوندا
چھوٹا مول نہ جانو اسنوں وڈیاں لئے سرمارے
سُر ہے اوہ منتر جگاوے چھوٹا نہ سمجھو میرا
سائے بھائی میرے اگے دعوی کرن غلامی
بتھیرے جو گھر تھیں اسدا کرلیو ہنے چھپانا
پاکے تیل شیطان نکالے بھڑکدیوں بھڑکایا

پوری غیرت یوسفؑ والی بھایاں وچ سمانی
سچ کہیا سی باپ پیارے حضرت یوسف تائیں
بنت شیطان انہاں دے تائیں مکر فریب سکھاوے
اوہا بات ہوئی جیوں حضرت یعقوبؑ بے فرمایا
جس دن دا رب آدم پاروں شیطوں دھک کڈھایا
آدم نوں جا مکریا پہلوں رد ہویا جس پاروں
پھر اسدی اولادے اُتے آوندا کر کر ہلے
لعنت دا جد طوق خدا نے بخشیا اسدے تائیں

جو کجھ اُلفت باقی آہی اوہ بھی اُٹھ سدھانی
چیتا اپنے بھایاں اگے خواب نہ مول سنائیں
کیتیں ڈھلک نال تیرے مت مکر کمایا جاوے
بھایاں خواب سُنی جس ویلے شیطوں مکر کمایا
اوسے دن دا نال آدم دے وَیرا بنیسے پایا
نال فریب کڈھائیس اسنوں جنت دی گلزاروں
اوہ کوئی بچیدا اسدے مکروں جس دے بخت سوئے
کیتی عرض دعا اندر اس نے پیش خدا وند سائیں

قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ه

یا رب روز قیامت تائیں مہلت بخشیں مینوں
کہن مفسر اس گل اندر غرض آہی شیطانے
دوجی غرض جو اللہ پاسوں ایہ گل بھلی س چاہی
پاواں اثر دلاں دے اندر لوں لوں وچ سماواں
ہوئی قبول دعا شیطانے وچ جناب خدائی
آپ ہویا ملعون نکارا ہوراں نال کریندا
جیسا بندہ ہووے کوئی ایسا مکر کماندا
عاماں تائیں عام اکھاڑے مجرے ناچ دکھاوے
عاماں نوں شیطان چھکاوے حقے وچ بازاراں
جاہل لوک عوام الناسوں کنجر بھنڈ سداون
راگ تماشے گلیاں اندر ویکھن عام گناہیں
بے علماں نوں باہر باہر شیطوں قبض کریندا
ایہ سب حیلے شیطان بناوے مکر فریب سکھاوے
جس جاگہ کوئی قابو آوے ایسے نوں بندہ
راگ حرام چواہیں مذہبیں کسے خلاف نہ پایا
صوفی نام سداون اجکل لذت لین حراموں

حکم ہویا میں اسدن توڑی مہلت دتی تینوں
جو آدمیاں دے دلوچ پاساں مکر فریب بہانے
ہر بندے نوں وچہ میرے تائیں دے توں دخل الٰہی
نالے کوئی نہ ویکھے مینوں جیدی طرفے جاواں
ڈھہ قدیموں نال آدم دے ہتھ عداوت پائی
ہوندے چائے نیکی دلوں ہرگز جان نہ دیندا
جس مجلس وچہ بیٹھن والا اوہا رنگ بناندا
خاصاں تائیں خاص مکانیں راگ طنبور سناوے
تے خاصاں تائیں مسجد اندر لے بدر النسواراں
عالم کنجراں طرف نہ جاون سد قوال گواون
تے مہا جھیڑے سفن میستیں یا حجرے خانقاہیں
تے اہل علم نوں باہجہ مسیتوں راگ نہ لذت دیندا
جیوں واالس کہے مخیلی کڈھ ایمان لیجاوے
اوسے جاگہ اسدے کولوں فعل کراوے مندا
لا مذہب اوہ کافر جس نے راگ حلال بنایا
لادن لیک صفائی تائیں صوفیا کہوا لے ناموں

جویں سیاہی لکھنوالی کالی نوروں خالی
نام زنگی کافور جویکر لوکاں نقل بنائی
بھیڈاں چال مثال جگتدی رسماں الٹ بناماں
ایہویں صوفی اجکل ولے نام دھراون مرشے
معاذ اللہ انہاں صوفیاں کولوں ڈیوے رب پناہاں
راگاندی گل توڑ نہ چاہڑی چھوڑ دتی ادھ لاے
خوب جواب مفصل اسوچہ دتے راگیا نتائیں
نال آیات حدیثاں ثابت شاہد فقہ لیاندی
اینہے بھی ہیں دسدا تینوں جیکر فرصت پاندا
جھب ابڑندی خواہش کردا جوکوئی تھے دوراڈا
جیکر حرف حرف دے اپر لگاں دین مثالاں
عبد الستار مکائی اوڑک ایہ کتاب گرانی
شعر رسیلا سخن رسیلا عبد الستار ہوراندا
شیطاندی گل چھوڑ پڑ آنگھیوں کر پاسوں
ہر بندہ نیں دھوکھا دیندا جنہیں شقی دا

لوک اسنوں روشنائی لوہن ویکھ جگتدی چالی
الکھیوں آنہی نام سداوے نور بھری روشنائی
جسدیاں اکھیں جاون لگن لوک اکھیندے ایاں
سن سن راگ سرود سارنگیاں اندر گاے کردے
رستہ ویکھ ہدایت والا جو ہٹ گئے پچھاہاں
وچہ زینت اسلام میریئے ویکھے جو کوئی چاہے
دوجے حصے وچہ انصافوں جاکر جھاتی پائیں
انشاء اللہ جو کوئی پڑھسی جاسی میل ملاندی
ایہہ لمی منزل اندر سیر نہ کیتا جاندا
گھر گھر دلوچہ جھگی پانی ناہیں کم اساڈا
یوسفدا احوال نہ مکے اندر کتنیاں سالاں
تیرے کولوں مکنی ناہیں اندر عمر تمامی
سچ پچھو تا اسلے جہیا ہیں یک سخن نہ آندا
کر کجھ بند بھراواں تائیں شیطانی وسواسوں
سن ہن ذکر سناواں تینوں ابراہیم نبی دا

## ذکر ملاقات ابراہیم علیہ السلام و شیطان علیہ اللعان

حضرت ابراہیم نبی نوں جدوں خدا فرمایا
تا ابراہیم پتر دیناں ہیں کہیا نال بہانے
لے یک چھری تے رستا ہاہروں بالن کٹ لیاویں
پچھوں شیطاں مکر بنایا دلوں قیاس اٹھایا
ہوجاسی مقبول زیادہ بیٹے چھری دہائے
تا جاجیاں شکل بنائی اس نے دلیس مرد دا کیتا
ہو غمناک بتاون لگا ہوئی ہاجرہ تائیں
رووں تھوں ابلیسے تینیں گل نہ کیتی جاوے

بیٹا اپنا اسدے قربانی ذکر پچھے جیوں آیا
اسماعیل لکڑیاں کارن چل اوجاڑ مکانے
ٹرپیا نال پتر نوں لیکے ربدا نبی سچاواں
جیکر ابراہیم نبی نوں ہیں نا اج بھلایا
ہوسی تاں اج روکاں اسنوں کوئی فریب بنا کے
بیوی پاس خلیل اللہ دے پہلوں گیا چہ پیتا
اے بی بی اج سرتیرے پیاں سخت بلائیں
جیوں ساڈا اج ابدل وسدا اینویں نیر وساوے

بی بی پچھیا دس اے شخصا کی دکھ بنیاں تینوں
کنول تیرا پت پیارا سوہنا تے من بھانا
شیطوں آکھے لوں کی جلنے اسدے دانے تلنے
ہے افسوس جو تیرے تائیں بھیت نہ دسیوس مُوئے
جیکر شک ہووے کجھ تینوں اکھیں چل دکھاواں
کیہڑا باپ بے ترس اجیہا پتراں ذبح کریندا
کہیا شیطان جو کوہنا اسنوں رب صاحب فرمایا
حاضر اسیں خداوند لگے اسدا حکم نہ موڑاں
ناامید ہویا شرمندہ شیطوں کنڈ ولائی
ابراہیمؑ اگیرے آہا اسمٰعیلؑ پچھیرے
آکھن لگا اے لڑکے کیوں مرنے تے دل آیا
اسمٰعیلؑ کہیا ایہ دولویں بالن کارن آندے
شیطوں کہیا ایہ گل جھوٹھی بالن غرض نہ کوئی
نال رستے دے ہنسی تینوں چھریں ذبح کریسی
جیکر لوڑ حیاتی تینوں ایتھوں نس شتابی
پتراں تائیں باپ پیارے ذبح نہ کرن کداہیں
کہیا شیطان جو بابل تیرے خود مینوں فرمایا
تا اسمٰعیل کہیا جے کیتا حکم خداوند سائیں
گھول گھتاں جند راہ اسدے تیں سر ندرانہ دھرساں
لگی چنڈ ابلیسے تائیں نٹھا پتر کھاندا
رلمیا ابراہیمؑ نبی نوں کہن لگا اس تائیں
ابراہیمؑ جواب دتا ہیں اُپر پہلڑے جاواں
اس کہیا جو مطلب تیرا معلم ہوگیا مینوں
خواب اندر جس کہیا تینوں کوہ ست بیٹے تائیں
ہوش کریں مت پچھلی عمرے بیٹے دا غم لاویں

رو رو کہندا پت تیریدا غم نہایت مینوں
بی بی کہیا نال پدر دے بالن لین سدھانا
کوہنے کارن لیگیا بیٹا اُپر پہاڑ فلانے
ساری عمراں رہے تینوں درد غماں ندے لوٹے
بی بی آکھیا میں اس گل تے مول یقین نہ لیاواں
خاوند میرا کوہے بیٹا عقل نہ شاہدی دیندا
بی بی کہیا جے رب فرمایا ساڈا عذر نہ آیا
بیٹے نوں قربانی دیساں راضی نامہ لوڑاں
پھر اسماعیلؑ نوں رستے اندر جا کر ملیا بھائی
نال دلاسے اسد بیتا ئیں لایوس وٹ بہتیرے
کسدی خاطر چھری سے رستا نال اپنے تدھ چایا
اینویں اسیں ہمیشہ باہر لکڑیاں گھنن جاندے
باپ ولوں اج تیرے کارن قتل تیاری ہوئی
قسم خدا دی تیرے تائیں بابل اج مریسی
ایہ گل سُنکے آکھن لگا اوہ مقبول جنابی
ڈنگا وال پتر دا ہووے پیو نوں بھاوے ناہیں
حکم کیتا رب میرے تائیں پتر کوہنا آیا
اُسدے حکم کنوں سر پھیراں کیا طاقت میں تائیں
جے لکھ وار منگے سر میرا تا بھی عذر نہ کرساں
تا پھر کول خلیل اللہ دے نال شتابی جاندا
اے بڈھڑے کت چلیوں مینوں اپنا حال سنائیں
ہے کجھ اوتھے مطلب میرا اپنی غرض مٹاواں
بیٹے نوں ذبح کوہسیں اوتھے غرض ایہا کجھ تینوں
آکھنوالا شیطوں آہا دھوکھا مول نہ کھائیں
مت شیطانے دے آکھے لگ کے پتر مار گواویں

ہوش کریں مت جھلا بن کے بیٹے چھری چلاویں
ایہ گل سندوں خلیل اللہ نوں آکھی اس لعینے
وٹے مار ہٹایا اسنوں ہو جا دور لعینا
تیری بات نہ مناں ہرگز توں ہیں دشمن میرا
راوی ابن عباس بتاوے جو اصحاب نورانی
پہلوں مشعر جاگہ دلوچہ ملیا وچ خلیلے
ایپر ابراہیمؑ نبی نوں طاقت بخشی سائیں
دوجی واری جمرے عقبیٰ ملیا وچ نبی نوں
پئے بچیا نول پچلے جمرے ملیا وچ زکارا
چوتھی والی جمرے کبریٰ جاکر ملیا بھائی
تا اس پچھا چھڈیا اسدا کھا وٹیاں دیاں ماراں
جس جس جائی کنکر مارے ابراہیم پیارے
ابراہیم خدا دے دشمنوں شیطوں دور ہٹایا
عمل عبادت اپر ناہیں شیطاں کنوں رہائی
بندگی اتے عبادت بھاویں ہووے سے برساندی
ذرہ فخر کرے جو کوئی زہد عبادت یاروں

ابلیسے دا کہنا من کے اسدی جند وگجادیں
لیا پچھان ابلیسے تائیں ابراہیمؑ نبی نے
میرے تائیں راہن آیوں توں شیطان کمینا
اساں خدا نوں دینا بچڑا مٹھا ساڑنا تیرا
ابراہیمؑ نبی نوں شیطاں ملیا چار مکانی
بندہ بنکے مگر نبی دے بھتاں کر کر حیلے
وڈھ گیا ابلیسوں اگے چھڈ گیا اس تائیں
ابراہیمؑ اُتھے ست کنکر مارے اس شقی نوں
پھیر نبی ست کنکر مارے ہٹ پئے مردارا
اوتھے بھی ست کنکر اسنوں مارے نبی خدائی
ربدا حکم خلیل اللہ نے منیاں نال پیاراں
اس اس جائی ہن بھی کنکر مارن حاجی سارے
جد تک رب نہ یاری دیوے بچناں مشکل آیا
جسنوں مالک آپ بچاوے اوہا بچدا بھائی
جیکر مہر نہ ہووے ربدی ہر شے ضائع جاندی
شیطوں وانگ ہووے منہ کالا خالقدی سرکاروں

## حکائیت

سُن تینوں ہک زاہد والی دساں کھول کہانی
شہروں نکل عبادت کارن بیٹھا ندی کنارے
ہکدن سوچ دلوچہ کیتی اس مقبول الٰہی
کہن لگا ہن بندگی میری بہت اکٹھی ہوئی
بخشش بنی گناہیاں کارن میں ہاں پاک گناہوں
بچیا رہیا فریب خبیثاں دھوکھا کدی نہ کھایا
اتنا لفظ الایا زاہد پایا قہر الٰہی
جاں کجھ روز ہوئے اس گلنوں راوی ذکر چلائے

زہد عبادت اندر اسدی بہتی عمر وہانی
کتنے سال عبادت اندر اینویں اس گذارے
لگا کہن عبادت اپنی جو اس کیتی آہی
ربدی بخشش سندی مینوں لوڑ نہ رہگئی کوئی
عملاں بدلے جنت لیساں خالقدی درگاہوں
ڈر کے میری بندگی کولوں نیڑے کدیں نہ آیا
غیرت پاک خداوند والی اودیے اپر آئی
زاہد ہکدن ندی کنارے بیٹھا تسبیح مارے

اُچناچیت ندی وچہ آئی زڑ ہدی ہک زنانی
بانہہ اولارے چیخاں مارے وُلول غوطے کھاوے
حالت اسدی تک زاہدنوں رحم دلیو چہ آیا
جاں کجھ ہوش پئی عورت نوں پچھدا زاہد حالا
صورت قریب ہووے جیوں بندہ اوکھی گل کریندا
آکھے میں تمڑ ہی وہتا ئیں پیکیاں اج پرناہیا
ہندوں ملاحاں بیڑی کھچی اوہ وچالے آئی
ڈونگھے ہاؤ لتھی بیڑی کوئی نہ باہر آیا
نیک نصیب میرے تُوں ملیوں مینوں نیک مہانا
باقی ہن توں میرے اُتے ہک احسان کمائیں
کندہی اُپر پنڈ اساڈا لگی واٹ نہ کوئی
ایہ گل کہنی اس عورت دی کھاگئی زاہدتائیں
چک لے چلیا کنڈ اپنی تے زاہد اوہ زنانی
آہا اوہ شیطان نکاراعورت شکل وٹائی
کہندا سی جو میں شیطانوں دہوکھاکدی نہ کھایا
چالے ڈہیا اسدیتائیں زاہد آپر کنڈ ہاڑے
نال بدن زاہدے جسدم لگا بدن زنانہ
جیوں جیوں عورت زاہد تائیں نازوں ہتھ لگاوے
عورت ہروا کٹھے ہوون جس جاگہ وچہ بھائی
تے او خود شیطان آہا اس کیتی شکل زناندی
اگے سی بارود اُتوں پھر آتش شور مچایا
خالی عورت ہوئے تا بھی لکھاں مرد پھساوے
سُنو حقیقت زاہد تائیں ایسی شہوت ہوئی
عورت تائیں آکھن لگا کر توں مطلب میرا
عورت اسنوں آکھن لگی نال کمال دلیری
عجب لباس تے گہنا زیور صورت حسن جوانی
جس کنڈ ہے تے زاہد آہانوں زڑ ہدی جاوے
باہوں پکڑ نکالیا اسنوں کنڈ ہے اُپر پایا
عورت کہندی کی میں دساں حالا دردا ں والا
اینویں اس عورت دے موہوں یاری سخن نہ وینڈا
ساہوریاں گھت ڈولی اندر بیڑی آن چڑھایا
سنے ملاحاں جنج اساڈی بیڑی رب ڈوبائی
میری ابجے حیاتی آہی پانی روہڑ لیایا
جیکر توں نہ کڈھدوں مینوں میں بھی سی مرجانا
نام خدا دے چاکر مینوں پیکیاں تیک اپڑاویں
میں بھی تیری خدمت کرساں جو کجھ منگیں سوئی
زوہد عبادت اسدا سارا روہڑ دتا رب سائیں
دیوے رب پناہ پڑیا کولوں مکر شیطانی
اُسدا زوہد رڑ ہاون کارن سبب تجویز بنائی
تاہیں اوہ ازماون کارن عورت بن کر آیا
نال خوشی دے اس نے شیطوں چھڑ ہیا مارکدا لاٹے
شہوت غالب ہوگی اسنوں کیتا حرص دیوانہ
تیوں تیوں شہوت ہور زیادہ زاہد حرص ودہاوے
تریجا وچہ شیطان اونہاں دے ویندا آن وکھائی
کیوں نہ شہوت زاہد اُپر زوری غلبہ پاندی
پیا اللہ زاہد تائیں پلو چہ سارا وچبا یا
جے شیطان ملے رن نال سبب ہن کون بچاوے
ورد وظیفہ تسبیح منکا یاد نہ رہ گیا کوئی
نہیں تا تینوں ایسے جاگہ کرساں بیرا بیرا
صدقے جاداں عذر نہ کوئی توں میرا میں تیری

ڈب ہوئے سب ساہوڑے میرے خاوند بھی ڈب نویا
خدمتگار ہوئی میں تیری رلمل عمر گذاراں
ایپر ہن میں ڈبدی نکلی اجے نہ طاقت مینوں
کڈھ لیا اس دل زاہد دا کرکے مکر کما لاں
عیب آنتے جو قادر ہوکے پھر نہ عیب کماوے
حضرت کہیا وقت جوانی جسنوں رن بلاوے
زاہد عاجز ساری عمراں رن نہ ڈٹھی کائی
ہن اس تائیں عورت ملی ہینے یقین گوایا
جسدا ہتھ نہ پہنچے طلبیں وس نہ لگس کائی
ایسے اَن اپڑدے مومن ڈٹھے نیک ہزاراں
وقت جوانی باز نہ آیا کیتے عیب کروڑاں
ہتا ہی نظر نہ انکھاں ویکھے اسدا بھلا نہ کوئی
گرد لنوں جیوں نظری آئی داکھ اچیری جائی
فجر ہوئی تا تھکاں سیٹے داکھ ہوئی کوڑا ندی
اینویں زاہد تد تک آہا عیب گناہوں خالی
عورت نظر پئی جسدے لے عشقوں گھاتاں پائیاں
القصہ پھر زاہد اسنوں لیگیا چائی چائی
گھر ہکی وچہ داخل ہوئی عورت اوہ مکارہ
بہتی دیر ہوئی تا زاہد اندروں جھاتی پائی
سگوں شکل اوسے وی آہی حسن لباسوں نوری
ایہ شیطان فریب کمایا کرکے مکر ادائیں
ہک اکلی عورت آہی بندہ ہور نہ کوئی
عورت نوں ہتھ پاون لگا عورت چھری چلائی
زاہد عبادت کم نہ آئے کردا فخر جنہاں دا
کہندا سی ہن ربدی بخشش مینوں لوڑ نہ کوئی

فکر نہ کر ایہ دم تیتی دا تیرے جوگا ہو یا
ساری عمراں نال میرے توں مانیں عیش بہاراں
قسم خدا دی پیکے چل کے رامنی کر سان تینوں
دیکھ زنا نوں کئی لوکاں تدیاں ویہہ ویہہ پوندیاں کراں
نال صدیق شہیداں غازیاں عالی درجے پاوے
پھر اوہ آسکے عیبوں بچے دگدا جنت جاوے
شہروں نکل اجاڑاں اندر اُس نے عمر لنگھائی
لگنے وس گناہاں کولوں بچنا مشکل آیا
پھر اوہ مارے دم نیکی دا فٹ آسدی وڈیائی
بڈھا کرے گناہوں توبہ تاہیں وچہ شماراں
بڈھا ہوکے توبہ کردا مٹ گیاں جد لوڑاں
انکھیں والے تراں نہ تکن تدوں بہادری ہوئی
ساری رات اس تمے لے کیتے ہرگز ہتھ نہ آئی
جیکر آسدے فالو آوندی سب مٹھی ہو جاندی
جد تک اس نہ انکھیں ڈٹھی شکل زنا بنا لوالی
تین بچیا تا معلم ہوسن آسدیاں زہد کمایاں
جیہڑا شہر وکھایا عورت اٹھتے وچ اپڑائی
کھلا رہیا دروازے اُپر اوہ زاہد بیچارہ
عورت ہور آہی اک اندر اسنوں نظری آئی
زاہد جاتا اوہا زنانی بیٹھی کر مغروری
انگل ویکھے زاہد تائیں ہوگیا چھائیں مائیں
جلدی لوہا ماریا زاہد شہوت غالب ہوئی
چاک کیتا اس پیٹ زاہد دا مر گیا اونہے جائی
کافر ہوکے دوزخ اندر گیا کھپاکے کھاندا
عملاں بدلے جنت لیساں غیرت ربدی میائی

فخر تکبر اللہ اگے ہرگز ہیش نہ جاندا
لیکھا کرے جو نال خدا دے آخر گھاٹا پاندا
حضرت کہیا عملاں بارون جنت کسے نہ جانا
اوہ کوئی جاسی جس دے اُتے ہویا فضل ربانا
ذکر فریب ابلیسے والا ختم ہویا اس جائی
اگوں سنو بیان یوسفدا جویں روایت آئی
بھی یوسفدیاں بھایانوں الا تینوں ذکر سناواں
آکھ پذیرا نال یوسفدے کیتی جویں بھراواں

## تحقیق کردن احوال خواب برادران از یوسفؑ بشارت دیدن آنذات بار پنجم

سنو حقیقت نفرہ کارون راوی ذکر لیایا
پتر انوں جد مالیا خاتوں سفنہ وچ سنایا
بھی شیطان فریب بنا کے دسیا وچ انہانوں
اپنے نالوں نیواں سمجھے یوسفؑ ہینے لسّا توں
سنکر بھایاں آپسد نوجہ ایہ صلاح پکائی
یوسف کولوں چلکر پچھے خواب تینوں کی آئی
تا پھر سب اکٹھے ہو کے یوسفؑ دیلوں آئے
جوہیں طریقہ وڈیاں بھایاں آن پیار کمائے
آکھن لگے اے محبوبا توں سیاڈا دل جانی
بہت پیارا باپ اپنے دا توں مقبول ربانی
کیتا رب عزیز تساں وچہ تماہی بھایاں
جھوٹھ نہ ہرگز جڑ دا تینوں سہتیاں لجاں پایاں
استھیں تجھے آکھن لگے زلمل سارے بھائی
سنیاں اساں بشارت تینوں اللہ پاکؑ کھائی
کیا کجھ اوہ بشارت آہی دس اے برخوردارا
کیونکر تیرا اللہ صاحب کھولیا نیک ستارا
سُن یوسفؑ سر بیٹھاں سٹیا آہا وچہ حیرانی
جے میں خواب سناواں ہوسی پیو دی نافرمانی
نہ دساں تاں بھایاں اندر پوے فساد زیادہ
جھوٹھ کہاں تاں دوہیں جہانیں نبساں چور خدا دا
ایہو دلیلاں کردا یوسف بنی مصیبت بھاری
کیا جواب انہانوں دیواں امر ہویا لاچاری
تا جو دوجیو ار بھراواں پچھیا نال پیاراں
دس یوسف کیوں پیو سیں قیاسیں صدقہ بزرگواراں
صدقہ اپنے پیو دادے دا دس حقیقت ساری
صدقہ ابراہیم نبی دا مہر کرو یک واری
صدقہ جد اسحاقؑ اپنے دا واقف کرو اسانوں
بھی بابل یعقوبؑ نبی دا پاواں نام تسانوں
سُنکر نام ابا اجدادوں شرم یوسفنوں آئی
دسیا خواب بھراواں تائیں فرق نہ رکھیا کائی
بھایاں سُنکر خواب حوالہ دلوں یقین جمایا!
بیشک حضرت مالیا خاتوں جھوٹ نہ کجھ الایا
تعبیر اندے علموں واقف آہے بھائی سارے
غیرت دی اگ سبھناں اندر آ ملے بھڑکارے
یوسفؑ صرف محبت کارن بھایاں خواب دسالی
اُلٹی انہاں نکالی دلتھیں الفت یوسفوالی
یوسفؑ جاتا خواب سنایاں ہوسن ویر اگاہاں
بھائی اُلٹے گئے پچھاہاں اُٹھ گیاں سب چالاں

یوسفنے بھلیاں کی کارن سچی خواب سنائی
بھایاں تائیں ایسے فکروں نیندیں نیند نہ آوے
یوسفنا تائیں خبر نہ کائی بھایا ندا کی حالا
راوی کہندے جاں اس گلنوں پورا سال وہایا
یوسفدیاں انگشتاں نوچوں چشمے ہوئے جاری
نکل فوارے انگلیاں تھیں چلن وچ ہوائی
دیکھ بشارت حضرت یوسف دی سیا بابل تائیں
ایپر اس تعبیر پتر نوں دسی مول نہ کائی
سی تعبیر جو کسے زمانے کال پوریگا بھارا
استھیں پچھے یوسف اُپر بابل بہت وکانا
اکھیں لگے یوسفنا تائیں ہر دم باپ رکھیندا
گھر دیاں کماں کاراں اندر رہن تمامی بھائی
جیونجیوں یوسف بابل اگے پاوے قرار ودھیرا
قدر یوسفدا بھایاں تائیں ہرگز مول نہ بھاندا
بنیامین تے یوسف دوانویں آہے سکے بھائی
آکھن اینہاں دوہاں اندر بتائیں باپ پیار کریندا

کیا جانے جو الٹی مینوں پیش پووے تیر بائی
دن تے رات کرن منصوبے کیا ہن کیتا جاوے
بھائی اسنوں وتی بھیڑ دے دلتھیں ویس نکالا
پنجویں واری یوسفنا تائیں سفنہ رب وکھایا
ٹھنڈا پانی آب زلالوں کڈھیا اللہ باری
یوسفدیاں بھراواں اُپر جا کر پونہچے بھائی
سنکر بابل خوشیاں اندر ہویا چامل چائیں
جان گیا جو مت اسکولوں جاوے نہیں چھپائی
بھایاں اُپر پرورش کرسی حضرت یوسف پیارا
اگے نالوں بہت محبت کردا نبی ربانا
ساریاں پتراں نالوں اسنوں ودھ پیار کریندا
یوسف تائیں باپ پیارا کم نہ وسدا کائی
تیں تھیوں غیرت بھایاں اندر کردی جاوے ڈیرا
آکھن ہر گل اندر ساتھیں یوسف ودھیا جاندا
دوجے وس منتر پے آہے تنہاں اجوڑ بنائی
جیونکر خبر قرآن مجید وں اللہ مالک دیندا

قولہ تعالیٰ اِذْ قَالُوْا لَیُوْسُفُ وَاَخُوْہُ اَحَبُّ اِلٰٓی اَبِیْنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّ اَبَانَا لَفِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ۝

کہیا بھراواں ساڈا بیناں لوں ساڈا باپ سوہارا
اسیں بہادر ساڈے اُپر ناہیں مہر کماندا
راوی کہندا جدوں بھراواں ایہ الفاظ الایا
لڑکے جو کجھ ماپیو تائیں سخن بےادب سناون
وڈا ہے کے ماپیو لوں جو بولے سخن نتھاواں
رب فرماوے ماپیو تائیں اُف نہ آکھو کوئی
اچا کرو آواز نہ ہرگز بنویں ہو کر آؤ
آکھو یارب بخش انہاںنوں رحم کریں ہر حالے

یوسف لئے بھرا اسلئے لوں رکھدا بہت پیارا
آکھن بیشک باپ اساڈا ظاہر بھلا جاندا
طفلی وچ نابالغ آہے دوس نہ کوئی آیا
ماپے کرن معاف انہانوں کا ڈر ذرا نہ لیاون
اسلئے اُپر کاوڑ کردا خالق پاک سچاواں
جھڑکو نہیں انہاں دتیائیں منع قرآنوں ہوئی
کرو دعا انہاں دے حق وچ اللہ تھیں بخشاؤ
جویں اساڈی چھوٹی عمراں انہاں تھیے چالے

جویں اساتوں پالیا اینہاں پرورش کیتی ساری | اینویں رحم انہانڈے اُپر کر توں یا رب باری
واہ سبحان اللہ رب خالق کیا تعلیم سکھائی | پر افسوس جو ہسندیاں لوکاں کل تعظیم بھلائی
ماپیو تائیں بُرا الاون گالیں فحش کڈھیندے | پتر عیشاں بھرن کریندے ماپیو پھر پھیندے
پُتر دو لوچ ست ستواری ہور پوشاکاں لاون | ماپے وچالے تیڑوں ننگے پیراننوں سر ہراون
لوتولو کرلگے پچھے پتراں عادت ہوئی ! | ہو عاجز نابینا ہویا سوٹی پھڑے نہ کوئی
دودھ دہی تے حلوا گوشت نعمتاں مٹھیاں کھاون | دکھا ٹکڑا ماپیو تائیں کتیاں وانگ وگاون
رن بھاویں سو چیز ماہلے پھلاں وانگر لگدے | ماؤں بچاری کرے نصیحت گھر دوں کڈھن نوں وگدے
لو ماہ پیٹ اندر جس رکھیا اسدا قدر نہ کوئی | چوکلیوں رن انٹھا کر آندی بہت پیاری ہوئی
گو مُنہہ موتر جس نال ہنڈھانڈے کتنے سال اُٹھایا | جاں اس پال وڈیرا کیتا رتی قدر نہ پایا
ادب ماواں دا وساں تینوں جیونکر حق تنہاندا | ہکدن مجلس اندر بیٹھا سرور شاہ نبیاں دا
کافر عورت پاک نبی دی خدمت اندر آئی | حضرت اپنی چادر لاہ کے اُسدے ہیٹھ وچھائی
عرض کیتی اصحاباں حضرت کافر ایہ زنانی | اتنا ادب کمایا اسدا یا محبوب حقانی
حضرت کہیا اس نے مینوں اپنا شیر پلایا | ایہ رضاعی مادر میری تاں میں ادب کمایا
واہ سبحان اللہ ایہ عزتاں جانن عزتاں والے | بے عزتاں نوں کرو نصیحت جاسن دور سکالے
حق ماباپ ادا نہ ہووے تھوڑا ذکر سنایا | سنو حقیقت جویں بھراواں یوسف نال کمایا

## مستعد شدن برادران بر قتل یوسف علیہ السلام

ہکدن گھر روبیل نبی دے جمع ہوئے سب بھائی | رلکے ساریاں آپس اندر ایہ تجویز بنائی
جدتک یوسف پاوے پاسوں دور نہ کیتا جاوے | تدتک بابل نال اساڈے مول پیار نہ پاوے
جس ویلے ٹر جاسی یوسف باپ اکلا ہوسی | آپے اسنوں ساڈے کارن مہر دلے وچ پوسی
کرسی شفقت نال اساڈے عزت پاواں بھاری | گھر یعقوبؑ نبی دے ساڈی ہو جاسی سرداری
اینویں آپس دے وچ سمجھاں کئی قیاس نکالے | جیونکر خبر قرآن مجیدوں حق دلیون والے

قَوْلُہٗ تَعَالٰی اِقْتُلُوْا یُوْسُفَ اَوِ اطْرَحُوْہُ اَرْضًا یَّخْلُ لَکُمْ وَجْہُ اَبِیْکُمْ وَتَکُوْنُوْا مِنْ بَعْدِہٖ قَوْمًا صٰلِحِیْنَ ۝

قتل کرو یوسف نوں بیتا ایہہ بھائی کرن صلاحیں | یا پھر دور کسے دھرتی وچہ سٹ آؤ اس تائیں
ڈھلا ہوسی باپ تساڈا جاں یوسف ٹر جاسی | آپے ہر دم اُپر تساڈے شفقت مہر کماسی

جاں یوسفنوں مار گواؤ دلیسوں دور کڈھاؤ
کرن روایت پہلوں ایہ گل سی شمعون الائی
یعنے آکھن جدوں بھراواں مجمع اک بنایا
آکھن لگا سنو عزیزو یعقوب دلیو جالیو
جد کدی اوہ تساڈے حق وچہ سرسے خیال اٹھاوے
اُنہے تسانوں اپنے نالوں نیواں اوہ بناندا
بندوبست تسیں کوئی اسدا کرہو نال ثنائی
یوسف دیاں بھراواں جاتا ایہ کوئی مرد وڈیرا
پچھن لگے دس اے بابا کیا تجویز کچیوے
شیطلوں کہندا سنو عزیز وہور علاج نہ کوئی
ایہ گل سنکے سبھناں تائیں بہت پسندی آئی
وعدہ کیتا آپس وچہ رلکے سبھناں بھایاں
کیسے بہانے یوسفتائیں باہر سد لیجا واں
کارن قتل یوسف دے سبھناں کیتے عہد زبانوں
جاناں انہاں جو ایہ کم کرکے پاواں منصب عالی
یوسف جیہے دلدار کڑا اکرساں مار اضائیں
جس عاشق دی اکھیں اگوں دلبر دور کچیوے
اپنا شان ودھاون کارن قصد کیتا ایہ بھایاں

استحبس تے پچھے توبہ کرکے چنگے عمل کماؤ
قتل کرو یوسف دبنا ہئیں پائیے باپ جدائی
شکل بڈھے دی بنکر شیطلوں پاس انہاندے آیا
یوسف نال سلوک بنا کے مول پیار نہ پالیو
وڈا ہوکر آپر تساڈے حکم اوہ کام چلایسے
سائیں کم تساتھیں لیندا آپ نہ نیڑے جاندا
نہیں تاں وڈیاں ہوکر استھیں پاسو بہت خرابی
دلیسی نیک صلاح اسانوں کردا سخن بھلیرا
جس دے پاروں یوسف آپر باپ نہ مائل تھیوے
قتل کرو یا دلیسوں کڈھو نیک صلاح ایہ ہوئی
ایہو صلاح بھرہا یاں کیتی جیوں شیطان سکھائی
قتل کرانگے یوسفتائیں سبھناں قسماں چایاں
جنگل دیوچہ جاکر اسدی گردن مار ونجاواں
جانن نہ جوامروں باہر کیا توفیق اسانوں
کیا جانن جو ہوسی الٹی رنجش بابل والی
اوہ کدے ساتھیں راضی ہوسی ایہ گل جانن ناہیں
ہوراں نال محبت اسدی کدروں برابر تھیوے
ایہ امروں باہجہ پڑ بر اکس مراداں پایاں

تفسیر آیت وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰٓى اَمْرِهٖ

نقرہ کارِ مبارک اندر کہے مفسّر عالی
حضرت آدم چاہیا ایہ گل جنت رہاں مدامی
جنت تھیں میں نکلاں ناہیں کر دادلوں ارادے
دوجا اوہ ہابیل پتر دی کرداسی وڈیائی
اینویں حضرت نوح نبی نوں دلوچہ خواہش آہی
ربدی مرضی ناہی استوں قہروں مار ڈوبایا

جنہاں قیاس اٹھائے اپنے لہے مراد وں خالی
راس قیاس نہ ہوون دتا اسدا رب گرامی
دتا کڈھ بہشتوں اسنوں غالب امر خدا دے
رب منی اوہ شیث نبی نوں رہیا قیاس نہ کائی
کل اولاد میری وچہ ہووے کنعانے دی شاہی
سام ہوراں نوں ملی فضیلت راس قیاس نہ آیا

ابراہیمؑ خلیل اللہ لوں آہا شوق کمالاں
امر خدا دا ناہا اس نے مولی ایمان نہ آندا
حضرت موسیٰؑ طلب دیداروں بہت کیتی آرزوئی
فرعون موسیٰؑ دے مارن کارن کتنا زور لگایا
موسیٰ لوں رب زندہ رکھیا وال نہ ڈنگا ہویا
انہوں بسی داؤد نبی دی دلوں ارادت ہوئی
ربدے امر ارادہ اسدا ابھن نروڑ ونجایا
پاک نبیؐ بوطالب دے حق منگیاں بہت دعائیں
جسنوں تسیں ہدایت چاہو امر نہ ہووے میرا
یوسفدیاں بھراواں انہوں عزت اپنی چاہی
بہت وجہ تھیں ثابت ہووے غالب امر ربانا
اول مرضی سی یعقوبؑ نے راوی ذکر لیا وے
ربدی مرضی خواب سناوے یوسف بھایاں تئیں
دوجی ایہ یعقوبؑ نبی نے خواہش دلوچہ پائی
اس گلدا بھی الٹ جنابوں کیتا اللہ بھاری
تریجا یوسفدیاں بھراواں کیتا قتل ارادا
چوتھی وجہ بھراواں لوں ایہ غیرت سبق پڑھایا
ہووے دور پیار بابلدا بھایاں تمنا پکائی
پنجویں وجہ جو یوسف کارن بھایاں ذلت چاہی
چھیواں بھایاں ویچیا یوسفؑ رہے ہمیشہ بردا
ستواں جدوں زلیخا چاہیا حضرت یوسفؑ تائیں
اٹھواں جدوں زلیخا اسنوں تہمت ناک بنایا
ناواں قید ہویا جد یوسف کہیوس ساقی تائیں
ربدی مرضی اجے نہ یوسفؑ قیدوں باہر آوے
بھل گئی تد ساقی تائیں اوہ گل یوسفؑ والی

باپ میرا ایمان لیا دے چھڈ کفر دیاں چالاں
اپنے فکر قیاس مطابق کوئی مراد نہ پاندا
ربدی مرضی ناہی اسدی عرض قبول نہ ہوئی
نوے ہزار برابر لڑکا پکڑ شہید کرایا
غلط قیاس کا فردا ہویا سن لشکر ڈب مویا
وڈا پتر جو میشا میرا بنے خلیفہ سوئی
چھوٹے پتر سلیمانؑ اسدے لوں اپر تخت بہایا
لَا تَہْدِیْ مَنْ اَحْبَبْتَ فرمایا اللہ سائیں
کون ہدایت کرنیوالا زور نہیں کجھ تیرا
یوسفؑ لوں فوقیت بخشی غالب امر الٰہی
عاجز فکر قیاس بندیاں دے مغلوب بنانا
بھایاں تائیں حضرت یوسفؑ خواب نہ مول سناوے
اولٹ انہوں ہویا جیونکر چاہیا اللہ سائیں
یوسفؑ نال محبت الفت کرن پیاسے بھائی
یوسفنال بھراواں سندی بنی عداوت بھاری
یوسفنوں رب زندہ رکھیا غالب امر خدا دا
بابہب پیارے یوسفنائیں بہت عزیز بنایا
اللہ صاحب دل اسدلوچہ دونی الفت پائی
اللہ مالک اسدینائیں بخشی عزت شاہی
اللہ صاحب کیتا اسنوں والی شہر مصر دا
نال ہمیرے ایہ فحش کماوے الٹ کیتا رب سائیں
ثابت ہوئی نہ تہمت اس تے اللہ پاک بچایا
کریں سفارش جاکر میری شاہ تھیں قید چھڑائیں
امر الٰہی غالب ہر تے پیش قیاس نہ جاوے
کتنی مدت استھیں پچھے قید یوسفؑ نے جالی

وتسواں یوسف ایہ باں بھراواں دلوں قیاس اٹھایا
بابلہ بابل اکھیں تکسی جد اساں یوسف دور ہٹایا
پیو وی نظر اساڈے اُپر رہسی ایہہ نہاراں
رب اسنوں نابینا کیتا ویکھ ربیدیاں کاراں
عقل قیاساں فکراں موجب جس تدبیر لڑائی
قسم خدا دی امروں باہر کسے مراد نہ پائی
قتل ارادہ یوسف کارن کیتا سب بھراواں
کرن صلاحیں یوسف تائیں باہر کیویں لیجاواں
اوڑک ایہ تجویز بنائی بابل پاس سدھایئے
گھن اجازت اس رکھوں یوسفنوں لیجایئے

## سوال کردن برادران یوسف علیہ السلام بخدمت والد بزرگوار برائے ہمراہ بُردن آنذات بصحرا

کرن روایت جدوں بھراواں ایہ صلاح پکائی
رلمل خدمت بابل وچ آگئے سارے بھائی
ہتھ بنھ عرض گذارن لگے بعد آداب سلاماں
یا حضرت اک شفقت اُپر اساں غلاماں
عرض کراں وچ خدمت اقدس جے منظوری پاواں
نامنظور کردتا اینویں دس نہ مول گواواں
باپ کہیا فرزندو بولو اپنا حال اسانوں
جے منظور کرن دے لائق راضی کراں تسانوں
تاں پھر عرض سناون لگے پیغمبر دے جائے
یا حضرت یوسفنوں جمیاں باراں سال وہائے
کدیں نا نال اساڈے رلکے باہر کھیڈن آیا
نا اس مجلس کیتی ساڈی نا اس من پرچایا
نال کسے نہ واقفت بنیاں کھوم نہ پئی شہر دی
ہُن تک نہیں شناخت ہوئی اسنوں کسے بشر دی
بندیا لوچہ اس بیٹھ نہ ڈٹھا پرہیاں آزمائی
وڈا ہویاں کیونکر اسدی چلسی کار روائی
حکم کرو تا اسدے تائیں باہر اسیں لیجاواں
ویکھے باغ باغیچے نہراں سارے سیر کراواں
نالے درد مائی دے اندر رہندا سدا اُواسی
جدا ایہ نال اساڈے جاسی خوشیوں من پرگاسی
وار و وار تمامی بھائی کر دے عرض نیازاں
آپو آپ وکھاون لگے الفت بے اندازاں
سنکر عرض نبی فرزنداں خوف دلیوچہ آیا
ایہ کیا مکر بناون لگے یا رب بار خدایا
ڈٹھا سی یعقوب نبی نے خواب اندر ہکواری
دس بگھیاڑاں یوسف سندی گھیری جان وچاری
اگے یوسف باپ اپنے لئیں سی ایہ خواب سنائی
کیتی عرض جدوں فرزنداں یاد نبی نوں آئی
اوہ جو دس بگھیاڑ یوسفنوں کھاون آئے
مت اوہ دسے بھائی ہوون نبی قیاس دوڑائے
جدوں بھراواں یوسف کارن پیو تھیں رخصت چاہی
جو کجھ حال پیو دا ہویا جانے پاک الٰہی

عجبو بانڈے وچھڑن سنا جد کوئی نام سناندا
دوجے کنوں بیان نہ ہوسے اسدا حال اندردا
وچہ تفسیر یوسف زہے راوی ہور روایت لیایا
کیا اسوقت اسرار پوشیدہ اللہ پاک وکھایا
نظری آئے پت پیالے شکل جویں بگھیاڑاں
باطن اندر جویں تنہاندی اصلی نیت آہی
دیکھ تماشہ پیغمبر نوں ڈاہڈی وحشت آئی
بہتی دیر ہوئی تا حضرت بولیا ڈھاواں ڈھائیں
ہتھیں بارہ اڈا کے آپے کس تھیں پھران چھپیندا
سنکر صاف جواب پدر تھیں سبھناں عرضگذاری

عاشق دا دل جانے جو کجھ اسدے نال وہاندا
روگی شخص طبیباں اگے آپ حقیقت کردا
پتراں جد یعقوبؑ نبی نوں آن سوال الایا
پیغمبر دیاں چشماں اگوں پردہ دور ہٹایا
گھبرن گے اوہ یوسف جیونکر جا کے وچہ اجاڑاں
ظاہر کر کے یعقوبے نوں دسی پاک الٰہی
اتنا رناں بات کرندی طاقت رہی نہ کائی
اپنے پیر کو ہاڑا ماراں ایہ کم ہوندا ناہیں
نال تساڈے یوسف تائیں میں نہیں جاون دیندا
جیونکر سورۃ یوسف اندر خبر کرے رب باری

قولہ تعالےٰ یٰۤاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰى يُوْسُفَ وَاِنَّا لَهٗ لَنٰصِحُوْنَ ۝ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَّرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ۝ قَالَ اِنِّىْ لَيَحْزُنُنِىْۤ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهٖ وَاَخَافُ اَنْ يَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ۝ قَالُوْا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّاۤ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ۝

عرض کرن فرزند نبی نوں والد بزرگ وارا
اسیں تمامی ناصح اسدے چاہاں تس بھلیائی
چیزاں کھاوے عیش اڈاوے کھیڈے من پرچاوے
جاں ایہ عرض کیتی فرزنداں سن بابل فرماوے
نالے خوف کراں اس گلدا مت کھیڈن رجھ جاؤ
سن فرمان پدر دا بولے سب فرزند پیارے
اسیں بہادر نال یوسف دے ہوواں کویں زیانی
دشمن جوان زور آور اسیں نال یوسف دے جاواں
ساڈے وچہ یہودا ایکو جے ہک نعرہ مارے
تے شمعون بہادر ایڈا جیکر پنجہ ڈالے
جنگل وچہ روئیل بہادر جیکر پھیرا پاوے

کیوں نہ سونپھے یوسف کارن لیوے وساہ تمہارا
گھل بکواری نال اساڈے یوسف پیارا بھائی
اسیں تمامی راکھے اسدے کجھ ایذا نہ پاوے
میں غمناک ہوواں جے یوسف نال تساڈے جاوے
کھا جاون بگھیاڑ یوسفنوں تسیں تے خبراں پاؤ
یا حضرت ایہ کی فرمایا آکھن لگے سارے
جے بگھیاڑ لیوے یوسفنوں ساڈی حیف جوانی
پھر بگھیاڑ یوسفنوں کھاون کویں جوان سداواں
حملاں والیاں حمل گراون مرن سیندے سارے
بچاں سنے درختاں تائیں جڑھوں پکڑ نکالے
کیا طاقت بگھیاڑاں تائیں شیر نہ نیڑے آوے

ڈر کے نسن اسدے کولوں جھگڑیاں بلائیں
کسدی طاقت چھیڑے سانوں بابل بزرگوارا
یوسفؑ ساڈی جان پیاری اسنوں کون وکھاوے
جے بگھیاڑ یوسفنوں کھاوا پہلوں سانوں کھاسی
ساڈے ہوندیاں یوسفتائیں بالکل خوف نہ رائی
تسیں کہو جے یوسفتائیں چھوڑو مت اکلا
بھاوے کدوں اساڈے ہیتائیں یوسفدی تنہائی
ایہ کی تساں قیاس اٹھایا مت یوسف بھلجائے
توبہ توبہ پناہ خدادی ایسے اسیں ودیوانے
اتنی منت زاری کر کے اسنوں نال لیجاواں
کیہڑا اکھ وکھاواں آکر پھیر تساڈے تائیں
ایہو جہیاں تسلیاں دیکے سبھناں زور لگایا
ناامید پدر تھیں ہو کر یوسفؑ دیول آئے

چیتے شیر پھرے جے جنگلوں چیرے سٹے سرتائیں
شیر اسا تھیں جان لکاون کی بگھیاڑ وچارا
مندی نظر جو اسول ویکھے سبس اڑایا جائے
دس بھایا تیری جان گوا کے تد یوسفوں جاسی
جے تقدیر ربانی آوے تس علاج نہ کائی
اسیں اکلا چھوڑاں ناہیں حضرت کرو تسلی
جے ہک پلک ویکھاں اسنوں عقل نہ رہندی جائی
بے خبری وچ لیے اکلا بگھیاڑاں ہتھ آئے
یوسفنوں چھڈ دیاں اکلا وچ اجاڑ مکانے
پھر جنگلوچہ پاس نہ رکھاں غفلت کراں بھلاواں
کیا جواب کرانگے جیکر یوسفؑ آجے ناہیں
ایپر باپ پیارے تائیں کجھ جواب نہ آیا
اندر نقرہ کار مفسر ذکر جنہیں فرمائے

## بیان آمدن برادران نزد یوسف علیہ السلام

صاف جواب دتا پتراں نوں جسدم نبی خداوے
کرن دلیلاں آپس دیوچہ رل مل سارے بھائی
دسو یارو ہن کی کریئے کیا تجویز بنایئے
آپو آپ قیاس نکالن راس نہ بہندا کوئی
آ شیطان وکھالی دتی بن کے مرد وڈیرا
کیوں حیران تسیں ہو بیٹھے کیا مشکل سر آئی
سن شیطان حقیقت ساری لگا کہن تنہانوں
چپ کرو دو چار مہینے ایہ گل دلوں بھلاؤ
جاں دیہو ایہ موسم اجکل رونق مول نہ کوئی
نہ کوئی میوہ باغاں اندر نہ سبزی صحرائیں

ہو متفکر واپس آئے سارے صاحبزادے
جو تجویز بنائی آہی ساڈے کم نہ آئی
ایسی شکل کرو کوئی جس تھیں یوسفنوں لیجلیئے
ساریاں صاحبزادیاں تائیں بے آرامی ہوئی
آکھن لگا صاحبزادو سخن سنو ہک میرا
تا پھر صاحبزادیاں اسنوں ساری گل سنائی
سنو عزیزو میں ہک اٹکل دساں خوب تسانوں
اجے فریب نہ چلدا کوئی آکھ نہ مول گواؤ
باغاں اتے صحراواں اندر کل بے رونقی ہوئی
کیا فریب بنالیجا سو باہر یوسفؑ تائیں

آون دیہو جیہت بہاراں کھڑن جدوں گلزاراں
تد یوسف نوں وے دلبریاں اپنے ساتھ رلانا
سیر تماشے ویکھن کارن بابل نوں فرماسی
ایہ حیلہ شیطان سکھایا بھایاں دلوچہ پایا
نال پیاراں آکھن لگے حضرت یوسف تائیں
اجکل موسم سیر کرندا جنگلیں باغ بہاراں
سے قسماں دے میوے دانے تینوں اسیں کھواواں
اُٹھیا شوق یوسفدے تائیں سن بھایاں دیاں گلاں
لین اجازت گیا پدر تھیں ہویا وچ سلامی
یا حضرت سرتاج کرامت سایہ رحمت عالی
عرض کراں ہک خدمت اندر جے منظوری پاواں
سیر تماشے ویکھن کارن یوسف عرضگذاری
سن یعقوب رُنا بھر اکھیں نیر نہ ہرگز ٹھلدا
رنگ گیا آرام وجودوں سنکر بات غماندی
گل پھل برگ خوشی دے سارے جھڑ گئے واہجر دی
کالجیوں لنگھ گئی دو سلتو غمدی تیز کٹاری
بند ہویا یعقوب جوابوں کجھ نہ آوے جاوے
منع نہ کروا یوسف تائیں مت آزردہ تھیوے
یوسف مڑ مڑ بابل کولوں رخصت طلب کریندا
یوسفتائیں چائیں چائیں چا کھیڈن دے چایا
یوسفنوں آرام نہ آوے شوقوں چامل چڑھیا
یوسف آکھے لوڑ نبیا کھیڈاں من پرچاواں
وچھڑ نہ ڈیٹھا تیرے کولوں میں عاجز اجتائیں
یوسف کہندا کرو تسلی جلدی واپس ہوساں
نال ولاسے باپ پیارے کیتی منع بتیری

باغاندے وچہ پیدا ہوون میوے خوشبو داراں
آپ اجازت لوے پدر تھیں اسنوں نسناں سکھانا
دیسی باپ اجازت اسنوں نال تساڈے جاسی
پاس یوسفدے گئے تمامی جد اوہ موسم آیا
اے یوسف وچ بابل اگے عرض سوال سنائیں
جیتوں چلیں نال اساڈے ویکھیں خوش گلزاراں
کئی تماشے رنگ رنگاندے باہر چل وکھاواں
کہن لگا چھکر بابل کولوں نال تساڈے چلاں
بعد سلاموں عرض کریندا خدمت وچہ گرامی
فیض رساں تے رہبر خلقاں مہر کرم دا والی
حکم کرو تا کھیڈن جاواں میں بھی نال بھراواں
کیا جانے جو باہر جاکے یوسی پیش خواری
یوسف آپ اجازت منگی ہن کجھ عذر نہ چلدا
جیونکر سبز باغیچے اُپر پھری بہار خزاندی
اجن جیتی اٹھ کھلوتی گھجی پیڑ جگر دی
جسویلے آ رخصت کارن یوسف عرضگذاری
نا انکار کرے یوسف تھیں نا رخصت فرماوے
لوڑ نہ سکدا وچہ فراقاں کیہڑا پیا تلیوے
باپ وچارا پیا قیاسیں کوئی جواب نہ دیندا
یعقوبے نوں غم وچھڑن دالوں لوں وچہ سمایا
باپ وچارے دے دل اندر چور ہجر دا وڑیا
باپ کہے جے تینوں لوڑاں میں پھر کتول جاواں
بنیں سیانا بابلتائیں روندیاں چھوڑ نہ جائیں
کیا جانے جو مڑ وطناں تے اوساں کہ ناں وساں
اوڑک ہو لاچار نبیا یا جیونکر مرضی تیری

اے یوسفؑ جے رخصت کارن آپ نہ کہندوں منیوں
پر تدھ آپ اجازت منگی ہن انکار نہ تھیندا
دل تیرا ناراض نہ ہووے ونج نہ ہو اُداسی
حکم دتا یعقوب نبی نے حضرت یوسف تائیں
سُن فرمان پدر دا یوسفؑ راحت فرحت پائی
ساری رات رہیا کُرلاندا باپ غریب نمانا
سُدھری سدھری یوسفؑ ولوں مُڑ مُڑ کرے نظارے
جیوں جیوں رات گزشتہ ہووے آوے صبح اُریرے
کرے دعائیں یا رب سائیں فجر ہووے چر کیری
جو دم گذرے نال سجندے اوہا غنیمت آیا
رات گئی اوہ نازاں والی مرغ صبح دے بولے
ہکناں کارن عید برابر ہوئی صبح نورانی
رونے عمر ہلن ہکناں نوں ویکھن مرے جدائیاں
چڑھسی دن کسیدے بھانے رات کسیدی پوسی
نال بھراواں تیڈے میں باہر کدیں نہ گھلدا تینوں
عارف آکھن امر سجن دا رد نہ مول کچیندا
جو کجھ نال اساڈے ہوسی ہسرتے جھلی جاسی
رات گذار گھر لوچہ فجری نال بھراواں جائیں
رات وصل دی چھیکڑ والی پیغمبر نوں آئی
گنتریاں وچہ کرنے دلیلاں رو رو نبی ربانا
رج کے ویکھ لون اج اکھیاں دلبر یار پیارے
تیوں تیوں حضرت یعقوب دے تھر تھر کنبن بیرے
اس اجوکی فجری نالوں سالوں رات بھلیری
سجناں باہجوں مرن بھلیر عارف خبر لیایا
کسے خوشی دا مژدہ ملیا کسے غمی نلے جھوسے
ہکناں بھانے روز حشر دے آن کڈھی پیشانی
ہکناں بارے بنھ خوشی دے دلوچہ آساں لایاں
یوسفنوں نوں لُٹ پذیرا جو ہوسی سو ہوسی

## بیان رفتن یوسفؑ علیہ السّلام ہمراہ برادران بطرف جنگل

فجر ہوئی تا صاحبزادے پیغمبر دے پیارے
یوسفنوں بھی باپ پیارے نازاں نال جگایا
وچھڑ وچھڑتے سُدہری سُدہری یوسفنوں تے لاوے
سر پیراں تک چُمے چٹے موہوں پڑھے تکبیراں
کنگھی پھیر سوارے زلفاں ناگ پرہوتے کالے
زیور حسن تمام دوبارہ صاف شفاف بنایا
کرن روایت نقرہ کاروں جسدم ہوئی تیاری
حضرت ابراہیمؑ نبی دا گل پیراہن پایا
دادے پاک اسحاقؑ نبی دی سر دستار پہنائی
خدمت وچہ یعقوبؑ نبی دے حاضر ہوئے سارے
سنت واری بسم اللہ پڑھکے نال پیار نوہایا
مشک عنبر کستوری لا کے سر منہ وال دھوائے
خبر نہیں کس دیس پتر نوں لے چلیاں تقدیراں
لاون ڈنگ او سیتوں جس نے خدمت کر کر پالے
مشرق تھیں خورشید فلکدا کرن زیارت آیا
یوسفنوں پہنائی بابل عجب پوشاک پیاری
جامہ صوف سفیدوں آندا یوسفنوں پہنایا
نوری چادر شیث نبی دا تدی یوسفنوں کروائی

سوہنا پٹکا عزّت والا وتا باپ دوالے
پیراں وچہ پاپوش مبارک حضرت آدم والا
باپ تکے ہن یوسفؑ دیول بھر بھر نین نچوڑے
کیا اس وقت جمال یوسف دے کڈھی لاٹ خندی
لعل بھکھن رخسار نورانی لہہ لہہ کردے نوروں
آہموں سامہنیاں بند وقاں نین دونویں منوالے
جیں ول وگن کاری لگن دارو ہسکے بھریاں
ابرو گول کمانا نوا نگوں قوس قزح دے گھیرے
تیر انداز دو نین یوسف دے غیرتیاں ول تاڑن
نال اشارے نس نس بھجن جیں ول نظر اولاڑے
بینی الف صحیح کر لکھیا قدرت قلم ربانی
بینی قلم تے لوح پیشانی دونویں نقصوں خالی
سرخ لباں نوں ویکھ نہ سکن لعل رہن شرماندے
وند مبارک یوسف دانے جب دم چمک وکھاون
شیریں سخن کرے جسویلے جھڑدے پھل دہانوں
زلفاں وُلول کمرن اشارے پاون پیچ دلانوں
حسن جمال کمال یوسف دا انت شمار نہ کائی
گلیا نوچہ جد تڑدا یوسفؑ کہیا شاہ ابراراں
واہ سبحان اللہ یوسف دی کیا رب شکل بنائی
ایسی قلم چلائی اس تے قادر قدرت والے
کاری گری سنائے ربدی کیا کسے نوں چارا
لکھ قلماں وچہ حمد ربانی گھس گھس ہوئیاں فانی
ہر حامد جو امر کسے وچہ صفت کسے دی کردا
بھاویں اصلی خالق دا اوہ نام نہ لیندا کائی
سنو حقیقت جاں یوسف دی سفر تیاری ہوئی

ہتھ وچہ عاصا جنت والا کیتا باپ حوالے
بن تن کھلا پیغمبر زادہ پہن لباس نرالا
سوہنے سوہنی چیڑ تلولے چلے گھت وچھوڑے
وقت صبح جیوں کھڑ کھڑ ہسّے خوش گلزار چمندی
چن سورج دو عین برابر معلم ہوندے دوروں
قاتل دارو سُرمے والا پایا باپ وچالے
پاون چھیک کلیجے اندر پلکاں ٹھنڈیاں ٹھریاں
کس کے تیر کھلوتیاں مژگاں مارن نظر چوفیرے
جاں اوہ ذرہ جھمکن نازوں وسدے شہر اوجاڑن
ساری عمراں تاب نہ آون دو نیناں دے مارے
لوح جبین نمونہ لوح دا نور بھری پیشانی
لوح قلم دا نقشہ ظاہر کیتا اللہ والی
لالو لال ہویاں اوہ دونویں پی پی خون دلاندے
باغاں وچہ چنبے دیاں کلیاں ویکھن تھیں کھڑ جاون
نوری ملک زیارت کارن جھات گھتن آسمانوں
باہجہ وصل تریاق نہ ڈھونڈن ایہ سپ لڑن جہانوں
سر جنوالے تھیں میں صدقے جس تصویر بنائی
اسدے نوروں روشن ہوون کوچے تے دیواراں
حضرت سرور عالمؐ جسدی آپ صفت فرمائی
جبرائیل جہیاں بھی تک کے سر سجدے وچہ ڈانے
جسدے انبر صنعت دیوچہ یوسفؑ اک ستارا
لا احصی دا اجے تنہا نمل ہے اقرار زبانی
وچہ اصل اوہ حامد ہوندا اسدے کاریگر دا
تا بھی صفت اوسیدی ہوسی جس اوہ چیز بنائی
گل پوشاک لوائی بابل بدن ملی خوشبوئی

جو کجھ رب جھ دلیدی آہی پوری کیتی ساری
ہو کھلی تقدیر سر تے قسمت واگاں چایاں
دل چاہے جو نال کلیجے رکھئے دلبر تائیں
نازل ہوئی پیاریاں اُتے گھڑی وچھوڑ نہاری
منع کرندیاں سو تجویزاں باپ دلیوچہ پایاں
آہو بھائی لیکھاں اندر ہوون جدوں کشالے
رہے نہ سُرت سنبھال کسینوں جاں اوہ ویلا آوے
کتنی وار یعقوبؑ نبی نوں خوابوں ہوئے اشارے
جسو ویلے آ یوسف کارن رخصت منگی بھایاں
ساریاں باتاں یعقوبے نوں دلو بچہ آہیاں بھائی
اپنی ہتھیں یوسف تائیں لگا کرن روانہ
الوداع پیارے جانی لگے ہون کنڈ پیتے
سارے پُت یعقوبؑ پیغمبر اپنے پاس بلائے

چیز کسے دی سک چتر لوں رہے نہ جاندیواری
اچن چیت پیاریاں اندر لگیاں پون جدایاں
امر مقدر کھلا پکائے ایہ گل بندی تاہیں
یوسف جھب جھب کرے تیاری باپ کریندا زاری
واگاں جد تقدیر اٹھایاں ہرگز یاد نہ آیاں
اپنی ہتھیں زہر پیالے پیون عقلاں والے
جیہڑا کم نہ بھاوے اوہا بنھ تقدیر کراوے
یوسف اُتے ظلم کماسن ہکدن بھائی پیارے
اسدم بھی بگھیاڑاں وانگوں شکلاں نظری آیاں
جاں تقدیر الٰہی آئی سُرت نہ رہگئی کائی
کرے دعائیں یارب تینوں یوسفدا خصمانہ
برسوں طالع اُلٹے کیتے دُکھ دتے سکھ لیتے
ہوڑک ویلے سبھناں تائیں متیں دے سمجھائے

## بیان نصیحت کردن یعقوب علیہ السلام برائے فرزنداں

کرے نصیحت فرزنداں نوں بابل نال پیاراں
پا دتیاں میں ہتھ تساڈے اج یوسفدیاں باہیں
جیہڑی چیز تساں تھیں منگے یوسفؑ دلبر جانی
لالیناں وچکار یوسف نوں ہتھ اسدا ایہی پھڑناں
نکل نہ ڈٹھا گھر تھیں باہر یوسفؑ مول کداہیں
خوب حفاظت کرنی رکھنا نظر تلے ہر ویلے
بھکھ لگس تا اسدے تائیں کھانا ترت کھوانا
جنگلدیاں بلائیں تائیں استھیں دُور ہٹانا
نگہ شکار نہ جاون دینا بننا آپ شکاری
جلدی جلدی واپس ہونا اونا جھب گھر اسنوں

کرو دھیان سنو فرزند و میریاں دو گفتاراں
کسے امر وچہ اسدے تائیں اوکھیاں کرناں ناہیں
نال شتابی حاضر کرنی دیر نہ ہرگز لانی
نیڑیوں پرت گھر الول آونا بہتا دُور نہ کھڑناں
نال آرام ٹورانا اسنوں جانا ساہو ساہیں
متاں اکلا چھوڑو اسنوں اندر جنگل بیلے
جدوں پیاس لگے یوسفنوں شربت گھول پلانا
دلوں اداس ہووے جب دیئے نرمی نال ولانا
جے یوسفؑ تھک پوے کتھایں چانا وار و واری
امن امان امانت ساڈی دینی آن اسانوں

رو رو کے یعقوبؑ پیغمبر کہندا پتراں تائیں
انگل پکڑ یوسفؑ دی بابل چلیا کرن اگیرے
فرزنداں دے قدم اگاہاں اسدا قدم پچھاہاں
قدم قدم تے مڑ مڑ ملدے گھت گلانوچہ باہاں
نین کہن اج ویکھ لواہاں مڑ مڑ کرن نگاہاں
کن کہن اج وقت اساڈا موتی سخن سناہاں
کل اعضا جدائی ویلے رو رو مارن ڈھاہاں
بے چلی تقدیر یوسفنوں شہروں باہر آئے
نکل چلے کنعانوں باہر چھوڑ وطن دیاں گلیاں
ہوئی اجاڑ تمام شہر وچہ سنج دسے گھر باریں
آہو بھائی بیشک جتھوں دلبر لد سدھاون
سنو حقیقت باہر شہروں سی ہک رکھ پیایے
جو کوئی بندہ ٹردا اوتھوں ملدا آن اوتھائیں
رخصت کرن یوسفنوں بابل اسجاگہ تک آیا
یوسف جیو جیوں جلدی کردا بابل دیر لگاندا
اوڑک بابل نے فرمایا جاؤ حوالے ربدے
روندے بابل نوں چھڈ چلیوں جلدی آن مساویں
جاون دی کر چلیوں بچیا آون دی بھی کرنی
وحدانیت اُپر ہوویں قائم سدا سدائیں
ہر سختی ہر نرمی اندر رکھیں یاد الٰہی
جھب آویں جھب آویں بچیا جھب آویں جھب آویں
رکھیں یاد نصیحت میری جھب پاویں گھر پھیرا
لگ کے گل ملے پھر دونویں یوسف رخصت پائی
پرت ڈٹھی فرزنداں جیدم حالت بابل والی
بھر مٹھیاں تل تلیاں سبھناں ادب آداب بجایا

جد تک یوسف اوسی ناہیں رہسی تاہنگ اودائیں
اک اک قدم تے سو گردانی کون یوسفنوں پھیرے
یوسف خوشبوئیں تاں اتاہاں ایہ ڈگ پیے پچھاہاں
دونویں قالب کردے چاہاں رُجھ رُجھ اج ملاہاں
خبر نہیں ایہ دید مبارک ہوسی پھیر کداہاں
سدھری سدھری کہن زباناں ویلا اج بلاہاں
قسمت آکھے ایہ سب ویری چلو اسیں لنگھاہاں
مڑ مڑ بابل منہ سر چمے دل دل کے گل لائے
درد فراق یوسفدے کولوں گھر گھر بھاہیں بلیاں
گلیاں نوچہ او چال ہوئی ہڑتال ہوئی بازاریں
ویندے شہر اوجاڑ دسیون محل مکان ڈراون
شجر وداع بتاون اسنوں لوک شہر دے سارے
اوس رکھوں آ وداع کریندے مڑنے والیاں تائیں
کرے پیار لگاوے سینے رو رو نیر چلایا
اوہ ٹردا اوہ گلیں لاندا ویلا پیا ٹپاندا
کرے تاکیداں یوسف تائیں آوے جھبدے جھبدے
رکھیں یاد پیار اساڈا ئن تہیں نہ بھلاویں
تاہنگ پیارے بابل والی ہر دم دلوچہ دہرنی
چیتا نال خداوند بچے شرک کماویں ناہیں
اوہا حافظ ہر ہر جائی دائم اسدی شاہی
پچھلی عمراں بابل تائیں داغ فراق نہ لاویں
جد تک یوسفؑ آسیں ناہیں نیر نہ سکسی میرا
دیکھے کنڈ ٹرے جد جانی غشی نبی نوں آئی
مڑ کے حاضر ہوئے سارے اندر خدمت عالی
ویر پچھوں یعقوبؑ نبی دا ہوش ٹکانے آیا

جاں کچھ سُرت سمبھالی حضرت بن اسحاقؑ نبی نے
مُڑ ملیا گل لگ یوسفنوں کردا حال دوہایاں
جیکر اینویں مرضی تیری ساڈا عذر نہ کوئی
رخصت کیتا پھیر نبی نے منہ سر چُم پُتر دا
کرکے خاص یہودے تائیں تاکیداں فرمایاں
چیتا متاں پیارا میرا کرو آزردہ کوئی
کھانا حضرت یوسف کارن لاوی دے ہتھ پایا
کرے سپرداں تے تاکیداں بابل کھلا اتھائیں
اللہ بیلی آکھ زبانوں ہوئے وداع پیارے

اکھیں ڈٹھا یوسف تائیں ٹھنڈ پئی وچ سینے
لے او یار حوالے ربدے چلیوں گھت جلایاں
ایہو حال اساڈا رہسی اکھیں جو ہیں ڈٹھو ئی
ساریاں صاحبزادیاں تائیں کھلا سپرداں کردا
اج اپنے یوسفدیاں باہیں ہتھ تیرے میں پایاں
ساریاں اُپر یار میرے دی خدمت واجب ہوئی
کوزہ شربت روٹیلے نوں بابل نے پکڑایا
جو شے طلب کریسی یوسفؑ دینی اسدے تائیں
فی امان حوالے ربدے بابل کھلا پکارے

## غزل

وچھڑ چلے دلدار دلاندے دیسوں مُکھ مہاراں
کیے خزاندے وگے جھولے باغ ہوئے سڑ کولے
جس دیسوں ٹر جاون دلبر ہوندا دیس بیگانہ
اکھیں تھیں چھپ جان جنہاندے محرم حال دلاندے
ظالم درد وچھوڑا والا پوند مگر جنہاں دے
پھرن ڈولاندے تے کرلاندے عاجز حال نمانے
نیندر بھکھ آرام آسائش صبر قرار نہ آوے
سُکھ نسن دکھ بھج بھج ملن وچھڑیاندے تائیں
جل جل مرن پتنگاں وانگوں وچ تنور ہجر دے
درد فراق کسے دے تائیں شالا پیش نہ آوے

اُجڑی وسنی نظری آوے کنڈیں دنیاں یاراں
رو رو بلبل کرے پکاراں اُجڑ گیاں گلزاراں
سجناں باجھوں کھاون آون کوٹھے تے دیواراں
بے اقراراں تے غمخواراں کون لوے پھر ساراں
قسم خدا دی وانگ لوہاراں ویندا اٹھ دا ہڈیاں ماراں
کونج وچھنی ڈاراں تھیں جیوں یاد کرے پر واراں
اُس جیون تھیں مرن بھلیرا اجے منہ وسن نہ یاراں
یاراں باجھ نہ بھاون ہرگز عیشاں موج بہاراں
باجھ حبیباں اتے طبیباں کون پچھے بیماراں
وانگ پدیر وچھوڑے کولوں روندے پھرن ہزاراں

## بیان روانہ شدن یوسف علیہ السلام ہمراہ برادران بطرف جنگل و خواب دیدن زینبؓ خاتون ہمشیرہ حضرت یوسفؑ

سنو حقیقت جسدم یوسفؑ بھایاں نال سدھایا
نال اوہدے بھائیاں اُسنوں موڈھیاں اُپر چایا

بابلدے ڈھلاون کارن سدھری سدھری چاون
ظاہر خُلق وکھاون سارے کرن پیار کما لوں
رنگ مٹھاتے لذت کوڑی اندر مزہ نہ کائی
بنتر اہل ایماناں ورگی کم منافقاں والے
سر روڈے تے گول عمامے واہڑیاں چھج ودہائے
ہتھ وچ تسبیح منہ وچ کلمہ متھا رگڑ گھسایا
اندر نال پلیدی بھریا باہروں کرن صفایاں
کرن روایت وسدا رہیا جد تک باپ تنہاندا
کھس کھس چاون بکدے نہیں جاناں گھول گھمایاں
ہوئی تسلی بابل تائیں ویکھ پیار بھراواں
چایا قدم بھراواں جلدی لے کے یوسفتائیں
ٹکھاں کنڈ دتی جد یوسف پیؤ لوں کنڈ دکھائی
آکھ سلام گیا ہور خصت وصل پیاریاں والا
کردا عرض یعقوبؑ نبی نوں بعد سلام دعائیں
امن آرام تمام بدن دا اوسے وقت سدھایا
ہوش حواس یعقوبؑ نبی نوں آکر عرض سنائی
کل علائق دنیا والے جو کم کار پیارے
اکھیاندی بیناکی رو رو کہے پیغمبرؑ تائیں
خوشی تبسم پاک نبیؑ نوں مٹھ بنھ عرض گذاری
نیندر بھکھ یعقوبؑ نبی نوں ہور خصت فرمایا
لاغریاں کمزوریاں غیبوں آکر سیس نکالے
رخصت ہویا خون مبارک دور ہوئی سب لالی
دے استیفا زور بدن دا ادبوں عرض کریندا
جاں یعقوبؑ گھر لوں واپس اپنا قدم اٹھاندا
چھوڑ وچھوڑ گئے دلجانی پیکیے لمڑی راہیں

جیوں کوئی چیز تبرک والی کرکے ادب اٹھاون
باطن دیوچ کاوڑ بہتی ویکھ تُسی دے حالوں
جیونکر مسلمان اجہے شکلاں پھرن بنائی
موہوں مٹھے تے مندے کھوٹے لکھ لعنت اس چالے
لباں لہاکے پنج کیتے دلوں نہ کھوٹ وکجائے
دغا فریب تمام جگندا لوں لوں وچ سمایا
کی ہویا ہے وانگ بروپیاں شکلاں پیاں بنایاں
ہریک بھائی یوسفتائیں گیا ہتھاں سے چاندا
پیر یوسفدا دھرتی اُپر اون نہ دتا بھایاں
کیا جانے جو ایس پیاروں لوسن جگ کہاواں
جھل کے تیر ہجر دا بابل روندا رہیا اوتھائیں
بنھ گھٹاں یعقوبؑ نبی نوں ہریک زحمت آئی
لیکے چاوج حاضر ہویا درد فراق کشالا
وصل یوسفدا عوضی اپنی چھوڑ گیا میں تائیں
بے آرامی تے بے چینی آکر پھیرا پایا
یا حضرت ہن پاس تساڈے ساڈی جگہ نہ کائی
آکھ سلام یعقوبؑ نبی تھیں رخصت ہوگئے سارے
یوسفدا راہ تکدیاں تکدیاں ہونا اساں ازائیں
یا نبی اللہ کوچ اساڈا رو رو عمراں ساری
قسم خدا دی تا ہنگ یوسف دی ساڈا کوچ کرایا
جد تک یوسف آوسی ناہیں بساں اسیں دوالے
چہرے اپنے دی ہوراں دتی آن دکھالی
یا نبی اللہ جوش ہجر دا سانوں رہن نہ دیندا
آکھن وچ اساڈی طاقت یوسف کھنی جاندا
تک تک گھروں ہویا نستا بابل اوہے ساہیں

دسنوں رہ گئے جدوں پیارے رو رو حال ونجایا
رو رو آہیں مارے ڈھاہیں کر کر کھلیاں باہیں
خیر ہووی او یوسف تیرا راکھا اللہ سائیں
کرے روایت ابن عباسوں پیر امام غزالی
جدوں روانہ ہویا یوسف رلکے نال بھراواں
تُستی سی اوہ گھر اپنے وچ رل کے گیا نہ بھائی
کیا ویکھے ہک جنگل وڈا دور مکان اوجاڑاں
حملے کر کر یوسف اُپر آون دند چلاون
کوئی نہ موڑ چھوڑاون والا نہ کوئی یار نہ بیلی
اوڑک ہک بگھیاڑ زور آور یوسف منہ وچ پایا
دھرتی پاٹ گئی تا یوسف غائب ہویا اوتھائیں
دیکھ حوالہ بھین پیاری روندی اُٹھ سدہائی
آپہونتی وچہ خدمت بابل کردی شور کُکارا
باپ کہیا اوہ کھیڈن باہر بھایا ننال سدہایا
کالنواں کولوں ڈہول مڑاویں ہوکے سگھڑ سیانا
کر فریاداں روّوے زینبؓ بابا قہر کیتو ئی
مار سٹیسن یوسفتائیں پکڑ بھرا متریٔے
جس یوسفدا وال دکھاواں تیرا جگر کپیندا
ساری حالت خوابے والی زینبؓ کھول سنائی
ہویا درد کمال نبی نوں آکھی پیر جگر دی
توں پھٹاں تے تیل اگی تے پیا پیغمبر تائیں
ہو حیران کھلا پیغمبر کجھ نہ آوے جاوے
چل بابل ہن یوسف تائیں واپس موڑ لیاواں
بابل نے فرمایا دھیا ہن اوہ وقت وہانا
آہنیوں ڈگ پون جو پنکھی پھیر قرار نہ پاون
اوڑک بیٹھ گیا اس جائی جتھوں یار کھڑایا
جانہ تک یوسف او سین ناہیں کھلا تکیساں راہیں
جتھل جاویں خبریں آویں دینہ را کھلا دعائیں
تالے بحر العشق وچ آلے کہے صدیق جدائی
بھین یوسفدی زینب خاتوں ڈٹھا خواب سچاواں
اچن چیتی سُفنے اندر حالت رب وکھائی
اس جنگل وچ یوسفتائیں گھیر لیا بگھیاڑاں
کٹ لیجاون ماس بدن دا چمڑا پٹ پٹ کھاون
جتول جاوے دھکے کھاوے بھاتکی جان اکیلی
ڈگ پیا پھر منہ اسدے تھیں دھرتی اُپر آیا
ایہ کجھ حالت نظری آئی زینبؓ خاتوں تائیں
یوسف یوسف کہے زبانوں رو رو کرے دوہائی
عرض کرے یاحضرت میرا کتھے ویر پیارا
کر افسوس پکارے زینبؓ ایہ کی لوہڑ دسایا
بگھیاڑاں ول بکرا بالیوئی بچ رہیا تا جانا
دوہناں سنگ رلایوئی یوسفؑ کتھے عقل گیوئی
کلدے نہ ٹلسن کدرے نہ ٹلسن سنتوں بابل میرے
میں ڈٹھا جو سفنے اندر چوراں وانگ مریندا
سنکر باپ ہویا متحیر ہوش حواس بھلائی
سچ ہے زخم اُتے جیوں کھادی کانی کسے زہر دی
بلدے بھانبڑ نوں جو فیروں گھیاں جریں ہوائیں
زینبؓ خاتوں روکر دردوں بابل نوں فرماوے
ویر پیارے نوں گل لاواں دلدی اگ بجھاواں
آپ اجازت بخشی اسنوں ہن مشکل پرتانا
تیر کمانوں سخن زبانوں نکلے ہنجھ نہ آون

نال ولے سے زینبؓ تائیں دینڈا باپ سہارا
جے رب قسمت کینی ساڈی پھیر زیارت کرساں

کرتوں صبر دھیاہن ایتھے کجھ نہ چلدا چارا
نہیں تا وانگ پدنبز بچاڑے دو توین سکد مرساں

# فغان زینب خاتون رضی اللہ تعالےٰ عنہا

کیسے نگاہ چوفیروں زینب ویر نہ نظری آیا
ہائے میں مٹھیاں درداں گھٹیاں سنیاں ویر گھڑایا
میں تنڑ بینوں ٹر دلیواری کیوں نہ تدھ جگایا
جیکر دیس اپنے تھیں تینوں ہتھ تقدیر چلایا
بھین وچاری تیر بیاجھوں رو رو حال ونجایا
اوے ویرا بدر منیرا کیوں ساتھیں چھپ چھپایا
بنیامین تیرے بن روسی کرکر سوز سوایا
ڈھونڈاں کھوج تیرا میں بھج بھج کتنول ویر سدھایا
دسکے جاویں میرے تائیں کتنول قصد اٹھایا
کریں وسایا او ہاندا نائیں تینوں جنہاں لسایا
لوں چھوٹا اوہ وڈے تیں تھیں چاہسن مار گوایا

مائے آہ پکارے ہوسوں ویرا اُمڑی جایا
ناموں ندا دسے دیئی دکھالی ویرا اُمڑی جایا
چوری چوری ساتھ لدایا ویرا اُمڑی جایا
ملکے جاویں بھین تتی نوں ویرا اُمڑی جایا
باپ پیارا کھلا او داسی ویرا اُمڑی جایا
لاڈاں نال بلاساں کینوں ویرا اُمڑی جایا
کون پیار کریسی اسنوں ویرا اُمڑی جایا
ٹانگوڑے دے ویکھاں تینوں ویرا اُمڑی جایا
کتنیں روزیں والیس ہوسیں ویرا اُمڑی جایا
اوہ مترییے دشمن تیرے ویرا اُمڑی جایا
کون چھڑاسی تیر بیتائیں ویرا اُمڑی جایا

رنبوں یاد کریں جسو ییلے بھایاں ظلم کمایا
اوہا مدد کریسی تیری ویرا اُمڑی جایا

سنو حقیقت روندی روندی اینویں بھین نمانی
پیو دھی دولویں یوسف تائیں بھج ملے وچہ راہے
پلو پکڑ یوسف دا زینب رو رو عرض گزارے
میں روندی مرجاساں یوسف جے نہ ویکھاں تینوں
چل ویرا چل گھریں چلاہاں کھیڈن لوڑ نہ کائی
نوں چلیوں تاہیں کھی چلساں کھیڈن نال تساہاں
بھلا کریں نہ جائیں یوسفؑ جگر نہ ساڑیں میرا
روندا مرسی باپ پیارا تیریاں وچہ جدایاں

نے کے نام پدر نوں اوہ بھی دل بھرا داں ڈھائی
گھبر کھلی اوہ رستہ زینبؓ جس راہ جاندے آہے
بھین نمانی نوں چھڈ کتول چلیوں ویر پیارے
مول نہ جائیں ہکے او دائیں نالے لے چل مینوں
بنیامین کرے فریاداں تیرا چھوٹا بھائی
نہیں تا ترٹ مرانگی اینویں تکدی تیریاں راہاں
توں گیوں تا ساڈے بھانے لوسی جگ اندھیرا
تیں بن بھین تتی دے بہتے اوسن لکھ بلایاں

ہیں قربان ونجاں تیرے تھیں چل نہ کول اساڈے
دامن پکڑ یوسف دا زینب ؓ رو رو مالے آہیں
مڑ چل گھر توں مڑ چل گھر لوں نا کر بہت پسارے
ہیں زینب ؓ نہ دشمن تیری لگ جا آکھے میرے
جنگل وچہ زلیخوں جاکے آئی پیش تسا ہی
اوہ پچھتاون کم نہ آوے کر لے جو ہن کرنا
بھائی واپس ہون نہ دیسن ہرگز تیرے تائیں
جیونکر بندہ موتوں پچھے لگسی کرن وچاراں
بھیج ربا اکواری مینوں پھر دنیا تے جاواں
رب کہے اوہ عملاں والا تیرا وقت وہا نا
جیوں جیوں بندہ نیڑے لیسی تیوں تیوں جھڑکاں کھاسی
اینویں زینب ؓ یوسفتائیں متیں دے سمجھاوے
یوسفنوں تقدیر الٰہی ایسا پردہ پایا
طرف بھراواں بھج بھج تسے بھین بھرے کرلاندی
اے یوسف ؑ ہن لنگ جا جیکر ترس تیرے من ناہیں
زینب دامن چھوڑے ناہیں یوسف بہت چھڑاوے
اتنی بات کیتی جد زینب ؓ نال فراق جدائی
جلدی نال چھڑایا یوسف زینب ؓ کولوں بھایاں
ٹر چل گھر نوں بھین پیاری اسیں بھی واپس آئے
لیگئے زور وزور یوسفنوں کرکے تیز ادائیں
تکدے رہ گئے مگروں دونویں پیش نہ جاوے کوئی
اچے بلاوے یوسف تائیں کردی زار پکاراں
رو رو زاری کرے وچاری مگروں کھلی تکیندی
ہے او یار حوالے ربدے تینی آس بھراواں
منع کرے یعقوب ؑ پیغمبر روندی دختر تائیں
صدقہ جد اسحاق ؑ اپنی دامن عیلے بولی اساڈے
روندی نوں چھڈ جاہ نہ یوسف ؑ ایہ گل واجب ناہیں
ماواں لواں بھراواں نالوں بھیناں ویر پیارے
جے یوسف ؑ نہ واپس چلسیں اسیں دکھ بتیرے
آپے کہسیں بھین بچاری بیشک سچی آہی
جنگل وچہ اکلیاں تیں تھیں کجھ نہ بنناں سرناں
تیرے کولوں ترکسن ناہیں جنگلدیاں بلائیں
ربّ ارجعنی ربّ ارجعنی رو رو کرے پکاراں
جنہاں گمانوچہ سستی ہوئی ہن جا عمل کماواں
دنیا تے ہن ساڈے کولوں مڑکے کسے نہ جانا
کوئی نہ واپس ہوون دیسی روسی تے پچھتاسی
چل یوسف ؑ ہن مڑ چل گھر نوں پھیر نہ مڑیا جاوے
سوواری سمجھایا زینب ذرہ خیال نہ آیا
اوڑک ہو آزردہ بولی یوسفنوں فرماندی
میں بھی دامن چھڈساں ناہیں روز قیامت تائیں
جتول یوسف پلو کھچے نال لپٹدی جاوے
بھایاں جاتا بھین اساڈا کم وگاڑن آئی
کہن زینب ؓ نوں جاتوں بھیناں کدتے باہر آئیاں
ایہ گل کہہ کے سبھناں بھایاں جلدی قدم اٹھائے
زینب ؓ تے یعقوب ؑ پیغمبر روندے رہے اتھائیں
زینب ؓ مگر سے جاون لگی منع کردی ہوئی
پر اوہ جیونکر جیوں سنن آوازاں تیز کراں رفتاراں
جے یوسف ؑ وس لگدا میرا کدے نہ جاون دیندی
میری آس رہی سب وچے میں قربانی جاواں
نہ رو زینب ؓ نہ رو زینب ؓ صبر نہ مول گوائیں

سُن فرمان پدر دا زینبؑ کر دی عرض تداہیں
پڑنے تمر اساڈے بیتا ئیں ہٹ گیا ویرہ پیارا
جس رووان تھیں میرے تائیں امر منع فرمایا
کی ہویا جے اج نہ رکئوں چھلکے رہسیں رونہدا
جاں جاں یوسفؑ آرسی تاہیں تاتا کر سہلی ساری
سُن حیران ہویا پیغمبر زینبؑ دا فرمانا
بیٹھ گیا اس رکھ دی چھاویں نبی یعقوبؑ سوہارا
کیتا حکم پیغمبر رب دے زینبؑ خالوں تائیں
روندی پھیں گھر دے وَل آئی کردی ویرا ویرا

صدقے جاواں یوسف باجھوں ہیں کیوں رووانا ہیں
توں بھی روسیں میں بھی روساں روسی عالم سارا
ایہہ رون تمامی عمراں رب تیرے پڑھ پایا
یوسف کارن ہار ہنجھوں دے رہسیں سدا پروندا
معلم تھیسی تینوں تائیں وچہ رووندی ساری
آکھے یوسفؑ باہجوں ہرگز میں بھی گھر نہیں جانا
جس رکھیں سی رخصت کیتا یوسف ویر پیارا
جا دھیا ئیں یوسف کارن بہساں اپنے تھائیں
حال ملال یوسف دا اگوں کریں بیان پذیرا

## بیرحمی برادران بہ یوسف علیہ السلام در عرصہ بیابان

آ قلمے منہ لاسیا ہی لکھ سُنا ندے حالے
ماپیاندی گھر ننگت سہندے تپکاں دے منہ آون
ہتھ لایاں جو میلے ہوون آن رڑے وچہ گرداں
نازک بدن پھُلاں تھیں نیولے لگئے ہیٹھ پہاڑاں
راوی کہندا جد یوسفنوں ساتھ گئے لے بھائی
جاں پھر نظروں غائب ہوئے سبھناں رنگ وٹائے
سہلیوں سَپ جویں کوئی آکھے اینویں ہو گئے سارے
جس بھائی نے وانگ تھپلانڈے چایا چائیں چائیں
کاڈے ڈگا جد دھرتی اُپر یوسفؑ درد رنجانا
گھیر کھلے چوفیر لویں بھائی آون کر کر ہلے
ہک چھڈے تا دوجا پکڑے لاون سخت طمانچے
ویکھ تعجب ہوگیا یوسفؑ دلوچہ فکر دوڑایا
ہکے تے نال محبت مینوں باہر اینہاں لیاندا
ہکے تے سارے بھائی میرے داروں پانی پیندے

کیونکہ پاون درد کشالے سوہنیاں نازاں والے
پالکیاں دے جھولن والے در در دھکے کھاون
کرن فرشتے ادب جنہاں دا بنھ مارے بیدرداں
گھر تھیں باہر نکل نہ ڈٹھا پھتھے وچہ اجاڑاں
جد تک بابل تکدا آہا شفقت بہت کمائی
اچن چیتی حملے کر کے یوسفؑ اُتے آئے
نال غضب دے یوسف تائیں کوئی جھڑکے کوئی مارے
پٹڑ لیوانگ زمیں تے اس نے ماریا یوسف تائیں
دردوں ڈولیا طبق زمیں دا کنبیا عرش ربانا
بیا مریدے یوسفؑ تلے وس نہ کوئی چلے
خاک آلودہ ہویا سب جُسہ اُبڑے لنگیاں لاچے
ایہہ کی ہوگیا بھائیاں تائیں یا رب بار خدایا
ہُن میں جیدی واہر چاہندا او ہا طمانچے لاندا
ہُن میرا سر مارن کارن بھج بھج اگاں تھیندے

ہکے نے نال انشائے جنہوں سب کیتے دلجوئی
ہکے تے میں ہکوار بلاواں سو بسم اللہ کر وسے
ہکے تے میں جتھے پانی ڈو بلاں ڈوہلن رت اکھائیں
ہکے تے میں جد پانی منگاں شربت دودھ پلاون
ہکے نے ساڈے نام تیرے تخفیں جاون صدقے وارے
کرن روایت جیہیں دل یوسف وچ پناہ پکڑیندا
منہ سر مار سجایا بھایاں نیل پئے ہر جائیں
ایسی سخت مصیبت اسدن حضرت یوسف جالی
قلم ہتھاں تھیں ڈگ ڈگ جاندی جاں ایہ ذکر لکھیندا
جتھے چاٹ لگے یوسفتوں قدرت ظاہر تھیوے
انگلیں کھبہ جاون وچے ایسا سخت مرنیے
ننگی پیریں یوسفتائیں کنڈیاں اپر ٹراون
نازک تلیاں نازیں پلیاں قدم نہ ننگیاں چلیاں
خار و خار دسن وچہ پیراں خون قرار نہ پاوے
ہک پیر نوں چہ زخم تے دوجی ساڑے ریت تھلاندی
بے پرواہی ویکھ فرشتے منگن کھلے پناہاں
منتاں کر کر حضرت یوسف آکھے بھایاں تائیں
کیا نقصان تساڈا کیتا کیہڑا عیب کمایا
بابل جایو کتھے میرے کوئی قصور لگا ؤ
جو جو باپ نصیحت کیتی ٹرنے وقت تسانوں
ربدا خوف کرو کجھ بھائیو پیو دی مت سنبھالو
ترلے لے لے بھایاں اگے یوسف کردا زاری
کتھے گئے پیار تساڈے قول قرار جہڑ دسے
اوہا یوسف ہاں میں جہنوں منتاں نال لیائے
اوہا یوسف ہاتھیں جہنوں تکدے تسیں نہ تھکدے

ہن میں رو رو کراں پکاراں کوک نہ سندا کوئی
ہن میں سو سو کراں آوازے اکا کن نہ دھر دے
ہن میری رت وگدی ویکھن ترس کماون ناہیں
ہن پانی دے بدلے میں نوں سخت جواب سناون
ہن میں نوں قربان کریندے سبھناں تیرے مارے
اوہا اگوں مار چپیڑاں پاسے نال کریندا
جتول جاوے ماراں کھاوے کوئی چھڑاوے ناہیں
نازل ہو گئی جیونکر اس نے حالت کربل والی
ایتویں حال ہویا یوسفدا جیتا جویں چھڑ بیندا
نال لہو دے اللہ اکبر ادیے جگہ لکھیوے
کن مروڑن وال تروڑن مکروں جھڑکاں دیندے
جیوں جیوں یوسف رودن لگدا تیوں تیوں مار ڈراون
دردواں ملیاں سولاں سلیاں نال لہو دے گلیاں
جتھے قدم دھریندا یوسف دھرتی رنگی جاوے
ننہ لجا اپروں دھپ قہر دی مغز سرے ڈالکھاندی
ایڈ سزائیں مقبولاں نوں ملن باہجھ گناہاں
کس تقصیروں میرے تائیں دیندے تسیں سزائیں
کس گناہوں میرے اپر اتنا غصہ آیا
جرم ثبوتی کر کے بیشک میں دکھ لوچاؤ
اسدے بدلے ایہ تکلیفاں دیندے تسیں سانوں
اتنی سختی کر کے میں نوں نا عذاب دکھالو
بابل جایو حال میرے تے رحم کرو ہک واری
کی ہو گیا تساڈے تائیں کیوں نہیں شفقت کردے
اوہا یوسف جہدے کارن سو سو جتن کمائے
اوہا یوسف ہاتھیں جہنوں روندیاں ویکھ نہ سکدے

اوہا یوسفؑ ہانمیں جسنوں گودی وچہ کھڈایا
اوہا یوسف ہانیں جیڈے نین لہو اج روندے
لیتے خاطر بابل کولوں آندو جے مجھ تائیں
جیکر خبر ہوندی اس گلدی کرنی انج بھراواں
بابل جالیو رحم کمایو ایڈ ہنیر نہ پایو
کر کر عجز بھراواں اگے یوسفؑ حال وکھایا
بھایاں نوں کجھ اثر نہ کردی یوسفدی بیحالی
ہونا طاقت اوڑک یوسفؑ جھڑیا اپر زمینے
آکھن لگا کسدیتا ئیں ڈگ ڈگ پیا وکھاویں
چھوٹا ہوکے نال اساڈے کردا رہیوں دلیری
جھوٹھے سفنے بابل اگے رہیوں جوڑ سناندا
کہاں گئے اوہ دینہ جن تائے سجدہ کرنیوالے
جھوٹیاں لافاں مار کراہن باپ مرید بنایا
اج کتھے اوہ بابل جیڑے مان تیرے دل بھارے
آپ قریبی بنیں پدر دا سانوں دور ہٹاویں
طعنے جھڑکاں سن سن یوسف روے ڈاہڈھ ہاہیں
شربت جیہڑا یوسفؑ کارن بابل نال چوایا
مٹھے اتے مزاخاں آکے کردے یوسفتائیں
اینویں کہکے کتیاں اگے ڈال دتا سب کھاتا
جاں یوسفؑ اوہ بھجرا اٹھا کوزہ شربت والا
پھر جسویلے روٹی اسدی کتیاں پیش وگائی
آیا یاد دلیوچہ بابل کردا حمد ربانی
دولویں چیزاں کیتیاں آہیاں باپ حوالے بھایاں
تیرہ کجا ہیں ہن باقی رہیا دیکھاں کویں کریسن
زندگی دی امید نہ مینوں ہرگز رہ گئی کوئی

اوہا یوسف ہانمیں جیدا رکھدے شوق سوایا
اوہا تسبیں جو دکھڑے جیڑے تک تک راضی ہوندے
دے قصد لیے باہر اسنوں کرساں مار ازائیں
کدی نہ او تدرا نال تساڈے ہائے نیں کتنوں جاوا
نام خدا دے کول پدر دے بکواری نے جاؤ
ہائے افسوس بھراواں تائیں ترس خیال نہ آیا
جیونکہ قبراں پین والے رہن مرادوں خالی
نال غصے شمعون ڈگے نوں لت مارے وچ سینے
باپ نہیں ہن ملدا تینوں جے سوکوک ستاویں
سدا اوہناں جن تاریاں تائیں کرن حمایت تیری
اج اوہ بابل تیر یتائیں کیوں نہیں آن چھوڑاندا
اج کتھے اوہ سبھے جنہاں سر سجدے وچہ ڈالے
ساڈی طرفوں دل بابل دا کر کے کمر ہٹایا
جیوں ندھ مبکی کینی ساڈی بلے لیساں سالے
اج اساڈے قابو آلیوں کیتے دا پھل پاویں
دلعل بھائی جو کاں دلیون ہن کیوں بولیں ناہیں
یوسفنوں دکھلا کے بھایاں کوزہ بھن گوایا
بابلدیا لاڈ کیا تیرا شربت پیندا ناہیں
یوسف دا کجھ وس نہ چلے روئے کھلا تماتا
کیا کہاں جو اسلے اپر گذریا غم دا حالا
اسویلے بھی سخت مصیبت یوسف اپر دہائی
کہندا اج نصیبا لوجوں اٹھ گیا دانہ پانی
دولویں انہاں غصہ کرکے میرے کموں گوایاں
جیوندیاں لیجاسن گھر لوں یا کہ ہیروں مریسن
ہائے افسوس زیارت پیو دی مول نصیب نہ ہوئی

## غزل

افسوس بھائیوں نے میرا جی جلا دیا — جنگل میں مجھ کو لا کے پریشاں بنا دیا
کیسے چلوں میں دشت بیاباں میں یا الاہ — کانٹوں نے میرے پاؤں کا چمڑا اُڑا دیا
رونے لگے ملک بھی میرا حال دیکھ کر — ارض و سمانے شور تاسف مچا دیا
آ دیکھ میرے حال کو اے باپ مہرباں — یوسفؑ تیرے کا بھائیوں نے بینہ ستا دیا
کرتے تھے جو سلوک وہی بدسلوک ہوئے — اُلفت کا سبق پڑھ کے انہوں نے بھلا دیا
کھانا دیا تھا تُو نے میرے نقل کیلئے — کُتوں کو بھائیوں نے وہ کھانا کھلا دیا
جیسا کیا ہے بھائیو نے بیری بھی نہ کریں — شربت کا شیشہ توڑ زمیں پر گرا دیا
پانی بھی یاں تو پینے کو مِلتا نہیں مجھے — اس تشنگی نے حلق کو میرے سُکھا دیا
کِسکو سناؤں حالت اپنی میں ہائے ہائے — قسمت نے آب و دانہ وطن سے اُٹھا دیا
لکھا یہی تھا حق نے مقدر میں دلپذیر — بُلبل کی طرح مجھکو قفس میں پھنسا دیا

## قصد کردن برادران برائے قتل یوسف علیہ السلام

اینویں حضرت یوسفؑ روّوے دل دے سوز نکالے — جیونجیوں پہنچن درد کشالے دیندا ہجر اوبالے
دُور ہے دلدار دلالے رہیاں دلیں مرداں — بھایاں اسنوں دشمن جاتا کون سُنے فریاداں
ظالم چور حسد دا دلوچ بیٹھا مار پتھلاں — کرکے قتل ارادہ بھائی آن وڑے وچ جھلاں
گاہنلے پھرن زمین جنگل دی اوہلا ملے نہ کائی — جھاڑی جھاڑی پھرن تکیندے قتل کراں کسجا ئی
کرن قیاس دلیوچ یوسفؑ اوتھے ماریا جاوے — جتھے چڑی نہ پھڑکے کوئی بندہ نظر نہ آوے
لوکو ہالوچ جنگل دوڑے جگہ نہ لبھے کوئی — ساریاں صاحبزادیاں تائیں بہت حیرانی ہوئی
جتھے قتل کرن دی خاطر دلوچ قصد کریندے — دیکھ اونہانوں جھاڑ جنگل دے سب دو ہائیاں دیندے
اوتھوں کڑک اگیرے ہوون بھالن ہور ٹکانا — بول آواز کرے اوہ جاگہ ایتھے ظلم نہ پانا
تاجو سخت پہاڑ اگوں ہک نظر انہانوں آیا — دہشتناک اوجاڑ تمامی جھاڑاں جھمرمٹ پایا
آدمزاد نہ لبھے اوتھے چیز نہ لبھے کائی — اوتھے قتل کراں یوسفنوں بھایاں متا پکائی
کول پہاڑ گئے جتو یلے پیغمبر دے جائے — اگوں بول پہاڑ اونہانوں رو رو عرض سنائے
اے پیغمبر زادیو ایتھوں مہر کرو ٹل جاؤ — ناحق ویرہ پیارے تائیں نہ تلوار چلاؤ

کی بُریائی ہوئی اسّتھیں عیب قصور نتا رو
ہے توفیق تساڈے تائیں خون بھرا دا کرنا
میرے سامنے خون یوسفؑ دُل تساں خیالوں دھرنا
جے تلوار یوسف دیکارن گیتی تساں اگیرے
کول میرے جے یوسفتائیں زخم ذرہ ہک آئے
جاواں نگھر زمین دے اندر ہک پل دیر نہ لاواں
دُور کِتے لیجاؤ اسنوں ویکھاں نہیں مریندا
جدوں پہاڑ سنائی ایہ گل بھایاں ہمت نہ آئی
اگوں بھی ہک شیر اوہناں نوں ملیا روندا روندا
بھی اس شیر نمانے دوروں اتنی بات سنائی
سخت وبال تساڈے اُپر آویگا اس پاروں
جے یوسفنوں قتل کریسو اسدا خون نہ چھپسی
دوجا برکت ٹُرسی جو گھر دا جاسی اُٹھ تمامی
پنجواں رب نہ بخشے اسنوں ناحق خون جو کردا
اے یعقوبؑ نبی دے جایو یوسفؑ قتل نہ کرنا
کرن روایت شیر اوہناں نوں جاں ایہ عرض سنائی
پھرن پھلیندے جگہ قتلدی تھاؤں نہ لبھے کوئی
بے فرمانی کرن ربیدی جس جاگہ کوئی جاوے
دہرت کہے نہ میرے اُپر ایسا فعل کما ہیں
جاون نس فرشتے اتھیں دور ایمان ہو جاندا
گلیاں کوچے وِین دوہایاں بُرا ہووے جس جائی
چوراں یاراں نوں کوئی اپنے نیڑے ڈھکن نہ دیندا
اینویں بیفرمان خدا دے ہر جا پھرن دھکیندے
سُنو حقیقت جیونکر اگوں یوسفؑ نال دہانی
دہشتناک اگوں ہک جنگل آیا نظر اوہناں ہاں

دُور لیجاؤ دُور لیجاؤ میرے کول نہ مارو
ساڈیکول نہ طاقت اتنی دیکھ اساں نہیں جرنا
رب تھیں ڈرنا قتل نہ کرنا اوڑک ہکدن مرنا
یوسفتالوں اگے ڈرکے پُرزے ہوسن میرے
ٹوٹے ٹوٹے ہوکے میرا پتھر بھسم ہو جاوے
بے پرواہی دیکھ ربیدی اتنی دہشت کھاواں
قسم خدا دی میریکولوں اتنا بھار نہ چھیندا
اوتھوں بھی پھر خسک اگیرے چلے ہوری جائی
آکھے ہائے میں کدے نہ ڈٹھا ظلم اجیہا ہوندا
نام خدا دے مارو ناہیں بابل جایا بھائی
ترس کرو مسکین وچارا نہ مارو نہ مارو
اوّل اس بن باپ تساڈا دسو کیونکر بچسی
تریجا مال نہ رہسی چوتھی جگ ہوسی بدنامی
چھیواں سر اپنے تے چاسو بھارا روز حشر دا
رب تھیں ڈرنا اوڑک مرنا آخر لیکھا بھرنا
پھر بھی صاحبزادیاں تائیں ترس نہ آیا رائی
جیونکر او گنہاراں تائیں کتے نہ ملدی ڈھوئی
حضرتؐ کہیا اوہا جاگہ اسنوں لعنت پاوے
اُنہر آکھے حکم ہووے تا ایتھے گڑا وسائیں
رب رسول بیزار ہو جاون کیسے نہ اسنوں بھاندا
بُریاں واہر کوئی دشمن جانے سب لوکائی
جتھے ونج کھلوون اوہا دوروں دفع کریندا
دوہیں جہانیں دشمن رب دے چوراں وانگ مریندے
مار دھگانے ہور اگیرے لیگئے اسنوں جانی
آکھن لگے ایہ جا چنگی ایتھے قتل کراں ہاں

گھوکن بھور چواہیں طرفیں ہر پاسے چپ ہوئی
دیکھ اوجاڑ ویران تمامی جگہ پسند آیو سے نے
یوسفؑ تدوں بھراواں تائیں رو رو عرض سنا دے
موڑ کھڑو ہکواری مینوں بابل چل ملا وَ
بھائی آکھن وقت ملندا ویہن گیا ہُن تیرا
اوہ ہن گود پدر دی تینوں ملے نہ خوشیا لوالی
ہُن بابل دی کچھیں وڑ کے نہ وڈیایاں کریسیں
اوہ چن تارے سجدے تینوں ہُن نا کرن کدائیں
سُفنے والا عاصا تیرا ہُن نہیں ہوندا ہیریا
گذر گئے اوہ وقت سکھاں دے ہُن دکھاں منہ آئیں
ہُن بابل دے ملنے والیاں رکھ نہ دل وچہ آساں
لگے گود پدر وچہ جو تدھ موجیں عمر گذاری
اوہ ملنا کافی تینوں روز قیامت توڑی
ٹر دلواری بابل تائیں رہیوں جدراں گل لیندا
سُن گلاں ایہ یوسفؑ کہیا مار غماں تدیوں آہیں
ثابت کرلو میرے اوپر کی میں جرم کمایا
جیکر ہووے میرے ذمے جرم ثبوتی کوئی
نہیں تاں اینویں ناحق میرا سیس نہ مول اُتارو
میرے اُپر تساڈے کولوں رحم نہیں جے ہوندا
میں مویا تا اوہ بھی مرسی وچہ فراق تاہیندا
جو تریسے سب کیتے یوسفؑ بھائیاں سنی نہ کائی
یوسف کول روئیل بھراڈے جان لوکاون آیا
پھر ہوری ول تنھا یوسفؑ بھائی بھائی کردا
جیں ول جاوے دھکے کھاوے پھردا وچہ السٹیدا
قدرت ربدی ویکھ یوسفنوں دلوں تبسم آیا

اُس جنگل چہ اونہاں بانجوں ہور نہ وسدا کوئی
قتل تیاری کر یوسف دی ہتھ دو لویں بدھیو نے
بابل جالیو حال میرے پر رحم کمایا جائیے
استھیں تچھے میر بتائیں کرنا قتل بھراوَ
بارکتار اکھائیں تینوں کرساں جیرا جیرا
چھوڑ امیداں مڑ ملنے دیاں رہو ہر دوں خالی
ایسے بار اوجاڑ وچانے مندریں حالیں مرسیں
گود پدر وچہ نازاں والیاں خواباں اوسن ناہیں
سُک گیا اوہ اوسے ویلا قدم سفر جد دھریا
مر چکیوں توں جیدم بابل ساڈے نال رلالیوں
گھتے چھری چلاکے تینوں ماڈے نال رلاساں
اسدا ابھی ارمان اسانوں رہسی عمراں ساری
اگوں تاملسیں جے نیری اج اساں جند چھوڑی
اوہ ملنا جان اخیری ہُن کوئی ملن نہ دیندا
جے ہن میل پدر دا مینوں وچہ نصیباں ناہیں
کیہڑی گلوں تساڈے تائیں اتنا غصہ آیا
تا بھی ایہ تعزیر میرے پر بیشک واجب ہوئی
رحم کرو میں عاجز اُتے ڈرو خدا تھیں یارو
پیو اپنے دا کرو محابہ اوہ مرجاسی روندا
اسلئے یاروں چھوڑو مینوں منوں نام کہیندا
کڈھ چھری شمعون بہادر آیا کر کے دھائی
مار روئیل طماچہ اگوں منہ دے بھار وگایا
اس بھی دھک بچھاہاں سٹیا یا ماریا مُک قہردا
تدوں یقین ہویا یوسفنوں ہُن ناہیں میں جیندا
اتنیاں بھایاں وچوں مینوں کسے نہ مول چھڑایا

جدوں یہودے یوسفتائیں ہسدیاں ڈٹھا بھائی
اس حالت وچہ تیریتائیں کیونکر ہاسا آیا
نال پیار یہودے کہیا پھر یوسفدے تائیں
اسیں رواواں تیریتائیں تے توں مُڑ بھی ہسدا
تا یوسفؑ فرمایا ایہو بات ہساون ہاری
بہت بھروسا اُپر تساڈے آہا میرے تائیں
جسویلے میں ٹریا گھر تھیں بات دلیوچہ آئی
میریاں بھایاں جیڈ بہادر دنیا وچہ نہ کوئی
اِہوے کدیں پہاڑ مقابل وانگ بروت اوڈاون
اتنی طاقت والے بھائی نال میرے ہمراہی
رکیتا سی ہیں دل اپنے وچہ اسدن مان تساڈا
واہ سبحان اللہ اج قدرت دسیا رنگ نرالا
اوہا بھائی مارن لگے دلوںچہ بُور جنہاں ندی
ہائے افسوس جے اُسدن میرا ہوندا عقل ٹکانے
ربدی مدد یاد نہ رہیم بھایاں اوٹ ٹھرائی
خالقدا ور چھڈکے جیہڑے مخلوقاں ول دھانے
اس گلوں میں ہسیا یوسفؑ کہیا یہودے تائیں
نیکی دی امید جنہاں تھیں کرن لگے بُریایاں
جاتا سی جو دشمن کولوں مینوں ایہ چھڑواسن
میں جاتا جو بھائی میرے بنسن تکیہ پرناں
کرکر باتاں یوسفؑ روّے ویلے یاد کریندا
آیا رحم یہودے تائیں تسی خداوند زاری
آجا میرے پاس شتابی جیتوں یوسفؑ ڈردا
اچرانوں شمعون بہادر تیز چھری کر لیا یا
کرے دلاسا یوسفتائیں تے توسوں فرماوے

پچھن لگا دس اے یوسف کی گل چیتے آئی
ہے ہک ایہ بھی راز پوشیدہ یوسف نے فرمایا
اس ہاسے دی حال حقیقت مینوں بھی سمجھائیں
کس گلوں توں ہسیوں یوسفؑ کیوں سالوں نہیں دسدا
بھایاں ہتھوں پیا مرلواں آس جنہاں دی بھاری
رب صاحب اوہ چادر میری کیتی کھِن ازائیں
کیہڑا خطرہ میریتائیں جبدے اتنے بھائی
شیرانوں پھڑ چیر سٹیندے اتنی قوت ہوئی
بیجاں سُنے ورختاں تائیں باہر پٹ وگاون
کیا مجال کسیدی مُیں وَل دیکھے نظر تباہی
ہائے افسوس شیطان بھلایا عقلوں رہیا دوراڈا
اج اوہا ہیں پیا مرنیدا! اتنیاں بھایاں والا
امر مقدر نال کسے دی چاوڑ پیش نہ جاندی
اللہ پر توکل رکھدا پاندا فضل ربانے
غیراں ویلول آس لگائی تا ایہ سختی پائی
کدی مراد نہ ملے تنہانوں رونلے پھرن نمانے
عجب تماشہ نظری آیا واہ قدرت داسائیں
واہ سبحان اللہ اج جنگلی مدد کیتی بھایاں
ناہی خبر جو باہر جاکے خود دشمن بن جائن
ناہی خبر جو غیرت ربدی ایہ تماشا کرناں
کول یہودا صلوٰت اللہ اسنوں پیا تکیندا
یوسفنوں فرماون لگا نہ ڈر جان پیاری
انشاء اللہ تیریتائیں ہن کوئی قتل نہ کردا
پکڑا یہودے یوسفؑ تائیں دامن ہیٹھ چھپایا
قتل کرے جو تینوں پہلوں میری جان گواوے

جیویں حضرت زکریا تائیں ملی پناہ شجر دی
دُوجے بھائی مارن کارن آون کرکر دھایاں
نہ مارو نہ مارو اسنوں ہے ایہ جگر ہمارا
جیکر اسنوں مارو پہلوں مینوں مار گواؤ
سُن بھائی فرماون لگے عجب تیری دانائی
لڑکے دیاں فریباں اُپر ہو بیٹھوں مستانہ
اول آپ اقرار کیتوئی اسنوں قتل کراہاں
کر کھاں یاد اوہ وعدہ اپنا جیوں ہولیوں اقراری
پُر بہالوچہ اقبالی ہوکے مرد نہ جیہہ ولاون
رناں دا کم ہند نہ چھوڑن مرد نہ سخنوں جاندے
توں جو سخن گھر لوچہ کیتا کر ہن عہد وفائی
کہے یہودا سخن اساڈا اسنوں قتل نہ کرنا
چنگے عہدوں جو کوئی مڑدا ہوندا او گنہارا
ایسے عہدوں مڑن بھلیرا جسو چہ دونویں گھاٹے
چنگا کم ایہو جو استھیں آکر باز بھراؤ
سبھناں بھائیاں یوسف کارن بہتا زور لگایا
بے امید ہوئے جسو یلے لاتھکے سب واہاں
حملہ کرکے اُپر یہودے آئے چھریاں چائی
نظر غصے دی طرف یہودے جد پرتائی بھائیاں
رگا کہن بھراواں تائیں عرض سُنو ہک میری
خونی نام سدا سو جگو چہ خون تساں سرچڑھسی
ہور وساں تجویز تسانوں جیکر مارنا چاہو
کڈھ لے جان سُتھوئی یا وچے ڈب مرسی

تویں یہودے یوسف ؑ اُپر ڈالی نظر مہر دی
سبھناں نلدے ہتھ روک یہودا کرداہاں دوہایاں
جسدے بیٹے اسیں اوسیدا ایہ بھی پُت پیارا
اک اکلا مارو ناہیں کریو ترس بھراؤ
مارن آیوں آپ مریویں کیوں چاعقل گوائی
سُن گلاں بھل پیوں شتابی ایڈا وڈا سیانہ
ہُن اقراروں منکر ہوکے لگوں مڑن پچھاہاں
قولوں مرد نہ ہٹدے جیہڑے سخن کرن ہکواری
جیونکر ضدے چڑھیاں ہویاں رناں باز نہ آون
کرکے سخن ونجاون جیہڑے اپنا بھرم گوانلدے
جیتوں آپ نہ شامل ہوویں چھڈ یوسفنوں بھائی
جیکر قتل کرلیسو اسنوں میں بھی نلدے مرنا
مندے عہدوں مڑنیوالا رب دا بنے پیارا
دنیا دین ونجا کے کیہڑا بیٹھا تلیاں پھاڑے
نہیں نا حاضر جان بندے دی بنوں چھری وہاؤ
ایپر مول یہودے اسدا وال نہ ہک دُکھایا
جان چُکے جو ہُن یوسف دیاں مول نہ ملدریاں باہاں
پہلوں کرو شہید اسے نوں رل مل سارے بھائی
سمجھ گیاں جو ہُن ایہ گلڑاں روکے دے ہر آیاں
جے یوسفنوں قتل کرلیسو کرکے ایڈ دلیری
مومن نوں جو قتل کریسی سدا جہنم سڑسی
ایتھیں قتل نہ کرہو اسنوں کھوہ دے یوچہ دگا ہو
لہسی الکھ اساڈے گلوں رب چنگیائی کرسی

کہے یہودا انیویں کرہو جیوں میں عرض گذاری
جیونکر سورت یوسف ؑ اندر خبر کرے رب باری

قَالَ اللہُ تَعَالٰے ۔ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْھُمْ لَا تَقْتُلُوْا یُوْسُفَ وَاَلْقُوْہُ فِیْ غَیٰبَتِ الْجُبِّ
یَلْتَقِطْہُ بَعْضُ السَّیَّارَۃِ اِنْ کُنْتُمْ فَاعِلِیْنَ ۝

قتل نہ کریو یوسف تائیں آکھیا آکھن والے
بیٹے کوئی پردیسی ویہسی آپے پیا کڈھیسی
اصلی غرض تساڈی ایہا بابل کول نہ جاوے
یا مرسی یا کڈھ لیجاسی راہی پاندی کوئی
نہ مویا تا اللہ جانے کدی ہتھیں آسی
پھر بھی پورا ہوگ تساڈا جو کجھ مطلب دلدا
کرکے دلوں قیاس یہودے ایہ تجویز بنائی
بھایانوں بھی بھائی ایہ گل آکھن اینویں کرساں
کردا غرض بھراواں تائیں بھائیو کھوہ نہ سٹو
واہ واہ مزہ شہادت والا جے مردا تلوارو
قید عمر دی میرے کولوں کٹی مول نہ جاندی
ساری عمر تفصے جالاں جے کھوہ ڈالیا جاواں
جیکر بابل ملے نہ مینوں کھوہ تھیں موت بھلیری
تیری جدائی بابل والی میں منظور نہ کردا
ایس انہیرے کھوہ تھیں مینوں ملے جے گور انہیرا
رو رو یوسف کرے پکاراں بھائیو رحم کماوو
بھائی پکڑ کھوہے ول چکن غرض نہ من مولے
جیونجیوں بھائی کرن اگیرے یوسف ہٹے پچھیرے
بھایاں تائیں معلم ہوندے جیکر حال اگاندے
جے یوسفنوں معلم ہوندیاں کھوہ دیاں موج بہاراں
جے یعقوب نبی نوں ہوندا معلم حال پتر دا
ایہ غیب کپیدا مرشد معلم نہ کیتا سائیں
باطن حکمت کسے نہ معلم نہ یوسف نہ بھائیں

ڈال دیہو وچہ ڈول پرانی راہی کوئی نکالے
جے کر یہو تا اینویں کریہو مولا خیر کریسی
جے کھوہے وچہ سٹیا اسنوں پھیر نہ خیری آوے
جے وچے مر گیا تا ایہ گل سب تھیں بہتر ہوئی
خبرے کون کڈھیسی اسنوں کس پاسے لیجاسی
نا کنعان اندر پھر آوندا نہ بابل نوں ملدا
رکھ لیوے جے رب یوسفنوں اسنتھیں دور نہ کائی
فکر پیا دل یوسف تائیں ایہ دکھ کیونکر جرساں
جیکر سر پر تسیں نہ رہندے لے تیغاں سر کٹو
پکڑو تیغ ہتھالو جہ میرا جلدی سیس اتارو
اسنتھیں پھانسی چڑھنا بہتر جان ہووے جب واندی
ہک پل تنگی ملے جے تیغوں موت شہادت پاواں
وچہ جدایاں تڑفن نالوں بچ جاسی جند میری
جیونگ جیساں پیا تلیساں ماریا درد ہجر دا
پھر دکھاں نالے جیون کولوں ہوسی بہت بھلیرا
یا مارو یا پاس پدر دے مینوں موڑ لے جاؤ
اوہ بیٹے ایہ ہک ہکلا کون سوال قبولے
کیا جانے جو اس کھوہ وچوں طالع جاگن میرے
کد یوسفنوں کھوہ وچہ سٹدے سروں دکھا کے جاندے
چھالاں مار کھوہے وچہ وڑدا اگاہنوں کھاندا ماراں
لینا سانس نہ ملدا اسنوں اوسے ویلے مردا
جنہوں چاہے تھوڑا بہتا ولیے ندیے کیدا ہیں
دل کھوہے ول آندا یوسف دیدے مار کٹایاں

وچ تفسیر امام غزالی ایہ سب ذکر لیایا
سنو حقیقت جیونکر بھایاں یوسف کھوہ وچ پایا

## در چاہ انداختن برادران یوسف علیہم السلام

کیا تعریف کراں اس کھوہ دی بھریا جو بن ڈکھاں تھیں
دیکھ کتابوں حالت اسدی ڈگ پئی قلم ہتھاں تھیں

شیخ معین الدین لیایا نقرہ کار وچالے
جنگل وچہ اوہ کھوہا آہا وسن جھاڑ دوالے

شہر مصر تھیں رستہ جیہڑا آوے طرف مدینے
اس رستے پر سی اوہ کھوہا وچہ اوجاڑ نمینے

تھاں اسدا آنہے ناہیں پانی نظر نہ آوے
ڈور بینا ندی راہ نہ چلے ویکھ نظر جل جاوے

حب الحزن بتاون اسنوں کھوہا دردغماں دا
پائے جہات اچانک جیہڑا ڈیہیا اینویں مرجاندا

سپ اٹھوہیں زہری اسوچہ ہور ہزار آفاتاں
لمی رات ہجر دی نالوں لمیاں اسدیاں واٹاں

پانی اسدا تلخ اجیہا کھیرا تے کوڑا اندا
اک گھٹ بھریاں باہر پیٹوں آندر اوجھ وگاندا

بدبوئی نہ دسن لائق نام لیاں دل تر دا
کدیں دماغ نہ ستھرا ہووس جو اسدا گھٹ بھردا

جیوں ظالم دی قبر وچالے ہوندا سخت انھیرا
اینویں وانگ انھیرا اسدا بلکہ کجھ وددھیرا

دنیا داراں دیاں دلاں تھیں پیٹ اسدا ودھ کالا
پورا پورا اہل شرک دی دعوت کرنے والا

مغروراں غداریاں مکراں نالوں اسدی وددھ کر سختی
کیا کہاں موجود اوہدے وچہ ہر زحمت ہر سختی

نمی شداد بنایا اسنوں اپنے وچہ زمانے
ہک ہزار تے دو سو برساں بنیاں اس وہانے

اہل ایماناں کارن کافر دوزخ اوہ بنوایا
جیہڑا اسنوں کرے نہ سجدہ جاندا وچہ وگایا

نال ڈراوے کئی بندے اس دین ایمان ونجائے
کئی ہزاراں عاشق ربدے اسوچہ سٹ مرائے

آہا اوہ کنعانوں باہر پینڈا نواں کوہاں دا
گھاؤ گھپ مصیبت بھریا اجڑیا بدتاندا

سنن لگے اس کھوہے وچ حضرت یوسف تائیں
وے ڈجھرکاں آکھن مگروں جا پووس بلائیں

سر برہنہ تنک لاہ لیتونے کل پوشاکی تن دی
بدلاں تھیں چن فارغ ہویا نکلی لاٹ حسن دی

کپڑے لاہن لگے جس ویلے یوسف عرض گذاری
نام خدا دے لاہو ناہیں میری وردی ساری

کفن نصیب اساں نوں ناہیں رہن دیہو پوشاکی
ایہو کفن دوالے رہسی مرساں وچہ غمناکی

مقبول لاندے تن دے کپڑے لاہے جاندے ناہیں
اونہاں کپڑیاں وچہ دفناون لوک شہیداں تائیں

ہور نہیں تاں گلدا کرتہ رہن دیہو بس میرا
جیو جیبیں یوسف منتاں کردا پاون زور ودھیرا

اوڑک لاہ لئے چاہے سارے ننگا کر کفن لوایا
مشکاں باہیں بنھ یوسف نوں وچ کھوہے لٹکایا

طعنے دیندے آکھن سدّہن سجدہ کرنے والے
سدّ کیتھے اوہ دینہ جن تارے تیرے وڈے پیارے
ہن امداد کرن اوہ تیری پٹیاں جنہاں پڑہایاں
اج کتھے جو سالوں بردہ تینوں شاہ بنانلے
یوسف چپ بلاھے ہنگ باہاں کوئی جواب نہ کردا
غیر خدا لوں پوچھن جیہڑے چاہن مدد یاری
سر لیا ہو دینا اندر جینوں رہے پوجیندے
اگوں کوئی جواب نہ دیسن رو رو بھرن گھوراٹے
غیر خدا نوں پوجیا جنہاں رہسن دوزخ سڑدے
سنو حقیقت جد یوسفنوں بھایاں رستا پایا
ملک نورانی تک آسمانی آئے وچہ حیرانی
دیندے پھر لکا کھوہ وچہ کرکے زور دھگا تا
پکڑے یوسف کھوہ وہاں بنیاں توں ہتھ گھتیندا
زورے نال بھراواں اسری کھوہ دی بنی چھڑائی
آہی لج یہودے ہتھیں شرم پیا اس تائیں
بھائی مڑ مڑ آکھن اسنوں کیوں نہیں چھڈدا جھبدے
جتنا رستا ہتھ یہودے آہا رہیا اوتھائیں
ہک اوہ ویر جو پکڑے رسے لوں رو رو نیر پلٹیا
بھایاں دی گل دس نہ مینوں جگرے دھن تنہاں نلے
لوک تعجب کرن جو بھایاں ویر کوہیں کھوہ پایا
میرے بھی متر برے بھائی الیویں بیبے را لے
بس پیڑ آیرا ٹھاک قلم نوں نہ کر گلہ بھراواں

کپڑے آن پہناون تینوں وہین پوشاک ووالے
خوابا ندلیو چہ تیرتیائیں سیس جھکا وہنا لیبے
اج کتھے اوہ جینے سر تے لوں کردا وڈیایاں
اس دکھوں اج تیرتیائیں کیوں نہیں آن چھوڑانلے
ایہو حال ہووےگا جدن ہوسی روز حشر دا
روز قیامت پکڑ اونہانوں کہسی اللہ باری
اج تسالوں دوزخ وچوں کیوں نہیں آن کڈھیندے
جیوں جیوں روسن تیوں تیوں دوزخ سخت شکنجہ چاہڑدے
ہک اللہ دے پوجنوالے بھج بہشتیں وڑدے
شالہ دشمن نال نہ ہووے جو اس نال وہایا
دردوں صفاں بنا کر رووَن ہون کھلے ارمانی
چاک ہویا تک جگر زمیندا کنبیا عرش ربانا
جیوں دریا وچہ ڈبدا ہویا کندھی لوں پکڑیندا
ڈول وانگوں وچہ گیا ڈولاندا پیش نہ گیوس کائی
ہولی ہولی چھوڑے ہیٹھاں ضرب لگے تس ناہیں
اوڑک کٹ رسے تائیں بھایاں نال غضبدے
باقی دا سب نال اولاے لیگیا یوسف تائیں
ہک اوہ بھائی جس نے رسہ ادھ والوں کٹ سٹیا
جگتے جیوں کوڑا اوتہاندا الیسے ویر جنہانلے
مینوں کوئی تعجب ناہیں جس نے گھر آزمایا
جیونکر نال میرے اوہ کروے اللہ مالک جانے
پاسی جہر تنہانلے دلتے خالق پاک سچیاواں

## مسئلہ

یوسفدیاں بھراواں کولوں جو گستاخی ہوئی
اینویں حکم ازلدا آہا اونہاں ودس نہ کوئی

جیوں یوسف دا ادب اسانوں اینویں ادب تنہاں ندا
جو ہک ذرہ یوسف پاروں تنہاں ادب گواسی
اہل سنت دا ایہو طریقہ وِدھ گھٹ کسے نہ کہنا

وِدھ گھٹ لفظ کسے دے حقو چہ ساتھیں کہیا نہ جاندا
بن توبہ جے مویا کدیں دوزخ دھکے کھاسی
وچ محبت فرق نہ پانا ہر دا نوکر رہنا

# آمدن جبریل علیہ السلام درچاہ و فضائل یوسف علیہ السلام

کرن روایت نقرہ کاروں بھی کشف الاسراروں
اوسے وقت فرشتے تائیں حکم کیتا رب سائیں
آیا دوڑ فرشتہ جلدی سُنکر حکم جنابی
اجے ایہو دے رستا اپنا نہیں سی اتاں اُٹھایا
اینویں وحی لیاندا ہیٹھاں اوہ محبوب تعالے
کجھ نقصان نہ پہنچن دینا ہرگز یوسف تائیں
نالے ہور فرشتے آئے کر کے صفاں قطاراں
یوسف دی وچہ خدمت ہوئے حاضر آن تمامی
وڈی ہک تراڑ پتھر دی نکلی اُپر پانی
خوب سفید اوہ پتھر آہا نقرہ کار بناوے
جاں نمرود خلیل اللہ نوں ڈالیا چخہ وچالے
رکھیا قدم مبارک اس تے جدوں خلیل الٰہی
آہا پتھر یوسف کارن جبرائیل لیا ندا
یوسف نوں اس تختے اُپر جبرائیل بٹھایا
پاوِنا اوہ گل یوسف دے جبرائیل وحی نے
سچے جبرائیل تے کھتے میکائیل سپاہی
اے یوسف غمناک نہ ہوویں اللہ نے فرمایا
تخت بہاراں تیرے تائیں حکم کریں من بھانے
جنہاں بھراواں کھوہ وچہ تینوں سٹیا کر بدحالی
جنہاں بھراواں تیرے تن تھیں کپڑے سب اتارے

جد یوسف دا رستا بھایاں کٹ سٹیا وچکاروں
پہنچ شتابی جبرائیلا چاہے یوسف تائیں
اکھیں دے جھمکارے نالوں پہنتا آن شتابی
پہلوں جبرائیل یوسف نوں نال ادبدے چایا
ادلوں جویں فرشتہ لیٹدے قطرہ رحمت والا
ماواں وانگوں گود اپنی وچہ پایا خوشی خوشائیں
میکائیل بھی نال فرشتے آندے ستر ہزاراں
قدرت رب دا پانی کھوہ تھیں ہویا اُٹھ سلامی
ترن لگی اوہ بیڑی وانگوں قدرت نال ربانی
پانی مول نہ لوڑے اسنوں اگ نہ مول جلاوے
اس پتھر پر بیٹھا لکھیا بعض روایت والے
حکم ربے تھیں آتش ساری ٹھنڈی ہوگئی آہی
پانی غرق نہ کر دا اسنوں ادب کنوں شرماندا
نوری چوغہ بہشتانوں چوں یوسف کارن آیا
پہن لباس کیتا شکرانہ یوسف پاک جوانے
دیہن تسلیاں یوسف تائیں جیونکر حکم الٰہی
صبر شکر دے بدلے تینوں ملسی شان سوایا
کجھ دن کٹ مصیبت صبروں آخر موجاں ملنے
اوہا تیرے در تے اک دن ہوسن آن سوالی
اوہا بھائی اک دن تیری قدمیں ڈگسن سارے

جنہاں بھراواں تیر تائیں دتیاں سخت سزائیں — اوہا ہوشرمندے تیں تھیں آبخشان خطائیں
تینوں اوہ پچھانن ناہیں ہرگز پہلی واری ! — توں پہچان لویں گا اوہناں کرسیں خاطرداری
آپے پھیر پچھانن جسدم آون پھیر دوبارہ — توں پھر تنہاں جتاویں جو جو حال قضیہ سارا
ہو حیران تکن پھر سارے تیریاں اُچیاں شاناں — کرسن طلب معافی آکھن بخشش سخی سلطاناں
تُوں پھر تنہاں معاف کریسیں جو جو جرم انہاں دے — رنج نہ ہوویں آپ تنہاں دے ہنسن تیرے بال دے
ایہہ خوشخبری یوسفؑ تائیں جبرائیل سنائی — پڑھیا صد الحمد نبی نے سُن کر حکم خدائی
اینویں وچ قرآن مبارک خبر دتی رب باری — ویکھو سورۃ یوسفؑ اندر آیت رب اتاری

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فَلَمَّا ذَہَبُوْا بِہٖ اَجْمَعُوْٓا اَنْ یَّجْعَلُوْہُ فِیْ غَیٰبَتِ الْجُبِّ وَاَوْحَیْنَآ اِلَیْہِ لَتُنَبِّئَنَّہُمْ بِاَمْرِہِمْ ھٰذَا وَہُمْ لَا یَشْعُرُوْنَ ۝

یعنی حضرت یوسفؑ تائیں لیگئے جسدم بھائی — ڈالن وچ انہیرے کھوہ دے سبھناں منّا بکائی
وحی کیتا اساں یوسفؑ دیول پاک خدا فرماندا — اکلن تنہاں جتاسیں یوسفؑ ایہ کرتوت تنہاندا
وَہُمْ لَا یَشْعُرُوْنَ اوہ تینوں مول پچھانن ناہیں — توں پہچان اوہناں دیتائیں ولیسیں امن پناہیں
کرن روایت جد اس کھوہ وچ یوسفؑ قدم ٹکایا — فضل کیتا رب اوسے کھوہ نوں باغ بہشت بنایا
کھوہ ظلمانی تھیا نورانی چانن تھیا چوفیرے — ملیا جدوں چراغ حسن دا ہوگئے دور انہیرے
سپ اٹھوئیں زہر بلائیں ہو بیاں دور تمامی — آیا تشریف مبارک جاں اوہ دلبر شامی
پایا قدم خلیل جنہاں وچ آتش ٹھنڈی ہوئی — یوسفؑ قدم کھوہے وچ پایا آفت رہی نہ کوئی
پانی تلخ ہویا سب شیریں خوشبوئی تھیں بھریا — جاں اوہ بیڑا کستوری دا بھجیاں کھوہ وچ دہریا
جاگے بھاگ نمانے کھوہ دے قدم نبیاں پایا — سُکے ہرسانڈا اُجڑیا ہویا پھر چا رب وسایا

## معجزہ سرورِ کائنات مفخرِ موجودات علیہ الصلوٰۃ والسلام

نبی اساڈے اِکس کھوہے وچ لب مبارک پائی — سارا آپ معطر ہویا خوشبو حد نہ کائی
ہر طیب بناون اسنوں کھوہ خوشبوئی والا — عنبر تے خوشبوئی نالوں اسدا آب نرالا
اوس پانی دا میرے کولوں شان بیان نہ تھاندا — ساری شہراں یاد نہ کھیندا جو بکداری پیندا
بعضے آکھن اسو وچ حضرتؐ اپنا جُوٹھ وگایا — تاہیں اسنوں اللہ مالک خوشبو دار بنایا
حق تک اثر برابر اسو وچ قدرت خالق سائیں — انشاء اللہ اینویں رہسی روز قیامت تائیں

دھن نبیؐ دھن ذرم نبیاںؑ دھن پیار انہاندے
پاک محمدؐ سرور عالم جدوں مدینے آئے
حضرت یوسفؑ جدوں کھوہے وچہ کیتا آن ٹکانا
جسدے نال رسول خداندے اپنا آپ لگاون
دامن پاک رسول اللہ دا جس نے صدقوں پھڑیا
ہر نعمت تھیں افضل نعمت سنت نیک عقیدہ
میں بھی کلمہ خوان محمدؐ دی شرم میرا اسائیں
اگے بھی اس میرے اپر لکھ احسان کمائے
پھر بھی میں ناکارے اتے رکھسی نظر کرم دی
لائق شعر کرن کد آہا میرے جیہا ناکارہ
ایہ سب برکت حاصل ہوئی مدح نبیؐ دی پاروں

نور و نور کرن اوہ جاگہ جتھے جھاتی پاندے
کفر ہنیر تمام ولاں تھیں اوسیوقت سدھائے
کل ہنیر آفات بلائیں پھڑیا کعبہ جیلانا
پارس وانگوں ہر شئے تائیں سونا کیتی جاون
دوزخ دور نسے اس کولوں بھج بہشتیں وڑیا
نسے ور ہیا ندے کفر دلجانے کلمہ پاک نبیندا
نال شفاعت عفو کراسی بھیریاں کل خطائیں
حق جنہاندا میرے کولوں دانہ کیتا جاسے
دوہیں جہانیں ہوسی مینوں شفقت شاہ امم دی
پھڑیا دامن پاک نبیؐ دا ہویا فضل نیارا
نازک طبع پاندیر بندینوں بخش ہوئی سرکاروں

# حکمت افتادن در چاہ یوسف علیہ السلام

کیا حکمت سی جسدے پاروں یوسفؑ کھوہ وچہ پایا
اول حکمت کہن مفسر کھول وساں میں تینوں
دینی سی رب اسدے تائیں تاج تخت تے شاہی
ظلموں قید رعیت تائیں حاکم بعض کرندے
تختاں اپر بیٹھنواسے قیدیاں سار کی جانن
اسکارن رب یوسفتائیں کھوہ دی قید وکھائی
کرے نہ قید کسے تائیں ناحق باہجہ گناہوں
جس نے خود آزمایا ہووے قید مصیبت تائیں
گھر بیٹھے کی سار پچھانن قید اندر وچہ بہیاں دی
جے یوسفؑ نہ کھوہ وچہ جھڑدا قید پھڑا ازماندا
دوجی حکمت ایہہ وچہ ہکدن یوسفؑ سوچ گذاری
حسن ہیرید اکوئی نہ ثانی اندر عالم سارے

اوہ روشن ماہ بدر خدانے کیوں کھوہے وچہ پایا
نقرہ کاروں بحر العشقوں جیویں لادھی گل مینوں
اندر مصر حکومت اپنی یوسفؑ کرنی آہی
کیا جانن جو بند بخانے قیدی کویں جلیندے
جیکر جانن حال کسینوں نہ بیدوس رکھانن
تابجہ یاد رکھے کہ قیدی کیونکر رہندے بھائی
سبق ڈھیا ایہ یوسفتائیں خالق دی درگاہوں
جے اوہ رحم نہ کرے کسے تے ظلم کمندا نا ہیں
زندیاں نوں نہ حالت معلم قبر اندر وچہ گیا نہ ہی
بندیوان اسیراں اپر کیونکر رحم کماندا
ایسی سوہنی صورت مینوں بخشی اللہ بادشاہ
جیکر مینوں ویچیا جاوے کیہڑا قیمت تارے

سُٹ کھوہے وچہ توڑیا اسدا رب تکبر ماناں
جے یوسفنوں کھوہ دے اندر رب جبار نہ پاندا
تریجی حکمت یوسفتائیں تد معراج ہویا سی
چوتھی حکمت ہور عجیبہ بحر العشق بتاوے
حضرت ہود نبی دی قوموں سی اک مرد یگانہ
آہا نام یہودا اسدا دنیا وچہ ہویدا
پڑھدا سی اوہ نت صحیفے شیثؑ پیغمبر والے
وچہ صحیفیاں صفت یوسفدی نظر پئی اُسنائیں
پڑھکے صفت یوسفدی اسنوں اُٹھیا شوق کمالاں
دیہاں راتیں اللہ اگے رو رو کردا زاری
ہر دم ایہو وظیفہ اسنوں ہویا شام سحر دا

اوتھوں کڈھ ستھوباں آندا وچ بازار وکاناں
کون گھروں لیجاندا اسنوں کیونکر مل وکاندا
بھایاں ہتھوں جسدن یوسفؑ کھوہ دے وچہ پیا سی
نقرہ کاروں ابن عباسوں ایہو بیان لیاوے
زاہد عابد اہل ولایت کامل ولی زمانہ
تیراں صدیاں یوسفؑ نالوں اگے ہویا پیدا
وچہ عبادت رب سچیدی شاغل ہر ہر حالے
حُسن بیان نبی دا جیونکر کیتا اللہ سائیں
عشق محبت لوں لوں اندر وتیاں بال مشالاں
وچہ حیاتی یوسفؑ سوہنا میل ربا ہکواری
جاں بولے نا اللہ اگے ایہو دعائیں کردا

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اَنْ تُؤَخِّرَنِیْ وَلَا تَقْبِضَ رُوْحِیْ حَتّٰی اَرٰی یُوْسُفَ عَلَیْهِ السَّلَامُ

یارب ایہو سوال بندیدا وچہ درگاہے تیری
جاں جاں تیکن اس دلبر دا نہ دیدار لبھیوے
ہوئی دعا قبول یہودے حکم کیتا رب سائیں
اس کھوہے وچہ تیر تیائیں یوسفؑ نبی ملاواں
چھوڑ دتا گھر بار یہودے جاں خوشخبری پائی

یوسفدے دکھلائے باجھوں جند نہ کڈھیں میری
تاں تاں تیکن دنیا اُتوں میرا کوچ نہ تھیوے
جا کجھ مدت اس کھوہے وچہ اپنی جگہ بنائیں
کسے بہانے اسدے تائیں پکڑ کھوہے وچہ پاواں
آبیٹھا اس کھوہے اندر کرکے آس خدائی

## حکایت سلمان فارسی رحمتہ اللہ تعالے

جیویں سلمانؓ نبیدے شوقوں فارس لئیں چھڈ آیا
اس بھی صفت نبیؐ سرور دی ڈٹھی سی توراتوں
وانگ یہودے بیٹھا اوہ بھی کرکے صبر سہارا
جو کوئی کرے تلاش کسیدی اوڑک اسنوں پاوے
محنتوں ملے مراد ہمیشہ آکھن سچ سیانے
جیونکر ملے نہ جنت ربدا ہرگز باہجہ ایماں نوں

وچہ مدینے طلب زیارت آکر ڈیرا لایا
چھوڑ وطن آرہیا مدینے حصہ لیا براتوں
وچہ اصحاباں داخل ہویا ملیا یار پیارا
جوئیندہ یابندہ حضرت پاک نبیؐ فرماوے
بن محنت جو منگن مزدوری خالی رہن نمانے
عملاں باہجہ ایمان نہ ملدا پکی خبر قرآنوں

مشرک لوں نا بخشش جیونکر بے سوٹکراں مارے
القصہ نا حد تک ہووے خالص نیت دل دی
جیکر بنھ لنگوٹا صدقوں عاشق لوکاں والا
جویں یہودا کھوہ وچہ وڑیا مولوں مول نہ ڈریا
کئی انہانے کئی سیالے اس کھوہے وچہ جالے
سو برساندی عمر یہودے جس دن کھوہ وچہ آیا
سیرا نار بہشتوں اسنوں بھیجے نت الٰہی
جاں یوسفؑ اس کھوہ وچہ آیا ہویا حکم حضوری
اوہ محبوب تیرا کنعانی کول تیرے اج آیا

روز قیامت رو ندے پھر سن مُڑھیاں ملے پوجائے
منہ دی تُر بُڑ بُڑ کتنیاں ہویاں کدی مراد نہ ملدی
بھاویں جیہڑے کم وچہ وڑیئے کر دا رب سو کھالا
لکھ آفت لوں سر تے دھریا ماسہ عذر نہ کریا
بیشک یار محبت والو اے ملدے نہیں سوکھالے
اکھ ہزار تے دو سو برساں کھوہ وچہ اس لنگھایا
قدرت دی قندیل نورانی چانن کر دی آہی
اُٹھ شتاب یہودا تیری آس ہوئی اج پوری
جس دے کارن بیٹھے کھوہے وچہ اتنا چلہ کمایا

وصل نصیب ہویا اج تیرے گذرے وقت جدایاں
جنہاں رکھیا صدق پذیرا تنہاں مراداں پایاں

سن خوشخبری عاشق صادق اٹھیا نال خوشی دے
جیو آیا جیو آیا سجناں جیو آیا جیو آیا
چمکیا حسن حسین یوسف دا قدرت نال ربانی
لیا جمال یہودے ڈٹھی صورت چند بدر دی
ویکھ حسن نوں بیخود ہویا عاشق مرد ربانا
حسن یوسف دا کیونکر آہا کہے امام غزالی
عقل فکر دی پہنچ نہ اوتھے کرن قیاس سیانے

بسم اللہ بسم اللہ کر کے چُمّے قدم نبی دے
ہو صدقے معشوق پیارا عاشق نے گل لایا
اُٹھیا برقعہ باطن والا کھلا گھنڈ نورانی
جیونکر کھوہ وچہ نازل ہوئی ساعت سیل قدر دی
جیونکر لاٹ شمعدی اُتّے جل مردا پروانہ
اوہ ہک عقلوں باہر آہی قدرت قادر والی
خبر نہیں اوہ کیا شے آہی اللہ مالک جانے

گھڑ گھڑ دلوں مثالاں شاعر صفتاں لگے کریندے
تیرے وانگ پذیرا سارے ٹکراں رہے مریندے

آپو اپنے عقلاں موجب سب نے زور لگایا
قدر یوسف دا اسنوں معلم جس نے آپ بنایا

## تعریف حسن و جمال یوسفیؑ

میں کیا لکھاں صفت یوسف دی عاجز کسے نہ کمدا
چہرہ بدر منیر یوسف دا تاب نہ جھلیا جاوے

صفت یوسف دی لکھدیاں ہویاں پھٹگیا منہ قلم دا
بدر منیر بھی جیکر دیکھے ادب کنوں شرماوے

نور بھرے رخسارے دونویں ٹکڑے قرص فلک دے
یا اوہ نین دوبے نوری جھاہل کردے نوروں
کیا خوبی مہتاب متھے دی چمکاں حسن دکھاوے
یا اوہ منتھا عرشوں لتھا آیا ہسدا ہسدا
نازک لباں مبارک دونویں نوروں بھریاں ہویاں
یا دریا رحمت دیاں دونویں عین برابر بنیاں
یا مصری دیاں ڈلیاں دونویں چاشنیوں رس بھریاں
سچے مروارید دوں روشن دند مبارک لڑیاں
یا ڈبے وچہ نور جمیلاں رب امانت دھریاں
زلفاں مس لس کرن ہمیشہ لگا عطر حضوری
کنڈل وار پیاریاں زلفاں لہراندیوں جیہی آیاں
تک آچا کوہ طور حسن دا سر جیا اللہ والی
یا تلوار حسن دی آہی یا اوہ تیر قضائی
کیا کہاں اوہ کی شے آہی سا لوں علم نہ کوئی
صفت حسن دی شاعر عاجز ہرگز لکھ نہ سکدا
ملی جدوں یہ ویتے تا ہیں دلبر یار وکھالی
جیوں پروانہ اپر شمع دے جھڑدا ہو دیوانہ
ہو خوشحال پڑھے شکرانہ وچہ درگاہ ربانی
یا حضرت سب میریاں تدھ تکلیف اٹھائی
شکوہ کریں نہ مول انہاں دا مقبول یگانے
کتنی مدت اگے تیں تھیں خبر دتی رب میں نوں
کرنا سی رب وعدہ اپنا پورا نال ہمارے
فرض کیتا بے کھوہ وچہ تینوں سٹ نہ جاندے بھائی
ایہہ بھائیں با ہجہ کسینوں نہیں سی حکم الٰہی
سجناں ہتھوں زہر ملے تاں بیشک ہر کوئی کھاوے

دونویں نین حیا دے ٹھکے شرموں اتاں نہ تکدے
یا اوہ چشمے کوثر والے بخشے رب حضوروں
غیر تیا تلے دلتوں کھاوے عاشق دے من بھاوے
اسدی جھلکوں شب یلدا دا دور انہیرا نسدا
جیویں عقیق دیاں دو ترکاں رکھے دہریاں بہیاں
یا اوہ سرخ یاقوت سولاکاں ہک سچے وچہ بنیاں
کیا کہاں وچہ عقل نہ آون اسریاں کاریگریاں
آہموں سامنیاں دو طرفی نوری فوجاں چڑھیاں
میں صدقے اس استاکاروں جس کاریگر گھڑیاں
زلفاں دی خوشبوئی کولوں ریس کرے کستوری
دو ہریاں ہو ہو دین دہایاں بھائیاں پٹ وجایاں
یا عاشق پھڑ کاونوالی اوہ بندوق دو نالی
یا قرنا حشر عشق قاں کھلا فرشتہ چائی
اوہ دو ہاں رخساریاں اندر حد نکالی ہوئی
سر پیراں تک حضرت یوسفؑ آہا چند فلک دا
جھلی گئی نہ اسدے کولوں جھال محبت والی
اینویں عانگ یہودا عاشق دیکھ ہویا مستانہ
یوسفؑ صلٰوۃ اللہ اگے کردا عرض زبانی
صدقے جاواں بھایاں اپر خفگی کریں نہ کائی
اونا سی تدھ اس کھوہ اندر سر پئے کسے بہانے
اس کھوہے وچہ حضرت یوسفؑ آن ملا سلی تینوں سا
تاہیں تینوں اس کھوہ اندر سٹ گئے ویر پیارے
ہور کوئی سٹ جاندا ہوندا پورا امر خدائی
نالے ہور کسے کولوں ایہہ گل ہوندی ناہی
دشمن پڑی شفا دی دیوے کدی نہ کھادی جاوے

اے یوسفؑ ایہ حکمت کیتی رب جبار تعالے
برس ہزاراں تیرے پچھے جو سختی ہیں جالی
عاشق تائیں عشقوں جو کجھ صدمہ پہنچے جل دا
اتنی بات سہوڑے عاشق یوسفنوں سمجھائی
شالہ جیونکر میرے اپر ہویا کرم حضوری
ایہ گل آکھ سہوڑے عاشق دلتھیں آہ نکالی
حاضر ہویا وقت نزعدا اے کراجل پیالہ
اللہ بیلی آکھ یوسفنوں عاشق مرد ریاناں
قدرت ویکھ ربیدی یوسفؑ دلوں تعجب کردا
کرن روایت جد یوسفنوں بھایاں کھوہ وچہ پایا
کر آواز بلاون آلتی دِلدا شک مٹاون
رحم گرن گے میرے اُپر مگروں جنہاں بلایا
نال خوشی دے لولیا یوسفؑ کر آواز اچیری
جاتا اساں جو راہے مرسی جان پیاری دیسی
کرن لگے سنگسار یوسفنوں پتھر چک لیلئے
وٹا کوئی نہ مارن دِتا اس مقبول ربانے
باقی حال جو یوسفوالا پھیر سناساں تینوں

بھایاں ہتھوں تیر یتائیں ملیا دیس نکالا
ہکو دن وچہ تیرے تائیں رب اوہ سب دکھالی
معشوقاں نوں بھی اس وچوں ہے کجھ نکرا ملدا
عشق میرے پار دن ہوئی ایہ سب کار روائی
تیرے وانگوں ہر بندہ بارى آس کرے رب پوری
عزرائیل فرشتے سوراں ڈتی آن وکھالی
آگیا پوری مہلت اپہ امر خدا وند والا
کرکے یاد شہادت کلمہ جنت طرف سدہاناں
اِنّا للہ آکھ زبانوں بھریا گھٹ صبر دا
مرچکا ہے یا اوہ زندہ اجے یقین نہ آیا
یوسفؑ سنکر جاتا شاید ویر لگے بچھتاون
کھوہ تھیں پھیر نکالن شاید ترس انہانوں آیا
بھایاں سنکر کہیا ہن تک اجے نہ نکلی تیری
ایہ ناں معلوم جو پھر بھی بولی آواز کریسی
ہتک جیہے دے بھایاں کولوں نہ پتھر سٹوائے
کھوہ تھیں موڑ بھراواں تائیں لیگیا دور ٹکانے
بھایاں تائیں پاس پدر دے موڑ گھراں دے مینوں

## بیان واپس آمدن برادران یوسف علیہ السلام بحضور والد بزرگوار و پیش کردن پیراہن آنذات خون آلودہ

سنو حقیقت جد یوسفنوں کھوہ وچہ سٹیا ویراں
دسو بھائیو پاس پدر دے منہ کیہڑا اج دہر سو
اوڑک کر مصلاحب سبھناں بکرا اک کوہیونے
کرکے خون آلودہ کڑتہ ایہو فریب بنایا

بیٹھ اکٹھے ہوکر سارے کرن لگے تدبیراں
جاں یوسفؑ اوہ طلب کریسی کیا بہانہ کرسو
خون اسدے وچہ یوسف والا کڑتہ رنگ لیونے
وچ آکھاں گے بابا تائیں یوسفؑ گرگاں کھایا

لوہو بھریا چولا اُسدا آیا ہتھ اسانوں
اچاں نائیں کلمل آیا گھر یعقوبؑ شہارا
صفرا نام یعقوبؑ نبی دی سی ہک گولی گھڑی
خیر ہووے نہیں آیا ہن تک یوسفوالا ڈیرا
صفرا تے یعقوبؑ پیغمبر شہروں باہر آئے
جاں کجھ کھڑک ہووے تا دوتویں اٹھ اٹھ ویکھن راہاں
چڑھ چڑھ ویکھن ٹبیاں اُتے راہ سجن دلبر دا
یا جیویں روزیدار تماشیں بانگ دے کن دھردے
بہتی دیر ہوئی جسو یلے کوئی نہ واپس آیا
اے صفرا ونج ویکھ اگیرے میرے دلبر تائیں
کر آواز اونہاں نلے تائیں ہو کے ذرا اگیرے
کر فریاد بلاوے صفرا نال آواز اوچیری
دیکھو حالت باپ اپنے دی آ کے پرت شتابی
دیتہ لتھا ہن شاماں پیاں جگ اہنیرا چھایا
جھب آئیو جھب آئیو ساڈیاں سنیو زار پکاراں
صفرا دی فریاد انہاں نوں پہنچی وچہ کناندے
چاک کیتے پیراہن سبھناں جسدم نیڑے آئے
یوسف یوسف کرکے رووَن مارن اُچیاں چیکاں
گجھے رہن نہ دردانوالے اصلی پیڑ جنہاں نوں
اصل محب نہ چھپنے پوندے آپے معلم تھیندے
صفرا تے یعقوبؑ انہاں دا سنیاں جدمن کوکارا
اے صفرا دس حال شتابی کون اجیہا روندا
روندے آون بچھڑے تیرے یوسف یوسف کردے
ایہ گل سن یعقوبؑ پیغمبر ایسا لرزہ کھایا
اچرانوں آپہونتے نیڑے سب فرزند پیارے

ایہو بہانہ کرکے بھائی واپس گئے گھرانوں
شام پئی نہیں ہن تک پرتیا یوسفؑ دلبر پیارا
مڑ مڑ حضرت اسدیکولوں خبر پچھن دلبر دی
چل کھاں باہر ڈھونڈ اناہاں پکڑ لئیں ہتھ میرا
آ بیٹھے اس رستے اُپر جتول یار سدھائے
نین اڈیکاں کرکر تھکے مارن دور نگاہاں
جیوں مومن چن اوکڑ اوکڑ ویکھن عید فطر دا
اینویں کیتراں لین حوفیروں کھلے اڈیکاں کردے
صفراں نوں یعقوبؑ پیغمبر رو کر ایہ فرمایا
شالہ خیر ہووے کیوں ہن تک یوسفؑ آیا ناہیں
منکہ سن آواز بیٹیوں بولن بچھڑے میرے
اے اولاد یعقوبؑ نبی دی جھب پاؤ گھر پھیری
باہجھ تساڈے بابلتائیں ناہیں چین ذرا بھی
اے یعقوبؑ دلو فرزندو کیوں اتنا چر لایا
کھلے اڈیکاں راہ تساڈا آن لہو گھر ساراں
سنکے کوک دوراڈیوں اوہ بھی حال دہایاں پاندے
خاک سراں نوچہ ڈال شتابی جوش خروش ودہائے
بے درداں دیاں ماتم اُپر جیونکر نکلن ویکاں
لمبیاں آہیں مارن سندی کجھ نہیں لوڑ تنہانوں
سسکیاں ڈیکاں مارن والے دھرے پئے دسیندے
صفرا کولوں پچھن لگا نبی یعقوبؑ شہارا
صفرا عرض کرے یا حضرت بھلا نہ معلم ہوندا
مولا جانے کی کجھ ورتی نال تیرے دلبر دے
غشدی حالت ہو کر گریا دھرتی اُپر آیا
خدمتوچہ یعقوبؑ نبیدی حاضر ہوئے سارے

بے ڈسکورے ہوون نھوڑے، ہنجوں بھریاں ہویاں
ہتھو چہ چولا یوسف والا چُم چُم سینے لیندے
امر نبیؐ دا منن ناہیں سُنت دلوں وساری
جیونکر بانگ ملے تا جا بل سندے نال پیاراں
جیکر بانگ آواز کتھائیں کنیں پوے تنہاندے
ناڑ وے ناگل کریندے نا پیندے نہ کھاندے
جاں پھر بانگ مکاوے بانگا الا اللہ تے آوے
نال نماز نہ جوڑا انہاندا بانگاں بہت سنیندے
اوہ بھی کھوہ وچہ سٹ یوسفنوں گھر آئے فریادی
وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ خود اللہ فرمائے
اپنی طرفوں سچ مچ انہاں بنتر سب بنائی
اوہ رووَن ایہ غشو چہ تڑفے ہوش حواس نہ کوئی
یوسفنوں بھی مار گوایا باپ بھی شاید مردا
نال عتاب بھراواں تائیں دُکھڑا ہو فرماوے
اپنی ہتھیں زہر پیالے آپ تساں خود پیتے
اسو یلے بھی آکھ رہیا ساں تساں نہ منی کائی
فرزنداں چک دھرتی اُتوں بابل گود اُٹھایا
اوڑک چک لیائے گھر نوں ہویا محو اجیہا
فجر ہوئی تا تھوڑی بہتی ہوش نبی نوں آئی
ویکھے پیا تمامی بیٹے مڑ مڑ کرے نگاہیں
پیگئے چھیک کلیجے جسدم یوسف نظر نہ آیا
فرزنداں نوں آکھن لگا پیغمبر کنعانی
اوہ جو نور اکھیں دا میرا کس جاگہ چھڈ آئے
کی ہویا محبوب میرے نوں کی اس نال وہا نا
اگوں سب فرزنداں رو کر ایہ گل آکھ سنائی

بہت پیاریاں وانگوں باہاں سر تے دہریاں ہویاں
جیوں اج نام نبیدا سُنکے لوک انگوٹھے چمیندے
جھوٹے ادب دکھالے کارن کردے لوک مکاری
وچہ نماز نہ حاضر ہوون فٹے منہ کڑ یاراں
منہ تھیں لقمہ نگلن ناہیں اتنا ادب کمیندے
دو من بھار سر تے ہووے اد لوں اگاں نہ جاندے
ٹیٹاں دیکے نکلن اونھوں مول نماز نہ بھاوے
یوسف دیاں بھراواں وانگوں کوڑے ادب کریندے
کرتہ اسدا تک تک روون دیکھو کیہا استادی
روندے روندے راتیں ویلے کول پدر دے آئے
پر یعقوبؑ نبی دیتا ئیں سرت سنبھال نہ کائی
کہے بیہودا بھایاں تائیں اچھی بات نہ ہوئی
رجکے بُرا اساتھیں ہویا واہ دردا واہ دردا
وقت وہا نا ہتھ نہ آوے ہن کیہے کچھتاوے
ہن کیوں رووَ ویکھ پدر نوں آپ جو گاسن کیتے
ہن یوسف دے غم وچہ بابل رو رو جان گوائی
بہت بلایا تے ولچایا اسنوں ہوش نہ آیا
ساری رات پیغمبر رب دا بیہوشی وچہ رہیا
ساریاں صاحبزادیاں دیول نظر مبارک پائی
جس دی طلب یعقوبؑ نبی نوں اوہ وچہ سدا ناہیں
ایہ سب حال یعقوبؑ نبی دا نفرہ کاروں لیایا
کہو عزیزو رُکتھے میرا یوسفؑ دلبر جانی
اپنے سنگ رلا کر اسنوں کیوں نہ تسیں لیائے
فرزندو اس یار میرے دا بولو پتہ ٹکانا
جیونکر سورت یوسفؑ اندر آیت رب فرمائی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی یٰاَبَانَا اِنَّا ذَھَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَکْنَا یُوْسُفَ مَتَاعِنَا فَاَکَلَہُ الذِّئْبُ وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ کُنَّا صٰدِقِیْنَ ۝

یعنے عرض کیتی فرزنداں سُن اے باپ ہمارے — یوسفنوں چھڈ کول وسیوے اسیں گاں گئے سارے
پچھوں تُس بگھیاڑے کھادا جھوٹھ نہ مول الاواں — پُر تینوں اعتبار نہ آوے جے سو سچ سناواں
ایہہ اظہار دِتے فرزنداں یوسف دے وچہ بارے — حال یوسف دا اوسن لگیاں ڈھاہیں مارن سارے
ہائے افسوس اساڈے کولوں یوسف ہوگیا راہی — ورت گئی سر اسدے اُپر جو تقدیر الٰہی
جیکر خبر ہوندی جو یوسف کھاجانا بگھیاڑاں — کدی اکلا چھوڑ نہ جاندے ہرگز وچہ اجاڑاں
جھوٹھ فریب بنا فرزنداں رو رو حال سنایا — سُن ایہہ خبر پیغمبر ربدا پھیر غشی وچہ آیا
ایسی غشی کمال نبی نوں اس ساعت وچہ ورتی — وانگ بیہوشاں کھا گردانی کاٹھ ڈگا آدہرتی
تن وچہ سانس نہ رہیا موے ٹھنڈا جثہ سارا — وچہ بیہوشی تے خاموشی گذریا نبی پیارا
دیکھ دوبارا حال نبی دا پتر انلے دل ڈولے — پئے بلاون اتنے ہلاون نہ ہلے نہ بولے
جاں کجھ وقت گذشتہ ہویا ہوش نبینوں آئی — حکم کرے فرزنداں تائیں سچ بتلاؤ بھائی
جے سچ مچ بگھیاڑاں کھادا یوسفؑ میرا پیارا — کیا نشان ثبوتی اسدی جلد کرو آشکارا
رو کر صاحبزادیاں کڈھیا کرتہ لہو بھریا — باہلی وچہ خدمت اقدس وانگ زیارت دہریا
وَجَآءُوْ عَلٰی قَمِیْصِہٖ بِدَمٍ کَذِبٍ جیوں اللہ فرماندا — جھوٹھا خون لگا کرتے نوں کول پدر دے آندا
اوہ پیراہن لوہو بھریا بابل پیش ٹکایا — ایہو نشان ثبوت اساڈا فرزنداں فرمایا
ویکھ نبی پیراہن ولوں آہ کڈھی یکباری — تازے خون پیراہن والے تازی کانی ماری
سینے نال لگاوے کرتہ کدیں اکھیں پر دھرا — چُم چُم ہویا بیہوش پیغمبر پیراہن دلبر دا
سارا روز غشی وچہ گذریا نبی نہ سرت سنبھالی — مہجوراں نوں نازل ہوئی رات فراقاں والی
راتیں بھی کجھ ہوش نہ آئیں صبح دوئی مڑ آئی — وچہ بیہوشی تے خاموشی ساری رین وہائی
فجر ہوئی کجھ پیغمبر دا ہوش ٹکانے آیا — مستاں وانگوں اُٹھکر نٹھا جنگل طرف سدھایا
چڑھدا پھرے پہاڑاں اُپر کرے آواز اوچیرا — جنگل باش حیواناں کاہنوں کھادہو یوسف میرا
نال خطاب حیواناں تائیں پیغمبر للکارے — یوسف میرا کھا کر تسیں کتول جاسو سارے
کیا جواب خدا نوں دیسو پچھسی جدوں الٰہی — آل رسولاں نال تساڈی کیہی عداوت آہی
کل خلقت تھیں خالق تائیں قوم رسولاں پیاری — تساں جو ظلم اسلتھے کیتا کیوں ایسی مت ماری

اے حیوانوں جنگل والیو ایہ کی ظلم کمایا
اے بے ترسو تساں جو کھادا یوسف ؑ باہجھ گناہوں
اسے حال یعقوب پیغمبر گلے اولاہمے پھوے
اوہ حیوان بیدوسے عاجز نرے قصوروں خالی
جسدن یوسف ؑ کھوہ وچہ جھڑیا راوی ذکر لیایا
چرنا یاد نہ رہیا کسینوں نیندر بھکھہ نہ کوئی
اسدن بھی حیوان درندے روئے زمیندے سارے
کتنے دن اسماناں اُتوں لالی رفع نہ ہوئی
ہوئے جناور کُل متحیر ساکن بر بحر دے
غیرت یاروں یاراں تائیں ایڈے دُکھ پہنچاوے
کیا مجال کسیدے تائیں مارے دم اوچاواں
کھوہ وچہ سٹ پیاریاں تائیں بھار سہائے بھارے
کل چیزاں جد رووَن لگیاں تک کے بے پرواہی
ایہ کجہ خبر سنائی ہاتف روندیاں چیزاں تائیں
کھوہ وچہ اساں نہ یوسفتا ئیں کجہ ایذا پہنچائی
قید ازماوَن کارن اسنوں کھوہ وچہ اساں دگایا
جسنے خود ازمایا ہووے کجھ دن حال زنداں دا
اسکارن میں کھوہ وچہ سٹیا یوسف نبی گرامی
آمحتاج ہووَن گے اسدے بھائی مارن والے
ہوئی تسلی ہر شے تائیں حکم جدوں ایہ آیا
ڈاواں ڈول پھرے وچہ جنگل اوہ پیغمبر عالی
ہتھ وچہ چولا یوسفوالا چم چم سینے لاوے
جو شے نظر پوے اس کولوں پچھے نالے رووے
کرن روایت اس جنگلوچہ دُنبے سن کجھ بھائی
یا حضرت جیویں یوسفکارن تینوں درد سچاواں

یوسف میرا کھاندیاں کیوں نہیں شرم تسالوں آیا
ایڈ بے ترسی کر کے کی کجھ آیا ہتھ تساہاں
کسدی طاقت نال رسولاں ساہنواں ہو کر بولے
سر نیواں سٹ غم یوسف ؑ وچہ رووَن پالو پالی
کل حیوان پرندیاں اُسدن عیش آرام بھلایا
کربل والے دن جو گذری انہویں حالت ہوئی
غم امام حسینؑ دلیوچہ روندے رہے وچارے
چوداں طبقاں اندر ماتم کرن لگا ہر کوئی
بے پرواہی ویکھ ربے دی ملک مقرب ڈردے
محبوباندے سرے اُپر آرے رکھ چراوے
اسدے قہروں ہر کوئی ڈردا غالب پاک سچاواں
منگن ملک پناہ پذیرا میں تھیں کون وچارے
عالم اندر غیب آوازہ دتا پاک الہٰی
امن امان پیارا میرا فکر کرو کجھ ناہیں
دیوانگا میں اسدیتا ئیں شہر مصر دی شاہی
تاں جو قید نہ کرے کسینوں حکمت نال سکھایا
مسکیناں بیدوساں اُپہ اکثر رحم کماندا
تخت بہاساں اسدیتا ئیں چھوڑو فکر تمامی
ہنتاں کر بخشاون اسنئیں جو جو دُکھ وکھالے
سنو بیان یعقوب ؑ نبیدا جیونکر حال وہایا
دیدے گریاں تے دل بریاں حالت مستانوالی
جیو مجنوں زخم ہجر دا کھاوے لیند راجھاڑ کلاوے
دسوکیے پیارا میرا یوسف ؑ دیکھیا ہووے
دردوں آہیں مار نبی نوں سبھناں عرض سنائی
انہویں درد اساڈیتا ئیں کر کے قسم بتاواں

نیندر بھکھ آرام نہ رہیا چیز نہ کائی چڑوے
جنگل جاڑاں بھال پیغمبر کرکے ڈھہ سجندی
ہو حیران پیغمبر بیٹھا کہندا حمد ربانی
بھال تھکا سب جنگل جوہاں پوری آس نہ ہونی
بیٹھے حلقہ مار کراہن سب فرزند دوالے
کدیں پیراہن سینے لاوے کدیں اکھیں پر دہردا
کرن روایت اچن چیتی ہسیا نبی گرامی
دیکھ حیران ہوئی سب مجلس کوئی نہ پچھے ڈردا
موقعہ ویکھ کسینے اوڑک کیتی عرض زبانی
ایسے غم وچہ یا نبی اللہ ہسدا معل نہ کوئی
پیغمبر فرماون لگا بھر کے آہ ہجر دی
بہت وجوہاں اس ہاسے دیاں پیغمبر فرماندا
کیوں نہیں آوندی اسدے وچوں جنت دی خوشبوئی
جے ایہ خون یوسفدا ہوندا ہوندا خوشبو بھریا
باہروں جسدا بدن مبارک دیوے خوشبو عالی
لنگھدا اسی ہکوار بی حقوں یوسف نبی خدائی
جبکہ بدن یوسفدے وچوں اتنا خون نکلدا
اس کڑتے تھیں خون یوسفدا اساں نشان نہ پایا
دوجا ہور نشان مکردا حاصل ہویا سانوں
جے بگھیاڑ یوسفنوں کھاندا کڑتہ لیراں کردا
یا بگھیار ہویا اوہ کوئی صاحب عقل سیاناں
یا کڑتے دا یوسفنالوں اسنوں پیار ودھیرا
یوسفدا اس ادب نہ کیتا ترس نہ آیا رائی
اپر زمین نہ ڈگن دتس مٹی لگ نہ جاوے
کٹھا جس محبوب میرینوں رکھ وندا اندی کانی

رو رو کے یعقوبؑ نبی نوں گئے سلامان کردے
روندا روندا گھر دل آیا لتھی آس ملندی
کسنوں پچھاں کون ویسے جو یوسفناں والی
ہن یوسفدے میلن والا اللہ باہجہ نہ کوئی
مڑ مڑ حضرت کڑتہ چمے بھر بھر نین اوچھالے
ڈٹھا پھول جدوں پیغمبر اوہ چولہ دلبر دا
حیرت کنوں ہوئے متعجب حاضر لوک تمامی
بادشاہاں نوں سختی اندر کوئی سوال نہ کردا
کھول حقیقت اس ہاسے دی یا محبوب حقانی
کیویں تسانوں ہاسہ آیا کی حکمت ایہ ہوئی
اس چولے تھیں میر بیتا ہیں آئی بو مکر دی
اول اس چولے دے اپر خون جو نظری آندا
اس لہو وچہ خون یوسفدا نام نشان نہ کوئی
معلم ہوگیا میر بیتا ہیں مکر تساں ایہ کریا
اندر اسدا خوشبوئی تھیں کیونکر رہندا خالی
کتنا چر خوشبو جنت دی رہندی سی اسجائی
سارا عالم عاجز ہوندا خوشبو کدیں نہ چھلدا
ایہ فریب تساڈا اتک کے مینوں ہاسہ آیا
امن امان یوسفدا کڑتہ ملیا کویں تسانوں
صحیح سلامت کیونکر بچیا ایہ چولہ دلبر دا
ثابت کڑتہ گلوں اتاریا جس نے وانگ سجاناں
کڑتے دا اس جاتا ادبوں عالی شان چنگیرا
بڑا تعجب کرتے دی اس تندنہ ہک دکھائی
چولے دا نقصان نہ ہووے متاں اولاہماں آوے
یوسفنالوں کڑتے دی اس کیونکر عزت جاتی

البتہ جے چادر پٹکہ پاٹن تھیں بچ جاوے — بیشک مُن وِلوچہ آوے کرُتہ کون بچاوے
یوسفنوں بگھیاڑاں کھادا کر کے بیرا بیرا — کرُتے نوں کیوں ثابت رکھیا عقل نہ مُنّے میرا
جے بگھیاڑ لہیندا ثابت کرُتہ یوسف والا — خون آلودہ کیونکر ہوندا ایہ بھی جھوٹھ نرالا
نہیں نہیں بگھیاڑ نہ کوئی ہے ایہ مکر تساڈا — نال وسیلاں ثابت ہویا بُجھ گیا دل ساڈا
جدم ایہ یعقوبؑ پیغمبر باتاں کھول سنایاں — سُنکر سب اولادِ نبی دیاں ہنجوں باہر آیاں
آکھن ہائے ہائے اسدم سانوں عقل نہ دِتی یاری — اس پیراہن ساڈیتائیں بدی لوائی بھاری
بہت لگے پچھتاون سارے ہر کوئی فکر دوڑاندا — کیوں پیراہن ثابت رکھیا کیوں نہیں پاڑ لیاندا
کیتا اس شرمندہ سانوں جگ الزام لگایا — ایہ پھیر نہ ملے پذیرا جیہڑا وقت وہایا

## بیان پنج پیراہن

پنج بندہ بانوں پنج پیراہناں جگوچہ خجل کرایا — اوّل حضرت آدمؑ جسدم گندم دانہ کھایا
اُوڈ گیا پیراہن گل تھیں ننگا جثہ سارا — بہت ہویا شرمندہ اسدن حضرت آدمؑ پیارا
دُوجا پیراہن موسیٰ دے نے کیتا خجل کفاراں — سنو روایت نقرہ کارن جیوں لدھیاں اخباراں
حضرت موسیٰ پیارا ربدا شرم حیا دے یاروں — ننگے بدن نہ لنگھیا کدی ہر گلیوں بازاروں
اپنا بدن مبارک اس نے کدیں نہ مول دکھایا — کافراں اُلٹا شور مچایا طعن برص دا لایا
آکھن ہے کجھ اسدے تائیں برص کنوں بیماری — تاہیں گلوں نہ لاہیا کرُتہ اندر عمراں ساری
ہکدن حضرت نہاون کارن پانی دے وچہ وڑیا — لاہ پیراہن گلدے اوچوں ہک پتھر تے دھریا
پانی تھیں جد باہر نکلیا موسیٰ نبیؑ خدائی — کرُتے نوں ہتھ پاون لگا قدرت رب دکھائی
سُن کرتے اوہ پتھر دوڑیا طرف کفاراں آیا — ننگے جسم کلیم اللہ بھی مگرے مگر سدھایا
پتھر دوڑے اگاں اگاہاں موسیٰ پھڑنا چاہے — تاجو دولویں بھجلے بھجدے پاس کفاراں آئے
جدوں کفاراندی وچہ مجلس اوہ پتھر آ وڑیا — ٹھہر کھلا پھر حضرت موسیٰ کرُتہ اپنا پھڑیا
صحیح سلامت بدن نبی دا ڈٹھا جدوں کفاراں — بہت ہوئے شرمندے موذی واہ قلد تدباں کاراں
تریجا جو پیراہن حضرت نبی محمدؐ والا — اس بھی اکس منافق تائیں کیتا خجل موکالا
اس منافق پاک نبیؐ نوں آکر عرض سنائی — یا حضرتؐ اج باپ میرینوں سخت بیماری آئی
بخشو تسیں پیراہن اپنا لوہیں نبیؐ سچاواں — تاجو میں تعویذ بنا کے گل اسدے وچہ پاواں

مُر جاوے تا کفن وچ لے اسنوں رکھیا جاوے
سنکر عرض نبیؑ دیناںئیں رحم دے وچ آیا
جیہڑی گنڈھ کھولیندے حضرت اونویں پے جاندی
ظاہر ہویا نفاق خدا نے کیتا خجل اوتھائیں
چوتھا جسد م یوسفوالا چاک پیراہن ہویا
پنجواں خون آلود پیراہن آندا جدوں بھراواں
ایہ پنج بندے پنج پیراہن نبجے آکھ سنائے
سنو حقیقت فرزنداںنوں نبی یعقوبؑ الاوے
آپے ظلم تساں ایہ کیتا کہندا نبی گرامی
اینویں نیت تساڈی آہی جویں تساں کر چھوڑی
عرض کرن فرزند نبی نوں کی ہن اسیں بتاواں
بولن جو گے رہے نہ اسیں جد آئے گھر خالی
بابل کہندا جیکر اینی چاہو تسیں رہائی
پُچھاں گا میں اسدے کولوں حال حقیقت ساری
سُن ایہ حکم پیغمبر زادے راضی ہوکر سارے
پھڑن چلے بگھیاڑے تائیں جویں شکار چڑھیندا
بنے وسیلہ روز قیامت عاجز نوں بخشاوے
پیراہن دے لاہنے کارن نبیاں نوں ہتھ پایا
کویں منافق دے ہتھ اوندی پاک جوشنے نبیاں دی
عجب تماشہ نظری آیا حاضر لوکاں تائیں
کیتوس خجل زلیخا تائیں جد سر کارے ڈھویا
اُسویلے جو ہوئی خجالت کی میں آکھ سناواں
وچ تفسیر یوسفدے جیونکر نظر اسانوں آئے
کیا مجال درندہ کوئی یوسفؑ میرا کھاوے
ہورانئوں ہن عیب اپنے دی دیہو کسیں بدنامی
بھُلسی نہیں اسانوں ایہ گل روز قیامت توڑی
تساں یقین نہ آوے ہرگز جے سو قسماں چاواں
آونی سی ایہ مناڈے اپر تہمت یوسفؑ والی
جس یوسفنوں کھادا اسنوں پکڑ لیا ہو بھائی
ثابت کرساں چور اپنے نوں نال ربیدی یاری
لیکے ہک زنجیر شتابی جنگل طرف سدھائے
ویکھاں کون غریب پنہیرا بیدوسا پکڑیندا

## بیان آوردن فرزندان یعقوب علیہ السّلام گرگے را از صحرا و حاضر کردن پیش والد بزرگوار

کرن روایت صاحبزادے پیغمبر دے جاسے
ہاڈھی ہاڈھ کریندے جیونکر بھالن مرگ شکاری
مُستا پیا ڈٹھو نے کدھرے ہک بگھیاڑ نماناں
پا زنجیر شتابی اسنوں کڑیا وانگ اسیراں
بدھی آنن چور بنا کر ناہر عاجز تائیں
بگھیارڈ ۱۲
جد بگھیاڑ نیں دی خاطر جنگل طرف سدھائے
اینویں اوہ بھی پھرن بھلیندے نظر کرن جو دہاڑی
پکڑ لیونے اسدے تائیں کرکے زور دھگاناں
کیُ عاجز بیدوس پنہیرا بنھ مارے تقدیراں
بھکھا ماندا تے ترہایا لگیاں ہلن سزائیں

منہ ناہر دا رلل بھایاں خون آلودہ کینا
پکڑ آندو نے کول نبیؑ دے حاضر کر کھلوایا
ویکھدیاں یعقوبؑ پیغمبر دردوں آہ نکالی
شور پیا کنعان شہر وچہ روندے کل لوکائی
پکڑ آندو نے پکڑ آندو نے ہویا بلند آوازہ
پکڑ آندو نے پکڑ آندو نے اوہ ظالم ہتھیارا
پکڑ آندو نے پکڑ آندو نے ہر کوئی ویکھن آیا
پکڑ آندو نے پکڑ آندو نے دشمن نبی خدا دا
پکڑ آندو نے پکڑ آندو نے اوہ بگھیاڑ مریلا
پکڑ آندو نے پکڑ آندو نے ویری آل نبیؑ دا
پکڑ آندو نے پکڑ آندو نے خونی چور جنابی
پکڑ آندو نے جسدے کولوں دیندا جگ دوہائی
پکڑ آندو نے جسدے منہے خون یوسف دا لگدا
ایہو ہے جس آل نبی نوں کٹھا وانگ قصایاں
ایہو ہے جس حق اپنے وچہ شابش بند کرائی
ایہو ہے جس شیطیں تیجے طوق برا گل پایا
طرح طرحدیاں بولیاں کڈھن جیوں خلقت دا چالا
دیکھو جی اس چور نبی دے کیڈا ظلم کمایا
دیکھو جی اس نال رسولاں کیتی کیڈ دلیری
دیکھو جی ایہ اوہا سگواں لہو جدہا منہ بھریا
دیکھو جی ایہ پیغمبراندی رتوں نہاون والا
لائق قتل ہویا ایہ موذی آکھن لوک تمامی
تاں جھوں کھلا چپ کیتا ناہر سیس جھکائی

معلم ہووے جویں اسی نے خون یوسف دا پیتا
فرضی چور بنا کر اینویں بابل نوں دکھلایا
چار چوفیروں جڑ مل آئی خلقت دیکھنوالی
ویکھ دوبارہ کل خلقت نوں نویں مصیبت آئی
لگی کرن ملامت اسنوں خلقت بے اندازہ
جس نے جگر یعقوب نبی دا کیتا پارہ پارا
جس یعقوبؑ نبی دی لڑیوں موتی توڑ گوایا
جس نے غالب کیتا پلوچہ چن جیہا شہزادہ
ابراہیمؑ نبی دے گھر دا چوڑ کیتا جس میلا
سینہ پاک اسحاقؑ نبی دا کیتا جس دریدہ
باغ ارم تھیں تولیا جس نے تازہ پھل گلابی
جس کنعان شہر دے بھانے دندی رات بنائی
ایہو ہے جس سر پر جھلیا طعنہ سارے جگ دا
ایہو ہے جس کل عالم دیاں فولکاراں گل پایاں
ایہو ہے جس جگسارے دی توہ توہ مگر لوائی
نیکی والے دفتر وچوں ناواں جس کٹایا
سارا شہر اکٹھا ہویا جھڑکاں دیون والا
نازک بدن یوسف دا اوہنوں کھاندیاں ترس نہ آیا
سوہنا لال یعقوبؑ نبیدا پلوچہ کیتا ڈھیری
ویکھو قوم رسولاں دا جس ذرہ لحاظ نہ کریا
ویکھو جی ایہ پیغمبراندے بچڑے کھاون والا
کیا جانن جو اس عاجز نوں مفت لگی بدنامی
بولیگا پر جسدم اسدی بولن واری آئی

آگیا گرگ نمانے اُتے ایسا وقت قہر دا
جویں یزید پلید جہیاں تے آگیا روز حشر دا

## مقولہ

اپنا عمل نتیجہ اوہ بھی تد معلوم کر لیسی
کی کیتوئی کی کیتوئی کہسن گل لوکا یاں
ہتھیں سنگل پیریں سنگل سب خلقت دھرکارے
توم رسولاں آل رسولاں دلوں پیار جنہانوں
میں بھی کتا آل نبیؑ دا بہت برا منہ کالا
سنو حقیقت جد یعقوب ڈٹھا ناہر اوندا
درد فراق یوسف دا دلوچہ لگا تیر دوبارا
کر آواز نبی فرماوے اے ظالم بگھیاڑا
جے ظالم تدھ نال اساڈے اینویں کرنی آہی
دیکھ لیندا ہیں وقت نزع دے منہ سجن دلبر دا
ملک الموت کنوں بھی ودھکے کیتی تدھ بے ترسی
بولی ستمگر بول ستمگر کائی بات سجن دی
تلخ پیالہ موتاں والا کویں سجن نے پیتا
چھوٹی بھین پچھے اسکا رن رہی مرنیدی آہیں
اے بگھیاڑا جدوں پیارا مار پنجہ تدھ پھڑیا
جسویلے تدھ گل اسدے پر رکھی ظلم کٹاری
سوہنیاں زلفاں یار سجندیاں جاں تدھ خاک رلایاں
ہسدیاں لباں تبسم بھریاں کیا اس دم فرمایا
سوہنے نین جنہاں دے نیناں آہو ویکھ نہ سکدے
جھمنیاں کی کرن اشارے اسدی پیش و فاتوں
اوہ رخ میریاں یوسیاں والے کی فرماندے آہے
ناگنیاں دو زلفاں تینوں کہتے نہ ڈنگ چلایا
کیا کجھ رنگ وکھایا اس دم دنداں دے لشکارے
اے بےقدرا ایہ بھی تینوں دلوں قیاس نہ آیا

جسویلے اس ناہر وانگوں انگلیاں جگ دیسی
جنہاں گلاندی ہڈکٹ کوئی پیش گلاں اوہ آیاں
ویری آل رسول اللہ دے دوزخ جاسن سارے
فضلوں آپ مقام بہشتیں دیسی رب تنہانوں
آپے لاج رکھیسی میری سوہنیاں لا جالوا لا
ڈوروں دیکھ پیغمبر ربدا اوڈھاہیں ڈھاہیں روندا
ایہو ہے محبوب میریدے ٹکڑے کرنے ہارا
گھر میرے دا نیر بتایئں بھاناں کویں اوجاڑا
اول مینوں اس گلدی تدھ کیوں نہ خبر پچائی
عزرائیلؑ بھی ایڈ چالاکی ساڈے نال نہ کردا
نال رسولاں ظلم اجیہا جگوچہ کوئی نہ کرسی
کویں نبھائی دوست ساڈے تلخی جان کندندی
بابل لوں بھی یاد کسے دم کیتا کہ نہ کیتا
دس کھاں اس بھی یاد سجن لوں کیتا سی یا ناہیں
کیونکر تیرے قابو چڑھیا کیونکر دھرتی جھڑیا
اشہد کلمہ منہ اسدے تھیں کیونکر ہویا جاری
کیہڑا ذکر کرین زباں آہیاں کیونکر میٹھے جھوکایاں
جسویلے تدھ خون اونہاندا پی قوت بنایا
جسویلے تدھ قابو لیتے کس پاسے سن تکدے
کیونکر دل نہ بھنتاں تیرا تکیاں دی برسا تون
جسویلے تدھ اپر تنہاندے ظلموں دند چلائے
جد تدھ ہتھ انہانوں پایا خوف نہ تینوں آیا
قدر تنہاندا اسنوں معلم جس استاد سکھوائے
ایہ روشن ماہ بدر شہزادہ کس بابل دا جایا

ایہ کوئی آدم شکل فرشتہ جگ وچہ پیدا ہویا
اے بیدردا کیونکر ہوئی تیں تھیں ایڈ دلیری
آہین بات سنا کوئی مینوں یوسفؑ چند بدر دی
اے بگھیاڑا اول دلبر دا دس کھاں جدوں کھادا ہوئی
بھریا سی اوہ نال محبت یا درداں سی خالی
چھانئیوں سوراخ زیادہ ہوسن جگر وچالے
اوبے ادبا دس شتابی راتیں گل اسانوں
آدم جن حیوان فرشتے جو مخلوق تمامی
ادب رسولاں کرنیوالی ہر شے رہنوں پیاری
تابعدار محب رسولاں خاص خدا دے پیارے
اے بگھیاڑا جیسے ڈٹھیاں رجدی خلقت ساری
رجکے برا کما سوئی ظالم جگ رنڈا کیتوئی
جے ایہ خبر ہوندی توں ظالم سانوں کھلا تکیندا
بھلا بھلا بگھیاڑا توڑے اتنا پتہ بنائیں
چل دکھا اوہ ہڈیاں مینوں ویکھ چماں گل لاواں
اے بگھیاڑا جیکر تینوں کیتا بھکھ دلیوانہ
ساری عمر کھواندا تینوں گوشت میں دکھیارا
مار فناہ کراں بچے تینوں اے ظالم بگھیاڑا
بری دعا کراں حق تیرے ایہ بھی بھلا نہ بھاوے
سخت دعا کجھ اسدے حقوچہ بنی نہ مول گزاری

مرجاسی اوہ باپ پیارا ایہ پت جسدا مویا
کر دتی تدھ چوڑ تمامی پچھلی عمراں میری
کیا فریاد کریندی نکلی جان میرے دلبر دی
کسدی الفت اسدے وچوں تینوں معلم ہوئی
کیا کجھ آہی اسدے اندر الفت بابل والی
استھیں ودھکے جگر میرے لوچہ چھیک غماں نے ڈالے
ماس رسولاں کھاون کس نے کیتا روا تسانوں
ہر شے خدمتگار رسولاں دعوی کرن غلامی
جنت وچہ لیجاوسنہاری ساڈی تابعداری
ویری جو بے ادب اسلڈے دوزخ جاسن سارے
اسلے کھاون کارن کیونکر کیتی تدھ تیاری
دس کھاں نال اساڈے گھرتے کتھوں ویرپیوئی
نال بھراواں یوسفؑ تائیں باہر جان نہ دیندا
ماس یوسفدا کھاکے ہڈیاں سٹ آئیوں کت جائیں
توڑے خاک یوسفدی لبھے دلدا لیپ بناواں
آن سناندوں میرتیائیں اپنا دردغانہ
قہر کیتوئی قہر کیتوئی گرگا آدم خوارا
تیرے ماریاں یوسفوالا نہیں ہلدا اوہ پاڑا
تینوں دکھ لوچایاں ہویاں یوسفؑ پرت نہ آدے
ناتکلیف دتی کوئی اسنوں نہ کوئی لاٹھی ماری

کون بہادر رہوے باجھوں دشمن لوں تک جروا
کیتا رب کمال پذیرا جگرا پیغمبر دا

حق تے ہتھ اٹھاں ہمیشہ خاصہ ایہ نبیاں دا
اصلی حالوں نہیں سی بھاویں حضرت نوں آگاہی
اتنا سخن نبی فرماوے ہوندا جدوں اوداسی

کیونکر رب یعقوبؑ نبی تھیں ناحق ظلم کراندا
تاں بھی ناحق یعقوبے تھیں ایہ گل ہونی ناہی
اے بگھیاڑا تیرا ساڈا رب انصاف کراسی

چتنا چر پیغمبر رہیا گلے اولا ہمے دیندا
منہ تھیں بول نہ سکدا ہرگز جیبھ عاجز گفتاروں
جنہاں ندا گجھ وس نہ چلے زوروں ہون نتانے
ڈاہڈے دا کم زور دکھاون لسے دا کم روناں
ایہ گل اس بگھیاڑ نمانے دل وچہ پائی آہوئی
نہ کجھ بولنے نہ کجھ چاوے برسن نین فوہارے
یارب طاقت بخش جنابوں بول جواب سناواں
بولے باہجوں پیغمبرؑ دی ہونی نہیں تسلی
بُری دعا ساڈے حقوچہ متاں نبی فرماوے
کر فریاداں روؤے ناہر وچہ جناب خدائی
آیا رب کریمی اُتے رحمت پھیرا پایا
لگا کرن دعا سرکارے نبی یعقوبؑ سوہارا

اُتنا چر بگھیاڑ نماناں نیر رہیا پلٹیندا !
روون روون ہلیا اسنوں خالقدی سرکاروں
روون نہ تے ہور پذیرا کی اوہ کرن نمانے
جتھے ہتھ نہ اپڑے اوتھے بہتر جھک کھلوناں
ادبوں گردن پیغمبر دے پیش جھکائی ہوئی
کردا عرض سوال وچارا خالقدی سرکارے
نبی تیرے دا من مناواں تہمت سروں ہٹاواں
ایہ تنچاتے میں بیدوسا پھاتھی جان کولی
ڈھونڈیا پھر نہ لبھاں کدیں اس خوفوں جند جاوے
یارب اپنے فضل کرم تھیں منیوں بخش رہائی
اسدی بند چھڑاون کارن رب سبب بنایا
آکھ پذیرا اس عاجز دا کوہ سو یا چھٹکارا

# کلام کردن گرگ بہ دعا یعقوب علیہ السلام و خلاصی یافتن

راوی کرے بیان روایت نقرہ کاروں بھائی
کرے سوال حبیب ربانا خالقدی سرکاروں
حرمت خاص اسحاقؑ میرے دی خاص ذبیح جو تیرا
برکت اسم رسول محمد عالی جیہدا پایا
ہتھ اٹھا فلک ول حضرت مُڑمُڑ کرے دعائیں
جدتک کرے نہ اگے میرے خود اقرار زبانی
دیہہ توفیق خدایا اسنوں میرا شک مٹاوے
جے اس کھادا یوسفؑ میرا دسے سچ اسانوں
ہوئی دعا قبول نبی دی حکم کیتا رب سائیں
پچھو پھیر حقیقت اسنھیں یا پیغمبر عالی
حکم تساڈا یا نبی اللہ خوب بجا لیاسی

وچہ جناب یعقوب پیغمبر جویں دعا فرمائی
یارب جد خلیل میرے دی عزت حرمت پاروں
حرمت اسماعیل پیغمبر جو ہے چاچا میرا
اس بگھیاڑ نمانے تائیں بخش زبان خدایا
یارب ایس درندے تائیں قدرت نال بلائیں
تدتک روا نہ ساڈیتا ئیں اسنوں ضرب لگانی
جیونکر حال ابو سفوالا مینوں کھول سناوے
نہیں نا اپنی جان بچاوے جاوے پرت گھر اسنوں
رکھو ہتھ سرے دے اُپر عاجز ناہر تائیں
کھول سناسی تیرتیا ئیں حالت یوسف والی
جوتوں پچھسیں سو کجھ دسسی رتی فرق نہ پاسی

تاپھر حضرتؑ اسدے سر پر اپنا ہتھ ٹکایا
جس ویلے رب مہریں آوے کھولے گھنڈ نورانی
تاہر عاجز تے رب اسدن کیڈا کرم کمایا
رکھن ہتھ جنہاندے سر تے نبی رسول ربانے
نبیؐ اساڈا جس سر دے پر اپنا ہتھ رکھیندا
واہ سبحان اللہ رب بخشیا ایسا نبیؐ جنہانوں
باہجوں اوٹ رسولاں کوئی پار نہ چڑھیا ترکے
سُنو بیان جدوں ہتھ اس پر دھریا نبی الٰہی
بول خداندے حکموں گرگا کہندا نبی سوہارا
پھر فرمایا دس شتابی قسم تینوں اس ذاتوں
تدھے کھادا یوسف میرا جان جگر دا پارا
تدھے کھادا دوست ساڈا سچو سچ بتائیں
بولیا اوہ بگھیاڑ نماناں اگوں وانگ غلاماں
کیا مجال کسیدا نبیاں دکھ تساں پہنچائیے
قسم خدا دی میں نہیں کھادا یوسفؑ نبی ربانا
معاذ اللہ پیغمبراں تائیں کوئی چیز نہ کھاوے
کفن مبارک نبیاں دے تھیں ڈردی خاک قبر دی
نبیاں وچوں طرف جہنم جیکر جاوے کوئی
کیا طاقت بگھیاڑ درندے کھاون لون تسانوں
یا نبی اللہ جتول ہووے اثر تیرا چردا
مذہب ساڈے وچہ بگھیاڑاں قسم اٹھائی ہوئی
کیا مقدور تساڈے اگے بولاں جھوٹھ زبانوں
سُن کر ایہ طوفان نبیاں طبق زمیندا ڈولے
کس ڈٹھا میں عاجز تائیں ایہ نقصان کریندا
نہیں یقین جے تیرے تائیں یا مقبول جنابی

جاگے بھاگ غریب نماں دے نیک نصیبا پایا
چورانوں وچہ بند کچلانے میلے پیر حقانی
جسدا چور اوسے دیکھو لوں سر تے ہتھ رکھایا
کیوں نہ دوڑ انہاندے اندروں نکلن درد پرانے
نئے برساندا ہویا ہویا قدرت نال بولیندا
ہور کسیدا ہتھ پکڑن دی کجھ نہیں لوڑ تنہانوں
پکڑے ستے رسولؐ پذیرا لوڑے مجرم کرکے
ویکھن کھلے تمامی بندے عام خلائق آہی
آکھ لبیک لبیک زبانوں بولیا گرگ وچارا
جس نے بولن والا تینوں کیتا جیوانا توں
نور اکھیں دا چین بدن دا دلدا یار پیارا
ٹھیک الائیں مکر نہ جائیں ہوراں ہیر نہ پائیں
یا نبی اللہ تیرے اُپر ہون درود سلاماں
نبیاں دا جو ادب گواوے دوزخ دھکیا جاوے
کیتا رب حرام اساں پہ ماس تساڈا کھانا
پانی غرق نہ کرے تسانوں اگ نہ مول جلاوے
دوزخ دی اگ ویکھ تسانوں توبہ توبہ کردی
بلدی اگ بجھاوے دوزخ اتنی بخشش ہوئی
رب اجیہا ویل نہ دیوے ہرگز مول اسانوں
کوئی بگھیاڑ درندہ اتول مول نہ جاوے ڈردا
پیغمبراں دی چیز پیاری متے رنجانوں کوئی
پتراں نالوں بہت پیارا تیرا مال اسانوں
جس مینوں ایہ تہمت لائی ساہنواں ہوکر بولے
ہن کیوں نہیں شہوتی دیندا ہن کیوں نہیں بولیندا
چاک کرا کر ویکھیا جاوے میرا پیٹ شتابی

نکل پوے جے میرے اندروں ہک لوں یوسفؑ والی
نہیں تا جنہاں لگائی مینوں ایہ تہمت بیدوسی
تیرا مجرم ہیں یا حضرت میرے مجرم سوئی
ہیں نہیں چور تساڈا بنیا وینداگرگ دوہایاں
باہجہ قصور ہویا میں مجرم بے قصور نتھا واں
جاں ایہ گرگ سنایاں باتاں نبیؑ یقین لیاندا
تاپھر سب فرزنداں تائیں نبی یعقوبؑ پکارے
کیونکر تساں لیاندا اسنوں پا زنجیر دھگانے
وسو جس نے یوسفؑ تائیں اسنوں ویکھیا کھاندا
فرزنداں دل ڈولن لگے جے ہن جھوٹھ الائیے
کھاندیاں اساں نہ ڈٹھا اسنوں آکھن لگے سارے
نبیؑ کہے کیوں راہ جاندے نوں تساں مصیبت پائی
کرن روایت گرگ جنگلدا جسدم گلیں آیا
فکروں سب کھلے چپ کر کے کوئی نہ مول بولیندا
آنداسی بھلیائی کارن کر کے حیلہ سازی
جسنوں ڈھال بنا کر آندا رکھ اگے منہ ڈھویا
جیونجیوں اوہ بگھیارڑ نماناں سچ بیان سناوے
روک نہ سکن اسدے تائیں نہ اوہ روکیاں رکدا
ایہو حال ہویگا جسدن رب عدالت بہسی
اکھیں کن تے لنگاں بازو بولے گا ہر ہر دا
جو جو فعل کمایا ہوسی جس جس عضووں بھائی
رب جبار بلاوے ہر نوں ہوڑ نہ سکسی کوئی
بھرے گواہی قطعہ زمیں دا جتھے شرک کمایا
اندر چھپ کے سنویں کوٹھے کیتی جو بریائی
بدعت وال نہ چھپے رہسن مشرک شوہرے ہوسن

کرنا جو کجھ مرضی چاہے جان نہ دیناں خالی
نال تہاڈے جھگڑا میرا روز قیامت ہوسی
جنہاں چور بنایا مینوں شرم نہ کیتا کوئی
پتراں تیریاں میر بتائیں ناحق چوریاں لایاں
میں وچہ دوس نہ کوئی نبیا کرکے قسم بتاواں
ایہ بگھیارڑا ساڈے اگے ناہیں جھوٹھ الاندا
دیہو ثبوتی چور اپنے دی حاضر ہوؤ سارے
کی نقصان تساڈا کیتا اس حیوان نمانے
بے تقصیر حیوان بیچارا کتھوں پکڑ لیاندا
ایہ بگھیارڑ نہ بولن دیندا متکے ملدے جائیے
جنگل وچہ ملیا ایہو بنھ آندا سرکارے
اگوں چپ ہوئے وچہ مجلس کرن کلام نہ کائی
دھڑک گئے دل صاحبزادیاں سبھناں ہوش گوایا
اینویں جانن ہنے اساڈا پردہ فاش کریندا
نہیں سی خبر اپنے سر تے الٹ پوے گی بازی
اوہ تلوار اگوں ہو ٹکریا عجب تماشا ہویا
تیوں تیوں صاحبزادیاں دے منہ زردی پھردی جاوے
وقت وہاناہتھ نہ آوے ایتھے جھگڑا مکدا
سب ہتھ پیر گواہی دیسن چھپیا کجھ نہ رہسی
جو اعضا جتے دا اسدن کھلا گواہیاں بھردا
اوہ کیہی نال میرے اس کیتی ایہہ بریائی
کناں نال سنیس سب کجھ منہ نوں ٹھاکی ہوئی
انبر بھی فرماوے ایہ گل سچی بار خدایا
اوہ بھی اسدن ظاہر ہوسی سنسی کل لوکائی
جاں ہتھ پیر گواہیاں دیسن اوگنہاں لے روسن

نبی حمایت کرے نہ ہرگز مشرک بے ایماناں
سُنت تے توحیدوں باہر جس نے قدم ٹکایا
عملا لواے دفتر ہر دے جدوں کڈھائے جاسن
نیکی عمل کما ولواے پاون فرحت شادی
نیک صلاح یا ذکر عبادت کیتا جس ٹکانے
کرنی بلی نہ جیہڑی نیکی قصد دلے وچ رسیا
نیکی دی جو کرے دلالت دوجے کنوں کراوے
جو کرے عمل دکھالے کارن نہیں ثواب نہ کائی
جویں سخاوت اِت زمانے بعضے لوک کرینیدے
یا پھر جتھے جانن ہوگئے لوک جمع اس جائی
جسنوں لوڑ وکھاون سندی اسدا شرم نہ کردے

بدعتیاں نوں دھکے ملسن کون کرے خصمانہ
اوہ محروم شفاعت کولوں کیتا لگے آیا
ہر بندے نوں آپو اپنے عمل دکھائے جاسن
اِکدوجے نوں نال خوشی دے کہن مبارکبادی
قطعہ زمین دا بھرے گواہی وچ دربار ربانے
اُس نیکی دا اجر برابر ملسی کیتے جیہیا
کرنیوالے جتنا درجہ دسنے والا پاوے
رب دی طرفوں دور ہٹاون ایسے عمل ریائی
جتھے آس طمع دی ہووے اوتھے پیسہ دینیدے
دِتے باجھوں نک نہ رہندا کرن سخاوت بھائی
لوکاں دی فنکاروں ڈردے نکّاں تجھے مردے

## حکایت مناسب حال

کسے زنانی دا اِک بچڑا اوہ پردیس سدہا یا
مدت گذر گئی جسویلے اسنوں رب لیاندا
ملاں پاس گئی جسویلے ساری بات سنا ندی
ملاں کہندا حق مسئلے دا دسئے تیرے نائیں
جتنا قدر منّی لوں شرنی اپنی نال زبانے
عورت کہندی سن وے ملاں ایہ کی گل آکھیائی
دکھیں لدھڑا اکو بیٹا لوہندیاں رب ملایا
لیساں نال شرینیا سنوں سرتے چاساں ہانڈی
سُنسی جدوں تمام محلہ سو بھا جگ کریسی
ملاں جد سُنیاں رن مسئلہ بھج جُھر لوچہ وڑیا
جاہ رنے جدایہ گل پہلوں دلوچہ سی تدھ ڈالی
رِٹ رناں فِٹ عقل رناندا فٹ انہاندیاں کاراں

کہیں اتنی شیرنی دلیساں جد خیریں گھر آیا
عورت مسئلہ پچھن چلی ویکھو عقل زناندا
میں پتر دی شیرنی دینی کیونکر دِتی جاندی
پرتُس دلتھیں مومن بنکے اس تے عمل کمائیں
اُتنی رقم غریب مسکیناں ویدے اندر خلنے
اندر خانے مول مسکیناں میں نہیں دینی پائی
سگناں نال دیانگی شرنی جو کجھ دیناں آیا
شاہ قمیر ونڈ لیساں جاکے تکسن گل گواندی
بھاگو شرنی ونڈن چلی سارا لوک تکیسی
لیکے نڑ ہا شتابی اسدا چنگا چینہ چھڑ یا
میرے کولوں پچھنے کارن کیوں کھتی منہ کالی
ایہو جیہیاں چوڑ بلیں ہن بھی بھوندیاں پھرن ہزاراں

بس میاں ہک اس عورت وچہ نہیں سی ایہ بُریائی
بعضے سخی وکھالے کارن مہراں کھول وگاون
دولتمند پلاؤ پکاون نام نیاز رکھیندرے
باہر کہیں فقیراں کارن اساں نیاز پکائی
سائل عاجز لوہے آتے منگ منگ سوہن بجالے
رب دے نام پکائی روٹی کھا گئے کُرڑم جوائی
لُوہے وچہ سوالیاں کارن پکڑ ڈھلون ڈنگورے
جہت وکھالے دیون پہلوں دو ترن چار کنگالاں
جیکوئی عاجز استھیں پچھے آن سوال الاوے
معاذ اللہ ایہ راہ مولا دے نذر نیاز نہ کوئی
شیخی شان ریا تکبر سخت گناہ کبیرا
مومن کردے عمل سخاوت جیونکر حکم خدائی
چھپکے دیون پھیر نہ منگن نہ احسان جتاون
جنہاں ہک کسیرا بخشیا سو سو وار جتایا
شاہ وڈا جد وہیاں پھولے ہر لوں پاس بلاوے
کھوٹی رقم قبول نہ پوسی صاحب دی سرکارے
لیجاہ تدھ جنہاں دی خاطر ایہ اعمال کمائے
جنہاں وکھا کے راضی کیتا شالش لئی جنہاں دی
ساڈے راضی کرنے خاطر عمل نہ کیتوئی کوئی
بس میاں ایہ مسئلہ تیرا معلم ہو گیا سالوں
کرن روایت جد اس ناہر سیج بیان سنایا
تاں پھر استھیں تُھن لگا پیغمبر کنعانی
کتھے ہے ہن دوست ساڈا کی اس نال وہایا
جیکر ہے کجھ تیرتیائیں معلم اسدا ڈیرا
کی اس نال بھراواں کیتا کس جاگہ چھڈ آئے

اِت زمانے گھر گھر اندر وڑ گئے عمل ریائی
کرے سوال جو اندر خانے پیسہ ہک وکھاون
جدوں سوالی منگن جاکے بُر کی ہک نہ دیندے
سُن کے جان فقیر نملے دمکے کھاون بھائی
اندر وڑ کے کھا کھا جاون بھائی چار پالوالے
اُٹھی پیٹھا کُتی چٹیا اوگت گئی کمائی
ہک ہک بُر کی پنج پنج دھکے راضی کرکے لورے
بند کرن پھر گھریں وڈیریں لگدے دین سمہالاں
کرڑک جواب سناون اگوں متکے ویکھ نہ جاوے
شیخی شان جتاون کارن ایہ سب اٹکل ہوئی
ایسیاں بدافعالاں کولوں منگ پناہ پذیرا
ہک ہتھ دیوے دوجے ہتھ لوں پتہ نہ لگے کائی
وقت حساب کرندے ہنڈیاں باہجھ حسابوں ماون
بھٹھ پیا اوہ دین تنہاندا کسے نہ لیکھے آیا
وقت حساب اونہاندا لیکھا گندا نظری آوے
گل کمائی آلٹی کرکے رب متھے تے مارے
ساڈے پاس نہ اجر تنہاندا رب صاحب فرماوے
اوہا آن چھڑاون اج بھی جان تیری دربانذی
وبل مکان ریایاں کارن حق عدالت ہوئی
باقی ذکر یعقوب نبیدا جلدی بول زبانوں
میں وچہ دوس نہ کوئی نبیا میں نہیں یوسف کھایا
جیکر تدھ نہ کھادا یوسف دیہہ کجھ پتہ نشانی
نال بھراواں گیا جو باہر کیوں نہیں واپس آیا
آکھ سنا جو کتھے ہے اوہ دلدا جانی میرا
اس محبوب میرے پردیسیں کیا دُکھڑے اج پائے

کہندے ہے اوہ دلبر میرا نور بدر ماہ تاباں
اے بگھیاڑا جیکر تینوں ہے کجھ معلم حالا
گرگ کہے سن یا نبی اللہ جو کجھ حال وہایا
حضرت کہیا کجھ نہ دسیا جبرائیل اسانوں
جبرائیل جہیاں بھی کیتا شرم لحاظ جنہاندا
دسنے دا مقدور نہ مینوں سن اے نبی گرامی
ظاہر کراں نہ تیرے اگے اس گلوں شرمانواں
نلے قوم اساڈی وچوں چغلی کوئی نہ کھاندا
چغلی کھاون عار اسانوں سچ کہیا بگھیاڑے
واہ سبحان اللہ جس گلدی قسم حیواناں کھائی
اِنی بھی نہ ہووے جسوچہ عار تے شرم خدائی
گرگ کہیا میں آپ نکارا عاجز کسے نہ کم دا
سخن زیادہ کرنے کولوں ڈریا گرگ نمانا

پُٹ سٹیا میں بڈھڑے تائیں اسدریاں سچیائی خواباں
دس مینوں اوہ کہندے میرا سوہنیاں زلفاں والا
جبرائیل تساڈ یتیائیں کجھ نہیں آن سنیایا
گرگ کہے اُپھر کیونکر دساں میں اوہ بات تسانوں
کیا مجال کمینہ عاجز کھولے بھید تنہاندا
نہیں تاں اس محبوب تیریدا معلم حال تمامی
روز قیامت چغلا لوچوں مناں اٹھایا جاواں
جو کوئی چغلی کھاوندا ڈور نکالیا جاندا
چغلا زامنہ کالا نیلا ہوسی حشر دہاڑے
بندیا نئوں کجھ عار نہ آوے بھٹھ پئی بندیائی
جنگلدے حیوان درندے چنگے اسنھیں بھائی
کویں شکایت کراں گسیدی خطرہ اپنے دم دا
جویں فرشتیاں گلہ سنایا آیا قہر ربانا

## حکایت فرشتگان

اوہ جو ملک ہمیش جنہاندا لوح محفوظ ٹکاناں
نور کنوں اوہ پیدا ہوئے ذکر غذا تنہاندی
جسدن تھیں اوہ سرجے اللہ کہن لگے تسبیحاں
البسیاں ذاتاں تے بھی ہوئی غیرت جدوں ابادہ
اکدن ذکر انہاں کجھ کیتا غفلت بندیاں پاروں
نعمت تیری کھاکر اوہناں تینوں دلوں بھلایا
اِتنا سخن فرشتیاں کیتا پیش جناب الٰہی
ذکر عبادت ساری عمراں جو کجھ اوہناں کمایا
ایسی غیرت رب سچیدی اپر فرشتیاں ہوئی
سن ایہ ذکر فرشتے رنے خالقدی درگاہے

سنوں حکایت نال تنہاندے جیونکر حال وہاناں
یاد الٰہی باہجہ اُنہاندی ساعت اِک نہ جاندی
ہک ہک ساعت وچہ مکاون کئی ہزاراں ویہاں
کیا طاقت پھر ہورکسینوں کرے کلام زیادہ
یارب غافل بندے تیرے نہیں ڈردے سرکاروں
کرن تکبر خاکی بندے یارب بار خدایا
اوسیوقت اوہناں دے اوپر ہوگئی بے پرواہی
بندیالو لے دفتر اندر رب جبار لکھایا
ذکر عبادت عمل اوہناںدا باقی رہیا نہ کوئی
خوف جباروں عرمناں کردے سر سجدے وچہ ڈاہے

یارب سایاں تاں ایہ ساتھیں ہوگئی گل اہناندی
حکم ہویا ہیں رنج جو ہویا عمل اوہناں نیلے پاروں
جھڑک الٰہی سُنی فرشتیاں ہوگئے بند سوالوں
سُنو حقیقت گرگ نمانے جد اوہ سخن سنایا
پھر حضرتؑ فرماون لگے ناہر عاجز تائیں
ایہ پکڑا لیون والی کیونکر بنی مصیبت تینوں
گرگ کہے سُن یا نبی اللہ میرا حال وہاناں
دادے اپنے تھیں ہک مسئلہ میں سنیا اسچائی
حضرت ابراہیمؑ پیغمبر دادا پاک جو تیرا
سنیاں اسدی مجلس وچوں اسدن میرے دادے
جو کوئی اپنے خویش بھراواں ٹرکے ملن جاوے
اننیاں بدیاں دفتر وچوں دُور کرے رب باری
خویش بھرایا دینی دوست جتنا پیار کماون
ساکاں نال جو نیڑ کریندے رہنوں نیڑے ہوندے
بُرے کماں تھیں میل جنہاندا یار بنن دلجانی
ایہ کجھ ذکر خلیل اللہ نے مجلس وچہ سنایا
ٹرآیا ہک ساڈیکولوں میرا سکا بھائی
جاں پھر یاد پیا اوہ مسئلہ تیرے دادے والا
اس بھائی دے ملنے کارن چھوڑیا وطن ٹکانا
مصروں ٹرکے شام زمیں تک سارے جنگل بھالے
جنگل جوہاں شام مصر دیاں کوئی نہ چھڈیاں خالی
جاں پھر دیس تساڈے آیا خبر دتی بگھیاڑاں
کسے شکاری اسدی تائیں مار بندوق آڈایا
ایہ گل سُنکے میرے تائیں ہوش نہ رہگیا کوئی
سینہ چیر کدیں جے میرا ویکھو اندر واروں

خود سرکار جو بھاندری ناہی غفلت آومیاندی
ہور کسینوں امر گلے دا کد ملیا سرکاروں
دس پینا تیرا کون اگیرے ماہناں فرشتیاں نالوں
نبی کہیا صد شاباش گرگا بیشک ٹھیک الایا
ہُن توں اپنا سفر قضیہ سانوں کھول سنائیں
کس جنگلوچہ ڈیرا تیرا آکھ سُنا گل مینوں
اندر شہر مصر دے آہا ساڈا اصل ٹکاناں
اندر حق بھراواں مینوں اس حدیث سنائی
گیا زیارت اسدی کارن ہکدن دادا میرا
اجر محبت بھایا نوالہ دسیا نبی خدا دے
ہک ہک قدم اٹھاون بدلے دہ سے نیکی پاوے
حسد عداوت نال بھراواں غضب عذاب قہاری
آپسوچہ سلوک ودھاون بہت خدا نوں بھاون
جیہڑے دُور ہٹن درگاہوں رہن دوراڈے روندے
دوزخ وچہ اکٹھے ہوسن اوہ لوٹے شیطانی
سُنکر اوتھوں دادا میرا گھر اپنے نوں آیا
وچہ فراقاں سکدیاں مینوں مدت بہت وہائی
شوقوں ویر پیارے کارن لے لیا دیس نکالا
طلب تُواہوں ویر اپنے دا شوق دلیوچہ دہانا
کتے نہ ملیا ویر پیارا سفر قضیئے جالے
ایسا اثر دلے وچہ کیتا الفت بھایاں والی
ہائے اوہ ویر پیارا تیرا مرگیا وچہ اُجاڑاں
یاراں گولیاں والا اس نے ایسا چھرا چلایا
اوہ بندوق وچھوڑ لیوالی پار جگر نہیں ہوئی
یاراں چھیک کلیجے اندر پےگئے غمدے پاروں

ٹُر گردان پھراں وچ جنگل رو رو وین کریندا — حسد تیاتیں بھالن آیا اوہ نہیں کوک سنیندا
کھاون پیون یاد نہ رہیا عیش آرام نہ کائی — ہو گئے روز ستاراں مینوں کر دیاں حال دوہائی
بھائیاں باہجوں نیند نہ آوے جاوے عمر تباہی — اُجے اکھ ذرا ہک لائی پئی گلے وچ پھاہی
سُن پیغمبر بات گرگ دی دلوچہ سوچ گذارے — واہ سبحان اللہ ہر شے نوں اپنے ویر پیارے
ہائے افسوس انساناں کیوں نہ گرگوں مت سنبھالی — کیوں اُٹھ گئی انہاں دلوچوں الفت بھایا نوالی
پتراں وَلوں ویکھ گرگنوں کہندا نبی غفاری — گرگا ایہ حدیث نبی دی پھیر سُنا ہکواری
فرزنداں نوں ہے پیغمبر سنوں ذرا دل لاؤ — وادے ابراہیمؑ اپنے دا مسئلہ یاد پکاؤ
گرگ کہے قربان نبیا میں کیا سخن الائیں — بیٹے تیرے اس مسئلے دے سُننے لائق ناہیں
حکم کرو ہُن میر نبیا ئیں رخصت ہو کر جاواں — دیسی صبروں اجر تساں نوں خالق پاک سچاواں
پھیر وِستھ مرید اپنے نوں ولتھیں ہو کر راضی — شالا آس پوچائے تیری اللہ مالک قاضی
پھیریا ہتھ محبت کر کے اسنوں نبی پیارے — رخصت بخش روانہ کیتا سنگل گلوں اُتارے
دَوڑ گیا بگھیاڑ نماناں ادب سلام اکھیندا — نال خوشی دے پیغمبر نوں گیا دعائیں ویندا
اسنوں حضرت پاک محمد سرور شاہ جہاناں — نال شفاعت خارج کرسن سنگل بندیواناں
اوگنہاراں دے اوہ جیدم سنگل آن کڈھیسن — اس بگھیاڑ نمانے وانگوں جگ دعائیں دیسن
مینوں بھی گل پئے بہتیرے سنگل غیباں والے — کرے حمایت نبی محمدؐ سنگل رب نکالے
جیوں بگھیاڑ نمانے اُتے رحمت نازل ہوئی — جاگن بخت پئی سر جو تیرے رہتیں دُور نہ کوئی
واہ سبحان اللہ رب اسدا کیا وسیلہ ڈھویا — جنگلرا بگھیاڑ نماناں جنت لائق ہویا
میں قربان رسولاں اُلتوں پارس نظر جنہاں دی — حیواناں نوں جنت بخشے کیا مجلس نبیاں دی

## بیان پنج حیوانات بہشتی

کرن روایت روز قیامت پنج حیواناں تائیں — دیسی رب بہشتاں اندر اللہ مالک سائیں
ہک بگھیاڑ یعقوبؑ نبی دا صاحب منصب عالی — دوجی ڈاچی جنت جاسی مہتر صالحؑ والی
دُجا سگ اصحاب کہف دا جو وچ غار گیا سی — شکل ولیاں ہو کر اوہ بھی وچ بہشتاں جاسی
چوتھا گدھا سواری جس تے حضرت عیسیٰؑ کردا — پنجواں خچر جنت جاسی پاک نبیؐ سرور دا
عاشق ذات رسول اللہ دی سی اوہ خچر بھائی — سنوں روایت جیونکر اسدی نظر کتابوں آئی

جسدن ڈنج محمدی لشکر گھیریا خیبر تائیں
پچھے قدم نبیؐ دے اُس نے خدمتلے وچہ آیا
یا حضرت میں کتنی مدت سکدیاں ہوگئی تینوں
مالک میرا کافر آہا جانے بُرا تساں نوں
دِلوچہ آکھاں جیکر مینوں نبیؐ زیارت دیندا
سُنی پکار خداوند میری ہویا کرم حضوری
جدمیں سُنی تساڈی آمد وسیا مینہ کرم دا
اُدلوں کراں سوال نبیاؑ اندر خدمت تیری
جدتک کرو سواری ناہیں خچر عرض سناوے
سُنکر عرض شتابی اس پر چڑھیا نبیؐ خدائی
میں کیوں کہاں غریب تہانوں ایڈا شان جنہاندا
واہ سبحان اللہ کیا اس نے پایا منصب عالی
ایہ پنجے حیوان بہشتی راوی ذکر لیاندا
اصل حقیقت چھوڑ پڑیں کیا کتول جاویں دھاناں
سالس بدند ٹکڑے جاندے گھڑی کچھیر نہ پاون
سنو حقیقت گرگ نمانے جدم رخصت پائی
آکھن لگا اے بگھیاڑو ظلم ہویا ہک بھارا
ایہ گل سُن بگھیاڑ نمانے کھاگئے خوف تمامی
پیگیا فکر غریباں تائیں رو رو حال وِنجایا
آپو آپ سناون عرضاں یا مقبول ربانے
کیا مقدور کیہ دیتا ایں دُکھ تساں پہنچاوے
یا نبیؐ اللہ غم یوسفدا جتنا قدر تساں نوں
کھاون پیون یاد نہ رہیا جدا ایہ سُنیاں حالہ
جیکر ساتھے ظن تساڈا یا پیغمبر عالی
اِتنے روز ولہئے اساں چیز نہ کھادی کائی

شوقوں ٹپ قلعے تھیں باہر نکلیا چائیں چائیں
پڑھ صلواۃ سلام نبیؐ نوں عرض نیاز سنایا
کراں دعائیں یارب سائیں میل پیارا مینوں
جداوہ گلہ تساڈا کردا ہوندے پورا سانوں
تیرے جہے کمینیاں نوں میں کدوں سوار کریندا
ہیں مشتاق غلام تیریدی آس کیتی رب پوری
ٹپ قلعے تھیں باہر آیا توڑ زنجیر اغم دا
ہوؤ اج سوار میرے پر ابہو خواہش میری
تدتک مینوں یا نبیؐ اللہ صبر قرار نہ آوے
ہوا سوار غریب خچر دی آس مراد پچائی
بیٹھا پشت جنہاندی آپ سرور شاہ نبیاں دا
آپ بہشتی کیتا جسنوں حوض کوثر دے والی
بحر العشق صدیق محمدؒ چیزاں سُت بتاندا
کرکجھ فکر کتاب اپنی دا کس منزل توں جاناں
طول روایتاں ساری عمراں مُکنے وچہ نہ آون
جا وڑیا وچہ قوم اپنی دے کردا حال دوہائی
خون یوسفدا اساڈے ذمے لاندا نبیؐ پیارا
خدمتوچہ یعقوبؑ نبیدی ہوئے آن سلامی
ہر کوئی جان بچاون کارن دین صفایاں آیا
عزت حرمت شان تساڈا کل خلق اللہ جانے
عزرائیلؑ بھی پاس تساڈے ڈردا ڈردا آوے
قسم ربیدی اسدینا لوں وَدھ افسوس اسانوں
لیگیا بندر بھکھ اساڈی سوہنیاں نیناں والہ
چاک کراکر ویکھے جاون پیٹ اساڈے خالی
ناحق کسے اساڈے ئیناں ایہ بدنامی لائی

اینویں قتل کروچے سانوں تا بھی عذر نہ کوئی
سب درندے رو کر حاضر عرضاں کھلے سناون
یا حضرت کر مہر اساں پر شفقت کرم کماؤ
رحم کماون کم رسولاں بنی ایذا نہ دیندے
جو کوئی پکڑے قدم نبیاں بخشاوں لکھ گناہیں
بخشے جان تمامی عاصی جو نبیاں لڑ لگدے
نال یقین جے کافر سارے پھڑدے لڑ نبیاندا
خد منو چہ جدوں بگھیاڑاں رو رو حال وکھایا
کرن روایت جیکر حضرت آپ رخصت کردے
واہ سبحان اللہ رب کیتی کیا عزت نبیاندی
صد افسوس انساناں اپر جنہاں قدر نہ پایا
بدعت شرک تے رسماں کر کے دین خراب کیتونے
ایسا سچا دین محمدی کینا پاک الٰہی
سنو حکایت عجب تساں نوں میں ہک آکھ سناندا

پر یا حضرت ایہ بے ادبی ساتھیں مول نہ ہوئی
عجز کماون واسطے پاون قدماں دیول آون
نام خدا دے راضی ہوؤ خفگی دور ہٹاؤ
گھر آیا نوں جھڑکن ناہیں عذر قبول کریندے
شرم رسولاں یار ولا سنوں رب پکڑ بیندا ناہیں
روز قیامت وچہ بہشتاں جاسن وگلے ہوندے
رب سچیدی قسم پذیرا کوئی نہ دوزخ جاندا
ہو راضی یعقوبؑ نبی نے رخصت حکم سنایا
واپس گرگ نہ جاندے ہرگز خواہا تھائیں مردے
جانوراں بھی بھاوے ناہیں رنجگی پیغمبراندی
کرن لحاظ نہ پاک نبیؐ دا دینوں مکھ بھنوایا
پاک نبیدی خفگی کولوں نہ کجھ خوف آئیونے
جانوراں حیواناں جیدی دتی بول گواہی
معجزات محمدیؐ وچہ ایہ ذکر اگے میں آندا!

## حکایت پیر شغال (گرگ)

کافر اک ایالی آہا بکریاں نوں چارے
پھڑ بکری ہک ایڑ وچوں گرگ نٹھا فی الحالی
بگھیاڑے تھیں بکری ڈگی ترت ایالی چائی
دتا رزق خداوند مینوں کھس لے گیا موکالا
کون ہویا اوہ چیز اساڈی چالیجاون والا
کون ہویا اوہ میں عاجز تے ظلم کماون والا
کون ہویا اوہ نال اساڈے ضداں لاون والا
کون ہویا اوہ میرے اُتے قہر وساون والا
جدوں ایالی سنیاں گلاں دلوچہ کرے حیرانی

ہکدن اسدے ایڑ اندر آ گیا گرگ پیارے
بکری دے چھڑاون کارن دوڑیا مگر ایالی
ٹبے تے چڑھ گرگ وچارا کردا حال دوہائی
کون ہویا اوہ ساڈے کولوں بکری کھسنے والا
کون ہویا اوہ قسمت میری کھسکے کھاون والا
کون ہویا اوہ ڈھکے ہبرے دا کھساون والا
کون ہویا اوہ رزق اساڈے بند کراون والا
کون ہویا اوہ وتے ربدے دخل کماون والا
آکھے ہے بگھیاڑ تے بولے بندیا لوانگ زبانی

قسم خدا دی کدی نہ سنیاں بگھیاڑاں دیاں گلاں جیونکر اج دہاڑے ساریں گھت دیتیاں تھر تھلاں
سن بگھیاڑ بتاوے اسنوں ایہ کی کہیں جواناں گلاں سالوں کرنیاں ایہ کوئی عجب نہیں ناداناں
عجب ایہی جو طرف خلاصی سدے شاہ رسولاں تے تسیں کمینے جالو ناہیں ماری عقل جھولاں
ایہ حق سناوے دین سکھاوے دوزخ کنوں بچاوے تے تساں لعنتیاں بیدیناں نوں مول یقین نہ آوے
ایہ کلمے دے تے شرکوں نسے لاوے سدھے راہیں تے تسیں نکارے رب دا مارے ہرگز منیوں ناہیں
اوہ کہے عبادت رب دی کرنی بت پوجا تھیں ہوڑے اوہ رب تھیں کہے مراداں منگو غیراں تھیں مکھ موڑے
اوہ رب وکھاوے شرع سکھاوے غیر شرع تھیں ٹالے اوہ تتیاں غضبانوں چوں نکالے رحمت دے وچ ڈالے
اوہ نیکوکاری تابعداری رب دی کہے تساہاں تے تساں پلیتاں بریاں نیتاں جاؤ ہٹ پچھاہاں
گل اتنی جد سنی ایالی ترت ہدایت ہوئی پاس نبی دے آیا جلدی پھڑیا رہ نہ کوئی
مسلم ہو کے دلوں بجالوں کلمہ پاک الایا وچ اصحاباں داخل ہویا قرب الٰہی پایا
ایسے ذکر کتاباں اندر ہیں ڈٹھے بہوں جائیں پر جے کراں بیان تمامی قصہ مکدا ناہیں
ہن کجھ حال یعقوبؑ نبی دا آکھ سناواں بھائی یوسفؑ باہجوں کیونکر اسنوں جال غماں دی آئی
اسنوں کھوہ بھراواں سٹیا کسے نہ پھڑیا جاندا ایہ وچ لحر غماں دے جھڑیا ڈول غوطے کھاندا
کرن روایت جدوں نبی نوں ٹھیک ثبوتی ہوئی پتراں باہجوں ہور کسے وچ عیب قصور نہ کوئی
تاں پھر سب فرزنداں تائیں کہیا نبی خدائی جیونکر سورت یوسف اندر آیت رب فرمائی

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ٥

بعضے ٹھیک تساڈیاں نفساں ایہ اک بات سنائی ایہو اشارہ باہجھ تساڈے مجرم ہور نہ کائی
پس ہن صبر کماواں اسیں رب تھیں منگاں یاری تا جو آپ جتاوے سالوں حال حقیقت ساری
نبی کجے فرزند وا ایہ تساں امر عظیم کمایا نفساں زیر تساں نوں کیتا تھوڑا نظری آیا
مندا ہر مندے تھیں مندا ایہ کم تساں جو کیتا نفساں پاروں چنگا جاتا غفلت پیالہ پیتا
بھارا فعل تساڈے کولوں کرنے دے وچ آیا ایہ نفساں گھیر تساں نوں ہولا کر دکھلایا
گرگ جنگل دے کسے نہ کھادا میرا یوسفؑ پیارا ہو گیا جرم ثبوت تساں پر ہن ساڈا کی چارا
کیتی کار تساں اوہ جیہڑی نفس تساڈے چاہی دیسی صبر جمیل اسالوں خالق پاک الٰہی
جے یعقوبؑ نبی اسویلے صبر جمیل نہ کردا فرزنداں نوں یوسف پاروں مارا تھائیں دھردا
ایپر نبی انہاندے اپر ہتھ بھی کھلا نہ کیتا ناگہ سمت دعا فرمائی صبر پیالہ پیتا

پراوہ درد جدائی والا کیونکر جریا جاوے
دمبدم سوز زیادہ ہووے جوش خروش وداہڑے

لوں لوں نکلن درد لبنے اگ ہجر نے بالی
ہوگیا پیغمبر کنعانی حالت مستانوالی

ڈانواں ڈول پھرے وچہ گلیاں یوسف یوسف کردا
جاں پھر تنگ زیادہ ہوندا منہ جنگل ول کردا

سرننگا لک بدھا ہویا ٹیک عاصے دی لاندا
ہولی ہولی وانگ رنجوراں شہروں باہر جاندا

دل غمناک فراقوں عاجز ہنجوں ہار پروندا
جتھوں یوسف رخصت کیتا اوتھے مونہہ کھلوندا

دلبرے سُد لولاوے موہوں ایہ الفاظ پکارے
اے یوسف اے ٹھنڈ اکھیں دی اے فرزند پیارے

کس کھوہ وچہ تیر بتا ئیں سٹ گئے تیرے بھائی
کس دریا وچہ غرق کیتو نے مینوں خبر نہ کائی

کس تلواروں اے محبوبا قتل کیتو نے تینوں
کس زمیں وچہ دب کر آئے حال نہ معلم مینوں

یا ابوی سفاح ولد الحبیا تو تمعینای فی ای جب طرحوک فی ای بحر غرقوک بای سیف قتلوک فی ای ارض دفنوک

دلبرے کون جواب نبی نوں رو رو پیا لولاوے
بے امید ہوئے جس ویلے روندا گھر نوں آوے

دور گئے تے قبر الوالے جیکر سد سنیندے
کانہوں لوک سیاپے کردے کیوں افسوس کریندے

کرن روایت پیغمبر دی ایسی حالت ہوئی
جیوں مستانے پھرن دیوانے جگدی ہوش نہ کوئی

دیکھ کدی اسماناں ولوں آنسو نیر چلاوے
کدی زمیں تے وچہ سجوداں روندیاں وقت لنگھاوے

نکل کدیں کنعانوں باہر رستے کھلا تکیندا
باد صبا نوں یوسف والیاں خبراں کدیں پچھیندا

# غزلیات یعقوب علیہ السلام

صبا تو جو پیمبر عاشقاں ہے
بتا مجھ کو میرا دلبر کہاں ہے

پڑی روتی ہے بلبل روح یعقوب
میرا یوسف گل خوشتر کہاں ہے

اندھارا چھا گیا ہے کیوں جہاں میں
بتا وہ ماہ جلوہ گر کہاں ہے

نہیں آتا کوئی مکتوب و پیغام
کہاں قاصد وہ نامہ بر کہاں ہے

میری لڑیا کو کس نے توڑ ڈالا
وہ اصلی بیچ کا گوہر کہاں ہے

مرے طالع کو کس گردش نے گھیرا
بتا وہ چمکتا اختر کہاں ہے

کہاں جاؤں کدہر کو جا کے دیکھوں
بتا اس کا رخ الانور کہاں ہے

لکھے میری مصیبت کا فسانہ
بذ تیر خستہ و مضطر کہاں ہے

نشاط و عیش میں سارا جہاں ہے
مرے در پیش غم کی داستاں ہے

کسی کو شغل کچھ اور کچھ کسی کو — نصیبوں میں مرے آہ و فغاں ہے
کسی کو غم کسی کو شادمانی — عجب منصف دبیر آسماں ہے
چھپاؤں کس طرح میں رازِ دل کو — عیاں کرنے کو جب چشم رواں ہے
ذرا رکتے نہیں ہیں اشک پُرخوں — بھلا پھر کیا مجھے حاجت بیاں ہے
خبر دے اے صبا مجھ کو خدا را — کہاں میرا مسافر نوجواں ہے
خدا جانے اُدھر کیا حال ہو گا — اِدھر تو الاماں ہی الاماں ہے
نظر آتا نہیں بلبل کو وہ گل — کہ جسکی جستجو میں باغباں ہے
لگائے ہاتھ ہیں ایسے خدا نے — نہ گل ہے اور نہ رونقِ گلستاں ہے
الٰہی جلد لا اُس ماہ جبیں کو — یہی ہر دم مرا وردِ زباں ہے
فراقِ یار کی سُنکر حکایت — پذیرؔ غزل خواں بھی ناتواں ہے

## فغان پنجابی بطور غزل

جیکر شعلہ آہ میری دا اُپر پہاڑاں پوندا — پتھر سخت اساڈے دردوں ڈہائیں ڈھائیں روندا
حوراں تے رضوان بہشتی سُنن جو میری زاری — دُرِ عدن بھی روندا روندا انجھوں ہار پروندا
جے اسماناں نوں اولے پاون پتہ اساڈے غم دا — اُتر فلک تھیں ہر کوئی میرا دل پرچاون اوندا
اِتنا سوز اساڈے دلوچہ جے ہک ذرہ نکالاں — سبز رُکھاں تھیں بھی ہکواری بھانبڑ اُٹھ کھلوندا
بادِ صبا وِچ آکھ یوسفنوں بڈھڑا باپ جو تیرا — دینے تلاش تیری وچہ رہندا راتیں سُکھ نہ سوندا
خبر نہیں کس دیس ولایت تینوں سَیٹیا بھایاں — اپنے دیس وطن بھی تیرا کدی تے پھیرا ہوندا

چھیکو چھیک ہویا تن سارا مارن تیر جُدایاں
کدیں لے آب وصال پذیرؔا داغ ہجر دے دھوندا

ایسے حال یعقوبؑ پیغمبر رو رو کرے پکاراں — مہجوراں دیاں اللہ باجھوں کون سُنے گفتاراں
بھاوس مول نہ گل کسیدی نہ کوئی سخن الاوے — جاں لبھے تاں ایہو آکھے یوسف رب ملاوے
چھم چھم روے نبی ربانا خالی ویکھ مکاناں — یوسف باجھوں شہر تمامی دسدا ماتم خانہ
حاضر خدمت وسن بھاویں سب فرزند گرامی — یوسف وچہ نہ نظری آوے جاپن دور تمامی
جس ایڑ وچہ رسیر نہ ہووے سارا مال پرایا — جبسوچہ اکو بکری آکھن مال اساڈا آیا

ایہو مثال گھرا ندی جتھے ہوئے وطن کہیندا
سئے ملکانے تے پھرن مسافر دل نہ لگے کدا ہیں
باراں پُت پیغمبر ویکھے کوئی نگاہ نہ بھردا
پچھن جد فرزند بنی تھیں کی کھاسو اج کھانا
جے اوہ آکھن دس بیٹیا کس شے تے دل تیرا
کم پچھن تا نبی الاوے اکو کم تساں نوں
جیہڑا شخص کوئی پردیسی ملے پیغمبرؑ تائیں
لوں لوں اندر یوسفؑ رچیا دمدم یاد کریندا
جدوں ہووے ایسی حالت ڈٹھی بابل والی
سنو بھراؤ جے یوسفنوں اسیں نہ والیں لیاواں
نہیں تاں چلکے یوسفتائیں کھوہ تھیں کڈھ لیاؤ
لیو خبر جے زندہ ہووے یوسفؑ کھوہ وچ لے
جو کجھ راہ وچ ظلموں اسنوں دتیاں اساں ایذائیں
چلو بھراؤ چلو بھراؤ بات سُنو ایہ میری
نیک صلاح جو دیوے مومن کرے نصیحت بھایا
سُنی نصیحت جدوں بھراواں سبھناں ندے دل بھانی
ٹریئے لین یوسفدے تائیں رلمل سارے بھائی
صورت بہت بزرگانوالی نال لطافت بولے
جاناں اوتھاں بزرگ ڈیرا ہے کوئی ولی زمانہ
نیڑے ہوکر آکھن لگا صاحبزادیاں تائیں
تاں پھر اسنوں صاحبزادیاں ساری بات سنائی
آپے کہو جو بابل تائیں اساں لگے فرمایا
آپے پھر ہُن کڈھ یوسفنوں بابل پاس کھڑیسو
مُڑ دیاں تائیں نظر پدر وچ رہسو بے اعتبارے
حیف تساڈیاں عقلاں اُپر جیکر ایہہ ارادہ

بھالویں اکو کوٹھا ہووے اپنا شہر کہیندا
اپنے وطن گکھا ندی جھگڑی رہندی تاہنگ اوداہیں
جے تک یوسفؑ حاضر ہوندا سر پیراں تک ٹھردا
آکھے یوسفؑ پیارے باہجوں میں کجھ مول نہ جانا
آکھے بکو یوسفؑ کارن سکدا ہے من میرا
ڈھونڈ لیا ہو آن ملا ہو یوسفؑ دلبر سانوں
کہے او سینوں یوسفؑ میرا ویکھیا ہوگ کتھائیں
جد کوئی آن بلاوے بندہ ایہو آوازہ دیندا
سدکے کل بھراواں تائیں ایہ تجویز نکالی
تاں پھر ہر کم نالوں اول پیو دی قبر بناواں
اسلئے بدلے باپ نہ مارو ایذا انہیر نہ پاؤ
کڈھ شتابی اسلئے تائیں کر ہو باپ حوالے
کراں نصیحت اسدیتائیں گھر نہ وچ سنائیں
یوسف کھوہ تھیں کڈھ اناہاں ایہہ صلاح بھلیری
اگلے منن یا نہ منن پاندا اوہ بھنیا باں
آکھن کرو خلاص شتابی پیو دی جان نمانی
رستے وچ ابلیس نکالے آکر شکل وکھائی
قدم اٹھاوے پولے پولے جویں ٹھگاندے لوٹے
شکل بزرگاں بن بن لٹن کئی لوٹے شیطاں ناں
اے اولاد یعقوبؑ نبی دی جاسو کیہڑی جائیں
سُنکے اگوں آکھن لگا کس ایہ مت سکھائی
یوسفنوں بگھیاڑاں کھادا کرامات دنج وکھایا
بنسو جھوٹ تمامی عمراں ہتھیں ڈیر سٹر ہیسو
ایہ کی تُنیا قیاس تسانوں سوچ کرو کھاں میانے
استھے وچ دھکے بات شرم دی کیہڑی ہور زیادہ

اگوں جویں تساڈی مرضی اسیں منع نہیں کر دے
ایہ گل سن پیغمبر زادیاں سبھناں بیچ منایا
اوسے ویلے صاحبزادے آئے پرت گھر انہوں
غیبوں حال انہاں دا بتایئں جیکر معلم ہوندا
غیبی علم نہ ہور کسے نوں باہجوں ہک خدا دے
مُنھے گئے پیغمبر زادے اسدی شکل بکیندے
تسیں سبھے اولاد رسولاں اسیں تساڈے بردے
کجھ نہیں جھوٹھ بزرگا اسو چہ جو کجھ تدہ فرمایا
کیا جانن شیطان نکارا دھوکھا دیگیا سانوں
اوہ کر ویس وٹا کر ملدا کون اس کول کھلوندا
کیا ولی اللہ کیا پیغمبر کیا پیغمبر زادے
شکل بزرگاں بنکر اینویں کیتی پھرن لوٹیندے

# بیان بیت الاحزان واحوال کبوتر خانہ وغیرہ

اسنتھیں بعد یعقوبؑ نبی نے بیت احزان بنایا
اس کوٹھے وچہ رہے ہمیشہ پیغمبر کنعانی !
جسدن داخل ہویا اسوچہ اتنا سخن کیتا سی
جے میں خون اکھیں دے راہوں رہاں عمر بھر روندا
کرن روایت اتنا رناں اسدن نبی سوہلدا
رنے کل مکان نبی دے رنیاں کل دلواراں
رناں اوہ دروازہ جستھیں لنگھدا دلبر شامی
کرن روایت ہر ہر جنسوں جو حیوان بیچارے
پنکھی کل جنگلدے جتنے جیونجیوں خبراں پاون
ماتم والے گھر جیوں بندے فاتحہ ونج اکھیندے
سُنیاں میں ہر قسم کبوتر کجھ بگے کجھ کالے
رکھے باپ یوسفدے کارن کھیڈنے من پرچاوے
ڈکھ ایک کبوتر خانہ باپ تیار کرایا
یوسفؑ آپ انہاں دے اگے چوگ دووقتی دہردا
ویکھن جس دم یوسفنائیں بھج اسدے ول جاون
کرن سلام ڈگن قدماں تے بولن ذکر زبانی
ٹکن چال وکھاون ویکھن صدقے صدقے تھیون
یعنی کوٹھا درد غماں دا الفرہ کارون لییا یا
نہ کوئی خویش قبیلہ اسوچہ نہ کوئی دوست جانی
لے یوسف ہن اسوچہ ساڈی روندیاں عمر وہاسی
تا بھی یوسف ہجر تیرا حق ادا نہیں ہوندا
مرد زناں کنعانی سُنکے رون لگا تھیئہ سارا
روون کل فرشتے نوری کرکے صفاں قطاراں
کل جناور پاس نبیدے رلنے آن تمامی
آون پاس یعقوبؑ نبی دے رو رو جاون سارے
پیغمبر دی خدمت اندر ہک آون ہک جاون
انیویں کل حیوان جنگلدے آ افسوس کریندے
کجھ وچالے تیتر بھیے سوہنیاں چالاں والے
ویکھے ناز انہاں دے نالے اپنے ناز دکھالے
جسنوں بھوہر اکھن پنجابی شوقاں نال بنایا
راتیں سلنبھے فجرے کڈھے بلک وساہ نہ کردا
وانگ طواف کبوتر سارے گرد بگردوں آون
تک یوسفدی اکھ مستانی کہندے حمد زبانی
یوسف ویکھ تنہاں خوش ہووے اوہ اسنوں تک جیون

جس دن یوسفؑ باہر رہیا نشاماں تیک نہ آیا
پھڑک پھڑک کے بھوہرے اندر سبھناں حال ونجایا
بھل گیاں اوہ چالاں سبھے کر گیا یار دلوانہ
ڈھاہیں مار کے رُناں آسدن گل کبوتر خانہ
پیغمبر وچہ غم دے حجرے ایسا داخل ہویا
دھندے چھوڑے دنیا والے رب ول شاغل ہویا
دیہاں راتیں کرے عبادت کدیں نہ فارغ ہوندا
مارے جوش جے غم یوسف دا بیٹھ اکلا روندا
ایہو آکھے رب سچے دی اینویں مرضی آہی
کدی نہ کہیں نال اساڈے ہو گئی بے پرواہی
ہر جھلی تقدیر ربانی راضی وچہ رضائیں
صبروں شکروں یاد الٰہی کردا حمد ثنائیں
صبر کماون درجے پاون جنہاں شوق رہا نا
بےصبرا لوچہ وچہ جزع فزع دے روندیاں مرجانا
سچ فرمایا نبیؐ محمدؐ اجر نہ ملن مسو کھالے
جنت نعمت ملے تنہاں نوں جنہاں قضیئے جالے
واہ سبحان اللہ رب جنہوں دیوے صبر پیالہ
دوہاں جہاناں اندر ہویا وڈیاں بختاں والہ
صبر کماون والیاں اُپر رحمت کردا سائیں
آکھ میں تیرا کی کجھ درجہ صابر لوکاں تائیں

## بیان صبر جمیل و مداح آلؑ

صبر جمیل یعقوبؑ نبی دا جو ہیں کتابیں آوے
جو کوئی ایسا صبر کماوے وگدا جنت جاوے
یا پھر جیوں نکر صبر کمایا شاہ حسینؑ سوہاوے
ایسا صابر ہور نہ کوئی اندر عالم سارے
پت بھتیجے کسدے ڈٹھے اُچا دم نہ بھریا
صبروں شکروں مولا اگے سر سجدے وچہ دھریا
میں حاضر سر میرا حاضر ہو چکا سب تیرا
توں راضی تا میں خود راضی عذر نہیں کجھ میرا
صبر جمیل بتاون اسنوں امروں عذر نہ کرنا
سختی نرمی جو کجھ آوے ہو راضی سر دھرنا
لکھ بلا سر بیتے آوے متھے وٹ نہ پائیے
جو کجھ رب سہائے سہیئے پھر بھی شکر کمائیے
خلاصۃ الحقائق پاروں نقرہ کار لیایا
کرے بیان حدیث مبارک پاک نبیؐ فرمایا
رب فرماوے جس بندے نوں بنے مصیبت کوئی
مال بدن یا پتراں اُپر سختی نازل ہوئی
پس اوہ شکر کرے نے جھلے صبر جمیل کماوے
روز قیامت اسدے کولوں شرم اسانوں آوے
کراں حساب کتاب اسدا فر اسیں چھپاواں
اُپر ترازو بدیاں اسدیاں تولن نہیں شرماون
واہ واہ صبر الوالیاں اُپر کیڈ عنایت ہوئی
ما ہجہ حسابوں جنت جاون پچھ پچھت نہ کوئی
عمل اونہاندے تولن کولوں شرم کرے رب سائیں
نیکی بدی نہ تکھے کوئی صابر لوکاں تائیں
ہور ثواب جو وقت مصیبت مومن صبر کماوے
جان کندن دی سختی کولوں اسنوں رب بچاوے
مرنوں پیش خداوند اسنوں باغ بہشت دکھالے
نال شہیداں درجہ پاون صبر کماون والے

ہور حدیث رسول اللہ دی بہت مبارک پائی
جویں روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی
ہے کل صبر تریں قسماں دا پاک نبیؐ فرمایا
اول رنج مصیبت اندر صبر کماون آیا
دکھ آزار بنے جد یا پھر ہور مصیبت کائی
رب تھیں ڈریئے سر پر دھریئے شرک نہ کریئے بھائی
جزع فزع تے پٹن کولوں دور دوراڈے رہیے
صبروں حمد ربانا کہیے جو ویلے ہر سہیے
سو درجہ وچہ جنت ملسی بدلہ اس صبر دا
ہر یک درجہ اتنا جتنا پینڈا دھرت انبر دا
دوجا وچہ عبادت ربدی صبر کمایا جاوے
سردی گرمی فاقیاں اندر ہکو جیہا نبھاوے
گرمیاں لوچہ نہ روزے چھوڑے سردیاں لوچہ نمازاں
تنگی ترشی ہر موسم دی جھلے نال نیازاں
کرے عبادت رب سچیدی صبر صبوری پاروں
چھ سو درجہ جنت اندر اجر ملے سرکاروں
ہر درجے تھیں اتنا درجہ بخش کرے رب سائیں
جتنا پینڈا تحت ثراؤں ستویں انبر تائیں
تریجا قسم گناہاں کولوں جو کوئی صبر کریندا
نو سو درجہ جنت اندر رب اسنوں بخشیندا
ہر درجے تھیں اتنا جنت ہوسی بخش خداؤں
جتنا عرش معلےٰ توڑی پینڈا تحت ثراؤں
چھڈ لذت دنیا دی جنہاں اگلی لذت چاہی
دوجگ وچہ انہاں نہ رہیا تائیں ہوگئی بے پرواہی
جنہاں اپنی مرضی چھوڑی ربدی مرضی لوڑی
رحمت ربدی وسدے ہر دم جنت وڑدیاں توڑی
اسنوں صبر جمیل بتاون عارف اللہ والے
اپنی واگ ولیدی ساری کرنی رب حوالے
سب کجھ اسدے ذمے کرنا رہنا آپ کنارے
جتوں پھیرے پھیر لیجاوے خواہ ڈوبے خواہ تارے
عارف ربدے لکھاں ورگی ہکو بات سکھائی
اسدی مرضی اُپر چلنا جنہوں واگ پھڑائی
واہ سبحان اللہ کیا نقطہ عارف نے سمجھایا
اوہ کیا جانے جس نے اپنا مرشد نفس بنایا
صد افسوس جو بے صبری وچہ رب ول کنڈ کریندے
دیکے واگ نفس دے ہتھ وچہ ٹبیاں پھر مریندے
وچہ مصیبت صبر گواون غیر اللہ دے در جاون
خالق دا دربار بھلاون کدی مراد نہ پاون
جیکر حاضر رب ول ہوندے صبر جمیل کماندے
وانگ نبی یعقوبؑ سوراندے کدیں مراد نہ پاندے
بس میاں چھڈ وعظ نصیحت کر کجھ ہوش سنبھالہ
اس مجلس وچہ کوئی نہ دسدا شرک کماون والا
ٹور بیان نبی یوسف دا کھوہ ول چل شتابی
نکلے کویں حبیب ربانا ہووے کرم جنابی

## بقیہ حال یوسف علیہ السلام متعلق چاہ

جس دن حضرت یوسفؑ تائیں کھوہ وچہ سٹیا بھایاں
اگے پدر اکیونکر اسنوں عمدیاں راتیں آیاں

اک اکلا کھوہ وچہ یوسف رو رو کرے دوہایاں
اُتوں روّوے باپ پیارا نیناں جھڑیاں لایاں
نس گئے اوہ سٹ کھوہ وچہ جنہاں جدایاں پایاں
ایہ بھلیایاں لاہسی یوسف جیکر رب لہایاں
اُچن چیت دُکھاندیاں پنڈاں سر تے بنھ چوایاں
ہکے تے سوندر الیف ترلایاں دوسریاں گھن رضایاں
وچہ جناب خداوند باری عرضاں کوک سنایاں
سنکر زاری یوسفوالی ملکاں صفاں بنایاں
کیا تکلیفاں محبوبا نوں یارب تدھ سہایاں
رو رو وچہ جناب الٰہی لگے کرن دعایاں
حکم ہویا وچ جبرائیلا کر یوسف ول دھایاں
تا پھر جبرائیلؑ یوسفنوں دتیاں آن وداہیاں
نہ رو یوسفؑ نہ رو یوسف سختیاں رب مٹایاں
پاسیں وچہ تمام ملک دے عزتاں دون سوایاں

کون دسے یعقوبؑ نبی نوں جو اُس نال وہایاں
اُتوں یوسفؑ کرے پکاراں آیاں پیش جدایاں
کینتیاں بھایاں مندیاں بھایاں چایاں توڑ نبھایاں
اجے تمام ولیدیاں آساں بھایاں توڑ گوایاں
کیا جاناں ایہ غمدیاں ندیاں کتھوں روڑ دگایاں
ہُن وچہ فیروں درد بلایاں لزتاں کل اُٹھایاں
بے تقصیر تماں نے تا ئیں بخش رہایاں سایاں
حیرت کنوں بتاون واہ واہ تیریاں بے پرواہیاں
نہیں مجال کلام کرندی کون کرے چتر ایاں
بخش خطایاں یارب سایاں تینوں سبؑ ڈبایاں
دیہہ خوشخبری اسد بتائیں تیریاں رو بلایاں
آکھ سلام خدا دی طرفوں باتاں کھول سنایاں
بنسیں حاکم شہر مصر دا بدلہ صبر کمایاں
کل امیر سلامی ہوسن نیوسن کل لوکایاں !

سدا نہیں ایہ رہنیاں تینوں گوشے تے تنہایاں
جلد نکالیا جاسیں یوسفؑ خبراں رب فرمایاں

کرن روایت جد کھوہ ہے وچہ حضرت یا ماہ کنعانی
نال کند ہانہ دے ٹکریا کدھرے ہو گیا زخم شتابی
پچھیا جبرائیلؑ فرشتے تینوں کس رڑوایا
آندے دم کافور بہشتی جبرائیل لیاندا
کمل تشفی حاصل ہوئی درد نہ رہ گیا کوئی
اُس کافور بہشتی وچوں یک ذرہ مقداروں
وقت صبح جد ٹھنڈی ٹھنڈی کھلے واپاری
سارے جگ وچہ ہر ہر جائی سوہنا مشک دھوڑاوے
دُکھ آزار تے غم دلگیر جاوے ہر دلگیروں

نازک دست مبارک اُپر ہو گئی زخم نشانی
دردکمالوں رووݨ لگا اوہ مقبول جنابی
تاں پھر حضرت یوسفؑ اسنوں اپنا ہتھ وکھایا
لایا زخم مبارک اُپر زخم نہ ڈٹھا جاندا
نقرہ کاراں بھی تفسیروں خاص روایت ہوئی
اُپر سرے کوہ قاف وحی نے رکھیا حکم جباروں
کوہ قافوں لے آوے اسدی خوشبو عجب بہاری
دردمنداں دے درد گواوے دلدے گھٹ ہٹاوے
ہر نوں راحت فرحت پہنچے اسدی خوش تاثیروں

ہس ہس لوکن پھلاندے غنچے خوش ہوون گلزاراں
عاشق لوک اوٹھ بکاں کردے واہجروی کارن
القصہ کافور بہشتی مدد ہوا نوں دیندا
سنو حقیقت بحر العشقوں قصے یوسفوالے
نام یہودا وڈا بھائی یوسفدا متریرا
جتنے روز کھوہے وچ رہیا یوسفؑ نبی ربانا
تکدا رہے بھراواں طرفوں جسدم فرصت پاوے
پہلی واری جدوں یہودا کھوہ تے حاضر ہویا
سن یوسفؑ فرماون لگا جیکر پچھیں مینوں
پھر فرمایا دس بزرگا کون کوئی توں بھائی
کیونکہ میریاں بھایاں کولوں تینوں خوف نہ آیا
دس یوسفؑ کی حالت تیری ہوندا کویں گذارا
کیا کجھ پچھیں حال توں اسدا جسنوں ایڈ بلایاں
سر ننگا تے پا برہنہ بھکھا تے ترہایا
ایہہ گل سنی یہودا آہناں مار غمناندیاں آہیں
معلم تینوں میں آسو یلے ننر لے لئے بہتیرے
سن بھی دلوچہ تیریکارن رڑکن سول غماندے
یوسفؑ کہیا حکم الٰہی تیس برد وس نہ کوئی
سن میں کراں وصیت تینوں یاد رکھیں اوہ بھائی
ویکھیں جدکوئی بھکھا تسا میرے جیہا نمانا
جو شے منگے دینی اسنوں تک اسدی بدحالی
تسیاں نوں جو پانی دیوے پاک نبیؑ فرماوے
ستر ستر نیکی ملدی اکس پیالے پاروں
جسدن روز قیامت ہوسی پاک نبیؑ فرمازرا
لنگھسی آن اوہناندے کولوں مرد بہشتی کوئی

ہر شے حمد الٰہی لوڑے ٹھنڈڑے بہاراں
مرغ صبحدمے فرحت کولوں ربدا ذکر چتارن
تاہیں ہر کوئی باد صبا نوں بہت پسند کریندا
جویں معین الدین لیایا فقرہ کار وچالے
یوسفنال پیار قدیمی کردا خلق. وددھیرا
نت اسنوں اوہ ملن آوے نال لیاوے کھانا
دسے نہیں اوہناندے تائیں چوری چھپکر آوے
آکھ بلائیں یوسف تائیں زندہ ہیں یا مویا
نہ مویا نہ زندیاں وچوں کی نبلاواں تینوں
اساں غریباندی جس آکے خبر پچھی اسجائی
ہیں ہاں ویر یہودا تیرا اس نے بول سنایا
رو کر درد وں آکھن لگا حضرت یوسف پیارا
مرگئی مائی باپ وچھنا کھوہ وچہ سٹیا بھایاں
باہجہ خدا کوئی سنگ نہ ساتھی سولانے منہ آیا
اے یوسفؑ تقدیر ربانی دوس میرا کجھ ناہیں
پر اوہ زوروں غالب ہوئے تمکھے لگے نہ میرے
نین اجے شرمندگی یاروں ویکھ پئے شرماندے
جو تقدیر ازلدی آہی سر پر وارد ہوئی
عمل کماویں بھل نہ جاویں جو گل میں سمجھائی
میں دکھئے نوں یاد لیاکے اس نے رحم کمانا
دلوچہ سمجھیں انیویں آہی حالت یوسفوالی
بھاویں جتنا علیمی ہووے دفتر دھوناجاوے
ستر بدیاں بخشیاں جاون خالقدی سرکاروں
کرکے صفاں کھلوتا ہوسی لوڑلہ دوزخیاندا
سد بلاوے اسنوں جسدی جال جہنم ہوئی

پچھسی تُدھ پچھاتا مینوں کیہے بہشتی نا ہیں
میں اوہ شخص جو تیر یتا ئیں شربت گھول پلایا
دو ہاندی اوہ کرے شفاعت دولویں بخشے جاون
راوی اس حدیث نبیؐ دا حضرت انسؓ سوہارا
ٹہل ٹکور غریباں دیوچہ ہرگز دیر نہ کرنی
دُوجا لوواں جواں جدعں کسیٔ نظری آوے تیری
تریجا کدیں یتیم کسے نوں جھڑک نہ دیویں کوئی
جیونکر اسدی چھوٹی عمراں مرگئی ماں پیاری
اوہا حالت یاد لیاویں ویکھ یتیماں تائیں
پھیرے ہتھ یتیماں دے سر جیہڑا کوئی لاڈ پیاروں
خدمت کرے یتیماں دی جو سر منہ ہتھ دھواوے
پاک محمدؐ سرور عالم ہادی جن لبشر دا
چوتھی ہور وصیت کیتی یوسفؑ نبی ربانے
دیئیں سلام اوہناں دیتا ئیں ساڈی طرفوں بھائی
ہردم کریں پیار دلاسا خوش رکھیں ہر حالے
مانواں والیاں دے دل اندر ہوندے مان ہزاراں
مانواں والیاں نوں ہر کوئی خاطر نال بولاندا
مانواں والیاں نوں ہر کوئی نال خوشامد چاہندا
مانواں والیاں نوں ہر کوئی چاہندا تے ور چاہندا
مانواں والیاں نوں ہر کوئی لاڈوں ہتھ پھریندا
مانواں والیاں نوں لکھ چیزاں لیکر دیندیاں مانواں
مانواں والے وُن لوُنیاں موجاں نِت کریندے
مانواں والے تاز بتازی لین پوشاک دوالے
مانواں والیاں تائیں مانواں سو سو ناز وکھالے
بدشکلا نوں مانواں رکھن تازہ جانگ کھِلاندے

تاں پھر اہل جہنم اسنوں لاوے پتہ تدا ہیں
دوجا کہسی میں بھی تینوں وضو سی کروایا
دوزخیاں تھیں نکل شتابی جنت ڈیرے لاون
سنو حقیقت جویں بھراواں کہندا یوسف پیارا
پہلی ایہ وصیت میری یاد دلیو چہ دھرنی
اسنوں تک کے یاد لیاویں نویں جوانی میری
ایویں سمجھیں یوسفوالی اس پر حالت ہوئی
بابل کولوں دیس نکالا ملیا عمراں ساری
کریں دلاسا مہر محبت شفقت نال بولائیں
والاں جتنیاں بدیاں اسدیاں دور ہوون ہر کاروں
روز قیامت اسدے تائیں آپ نبیؐ بخشاوے
آپ یتیم یتیماں تائیں بہت محبت کروا
زینبؓ بنیامینؓ جو دولویں رہ گئے دردر رُلنے
دوہاں یتیماں ماں مویاں نوں جھڑک نہ دینی کائی
کدیں اوداس نہ ہوون دولویں مرگئی مائی والے
کھاندے پھرن یتیم نمانے گلی گلی دیاں ماراں
دھکے ملن یتیماں تائیں کوئی نہیں پاس بہاندا
ڈگدے پھرن یتیم نمانے کوئی نہیں پکڑ اٹھاندا
روندے پھرن یتیم نمانے کوئی نہیں چُپ کراندا
مانواں باجھ یتیماں تائیں کون پیار کریندا
کہن یتیم اسیں بن مانواں کس تھیں منگن جا لواں
تک تک مویاں مانواں والے پھر او ساس بھر یندے
پیراں چھج لپیٹی پھردے مویاں مانواں والے
مانواں باجھ یتیماں تائیں کون خدا بن پالے
جِن دی شکل یتیم وچالے نال مٹی رُل جاندے

ماتواں باہجہ یتیم نمانے ہردم پھرن ڈولانے
سنو حقیقت حضرت یوسفؑ کہے یہودے تائیں
جو کجھ نال اساڈے کیتی رلمل سبھناں بھایاں
مول نہ دسیں مول نہ دسیں رکھیں بھیت چھپائی
نہیں تے باپ سُنی جد ایہ گل اسنوں نہیں سوکھالی
آوے غضب بھراواں اُپر ایہ گل اساں نہ بھاوے
جو کجھ نال اساڈے کیتے جور جفا بھراواں
میں راضی سب بھایاں اُپر خفگی کراں نہ کوئی
دوہیں جہانیں کھٹن کھاون میرے بابل جائے
جو مظلوم کسے ظالم نوں ظلم معاف کریندا
جدوں یہودے نوں ایہ یوسف باتاں در دسنایاں
روندا روندا رخصت ہویا کر دا ادب سلاماں
گھر آکے جد ڈھٹھوس پیو نوں غم دے وین کریندا
جو کجھ نال اونہاں دے گذرے اللہ مالک جانے
پنجویں میری ہور نصیحت اوہ بھی سُن کے جائیں
ہوش کریں مت بابل اگے دیویں وِچ دوہایاں
ہرگز عیب قصور انہاں دا ظاہر کریں نہ کائی
بُری دُعا کرے مت کوئی وچہ درگاہ ربانی
ہے امید اسانوں اللہ امن امان بچاوے
ویسی اسدا اجر اسانوں خالق پاک سچاواں
نام خدا دے بخشی اساں جو بھایاں تھیں ہوئی
شالہ گل بھراواں تائیں سُکھی رب وسائے
باہجہ حساب ثواب زیادہ رب اسنوں بخشیندا
کرن روایت بیخود اسدیاں ہنجوں نکل آیاں
پیو تھیں پار لنگھایا اسنوں یوسفدیاں کلاماں
دل چاہس جو دساں اسنوں عہد نہ دسن دیندا

## مقابلہ جوش و وصیّت

جوش اندر دا آکھے اسنوں کر کجھ حال دوہائی
جوش اندر دا آکھے اسنوں دسدے جو گل ہوئی
جوش اندر دا بھیج بھیج اندروں بات لباں تک آنے
جوش اندر دا آکھے بیچل یوسفؑ پاس پدر نوں
جوش کہے جو یوسفدیول کد بابل لیجا سیں
جوش کہے چا دس بابل نوں دوست تیرا زندہ ․
جوش کہے پھڑ بانہہ پدر دی بیچل کھوہ کنارے
جوش کہے چا کڈھ زبانوں کیوں پیا اندر جالیں
جوش کہے ہن تیرے وسّے پیو دی گریہ زاری
کہے طبیعت راز اندر دا ہن ہاں آپ دسیندی
کہے وصیّت یوسفؑ تینوں کیونکر بات پڑھائی
کہے وصیّت نال یوسفدے کی اقرار کیتوئی
کہے وصیّت میں نا اسنوں لنگھن دیاں ڈھگانے
کہے وصیّت وچہ ایناں بہسیں کویں حشر نوں
کہے وصیّت جے لیجاسیں کیہڑا مکھ وکھاسیں
کہے وصیّت یوسفدے منہ کیوں ہونا شرمندہ
کہے وصیّت ملے جانسو سارے ویر سارے
کہے وصیّت کریں سنبھالا مت کوئی سخن نکالیں
کہے وصیّت چور یوسفدا رہسیں عمراں ساری
کہے وصیّت قسم خدا دی میں نہیں دسن دیندی

کہے طبیعت مفت پیغمبرؑ بوجھ اٹھایا ہو یا
کہے طبیعت جے چا ہسے گیا نقصان کسیدا
کہے طبیعت کرے پیارا بابل دی پا، بوسی
کہے طبیعت یوسفؑ کولوں کوئی نہیں باپ دورادا
کہے طبیعت دور نہ بابل اس یوسفؑ دلداروں
کہے طبیعت دولویں نیڑے کرئیے میل دوہاندا
دل تڑفے تے ہنجوں برسن چارہ کجھ نہ چلدا
آپ یوسفؑ ول آوے جاوے روز مرہ بکواری
جد تک امر مقدر طرفوں ہووے نامنظوری
کہے سفتر تن دینہ راتیں یوسفؑ کھوہ وچہ رہیا
جاں پھر کرم کماون اوپر آگئی ذات الٰہی
آیا جبرائیلؑ فرشتہ پاس یوسفؑ کنعانی
اے یوسفؑ جے تیر بیتا ئیں ہے منظور خلاصی

کہے وصیت دوس نہ تیرا اساں چرایا ہو یا
کہے وصیت توں کیا جانے ایہ نہیں حکم ربیدا
کہے وصیت توبہ توبہ ایہ گل بجے نہ ہو سی
کہے وصیت لکھ کو ہاندرا بناں وچہ اساڈا
کہے وصیت لمیاں وتھاں پیاں میرے پاروں
کہے وصیت میں بھی نیڑے ویکھاں کون ملاندا
جیونکر دیگ اوبالیں آوے پیاپچے وچہ گلدا
بابل تائیں دس نہ سکے امر ہویا لاچاری
اکھیاں اگے دلبر دستن آس نہ ہوندی پوری
وَدھ گھٹ بھی فرماون بعضے یک روایت ایہا
بھیج فرشتہ یوسفتائیں آپ دعا سکھلائی
آکھ سلام علیکم اسنوں کردا عرض زبانی
پڑھ توں ایہ دُعا بکواری مولا کرم کما سی

یَا صَانِعَ کُلِّ مصنوعٍ وَّیَا جابرَ کلِّ کبیرا ویا حاضر کل ملاءٍ ویا شاھد کل نجوی ویا قریبا غیر بعید ویا مونس کل وحید ویا غالبا غیر مغلوب وّیا حیا لا یموت ویا حی الموتی لَا الٰہَ اِلَّا اَنْتَ اَللّٰھم اِنّی اسئلک بان لک الحمد لا الٰہ الّا انت بدیع السمٰوٰت وَالارض یَا ذَالجلال والاکرام ان تصلی علیٰ محمد وعلےٰ اٰلِہٖ محمد وان تجعل لی من امری فرجا ومخرجًا وّترزقنی من حیثُ لاَ یحتسب۔ ترجمہ

کاریگری تمامی تیری لے کاریگر سایاں
ہر جاگہ توں حاضر ناظر شاہد گل مکانیں
ہر عاجز ہر تنہا سندا توں دوست رکھوالا
حیّ قیوم ہمیشہ زندہ تیری ذات خدایا
توں معبود تمام خلقدا تینوں حمد ثنائیں
توہیں بہت بزرگی والا واحد پاک یگانہ
بھیج درود محمد نے سن آل محمد پیارے

توں ہیں ہر وڈے تھیں وڈا تینوں سب وڈیایاں
نیڑے ہر نیڑے تھیں نیڑے تیرا کوئی نہ ثانی
غالب ہر غالب تھیں غالب زیر نہ ہوون والا
تیرے باہجوں ہور کسیول سجدہ روا نہ آیا
لَا اِلٰہَ عبادت لائق باہجہ تیرے کوئی ناہیں
قدرتنال وچھائے جس نے فرش زمین آسماناں
نال طفیل تنہاندی یارب بخشش غموں چھٹکارے

کڈھ شتاب اس سختی وچوں منزل خوشی وکھائیں
پڑھی دُعا جدوں ایہ یوسفؑ جبرائیلؑ پڑھائی
کیتی شروع دعا شتابی اجے نہ سب مکائی
او چھلیا دریا کرم دا کیتا موج آوازہ
کھاناں باناں تمت بہشتی آیا حضرت کارن
جلوہ قرب الٰہی والا کھوہ دے اندر پایا
نور ظہور پیارے والے جبدم جھاتی پائی
کھل گئی سب کھوہ دی حالت یار ملے جد یاراں
وچہ محبت ربدی جو کوئی اپنا آپ ونجاندا
عسروں یسر کرے رب سائیں جو کوئی دکھ اٹھاوے
عاشق عشق الٰہی والے سو تکلیفاں پاون
قلم وچاری سوسو واری چھریاں نال گھڑیوے
شانہ شان گمان ونجا کے سر جھلے سو آری
جد تک نہ وندا اسے سندی پٹھی کھل اوتارن
مذہب ایہو محباں والا موتوں آپ نہ ڈرناں
کون محب جو تن اپنے نوں پہلوں ضرت نہ لاندا
جے توں چاہیں قرب حضوری کرئے منزل پوری
ماواں وڈے پیاراں والیاں جے سولاڈ کماون
ماں مارے سو جھڑکاں دیوے دھک سٹے لکھواری
دیکھ مصیبت نس نہ جاون جنہاں پیار سچاواں

نہ محتاج کسیدا رکھیں غیبوں رزق پہنچائیں
سجدے اندر ڈگا یوسفؑ وچہ جناب الٰہی
اوسے ویلے یوسفؑ اُپر ٹھاٹھ مہر دی آئی
کھلگیا اج یوسف کارن فضلاں دا دروازہ
نور قندیلاں روشن ہویاں دوروں لاٹاں مارن
اسدن حضرت یوسف تائیں رب معراج کرایا
کُل مصیبت غم دلگیری یاد نہ رہگئی کائی
یاد نہ رہیاں یوسف تائیں اوہ رستے دیاں ماراں
ایسے طور خدا وندا سنوں پاک جمال دکھاندا
اوڑک ہکدن اسدے تائیں خوشیاں رب وکھاوے
تاں اوہ وچہ دربار سجن دے مشکل مرکے جاون
نام سجن دا لکھنے لائق تاں اوہ مشکل تھیوے
محبوباں دیاں زلفاں کوڑی تاں اپڑے اکواری
تد تک نہ محبوب پیارے دنداں اُپر مارن
محبوباں دا راضی نامہ مرکے حاصل کرناں
اپنی جان گوائے باہجوں کوئی نہیں جنت جاندا
وچہ مغروری دوری دوری نہیں ہوندی منظوری
جد تک بال نہ روے اوہ بھی سینے نال نہ لاون
پھر بھی بال او تیول جاوے جتول مالو پیاری
سچ محبت والی تینوں میں ہک بات سناواں

## حکایت خواجہ حسن بصری رحمۃ اللہ علیہ

وچہ تفسیر مفسر کولوں عجب حکایت آئی
پچھن لگے اسدے کولوں دس اے برخوردارا
لڑکے عرض کیتی یا حضرت کیا میں دساں تینوں

بصری حسن ہوراں ہک لڑکا روندا ڈٹھا بھائی
کیا کجھ بنی مصیبت تینوں روندیں کھلا وچارا
مائی اپنے گھر دیوچوں جھڑک کڈھیا ہے ہینوں

مُیں ہُن غیر انہاں دے دَرجِسنوں وِچ سوال کریندا
ہوندا پھِراں خوار نمانا ایسی حالت ہوئی ا
بصری حسنؒ ہور اُنہوں اس گل ایسی ہیبت ڈالی
بیٹھ مقابل اس لڑکے دے روہیے ڈھاہیں ڈھایئں
تے جِسنوں رب دھکا دیوے ہووے قہر ربانانں
ایہ گل کہہ کر جاون لگا بصری حسنؒ سوہارا
عرض کرے یا حضرت مینوں پکڑو تام خدائی
تاں پھر حضرت لیکر اسنوں گھر اُسدے ول آئے
سُنکر بولی نال ادب دے اسدی مائو پیاری
میں قربان تساں نوں اس نے نال شفیع کر آندا
ایہ کرو نصیحت اسنوں مول نہ کھیڈن جاوے
کرو سفارش میری طرفوں یا حضرت اس تائیں
جیکر پھر بھی کیتی اس نے کھیڈن دیول دھائی
ایہو اشارہ مننے ناہیں جو کوئی حکم ربانے
بیفرمانا نہاں دے حق اندر پاک نبیؐ فرماندا
بصری حسنؒ کہیا لڑکے نوں نال زبان پیاری
نال دلاسے لڑکے کولوں ساری گل منائی
قول اقرار ہوئے جد پکے ترس مائی نوں آیا
ساعت گذری تاں پھر لڑکے رخصت مول نہ چاہی
مائی حال ڈٹھا جد اسدا بہت لگی گل ماڑی
کھیڈ مکی تا لڑکے کھیڈ دے ہر کوئی گھر ہن سدھایا
معلم کیتا جسدم اس نے بند ہویا دروازہ
اُمڑی اُمڑی سد بولاوے امڑی مول نہ بولے
ہولاچار نہایت آخر ہور گھراں ول دھاناں
ترلے لئے آکھے ہر نوں جاگہ بخشو کوئی
دھکے مار نکالن باہر وڑن نہ کوئی دیندا
دَر دَر اُتوں جھڑکاں ملن وات نہ پُچھدا کوئی
آگئی ترت انہاں دے آپر حالت لڑکے والی
جِسنوں مائو نکالیا اسدی کوئی جاگہ ناہیں
دوہاں جہاناں اندر اسنوں ملنا کتھے ٹکاناں
اٹھ کر لڑکے دامن اسدا قابو کیتا یارا
کرو سفارش راضی ہووے ہیں ہن میری مائی
کرن سفارش راضی ہو جا اس لڑکے دیئے مائے
یا حضرت منظور اسانوں امر جویں سرکاری
کیا مجال نہ راضی ہوواں امر نہ موڑیا جاندا
مدت ہوئی موڑیندیاں مینوں پر ایہ باز نہ آوے
باہجھ اجازت ماں اپنی دی گھروں نہ باہر جائیں
نہ ایہ میرا بچڑا رہسی نہ میں اسدی مائی
کیونکر اپنا بندہ اسنوں اللہ مالک جانے
نہ ایہ میری امت یارب نہ میں نبیؐ انہاندا
ماں اپنی دی فرمانداری کرنی عمراں ساری
لکھیا کاغذ پک پکایا اپنی مہر لگائی
پکڑ لیا ہتھ پت اپنے دا اندر وِچ بہایا
نکلی گھروں وِچ کھیڈن لگا جیونکر عادت آہی
بند کیتا دروازہ جلدی اندروں کُنڈی چاڑی
ایہ بھی اپنے گھر دل آیا آن لوہا کھڑکایا
روِوے چیکے ڈھاہیں مارے کرے بلند آوازہ
نہ آواز نہ جھاتی مارے نہ دروازہ کھولے
وانگ یتیماں در در اُگے روندا پھرے نماناں
دوڑیا وِچہ تمام محلے کِتے نہ ملیوس ڈھوئی ا

بے امید ہویا ہر طرفوں پرت گھر یول آیا
کر فریاد لوڑاوے ماں نوں اُچیاں مارے آہیں
سب لوکاں نڈے دھکے کھا کے آملیا در تیرا
ایسے طور کرے فریاداں دلڑے سوز نکالے
رو رو آکھے جیہنوں مینوں دیویں لکھ ایذائیں
ایہہ گل کہہ کے آپ زمیں تے ڈِگا طفل وچارا
حالو حال کرے تے کوکے کردا مائی مائی
جد بیٹے دی ایسی حالت ڈٹھی ماں پیاری
چک لیا فرزند اپنے نوں گودی دے وچ پایا
آئی جاگ جدوں لڑکے نوں مائی رب وکھائی
آکھن لگا ماں اپنی نوں عرض سُنی اک میری
جو تصدیعے دیویں ما نوں سارے اساں قبولے
پُھکہ تیری منظور اسانوں دُکھ سبھے سر دھرساں
بصری حسن رح ہوراں وچہ گوشے ڈٹھی حالت ساری
آکھن لگے استھیں مینوں دو باتاں ہتھ آیاں
محبوباں تے وچہ محباں جے سو رنج اٹھیوے
دُو جا جسنوں دھکا دیوے پاک جناب خدائی
بن درگاہ خداوے جو کوئی ہور کسے در جاوے
پاک دروازہ خالق والا مل لیا جس بھائی
اس دربار الٰہی اگے جو عاجز وانگ رویا
جسنوں اسدا تکیہ ہووے لکھ مصیبت جالے
یونس پیٹ مچھی وچہ اسنوں عرض سوال سُنایا
جد ایوب خدا وند اگے کیتی گریہ زاری
یوسف جدوں کھوہے وچہ کیتی رب دل چارہ جوئی
بھیجن نے گروان خدا نے اوسے کھوہ کنارے

پھر لوہا کھڑکاون لگا رو رو حال ونجایا
امڑیئے در تیرے باجھوں ہور کوئی در ناہیں
تیرا دھکیا کتھوں جاواں ہور نہیں کوئی میرا
مکھنے وچہ نہ آون اسلے نلے دردا لواۓ
چھڈساں نہ دروازہ تیرا روز قیامت تائیں
مٹی وچہ رلایا اسنے سر منہ اپنا سارا
روندا ای کرلاندا آخر سوں گیا اوسے جائی
بیخود ہو کے کوٹھے اُلتوں چھال شتابی ماری
منہ سر جھاڑ کیتا سب ستھرا سینے نال لگایا
واہ سبحان اللہ اس لڑکے کیا اک بات سُنائی
دیہہ تکلیفاں بیشک مینوں جیونکر مرضی تیری
پر درگاہ اپنی تھیں مولے دھکا دئیں نہ مُٹھولے
غیراں دے در جیکر بھیجیں ایہہ منظور نہ کرساں
سُن ایہہ کلمہ لڑکے والا ہنجوں ہویاں جاری
اوّل قطع نہ ہووں ہرگز پتراں نالوں مایاں
اوہ پیوند محبت والا ہرگز قطع نہ تھیوسے
چوداں طبقاں اندر اسنوں جانہ جھلے کائی
مشرق مغرب تائیں دوڑے کدیں مراد نہ پاوے
ہور کسے در جاون سندی اسنوں لوڑ نہ کائی
درد غماں تھیں ملی خلاصی مطلب حاصل ہویا
یوسف وانگ خدا وندا اسنوں امن امان نکالے
فضل کیتا رب یونس تائیں امن امان بچایا
صحی سلامت کیتا اللہ دور ہوئی بیماری
اوسی وقت خدا دی طرفوں حکمت ظاہر ہوئی
آگئے لعل خریدن کارن لعلاں نلے ونجارے

تمام شد جلد اوّل

# آغاز جلد دوم[1]

## آمدن کاروانیان مصر بر سر چاہ وکیفیت ایشاں گوید

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

سب صفتاں اس مالک تائیں دو جگدا جو والی
ختم رسولاںؐ اپر ہوون لکھ درود سلاماں
استھیں پچھے کرواناں داسنئوں حال پیارے
اوہ سوداگر مدین ولوں طرف مصر سن جاندے
ابن زعر کرسدن اسنوں یعنی پُت زعر دا
عنقا بیٹا مدین دا تے مدین کس دا جایا
مالک ابن زعر سوداگر صاحب نیک عقیدہ
سلمان سے تے صاحب دولت عزت شان گرامی
ذات عزائی مرد خدائی عالی نسب سوہارا
وقت جوانی اسدے تائیں خواب بشارت ہوئی
کیا ویکھے جو سفنے اندر آیا سیر کریندا
اچن چیت اگاسوں لتھا سورج چرخ فلکدا
کیسا سوہنا تے من موہنا سورج اپرا پارا
پھر اس مالک کڈھ سورجنوں اپنے ہیش ٹکایا
کیا اوہ بدل رحمت بھریا رنگ سفید اجالا
کئی کروڑاں موتی ہیرے چھم چھم برسن لگے
مالک چُن چُن موتی ہیرے گل اکٹھے کیتے

جس یوسفدے کڈھنے کارن حکمت عجب نکالی
آل سنے اصحاب کراماں نالے گل اماماں
جیونکر یوسفدے وکھارے آپڑے کھوہ کنارے
مالک نام رئیس وڈیرا سی وچہ ملک انہاندے
اوہ عنقا دا بیٹا اگوں خبر مفسر کردا
ابراہیمؑ خلیل اللہ دا بیٹا مدین آیا
پنجویں پشتوں بیٹا حضرت ابراہیمؑ نبی دا
شہر مصر دے رہنے والا اوہ سوداگر نامی
اول عمراں اندر اسدا چمکیا نیک ستارا
جویں روایت نقرہ کاروں ودھ کلام نہ کوئی
لوکوہاں کنعانوں باہر جنگل پھرے چریندا
آوڑیا وچہ بانہہ فرغل دے ناراں نال لٹکدا
جسدے پاروں طبق زمیندا روشن ہویا سارا
قدرت تھیں ہک بدل سوہنا ہر سور جلدے آیا
استھیں بارش نازل ہوئی قدرت رب تعالےٰ
بھریا گیا تمامی سورج کجھ پچھے کجھ اگے
بھر صندوق لگائے تالے پکے کرکے سینے

[1] بعض روایت سے معلوم ہوتا ہے کہ وہ بت پرست تھا چنانچہ آگے ذکر آئے گا ۱۲

جاں پھر اکھ کھلی سوداگر بہت ہوئی حیرانی
موتیاں بدلے ہنجوں برسن رووے تے پچھتاوے
اوڑک ہک معبر کامل ملیا آسرے تائیں
خواب بیان کیتا سوداگر جیونکر ڈٹھا حالا
خواب تیرا ایہ برکت والا نظری آوے مینوں
اس جنگل کنعانوں تینوں ملسی سوہنا بردا
نیک خصائل عمر اوائل حسبوں نسبوں عالی
بڑے بڑے شاہ حسن ہزاراں سوہنیاں شکلاں والے
ہوسی نہیں غلام کسیدا ذات نجیب اصیلوں
گھائل ہوسی مصر تمامی جگ ٹرسن اخباراں
اسدے پاروں گھر تیرلوچہ آتے فضل خدا دا
زاری پھیر تیرے قدمانوچہ دولت گھنی گھنیری
بھی اولادا وسیدی برکت تینوں ملسی بھائی
وچ نام تیرا گل ملکیں ہر کوئی تینوں جانے
آل اولاد تیری وچہ برکت رہسی عمراں ساری
جب تعبیر سنی سوداگر چیت وطناں تھیں چایا
آوڑیا کنعان زمیں وچہ کرکے پندھ لمیرے
آن ڈٹھا اوہ جنگل سارا جتھے سورج چڑھ ہیا
کرے نگاہاں چاروں طرفے بھال تھکا سب جائیں
دلوچہ رتیر غماندے رڑکے صبر گوایا ہویا
منہ تھیں لوبے تے دکھ پھولے اندر ہو گیا کولے
دمدم اندر ذکر سجندا تسبیح وانگوں رولے
پیا بلاوے تے کرلاوے نین ہنجوں بھر ڈولے
یاد تساڈی اندر ہوساں تک تک ماسے تولے
خواباں والیا تیرے باہجوں کون میری بند کھولے

نہ صندوق جواہراں بھریا نہ خورشید نورانی
آکھے ہے کوئی دسنے والا جو تعبیر بتاوے
کہے سوداگر خواب میری دی توں تعبیر بتائیں
کہے مبارک مالک تائیں اوہ تعبیراں والا
نیک ستارہ بخت بلندی حاصل ہوسی تینوں
جسدی شکل مبارک تک کے چن بھی رلیاں کردا
ذات صفالوں افضل اشرف سندر شکل نرالی
حسن جمال غلام تیریدا ویکھ ہوسن متوالے
سستا ملسی تیر بتائیں قیمت قدر قلیلوں
سن اوصاف جمال اوسدے پر عاشق ہوون ہزاراں
دولت برکت عزت عظمت دیسی رب زیادہ
شاہ مصر بھی اکس زمانے رئیس کریسی تیری
چنیر کسیدی گھر تیرلوچہ کمی نہ رہسی کائی
دوزخ بھاہ حرام تیرے پر جنت موجاں ملنی
روز حشر تک قصے تیرے جگوچہ رہسن جاری
شوق محبت غلبہ پایا ہو اسوار سدھایا
سکھ نہ بھالن سو دکھ جالن جنہاں محبت گھیرے
خوش رخسار دکھا کر اسنوں بکلی دلوچہ وڑیا
ویکھ اوجاڑ ویران تمامی بہ گیا رون اوتھائیں
چھم چھم اکھیاں درد فراقوں ساون لایا ہویا
آہل ڈہولے آہل ڈہولے میں صدقے میں گھولے
جے سو گن غماندے جھولے صادق صدق نہ ڈولے
ہن بھی آن سماوچہ چوبے ہن کیوں ہو گئیوں اوہلے
لٹ کھڑیا دل میں عاجز دا تیرے اکس تلولے
آن وکھا اکوار اسانوں اوہ رخ بھولے بھولے

کدیں تکے آسمان ولوں کدیں بٹھا زمیں پھر دے
تیری اسیں محبت پاروں گولیا نکلے پڑگولے
کہن روایت ویکھ فلک ول مالک عرش سنائی
اوسبیلے ہاتف غیبی کرے آواز پکارا
اتنی مدت اے سوداگر کر توں صبر صبوری
سن آوازہ غیبی مالک آیا پرت مصر نوں
اسمحیں پچھے اس سوداگر عادت سدا ٹھیرائی
کرن طواف سجن دی جاگہ جاوے سدا سداہاں
چھ ماہ جدوں گذشتہ ہووَن جاندا پھیر سلامی
جیوں جیوں مہلت نیڑے آوے ہوندا درد زیادے
ایہو چال عشق دی جیوں جیوں عاشق دکھ اٹھاوے
شوق لقا الٰہی والے کردے رہن دعائیں
گن گن روز لنگھاون جگتے جنہاں شوق جنابی
ایسے طور سوداگر مالک گن گن سال لنگھائے
برس پنجاہ گذشتہ ہویا فضل کیتا رب باری
حب سجن دی دلے اندر واگاں شوق اٹھایاں
کیتی حضرت یوسف کارن پھر کنعانے دہائی
شاموں پرت جدوں کنعانے آئے سب کنعانی
راہوں بھل گئے وچہ جنگل آن لتھے ہک جائی
دیکھ انہاں کروانان تائیں خفگی دل وچہ آئے
مال اساڈا چروا ایتھے سب بھایاں فرمایا
ڈر دے اٹھ چلے کروانی باجھوں عذر بہانے
دور جگہ سی اوہ یوسف تھیں اترے سن جس جائی
اوتھوں ٹرکے پھر پایا اونہاں رستہ یوسف والا
جویں مسافر پانی والی جاگہ طلب کریندے

کہاں گئے اوہ ہیرے موتی اَن ماپے اَن تولے
اینویں کرن ولول پدیرا دردمند اندلے لوٹے
ہے تیں دیلا جیکر ایتھے ہووے رحم خدائی
برس پنجاہوں پچھے تیرا ہوسی مطلب سارا
تاں پھر تیری ایسے جاگہ آس کرے رب پوری
امر مقدر باہجہ شتابی کون ملے دلبر نوں
دو واری کر ہر سال وچالے جا نکلے اس جائی
دیکھ مکان کرے دل راضی آوے پھیر پچھاہاں
ہر ششماہی شوق زیادہ ایہو طریق مدامی
جیوں جیوں سفر قضیئے جالے عشق لوے وچہ واڈھے
وانگ پنبے عشق ہورانوں کلر پیوندا جاوے
یا رب مرن قبول اسانوں جھب دیدار کرائیں
آکھن یا رب مہلت ساڈی پوری کریں شتابی
سو واری کنعان جنگلو چہ اس نے پھیرے پائے
پوری ہو گئی مہلت اسدی کیتی پھیر تیاری
آندی رب بہار ملن دی گذرے وقت جدایاں
قصد تجارت ہور بھی تاجر نال لے کجھ بھائی
اوتھے قدرت رب دی ہوئی میں تھیں سنو کہانی
آگئے اکن شکار اسیدن یوسف دے سب بھائی
کہن لگے اسجاگہ تساں نے کیوں ڈیرے آلائے
دور کتے ونج اترو جلدی ڈیرہ پٹ چوایا
ہوندی حکمت خاص پدیرا ہر کم وچہ ربانے
کول یوسف دے بھیجن کارن رب ایہ شکل بنائی
ایہ خبر نہ مول انہاں نوں کیونکر ہوسی حالا
اینویں چار چوفیروں سائے آون نظر فریندے

کرن روایت نال انہاندے سی ہک کھوتا بھائی
چھکیا گشت محبت اسنوں یوسف والے راہاں
حب نبی دی اسد بتائیں ایسی غالب ہوئی
نٹھا چھوڑ انہاندیتائیں مگر بھنے اوہ سارے
آپڑ رہے جداوس ٹکانے ادلوں ٹھہر کھلو یا
دم ہلاوے تے سم رگڑے کردا ایہو اشارہ
جسنوں حب رسولاں نبیاں بھاویں ذات نکارا
بیفرمان رسولاں جو کوئی اچی ذات سلاوے
واہ سبحان اللہ اس کھوتے کیسا عمل کمایا

خوشبو حضرت یوسف والی اس کھوتے نوں آئی
بھار اسباب جو اس پر آہا دوڑ پاسٹ اگاہاں
کیا مالک کیا ہور سوداگر یاد نہ رہگیا کوئی
تاں جو زور و زورا انہانوں لیگیا کھوہ کنارے
طلب زیارت لیٹن لگا جیوں حالت وچ ہویا
بازرگاناں نوں جا بھلیری ایتھے کرو اتارا
وانگ بلال خداوند تائیں ہوندا بہت پیارا
ابو جہل تے قاروں وانگوں دوزخ دھکیا جاوے
راہوں بھلیاں گمراہانوں رہبر نبی ملایا

# مقولہ مصنف بطور نصیحت

غافل توں بھی غفلت کولوں کدے تے سر کڈھاندوں
کدے تے توں بھی دل گمراہ نوں رہبر طرف لیاندوں
ہائے افسوس کدیں تاں توں بھی حب نبیدی لاندوں
کدیں تے توں بھی رب اپنے نوں راضی کر دکھلاندوں
کدیں تے بھار گناہانوالی سر تے پنڈ نہ چاندوں
کدیں تے گنڈہڑی حسد بخلدی سر تھیں سٹ وگاندوں
کدیں تے اس بے سمجھے تائیں توں بھی چا سمجھاندوں
کدیں تے شیشہ دل اپنے وا کر کے صاف دکھاندوں
کدیں تے توں بھی سدھا ہوندوں مندی خو بدلاندوں
کدیں تے توں بھی موتوں ڈر کے خوف خدا دا کھاندوں
کدیں تے دل ناکلے تائیں وحدت سبق پڑھاندوں
کدیں تے بد عملاندی شکلوں اپنی شکل وٹاندوں
کدیں تے من نوں بند یانوالی عادت کوئی سکھاندوں
کدیں تے مندا ایجن والا دلوں خیال بھلاندوں

کدے تے توں بھی نفس شیطا نوں اپنی جان چھڑاندوں
بندہ بنکے کھوتے جتنا توں بھی منصب پاندوں
سٹ جنجال تمام حرصدے دوڑ خدا ول جاندوں
کدیں تے نفس کمینے تائیں طرف رسول بلاندوں
کدیں تے رستے نیکی والے نڑ کھا قدم اٹھاندوں
کدیں تے دل اپنے دلوچوں شیخی خودی گواندوں
کدیں تے من دی میل وںجاندوں ڈوئی دور ہٹاندوں
کدیں تے اندروں کلمہ پڑھکے دل دا زنگ لہاندوں
کدیں تے اندر باہر اپنا ہکو جیہا بناندوں!
دغے فریباں ظلماں کولوں کدے تے واگ ولاندوں
کدیں تے ربدیاں پیاریاں اندر اپنا نام لکھاندوں
کدیں تے دفتر نیکاں وچہ بھی ناواں درج کراندوں
دوزخیدیاں عذاباں کولوں اپنا آپ بچاندوں
کدیں تے توں بھی تاں کسیدے جگو چہ بھلا کہاندوں

اپنے آپنوں کریں پذیرا لوں بھی مت سناندوں
شاعر بن بن لوکاں تائیں نا پیا رنت اکاندوں

سنو حقیقت جد کروانی اس کھوہ نیڑے آئے
شتر اتنوں خوشبو یوسف دی جھیک ڈولا لو جھ پائے

مارن کٹن لولیاں دیون کر تھکے سب چارے
مول نہ چلن قدم نہ ہلن بہ گئے کھوہ کنارے

تھک گئے ہن آکھ اساڈے جاتا بازرگاناں
چلو انہائیں ڈیرہ کریئے حکم ہویا کرواناں

نہیں چلدے ہن شتر اساڈے منزل ہو گئی بھاری
لاہے بھار پلان شتابی ہر اک جنس اتاری

نالے دوروں بہت بکھیرو نظر انہاں نوں آئے
بولن ذکر الٰہی والا کھوہ تے جھرمٹ پائے

جاتا انہاں جو شاید ایتھے ہے کجھ رونق بھائی
کرن اکٹھ جناور اوتھے آب ہووے جس جائی

نیڑے ہو کر ویکھیا مالک پایا عجب نظارا
کھوہ ہا اسنوں معلم ہویا نور دیوے چمکارا

تنبو وانگ کھلوتا اس پر بدل اک نورانی
کئی سفید پرندے چوفیرے بولن حمد زبانی

ہیسن اوہ فرشتے نوری یوسف دے رکھوالے
ویکھن وچہ بکھیرو جاپن سوہنیاں شکلاں والے

پہریدار تمام یوسف دے بھیجے خالق باری
جد تک یوسف کھوہ وچہ رہسی کرسن چوکیداری

مالک دیکھ ہویا دل راضی جاگیا شوق پرانا
جالتس ایہ مقام نورانی کریئے ایتھے ٹکانا

شاید ایس مقاموں میرا مطلب حاصل تھیوے
سد بلائیوس کرواناں نوں ڈیرا ایتھے کچھیوے

ایہ مثل انہاں دیتا ایہ بھیت نہ دلتس کوئی
دلوچہ وسے یار پیارا جانن لوک ستھولی

ڈیرے مار لتھے کاروانی جیوں جیوں موقعہ پایا
مالک بھی اکیلا سے اپنا وکھرا ڈیرا لایا

جو جو کم سپرد کسے دے کیتے شروع غلاماں
مالک بھی محبوب اپنے دیاں بیٹھا چھیڑ کلاماں

# خروج یوسف علیہ السلام از چاہ

بشرے نام آہا اک بردا مالک ابن زعر دا
سد گوشے وچہ اسنوں مالک رو رو باتاں کردا

دلدا بھیت دتا اسنائیں واقف راز بنایا
منگ دعائیں حق میرے وچہ مالک نے فرمایا

جے اج میری اللہ مالک آس مراد پوچاوے
قرب حضوری حاصل ہووے دلبر رب ملاوے

تاں میں تینوں او سیویلے ترت آزاد کریساں
بیٹی اپنی دیساں تینوں مال بھی ادھا دیساں

اللہ مالک بشرے اگے منیاں ایہ نذرانہ
اجہاں تورہی پانی کارن طلب کیتی کرواناں

آن کہیو سنے مالک تائیں کھوہ دا حال سناوے
پانی دی اک صورت ہووے تو کر کوئی ڈھباوے

مالک کہیا اس کھوہیدا پانی تلخ سُنیندا
رات گزارو نال امن دے ایڈ پیاس نہ کوئی
تھکے ماندے سُن کروانی سبھناں نیندر آئی
فجر ہوئی تاں آپو اپنے سبھناں کم سنبھالے
ہک مالک ہک بشریٰ دونویں ہیسن ایہہ پنہارے
بشریٰ ڈول وگایا کھوہ وچہ مالک کول کھلویا
اُس جاتا جو بھائی میرے مینوں کڈھن آئے
کرن روایت پانی کولوں ڈول لبھے سی خالی
آکھ سلام نبیؑ دی خدمت جبرائیلؑ بتایا
یوسفؑ کہیا تیرے آکھے کیونکر کراں سواری
تیری کجھ حمایت سانوں لوڑ نہیں اس جائی
جے اوہ وچہ مصیبت راضی بیٹھا رہاں اتھائیں
کہیا فرشتے یا نبی اللہ کیا مقدور اسانوں
دوست تیرے نے فرمایا تاں میں اتول آیا
ایہہ گل سُنکر نبی اللہ دا بیٹھا ڈول وچالے
تاں پھر جبرائیل فرشتے ساری گل سُنائی
کیتا سی اک روز تسانتے اس صورت دا مانا ں
آگئی یاد تدوں یوسفنوں اوہ گل شیشے والی
جے میں قیمت نال وکاواں کون خریدے مینوں
ایڈا مان نہ کریئے حضرت ڈریئے بے پرواہوں
سوہنیاں شکلاں سوہنیاں چالاں سوہنیاں ناز اداواں
رکھے نظر دلاندے اُپر قادر پاک تعالےٰ
کر کر زہد ہزاراں زاہد ڈٹھے کافر تھیندے
بکبر کرے سو بُہلا ہووے بکبر نہ ہرگز کرنا
القصہ جبریلؑ یوسفنوں ایہہ گل آکھ سُنائی

کیا آدم کیا ہور جناور کوئی نہ استھیں پیندا
فجریں آپے ویکھیا جاسی جیونکر حالت ہوئی
مالک بھی وچہ گریہ زاری رو رو رات لنگھائی
مالک دے دو بردے آہے پانی لیاون والے
لیکے ڈول رسّی ایہہ دونویں کھوہ دی طرف سدھائے
حضرت یوسفؑ ڈول اتھانیدا ویکھ چپا تاہویا
پیا اوڈیکے حکم ربانا ڈردا پیر نہ پاوے
پہنچیا جبرائیلؑ فرشتہ بھیجیا اللہ والی
ہو اسوار شتاب نبیّا اج ویلا ہتھ آیا
جاں تک حکم نہ بھیجے مینوں آپ خداوند باری
جیوں دوست فرماسی سانوں کرساں کارروائی
اوسدے حکم بناں وچہ کھوہ کے ہرگز قدم نہ پائیں
ربدے حکم بناں یک ذرہ آکھاں بات تسانوں
کر کجھ فکر نہ یا نبی اللہ توڑوں حکم لیایا
پھر پچھیا دس جبرائیلا کون نکالن والے
یا حضرت ایہہ اپنی کیتی پیش تساڈے آئی
جے میں قیمت نال وکاواں کس میرا مُل پاناں
اکدن شیشہ ڈٹھیاں ہویاں میں ایہہ سوچ نکالی
جبرائیلؑ کہیا اج اوہ گل دینی آگئی تینوں
مت اوہ اکدن دینا آوے خالقدی درگاہوں
عمل عبادت اچیاں بانگاں لوڑ نہ کجھ ربتائیں
لمّے داہڑ محراباں اُبہہ رب نہ بھلن والا
ایسے فخر کرن دے یاروں کیتی گئے دھکیندے
اوہ کیا شیخی کرنے جوگا جس نے اکدن مرنا
احسن قصص غلام رسولوں جویں روایت آئی

راہ گذرو سوداگر بنیا تینوں کڈھنے والے
وکن لگوں اج گولہ بن کے مُل لپوے گا تیرا
ایہ گل سُنکر یوسفؑ رویا کیوں ہیں بکبر کمایا
ہُن منظور جویں توں راضی کجھ مجال نہ میری
اِجرانتوں اس پانی ہارے اپروں ڈول ہلایا
ہو متعجب کھوہ وچ اس نے کیتا تُرت نظارا
پائی جہات جدوں اس کھوہ وچ ڈٹھی چمک نورانی
نال خوشی دے بُشریٰ بُشریٰ بُشریٰ بول سنایا

قیمت نال وچیسن بھائی کرسن انہاں حوالے
دیکھ اپنی اج قیمت یوسفؑ جسدا مان گھنیرا
بخش خدایا بخش خدایا توبہ دے در آیا
لکھ خوشیاں ہُن لیچل مینوں جتول مرضی تیری
ہلیا گیا نہ اسدے کولوں زور تمامی لایا
کیا شئے پیگئی بوکے اندر کیوں ایہ ہوگیا بھارا
سوہنا لڑکا نظری آیا چند جویں آسمانی
جیونکر سورت یوسفؑ اندر ذکر خدا فرمایا

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُ ۖ قَالَ يَا بُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَامٌ ۚ ط

ترجمہ فرمایا اللہ تعالےٰ نے) اتے آیا قافلہ پس بھیجیا انہاں نے پانی لیاونوالا اپنا پس لٹکایا اس نے ڈول اپنا کہیا اے خوشخبری ایہ لڑکا ہے

تے آیا قافلہ سیر کریندا حکموں رب تعالےٰ
پھر اس پانی والے اپنا بوکا جاں لٹکایا
کرن روایت جسدم بُشریٰ ایہ خوشخبر سُنائی
ایہو لڑکا جسنوں مالک ڈھونڈیا عمراں ساری
ایہ اوہ لڑکا جسدیاں مالک خبراں رہیا پوچھیندا
اج اوہ لڑکا سورج بنکے ملیا مالک تائیں
بُشریٰ دوڑ سوداگر تائیں کہے مبارک بادی
جسدے پچھے میر تیائیں دینی تدھ آزادی
آن پئی اج ڈول میر بوجھ تیری فرحت شادی
مالک سُنکر خبر خوشی دی ہویا خوشی سوایا
کیتا حکم نکالو جلدی میرا چند اوجالا
گُل غلام جوان رنگیلے لالا قوتاں تھکے
سب کروان اکٹھے ہوئے ہر کوئی زور لگاوے
جویں ترازو بھارا ہووے نیکاں عملاں پاروں

پس بھیجیا انہاں کھوہ وَل اپنا پانی لیا ولوالا
آکھن لگا اے خوشخبری ایہ لڑکا ہتھ آیا
مالک سُنکر اسدیتائیں کہے مبارک بادی
کرکر پینڈے بڈھڑا ہویا سفر کیتا سوواری
اوہ ایہ لڑکا جسدے کارن منتاں پھر کمنیندا
ایہ اوہ لڑکا جسدی خاطر منگرا نت دعائیں
اے مالک اج تیرے اپر ہوگئی مہر خدا دی
اوہ نعمت اج تیریکارن کیتی رب اما دی
نکلن لگا سورج تیرا جنوں شکل زیادی
تُھنڈیا پُھنڈیا میوے ناہیں دور کھوہے وَل آیا
کون نکالے بھار نبوت عظمت برکت والا
بُھج بُھج آون جھب رج جاون کوئی نکال نہ سکے
جھاتیں پا پا ویکھن ہیٹھوں ڈول نہ چھکیا جاوے
اینویں ڈول وزن وچ ہویا پیغمبر دے بھاروں

وزن یوسفؑ دا پنج من تکے رطلاں چار سیّاں ندا
کجھ یوسفؑ دا بھار زیادہ کجھ پورے چمکار رے
تاں پھر جبرائیلؑ وحی نوں حکم ہویا سرکاروں
آ جھکیا اس ڈول اتاہاں کر کے ہمت عالی
جیگر جبرائیلؑ اونہاں نوں مدد نہ آ کر دیندا
کرن روایت اکھیں ڈٹھا اسدن آپ ستھویاں
ویکھ نہ سکن بہوکے ولوں چمک لپے رخساروں
جیوں جیوں لوکا نیڑے ہوفے چانن دوں سوایا
نال خوشی دے پھڑیا لوکا اس بشریٰ پنہارے
ذرہ بھار نہ جالس اسدا نال محبت چایا

دونہہ رطلاں ندا سیر گنیوے راوی ذکر لیاندا
جھل نہ سکن نوری جلوے سب ہمت تھیں ہارے
شامل ہویا نال تنہاندے بہت محبت پاروں
نقرہ کاروں بحر العشقوں کہے صدیق جولالی
مہتر یوسفؑ کھوہ دیو چوں جمیا کون کڈھیندا
نور یوسفؑ تھیں اس کھوہ دیاں کندھاں روشن ہویاں
جیونکر شرم کریندیاں اکھیں بجلی دے لشکاروں
اوڑک منزل پوری ہوئی لوکا باہر آیا
کڈھ یوسفنوں وانگ کھِلاندے لالوس کھوہ کنارے
ایہہ یک رب رحیم اوہدے پر وکھرا رحم کمایا

## معجزہ حضرت یوسف علیہ السلام

کرن روایت بشریٰ آہا بہت غریب نمانا
یوسفنوں جد چایا اس نے نال محبت بھائی
برکت کرے خدا دند تینوں سالوں چاولواے
اوسیو یلے بشریٰ اُپر رنگ سفیدی آیا
مالک ویکھ تعجب ہویا بشریٰ نوں فرماندا
بشریٰ عرض کرے یا صاحب ایہہ دل آکھے میرا
سن مالک قربانی ہویا لکھ لکھ شکر گذارے
بخش دتی وعی بشریٰ تائیں گردن اسدی چھوڑی
اوہا مال لٹا کر اسنوں وعدہ پورا کیتا
حسن یوسفدا ویکھ تصدق ہوون سب کروانی
کرو پوشیدہ یوسفنائیں مالک کہیا غلاموں

رنگ سیاہ نہایت کالا ہک اکھیں تھیں کانا
حضرت یوسفؑ اسدیکارن دلوں دعا فرمائی
جسم تیرا یوچہ ہر ہر جالے یمن الٰہی ڈالے
نور اکھیں دا روشن ہویا نقرہ کاروں لیایا
اے بشریٰ ایہہ گنج حسندا کنھوں لٹ لیاندا
سورج تیرے چانن کیتا ہو گیا دور اندھیرا
دیکھ یوسفدی عظمت برکت سر گھولے جندوالے
کر آزاد کہیا میں راضی روز قیامت توڑی
نال محبت پڑھ بسم اللہ یوسفؑ اٹھیں لینا
جھڑ جھڑ لین پتنگ وچارے جاگی شمع نورانی
جیونکہ آیت نازل ہوئی ربدی پاک کلاموں

قال اللہ تعالیٰ۔ وَاَسَرُّوْهُ بِضَاعَةً ۚ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ○

کر سرمایا انہاں چھپایا حضرت یوسفنائیں
تے جو اوہ کرن انہاں ندیاں کاراں جانے اللہ سائیں

یا پھر مال امانت کرکے پردیوچ چھپایا
جیکر ظاہر رکھیا اساں ایہ شیشہ نورانی
ایسے خوفوں یوسف تائیں پردیوچ کیتونے
خوبی باجھوں چیز کسیدا قدر نہ کوئی پاوے
خالی کاغذ گلیاں اندر پھرن ہزاراں رلدے
تلنے پھل پیارے لگن ہر بندے نوں بھائی
ایسے طور ایمانا نوالے پاون جنت عالی
پنج چیزاں رب مخفی کیتیاں عالی قدر جنہاندا
اعظم اسم قرآن وچالے رب چھپایا ہویا
ماہ رمضان مبارک اندر جیوں شبقدر چھپائی
اینویں مومن بندیاں اندر چھپے ولی ربانے
جیکر ہر بندنوں ہوندا معلم بھیت انہاندا
اعظم اسم عواماں تائیں جیکر نظری چڑھدا
راز نماز بجے وسطے والا ہوندا پتہ کسینوں
روز بازاری شب قدروں جیکر رب نہ کردا پردا
جیکر گھڑی قبولیت دی ہر لنوں رب جتاندا
اینویں جیکر ولیاں اپر پردہ رب نہ دیندا
ایہ سب چیزاں حکمت کرکے اللہ پاک چھپایاں
مومن سب سکیتاں سندی عزت کرن زیادہ
اینویں روز جمعہ دا سارا بندگی وچ گذارن
کرن ادا نمازاں سبھے ہک وسطے دے پاروں
نال محبت سب چیزاں دا کرن پیار مدامی
خاص محبت دلوچ مومن جیدنک کوئی نہ پاوے
جنت ربدا اسنستا جیکر دلوں محبت ہووے
جویں حکایت شاہ ہکی دی آئی نظر کتابوں

تاں جو ہور نہ منگے کوئی کہساں مال پرایا
دعویٰ کرن شراکت والا سنگت دے کروانی
خوبی اسدی معلم ہوئی تا ایہ قدر پیونے
جاں کجھ خوبی معلم ہووے قدر تداہیں آوے
جیباں دلیوچ پا پا رکھن لوٹ جو ہوون ملدے
نکل وجے جد عرق انہاندا مول نہ پچھدا کائی
دور خدلیول پھرن دھکیندے جوایمانوں خالی
بحر العشق صدیق محمدؐ جویں بیان لیاندا
وچ نمازاں وسطے اپر پردہ پایا ہویا
ساعت اک قبولیت دی روز جمعہ دے آئی
اصلی علم تے بھیت انہاندا اللہ مالک جانے
باجھ انہاں تھیں چیز کسیدا قدر نہ کوئی پاندا
اوہ ہک سکھیندے قابو کوئی قرآن نہ پڑھدا
دوجیاں کل نمازاں چھڈدے پڑھدے ہک اسینوں
گل رمضان مہینے سندی کون محبت کردا
منگ دعائیں ہکدو جینوں ہر کوئی پیا سناندا
ولیاں باجھوں ہور کسیدی عزت کون کریندا
تاجو ہر لنوں دوست رکھن کرن پیار لوکائیاں
خبر نہیں جو وچ انہاندے کیہڑا ولی خدادا
گل رمضان دے روزے رکھن اس ہک ساعت کارن
پڑھن قرآن مجید تمامی اعظم اسم پیار رس
آپے نکتہ حاصل ہووے صاحب شان گرامی
باجھ خلوص وبیدے ہرگز نکتہ ہتھ نہ آوے
باجھ محبت کجھ نہ حاصل عاقل کجھ کھلووے
باجھ محبت دعوے کیتا خالی رہیا ثوابوں

# حکایت شہنشاہِ ماضی

شاہ کیتیوں بیگم اپنی عرض سوال سنایا
ویکھاں ملک ولایت اپنی جاواں شہر گرائیں
شاہ کہیا ایہ میرے تائیں بات پسند نہ آوے
سیر شکارتے عیداں جلسے جنگ جہاد لڑایاں
بیگم کہیا ایہ گل سچی جو فرمان تساڈا
اوڑک شاہ اجازت بخشی ہوئی سفر تیاری
لکھ روپیہ خرچ سفر دا دِتا شاہ خزانہ
نکل گھروں جد باہر چلی قدم سفر وچ پایا
کیا ویکھے ہک شکل بزرگاں بیٹھا ندی کنارے
سُنی صدا جد بیگم اسدی نفراں نوں فرمایا
نیڑے ہو کر نفر غلاماں معلم کیتا حالا
ویچاں اسیں بہشت جو کوئی خالص رقم نکالے
ایہ گل سُن کر بیگم لگے نفراں گل سُنائی
وانگ دلالاں گاہک جنت ویکھے سُد بولاندا
ایہو ہو کا مڑ مڑ دیوے سُننا مُل سناوے
بیگم سُن کر دل دے اندر خوشی نہایت پائی
لئے مُل خرید شتابی جے سودا بن جاوے
کیتا حکم غلاماں تائیں جلدی مُل کراؤ
پچھیا وِنج غلاماں اسنوں کیکجھ مُل کیتوئی
بزرگ آکھیا لکھ روپیہ قیمت جنت والی
کہیا غلاماں جنت کتھے ہے فقیر سچا واں
بیگم سُن کر لکھ روپیہ جلدی حاضر آندا
کہیا غلاماں ایہ کجھ پونجی ساری راہ سفر دی

حکم کرو تاں سیر کرندا شوق اساںنوں آیا
جنگل بحر سمندر ٹاپو سیر کراں دریائیں
عورت سیر کرنوں جاوے خلقت برا مناوے
ایہ سب چیزاں دنیا اُپر مرداں کارن آیاں
ایپر باہجھ اجازت مالک کجھ نہیں زور اساڈا
تنبو خیمے نوکر چاکر نال دِتی اسواری
دھوماں دھاموں ہوئی روانہ جیویں طور شہانہ
اگوں اِک دریا شتابی رستے اندر آیا
جنت لیلو جنت لیلو کر آواز پکارے
معلم کرلو کھاں اس پاسوں کہیا آوازہ آیا
پھر بزرگ فرمایا ہے کوئی جنت لینے والا
سستے مُلوں بھاری نعمت لین نصیبا لوا لے
شکل بزرگاں جاپے ساںنوں ایہ کوئی ولی خدائی
لیلو جنت لیلو جنت سستا اج وکاندا اے
جو کوئی طالب جنت ہووے طرف اساڈی آوے
جے دنیا تے جنت لبھے ایسا وَنج نہ کائی
کریئے سیر بہشتاں والا جیکر رب کراوے
جلد خریدو جلد خریدو ہرگز دیر نہ لاؤ
کس بدلے اج جنت ملدا کتنی قیمت ہوئی
جو اج لکھ روپیہ دیوے پاوے جنت حالی
جاں کوئی قیمت تارن لگسی جنت اسیں وکھاواں
اصل محبت ہوگ جنہاںنوں ایسا حال تنہاندا
جے ایہ خرچ ایتھے کر چلیوں سیر نہیں پھر کردی

بیگم کہیا جے ایہ نعمت جنت حاصل ہوئی
ہکو سیر بہشتاں والہ کافی پھیر اسانوں
کرن روایت جسدم بیگم ایہ الفاظ الایا
پوری ہوئی مراد دلیدی دیکھیا جنت عالی
خاص محب جو اللہ والے دنیا پیار نہ کردے
عیشاں خوشیاں دنیا والیاں دولت مال لپارے
لکھ برابر ککھ نہ سمجھیا کردا سب ڈھیری
کرنی سی ازمائش ویکھاں کیا شے کرے پیاری
بیگم پچھیا یا ولی اللہ کتھے وطن ٹکانا ں
بیگم پچھیا کتھوں آئے اگے کِتول جانا ں
پھر ولی اللہ مٹھ مٹی دی دتی بیگم تائیں
ہور رخصت پھر بیگم اوتھوں پرت گھر لول آئی
کل گئی اج واپس ہو کے پھیر گھر لول پرتی
بیگم کہیا صاحب میرے پیسہ رہیا نہ کوئی
شاہ کہیا اوہ کیہڑی ایسی چیز خریدی نامی
تاں پھر بیگم اسدیناں میں سارا ذکر سنایا
شاہ نہایت کاوڑ ہو کے کہندا بیگم تائیں
جیکر جنت دنیا اندر قیمت نال وکاندا
سارا روز رہیا شاہ اس پر غضبوں بھریا پیتا
رات پئی تاں غصے اندر شاہ نوں نیندر آئی
کیا ہک باغ عجائب سندر شاہ نوں نظری آیا
چار چوفیروں اس بنگلے نوں باریاں لگیاں ہویاں
جیونکر صفت بہشتاں والی سندا وچہ بیداری
بنگلے وچوں بیگم اپنی نظر پئی اس تائیں
خدمتگاراں ناز ہزاراں زیور باہجھ شماراں

دنیا والے سیر کرندی لوڑ نہیں پھر کوئی
اس سودے تھیں روکن سندا کیا مقدور تساں نوں
اوسے وقت بہشت خدا نے اکھیاں نال وکھایا
اصل محباں اپر اینویں کرم کرے رب والی
جویں پیارا راضی ہووے سر نذرانہ دھرد ے
دوست دی جھانکی کولوں صدقے کیتے سارے
ولی کہیا بس ایہ کجھ آہی دلدی خواہش میری
دنیا نال پیار زیادہ یا بخشش سرکاری
کہیا ولی نے جس دھرتی وچہ ہوسی حکم ربانا ں
کہیا ولی نے خاکوں آئے پھر وچہ خاک سمانا ں
ایہو اشارہ سول ویکھیں اینویں عمر لنگھائیں
خاوند ویکھ تعجب ہویا پچھن لگا بھائی
جھب سفروں دل پھکا ہویا کیا تیرے سر ورتی
جو کجھ رقم تساں سی بخشی خرچ تمامی ہوئی
جسدے اپر لکھ روپیہ ہو گیا خرچ تمامی
جگہ فلانی جنت وکدا ہتھ اسانوں آیا
ملیا ٹھگ کوئی اوہ تینوں کیتی رقم ازائیں
دولتمنداں وچوں ہرگز کوئی نہ دوزخ جاندا
بیگم ادب خصم دے پاروں کوئی جواب نہ کیتا
سفنے دے وچہ اللہ مالک قدرت عجب وکھائی
مرواریدوں بنگلہ اسوچہ چمکے نور سوایا
رنگا رنگ بغیچے وچوں نہراں وگیاں ہویاں
عین برابر اوہا صورت حاضر ہو گئی ساری
لکھ عزتاں لکھ شاناں اندر بیٹھی خوشی خوشائیں
جو کجھ جنتیاں نوں حاصل میں کیا صفت پکاراں

ویکھ مکان تے باغ بغیچے شاہ نوں غیرت آئی
بھجے دوڑے باغ چو فیرے رستہ مول نہ پایا
بیٹھے سن دربان بہشتی اس دروازے لگے
جاں تک اذن نہ دیوے سانوں مالک انہاں مکاناں
شاہ نوں اپنی شاہی والا ہیسی دلوچہ ماناں
داہڑی پکڑ سر لوچہ اسنوں جاں کجھ چاٹاں پیاں
آگئی سوچ دلوچہ اسنوں خواب بشارت والی
مینوں کہے نہ ویکھن دتا جنت باغ اوجالا
اینویں جیکر دنیا اندر جنت رب ویکھاندا
جے ہک ادنے چیز بہشتوں دنیا اُپر آوے
کرن روایت جد اس شاہ نوں خواب اشارہ آیا
جا ملیا اس بزرگ تائیں اُپر ندی کنارے
عرض کرے شاہ یا ولی اللہ جنت بخشو مینوں
شاہ کہیا میں قیمت دیساں لکھ روپیہ آندا
شاہ کہیا پھر کتنی قیمت بولیا ولی تیدا ہیں
شاہ کہیا کل پورے لکھ نوں عورت لیگئی میری
ولی کہیا اوہ لیگئی جنت خاص محبت پاروں
جاں تک رب دل ہووے ناہیں اصلی شوق جو دلدا
عمل سوئی جو نال محبت دلتھیں کیتا جاوے
مار دھگانے جتھیں حاکم لیندے کم ضروری
باہجہ محبت جے سو چنگا کھانا کھاوے کوئی
ایہو مثال محبت باہجوں جس نے عمل کمایا
بس پئی میرا مثالا اندیول کوئی چت نہ لاندا

عورت میری جگہ نہ میری کس ایہ آن بہائی
اوڑک ہک دروازہ اسدا شاہ نوں نظری آیا
ہٹ جا ایتھوں ہٹ جا ایتھوں دور ہٹاون لگے
تاں تک اس دروانے اندر قدم نہیں ندھ پاناں
کرکے ضد اگیرے ہویا پھنڈ دتی درباناں
روندا تے کرلاندا نٹھا اکھیں اُکھڑ گیاں
سچ مچ بیگم عورت میری لیگئی جنت عالی
مار پئی تاں معلم ہویا قدر بہشتاں والا
ہائے توبہ جے مردیاں تائیں کوئی بدعمل کماندا
ساری خلقت اسدے پچھے لڑ لڑ کے مرجاوے
لکھ روپیہ پلے پایا طرف فقیر سدھایا
لیلو جنت لیلو جنت پھیر فقیر پوکارے
بزرگ کہیا اس نعمت دی کیا طاقت ہے تینوں
بزرگ کہیا اتنے ملوں تُہن نہیں دتا جاندا
جیتوں ساری دنیا دیویں جنت ملدا ناہیں
اج کیوں لالچ دنیا تھے بدلی نیت تیری
توں اج کول اساڈے آیوں ڈرکے اگلی ماروں
کل جہان اکٹھا کریئے کدی بہشت نہ ملدا
باہجہ محبت لکھ کماوے کجھ نہ کابجے آوے
نہ اوہ کم دلیدا کردا نہ ملدی مزدوری
کرے قبول نہ معدہ اسنوں ہک آزمائش ہوئی
دودھ چرینہ ریاں مینگن ڈگی گسے نہ کارے آیا
آکھ جواب جو یوسفؑ سوہنا کیونکر مل وکاندا

## آمدن برادران یوسفؑ و فروختن آنذات بابرکات

کرن روایت جد یوسفنوں کڈھ آندا کرواناں
آوندا سی اوہ نت کھوہے تے ملن یوسفتائیں
ہتھ وچہ کھانا یوسفؑ کارن کر آواز بُلاوے
پائی جھات یہوڈے کھوہ وچہ جانن نظر نہ آیا
جیکر یوسفؑ زندہ ہوندا کھوہ ہوندا نورانی
رو رو آکھے ہائے او ویرا اینویں سی تدھ مرناں
ایسے طور یہودا رووے کر کر سوز ودھیرا
جمع ہوئے سوداگر سارے کرکے بھیڑ کالاں
کیتا دلوں قیاس یہوڈے ہے یوسفؑ اجالی
جتھے شمع بلے اسجا گرن اکٹھ پروانے
دسیوس آن بھراواں تائیں جو کجھ حالت ساری
دلوچہ آکھے مت جا یوسفؑ حال دسے کرواناں
آن ڈٹھونے کھوہ تھیں پہلے جسے سنج انھیرا
کہن لگے کرواںوں ساڈا جلد نکالو بردا
کیتی اساں تلاش بہتیری ایپر ہتھ نہ آیا
جلد نکالو جلد نکالو جے چاہو بھلیائی
جے ہک نعرہ ماراں اسیں دہشتناک ڈراواں
ساری قوم ہلاک کراں جے اِکو کڑک سناواں
ڈر گئے سب سوداگر جسدم ہیبت اینہاں وکھائی
نکلیا یوسفؑ ڈردا ڈردا ڈال ہوہیں تے پردا
دلوچہ خوف بھراواں والا رووے درد رنجاناں
ادلوں ابن زعر سوداگر ہویا اٹھ سوالی
ایہ کوئی بڑا رئیس شہزادہ نیک اخلاق یگانہ
تسیں کہو ایہہ لسکر آیا بردا ساڈے گھر دا
صاحبزادیاں کہیا اسنوں چھوٹا اساں لیاندا

ہو گئی خبر یہوڈے تائیں لے گئے چور خزانہ
اسدن بھی اوہ عادت موجب آیا چایئں چایئں
خالی پنجرا آڈ گئی بلبل کون جواب سناوے
دیکھ انھیرا حالتں یوسفؑ جگ تھیں لدسدھایا
رات انھیری گھمن گھیری ہے ایہ موت نشانی
لکھیا سی اس کھوہ وچہ تیرا سفر جہانوں کرناں
اجن چینی نظری آیوس کرواناں دا ڈیرا
جیوں کوئی جنس سولی تک کے پایا زور دلالاں
جویں روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی
ایہو قیاس یہوڈے دلوچہ کیتا مرد یگانے
بھایاں سنکر او سیویلے کیتی ترت تیاری
چلو شتابی چلو شتابی ہوئے جلد روانہ
تا پھر آکے گھیر لیونے کرواناں دا ڈیرا
مدت تھیں ایہ لسکر آیا چور اساڈے گھر دا
اج تساں کڈھ کھوہ تھیں اسنوں ڈیرلوچہ چھپایا
نہیں تاں اج اساڈے ہتھوں موت تساڈی آئی
مال لٹے اسباب متاعیں تخم تساڈا جاواں
دیہو غلام اساڈا جلدی نہیں تاں ماراوڈاواں
جُن یوسفؑ تھیں پر دیوالی بدلی دور ہٹائی
ویکھاں پھر اج امر مقدر نال میرے کی کردا
خبر نہیں اج بھایاں میتھے پھر کیا لوہڑ وساناں
لے سردار واس لڑکے دی شکل نہ تریا نوالی
زیب نہ دیندا اسدے تائیں نام غلام بنانا
ڈرو خدا تھیں ایڈ زیادتی رب پسند نہ کردا
دانگ امیراں پرورش پائی عیشاں رہیا اڈاندا

باپ اساڈے راسیدے اُپر بہت محبت ہوئی
صحبت اثر اساڈا اسنوں گھر ساڈے وچ پلیا
ہویا گھر بھیں اُدن اسانوں جے اوہ ملے کتھائیں
ایہہ گل کر شمعون یوسفنوں نال غصے فرماندا
جیتوں آپ زبانی اسدم ہوویں نہ اقبالی
مار روبیل طماچہ غصوں کہندا ہو اقراری
زور دھگانے جد یوسفنوں بھایاں غلبہ پایا
ہیں ہاں خاص غلام قدیمی تابعدار تمانان
جد ایہہ سخن نکالیا یوسفؑ میں ہاں عاجز بردا
پھر بھی یوسفؑ صبروں شکروں بھایاں ندی لجپالی
جیکر اسدن نرمی پاروں صبر نہ یوسفؑ کردا
ایپر یوسفؑ صبر کمایا بھیت نہ مول جتایا
جو کوئی مومن نرمی پاروں ظلم کیندا جرسی
ظلم معاف کرے جو مومن کاوڑ دلوں وجائے
وَالْکَاظِمِیْنَ الْغَیْظَ جو مومن غصہ جر نیوا لا
وَاللّٰہُ یُحِبُّ الْمُحْسِنِیْنَ جو کرکے بھلا بھولاون
جو کوئی نال بھراواں خویشاں کرے محبت پوری
حسد عداوت کینہ جو کوئی رکھے نال بھراواں
دینی بھایاں نال محبت جتنی کرسی کوئی
خویشاں تھیں جو صبروں شکروں دکھ تکلیف اٹھاوے
جو وچ مصیبت صبر کماوے جھلے دکھ خواری
واہ واہ خلق عنایت کیتا پاک خدا انبیانوں
ویریاں نال نہ ویر کماون رب ول پیار جنہاندا

پتراں وانگوں رکھیا ہن تک کم نہ دسیا کوئی
ہن کجھ خدمت لائق ہویا بیفرمان ہو چلیا
جتنا مُل وٹیوے اسدا او وچہ دینا اس تائیں
آکھ شتابی ہاں نہیں باندا بیشک خاص تہاندا
تاں پھر آکھن نہ رکھ دلیوچہ ہر گز جیون والی
بردا ہو کر دسیں ناہیں ایڈ دلیری بھاری
تاں پھر مالک ابن زعرنوں بول یوسفؑ فرمایا
ظاہر حال مخاطب بھائی دلوچہ قصد رباہاں
سن سخنزاں کل ڈیرا اٹرناں مالک ابن زعر دا
ہر گز جھوٹھ نہ ہوون دنی جو گل اہناں نکالی
حال سنا کر واناں تائیں بدلہ لیندا ہردا
اوسے گلنوں ثابت کیتا جو بھایاں فرمایا
روز قیامت اسدے اُپر رب نہ غصہ کرسی
وچہ قرآن مجید اہناندی صفت خدا فرماوے
وَالْعَافِیْنَ جو لوکاں اُپر معافی کرنے والے
رب اہنانوں دوست رکھے جو احسان کماون
رب اسنال محبت کردا پاوے قرب حضوری
سارے عمل روڑھائے اسدے خالق پاک سچاواں
دونی رب محبت کرسی جدوں عدالت ہوئی
رحمت رب دی جھل نہ سکے اتنی بخشش پاوے
روز قیامت اسدے کولوں شرم کرے رب باری
ماراں کھان جنہاندے کولوں کرن پیار تنہانوں
جیوں تفسیر حسینی اندر ذکر حسین لیاندا

## حکایت امام اعظم رحمۃ اللہ علیہ

حضرت ابو حنیفہؒ صاحب رحمت ہوس خدا ئی
خفگی ذرہ نہ کیتی حضرت متھے وٹ نہ پایا
اے شخصا تدھ میریکارن کیتا ایڈ کشالہ
پر جے روز قیامت رہتھیں جنت ملیا مینوں
اُس طماچہ مار لوالے ایہ گل سنی جداہیں
واہ سبحان اللہ کیا ربّ نے بخشیا حلم اُنہانوں
سنو حقیقت حضرت یوسفؑ جد ایہ سخن سنایا
تاں پھر صاحبزادیاں اگے مالک عرض گذارے
کہیا اونہاں فروخت کولوں عذر نہ کجھ اسانوں
مالک کہیا نقص جو اسدے کرو بیان تمامی
مال برگانہ چاون کولوں خوف نہ ہرگز کھاندا
سُنکر مالک آکھن لگا قیمت ہن فرماہو
جیسا مال تساڈا ایسی قیمت قطع کچیوے
آپے قدر گھٹایا اسدعیب لگا کر بھارے
مال اپنے دا ویچن والا جو کوئی قدر گھٹاوے
ابراہیمؑ نبی نوں بابل ویچن بُت گھلیندا
کہندا پھرے بازاراں اندر بُت خرید و بھائی
کون خریدے آپ جنہاں نتے مالک نقص دھریندا
یوسفدیاں بھراواں اینویں آپے قدر گھٹایا
کِتنا چر اوہ آپس اندر کردے رہے کلاماں
ویکھے اپنی صورت ولوں دلوچہ فکر دوڑاوے
چک چکا کریندیاں اوڑک مالک عرض سنائی
آخر مل سنایا اسنوں یوسفدیاں بھراواں
تاں مالک کجھ کھوٹیاں درماں مجلس وچہ ٹکایاں
ایسا کھوٹا مال تمامی مالک کڈھ وکھایا

ہکدن کسے شریر اینہانوں ناحق چاٹ لگائی
بہت حلیمی نرمی کرکے اِتنا سخن سُنایا
حق تیرا ایہ دنیا اندر ادا نہ ہوون والا
اس طماچہ مارن بدلے نال کھڑیساں تینوں
ہو شرمندہ قدمیں جھڑیا پایا فیض تداہیں
تاہیں لقب امام اعظم دا ملیا خاص تنہانوں
بیشک ہا نمیں بردہ عاجز مالک نوں فرمایا
جے تسیں ویچن چاہو اسنوں اسیں خریدن ہارے
پر جے نقص تمامی اسدے ہون قبول تسانوں
کہن لگے ہک چوری والی خصلت ایس مدامی
نسّن بھجن عادت اسدی خواباں جھوٹھ سناندا
کر انصاف غلام اپنے دا آپے ہی مل پا ہو
صاحبزادے سوچن لگے کیا ہن مل اکھیوے
جے ہن مل زیادہ کیتا لیسن نہ ونجارے
کیونکر پھیر خریدن والا پورا مل وٹاوے
لیلو بُت نہ کم کسے دے جاکر ہوکا دیندا
دو ہیں جہانیں گھاٹ جنہانوں جچہ نفع نہ دیون کائی
گلوچہ رسی ڈال تماشیں گھر آوے دھر کیندا
ہن پچھیں آ سوچن لگے ویلا وقت وہایا
کول کھلونا ویکھے کیا مل لیوے غلام ہون
ویکھاں اج ایہ صورت میری کتنے مل وکاوے
سچ پچھو تاں قیمت اسدی آپے تساں گھٹائی
جو دلویں منظور اسانوں نہ کجھ عذر لیاواں
ہر شہروں جو واپس آیاں کسے قبول نہ پایاں
جیونکر وچہ کلام اللہ دے ذکر خدا فرمایا

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ۝

ترجمہ: اتے ویچیا بھراواں نے یوسف نوں نال قیمت ناقص درم گنتیاں ہویاں دے تے آہے وچ اُسدے بے رغبتاں تھیں ۔

تے کھوٹے درماں گینویاں تھیں یوسف ویچیا بھایاں
وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ یعنے کھوٹے مُل وکایا
دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ جیہڑے درماں گنتے وچہ جو آون
پنج روپئے ویہہ درماں دے بن دے نال حسایاں
ویہہ درماں جد قیمت اپنی سُنی حبیب الٰہی
لکھ کروڑاں پدماں نالوں آہا مان گھنیرا
واہ سبحان اللہ رب جس پر غیرت نظر ٹکاوے
یک ساعت وچہ خاک رلاوے عزت بلو شاہاندی
شوہ دریا سمندر جھٹے مارن جوش ہزاراں
مہر کرے تاں مسکیناں نوں شاہی درجے دیندا
جس چاہے مسکینی بخشے جس چاہے وڈیائی
ساعت وچہ کنگال کریندا تاجاں تختاں والے
کجھ پرواہ نہ مالک تائیں جو چاہے سو کردا
نوری ملک پناہاں منگن جد غیرت آجاوے
نبی ولی جد بول نہ سکن منگن فضل ربانان
حضرت مہتر یوسف بولیا اکو سخن نتھاواں
جیکر یوسف مان نہ کردا نہ اوہ سخن الاندا
کرن روایت قدر یوسف دا جو کجھ رب بنایا
نہیں تاں جیکر قدر یوسف دا ہوندا جز و نہائیں
ہزار اٹھاراں عالم شاہی بے کردان انیندے
قدر یوسف دا بابل جانے جسدا جگر پیارا
قدر یوسف دا بابل جانے جس مصیبت جالی
قدر یوسف دا بابل جانے جس نے لعل کھڑایا

ہو بے رغبت سُٹیا اسنوں خبراں رب فرمایاں
ناقص قیمت لئی بھراواں ابن عباسؓ بتایا
بعض ستاراں بعض اٹھاراں بعضے ویہہ بتاون
ایہ کجھ مُل پیا یوسف دا دیون خبر کتاباں
دلوچہ آکھے واہ واہ سایاں تیری بے پرواہی
ویہہ درماں بیکار تے ناقص مُل پیا اج میرا
لکھاں عزتوالا ہووے ککھاں نال رلاوے
اس دربار الٰہی اندر چاوڑ پیش نہ جاندی
پلوچہ تھل بناد کھلاوے بے پرواہ دیاں کاراں
قہر کرے تاں شاہاں تائیں چا مسکین کریندا
پھرت سپرت کریندیاں اسنوں دیر نہ لگدی کائی
ساعت وچہ کنگال کینے ہوون بختاں والے
عرش منور تھر تھر کنبے بے پرواہیوں ڈردا
پیر پیغمبر ولی ربانے ہر کوئی دہشت کھاوے
شیخی شان جگاون جوگا دوجا کون گھراناں
ہو گئی غیرت کھوٹے ملوں کتّا ویچ بھراواں
کیوں مملوک کسیدا ہوندا کیوں اس مُل وکاندا
بھایاں نہ اوہ معلم کیتا تاں ایہ مُل چکایا
کسدی طاقت قیمت کرکے لیندا یوسف تائیں
بھایاں قدر جے معلم ہوندا وال نہ پٹکے ویندے
یا پھر قدر زلیخا جانے جسنوں عشق پسارا
یا معلوم زلیخا تائیں قیمت یوسف والی
یا پھر قدر زلیخا جانے جسنوں ہنجھ نہ آیا

جے یعقوب وچھیندا یوسفؑ لین زلیخا اوندی
قدر معشوقاں عاشق جانن جیہڑے درد رنجانے
باہجھ صرافاں قدر سونے دا مول نہ جانے کوئی

تا معلوم کسینوں ہوندا کتنی قیمت لوندی
جوہر سونیدا قدر پچھانن جو صراف سیلانے
سُنو حکایت نقرہ کاروں جوہر روایت ہوئی

## حکایت ذوالنون مصری رضی اللہ تعالیٰ عنہ

شیخ ذوالنون جو مصری صاحب رضی اللہ تعالیٰ
سُرخ دیناراں باویہ اس نے ہدیہ نظر ٹکایاں
کتنی مدت خدمت کیتی اس طالب بیچارے
ہکدن غیر کسینوں اس نے اپنا حال سنایا
ایہ گل سگویں شیخ ہوراں نوں جا کر کسے سنائی
دتی مندری ہتھ اپنے دی بھاری قیمت والی
جو کجھ رقم دسے کوئی تینوں سانوں آن سنائیں
نے مندری اس طالب عاجز وچ بازار وکھائی
اٹھ درماں یا دس بتاون جسنوں وچ وکھاندا
لے آیا پھر واپس کرکے اندر خدمت عالی
پچھیا شیخ جو کس دو کالوں قیمت تُلھ گھٹائی
نانوائی دہر کان تے موچی مول نہ چھڈیا کوئی
سُنکر حضرت آکھن لگے کیا معلوم انہاں نوں
نانوایاں تے چھوچھڑیا نوں کیا کجھ قدر انہاندا
اوہ مندری پھر ہور کسیتوں شیخ ذوالنون پھڑائی
ترت جواہری تھیلی کڈھی خواہش نال ہزاراں
ایہ کجھ قیمت اس مندری دی جے منظور تساں نوں
لے باویہ دینار شتابی شیخ ہوراں ول آیا
لے دیناراں اس طالب لوں کیتیاں شیخ حوالے
سالوں غرض نہ مال تیرے دی دیکھ لیا میں تینوں

شخص گیا اک پاس اوہناندے طالب بنے والا
شیخ ذوالنون مریداں اوپر اوہ مہراں ورتایاں
کدی نگاہ نہ کیتی اس ول شیخ ذوالنون سوہارے
ٹہل سیر یدا شخصا تینوں کدی خیال نہ آیا
سنکر شیخ بلایا جلدی اس طالب لوں بھائی
حکم کیتا وچ کجھ بازاروں اسدی قیمت عالی
جے منظور اساں نوں ہویا وچیدیاں استائیں
نانوایاں تے چھوچھڑیاں تھیں قیمت وچ پچھائی
استھیں ودھکے قیمت اسدی ہرگز کوئی نہ پاندا
عرض کرے دس درماں حضرت قیمت مندری والی
کہن لگا میں بہت دوکانیں یا حضرت دکھلائی
سبزی وچن والیاں ڈٹھی ایہو قیمت ہوئی
اوہ کیا جانن قیمت اسدی پچھیا تدھ جنہاں نوں
جیکر کوئی جواہری ہوندا قیمت اسدی پاندا
وچ بازار جواہر والے قیمت اوس گھٹائی
گنگر دینیاں اسدی نیائیں باویہ سرخ دیناراں
مالک کولوں پچھ شتابی دے جا کل اساں نوں
ویکھ ذوالنون ہویا بہتوں راضی قدر جواہر والا پایا
لیجا ایہ دینار تمامی اپنے ہدیہ والے
جینوں قدر نہ جانے میرا کجھ افسوس نہ تینوں

اِتنی خبر نہ تیریتائیں کون جواہر رکھیندا
منزل فقر تصوف تیں تھیں کد ہو سکے پوری
دِتا شیخ نکال شتابی جد ازمائش ہوئی
سچی بات نہ ہووے جد تک معلم حال اندردا
قیمت قدر یوسفدا بھائی جے معلوم کریندے
قدر ایمان کفاراں تائیں جیکر معلم تھیندا
قدر قرآن جے معلم ہوندا کون نہ عمل کماندا
قدر حدیث جے معلم ہوندا بدعتیاں نے تائیں
جے توحید ربانی والا مشرک قدر پکیندے
جیکر جنت دنیا اُپر ظاہر جلوہ دیندا
اینویں جیکر عاصی بندے قدر خدا دا پاندے
دلوں بجالوں شاکر ہوندے اپر رضا ربانی
رب تبارک حکم سناوے بیفرماناں تائیں
اساں جو ہراک نعمت بخشی شان عطا فرمایا
اے غافل کجھ تیریتائیں نعمت یاد نہ میری
احسن شکل دتی میں تینوں ساری خلقت نالوں
جیتوں قدر اساڈا پاندوں شرک نہ مول کماندوں
کرکر شرک جنہاندے تے کجھے تدھ ایمان کھڑایا
کیا کجھ تینوں بخشیا انہاں پوجن وچ جنہانوں
جیکر توں دروازے ساڈے دلوں بجالوں اوندے
اے بیقدرو اسیں تساں نوں نال پیار بلاندے
شہوت حرص پیار تسانوں ساڈا پیار نہ کائی
جے رب عالم دنیا اندر پاک جمال دکھاندا
عارف آکھن قدر خدا دا معلم کجھ جنہانوں
واہ سبحان اللہ کیا راوی عجب بیان لیاندا

نااہلاں تھیں مندری والا پھر لیوے مل پچھیندا
توں کیا جانے کیونکر حاصل ہوندا قرب حضوری
قدر عارف دا عارف جانے ہور نہ جانے کوئی
بس بڈیرا جیہڑا کسے دا قدر نہ کوئی کردا
دوہیں جہان اکٹھے ہوندے کدی نہ یوسف دیندے
کون ایمانوں خارج ہو کے کفر پیالے پیندا
ہر کوئی اپنے جھگڑے جھیڑے اُپر قرآن مکاندا
کون حدیثوں منکر ہو کے جاندا او جھڑ راہیں
کیوں ربدا دروازہ چھڈ کے غیراں وچ لوچیندے
سب گھر بار لٹا کے ہر کوئی جنت طلب کریندا
بے فرمانی والے رستے قدم نہ ہک اٹھاندے
دنیا آخر اسدے بدلے سب کر دے قربانی
اے بیقدرو قدر اساڈا تسیں کجھا لوں ناہیں
مَا قَدَرُوا اللّٰہَ قدر اساڈا انساں نہ ہر گز پایا
گندے پانی تھیں میں کیتی کیا پیدائش تیری
بھلگیوں احسان اساڈے دنیا دے جنجالوں
در در اُپر نخصمیاں وانگوں کیوں دھکے وچ کھاندوں
دس کھاں بھلا تمام جگنو چہ کیا کجھ انہاں بنایا
جے اوہ ایڈی طاقتوالے مرن نہ دیہن تسانوں
دوہاں جہاناں اندر ہر گز کدیں نہ اوکھا ہوندوں
تسیں اساڈا کہیا نہ من دے بھج دنیا ول جاندے
آپے قدر اساڈا پاسو جدوں قیامت آئی
جلوہ ذات الٰہی تک کے کون غیراں ول جاندا
غیراں دے در جاون سندی عادت نہیں تنہانوں
شکر شوق الٰہی لاسن نیک نصیب جنہاندا

# حکایت شیخ شبلی رحمتہ اللہ علیہ

یک دن حضرت شبلی صاحب ربدا ولی پیارا
گیا ویکھے یک عورت خاوند پاس اہناندے آئے
یا حضرت ایہ خاوند میرا سوکن مینھے پاندا
شیخ جنید سنایا اسنوں حکم خداوند سائیں
عورت منہ تے پردہ آہا کر دی عرض دوبارہ
جیکر کریں زنانیاں تائیں پردہ فرض نہ ہوندا
جو کجھ حسن جمال خدا نے بخشیا میرے تائیں
نہیں تاں خود انصاف کرینگے ویندے تسیں گواہی
شیخ جنید رسنی جدا یہ گل رقت اثر دکھایا
ہوش پئی تاں شبلی پاسوں پچھیا لوکاں بھائی
شیخ جنید کہیا جو ایسی کیتی گل زنانی
ہیبت ربدی میرے اپر ایسا غلبہ پایا
جیکر اپنے بندیاں کولوں پردہ اسیں اٹھاندے
معلم کر دے میرے ورگا ملیا رب جنہانوں
جے رب عالم دنیا اندر پاک جمال دکھاندا
شیخ جنید کہیا اس نقطے میرا ہوش بھلایا
واہ سبحان اللہ کیا عارف نیک نصیحت پائی
جنہاندے دل کالے سیلے نیت بد جنہاندی
قدر قرآن پچھانن جنہاں دلوچہ شوق ربانان

شیخ جنید دی مجلس اندر آیا مرد سوہارا
شیخ ہوراں نوں عورت روکر عرض سوال سناوے
مدت تھیں میں عورت اسدی ناحق ظلم کماندا
چار زنانیاں وچہ شریعت جائز مرداں تائیں
یا حضرت کجھ اہدوں ساڈا ہرگز عذر نہ چارا
اپنا حسن وکھاندی تینوں تاں میرا مل پوندا
ہائے افسوس تساں نوں حضرت میں مکھلانا ناہیں
میرے ہوندیاں دوجی عورت اسنوں لائق آہی
نعرہ مار بیہوشی پاروں حالت اندر آیا
یا حضرت کس موجب پاروں تساں بیہوشی آئی
جیہڑے وچوں حاصل ہوئی سالوں رمز حقانی
میں جاتا اس عورت والا سخن خدا فرمایا
دیکھ جمال اساڈے تائیں قدر اساڈا پاندے
ہورکیے در جاون بندی کیا پھر لوڑ تنہانوں
جلوہ ذات الٰہی تک کے کون غیراں ول جاندا
تاں میں حالت اندر آیا نعرہ کاروں لیایا
ہر کم اندر یاد الٰہی باطن جنہاں صفائی
سنن قرآن مجید ہمیشہ دلدی میل نہ جاندی
اوہ کیا جانن رگ رگ اندر شرک جنہاں نوں دھاناں

## لطیفہ شریفہ

سنو لطیفہ مل یوسف دا گھٹ ہویا جس پاروں
بھاباں اُپر دوش نہ کوئی ایہو مقدر آہی
ایہ بھی یک اشارہ آہا لکھیا نقرہ کاروں
مالک ابن زغرد ایہ یک تاریا صدق الٰہی

سچے صدق محبت اسنوں پٹ آندا اُسجائی
اسو یلے اوہ کھوٹیاں درماں ہیبن اسدے پلے
کھوٹے درم نہ لئے کسے نے تاں اوہ والس لیایا
جے اسوقت سوداگر پلے دولت عام رکھیندا
ایہہ کھوٹیاں درماں باہجوں اسدے کول نہ پائی
ایہہ ہک سچ محبت پاروں ہویا کرم حضوری
کرن روایت روز قیامت اینویں حالت ہوسی
کسے امید نہ جنت والی قیمت عملاں پاروں
یوسف وانگ بہشت خدا وند حاضر جدوں لیاوے
ویکھن نامے عملاں والے آپو اپنی جائی!
کون اسیں کی عمل اساڈے کیا کجھ ساڈا پایا
جے میں صفت بہشتاں والی تینوں آکھ سنائیں
پنجسو سالاں رستہ دوروں آوے تس خوشبوئی
قسم عجب کستوری خالص گارا وچہ لگایا
لعل جواہر ہیرے موتی کنکر جنت والے
باغ بہار تے نعمت میوے پُر رحمت پُر نوروں
بڑھ اتاہاں ڈال ہیٹھاہاں جنت دُکھ تمامی
طوبے راگ سرود سناوے صفت جو کاریگر دی
حضرت کہیا جنت اندر ایسا دُکھ نہ کوئی
کرن دماغ معطر جداوہ جھولن مستی حالوں
ویکھ بہشت قیاس کریسن مومن ربدے پیارے
وانگ سوداگر عاجز ہوون کھوٹیاں عملاں پاروں
جسنوں سچی حُب اساڈی دنیا اندر آہی
دوست ساڈے عملاں پاروں نہ ہوون درماندے
ہکو عمل محبت پاروں جس نے ہوگ کمایا

جو کجھ دولت دنیا آہی جنساں اُپر لائی
نقدی ساری خرچی بیچے کر سودے گھر چلے
راہوں بُھل کھوہے تے آئے رب سبب بنایا
یوسفؑ تھیں قربان کریندا جو منگدے سو دیندا
قدر زندا ایہہ سودا ہویا مُل نہ دگا کائی
سَستا ملیا دلبر جانی آس کیتی رب پوری
جو کوئی سچ محبت والا وچہ میدان کھلوسی
رب نوں جنت مفتی ملسی خالق دی سرکاروں
ہر کوئی اپنیاں عملاں ولوں ولوچہ فکر دوڑاوے
تک تک کہسن جنت لائق ساڈا عمل نہ کائی
ایہہ کوئی وکھری چیز خدا نے باغ بہشت بنایا
ہک پتر دی صفت نہ مُکے روز قیامت تائیں
ہک اِٹ چاندی ہک اِٹ سونے کل عمارت ہوئی
مٹی بدلے گلیاں اندر کیسر رب وچھایا
وانگ ستاریاں بنگلے چمکن برسے نور دوالے
گیت سناون موج وکھاون ناز لٹکدیاں حوراں
میوے بار جھکایا شاخاں جھک جھک ہون سلامی
ہر اک ڈالی جنت والی ذکر الٰہی کردی
جس را ملدھر نہ سونے کولوں عجب پیدائش ہوئی
کنی سُنے نہ اکھیں ڈٹھے باہر وہم خیالوں
اس نعمت دے لائق ناہیں ساڈے عمل نکمے
فضلوں ہک آوازہ اُدسی صاحب دی سرکاروں
بے امید نہ ہووے اُجدن کہسی پاک الٰہی
عملاں دی کجھ لوڑ نہ سانوں مفت بہشت لٹاندے
اوہا ہک منظور اسانوں جنت داخل آہیا

آنسو چشم اساڈے درووں آیا ہک جنہاں نوں
ہکو شعلہ سوز جگر دا جنت کم بنا وے
باہجھ محبت عمل پہاڑاں جے لیجاوے کوئی
جیں دل درد محبت ناہیں عشق الٰہی پاروں
مالک وانگ محبت اندر جو کوئی دم بھر لیسی
ویہہ درماں تھیں مالک تائیں ملسیا یوسف پیارا

رب فرماوے قیمت جنت اسو چہ آگئی سانوں
جس ہک سانس محبت بھر یا اج اوہ جنت پاوے
رب فرماوے قیمت جنت اجے نہ پوری ہوئی
کیونکر نعمت جنت اسنوں بخش ہووے سرکاروں
تھوڑی قیمت جنت بدلے رب قبول کریسی
جیونکر حضرت عمرؓ خرید یا سسنا نبیؐ سوہارا

# ذکر سرورِ کائنات صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم

کرن روایت ہکدن آہا عید مبارک والا
رستے اندر لڑکے ڈٹھے جمع ہوئے ہک جائی
حضرتؐ ہے اج عید دیہاڑا رحمت برکت بھریا
ذات رحیم کریم نبیؐ دی خلق عظیم کماندے
اے لڑکیو اج ساڈے پلے قیمت نقد نہ کوئی
سُن فرمان انجانیاں لڑکیاں خوشی نہایت پائی
کیا جانن کیا قیمت اسدی کیا ایہ نعمت عالی
لے آئے بازار نبیؐ نوں اوہ سب لڑکے بالے
ہویا تیار وکاون آپر جد کوثر دا ساقی
ڈِٹھا عمرؓ نبیؐ دے گردے لڑکیاں گھیرا پایا
پُچھیا عمرؓ جو یا نبیؐ اللہ کیا ایہ طفل آکھیندے
تاں پھر عمرؓ کہیا یا حضرتؐ میں قربانی جاواں
حضرتؐ کہیا جتنے ہوون اوہا قبول کچیون
ویہہ اخروٹ عمرؓ دے پلے سُن اسوقت پیارے
ویہہ اخروٹ نبیؐ دی قیمت لڑکیاں جبدم پائی
ویہہ درماں تھیں حضرت یوسفؑ راہیاں ہتھ وکاناں
قدر یوسف دا پامن بھائی جاں وچہ مصرے جا سن

مسجد وَلوں پھر کر آیا پاک رسولؐ تعالیٰ
دامن پکڑ نبیؐ سرور دا سبھناں عرض سنائی
لے دیہوا اخروٹ اساڈا کھیڈن تے دل کریا
شفقت نال محبت حضرتؐ لڑکیاں نوں فرماندے
ویچ لہو اخروٹاں بدلے جیکر مرضی ہوئی
ساڈی خاطر وکنے لگا پاک رسولؐ خدائی
کس شے بدلے وکن لگا کل اُمت دا والی
جنس پیاری قیمت ہولی لین نصیباں والے
حضرت عمرؓ نصیباں کارن آ پہونتا سجائی
وَلوَل دامن پھڑن نبیؐ دا لاڈوں غل مچایا
نبیؐ کہیا اخروٹاں بدلے سانوں اج وچیندے
کتنے لوڑ اخروٹ انہاں نوں حکم کرو سے آواں
اصلی غرض اساڈی ایہو لڑکے راضی تھیون
اوہا عمرؓ دتے طفلاں نوں راضی ہوگئے سارے
ہسدا ہسدا گھر وَل آیا پاک رسولؐ خدائی
ویہہ اخروٹیں طفلاں دِتا پاک رسولؐ ربانی
وقت شفاعت کبریا مومن قدر نبیؐ دا پاسن

قدر ایمان پچھانن جسدم دوزخ پیش وسیوے
دنیا وچہ مغروری یاروں غافل قدر نہ جانن
بس میاں جو چیز کسے دا پہلوں قدر نہ پاسی
قدر شناساں بقدراں نوں چھوڑ پذیر اٹھایئں

قدر خدا دا تاں کوئی جانے جس ویلے پکڑیوسے
سر تے آن لوے جس ویلے تاں کجھ قدر پچھانن
غیرت رب دی اسدیاں ایئں ہکدن قدر جتاسی
یوسف دے بیعنامے والا ذکر بیان سُنایئں

## ذکر بیعنامہ حضرت یوسف علیہ السلام

کسن روایت جد یوسفنوں دتا ویچ بھراواں
جاں تک نہ دستور مطابق پوری سند لکھیوے
لکھدیہو سب اپنی ہتھیں جو کجھ قیمت ہوئی
صاحبزادیاں کہیا اسنھیں کجھ نہیں عذر اسانوں
اوّل مصر دے وڑدیاں توڑی رکھنا قید زنجیراں
تریجا روٹی دیہو جواں دی قیدیاں والا کھاناں
پنجواں جیکر مال چراوے ساڈا دوس نہ آیا
ملک سُن امنّا کیتیاں ایہ شرطاں سب بھائی
کیتا شروع مسودہ لکھنا کاغذ کورا آندا
بسم اللہ بسم اللہ اوّل لکھیا اسم الٰہی
اسیں اولاد یعقوبؑ نبی دی یوسفؑ ساڈا بردا
لے لئی اتنی قیمت گن کے ابن زعر دے پاسوں
سنہ تاریخ برابر کیتی شرطاں وچہ لکھایاں
روز فلاناں جگہ فلانی لکھ دتا بیعنامہ
کول کھلو کر ڈٹھی یوسف ساری کار روائی
دیکر کاغذ مالک تائیں بھایاں وتھوں پایاں
ویر کماون اندر بھایاں حد نہ باقی چھوڑی
بابل جائے ویر پیارے سجے سو دشمن تھیون
یوسفؑ روے زار وزاری درد محبت یاروں

مالک کہیا بیعنامے دا کاغذ اسیں لکھاواں
تاں تک ہرگز بیعنامے دی شرط نہ پوری تھیوے
تاں جو پچھوں نال اساڈے جھگڑا کرے نہ کوئی
پُر ہے شرطاں پنج اساڈیاں ہون قبول تسانوں
دُوجا وردی بھور لوالی جیو نکر حال اسیراں
چوتھا جیکر نس بھج جاوے سانوں نہیں بلاناں
ایہ شمعون سنایاں شرطاں نقرہ کاروں لیایا
تاں شمعون بہادر جلدی قلم دوات منگائی
ایہ مضمون مسودے والا راوی ذکر سُنا ندا
شامل نام خلیل اللہ دا رسم جویں تد آہی
اج تاریخوں کیتا اساں مالک ابن زعر دا
ویچیا اپنی خوشی رضاؤں قائم ہوش حواسوں
دعوی دخل نہ رہیا ساڈا اسبھناں مہراں لایاں
شاہد ملک کراماً کاتب ہویاں تمم کلاماں
دلوچہ آکھے اج ہن ہکی لگی پون جدائی
یوسفؑ رون لگا جس ویلے کنڈیں دتیاں بھایاں
پھر بھی یوسفؑ بھایاں طرفوں دلدی واگ نہ موڑی
پھر بھی ساک نہ ٹٹنے والا ہیوے پت سدیون
چھوڑ چلے جد ویر پیارے کونج وچھنی ڈاراں

کر کر سد بھراواں تائیں گمروں رہیا بُلاندا
یوسفؑ آکھے پر تو بھائیو مِل لواں اِک واری
نہ کسئی ویکھے پرت پچھاہاں نہ کوئی اٹک کھلوندا
دلوچہ انہاں وطن ویاں خوشیاں اس پردلیں تیاری
دردمنداں بِن دردمنداندی کوئی نہ گل سنیندا
جیکر دُکھیا سُکھیئے اگے اپنے روگ سناوے
دُکھیئے نوں جے سُکھ اپنے دی گل سنایئے کائی
سُکھیئے کول سُکھی تے دُکھیا دُکھیئے کول کھلووے
اُسلن درد لگا یوسفنوں بہت جدایاں والا
بنیامینؑ تے زینبؑ خالوں تاہنگ جنہاندی بھاری
ترلے لے لے مڑمڑ یوسفؑ پیا آوازاں مارے
کہن روایت نقرہ کاروں درم انہاں جد لیتے
ویہہ درماں وس بھائی آہے دو دو درماں آیاں
نہیں راضی ویچن اندر نہ ہیں درم اُٹھاواں
ایہہ بھی یوسفؑ سب کجھ ڈٹھا سب کجھ دلوچہ پایا
ہور مصیبت یوسفوالی نظر پئی تفسیروں
یوسفنوں جد کیتا بھایاں مالک نظر حوالے
نازک بدن بہشتوں جسنوں نور پیراہن آیا
سوہنیاں وینیاں لاڈ پیاروں جو بابل نے پھڑیاں
چادر گھسک نہ سہندے جیہڑے نازک پیر گلابوں
ہتھیں سنگل پیریں سنگل ڈھائیں ڈھائیں روندا
ایہہ بھی یوسفؑ سر پر جھلی بھایاں دی بھلیائی
بھائی سُنکر ہون اگیرے ترکھا قدم اٹھاون
بے ترسی بیرحمی کرکے ویچ گئے اوہ تینوں
کُل تحاعندکہ ینفق یوسفؑ روکرکے فرماوے

دردمنداندی کوک نہ سُندے پتھر چِت جنہاندا
سُنکر بھائی گل یوسفدی جان کتنا نوچہ ماری
اوہ راضی ایہ غم وچہ پوندا اوہ ہسدے ایہ روندا
ایہ دُکھی اوہ سُکھی سارے کون کرے غمخواری
دُکھیئے نوں جے دُکھیا سدے ڈاڈھی غور کریندا
ڈورے نوں جویں وعظ سنایا کجھ تاثیر نہ پاوے
نابینے نوں جویں قرآنوں آیت کڈھ وکھائی
حال جدائی اوہ کوئی جانے جیں سرورتی ہووے
باپ وچھُنّا ویر وچھنے ملیا دیس نکالا
پیا بلاوے بھایاں تائیں مل لوجا ندیواری
اوہ کدپرتن کیتے جنہاں کھوٹے درم پیارے
آپس دیلوچہ ونڈ بھراواں لوہے جھٹے کیتے
جلدیں بیہوے نوں پکڑایاں روکر اوس دگایاں
ونڈ لیا پھر حصہ اسدا دوجیاں نواں بھراواں
رحمت لکھ بیہووے تائیں جس نے اتنگ بنھایا
قلم سیاہ ہووے تحریروں جیبھ جلے تقریروں
مالک پکڑ شتابی اسنوں گلوچہ سنگل ڈالے
کرڑا اُبھورا ملیا اسنوں جیوں بھایاں فرمایا
اُج انہانوں بیدردانے پا دیتیاں ہتھکڑیاں
اُج انہانوچہ بیڑیاں پیاں پکڑی جان عذابوں
کون دسے وچ یعقوبؑ بنیوں کی اج باہر ہوندا
پھر بھی طرف انہاندی دوڑے کردا بھائی بھائی
مالک کہیا توں کیوں سدیں جدا اوہ پرت نہ آدن
اجے پیار انہاندا رکھیں وڈا تعجب مینوں
جو شے پاس کسے دے ہووے اوہا ورتی جاوے

سخت مزاج اونہاندی آہی کرگئے اوہ بےترسی
اپناکم نبھایا انہاں اپنا اساں نبھا ناں
اپنا کیتا لوڑیا اونہاں اسیں بھی اپنا لوڑاں
ایہ گل کہہ سکے مالک لگے یوسفؑ عرضگذاری
سنکر بات نمانی مالک کہندا یوسفؑ تائیں
تاں پھر یوسفؑ ہولی ہولی ٹریا مگر بھراواں
پچھوں پرت ڈٹھا جد بھایاں تیز ہوئے رفتاروں
ٹھہرو ذرا کھلو کر بھائیو عرض میری سن جاؤ
سنکر بھائی اگے نالوں ہوئے تیز زیادہ
ہکدو قدم ترکھے چاۓ سنگل پیریں اڑیا
دیکھ یہودا صلوٰۃ اللہ بھایاں نوں فرماوے
یوسفؑ مگر اساڈے دوڑے آوے ڈگدا ڈھیندا
رستہ روک یہودے زوری سبھنا ننوں کھلوایا
الوداع فرماوے موہوں بھایاں وداع کریندا
جگ جگ جیون دینا اُپر میرے ویر پیارے
بابل وصل نصیب تسانوں موج کرو من بھانی
ویلا ویکھ لوؤ ہیں تائیں میں تک لواں تساہیں
راضی رہو اساڈے اپر اسیں تساں پر راضی
بھاویں تساں اساڈے تائیں دتیاں لکھ ایذایاں
تسیاں اسانوں بردا کر کے ویچیا باہجھ گناہاں
تسیاں اسانوں قید کرایا حالوں کر بدحالی
دیوے کھلا دعائیں یوسفؑ رورو عاجز تھیوے
ایہو باتاں کردا آہا یوسفؑ نبی ربانا
چھڈ بھایاننوں پرتیا یوسفؑ تابعدار اُمردا
کرن روایت جد یوسف دی حالت ویکھی بھایاں

سانوں جیہی حلیمی بخشی اوہا عدالت کرسی
جو کجھ بھانڑے دیوچہ ہووے اوہ کجھ باہر آناں
کجھ دن اونہاں نال گذارے کویں پریت تروڑاں
جیکر تسیں اجازت بخشو مل آواں ہک واری
مل آبیٹھک سبھنا تائیں اسیں سوڑ ہیندے ناہیں
پیریں بیڑیاں ٹرن نہ ہووے منی کجھ حال سناواں
کرے آواز بلاوے یوسفؑ درد محبت پاروں
میں نہیں آوندا نال تساڈے دلوں یقین جاؤ
دیکھ انہانوں دوڑن لگا یوسفؑ نبی خدادا
دوہرا ہو کر حضرت یوسفؑ دھرتی اوپر جھڑیا
اے بے ترسو کویں تسانوں ربدا ترس نہ آوے
پچھو ذرا کھلو کر استھیں رب دی گل سانوں کہندا
اجہاں تائیں ملکر یوسفؑ آن سلام سنایا
فی امان حوالے ربدے کھلا دعائیں دیندا
شالہ روز قیامت تائیں وسدے رہن دوالے
خبر نہیں کس دلیں اسانوں کھڑسی دانہ پانی
مولا جانے میل اساڈا پھر ہوسی یا ناہیں
بخشیاں اساں تساڈے تائیں جو تقصیراں ڈٹھی
پھر بھی اسیں نہ منداں منگدے حق پیاریاں بھایاں
اسیں تساڈے کارن ہر دم فضل خدادا چاہاں
اسیں نجات تساڈی کارن ربدے پیش سوالی
کل پرِوار یعقوبؑ نبیدا صحی سلامت جیوے
آن بلایا مالک مگروں جیندے ہتھ وکاناں
وچھڑن لگا رورو سب نوں گیا سلاماں کردا
درد مصیبت پاروں سیلیاں ہنجوں باہر آیاں

بہت افسوس لگا سمجھنا سنوں آکھن مُرا گسایا ناحق اپنا ویر پیارا بندیوان کرایا

بے با بلدا خوف نہ ہوندا ہرگز جان نہ دیندے جس کس بیچلے مرد وا یوسف ہن بھی موڑ کھڑیندے

بہت آزردہ ہوئے سارے چھم چھم نیر چلاون وقت وہا ناہتھ نہ آوے رو رو کے پچھتاون

توبہ توبہ پکارن موہوں صبر قرار گوایا اسیں بھلے سب اوگنہاں نے بخش گناہ خدایا

جو کوئی بندہ عاجز ہوکے توبہ دلوں کریندا بھاویں کتنا ہووے عیبی رب اسنوں بخشیندا

## حکایت بشر حافی رحمۃ اللہ تعالے و ذکر فضیلت توبہ

سُنو حقیقت توبہ والی جیونکر ذکر کتابی حافی بشر علیہ الرحمۃ رہندا سدا شرابی

پی پی مدھ شراب پیالے کتنی عمر گذاری باراں مست شرابوں رہندے رہن ہمیشہ جاری

ہکدن راہ وچہ جاندیاں اسنوں کاغذ نظری آیا اسم الٰہی لکھیا اس تے کر تعظیم اٹھایا

چم کر اکھیاں اُپر دھریا جھاڑ غبار تمامی رو رو آکھے رب میرے دا ہے ایہ اسم گرامی

مشک معطر لا کر اسنوں کپڑا پاک منگایا ادبوں خوب لپیٹیا جلدی گھر دی طرف لیایا

اوپر بلند مکان پاکیزہ رکھیوس آن پیارے ہو گیا عمل پسندی ایہو خالق دی سرکارے

بصری حسن بھی اوس زمانے زندہ ہیسن بھائی نال الہام اُنہاں نوں دتیائیں رب ایہ بات جتائی

کیتا حکم خداوند باری بصری حسن دینائیں اے بصری توں جا کے بشر حافی نوں ایہ خوشخبر سنائیں

نام میرے دی عزت کر کے تدھ بلند ٹکایا اسیں بلند کریساں تینوں بخشاں عالی پایا

کاغذ اسم اساڈے والا دھوڑوں تدھ بچایا اساں غبار گناہاں تیرا دفتر پاک بنایا

تدھ اساڈی عزت کیتی اسیں بھی تیری کرساں دفتر وچہ جیہا نوائے نام تیرا لکھ دھرساں

بشر حافی نوں ایہ خوشخبری بصری حسن سنائی سُنکر اوسے ویلے اس نے چھوڑی ہر بُرائی

ترک شراب کیتا اسدن تھیں چھوڑے سب میخانے مال اسباب لٹایا سارا اندر راہ ربانے

توبہ توبہ کرے تے رووے وچہ درگاہ ربانی آکھے ہے ہیں عمراں ساری کیتی بے فرمانی

حیف میرے کرتوتاں اُپر فٹ میری بدکاری چنگا عمل نہ کیتا کوئی عیبیں عمر گذاری

میں قربان خداوند پاروں جسدیاں ایہ احساناں سکے نوں کر سونا دیوے خالق پاک توانا

کپڑے پاڑ لویراں کیتے سر وچہ خاک رلائی کیتا ویس فقیراں والا گل وچہ کفنی پائی

پیروں ننگا پھرے ہمیشہ جُتی مول نہ پاندا تاہیں جگ وچہ دھریا لوکاں حافی نام انہاندا

نہیں تاں پہلے ماپیو اسدا ناںواں بشر ٹکایا ۔ جاں پھر پیروں ننگا ہویا حافی بشر سدایا
حافی لفظ ایہی وچ عربی تینوں آکھ سنائیں ۔ اہل عرب سب بولن حافی پیروں ننگیاں تائیں
کرن روایت بشر حافی تھیں کسے سوال الایا ۔ یا حضرت بن پیراں اندر جوڑا کدے نہ پایا
لگے کہن کلام اللہ وچ حکم خدا فرمایا ۔ اساں زمین تساڈے کارن بستر خاص وچھایا
پُس میں ربّے بستر اُپر جتی کویں ٹکاواں ۔ اس پاروں نہ جوڑا پاواں ادب کنوں شرماواں
جتنی مدت توبہ پچھے اس مقبول لنگھائی ۔ پیروں ننگا پھرنے والی عادت توڑ نبھائی
سچی توبہ پاروں اس پر ایسی بخشش ہوئی ۔ جانوراں تھیں گلیاں اندر وٹھ نہ کردا کوئی
مُتک پیر بشر حافی دا گندگی کنوں بھرلوے ۔ جسنوں عزت مولا بخشے ہرشے خادم تھیوے
ہکدن شخص کسینوں راہ وچہ گندگی نظری آئی ۔ کیتوس دلوں خیال جو شاید حافی رحلت پائی
کیتا جد دریافت اس نے معلم ہویا حال ۔ اوسے ساعت پیتا آہا حافی اجل پیالہ
توبہ پچھے بشر حافی نے چالی حج گذارے ۔ چالی واری نال کفاراں کیتا جنگ پیارے
بعد وفاتوں ڈٹھا کسے خوابے اندر بھائی ۔ سبز گھوڑے پر چڑھیا ہویا اُڈدا وچہ ہوائی
بھی حضرت معروف جو کرخی شامل نال سواری ۔ طرف فلکدی اُڈدے جاون ایڈا فضل خدائی
واہ سبحان اللہ جو دلتھیں سچی توبہ کردا ۔ فضل الاہوں سے برساندا اُبڑا بیڑا تردا
ایسا شان دتا رب اسنوں سچی توبہ پاروں ۔ درجہ خاص ولایت والا بخش ہویا سرکاروں
جو کوئی توبہ کرے گناہوں پاک بنئے فرماوے ۔ جیوں کوئی عیب نہ کیتا اس نے ایسا پاک سو ہوجاوے
ہر بیماری کارن اک اک رب دوا بنائی ۔ عیباندی بیماری کارن کامل ایہو دوائی
توبہ ہے تریاق گناہاں تخم پٹے عیباندا ۔ جیونکر دیوا بالیاں سوبال دور اندھیرا جاندا
ہو نشر منجے توبہ پاروں کافر بھی بخشیون ۔ پت رسولاں تائب ہو کر کیوں مقبول نہ تھیون
بس پذیر تہن توبہ والا ہویا ذکر بہتیرا ۔ لڈر بیان روانہ ہووے کرواناں دا ڈیرا

## کوچ کردن سوداگران بسوئے مصر و فرو افتادن آں ذات بر مزار مادر مہربان

کرن روایت جد یوسفؑ تھیں ہوگئے دیر روانہ ۔ طرف مصر دی اوسیلے کوچ کیتا کرواناں

مالک حضرت یوسفتائیں ڈاچی آپر چڑھایا
نام ملیح غلام اک آہا ابن زعز دا بھائی
رکھنی خوب حفاظت اسدی ہوگیا تدھ حوالے
لگ گیا پہرا یوسفؑ آپر پیگئے لمبڑے راہیں
ہکول وسن ویر پیارے جاندے گھٹ جدایاں
کیا اوہ نازک وقت غمانداں یوسفؑ اُپر آیا
جنہاں درختاں کولوں لنگھے یوسفدی اسواری
جنگل باش حیوان تمامی روکر سون سلامی
صبروں چپ چپاتا یوسفؑ چارا پیش نہ جاوے
کرن روایت جس رستے سی حضرت یوسفؑ جاندا
قبر مبارک ماں اپنی دی ڈٹھی جدوں نبیؑ نے
ڈیکاں نکل گیاں یوسفدیاں درد نہ جریا جاندا
پیر بدھے ہتھ جکڑے دولویں ٹرن نہ دین زنجیراں
آکھ درود سلام دعائیں فاتحہ خیر الایا
اے مائی سرچا قبر تھیں دیکھ حوالہ میرا
لے مائی اک جھاتی پا کر جے ویکھیں دکھ ساڈا
اے مائی اج تیر یتائیں جے ہوندی زندگانی
اے مائی جو میرے آپر کیتے ظلم بھراواں
نال بہانے بابل کولوں مینوں انہاں لیاندا
مار طماچے رستے اندر لال کیتے رخسارے
اوس کھوہوں پھر میر یتائیں کڈھیاآن ستھویں
آگئے پھیر بھرا اوہ سگویں کھوہ وچہ سٹن لگے
بے انصافی ویکھ انہاندی کنب گیا سب ڈیرا
ترس نہ آیا وچھڑیاں نوں دلسوں دور وگایا
ہتھیں سنگل پیریں سنگل بھورا بدن دوالے
وُجا بگل تیاری والا ڈیرا پٹ چوایا
یوسفدی نگہبانی کارن اسدی ڈیوٹی لائی
تُسن دی اس عادت مندی کہہ گئے ویچنوالے
نال زنجیراں کڑیا ہویا رو رو مارے آہیں
ہکول ڈیرا پٹ ستھویاں کیتیاں لمیاں دھایاں
باہجھ گناہوں قیدی ہویا بنھ تقدیر چلایا
ویکھ مصیبت ہر ہر چیزاں رو رو کردیاں زاری
کس تقصیروں پھڑیا جاندا یوسفؑ دلبر شامی
مولا باہجھ نہ محرم کوئی کسینوں حال سناوے
اوسے رستے اُوپر آہا قبرستان انہاندا
آتش درد پرانے والی جاگ کھلی وچہ سینے
جھڑ پیا حضرت ڈاچی اُتوں روندا تے غش کھاندا
ڈگدا ڈھہندا کول قبر دے پہتا حال اسیراں
درد مصیبت جو کجھ بیتا رو رو حال سنایا
کیہڑیاں دکھاں نوں اج پھڑیا عاجز بچڑا تیرا
روز قیامت تائیں جاوے عیش آرام تساڈا
قیدی کرکے کیوں اج مینوں لے جاندے کروانی
دشمن نال نہ کردا کوئی کی میں حال سناواں
دھکیاں نال مریندے آئے پینڈا لواں کوہاندرا
اوڑک کھوہ وچہ سٹ گئے مینوں کپڑے کل آہارے
کیا کہاں اسے جو کجھ نال اساڈے ہویاں
بردہ اپنا کرکے مینوں ویچ گئے پھر سارے
کھوٹے درم اٹھاراں اُتی مل لیونے میرا
الٹی پھیر شکایت کرکے بندیوان کرایا
خبر نہیں ہن کتھے مینوں کھڑن خریدن والے

لئے سفر ٹرے پردیسی دیسوں واگاں چایاں
جگ جگ جیون دیسا نوالے اساں نصیب جدایاں

خبر نہیں ہن قسمت سانوں کس پاسے لے چلی
مولا جانے رکھنوں میری پیگئی تند اولی

لے مائی ہن اللہ بیلی آیا وقت جدائی
اوہنیں مکانیں مڑ آوندی مینوں آس نہ کائی

گور سرہانے بیٹھا یوسف رو رو کردا زاری
قبر کنوں آوازہ آیا قدرت خالقباری

اے یوسف فرزند پیارے جا ہن رب حوالے
صبروں شکروں ہوسن تینوں فضل خداوند والے

امر مقدر مڑے نہ ہرگز جھل سریتے آیاں
ملسن بدلے صبر کمایاں جو تکلیفاں پایاں

کعب ابن احبار بتاوے ایہو آوازہ آیا
صبر کریں رب تیر بنائیں دیسی اجر سوایا

## وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُکَ اِلَّا بِاللّٰہِ ط

یوسف جدوں شتر تھیں جھڑیا ایسی قدرت ہوئی
کرواناں نوں اس گل سندا پتہ نہ لگا کوئی

دور گئے تاں پہرلوالے اُپر دھیان اُٹھایا
ڈاچی اُپر اسدے تائیں یوسف نظر نہ آیا

کر آواز ملیح مالک نوں شور کوکارا کردا
اُٹھ کھلا رولس گیونے اوہ کنعانی بردا

مالک اُٹھ کھلار شتابی حکم دتا کارواناں
دوڑو بھجو ڈھونڈ لیاؤ میرا مال خزانہ

پھیرن نظر چواہیں طرفیں بھال کرن سب جائیں
قبر سرہانے روندا یوسف بیٹھا اجے اتھائیں

جدوں ملیح قبر ول آیا ڈٹھوس یوسف روندا
روندیاں پھیر رواون لگا اُلٹا کاوڑ ہوندا

کہیوس نیرے ویچن والیاں بیشک سچ الایا
پہلے دن ہی لشکر اپنا تدھ وساہ ونجایا

معلم ہوگئی خوبی تیری عمل تیر بدی راہیں
ایہو جیہا لسا کل آہیں ویچ گئے اوہ تاہیں

حضرت یوسف رو کر اگوں کہیا اسنوں بھائی
مولا جانے نسن کارن میری نیت نہ کائی

قبر مائی دی ڈٹھی راہ وچہ دردوں جگر اُپھڑیا
بیہوشی وچہ روندا روندا میں اسجائی جھڑیا

ملن لگا قبر وتیائیں ہوگئی میں تھیں دیری
نہیں تاں نسن بھجن کارن کیا سی طاقت میری

سنکر نرم جواب یوسفدا ترس نہ اسنوں آیا
مار طماچہ یوسف تائیں دھرتی اُپر وگایا

غش کھا جھڑیا نبی اللہ دا ہوش نہ رہی ٹکانے
بے پرواہی ویکھ ربیدی چوداں طبق ڈولانے

واہ سبحان اللہ رب جدتک آپ نہ کرم کماوے
لکھ مصیبت سر تے آوے کون انکار لیاوے

بولن دی کجھ واہ نہ اوتھے اوہ مرضی دا سائیں
دکھاں اُپر دکھ زیادہ پہنچن دکھیاں تائیں

امروں جگہ تھکے اوہ مڑ مڑ زخم ہووے جس جائی
تھاواں ڈگی نوں ہرکوئی ڈھائے سچ کہاوت آئی

تن تن درد سمانے اگے روندا نبی الٰہی
اُپروں ہور طمانچے وسن ربدی بے پرواہی

اگلے وخت نہ نکلے اجے پے گیا ہور کشالا
اوہ رخسار شگوفہ جنت نانہ حجابیں پلیا
کرن روایت نقرہ کاروں جس طماچہ لایا
پگیا صبر یتیم یوسف دا پکڑیا قہر خدائی
سچ آکھن مسکیناں اُپر ظلم نہ ہرگز کریئے
جس مسکین رنجانیاں کوئی پاک نبیؐ فرمایا
راوی کرے بیان روایت خبر حدیثوں دیندا
رب فرماوے عاجز بندے بہت پیارے سانوں
بس میاں جو مسکیناں تے ناحق ظلم کماوے
سنو حقیقت حضرت یوسفؑ جاں کجھ سرت سنبھالی
یارب حال میرا تدھ روشن جیوں میں اک اکیلا
توں جانے خود حالت میری میرا ہور نہ کوئی
حرمت ابراہیمؑ پیغمبر کر توں کرم کریما
بھی حرمت یعقوبؑ نبی دی جو ہے مرسل تیرا
میں بید وسا تے بے دلیسا ناحق پیا مریندا
تیرے باہجھ نہ چارا کوئی کتول کوک سناواں
توں ارحم توں اکرم یارب رحم تیرے نے بھارے
اینویں حضرت یوسفؑ آہاں کر دا اجے دعائیں
ماریا پر جبریلؑ فرشتے دھرتی پٹ وگائی
دھندوکار غبار تمامی رات پئی جگ سارے
شور پیا کرواناں اندر کھلے آواز کرینے
اُڈ گیاں سب رخت متاعیں مال اسباب تنہاندے
توڑ مہاراں وحشی نسن لوریاں دھرتی پیاں
کاڑو کاڑ وسن سر پتھر بھنڈ چڑھی اسمانوں
سخت گرڑا جد اپروں ڈھتے سر دا ناس کریندا

کون دسے وچ بابل تائیں ویکھ پتر دا حالا
صدقے جاواں یوسفؑ اُس پر کوئیں طماچہ جھلیا
غیرت ربدی اوسے ویلے اُسدا ہتھ سکایا
موڈھیاں تیکن بانہہ اسد لویچہ طاقت رہی نہ کائی
دُکھیا نتوں نہ دُکھ پہنچایئے غیرت ربدلیں کھوریئے
اتنا بُرا اسانوں لگ دا کعبہ جویں گرایا
مسکیناندی کوک خداوند جھب منظور کریندا
اسنتھیں بعد پیارے جیہڑے کرن پیار تنہا نتوں
غیرت رنجھیں دور نہ اسنتھیں بیشک بدلہ پاوے
سر سجد لیوچہ سٹ کر رُتا پیش خداوند والی
پہنچ میری فریاد شتابی ہُن پہنچن دا ویلا
فضلوں بخش خدایا مینوں جو بھُل میں تھیں ہوئی
حرمت جد اسحاقؑ میر یدی کر تیں رحم رحیما
معلم تینوں اس گل اندر دوس نہیں کجھ میرا
جیتوں راضی اس گل اندر تاں کجھ عذر نہ تھیندا
جیکر توں بھی کریں نہ بخشش پھر کیہڑے در جاواں
بخش پناہ انہاں ندے ظلموں دیہ مینوں چھٹکا لیے
بدل سخت ڈرا ونا لا بھیج دتا رب سائیں
قہر الٰہی نازل ہویا سخت اندھیری آئی
جڑہاں سمیت درختاں تائیں جھکھڑ ہاپٹ پٹ مارے
دسنوں رہ گئے ہکدوجینوں ٹکراں پھرن مریندے
اٹھ کدائیں آپ کدائیں پھرن گھبائے کھاندے
کیا مالک کیا نوکر سب نوں رتریاں بھُل گیاں
کڑک سناوے رعد فرشتہ جھلو مرے کاروانوں
بجلی کڑک ڈراوے جھکھڑ تلی نہ لگن دیندا

یوسفؑ امن امان عذابوں کجھ ایذا نہ پایا
بھیج دتے سن رب فرشتے یوسفدے رکھوالے
ہور سوال ایتھے اک سالوں نظر کتابوں آیا
ہک طماچہ مارن بدلے پکڑے کل ستھو لئی
آکھ جواب روایت جیونکر لامی نقرہ کاروں
یوسفؑ نال محبت اسدی ہردم رحم کماندا
جاں پھر یوسفؑ وکن لگا اسدی مرضی ناہی
ہویا لحاظ یہودا والا قادر جل جلالوں
عارف آکھن ایہو نکتہ قلب صفائی والا
وحدت شمع جگا کر جس نے دلنوں روشن کیتا
شرک فساد نفاقاں جسدا دلدا خانہ ملیا
اگلیاں امتاں اندر آکھن ہکسکوئی عیب کماندا
امت نبی محمدؐ کارن خاص رعایت ہوئی
ہور روایت ہک ہک پاروں بہت بندے بخشیون
شرم یہودیوں سب بھایاں توں جیونکر رب بچایا

حکم ربے تھیں پہلوں اسنوں بدکاں گود آٹھایا
تاں دتے رب اسدے اُتے تنبو قدرت والے
جویں معین الدین مفسر وچ تفسیر لیایا
یوسفدیاں بھراواں تائیں کیونکر پکڑ نہ ہوئی
سبھناں اُپر معافی ہوئی ہک یہودا پاروں
جسدم یوسفؑ کھوہ وچہ آہا رہیا یہودا جاندا
ہر منزل وچہ یوسفؑ کارن اس رعایت چاہی
کل اولاد یعقوب نبیدی بچی رہی وبالوں
کل اعضاء خلاصی پاون جسدا قلب اُجالا
لوں لوں وچ چانن ہویا بخشش پیالہ پیتا
وانگ ملیح غلام سوداگر سبھناں نوں لے گلیا
عاد ثموداں وانگن سب دا تختہ رب آٹھاندا
جو کرسی سو بدلہ بھرسی ہور نہ مجرم کوئی
نیکاں پچھے او گنہارے جنت داخل تھیون
روز قیامت ایتھویں ہوسی جیوں سعدیؒ فرمایا

[1] عالم سے مراد وہ عالم ہے جو احکام الٰہی میں پورا ہو اپنی تمام عمر میں تا مرگ ایک صغیرہ گناہ بھی اسکے ذمہ نہ ہوا گر عمداً ایک دفعہ کسی مومن کی شکایت وغیرہ کرے تو کبھی شفیع نہیں ہوگا۔ یعنی ہر صفت موصوف ہو ورنہ عالم تو ہزارہا ہیں اور ہوتے رہیں گے *

شنیدم کہ در روز امید و بیم
بداں را بہ نیکاں ببخشد کریم

سُنیاں میں جو روز قیامت ہر کوئی بدلہ پاوے
جد دوزخ وچہ داخل ہوسن مومن اوگنہارے
طرف بہشتاں جاندا دِسے عالم[1] ہک ربانی
یا حضرت میں اکدن تیری خدمت کیتی آہی
عالم کہے سوال نہ ہوندا ہیبت خوف الٰہوں
بخشش دِتا میں دوست تیرا خدمت تیری پاروں
عالم آکھے کیونکر کڈھاں اٹکل سب سکھاوے
تاں اوہ عالم شملہ اپنا دوزخ دے وچہ ڈالے

نیکاں پاروں بریاں اُتے رب بخشش فرماوے
تے جنت طرف چلائے جاسن نیک خدا دے پیارے
دوزخ تھیں ہک مومن اسنوں کرسی عرض زبانی
کرو سوال اساڈے کارن پیش جناب الٰہی
دیکھ آزردہ عالم تائیں حکم ہووے درگاہوں
کڈھ لہو اس عاجز تائیں امر ہووے سرکاروں
پگڑی دا لڑ ہیٹھ وگاہو پھڑ کر باہر آوے
وہ سو مومن چمبڑن اسنوں سبھناں پکڑ نکالے

کارن اکس وگایا شملہ کیتے باہر آئے
ٹر چلسی جد جنت دیول عالم اوہ ربا ناں
میں بھی ہکدن نال محبت زیارت کیتی تیری
شکر عالم خوف الٰہوں وہشت ہیبت کھاوے
اولنویں پھیر وگاوے شملہ دہ سو پکڑ کڑھیسی
ٹر چلے تاں ہور پکارے بگروں تیرلجی واری
ہکدا رہیا ہمیش تسانوں دینی الفت یاروں
جد اوہ عرض کرے تاں عالم چپ آزردہ تھیوے
مول نہ ہو آزردہ پیارے حکم کرے رب سائیں
دہ سے مومن پھر بخشیوں رحمت فضل غفاروں
مَنْ اَحَبَّ قَوْمًا فَھُوَ مِنْھُمْ نبیؐ بتاوے
جسنوں حب رسول اللہ دی دنیا اندر آہی
بس پُذ سیرا شوق رسولاں وچہ بہشت پوچا تدا
جد اوہ حال ڈٹھا کاروانا دتی غضب وکھالی
نفسو نفسی پیگئی سب نوں ہوش حواس بھلایا
کرن ملامت ہکدوجے نوں روؤے قافلہ سارا
پیا وبال اساڈے اُپر جسدی شامت یاروں
ڈھاہیں مار رُنا اوہ ظالم جس نے ظلم کمایا
ایہ گل سُن سوداگر مالک غصے نال الاندا
تدھ اکلیاں عیب کمایا پکڑے کل ستھوئی
جا جلدی لگ قدمیں اسدی کر کجھ منت زاری
تاں اوہ عاجز روندا روندا کول یوسف دے آیا
بخشش معافی بخش معافی حاضر ہے منہ میرا
جد اس قدم ہنئے دے پکڑے عجز نیاز وکھایا
جد کوئی عاصی عاجز ہو کے نبیاں دے در آوے
سب نوں اساں بہشتی کیتا حکم خدا فرماوے
کر آواز بلاوے بگروں ہور غریب نمانا ناں
نام خدا دے پکڑ واج دن کرو سفارش میری
رب فرماوے تیر پیاروں ایہ بھی بخشیا جاوے
فضل کرم تھیں اللہ سائیں سبھنا نوں بخشیسی
میں بھی شوق تساڈی خاطر رکھیا عمراں ساری
ایہ میل نصیب نہ ہویا خالق دی سرکاروں
اگے بہت چھوڑائے کیونکر پھیر سوال کجیوے
کڈھ شتابی دوزخ وچوں لیجاوہ دوست تائیں
کئی ہزاراں عاصی چھٹن اس ہک عالم یاروں
جو کوئی حب کسیدی رکھے نال اسیدے جاوے
نال نبیدے جنت جاسی وچہ حدیث گواہی
خبر لیو چل کاروانا ندی کی کجھ حال تنہا ندا
ہو گئی قطع تمامیاں تائیں آس حیاتی والی
جیوں کھر تھل قیامت والا اوپر تنہاندے آیا
دسو یارو جبلے کولوں ظلم ہویا کوئی بھارا
تائب ہو کر بخشش منگو خالق دی سرکاروں
میں ناکارے یوسف تائیں اک طماچہ لایا
اے کم بختا تدھ اساتھے ایہ طوفان لیاندا
آپ ہلاک ہویوں تے سانوں نال ہلاک کیتوئی
منگ معافی راضی ہووے فضل کرے رب باری
میں بھلا ہو راضی یوسف قدماں نوں ہتھ لایا
مار طماچے میر تائیں جے چاہے دل تیرا
واہ سبحان اللہ یوسف نوں رحم ولیوچہ آیا
شرم لحاظ رسولاں یاروں بیشک بخشش پاوے

ذات رحیم رسولاں نبیاں ہر تے رحم کریندے
مُنہ اپنا جد حضرت اگے دھریا اوس وچارے
جاہ بھائی میں تیرے کولوں بدلہ لواں نہ کوئی
نفسؔ پچھے تکلیف پوچاون عیب اساں نوں بھارا
دلوں نجانوں راضی ہو کر نبی دُعا فرمائی
دوویں ہتھ اٹھا کر حضرت رو رو کردا زاری
جیکر ہور گھڑی ہک اینویں تدھ ایہ قہر وسایا
ہوئی دعا قبول یوسفدی فضل کیتا رب سائیں
تاں کجھ جند پئی کرواناں امن آسائش پائی
سختی نرمی ویکھ یوسفدا اعلم قدر ہویونے
تاں یوسفدا جاتا سبھناں ادبوں شان گرامی
وانگ مریداں حاضر ہوئے چھوٹے وڈے سارے
کل زنجیر جو ہتھیں پیریں بیڑیاں تے ہتھکڑیاں
جنہاں ہتھاں نوں چہ ابن زعرنے سخت سنگل مروائے
پیراں وچہ بالپوش طلائی سر تے زری عمامہ
تنک گیا سی بازو جسدا حاضر خدمت آیا
کیتی نبیؑ دعا اس کارن پھر ہویا ہتھ تازہ
ویکھ کرامت مالک تاجر دونی فرحت پائی
وانگ رئیساں یوسفؑ تائیں پیش سوار بنایا
چیزاں وست سمہال تمامی جلدی اُٹھ قطارے
اوبعس پیش نبی یوسفدے پیش نہ چلدا کوئی
مالک جس خریدیا یوسف اتنا ادب کریندا
واہ سبحان اللہ رب مالک جاں کتھ تے آوے

جو کوئی تابع ہو کر آوے اسنوں نہیں دھکیندے
بہت حلیمی نرمی کر کے آکھیا یوسفؑ پیارے
کیتا اساں معاف تمامی جو گستاخی ہوئی
رب بخشیسی تینوں مینوں جو ہے بخشنہارا
یا رب غضب تیرے پیٹے ہتھوں خلقت عاجز آئی
میری خاطر مار نہ یا رب اتنی خلق بیچاری
مرجاسن کرواں بیچارے بخش پناہ خدایا
ابر انہیر طوفان گٹے دا ہو گیا چھائیں مائیں
جوہر تیر نہ دکھائے باجھوں مول نہ مُندا کائی
گودڑیاں وچہ چھپیا ہویا اُچا لعل لدھونے
مالک سُنے تمامی ڈیرا ہویا آن سلامی
زینت ناک پوشاک لوائی کمبل گلوں اتارے
دِتا مالک حکم غلاماں لاہ شتابی کھڑیاں
اُنہاں ہتھاں نوں چہ یوسفتائیں مالک کنگن پائے
تازی ہیڑ لیا ندا حاضر پاکر زین لگاماں
کرو دعائیں عاجز کارن مالک نے فرمایا
رب تبارک بخشی اسنوں قوت بے اندازہ
خدمت اندر حاضر رہندا ہر ویلے ہر جائی
سب تھیں اگے چلن والا رب سردار بنایا
ہو آسودہ نال خوشی دے ٹرپئے اوتھوں سارے
وانگ غلاماں پچھے پچھے چلن کل ستھوئی
تابعداراں وانگوں پچھے آوے دھوڑ چھپیندا
قیدوں کڈھ اسیراں تائیں جا سردار بناوے

قدرت ویکھ ربے دی یوسفؑ دم دم شکر گذارے
بابل یاد پوے جس ویلے صبروں حمد پکارے

# حالات حضرت یوسف علیہ السلام در راہ

کرن روایت رُستے اندر شہر وڈا اِک آیا
جا کر واں تھے اسجائی محمل بھار اُتارے
ویکھن شکل عجائب نوری جھڑ جھڑ لوُن اتھائیں
دس چناں کس کاریگر نے تیری شکل بنائی
آدم زاد کوئی تدھ ورگا دیکھن وچ نہ آیا
سرجنہار خداوند میرا یوسفؑ کہیا انہانوں
اوسے دی سب استا کاری جس اسمان کھلہائے
اوہ سچا معبود و مقدس اوسے لوں ہے پا کی
سب تھیں اعلیٰ وڈا مصور واحد پاک یگانہ
میرے ورگے نقش کرندی قدرت خاص اوسیوں
صورت گر اپنے دی یوسف کر تعریف سُنائی
بُت پرستی چھوڑی سبھناں ٹھاکر بھن گوائے
لگے کرن عبادت ربدی منیاں خالق باری
اوتھوں پھیر ٹرے کروانی کر کے کوچ اگاہاں
اکدوجے تھیں حسن یوسفدی خبر انہاں جد پائی
خال خیال جمال یوسفدے دیکھ خیال دوڑاون
ایہ معبود اساڈا برحق خالق مالک سائیں
سبھناں آکھیا آہو بیشک ہے ایہ رب سچا واں
جوڑ صلاح مصور تائیں یوسفؑ پاس بٹھایا
جلدی جلدی اسدے کولوں صورت نقل کرائی
یوسفنوں رب جاتا انہاں صورت رہے پوجیندے
واہ سبحان اللہ نہ ہوئے قسمت نیک جنہاندی
بکناں ویکھ جمال یوسفدا اگلے کفر وبجائے

بُت پرست رہن سب اوتھے رب رسول بھلایا
حسن جمال یوسفدا تک کے عقل کئیاں نلدے مارے
اوڑک لوکاں پچھناں کیتا حضرت یوسفتائیں
تیریاں نقشاں موزوناں تے کس نے قلم وگائی
کون بناون والا تیرا تینوں جس اوپایا
قدرت تھیں جس پیدا کیتا مینوں اتے تساںنوں
قدرت تھیں جس روشن کیتے سورج چن ستارے
اُسدی پوجا کرن ہمیشہ نوری ناری خاکی
اُسدا ہور شریک نہ کوئی اندر دوہاں جہاناں
سجدہ اتے عبادت جس بن ناہیں ہور کسیتوں
سب کفاراں اوسیویلے ترت ہدایت پائی
کلمہ آکھ خلیل نبیؑ دا دلوں یقین لیائے
ذکر مبارک الا اللہ دا گھر گھر ہویا جاری
شہر اگوں بلسان آیو نے پنڈ وڈا اگراہاں
بھج بھج آون ویکھن کارن ہو گئی جمع لوکائی
آدم رُوپ ڈٹھا کر مولا آیا ذات ویکھاون
مولا باہجھوں ہور کسے دی صورت ایسی ناہیں
پوجا اسدی کرنے کارن ہک تصویر بناواں
بکھ تصویر اساڈے گھر دچہ آپ خداوند آیا
دہ سے سالاں رہے پوجیندے اس صورتنوں بھائی
سال ہزار برابر اسنوں سجدہ رہے کریندے
باہجہ نصیب زیارت نبیاں کجھ نہیں اثر پوچاندی
بکناں کر کر سجدے اُلٹے ہور شرک گل پائے

ہکناں رہبر جان یوسفنوں جنت لئے "نکالنے"
صحبت نبیاں ولیاں دی تھیں دو چیزاں ہتھ آون
لیسے کارن بنی محمدؐ تاکیداں فرمایاں
ایسی صفت نہ کرنی میری پاک نبیؐ فرمایا
حدوں ودھ کے بن مریمؑ دا ادب کیتا عیسایاں
صفت رسولاں ادب رسولاں اتنا بیشک کریئے
ادب رسولاں شان مطابق جیونکر شان اُنہاندا
ہوش کریں اس منزل اندر بچیں غیر خیالوں
بس میاں جو نبیاں ولیاں کرے نہ تابعداری
سنو حقیقت جد سوداگر چھوڑ چلے اوہ جائیں
اس جاگہ دے لوک تمامی ڈبے وچ گمراہی
گھر گھر وچ ہوئی مشہوری ہر کوئی ویکھن آیا
سنو جوالوں آکھ سناواں میں اک بات تسانوں
صورت میری ویکھ تسانے عقل قیاس گوایا
کرو قیاس خدالوں پوجو چھوڑو شرک بلایاں
سنکر حکم نبی دا سبھناں کلمہ ترت الا یا
واہ سبحان اللہ اس کم وچ کیا کیا حکمت آہی
جیکر یوسفؑ بابل کولوں جدا نہ کیتا جاندا
اوتھوں ٹر کے شہر قدس وچ آئے پھیر ستھوئی
اجے نہ یوسفؑ پہنچیا اوتھے نہ کوئی سنگی آیا
سُفنے اندر اسدیتا ئیں ہوگیا حکم جنابی
نال تواضع کرنی اسدی خدمت خاطر ساری
اٹھ کر جلدی اوسے ویلے شہروں باہر آیا
ویکھ امیر اُنہاندے کولوں معلم کیتا حالہ
کہن لگے کروان تمامی کیوں توں پچھیں مردا

ہکناں اسنوں رب بنا کے دوزخ دیول وہانے
عاقل تابعداری پکڑن احمق شرک کماون
جیوں مشکوٰۃ وغیرہ اندر بہت حدیثاں آیاں
جویں نصاریاں عیسیٰؑ تائیں ربدا پتر بنایا
بخشش کولوں رہے دوراڈے کر کے شرک کمایاں
بخشے وچ خدا وند راضی باہر قدم نہ دھریئے
ادب رسولاں جانے جو کوئی تابعدار تنہاندا
متکہ قرب ڈھونڈ دھیندا اُلٹا جاوین اگلے حالوں
لکھ اد بانرے کرے اکٹھے پاوے انت خواری
بابل شہر آیو لے اگوں اترے وچ ادتھائیں
بت پوجاون کفر کماون سخت بیدینی آہی
جاں سب شہر اکٹھا ہویا تاں یوسفؑ فرمایا
کرو دھیان خدا ول جس نے پیدا کیتا سانوں
جس ایہ صورت بخشی مینوں اسدا فکر نہ آیا
چنگ چنگیریاں میرے نالوں شکلاں جس بنایاں
پکڑیا دین خلیل اللہ وا دل دا کفر ونجایا
جھٹ ہدایت وطنوں کڈھیا یوسفؑ پاک الٰہی
بابل دیاں کفاراں تائیں کون اسلام سکھاندا
واہ سبحان اللہ کیا اوتھے قدرت ظاہر ہوئی
شہر قدس دے حاکم تائیں پہلوں رب جتایا
شاہ تیرا اج آون ہارا جا کر مل شتابی
سنکر حکم امیر قدس دی کھل گئی نیند پیاری
فجر ہوئی تاں یوسفؑ والا ڈیرا رب لیایا
کہو جوالوں کون تسانوں صاحب ڈیر لیایا لا
بنے سردار اساڈے اندر مالک تپت زغردا

سُن ایہ بات امیر قدس نے دلوچہ سوچ گزاری
اگے کدے نہ اسدے کارن خواب بشارت ہوئی
ایہو دلیلاں کردا آہا شہر قدس دا والی
سوہنی صورت سوہنی سیرت سوہنی بنتر ساری
شکل نورانی تے لاثانی وانگ بدر پیشانی
کرے قیاس امیر دلیوچہ استھیں چل کچھیوے
تاں پھر حضرت یوسفؑ لگے عرض امیر گذاری
حضرت یوسفؑ نے فرمایا میں اوہ حاکم بھائی
سنکر شاہ تعجب باروں ہویا ویکھ سوالی
یوسفؑ کہیا جسنے تینوں میرا حال جتایا
ہویا یقین امیر قدس نوں حکم بجا لیایا
حکم کرو کوئی میرے تائیں خدمت کجھ فرماؤ
جھوٹھے بت نہ پوجن لائق سب تھیں آپ نکارے
کرو عبادت رب سچیدی پوجا لائق سوئی
سنکر شاہ کہیا میں بیشک حکم منّاں ایہ تیرا
لیچلو تشریف مبارک نال میرے بتخانے
جیکر بتاں تیرے اگے ادبوں سیس نوایا
حضرتؑ کہیا چل بتخانے نال تیرے میں جاواں
راوی کہندا بتخانے وچہ قدم نبیؑ جد دھریا
شاہ حیران تعجب ہویا رتبہ ویکھ نبیؑ دا
دلوں بجالوں منیاں اکو واحد رب سچاواں
ابر ہدایت گھیریا سب نوں بخت کھلے ہر ہر دے
شہر قدس سب مومن ہویا کافر رہیا نہ کوئی
استھیں پچھے یوسفؑ اگے شاہ نے عرض گذاری
سنکر عرض پیغمبر ربدے دعوت تس قبولی

مالک ابن زغراس براہوں لنگھیا کتنی واری
ہن کیوں امر تواضع ہویا ہور ہوئے مت کوئی
اچن چیتی مہتر یوسفؑ دتی آن دکھالی
سوہنی چڑتل ویکھ یوسفدی لگیوس بہت پیاری
مثل غلاماں اسدے اگے جاپن سب کروانی
وانگ امیراں حلیہ اسدا معلم حال کچھیوے
کون تسیں کی نام تساڈا کہو حقیقت ساری
جسدی خبر خداوند تینوں سُفنے وچہ جتائی
کس نے وسی تیر بتائیں حالت سُفنے والی
اس نے خواب تیریدا مینوں معلم حال کرایا
پکڑ رکاباں آکھن لگا جیوٗ آیا جیوٗ آیا
یوسفؑ کہیا ربنوں پوجو بتاں مگر نہ جاؤ
پوجا کرن انہاندی جیہڑے دوزخ جلدے ونجارے
ایہو حکم اساڈا اکو ہور نہ خدمت کوئی
ایپر کرو معاف بے ادبی عرض سُنو ہک میرا
جتھے رہندے بت اساڈے چلو اُت مکانے
ئینے رعیت حکم قبولاں جویں تساں فرمایا
رب اپنے دی قدرت تینوں ظاہر اج دکھاواں
ربنوں کر بتاں یوسفؑ اگے ادبوں سجدہ کریا
ٹکڑے کیتے بت تمامی سُٹیا شرک عقیدہ
وحدت کلمہ بول سنایا کل وزیر امراواں
وسیا بدل رحمت والا دھوتے داغ کفر دے
دین متین خلیل اللہ دی گھر گھر رونق ہوئی
کرو قبول ضیافت میری یا محبوب غفاری
رد سوال نہ کیتا اُسدا جو بہ طریق رسولی

لے چلیا جد گھر اپنے ول شاہ یوسفؑ تائیں
گیا ویکھے ہک لشکر بھارا عجب سوار ہزاراں
ویکھ حیران ہویا شاہ فوجاں ادلوں عرض سنائی
گل ڈیرے دی خدمت مینوں مشکل نظری آوے
اتنی خلقت نال تساڈے یا محبوب ربانا ں
حضرتؑ کہیا اسد بتائیں فکر نہ کرتوں رائی
ذکر عبادت اللہ والا سدا غذا انہاندی
صرف حفاظت میری کارن بھیجے اللہ سائیں
سُن ایہ بات امیر قدس نے دلوں تسلی پائی
جلد تیار کرایا کھانا جو کجھ اسّتھیں سریا
پڑھ بسم اللہ اوّل لقمہ حضرت نے منہ پایا
سب نوں کھانا دِتا اسّتھیں یوسفؑ نبی خدائی
حاضر مجلس ڈیرا سارا رج گیا ہک رکابوں
واہ سبحان اللہ یوسفدے کیا رب شان وکھالے

عجب نظارا نظری آیا قدرت خالق سائیں
لگریوسفدے آون سارے کر کے صفاں قطاراں
یا حضرت اس فوج تیری نے میری ہوش بھلائی
نہیں امید جو گھر میرے وچہ اتنی فوج سماوے
نہیں میسر ہوندا ایتھیں اس لشکر دا کھاناں
ایہ سب نوری ملک انہاں نوں طلب طعام نہ کائی
ایہ سب فوج فرشتیاں والی نہ پیندی نہ کھاندی
تیرے میرے باہجہ کسینوں ہرگز دسدے ناہیں
سن کرواناں حضرتؑ تائیں لیگیا اپنی جائی
پہلوں ہک رکاب لیاندا حضرت اگے دھریا
پھیر تمام ستھویاں تائیں اپنے پاس بولایا
رج گئے کروان تمامی قدرت رب وکھائی
اجے رکاب نہ خالی ہویا برکت فضل جنابوں
استھیں معجزے وَدھ پیزبرا نبی محمدؐ والے

## معجزہ حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہٖ وسلم

حضرت جابرؓ جو انصاری اصحابی سرورؐ دا
لیکر نال نبیؐ صاحب نوں گھر اپنے ول آیا
پاک نبیؐ جد کھاون بیٹھے ہانڈی پاس منگائی
پھر اس ہانڈی وچوں حضرتؐ کل اصحاب کھوائے
چار ہزار تے تن سو بندے کھادا استھیں کھانا
گنج رسولیؐ کیونکر گھٹے مدد جنہوں سرکاروں
اینویں جس پہ روز قیامت سرور ہتھ ٹکاون
معجز پاک رسولاں دا انت شمار نہ کوئی
راوی کہندا جد یوسفدی برکت رب دکھالی

ہکدن پاک رسول اللہ دی اوہ ضیافت کردا
دھن اوہ کوٹھا جس وچہ حضرتؐ قدم مبارک پایا
دو انگشتاں لا کر استھیں چکھیا نبیؐ خدائی
رج گئے سب کھاونوالے راوی خبر سنائے
اجے طعام نہ گھٹیا اسدا دھن رسولؐ ربانا
تھوڑی چیز ودھاوے اللہ برکت نبیاں پاروں
تابعدار محمدؐ والے عمل ترقی پاون
آکھ حقیقت یوسفوالی جویں روایت ہوئی
کہن لگا کرواناں تائیں شہر قدس دا والی

سُنو سنجو لیو حضرت یوسفؑ ربدا خاص پیارا ۔ تسیں تمامی بڑے اسدے ایہہ سردار تمہارا
سنکر بابت امیر قدرس دی لول اُٹھے کروانی ۔ مالک پاس وکانا ہویا ایہہ بردا کنعانی
اسیں نہ اسدے نوکر نہ ایہہ ہے ساڈا سرکردا ۔ اصل تُچھوتا ابن زعر دا آپ ایہی ہے بردا
کہیا امیر جے حضرت یوسفؑ ہے مالک دا باندا ۔ تامالک کوئی کرامت اپنی کیوں ناہیں دکھلاندا
جانتک مالک بڑے نالوں وڈھ نشان وکھاوے ۔ تاں تک مالک بردا اسدا صاحب کہیا نہ جاوے
سُنکر چُپ ہوئے کروانی مالک بول نہ سکدا ۔ غوطیاں وچہ ہویا متحیر شرموں تاں نہ تکدا
ہو گئے بند جوابوں سارے تا پھر شاہ فرمایا ۔ لے کروانوں قدر یوسفدا تساں نہ ہرگز پایا
اصلی حالت یوسفوالی شاہ نوں معلم ہوئی ۔ قدر یوسفدا مالک تائیں باطن خبر نہ کوئی
جیونکر شاہ نظارا پایا جیکر مالک پاندا ۔ ہو قربانی یوسفؑ اگے باجھوں مُل وکاندا
ایپر امر مقدر باجھوں ملے نہ نعمت عالی ۔ باجہ نصیباں آب حیاتوں گیا سکندر خالی

## ارادہ جنگ کردن شاہ با مالک

کرن روایت جد مالک نوں کوئی جواب نہ آیا ۔ لد لئے اسباب تمامی ڈیرا کوچ کرایا
پئیگئی خبر امیر قدرس نوں لد چلے کروانی ۔ سدا امیر وزیر تمامی کیتا حکم زبانی
پہن لوو ہتھیار تمامی جلدی کرو چڑھائی ۔ جاکر سب کروانا تائیں پکڑ لیاؤ بھائی
بہت چنگا جے نال صلح دے یوسفؑ دیون اسانوں ۔ نہیں تاں مارو بنھ لیا ہو کر ہو قید تنہانوں
سنکر حکم کیتو نے دھاوا جنگی فوجاں چڑھیاں ۔ باراں ہزار اسوار بہادر تیغاں ہتھیں پھڑیاں
لگ پئے کروانا سارے شاہ نے لشکر ڈھویا ۔ جاں اوہ لشکر نیڑے آیا عجب تماشہ ہویا
باطن حسن یوسفؑ تھیں ربّے کھولیا گھنڈ نورانی ۔ دیکھدیاں یکبار زمیں نے جھڑ پئی فوج شہانی
مست الستی ہوئے جتنے یوسفدے چمکاروں ۔ ترے دن ڈگے رہے زمیں تے سخت بیہوشی ماروں
امن امان جدوں کروانی گھر جا پُجے بھائی ۔ تدوں خمار انہاندا لتھا ہوش ٹکانے آئی
واہ سبحان اللہ رب جیدا آپ ہووے رکھوالا ۔ لکھ فوجاں وچہ اسدے تائیں کوئی نہ پکڑن والا
جسدا ربّ ایمان سلامت رکھنا ہووے بھائی ۔ ایسے طور خداوند اسنوں ٹالے ہر ہر بلائی
لکھ زناہ شراب تماشے ہوندے رہن دوالے ۔ میٹ اکھیں لنگھ جاون اوتھوں نیک نصیباں والے
رب فرماوے بندے میرے خالص صدق جنہاندا ۔ جد بیہودہ باتاں کولوں ہووے گذر تنہاندا

وانگ بزرگاں لنگھن اوتھوں نیویں نظر رکھیندے
مجرے ناچ اکھاڑے بھاویں سو سو رنگ وکھاون
ایہہ بُرے نصیب جنہاں دے قسمت ہوئی اَوّلی

راگ تماشے غیر شرع دل نہیں دھیان کریندے
کنڈ ولاون جب لنگھ جاون جھاتی نہ ہرگز پاون
سارا شہر ولاکے جاون کنجراں والی گلی

# مناجات مصنف بہ درگاہِ قاضی الحاجات

یا رب بخش ہدایت فضلوں ہر مومن دے تائیں
مینوں بھی سن جلیاں خویشاں یار آشناواں بھایاں
فوج عیباں دی چار چوفیروں آکر گھیرا پایا
آپ حفاظت کریں اساڈی توہیں حافظ ہر دا
جیکر تیرا فضل خدایا کرے نہ مدد یاری
آپے تدھ ایمان اسانوں بخشیا یارب سائیں
فضل تیرا درکار الٰہی ہر منزل ہر جائی

گل گناہاں عیباں کولوں کرکے کرم بچائیں
بخش پناہ گناہاں کولوں دور کریں بُریایاں
یوسف تے کروانان وانگوں دئیں پناہ خدایا
دوہاں جہاناں اندر سانوں تکیہ تیرے در دا
کجھ نہیں بن دا ساڈے کولوں بیٹھے ہمت ہاری
آپے کریں حفاظت اسدی آپے توڑ چڑھائیں
باہجوں فضل تیرے دے یارب ہور نہ حاجت کائی

ہور کسے دی اوٹ نہ مینوں اندر دوہاں جہاناں
دو جگ وچہ پت تیرے بندے دا آپ کریں خصماناں

کرن روایت شہر قدس تھیں تے جدوں کروانی
اس جاگہ دے لوک تمامی سُندر شکل کمالاں
کرے دلیلاں دل اپنے وچہ یوسفؑ نبی ربانا
جیونکر شہر قدس دا لشکر ہویا مست تمامی
یوسف حسن جمال اپنے دا دلوچہ کیتا ماناں
غیرت ربدی پاروں اسدن ایسی قدرت ہوئی
سب اپنے حُسن جمالوں مست پیالہ پیتا
بے پرواہ دسن سب بندے سُن کنوں متوالے
حُسن جمال عُرس دا جیونکر راوی ذکر لیاندا
کیا اوہ لوک جمال اپنے دا شان گمان وکھاون
جو آوے سو ہکدوجے تھیں ہووے دون سوایا

عرس شہر اک اگوں آیا حُسن اندر لاثانی
پریاں وانگ وسیون سارے صاحب حسن جمالاں
ایہہ بھی شہر اساڈے حُسنوں ہوجاسی دیوانہ
اینویں ایہہ بھی ہوش بھلاسن ویکھ جمال گرامی
شوخ قیاس نبیؑ دا ہرگز رب غیور نہ بھاناں
جد حضرت وچ اُترے اوتھے ویکھن گیا نہ کوئی
یوسفؑ دیول رغبت کرکے کسے خیال نہ کیتا
سندر شکلاں پھرن ہزاراں بانکیاں نیناں والے
ساتھیں ہکہک وصف انہاں دا ذکر نہ کیتا جاندا
پرت نہ ویکھن یوسفؑ دول کولوں لنگھ لنگھ جاون
کسے نہ پچھیا یوسفؑ کولوں کون کتھوں توں آیا

قدرت نال آوازہ غیبوں ہویا یوسفؑ تائیں
تیرلوانگ ہزاراں سوہنے جگ وچہ اساں بنائے
ساڈے باہجوں دنیا اندر ایسا ہور نہ کوئی
خودی تکبر تے وڈیائی لائق ذات رب لوں
سُنکر جھڑک حضوروں یوسفؑ ایسا لرزہ کھایا
کرے دعائیں سجدے اندر زور رو سر چلاوے
خودی خیال کیتا میں یارب خطا کمائی بھاری
حکم ہویا سرچا پیارے گھتاں فضل دیاں آیاں
اُٹھ نبی شکرانہ پڑھیا کیتی نظر دوالے
اوہا لوک جو یوسفؑ کولوں بے رغبت لنگھ جاندے
اوہا لوک جو یوسفؑ دیول نظر خیال نہ کردے
واہ سبحان اللہ کیا رب نے اپنا شان وکھایا
جسنوں ولیوے مالک دیلوے ہور نہ وارث کوئی
ذرہ دلیل گذاری فخروں یوسف نبی الٰہی
جسویلے پھر دوست ربدا توبہ دے در آیا
عجز نیاز تے رووں ڈگن عزت شان ودھائے

اے یوسفؑ تدھ جاتا آہا مثل میری کوئی ناہیں
خلقت گو نال گون اساڈی انت نہ پایا جائے
بے مانند سدا ولا والی جسنوں طاقت ہوئی
کرے کلام زیادہ اس بن ناہیں قدر کسینوں
کنبدا کنبدا گھوڑے اتوں ڈگ زمیں پر آیا
صدقہ ذات اپنی دا مینوں ایہ بھل بخشی جاوے
بخش کریما بخش کریا میں توبہ لکھ واری
بھل معاف کیتی میں تیری رحمت جھڑیاں لایاں
دوڑے آون لوک ہزاراں طلب زیارت والے
اوہا بھج بھج پیغمبر دی آن زیارت پاندے
اوہا آن سلامی ہوئے قدماں تے سر دھردے
اپنے آپوں عزت والا کسے نہ رتبہ پایا
عزت ذلت ربدی طرفوں خبر قرآنوں ہوئی
اوسے وقت وکھائی رب نے اپنی بے پرواہی
عجز پسند خداوند کیتا شوکت شان ودھایا
فخر تکبر تے وڈیائی رب نوں مول نہ بھاوے

## حکایت حضرت موسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام

حضرت موسیٰؑ نے بھی ہکدن ولوں چہ کیتا ماناں
اوسیلے موسیٰ تائیں حکم ہویا سرکاروں
ملک میرلوچہ تیرلوانگوں دوست بھلے بھلیرے
سنکر حکم چوفیروں جیدم تکیا نبی حقانی
ویکھ تعجب ہویا موسیٰؑ کر توبہ پچھتاناں
بس میاں جد نبیاں تائیں شوخی روا نہ آئی
سب محتاج اوسیدے دردے ادنیٰ اعلیٰ تائیں

کسے نہ پایا میرے وانگوں قرب حضور ربانا ں
ایسا مان نہ کریئے موسیٰؑ ڈریئے خوف جباروں
کر کھاں نظر دوالے اپنے مان ترٹن تیرے
اپنی شکل کھلونیاں ڈٹھیوس کیتی صفاں نورانی
رب معافی بخشی اسنوں فیر نہ کیتا ماناں
اس دربار الٰہی اندر کسدی ہور سمائی
ہرلوں عزت دینے والا آپ خداوند سائیں

| | |
|---|---|
| نبیؑ ولی سب تھر تھر کنبن حیرت کنوں بچارے | کیا مجال کسے دینا ئیں اک ذرہ دم مارے |

## غزل

| | |
|---|---|
| چاہے کسی کو شاہ کرے یا گدا کرے | طاقت نہیں کسی کو کہ چون و چرا کرے |
| چاہے تو ایک کن سے دو عالم بنا کرے | چاہے تو ایک لحظہ میں سب کچھ فنا کرے |
| چاہے وہ مبتلائے برنج و بلا کرے | چاہے وہ اپنے فضل سے فوراً شفا کرے |
| چاہے وہ ہمکو اخذ کرے یا رہا کرے | راضی ہیں ہم اسی پہ جو اُسکی رضا کرے |
| ہے بے نیاز ذات خدا وند کبریا | جو کچھ کرے وہ خوب کرے اور بجا کرے |
| چارہ نہیں کسی کو نہ جرأت کلام کی | جائے سکوت و خوف ہے چاہے وہ کیا کرے |
| کاموں میں اس کے دخل کسی غیر کو نہیں | جو کچھ کرے وہ مالک ارض و سما کرے |
| ہر وقت یہ دعا ہے پذیر غریب کی | رسوا نہ مجھکو روز قیامت خدا کرے |

## رسیدن کاروانیان بر ساحل دریائے نیل و غسل کردن حضرت یوسف علیہ السلام

| | |
|---|---|
| آکھ حقیقت جلد پتیرا حضرت یوسفؑ والی | جیونکر وچہ تفسیر مبارک کہیا مفسر عالی |
| جد یوسفؑ ول شہر عزیز دی خلقت مجرا مل آئی | ویکھ ہجوم پیغمبر رب دا ہندا حمد خدائی |
| آخر کوچ کینوے اوتھوں لد چلے کروانی | رستے اندر ویکھی مالک قدرت ہور ربانی |
| جسویلے سوداگر مالک یوسفؑ دے ول تکدا | نوری لاٹاں نکلن اتھیں جلوہ جھل نہ سکدا |
| کہن سلام فرشتے نوری حضرت یوسفؑ تائیں | اپنی کنیں سُندا مالک ہر منزل ہر جائیں |
| نالے ہک نورانی تنبو سر دے اُپر دسیندا | جیونکر سرور عالم تائیں بدل سایہ تھیندا |
| ہر حالت وچہ یوسفؑ اُپر رہندا اسدا سایہ | شان حبیباں ہر اکناں لوں وکھرا رب بنایا |
| اوڑک قطع ہوئی سب منزل بہنڈے رب مکائے | کرکے سفر دوراڈیاں واٹاں کول مصر دے آئے |
| حب وطن دی چھک لیاندے پہنچے نیل کنارے | آدریا دے کنڈھے اُپر مال اسباب اتارے |
| مالک حضرت یوسفؑ تائیں کہندا نال پیاراں | آیوسفؑ ہن لاہیئے تیریاں رستے دیاں غباراں |
| غسل کرائیے تیر تائیں نویں پوشاک لوائیے | آتش تیز حسندی ہووے گھر گھر چنگاں لائیے |
| سنکر حکم جدوں دریا ول آیا نبی گرامی | گل وروا دا پانی اگوں ہویا آٹھ سلامی |
| جد حضرتؑ نے نہاون کارن پیر ندی وچہ پایا | اچھلیا دریا خوشی تھیں موجاں دلوچہ آیا |

ایسا زور کیتا دریا نے قدرت نال ربانی
ہکسو ویہہ جو نہراں آسدیاں بھر کر دگیاں بھائی
ہور روایت نقرہ کاروں آئی نظر پیارے
نوری قبہ جنت وچوں جبرائیل لیایا
تاں جو بدن مبارک اسدا ہور نہ ویکھے کوئی
نہاوے حضرت پردے اندر چمکے بدن نورانی
قدم چمن سب چیزاں آپی بھج بھج آون چلیاں
بیہڑی مچھلی نبیدے پنڈا آن ملکاوے
ہن تک نسل اونہاندی ساری فخر کرے دریائیں
کرکے غسل جدوں دریا تھیں نکلیا نبی خدادا
جتول جاوے حضرت یوسفؑ پانی اتول جاوے
ایہو طریق محبتاں والا جو عاشق کہلاون
ویکھ تماشہ حضرت یوسفؑ اسدن پانی والا
اے دریا کر صبر توکل نہ کر ہچھا میرا !
ملساں اسیں کسیدن تینوں جے چاہیا رب سائیں
کرن روایت حضرت یوسفؑ جسدن رحلت پائی
ہوئی قبر اوسے دریا وچہ حضرت یوسفوالی
ابن عباسؓ کہیا جد حضرتؑ نہا کر ڈیرے آیا
عجب پوشاک نکالی مالک یوسفنوں پہنائی
کر اسوار نبی نوں اوتھوں ڈیرہ ترت اٹھاندے
ہک فرسنگ لجے اوہ ہین باہر مصروں بھائی
گھر گھر وچہ آوازہ ہویا سنیاں سب لوکایاں
ہک مہمان خدا دا بھیجیا اج مصر وچہ آوے
ہر ویہڑے ہر کوچے اندر اجہی ہوئی منادی
سن ایہ نیک بلند آوازہ خلق تعجب ہوئی

چار چوفیر تمام مصر دے ہو گیا پانی پانی
رہ پیچ گئے کل کھیت مصر دے رنگ لگا ہر جائی
جد یوسفؑ نے نہاون کارن کپڑے کل اتارے
تاں کھلا اوہ یوسفؑ اپر پردہ رب بنایا
بدن حبیباں ویکھن کارن کسنوں طاقت ہوئی
گل دریا منور ہویا جھلک چھڑے پیشانی
مچھیاں شکر گذارن رب دا دھو دھو پین تلیاں
فخر کرے وچہ قوم اپنی دے وہب روایت لیاوے
باقی رہسی فخر انہاں نوں وچہ روز قیامت تائیں
لگے مگر روانہ ہویا پانی اس دریا دا
مارے موج محبت والی مول قرار نہ پاوے
محبوباں دے قدم نہ چھوڑن عشقے لج نہ لاون
حکم کیتا دریا دے تائیں پاک حبیب تعالیٰ
صبر کریں تاں پورا ہوسی ہکدن مطلب تیرا
ٹھہر گیا پھر پانی عاجز کر کے صبر اٹھائیں
بعد وفاتوں اس دریا دی لبنے آس پوچائی
پورا کیتا وعدہ رب نے شان نبی دا عالی
ڈیکھیا مالک حسن نبی دا چمکے ووّن سوایا
اطلس ستے زربفت تمامی خوبی حد نہ کائی
لنگھ دریاؤں پار ہوئے رب کول مصر دے آندے
پہلوں شہر مصر دے اندر ہاتف خبر سنائی
اے لوکو اج اپر تساڈے رحمت جھڑیاں لایاں
جو کوئی ویکھے آسدیتائیں خوشبوں عطر لنگھاوے
مرد زناں سب لڑکیاں بالاں سنی مبارکبادی
ڈھونڈ رہے پر کہنے والا مول نہ لدہا کوئی

اوڑک لبھدا لبھدا ہر کوئی شہروں باہر آیا
جو ہک نظر کرے یوسفؑ ول ویکھدیاں رج جاوے
دُھم پئی وچہ شہر مصر دے گھر گھر خبراں ہویاں
جو کوئی حضرت یوسفؑ سندی آن زیارت پاندا
مصری لوک سُنن جد صفتاں مول یقین نہ لیاون
ہکنی آکھن اسیں نہ منّدے ایہ گل مول کداہیں
جے سو حُسن جمال کسے دا ناز نیاز دکھاوے
کئی درجے اوہ مصروں سوہنا آکھن ویکھن والے
حُسن جمال جو شہر مصر وچ جے سب جمع کچھیوے
کیا مصری کیا حُسن مصر دا ہر شے اسدی باندی
پاس عزیز گیاں ایہ خبراں جو سلطان مصر دا
حُسن سُن صفتاں عاشق ہویا شوق دلیوچہ دہانا
کہن لگا ونج مالک تائیں دیہہ فرمان ہمارا
کریئے اسیں زیارت اسدی ویکھاں حسن یگانہ
سُن کر حکم وزیر شتابی آیا چاہیں چاہیں
ڈُگ پیا سر مودھہ زمیں تے کھا کر تیغ حسن دی
صورت مست نبیڈی اسنوں ایسا نشہ چڑھایا
حضرت کہیا میرے اگے سجدہ کریں نہ بھائی
جو رب میرا اوہ رب تیرا ہر دا سرجنہارا
جو کوئی خوبی میرے اندر نظری آئی تینوں
اوسیدی تعریف کچھیوے اوسینوں سلر وڈیائی
جاں یوسفؑ تعریف سنائی اپنے کاریگر دی
ایہ بول نہ سکدا موہوں دلوچہ کرے وچاراں
اوڑک کہیوس مالک تائیں حکم عزیز مصر دا
مالک کہیا سر اکھیں تے بیشک حکم شہاندا
کروانان سنگ ویکھیا یوسفؑ شرف زیارت پایا
ووجیواری نظر کرندی طاقت مول نہ پلّے
چِتّوں روپ زیادہ بروا آندا ہک سٹھویاں
بیخود ہو کے گھر اپنے تک صفتاں کرداجاندا
بہتے لوک آزمائش کارن بھج بھج ویکھن جاون
مصر برابر عالم اندر حُسن کسے دا ناہیں
شہر مصر دیاں محبوباں نوں کدیں پسند نہ آوے
جے محبوب مصر دے ویکھن ہو جاون متوالے
پھر بھی اسدے حُسن برابر وزن نہ پورا تھیوے
اوہ کوئی وکھری چیز خدا نے اج مصر وچہ آندی
مالک ابن زعر نے آندا ایسا سوہنا بردا
اپنے پاس بُلایا اس نے اک وزیر سیانا
ایسے راہوں لیکر آوے اوہ محبوب پیارا
کیا کجھ خوبی اسدے اندر جس تے جگ دیوانہ
جاں یوسفؑ نوں ویکھیا اس نے غش پیگیا اتھائیں
اپنی پئی برائی وسری ہوش نہ رہگئی تن دی
بےخود ہو کے یوسفؑ اگے سر سجدے وچہ پایا
سجدہ کرنے کارن سانوں کافی ذات خدائی
اس بن سجدہ ہور کسینوں روا نہ ہرگز یارا
ایہ سب حسن جمال منور اس نے بخشیا مینوں
میری تیری کل عالم دی جس نے شکل بنائی
کر گئی اثر کلیجے اندر ایہ گل پیغمبر دی
محبوباں دی دہشت کولوں چپ کر جانہ ہزارا
شاہ یوسفؑ دے ویکھن کارن طلب تساں نوں کردا
کیا مجال اساڈے کولوں عذر نہ کیتا جاندا

ایہہ اجے نہ آون لائق حال اساڈا کوئی
اول گھر جا کراں اُتارا کپڑے منہ سر دھوواں
آیا پرت وزیر شتابی شاہ نوں حال سناندا
جیکر سوہنے گل خلقت دے چن چن جمع کچیون
ایسی شکل دتی رب اسنوں دنیا وچہ لاثانی
سُن سُن صفت عزیز مصر نوں ہوئی کشش ودھیری
سچ فرمایا جامی صاحب رضی اللہ تعالےٰ
ہکنی کرد پدار سجندا پاون عشق براتاں
جیہوں عزیز مصر دیتائیں صفت وزیر سنائی
زینت کارن ستر ہزاراں نال سوار لیایا
جد یوسفؑ دی خدمت اندر اوہ سب لشکر آئے
وانگ دیوانیاں تر تر تکن دہشت ہیبت مارے
چہرہ تکھوں کجھ مستی اُتری ہوش عزیز سنبھالی
اے مالک دس سچ شتابی فرق نہ رکھیں کوئی
وچہ زمیں ایہہ پیدا ہویا یا آسمانوں آیا
مالک کہیا خدمت اندر جھوٹھ نہ بولیا جاندا
سُنکر شاہ تعجب ہویا یوسفؑ کنوں پچھیندا
حضرت کہیا اس گل اندر مالک سچ فرماندا
ایہہ صاحب میں بردا اسدا تابعدار نمانا
پیا عزیز قیاساں اندر آیا وچہ حیرانی
چن سورج تھیں رسماں ہاسدیاں دسن دوہن سوالیں
ویکھن والیاں ترس نہ آیا پکڑ غلام بنایا
کوئی علامت بردیانوالی اسوچہ نہیں وسیندی
کر کر سوچ عزیز مصر دے کہیا مالک تائیں
خاص جگہ اک بیٹھک دھری خوب سجا ولوا لی

کر کر منہٹے دھوڑاں اندر شکل تغیر ہوئی
بادشاہاں دے لائق ہو کر حاضر خدمت ہوواں
آکھن لگا حُسن یوسفدا ذکر نہ کیتا جاندا
یوسفدے اک جلوے کولوں سب شرمندے تھیون
چن آسمانی ملک نورانی ویکھ ہوون قربانی
کہندا جد تک آپ نہ ویکھاں نہیں تسلی میری
صفتاں سنیاں بہت اُٹھیندا عشق پیار ولوالا
ہکنی سُنکر عاشق ہوندے محبوباندیاں باتاں
سُنکر صفتاں عاشق ہویا شوق زیارت پائی
شہروں باہر پاک نبیدی کرن زیارت آیا
سُنے عزیز تمام سواراں ہوش حواس کھلائے
بولن جوگا رہیا نہ کوئی صُمٌّ بُکمٌ سارے
کہن لگا سوداگر تائیں شہر مصر دا والی
ایہہ سوغات بہشتی تینوں کتھوں حاصل ہوئی
نوں ایہہ معدن گنج حُسندا کتھوں لُٹ لیایا
شام زمیں تھیں میں ایہہ بردہ مُل خرید لیاندا
دس یوسفؑ ایہہ مالک تاجر کیونکر پیا بولیندا
بیشک اس نے میں نیائیں قیمت بھر کے آندا
دور ولایت شام زمیں وچہ میں ہاس ہنہہ دکانا
بردا ہوگے کیونکر وکی ایہہ صورت لاثانی
ہائے ایہہ بردا کیونکر ہویا کیونکر وچیا سایاں
ایہہ بے قیمت لعل انہاندے کیونکر قابو آیا
ایہہ کوئی بے پرواہی ربدی مینوں معلم تھیندی
چلو مکان اساڈے اندر ڈیرہ کرواتھائیں
بخشی حضرت یوسفؑ کاں شہر مصر دے والی

کتنے ہور غلام سپاہی اردل وچہ کھلوائے    یوسف دی اوہ خدمتگاراں تابعدار بنائے
پہلے روز عزیز مصر دی نبی ضیافت کھائی    ساری عمراں کھاونوالی بنے کھان وکھائی
ویکھ عزیز جمال اُسیدن یوسفؑ اپر وکایا    کیا جانے جو ایہو میرا تخت سنبھالن والا

## داخل شدن حضرت یوسف علیہ الصلواۃ والسلام در شہر مصر و برکت شدن در مصر بباعث تشریف آوری آنذات

کرن روایت جسدم حضرت آن مصر وچہ وڑیا    سارے شہر مصر دے بھانے چن خورشید اچڑھیا
آہا روز جمعہ دا اُسدن ساعت برکت والی    نالے روز عاشورے والا جسدا رتبہ عالی
ترجی برکت حضرت یوسفؑ شہر مصر وچہ آیا    سب گلیانوچہ چانن ہویا ربنے بھاگ لگایا
کرن روایت اُسدن آہی دھندوڈی آسمانی    بدلاندیوچہ چھپیا ہویا شمس فلک نورانی
جیوں جیوں حضرت شہر مصر دے نیڑے نیڑے آوے    تیوں تیوں دھند غبار فلکدا زائل ہوندا جاوے
گھر گھر دلیوچہ چانن ہویا شمع نورانی بلیاں    آن سوہایاں حضرت یوسفؑ شہر مصر دیاں گلیاں
جس گلیوں تشریف لیایا یوسفؑ نبی گرامی    دھن اوہ گلی نصیبانوالی آکھے مصر تمامی
پائی جنہاں زیارت راہ وچہ خوشیوں دون سوائے    جنہاں نہ ڈٹھا رو کر آکھن سانوں کون وکھلائے
خبر نہیں ہن مالکا سنوں باہر کدوں کڈھیسی    ویکھن دیسی سانوں بیتایئں یا نہ ویکھن دیسی
شہر مصر وچہ یوسفؑ پاروں اتنی برکت ہوئی    ہر کوئی رجکے کھاون لگا بھکھا رہیا نہ کوئی
آہا کال اگے وچہ مصرے خلقت تنگ وچاری    پھر سوکال ہویا ہر شئے دا فضل کیتا رب باری
روگی عاجز رہیا نہ کوئی ملی شفا بیماراں    فصل زراعت ہا بجہ شماراں ہویاں موج بہاراں
جھڑیئے پتر جنہاں رکھاندے رب کیتے اوہ ساوے    میویدار ہویاں سب چیزاں انت شمار نہ آوے
اُٹھ گیا ظلم رئیساں وچوں امن غریباں پایا    ہر کوئی سکھی وسن لگا مولیٰ ملک وسایا
ہر مہربانی رب وکھائی پھریا نیک زمانہ    کل حیوان پرندے پنکھی بولن حمد ربانا
اینویں برکت ہوئی مصر وچہ جسدن یوسفؑ آیا    جویں مدینے سرور عالمؐ قدم مبارک پایا
مالک حضرت یوسفؑ پاروں اتنی برکت پائی    چیز کسیدی گھر اسدے وچہ کمی نہ رہگئی کائی
ہر اک نعمت وافر ہوئی برکت نبیؑ گرامی    یوسفؑ پاروں کرن خوشامد مصری لوک تمامی

# ذکر برکت سرور کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بخانہ دائی حلیمہ صاحبہ

پاک نبیؐ نوں لیکیوں آندا جدوں حلیمہ دائی
اُتے اندر دائی صاحب جتھے کرن اُتارا
سبزی گھاہ رب پیدا کردا اندیک پلکارے
کرن روایت گدھا اُنہاندا ایسی لِستا ماندا
جسدن شہر مکے نوں آئی گھروں حلیمہؓ دائی
سب سنگت تھیں گدھا اُنہاندا پچھے رہ رہ جاندا
ایسا تیز کیتا رب اُسنوں برکت نبیؐ پیارے
ویکھ حیران تعجب ہویا سارا ساتھ اُنہاندا
کہیا حلیمہ اوہا کھوتا ہور نہیں ایہ کوئی
اگے ساڈے نال برابر قدم نہ اسدا رلدا
بخشی رب زبان گدھے نوں بولیا نال صفائی
پاک محمدؐ ختم رسولاں پشت میری پر آیا
ہُن کیوں پچھے رہاں کسا تھیں سنو تمامی ڈیرا
بس پدیرا جسدی کنڈی ختم رسولاں ہوسی
کرن روایت جیویں یوسفدیاں خوبیاں مالک پلیاں
لیکر پہتی گھر اپنے وچہ جدوں نبیؐ نوں دائی
اِیڑ مال حلیمہ دیوچہ اتنی برکت ہوئی
سب تھیں وَدھ اُنہاندیاں بکریاں شیر لیاون یارا
اِیڑ جدوں حلیمہ والے چرن جنگلنوں جاون
دوجے لوک جو مالاں والے رہندے سُن اُسجائی
تاپھر مال حلیمہ والے جتھول ویکھن جاندے
سبھناں ندے پھر رجکر آون سنگ اُنہاندے پاروں
ایسے طرح قیامت دے دن رب محابہ کرسی

ایسے طرح اُنہاندے گھر وچہ رب نے برکت پائی
امری ظاہر ہوندا اونھے قدرت دا چمکارا
جو حیوان اُنہاندے آہے رج رج کھاون سارے
حضرتؐ جدوں سواری کیتی وانگ ہوائے جاندا
اُسدن نال حلیمہؓ صاحب بہتی سنگت آئی
سب تھیں اگے چلن لگا پرت جدوں گھر آندا
پچھے رہ گئے اسدینالوں سنگدے ساتھی سارے
پچھن لگے وس حلیمہ ایہ خر کتھوں آندا
تنگر سارے پئے قیاسیں ایہ کیا حکمت ہوئی
ہُن ایہ سالوں ہلن نہ دیندا سب تھیں اگے چلدا
کیا جانو جو میرے اُپر ہویا کرم خدائی
دُور ہوئی کمزوری ساری مولا زور ودھایا
سب تھیں اگے چلن والا ہے اسوار جو میرا
سب تھیں اول جنت جاسی وچہ دربار کھلوسی
اُستھیں وَدھ حلیمہ تائیں موجاں رب وکھایاں
وانگ مصر دے حضرتؐ پاروں ساری جھوک سوہائی
بُھن چھوڑن سانبھن اندر گنتی رہی نہ کوئی
جدوں جوتے ڈھکن لگدے رلیس کرے تھینہ سارا
خشکی روڑا ہووے تاں بھی رج تمامی آون
سارا روز مرینے ٹکراں چیز نہ لبھے کائی
دوجے لوک بھی نال اُنہاندے اپنے نال لاکھلے
بہت محابہ پیغمبر دا خالقدی سرکاروں
نیکاں ندا سنگ ٹریاں تائیں فضلوں لیکر ترسی

تابعدار محمدؐ یا ندا جو کوئی سنگت والا
تر گیا اوہ جیا لوں جس نے نیکاں دا سنگ کر یا
سننو حقیقت جد یوسفنوں مالک دے گھر آندا
خوب پوشاک لوا کر اسنوں عطر عنبر لگا یا
اے مالک کہہ ہوش ٹکانے کر کجھ خوف جبا روں
مالک آکھیا اسدے باروں سب کجھ ملیا منوں
حضرتؑ آکھیا توبہ توبہ ایہ کی سخن کیتو ئی
جس نے تینوں پیدا کیتا نالے کیتا تینوں
اوسے بخشیا تیرے تائیں میرے جیہا بردا
اپنے ہتھ ہلاون جوگی اسو چہ طاقت ناہیں
کرتوں پوجا رب سچیدی جو سب خلقت پالے
کافر کرن انہاں دی پوجا جو بھائی شیطاناں
رنگا رنگ ہزاراں نعمت جو تینوں پہنچا ندا
واہ سبحان اللہ کیا یوسفؑ حق بیان سنایا
اس گلدا بھی خوف نہ کیتا جے حق وسیا جاوے
صاف سنایا مالک تائیں چھوڑ انہاں دی پوجا
حق سناون کم رسولاں کھر کوں دور ہٹایا
اجلے عالم کرن نصیحت وعظ بیان سناون
مجلس وچہ جے بیٹھا ویکھن کوئی امیر وڈیرا
جیہڑا عیب کسے وچہ ہووے اسدا وعظ نہ کردے
جے بر عکس انہاں دے کوئی حکم حدیث آجاوے
غوطہ مار اگیرے لنگھن حق نہ مول وسیندے
حضرتؑ کہیا جیہڑے عالم حق چھپا ولوا لے
چھوڑ پئے ہیں خوشامد یا نوں نا کر ذکر تنہاندا
کرن روایت جیسدم یوسفؑ سچیاں کھول سنایاں

فضلوں جنت وسیسی اسنوں خالق پاک تعالیٰ
جیونکر سنگ نبی یوسفدا مالک نوں ئے تر یا
پتھر یک اٹھا کر اس نے اندروں کڈھ لیاندا
سجدہ کرن لگا اس اگے تاں یوسفؑ فرمایا
کیا کجھ حاصل ہوسی تینوں اسدی پوجا باروں
اسدی برکت لوڑ لیاندا کول اساڈے تینوں
اسدے باروں تیرے تائیں نفع نہ ملیا کوئی
اوسے دے احسان بدولت سب کجھ ملیا تینوں
کیا طاقت اس بت تیرینوں کدایسے کم کردا
بھن پرے ایہ بت نکارا کیوں ایں گیوں کو راہیں
اسدی پوجا کرنیوالے دوہیں جگیں منہ کالے
غیر خدا نوں سجدہ کرنا کم نہ مسلماناں
اسدی پوجا کریں نہ مالک ہیں توں بھلا جاندا
مالک دی سرداری والا کجھ خیال نہ آیا
ایہ صاحب ہیں بردہ اسدا مت غصے وچہ آوے
اللہ باہجہ عبادت لائق ہور نہ کوئی دوجا
ڈاڈھا بھاویں لسا ہووے سب نوں حق سنایا
لسیاں تے چڑھ لتاں دیون ڈاہڈیاں تھیں ڈرجاون
پاون زور خوشامد آتے چوڑ گیاں دا ڈیرا
لاہماں جنڈاں پھرن تکیندے رہیں مول نہ ڈردے
جاون ڈب انہائیں اسنوں گلنوں گھولو آوے
جیوں تنڈ تھے ہوئے او جیہڑ پھرن مریندے
روز قیامت ملن انہاں نوں آتش دے کڑیالے
آکھ حقیقت جیونکر مالک سن ایمان لیاندا
سنکر مالک سب کفر دیاں میلاں دلوں گوایاں

اوہا ٹھا کر جندے تائیں دھو کر عطر لگایا
توبہ تائب ہو کر شرکوں کلمہ کہیا زبانوں
ایہ غصہ سب ہٹا کر والا عبدالستار لیا یا
بلکہ کئی کتاباں وچوں پتہ اسانوں لگے
جیونکر نقرہ کار وچالے ایہ روایت آئی
جسویلے چاہ یوسفؑ اپر بھا رتے کروانی
ایہ جو عبدالستار لیا یا قصہ بت پوجن دا
ہاں البتہ اوس زمانے بہت جہالت ہوئی
جویں جہالت پاروں اجکل قبریں سجدہ کردے
نہیں تاں مسلمان نہ کردے ایڈ اشرک کبیرا

اوسے نوں بھن ٹوٹے کیتا باہر گھروں وگایا
وحدانیت رب سچے دی منی دلوں بجالیوں
ہور کتاب کسیوچہ سانوں ہرگز نظر نہ آیا
مالک ابن زغر سوداگر مسلم آہا اگے
یوسفؑ نالوں اگے مالک مسلم آہا بھائی
استھیں پہلے ابن زغر دی ثابت مسلمانی
مسلمان ہوئے بت پوجے ایہ گل عقل نہ من دا
جے اس ایہ کم کیتا ہووے نہیں تعجب کوئی
حکم شریعت من ناہیں ضداں پچھے مردے
واللہ اعلم رسول معلم اصلی حال بذیرا

## درخواست نمودن مصریاں نزدیک مالک برائے زیارت آندات

کسن روایت جدوں مصر وچہ حضرت یوسفؑ آیا
شہر مصر دے لوک تمامی شوقوں پھر دلوانے
کل گراویں خبراں گیاں جو سن مصر دوالے
کر مصلاحت سب ارکاناں ایہ صلاح پکائی
آئے کل اکٹھے ہوکے جو ارکان شہر دے
مالک سن آواز سنالی اندروں باہر آیا
جھل سلام اوہناندا مالک ادب بجالیاندا
دسی مالک خیر عافیت انہاں بھی خبر سنائی
سبھناں اگے حاضر کیتیاں رنگا رنگ سوغاتاں
دیکھ اگوں سب آکھن لگے بس نہ ہور نکالو
مالک کہیا جے ایہ چیزاں نہیں بکار تسانوں
بول اٹھے سب اسیں تمامی شوق یوسف دے آئے
نہ ویچو تاں صرف اسانوں ہک دیدار کراہو

ہر کوئی طلب زیارت کارن آہویا سدھرایا
بلئے جے نظری آوے سانوں یوسفؑ کسے بہانے
دوروں نیڑیوں سن سن آون طلب زیارت والے
مالک تائیں ملئے چلکے نال محبت بھائی
بند آہا دروازہ باہر آن آوازہ کردے
نال محبت سبھناں اگوں بول سلام سنایا
پچھیا حال سفر دا اوہناں جیونکر پچھیا جاندا
کر تعظیم بہایا مالک ہر سوغات منگائی
میوے ڈالیاں اطلس مخمل گلے زری بناتاں
اے مالک ایہ وجہ اسانوں تیرے دینے نالوں
کیہڑی چیز لیاواں حاضر کرلیو حکم اسانوں
جیکر ویچو نال نفع دے قیمت دتی جاوے
مالک کہیا معاف رکھواج رنجگی نا فرماہو

ایہ گل سنکر کہیا سبھناں مُڑ مُڑ ننگ نہ پاواں
مالک کہیا نال تساڈے وعدہ کیتا جاوے
سُنکر وعدہ مالک والا رخصت ہوگئے سارے
کرن روایت آیا جسدن روز جمعہ دا عالی
مالک دے گھر دوڑی آوے خلقت بے اندازہ
بھریا میلہ مشتاقاں دا ہر کوئی ویکھن آیا
وانگ طواف محل چوں فیرے عاشق پھیریاں دیندے
ویکھ تماشہ کرے دلیلاں مالک وچ حیرانی
خبر نہیں اس یوسف بردے کیا لوکاں نوں کیتا
کاراکریو نال اساڈے پھیر کیہڑے دن آواں
جسنوں طلب زیارت ہووے روز جمعہ دے آوے
سالاں وانگر گھڑی گذارن جو مشتاق وچارے
عیدوں ودھ مصر وچ ہوئی خوشی زیار تو الی
شرنی لینے والیاں وانگوں مل کھڑے دروازہ
ویکھ ہجوم خلائق مالک لوہا بند کرایا
جیونکر تسے پانی کارن رستہ پھرن دھوندیندے
مولا جانے کس گل پچھے خلق ہوئی دیوانی
سارا مصر دیوانہ ہویا شوق پیالہ پیتا

# مقولہ مُصنف

سچ آکھن جو معشوقاں دا عاشق قدر پچھانن
پیر حُسن بندوق ترائے ہکسے مل وکاون
جاون پیر مریداں اندر غوغا پوے تنہاں دا
اینویں حُسن پیاریاں والا غیرا ندے گھر گالے
ہر دم وصل نصیب جنہاں نوں قدر نہ جانن بھائی
کرن روایت جسدم مالک غیر خیال دوڑایا
کہن لگا اے مالک ہرگز سوچ نہ اس گل تائیں
چھکر ویکھ خدادی قدرت کیا کجھ رب وکھائے
ہک دینا دیوے نذرانہ ویکھے یوسفتائیں
جد ایہ حکم سنایا مالک سب نوں فرحت ہوئی
جسنوں ہتھ لگا نذرانہ حاضر آن کھلویا
بھج بھج خبراں دیہن جنہاں نوں عشقوں سانگلاں پڑیاں
مُہر لوالے بھج بھج دوڑے تنہاں اجازت ہوئی
ایہو حال قیامت دے دن گل خلقت دا ہوسی
باہروں لوک دیوانے ہوون گھر دے قدر نہ جانن
گھر وچ قدر نہ پوے انہاں دا باہر لوکاں پاون
گولی جد بندوقوں نکلے دور آوازہ جاندا
باہر عاشق تک تک اجڑن خوش وسن گھر والے
جا کے پچھ یعقوب نبی نوں جسنوں ملی جدائی
آدم شکل خدا دے حکموں ہک فرشتہ آیا
عالی حکمت رب تیرے دی ہرگز لبھدی ناہیں
آکھ سناتوں لوکاں تائیں جو کوئی طالب آوے
نہیں تاں پاک جمال یوسف دا اسلوں وکھانا ناہیں
زر نذرانہ لیاون کارن دوڑ گیا ہر کوئی
جسنوں چیز نہ لدھی کائی رو رو عاجز ہویا
کرن روایت اسدن اندر ست لکھ مہراں جڑیاں
جسدے پلے مُہر نہ ہووے وڑن نہ دیندا کوئی
جسدے کول ایمان نہ ہویا پیا وچارا روسی

مُہر ایمان سلامت جسدی اُسدن نکلے پوری
مومن حوض نبیٔدے وچوں بھر بھر پین پیالے
مُہراں والے مُہری ہوندے ہر منزل ہر جائیں
جنت دلو چہ داخل ہوسی پاوے قرب حضوری
بدعت شرک کماونوالے جاسن دُور نکالے
بے مُہرے بیمہرے عاجز کھان دُھکے سب دائیں

# قافیہ آرائی

ہتھ نہ پلّے خالی چلّے ہو گئے بخت اُوَلّے
مشرک فَلّے کھادن کھلّے جس لوہے وچ کھلّے
چھوڑ مصلّے تے کم ہلّے جنھوں چوکے ملّے
راہ سو کھلّے کم سوَلّے چھوڑے نیک محلّے
نہلتے وچہ کفر دے جلّے بخت جنہاندے جلّے
دُکھ نہ ہلّے عزّ مُرا سلّے آوے کر کر ہلّے
گُفر حلاماں دلو چہ پلّے بیٹھے مار پتھلّے
شرک اوتھلّے بدعت چھلّے لس گئے اوجھڑ ولّے
جنّوں گھلّے رونلدے وَلّے جا نہ کوئی جھلّے
جیں تُنگ ڈلے رہے اکلّے گئے جہنم تھلّے
وچ زنلے وچہ کافر گلّے سار یاں نوں نے گلّے
دُکھ اُلّے سرتے جھلّے ہو گئے کلّے جھلّے
آپے یاد کریں تِلّے وانگ مچھی جد تلّے
کدی نہ ٹلّے کدی نہ ٹلے بنھ روڑ ہاوے تھلّے
جو کم ایس جہانوں گھلّے سو کم لوسن پلّے
مُہر محمدی کولوں چلّے ہا کفر دے چھلّے

# مناجات مُصنّف

مینوں فضل کرم تیر یدیاں یارب ہر دم آساں
وَنذلانوالیا فضل کما دیں فضلوں پار لنگھادیں
سُنو حقیقت جسدم خلقت لے آئی نذرانے
جھڑ جھڑ لوہن زمیں دے اُتے ہوش حواس بھلاون
جد ایہ حالت ڈٹھی مالک نفراں نوں فرمایا
جسدی ہوش سلامت ہووے وچہ دربار کھلووے
آ گئے نوکر ابن زعفرانے سناں پکڑ اٹھاون
وچہ میدان شہیدانوانگوں ہوویاں جمع ستھاراں
آن بلاون ماپیو بھائی دوست یار پیارے
ایہو تماشہ بنسی جسدن رب دیدار کرایا
جے تدھ مُہر سلامت رکھی تدمیں جنت جاسال
مہر النوالیا مُہر اساڈی امن امان بچاویں
جیہڑے حاصل کرن زیارت ہو ڈگن مستانے
جھل نہ سکن تاب حُسندی ایسی دہشت کھاون
دُور نکالو دور نکالو جس نے ہوش بھلایا
نہیں تاں دُور نکالو سنوں نشہ زیادہ ہووے
بھرن کلاوے بیہوشاں لے باہر وچ وگاون
جیوں قربانیاں کعبے والیاں آون نظر ہزاراں
کوئی جواب نہ دیون اگوں سب گھر باہر وسلے
جویں روایت بحر العشقوں خبر صدیق لیایا

وقت لقا الہی مومن ایسے محو ہو جاون ۔ اٹھ لکھ سال نہ ہوش سنبھالن سب گھر بار بھلاون
جنت یاد نہ رہے کسینوں نہ میوے گلزاراں ۔ بھل ونجن سب حور قصوراں نعمت موج بہاراں
ہر یک چیزاں جنت والیاں یاد کرن ابراراں ۔ پیاں اوڈیکن ساڈیاں یاراں کیوں نہیں لیاں ساراں
اٹھ لکھ سالیں مستی اترے ہر کوئی ہوش سنبھالے ۔ بھاگ سوہاگ منیسن حوراں گھر جاسن گھر والے
ایہو حالت مصریاں اندر اسدن نازل ہوئی ۔ سامارو ز بیہوشی پاروں مول نہ اٹھیا کوئی
اٹھیں پہریں ہوش آیونے اتری کجھ خماری ۔ پھر یوسفدے ویکھن کارن اٹھ بھجے یکباری
اوہ لذت جو حاصل ہوئی یوسفدے دیداروں ۔ صبر بھرا کے دوڑے جاون اوسے لذت پاروں
گھردے لوک گھرانتوں سدن اوہ یوسفول بھجن ۔ معشوقاندے ویکھن کولوں عاشق کدے نہ رجن
اگے نالوں ہور زیادہ نال محبت موئے ۔ جیہڑے ویکھ گئے ہکواری مڑ آحاضر ہوئے
نالے ہور ہزاراں خلقت آئی ویکھن والی ۔ مکھ نہ موڑن ویکھیا لوڑن طالب یار سوالی
مالک کہیا ہک دیناروں ہن نہیں درشن ملدا ۔ دو دو ناراں لیاوے جیہڑا مطلب پاوے دلدا
دوجے دن پھر دو دو مہراں لیائی خلق دیوانی ۔ ہاراں لکھ اکٹھی ہوگئی مہر سرخ سلطانی
کہن روایت اندر جا کے جو کوئی زیارت پاوے ۔ پھیر نہ لوہا لبھے اسنوں ایسی ہوش بھلاوے
اندروں نکلدیاں ندی حالت ویکھن باہر والے ۔ دوناں شوق اہناں نوں اٹھے تک مستاندے حالے
حالت ویکھ پتنگا لوالی مول پتنگ نہ ڈردے ۔ ہتھوں آپ اگیرے ہوون اپر شمع جل مردے
ہر و یون تے موت خریدن وچ کرن پروانے ۔ مہراں ویکے لین بیہوشی طالب یار دیوانے
ہوش سلامت اندر جاون نکلن ہو مستانے ۔ دے غنانے ہون دیوانے پھر کردے شکرانے
دو دن مالکدے گھر انیویں رہی دھکا چک بھاری ۔ دولت بہت اکٹھی ہوئی موج رزق نے ماری
قدر نبی دا مالک تائیں رب جمال کرایا ۔ تے اگیرے معلم کرسی کیا یوسف دا پایا

## بیان آراستگی مکان بیع و منادی کنانیدن مالک در شہر مصر برائے فروخت حضرت یوسف علیہ الصلواۃ والسلام

جاں دو روز گذشتہ ہوئے مالک حکم سنایا ۔ ہن دیدار نہ ہوسی کجھ دن جو کوئی ویکھن آیا
استھیں پچھے شہروں باہر جاگہ صاف کمائی ۔ بڑا فراخ میدان کشادہ زینت حد نہ کائی

فرش فروش وچھائے ہیٹھاں مشک عطر چھنکائے
بہت بلند بنائی اسو چہ بیٹھک ہک شہانی
شاعر عاجز ایس بیٹھک دی کیا کجھ صفت سنائے
چمک دھمک تے خوبی اسدی باہر حد شماروں
کر تجویز بنائی ایسی اوہ بیٹھک دلبر دی
نیڑے دور ملکوں جیہڑے اگلے پچھلے سارے
قیمتدار بنائے اسو چہ سوہنے نرم گلیچے
سوہنی کرسی حضرت کارن جڑت جواہر والی
جدوں تیار ہوئی اوہ بیٹھک فرق نہ رہیا بھورا
جگہ فلانی روز فلانے یوسف ؑ دیکھیا جاوے
جیکر مفت زیارت کارن شوق ہے رکھے کوئی
گلی گلی وچ ہوکا پھریا سب نے سُنی منادی
گل پنڈاں وچ شہر گراں میں خبر گئی سب جائیں
چار چوفیروں شہر مصر ولوں آیاں بہت لوکایاں
کیا مفلس کیا غنی تونگر گھر وچ رہیا نہ کوئی

وچ میدان امیراں کارن کرسیاں پلنگ گھتائے
یوسف لئے اوہ بیٹھن کارن خاص جگہ سلطانی
خالص سونیوں تلے آسدے تھمے چار لگائے
کُل عمارت سنگ رخاموں کیتی استاکاراں
چار چوفیروں حاضر دِسے صورت پیغمبر دی
چاروں طرف برابر ویکھن عین جمال پیارے
ہور ہزار سجاوٹ کیتی صفت الٰہی کیچے
جیسا حسن نبیؑ دا عالی ایسی کرسی عالی
سارے شہر مصر وچ مالک دِتا پھیر ڈھنڈورا
جو کوئی اسنوں لیناں چاہے اسجا گہ آ جاوے
اوہ بھی آن زیارت پاوے عام اجازت ہوئی
شہر مصر وچ دُھماں پیاں گھر گھر ہوئی شادی
سکدیاں سکدیاں جمعہ مبارک آندا خالق سائیں
جیونکر حج دیہاڑے حاجی کرن مکے دل دہایاں
سُن ٹراں سب اوچل وگے کشش نبیدی ہوئی

## بیان تیاری باشندگان اہل مصر

وچ مصر دے گھر گھر خوشیاں ہر کوئی کرے تیاری
چلو چلو آوازہ ہویا وچ گلیاں بازاراں
جو محبوب مصر وچ آہے سوہنیاں شکلاں والے
فجری اٹھ سویرے سب نے ہار سنگار لگائے
کیل اَمرد کیا ریشالوا لے کیا برنے کیا کوارے
کیا کجھ ہار سنگار انہاں دا کیا کجھ حسن تنہاں دا
ہار سنگار رہن اکپاسے حسن جنہاں دا عالی
گودڑ یا لو چ لعل چھپائے مول نہ چھپے رہندے

جیونکر عید مبارک دے دن موج خلائق ماری
ہان بلاون ہانیاں تائیں یار بلاون یاراں
غیرت حسن نبیدی سبنوں دلوں اٹھنے بالے
اپنی طرفوں حسن یوسفؑ تے غلبہ پاون آئے
مرد زناں سب بکراں تائیں زینت زیب سوارے
مصر یا ندی اک بانک علیحدہ ذکر نہ کیتا جاندا
سوہنیاں نوں نہیں حاجت ہوندی ہار سنگار الزانی
نکلے چن جدوں اسماناں پھر تارے کی کہندے

ایہ اوہناں اپنی طرفوں سارا زور لگایا ‏ اگے مصر البتہ آہا تیل الٹوں پھر پایا
کل محبوباں تے معشوقاں کٹک حُسندے چاڑھے ‏ کسدی طاقت سیاہنواں ہٹ کے کھلی چشم اگھاڑے
بن تن کے سب فوج حسیناں شہروں باہر آئی ‏ خونی نین لڑا کے ظالم چلے کرن لڑائی
چھڑ پالوانگ کو ہیندے جاون جتول نظر کریندے ‏ تھر تھر کنبے طبق زمیندا جتھے پیر دھریندے
آن کھلے سب میلے اندر کر کے صفاں قطاراں ‏ جتھے کھلی اوڈیکے اگے مخلوقات ہزاراں
حب نبیدی اُسدن مصروں سبھے لوں جھک کھڑیا ‏ باقی رہیا مصر وچہ ہوسی کوئی نصیباں سڑیا
بند ہوئے روزگار تمامی ونج وپار بازاراں ‏ محنتیا نوں محنت بھلی چھوڑ چلے سب کاراں
حاکماں بھی تعطیل ٹھہرائی بند کچہری ہوئی ‏ واہی واناں وڈہن بیجن یاد نہ رہگیا کوئی
اندر بیٹھیاں ستر والیاں کسے جو کرے نہ تکیاں ‏ اوہ بھی صفت یوسفدی سنکے اندر بیٹھ نہ سکیاں
نکل گھراں تھیں باہر آیاں ستر شرم ونجائے ‏ حضرت عشق پئے جد کھاڑے صبر نہ کیتا جائے
اتنی خلقت ہوئی اکٹھی راوی ذکر سناندا ‏ جو کوئی ڈگ پوے تقدیروں پھیر نہ اٹھیا جاندا
نکھڑ ونجے جو اکدوجے تھیں پھیر ملاپ نہ تھیوے ‏ رل ونجے تا پھیر نہ لبھے جے سو ڈھونڈ کچیوے
ہکول مرد کھلوتے ہکول صفاں زناندیاں کھلیاں ‏ ہکول لونڈے ہکول لونڈیاں چارے طرفاں ملیاں
اتنی خلق فروخت گاہ وچہ ہو گئی دیکھنوالی ‏ پیر دھرندی آدم پاروں جگہ نہ رہگئی خالی
لہندے چڑھدے دکھن پربت دھوڑ چڑھی چوہاری ‏ اجے نہ آیا حضرت یوسف جسدی خاطر ساری

## آمدن عزیز مصر در میدان فروختگاہ و طلبیدن حضرت یوسف علیہ الصلوٰۃ والسلام

سنکر خبر عزیز مصر نوں شوق دلیوچہ آیا ‏ اُس بھی میلہ ویکھن کارن زینت زیب بنایا
ہو اسوار سنے امراواں شوقوں واگ اٹھائی ‏ جتھے خلق نہ میوندی اگے آوڑیا اس جائی
ڈٹھی آن عزیز مصر نے خلقت بے حد شماراں ‏ کھلے اوڈیکن یوسفتائیں زناں مرد ہزاراں
اٹھ اٹھ ویکھن راہ یوسفدا شوقوں کرن نظارے ‏ بے صبر انہوں صبر نہ آوے کھلے اڈیکن سارے
وچ غنی امیر تے وچے فقرا وانڈیاں پالاں ‏ وچے کھلے غلام کنیزاں صاحب حسن جمالاں
دیکھ عزیز انبوہ خلقدا مالک نوں فرماندا ‏ لے آ اوہ محبوب پیارا دارو درد دلاندا
سُن فرمان گھرے ول آیا مالک جائیں جائیں ‏ بہت پیار محبت کر کے کہیوس یوسفتائیں
چل یوسف اج تیریتائیں لے چلیے اسجائی ‏ چڑھ وچڑھ ٹلدے جتھے تیری قیمت پوے سوائی

چُل وکھا اج مشتریانوں صورت رشک قمر دی
چپ ہو یا ئسن ایہ گل یوسف ؑ فکروں نیر اچھلیا
کون دسے وچ باپ میرے نوں یوسف ؑ پیا وکاندا
ایہو دلیلاں کر کر یوسف ؑ رو رو کردا زاری
اے یوسف ؑ کیوں بولیں ناہیں کیا تدھ جاتا مینوں
خرچ ٹکے میں تیر بتایئں ویچن کارن لیا یا
پھر توں بول جواب نہ دیویں نہ کوئی سخن الاویں
جو احسان سوداگر مالک یوسف ؑ اُپر کمائے
کہن مفسر ایہو اشارا ہر اک غافل تائیں
رب فرماوے کیا کیا چیزاں اساں عطا فرمایاں
ہکو نعمت صحت جیہڑی بخشی اساں تساں نوں
جے ہک ادنیٰ مرض تساں نوں ساڈی طرفوں آوے
جو ہر چیز تساڈو بیتا ئیں اسیں ہمیشہ دیندے
یاد کرو احسان اساڈے امر قبول میرا
اینویں ہر اک نعمت اپنی یاد کراوے باری
سُنکر جھڑکاں یوسف ؑ کہیا مار غماندیاں آہیں
درعاں نال وکاون جیہڑے پھر کیا زور تنہاندا
ایہ ہک ارمان اسانوں جتھیں میں چپ کیتی
ہین کجھ روز تساڈے گھر وچہ آن آسائش پائی
خبر نہیں ہن کتول جاواں کون خرید لیجاوے
نال دلاسے رکھسی مینوں یا تکلیفاں دیسی
ایہ اسیں حکمدے بندے چارا مول نہ کائی
سُنکر نرم کلام نبیؑ دی مالک رحم کمایا
مول نہ ہو آزردہ پیارے نہ کر روح مریڑا
کرو تسلی کرو تسلی یا محبوب ربانا ں

لکھ کروڑاں تیرے کارن خلق اڈیکاں کردی
خبر نہیں اج کتھے مینوں مالک ویچن چلیا
جے اج ہابل نیڑے ہوندا مینوں کون لیجاندا
تاں جو مالک غصے ہوکے کہندا دو جیواری
گھر اپنے وچہ رکھن کارن میں نہیں آندا تینوں
پھیر ہزاراں عزت کیتی سو سو ناز وکھایا
بردا ہوکے ایڈ دلیری مالکنوں دکھلاویں
ذرہ دیر گذارن یاروں سارے یاد کرائے
گلّی نعمت یاد کراوے سب لوں مالک سائیں
غافل ہوکے دنیا اندر ساریاں تساں بھلایاں
اسدا حق قیامت تائیں نہ دے سکو سانوں
ہے کوئی باہجہ اساتھیں جیہڑا اسنوں ٹالی وکھاوے
پھر کیوں چھوڑ میرا دروازہ غیراں پھرو لوچیندے
نہیں تاں بے فرماناں کارن دوزخ ہوسی ڈیرا
جیو نکر مالک خدمت اپنی یاد کرائی ساری
کیا مجال جواب نہ دیواں زور میرا کجھ ناہیں
دیکھو جتول مرضی چاہے عذر نہ کیتا جاندا
آئی یاد مصیبت پچھلی جو میرے سنگ ہیتی
اُٹھ چلیا پھر دانہ پانی قسمت داگ اٹھائی
رہنوں معلم گھر اُسدے وچہ کیونکر وقت وہاوے
اپنے پاس رکھیسی مینوں یا پھر ویچ دیسی
باہجوں عذر قبول کریساں جو تقدیروں آئی
بہت پیار محبت کرکے یوسفنوں فرمایا
انشاء اللہ مصروں باہر دالی نہ ویچاں تیرا
اپنے نالوں بہتر تینوں دیساں ڈھونڈ ٹکاناں

## آمدن یوسف علیہ الصلوٰۃ والسلام بہزاراں شوکت وشان در فروختنگاہ

کرن روایت جد یوسفدا مالک مین منایا
مشک عنبر کستوری لاکے نال پیار نہوایا

بہتر قسم پوشاک عجائب قیمتدار دوشالے
سوہنے کپڑے نازنوالے وچ تے بدن دوالے

تاج مرصع سرتے اوپر جھلمل جھلمل کردا
رشماں چھوڑے کلغی اسدی شعلہ جوبن بدردا

ہتھیں کنگن کنیں والے موتیاں جڑے تمامی
مُندے جڑتے زیور سارے پائے نبی گرامی

انگلیاں وچ چھاپاں چھلے بھر بھر ملن کلاوے
کرے کلول گلیوچہ ہیکل پئی گلوبندڑی پاوے

نیچے نگ جڑے اس اوپر خوبی حد نہ کوئی
قوس قزح شرمندگی پاروں ساوی پیلی ہوئی

زلفاں وچ پروتے موتی چمکن دے لشکارے
جیونکر رات سیاہی اندر لٹک مریندے تارے

گوہردار چھٹی پر زینت حدوں ودھ زیبائی
ہتھ وچہ حضرت یوسفتائیں مالک نے پکڑائی

زری دار طلائی پٹکا بدھا کمر دوالے
پیرالوچہ پاپوش جڑاؤ دوروں چمک وکھالے

اگے حسن جمال نبیدے جگوچہ حشر تپائی
اگوں ہور پوشاکاں زیور دوہی موج بنائی

پہن رہیا جد زیور زینت اوہ محبوب ولاندا
نخریدار عجائب تازی وچہ حضور لیاندا

موتیاں جڑی لگام موہیں وچہ چمکن گوہر دانے
زین سنہری نقش روپہری ساز سبھے من بھانے

چڑھن لگا ہن شاہ خوباندا شوکت نال ہزاراں
پایا ہتھ رکاباں آکے دہ شخصاں سرداراں

مالک آپ غلاماں وانگوں واگوں پکڑ کھلویا
ہو بیٹھا اسوار پیارا عجب نظارا ہویا

واہ سبحان اللہ کیا اسدن حسن بہار لیاندی
شوکت شان تجمل پاروں جھال نہ جھلی جاندی

کسنوں طاقت حسن یوسفدی صفت سنائے کوئی
قلم دوموہیں تے جیبھی لکھنوں عاجز ہوئی

کیا آکھاں جد اسپ یوسفدا ناز کریندا چلیا
ویکھ جلالت شان نبیدا طبق زمیں دا ہلیا

کئی اسوار نبی دے اگے چلن وانگ نقیباں
کئی پیادے گمروں آون بدھی پال رقیباں

ستر سجے ستر کھبے پکھا کرنے والے
کئی طرحاں دے ہور ہزاراں خدمتگار دوالے

کتنے ہور چالاک سپاہی سب تھیں اگے جاندے
شاہ خوباندے آون کارن رستہ صاف کراندے

بچو بچو آوازہ آوے کرن نقیب پکاراں
چڑھیا آوے شاہ حسندا عزت نال ہزاراں

ویکھ تجمل ہسیا یوسف کہندا حمد الٰہی
واہ سبحان اللہ یا خالق تینوں بے پرواہی

مالک ہسدیاں ویکھ یوسفنوں عرض سوال سنایا
اے محبوبا کس گل پاروں تینوں ہاسہ آیا

حضرت کہیا قدرت ربدی نظر اساں نوں آئی
ایہو یوسف ؑ بکدن کھوہ وچہ کروا زار پکاراں
وعدہ کیتا نال اساڈے اسدن خالقباری
بہت مراتب بخشاں تینوں منصب دیاں تمامی
اوہ وعدہ اج پورا کیتا فضلوں حقتعالے
سُن مالک سب سُننے والے ہوئے تعجب سارے
کر اسوار نبی نوں مالک شہروں باہر لیایا
جیکر اسدن حضرت یوسف ؑ برقعہ مول نہ پاندا
برقعے وچہ بھی ویکھیا جنہاں جلوہ خوش نخسروں
برقعوں پار لپون چمکارے رخسارے دلبر دے
جیونجھیوں بنی فروختگاہ دے نیڑے نیڑے آوے
اٹھ اٹھ تکن ٹھہر نہ سکن بھج بھج ہون اگاہاں
چن چڑھیدیاں خبراں پیاں رنداں سبھی نکلے
کرن روایت جسدم آئی حضرتدی اسواری
صاحب حسن غلام کنیزاں بن تن کے جو آئے
قالبو وچہ نہ رہی کسیدی آسدن واگ دلیدی
استقبالوں پیش نبیدے جھکی خلق تمامی
برقعے وچوں شکل مبارک اجے نہ باہر آئی
ناز ورانہوں چیتیوں لتھے ناز انداز وکھانے
قد جنہاندے سرو برابر تیروں صاف چنگیرے
یا پھر اوہ تعظیم یوسفدی الفوں لام بنائے
یوسف ؑ طرف خدا دی حاضر دلوچہ عجز سمایا
لنگھ گیا جیر خلائق تائیں یوسف تیزی پاوروں
جا چڑھیا اس بیٹھک اُپر جو مالک بنوائی
وچہ میدان کھلی سب خلقت ہر کوئی حاضر ہویا

گھوں لکھ کریندا پلو چہ واہ وا کم خدائی
اسے یوسف نوں اج بخشے شوکت شان ہزاراں
کھوہ تھیں جلد کڈھیساں یوسف ؑ کر گریہ زاری
چلسن پکڑ رکاباں تیریاں جو سردار گرامی
شکر ادا نہیں ہوندا میں تھیں اسدیاں فضلاں نوالا
یوسف ؑ دلوں خدا ول حاضر ہر دم حمد پکارے
ویکھ ہجوم خلائق حضرت منتے برقعہ پایا
ویکھ اچانک حسن نبیدا کون سلامت جاندا
تڑف تڑف کے ہوئے دیوانے بھلگئے گھر باروں
بدل زرم وچوں لشکارے نکلن جویں بدلڑے
تیوں تیوں خلقت کلمل آوے صبر نہ کیتا جاوے
بخنی لو شاہ ویکھن کارن آبیٹھے وچہ راہاں
آہناں جھب دئیں دکھالی چھٹن روزیاں والے
ویکھ تجمل خلقت ساری دہرت جھڑتی یکباری
ادبوں کل سلامی ہوئے سر سجد یوچہ پائے
ہر کوئی ویکھ دیوانہ ہویا قدرت پاک ربیدی
آیاں باوشاہاں نوں جیونکر فوجاں کرن سلامی
گل گھوہاں نوں خوبی اپنی یاد نہ رہگئی کائی
فخر تکبر نازالوالے سب ہو کھلے نمانے
ادبوں جھک کمان ہوئے کجھ لنگھ بھی گئے اگیرے
وانگ غلاماں یوسف ؑ اگے سبنے سیس جھکائے
اتنی عظمت ڈٹھی اپنی پھر کجھ فخر نہ پایا
ہوش سنبھال نہ رہی کسینوں تجلی دی چمکاروں
خوب بلند مکان شاہانہ اُچا وچہ ہوائی
حشر نمونہ سردے اُپر سورج آن کھلویا

کر تعظیم ہزاراں مالک عزت شان زیادہ
پاس کھلے سب حوریاں نوالے خدمتگار سپاہی
برقعہ لاہنے وچہ کجھ مالک نازوں دیر لگائی
لگی کرن پکاراں خلقت جلد حجاب اُتارو

کرسی اُپر چاہڑ بہایا اوہ مقبول خدا دا
ہریک خدمت کرن یوسف دی جو کجھ لائق آہی
اِتنے وچہ بھی ویکھنوالی خلقت کلمل آئی
برقعہ لاہو برقعہ لاہو گھنگٹ وچہ نہ مارو

## رفتن ہوش و حواس خلائق از دیدار پر انواران شمس فلک خوبی و محبوبی

ساقی کاک اتار بہاموں عام نشہ کر جاری
روہڑ دیہو اج موہے مُرٹ صراحیاں سارے
ہوشمند اندیاں ہوشاں اُڈن پی کر مست پیالے
سدھ منتے سدھ سار بھلادن رہن گھر متھے ملدے
جوش کنوں دریا حسن دا موج اُچھلاں مارے
خودی تکبر انوالے ہوون بیخودلیں مستانے
گھنگٹ کھول جدوں ماہ تاباں جلوہ روپ نکالے
کرن روایت جسدم خلقت شوقوں شور مچایا
کھولیا گھنڈ جدوں برقعے دا دیکھیا ماہ کنعانی
لنگھ گئے پار کلیجیاں وچوں صورت دے چمکارے
آ پھڑ بھوٹ پئی میدانے دہشت نازل ہوئی
صاحب حسن ہوئے سب گھائل تیر وجے وچہ چھاتی
مرد زناں سب چھوٹے وڈے سنے غلام کنیزاں
ادنےٰ اعلےٰ چنگے مندے بڈھے سنے جواناں
کرن مقابلہ سوہنیاں شکلاں بن تنکے جو آہاں
کران روایت ہکناں تائیں چھٹ گئے کنبن وارے
ہکناں نوں بیہوشی یاروں ورت گئی بدحالی
تڑف تڑف ہک مستی یاروں سر دھرتی تے مارن
رہ گئے ہکنی کھلے کھلوتے وانگ بتاں بیجاناں

بھر بھر جام لبالب کرکے پیوے مجلس ساری
زہر ڈبے پھرن نشے دی بجریں سب تارے ستارے
عقلاں نوالے عقل گواون ہو جاون متوالے
مورکھ موم بتی دیوانگوں رہن وچے وچہ گلدے
یکسے رلے کئی ہزاراں بیڑیاں پور لنگھارے
شمع مبارک روشن ہوئے جل مرن پروانے
سوون فرش جگت دے قدمیں شان گما نالوالے
ویکھ رجوع خلق دا مالک پردہ دُور ہٹایا
بدلاں تھیں جوں باہر آیا چند فلک نورانی
تڑف ڈگے سب ویکھنوالے جیوں بجلی دے مارے
بدر منیر ہویا جد ظاہر تارا رہیا نہ کوئی
کیا کوہجے کیا شکلانوالے سب نوں پھر گئی کانی
دانے سب دیوانے ہوئے بھلے عقل تمیزاں
غنی غریب امیر فقیراں نکلن لگیاں جاناں
ہکو جھلک پیا لو سفدا جھل گیاں چتراہیاں
ہکناں حالت بسمل والی پھڑکن پئے وچارے
ہکناں تائیں حاضر ہوئی حالت مردیاں والی
ایہ کی ہو گیا ایہ کی ہو گیا ہکنی کھلے پکارن
نہ ہلن نہ بولن موہوں ہوئیاں بند زباناں

ہکنی لو لن حمد الٰہی سر سجدے وچہ پا یا
کیا تدھ اسنوں صورت بخشی کیا تدھ شکل بنائی
ذبح ہوئے بکریاں لوانگوں کھا حسند ریاں کرداں
ہکناں تاب نہ رہی تکنڈی کہن بلند ندائیں
ہکناں نیر چھپے چشماں تھیں چھم چھم ہنجوں آیاں
اصلی صورت یوسفوالی اسدن ظاہر ہوئی
جوئی ہزار جو گولیاں گولے زینت کرکے آئے
رنگ ہوئے منہ کل خوباندے چہرلوں اُڈ گئی لالی
اوہ محبوب جو حسن اپنے واکرے مان ہزاراں
واہ سبحان اللہ رب غالب صاحب حکمت عالی
فخر تکبر مصریاں اندر ہیبن بہت بے اوڑے
اپنے ناں لوں بہتر صورت جدرم رب وکھائی
کرن روایت جدم یوسفؑ منہ تھیں برقعہ چایا
خونی تیشم نبیدی پلوچہ دتی پھیر کٹاری
پنجہزار موئے ترٹ فیتدے پیراں ہیٹھ وچلے
تن سو سٹھ کواریاں کرٹیاں شرم حیاؤں بھریاں
ہور جو حسن جمال نبیدا دیکھ ہوئے سودائی

واہ سبحان اللہ میں صدقے کاریگراں خدا یا
یوسفؑ پیدا کرنیوالیا تیری دُھن خدائی
ہکناں ہوش نہ رہی بدندی ڈِلن ہیٹھے وچہ گرداں
اے مالک پا پردہ اس تے مار نہ خلقت تائیں
ہکنی ویکھ جمال نبیدا ہو گئے وانگ سودائیاں
لکھ ہزاراں خلقاں وچوں ثابت رہیا نہ کوئی
گولی حسن نبیدے سب لوں چھیک دلا لوچہ پائے
ہرگز ہوش نہ رہی کسیںنوں ہار سنگار لوالی
بُھل گئے سب ان انہانوں ویکھ ربیدیاں کاراں
ہر کم اندر حکمت اسدی واہ قدرت دا والی
یوسفنوں وچہ مصر جاکے سب دے مان تروڑے
استھیں کچھے مصریاں اندر فخر نہ رہگیا کائی
چھٹ پیا شہباز حسن دا سب لوں پکڑ دبایا
پنجہزار برابر بندہ مرگیا ہکسے واری
جوڑے گے سو مرے اتھائیں اٹھے نہیں دبارے
مرگیاں تک حسن نبیدا عشق بندوقاں بھریاں
واللہ اعلم دو رہنوں معلم تنہاں حساب نہ کیا لی

## تحریص و ترغیب دلالاں برائے خریداری حضرت یوسف علیہ السلام

جدا یہ حالت گذری مالک نظر دوڑائی پائی
کیا بیخودیاں تے مستانیاں ہیٹھ تماشے آیاں
جلدی کرو خریدن والیو نقدی پیش لیاؤ
جدوں آواز سنی ایہ لوکاں ہوئے قیاسیں سارے
ولیوے کون اگیرے ہوکے یوسف کارن بولی
سو جہیں کھلے ولیلاں اندر کیا قیمت بتلائیے

کہن لگا سب لوکاں تائیں ہوش سنبھالو بھائی
ہُن یوسف دا وکنے ویلا دور کرو مستایاں
کھلا وکاندا دلبر سوہنا پھیر نہ چھپوں تاؤ
کسدی طاقت ساہنواں ہوکے لینے دا دم مارے
ہکس نظارے جیسدے اتوں ساری خلقت گھولی
جے ہتھ آوے دنیا ساری استھیں گھول گھمایئے

کر کر سوچاں گن گن قیمت توڑ لباں تک لیاون ۔ ایہ موہوں کڈھ نہ سکن شرموں چپ کر جاون
اچرانیوں سوداگر مالک سد دلال بلائے ۔ جو یوسف دی قیمت وس سن ہوکے دہن سوائے
کیتا حکم دلالاں تائیں کر آواز پوکارو ۔ کون خریدے یوسف بردہ اچے ہوکے مارو

## مَنْ یَّشْتَرِیْ غُلَامًا حَسِیْنًا لَطِیْفًا ظَرِیْفًا لَیْسَ مِثْلُهٗ فِی الدُّنْیَا

بول دلال سناوے ہوکا کرے بلند پوکارا ۔ کون خریدے جگوں سوہنا نیک غلام پیارا
کون خریدے سوہنا بردہ سوہنیاں صفتاں والا ۔ نرم طبیعت نیک ارادت صورت دا متوالا
کون خریدے ایسا بندہ جس وچ صفت تمامی ۔ وڈا لطیف ظریف اکابر نازک گل اندامی
صاحب شرم امانت والا خلق کمال کماوے ۔ بولن لگا ایسا لوے ٹھنڈ کلیجے پاوے
فرماندار حلیم طبع دا حسدوں بغضوں خالی ۔ اہل وفا تے صابر شاکر ساریاں صفتاں عالی
ویکھ جمال منور جس دا خلق ہوئی دیوانی ۔ بولو مردو کون خریدے ایہ بردہ عبرانی
شکلوں سوہنا عقلوں سوہنا نور بھری پیشانی ۔ ہر خوبی وچ دنیا اندر جس دا کوئی نہ ثانی
کھلے دلال پکارن اینویں خوش تعریف سناون ۔ ویہن دلیری گاہکاں تائیں کر کر صفت رجھاون
سن تعریفاں اپنیاں یوسف کہیا دلالاں تائیں ۔ بس دلالو ایڈیاں صفتاں میتوں لائق ناہیں
میں عاجز پردیسی بندہ وچھڑیا گھر باروں ۔ ہوش کرو مت غیرت ہووے صاحب دی سرکاروں
بولو صفت اساڈی اوہ کجھ جو ہیں کہاں تساں نوں ۔ اپنا حال اساڈا اسارا روشن خوب اساں نوں

## قُلْ مَنْ یَّشْتَرِیْ غُلَامًا ضَعِیْفًا غَرِیْبًا مَظْلُوْمًا لَیْسَ مِثْلُهٗ فِی الدُّنْیَا

یوسف آکھیا آکھ دلالا بردہ کھلا وکاندا ۔ بیکس نے مظلوم وچارا ماریا درد غماں دا
ہے بیوطن مسافر عاجز نال وکھاندے بھریا ۔ نہ آمرا تقدیر ربانی صاحب ویچن دھریا
سجناں کولوں وچھڑ آیا ملی بدیس ڈھوئی ۔ مولا باہجوں جس عاجز دا محرم حال نہ کوئی
آکھ دلالا وکن لگا بردہ بڑا اگنا ہیں ۔ جس رجھیا وکھیا عاجز گل دنیا وچ ناہیں
ایہ صفتاں جو دسیاں اپنیاں یوسف نبی حقانی ۔ شکر سب دلال وچالیے آئے وچ حیرانی
کہن لگے ایہ ناقص صفتاں سانتھیں کہیاں نہ جاون ۔ دینہ نوں رات بناون جہڑے مورکھ نام دھراون
جو جو صفت تساڈے اندر نظر اساں نوں آئی ۔ اسیں ودھ گھٹ بولاں ناہیں ایہ دستور نہ کائی
جیکر واد ہا کراں تساڈا ہے اوہ روا اسائیں ۔ ایہ موہوں قدر گھٹاون کم دلالاں ناہیں
اسیں دلال دلالی اپنی پورے طور کماواں ۔ کیا مقدور خلاف سنا کر تیرا قدر گھٹاواں

تاں پھر حضرت یوسفؑ کہیا سنکر بات تنہاندی
سچ ایہ صفت تساڈی کولوں نہیں لکاوی جاندی
سچی بات کہو پھر جیونکر صفت اساڈی آئی
ایہ آواز کرو وچ مجلس جھوٹھ نہ کائی

مَنْ یَّشْتَرِیْ یُوْسُفَ صِدِّیْقُ اللّٰہ ابن یعقوبُ نبی اللّٰہ ابن اسحاقَ صفی اللّٰہ
اخی اسمٰعیل ذبیح اللّٰہ ابن ابراھیم خلیل اللّٰہ

کون خریدے یوسف بندہ نبی صدیق خدا دا
کون خریدے یوسفؑ بندہ پُت یعقوب نبی دا
حضرت اسمٰعیل پیغمبر جسدا سکا بھائی
پشت بہ پشت جنہاندے گھر وچہ رہی نبوت جاری
ایہ گل سُنکر کہیا دلالاں جے ایہ صفت کہیوے
ایہ گل ظاہر کرن نہ لائق توں پیغمبر زادہ
بس یوسفؑ ہن رہوا تھائیں منع حضوروں ہوئی
دیکھ تیری اج فضلوں کیا کجھ قیمت پوندی بھاری
اوہ جو یوسفؑ اپنا شجرہ کہیا دلالاں تائیں
پوے قصور فروخت اندر جے اوہ ظاہر کریئے
القصہ جو پہلی واری بولی صفت دلالاں
کون خریدے یوسفؑ بندہ نین جنہے متوالے
سُن سُن کنبن کھلے وپاری پہل نہ کوئی کردا
تاں جو بدرہ اشرفیاں دا یک سوداگر لیایا
لگا بکی شروع ہوئی یوسفدی دوڑی خلق ہزاراں
بُھج بُھج نٹھے آون سارے دولت مال خزانے
چڑھ وچ چڑھ ندے سب سوداگر قیمت کھلے ودھاون
یک بدرہ جے آکھے کوئی دو جا دو سناوے
ایسے طرح تمام وپاری وُدھ وُدھ ہوون اگیرے
کرن روایت نقرہ کاروں ابن عباسؓ لیایا
آپو اپنے کارن ہر کوئی جھگڑا شور مچاوے

جسدی جد پیغمبر ساری پیو دادا پڑ دادا
جسدا باپ اسحاق پیغمبر شان بلند صفی دا
ابراہیمؑ خلیل جنہاندی جد مبارک آئی
اوہ یوسفؑ اج وکن لگا امر جویں سرکاری
کون خرید کرے پھر تینوں بند فروخت کھیوے
اجے ایں تائیں پاس یوسفدے آگیا وحی خدا دا
اگوں حال حقیقت اپنی مول نہ دسیں کوئی
سُنکر یوسفؑ حکم ربانا حمد کہے سو واری
کہیا دلالاں یہ تعریفاں اج مناسب ناہیں
مالک دا نقصان ہوویگا اس خوفوں سب ڈریئے
اوہا طرز شروع پھر کیتی کردے صفت کمالاں
ہر صفتوں موصوف پیارا الین نصیبا لوالے
کیا قیمت وِنج حاضر کریئے ہر اکدا دل ڈردا
گگنتی وچہ ہزار برابر مالک پیش وگایا
کیا ادنیٰ کیا اعلےٰ سب نوں پایاں شوق مہاراں
گھر وے تسے کے حاضر کیتے باجھوں عذر بہانے
اپنی طرفوں طاقت موجب زور تمامی لاون
تریجا تن کریندا حاضر چوتھا چار لیا دے
مالک معل نگاہ نہ کردا وصور چڑھی چوفیرے
سارا مصر فروختگاہ وچہ اسدن حاضر آیا
ساڈے ہوندیاں یوسف تائیں کون خرید لیجاوے

اُسدن طلب خرید لوالی سب دے دلوچہ ہوئی
دنیادار تونگر جیہڑے زر دا زور دیکھاون
کہن تونگر اسیں خریداں جانتک طاقت ہوئی
کہے تونگر یوسفؑ پچھے اج گھر بار لٹاواں
بھر بھر ٹک تونگر لیاون دولت مال متاعیں
لعل جواہر ہیرے موتی کڈھ کڈھ غنی لیوندے
زرداراں نوں مان دلیوچہ اپنی دولت زر دا
جیونکر نیکوکاراں تائیں عملاں آس ودھیری
اینویں اُسدن دولت والے چائی پھرن خزانے
آپو اپنے طمع بموجب بھناں پھرے ہر کوئی
کرن روایت روز قیامت ایہو تماشہ بنسی
یاراں کولوں جدا ہوجاون دوست یار پیارے
ماواں کولوں پُتر نسّن پُتراں کولوں ماواں
خصم نہ پُچھے عورت کولوں کیا کجھ تیرا حالہ
ہر کوئی ایہو ترلہ لیسی اپنی جان بچاواں
ایسپر جنت ملے اہناں نوں جو نہ شرک کماون
پھڑ توحید محبت ربدی جے تدھ جنت جاناں
باہجھ محبت نفع نہ دیوسے عملاں دا سرمایہ
کتنی مدت رہی زلیخا عشقوں جل جل مردی
تدھ بھی جیکر حب ربیدی رکھی دلوچہ پوری
جے تدھ اوتھے جاکر کیتی طلب بہشتاں والی
بس میاں جو پہلوں ناہیں توشہ سفر بناندا
کرن روایت وکن لگا جاں یوسفؑ کنعانی
جو جو چیز کسے نوں لدھی مال متاع گھر باروں
مونہیاں نال تولاوے یوسف بے بک غرض سناوے

جیونکر ربدی بخشش کارن آس رکھے ہر کوئی
عاجز لوک غریب نمانے شوقوں پہنچ پہنچ آون
مفلس آکھن جندڑی حاضر ہور نہیں شے کوئی
مفلس کہن خریداں یوسفؑ تو کڈے آپ وکاواں
خالی ہتھ غریب وچارے کردے کھلے دعائیں
چھم چھم رون غریب وچارے ہنجوں ہار پروندے
شوقوں صرف غریباں تائیں تکیہ ربدے دردا
باہجھوں عمل پذیر جیہانوں بکو ربدی ڈھیری
روز قیامت ملسن جیونکر عملاندرے پروانے
دوست رہبیانہ کوئی کسیدا نفسو نفسی ہوئی
ہر کوئی جنت لینے کارن اپنی طرفے تنسی
بھایاں کولوں بھائی نسّن آپ طمعدا مارے
بیٹے باپ نہ واقف بنسن جاسن کھٹ جدایاں
معشوقاں نہ عاشق پچھے وڈے پیاراں والا
بھاویں دوزخ جان قبیلے میں اک جنت جاواں
مشرک بدعتیاں ندے لوٹے دور نکالے جاون
عشق الٰہی عشق رسولیؐ اسجا گہ کم آناں
جیونکر عاشق رہی زلیخا نہ یوسفؑ ہتھ آیا
ثابت قدم رہی تاں اوڑک جھات پئی دلبر دی
وانگ زلیخا تیر بیتائیں ملسی قرب حضوری
یوسف دیاں دلالاں وانگوں اینویں رہسیں خالی
بلیوں خالی گیا بدبیسیں اوڑک پچھوں تاندا
ہوئے تیار خریدن کارن جو کوئی مرد زنانی
ویچ تمامی حاضر کیتے طلب خریدن یاروں
دوجا لعل بدخشانوالے جلاری کڈھ وکھلے

مالک طرف خریدن والیاں ہرگز نظر نہ بھالے — لڑ لڑ مرن دے آپس دیو چہ لوک خرید لوالے
پہلے اوپر دو جا آوے دوناں مل چڑھاوے — پہلے نوں نہ طاقت ہووے رو رو چُپ کر جاوے
آپو اپنی طاقت موجب سب نے زور لگایا — جیونکر اپنے قصے اندر احمدؔ یار لیایا

# حکایت زن پیر

بلک جتی ہتھ سوتر اٹی لین یوسفنوں آئی — مالک پاس ہوئی وچ حاضر اٹی کڈھ دکھائی
لوکاں پچھیا ایہ کی اٹی کس کارن تدھ آندی — آکھن لگی جبدے کارن خلقت مر مر جاندی
میں بھی اوہا غلام خریداں جبدے گاہک سارے — ایہ سوتر نذرانہ کرساں مالک دے دربالے
سنکر لوکاں آکھیا اسنوں توں کملی نادانی — لکھ کروڑ خزانے اینتھے ہو چکے قربانی
ایہ سوتر دی اٹی تیری کون تیتھے اس جائی — آکھن لگی ایہ گل بیشک ٹھیک تساں فرمائی
ایپر روز قیامت جسدم رب حضور بلاوے — سب یوسفدیاں گاہکاں تائیں حاضر سدیا جاوے
میں بھی اسدن گاہکاں اندر داخل کیتی جاواں — او گنہاری ایسے گلوں متکے بخشش پاواں
واہ سبحان اللہ کیا عورت نیک جواب سنایا — نال محبت حاضر کیتا جو گھر دا سرمایہ
گھر اسدے اک اٹی باجھوں ہور نہیں شے کائی — اوہا موڑی ترکہ اسدا لے کر حاضر آئی
نال محبت راہ مولا دے تھوڑی چیز جو دیندا — بہتی نالوں اگے اسنوں رب قبول کریندا
بک پیسہ جو عاجز مومن دیوے مال حلالوں — لکھ روپیہ غنی لٹاوے گھٹ ہوندا اس نالوں
عاجز کر کر محنت تھوڑیاں پیسہ ٹکہ کماون — مال بیگانے غنیاں تائیں دولتمند بناون
کوڈی کوڈی جوڑن عاجز نال ہزار کشالے — مسکیناں دی رت نچوڑن غنی کروڑاں والے
عاجز نام خدا دے دیسی آس ثواب رکھیسی — غنی جتھے کجھ بھلا کریسی نال سوال گھتیسی
ایسے کارن نبی محمد سرور ختم رسولاں — سب تھیں بہتر صدقہ کہیا اصحاباں مقبولاں
احد پہاڑ برابر جیکر سونا کوئی لٹاوے — اصحاباں دی ادھ پڑوپی اس کولوں ودھ جاوے
خالص نیت اصحاباں دی عجب ریاؤں خالی — تاہیں ساری امت وچوں شان تنہاں دا عالی
باجھ ریاؤں جو کوئی بندہ خالص عمل کماوے — نال اصحاباں روز قیامت عالی درجہ پاوے
مسجد نوں جس نال محبت اکو اٹ لگائی — جیونکر اس نے مسجد ساری اپنی ہتھیں پائی
تھوڑا عمل قبول اللہ نوں خالص نیت پاروں — بہتے عمل خلوصوں خالی رد ہوون سرکاروں

# حکایت

سنو حکایت عجب تساں نوں میں ساں کھول پیارے
کر کر حجاں راہ مولا دے ساری دولت لائی
ہک عورت دو بیٹیاں باقی گھر اس دے وچہ آہیاں
جد اوہ لڑکیاں بالغ ہویاں چڑھیاں آن جوانی
دیہاں راتیں کسے دلیلاں بہت بے امنی ہوئی
صد افسوس جنہاں دے گھر وچہ دھیاں جوان ہو جاون
حضرتؐ کہیا جس گھر ہووے بالغ دھی کواری
اتنا سخت گناہ کبیرا دھیاں بہاون والاں
سنو حقیقت جد اوہ حاجی نظر دھیاں ول پاندا
اوڑک ہکدن عورت اگے حاجی ایہ گل کہندا
جیتوں آکھیں تاں اس اگے میں ونج حال سناواں
عورت آکھیا بیشک جا ہو منع نہیں میں کردی
اتنا آٹا نکلیا گھر تھیں روٹیاں دو پکائیاں
ٹریا نام اللہ دا لیکے حاجی لمبڑی راہیں
راہ دے اندر کردا جاندا ذکر خدا ہر حالے
یاد خدا دی بھلن ناہیں ہر ویلے ہر جائی
رب دا نام جنہاں دل رچیا مچیا عشق الٰہیہ
نکل گیا جد شہروں حاجی نظر اگاہاں ڈالی
جاں لنگھیا اس کتی کولوں حاجی مرد خدائی
ٹریئی اسدے پچھے کتی عاجز بھکھی ماندی
حاجی نے جاں ویکھیا اسنوں دل وچہ رحمت آئی
کھا روٹی جد فارغ ہوئی اوہ کتی بیچاری
پھر حاجی دے پچھے دوڑی کر کے آس ربانی

ہک حاجی نے بیت اللہ دے کتنے حج گزارے
ایسا مفلس ہو گیا اس تے چیز نہ رہگئی کائی
تنگی اتے غریبی پاروں مول نہ کتے ویاہیاں
حاجی تائیں دل دے اندر بہت لگی حیرانی
دھیاں جوان جنہاں دے گھر وچہ تنہاں آرام نہ کوئی
پھر اوہ سستی کر انہاں نوں جلدی نہ پرناون
ہر حیض قتل کرے پیغمبرؐ حیض ہووے جد جاری
اجے انہاں نوں ہوش نہ کائی فتنے منہ بد چالاں
سوچاں لکھ دلے وچہ آون فکر وچ ڈب ڈب جاندا
بڑا ثواب ہک ولی خدا دا اجگہ فلانی رہندا
جے اپنا ہک ویکھاں جاں اس تھیں دولت مال لیاواں
کر مصلاحت حاجی صاحب کیتی نیت سفر دی
رستے اندر کھاون کارن حاجی پلے پایاں
یارب سایاں تیں بن کوئی فضل کنندہ ناہیں
یمشون فی الارض ھوناً ہر دم ڈردے اللہ والے
ٹردے پھردے اٹھدے بہندے ہر دم یاد خدائی
تلیں چلو دہم ہر ویلے بدن چڑھے جل کنبہ
رستے وچہ ہک ویکھی اس نے کتی بچیاں والی
اس کتی نوں حاجی کولوں بو طعاموں آئی
لاڈ دکھاندی دم ہلاندی قدماں تے سر لاندی
کھول پلوں ہک روٹی ثابت اس عاجز نوں پائی
اجے تسلی ہوئی نہ اسدی ہیسی بھکھدی ماری
وگری آوے صدقے جاوے کرے پیار نمانی

حاجی سمجھیا شاید اسدی طلب اجے ہے باقی    تائیں پھیر محبت کرکے ہوئی آن ملاقی

دوجی روٹی کول اساڈے جیکر اوہ بھی کھاوے    ہے امید جو اس عاجز دی بھکھ تمامی جاوے

پا دتی پھر اوہ بھی روٹی حاجی مرد ربانے    ایسے کم کرن اوہ جیہڑے بہت خدا نوں بھانے

پاس خدا دیاں پیاریاں جس دم آئے کوئی سوالی    آپ نہ کھاون اسنوں ویون ایہ سمجھاندی چالی

جیوں حاجی نوں سفر اپنے دا کجھ خیال نہ آیا    جو کجھ اپنا کھانا آہا سب کتی نوں پایا

اوتھوں پھیر روانہ ہویا حاجی کجھ جلیندا    پہنتا اپنی منزل اُپر پینڈے سفر کریندا

پاس نواب ہویا ونج حاضر عرض سوال سنایا    اس مطلب نوں کول تساڈے حج وچن میں آیا

ہیسی مرد صفائی والا اوہ مقبول خدائی    روٹیاں نوالی حالت اسنوں پہلے رب جتائی

آکھن لگا حاجی تائیں سمجھ لئی گل تیری    حج ثواب خریدن کارن غرض نہیں کجھ میری

صرف ثواب جو روٹیاں والا ربنے بخشیا تینوں    جیکر ہیں توں وچینہارا اوہ مل دے جا مینوں

حج ثواب کہیا میں اسنوں اوہ قبول نہ کردا    کتی نوں دو روٹیاں پایاں نظر اونہاں نوں دھردا

صاف جواب سنایا حاجی میں نہیں اوہ وچیندا    کہیا نواب جو اس بن میں بھی کوئی چیز نہ دیندا

بے امید ہویا جد حاجی واپس قدم اٹھایا    شفقت اتے محبت کرکے پھیر نواب بلایا

آکھن لگا رنج نہ جاؤ کجھ نہ بخشو سالوں    لیلو دولت ساڈے کولوں جتنی غرض تسانوں

دو روٹی دے بدلے تینوں دوست رب بنایا    میں کیوں خدمت کراں نہ تیری بول نواب سنایا

ملگئی دولت حاجی تائیں جتنی حاجت آہی    واہ سبحان اللہ کیا اس تے کیتا کرم الٰہی

دوہیں جہانیں عزت پائی روٹی دیون یاروں    حجاں نالوں روٹیاں اسدیاں ودھ گیاں ہر کمالی

ایہو نکتہ سمجھ پیالے بے پرواہی والا    تھوڑی چیز قبول کریندا فضلوں حق تعالیٰ

اس دنیا تے تھوڑی چیزوں لوئی نہ راضی ہوندا    جے نال محبت اللہ دیئے قدر اوسدا ہوندا

ظاہر ویکھو تھوڑی دسے باطن ویکھو حالی    جیونکر اوس زنانی آندی اُٹی سوتر والی

سب لوکاں نے اس دنیا تائیں دلوں حقیر بنایا    روز قیامت ویکھن اسدا ہوندا قدر سوایا

شوخی شیخی ظاہر والی اوتھے کم نہ آندی    اس بازار الٰہی اندر دل دی حُب دکانداری

نال محبت دے اوہ بڈھی اٹی سوتن لیائی    پیش خداوند عزت اسدی لوکاں خبر نہ کائی

ویکھ بڈھی دل یوسف تائیں بہت تعجب آیا
کیا قیمت اس سمجھی ساڈی واہ دھن بار خدایا

ہک اوہ لوک جو لکھ کروڑیں ہاڑے پھرن کریندے
لگے دل یوسف دے اندر ہیسی خوشی نہ کوئی
دل بے ذوق نمانا عاجز دمدم نیواں تھیندا
لعلاں دے مُل ہِکنے والا اُتّی قیمت پاوے
خودی تکبر کریئے ناہیں ڈریئے بے پرواہوں
دوہیں جہان غلام جنہاندے خالق پاک بنائے
ہکو شخص زیادہ لولیا یوسف نبی ربانا ں
ذات صفات نہ خبر کسینوں کون یوسف کس جایا
اس نوبت لوں قیمت پہنچی جیونکر آکھ سنائی
ہور روایت ذکر یوسف دا نظر اسالوں آیا
کل سوداگر اتے بیاری ترلے لین دوالے
مالک نظر نہ کرے کسیول منّے بات نہ کائی
کہندا ہے نہیں عقل ٹکانے مالک ابن زغر دا
خبر نہیں کیا خوبی ہیں وچہ نظر دی اس تائیں
جیکر قدر اساڈا جانن لوک خریدن والے
قیمت قدر میری دے واقف ہیسن میرے بھائی
جیکر کدیں انہاں دہ ماندا مُل صراف گھتیندے
ٹھیک میری ایہ قیمت اُسدن بھایاں نے فرمائی
کول ہوندے ہن بھائی میرے قیمت اج دسیندے
کیا بنیا دا اساڈی اوڑک خاک جنہاندا واسہ
دُنیا کوڑی جیون کوڑا کوڑ تمامی ڈیرا
جھٹ پل کارن جھلی خلقت کیڈیاں اڑیاں لایاں
مالکدا نہیں ہوش ٹکانے مِند نکمی کردا
واہ سبحان اللہ کیا یوسفؑ دل اپنے لوں ڈھایا
اس نوبت لوں پہونتا یوسفؑ خبر نہ بابل تائیں

ہک اوہ لوک جو سُوتر اَٹی ساڈا مُل گھتیندے
جد ایہ قیمت سنیوس اپنی ہتھوں نرمی ہوئی
محبوباں دی خودی تروٹے بے پرواہ سدیندا
ایہ گل سُنکے عرش الٰہی لرزے اندر آوے
ذرہ گل تھیں غیرت ہوندی خالق دی درگاہوں
تھوڑی گلوں غیرت ربدی تنہاں قضیئے پائے
ہوگئی غیرت رب سچیدی آ پردیس وکاناں
ہراک آکھے کوئی پردیسی بردہ وکن آیا
مُل یوسف دا بابل جانے جسنوں ملی جدائی
جدوں خریدن والیاں لوکاں آکر زورا پایا
چار، چار آ تن بکس گھراں تھیں بھر بھر خزانیا لوالے
کیا اسوقت نمانیا لوالی سوچ یوسفنوں آئی
اتنی دولت ملدی اسنوں پھر منظور نہ کردا
جیس پاروں ایہ تال کسیدے سوداگر دا ناہیں
اتنی قیمت میریکارن کوئی نہ مول نکالے
ناقص درم اٹھاراں جنہاں قیمت میری پائی
نو دہ ماں اس ناقص مالوں لدہا مُل دسیندے
جیسے عمل اسلڈے آہے ایسی قیمت پائی
خبر نہیں ایہ کملے بنلے کیوں اتنا مُل دیندے
خاکوں آئے خاک جاناں دمڑا کی بھرداسہ
کوئی دمدی گزران اٹھائیں چڑیاں رین بسیرا
کیسا سوہنا فیصلہ اسدن کیتا میریاں بھایاں
درم پنجاہیں میر تیاہیں کیوں نہیں ویچن دہر دا
درم پنجاہیں اپنے تائیں حضرت ویچن چاہیا
کون دتے وچ یعقوبؑ نوں بابچہ حکم رب سائیں

دلیسوں نکل بدیسی ہویا تاں ایہ حالت ہوئی
سچ آکھن جو گھر اپنے وچہ ہوندے قدر ہزاراں
گھر وچہ عزّت شان جنہاندے نال پیاراں جھولے
خواہش کرکے لوک جنہاںنوں گھر وچہ ملن آون
گھر وچہ جیکر اُدہی لبھے کر بسم اللہ کھائیے
لکھ کروڑ گھرالوں وچہ عزّت پاون وُطنا نوالے
نکل نہ ڈٹھا گھر تھیں باہر جنہاں عمراں ساری
پڑھکے دیکھ نبی یوسفدا کیونکر حال وہا نال
ہو مسکین دلیوچہ یوسفؑ کر داکھلا وچاراں
ایتھوں تک جد قیمت اپنی یوسفؑ دلوں گھٹائی
جو کوئی دلتھیں عاجز ہو کر اپنا قدر گھٹاندا
کرن روایت اوسیویلے غیب آوازہ آیا
اے یوسفؑ اج فضل اساڈا تیرا کم بناوے
جسدن شیشہ دیکھ دلیوچہ کیتی تدھ دلیری
اے محبوبا حسن اپنے پر کیتی تدھ وڈیائی
ہُن دلوچہ مسکینی والی تساں دلیل گذاری
شان تیریدیاں دُھماں پوسن ہر کوچے ہر کھلے
ایہ خوشخبری یوسفؑ تائیں ہاتف جدوں سنائی
چُپ کر بیٹھا نبی اللہ دا ویکھے قدرت جلدی
واہ سبحان اللہ کیا اسدم قدرت رب وکھائی

جیکر کول پدر دے ہوندا معلم کردا کوئی
مولا بابجہ نہ لیندا کوئی بیوطنا ندیاں ساراں
وُطناں دُور گئے ہو جاون لکھاں نالوں ہَولے
اتنا قدر نہ پوے انہاندا جے اوہ رڑکے جاون
وطنوں باہر ساری کارن ہرگز مول نہ جائیے
کچھ پذیر فقیروں آکے بیوطنا ندے حالے
اوہ کیا جانن کیونکر ہوندی وچہ پردیس خواری
لعلاں نال تولیندا پھردا پھر بیذوق نماناں
درم پنجاہ ہے قیمت میری بُن روپئے باراں
رحمت پاک خداوند والی غیرت دلوچہ آئی
اللہ صاحب اسدیتا بن فضلوں آپ وہاندا
یوسفدے وچہ کن مبارک ہاتف حکم سنایا
کسنوں طاقت نال دلیری قیمت تیری پاوے
تاہیں اُٹّی سوتر دی نوں پونہتی نوبت تیری
کھوٹے درم پیائل تیرا اوہ گل دینی آئی
قدر تیرا اج روشن ہوسی اندر خلقت ساری
قیمت تیری ادا نہ ہووے وِک وِک جان خزانے
سُنکر حضرت یوسفؑ دلوچہ کہندا احمد خدائی
چار چوفیر خریدن کارن شوقی خلقت ساری
شوقوں طلب خریدن کارن اک شہزادی آئی

## ذکر شاہزادی بازغہ رضی اللہ تعالےٰ عنہا

بازغہ نام شہاندی بیٹی سندر شکل کواری
عادیا لوچہ حکومت اسدی ملک رعیت والی
سی اولاد شدّاد کا فردی شاہ طالوتے جائی

مصر نواحی اندر آہی اوسیدی سرداری
کتنیاں فوجاں تابع اسدی تخت بخت لوالی
جوین روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی

خوبی حسن جمال اُسدے دیاں پیاں جگ کہائیں
ایسی شکل دتی رب اسنوں جتول نظر اٹھاندی
کی کجھ صفت بیان سنائے شاعر عاجز ماندا
سُنکر صفت یوسفدی اوہ بھی شوقوں ہوئی دیوانی
بھلگئی سب تخت حکومت چھٹ گیا گھر باروں
لد لئے سب مال خزانے کیتی ترت تیاری
دہ لئے خچر اشرفیاں دی اس نے لدلیا ندی
پہونتی آن فروختگاہ وچہ زینت نال ہزاراں
اجن چھٹ جمال نبیدے جد چمکار وکھالی
ہو گئی ویکھ جمال نبیدا کملی تے مستانی
آکھن لگی یوسفؑ تائیں یا محبوب پیارے
ہیں توں حور فرشتہ کوئی نوری ہیں یا ناری
جگلوں وکھرا دس تینوں روپ حسن متوالا
کس تیری پیدائش کیتی کتھے جنم لیوئی
یوسفؑ کہیا اے شہزادی نہ کر ہوش ازائیں
پیدا کرنیوالا میرا ہے اوہ خالق باری
نال اشارے دو عالم دا نقشہ جس بنایا
اکھیں باہجوں ویکھنہارا کناں باہجہ سُنیندا
ہر شے اس نے پیدا کیتی جن ملائک پریاں
اکو میں پر ختم نہ ہوئی اسدی اُسنا کاری
رنگا رنگ بنائے اس نے نقشے گل رخساراں
ہوش نہ رہ گئی تیریتائیں اجے ڈٹھا تدھ مینوں
جلوہ اس کاریگر والا ملیا ہک جنہاننوں
توں بھی اس سوہنے دا جلوہ جے ویکھیں ہکواری
ایہ گل سُنکر بازغہ کہیا حضرت یوسفؑ تائیں

دُھن اوہ خالق سرجنہارا لائق حمد ثنائیں
پری پرندے آدم وحشی گھائل کیتی جاندی
کاریگری خدادی والا انت نہ پایا جاندا
سنیوس اج وکاون لگا اوہ یوسف کنعانی
سُن سُن صفتاں کملی ہوئی طلب خریدن باروں
گھت عماری ڈاچی اُپر آئی کرا سواری
لال جواہر ہیرے موتی ریشم سونا چاندی
وچہ سواریاں لگے پچھے گولیاں خدمت گاراں
ہوش نہ رہگئی اسنوں اپنے ہار سنگار انوالی
ہادی نظر ہدایت کرکے پار لنگھائی کانی
کس کاریگر نے ایہ تیرے سوہنے نقش سوارے
کس نے اتنا حسن تیرے پر روہڑ دتا یکباری
دس یوسفؑ ہے کیہڑا تیری شکل بناون والا
جگ سارے وچہ تیرے جیہا ہور نہ دسدا کوئی
سُن میں اپنے کاریگر دی تینوں صفت سنائیں
قدرت اپنی تھیں جس پیدا کیتی خلقت ساری
واحد لاشریک الٰہی نہ جمیا نہ جایا
اوہ محتاج نہ مول کسیدا سبدی حاجت دیندا
وچہ حساب شمار نہ آون اسدیاں کاریگریاں
جتول نظر کچیوے دیسے اسدی صنعت بھاری
میں کیا چیز میرے تھیں چنگے کیتے اوس ہزاراں
جیکر میرا خالق ویکھیں کیہا حظ آوے تینوں
دنیا تے مافیہا سب کجھ یاد نہ رہیا اہنانوں
ہور کسیدی حاجت تینوں رہے نہ عمراں ساری
صدقے جاواں اس سوہنے دل مینوں جھات گھتائیں

جے اوہ ایسا خالق تیرا ایسیاں صفتاں والا
مینوں وس عبادت اُسدی وحدت ذکر کماواں
حضرت یوسفؑ اسدیناایں کلمہ دین سکھایا
جو کجھ مال لیاندا اس نے طلب خریدن پاروں
دہ سو خچر اشرفیاں لدی جو اوہ لد لیائی
ہور جو ہار سنگار تمامی پچھلے والی تائیں
ماری موج محبت ربدی دھانا عشق الٰہی
بُھل گئے گھر باہر تمامی لذت عیش جوانی
شہروں باہر جھگی پائی گوشے دلوں چہ ہوئی
قرب حضوری حاصل ہویا ہادی رحم کمایا
جو کوئی سب تھیں تارک ہوکے رب اپنے وَل جاندا
کرن روایت حضرت یوسفؑ ہکدن اوّل آیا
جس جھگی وچ رہندی آہی اوہ مقبول ربانی
کہیا شہزادی یا نبی اللہ چھیڑ نہ کجھ اسانوں
جدن سبق پڑھایا تساں اپنے کاریگر دا
دُمدم عشق پیارے والا وہندا موج ہولارے
ہکو اسدا شوق اسانوں لُوں لُوں وچہ سمانا
ایہو مراد اساڈی آہی فضلوں حاصل ہوئی
توں بھی یاد نہ رہیوں اسانوں ملیا جدوں پیارا
دنیا دے دو دیدہ اکٹھے رل بیٹھن جس جائی
ویسے بھاویں آجڑے کوئی خبر نہ کجھ تنہانوں
اپنا قرب حضوری جنہوں رب عطا فرماوے
سب چیزاں تھیں تارک ہوون قرب الٰہی والے
جاں تک دلوں ہٹاون ناہیں سب لذتاں نفسانی
اپنا آپ وجنجائے باہجوں کوئی نہ مطلب پاوے

سُن لیا ایں دلوں بجانوں اوہ محبوب تعالےٰ
بھاگ میرے تیوں ملیوں مینوں مرشد پاک سچاواں
ہو گئی مومن دلوں بجانوں غیر خیال ہٹایا
سب کجھ راہ مولا دے اندر دتا شوق پیاروں
سُن خچراں اوہ دولت ساری رب دے نام لٹائی
گلوں اوتار فقیر انہاں دے ہتھ دتا خوشی خوشائیں
ہو گئی خراب خیال تمامی ملک حکومت شاہی
یوسف دے کاریگر اتوں سب کیتے قربانی
ہردم کرے عبادت ربدی ہور خیال نہ کوئی
بیشک سچ کہے فرمایا جس لبھا تس پایا
ایسے طور خداوند اس تے رحمت فضل کماندا
تاں جو ویکھے شہزادی واکیونکر حال وہایا
باہروں آ آوازہ کیتا یوسفؑ نبی حقانی
کرن کلام نہ نال کسیدے وصل نصیب جنہانوں
اوسے دیندا کیہ گیا دلتھیں نکتہ شوق دگردا
باہجہ محبت یار سجن دے بھل گئے چیتے سارے
فضلوں وحدانیت دلوں چہ کیتا آن ٹکانا
جدوں پیار پیارے کیتا حاجت رہی نہ کوئی
دلبر یار وکھالی دتی بھل گیا جگ سارا
ہور کسے دی اس مجلس وچ ہوندی نہیں سمائی
باہجوں وصل تمامی دنیا جیسے تیغ انہانوں
کیونکہ پھر اس ہندی نائیں غیر محبت کھاوے
پی کر وحدت شوق پیالے رہن سدا متوالے
تاں تک مول نہ حاصل ہوندا قرب حضور حقانی
جدتک ماس کباب نہ ہووے تہ اوہنوں منہ لاوے

## حکایت حبیب عجمی رضی اللہ تعالیٰ عنہ

سنو حبیب عجمی دی میں ہک بات سناواں بھائی ہکدن گوشت کھاون کارن موج انہاں نوں آئی
ست برساں تک دل اپنے نوں متیں دے سمجھایا اوڑک تنگ نفس جد کیتا طرف بازار سدھایا
طلب خریدن گوشت گھر تھیں ادھا درم لیاندا ہک آنے دا اسدے وچوں لیا کباب وکاندا
ہک آنے دی روٹی لیکر واپس قدم ہٹایا اچن چیت اگوں ہک لڑکا نظر انہاں نوں آیا
حال غریبی تک کے اسدا پچھیا لڑکے تائیں کون کوئی توں کسدا بیٹا مینوں حال سنائیں
لڑکے کہیا میں عاجز داہیسی باپ فلاناں ایپر اوہ مرگیا وچارا کیتا گور ٹکاناں
رہیا یتیم پدر تھیں پچھے میں مسکین اکلّا نہ کسی دی یار نہ دوست محرم ہے ہک بیلی اللہ
سنکر بات حبیب عجمیؒ نوں دل وچہ رحمت آئی پیو لڑکے دیناں انہاندی ہیسی کجھ اشنائی
بہت پیار کیتا پھر اسنوں شفقت کرم کمایا اوہ روٹی اوہ لاون سارا لڑکے نوں پکڑایا
ویکھ اسنوں آکھن لگے نفس اپنے دے تائیں جے نہ تیری قسمت ہوۓ میں کیا پھیر بنائیں
واہ سبحان اللہ خالق دل ہووے حب جنہاں دی لذت نعمت دنیا والی نہیں تنہاں نوں بھاندی
جیوں جیوں لذت امن آسائش منگن نفس تنہاندے تیوں تیوں اپنیاں نفساں تائیں تکلیفاں پہنچاندے

## حکایت ابایزید بسطامی رحمۃ اللہ علیہ

حضرت ابایزیدؒ جو صاحب ولی اللہ بسطامی ہکدن باہر گئے کتے ول لے تشریف گرامی
ڈٹھا واڑا کھکھڑ باندا پکا خوشبو بھریا ویکھ عجب خربوزے پکے کھاون تے دل کریا
بیٹھ گئے اکپاسے چھپکے لین لگے خوشبوئی قدرت ربدی چور اوتھے ہنت پوندا آہا کوئی
نت او چار دبنجے خربوزے پنڈاں نپہ لیجاوے کر کر راکھی تھکے مالک چور نہ قابو آوے
اسدن ابایزید ہوراں نوں بیٹھیاں جدوں ڈھونے ایہو چور قدیمی ساڈا پکا ظن پیو نے
پکڑ لیا آسایاں جلدی اپر زمین لٹایا چور بنا کے قابو کیتا منہ سر مار سوجایا
جو آوے سو مارن پوندا کوئی نہ مول چھوڑاندا ہر کوئی آکھے مارو مارو ایہو چور انہاں ندا
اصل نکھیڑا کہے نہ کوئی پیا بیدوس مریندا خواہش نفس مناوے جیہڑا اینویں مجرم تھیندا
کرن روایت کتنا چر اوہ اینویں رہے مریندے اینویں چھڈ گئے دور لکانے دھکے گالیں دیندے

جاں پھر ابا یزید ہوراندی ہوش ٹکانے آئی
صرف اجے خربوزے والی خوشبو وچ لیوئی
جیکر کدیں اگیرے ہوکے ہتھ لاندوں یا کھاندوں
جے کجھ طلب اجے ہے تینوں چل میں پھیر کھواندا
دنیا تے خربوزے کھاون رب نہ گھلیا تینوں
توں ایتھے آ لذتاں اندر ہویوں مست دیوانہ
ہو ہوشیار سنبھال عقل نوں چھڈ ایہ لذتاں فانی
جد تک لذت دنیا والی دلوں نہ دھوتی جاوے
شہوت حرص نہ جاون دیندی یار بجندی راہیں
لوڑ پذیر حقیقت اگلی قصہ ٹکدا اتھیوے
جلدی ذکر زلیخا والا کیوں توں نہیں سناندا
نصف کتاب خدا دے فضلوں ختم ہووے آئی
آکھ سنا ہن جلدی جلدی اسدی سب کہانی
جہت ضرورت تھوڑا تھوڑا حال سناندا جائیں
مطلب دی گل چھوڑیں ناہیں بن مطلب نہ لائیں
قصے درد محبت والے بولن مرد سیانے
پا بیٹھوں ہتھ اوکھی جائی شالہ رہیں ٹکانے
بیشک درد محبت والا ذکر ہووے جس جائی
روگی جیوڑا ئسر پڑ والے جاں کوئی روگ سناوے
اگے والاں جنہاندیاں اندر ہووے درد چھپاندا
گج پوے جویں پھٹاں اپر دوناں زخم کریندی
ایسے کارن آکھیا تینوں سنبھل سخن الائیں
دس کجھ حال زلیخا والا جتنا قدر ضروری

آکھن لگے دل اپنے نوں کیا اج لذت پائی
زخموں زخم ہویا تن سارا کیا کجھ حالت ہوئی
خبر نہیں اس کھاون بدلے کیا کجھ مزہ اٹھاندوں
یا پھر اج تھیں پچھے ہرگز نام نہ لئیں تہاندا
اوس کہیا جو امر قبولو یاد رکھو نت مینوں
غفلت دی چڑھ سیج سُتوں لیگئے چور خزانہ
کوئی دم باقی کہلے حاصل لذت قرب حقانی
اس دربار الٰہی اندر دخل نہ کوئی پاوے
اک میان اندر دو تیغاں کدے سماون ناہیں
اس منزل وچہ وڑیاں ہویاں مشکل پھر نکلیوے
جیہدی خاطر حضرت یوسفؑ رب مصر وچہ آندا
ہن تک تدھ حقیقت اسدی مول نہ لکھی کائی
پڑھنے والے آکھن ناہیں چھڈ گیا تھاں فلانی
وانگ غلام رسول مصنف لمی پینگھ نہ پائیں
لے وہن غماں دے دفتر سنبھل سنبھل پھولیں
نانگ برہوں دے چھیڑن اوکھے کردے ڈنگ دھگانے
ہوش کریں مت اپنے تیرے جاگن درد پرانے
لکھنے پڑھنے سننے والے ہو جاون سودائی
جگر بھانڈا ہے نہ ثابت جاں کجھ ٹھوکر کھاوے
سنکر باتاں درد عشقدیاں پھر تازہ ہو جاندا
عشق حکایت دردمنداں نوں انیویں چوکاں دیندی
سُتڑے نانگ عشقدے تائیں نہ کر زور جگائیں
یوسفؑ پاس لیا پھر جلدی پاوے قرب حضوری

آکھ پذیر اجو کجھ تینوں معلم حال تہاندا
لوڑ حقیقت کہن نہ مومن ہمت ہاری جاندا

# شروع کیفیت احوال زلیخا رضی اللہ عنہا

اول آخر ظاہر باطن دم دم حمد الٰہی
اس بن کئی ہزاراں لاکھاں گذرے شاہ جہانی
دنیا وچہ شاہ زور دلاور گذرے چنگ جنگیرے
دعویدار ہوئے لاوارث سے ملکاں دے راجے
شاہ طیموس ہویا اک حاکم اگلے وچہ زمانے
عہد اپنے وچہ چنگا اس بھی شاہی حکم چلایا
اہل ولایت تابع اسدے جو سلطان گرامی
عزت عظمت حشمت ربنے بخشی بابجہ شماراں
فوجاں لشکر کٹک رسالے حد شمار نہ کوئی
گھر اسدے ہک بیٹی آہی سندر شکل کواری
سوہنی صورت سوہنی سیرت صاحب شرم صفائی
عقل فکر وچہ کامل اکمل دانشمند سیانی
حسن جمال حسابوں باہر بخشش کیتا رب عالی
بادشاہاں گھر پیدا ہوئی عالی منصب پایا
کیا عزت رب بخشی اسنوں کیہے صفت ربانی
صفت مبارک حسن اسدے دی ادا نہ ہووے بھائی
کیا مجال بتاوے کوئی گن گن بدن تنہاندا
جیسا ادب رسولاں نبیاں فرض اسانوں کریاں
حرم رسولاں ہر مومن دیاں ماواں سدیاں جاون
سوہنی ماں کیہدی ہووے بھاویں ودھ حسابوں
لگے جنہاں زلیخا والا حسن بیان لیاندا
جنہاں اونہاں نوں کافر کہیا ناحق طعن لگایا
اجکل اصل رنڈھونا ٹھے کوئی نہ اگے کچھ سنبھالے

ایتھے اوتھے دوہیں جہانیں دائم جیندی شاہی
کر کر راج حکومت شاہیاں اوڑک ہوگئے فانی
سد پیا جد شاہنشاہ دا کوچ ہوئے سب ڈیرے
اس دنیا چند روزہ اُتے کئی بجا گئے باجے
کر کر حکم عدالت اس نے چھوڑے ملک خزانے
مغرب ملک حکومت اسدی ہٹ روایت لیایا
گرد نواح دے حاکم سارے دعوی کرن غلامی
تاجوراں پر حکم چلاوے تابعدار ہزاراں
عیش آرام رعیت اندر امن اسائش ہوئی
نام زلیخا پتراں نالوں اسنوں ودھ پیاری
طبع مودب بابجہ ضرورت کہے کلام نہ کائی
ہر یک صفت اندر لاثانی ہر خوبی من بھانی
اسنوں ویکھ ہووے متحیر حور بہشتاں والی
یوسف بن یعقوب پیغمبر جیندی لیکھیں آیا
چنگیاں دے لڑ لگن پاروں تر گئی دوہیں جہانی
جسنوں رب حضوروں بخشی ہر خوبی وڈیائی
جبرائیل جیہے بھی ادبوں کرن لحاظ جنہاندا
ایسا ادب انہاندیاں حرماں بے ادبی تھیں ڈرنا
نہیں درست انہاندے حقو چہ لفظ بے ادب الاون
اُسدا بدن نہ گندا کوئی کردے شرم آدابوں
ساڈے کولوں مول انہاندا گلہ نہ کیتا جاندا
آپے معلم کرسن جسدن بدلہ رب وکھایا
جھبدے کافر آکھن لگدے تھوڑیاں جگریا لوانے

گنگن بدن زلیخا والا میں نا صفت پکاراں
نکتہ چینی سخت بدی ہے منع خدا رحماں نوں
رب فرمایا عیب نہ ڈھونڈو گلہ نہ کریو کوئی
سُنو حقیقت جدوں زلیخا سٹ برساں دی ہوئی
نازاں وچہ پرورده ہوئی گود کھڈائی دایاں
نال سیانیاں دے ہسّے کھیڈے خوشیوں من پرچاوے
چیز کسے دی تھوڑ نہ اسنوں ہر دم بے پرواہی
مائی باپ ہوون قربانی تک تک جیون نالے
مالن آپ وچھاوے راتیں نازی سیج پھُلاں دی
رہندی نظر زلیخا ہر دم رہے زبان چوپاتی
اُٹھ ست برس زلیخا بی بی مانے نیند پیاری
سُکھی سُتیاں بے خبر انسوں زوری عشق جگایا
ساڑو نجاوے جنس خوشی دی جس گھر بھانبڑ بالے
تختوں سٹ فقیر بناوے بادشاہاں دے جائے
دلیسوں کڈھ بیدیس رلاوے وقت گھتے سرداراں
سُتیاں آ طیموس بیٹی نوں عشقے پٹ جگایا

نکتے بے ادبی تو جا ہوئے نکتہ چین ہزاراں
جو کوئی عیب کسے دا ڈھونڈے منکر ہے قرآنوں
نال قرآن حدیث فقہ دے ایہ گل ثابت ہوئی
بعضے آکھن نو برساں دی مینوں خبر نہ کوئی
بابل دے گھر رہی لاڈ کی غموں نہ سار ان پایاں
بے خبری بے فکری اندر دن تے رات وہاوے
کھاون پیون پہنن کارن ہر شے وافر آہی
خدمتگار غلام کنیزاں ہر دم رہن دوالے
سُتیاں سار نہ ہووے اسنوں خوشبوں رات وہاندی
اچن چیتی سُتیاں اکدن دلنوں پھر گئی کاتی
عشق قصاب جگاون کارن آ گیا پکڑ کٹاری
جسنوں عشق وکھالی دیوے مول آرام نہ پاندا
حضرت عشقے دیاں یہ کاراں سدا جھگڑے گالے
عزت شان نہ باقی چھوڑے جس گھر جھاتی پائے
اس سودے وچہ ڈٹیاں ہویاں ہو گئے تنگ ہزاراں
اکھ پٹی نیوں زلیخا تائیں کیونکر سُفنہ آیا

## آمدن خواب بار اول زلیخا رض را

سوہنی رات مبارک آہی بھاگ سہاگاں والی
شب خیز انسوں بھی اس راتیں نیندر غالب ہوئی
کل امیر فقیر خوشی تھیں لگے تھاؤں ٹکانے
نال آرام زلیخا بی بی سیج اُتے سر دھریا
آن دیکھا یا حضرت یوسف جلوہ خوش رخساروں
اچن چیتی حاضر ہوئی صورت چندر بدر دی
جندوں سوہنا حسن جنہاں دا چنداں روپ سوایا

مٹھی نیند سُتا ہر کوئی ٹک گئے گھڑیالی
پاہرو پھرے نہ کتا بھونکے چور نہ جاگے کوئی
طیموسے گھر چور عشقدا وڑ گیا زور دھگانے
رسمس اکھیاں جڑیاں دونویں نیندر غلبہ کریا
خوابے وچہ زلیخا تائیں مار گیا دیداروں
دیکھ زلیخا صدقے ہو گئی جھات سجن دلبر دی
نور الہی دا آئینہ سُفنے نظری آیا

ویکھ جمال زلیخا تائیں بھڑک اُٹھی اگ سینے
کرگئے گھاہ کلیجے اندر سوہنے نین نگینے

کیجے قیاس زلیخا بی بی دل وچ حیرت ہوئی
ایسا سوہنا دنیا اندر آدم زاد نہ کوئی

خبر نہیں ایہ حور پیدائش یا ہے ملک نورانی
خادم جاپن اس دے اگے چن سورج آسمانی

تک تک بی بی پیغمبر ول جدوں دھیان لگاوے
پارے وانگوں عشق سجندا لوں لوں وچ سدا جاوے

کیا اوہ خواب زلیخا تائیں خالق پاک وکھائی
جیونکر ساعت لیل قدر دی سُفنے اندر آئی

باہجھ زلیخا ہور کسینوں جے ایہ خواب وسیندا
جھل نہ سکدا تاب حسن دی موت پیالہ پیندا

کس دی طاقت ثابت رہندا ویکھ تجلے نوری
ہر کوئی ہوندا نہیں پذیر لائق قرب حضوری

اک لکھ چوی ہزار پیغمبر رب کریم اوپایا
سرور باہجھ نہ مول کسینوں اُپر عرش ملایا

جبرائیل جیہاں جد کہیا جیہیں چلاں اگیرے
قسم خدا دی یا نبی اللہ سڑ جاون پر میرے

اوہ جلوے جو پاک نبی نوں بخشے خالق باری
کون انہاں دے ویکھن کارن خاکی نوری ناری

پاک جمال دے ویکھن کارن جیکر ہر کوئی ہوندا
موسیٰ کیوں کوہ طور دے والے ڈھائیں ڈھائیں روندا

رب علیم حکیم سبھے کم حکمت نال کریندا
طاقت موجب ہر بندے نوں نعمت رتبے دیندا

جتنی دولت غنی بچاون جیکر مفلس پاون
خوشیوں ہو بیہوش وچارے ویکھدیاں مر جاون

جو کجھ رنگ زلیخا تائیں رب اس رات دکھایا
ساری دنیا وچ کسینوں کدی نہ نظری آیا

خوشیاں نال زلیخا بی بی ڈٹھا سفنہ عالی
دم دم ویکھ تصدق ہوندی قدرت قادر والی

سوہنی صورت والے کیتا دل دے وچ ٹکانا
لیکر چھریاں عشق قصائی تن تن وچ سمانا

وچ تعجب رہی زلیخا بے خودیوں مستانی
نام نشان نہ پچھنا ملیا نہ کوئی گل زبانی

کیتا قصد زلیخا جس دم پچھنے کارن حالا
مکھ چھپا کر غائب ہو گیا بانکیاں نیناں والا

## بیدار شدن زلیخا از خواب

روندے نین زلیخا اُٹھی چھم چھم ہنجوں آیاں
مکھ وکھا کر اوہ چن چیتی پا گئے یار جدائیاں

پھیرے نظر چواہیں طرفیں دسن محل اجاڑاں
سجیوں کھبیوں کھاون آیاں درد غماں دیاں دھاڑاں

نہ اوہ دسن نین رنگیلے سوہنیاں ناز نوالے
نہ اوہ زلفاں جادو بھریاں ویس جنہاں دے کالے

نہ اوہ رنگ نہ وقت خوشی دا نہ اوہ موج حسن دی
اکھیاں اگوں اوہلے ہو گئی صورت یار سجن دی

کتول ڈھونڈاں کس اتھیں پچھاں کردی زار پکارا
کوئی نہیں محرم حال تتی دا کون لوے ہن سارا

شول سرہاندی شول پواندی سولیں پلپل جاندی
نیناں نیند آرام نہ جسّے صبر قراروں خالی
طاقت گئی پرانا لوچوں دم دم گھٹدی جاوے
پٹ پٹ سٹے وال سرے دے روے گھت دوہایاں
اے ربا اوہ چانن میرا ہن کیوں وسدا ناہیں
بال موا تاں اچن چیتی لاگیا جگر وچالے
ایسے حال زلیخا لی بی آہیں بھر بھر روے
کرن پیار تمام کنیزاں چھدی مالوں پیاری
بج بج سنے معلم نہ دسے نہ کوئی سخن الاوے
نال جنہاں رل کھیڈی آہی سنگ سہیلیاں والے
نہ کوئی سخن زبان زلیخا زور روون تے پایا
دھوپ دھکھاون پھل سنگھاون مشک عطر چھڑکاون
کر تھکے سب منتر جنتر اثر نہ ہووے رائی
کر کر پیار بولاون سیاں باتاں خوشی سناون
اوہ ہسن ایہ چھم چھم روے بات نہ دسے کائی
ڈرلے لین ہساون کارن سیاں بہت پیاروں
رات رات زلیخا مٹھی دل دارخت لٹ پایا
کل ہسدی اج روندی پھردی کل موجی اج روگی
نال خوشی دے مستی آہی کردی ناز ہزاراں
چاروں طرف غماں دیاں دھاڑاں چمک تلواراں آیاں
خبر نہیں اوہ کتھوں آیا راتیں موہنے والا
خبر نہیں اوہ چھلے مینوں لٹ گیا کس دہرتی
کتھوں کھلی تکیندی آہی مینوں رات غماں دی
میں جاتا رب ساون آندا رحمت جھڑیاں لاسی
فضل امید آہی تن میرے ورتی سخت قہاری

سولاں وانگوں رڑکے تن وچ نازک سیج پھلاں دی
ظالم برسوں پھوک البنیہ تن تن آتش بالی
کملیا لوانگ جو فیروں تکے کسنوں حال سناوے
کون ملاوے دلبر سوہناں جس جے تن لایاں
دو تن گھڑیاں موج وکھاکے ہو گیا چھائیں مائیں
سڑدی رہساں کد تک سہساں تیر جدایاں والے
نہ اوہ صورت نظری آوے نہ اٹھیں چپ ہووے
وس وسیاکی بنی تیرے سر میں صدقے میں واری
دایاں مایاں سب جڑ آیاں اٹھ اٹھ لین کلاوے
آکھ بولاون تے ولچاون صدقے جان دوالے
سبھناں جاتا سنے اندر اسنوں کسے ڈرایا
ملیاں من سرلوں گھٹن کئی تعویذ پلاون
کیا جانن جو ناتگ عشقدا کیل نہ مندا کائی
مت کوئی گل کرے زلیخا ناز نیاز وکھاون
کہن ربا کیا اسدیتا ایں خواب ڈراویں آئی
اوہ کد ہسن رون جنہاں نوں پیش پیا سرکاروں
ساری عمراں یاد رکھیسی چور اجیہا آیا
رونق ولدی لیگیا یوسف رہ گئی سولاں جوگی
جد اٹھی تاں نہ اوہ خوشیاں نہ اوہ موج بہاراں
ڈولو ل مارن پلک نہ ٹھہرن آیاں کرکے دھایاں
بے خبراں انجاناں تائیں راتیں کوہنے والا
شالہ دشمن نال نہ ورتے جو میرے سر ورتی
ہائے ربا ایہ رات اجوکی رنج الکھیں میں لاندی
نہیں سی خبر جو جاندلواری گرڈا وسائی جاسی
باغ بہشت دکھا کے مینوں دیکھیا دوزخ ناری

نیندر مُکھ آرام نہ رہیا ہوشاں عشق اُڈایاں
ماس نہ رہیا جُسّے اُتّے ہڈیاں ہویاں خالی
جیوں جیوں صورت سُفنے والی یاد پوے اُس تائیں
درداں ماری اوگنہاری حال سناواں کینوں
سارا حال زلیخا بی بی ایسے طور لنگھایا
واہ سبحان اللہ جو رب وَل آس امید لگاوے

راتیں سویں نہ دیہاں بیٹھے ہو گئی وانگ سَودایاں
ہوندی تری پذیر فقیرا مرض فراقاں والی
آن رہا اوہ وقت کلا ہیں دم دم کرے دعائیں
میل پیارا میل پیارا میل پیارا مینوں
سُنیاں رب فریاداں سدیاں پھر اوہ ویلا آیا
رب رحیم کریم اُنہاں دی فضلوں آس پُجاوے

# خواب دوم

رو رو جدوں زلیخا بی بی مدت سال گذاری
روندی روندی نوں تقدیروں جھبا نجھ امردی آئی
اوہا صورت اوہا سیرت اوہا ناز ادائیں
اوہا زلفاں پیچاں والیاں جگر جنہاں کڈھ کھڑیا
اوہا لعل لباں یاقوتی خون جنہاں نے پیتا
اوہا نور بھرے رخسارے آئے ہسدے ہسدے
اوہا قد سرو دا سگواں آیا ناز کریندا
اوہا راتیں لُٹنے والا آیا چور لُٹیرا
سال پچھوں پھر اوہا صورت سُفنے حاضر ہوئی
دیکھ پچھان زلیخا بی بی راحت فرحت پائی
پکڑے قدم زلیخا جلدی متکے مڑ نس جاوے
اے محبوب فراق تیرے وچہ تڑف تڑف میں موئی
نوں ایہ رنگ وکھا کے مینوں مڑ اس دیس نہ آیا
میں سڑ سڑ وچہ غم دی آتش اپنی جان جلائی
تینوں دن دن جوبن تازہ وار اوہا نت تیری
جیس دِندے تدھ مہر بنایئں اپنے نین وکھائے
بھل گئی نیندر اکھیاں تائیں کیونکر سوندیاں اہیاں

پھر اِک راتیں اوہو سُفنہ ڈٹھس دوجیواری
جڑ گئے نین پیارے جانی پھر آ شکل وکھائی
اوہا شکل مبارک ساری سر تے پیراں تائیں
اوہا تاج مرصع سر تے لعلاں موتیاں جڑیا
اوہا پلکاں تیر جنہاں نے چھیک جگر وچہ کیتا
اوہا نین سپاہی بانکے آئے تیغاں کسدے
جیسدا عشق زلیخا تائیں راتیں سون نہ دیندا
سارا سال اوہی کرلاندی مول نہ پالیس پھیرا
کھاون پیون جیسدا بھجوں یاد نہ رہگیا کوئی
مدت بعد کھڑا تیری ہوئی دولت رب لبھائی
درد کہانی جو کجھ وانی رو رو حال سنائیے
صدقے جاواں حال تیرے دی تینوں خبر نہ کوئی
میں ہر دم وچہ یاد تیری دے رو رو حال وِنجایا
تن کولے ہڈ پولے ہوئے تدھ پرواہ نہ کائی
رو رو وچہ قضیاں تیریاں جان گئی لکھ میری
سڑ جاون ایہ نین تیرے جے ہین اج نوں ڈری لائے
بے آرامی تے بے چینی تن تن چھریاں واہیاں

داباں مایاں گھول گھمایاں جس دن ڈٹھا تینوں
چنگی خبر لویں توں میری بے ترسا سلطاناں
راتیں آویں راتیں جاویں سوج وکھاویں بلدی
کرڑھ ارمان ولیدے سارے سخت زلیخا روئی
کیا کجھ نام مبارک تیرا وسیں کت ٹکانے
تاں پھر حضرت یوسفؑ کہیا سن کر اسدی زاری
جے کر عشق محبت تیرا نہ ہوندا کجھ مینوں
جیکر شمع نہ سڑکے پہلوں اپنا آپ جلاوے
اول عشق شمع نوں ہوندا کرے پتنگ دیوانے
بیشک معشوقاں نوں چہ پہلوں کردا عشق ٹکانا
ایہو بات زلیخا تائیں یوسفؑ نے فرمائی
ایپر صدقوں ہار نہ جائیں رکھیں انگ پکیرا
لج نہ لائیں عشقے تائیں دکھ سبھے سر جائیں
توڑ نبھائیں توڑ نبھائیں پورا عشق کمائیں
سمجھیں عشق امانت ساڈا اہوری نال نہ لائیں
ڈریں نہ جگدی شہرت کولوں دونیاں خوف نہ کھائیں
یاد رکھیں ایہ بات اساڈی لایا ندی لج پالیں
ایہو اشارہ رب فرماوے خبر قرآنوں آوے
اے بندے کر صبر توکل آس رکھیں جو میری
توں غیروں جد پھڑیں کنارہ در میرے پر آویں
توں ساڈی جد کریں محبت اسیں بھی تیری کرساں
فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ جے یاد کریسیں مینوں
توں ڈھونڈیں میں لبھاں تینوں جد سوریں تد پاویں
آپ پھریں توں لبھدا میں تھیں میں نہیں لبھدا تیں تھیں
رحمت میری دور نہ سمجھیں جو میرے در آوے

ساریاں ستیاں وسر گیاں یاد نہ رہیاں مینوں
کوہ سٹ جاویں پھیر نہ آویں تیرا عجب بہاناں
ساعت لاویں پھر نس جاویں ہاں تچھے ستھے ملدی
اے محبوبا دل اپنے دی توں بھی دس کہاں کوئی
دے کجھ پتہ نشانی اپنی سدا جوانی ملنے
ہیں بھی عشق تیرے دا کٹھا آیا دوجی واری
توں کد ہیٹھے عاشق ہوندی ہیں کد ملدا تینوں
کد پروانہ عاشق ہووے کد اوہ جان ونجاوے
پہلوں اپنا آپ جلاوے پھر جلدے پروانے
پچھوں عاشق دے تن لگدی روندا پھرے نمانا
توں عاشق میں طالب تیرا فرق نہ اسو چہ کائی
ثابت رہسیں تے شوہ پاسیں توں میری میں تیرا
ویکھ ایذائیں درد بلائیں ہرگز نس نہ جائیں
چیتا کریں نہ اوہ وچالے سٹ پریت گوائیں
جے غیراں ول نظر کریسیں پاسیں انت سزائیں
سانوں دلوں بھلائیں ناہیں دیسی رب جزائیں
ہکو شوق اساڈا رکھیں غیر پریت نہ بھالیں
خالص حب جو ساڈی رکھے انت اسانوں پاوے
عسروں یسر کراں میں تینوں حاجت دیواں تیری
میں کیوں تیرا کہیا نہ منساں جو منگیں سو پاویں
بدلہ اجر محبت والا جنت تحفہ دھرساں
اپنے فضل کرم تھیں میں بھی یاد کریساں تینوں
ہیں نیڑے نہیں دور تیرے تھیں جیتوں دور نہ جاویں
کر اقرار بلیٰ دا اوڑک غافل ہوگیوں میں تھیں
سنو بیان زلیخا تائیں جیوں دلبر فرماوے

کریں وفا نہ ہاریں قولوں انت ایہو فرماوے
ہو گیا یار اکھیں تھیں اوہلے آگھڑی نیند پیاری
وقت وہاناں یار سدھاناں سول کلیجے وڈھاناں
اندر آوے باہر جاوے بھجے وانگ سودایاں
خاک آلود کیتا سب جسہ ولول پاس مروڑے
کر کر یاد زلو کا ویلا آہیں بھر بھر روندی
ستیاں بختاں ٹھہے نصیباں آ کر گھیرا پایا
ہائے اوہ وقت جو دلبر مینوں آ ملیا وچ خوابیاں
سُل سٹیا مینں نیترڑی تائیں درد غماندریاں سلاں
بھلے نصیب جے ہوندے میرے کر جاندا کجھ کاری
روندی لوں پھر آن روایا جنگی کیتی یاراں
بانہہ اولاڑے نعرے مارے ساوی پیلی ہوئی
ویکھ احوال غلام کنیزاں ہور جو دایاں مایاں
کی ہو گیا زلیخا تینوں پُچھیاں عرض گزارن
سُنے نہ گل کسے دی ہرگز نہ کجھ اسنوں بھاوے
ٹھنڈیاں چیزاں گھول پلاون بھڑکے اگ زیادہ
سئے پڑیاں سے گھوٹے کاہڑے دیون شربت پھکیاں
کئی طبیب کتاباں چا کے کمراں کس کس آون
جسنوں مرض عشق دی ہووے نفع نہ کرن دوایاں
حالو حال زلیخا کوٹھے روگ نہ جانے کوئی
بجھ بجھ نکلے باہر گھر تھیں برہوں لشنہ چڑھایا
کر کر منتاں ماں پیو بھائی اندر پکڑ لیاون
عشق نہ منتر معل کسے دا منت مت نہ جانے
اوڑک عشق زلیخا تائیں اپنے رتھ وکھائے
ہو گئی قید زنجیراں اندر رہی نہ ہلن جوگی

ایہہ گل کر کے سوہنی صورت اپنا آپ چھپاوے
نہ کجھ آوے نہ کجھ جاوے روونے درداں ماری
وڈھ وڈھ کھاوے پلنگ سرہانا جاگیا زخم پرانا
اگے نالوں دون سوایاں پڑاں عشق جگایاں
کپڑے پاڑ لویراں کیتے ہار سنگار تروڑے
کدی نہ اُٹھدی محشر تائیں نیند جے وسی ہوندی
آپ سُتے تے نیندر میری مینوں پٹ جگایا
پڑھ پڑھ روساں محشر تائیں عمراں بھول کتاباں
ٹر گیا یار وکھالی دیکے لجھ نہ کیتیاں گلاں
الٹی میریاں زخماں اُتے لسگیا مار کٹاری
اُٹھ اُٹھ نسے باہر گھر تھیں کردی زار پکاراں
غشو چہ جاوے تے فرماوے میں موئی میں موئی
کرن پیار دگاون چھاتی حیرت اندر آیاں
ہوش سنبھالن ہو دلوانی ماپیو خویش پکارن
بھیڑ نبضاں ٹرجان سیانے کجھ ہتھ وانت نہ آوے
کر کر حیلے آکھن اوڑک ربدا جو ہیں ارادہ
دارو اثر نہ کردے اسنوں خلقاں بھج بھج تھکیاں
جدوں زلیخا دی بانہہ ویکھن سب دارو بھلیاون
اوہ کیا جانن حال پیڑ نہ جنہاں نہیں آزمایاں
کل طبیب سیانیاں کولوں کجھ تدبیر نہ ہوئی
ماپیاں زرا کجھ خوف نہ رہیا ننگ ناموس گوایا
کردے ترلے اڑلے پرلے متیں دے سمجھاون
جس گھر جاوے شور مچاوے لوندا گل دھگانے
پیراں دلوچہ باپ پیارے سنگل سخت مرائے
دس پیڑ تیرا کیہڑا عاشق جسنے قید نہ بھوگی

پہلی لوڑی ایہو عشقدی جتول پریت لگاوے
قید کراوے تنہ سہاوے وخت قضیئے پاوے

راتیں ویہاں زنجیراں اندر کر کر وین پکارے
ئے او دلبر عشق تیرے سالوں سنگل مارے

نام میرا سودائن ہویا دیسیں خبراں گیاں
میں دردی دیاں درداں پاروں گھر گھر دھماں پایں

جے ہن رب ملاوے تینوں روگ سناواں سارے
ے گل نال ملاں جد تینوں ہن غموں چھٹکارے

جیکر دیس تیریدا دلبر پتہ ٹکاناں پاواں
اکھیں قدم بناواں تاں بھی کول تیرے میں آواں

راتیں آ کولوں الیارا ہیا جے لگے دس میرا
گھت صندوق رکھاں میں تینوں نام نہ کڈھاں تیرا

ویکھ تتی دا حال آوارہ مہر لوڑے دل تیرے
نام خدا دے بوہڑ شتابی آ کڈھ سنگل میرے

ہر کوئی راتیں فارغ ہو کے مانے نیند پیاری
ایہ دن رات کریندی زاری درد قضیاں ماری

ہر روزگاری محنت والا دن لوں کسب کریندا
عیش آرام گزارے راتیں سکھدی نیندر سوندا

عشقے نال وپار جنہاندا رب کریم بنایا
راتیں ویہاں اُنہاندے تائیں کدے آرام نہ آیا

عشق آرام نہ جوڑ قدیموں جدی ویر تنہاندا
جیونکر اہل شر کدے نیڑے مول ایمان نہ جاندا

بے امنی وچہ رہی زلیخا سال برابر روندی
راتیں آنسو کرے اکٹھے دینہ لوں بیٹھ پروندی

سال پچھوں رب کرم کمایا گھڑی مبارک آئی
تیجی واری دلبر سوہنے پھر آ شکل دیکھائی

## خواب سوم ۳

کوکدیاں دیاں کوکاں سنیاں وچہ درگاہ ربانی
جلدے کھیت اُتے رب بھیجیا رحمت والا پانی

نابینے لوں اکھیں ملیاں وید ملے بیماراں
جس پن جان فراہو چلی لین لگا اوہ ساراں

کالی رات آفات وچالے جھبا لگھتی روشنائیاں
مدت رہی آڈیک جنہاندی اوہ گھڑیاں مڑ آئیاں

سچ آکھن ہر رحمت پچھے رحمت رب وکھالے
وصلوں شاد انہانوں کردا جنہاں وچھوڑے جالے

نت نہ خوشیاں نت نہ غمیاں نت نہ وصل جدائیاں
نت نہ سجن ہوون اکٹھے نت نہیں تنہائیاں

نت نہ موج رہے دریاویں نت نہ ہوون خالی
نت بہار نہ باغاں والی نت نہ لوڑن مالی

نت نہ کال وبال جہانی نت نہیں ارزانی
نت نہ زور نہ نت کمزوری نت نہ حسن جوانی

نت نہ صحت بدن سلامت نت نہ دکھ بیماری
نت نہ عزت نت نہ ذلت نت نہ عیش خواری

نت نہ تنگی ویکھے کوئی نت کشاکش ناہیں
نت نہ ہاسے نت نہ رونے نت نہ آہیں ڈھاہیں

نت نہ خشکی نت نہ روڑا نت نہ ساون جھڑیاں
نت نہ دلبر ناز دکھاون نت نہ لاون اڑیاں

نت نہ عاشق درد جدالیوں ویکھن غمدے ہاوے — جاں رب سچا مہر یں آوے گھر وچہ یار ملاوے
جویں زلیخا نوں وچہ خوابے دلبر رب ملایا — کجھ دن درد وں ملی خلاصی یار جمال وکھایا
کیا ہک رات مبارک آہی رحمت پر کیتو الی — جسد لوچہ زلیخا اُپر کرم کیتا رب والی
درد فراقوں رو رو بی بی سخت مصیبت پائی — اس راتیں لجھ روندیاں روندیاں نیند مبارک آئی
جد اکھلانی درد رنجانی اکھ لگی پلکا را — اچن چیتی فضل رب تھیں جاگیا بخت ستارا
اوہا صورت دلبر والی سفنے حاضر ہوئی — نکلیا حمد آوازہ منہ تھیں درد نہ رہگیا کوئی
شکل نورانی چند آسمانی شکل اوہا لاثانی — دیکھ زلیخا صدقے ہوئی سگواں دلبر جانی
جتنے درد زلیخا بی بی سال تمامی پائے — اکس نظارے دلبر والے سارے روگ گوائے
درد جدایاں چھوڑ سدہایاں راحت خوشیاں پایاں — شربت وصلوں رب رجایاں دو اکھیاں ترہایاں
پر اسنوں ایہ خبر نہ کوئی سفنہ یا بیدار ی — ساعت رہسی پھر ٹر جاسی جیویں گذری دو واری
ہو ہو محو ڈگے وچہ قدماں نشہ نہ جریا جاوے — بیخو دیوں مستانی ہو کے عرضاں بول سناوے

# غزل

ساجن تیری صورت پہ دل وجان فدا ہے — دیدار ترا میرے لئے عین شفا ہے
مرجاتی ہوں فرقت سے اگر تجھکو نہ دیکھوں — تو زندگی ہے میری مجھے قسم خدا ہے
گفتار تیرا اسرار تیرے لعل لبوں کی — مرہم ہے میرے زخم کی اور دل کی دوا ہے
تو روشنی ہے خاص میرے جان وجگر کی — میں ظلمت تاریک ہوں تو دلکی ضیا ہے
کردیجے لبالب مجھے اک جام وصل کا — میں ساحل لب العطش ہوں تو بحر سخا ہے
کیا رنگ لگایا ہے تیری لعل لبوں نے — لالی نہ شفق کی ہے نہ یہ رنگ حنا ہے
لہراتی ہے چہرہ پہ تیرے زلف حجر اسود — یہ ناگنی خمدار ہے یا تیر قضا ہے
بچوائے مجھے فتنہ سے اس زلف سیاہ کے — مدت سے اس سے میرا جگر کانپ رہا ہے
کیوں جنگ مچاتی ہیں تری چشمیں دو قاتل — کیا اذن قتل عام انہیں تمنے دیا ہے
مقتولوں کو کیوں مارتی ہیں پوچھو تو ان سے — کیا ہمنے کبھی انکا کوئی جرم کیا ہے
بس تیری محبت سے ملا فیض یہ مجھ کو — انعام تیرے عشق کا زنجیر بپا ہے
یہ وہ ہے پذیر عشق کہ تحریک سے جسکی — جنبش میں زمیں رہتی ہے گردش میں سما ہے

جدوں زلیخانوں وچہ سفنے دلبر نظری آیا
مت لس جاوے پھر نہ آوے سو سو عجز کریندی
جد توں آویں مار مکاویں روگ نویں تن لاویں
صبر قرار پیار تیرے نے اسدن دے کھوہ لیتے
نین تساڈے نین اساڈے دوہاں فتنہ پایا
بخش زیارت نین تساڈے اپنا آپ چھپاون
سال تپھے مڑ سکدیاں سکدیاں میلے رب تساں نوں
نہ کجھ دسیں تے بھج نسیں بے خبری سٹ میتوں
اے دلبر کیوں دل اپنے دا بھیت نہ مول بتاویں
دو واری نال تتی دے لگے وعدہ کمایا
جیکر ہن بھی لگے وانگوں کرنا دھاڑا ماڑا
کون کوئی توں کیہڑے ملکوں آویں کمر کسیندا
ہیں توں حور فرشتہ کوئی کتھے واسا تیرا
قسم ربیدی قسم ربیدی قسم ربیدی تینوں
یا پھر اپنی ہتھیں میتوں دے وچ زہر پیالہ
حکم ربے تھیں بولیا یوسف سن بی بی دی زاری
اندر مصر حکومت میری نام عزیز سداواں
یوسف نام نہ دسیوس اپنا ہاں پیغمبر زادہ
دسیکس نام عزیز مصر دا موجب حکم غفاری
جسنوں شہر مصر دے اندر حاکم کرے الٰہی
تاہیں حضرت یوسف اپنا نام عزیز بتایا
میں ہاں حاکم شہر مصر دا کہیا زلیخا تائیں
ملساں اسیں مصر وچہ تینوں یوسف نے فرمایا
رکھیں یاد محبت ساڈی آویں مصر ضروری
جیتوں وعلے ساڈے اُپر پورا عمل کماسیں

دیکھدیاں آکھ قدمیں لگی دامن نوں ہتھ پایا
اے محبوب محبت تیری ہنوں جیون نہ دیندی
اگلے ہون اجے دکھ وچے ہور اتنوں دے جاویں
جسدن دے میں نال تساڈے نین مقابل کیتے
جسدن دے ایہ ساہویں ہوئے پھیر آرام نہ آیا
نین اساڈے رہن تکیندے رو رو سال لنگھاون
آس لگی ہن پتہ نشانی دے جاسن کجھ سالوں
رہاں بلاندی تے کرلاندی ترس نہ آوے تینوں
رہاں جھبیندی ہتھ چھڑیندی جد آویں چھل جاویں
خبر نہیں تین تتی واری کس کارے تے آیا
نال خدا دے دس جا اپنا پتہ نشانی سارا
میں تتڑی نوں دیکھ اکلیاں مار فناہ کریندا
وچہ آسمان مکان تساڈا یا جنت وچہ ڈیرا
اپنا وطن مکان پیارا ہن دس جائیں میتوں
اس جیون دی لوڑ نہ کوئی بہتر مرگ نوالہ
میں ہاں بندہ تیرے ورگا نہ نوری نہ ناری
ایہ کجھ پتہ نشانی میری تینوں آکھ سناواں
نہیں سی اجے تولد ہویا اوہ مقبول خدا دا
وچہ تقدیر مصر دے اسنوں ملنی سی سرداری
نام عزیز بتاون اسدا رسم قدیموں آہی
وچہ تقدیر ازلدی اسنوں رب عزیز بنایا
جیتوں شوق اساڈا رکھیں جات مصر وچہ پائیں
روز ازلدے تیرا میرا رب پیوند بتایا
انشاء اللہ خالق تیری آس کریسی پوری
تاں توں واصل ہوسیں نہیں تاں کدی مراد نہ پاسیں

جدا ایہ باتاں حضرت یوسفؑ کہیاں زلیخا تائیں
مرض گئی رب صحت بخشی بدلیا نیک زمانہ
اگے اتنی خبر نہ اسنوں کس پچھے میں موئی
ٹرے گیا پتے نشان تمامی وعدہ گینتس نالے

خوشیوں کھُلگئی نیند پیاری فضل کیتا رب سائیں
روندی تُستی ہسدی اُٹھی کردی لکھ شکرانہ
ہُن اس اپنا آپ جتایا خبر تمامی ہوئی
بیشک سچ پذیرہ فقرا وعدے نبیاں والے

## مقولہ مُصنّف

پاک زبانوں ختم رسولاں وعدہ سچ فرمایا
جس نے میری تابع ہوکے امر تمام قبولے
تھر تھر کنبن خوف الہٰوں جبدن نبی ربانے
نفسی نفسی کرن آوانے ڈر دے خوف جباروں
میں اسدن بھی اُمت کارن عرضاں بول سناواں
اپنی ہتھیں کھولاں اسدن قفل بہشتاں نوالے
مڑ مڑ ایہو نبیؐ پیارا خوش فرمان سناوے
بن مسعود اصحاب ثبیدا کرے روایت بھائی
کتنیاں ہور لکیراں چھوٹیاں کھچیاں اس دو والے
پھر پڑھی ایہ آیت حضرت ایہو رستہ میرا
فَاتَّبِعُوہُ اس رستے دی کریو تابعداری
پھر چھوٹیاں لیکاندیول حضرت نظر مبارک پائی
ایہ او جھڑ رستے طرف انہاندی ہرگز لستاں نہ جانا
طرف جہنم کھچ لیجاون او جھڑ راہ نکارے
حضرت کہیا رستہ میرا تورڈ بہشتیں جاندا
اپنیاں تابعداراں کارن کہے رسولؐ ربانا
ہور روایت عجب اسانوں نظر کتابوں آئی
کرکے قید تمامی کافر حضرت بنھ لیاندے
سی اک چھوٹا لڑکا اسدا جدا ہویا اوہ بھائی

میں بخشاساں اُسدے تائیں جو میرے وِل آیا
دوزخ وچہ میں اسدے تائیں جان نہ دیساں مولے
ابراہیمؑ تے عیسیٰؑ موسیٰؑ رووَن کھلے نمانے
اُمت یاد نہ رہے کسینوں دہشت ہیبت باروں
کراں شفاعت اُمت اپنی مولا تھیں بخشاواں
میریاں تابعداراں تائیں کیوں رب دوزخ ڈالے
جس نے جنت جانا ہووے مگر اساڈے آوے
ہکدن پاک رسولؐ اسانوں چھک لکیر دکھائی
پھر وڈی لیک اُتے ہتھ رکھیا سرور دو جگوالے
ھٰذا صِراطی مستقیم ایہو راہ پکیرا
کدیں نہ بھلسو کدیں نہ بھلسو ہرگز عمراں ساری
ایہ سب راہ بھلاون والے کہیا نبیؐ خدائی
بھلی پاون تے تھڑکاون رستہ خاص ربانا
سڑک محمدی کولوں نسن دوزخ خدے دنجارے
جو کوئی میرے رستے چلدا اوڑک جنت پا ندا
روز قیامت پار لنگھاساں بنساں آپ مہانا
قوم کفاراں اُپر اکدن فتح نبیؐ نے پائی
بندیوان ہوکے اک عورت آئی وچہ انہاندے
درد فراق پتر دے اندہ عورت کلمل آئی

لوز اکھیں دا غائب ہویا روشے درداں ماری
چاندی پھرے بیگانے لڑکے درد محبت ماروں
پھر بھی صبر نہ آوے اسنوں رو رو نیر چللے
حضرت کہیا جیکر اسنوں بیٹا رب وکھالے
سنکر حکم کہیا اصحاباں خدمت وچہ تداہیں
تاں حضرت کہیا امت میری رب نوں بہت پیاری
واہ سبحان اللہ رب جسنوں آپ پیار کماوے
جس مومن نوں دلوں نبھالوں پیار نبی سرور دا
دوزخ بھاہ حرام تنہاں تے کیتی خالق سائیں
تابعدار نبیؐ دے حوضوں بھر بھر پین پیالے
سُن مومن میں تیر بتائیں ہور بیان دسالاں
دودھ تھناں نوں چہ ٹھہرے ناہیں وگ وگ ہوندا جاری
شیر جنگھاوے تے گل لاوے چمے لاڈ پیاروں
دیکھ حوالہ لوک تمامی حیرت دے وچہ آئے
وقت غصے دے اگ وچہ اسنوں ڈالے یا نہ ڈالے
جے سو غصہ آوے اسنوں ایہ گل کرسی ناہیں
کیوں دوزخ وچہ اسدیتا ئیں ڈالے خالقباری
جسدا نبیؐ چھوڑا واہووے اوہ کیوں دوزخ جاوے
دوہاں جہاناں اندر اسدی رب محبت کردا
جنہاں طریقہ پیغمبر دا رکھیا مردیاں تائیں
دوہاں جہاناں وچہ مکالے بے فرمانی والے
امت کارن سرور عالمؐ دیندا کویں مثالاں

# ذکر شفقت سرور کائنات صلے اللہ علیہ وآلہ واصحابہ وسلم برامت

ہکدن حضرت جنگل اندر چھیڑو ڈٹھا کوئی
حضرت کہیا مال اپنے دی کیا الفت استائیں
لستے مانڈے ڈنگر اپنے نال پیار چراوے
مینوں بھی رب امت کارن چھیڑو خاص بنایا
ہر چھیڑو بے خطرے پاسے اپنا مال چھیڑیندا
شرک حرام بھی رکھ ربانی جسوچہ خوف کروڑاں
جو کوئی رکھ ربانی اندر وڑیا ہو دلیوا نہ
میں ولول ہیڑی خانے ولوں موڑاں امت تائیں
لکھ لکھ شکر خداوند تائیں دمدم حمد ثنائیں
ہردم اساں غریباں کارن چاہی جس بھلیائی
ہر حالت وچہ کیتی جس نے امت دی غمخواری
راتیں جسدم آرام وچہ سوندی خلق تمامی
نال حفاظت مال چراوے بہت محبت ہوئی
جتول مال روانہ ہووے رکھدا نظر اودائیں
ولول جوہ بیگانی کولوں موڑے دور ہٹاوے
اپنا چھیڑو پیارا مینوں پاک نبیؐ فرمایا
جتول رکھ ہووے سرکاری اتول جان نہ دیندا
میں کیوں رکھ ربانی ولوں اپنا مال نہ موڑاں
کھلا تکیندا اسلے کارن دوزخ ہیڑی خانہ
جے امت آپ دھگانے پھاسے زور میرا کجھ ناہیں
ایسا سوہنا چھیڑو جس نے بخشیا امت تائیں
امت دے بخشاون کارن فرق نہ رکھیا کائی
صلے اللہ علیہ وسلم میں صدقے لکھواری
امت کارن پاک نبیؐ نوں ہوندی بے آرامی

کیمے آرام تمامی خلقت مشرق مغرب تائیں
کھلیاں کھلیاں قدم مبارک سُجّن نبیؐ غفاری
ساری رات حیاتی اندر کدے نہ اکھیں لایاں
اُٹھدے بہندے ٹردے پھردے ہر دم ایہو جھیڑا
بک اصحابی کرے روایت سرور جدوں سدھانا
لباں مبارک ہِلّن دونویں جد سامی وچہ لاہے
بخش خدایا بخش خدایا عاجزؐ امت میری
کیسی شفقت امت کارن حضرت دے دل ڈاہی
باہجہ پیار نبیؐ دے مومن مشکل پار اوتارا
یارب بخش پذیر بندیوں حب نبیؐ سرور دی
جتنا قدر پیار نبیدا امت کارن آیا
جے میں روز قیامت تائیں ایہو ذکر سنائیں
اوگنہاراں کارن حضرتؐ کردے کھلے دعائیں
پھر بھی سون نہ امت کارن ایسی اُمت پیاری
جے لایاں تاں ایہو دعایاں بخشیں امت سایاں
اوگنہاری امت میری فضلوں کریں نبیڑا
میں خود ڈِٹھا تربت اندر جھگڑے نبیؐ ربانا
کن دھریا تاں امت کارن بخشش منگدے آہے
اوگنہاراں بدکرداراں آس ہمیشہ تیری
تے اُمت تائیں فکر نہ کوئی سُتیاں رات وہانی
اوہ کیا جانن پیار نبیدا دوزخ جنہاں پیارا
دوہیں جہانی ہووے مینوں سنگت خیرالبشر دی
اتنا قدر تسا ڈیتائیں میں نہیں اجے سنایا
عمر مُکے تاں پتہ نہ کوئی پر ایہ مُکنا ناہیں

## ذکر

ہُن میں ہور سناواں تینوں شفقت پیغمبر دی
سنکر نرم ہووے دل تیرا جاوے میل اندر دی

## دیگر

ہکدن پاک نبیدیتائیں نیند مبارک آئی
جبرائیلؑ خدادی طرفوں ترت پیغام لیایا
اپڑے بھار سرتے چاکے کرنی نیند پیاری
ایسی جد تنبیہ نبیؐ نوں پاک جنابوں ہوئی
چپ چپاتے جنگل دے ول آئے سرور عالی
آحضرت اک غار وچالے سر سجدے وچہ پایا
دور پہاڑ اُجاڑ ہکی وچہ غار آہی اوہ بھائی
یار اصحاب غلام بچارے رہے پچھے کُرلاندے
ایہہ آسدم خدمت اندر حاضر ناہا کوئی
جد معلوم کیتا اصحاباں سرورؐ نظر نہ آیا
رکنول گیا حبیبؐ ربانا بھالن ہر ہر جائیں
جھڑ گئے نین مبارک دونویں کردے ذکر خدائی
جاگ پیارے جاگ پیارے کیوں نیندر چت لایا
اُمت کویں چھوڑا سو بھلکے کہیا خالق باری
غم اُمت تھیں پاک نبیؐ نوں ہوش نہ رہ گئی کوئی
روندے رہے مکان تے حجرے مسجد رہگئی خالی
چھم چھم رووَن کرن دعائیں امت بخش خدایا
جس وچہ جاکر داخل ہویا پاک رسول خدائی
جے اسویلے حاضر ہوندے نال تمامی جاندے
رکنول گیا حبیب ربانا ہرگز خبر نہ ہوئی
مرد زناں سب لڑکیاں تائیں رو رو شور مچایا
شمع مبارک نظر نہ آوے مول پتنگاں تائیں

پلو چہ حالت جان کنندی سب تے حاضر ہوئی
ہجروں جان لبانتے آئی کل اصحاباں یاراں
شہر تمام اوجاڑ دسیوے باجھوں نبیؐ پیارے
کافر رلمل کرن مزاخاں شور یہود اں پایا
کیا آکھن اصحاب وچارے دیہن جواب نہ کائی
سُن سُن جگر لویراں ہووِن گل نہ آوے جاوے
ڈٹھے زور پرانڈے وچوں آشہباز ڈو لانے
چھپ چھپ گدڑ شیراں کولوں کرن لگے وڈیایاں
ہر دا چھتر نہ رہیا سر تے سایہ رحمت عالی
سُنجا باغ کرے فریاداں مالی چھوڑ سدہاناں
کل اصحاباں یاد احباباں سب کم کار بُھلایا
بُھل گئے مرد زنانیاں تائیں مرداں زنلں بُھلایاں
درد نبیؐ دلوں جھلا ہویا ساتھ محمدؐ ی سارا
رو رو اوسے حالت اندر گذرے تن دہاڑے
تیجے دن پھر اُس جنگل وچہ آئے یار بھلیندے
ملیا اک ایالی راہ وچہ ڈُنبے کھلا چراوے
لے شخصا جے ہے کجھ تینوں خبر نبیؐ سرور دی
اس کہیا میں واقف ناہیں اس حضرت سرور دا
ڈُنبے میرے نَس کے میں تھیں آون زور دھگانے
گھاہ نہ چرے رو رو مرے نہ پانی منہ لاندے
جدوں ایالی ڈُنبیانوالی اتنی خبر سنائی
چلو اساڈا سرور عالمؐ بیشک ہوگ اتھائیں
تاں پھر اُتول روندے آئے سبہ اصحاب پیارے
غار لگے ہر دھریا ہویا رودن حال ویراناں
یا کے حجات جدوں اصحاباں ڈٹھا غار وچالے

کھاون پیون ہسن کھیڈن یاد نہ رہگیا کوئی
درد نبیؐ دلوں ڈہاہیں مارن کوچے تے دیواراں
گھر گھر رونا داخل ہویا تڑفن مومن سارے
آکھن اج محمدؐ تائیں آفت کسے چڑایا
صبر تحمل اہل ایماناں کار قدیموں آئی
دھوتے جاسن زخم پذیرا جے رب نبیؐ ملاوے
لگا ویل جنڈ وراں تائیں دیکھ خلاوے بھانے
بھیڈاں سنگھ نجے دب گھمو دینہ لوں کردی سیاپاں
ہر ہر طرفوں بھاہیں بھڑکن اگ ہجر نے بالی
گھُلی باد خزاں فراقوں ہر بوٹا کوماناں
جتول جاون روندے آون ہنجوں ساون لایا
بھیناں نے سب ویر وسالے پتر بُھل گئے مایاں
کرن دعائیں یارب سائیں میل حبیب پیارا
جنگل جرہاں پھرن ڈھونڈیندے سبہ گھر بار اجاڑے
جس وچہ حضرت امت کارن رو رو عجز کریندے
پچھن لگے اسدے کولوں مت کجھ پتہ سناوے
دس اسانوں ملاں اہنانوں جاوے بھڑک اندر دی
ایپر تیجے دن دا میں بھی وڈا تعجب کردا
آکر اس پہاڑی اگے روندے رہن نمانے
سارا روز گذارن اوتھے رات پیے ٹر جاندے
ابوبکرؓ اصحاباں تائیں رو کر آکھیا بھائی
دلوں بجالوں حب نبیؐ دی کل حیواناں تائیں
اگے بیٹھے رون وچارے ڈُنبے درداں مارے
واہ سبحان اللہ کیا ربنے بخشی حُب حیواناں
غار اندھیری روشن جاپے چمکے نور دو لالے

کیا انس غار نمانی تائیں رب نے بھاگ لگایا
سارا پربت روشن ہویا قدم نبی جد پایا

کیا آواز رسیلہ اندروں غمدی ٹھاٹھ مریندا
ورد آوازہ پیغمبر دا پتھر موم کریندا

رو رو حضرت سجدے اندر کر دے زار پکاراں
چھم چھم نیر چلاون چشماں جیویں ساون دیاں باراں

کہن روایت اتنائے نے سرور پاک حضوری
تر ہوئی سب داہڑی ہنجھوں بھر گیا چہرہ نوری

ویکھ اصحاب ہوئے سب عاجز زندگی تھیں ہتھ دھوتے
کیا تکلیف نبی یا حضرت عرضاں کرن کھلوتے

سجدے تھیں سر چاؤ حضرت پاک جمال دکھالو
مسجد منبر کہن اڈیکاں چل کے آپ سمبھالو

رونق بخشو بیت ربیّوں چل دربار سوہاؤ
نام خدا دے یا نبی اللہ گھر تشریف لیاؤ

کجھ نہ آکھو میر بتائیں کہیا نبی غفاری
عاجز میری امت اپر بنی مصیبت بھاری

جاں تک مشکل حل نہ ہووے ملے نہ حکم ربانا
تاں تک ہرگز سجدے وچوں اساں نہیں سر چانا

ایتھے رہساں ایتھے بہساں سجدیوں نہ سر چاساں
یارب کرم کریسی وافر یا ایتھے مر جاساں

دوناں ورد لگا اصحاباں ہر کوئی نیر چلاوے
اس حالت وچہ چھوڑ پیارا کون بھلا گھر جاوے

اوڑک رو کر خدمت اندر عرض کیتی چونہہ یاراں
ابابکرؓ تے عمرؓ غنیؓ بھی حیدرؓ شاہ اسواراں

جتنیاں نیکیاں ہین اساڈیاں یا سردار گرامی
اوہ سب تیری امت کارن بخشیاں اساں تمامی

حضرت کہیا نہ ہووے جد تک ربدا کرم اساہیں
نیک اعمال تساڈے ہرگز کم سوارن ناہیں

ترن دن اینویں سجدے اندر پاک رسول گذارے
نہ سجدیوں سر چاون حضرت نہ گھر جان پیارے

اوڑک حضرت جنت خاتونؓ بنت نبی سرور دی
آ کر باپ پیارے اگے رو رو عرضاں کردی

سُن فریاد میری چا بابل چل پا ہو گھر پھیرا
بخش جمال غریباں تائیں کر روشن گھر میرا

کوئی جواب نہ دتا ہرگز جنت خاتوں تائیں
اوسے حالت سجدے اندر کر دے رہے دعائیں

ویکھو کیہ امت کارن چھک نبی نوں ہوئی
رو رو بیٹی ترلے لیندی دیہن جواب نہ کوئی

اوہ بیٹی جو ٹکڑا اپنا کہیا نبی خدائی
امت نوں جد بنی مصیبت اوہ بھی یاد نہ آئی

آخر عاجز ہو کر بی بی آکھیا سخن نماناں
جیکر تسیں نہ چلو حضرت میں بھی گھر نہیں جاناں

رہساں کول تساڈے میں بھی سر سجدیوں چہ دھرساں
نال تساڈے شامل ہوساں عجز نیازاں کرساں

رو کر سجدے جاون لگی پاک نبی دی جائی
اوسے وقت خدا دی طرفوں خوشی بشارت آئی

آگیا وحی جناب الٰہوں امر کیتا رب قاضی
ہے منظور اساں نوں جیکر فاطمہؓ ہووے راضی

کیونکر اسیں قبول نہ کریئے بنت نبی دی زاری
ساری خلقت وچوں سانوں بنت خاتونؓ پیاری

یا محبوب تساں ڈیتا ایئں راضی اسیں کریساں ۔ سجدے تھیں سر چا پیارے جو منگیں سو دیساں
سن خوشخبری پاک نبیؐ نے سجدے تھیں سر چایا ۔ کل اصحاباں یاراں تائیں پاک جمال دکھایا
رحمت شمس دکھالی دتی گئی فراق سیاہی ۔ ہر ہر مومن خوشی کمالوں بولے حمد الٰہی
گھر تشریف لیائے حضرت قدم مبارک پایا ۔ سب گلیاں نوچہ چانن ہویا آ دربار سہایا
جتنے روز کلے تھیں باہر رہیا رسولؐ ربانا ۔ اتنے دن اصحاباں وچوں کسے نہ کھادا کھانا
جدم پھیر رسولؐ پیارا خیریں گھریں آندو نے ۔ کھاون پیون تا اسویلے ہر گل یاد آیو نے
عاشق ذات رسولؐ اللہ دے سب اصحاب پیارے ۔ ملیا جدوں حبیب ربانا دور ہوئے غم سارے

## غزل

جس دل میں کچھ بھی عشق رسولؐ خدا کا ہے ۔ اسکو نہ خوف قبر نہ روز جزا کا ہے
دونوں جہاں کے دھندوں سے آزاد ہو گیا ۔ پابند جو رسولؐ کی زلف دو تا کا ہے
لوگوں نے اپنے لاکھ وسیلے بنا لئے ۔ مجھ کو فقط وسیلہ خیر الورٰی کا ہے
زاہد کو اشتیاق ہے حور و قصور کا ۔ دل میں میرے خیال شہ انبیاء کا ہے
کیونکر بچیں گے ہم نہ قیامت کے شور سے ۔ دامن ہمارے ہاتھ میں اس پیشوا کا ہے
فرماویگا خدا بھی فرشتوں کو چھوڑ دو ۔ یہ عاشق و مرید میرے مصطفٰے کا ہے
دنیا و آخرت میں نہیں کیمیا دگر ۔ گر ہے تو عشق حضرت عیسٰی علیٰ کا ہے

جاویگا سب سے پہلے وہ جنت میں اے پذیر
مشتاق جو محمد و آل عبا کا ہے

واہ سبحان اللہ رب خالق کیا احسان کمایا ۔ او گنہگار غریباں کارن رہبر نبیؐ بنایا
کیتا حکم جو نبیؐ میرے دی کرسی تابعداری ۔ پس اوہ میری تابع ہویا کہیا خالق باری
اے مومن کر صاف دلینوں دہوست سب پلیدی ۔ دلوں نجالئیں حاضر ہوکے سنت پکڑ نبیؐ دی
ہو جا داخل امت اندر سچے صدق ایمانوں ۔ رب نبیؐ نوں راضی کر کے جاویں الیس جہانوں
حضرت کہیا جنت جا سو بے خوف کر سو مینوں ۔ یوسف کہیا جے مصرے آسیں تاں میں ملساں تینوں

## قائم شدن ہوش و حواس زلیخا رضی اللہ تعالےٰ عنہا بعد از بشارت و خلاصی یافتن از قید زنجیر

باقی حال زلیخا والا تینوں آکھ سنا ئیں ۔ سفنے اندر ملی بشارت جدوں زلیخا تائیں

ہسدی ہسدی نال خوشی دے خوابوں باہر آئی
ہستے لوبے نال سیانے آئی عقل ٹکانے
بدل گیا رنگ زردی والا منہ تے پھر گئی لالی
سخن سنے تے گلاں سمجھے باتاں ہوش الاوے
دیکھ آرام زلیخا تائیں گھر دے بندے سارے
نال خوشی دے طیموسے دل گئی مبارکبادی
آملیا شاہ بیٹی تائیں خوشی نہایت ہوئی
بہت پیار دلیخا تائیں کیتا باپ پیارے
واہ سبحان اللہ جد سُننے ملیا نبیؐ پیارا
ختم رسولاں دوزخ دیول جد تشریف لیجاسن
لے لے نام بلاون حضرت کتنول گیا فلانا
سنکر حکم فرشتے جلدی باہر کڈھ لیاون
نہر حیات ہک ٹھنڈا چشمہ جنت کول بتاون
ہکسے غوطے صاف ہوجاسن سارے بندے سارے
برکت حضرت سرور عالمؐ رحمت ساون لیسی
سنو حقیقت جدوں زلیخا قیدوں فارغ ہوئی
ہر دم کرے مصردیاں باتاں شوق لگا دل بھارا
نام عزیز عزیز مصر دا دلنوں بہت سکھاوے
سد کنیز غلاماں تائیں بہت کرے دلجوئی
جو کوئی گل عزیز مصر دی اسنوں آن سناوے
دن تے رات وظیفہ ایہو ہر دم جد کماوے
نالے ہکدن سُتیاں اسنوں غیبوں پیا پکارا
سُن خوشخبری ہور زیادہ دلنوں لگیاں آساں
کتنے روز دلیو چہ اپنے رکھیوس بھیت چھپائی
اوڑک عشق شرمدیاں واگاں زوری توڑ گوایاں

دور ہوئی بیہوشی رب نے آس فضلدی لائی
بھر ہنجو ندے تھیں تر نکلے روندے نین نمانے
ولدا داغ ہویا مُڑ تازہ کرم کیتا رب والی
بول جواب سناوے خوشیوں جو کوئی آن بلاوے
دایاں مایاں ہور کنیزاں جاون صدقے وارے
پائی ہوش زلیخا بی بی گھر گھر ہوئی شادی
کتنی دولت باپ پیارے سر توں وار لٹائی
منہ سر چُم لگائی سینے سنگل سب آتارے
سنگل دور ہوئے تے قیدوں رب دتا چھٹکارا
ایسے طور کروڑاں بدماں بندیاں چھوڑائسن
جلد نکالو جلد نکالو ہوسی حکم ربانا
جو جو کلمہ پڑھنے والے سب دی قید چھوڑاون
دوزخ کنوں نکالن جسنوں اسدے لوچہ لوہاون
بدر منیروں شکل زیادہ حُسن کڈھے چمکارے
وانگ زلیخا ہر مومن دے سنگل رب کڈھیسی
نال سیاں رل ہستے کھیڈے غمی نہ رہ گئی کوئی
دم دم یاد عزیز لیاوے جیوں کہہ گیا پیارا
سُندی جسدم نام مصر دا وانگ پھلاں کھڑ جاوے
مُڑ مُڑ آکھے شہر مصر دی بات سناؤ کوئی
بہت پیار کماوے اسنوں دولت نال رجاوے
جو گل کرے عزیز مصر دا اوّل ذکر لیاوے
شہر مصر وچہ تیرے تائیں ملسی یار پیارا
کد اوہ گھڑی مبارک ہوسی جد مصرے مِن جاساں
شرموں ماں پیاری اگے نہ ایہ بات سنائی
گوشے دیوچہ ماں اپنی نوں باتاں کھول سنایاں

سن کر ماں سیانی جلدی شاہ نوں گھر منگوایا
شادی کروز لیخا سندی اسنوں آکھ سنایا

## ذکر شادی زلیخا بی بیؓ

طیموسے جد بی بی کولوں سنی حقیقت ساری
کیتا حکم وزیراں تائیں کریو جھب تیاری
بھیجو خبر چواہیں طرفیں لکھ گھلو پروانے
ہر اک ملکوں حاضر ہوون قاصد بادشہانے
تا جو ہر یک شاہ دی خصلت بی بی پاس وسیوے
جتول آپ زلیخا چاہے اتول عقد کچیوے
اس ملک وچ لڑکیں کولوں پہلوں آپ پوچھیندے
جتول لڑکی راضی ہووے اتول عقد کریندے
وچہ پنجاب گرایدی لڑکی اول مول نہ بھالن
وقت نکاحے لین اجازت رلمل اسنوں گالن
بھاویں گھر جا خاوند تائیں ہرگز مول نہ جالے
پر ماں باپ روپیاں وکھے لوڑن بنھ دھگانے
وقت نکاحے شرموں شرمی ماپیاں امر قبولے
دلوچہ آکھے بیشک لوڑو میں نہیں وسنا مُولے
خصم جنہاں نوں ملن موافق کوں تاں سکھ وکھاون
جنہاں نال دھگانا ہووے جاندیاں اودہل جاون
پچھوں پھیرن مقدمے کردے سوہرے اتے جوائی
خصم بیچارا سر ہر پٹے ہائے میں کیوں پرنائی
پہلے ہوش نہ کردے ماپے پچھوں پان سیاپے
اصل پچھو تاں بیٹی اپنی انہاں اودہالی آپے
جیکر پہلوں سوچ سمجھ کے کردے اسدی شادی
کیوں بدنام کریندی سبھ نوں کیوں ہوندی بربادی
کتنیاں ہور ویاہاں اندر کردے رسماں تریاں
جیونکر گاناں سہرا مہندی بدعا تاں ٹریاں
شرم نہ آوے بیدیناں نوں مومن موسوں سداون
وانگ کفاراں رسماں کردے دین ایمان کھڑاون
رسم رسوم شیطانی اندر ہرگز فرق نہ پانڈے
جیکر کدیں نماز پوچھیوے دھرتی وچہ لیہ جاندے
وقت نکاح جد صفتاں شرطاں ملاں آن کھپاوے
کلمہ سدھا آوے ناہیں صفتاں کون سناوے
پھر لگے لگے ملاں پڑھدا اگر پڑھے پر نیندا
جیویں انھے نوں طرف مسیتی پکڑ دھر یک کھڑیندا
دے دے لقمے ملاں عاجز کلمے وچ پڑھاوے
اپر پڑھدیاں تیک نڈھے دی جندڑی کلمل آوے
کلمہ پڑھدیاں مجلس اندر شرموں ڈب ڈب جاون
ڈھولے گیت جو لوہن لگن سارا شہر اکاون
اس تھیں پچھے وہٹی دیول جان وکیل سیانے
نامحرم یا محرم ہوون ایہ گل کوئی نہ جانے
اصلی وارث بہتی جائیں آپ نہ نیڑے جاون
نامحرم وچ پہل پہلا ہیں ہاسدے متھے لاون
امر اجازت لوڑن استھیں کلمہ دسن نالے
اوہ پر نیندی کلمے کولوں ولول گھنڈ نکالے
پاس چڑیلیں ہون اکٹھیاں آکھن ہوش سنبھالیں
شرم کریں نہ کلمہ پڑھ کے پیو دی عزت گالیں

جیہڑی عورت وقت نکاح دے کلمہ پڑھیا بھائی
کلمیوں کافر سب مردوداں دین ایمانوں خالی
ایہ خصم دیوث انہاندے ہوون آپ نکاسے
ملاں گل نہ پُچھے ڈر دا امت سیپی رس جاوے
اجے پڑھے الحمد وچارا شکرے گھر نہیں رُٹھا
ہائے افسوس ملاں دیتا ایں بجے نہ طمع مریدا
سُنت فرض نہ جانے کوئی امت نبیؑ سدا دن
ہک سُنت جو ضائع کردا پاک نبیؑ فرماوے
ہک سُنت جو پاک نبیدی کردا شوق پیاروں
کرے مزاخ جو سُنت تائیں یا کوئی ووہ گھٹ لیوے
کرے ہزار کروڑ عبادت جو بے ادب نبیؑ دا
اہل نفاق نبیدی سنت جانن وانگ دوگاٹے
وقت نکاح دے عورت تائیں کلمہ کہن زبانی
وَقَبِلْتُ جَمِیْعَ اَحْکَامِہٖ پڑھ مجلس وچ سنانا
چونہہ کماندے باہجہ منافق نہیں مسیتی ڈھکدا
یا حسدن گھر تبیل نہ ہووس طرف مسیتی دوڑے
چوتھا ہور نشان منافق پاک نبیؑ فرماوے
حضرت کہیا چونہہ کماں تھیں نہیں منافق خالی
دوجا بھڑن لگے جسویلے نُنگے فحش نکالے
روز قیامت تلویں دوزخ اہل نفاق دھکیون
یارب وچہ درگاہ تیری دے کرے پذیر دعائیں
بے ادباندا سنگ نہ دلویں دنیا اندر مینوں
شادیاندی گل توڑ نہ جاہڑی چھوڑی اوہ وچالے
نالے لکھ چکا میں اگے شادیاندا سب حالا
ہن اسجاگہ ذکر کرندی حاجت مول نہ کوئی

کہن رناں ہے بے شرم اجیہی ہور نہ ڈھٹی کائی
مومن نوں نہیں رکھنی جائز ایسی رن موکالی
جاہل وحشی ہوئے لکھے کون اوتھے نتھ مارے
سوا روپیہ لیکر اوتھوں کرکے شتابی آوے
ہائے افسوس غریب ملاں نوں سوا روپیہ مٹھا
کیوں اسویلے گنگا ہوندا سب دے کن چھلیندا
بدعت رسماں جیکر چھپئیے وچ رات دہاون
نہیں اساڈی امت وچوں کدی شفاعت نہ پاوے
سوا صحاب شہیداں جتنا اجر ملے سرکاروں
نال کفاراں دوزخ جاسن بے ادباندے لوٹے
توبہ باہجہ نہ جنت جاسی گندا جس عقیدہ
بدعت رسماں وچہ ویاہاں ہوون کئی اکھاڑے
ہتھوں گانا مول نہ توڑن واہ واہ مسلمانی
کمنے میں سب حکم ربے دے مسجد مُل نہ جاناں
یا فجری منہ دھوون آوے یا جُتیاں نوں لگدا
ویلا ڈبی جو کجھ لبھس مسجد وچہ نہ چھوڑے
جے کدے بھُل چُک وڑے مسیتی جھبدے نکل آوے
جد لولے تاں جھوٹھ الاوے ہک اسدی ایہ چالی
وچہ امانت کرے خیانت کرکے عہد نہ پالے
بھی بے ادب رسول اللہ دے اسو چہ داخل تھیون
بدعت شرک نفاقاں کولوں مینوں آپ بچائیں
بخشیں حب رسول اللہ دی سب توفیقاں تینوں
منگے تنگ پڑھن تھیں ہوون قصہ سننے والے
وچہ زینت اسلام رسالے ویکھے ویکھن والا
سنو بیان زلیخا سندی کیونکر شادی ہوئی

جدوں ویاہ زلیخا دے تھیں ملکیں خبراں گیاں
کرن روایت جد ملکاں تھیں قاصد حاضر آئے
پچھیا باپ زلیخا کولوں دس دھیا ہن مینوں
ملک ملک دی وکھو وکھری خوبی صفت سنائی
سب تھیں پچھے ذکر مصر دا کیتا دُور ہی یاروں
لمی واٹ چھماہیں پینڈا مصر اوتھوں سی بھائی
باپ زلیخا دے پھر اوتھے قاصد اپنے گھلے
طرف عزیزے بھیجیا شاہ نے خلعت بادشاہانہ
مل گیا اُوہنوں وکیلاں تائیں قدم مصر جا دھرنا
خیر خیرات ایسی کرنی رنج نہ کوئی جاوے
اجکل شادیاں اندر مومن دولت خرچ کریندے
آتش بازی تے بھنڈ مراسی سب راضی ہو جاون
سنو حقیقت جد اوہ قاصد شہر مصر وچ آئے
دتا خلعت بادشاہانہ خاص عزیز مصر نوں
شاہ عزیز ہویا بہوں راضی خوشی مبارک پائی
اگے ایہو عزیز مصر دی ہیسی خواہش بھاری
طیموسے دیاں امراواں نوں دتوس شان گرامی
کرن روایت دوہاں طرفاں تھیں بہت خیرات ہوئی
آخر جدوں مقرر ہویا شادی وا دن بھائی
دیکر عزت راضی کر کے ٹورے شاہ تمامی
بعد سلاموں آکھ سنایا حال عزیز مصر دا
سن کر صفت عزیز مصر دی شاہ طیموس سیاناں
دمدم تاہنگ زیادہ دل وچ جوش محبت مائیے
دن دن غالب ہوندی جاوے بے صبری بیتابی
شوق مصر دے چار چوفیروں رلمل پائے گھیرے

آگئے کُل وکیل شہانڑے جوں جوں وساں پیایں
آپو اپنے بادشہانڑے سب نے حال سنائے
جتھوں تیری مرضی ہووے اوتھوں ولیاں تینوں
کِسے ملک دی بی بی تائیں بات پسند نہ آئی
اُتوں امر اجازت بی بی دتا شوق پیاروں
اس کارن نہ شہر مصر تھیں قاصد پہنچیا کائی
بہتا مال خیرات کارن شہر مصر لے چلے
کل امراواں کارن تحفے کیتے نال روانہ
جو کوئی ملے غریب نمانا سب نوں راضی کرنا
سُن کر خبراں اس شادی دیاں ہر کوئی شاباش پاوے
جانجی مانجی سب کھا جاون کھلے فقیر تکیندے
عاجز نام خدا دے والے منگ منگ کے ٹر جاون
پاس عزیز ہوئے دِنج حاضر تحفے نذر لگائے
باقی تحفے وچ سرداراں ونڈ دتے ہر ہر نوں
بخشی اونہاں وزیراں تائیں عزت دون سوائی
ہن گھر بیٹھیاں مطلب ہویا کرم کیتا رب باری
جیویں دستور شاہانہ آہا کیتی رسم تمامی
اسدن مصر مبارک اندر مفلس رہیا نہ کوئی
آکھ مبارک بادی شاہ نوں قاصداں رخصت پائی
سالوں پچھے طیموسے نوں ہوئے آن سلامی
جیہنکر اس نے خدمت کیتی جیونکر حال شہر دا
راضی ہوئی زلیخا بی کہندی حمد ربا نال
نام عزیز عزیز مصر دا دمدم حال چتارے
کرے دعائیں یارب سائیں لیچل مصر شتابی
جدوں گئی تاں معلم کرسی کیہا درتی منگ میرے

جیوں جیوں اس نوں دن شادی دے نیڑے ڈھکدے آون
آوس یاد دلیو چہ ہردم وعدے خواباں والے
نستی بیٹھی تڑدی پھردی جس حالت وچہ ہووے

تیوں تیوں شوق محبت اسدا صبر ترو ڑی جاون
وس نہ لگس جے بھج ملے بیٹھی نیر اچھالے
ہردم وانگ شعیب نبی دے نال محبت روے

# ذکر حضرت شعیب علےٰ نبینا وعلیہ الصلوٰۃ والسلام

ترجمہ قصص الانبیاء اندر ذکر مترجم لیایا
نبی شعیب پیارے ربدے عاشق ذات خدائی
بڑی فصیح زبان انہانوں بخشی حق تعالےٰ
تاہیں نبی خطیب رسولاں کہیا او نہاندے تائیں
مدین وچہ اوہ رہندے آہے دسن حکم الٰہی
اوس زمانے تولن ماپن لوکاں بہت گھٹایا
لین لگے ودھ کرن خیانت دین لگے گھٹ دیندے
طرف عبادت رب سچیدی مول نہ جاون نیڑے
حضرت آکھن پورا تولو بندگی کرو خدا دی
کوئی نہ منے حکم ربانا دسیا نبی بہتیرا
جیویں مرضی تیویں تولاں ماپاں کرساں اپنا بھانا
جیونکر نوح دی قوم خدا نے غرق کیتی طوفانوں
جیونکر صالح پیغمبر دی قوم ہلاکت پائی
لوکاں کہیا بیتیاں باتاں اسیں نہیں سمجھیندے
پتھراں نال اڈاندے تینوں ہلو چہ کردے ڈھیری
تنگ سخت جواب نبی نے آس دلے دی لاہی
آمدی خبر شتاب وحی نے لیکر امر خدا دا
شہروں دور نکال لیجاؤ اپنی امت تائیں
تنگ حکم حبیب خدا دے کیتی ترت تیاری
کافر ویکھ کرینلدے چاہنگاں ہسن شور مچاون

کرکے نقل امید قوالبوں میں بھی آکھ سنایا
وچہ حدیثاں صفت جنہاندی پاک نبی فرمائی
مٹھا بولن خوش آوازوں سخن لطافت والا
صفت جنہاندی سرور کیتی میں کیا صفت سنائیں
مہتر صالح دی اولادوں نصب انہاندی آہی
سارا ذکر انہاندے ظلموں وچہ قرآنے آیا
پورا ہرگز تولن ناہیں ایسا ظلم کمر بندے
رب سچے دا حکم نہ منن ہتھوں کرن بکھیڑے
منگے قہر الٰہی آدے پیٹے بیج نساڈی
آکھن مال اساڈا اپنا دخل نہیں کجھ تیرا
نبی بتاوے جند نہ کریو پاسو قہر ربانا
ہود نبی دی قوم اپر جیوں قہر اٹھا آسمانوں
لوط نبی دیاں ویریاں دی جیوں دھرتی ہٹ ودھائی
جیکر تیرے خویش نہ ہوندے تھیوں قتل کرینلدے
بکو خوف جو بھائی تیرے ہین جماعت تیری
کیتا عرض سوال انہاں پر بھیج عذاب الٰہی
یا محبوب انہاندے کارن ہویا عذاب آمادہ
قہر عذاب نہ ویکھن مومن امر کیتا رب سائیں
سن اسباب نکال لیوے امت اپنی ساری
سالوں قہر دسیندے آہے آپ نٹھے ہن جاون

حضرت کہیا جلد تساں پر اوہ ویلا مہن آیا
مینوں حکم کیتا رب خالق نس جا چھوڑ انہاں نوں
اتنا کہہ کر شہروں باہر آیا نبی ربانا ں
تن کوہا نتے پوہتے جسدم بھیجیا وحی الٰہی
مارے جاون کافر سارے جو جو دشمن تیرے
فجر ہوئی تاں کافراں اُپر نیندر غلبہ پایا
کیتا آ جبرائیل فرشتے کڑک آواز اچیہا
کیسے چیخ فرشتے والی سب دی جند نکالی
گلی گلی تے کوچے کوچے ہر جا لاشو لائے
لاشاں مردے سڑ سڑ بھردے آتش شور مچایا
ہوئی دعا قبول نبی دی رب انصاف کمایا
استھیں بعد کریندا عرضاں نبی شعیب پیارا
حکم ہویا گھر چلو پیارے امن اسائش دلیساں
لیکر اپنی اُمت حضرت گھر اپنے ول آئے
جد تشریف لیائے حضرت قدم مبارک پایا
باغ درخت زراعت شاخاں موج بہار لگائی
جو کافر مرگئے مو کالے دوزخ دھیا ٹکاناں
باراں برس انہاں نوں حضرت رب دا حکم سنایا
جسدی قسمت نیک نہ ہووے جے سو وعظ سنائیے
دنیا اندر بدعت شرکوں ہرگز باز نہ آون
سنو حقیقت استھیں پچھے نبی شعیبؑ گزارے
ہردم عشق الٰہی اندر رو رو نیر چلاون
کرن روایت اتنی زاری کیتی پاک نبی نے
اکھیں کولوں عاجز ہوسے مدتاں کئی وہایاں
ندیاں عشق الٰہی والیاں موج چڑھے وچہ مانن

جسدا خوف تساڈ دیتا ئیں میں نت پیا سنایا
ہنے ہلاک عذاب اپنے تھیں کرسی رب تساں نوں
اک ہزار تے ست سو مومن ہو ہمراہ سدھاناں
رب فرمایا بھلکے فجری کرساں سب تباہی
سُتیاں خبر نہ رہے کسینوں کرسن دوزخ ڈیرے
سُتے سوں گئے دشمن رب دے قہر الٰہی آیا
مرگئے سب جناور بندے کوئی نہ زندہ رہیا
اس تھیں پچھے قہر خدا نے گھر گھر آتش بالی
مال مویشی کوٹھے ہیٹلے سب اسباب جلائے
جگو جد بھی فرماناں تائیں دوزخ کھاون آیا
کوئی مکان نہ چھوڑیا باقی سارا شہر جلایا
سڑ گیا شہر تمامی یا رب کتول کراں اوتارا
نویں سروں پھر شہر تساڈا اسیں آباد کرلیساں
ڈھٹے خاک ہوئے سب مردے آتش ساڑ جلائے
سارا شہر آباد ہویا رب قدرت نال جوایا
کل مکان ہوئے مڑ تازے رنگ لگا ہر جائی
اُٹھسن پھیر قیامت دے دن جدوں خدا نے بھاناں
ایہ قسمت مندی آہی دوزخ ڈیرا لایا
حکم حدیث قرآن نہ منن جے سو زور لگائیے
قبراں دلوچہ معلم کرسن جدوں بلائے جاون
دنیا وچہ حیاتی ہاروں جتنے سال گذارے
سُن کر ملک انہاں دی زاری حالت اندر آون
رو رو عشق الٰہی اندر ہو گئے نین نابینے
پھیر خداوند اکھیاں دتیاں رو رو پھیر دنجایاں
اٹھدے روون بہندے روون روندیاں رات گذاری

سوہنے نین دتے رب باری پھیر تریجی وار ہی
بن دیدار نہ بھاون اکھیں کوجاویں ملن نہ تکھیں
عاشق لوڑ نظاریوں رکھن بھاویں جان وکاوے
کرن روایت اوڑک ربنے جبرائیلؑ بھیجا یا
آیا جبرائیل فرشتہ لے کر حکم غفاروں
جیکر ہے افسوس اکھیں دا پھیر اکھیں ملجاون
جیکر رو رو دولت کارن چاہو مال خزانے
جیکر ہور کسے گل کارن شوق دلیو چہ آئی
ربنوں معلم غیب تمامی جانے بھیت دلاندے
ایہ بھی ربنے دوست تائیں پچھیا لاڈ پیاروں
نبیؑ کہیا اے جبرائیلا ہور نہ حاجت کوئی
جلوہ ذات الٰہی والا منگن نین پیارے
ہکو شافی ہکو کافی سوہنے دا چمکارا
ہکو آس مراد دلیدی ہکو لوڑ ضروری
ہکے کارن رون ہردم نین میرے دکھیارے
سُنکے جبرائیل جنابے جاکر عرض گذاری
توں دانا توں بینا سب کجھ حال دلاندے جانے
تاں پھر اوسے وقت خدا نے خوش پیغام پوچایا
ہے منظوری کرو صبوری پاسو جلوہ لوڑی
جدوں تمام پیاریاں تائیں جنت داخل کرساں
تینوں بھی اس وقت پیارے پاس حضور بلاساں
نال محبت رب پکے نے وعدہ سچ فرمایا
ہتھوں عشق جوانی چڑھیا روندیاں عمر گذاری

پھر بھی رو رو ضائع کیتے اس مقبول غفاری
جنہیں اکھیں محبوب نہ دسن بھٹھ پیاں اوہ اکھیں
جے دلبر نہ نظری آوے چیز نہ کوئی بھاوے
جاپچھ ساڈے دوست کولوں کی غم اس نے لایا
دسو حضرت اتنی زاری کردے کس گل پاروں
جے کر خوف جہنم والا جنت کھلے بولاون
جتنے منگو اتنے دیواں کیتا حکم خدا نے
ظاہر کرو مراد دلیدی میں نوں تھوڑ نہ کوئی
ایہہ دوست دوستاں کارن لائش ہمیش کماندے
اے محبوب رنجیدہ خاطر ہیں توں کس گل پاروں
توڑ حضور حضوری کولوں ہر شے گھول گھمائی
دوزخ جنت دولت حشمت صدقے کیتے سارے
ہکو مطلب ہکو حاجت لاہے گھنڈ پیارا
صدقے جاواں گھول گھماواں پاواں قرب حضوری
جلوہ چاہندے مول نہ رہندے معوض کریں سرکارے
کجھ نہیں اوڈ ہر تیرے کولوں یارب خالق باری
معلم تینوں جو کجھ میں نوں کہیا حبیب ربانے
کرو تسلی دوست میرے خالق نے فرمایا
روز قیامت اسیں تساڈی آس کریساں پوری
حور قصوراں میوے نعمت سب نوں تحفہ دیساں
رج رج کریں جمال اساڈا خوش دیدار کراساں
رووَن کولوں عاشق تائیں پھر بھی صبر نہ آیا
جیویں زلیخا شادی سُنکے صبر قراروں ہاری

اتوں سب سامان بیاہ دا کیتا باپ پیارے
اتوں صبر نہ رہیا زلیخا گن گن روز گزارے

# ذکر داج بی بی زلیخا

اس تھیں تجھے سنو حقیقت داج زلیخا والی
پہلے پہل زلیخا کارن جو کجھ زیور بنیا
موتی مانک لعل جواہر مالاں باپ پرایاں
ہور جو زیور سونے روپے کیا گل گراں نہاندی
کل اسباب جڑاؤ چیزاں لعلاں موتیاں جڑیاں
بیور تیور سب طلائی قیمت دار پوشاکاں
لکھ ہزار زلیخا کارن خدمت گار نکالے
دہ سو خاص عزیزے کارن سندر سوہنے بردے
دہ سو اٹھ تے دہ سو خچر سازاں سنے سنگارے
مہراں درم اکٹھے کر کے چالی اوٹھ لدائے
ایہ کجھ داج زلیخا کارن کیتا باپ آمادہ
شادی حال زلیخا والا دو قسماں تے آیا
بعضے کہن عزیز مصر تھیں جنج لیا کر ڈھوئی

جویں روایت ابن عباسوں کہیا امام غزالی
حد شمار حسابوں باہر گانج نہ ہووے گنیاں
عقل صرافاں دی گم ہووے نظر جہانوں آیاں
عقل قیاس نہ پہنچے اوتھے صفت نہ کیتی جاندی
قیمت خبر اوسے دیتا ئیں جس سنیارے گھڑیاں
اطلس تے زربفت تمامی کپڑے زینت ناکاں
سندر شکل لباس شاہانہ سوہنیاں صفتاں والے
خوش رخسار عجیب انہاندے چمکن وانگ بدر دے
اعلیٰ قسم تمامیاں وچوں کیتے جدا پیارے
جدوں زلیخا رخصت ہوئی تورڑ مصر پہنچائے
جویں تفسیروں معلم ہویا ناہیں خبر زیادہ
بعضے کہن زلیخا تائیں باپ مصرے پہنچایا
واللہ اعلم رب نوں معلم جیونکر حالت ہوئی

# آمدن برات از شہر مصر و کیفیت حال زلیخا

آ گئی جنج زلیخا والی جدوں دہاڑا آیا
کئی ہزار اسوار پیادے بانکے لوک مصر دے
شروع تماشے ہر ہر پاسے دھم پئی ہر جائی
بحر خوشی وچہ ترے زلیخا دلبر کیویں دیکھیوے
کر کر سوچ دلے وچہ اوڑک دائی نوں فرمائے
جے توں بہت پیاری میری عرض کراں میں تینوں
لے کر نال زلیخا تائیں دائی ترت سدھائی
رل مل سبھناں جنج دوالے آ کر گھیرا پایا

شہر زلیخا دلے وچہ خوشیوں ہر جا غل مچایا
جگ رچھاون جادو پاون جتول پھیرا کر دے
زر دولت خیرات کولوں کمی نہ رہ گئی کوئی
آوے نظر عزیز پیارا کیا تجویز کچیوے
اے دائی ہن ساڈے کولوں صبر نہ کیتا جاوے
کیڈی نیکی کریں جے اسدا یار دکھاویں مینوں
جو کوئی محرم راز سہیلی نال انہاندے آئی
ایہہ نوشہ ویکھن دا کوئی ڈھب نہ نظری آیا

جدوں ووہ زلیخا تائیں ہوئی بے صبری بھاری
اوہ آکھن توں جال زلیخا نہ کر ایہ بے تابی
اوہ آکھے میں ویکھے باجھوں گھڑی نہ کراں سہارا
روز دیداراں نوں جو ویلے دن ڈبنے تے جاوے
ایسے طور زلیخا تائیں بہت بے صبری ہوئی
اوڑک جس تنبو وچ آیا شہر مصر دا والی
انگل نال زلیخا تائیں دائی کرے اشارا
جدوں زلیخا موری وچوں نظر مبارک پائی
پائی جھات زلیخا بی بی خوش دولت ہتھ آسی
ہو بیہوش زمیں پر ڈگی ڈیکا نکل گیا س
کی ہوگیا زلیخا تینوں رو رو پچھدی دائی
اوہ ہالوں شہ جسدے کارن پلک نہ کیتی دیری
کہے زلیخا اپنی ہتھیں ایہ ہاڑن میں پایا
ایہ کوئی میرے ذبح کرن لئی آگیا جلد قصائی
جس دے نال قرار اساڈا سفنے پک پکایا
اوہ محبوب قراراں والا صورت دا متوالا
اسدے نین نورانی چشمے ویکھدیاں ٹھنڈ پاون
اسدیاں لباں مبارک دونویں شیریں جام پلاون
اسدے نور بھرے رخسارے تن تن چانن لاون
اسدیاں لیل قدر دو زلفاں خوشبو جگ دھماون
اسدیاں پلکاں رحمت خلقاں دمدم ذکر کماون
قوس قزح دو ابرو اسدے شکل ہلال وکھاون
اسدی خوش پیشانی کولوں شمس قمر شرماون
اسدا نک صراطوں پتلا دسے راہ سچا واں
اسدے دند چنبے دیاں کلیاں گوہر موتی لڑیاں

مڑ مڑ کہے پیارا یوسف جیو جب کرو کجھ کاری
ساد پنا چنج بوہے بیٹھی ملسی یار شتابی
ساری عمراں نالوں مینوں اوکھا ایہ پلکارا
سارے دن تھیں دیگر ویلا مشکل نظری آوے
کہن سئیاں کی کراں زلیخا واہ نہ لگدی کوئی
اس تنبو نوں کاردلے کے موری اک نکالی
دیکھ زلیخا مار نظارا اوہ بیٹھا ای پیارا
اگوں ساہنواں پیا موتا نوں لوں لوں پکڑ جلائی
نہ سی خبر جے اجن چیتی نانگ اگوں کٹ جاسی
ڈولول کھاوے پیچ زمیں تے رون دولے سئیاں
تنبو وچوں تیر تیتا ایں کی شے نظری آئی
ہن کیوں ویکھ دوہایاں پاویں کس آفت نے گھیری
چاک اساڈے سیون والا اوہ درزی نہیں آیا
بُرے نصیباں میرے کارن آفت ڈک بہائی
ہائے ربا اوہ وعدیاں والا کیوں نہیں چنج لیایا
ایہ بد شکل جہانوں کوہجا بُری وکھالی والا
اسدیاں اکھیں دل میرے نوں بال موا تے لاون
اسدے ہوٹھ لون جد نظری زہر پیالے لیاون
اسدیاں گلھاں میرے بھانے رات چوفیرے پاون
اسدے وال چواتے کالے بدبو نال جلاون
اسدیاں پتیاں سب مینوں سانگا نوانگ ڈراون
اسدے دو بھرمٹے مینوں ڈانگاں نظری آون
اسدا متھا چلھیوں لتھا جسنوں توا بتاون
اسدیاں دونوں ناساں مینوں جاپن دو سرناواں
اسدیاں چپڑاں نال غصے دے پیاں فرشتے گھڑیاں

اسدے گل اندام گلاں تھیں نازک نرم پیارے
اسد قد لطیف مبارک نازک سرو چمندا
اسدی صفت نہ ہور کسیوچہ نا اسد یوچہ کوئی
اوہ کوئی وکھری چیز جہانوں خالق پاک اوپائی
میں جاتا رب کرم کمایا آیا رحمت سایہ
منگیا میں آرام خدا تھیں ملیم بے آرامی
منگیا چانن ڈھیا انہیرا پیا پٹھا چالا
منگی خوشی غمی ہتھ آئی کنڈے آپ کھلائے
ملی اجاڑ منگی آبادی شالہ لہے پریرے
ایسے حال زلیخا بی بی پکڑ ہسیاں گھر آندی
خوشیاں نال گئی سی بی بی غمیاں لے کر آئی

اسد بد سبھے ان بھونڈے ہڈیاں ساڈی نہارے
ایہ گکر دا ڈال ان مچھیا خون سکاوے تن دا
اسدے وانگ ہزاراں خلقت لکھ جمی لکھ موئی
ایہ کوئی آفت سارے جگدے میرے لیکھیں آئی
ایہ کوئی کنک دھپاندا چڑھ کے مینوں ساڑن آیا
شاہی دیکھ تتی ہتھ پایا اگوں ملی فقیری
کیتی طلب سفیدی ملیا داغ سیاہی والا
جل منگیا تھل حاصل ہویا سڑ گئے بخت نکارے
آہی آس تبسم والی رون پیا پڑ میرے
اوندی وڑ گئی اگلے کوٹھے پٹ پٹ حال ونجاندی
کون لیاوے آن ملاوے جس آسدے تن لائی

## قافیہ آرائی

بیٹھ اکلی اندر خانے روے باہیں کھلیاں
جسدی خاطر سال گذارے گن گن ساعت گھڑیاں
دوتی دشمن چار چوفیروں خونی فوجاں چڑھیاں
کتنی ملت جسدے پچھے نال زنجیراں کڑیاں
دور کرو سب ہار حمیلاں کنگن چوڑے کڑیاں
تن رباب تے ہڈیاں خالی جیونکر خالی نڑیاں
شالہ کدیں نہ اوندیاں ہوسن وہ خواباں اوہ گھڑیاں

تیر چلاوے نے فرماوے میں سڑیاں میں سڑیاں
خبر نہیں اوہ کیوں نہیں آیا کیوں لا بیٹھا اڑیاں
مولا جانے میں دکھیاری کس تقصیروں پھڑیاں
جدوں خلاص ہوئی تاں قسمت ہور بلائیں چڑھیاں
مول نہ بھاون میرے تائیں موتی مانک لڑیاں
دیدے لتاں عشق زور آور چینے وانگوں چھڑیاں
جے آیاں تاں توڑوں آوندیاں رنج لیندی ایہ دھڑیاں

وقت وہا نہ ہتھ نہ آوے رورو لاوے جھڑیاں
ہووے قسمت نیک پذیرا لبھن چیزاں کھڑیاں

اوڑک روندی دہوندی تائیں ڈولی باپ چڑھایا
شہروں نکل روانہ ہوئے چایا قدم کہاراں
آپہنتے وچہ شہر مصر دے منزل کردے

جو اسباب سنایا پچھے سارا نال لدایا
جیوں مومن نوں ٹھاکر خانے آندا پکڑ کفاراں
دوزخ وانگ زلیخا تائیں دسن محل مصر دے

آن کہاراں ڈولی تائیں لاہیا خاص ٹکانے
شاہ عزیز کرے لکھ خوشیاں واہ رب کرم کمائے
اوہ ہستے ایہ چھم چھم روّے برسن نین نمانے
جیوں جیوں یاد زلیخا تائیں عہد سجندا آوے
اوڑک عشق دی حالت اندر غیبوں ملی تسلی
جس دی خاطر جالیا تیں نے سفر قضیہ بھارا
جس پر نا لیاندا تینوں ہتھ نہ ہرگز لاسی
اس تے سایہ پوے تساڈا رہے ہمیشہ بردا
اوہ محبوب جو سفنیاں لوڑا لاپتے اسدے لائے
جدوں زلیخا بیہوشی وچہ غیب بشارت پائی
دائی نوں سب حال سنایا ماپیاں تھیں جو آندی
دلدا بھیت دلیوچہ رکھیں کسے نہ حال سنائیں
خاوند نوں بھی اس گل پاروں کدی نہ واقف کرنا
چیتا حال نہ دسیں اسنوں جے سو کرے دلاسہ
نالے عرض کراں وچہ خدمت جے سرکار قبولے
ہردم اسدی فرمانداری لازم تیرے تائیں
مصر رہن نہ دیسی جیکر نافرمانی کرسیں
جیکر تابعداری کرسیں رہسیں سدا اتھائیں
ایہو مت کروڑاں ورگی یاد رکھیں میں واری
گھڑے وٹے دا ویر دوہاں توچہ شالا رب بچاوے
آتش نال بارود اکٹھا کدیں نہ میل کریندا
شاہ عزیز زلیخا کارن ترلے کرے بہتیرے
لکھ خوشامد تے لکھ حیلے کیتے اوس نمانے
ہردم صورت خواباں والی دلوچہ نقش پکارے
شاہ وصال زلیخا کارن نت رہیا سدھرائندا

جیونکر منجی میت والی آندی گور سرہانے
کہے زلیخا میرے بھانے روز غضب دے آئے
لوک کہن ایہ عادت ہوندی کون دلاندیاں جانے
تیوں تیوں پور دلیوچہ پوندے عشق وچہ ہوندی جاوے
اُٹھ کے ہوش سنبھال زلیخا نہ ہو کملی جھلی
اسے گھر وچہ ملسی تینوں اوہ محبوب پیارا
دست درازی کرنے کارن طاقت کدی نہ پاسی
وانگ غلاماں ہردم تیری رہسی خدمت کردا
صبر کریں اوہ تیر بیتائیں ملسی کسے دہاڑے
اُٹھ بیٹھی پر نیناں تائیں اجے قرار نہ کائی
اس کہیا ایہ نیک بشارت گل نہ کرنی واندی
انشاء اللہ تیر بیتائیں ملسی یار اتھائیں
نہیں تا تیرے قتل کرن تھیں اس نہ ہرگز ڈرنا
دشمن سب ہن سوانے کجھ اعتبار نہ ماسہ
شاہ اپنے دی بیفرمانی کدیں نہ کرنی متولے
بھاویں حال موافق ناہیں اپنا وقت ٹپائیں
نہ پھر ملسی یار پیارا اینویں روندی مرسیں
کسے دہاڑے دلبر سوہنا ملسی تیرے تائیں
ایہہ کیونکر بھاوے اسنوں شاہ دی تابعداری
بکری نوں شبینہ نظری آوے کدا سکدا دل جاوے
ہوندے چارے جیوندی مکھی کون بھلا نگلیندا
نال خوشی دے جے ہکواری نظر کرے دل میرا
ایہہ مول زلیخا اسنوں تک دا وال نہ جانے
دمدم یاد کرے اوہ وعدہ تھلن وچہ نہ آوے
ایہہ حکم الہی باجھوں کیونکر مقصد پاندا

امن سلامت رہی زلیخا خبر عزیز نہ کوئی
کمن روایت قوم جناں تھیں عورت ہک پیاری
سیج نبھار عزیزے کارن راتیں جسدم ہوندی
ساری شکل زلیخا ورگی حسن لباس کلاموں
ہر اک خدمت پوری کردی جوہیں عزیز بتاوے
جدوں عزیز کچہری جاوے جاگن لوک تمامی
شاہ عزیز اسے وچ راضی رہندا خوشی سوایا
سارا روز کچہری لاوے راتیں اوہ آ جاوے
قدرت ربدی جنی اسنوں ایسا ٹھنڈا کیتا
امن سلامت رہی امانت حضرت یوسفؑ والی
ہر شے خادم نبیاں کارن رکھی حق تعالے
کنوں عزیز زلیخا بی بی فضلوں رب بچائی

آکھ پذیرا رب سچے دی کیونکر حکمت ہوئی
نال عزیزے محبت پالوس عشق ہوراں بہہ ماری
عورت جن زلیخا بن کے حاضر آن کھلوندی
پاس عزیزے رات تمامی رہندی عیش آراموں
نت راتیں بہہ عشق زور آور اسنوں لٹ لیاوے
اوہ عورت بھی غائب ہووے ایہو طریق مدامی
ساری عمراں اندر اس نے اصلی بھید نہ پایا
کدیں زلیخا دیول اسنوں مول خیال نہ آوے
ڈردا گھریں نہ وڑدا ہرگز باہر پھرے چوپیتا
کیوں نقصان ہووے اوہ جسنوں آپ رکھے رب والی
دس پذیرا چیز انہاندی کون وگاڑن والا
جیوں ہک ظالم تھیں بچ آئی سارہ خاتون مائی

## ذکر حضرت سارہ زوجہ حضرت ابراہیم علی نبینا و علیہ السلام

بی بی ابراہیمؑ نبی دی صاحب شرم کمالاں
جدوں نکاح انہاندے تائیں کیتا نبی غفاری
شام ملک دا قصد کیتو نے بی بی آئی نالے
اوتھوں خبر پئی جو مصرے حاکم بڑا زناہی
ہر رستے بیٹھے دہ دہ اس نے چوکیدار کھلارے
جسدی عورت سوہنی تکے جبر زناہ کریندا
خاوند اسدا نال ہووے تاں اسنوں قتل کرایندا
جاں ایہ خبر سنی پیغمبر فکر دلے وچ داہلاں
رستہ ہور ملے جے کوئی شام ولایت والا
راہ مصر دے پواں نہ ہرگز جتھوں ایڈ خواری
اوڑک رکھ توکل تکیہ دلنوں ہٹھ دہرایا

سارہ خاتون نام جنہاندا صورت چند مثالاں
تھوڑے روز مقیمی ہوکے کیتی سفر تیاری
منزل منزل قطع کریندے آئے مصر دوالے
جسدی عورت سوہنی دیکھے دیندا ایسے سپاہی
جو کوئی عورت ملے انہانوں پکڑ کھڑن سرکارے
بہت پسند کرے جس تائیں اکا جان نہ دیندا
ہور ہووے کوئی ساک تا اسنوں دولت بہت دیوندا
کئی قیاس دلیلاں اس دم کردا نبی ربانی
اس پاسوں لنگھ چلئے دونویں کہے رسول تعالیٰ
ایپر ہور نہ رستہ کوئی امر ہویا لاچاری
حضرت سارہ خاتوں تائیں وچ اسباب لوکایا

پہنچے کول مصر دے جسدم پھڑیا چوکیداراں
جلد اُتار بہال شتر نوں دیہو تلاشی ساری
نبی کہے اسباب نہ پھولو لے لو مال سوایا
زور وزور صندوق پٹیو نے بی بی باہر آئی
نال میلاکی پچھن لگے کی لگدی اے تیری
جان بچاون کارن حضرت بھین موہوں فرمائی
بعضے آکھن مُلک کسے دی آہی اوہ شہزادی
پر مسلم سارے بھائی بھیناں اسوچہ شک نہ کوئی
القصہ جد بی بی تائیں کھڑیا پکڑ کفاراں
یارب فضلوں بی بی میری کافر کنوں بچائیں
دُور ہوئے سب پردے اگوں قدرت نال الٰہی
ابراہیمؑ خلیل اللہ نوں سب کجھ رب دکھایا
سُت نہ رہیوس جسے اندر ترت نستا ہویا
گلنوں گھولڑ آیوس ڈاہڈا بولیا مول نہ جاوے
وو تن واری اینویں ہویا جاں اوہ قصد اٹھاندا
اوڑک ہو شرمندہ موذی نوکر نوں سمجھاوے
لیجا اسنوں دیہو خاوند تائیں
سارہ خاتوں نے فرمایا میں نہیں جادوگرنی
کافر سنکر اوسیویلے پیغمبر سدوایا !
نال ادب دے حاضر ہویا صاف یقین لیاندا
ہویا حکم خلیل اللہ نوں خالق ولوں تداہیں
تاں پھر ابراہیمؑ نبی نے رب دا حکم سنایا
دتی نبی دعا پھر اسنوں راضی ہو کر پیاروں
توبہ تائب ہوکے شاہ نے عیب معاف کرایا
ہاجرہ نام عجائب لڑکی سندر شکل کواری

کی اسباب شتر تے تیرا پچھ کیتی راہ داراں
بابجھ تلاشی شہر وڑن دا حکم نہیں سرکاری
ہتھوں شک انہاں نوں گذریا جھٹ اسباب لہایا
دیکھ پیا خلیلؑ رہا ناں پیش نہ جاوے کوئی
حضرت کہیا انہاں دیتا ایں بھین ایہی ایہ میری
بھی ساکوں سچ مچ بھین انہاندی سی چاچیدی جائی
عاشق ہوکر نال انہاں دے کیتی سی اس شادی
ایہ تکھوں پاک نبی نوں بہت حیرانی ہوئی
ابراہیمؑ خدا ولد اگے لگے کرن پکاراں
اوسیوقت خلیل نبی دیاں پیاں قبول دعائیں
شیشے وانگ ہویا اوہ کوٹھا جسوچہ بی بی آہی
بند ہویا ساو اس کافر دا جاں اوہ نیڑے آیا
بنگاں باہاں مارن لگا جیوں موہیا کہ مویا
ہٹکے جدوں پچھیرے آوے تدوں خلاصی پاوے
جان کنندی حالت وانگوں ڈاہڈا پکڑیا جاندا
ہے ایہ جادوگرنی کوئی ساتھے کم نہ آوے
نہیں تاں جادو نال اساڈی کرسی جان ازائیں
ایہ سب برکت نبی تیرے دی نال جنہے میں پڑنی
دیکھ حوالہ قدرت والا توبہ دے در آیا
بخشو عیب قصور تمامی رو رو عرض سناندا
جدتک مُلک نہ بخشے سارا راضی ہونا ناہیں
ملک تمامی بخشیا اس نے نالے مال دیوایا
گلی صحت حاصل ہوئی خالق دی سرکاروں
نال اوہدے رخصت کیتا قدماں نوں ہتھ لایا
خدمت سارہ خاتوں کارن دتیوس ٹرد دیواری

نصف ملک پھر واپس شاہ نوں نبی عطا فرمایا
تے حضرت بی بی ہاجرہ تائیں اپنا حرم بنایا
امن سلامت آئے گھر نوں خیریں رب لیاندا
جسنوں رب بچانا چاہے اینویں آپ بچاندا
نوری ملک بھی ادب کریندے پیغمبر دے گھر دا
شاہ عزیز امان یوسفؑ دی کیویں خیانت کردا
پلپل جلبل سوز فراقوں کرے زلیخا زاری
آوے یاد قرار انوالی نوری شکل پیاری
رات ہوے تاں وچہ اڈیکاں ساری رین لنگھاوے
مت اوہ صورت سفنے والی کدی کداہیں آجاوے

## اشعار ہمقافیہ

فجر ہووے تاں دائی اگے بہندی پھول جھو کھانے
نت جھورانے ہنت کھپانے کردی رام کہانے
سوہے ساوے انگ نہ لاوے زہر دسن سب کھانے
مارن ڈنگ تمامی زیور لعل جواہر دا سنے
بڑیاں لڑن جدوں گل پاوے کڑیاں کرن وھگانے
چوڑے چوڑ چوپٹ دسیون اساں نہیں ایہ پانے
نتھ بولاکاں وانگ سولاکاں چبھے دیہن ڈرانے
ٹکا ٹکن نہ ویندا مینوں سٹو دور لکانے
چھلیاں بہت چھلی میں لگے ہن نہیں چھلے پانے
دونی تھیں مت دیونی آوے دونی پیش ربانے
کپڑے کپر قہر وساون میں ایہ خاک رلانے
نہیں ہنڈانے نہیں ہنڈانے سوہے ساوے بانے
مار موکان مکان تمامی ڈسن وانگ موکانے
پلنگ سرہانے کھاون دہانے میں تتی دے بھانے
کدیں ہوندے کدیں نہ ہوندے ایہ ساہو ہے اُڈ جانے
ایس سوہاگوں بھلا رنڈیپا اللہ مالک جانے
ہے عزیز نا چیز دوراڈوا بیٹھا ملتیاں چھپانے
شالہ کرماں ہیج میری تے کدیں نہ موجاں مانے
رب عزیز عزیز مصر نوں شالا جھب جھب آنے
کرے دوایاں ہون شفایاں چھٹن زخم پرانے
اکھ گیا وچہ مصر دے آوین سن میرے دکھ دہانے
میں آئی اوہ اجے نہ آیا ہوگئے کان وہانے
سنکر وعدہ یار سجندا دتمیں اسیں وکانے
مڑکے خبر نہ لئی دکھی دی اوس طبیب سیانے
سکھدی طلب بدیس قبولیا پیکے دکھ اٹھانے
نین نمانے دند رنجانے رو رو ہوئے نتانے
جیون مرن نہ یاد زلیخا خوشی آرام سدھانے
وانگ پتنگ وچھوڑے کولوں کیتی پھرن ڈولانے

## غزل

عاشقوں کی غرض ہوئی ہے کہ وصل سجن ملے
نہ کفن نہ دفن ملے لیکن وہ ماہ دہن ملے
جنت و دوزخ کی کچھ پرواہ نہیں رکھتے ہیں وہ
چشمہ کوثر ملے گر جام چاہ ذقن ملے
زاہدوں کو ہے تلاش جنت الفردوس کی
کہتے ہیں عاشق کہ کوئے یار میں دفن ملے

اہلِ دنیا جستجوئے سیم و زر میں مر گئے
مل گیا سب کچھ اگر عاشق کو دلبر مل گیا
بلبلِ مہجور کہتی ہے فراقِ یار میں

کیمیائے عاشقاں ہے یار سیمیں تن ملے
کیا ضرورت ہے اسے پھر گرچہ حورِ عدن ملے
زندگی بھی چلے چلے یکبار سیرِ چمن ملے

دولتِ دنیا و دیں حاصل اسی میں ہے پذیر
فضلِ حق سے گر تجھے جدِّ حسینؑ حسنؑ ملے

ہر دم ملندیاں تاہنگاں رہن زلیخا تائیں
دائی باہجھوں حال نہ دسے ڈردی بھید نہ کڈھے
دیس بیگانہ بندی خانہ محرم حال نہ کوئی
سنگدیاں سیاں پاس نہ رہیاں چھوڑکے خویش قبیلے
وطن گوایا تے گل پایا ظالم دیس پرایا
دَرد وچھوڑے وُلول کُٹھی پے گئی تند اپٹھی
مصر تمام زلیخا کارن اینویں جاپے بھائی
یا جو بلبل باغوں پھڑکے آ پنجرے وچہ ڈکی
کتنے سال زلیخا ایویں رو رو دُکھ اٹھایا
جس دن تنگ زیادہ ہووے گھر وچہ جی نہ لگے
شاہ عزیز خوشامد پاروں دیندا پیڑ عماری
کئی کنیزاں خدمتگاراں اُٹھ رلن سنگ آپے
وچہ اجاڑاں جنگل باراں پھردی یار بھلیندی
دائی جو ہمراز پیاری اسنوں نال رلاوے
اے دائی بن سچلی دائی توں اپرادھن بھاری
اپنی جاگہ توں بھی وڈی دانشمند سداویں
کیا جاناں توں کسد یکارن ہیں دائی سوائی
تیرے ہوندیاں میں دُکھیاری ٹُک ٹُک ہوئی تیلہ
توں غمخوار کوئی میری کریں نہ کجھ سمہالہ
دائی عرض کرے وچہ خدمت ہنجوں ہار پرونڈی

دن کٹے وچہ آہیں ٹولہیں راتیں کرے دعائیں
اس محبوب قرار لوالے چنگے گا ڈھے گڈھے
دولت ویکھ کیتا سی لالچ قید اچانک ہوئی
جتول کھیوس اتول آئی کرچکی سب حیلے
جس نے اپنا دیس چھڈایا اوہ محبوب نہ آیا
بھر اساس تے آتکھے موہوں ہائے میں خواباں مُٹھی
جیونکر او گنہارے تائیں جال قبر وچہ آئی
دمدم یاد کریندی گلنوں پیت اُسے دی بکی
اکی تکتے مصر پیارا پکڑ مُسفر بنایا
لیکر اِفن عزیزے کولوں طرف جنگل آٹھ وگے
ایپر مول نہ بھاوے اسنوں زینت زیب سواری
گھروں بہانہ سیر کریندا باہر کرے سیاپے
دُرے الگ کنیزاں کولوں رو رو وین کریندی
کرے قضیئے دلبر والے دل دی اگ بجھاوے
ہے کوئی وس تیرا جے لگدا کر میری کوئی کاری
تاں جاناں جے میریتائیں اوہ محبوب ویکھاویں
میرے بھانے بس تے دائی ہیں بھاری سودائی
کر کجھ حیلہ مانوں جمیلہ بن جانیک وسیلہ
دیکھ حوالہ کٹ کشالہ لبھدے یار سو کھالہ
جے میں ایڈ اکابر ہوندی توں کیہن دردین رو ودی

میں صدقے کجھ وس نہ میرے بے وس لگدا میرا
لیندی جھل سریتے اپنے درد قضیہ تیرا

ایہہ عقل فکر دی اتھے پہنچ نہ ہرگز تھیوے
جسدا نام نشان نہ معلم کویں تلاش کچیوے

کہے زلیخا خواہ ہکواری سُفنے پھیر دسیندا
دائی عرض کرے رب باجھوں ایہہ بھی کم نہ تھیندا

اوڑک پرت گھرانوں آوے کر کے آس لمیری
رو رو آکھے وچہ تقدیراں لبھ ہوسی کجھ دیری

ایسے طرح کدیں وچہ باغاں جاوے مَن پرچاوے
نرگس سرو چمندے تک کے نقشہ یار پکاوے

کدیں کدائیں نیل ندی وَل کرے زلیخا پھیرا
آکھے آوے ٹھاٹھ کرمدی رووہڑ کھڑے دکھ میرے

ایہو حال رہیا کئی ورہیاں رو رو جنگل بھالے
کتنی مدت درد فراقوں قہر قضیئے جالے

دائی نال ہے کرلاندی رو رو کرے دعاباں
فضلوں یار زلیخا تائیں میل پیارے یا سایاں

رونے دھونے مہجوراندے کیتے رب سنھالے
رخصت ملی فراقاں تائیں روز وصلدے آئے

خوشباندرا ہڑ وگن لگا نام نہ رہیا غم دا
آکھ پڑ سِرا کیونکر ہویا نازل مینہ کرم دا

## آمدن زلیخا در فروخت گاہ و خریدن حضرت یوسفؑ را

چُم آستان کمال ادب تھیں قلم صد قرطے جائیں
خدمت وچہ محبوب یوسفدے لے چلے تدھ تائیں

کھلا وکاندا نبی چروکا تدھ نہ سُرت سنبھالی
آکھ سُنا ہُن کیونکر گذری حالت وِکنے والی

ایچل ڈھونڈ زلیخا تائیں لبھس یار وکاندا
ہور کسے تھیں ہرگز اسدا مُل نہ بھریا جاندا

جے یعقوبؑ پیغمبر ہوندا دسدا مُل پُتر دا
یا پھر وِنج زلیخا پاسی مُل اپنے دلبر دا

ہور کسینوں پتہ نہ ہرگز پیغمبر دے مُل دا
کیا جانن دھڑوائی عاجز سونا کیونکر تل دا

پُچھ عطاراں کولوں جلکے مشک عنبر دے جالے
کیا جانن کستوری تائیں چھولے وچین والے

قیمت قدر قرآن حدیثوں خبر محمدؐ بانیوں
شان سُنت وا معلم ناہیں مشرک بدعتیانوں

شان محمدی مومن جانن جو ایماناں والے
کُھان یوسفدا خبر انہانوں جنہاں وچھوڑے جالے

کھلا وکاندا دلبر سوہنا خلق اکٹھی ہوئی
سارا مصر زیارت لئے اسنوں خبر نہ کوئی

عشق اُجاڑ اجاڑاں منگدا لے وڑدا وچہ جھاڑاں
طرف پہاڑاں جنگل جاڑاں پھرے بے دِگاندا تارہیں

کرن روایت جسدن یوسفؑ مصرکے دھماں پایاں
آسدن جنگل طرف زلیخا کردی پھرے دوہایاں

امن آبادی اوس نہ بھاوے دُور لگاوے ڈیرا
جتوں لک تکے اس پاسے ایہ ونج کرے وسیرا

گُک جدایاں تے تنہایاں خوش منظور کریندا
وانگ پڑ تیر مصنف عاجز پھرے ہکل تکیندا

جے گھر بہن اویس ہوراں نوں دیندا عشق عقیدہ
مجنوں نوں جے عشق زور آور گھر وچہ وسن دیندا
باراں برس فرید ہوراں نوں عشق اجاڑ دکھائی
کجھ کجھ عشق زلیخا تائیں طرف اجاڑ لیجاوے
جد یوسفؑ کنعانوں ٹریا مالک مصر دے آندا
ایپر پھر بھی غم اسدے دا انت حساب نہ کوئی
جسدن آن مصر وچہ وڑیا یوسفؑ نبی الٰہی
اس ویران پئی ویرانی مصر ہوئی آبادی
جاں یوسفؑ پھر وکنے لگا لوک خریدن آئے
وکدے تے پھر اچن چیتی آکر حاضر ہوئی
آپ عماری دے وچہ بیٹھی حاضر نال غلاماں
کہیا کنیزاں یوسفؑ ناموں ہے بردہ کنعانی
کہے زلیخا کون اجیہا جگ جس تے مر رہیا
اسدے حسن مصر دے اندر دتیاں گھت کہائیں
سنکر صفت زلیخا تائیں دلوچہ غیرت آئی
کون اجیہا کیتی جس نے آکر خلق دلوانی
غیرت نال زلیخا جلدی منہ تھیں برقعہ چایا
دیکھن سار غشی وچہ آئی ہوش نہ رہگیا کوئی
ڈھنڈلیوں آس لگی کجھ دلوچہ میرے لجتییں آیا
ایپر اجے دہروہ دلیوچہ ایہ چھل جاندا ہوندا
کرکے قول اقرار پکیرے پھیر نہ آندا ہوندا
دلیسوں کڈھ بدلیساں اندر آن رولاندا ہوندا
مرہ مرد غشدی حالت ہوئے جاں یوسفؑ نوں تکے
بہت دناں دے فاقے والا جیکر رجکے کھاوے
جسدا ہاں نرتا ہوئے جے پانی بھوں پوے

کیوں جنگل منظور کریندا عاشق پاک نبیدا
وچہ پہاڑ اجاڑاں کیوں وچ جان ہلاک کریندا
جد مقصود میسر ہویا تاں گھر آئے بھائی
شہروں نکل وگے جسویلے رورو شور مچاوے
وندن درد زلیخا والا کجھ کجھ گھٹدا جاندا
اتنا فرق پیا جیوں ڈکھے آس نکچن دی ہوئی
اسدن بھی ایہ وچہ اجاڑاں روندی پھردی آہی
ایہ غم نال پھرے کرلاندی لوکاں دے گھر شادی
اُسدن بھی اس جنگل بھوندیاں تن دنرات وہلے
کون اتھے کیوں خلق اکٹھی ایہ گل خبر نہ کوئی
بول انہاں تھیں پچھن لگی ایہ کیا شور ہنگامہ
مالک اسنوں ویچن لگا صورت عجب نورانی
کہن کنیزاں جگوچہ سوہنا کوئی نہ اسدے جیہا
کتھوں کتھوں ویکھن آئی سب خلقت اس تائیں
یار میر یدے وال برابر دنیا وچہ نہ کائی
جے محبوب اساڈا ویکھن سب ہوون قربانی
اوہ سگواں یار پیارا نظر اچانک آیا
جاں کجھ ہوش پئی تاں کہندی اج سوہاگن ہوئی
لیساں مل چھوڑیساں ناہیں وکدا رب بہایا
جھلکی ویکھے پھر کئی سالاں جھات نہ پاندا ہوندا
اوندا اوندا بھی کئی سالاں مدتاں لاندا ہوندا
ڈکھاں وچہ تلیندی تائیں نہیں بلاندا ہوندا
مدت پچھوں ہوئی زیارت جلوہ جھل نہ سکے
یا بیہوش ہووے دکھ پاوے یا اندر پھٹ جاوے
اٹھے پیڑ کلیجے وچوں ڈلول دوہرا تھیوے

اچن چیت زلیخا لبی پایا جبدوں نظارا
وچھڑیا دل کئی مدتاں دا ہو گیا پارا پارا

بیہوشی وچہ کرسے آوازہ واہ رب کرم کمایا
سگواں یار قراراں والا اکھیں نال دکھایا

ڈھونڈ تھکی میں جبدیاں میں رو رو کتنے چہ دا
میں مدتی اج اوہا سگواں نیڑے وکدا پھردا

میں ڈھونڈاں وچہ جنگل اسنوں شہر کھیڑے ایہہ وکلا
ایہہ اوہا جسکارن میرا رہیا کلیجہ سکدا

# اشعار ہمقافیہ

ایہہ اوہا میں جبدے پچھے چھوڑیا وطن پیارا
ایہہ اوہا جو شہر مصر دے گیا مینوں لارا

ایہہ اوہا میں جبدے باجھوں پھردی حال آوارہ
ایہہ اوہا میں جبدیاں ہیں ڈھونڈیا عالم سارا

ایہہ اوہا جس جگر اساڈا کیتا پارا پارا
ایہہ اوہا جس مُٹھا مینوں وس اپنا چمکارا

ایہہ اوہا جن سورج نالوں جس دا حُسن دولارا
ایہہ اوہا جگ روشن کردا جس دا اک رخسارا

ایہہ اوہا جس سُتے کیتا نال اساڈے کارا
ایہہ اوہا جس کارن جالیا سفر قضیہ بھارا

ایہہ اوہا وہ آب حیاتوں جبدا اک نظارا
ایہہ اوہا گل دنیا دچوں جبدا شان نیارا

ایہہ اوہا گل پیا اساڈے جس دا عشق پیارا
ایہہ اوہا میں کردی رہندی جبدا ہنت او سارا

ایہہ اوہا میں جبدے باجھوں سڑ سڑ ہولی کولے
ایہہ اوہا میں جبدے الوں خویش قبیلے گھولے

اے دائی ہن مارنگا ہاں دیکھ سجندا چہرہ
حوراں جنتی نال خوشی دے گاون جس دا سہرہ

ایہو نی میں جبدے کارن پایا درد بہتیرا
ایہو سگواں چور لٹیرا جس لُٹیا گھر میرا

ایسے خاطر ہیں وچہ مصرے کیتا آن وسیرا
ایسے ماپیاں کولوں میرا پٹ چوایا ڈیرا

روشن شکل دکھا کر مینوں پا گیا جگ انہیرا
ایہو سگواں چور لٹیرا جس پٹیا گھر میرا

آکھ گیا وچہ مصرے آؤ ساں ہوساں دردی تیرا
ہن تک اسنوں ترس نہ آیا کدیں نہ پایا پھیرا

غیر اندے گھر تسٹ کے مینوں کیتوس چیت وڈیرا
ایہو سگواں چور لٹیرا جس پٹیا گھر میرا

خونی نین ایسے دباں دلوچہ کیتا گھاہ وڈیرا
سینخیں چاہڑ ایسے نے میرا بھنیاں بیرا بیرا

درد ایسے دے چار چوفیرے ولول پایا گھیرا
ایہو سگواں چور لٹیرا جس پٹیا گھر میرا

دیکھو بے انصاف سہیلیو کرو دھیان اچیرا
میں موئی نوں اسدیاں لوں کیہڑا ہور چنگیرا

ہکو جھگڑا اسدا میرا دیندا عہد لمیرا
ایہو سگواں چور لٹیرا جس پٹیا گھر میرا

بیشک جگ جہان خدا دا ہوسی بھلا بھلیرا
شالا پھر ہن لس نہ جاوے ہتھ پھڑے تکر یڑا
سننے اندر نال اساڈے کیتوس قول پکیرا
ہن لکھ خلق خریدن والی جاپے کم او کھیرا

ایہ صورت سیرت پاروں میرا یار وڈھیرا
ایہو سگواں چور لٹیرا جس پٹیا گھر میرا
رلکے عمر گزاراں دونویں توں میری میں تیرا
ایہو سگواں چور لٹیرا جس پٹیا گھر میرا

پیتا جام زیارت والا جدوں زلیخا تستی
مڑ مڑ ایہو کرے پکاراں روندی بس نہ کردی
میں اجڑی نوں آن وساوے بھاگ سوہاگ لگاوے
کھولی قیمت قسمت والی کھری کرے رب میری
بیہوشی وچہ جدوں زلیخا شور کمال مچایا
صاحب ہوش سیانی دائی متیں دے سمجھاوے
دو گھڑیاں کر ہوش تحمل نہ کر شور اچیرا
جیکر خبر عزیزے تائیں حال تیریدی ہوئی
ساری عمر دکھاں وچہ سڑسیں فرقت مزہ چکھاسی
سنی نصیحت جدوں زلیخا ہوش ٹکانے آئی
تا پھر ہک غلام سیانی صاحب عقل فکر دی

ہتھوں چھٹی واگ دلیدی جیو نہ رہیا وسدی
شالا یار بنھاؤ ہووے بنے اساڈا دردی
رکھے یاد اساڈا وعدہ شالا بھل نہ جاوے
کر منظور پیارا جانی میں گھر پاوے پھیری
دائی پکڑ شتابی اسنوں گودی وچہ بہایا
ہوش کرو مت رون تساڈا ہور فساد مچاوے
متکے سنے عزیز کراہیں کم گواوے تیرا
مول خرید نہ کرسی اسنوں ہور لیجاسی کوئی
اگے کی دکھ پالیو بی بی ایہ دکھ سہیا نہ جاسی
ڈردیاں مت قبولی اسدی ڈاہڈی بری جھلائی
سد زلیخا اگے آسدے حال حقیقت کر دی

## پیغام دادن زلیخا بطرف یوسف علیہ السلام

اے باندی ونج یوسف تائیں آکھ سلام اساڈا
عرض کریں وچہ خدمت اقدس ایہ پیغام اساڈا
گھول گھتاں جس احمق دہریا نام غلام تساڈا
ہویا اج دکھاوں کارن چرچا عام تساڈا
متکے ہور کسے ول ہووے قصد قیام تساڈا
آہندا اساں بجا تمامی حکم احکام تساڈا
مدت ہوئی لوڑیندیاں سانوں پاک انعام تساڈا
بھانویں شان تیری دے لائق نہیں مقام اساڈا

بعد سلاموں رو رو دسیں حال تمام اساڈا
رو رو موئی زلیخا بندی متکے نام تساڈا
صدقے جاواں نام خدا دے بنیں امام اساڈا
کرلیں منظور شتابی ناقص دام اساڈا
ڈریں الہوں کریں نہ ہرگز برا انجام اساڈا
تسیں بھی وعدہ پالو اپنا کریو کام اساڈا
ترس کرو ہن موڑو ناہیں خالی جام اساڈا
کرو قبول الونا ہسنا آب طعام اساڈا

جسدن دا بند ہویا ساتھیں سخن کلام تساڈا
آن پیا گل جیہڑے دن دا عشقوں دام تساڈا
باہجھ علاج تیرے نہیں جاندا ایہ سرسام اساڈا
رکھیں یاد بندیاں عرضاں سندر شام اساڈا

ہسن کھیڈن کھاون پیون ہویا حرام اساڈا
اُیتے دن تھیں رخصت ہویا عیش آرام اساڈا
کرو دوا جے صحت پاوے ہر اندام اساڈا
کِتے نہ جاویں میں وَل آویں عین اکرام اساڈا

الیسے گلدیاں طلباں ایہو شوق مدام اساڈا
رہے سلامت سدا پدِ تیرا دین اسلام اساڈا

ایہ پیغام زلیخا بی بی کہیا باندی تائیں
کرتاکید بتا دیں تینوں جو کجھ آکھ سُنایا
حسنہ نام زلیخا دی ہک آہی دشمن بھاری
سوکن خاص زلیخا سندی عبدالستار لیاندا
کہندا اوہ ہک عورت آہی اوسے شہر مصر دی
جو جو سخن زلیخا بی بی گولی نوں فرمایا
جس بروے دے وکنے کارن ایہ سب خلقت دیوانی
مینہے تُساں بھیں چوری اس وَل ہے پیغام گھلیندی
اُکا کھُل کر لیسو اسنوں جے لبسو اوہ بردا
نال بخیلی حسنہ ہر گل چاڑہی شاہ دی کَنّی
نہ کجھ اوس زلیخا اُپر بُرا گمان لیاندا
اُسدن آپ عزیز وچارا شوقوں جل بل ہویا
ساری خلقت ویکھ بنی نوں صُمٌ بکمٌ ہوئی
کرن روایت جتنی خلقت اسدن حاضر آئی
ہر نوں اُس خریدن والی شوقوں مرمر جاوے
تا پھر ہک فرشتہ نوری امر الٰہوں آیا
اے اہل مصر دیو لوکو طمع نہ رکھو ایہ عزیز تعالےٰ
نال آواز بلند منادی آن سنایا ہو کا
ہے ایہ خاص عزیز ربا ناں شان اُچا سرکاروں

جس ویلے توں ہیچیں اوتھے کول سجندے جائیں
ساڈے باجھوں کتے تسانوں جاناں روانہ آیا
سُن پیغام عزیزے اگے جا چغلی اس ماری
بحرالعشق صدیق محمدؐ سوکن نہیں بتاندا
ایہر نال زلیخا بی بی وَیر عداوت کردی
سگواں حال عزیزے تائیں جا کر آس سُنایا
استھیں پیش زلیخا بی بی آسدے اُپر وکانی
گولی ہک وچولی اسدی جسنوں نت لوڑیندی
ویکھے مال خریدو ناہیں دشمن اپنے گھر دا
ایہر مول عزیزے آسدی ہک بھی گل نہ مَنی
بجل بندہ بجّل اُپر ناہیں عیب لگاندا
بولن جوگا رہیا نہ کوئی جو کوئی حاضر ہویا
بُرا گمان زلیخا اُپر کویں لیاوے کوئی
طلب خریدن یوسفؑ پاروں خالی رہیا نہ کوئی
ہر کوئی آکھے سوہنا بردہ ایہ مینوں ہتھ آوے
شکل بڈہے دی بنکر اس نے آن آواز سُنایا
باہجھ عزیزوں اُسدیتا ئیں کون خریدن والا
ربناں عزیز نکمیاں آساں دُور کرو سب لوکا
آن عزیز خریدے اسنوں لکھیا نقرہ کاروں

اوڑک طرف عزیز زلیخا قاصد ہک بھجایا
جیکر کدی تساڈے ہوندیاں ہور لیجاوے کوئی
بھالوئیں مالک اسیدے بدلے ملک تمام قبیلے
جے اج مال پیارا کرکے بردا تسیں گواسو
ملک حکومت مال خزانے ہر شے ہوندی فانی
موجب حکم زلیخا قاصد کوشش کیتی پوری
سوچیا دلوں عزیزے بیشک دولت چیز نہ کائی
ڈرکے مُل دلالاں کہیا ذکر خلاصے آیا
ہر ہک بدرہ ہووے پورا اوہ سو اشرفیاں ندا
دہ سو بدرہ موتیاں بھریا خالص باہجھ شماروں
دہ سو چادر اطلس رومی دہ سو مصری جامہ
دہ سو آٹھ ہوون بغدادی قسم عجائب بھائی
دہ سو خاص سنہری قبضہ ہووے تیغ یمانی
جد ایہ قیمت کہی دلالاں مجلس آن وچالے
کسدی طاقت باہجھ عزیزوں اتنی قیمت دیندا
ایہہ اجے بنی وی قیمت بولی غلط دلالاں
آدم شکل جناب الہٰوں اک فرشتہ آیا
اس بردے دے شان مطابق اجے نہیں مُل چکا
کہہ توں جیکر لینا چاہیں قیمت دلیے پوری
اول مہراں وزن برابر یوسف نال تولائیں
پھر عنبر پھر لعل جواہر پھر کافور تولیوے
ایہہ سب چیزاں جو کوئی دیوے بردا کریں حوالے
سنکر مالک ابن زعر نے ترت آوازہ کریا
جس نے یوسف لینا ہووے اتنی قیمت آنے
سنکر مل عزیزے کہیا ایہ کیا مشکل مینوں

کرو خرید نہ دیر لگاؤ بی بی نے فرمایا
کس گلوں پھر ملک مصردا اساں حکومت ہوئی
تاں بھی اسنوں ہور کسیول جان نہ دینا موسلے
بھلکے وچہ رعیت بہہ کے کیونکر نام گواہاسو
نام وڈا سرداری والا جگ وچہ رہے نشانی
عزت نالوں رزق نہ چنگا کرو خرید ضروری
کیتس حکم دلالاں تائیں مُل سناؤ بھائی
دہ سو بدرہ اشرفیاں ندا اول کھول سنایا
دہ سو دہ نقد روپئے ایہ حساب تنہا ندا
دہ سو ڈبہ بھریا آوے مشک عنبر تاتاروں
دہ سو گھوڑے نال سنہری ہوون زین لگاماں
دہ سو باندی رومی دہ سو ہون غلام خطائی
دہ سو نال کٹاراں ہوون کہیا دلال زبانی
سنکر ہوگئے چپ تمامی لوگ خریدن والے
صمٌ بکمٌ ہوگئی خلقت کوئی نہ مول بولیندا
سنکر وچہ درگاہ ربانی غیرت گئی کمالاں
اجے نہ دیویں حضرت یوسف مالک نوں فرمایا
بیشک آکھ عزیزے تائیں میں نہیں دیندا آکا
جیکر اسنہیں دہ نہ دیوے ایہ مل منگ ضروری
اسنہیں پچھے درماں خالص پورا وزن کرائیں
پھر کستوری خالص ہووے ہر شے وزن کھیوے
نہیں تا مول نہ دیویں یوسف کہیا سکھاو توالے
مفت لٹاون کارن بردے نہیں دیکھن دھریا
ہر اک چیز سنا لوس جیونکر آکھیا ملک ربانے
ایہہ سب چیزاں وزن برابر میں کردیساں تینوں

اوسے وقت خزانہ اپنا ترت عزیز منگایا
شان مطابق پیغمبر دے ترت ترازو آندا
اکول بیٹھے حضرت یوسفؑ اک ول مال خزانے
بکول دفتر نیکیاں والے ہک طرفے تریایاں
کرن روایت ہنج لکھ درماں پے چکیاں وچہ پلے
جیئوں جیئوں ہور زیادہ پاون تیوں تیوں بھار اٹھیوے
اوڑک جو کوئی منگیا مالک ہر شے وچہ وگائی
ایپر اجے انہاندا پلا پیغمبر تھیں ہولا
کھلے حیران خزانچی شاہ دے وانگ بتاں خاموشاں
تا اس وقت نبی نوں کن وچہ کہیا پر ملکے نوری
شکل تیری دی اج خدا وند کتنی قیمت ڈالی
جیکر اتنی ہور لیاون دولت شہر کسے تھیں
شیشہ دیکھ تساں جد کیتا حسن اپنے دا ماناں
وڈیہ دریاں تھیں وکیوں یوسفؑ غیرت ربدی ہوئی
اج ہن ویکھو آپ تساڈے کیا رب فضل کمایا
یاد رکھیں ہن اسنتھیں پچھے ایسا لاڈ نہ کرناں
جوجو بات پرندہ نوری ادلوں رہیا کریندا
نیک نصیحت ہر مومن نوں شیشہ جدوں وکھیوے
نکی شیشہ ویکھن جدم خودی گمان کماون
ایہ نہ سمجھن جے رب سانوں ایسی شکل نہ دیندا
مال اولاد حسن زر دولت سب احسان خدائی
خود مختار رجے ہوبلے بندے کردے جو دل چاہندا
حسن جمال کسے دا تک کے مول نہ کوئی جھڑدا
دکھاندا کوئی نام نہ لیندا سکھ وسد لجگ سارا
ایپر سب چیزاں دا مالک قادر پاک تعالے

جلدی تولو مول نہ بولو جیویں مالک فرمایا
کڈھ کڈھ نقدی خازن شاہ دا چھاپا بھر دا جاندا
جیونکر روز قیامت تلسن عملاں لے پروانے
جیونکر اسدرن نال یوسفدے درماں تلن آیاں
ایپر حضرت یوسفؑ والا چھابہ اجے نہ ہلے
پلا نبی پیالے والا اجے نہ مول اٹھیوسے
کل خزانہ خالی ہویا چیز نہ رہ گئی کائی
نال نہباں کد پورا ہووے نال جنہاں دے مولا
سنے عزیز امیر وزیراں آڈگیوں نے ہوشاں
دیکھ پیالے اج تیرے پر کیسا کرم حضوری
دولت مال خزانے مصری سب کیتے رب خالی
تاں بھی مول نہ پوری ہووے ناہیں حکم ربے تھیں
ایہو حسن تساڈا آہن کھوٹے مل وکاناں
جے اوہ کدی بازار دکھلیئے اوہ نہ لیندا کوئی
سارا مصر خزانہ سارا نیں تھیں گھول گھما دیا
رکھنا یاد احسان الٰہی غیرت کولوں ڈرناں
ہر گل رہیا خزانچی شاہ دا سندا تے سمجھیندا
کاریگری ربے دی تک کے شکروں ادب کچیوے
کرن غرور جوانی والا رب دا شکر بھلاون
کون مجیاں نوں وٹ چڑھیندا کون غرور کریندا
لینے آپوں کسے نہ ہرگز ذرہ نہ چیز بنائی
نہ کوئی جگو چہ بھکھا ہوندا نہ کوئی اوتر رہندا
ہر اک بندہ اپنے آپوں یوسفؑ بن بن ٹردا
انھا کانا لوہلا منڈا ہک نہ دسدا یارا
کل خزانہ قبضے اسدے خود ورتاون والا

جس تھیں چاہے کھُسے ہر شے جس چاہے تس دیندا
جو شے نال خوشی دے دیوے ورتن کارن کوئی
جدوں سنبھسی مالک اسدا نال غصے کھس لیسی
چیز بیگانی انت بیگانی مان نہ کریئے ماسہ
جو انعام خداوند بخشے شکر ہمیشہ کریئے
لکھ لکھ شکر خدایا تیرا ایڈا فضل کیتو ئی ا

مانگویں چیز بیگانی اُپر احمق مان کریندا
جے اوہ اپنا ملک بنایئے جالوں ضائع ہوئی
پھر اعتبار نہ کرسی ہرگز جاں اوہ منگن ویسی
جس شے دی بنیاد نہ کی کوئی اسدا کی بھرواسہ
تھیروں ڈریئے اسدے اندر اپنا دخل نہ دھریئے
پُر تقصیر ملیئیں بندے نوں سب کجھ عام دتوئی

# حکمت عجیبہ

آکھ پڑھ تیرا تکیا جسدم یوسفؑ نبی الٰہی
کہن مفسّر اسو چہ آہی بخبرت خاص ربانی
جیکر اسدن نال نبی دے دولت ہوندی پوری
تاں جیکر دنیا وے سنگ نبی برابر تھیندا
جیکر اِکو جتنا ہوندا عزت شان دوہاں دا
محبوباں دے نال خداوند کس دا شان رلاوے
جیکر اسدن دولت اوندی مشرق مغرب تائیں
ایہ سب برکت نور نبوت نور ایمانوں ہوئی
روز قیامت اینویں مومن فضلوں چھٹیا پاسن
جسدے وچہ ایمان نہ ہویا شرک کریندا ہویا
باہجہ ایمانوں کم نہ آسن جے لکھ عمل کچیون
سنو حقیقت جدوں خزانے ہو چکے سب خالی
نہ کجھ آوے نہ کجھ جاوے بہت ہویا بےحالا
اوڑک ہولا چار عزیزے کہیا مالک تائیں
دولت مال خزانے اپنے دے چکائیں سارے
جیکر ایہ قبولیں مالک عین عنایت تیری
سنکر مالک سمجھیا دلوچہ شاہ نوں ہوش نہ کوئی

کل خزانے ہوئے نہ پورے ایہ کیا حکمت آہی
نبیاں نال برابر ہووے دولت کون نمانی
عزت شان رسولاں دیوچہ ہوندا فرق ضروری
دین دُنی دا فرق جو آہا معلم کویں کریندا
پیغمبر انوں رب تبارک کیوں محبوب بناندا
جسنوں آپ حبیب بناوے کون برابر آوے
پھر بھی بھارا بھار یوسفؑ دا کردا خالق سائیں
اصل حقیقت باطن والی مول نہ جانے کوئی
صالح دفتر نور ایمانوں بھاجے ہوندے جاسن
حج زکوٰۃ نمازاں روزے سب کجھ ضائع ہویا
وانگ خزانے شاہ مصر دے لکھوں ہوئے تھیون
دیکھ کمال ہویا متفکر شاہ مصر دا والی
خازن پیسہ یک نہ دیوے بیٹھا گڈھ دیوالہ
قیمت یوسفؑ میرے کولوں پوری ہوندی ناہیں
گھر وچہ ہور نہ نظری آوے خالی پلے چالے
نہیں تاں ہور زیادہ استھیں طاقت ناہیں میری
حسن یوسف دے جھلا کیتا سخت مصیبت ہوئی

دے بیٹھا سب مال خزانے جو کجھ ترکہ گھر دا
زر دولت دی میرے تائیں کمی نہ چھڈیوس کائی
کر منظور سوداگر مالک لکھ دِتا بیع نامہ
اس جاگہ اک ہور روایت لدھی نقرہ کاروں
ہو حیران عزیز کھلوتا جاں کجھ ہتھ نہ آیا
کلمہ ابراہیمؑ نبی دا لکھ کر نبی الٰہی
واہ سبحان اللہ کیا برکت کلمے پاک وکھائی
خلقت ویکھ تعجب ہوئی قدرت پاک تعالےٰ
روز قیامت جس مومن دیاں بدیاں غالب ہویاں
ہکناں نیکے جد بھالے ہوسن دفتر بدیاں والے
عرش مجیدوں چھوٹا پرزہ پکڑ فرشتے لیاون
فضل الٰہوں اتنی برکت کلمہ طیب پاوے
خلق حیران تعجب ہووے حکم کرے رب باری
اسنوں اساں امانت کرکے اپنے پاس ٹکایا
کلمے اوپر یقین جنہاندا دو ہیں جہانیں تارے
جے کجھ ہور ہوندا اسو پلے فرق نہ ہرگز کردا
میں جد تُل لیاندا اسنوں کیہڑی قیمت لائی
یوسفؑ تیرا دولت میری ہو یاں ختم کلاماں
خالی جدوں خزانہ شاہ دا ہوگیا درم دیناروں
کاغذ قلم دوات سیاہی یوسفؑ نے منگوایا
اس پلے وچہ داخل کیتا جس وچہ دولت آہی
اوہا دولت نال نبی دے کرتن وار تولائی
بن توحیدوں بھار نبوت کون اٹھاون والا
کلمہ طیب یاری کرسی پاسن بھار نکویاں
کلمہ پاک امان انہاندی خالق پاک نکالے
نیکیاں والے دفتر اندر کر تعظیم ٹکاون!
چوداں طبقاں جتنیاں بدیاں پلوچہ دور ہٹاوے
ہے ایہ کلمہ طیب جو اس پڑھیا مردی واری
رکھیا اس یقین ہمیشہ اج اسدے کم آیا
رہن دور اڈے کلمے کولوں بخت جنہاندے ہارے

## غزل در تعریف کلمہ طیب و موجبات آسائی حساب میزان قیامت

اول آخر ظاہر باطن کلمے شان نرالہ
اتنی برکت کلمے اندر بخشی حق تعالےٰ
پاک زبان ہووے اس پڑھیاں جاوے دور پلیدی
سینہ صاف تے دل روشن توں توں چانن کردا
سب ذکراں تھیں افضل اسدا رب نے ذکر بنایا
قبر قیامت ہر منزل وچہ اسنوں خوف نہ کوئی
حضرتؐ کہیا اس بندے نوں دوزخ اگ نہ ساڑے
رحمت برکت رب پچیدی اُس گھر نازل ہوندی
دین دُنی دا فیض پہنچاوے کلمہ حضرتؐ والا
ئے ذرہیاندے کفر وگاوے کلمہ حضرت والا
جو کوئی نال یقین الاوے کلمہ حضرت والا
داغ کفر دے دور ہٹاوے کلمہ حضرت والا
ہر ہر مشکل وچہ کم آوے کلمہ حضرت والا
جو کوئی اپنا ورد بناوے کلمہ حضرت والا
جو کوئی صدقوں پڑھے پڑھاوے کلمہ حضرت والا
جس گھر اندر پڑھیا جاوے کلمہ حضرت والا

اس گھر اُپر کدی نہ ہووے رحمت فضل جنابوں
جس گھر اندر قدم نہ پاوے کلمہ حضرت والا

سب تھیں اول کلمہ ربّے لکھیا عرش دوالے
سب تھیں آخر نال سداہووے کلمہ حضرت والا

وقت حساباں جدوں کسے دا جالو بنے نہ کوئی
حامی بنکے آن چھوڑاوے کلمہ حضرت والا

کلمے اپر عمل جنہاں دا نعمت جنت پاون
لکھ لعنت جو دلوں بھلاوے کلمہ حضرت والا

جنت دے دروازے اُپر لکھ دتا رب سائیں
اگے جو کوئی بول سناوے کلمہ حضرت والا

پہلوں پہل بہشتیں وڑدیاں کلمہ نظری آوسی
ہر دروازے اُپر سہاوے کلمہ حضرت والا

کلمہ خوان محمد یانوں جاں جنت رب گھلسی
رہبر ہوکے نال لیجاوے کلمہ حضرت والا

منگ پذیر خداوند کولوں ہر دم فضل دعائیں
تینوں بھی رب نال نبھائے کلمہ حضرت والا

ہکنی پڑھن زبانی کلمہ دلوں یقین نہ لیاون
وقت مصیبت رہنوں چھوڑن بیچ غیر الذول جاون

حکم کرے رب روز قیامت جاؤ طرف انہاندی
دنیا اندر طلب تسانے کیتی مدد جنہاندی

جتول جاون دھکے کھاون واقف بنے نہ کوئی
چور بنے دے کلمیوں نٹھے جال جہنم ہوئی

تابعدار محمد یاندے جدن عمل تولیسن
کول ترازو حضرت ہوسن خود امداد کریسن

جیندے عمل نکوئیاں والے گھاٹے نظری آون
کلمہ طیب اسم الٰہی لکھ پلے وچہ پاون

اپنا دست مبارک سرور جس پلے نوں لاسی
ست اسمان زمیناں نالوں اوہ پلہ وَدھ جاسی

یارب فضل تیرے تھیں عرضاں کرے پذیر مدامی
کلمہ طیب سرور عالم ہون اساڈے حامی

لَآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہ دا درجہ وَدھ حسابوں
پڑھنے والیاں تائیں اسدن کرسن اوٹ عذابوں

اَللّٰہُ اَکْبَرُ بہت کریسی نیکی پلہ بھارا
بھی کلمہ تمجید مبارک اینویں کرنے ہارا

سبحان اللّٰہ الحمد للّٰہ ایہ کلمے جو دونویں
نیکیاں والا پلہ اسدن بھر دیون گے اونویں

جو پڑھے درود شریف ہمیشہ اکثر شوق پیاروں
نیکی پلہ کرداہوسی صلے اللہ دے پاروں

دینی علم پڑھاون والے اجر نہایت پاون
علم انہاندے روز قیامت نیکی بن بن آون

اوہ نیکیاں والے پلے چڑھسن ربدے فضل کمالوں
بھی احمد نمازو جماعت بھارا دھرتی انبر تالوں

جتنی خرچ سیاہی کاغذ دینی عالم کرسن
اوہ وچ ترازو حاضر ہوسن نیکی پلہ بھرسن

تدھ بھی بہت سیاہیاں کاغذ ربدے راہ وچ لائے
فضلوں آس پذیر فقیرا ہوسن کرم سوائے

ہکو تیری اس دفتر دی بے ہوئی منظوری
صدقہ ذکر رسولاں نبیاں لبسی قرب حضوروں

جو پتر مویاں صبر کماوے جزع فزع نہ کردا

جو وچ مسکینی صبروں شکروں مومن جھٹ لنگھاون

احسن خلق کماون جیہڑے کہے رسول سوہارا

وچ عبادت رب سچیدی جو شے خرچی جاوے

جیونکر گوشت چمڑا لوہو قربانی دا گولا

بھی غسل وضو دا پانی تولن تاے خون شہیداں

جیوں جیوں مومن سچے دلتھیں خالص عمل کماون

عمل کفار منافق مشرک ہرگز بھار نہ کوئی

پر پچھر دا بھارا ہوسی عمل انہاندے ہوولے

نبیاں پچھے ابوبکرؓ دا بھار ایمان زیادہ

شرم حیا عثمانؓ غنی دا عدل انصاف عمرؓ دا

نیکی بدی پذیر فقیرا جے تیری رب تولی

ایپر ہردم آس فضلدی اوہ فضلاں دا سائیں

آکھ حقیقت یوسفؑ والی فضل جنابوں ہوسی

کرن روایت حد کلمے دی برکت ظاہر ہوئی

ترلیونا ہو گیا جدوں بنی تھیں اوہ مال خزانہ

دولت سیکر راضی ہویا چنگے مل وکانا

مفتی من قرآن انہاں نوں جا بازار وچیندے

کیا جانن جو ایہ نعمت ہیں اجے بھی مفت لٹائی

مالک نوں بھی حضرت یوسفؑ مفتی رب لبھایا

اس جاتا ہیں لٹ لیا شاہ نوں سب دولت ہتھ آئی

کیا ہویا اک شہر مصر دا ہویا خزانہ خالی

ایپر خبر نہ اس عاجز نوں کیا ایہ نعمت عالی

ساری خلقت ویکھنوالی جس زیارت پائی

جیسی نیت ایسا بدلہ ملدا ہر اک تائیں

ہر صابر دا اجر قیامت نیکی پلہ بھردا

اپر توکل رہن جے قائم عالی درجے پاون

خلق انہاندا ہر شے نالوں وچ ترازو بھارا

اُپر ترازو سب کجھ اسدا تولن اندر آوے

مُہتر ہڈیاں جو شے نکلے تولی جاسی اوہا

بھی ذکر ثنائیں تولیاں جاون تسبیحاں تحمیداں

تیوں تیوں اپر ترازو اسدا بھار زیادہ پاون

کفروں شرکوں سب انہاندی نیکی ضائع ہوئی

تے بدی تمام جہانوں بھاری ثابت رکھی ہوولے

سب خلقت تھیں غالب اسنوں کرسی فضل خدا دا

زہد ریاضت فقر قناعت سب تھیں وِدھ حیدر دا

بدی جہانوں بھاری ہوسی نیکی سب تھیں ہولی

بدکاراں دا شرم تمامی بخشنہارا رب تائیں

ہکو کلمہ پاک نبیدا سارے دھونے دھوسی

مالک دا پھر قیمت پاروں عذر نہ رہگیا کوئی

دے دتس پھر یوسف شاہ نوں نہ کوئی عذر بہانہ

ویچ قرآن جویں خوش ہووے بے قسمت ملوانا

جنھوں پیسہ ملے زیادہ راضی ہو کر دیندے

مالک وانگوں دنیا پچھے ہو جاون سودائی

دولت ویکھ دیوانہ ہویا اصلی قدر نہ پایا

وانگ ملانے عقل نہ آوے بیٹھا آپ لٹائی

اوہ نعمت اوہ دولت آہی دوہاں جہاناں والی

اصلی شکل یوسفدی اسنوں نہیں سی رب وکھالی

اس کولوں رب پردہ رکھیا آہا بھید خدائی

جو شے طلب کسینوں ہووے دیندا انہاں تائیں

اسنوں طلب زیادہ آہی دولت دنیا مالوں
پاک جمالوں شوق جنہانوں طلب زیارت والی
خالص حب زلیخا تائیں شوق خریدن دھانا
اپنی اپنی نیت موجب سب دا مقصد آیا
جیکر اسدن مالک تاجر اصل زیارت پیندا
شان قرآن ملائے عاجز جیکر اصلی پاون
ایہہ اپنیاں نیتاں بدلے جاہل رہن قرآنوں
ایسے تھیں بے یمنی پاون تنگی کدے نہ جاوے
سنو حقیقت جد مالک نے دولت فرحت پائی
پاک جمال پیغمبر والا پابوس جدوں نظارہ
بھل گئے سب مال خزانے رووے درد رنجانا
چھم چھم رووے غم وچ ہووے پیش نہ جاوے کائی
روندا ویکھ سوداگر تائیں پچھیا نبی پیارے
ہو چکا تہن فیصلہ ساڈا جویں مقدر آہی
لیجا اپنے مال خزانے کاغذ دے جاسانوں
مالک کہندا اے محبوبا شکل تیری اج پائی
جیکر اگے معلم ہوندی ایسی صورت تیری
میں جاتا سب دولت مفتی گھر میرے وچ آئی
سو حصہ وَدھ استھیں دولت جیکوئی دیندا مینوں
ہائے افسوس جے میرے تائیں ہوندی خبر اگیرے
ایہہ وبت چکا جد ویلا تدوں جمال دکھوئی
اُسدن نال سوداگر مالک ایسا واقعہ ہویا
جد تک یوسفؑ قبضے آہا مول جمال نہ پایا
دنیا حرص غنی نوں ایہویں دینوں پردہ کردی
موتوں بعد وکھاون اسنوں جنت والا ڈیرا

حاصل ہوگئی دولت بہتی خالی رہیا جمالوں
پردہ کھول جمال انہانوں بخشش کیتا رب عالی
فضل کیتا رب اسدے گھر وچ بھیجیا نبی ربانا
مالک نیت ویچن والوں اصل جمال نہ پایا
سارے جگدی دولت ہلدی گلے نہ یوسف دیندا
ٹکیاں مگر کلام ربانی کدی نہ ویچن جاون
رکھدا رب محروم انہانوں علموں عملوں شانوں
نہیں تاں جس گھر مصحف آوے کیوں نہ برکت پاوے
غیرت کنوں خداوند اسنوں اصلی شکل وکھائی
لگی سانگ کلیجے اندر ہوگیا پارہ پارہ
مڑدا کدوں پذیر فقیرا جیہڑا وقت وہانا
ملک الموت ہویا جد حاضر یاد عبادت آئی
تہن کیوں رووین مال خزانے مل گئے تینوں سارے
ہنجھوں نال نہیں تہن لہندا داغ فراق سیاہی
اوہ جو وقت خرید میرے دے حاصل ہویا تسانوں
استھیں اگے صورت اپنی رکھیو کت چھپائی
دولت پچھے کیوں ہو جاندی عقل آوارہ میری
نہیں سی خبر جو سونا دیکے سکے دی پنڈ چائی
تکدا ابھی نہ دولت ولوں کدی نہ دیندا تینوں
اتنی دولت پلیوں دیندا ہر صدقے میں تیرے
سُتیاں لنگھ گئی رات قدر دی سار دوپہریں ہوئی
جیوں رمضان گیا وچ غفلت عید آئی تاں مویا
نکل گیا جد اسدے قبضیوں پردہ کھول وکھایا
اصلی حب کسینوں ہوندی دین نبی سرور دی
جیتوں چنگے عمل کماندوں ایہ گھر آہا تیرا

باغ بہشت تکے جسویلے عرض کرے یا باری
جوجو عمل نہ کیتے اگے پورے طور کماواں
حکم ہووے اوہ عملا نوالے وبیت گئے دن تیرے
اتنی عمراں فرمانداری مول نہ کیتیوں میری
وقت وہانے حرصاں کیتیاں کجھ نہیں پوندا پلے
جیوندا وقت گناہ پچھتائے غم تکلیف اٹھاوے
جیوں مالک نوں دوزخ وانگوں دولت کھاون والی
بے خبری وچ سودا کیتا دیکھ نہ قیمت پائی
جامع اعظم وچ راوی ذکر روایت کردا
بہت نمانا ہو کر مالک شاہ نوں عرض گذاری
نلدے ہے کجھ مطلب میرا سخن اخیری کرنے
تاں پھر مالک روندا روندا پاس یوسف دے آیا
اے محبوبا نال اساڈے آہیں توں اقراری
ہن فرماؤ وقت اخیری کون تسیں گھر باروں
حضرت کہیا بیشک وعدہ اک دن پوندا بھرنا
مالک کہیا قبول اسانوں جو تساں شرط ٹھہرائی
تاں پھر حضرت بول سنایا شجرہ نسب تمامی
ابراہیم خلیل الٰہی جد مبارک میری
جاں کجھ ثرت غشی تھیں آئیوس سخت ہویا ارمانی
جیتوں جگر پیارا آہیں ابراہیم ہوراں دا
حضرت کہیا اسدن مینوں آہا خوف بھراواں
مالک کہندا کس گل پاروں بھایاں ویر کمایا
سنی جدوں کیفیت مالک یوسف پاسوں بھائی
بھوندا بھوندا جد کنعانوں گھوڑے تے رب پچایا
ایپر اسنوں خبر نہ کوئی کون کھلا ایہ روندا

جیکر مینوں دنیا اندر پھیر بھیجیں اک واری
بنی تیرے دا خادم ہوواں دولت گھول گھماواں
لالچ کیتیاں ہن نہیں ملدے اوہ جنت دے ڈیرے
دوزخ پھیر وکھاون اسنوں ایہ جاگہ ہن تیری
بن افسوس ندامت حسرت واہ نہ کوئی چلے
مویا حسرت کرے گنا ہوں دوزخ نظری آوے
اصلی نرخ ہویا تد معلم جاں سب جنس وکانی
لگا رنگ وپاریاں تائیں ننگ ہویا دھڑوائی
جد یوسف نوں لیکر چلیا گھریں عزیز مصر دا
اذن دیہو تاں میں یوسفنوں مل لاں جاندی واری
لاہے ہک نہ رہوا ارمانی کہیا عزیز مصر نے
اولوں پیش سلامی ہو کر عرض سوال سنایا
جاندیوار دسیسلا تینوں اپنی حالت ساری
اپنی حسب نصب تھیں مینوں واقف کرو قرارول
ایہ سنکر حال اساڈا کدی نہ ظاہر کرنا
وانگ امانت حال تساڈا رکھساں سدا چھپائی
میں یعقوب نبیدا بیٹا بن اسحاق گرامی
ایہ گل سنکر مالک تائیں ہوئی غشی چنگیری
رورو ہتھ ملے تے آکھے میں صدقے قربانی
اسدن کیوں نہ دسیو مینوں جسدن کھوہ تھیں آندا
متکے مارو نجاون مینوں جے میں حال سناواں
ایہ گل دسنی روا نہ سانوں پیغمبر فرمایا
کیا ہک پچھلی گل مالک نوں یاد دلیو چ آئی
روندا کھلا یعقوب پچھاں اسنوں نظری آیا
سارا حال نہ سننے جد تک کجھ نہیں معلم ہوندا

ہن سب حال ہویا جد ظاہر پچھدا اندروں وچارا ‏ ‏ اے محبوبا اس بڈھڑیدا ہیں توں جگر پیارا
وچہ کنعان جنگل ہیں جسنوں ڈٹھا کر دیاں زاری ‏ ‏ رو رو آکھے بچھڑا میرا میل رہا ہک واری
حضرت کہیا اس بڈھڑیدا کیونکر حال ڈٹھوئی ‏ ‏ رووݨ تھیں بس کینی اس نے یاروندا چھڈ لوئی
مالک عرض کرے ہیں اس دا کی کجھ حال سناواں ‏ ‏ تیرے جیہا وچھنا جس تھیں بدر منیر سچاواں
ایہ گل سنکر رنا یوسفؑ مار غماں دیاں آہیں ‏ ‏ تازہ زخم ہویا وچہ سینے نوباں بلیاں بھاہیں
تریں مردوں پھر باپ سجندا آیا نظر وچھوڑا ‏ ‏ وچھڑے یاد لوین جسویلے کون رووے پھر تھوڑا
طاقت گئی بدن تھیں ساری لگا تیر دوبارہ ‏ ‏ رو رو آکھے اوہا میرا باپ یعقوبؑ پیارا
ہیں اوہا جو سورج ہکے سفنے ملیا تینوں ‏ ‏ کتنی مدتاں ساڈے ملکوں رہیا ڈھونڈیندا تینوں
لعل جواہر اس سورج پر برسے جو وچ خواباں ‏ ‏ اوہ تعبیر ملی اج تینوں دولت با بجہ حساباں
زار و زار رنا سن مالک بھلاں معاف کرایاں ‏ ‏ جویں حکایت حال مناسب آکھ سناواں بھایاں

## حکایت حضرت ابا یزید بسطامیؒ

حضرت ابا یزید جو صاحب کامل ولی ربانے ‏ ‏ سیر کرن بغداد شہر دا اوہ ہکوار سدھانے
کتنی منزل پینڈا آہا کیتا ربدے پیارے ‏ ‏ آن وسے بغداد شہر دے جسدم محل منارے
کیا ویکھن کجھ لوک اکٹھے شہروں نکلے آون ‏ ‏ شکل بزرگاں معلم ہوون جب جب قدم اٹھاون
جدوں انہاں نوں نیڑے ہوکے پچھیا ولی ربانے ‏ ‏ کہو بزرگو کتھوں آئے جا سو کت ٹکانے
اونہاں کہیا بسطام شہر نوں اسیں تمامی جاواں ‏ ‏ حضرت ابا یزید ہوراں دی چل زیارت پاواں
بہت قیاس ولی نوں گذرے سنکے اس گل پاروں ‏ ‏ ایہ عاجز ناواقف میرے چلے شوق پیاروں
جے میں اپنا آپ جتاواں مناں یقین نہ آنن ‏ ‏ اپنے آپ نوں عارف ربدے ہرگز نیک نہ جانن
چلے انہیں زیارت کارن کرکے شوق سچاواں ‏ ‏ اسیں زیارت لائق ناہیں کیونکر حال جتاواں
تریجا مت کوئی خاص انہاندا ہووے کم ضروری ‏ ‏ اسجاگہ وچہ مناں انہاندی آس نہ ہووے پوری
چوتھا کہسن خدمت کارن اپنا آپ جتایا ‏ ‏ آپ انہاندی خدمت کریئے اوڑک ڈلوچہ آیا
بدھی کمر تواضع اتے کہیا انہاندے تائیں ‏ ‏ چلو اسیں بھی ساتھ تساڈے کریئے سنگ اوداہیں
پرت چلے پھر نال انہاندے گھریں تیاری ہوئی ‏ ‏ اپنے حالوں مول انہانوں بھید نہ دتا کوئی
شہر نہ ڈٹھا داخل ہوکے گھڑی آرام نہ پایا ‏ ‏ مہماندی خاطر کارن واپس قدم ہٹایا

حضرت کہیا مہماناندی کرے جو خاطرداری
سرور عالمؐ مہماناندی آپ تواضع کردے
مومن دی جو مومن بندہ عزت حرمت کرسی
کرن قبول ضیافت سنت وچہ حدیثاں آیا
اُجر مہمان نوازی والا جیکر دساں تینوں
سنو حقیقت نال انہاندے ڈاہڈا ولی ربانا
سارے حکم بجالیاوے جو موہوں فرماون
بالن لوڑ لوے تاں جلدی چُن چُن ڈھیر لگاون
ایہو طریقہ پیغمبرؐ دا جدوں سفر تے جاندے
کرن روایت اکس مکانے کیتا نبیؐ اوتارا
روٹیاں والے آٹا گنہہ کے روٹیاں لگے پکاون
سرور عالم چُپ چپاتے جنگل طرف سدھائے
کیتی نظر جدوں اصحاباں حضرت صاحب آیا
چھم چھم نیر چھٹے اصحاباں رُنا قافلہ سارا
اسیں تمام غلام تساڈے کس گل کارن آئے
بہت پیار محبت کرکے کہیا سرور عالی
واہ سبحان اللہ کیا شفقت پاک نبیؐ وچہ ہوئی
اُسدن ابا یزید ہوراں بھی شوقوں خدمت چائی
اوہ تھک پون سبھے جس ویلے نیند آرام کریندے
گرمی وچ پکھا جھلن ساریاں سنگتاں تائیں
سنگدے ساتھیاں نوں گن بھائی خدمت ٹہل تمامی
جاتا انہاں غریب نماناں ہے پردیسی کوئی
ٹکڑے کارن کرے خوشامد رہندا قدم چمیندا
اوڑک شہر دی دے گردے آن کیتونے ڈیرا
جیکر ابا یزید ہوراں نوں آیا شہر وچالے

بابجھ حساب ثواب زیادہ بخشے خالق باری
شان عجیب مہمان نوازاں ہلسی روز حشر دے
رب مہمانی جنت والی اسدے اگے دھرسی
دینی اُلفت ودہے اتھیں پاک نبیؐ فرمایا
قصہ ابا یزید دوراڈا رہ جاسی پھر مینوں
ہر منزل وچہ کرے تواضع جتھے کرن ٹکانا
روٹی پانی ہر ہر چیزاں شہروں بھج بھج لیاون
ہر کم وچہ اوہناں ندیتایں کہنا مول نہ پاون
ہوندے چارے اصحاباں نوں کدیں سوال نہ پاندے
آپو اپنے کم دے اپر لگ پیا لشکر سارا
ہانڈیاں لواے ہانڈیاں تائیں دھو دھو صاف بناون
لکڑیاں ندا گڈھا بنھ کے سر تے چُک لیائے
عالم دا سرور پیارا لکڑیاں چُک لیایا
صدقے جاواں ایہ کی کیتوئی عالم دے سردارا
جیکر سبھ سالارا ساڈا ایسے کمیں جائے
تسیں تمام لگے کم کاجیں میں کیوں رہندا خالی
دو جگ دا سردار کہائے فخر غرور نہ کوئی
ہر دم آکھے بابجھ انہاندے کردا ولی خدائی
ایہ سبھنا نوں وار و واری مٹھیاں رہن بھریندے
ایہو طریقہ ہر منزل وچہ اُترن جیہڑی تھائیں
کیا جانن جو ایہو حضرت ابا یزید گرامی
اوس مالک سوداگر وانگوں اصلی خبر نہ ہوئی
کیا جانن جو کس گل پاروں عزت ادب کریندا
آہا بکھ چپائے اوہنا نوں جیہ وڈا موہاک لوٹیرا
چھوبیاں واں سوونے چپکے کھاون بینوا نوائے

ٹرپئے حضرت راضی ہو کے غیبوں خبر نہ کائی
آن بازار وڑے جس ویلے اُچا بول سناندا
صبروں شکروں حضرت کہیا جیونکر مرضی تیری
ایہہ کس قصوروں مینوں ویچن لگوں بھائی
یا اوس خدمت دا ایہہ بدلہ اینویں رسم تساڈی
اوڑک رب دہائے دیکے بول آواز کریندا
گلی گلی تے کوچے کوچے کردا پھرے منادی
آخر ہک سوداگر آئے دولت ویچ ولی نوں
تھوڑی بہتی دولت لیکے ڈیرے کیتی دھائی
کہن لگا اوہ لٹ گیا میتھیں مینوں خبر نہ ہوئی
ایسے کارن نت اسانوں مٹھیاں رہے بھریندا
برکت ابا یزید ہوراں دی سانوں رب بچایا
القصہ پھر بڑیا اونھوں رکھے ساتھ تمامی
جد سوداگر لے گھر آیا ابا یزید ہوراں نوں
بھی ہک اس سوداگر دے گھر آہا پٹ آزاری
ویکھ کرامت تاجر تاہیں فکر دلیوچ دھانا
اسدے کولوں خدمت لینی روا نہ ساڈے تائیں
گھر سوداگر بی بی اگے جاں ایہہ ذکر سنایا
نالے کجھ روپئیے دولت للہ نذر ٹکائی
کہیا سوداگر پاس اساڈے جیکر کرو ٹکانا
حضرت کہیا کجھ نہیں حاجت رب خوش رکھے تسانوں
لکھ دتا سوداگر کاغذ جلدی مہر لگائی
نال اوہدے رخصت کیتا ولی ربانے تائیں
سنگیاں نوں پھر ملنے کارن جلدی قدم اٹھاون
رات وہاڑ تکی نہ حضرت خوف نہ شیر بلاؤں

یوسف دیاں بھراواں وانگوں لیچلیا کت جائی
ہیں تینوں اس شہر وچالے ویچن کارن آندا
جیکر بہت ضرورت تینوں وٹ لے قیمت میری
خدمت میری تیر بتایئں نہیں پسندی آئی
کہن لگا کیوں مغز کھپاویں مرضی جویں اساڈی
جو کوئی بردہ لینا چاہے ہیں ایہہ کل وچیندا
چپکر حضرت پھرن سنیندے مرضی جویں خدا دی
جیونکر ویچ گئے سن بھائی یوسف پاک نبیوں
سنگیاں ہچھیا مفتی خادم چھڈ آیوں کت جائی
شکر کرو جے چیز اساڈی چا نہیں لیگیا کوئی
وچ اصلاں دے چوری کارن گنڈھ ہمیں رہیا لوہیندا
بے امید ہو کے اوہ نٹھا جاں کجھ ہتھ نہ آیا
چل پئے ہیراں دے آچلکے ابا یزید گرامی
مالک وانگوں دولت بہتی حاصل ہوئی انہاں نوں
ابا یزید دعا فرمائی دور ہوئی بیماری
ایہہ بردہ نہیں معلم ہوندا ہے کوئی ولی ربانا
جے رکھیئے تاں خدمت اسدی واجب کرن اسائیں
بی بی کرماں بختاں والی ترت آزاد کرایا
حضرت کہیا زر دولت دی لوڑ نہ سانوں کائی
ساری عمراں خادم رہساں دیساں کھانا بانا
ایہہ ہک آزادی والا کاغذ لکھ دیہو سانوں
میں آزاد تسانوں کیتا دعوی رہیا نہ کائی
خوش ہو آیا دوست ربدا آکھ سلام دعائیں
بے امید ہو کے اوہ عاجز اگدوں پرت نہ آون
کتے آرام نہ کیتا راہ وچ مشتاقانے چاواں

اوڑک سب تھیں اول راہ وچہ ملیا اوہا موکالا
غصے ہو کے آکھن لگا کس لے گھلیا تینوں
حضرت کہیا راضی ہو کر بخشی اوس آزادی
مارن پیا فقیر اللہ نوں ظلموں ہتھ اُٹھایا
پیا مرلیبے دوست ربدا باہجھ قصور گناہوں
ایسی سخت بے ادبی کیتی اوس کم بخت نکارے
کون چھڑاوے جنگل اندر محرم حال نہ کوئی
اوہ جو وقت آزاد ہوون دے تاجر تھیں لکھوایا
بہت ہویا شرمندہ پڑھکے کہندا حضرت تائیں
اوہ کجھ فاصلے اپر آہے چلے اگیرے جاندے
دیکھ ولی نوں راضی ہویا ہمراہیاں دا لڑلہ
پچھیا اونہاں اوچکے کولوں کتھوں لدہا تینوں
ہو گیا سی بیمار وچارا تاں رہگیا پچھاہاں
کرے محبت نال خوشامد صفت اوصاف سناوے
القصہ بسطام شہر تک آئے رلے تمامی
شہر قریب ہویا جس ویلے نکھڑیا ولی ربانا
اوہ بھی مگروں پچھے رہے پھیرے شہر وڑے آ بھائی
جس تھیں پچھن اوہا اگوں سخت جواب سناوے
کدیں کدیں ہک جھگی اندر بیٹھا ہویا دسیندا
کدیں کتھائیں کدیں کتھائیں پھیرے آوارہ کھوندا
حضرت کر کے پچھن جس دم کاوڑ چڑھے تنہاں نوں
حضرت ابا یزید نہ ایتھے رہندا ہرگز کوئی
ایہہ خبر نہیں کجھ سالوں کس پاسے اوہ رہندا
جو سنبک وتھوں دے آہے غیرت حسد کماون
باہروں سُنکر آون بندے خواہش ملن پیارں

ویچ آیا جو دولت لیکے وڈے فریبا لوالا
بس آیوں سوداگر کولوں لیک لوائیوئی مینوں
ایہہ کجھ اعتبار نہ کیتا ظالم چور فسادی
دیکھے وہ کا حضرت تائیں اوپر زمین لٹایا
ظالمدے رب وس نہ پلے ڈریئے بے پرواہوں
ننگا ہو گیا بدن تمامی کپڑے لہہ گئے سارے
کاغذ جدوں شہادت دتی تدوں خلاصی ہوئی
ڈگ پیا تاں پڑھیا موذی حاجت وچہ کم آیا
ہمراہیاں نوں ویچنوالا حال نہ مول سنائیں
جلدی جلدی نٹھ کے ایہہ بھی مل پئے نال نہاندے
آ گیا پھیر اساڈی خاطر اوہ بن مُلا گولہ
کہن لگا اتفاقی ایہو ہیں راہوں مل پیا مینوں
بہت غریب تساڈے کارن کردا آیا چاہ نوں
مت اس نال اجوڑی کیتیاں پردہ فاش ہو جاوے
لگے وانگوں خدمت خاطر کیتی ولی گرامی
پہلوں جاکے گھر اپنے وچہ بیٹھا مل ٹکانا
حضرت ابا یزید ہوراں دی آکے خبر پچھائی
اسدا پتہ مقام نہ کوئی کی کجھ دسیا جاوے
کتنی مدت نظر نہ آوے کم اجیہا تھیندا
ایہو جہیاں بہوشاندا کجھ اعتبار نہ ہوندا
آکھن احمق کیے ملکدے کی ہو گیا انہاں نوں
ہے ہک ابا یزید جو اسدی عقل آوارہ ہوئی
جس بندے تھیں پچھن اوہا ودھ گھٹ اگوں کہندا
پھیرے وچہ پئی تیز بندے نوں جیونکر لیکاں لاون
غیرت یانلدے متھے لگن توبہ کرن بیارون

ایہہ اصلی حب جنہاں نوں غیرتیاں منہ بھن دے
ویکھن عیب بندے دے تاں بھی پاون نہ وچ ورلے
جیسے عمل بندے دا تیرے ایسی ملے گواہی
ملکاں تے مشہوری جندی ہرکوئی ولی پچھانے
سب مقبول پیاریاں ربدیاں اینویں جھبٹ لنگھایا
محبوباں نوں عزت حرمت آپ خداوند دیندا
بھاباں اسنوں وچہن ویلے سو سو تہمت لائی
جسدن پھیر عزیز خرید یا حضرت یوسف تائیں
ہراک تائیں معلم آہا بردا کھلا وکاوے
ایہہ سب کرم جناب الٰہوں ہوندی مدد حضوری
فضل اپنے تھیں مقبولیت بخشی رب جنہاں نوں
آپے لوک انہاں دے تائیں ڈھونڈ سلام کریندے
وطنی لوک نہ قدر پچھانن بعضے برا مناون
بیقدراں نوں ملن سزائیں قہر عذاب قہاروں
جیکر مقبولاں دا جگ وچ کوئی قدر کریندا
ایسے کارن مقبولاں دا وطنی قدر نہ جانن
جے ملے وچ قدر کریندے کافر لوک کمینے
حضرت یوسفنوں کنعانوں بھایاں کڈھ چلایا
کس کس دا احوال تسانوں کرکے ذکر سنائیں
چھوڑ پڑھ یا ایہہ بات اتھائیں ایہہ نہیں مکی جاندی
گلی گلی وچ پھرن بھلیندے بایزید ہوراں نوں
پچھدیاں پچھدیاں کسے انہاں نوں بایزید دکھایا
جسدے کولوں کھنے اندر مٹھیاں پیاں بھرایلی
جسدم انہاں پچھیا تا حضرت بایزید شبلی نوں
جس صوفی نے بردہ کرکے ویچیا آہا بھائی

لکھ نظیر سناون تو ڑے ہرگز بات نہ مکدی
فضل الٰہوں ملنے والے آ ملدے آملدے
کہو توں ذکر ولی دا جسدی نیت خالص آہی
شہر اپنے دے وسنے والا جنگا کوئی نہ جانے
نہ مشہوری کیتی اپنی نہ کجھ فخر جتایا
یوسف بھاویں بردا آہا جگ سلام کریندا
مالک کجھ پرواہ نہ جاتی ویکھو کرم خدائی
عجب تماشہ اسدن ظاہر کیتا خالق سائیں
نالے خلقت بردہ آکھے نالے صدقے جاوے
آپنیاں مقبولاں دی خالق آپ کرے مشہوری
اپنا آپ جتاون بندے کجھ نہیں لوڑ تنہاں نوں
وانگ شوالیاں جاوڑ کرکے نہیں محل اسریندے
اس کم وچ بھی حکمت ربدی بھیت عوام پاون
مقبولاں نوں درجے حاصل رحمت فضل غفاروں
بے ایمان نہ ہوندے تاں پھر دوزخ کون بھریندا
پاک نبیؐ نوں ملکے اندر جادوساز پچھانن
پاک نبیؐ کیوں ہجرت کرکے رہندے وچ مدینے
وطنوں دور گئے جس ویلے قدر زیادہ پایا
وچہ وطن تکلیف نہ پہنچے کس کس بزرگ تائیں
دور رہے بغدادی عاجز لے ہن خبر تنہاں دی
ہووے حل نتیجہ جلدی چلکے میل انہاں نوں
اوہا سنگی خدمت والا نظر اچانک آیا
بردہ کرکے ویچیا جسنوں دتیاں مار کٹایاں
سر سر پٹن مالک وانگوں غش پیگیا سبھی لوکاں
وانگ نزع دے حالت اسدی با لکل ہوش نہ کائی

کیا اس وقت بے ادبی سب لوں آخر منده پایا
نیویں نظر کریندے عرضاں اُپر نہ دیکھے کوئی
بے خبری وچہ اساں تساڈا عزت ادب گوایا
جے اسویلے تسیں اسالوں اپنا حال دسیندے
کرن روایت مالک وانگوں سب لوں حالت ہوئی
جیویں یوسف دا بے خبری وچہ مالک قدر نہ پایا
بے خبری وچہ نال انہاندے اینویں حالت بیتی
ہتھوں بہت تواضع کیتی دیکھ انہاندے تایئں
چلو پیا تیرا شہر مصر نوں نکل چلو بسطاموں
بحر العشقوں خاص روایت کرے صدیق جلالی
یوسف دی جد حال حقیقت معلم ہویوس ساری
کتنے ٹبر کیتے حضرت مول اولاد نہ ہوئی
سُنکر عرض پیغمبر ربدے نیک دعا فرمائی
باراں گولیاں گھر مالک دے سبھناں حمل اٹھائے
چوی پتر جیون جوگے فضل الٰہوں جمے
جوڑا جوڑا پیدا ہودن وکھرا کوئی نہ جمدا
مالک کولوں حضرت یوسف ہو چکا جد واندا
کیا آسوقت خلائق اندر چھٹیاں غموں وہیراں
سب دے دلوچہ آہی اسدن طلب خریدن والی
ایسے غم تھیں مجلس اندر مرگئے دس ہزاراں
اک پل اندر اتنیاں خلقاں پہنچ گیاں اٹھائے
چل پیا تیرا اس سکدی دا بھی میل شتابی کریئے

جیویں بے ادب نبیدے اُپر وقت شفاعت آیا
بخشو حضرت بخشو حضرت جو بے ادبی ہوئی
دیہو معافی دیہو معافی سبھناں بول سُنایا
قسم خدا دی آدن نہ دیندے وچہ بغداد رکھیندے
وقت وہا نہ ہتھ نہ آوے پیش نہ جاوے کوئی
پچھوں حال ہویا جد روشن روناتے پچھتانا
یوسف وانگوں دوست ربدے خفگی ذرہ نہ کیتی
جم جم آیئے جم جم آیئے بخشیاں کل خطائیں
رخصت کر یو مالک تایئں نبی علیہ السلاموں
مالک دے گھر پُت نہ کوئی سی اولادوں خالی
بہت نمانا ہو کر اس نے خدمت عرضگذاری
کرو دعا جو میں بھی رب پُتر دلوے کوئی
نقرہ کا روں ابن عباسوں جیویں روایت آئی
ہر گولی نے یکسے واری دو دو پتر جائے
نبی دعا کرن تاں کیوں نہ رات غماندی دیہے
فضل کیتا رب مالک اُتے نام نہ رہیا غم دا
پھڑ لئی آنگل آن عزیزے ہویا ملک جنہاندا
پاٹ کلیجے گل خلقت دے ہوئے لیراں لیراں
ڈاہڈیاں تے جد لیلیا یوسف گیاں امیداں خالی
چہل ہزار مرن تک ہوئے حالت جیویں بیماراں
جنہوں سکدیاں مدتاں ہویاں کیونکر فرقت جالے
خوش سوغات زلیخا اگے چل نذرانہ دھریئے

## بیاوردان عزیز یوسف علیہ السلام را نزد بی بی زلیخا

خوشی خوشی لے یوسف تایئں گھر نیں عزیز لیاندا
دیکھ زلیخا تیرے کارن میں ایہ بردہ آندا

سوہنی شکل مبارک جیدی دلنوں پیا سو کھاندا
اگے وچہ امیداں بی بی کھلی تکیندی آہی
دیکھاں کس گھر اج جنابوں ہووے بے پرواہی
دیکھاں میں اجڑی دیتائیں طالع اج وساون
دیکھاں بھاگ سوہاگ تتی دے کسدی لیکھیں آون
ایسے طور زلیخا آہی کردی سوز سوایا
پڑھ شکرانہ تکیا بی بی رب نے بخت جگایا

اک اک وال جیدا ہیدا ہرگز مل نہ پایا جاندا
دیکھاں کس گھر داخل ہووے اج عالم دی شاہی
دیکھاں کسدے بخت جگاوے اج جناب الٰہی
یا وچہ بحر غمانڈے میں نوں رُڑھدی نوں چھڈ جاون
دیکھاں کس گھر دلبر ساڈے قدم مبارک پاون
اچن چیت آواز خوشی دا آن عزیز سنایا
اوہا دلبر خواباں والا سنگواں نظری آیا

## اشعار قافیہ دار

دیکھ نتھاویں رہی زلیخا زوری ہنجوں چلیاں
ایسے آن وکھایاں سانوں شہر مصر دیاں گلیاں
ایسے چند مبارک کارن رو رو اکھیں گلیاں
دیدے غوطے عشق ایسے دے نیل ہجر وچہ ملیاں
شوق ایسے دے دل میرے وچہ پیاں حریلیاں ولیاں
ایسے کارن چھوڑ آبادی وچ اجاڑاں ملیاں
ہن شاید دکھ مگروں لتھے لگیاں آساں پھلیاں
ایپر اجے یقین نہ آیوس اکھیاں میٹ کھلووے
جاگدیاں میں وہیاں گذری کدی نہ پایوس پھیری

ایسے صورت کتنی واری سُفنے اندر چھلیاں
کتنی مدت ایسے تیکے دکھ ایذائیں جھلیاں
وچہ تنور فراق اسی دے بالن وانگوں بلیاں
ہو ہو سوڑا ایسے دی وردیں کتنی مدت جلیاں
ایسے خاطر مصر زمیناں دھو دھو ہنجیاں تلیاں
ایسے مصر مکان یہاں کے پھیر نہ خبراں گھلیاں
کتنی مدت بھیج بھیج تکیے اج جا پلے سنگ لیاں
کرے قیاس دلیوچہ ستکے اج بھی سُفنہ ہووے
ایسی نعمت وکدی لبھے کتھوں قسمت میری

وہ آئیں گھر ہمارے خدا کی قدرت ہے
کبھی ہم اُن کو کبھی اپنے گھر کو دیکھتے ہیں

ایہ سب باتاں دلدے اندر نال دلیل کریندی
ایسے طور عزیز خوشی تھیں ظاہر جا پلے ہسدا
جتنا مال خزانہ آہا دے مٹھا ہیں سارا
ایہو قیاس عزیز دے وچہ ایسی کھلا کریندا
یا صاحب کچھ دولت پاروں فکر نہ کرنا کائی

ظاہر ہسدی باطن روندی ہنج نہ ڈگن دیندی
دنیا کار گذاری کارن فکر دلے وچہ دُسرا
نقدی مالوں رہیا نہ باقی ہوسی کویں گذارا
نال خوشی دے خازن شاہ نوں آن مبارک دیندا
جتنی دولت خرچی آہی دونی اسنھیں آئی

خالی کر صندوق تمامی ڈٹھے جدوں دومارے
ہر قسما ندی دولت مالوں بھرے خزانے سارے
سن خوشخبری خازن تائیں کہے مصروا والی
لے خازن ایہ کیونکر ہوئی قدرت قادر والی
خازن کہندا ایہ سب برکت ہوئی یوسفؑ پیاروں
مال خزانے دولت ہر شے رب بھیجی سرکاروں
ہے ایہ وڈیاں بھاگاں والا نیک ستارے والا
تکن ویلے میں خود سدا ویکھیا عظمت حالہ
جیونکر بات یزیدے والی تیچھے گذر سدھائی
ساری بات عزیزے لگے خازن کھول سنائی
سنکر حال عزیز تمامی کول یوسفؑ دے آیا
بہت پیار محبت کرکے عرض سوال سنایا
اے یوسفؑ میں دولت اپنی دے بیٹھا ساں ساری
کیونکر پھیر خزانے میرے بھرے گئے یکباری
حضرتؑ آکھیا ساڈی خاطر ایہ سب کرم کمایا
جو کجھ خرچ اساتھے ہویا پھیر تیرے گھر آیا
جیکر دولت لگے جتنی پھیر نہ ملدی تینوں
ساری عمراں جھڑکاں ملنے لگن نت کرواہنیوں
ایہو مثال تھدادے راہ وچہ جو کوئی نم خرچ کریندا
اک دانے وانت سو دانہ رب اسنوں بخشیندا
وچہ قرآن خدا صاحب نے ایہو مثال سنائی
راہ مولادے ویلے تائیں کدیں نہ ننگی آئی
ربدے راہ وچہ دیون والی لذت پئی جنہانوں
جنت وڑدیاں تک اوہ لذت بھلسی نہیں تنہانوں
روز قیامت بھی اوہ اپنے عمل خیرایت کرسن
نالے آپ جنت وچہ جاسن نالے لوکاں کھڑسن
دنیا وچہ بھی پیسہ کوڈی جو دس لگے تنہاندا
مردیاں تیک لٹائی جاوں مالک دتی جاندا
اپنی ہتھیں جنہاں نہ دتا رب دے نام کدائیں
وڈھ سٹو تار راہ مولادے پیسہ کڈھدے ناہیں
قاروں وانگ نصیب تنہاندا جو ہلا رزق مرجاون
لبھے رہن خزانے نگروں ٹھیاں گھٹے کھاون
ربدے راہ چلاون جیہڑے اپنے مال حلالوں
دونی برکت حاصل ہووے رحمت جل جلالوں

## حکایت حضرت عثمان غنی رضی اللہ تعالیٰ عنہ

تھوڑا ذکر سنواں تینوں شاہ عثمانؓ ولی دا
نالے شاہ علیؓ نوں فضیلت حضرت شاہ علیؓ دا
جس دن پاک نبیؐ دی بیٹی زہرہؓ خاتون سائی
حضرت شاہ علیؓ دے گھر وچہ قدم مبارک لیائی
لوکاں آکر شاہ علیؓ نوں کیتا عرض زبانی
کرو ولیمہ یا اسداللہ یاراں دی مہمانی
اسدن حیدر صفدر دے گھر ایسی چیز نہ کائی
جس لوں وتیج خریدن ہر شے اک زرہ تنہ آئی
بھیجی اوہا زرہ مبارک ویچن کارن بھائی
جدوں ولاناں زرہ مبارک وچ بازار دکھائی
شاہ عثمانؓ پچھیا تا اسنوں ہے ایہ زرہ علیؓ دی
رکھ لئی اپنے پاس شتابی دیکھ صفت ولی دی

کیتا حکم دلالاں تائیں جلدی قیمت بولو ۔ جو جو چیز دلالاں منگی دتی اپنے کولو
لیگئے پاس علیؓ حیدر دے خوب ضیافت ہوئی ۔ ایہہ کس نے زرہ خریدی شاہ نوں خبر نہ کوئی
تھوڑے دن عثمانؓ ولی نے گھر وچ زرہ ٹکائی ۔ چپ چپاتی گھر حیدرؓ دے پھر جلدی اپڑائی
حیدرؓ صفدر پھر زرہ لوں گھر اپنے جد پایا ۔ وانگ عزیز مصر دے دل وچ وڈا تعجب آیا
چپ چپاتے کول نبیؐ دے بیٹھے ونج سویرے ۔ حضرت پچھیا کیوں چپ کیتی دس آ دوست میرے
کیتا حال بیان تمامی حیدرؓ شیر خدائی ۔ ویچی زرہ پکائی روٹی پھر زرہ گھر آئی
خبر نہیں کس عیبوں واپس گھلی خریدن ہارے ۔ بھانویں عمل قبول نہ ہویا خالق دی سرکارے
سن عثمانؓ غنی فرمایا فکر نہ کریو کوئی ۔ عیب قصور کسے دے پاروں زرہ نہ واپس ہوئی
جسدن تساں فروخت کارن بھیجے عیب دلالاں ۔ ویکھ پچھان رکھی ہیں گھر وچ نال پیار کمالاں
گھر اپنے تھیں بھیجے ہر شے سودا سلف تمامی ۔ فضلوں کم آسان تساڈا کیتا رب گرامی
بھیج دتی اوہ زرہ تسانوں نال لے ہر شے چھوڑی ۔ اساں تساں تھیں فرق نہ کوئی روز قیامت توڑی
سنکر بہت خوشی وچ آیا پاک رسولؐ حقانی ۔ اے عثماناںؓ عزت برکت ہووے دوہیں جہانیں
ہور رخصت عثمانؓ سوہایا گھر اپنے جد آیا ۔ ڈٹھا آ اسباب تمامی دوناں تریناں پایا
جس جس بھانڈے بوری وچوں ہر شے کڈھی آہی ۔ برکت نبیؐ پیارے سب نوں بھریا پاک الٰہی
جویں عزیز مصر دے گھر وچ دولت برکت ہوئی ۔ اینویں گھر عثمانؓ غنی دے فرق نہ رہگیا کوئی
اینویں زرہ علیؓ صفدر دی پھر سگویں گھر آئی ۔ نالے اجر سخاوت والا نالے دولت پائی
سنو بیان عزیزے جدم اصل حقیقت پائی ۔ یوسفؑ پاروں گھر ساڈے وچ ساری دولت آئی
کرتاکید زلیخا تائیں ایہ فرمان سناندا ۔ جیونکر سورۃ یوسف اندر خبر خدا فرماندا

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ

یعنے جس خریدیا مصروں یوسفؑ نبی ربانا ں ۔ کہندا اپنی عورت تائیں اسدا ادب کمانا ں
عزت والی جاگہ دینی عزت نال بہایا ۔ عزت نال کھوانا کھانا عزت نال بولانا ں
عزت والی منجی بستر عزت والا بانا ں ۔ عزت نال سوانا مجری عزت نال جگانا ں
ہر کم دیو چہ عزت کرنی قدر زیادہ پانا ۔ مت کر جانو بردہ ہیسکے ساڈے کول وکانا
ساری برکت گھر ساڈے وچ اسدے پاروں ہوئی ۔ اینویں سمجھ ایلے ایہ قیمت بھری نہ کوئی
مفت ڈھیا ایہ ساڈے تائیں جیویں نفع وچ آیا ۔ نفلے مال ڈھیا پھر واپس نالے اسنوں پایا

ایسی چیز عزیز مبارک نال نصیباں ڈھیوے
عَسٰۤی اَنۡ یَّنۡفَعَنَاۤ ایہ شاید ساانوں نفع پوچاوے
اَوۡ نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا پھر اسنوں پت بناواں
مُڑ مُڑ کرے عزیز سفارش اسدی ٹہل کمانی
دلوں تجبانوں یوسف ؑ اُپر آپ تصدق ہوئی
اپر اپنی طرفوں اس نے ساری قوت لائی
عزت شان پیاریاں والا عاشق صادق جانن
بھاویں حدوں ودھ زیادہ ادب عزیز سکھایا

کریئے بہت حفاظت اسدی عزت نال رکھیوے
وقت ضعیفی اوکھے ویلے کم اساڈے آوے
ساڈے گھر اولاد نہ کوئی اِستھیں نفع اٹھاواں
کیا جانے جو آپ زلیخا اسدے اُپر دکانی
میریاں تاکیداں دی ایتھے حاجت مول نہ کوئی
جیونکر ادب زلیخا کرنا اسنوں خبر نہ کائی
عشقوں جاہل لوگ دیوانے کیکر قدر پچھانن
پھر بھی قدر زلیخا جانے جس نے مرنے پایا

## بیان خوشی نمودن زلیخا بر آمدن یوسف علیہ السلام در خانہ

سنو حقیقت جویں زلیخا رکھیا دلبر جانی
کتنے قسم عجائب کھانا ترت تیار کرایا
کل مسکین تے رنڈیاں عورتاں ہور یتیم بلائے
کل وزیر امیر خواصاں شہر دیاں ارکاناں
استھیں پچھے شہر مصر دے آستا کار سدائے
لگیاں بنن پوشاکاں جوڑے زریں کار طلائی
ہر دینہ نویں پوشاک عجائب آپ ہتھیں پہنادے
احسن قصص کتوں نے آوے نقرہ کار گواہی
کڑتہ رنگ سفید یوسفنوں جو بی بی پہنایا
دہ سے مہراں قیمت اسدی خوبی حد نہ کائی
سبز زبرجد ہے یاقوتوں پٹکا کمر دوالے
جتنی دولت اسدے اُپر خرچ خزانیوں ہوئی
ایسے طور زلیخا اسدی حدوں پوشاک تمامی
لئے بی بی دستور مطابق ہک نہ آیا جاماں
اُپر عزیز پوشاک نہ ایسی جس داہاں میں بردا

پہلے روز تمام مصر دی خوب کیتی مہمانی
غنی غریب امیر فقیراں ہر ہک نوں ورتایا
سب نوں بہت خیرایت دتی درم دینار وسائے
قدر بقدر سروپا بخشے یوسف دا شکرانہ
زرتوی تے زردوز تمامی اک تھیں اک سوائے
ترے سو سٹھ پوشاک یوسف دی ترت تیار کرائی
ہر دن جوڑا موتیاں والا تازہ بن کر آوے
زینت ناک پوشاک یوسف دی جیونکر ہوندی آہی
دہ سئے مروارید یگانہ اسدے اُپر جڑایا
لال رتی دستار یوسف دی دہ سئے مہریں آئی
کئی ہزاراں استاکاراں اس پر نقش نکالے
مولا باہجوں قیمت اسدی ہور نہ جانے کوئی
کیا اس وقت کمال انصافوں بولیا نبی گرامی
صاحب تھیں ودھ پان پوشاکاں کیا مقدور غلاماں
بے دستور انہاں تھیں ودھ کے میں نہیں کپڑے کردا

کہیا زلیخا نے میں صدقے ساری صدقے جاواں ‏ کون غلام بناوے تینوں نوں سردار سچّا واں
نوکر نفر عزیز کنیزاں جتنی دولت میری ‏ کل رعیت ئنے زلیخا ہر شے نوکر تیری
اصلی صاحب توں سبھاندا اسیں تمامی بردے ‏ سخت زنجیر محبت والے شاہاں نوکر کروے
ہر دم حاضر رہے زلیخا خدمت وچہ کھلوے ‏ یوسفؑ نبی پیارے کولوں اک پل دور نہ ہووے
کل کنیزاں حاضر خدمت پیش حضور سلامی ‏ تابعدار غلام تمامی ہر دم کرن غلامی
آپ زلیخا ہر دم جس پر جاوے صدقے والے ‏ کون کنیزاں نوکر سارے کون غلام وچالے
ہر دو ویلے اپنے ہتھیں کھانا جھل کھواوے ‏ رنگ برنگ ہر قسماندے میوے ڈھونڈ منگاوے
جو ہر نعمت دنیا اندر خالق پاک اوپائی ‏ ہر شے حضرت یوسفؑ کارن کرکے جمع ٹکائی
ملک ملک تھیں اعلےٰ اعلےٰ ہر سوغات منگاوے ‏ سو سو ناز نیازاں کرکے حضرت پیش ٹکاوے
تازہ بتازی اپنی ہتھیں نت پوشاک پہناوے ‏ تن سو سٹھ پوشاک پیغمبر اندر سال ہنڈاوے
کرن روایت ہر مومن تے فضلوں خالق باری ‏ رحمت نظر کریندا ہر دن ترے سو تے سٹھ واری
تن سو سٹھ مومن تے حملہ نت شیطان کریندا ‏ رحمت نظروں حافظ اسنوں غالب ہون نہ دیندا
ہر حملے شیطان نکارا بُرا خیال اٹھاوے ‏ رحمت نظر خداوند والی نیکی طرف لیجاوے
ہر حملے شیطان بندے تھیں چاہے بُرا کراتا ‏ دُوروں دور ہٹاوے اسنوں رحمت فضل ربانا
جس بندے دے دلارے اندر نور ایمان نہ ہوندا ‏ ہو بخوف شیطان اسدے پر گھوڑا پیر رکھیوندا
جتول چاہے گدھڑے وانگوں اسنوں بھیڑے بھجائی ‏ جویں نخصی عورت تائیں ہتک ہوڑ نہ کائی
کدیں نہ ہووے اس بندے پر رحمت نظر غفاری ‏ غیر خدا نوں پوجیا جنے تُرکیں عمر گذاری
چور شیطان ہمیشہ اسدا اُجگا لُٹ کھاوے ‏ جسدی رب نہ کرے حفاظت اسنوں کون بچاوے
حضرت کہیا استغفاروں جلدا بہت مو کالا ‏ جاگدیاں دے کون پئی سبڑا جندرے بھنّ والا
سنو بیان زلیخا بی بی ایسی خادم ہوئی ‏ خدمت باہجہ یوسفدے اسنوں ہور خیال نہ کوئی
اپنی ہتھیں دلبر کارن راتیں سیج وچھاوے ‏ جانتک یوسفؑ نیند گذارے پکھا کھلی ہلاوے
مُجرے جلدوں پیارا جانی جاگ مبارک پاوے ‏ اپنی ہتھیں کر دالے کے سر منہ ہتھ دھواوے
ہتھیں آپ سوارے زلفاں خوشبو عطر لگاوے ‏ کل پوشاک نویں سُن جوڑے ہتھیں آپ لواوے
سُدہری سُدہری یار سجندے قدمی ہتھ لگاوے ‏ لے میں مرکے قدمیں لگی شالہ قیمت پاوے
ہر دم نظر سجن ول رکھے ذرا نہ غافل تھیوے ‏ سوہنی صورت دلبر والی شوقوں تک تک جیوے

دلتھیں نقش پیارے والا ساعت جدا نہ تھیندا
جتول نظر زلیخا کردی یوسفؑ پیش دسیندا

کندہاں کوٹھے یوسفؑ پاروں روشن جاپن سارے
سب چیزاں تھیں دلبر والے پون نظر چمکارے

اندر یوسفؑ باہر یوسفؑ یوسفؑ ہر ہر جائی
یوسفؑ باہجہ زلیخا تائیں چیز نہ وسدی کائی

بھاویں ہور کسیدا بی بی ذکر زبانوں آنے
بولن لگیاں نام یوسفدا جاندا نکل وہگانے

ستیاں بھی پئی یوسفؑ یوسفؑ نال پیار بلاوے
جاگن لگیاں نام یوسفدا پہلوں منہ وچہ آوے

ستیاں اٹھیاں سب تھیں اوّل دید سجندا پاوے
جبتک یوسفؑ نظر نہ آوے کوئی چیز نہ بھاوے

جے کدیں یوسفؑ باہر جاوے رو رو کملی تھیوے
کردی رہی دعائیں شالہ خبریں گھر پر تیوے

چوکھی دیر لگاوے جسدن پھر بھلیندی گلیاں
ڈھونڈ لیاوے کول بہاوے دہو دہوے تلیاں

سو سو عجز نیازاں کرکے آکھے یوسفؑ تائیں
صدقے جاواں باہر اتنی پھیر نہ دیر لگائیں

توں جاویں میں کملی ہوواں رہاں تکیندی تینوں
جاں توں گھر تشریف لیاویں نہ کجھ سجھدا میتوں

تیرے باہجوں گھر میرے وچہ رونق ہے نہ کوئی
توں آیوں تا لاکھاں رونق لاکھاں برکت ہوئی

قدم تیرا کوئی بھاگیں بھریا جسدن دا توں آیا
ایسے دن دا گھر ساڈے وچ برکت ہین سوایا

دل چاہے میں ہردم تینوں بیٹھی کول کھڑاواں
جھڑی چیز زبانی منگیں قدماں وچہ لیاواں

جے توں چاہیں سیر چمن دے گھر وچ باغ لواواں
سیر بازار جے لوڑیں یوسفؑ گھر بازار لگاواں

نیل ندی دا شوق جے تینوں توڑوں نہر کڈھاواں
تیری خاطر محلاں کولوں اسنوں آن لنگھاواں

جیکر ہور طلب کوئی تینوں سب کجھ گھریں منگاواں
ایپر باہر جان نہ دیواں گوڈے نال بہاواں

کر کر لاڈ پیار زلیخا یوسفؑ لوں دلجیاوے
شرموں یوسفؑ آتاں نہ ویکھے نیویں نظر ٹکاوے

کہے زلیخا اجے ایانا اسنوں سمجھ نہ کوئی
آپے جدوں جوانی چڑھسی تا ساری گل ہوئی

ہردم آساں شوق وصالوں خدمت پرورش کردی
ایپر بھید نہ کڈھے ڈردی رہی وچے وچ جردی

## ذکر نشستگاہ یوسفؑ و ہمراہ بیاوردن زلیخا آں ذات لے او در بت خانہ

سنو حقیقت نقرہ کاروں جویں روایت آئی
یوسفؑ کارن عجب زلیخا بیٹھک ہک بنوائی

اعلیٰ قسم عمارت اسدی کیتی استاکاراں
نقش نگاروں اوپر دیواراں سب کھڑکیاں گلزاراں

قسم قسم دے اسدے اندر فرش فروش وچھائے
تکیئے بستر بادشہانے چاروں طرف لگائے

اس بیٹھک وچہ یوسفؑ پیارا خوشی آرام گذارے
آن زیارت کرے زلیخا جاوے صدقے وارے

کئی کنیزاں ہور غلاماں خدمتوں وچہ کھلوایاں
جاں اس بیٹھک دیوچ حضرت قدم مبارک لیاوے
حضرت وچہ عبادت ربدی آکر شاغل ہووے
خبرے کیوں ناراض پیارا ایں دل نہیں تکیندا
خبر نہیں کیوں ساڈی طرفوں نیویں نظر رکھیندا
خبر نہیں کیوں مست نگاہ لوں ئیں دل اون نہ دیندا
خبر نہیں کیوں نفرت کرکے سانوں دور دھکیندا
خبر نہیں کی اوگن میں وچہ ڈٹھا دلبر میرے
خبر نہیں میں عاجز کولوں کی گستاخی ہوئی
کڈھ کڈھ سوز دلبدے آخر آپے چپ کریندی
وچہ تفسیر اسرار مبارک ذکر مفسر لیاندا
جتنی بات زلیخا پچھے کہن جواب زبانوں
پڑھن صحیفے ابراہیمی نال زبان پیاری
جوکوئی پڑھدا یاں یوسفنائیں ہکواری سُن جاندا
ساری عمر نہ وسرے اسنوں لذت سُننے والی
سُنے زلیخا نال محبت رو رو صدقے جاوے
پڑھ پڑھ حضرت رہن سناندے پاک کلام ربانی
کیا خوش خوانی خوش الحانی ربّ بخشی تینوں
صرف آواز نبی داسُن کے مست دیوانی تھیوے
اک دل حسن جمال نبیدے عجب بہار لیاندی
کتنی مدت دید نہ لدھا جھلیا سول ہجر دا
اگے پچھے رہے زلیخا بنھ ہتھ کھلووے
ایہہ حسن تے دولت دونویں ملن جنہاں دے تائیں
دولتمنداں دے دروازے سائل عاجز جاون
محبوباں دے در تے عاشق رہن ہمیش سوالی

آپ غلامی کرے ہمیشہ شوقوں دُون سوایاں
گھرے گھر زلیخا ہووے سدہری سدہری جاوے
دیکھ زلیخا شوقوں ذوقوں کول کھلوتی رووے
اسیں محبت کردے اسدی ایہہ انجوڑ کریندا
سو سو واری اسیں بلائیے ایہہ ہکوار بولیندا
میں تکدی نہیں رجدی موئے ایہہ نہیں چشم کھولیندا
ہائے ربا کیوں اپنے دلدی کوئی نہیں یار دسیندا
جاں میں سداں آوے اورے جاندا پرے پریرے
میں لکھ خدمت کر کر موئی اس پرواہ نہ کوئی
کیا جانے جوکتنی مدت رہسال ہوڑ منیندی
باجھ ضرورت حضرت یوسفؑ بات نہ کوئی الاندا
باقی ہردم کرن عبادت ذکر خدا رجھانوں
خوش آواز پیغمبر والا بخشے لذت بھاری
وانگ دیوانیاں لوہے اُتے سو سو پھیرے پاندا
خوش آواز نبی یوسف دے گھر گھر آتش بالی
کرسی اُپر چاڑھ بہاوے بیٹھی نیر چلاوے
ایہہ سمجھ نہ آوے اوسنوں رو رو کہے نمانی
صدقے جاواں ایہہ معنے سمجھ نہ آون مینوں
دمدم شوق زیادہ ہووے وصلوں جام نہ ڈھیوے
اکوں سمجھ آوازے والی دلنوں کھاندی جاندی
جے لدھا تاں بے پرواہیوں مول علاج نہ کردا
سُنکے آوس مہر کسے دم حالت پچھدا ہووے
عاشق تے مسکیناں اُپر ترس کریندے ناہیں
جھڑکاں کھاون خالی آون ورلے ترس کماون
کاری نہ ہوسکے کیتی اونہاں بات محبت والی

ہردم ناز تکبر غصہ مان غرور وکھاون
ایسے حال زلیخا ویکھے ہردم بے پرواہی
اکدن کرے صلاح زلیخا عقل قیاسوں ہاری
اسلئے پاس بٹھا دلبر نوں عجز نیاز کچیوے
اوڑک حضرت یوسفؑ تائیں لے آئی تخانے
کر کر سجدہ ٹھاکر اگے عرضاں کھلی گذارے
ویکھ نبی نوں دلدے اندر ڈاہڈی غیرت آہی
غضبوں اک نگاہ ٹھاکر ول کیتی پاک نبی نے
لنگھ گئی پار نگاہ یوسفدی پتھر پاڑن والی
دیکھ زلیخا تھر تھر کنبی حیرت نال بنانی
حضرت کہیا جھوٹے بت نوں جان تدھ رب ٹھہرایا
اس بن ہور کسے دیناں ئیں جو کوئی ونج پوجیندا
کہیا زلیخا ایسا غالب کون ایہی رب تیرا
اوسے نے آسمان زمیناں کل مخلوق بنائی
کہیا زلیخا کس کس پاسے نظر کرے رب تیرا
کیتی عرض زلیخا بی بی خوف عزیزوں آوے
کرتوں عرض خدا اپنے نوں جوڑے ٹھاکر میرا
ایہ کجھ دور نہ اسدے کولوں نبی دعا فرمائی
جیونکر اگے کرسی اُپر بیہسی چنگا بھلا
دیکھ زلیخا قدرت ربدی کہندی یوسفتائیں
میں بھی اسدی پوجا کردی پر اک خوف ڈراوے
ایہ گل سنکر غیرت پاروں حضرت رنگ وٹایا
جیکر یوسف پاس تنہاندے وکیا ہویا نہ ہوندا
شرک کماونوالے تائیں جے چا قتل کچیوے
رب فرماوے نال اساڈے جو کوئی شرک کماوے

شوقوں عاشق درد رنجانے سب کجھ سرتے چاون
ایپر اس نے آس وصلدی دلوں نہ ہرگز لاہی
ٹھاکر اپنے کول یوسفنوں لے چلیئے اک واری
مت امداد کرے اوہ میری مطلب حاصل تھیوے
جیونکر رسم رسوم انہاندی آن دہرے نذرانے
کر مقصود میسر میرا بخش غموں چھٹکارے
ایپر ادب غلامی پاروں پیش نہ جاوے کوئی
امر الاہوں بت پتھر دا ہو گیا چینے چینے
دست بدست زلیخا تائیں قدرت رب وکھالی
عرض کرے کیوں بھج گیا پتھر کی اس نال وہانی
سچے رب میرے نے اسنوں غیرت نال اوڈایا
اینویں رب زور آور میرا اسدا حال کریندا
حضرت کہیا سرجیا جس نے نقشہ تیرا میرا
اسنوں چھوڑ ڈگیں بت اگے تینوں شرم نہ آئی
حضرت کہیا ہر پاسے دی خبر رکھے رب میرا
متنکے ویکھے ٹھاکر تائیں غصے نہ ہو جاوے
حضرت کہیا رب میرے دا بیشک شان ودھیرا
اوسے ویلے ٹھاکر اسدا ثابت ہو گیا بھائی
اوسے حالت کرسی اتے پھر ٹھاکر آٹھ کھلا
بے شک خاص عبادت لائق تیرا خالق سائیں
متکے اسنوں پوجیاں ہویاں ٹھاکر رنج ہو جاوے
آکھن لگے پھیر زلیخا منتاں نال بہایا
جیویں اس شرک کمایا آہا چھوڑ ملک لس اُوندا
خون معاف شریعت اندر بلکہ درجہ ڈھیوے
تنکوں باہجہ نہ چھوڑ واسنوں نہیں تاں ماریا جاوے

مارن دا جو وس نہ لگے کریئے منع زبانی
جیکر منع نہ کیتا جاوے کریئے آپ کنارا
کافر فاجر مشرک دیول جو کوئی مائل تھیوے
ہر کوئی نال تہاڈے اٹھسی جتھوں رغبت دلدی
نیکاں دی جو کرے محبت پاوے انت رہائی
سنو حقیقت جدوں زلیخا بت اگے جا روئی
جنگے کارن حیلہ کیتا ہو ڈھکی بریائی
جتھے سُدھ نہ کرنی ہووے آپ خدا وڈیائی
نال زلیخا اینویں ہویا ہر کوں شام منایا
کہے خوشامد سو سو واری کر کر لاڈ ولاڈے
اوڑک اکدن آکھن لگی حضرت یوسف تائیں
جیکر چیز کسے دے کارن طلب تسانوں ہوئی
سنکے حضرت سوچیا دلوچ ایسی بات دسیوے
سارا روز رہاں میں باہر اکھیں نظر نہ آوے
کیتا حکم جو اس گل کارن دل میرا سدھراندا
عاصا لیکر گھرا نہاڈے پھردا آپ چراندا
سن فرمان ہسندا بی بی ڈنبے ترت منگائے
فجر ہوئی تاں چھیڑن کارن کیتی بنی تیاری
میں صدقے ہن اک اکلا جاہوں لگت جدائی
نے توں نازک مجھل گلابوں کیکر مال چراسیں
جیکر حکم کرو تاں میں بھی نال تساڈے جاواں
نالے تینوں چادر ڈاہ کے چھاواں بیٹھ بہاواں
حضرت کہیا کجھ نہیں حاجت آپ اکیلا جاواں
اوڑک رو کر دلبر اگے بی بی عرض سنائے
روندی چھوڑ روانہ ہویا لیکر مال پیارا

لگدے وس نہ روکے جیہڑا خاص نفاق نشانی
دل تھیں اونویں سمجھے اسنوں جیونکر دشمن بھارا
شک نہیں جے روز قیامت اوسے ساتھ اٹھیوے
بدکاراں دی صحبت وچوں کدی نجات نہ ملدی
حب یوسف تھیں جیویں زلیخا انت خلاصی ملی
اگے نالوں پیغمبر نوں دونی نفرت ہوئی
بت نکالے کمروں مارے ہتھوں مرض ودھائی
حیلہ کریئے پورے اپٹھا کرن ودہاں دوائیں
ہتھوں اوس کنارا کیتا اپنا آپ ہٹایا
ایہ اگے اوہ پچھے ہٹے نظر پسند نہ لیاوے
کیا افسوس تیرے دل اندر دس میں صدقے جائیں
حکم کرو منگوا دُوں جلدی مینوں عذر نہ کوئی
جیندے نال زلیخا کولوں کوچ دہاڑی تھیوے
باتیں آواں سنے سؤں جاواں پھر نہ مول اکاوے
جیکر ڈنبے ہونڑے ساڈے باہر چھیڑے جاندے
جویں طریقہ پیو دادے دا میں بھی عمل کماندا
خدمت دلوچ حاضر کیتے کر کر پیار وکھائے
ہو غمناک زلیخا بی بی ادبوں عرض گذاری
کیکر روز دہاسی میرا جے نہ زیارت پائی
نال ٹرسیں یا خود ٹرسیں کیونکر موڑن جاسیں
نالے مال چراواں تیرا نالے موڑ لیاواں
ٹھنڈے شربت گھول پلاواں ہتھیں جھل کھواواں
ایڈ چارن کم اساڈا کیتا گل انبیاواں
جیویں یوسف نوں جنگی جالے منع نہ کیتا جاوے
ڈاہڈیاں نال نہ زور پڑیندا نہ کوئی حیلہ چارا

اینویں نت پیغمبر رب دا مخبری رخصت ہوئے
جتوں چھیڑ لیجاوے یوسف حال پیارے تائیں
پڑھ پڑھ منتر پھوکے مگروں شالہ دیر نہ لائے
کانگ اڈائیے کھلی بلائے اٹھ اٹھ تانگو دیندی
جیسدن دیر لگائے حضرت رو رو کرے دعائیں
امن امان اماں اساڈی خبریں رب لیاوے

سارا روز محلاں اُپر کھلی زلیخا رووے
جانجاں تیک نہ واپس ہووے تکدی رہے اوداہیں
مال بُنے محبوب اساڈا خبریں چھیڑ کرآوے
جدا دن داویلا ہووے رستہ کھلی تکیندی
شالہ خیر ہوئے اج باہر ساڈے چھیڑو تائیں
مل کھووے راہ یوسفدا رو رو ہئی بلائے

# غزل

آئے ماہیا ڈھول سپاہیا تیریاں رو بلایاں
ٹور بہاں نت بنی ہتھیں دلبراں تکمہ وداہیاں
آکھ گئیں میں جھبدے آواں ایڈیاں کیتیاں ہیاں
اول لائے دیندے خوابوں مابیو وچہ جدایاں
میں جاتا گھر دلبر آیا غمیاں چھوڑ سدھایاں
کون کھلاں ہن قاصد کتوں جھوکاں رنج وسایاں
لائق نہیں نمانیاں اُتے ایڈیاں بے پرواہیاں
تیری خاطر اساں جرو کا چھڈیا ماں پیو بھایاں
آ جلدی ہن جلدی ماہیا دیکھن دی سدھرایاں
آکھ رہی میں نالے آواں تساں نہ ساتھ رلایاں
آہن دیکھ تتی دے حالے ہوگئی وانگ سودایاں
لکھ لکھ گھلاں اساں کتاباں عرضاں کوک سنایاں
موڑ مہاراں آگھر باراں میں قربان گھمایاں
ایسے کارن دُنبے لیکے جاوین نت ودہایاں
چھیڑ دیہوں تاں آہن جلدی کرو معاف خطایاں
آن سمہالی سرہانے بستر سیجاں پیاں وچھایاں
ایسے حال زلیخا رو رو کھلی وراگ سناوے

ہسالے چھیڑ چھیڑ گھر آئے تدھ کیوں دیراں لایاں
آہن شاماں موڑ نگاماں شاماں نیڑے آیاں
تک تک تھکی اجے تساں تے واگاں نہیں ولایاں
آملیں تا گلے حالوں کریئے حال رو ایاں
نہیں سی خبر جدوں رو مرسن دو اکھیاں ترہایاں
اجڑی دے گھر پاہن پھیرا میں کملی دیاں سایاں
جیویں جاویں پھیر پرت نہ آویں ایڈ امیداں لایاں
اجے تسیں منظور نہ کرسے دے جانڑے تنہایاں
میں نہ دلوں بھلاواں تینوں کیوں جاتسیں بھلایاں
کرے عقل بیہوش دیوانی گھر وچہ نینہہ بہایاں
عشق تیرے نے سب وڈیایاں بھن ترو گوایاں
پھر بھی تساں قبول نہ پایاں چاہیاں تو ماہیا
چھوڑ جدایاں جنگ لڑائیاں کرجا صلح صفایاں
کس نکھٹی نے چڑہوایاں ایہ ساتھے بھلبایاں
بہت روایاں بہت پٹایاں بہت ذلیل کرایاں
دیہو جمال نمانی تائیں دیوے جگ دوہایاں
تاجو حضرت یوسف سوہنا چھیڑ دنبے گھر آئے

ویکھ زلیخا صدقے جاوے سو سو شکر گزارے
پھر دوجے دن ایہو حالت نت سبھے گریانی
گل گل نال زلیخا بی بی لاکھاں لاڈ کمانے

بسم اللہ بسم اللہ یوسفؑ آیاں توں ہیں وارے
جانئے نوں لکھ منتاں کروی آوندے لوتں قربانی
مست الست ہمیشہ یوسفؑ کجھ پرواہ نہ جانے

## ظاہر کردن زلیخا اشتیاق خود پیش آنذات و سوال برائے وصال

جدوں زلیخا ولاں چھلاندیاں لا تھکی سب واہیں
آ پھر صاف زبانی ہک دن رو کر حال سنایا
ہردم وصل تیرے دیاں تاہنگاں صبر نہ کیتا جاوے
جمدی نوں وچ خواباں آکے تساں جمال دکھایا
کتنی مدت پیکیاں دے گھر سڑ سڑ اساں لنگھائی
اوڑک اکدن سفنے اندر کیتی تساں دلیری
نام عزیز بتایوئی مینوں حاکم شہر مصر دا
دیس وطن گھر بار پیارے سب کجھ اساں بھلایا
پھر آوازہ غیبوں ملیا کرتوں صبر صبوری
جسو یلے پھر رب تسانوں گھر میرے وچ آندا
پہلے روز کیتے شکرانے شکرے دلبر آیا
پھیر ہزاراں خدمتگاراں خدمت وچ کھلوایاں
سو سو لاڈ پیار خوشامد کاراساڈی ہوئی
اساں تساڈے آون کارن سو سو دکھ اٹھایا
اساں تساڈی خدمت اندر جو سریا سو دھریا

دلوچہ جاتس نال اشاریاں ایہ سمجھیندا ناہیں
لے محبوبا عشق تیرے نے مینوں مار مکایا
ولول نال کراں میں عرضاں تینوں سمجھ نہ آوے
اج بڈھیپا نیڑے آیا اجے وصال نہ پایا
عشق تیرے نے سنگل پاکے بندیوان کرائی
نہ ہو کجھ دلگیر زلیخا میں تیرا توں میری
ایہ گل سنکر ساڈے تائیں اٹھیا شوق مصر دا
اگوں تساں عزیز نکھٹا ایہ میرے پڑ پایا
ایسے گھر وچ مالک تیری آس کریسی پوری
میں جاتا رب بخشیا مینوں دارو درد غماندا
لکھ کروڑ خزانہ تیرے سر تھیں وار لٹایا
آپ غلاماں وانگوں ہردم تیریاں ٹہلاں چایاں
صدقے جاواں اجے تساتھیں خبر خیال نہ کوئی
تساں اسانوں گھر وچ آکے مول قبول نہ پایا
تساں اساڈیاں عرضاں دلیل کدی خیال نہ کریا

## قافیہ آرائی

اسیں تساڈے سوہنے منہ نوں تکدے مول نہ تھکدے
سنن میریاں زار پکاراں اکدے ملک فلکدے
اسیں تساڈے ویکھن کارن سکدے مول نہ سکدے

تسیں اساڈی کوہی شکلوں جھکدے اوتاں نہ تکدے
رورو دیدے میں دردی دے پکدے پھیر نہ سکدے
جے میں نظر لواں وچ گھر دے تکدے بھی نہ تکدے

سارا روز پھراں دُکھ دولویں توں اکدے ہیں اکدے
اسیں ہزار کراں نت ترلے تسیں نہ نیڑے ڈہکدے
روز بروز تسانوں جوبن اسیں وی نجاں نت سکدے
اسیں تسانوں ہر ہر ویلے کر تسلیماں جھکدے
وانگ غلاماں اسیں تساڈے پھردے جوڑے جھکدے
اسیں تساڈے سکھدے طالب تسیں اساڈے دُکھدے
کیتا ماربتیاب اسانوں شوق تساڈے مُکھ دے
رو رو کل ہواڑ دلیدی. بی بی کڈھ سُنائی
تا پھر بول زلیخا کہیا جد توں مُٹھنے آیا
حضرت کہیا پھر بھی تینوں چاہیئے شرم کماناں
شوخی کراں اوسیدے گھر وچہ ایہ گل رب نہ بھاوے
صاف جواب سنایا یوسف خوف الٰہی باروں
لونڈے کیتے خدمتگارن رکھن پیر اُوتلے
جد یوسف ایہ سخن سنایا بی بی پئی صلاحیں
دلوچہ آکھے پھیر کسے دن باغ اندر لے جاواں
کتنی مدت استھیں تکھے رہی وچے وچہ گلدی
حضرت یوسف استھیں تکھے ایسی نفرت پائی
دیکھ زلیخا آٹا رووے ویلے لوں پچھتاندی
اگے بھی کجھ کول اساڈے بہندا دلبر جانی
کجھ نیناں نوں صبر نہ آیا اینہاں فساد اٹھایا
آپے عشق دے تدبیراں آپے دھرے کٹھالی
کرن روایت بی بی اپر ایسی نوبت آئی
اندر یوسف باہر یوسف یوسف رگ رگ داہاناں
ہکدن فصد کرایا بی بی رت زمیں پر آئی
وچہ زمیں آسمان زلیخا جتول نظر گذارے

ویکھاں ہن بھی بول اساڈے وکدے یا نہیں وکدے
اسیں تساڈی خدمت کریئے تسیں اسانتھیں لکدے
نہ تسیں بخشو جام وصلدا نہ میرے دم مُکدے
تسیں عزیبا ندے گھر ائے دروٹن نہیں ٹکدے
تسیں اساڈے قتل کرن تھیں نہ اکدے نہ رکدے
تسیں کرو نت عیشاں خوشیاں سیں ٹل نت دیکھدے
کجھ پرواہ نہ مول تسانوں اسیں رہاں نت جھکدے
حضرت کہیا شرم زلیخا ہور کلام نہ کوئی
اوسے دندا شرم اسانوں ستیاں چھوڑ سدھایا
میں ہاں خدمتگار تساڈا پاس عزیز دکاناں
بھلکے کون عدالت اندر نمک حرام سداوے
کیا اک بیت مناسب آیا حافظ برخورداروں
نعمت کھاون کرن خیانت عرش ربانا ہلے
عاشق صادق محبوباں تھیں آس تروڑاں ناہیں
اوتھے چل کر کراں کوئی حیلہ متے مطلب پاواں
ایہ درد غماں لے تائیں ہر دم آس فضلدی
گھر آوے تا جھب ٹر جاوے ہر دم خوف خدائی
ہائے کیوں بھید دتا یوسفنوں ٹھنڈا کرکے کھاندی
اوہ بھی آپ کھڑایا ہتھیں بنکے چور زبانی
کجھ زبان ہوئی بے صبری دوہاں کم گوایا
ایہو چال پذیر فقیرا عشق مجازی والی
یوسف باہجوں تن اسدلوچہ چیز نہ رہ گئی کوئی
منہ وچہ یوسف دلوچہ یوسف اکھیں وچہ سماناں
استھیں لکھیا نام یوسف دا قدرت نال خدائی
شکل یوسفدی معلم ہوون سورج چند ستارے

ایسے حال فراقاں اندر کتنی مدت جالی
کدی نہ اسوں دلبر سوہنے نظر کرمدی بھالی

اوڑک الکدن عشق فریبی ہور فریب سکھایا
مالی کر کے یوسف تائیں باغ اپنے وچہ لایا

# صفت باغ و آمدن زلیخا برائے سیر چمن

کیا اوہ باغ عجائب سوہنا سندر صفت اجالا
اندر مصر بتاون اسنوں باغ زلیخا والا

چاروں طرف سے نہراں جاری چلن سرد فوارے
ساون وانگ ساون بونداں خاطر بنی پیارے

بھرے کھلے دو حوض لبالب چٹے سنگ مرمر دے
چھلک چھلک کے طرف سجندی کھلے اشارے کردے

اک کہے میں شہدوں مٹھا دودھوں ودھ چٹائی
دوجا آکھے ہیں تیرے نالوں میں وچہ ودھ صفائی

اک کہے خوشبوئی میری چڑسی دماغ دھگانے
دوجا آکھے لذت میری جو پیوے سو جانے

اکول نہراں مارن لہراں موج خوشی وچہ آیاں
شام سجندے آون کولوں صدقے گھول گھمایاں

اکول تختے سرخ پھلاندے گوہڑے رنگ عنابی
اکول لائناں بنہ کھلوتے تارے پھل گلابی

اکول صد برگے دیاں ڈالاں زردی رنگ دکھایا
محبوباندی فرقت ساڈی اس حالت پہونچایا

اکول نرگس کھلا اڈیکے نے کر دلیس نکالا
دیکھاں کدوں زیارت دیوے سوہنیاں نیناں والا

اکول چنبہ جھاڑاں وچوں ہویا نکل سلامی
درد فراقوں دکھڑے دکھوے ہوگئے اج تمامی

اکول موتیا کرے تمنا شوقوں مر مر جاوے
کون پروے ہار اساڈا جے سوہنا گل پاوے

اکول کھلی چنبیلی ہسے حمد الہی کردی
وند سجندے کلیاں میریاں صنعت دکھے گھردی

اکول حمد کہے گل لالہ خوشیوں دون سوایا
داغ ولاندے دھووان والا اج مالی گھر آیا

بھگی سورج مکھے تائیں سورج دی آشنائی
مکھ مہتاب نبیڑا تک کے شست ادائیں لائی

اکول ہور ہزار پھلاندے رکمل رنگ دکھاون
شوق زیارت یوسف سندیوں چھپ چھپ جھاتیاں پاون

اکول کیلے کھلے اکیلے بازو کھول پیارے
جے وس لگے اسیں سجن نوں ملئے پکڑ کنارے

اکول سرو کھلوتے سدھے نازاں نال اکڑدے
سدھری سدھری قدر دلبر دا اوکڑ اوکڑ تکدے

اکول کھجیاں تک تک رجیاں رب نے آس پجائی
چھوڑ تکبر تے اوچیائی گردن ہیٹھ جھکائی

اکول سنبل دہر سنبل پاوے درد نہ جریا جاوے
کنڈل زلف سجندی تک کے دلول پیچاں کھاوے

اکول سیب زنخداں ولوں دیکھ پئے شرمادن
دلبر دی منظوری خاطر کتنے رنگ وٹادن

اکول سنگترے پر لذت کھڑے کرن دلجوئی
گلگل کھارا انہاندی کھا کے ساوی پیلی ہوئی

ہکول انب پکے پُر لذت جُھک جُھک ہِنتاں کردے
ہکول مٹھیاں جدوں مٹھیاں چہرہ صاف دکھایا
کرکر ادب انگوراں گچھے لٹکن پالو پالی
برگ چنار امیداں اندر ہتھ پسار کھلووے
لباں سجندیاں پاناں آپر ایسی دہشت پائی
لاچی لونگ سجندی خاطر چھیڑن مشک رسیلے
پردہ پوش چھلی کیلے دی دلوں ملائم ہوئی
پستہ تے بادام نیچے گریاں ترلوں بھریاں
ہرے بھرے لکھ قسماں میوے قسم قسم گلزاراں
کوئل اُچیاں کر فریاداں ہر جا شور مچایا
کئی ہزاراں بُلبل ڈاراں رووِن گلاں سرہانے
طوطے تلیر آپر درختاں پھردے ڈالی ڈالی
مور چکور سلے ہور ہزاراں پھرن جناور بھوندے
واہ واہ چمن چمن دی قسمت جس وچ یوسف آیا
جدوں زلیخا یوسف تائیں ٹوریا طرف چمن دی
کیتا حکم اونہاں دیتا ئیں خدمت کرنی پوری
آپو آپ تمام سجن دی خوب کرو مہمانی
ہس کھیڈن نال سجن دے بیشک روا تسانوں
دل وچ ایہہ فریب زلیخا عشق دسی اُستادی
اے یوسف کیوں ساڈی تائیں نامنظور کیتو ئی
روز قیامت ہر غافل تھیں اینویں پچھیا جاسی
سنو حقیقت حضرت یوسف جاں وچ باغ سدھایا
صبر آرام نہ رہیا کسینوں عشق اُلٹے باسے
اک کہے میں صدقے جاواں حکم کرو کوئی مینوں
ایسے طور تریجی چوتھی پنجویں چھیویں آیاں

سُرخ انار سجن دی خاطر سرنِدیانہ دھروے
کھٹیاں آکھن کجھ نہیں کھٹیا ترشی کم گوایا
داکھ نمانی غیرت پاروں سڑ سڑ ہو گئی کالی
متکے سُخی سُخی واجا یا کوئی سخے دیندا ہووے
ڈر کے انہاں سُرخی اپنی اندر وار چھپا لئی
زلفاں دی خوشبو نوں سکدا کیسر ہو گیا پیلا
گھنڈ ہکڈھے تے جھک جھک آکھے میں وچ گنگ شکوئی
پر مغزی تھیں خشک دماغیاں دردیں نے کریاں
قسم قسم دے پنکھی بولن خوش آواز ہزاراں
سبب نوں حُسن دلوں کی رہیا میں کی عیب کمایا
کرکر سوز سنایئے لاکھاں دلبر قدر نہ جانے
چکھ چکھ میوے کرن پسند دی خاطر دلبر والی
شاعر عاجز پیا قیاسیں گنتی وچ نہ آئی سے
سارا باغ نبی دی برکت دوتا پھل لیایا
اک سوناں کنیزک بخشی خاطر یار سجن دی
جو کجھ حکم سناوے یوسف سب کرنا منظوری
کیے گلوں دلگیر نہ ہووے ساڈا دلبر جانی
جسنوں کرے پسند پیارا دینی خبر اسانوں
جے اج نظر کسے ول پائیں میں ہوساں فریادی
میری نعمت کھا کھا تینوں غیر پیاری ہوئی
ہر شر مندے دوزخ جاسن کوئی جواب نہ آسی
سب کنیزاں جا چوفیروں آکر گھیرا پایا
اک نیبو سنے پند جھبا زرا ہویاں آن دوالے
دوجی آکھے میں سوہنی دل جان نہ دیندی تینوں
ستویں اٹھویں ناویں دہویں سب نے اڑیاں لایاں

هر کوئی اپنی خاطر رکھے طلب ودھیری
پاک نبیدی خدمت اندر ڈھیہ ڈھیہ سوون ڈھیری
سب کواریاں سب سنگاریاں سبھے خوش رخساراں
بن بن اپنا روپ وکھاون جیویں پریاں ڈاراں
سبھناں تائیں عشق یوسف نے کیتا پکڑ دیوانہ
یوسف عشق الٰہی اندر ہو بیٹھا مستانہ
جیہڑی شوقوں خدمت اندر عرض سناون آوے
حضرت یوسف الا اللہ دا اسنوں سبق پڑھاوے
یاد نہ رہنے حب یوسفدی عشق حقیقی پاون
ساریاں الا اللہ دے نعرے خوشیوں بول سناون
بھنے بت تماماں آکر سب ایمان لیایاں
عشق مجازی دیو چہ وڑیاں پایاں توڑ صفایاں
وحدانیت منی ربدی دھوتا کفر دلاں دا
کامل مرشد ملن جنہانوں ایسا حال تنہاندا

## حکایت زنے یہودیہ

ولی کسے نے نہاوندی ڈٹھی عورت اک ہندوانی
واہگورو واہگورو بولے منہ تھیں جد باوے سرپاتی
ولی خدا داتک کے اسنوں غیر تلے وچ آیا
وحدہٗ وحدہٗ اسم الٰہی نیڑے بول سنایا
ہندنی بھی چھڈ نام گورو دا نام سچے ول آئی
وحدہٗ وحدہٗ بولن لگی وحدت منزل پائی
ایسے حالت گھر نوں آئی وحدت شور مچایا
خاوند پچھیا کس ایہ تینوں الٹا سبق پڑھایا
بولی جیونکر اسدے وچوں لذت مینوں آئی
نام گورو دے کدی نہ ہرگز ایسی سوچ دکھائی
اوہ بھی سنکر مسلم ہویا کلمہ پاک الایا
اکو نکتہ رہبر والا دوہاں دے کم آیا
سنو حقیقت جد یوسف نے دسی وحدت باری
فضلوں سب کنیزاں تائیں ذکر گئے ہو جاری
گھروں گئی زلیخا بی بی ویکھن کارن حالا
اگے ہر اک کھلی پکارے ذکر الٰہی والا
طرف چمندی جس بوٹے ول نظر زلیخا پاوے
ایویں جاپے ہر اک بوٹا وحدت ذکر کماوے
سنکر نعرے الا اللہ دے واپس گھر نوں آئی
جس گل کارن حیلہ کیتا اوہ گل بنی نہ کائی
دمدم درد فراق ہجر نوں عشق کیتی قربانی
یوسفنوں پرواہ نہ کوئی جاندی چلی جوانی
اپنی طرفوں کر کر حیلے سارا زور لگایا
بے پرواہاں حیلہ اسدا اک منظور نہ پایا
اوڑک اکدن دائی اگے رو کر حال سناوے
سجناں خاطر عشق پئیدا سبدے قدم چماوے

## پرسیدن زلیخا تجویز وصل از دایہ محرم راز خود

سو تجویزاں والی دائی اک دن پاس بلائی
کل حقیقت اسدے اگے بی بی کھول سنائی

لے دائی رب ٹھنڈا چشمہ گھر میرے وچہ آندا
میں بیمار پرانی تائیں ملیا وید سیاناں
جھلی پوندی نوں وچہ جنگل راہبر رب ملایا
نابینے نوں اکھیں ملیاں ایپر ڈھنڈ نہ جاندی
وچھڑی بلبل گلشن پایا مالی ظلم کماندا
پایا مال نہ پائے جیہا لگا قفل خزانے
آیا یار نہ آئے جیہا جو مقصود نہ دیندا
دس تجویز کوئی توں مینوں مفصلے تے تج جاواں
سن دائی سب حال حقیقت کردی عرض تداہیں
میں تجویز دساں ہک تینوں سُن میں تیتھوں واری
جدروں مکان تیار ہو جاوے ایہ تجویز کجیوے
جتھے جتھے شکل یوسف دی استاکار بناون
پکڑ کلاوے ملیاں ہوون ہر دو نویں تصویراں
تاں پھر اسو چہ یوسف تائیں سد بلایا جاوے
ایہ تجویز زلیخا تائیں بہت پسندی آئی
وچ فریباں آہی اوہ بھی پاپن وڈی پرانی
شکلوں کوجھی عقلوں اچھی کڈھے کم ہزاراں
نال فریب زلیخا تائیں ہکدن اوس ولایا
کھول زلیخا وسی اسنوں حال حقیقت ساری
اس بڈھڑی بھی اولویں دسیا جیویں دائی فرمایا
دو عالم جس مسیلے اتے فتوے مُہر لگاون
دو بیرسٹر جس جھگڑے وچہ میلن اپنیاں رائیں
دو طبیب اکٹھے ہو کے جھدی کرن دوائی
آیت اتے حدیث دوہاں جد اتفاق ہو جاوے
سنت تے توحیدوں باہر جو کم ہووے کھوٹا دا

ایپر ہیں نصیب نہ ہووے دل اولویں سدہراندا
ایپر آسکھے مرض تیریدا دارو اسیں نہ جاناں
اوہ بھی سٹ چلیا ادھوانے کجھ سر پیر نہ آیا
زخم چھٹا پر رڑک اندر دی اولویں کٹ کٹ کھاندی
جد اپڑے تا مار گلولہ ہووے ترس اُڈاندا
خازن چابی مول نہ بخشے رووان بیٹھ سرہانے
بے ترسی بیر جہی یاروں دمدم درد کریندا
دلیوے یار مراد دلیدی وصل سجندا پاواں
نہ ہو کجھ دلگیر زلیخا ایہ کجھ مشکل ناہیں
ہووے ہک مکان علیحدہ نویں عمارت ساری
اُپر دیواراں تیری اسدی کٹھی شکل لکھیوے
نال تیری تصویر برابر ہم آغوش کراون
چار و نظر فے اینویں روشن جھل کرے نظراں
دیکھے شکلاں دونویں ملدیاں شوق وصلدا پاوے
نالے اکس گواہنڈن اسنوں بات ایہو سمجھائی
عمر وڈیری ہوش چنگیری عملاں وچہ سیانی
کئی زمانے وچہ فریباں گالے اس مکاراں
یں صدقے کیوں رہیں چپاتی کیوں اندیشہ لایا
روگی ہر تُوں روگ سناوے تاں کرے کوئی کاری
ہویا یقین زلیخا تائیں دوہاں فتوے لایا
مومن سنکر عمل کماون خواہ اگوں ڈب جاون
کرے یقین مقدمے والا خارج ہوسی ناہیں
لگے اس مریض وچارے ہن ہیں صحت پائی
مومن کرے یقین انتھائیں مشرک غوطے کھاوے
مومن ایہ کم کرے نہ ہرگز پھرے منافق سرڑدا

سنو حقیقت جدوں زلیخا ائے دوہاندی پاکی
ہکو بات دوہاں نے دسی بہت پسندی آئی

کیتی عرض عزیزے اگے اذن دیہو مینں تائیں
عجب مکان ہک یوسفؑ کارن نواں تیار کرائیں

کہیا عزیز بناؤ بیٹھک تساں اجازت ہوئی
جویں پیارا راضی ہووے سانوں عذر نہ کوئی

## تیار کنانیدن زلیخا مکان عالیشان برائے حیلہ سازی وصل یوسفؑ

سدوزیر زلیخا بی بی جلدی خط لکھائے
ملک یمن تے دوروں دوروں استاکار سدائے

پاس زلیخا حاضر ہوئے بڑے بڑے جو نامی
نقاشی معماری والا جانن کم تمامی

کہیا زلیخا اساں تساں نوں اس کارن سدوایا
اک مکان بناون کارن شوق اسانوں آیا

ایہہ اجے مکان اجیہا خوبی کسب کمالوں
ہر اک صفتوں فائق ہووے ساری دنیا ناؤں

نہ اوس جیہا نقشہ اگے کسے بنایا ہووے
نہ تعمیر مکان اجیہا کسے کرایا ہووے

نالے ہور دساں استادی اس دے وچ رکھی جاوے
جس کمرے وچ یوسفؑ سوہنا قدم مبارک پاوے

ساڈی طرف مخاطب ہووے نہ کدھرے بتا دیوے
ہر اک پاسوں سالوں اُسدی ساہویں شکل دسیوے

کھاویں جدا اساتھوں ہووے تاہیں ٹھنے مٹالے
نیڑے دوروں ہکو جیہا پاک جمال دکھالے

اُستاکاراں نوں ایہہ بولی جدوں خبر رسا پائی
ہو گئے چپ معمہ سن کے اول سمجھ نہ آئی

بولیا ہک اوہناں دے وچوں کامل مرد سیاناں
جیویں سرکار حکم فرمایا سب برابر آناں

کیتی پھر تاکید دوبارہ خوشی دلے وچ ہوئی
سبھناں کہیا انشاءاللہ فرق نہ رہسی کوئی

سنکر راضی ہوئی زلیخا خوشی بہوں تاہاں
سبھناں دیاں مقرر کیتیاں باعزت تنخواہاں

لگا بنن مکان سبھن دا شروع عمارت ہوئی
زر دولت دے خرچ ہوون دا انت نہ رہیا کوئی

سو خروار جواہر سونا پیکیاں تھیں منگوایا
اوہ بھی آسدے اُپر لایا نقرہ کاروں لیایا

کہیا ترتیب رکھی اُستاداں اوس عمارت والی
ساری دنیا کنوں نرالی طرز عجیب نکالی

ابن عباسؓ اصحاب نبیدا صفت اوہدی فرماوے
ہکدوجے دے اندر باہر کوٹھے ست بنائے

ستاں نوں ہکدوجے وچوں رکھ دتے دروازے
لکڑی صندل خوشبوداروں سب دروازے ساجے

ہر دروازے لگے دو دو موربنا کھلوائے
پَیر جنہاندے خاص یاقوتوں سبز زمرد لائے

کُل موراندیاں خاص عقیقوں بنیاں خوش قطاراں
کن فیروزیاں خالص کولوں سرجے استاکاراں

عنبر تے کستوری خاص خوشبو بھری وچالے
جس دروازیوں وڑے پیارا ناچ کریہن دوالے

اگے ہر کمرے دے اندر چاندی تخت وچھائے
کل تخت نلکے بچے کھبے باندیاں دو کھلوایاں
اِکنے ہتھ وچہ جام بلوری کردی کھلی اگیرے
کرن اشارے موج خوشی دل دولویں لیاں ہوویاں
جدوں پیارا ہر تختاں پر تکیہ آن لگاوے
اینویں نظر پون جیوں حوراں ہون بہشت وچالے
کنداں نال برابر ہر جا نقش ہویاں تصویراں
یوسف دی تصویر مبارک جیں جیں جگہ بنائی
ہر کمرے دی ایہو نستر اک تھیں اک سوائے
موتی قسم عمارت ساری خوبی حد نہ کوئی
چھت سنہری نقش روپہری موتی وچہ جڑائے
سنگ مرمر تے سنگ رخاموں کجھ عقیقوں بھائی
آس جیہہ فیر مکان بنائے تے وچہ صحن رکھایا
کل درختاں ڈال سنہری برگ زمرد لائے
ڈالاں اُپر سنہری پنکھی بیٹھے نظری آون
ہو چپ کیتے بیٹھے سارے ادب نبیدے یاروں
کیا اوہ باغ زلیخا والا کاریگراں بنایا
سرور عالم ختم رسولاں خوش فرمان سناوے
نال محبت جو کوئی مومن ربدا ذکر کماوے
جاں تک ذکر الٰہی اندر شاغل رہندا کوئی
جتنیاں تسبیحاں کوئی مومن سجدے وچہ الاوے
ہکدن حضرت اصحاباں نوں کہیا بہت پیاروں
کیہڑے اوہ گلزار جنت دے یاراں عرض سنائی
پھر اصحاباں میوے پچھے تا حضرت فرمایا
جو مومن تسبیحاں ربی مسجد وچہ الاندا

سب دے گرد جواہر خالص مروارید جڑائے
حوراں وانگوں صفت جنہاں دی سوہنے تھیں بنوایاں
دوجے دے ہتھ جام سنہری دیوے نُقل چنگیرے
جام رکاب ہتھاں وچہ لیکے حاضر کھلیاں ہویاں
اگوں مورت جام سنہری حاضر کھلی وکھاوے
ہر تختاں پر جنتیاں نوں بھر بھر دیہن پیالے
عاشق تے معشوق پیارے دولویں بدر منیراں
نال زلیخا دی بھی اوتھے شکل لکھی ہر جائی
شیشے وانگ صفا دیواراں نظر نہ کیتی جاوے
دوروں معلم ہووے جیونکر چاندی ڈھالی ہوئی
رنگ برنگے زینت کارن جالی تھم ٹکائے
کجھ چاندی کجھ سونے کولوں صفت عجائب آئی
اُسو وچہ یار سجن دی خاطر خوب بغیچہ لایا
میویاں جا گہے مروارید وں کر گچھے لٹکائے
نہ آڈن نہ میوے چھیڑن لول نہ مغز کھپاون
خاموشی دا سنق انہاں نوں ملیا آسنا کاروں
دُنیا وچہ بہشت نمونہ کر کے نقل وکھایا
اسٹھیں وُدھ ملے گھر اسنوں جو سنڈے وال آوے
جنت وچہ عمارت اُسدی خالق شروع کراوے
تانتک شروع عمارت رہندی خبر حدیثوں ہوئی
اتنے بوٹے اسدے کارن رب پھلدار بناوے
میوے چھنے کرو جد لنگھو جنت دے گلزاروں
حضرت کہیا کل مسیتاں باغ جنت دے بھائی
تسبیحاں تحمیداں ربی ایہ سب میوہ آیا
جیونکر باغ بہشتاں وچوں میوے چن چن کھاندا

ہر تسبیح تھیں درخت عجائب شیریں میوے والا
ہو ہزاراں نعمت لذت محل مکان نورانی
ابوہریرہ کرے روایت پاک نبیؐ فرماوے
ہر واری رب ہک گھر اُسدا جنت وچہ آپاوے
اک اک محل بہشتاں والا سٹھ کوہ اُچا بھائی
ہکساں تائیں محل اجیہے رب عطا فرماوے
ستر ستر وچہ انہاندے ہور حویلی آئی
وچہ حویلیاں ستر ستر تخت زبرجد خانے
کل تختاں تے ستر ستر فرش عجیب وچھائے
اِک اِک حور عجائب سوہنی موٹیاں اکھیاں والی
ہر دے اگے ستر ستر لڑکے خدمت والے
ستر ستر قسم عجائب کھانے رکرن حوالے
تختاں اُپہ مومن بہسن حوراں پکڑ کلاوے
بھی حوراں راگ سرود سناون مجرے ناچ وکھاون
اونے مومن نوں وچہ جنت اتنی جاگہہ تھیوے
کل دنیا دیاں فوجاں لشکر جیکر جمع تھیون
میوے جنت جنتیاں ول آپے جھک جھک آون
اوہ اوہ نعمت ملے بہشتیں کہے رسول خدائی
یوسف شکل تمام بہشتی صاحب حسن جمالاں
سٹھ گز اُچا قد آدم دا سب نوں بخشے باری
ہر دم موج خوشی دیاں ٹھاٹھاں رحمت ربدی ہوئی
ہر اک نعمت جنت والی اس مصرعہ وچہ آئی
کئی رکاب تے کوزے کرنے جام گلاس پیالے
تابعداری حب نبیدی جتنی کسے زیادہ
یارب حرمت سرور عالم حوض کوثر دا سائیں

جنت دیوچہ مومن کارن کردا حق تعالےٰ
فضلوں ہریک مومن تائیں بخش ہوئی رحمانی
فجر عشا نوں جو کوئی مومن مسجد دیول آوے
جتنی واری مسجد جاوے گھر اُتنے اوہ پاوے
سٹھ کوہ لمں سٹھ کوہ چوڑا خوبی حد نہ کائی
موتی قسم عمارت جنہاں صفت نہ کیتی جاوے
سوہنی سُندر خاص یاقوتوں خالق پاک اوپائی
ہر خانے وچہ ستر ستر ہوون تخت شہانے
ہر فرشاں تے ستر جامے بہت ملائم آئے
کل تختاں پر زینت زیبوں بیٹھی ہو متوالی
نام ہوسی غلمان جنہاں دا صورت چند مثالے
سونے چاندیوں برتن سارے کھاون پیون والے
ٹھوبے اُرکھ بہشتاں اندر گھر گھر راگ سنادے
سُن سُن رکھ بہشتی جھولن حالت اندر آون
ساری دنیا جسدے اگے کوچہ معلم تھیوے
خدمت کرنیوالے اسدے سب تھیں زاہد تھیون
نہراں چشمے گھر گھر چلن خود برتن بھر جاون
جو کنیں سنی نہ اکھیں ڈٹھی دل تے کدی نہ آئی
عمر جوانی عیسےٰ والی پورے تیتری سالاں
عربی نبی محمدؐ والی بولی بہت پیاری
اکھاں کانا لوہلا منڈا مول نہ ہوسی کوئی
جو جا بہسن سو ہاسن اوتھے کمی نہ رہسی کائی
سونے چاندیوں برتن سارے کھاون پیون والے
اتنی نعمت ملے زیادہ نالے قرب خدا دا
کر کے فضل پڑ بیر بندے نوں جنت وچہ وسائیں

## طلبیدن زلیخا حضرت یوسف علیہ السلام را در خلوت خانہ

آ عشقا وچہ رنگیں خانے تینوں جھات گھتائیے / محبوبا ندی بے پرواہی ظاہر چل دکھائیے
توں بھی فٹے فریب کماویں چھلول بہت دکھاویں / ڈاہڈیا نڈے جد قابو آویں کدیں مراد نہ پاویں
کھلیاں چھوڑ روانہ ہوون بے پرواہ پیارے / کل سامان جو کیتے کترے اوگت جاون سارے
جدوں مکان زلیخا والا ہو گیا سب آمادہ / دیکھ زلیخا اسلئے تائیں کیتی خوشی زیادہ
کتنے قسماں ہر خانے وچہ فرش فروش وچھائے / سوہنے پلنگ عجائب بستر ہر جاگہہ گھتوائے
استھیں پچھے آپ زلیخا زینت زیب بنایا / شوقوں وصل یوسف دی خاطر ہار سنگار لگایا
جھک لبانداپھیر زلیخا ٹھاکر اپنے تائیں / جِسدے اگے یوسف کارن کردی نت دعائیں
آرکھیس وچہ ستویں خانے کرکے ادب سوایا / یوسف ویکھ نہ سکے اسنوں پردے وِچہ چھپایا
اپنی طرفوں مدد کارن بت زلیخا آندا / جانے نہیں جو ایہ بد شکلاں ہوندے کم گواندا
کر سامان تیار وصلدا شوقوں قدم اٹھایا / دائی دے ہتھ بھیج سینہا یوسفنوں سدوایا
نال فریب فریبن دائی حضرت لوں لے آئی / کس نیت پر سدیا بی بی غیبوں خبر نہ کائی
آوڑیا دروازیوں اندر جسدم نبی ربانا ! / ویکھ زیبائش پیغمبر لوں فکر دلے وچہ دہانا
شائد کسے فریبوں مینوں اج بی بی سدوایا / کرے دعائیں اس فتنے تھیں دیئیں پناہ خدایا
ویکھ زلیخا دلبر سوہنا ادب بجا لیائی / استقبال تواضع کرکے خدمت اندر آئی
کتنیاں ہور عجیب کنیزاں صاحب حسن جمالاں / ہر در اپر سلامی کارن بنھ کھلوتیاں پالاں
جس دروازیوں لنگھے یوسف ادب بجا لیاون / استقبالوں پیش نبیڈے ساریاں سیس جھکاون
اوڑک حکم زلیخا کیتا سب لوں رخصت ہوئی / یوسف باہجوں ہور کسیدی نہیں ضرورت کوئی
مت کوئی اُچا کرے بولارا ہووے تنگ پیارا / سن کر حکم تمام کنیزاں کیتا کوچ کنارا
ہک عورت داوچہ پنگھوڑے رہگیا بال ایاناں / جلدی پاروں اسدیتائیں یاد نہ رہیا اٹھانا
کرن روایت جاں ہر عورت باہر نکل سدہائی / ستویں کوٹھے یوسف تائیں پکڑ زلیخا لیائی
بند کیتے دروازے ستے ستے قفل لگائے / جیونکر وچہ کلام اللہ دے خبر خدا فرمائے

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ

لے لیاولا زلیخا یوسف قصد برائی پاروں / تے بوہے باز بولائس اندر جلدی شوق پیاروں

کہن لگی چھب آئیں صدقے خطرہ کریں نہ کائی
میں تیری سب دولت تیری گھر باہر سب تیرا
اندر جا کر حضرت یوسفؑ جتول نظر اُٹھائے
نال کنداں تصویراں لکھیاں ہر خانے ہر جائی
تھر تھر کنبیا نبی اللہ وا جد ڈٹھیاں تصویراں
باہوں پکڑ زلیخا بی بی سو سولاں ڈکمائے
جیکر حسن تساڈا یوسفؑ جادو اساں نہ پاندا
میں ہوئی وچ عشق تیرے دے دلوں محبت ہوئی
گل پیار ویدا بی بی شوقوں کھول سُنایا
لگے اس پیار اسانوں کیا کیا مزے چکھائے
ویچ گئے پھر بردا کر کے نام غلام سدایا
ایہ ہن کرے محبت دعوے الفت پیار کمائے
کر کر یاد مصیبت پچھلی یوسفؑ نیر چلائے

ایہ سب جاگہ تیری خاطر اساں تیار کرائی
آجا موج خوشی دا ویلا میں تیری توں میرا
نال زلیخا صورت اپنی شامل نظری آوے
چھت دلوں جد نظر اٹھائی شکلاں شغل وکھائی
خبر نہیں اج کیونکر ورتن نال میرے تقدیراں
محبوبا ایہ جتن تمامی تیرے عشق کرائے
قسم خدا دی ایسے سوہنے کون مکان بناندا
مینوں پیار تساڈا یوسفؑ تینوں خیال نہ کوئی
سُن کر یوسفؑ رووَن لگا خوف دلیوچ آیا
باپ پیار لیتا تا کھائی کھوہ وچ سُٹ سدھائے
اُس پیار اساڈے بیتا میں وطنوں جُدا کرایا
خبر نہیں ایہ پیار اسانوں کس حالت پہنچاوے
کھلی زلیخا ہنجوں پونجھے کر کر ناڈالاوے

## سوال و جواب زلیخا و حضرت یوسف علیہ السلام

کرن روایت جس دم یوسفؑ رو کر نیر چلایا
یوسفؑ کہیا الیس خوشی وچ جیکر اج نہ رواں
خوشی نہیں ایہ غمدیاں کا نگاں خبر نہیں کی ہوسی
کہے زلیخا دیکھ پیارے عجب مکان شہانہ
کہے زلیخا جنت وانگوں ایہ تیرا پرچاوا
کہے زلیخا تیری خاطر کیا کیا باغ لگائے
کہے زلیخا یوسفؑ سوہنے دیکھ زیبائش میری
یوسفؑ کہیا جے طرف تساڈی بندی نظر اٹھاواں
کہے زلیخا آ رل کھیڈیئے کریئے مندا بھانا
کہے زلیخا ساڈے کولوں کیوں نفرت ہے تینوں

کہیا زلیخا ہن کیوں رونا ہیں وقت خوشی دا آیا
بھلے وچ جناب الٰہی کیونکر حاضر ہوواں
جے میں اج نہ رواں بھلکے کون تخیر تھاں روسی
حضرت آکھے ایہ سب مینوں جاپے بندیخانہ
حضرت آکھے دسدا مینوں دوزخ دا دکھلاوا
حضرت آکھے اوہ انہاں تھیں باغ بہشتاں والے
کیا کیا ہار سنگار اساں اج لایا خاطر تیری
روز قیامت رب سچے نوں کیہڑا مکھ وکھاواں
یوسفؑ آکھے توبہ توبہ اوڑک رب دل حیا ناں
یوسفؑ آکھے باپ سجن دی یاد وصیت مینوں

کہنداسی اوہ میریتا ہیں رب نہ مینوں بھلائیں
کہے زلیخا تھوڑی باتوں کیوں سانوں ترساویں
کہے زلیخا ہیں بے صبری کرو نہ سانوں اسانوں
کہیا زلیخا یوسفؑ تیرے کیا سوہنے نہ رخسارے
کہیا زلیخا چشماں تیریاں کتنوں رمزاں لاون
کہیا زلیخا حسن تیرے نے عجب بہار لیاندی
کہیا زلیخا زلفاں تیریاں خوشبو جگ دھماون
کہیا زلیخا یوسفؑ تیرے وال عجائب کالے
کہیا زلیخا یوسفؑ جانی تیری عجب جوانی
کہیا زلیخا صورت تیری بھاوے ہر اک تائیں
کہیا زلیخا یوسفؑ تیرا سوہنا بدن تمامی
کہیا زلیخا یوسفؑ تیریاں کیتیاں بانکیاں اڈیاں
کہیا زلیخا دند تمامی گوہر موتی لڑیاں
کہیا زلیخا صدقے جاواں کیا سوہنا مکھ تیرا
کہیا زلیخا یوسف تیرے نین عجب ستانے
کہیا زلیخا قد تساڈا وانگ سرو سیاوے
کہیا کدی سوہنیاں قداں ٹُلے تاناں نال لٹکدے
سرو موافق قد جنہاں دے ہو گئے وانگ کماناں
کہیا زلیخا یوسف میں نہیں کیوں پکڑا ہیں توں دوری
کہیا زلیخا وصل تیرے نوں سیجاں نرم وچھایاں
خوف کراں جے سیج تیری تے میں اج قدم ٹکاواں
کہیا زلیخا قیمت بھر کے ہیں آندا تدھ تائیں
حضرت کہیا خدمت کارن تساں خریدیا مینوں
کہیا زلیخا وصل تیرے دی آہی آس اسانوں
حضرت کہیا نال اساڈے راکھے ملک ربانے

حق بیگانے کولوں سنگیں خوف خدا دا کھائیں
یوسفؑ کہے جے تھوڑی پاویں بہتی طرف نہ جاویں
یوسف آکھے انشاءاللہ صبر کمال اسانوں
یوسف آکھیا حمد خدا نوں جس ایہ نقش سوارے
یوسف کہیا جمال الٰہی ویکھن نوں سد سرادن
یوسف آکھیا آپ بُھلاندی اوڑک نوں کرجاندی
حضرت کہیا سب جھڑ پوسن جدوں قبر وچ جاون
حضرت کہیا اول ایہو خاک قبر دی کھاوے
حضرت کہیا کد تک رہسی اوڑک ہونا فانی
حضرت کہیا نہ صورت رہسی نہ صورت دا سائیں
حضرت کہیا اس سوہنے نوں کھلی ہوویکھے سامی
حضرت کہیا کردڑاں بانکے جا چھپے وچ گوراں
حضرت کہیا لاکھاں لڑیاں جا قبراں وچ وڑیاں
حضرت کہیا استھیں صدقے جو کاریگر میرا
حضرت کہیا مسافر ہوسن ایہ بھی کسے زمانے
حضرت آکھیا کسے دہاڑے نال زمین رلجاسے
جدوں بڈھیپا حاضر ہوسے بیٹھے اٹھ نہ سکدے
کوئی دن موج نہ کھاوے جوبن اوڑک خاک سماناں
حضرت کہیا تیں تھیں دوری موجب قرب حضوری
حضرت کہیا تیریاں میں نہیں پسندی آیاں
جنت والیاں سیجاں کولوں مت محروم ہو جاواں
بردا ہو کے حکم نہ منیں خوف تینوں کجھ ناہیں
ربدی بے فرمانی کارن میں نہیں ملیا تینوں
نہیں سی خبر جو الٹا کرسو تیں اوداس اسانوں
بے فرمانی کراں ربدی دوزخ بلن ٹکانے

کہیا زلیخا جیکر یوسفؑ میں اج مطلب پاواں
حضرت کہیا آزادی تیری نفع نہ کجھ پہنچاوے
کہیا زلیخا خشک بغیچہ پانی دا تہایا
حضرت یوسفؑ نے فرمایا جو گلشن دا سائیں
کہیا زلیخا جے ہکواری شاد کریں دل میرا
حضرت کہیا لکھ کروڑاں مینوں گھاٹا آوے
اس کم دیوچ عذر تیرا ہے منظور اساں نوں
سینہ ٹھار تتی دا یوسف بی بی کرے پکاراں
کہیا زلیخا نام خدا دے دیہہ مقصود اندر دا
کہیا زلیخا دس میں واری کس کولوں توں ڈردا
اوس تھیں پچھے دل میرے وچ خوف عزیز مصر دا
کتنی مدت کھاندیاں گذری نمک اسیدے گھر دا
جے اوہ نمک حرامی میرے معلم کرے کداہیں
کہیا زلیخا جیکر تینوں خوف عزیزوں آوے
دوجا رب تیرے دی بابت میں ایہ عرض سناواں
آپے آکھیں جو کوئی اسنتھیں بخشش طلب کریندا
اسیں بھی اسنتھیں بخشش منگاں عیب معاف کراواں
دنبے نال کراں قربانی ہور ہزار اٹھاراں
ایہ خیرایت تیری خاطر دیساں نام خدائی
حضرت کہیا رشوت کولوں ربّوں بے پرواہی
باقی رہ گئی توبہ کرنی استغفار دعائیں
جے کری بہت بخشے مالک توبہ دلوں پچھوے
جے کر کرے قبول الٰہی رحمت فضل کماوے
چھڈ ایہ وہم زلیخا بی بی نہ پکو انہیں خیالیں
نہ کر ظلم اساڈے اُتے سمجھ اساں نوں باندا

کراں آزاد تساڈے تائیں سر دا تاج بناواں
جاتک رب دوزخ کولوں کر آزاد بچاوے
دے پانی محبوب پیارے نقرہ کاروں لیایا
پانی ویوں تازہ رکھن لائق اسدے تائیں
صدقے جاواں گھول گھماواں کی گھٹ جاندا تیرا
جیکر راضی کراں تساں نوں رب غصے ہو جاوے
دوہیں جہانی مولا راضی جے بوجھ کراں تساں نوں
حضرت کہیا جے تینوں ٹھاراں آپ سڑاں وچ ناراں
حضرت کہیا قسم خدا دی میں ایہ کم نہ کردا
حضرت کہیا میرے تائیں خوف اللّٰہ اکبر دا
خدمت کارن جس نے مینوں آندا کرکے بردا
کھا کھا نعمت کراں پلیدی ایہ کم مول نہ سردا
سد جلاد مرادے جلدی پھر بھی رہاں گتاہیں
زہر پیالہ دیکر اسنوں پار لنگھایا جاوے
صدقے استغفاراں کرکے عیب تیرا بخشاواں
بڑا غفور اوہ بخشنہارا عیب سبھے بخشیندا
لکھ روپیہ راہ اسدے وچ مسکیناں تے لاواں
نالے سُرخ دینار تصدق کرساں دیہہ ہزاراں
کرے معاف قصور خداوند خوف نہ رہسی کائی
رشوت پچھے عیب نہ بخشے بے پرواہ الٰہی
بخشے طاقت یا نہ بخشے مرضی والا سائیں
شاید کرے قبول نہ اسنوں مدد حضوروں کھیوے
پھر بھی بے عیباں دا درجہ عیبی شخص نہ پاوے
روز قیامت کر شرمندہ میری حبد نہ گالیں
دوز خدا ترا کار اساتھیں مول نہ جھلیا جاندا

اوڑک کہیا زلیخا بی بی مار غماندیاں آہیں
جے دلیویں تاں بہتر یوسفؑ عمراں خدمت کرساں
قَالَ مَعَاذَ اللہ فرماوے یوسفؑ نبی ربانا ں
تاں پکڑ کٹار زلیخا ہتھ وچہ مارن اُپر آئی
بے آیہ یہہ مچھ مار کٹاری کھا سوخت مرجاوے
کرن روایت اس دن یوسفؑ ایسا قابو آیا
جیکر عیبوں کرے کنارہ اپنی جان مرلیوے
ہر اک طرفوں یوسف اوپر بنی مصیبت بھاری
آ شیطان نبیدی کنڈی اپنا ہتھ ٹکایا
چالی مرداں جتنی شہوت یوسفؑ اُپر آئی

سانوں اج مراد دلیدی دیندا ہیں یا ناہیں
نہیں تاں تیرے کول اتھایئں کھا کٹاری مرساں
پناہ خدا دی تیرے نیڑے میں ہرگز نہیں جاناں
حضرت یوسفؑ ہتھ اسدے تھیں پکڑ کٹار سٹائی
متکے دوس میرے سر آوے قتل عزیز کراوے
چار چوفیروں فکر دلیلاں آکر گھیرا پایا
جیکر اپنی جان بچاوے دوزخ پیش وسیوے
کتول جاوے جان لوکاوے : مرہو یا لاچاری
تاں پھر حضرت یوسفنوں بھی شہوت غلبہ پایا
کس لگا کجھ قصد دلیوچہ رب دلیل سوجھائی

قَالَ اللہُ تعالےٰ وَلَقَدْ ھَمَّتْ بِہٖ وَھَمَّ بِھَا لَوْلَاۤ اَنْ رَّاٰ بُرْھَانَ رَبِّہٖ ط

شمدہ یوسفؑ بارہویں پارے خبر خدا فرمائی
تے کیتا قصد یوسفؑ بھی اسول جے برہان نہ پاندا
برہان مراد جو یوسفؑ تائیں رب نشان دکھایا
ھَمَّتْ کنوں مراد زلیخا قصد برے جس چاہے
ابن عباس اصحاب نبیؐ دا ہور مجاہد لیایا
بعضے آکھن لگے : پچھے آیت رب فرمائی
یعنے رب فرمایا یوسفؑ جے برہان نہ پاندا
ایپر اسنوں رب اپنے نے خوب نشان دکھایا
بعضے آکھن قصد انہاندا ثابت پاک کلاموں
کرے زلیخا قصد وصالوں یوسفؑ قصد قصالوں
کرے زلیخا قصد قراروں یوسف قصد فراروں
قصد زلیخا طرف طبیعت یوسف طرف شریعت
کیتا قصد زلیخا بی بی نال سجن رس جاواں
بعضے آکھن دو قسماندا ہوندا قصد پیارے

ٹھیک زلیخا یوسفؑ دیول نیت بُری بدلائی
کہن مفسر ایہ کم استھیں ہو جاندا ہو جاندا
بھیج فرشتہ روکیا اسنوں مندا قصد ہٹایا
تے یوسف لوچہ قصد کرندے قول مخالف آئے
نالہ کھول اگیرے ہویا یوسفؑ قصد اُٹھایا
وچہ اسدے حضرت یوسفؑ قصد نہ کیتا کائی
ندوں زلیخا دیول اوہ بھی اپنا قصد اٹھاندا
تاہیں اسنوں طرف زلیخا برا خیال نہ آیا
یوسفؑ قصد حلالوں کیتا بی بی قصد حراموں
کرے زلیخا طلب جمالوں یوسفؑ طلب حلالوں
مرے زلیخا فرقت یاروں یوسف قربت یاروں
کرے زلیخا قصد فضیحت یوسف کرے نصیحت
کیے ارادہ دلوچہ یوسفؑ وس لگے نس جاواں
اول یک ارادہ دلوچہ کہن مفسر سارے

جویں زلیخا دل اپنے وچ پکا قصد ٹھہرایا
ایسا پک ارادہ جو کوئی کرسی قصد گنہوں
دوجا قسم خیال دے دا اکی نیت نہ کوئی
ایہو قصد یوسف نے کیتا وہم دلے وچ آیا
ابوہریرہ توں وچ معالم خبر پیغمبر دیندا
عمل کرن تھیں پہلے اسدا اسیں ثواب لکھیندے
تے جو کوئی مومن دل اپنے وچ برائیاں اٹھاندا
جدتک موہوں نہ کڈھے اسنوں بانہ عمل کماوے
ہکو بدی لکھیوے اسدی جو کردا برائی
واہ سبحان اللہ رب خالق کیا رحمت دا سائیں
نیک ارادیوں نیکی بخشے بریوں پکڑ نہ کوئی

اپنی طرفوں گھٹ نہ کیتا سارا زور لگایا
بیٹھک اسدے بدلے اسنوں پکڑ ہوسی درگاہوں
اسدی پکڑ نہ ہوسی ہرگز خبر حدیثوں ہوئی
جد ڈٹھا برہان الٰہی اوہ بھی دلوں گوایا
رب فرماوے جد نیکی دا مومن قصد کریندا
جاں وچ عمل لیاوے اسنوں نیکیاں دہ بخشیندے
برے خیالوں ہرگز اسدا عیب نہ لکھیا جاندا
رب فرماوے منڈے قصدوں عیب نہ ذمے آوے
دہ چنگیایاں اسدیاں کرے بہ ہک چنگیائی
کیا کیا کرے پیار محبت اپنیاں بندیاں تائیں
ایہ امت نبی محمد کارن خاص رعایت ہوئی

قال علیہ السلام ان اللہ تجاوز عن امتی ما وسوسۃ بہ صدورھا مالم تعمل او تکلم ۵

وچ حدیث نبی فرمایا کل امت سے سائیں
رب نہ پکڑے نال انہاندے فضلوں سب بخشیندا
ایسے طور یوسف دے دلوچ قصد گناہ دا آیا
ھمّ بہا جو حق یوسف دے آیت رب فرمائی
تا جو بے امید نہ ہوون او گنہگار بیچارے
رحمت باجھ گناہاں کولوں بچنا مشکل آیا
ابن عباس کہیا یوسف نوں جاں کجھ رغبت ہوئی
کہن لگا اے یوسف تیرا ناواں وچ انبیا واں
نہیں تا رب کہیا جے یوسف اج ایہ عمل کماسی
بصری حسن کہے رب اوسنوں یعقوب دی شکل دکھائی
کردا منع یوسف دا یتائیں بیٹا ہوش سنبھالیں
ابراہیم کتنوں پیغمبری گھر ساڈے وچ آئی
بعضے آکھن باپ پیارے آکھیا یوسف تائیں

جو وسواس دلاں وچ گذرن امت میری تائیں
جدلگ بدی نہ کردا کوئی یا نہ برا بولیندا
ایپر رب نہ ہوون ذنا رحمت نال بچایا
عیب یوسف دا غرض نہ ایتھے رحمت رب جتائی
ہر منزل ہر مشکل اندر رحمت کم سنوارے
سنو حقیقت جیونکر اسدن یوسف رب بچایا
بھیجیا جبرائیل خدا نے دیر نہ لگی کوئی
جے اج چکر جاسیں ایتھوں بنسیں نبی سچا واں
دفتر نبیاں دے تھیں ناواں دور کرایا جاسی
نبی یعقوب ہویا آحاضر منہ وچ انگل پائی
ایسا فعل کماکر یوسف ساڈی پت نہ گالیں
دادے دی میراث نہ چھوڑی کردا باپ دوہائی
فرزندا جے ایہ کم کرسیں پاسیں انت سزائیں

اگے منع کیتا سی تینوں خواب نہ دسیں بھایاں
پھر ہن کراں نصیحت تینوں شیطاں مگر نہ جائیں
کہے مفسر جد اس جاگہ باپ یوسفؑ دا آیا
کہے سعید جو تاہیں یوسفؑ یاراں پت جمائے
گھٹ گئی اُسدن یوسفؑ وچوں شہوت حرص زناندی
بعضے آکھن جد یوسفنوں شہوت غلبہ پایا
نکل گئی سب شہوت اسدی انگلیاں دے راہوں
حضرت شاہ علی کرم اللہ کرے روایت بھائی
حسن جمال ڈٹھا جد اسدا یوسفؑ بنی تعالےٰ
نال محبت پچھیا یوسفؑ حور بہشتی تائیں
کہن لگی جو دنیا اندر بچن عیب زنا ہوں
بعضے آکھن کھولیا ربنے پردہ دوزخ والا
بھی ہک وڈا نانگ دوزخدا نظر یوسفنوں آیا
دیکھ نہایت ڈریا یوسف دلوچہ دہشت آئی
ابن سلام کہے ہک پنکھی جنت وچوں آیا
اے یوسف جے ایس گناہوں رہسیں اج دوراڈا!
جیکر اج حرام نہ کرسیں ایہو حلال ہو جاسی
جعفر صادق کرے روایت رضی اللہ تعالےٰ
نہیں سی اگے اسدم توڑی بنی نبوت پائی
اوسے وقت خدادی طرفوں رحمت نازل ہوئی
حرصاں نفس ہویاں سب زائل تھین نبوت پاروں
ہور روایت جس کتھے وچہ آہا بنی ربانا
جاں یوسفؑ اوہ قصد اٹھایا لڑکے بول سنایا
سُنکر ڈریا یوسفؑ دلوچہ بندہ ہور نہ کوئی
ہور روایت نقرہ کاروں نظر اسانوں آئی

اوہ تدھ بات نہ منّی میری آیاں پیش جدایاں
نہیں تا پھیر نہ ملسیں مینوں دوزخ ملسن جائیں
دھریس ہتھ یوسفدے سینے شہوت جوش گھٹایا
ہور تمام بھایا ندے بیٹے باراں باراں آئے
جاں ہتھ لگا شہوت اسدی گئی گھپا کے کھاندی
پر اپنا جبریلؑ یوسفؑ دی کنڈی نال ٹکایا
تاں یوسفؑ بچگیا گناہوں رحمت فضل الٰہوں
پردہ کھول یوسفنوں اُسدن ربنے حور دکھالی
یاد نہ رہگیا اُسدے تائیں حسن زلیخا والا
کسدیاں وچہ نصیباں تینوں کیتا خالق سائیں
اسیں انہانتوں روز قیامت ملساں حکم الٰہوں
ڈٹھا نال اکھیں تے یوسفؑ زانیاں دا سب حالا
کھولیا منہ زناہیاں کارن خالق پاک دکھایا
کیتی کنڈ زلیخا ولوں استغفار الا لی!
نال محبت یوسف تائیں اُس نے آکھ سنایا
فضل ربے تھیں ایہو زلیخا بنسی حرم تساڈا
سُنکر قصد ہٹایا یوسفؑ جدوں آواز پیا سی
اُسدن ملیا یوسف تائیں شان نبوت والا
تاہیں اوہ وسواس شیطانی دلوچہ گذریا بھائی
پایا زور نبوت جسدم شہوت رہی نہ کوئی
ہو گئی دور زلیخا دلتھیں رحمت فضل غفاروں
اوسے جگہ پنگھوڑے اندر سی ہک بال ایانا
اے صدیق صدیقاں تائیں ایہ کم روا نہ آیا
کون نصیحت کرنیوالا ایہ کیا قدرت ہوئی
ہتھ دی شکل بنا کر ربنے یوسفؑ نوں دکھلائی

تلی اُپر تن سطراں نوروں لکھیاں نظری آیاں ‎ جسویلے اوہ پڑھیاں یوسف حرصاں نفس جھلایاں
اول سطر ڈرو اُسدن تھیں جسدن رب ول جاناں ‎ دوجی سطر زناہوں بچنا نہ ایہ فعل کما لاناں
تریجی سطر کراماً کاتب ہر دم نال تساڈے ‎ جو کجھ کرسو لکھ کر حاضر کرسن پاس اساڈے
بعضے آکھن اُپر دیواراں لکھیا نظری آیا ‎ جو کوئی گیا زناہ دے نیڑے بُرا نتیجہ پایا
جاں ایہ لکھیا ڈٹھا یوسفؑ ڈر کے نظر بھنوائی ‎ دوجی کندھ ولوں جد تکیا ایہ گل نظری آئی
قصد کرے کوئی طرف زناہ دی بُریاں پکڑ ادائیں ‎ مندی نظر دا لدیاں باتاں سب معلم رب تائیں
تریجی کندھ ولوں جد تکیا لکھیا نظر پیا سی ‎ جیسا عمل کماسی کوئی ایسا بدلہ پاسی
چوتھی کندھ اُپر بھی اتنویں آیت نظری آئی ‎ ڈر کے حضرت یوسفؑ شرموں نظر ہٹھاں پائی
فرش اُتے بھی لکھیا ڈٹھا میں ہاں نال تساڈے ‎ ہر دم اساں تساڈیاں باتاں دیکھاں حال تساڈے
کمہ نہیں چھپیا ساڈیکولوں جو تسیں کرو کمائی ‎ اتھیں بیچے حضرت یوسفؑ اوپر نگاہ فرمائی
نظری آیا باپ پیارا انگل کھلا ہلاوے ‎ ایہ کم کریں نہ ہرگز یوسفؑ پیا دوہایاں پاوے
چھ طرفاں تھیں جد یوسفنوں رب بُرہاں دکھایا ‎ نٹھا بستر چھوڑ شتابی دوڑ بوہے ول آیا
پیر امام جو زین العابدؒ ابن علیؑ دا جایا ‎ یعنی پُت حسینؑ ولی دا ایہہ روایت لیایا
سی اک گوشے وچہ زلیخا بُت چھپایا ہویا ‎ یوسفؑ کولوں ڈر کے اس نے پردہ پایا ہویا
اچن چیتی اس پر دیول نظر یوسفؑ جد پائی ‎ پُچھیا تدوں زلیخا کولوں ایہ کیا چیز چھپائی
کہن لگی ایہ ٹھاکر میرا پُوجا جس کچھیوے ‎ کج دھریا جو عمل اساڈا دیکھ ناراض نہ تھیوے
حضرت کہیا جھوٹے بُت دا اتنا شرم ہے تینوں ‎ سچے رب اپنے تھیں کیونکر شرم نہ آوے مینوں

اَنْتَ تَسْتَحْيِیْ مِنَ الصَّنَمِ وَ اَنَا لَا اَسْتَحْیِیْ مِنَ الصَّمَدِ ۝

دیکھے مینوں نہ گلاں سمجھے جھوٹا ٹھاکر تیرا ‎ سارے جگ دے پالن والا سچا خالق میرا
میں کیوں اسدا شرم نہ رکھاں مندے فعل کماواں ‎ بے فرمانی کراں ربے دی دوزخ دھریا جاواں
ڈاہڈا اثر کیتا اس گل نے حضرت یوسفتائیں ‎ پلنگ نہالی بستر خالی نٹھا چھوڑ اُٹھائیں
تھر تھر کنبے خوف اللہ تھیں روون نین نمانے ‎ اُتری مستی شہوت والی آیا ہوش ٹکانے
کیا اوہ وقت مبارک فضلوں یوسف اوپر آیا ‎ پاک جمال خداوند والے جلوہ نور دکھایا
بھل گئی حُب زلیخا والی دیکھ جمال ربانا ‎ غیر خیال تمام دلے تھیں کیتا کوچ چلانا
طرف بوہے دی دوڑیا یوسفؑ کردا استغفاراں ‎ جیوں بلبل نوں پنجرے اندر یاد پیاں گلزاراں

بجھ بجھ عاجز پنجرے وچوں راہ چھندا بھالے — اگوں رستہ ملیس نہ کوئی رب بن کون نکالے
ایسے طور یوسف بھی اُس دن دوڑ بوہے ول آیا — اگوں ہر دروازے تائیں محکم قفل لگایا
خاطر جمع زلیخا تائیں دلوں تسلی ہوئی — کتوں لنگھ کر جاسی یوسف رستہ مول نہ کوئی
اپنے دلوچ جاتا اُس نے قابو آیا ہویا — ہر بوہے ہر خانے تائیں قفل لگایا ہویا
جاں یوسف ؑ دروازے پہلے قدم مبارک لیایا — اگوں قفل سلامی ہو کر قدماں اندر آیا
آپے کھُل گیا دروازہ دیر نہ لگی کالی — بی بی دیکھ تعجب ہوئی دوڑ بوہے ول آئی
لگے اگے یوسف ؑ دوڑے مگر زلیخا آوے — اگوں کھُل وہنجے دروازہ جس دروازے جاوے
اِک دروازہ مارن کارن مگر زلیخا دوڑی — ٹٹے قفل دروازے کھُل گئے آوندیاں توڑی
جس دروازے حضرت یوسف ؑ قدم مبارک کھڑدا — امر الٰہوں قفل نمانا لہہ دھرتی پر جھڑدا
جاں یوسف دروازے ستویں آن موہاٹھوں چڑھیا — تدوں زلیخا مل کر مگروں کُڑتا اسدا پھڑیا
اوہ باہر اوہ اندر چھکے دوہاں زور لگایا — پاٹ گیا پیراہن مگروں جویں خدا فرمایا

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ

تے دوڑی مگر زلیخا یوسف ؑ جد بوہے ول آیا — ہتھ پکڑ زلیخا کُڑتا اسدا مگروں پاڑ گوایا
رہگئی لیر زلیخا دے ہتھ یوسف ؑ نکل سدھایا — نہ کجھ آئے نہ کجھ جائے ہتھوں وقت وہایا
جسدی خاطر کارن بی بی سب سامان بنایا — کجھ منظور نہ پایا اُس نے روندیاں چھوڑ سدھایا
رہگئی خالی پلنگ نہالی دیکھ ہوئی حیرانہ — دلبر باجھوں کھاون ڈھکے محل مکان ویرانہ
دلوچ اُس خوشی دی کرکے سب تکلیف اٹھائی — موج خوشی دے بدلے اسنوں فوج غماندی آئی
باغ لوائے محل گھتائے نقش نگار کرائے — اوگت ہوگئے خرچ تمامی کجھ درکار نہ آئے
عالی شان عمارت ساری عجب مکان شہانہ — یوسف ؑ باجھ زلیخا تائیں وسدا ماتم خانہ
اوہا شکل مبارک سوہنی جو ہر دلنوں بھاوے — جسدم وچ مسافر ہووے اوہا شکل ڈراوے
خالی ویکھ مکان زلیخا روندی تے پچھتاندی — ہائے ایہ خبر جے ہوندی مینوں کیوں ایہ محل گھتاندی
کرکے ایہ جہاندی خاطر کیتے خرچ خزانے — کجھ منظور نہ کیتا ساڈا اس محبوب یگانے
پٹ سٹیا میں بے قسمت نوں دائی دیاں صلاحیں — اوس کرایاں میں سر آیاں ہویاں انت گناہیں
اساں سمجھدے خوش کرنے نوں ساریاں واہیں لایاں — میں صدقے محبوب میرے نوں اجے پسند نہ آیاں
میں جاتا ڈھل اوسی دلبر ویکھ عمارت شاہی — نہیں سی خبر جو اس جنابے دائم بے پرواہی

رو رو آہیں مارے ڈھاہیں عاجز حال تباہی ‏ پھٹڑ دی رہی پیراہن مگروں یوسف ہوگیا راہی
وس لگدے جو خوف الٰہوں مومن بچے گناہوں ‏ حضرت کہیا جنت اسنوں بخشش ہووے درگاہوں
بھی فرمایا اسدے کارن خوشی مبارک آئی ‏ دنیا وچہ حراماں کولوں جس نے نظر بچائی
کرن روایت جنت والے جد جنت وچہ آون ‏ نعمت نازاں میویاں اندر سب جاکے رجھ جاون
طوبے نوں رب حکم سنائے گھر گھر کرے پسارا ‏ حضرت کہیا ڈالیاں اسدیاں ملیا جنت سارا
جھک جھک شاخاں حکم الٰہوں جنتیاں نوں آون ‏ نال محبت پکڑ بہشتی نظر اونہاں ول پاون
اچن چیتی شاخاں اسدیاں پاٹ وجن وچکاروں ‏ سوہنیاں حوراں باہر آون بھریاں ہار سنگاروں
نکل سلام علیکم آکھن جنتیاں ندے تائیں ‏ یا ولی اللہ ہر دم تینوں رحمت فضل عطائیں
دیکھ بہشتی حوراں کولوں پچھن لگسن حالہ ‏ حوراں آکھن پڑھ لو آپے ساڈا کل حوالہ
جو کجھ حال حقیقت ساڈی خالق پاک بنائی ‏ لکھ دتی سب متھے ساڈے قدرت قلم خدائی
سنکر مومن حور اپنی ول نظر مبارک پاوے ‏ صاف عبارت متھے اسدے لکھی نظری آوے

وَ هٰذَا اَهْدِيَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى لِمَنْ غَضَّ بَصَرَهٗ عَنِ الْحَرَامِ فِي الدُّنْيَا ٥

یعنے ایہ سوغات الٰہی اسدے کارن آئی ‏ دنیا وچہ حراموں جس نے اپنی نظر بچائی
ہور ہزار تحائف ہدیئے ربدی طرفوں آون ‏ عیب زناہوں بچنے والے عالی درجے پاون
بھی اپنا دیدار خداوند کرے نصیب تنہانتوں ‏ دنیا وچہ حرام زناہ دی ناہیں طلب جنہانتوں
لکھ لکھ چٹھیاں رب انہانوں جنت وچہ پوچاوے ‏ بہت پیار محبت کرکے پاک جمال دکھاوے
کرن روایت ایسے بندے جد جنت وچہ جاسن ‏ ملک نورانی طبق نورانی حاظر آن ٹکاسن
جاں سرپوش اٹھاون اسدا قدرت رب دکھاوے ‏ ہسدی ہسدی حور عجائب طبقوں باہر آوے
خوبی حسن لطافت اسدی باہر حد شماروں ‏ سارا جنت روشن ہوسی اسدے خوش رخساروں
ہتھ اسدے وچہ لکھیا ہویا کاغذ نظری آوے ‏ دیکھ جمال بہشتی اسنوں بستر طرف بلاوے
حور الکھیسی پڑھ لے اول نامہ دوست دا لا ‏ کیا کیا خوش پیغام تیرے ول لکھے رب تعالےٰ
تاں پھر مومن لیکر اسنتھیں نامہ بادشاہانہ ‏ لگسی پڑھن عبارت اسدی خالق دا پروانہ
کیا کیا لقب تے منصب اسنوں نامہ پیش گذارے ‏ جیوں یاراں دی عزت حرمت لکھدے یار پیارے
جد سرنامہ ختم ہو جاوے شاہی لقباں والا ‏ اس تھیں تھلے لکھیا دسے ایہ فرمان تعالےٰ
اے بندے تدھ جنت اندر اپنا جیو لگایا ‏ دیکھ پیاریاں حوراں ساڈا پاک جمال بھلایا

سالوں شوق دیدار تیرے دا ملنا چاہاں تینوں
ہیں مشتاق لقا تیرے دا رب صاحب فرماوے
جد ایہ نامہ پڑھسی مومن عشق الٰہی پاسی
یاد نہ رہسی جنت اسنوں عشق الٰہی پاروں
حکم ہووے آ ویکھ پیارے رحمت ٹھاٹھ نکالے
بہت خوشی وچہ آوے مومن ویکھ تجلی نوری
واہ سبحان اللہ جو مومن بچسی عیب زناہوں
وس لگدے جو یوسف وانگوں دامن پاک بچاوے
شوقوں حضرت یوسف اسدی کرے زیارت بھائی

توں رُدہوں وچہ حور قصوراں یاد نہ لیاویں مینوں
تینوں ہرگز طرف اساڈی فکر خیال نہ آوے
شوق ربانا ظاہر کرسی حور قصور بھلاسی
جلوہ شوق الٰہی والا طلب کرے سرکاروں
پردہ کھول خداوند اسنوں پاک جمال وکھالے
دیکھ حبیباں اسدیاں ایں ہلسی قرب حضوری
اتنی عزت ہلسی اسنوں خالق دی درگاہوں
یوسفؑ نال برابر درجہ روز قیامت پاوے
جویں حکایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی

## حکایت یوسف ابن الحسین رازی رحمتہ اللہ علیہ

سی اک مومن دوست ربدا یوسفؑ نام سداوے
عاشق ہوگئی اسدے اُپر عربوں ہک شاہزادی
کتنی مدت اسدے پچھے عشقوں رہی دیوانی
اوڑک ہکدن فرصت پاکے پاس سجنّدے آئی
رو کر حال سناون لگی ڈاڈی عاجز ہوئی
سن آوازہ ولی خداوے گردن اتاں اُٹھائی
تھر تھر کنبیا دوست ربدا لگا کرن دعائیں
ایہ کی فتنہ ہوون لگا یا رب بار خدایا
راوی کہندا ایسا اسنوں خوف دلیوچہ ڈھانا
رہ گئی مگر شاہزادی عاجز روندی اک اکیلی
جا حجرے وچہ داخل ہویا یوسف رب دا پیارا
روندیاں روندیاں گوشے اندر سر زانوتے دھریا
کیا ہک عجب مکان خدانے سُفنے وچہ وکھایا
بہتے لوک بیٹھے اسجاگہ سبز پوشاکاں والے

سوہنا حضرت یوسفؑ وانگوں صفت نہ کیتی جاوے
اوہ بھی شکل زلیخا وانگوں کہیئے صفت خدادی
کدیں خیال نہ کیتا یوسفؑ وانگ نبی کنعانی
گوشے دلیوچہ بیٹھا یوسف کردا ذکر خدائی
میں مرگیاں عشق تیرے وچہ تینوں خبر نہ کوئی
سُندر عورت شکل عجائب نظر اچانک آئی
یا رب اس آفاتوں مینوں کرکے کرم بچائیں
فضل تیرے بن اس منزل وچہ بچنا مشکل آیا
روندا تے کرلاندا اوتھوں نس گیا ولی ربانا
وانگ زلیخا کھاون دھکی اسنوں گنج حویلی
خوف الٰہوں چھم چھم رووے بخش پناہ ٹھاٹلا
جڑ گئی اکھ خداوے حکموں نیندر غلبہ کریا
ساری عمر مکان اجیہا کدی نہ نظری آیا
سوہنی شکل نورانی چہرے حسن کنوں متوالے

بھی ہک تخت عجائب سوہنا زینت ناک یگانہ
شاہاں طور بیٹھا اس اُپر شخص بڑا ہک نامی
سوہنی شکل مبارک ساری چنوں روپ سوایا
دیکھ مجالس طرف انہاندی آیا فَلی گرامی
عزت ادب زیادہ کرکے اسدی جگہ بنائی
کہن لگے ہاں اسیں فرشتے نوری قوم تمامی
نام اسدا ہے حضرت یوسفؑ یعقوبے دا جایا
ایہ گل سُنکر اس یوسفؑ نوں ہویا درد زیادہ
دل وچ شرم پیا اس گل وا راوی ذکر لیاون
جد ایہ فکر دلے وچ کرکے رونا ولی خدائی
تختوں اُتریا نبی اللہ دا پاس ولی دے آیا
تاپھر پچھیا ولی خدا دے میں وچ عمل نہ کوئی
حضرت کہیا جد شاہزادی پاس تسلکے آئی
حکم کیتا رب میرے تائیں لے یوسف کنعانی
ایہہ تینوں طرف زلیخا دل دی رغبت ہوئی
توں اوہ یوسف ہیں جس دل وچ اول قصد اٹھایا
اس یوسف بھائی دیول لڈھوں قصد نہ کیتا
استھیں تچھے میرے تائیں حکم خدا فرمایا
بھی ایہ تمام ملائک رب نے میرے نال رلائے
عمل قبول ہویا ایہ تیرا خالق دی سرکارے
سُن خوشخبری اس یوسفنوں جاگ مبارک آئی
جو کوئی مومن خوف الاہوں ترک زناہ کریسی
نیکاں کارن دوہیں جہانیں عزت موج بہاراں
زانی کمل ایمان نہ رہندا جدوں زناہ کریندا
چالی روز عبادت اُسدی مول قبول نہ تھیوے

نظری آیا یوسفؑ تائیں مسند بادشہانہ
سر تے تاج جواہر جڑیا عجیب لباس تمامی
آدم زاد یوسفنوں ایسا اگے نظر نہ آیا
سب تعظیموں اُسدے اگے ہوئے اُٹھ سلامی
یوسف کہیا کہو بزرگو کون تسیں ہو بھائی
اوپر تخت جو بیٹھا دسے ہے ایہ نبی گرامی
یوسف ابن حسین ہوراندی کرن زیارت آیا
ڈہائیں مار کے رووݨ لگا دوست پاک خدا دا
کون اسیں کی ذات اساڈی نبی زیارت آون
دیکھ یوسفنوں دلدے اندر ڈاہڈی شفقت آئی
پکڑ کلاوے اسدے تائیں اُپر تخت بہایا
کس گل یاروں میرے اوپر ایڈ عنایت ہوئی
بہت محبت کرکے اُسنے دل دی عرض سُنائی
نال تیرے بھی اکدن اینویں ہیسی بنی کہانی
اس یوسف شاہزادی دیول قصد نہ کیتا کوئی
پھر ڈرلیں جد تیرے تائیں میں بُرہان دکھایا
جد شاہزادی حاضر ہوئی آیا نس چھپیتا
جاکے کر زیارت اُسدی امر حضوروں آیا
حکم الاہوں اسیں تساڈی کرن زیارت آئے
خاص حبیباں اندر تیرا لکھیا نام پیارے
نال خوشی دے پڑھ شکرانہ کر دا حمد خدائی
ایسے طور خدا وند اسنوں عزت عظمت دیسی
بدکاراں نوں دو جگ اندر قہر خدا دیاں ہاراں
وچ حدیثاں کتنی جائیں خبر پیغمبر دیندا
استھیں تچھے جے رب چاہے نور ایماں نوں دھووے

نہ چاہیے تا اوسے حالت مارے اسنوں بھائی
ثابت ہووے جیکرے اوپر عیب زناہ دا بھائی
جیکر بڈھڑی بڈھڑا پکڑو تسیں زناہوں
تعزیرات رسولی ایکٹ ایہ قانون بتاوے
موتوں بعد قبر وچہ زانی پاوے سخت سزائیں
روز حشر تک وچہ قبر دے دوزخ اسنوں ساڑے
جسدن زندہ ہوکر قبروں اٹھسی خلقت ساری
کول کھلون نہ دیسی کوئی ہر کوئی جھڑکے دوردوں
پکڑ گھسیٹ فرشتے جلدی دوزخ وچہ وگاون
ایہ کجہ بدلہ عیب زناہ دا خبر کتابوں ہوئی
چھوڑ پڑ نیں زناہ دے مسئلے منگ پناہ الہوں
آکھ حقیقت جد بی بی توں یوسف چھوڑ سدہانا

مومن کافر کردیاں اسنوں دیر نہ لگدی کائی
سو ڈرسے دی اسیدے کارن رب سزا فرمائی
گندا کسے کے مارو اسنوں حکم رسولؐ الہوں
رحم کرو جو پرنی پر نیا عمل زناہ کماوے
سو دروازہ دوزخ طرفوں کھولے خالق سائیں
باقی بدلہ عیب زناہ دا پاسی حشر دیہاڑے
گندی بو زناہیاں کولوں اسدن ہوسی جاری
سٹو دوزخ وچہ انہاں نوں ہوسی حکم حضوروں
آتشدیاں صندوقاں اندر ڈکن قفل لگاون
رودن چیخن کرن پکاراں کوک نہ سنسی کوئی
تینوں بھی اولاد تیری نوں رکھے رب زناہوں
اوستھیں پچھے نال نبی دے کیونکر حالی وہانا

# ملاقی شدن حضرت یوسف علیہ السلام با عزیز و تہمت زلیخا حضرت یوسفؑ را پیش زوج خود

جدوں زلیخا تھیں نس آیا یوسفؑ نبی تعالے
اوہ بھی تدوں مکان اوسے ول اوندا قصد اٹھائی
گرم طبیعت ویکھ یوسفدی کہن لگا اُستائیں
اوسے ویلے یوسف تائیں ہاتف حکم سنایا
جیکر تدھ اس اگے دسی بات زلیخا والی
نالے ہردم تیتھے اسدا جیؤ تصدق تھیندا
دنیا اندر طرف اساڈی دلوں پیار جنہاندا
امر الہوں جد یوسفؑ نوں پندھ نصیحت ہوئی
بہت پیار محبت کرکے رہیا عزیز تھیندا

ملیا اگوں عزیز یوسفنوں بی بی دے گھر والا
بل پیا دروازیوں باہر یوسفؑ نبی خدائی
کتنوں چلیوں کاہلا کاہلا مینوں حال سنائیں
کریں بیان نہ اسدے اگے جو کجھ حالی وہایا
بے صبراں وچہ لکھیا جاسیں حکم کیتا رب حالی
بھل ونجے جے دوست کوئی پردہ ہئیں کھولیندا
روز قیامت اسیں نہ کرساں پردہ فاش تنہاندا
پیش عزیز شکایت شکوہ مول نہ کیتا کوئی
چپ زباقوں حضرت یوسفؑ نہ کوئی سخن کریندا

اوڑک پھیر عزیز یوسف نوں اپنے نال لیایا — ڈٹھا بی بی جدوں ووہا نہوں خوف دلے وچ آیا
جاتس شاید یوسف شاہ تے رنج ہووے فریادی — تاہیں نال ملا کر اُس نے آندا کر امدادی
جد دروازیوں اندر دوہاں آ کر قدم ٹکایا — بولی گڑو میں کہیں شاہ نوں جویں خدا فرمایا

قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ط

یعنے جو کوئی گھر تیرے وچ مندا قصد اٹھاوے — نہیں سزا تس مگراں اسنوں قید کرایا جاوے
یا پھر ڈاہڈی مار وکھاندی دیئے اسنے تائیں — ننگے پنڈے چابک وسن پاوے سخت ایذائیں
سُنی جدوں ایہ بات عزیزے سخت غصے وچ آیا — کہندا قتل کراواں جس نے ساڈا برا کمایا
کہے زلیخا ہو گیا یوسف میرے اُپر دیوانہ — بروا ہو کر نال اساڈے چاہے برا کمانا
ہو بدنیت مینوں اُسنے پایا ہتھ دھگانے — سہلیوں سب ہویا شاہ سُنکر اُپر نبی ربانے
جس یوسف نوں انگل پھڑکے آندا نال پیاراں — اوسیدا اہن دشمن ہویا دیکھ رنبیدیاں کاراں
کہن لگا میں ایسے کارن کیتوں پال وڈیرا — نعمت میری کھا کھا اوڑک مندا منگیں میرا
غیرت غضبوں یوسف اُپر ہتھ عزیز اُٹھایا — ظلموں چابک مارن لگا کاوڑ دے وچ آیا
اپڑ آئے ماس بدن دا جتھے چابک لگ دا — زخموں زخم ہویا تن نازک خون فوارے وگدا
چُپ کر یوسف صبروں شکروں مار مصیبت جھلی — دمدم بولے حمد رہا نا جس مصیبت گھلی
پردہ فاش نہ کیتا جسدا ادبوں عیب چھپایا — بے ادبی بے عزتی کر کے اوسے پکڑ مرایا
محبوباں نوں دکھ تکلیفاں اَون باہجھ گناہوں — ہردم بے پرواہی یاروں ملدیئے بے پرواہوں
بہت پیارے دوست جہڑے دلوں پیار کماون — جسدم بے پرواہی ہووے اوہ دشمن بن جاون
اوہا زلیخا نال محبت سو سو لاڈ کماندی — اوہا اج عداوت یاروں کھلی عذاب وکھاندی
اوہا عزیز جو یوسف تائیں لکھ لکھ عزت دیندا — اوہا اج بے عزتی یاروں چابک کھلا مریندا
جس یوسف نوں کیتا شاہ نے گھر باہر دا سائیں — چور بنا کے مارن لگا اوسے یوسف تائیں
سوہنا بدن مبارک نازک زخمی ہو گیا سارا — آن نہ ویکھے باپ پیارا جس دا جگر پیارا
اوہ یوسف جو بابل دے گھر پھلیں رہیا تولیندا — اج اوہا پردیسی ہو کر چوراں وانگ مریندا
کون وسے یعقوب نبی نوں آ کر ویکھے حالا — بے تقصیر پیوہتا کس نوبت سوہنیاں لفانوالا
سارا مال زلیخا جس تھیں کر قربان لٹایا — اوسے نوں اج چور بنایا عقل شیطان بھلایا
جس تن توں انگ لاون کارن سکدی ہو گئی کملی — اوسے تن تے ظلم کریندیاں کملی سُرت نہ سمھلی

جہڑیاں زلفاں آپ زلیخا ہتھیں نت سوارے
جنہاں اکھیں وچہ سرمہ پایا مدت پیال سجایاں
جنہاں اکھیں نوں تکتک صدقے ہوندی وانگ سودایاں
نین نیناندی پیت نہ توڑن ہے سوہون لڑایاں

اوہا زلفاں اج زلیخا ڈھو دتیاں سرکارے
اونہاں اکھیں نوں اج زلیخا ہنجوں خون روایاں
اج اُنہانوں ویکھ نہ سکدی اکھیں ہور وٹایاں
جیکر ہون مقابل تابھی ویکھ نہ رہن شرمایاں

رمزاکھیں دی خبر تنہانوں جنہاں کھائیں لایاں
اوہ کیا جانن حال پذیرا جنہاں نہ لا ازمایاں

کرن روایت جدوں زلیخا ڈٹھا یار مریندا
وقت وہاناہتھ نہ آوے کی ہندا پچھتایاں
رو رو کرے خیال دلیوچہ ہائے میں ظلم کمایا
مارکٹایاں سرتے چایاں بھیت نہ کڈھیس میرا
کیا کیتا میں ہتھیں اپنی دوست نوں مروایا
جسنوں ڈٹھیاں میرے تائیں ٹھنڈ کلیجے پوندی
چین اکھیں آرام بدن دا جانن میرے دلدا
کرافسوس دلیوچہ بی بی رووے تے پچھتاوے
دہ حصے سب عقل خدانے دنیا وچہ اوپایا
ناقص عقل تے دین زناندا کہیا سرورؐ عالی
ہنرکسب تے علموں خالی مرد سیانوچہ کوئی
مرد ہزاراں کسب کماون لاکھاں ہنر نکالن
شوقوں جمعہ جماعت اندر جاندے مرد یگانے
مجلس وعظ نصیحت دلیوچہ مومن ادبوں جاون
مرد جتھے کجہ وعدہ کرسی عہد خلافوں ڈرسی
مرد جتھے نہ پورا ڈھکسی کرسی شرم وچارا
مرد جتھے کجہ پیت لگائے عمراں خادم رہسی
آپنے پیت لگاون اول نازاں نال پیاراں
نال محبت جندی رانئیں مانن سیج پیاری

اسویلے پچھتاون لگی اپر ہن کی تھیندا
نکل وجن جو سخن زبانوں پرتن نہ پرتایاں
صدشاباش یوسفؑ نوں جس نے میتھے پردہ پایا
ناحق میں بدنامی لاکے کیتا ظلم ودھیرا
ساری عمر نہ دھوتیاں لہسی ایسا داغ لگایا
اُسنوں آپ کہاون لگی رج گھڑی ایہ اوندی
کوڑی تہمت دے مروایا گذریا وقت نہ ہلدا
کم وگاڑ ہن تاپچھوں عقل زنانوں آوے
نوحصے مردانوں بخشیا ہک زنانوں آیا
عقلوں کوئی دینوں لسی ذات زنانیانوالی
عورت جاہل تے لایعقل گھر گھر پیدا ہوئی
زناں انہاندی کھٹی پوٹی سب گھر بیٹھیاں گالن
زناں سیاپے اندر جاکے چھیڑن نگلے بیگانے
زناں موکالیاں ڈھولک لے کے گاون دیول جاون
زن سوواری پک پکاوے کدے وفا نہ کرسی
عورت کوڑی ہوسی تابھی لین نہ دیسی وارا
عورت جسنوں یار بناسی بُرا اوسیدا چاہسی
آپنے بھنڈیاں لاون گمروں بے عقلی دیاں ماراں
مجرم ہووے تا اوسے کارن کردیاں قتل تیاسی

بھٹھ زناں بھٹھ عقل اہناندا بھٹھ اہناندیاں کاراں
جسدن شب معراجوں واپس آیا نبیؐ یگانہ
حکم کیتا اے قول زنانڈے کریو عمل نکویاں
پچھیا کسے انہاں کی شامت کیوں دوزخ وچ جاون
بھی وچ سیاپیاں وین الاون پٹن منہ سر کھووون
دور سنیوے بھونک تنہاندی بدتر حالت ہوئی
جویں سیاپے اندر جاکے سنگلے بُنھ کھلووون
حکم شریعت نال عداوت ہوئی جنہاں زناں نوں
توبہ کرکے جس عورت نے منیاں حکم خدادا
بدعت رسماں کنوں زناں تھیں ہٹیا مشکل جاوے
چھوڑ پڈیں سیر مثالاں مسکلے چل ڈل نبیؐ پیارے
جدوں زلیخا دلدے اندر ہو عاجز پچھتانی
آکھ نہ سکے ہن یوسفنوں کوڑی تہمت لائی
دلوچہ کہے جو یوسف پاسوں حال عزیز پچھاوے
ایہہ یوسف اپنے آپوں نہ کوئی سخن الایا
یا صاحب کیا طاقت میری نمک تساڈا کھاواں
جھوٹ زلیخا میرے اُپر ایہ بہتان بنایا
آپ میرے پر عاشق ہوئی میں وچہ دوس نہ کوئی
یوسف کہیا خدا بن میری دیندا کون گواہی
بھی اُسوپلے پاس اساڈے بندہ ہور نہ کائی
پچھو اس لڑکے تھیں حالت جیکر سچ بتاوے
بعضے آکھن ترن ماہاندا لڑکا سی اوہ بھائی
نام آہا یملیخا اس دا وچ تفسیر لبایا
جدوں عزیز نوں لڑکے والی دلوچہ بات نہ بھانی
کہن لگا ہے یوسف سچا اسوچہ دوس نہ کوئی

تاہیں بہتیاں دوزخ جاسن کہیا شاہ ابراراں
کیتا جمع حبیب خدا دے ڈٹھا بہت زنانہ
بہت تساں تھیں میں دوزخ وچہ ڈٹھیاں پکڑیاں ہویاں
حضرت کہیا گلے کیتھے لعنت بہتی پاون
کیتیا لوانگ تنہاندیاں شکلاں دوزخ اندر ہوون
سروں اتاہاں آتش نکلے کوک نہ سنسی کوئی
اوسے حالت دوزخ اندر کھڑیاں باہیں رووون
وہ سو مرد گناہیں تھیں ودھ ہن عذاب تنہاں نوں
ستر ولیاں نالوں اسنوں ملسی شان زیادہ
تاہیں نیکوکار زناندا درجہ رب ودھاوے
پیا مریوے دوست ربداتوں لگوں کس کارے
استھیں پچھے جیونکر گزری میں تھیں سنو کہانی
ایہہ ویکھ مصیبت اُسدی ڈاہڈی کھل آئی
میں نہیں اُسنوں جھوٹیاں کرنا جیویں یوسف فرماوے
پچھیا جدوں عزیز یوسفؑ تھیں اپنا حال سنایا
پھر تساڈے گھر دے اندر ایسا فعل کماواں
جاں میں اسدے کہے نہ لگا مینوں چور بنایا
کہیا عزیز بلا کوئی شاہد جویں حقیقت ہوئی
جیندا راج اہناندے سوہلے سچ کہاوت آئی
لڑکا اک پنگھوڑے اندر عورت چھوڑ سدھائی
کہیا عزیز چہ ماہاں لڑکا کیونکر بات الاوے
بعضے آکھن چھل زناندا مینوں خبر نہ کائی
پُت بنا کر بی بی اسنوں اپنے پاس ٹکایا
امر الہوں بولیا لڑکا قدرت نال ربانی
وچہ پنگھوڑے بولیا لڑکا خلق تعجب ہوئی

تاں پھر پاس پنگھوڑے جا کر عرض عزیز سنائی
لڑکے کہیا نہ کراں غمازی چغل نہ رنجش بھائی
جے پیراہن اگلے پاسوں پھٹیا ہو یا دسیوے
جے پیراہن پچھلے پاسوں پھٹیا نظری آوے
جد ایہ بات سنائی لڑکے فکر عزیز دوڑا ایا
بصری حسن کہے اوہ لڑکا مہینیں سی بال ایانا
جدوں زلیخا کولوں یوسف ؑ نٹھا کنڈ ولائی
سنن دا آوازہ اسنوں کندھوں باہر آیا
اکھیں نال نہ ڈٹھی اس نے کیونکر حالت بیتی
جدوں عزیز گواہی طلبی دتی اوس گواہی

دس لے لڑکے حکم الٰہوں کیونکر بات وہائی
جو پیراہن گل یوسف ؑ دے اسنوں ویکھیا جاوے
تاں یوسف ؑ نہیں سچا بندا آپ قیاس کچیوے
تاں یوسف ہے بیشک سچا دوس بی بی نوں آوے
پچھلے پاسوں کرتہ یوسف ؑ پاٹا نظری آیا
سی اوہ خویش زلیخا سندا کامل مرد سیانا
کندھوں باہر رڑیا جاندا اسی اوہ مرد خدائی
بھی آواز پیراہن پھٹن دا اسنوں رب سنایا
سنکر کھڑک دلیوچہ اس نے عقلوں دانش کیتی
جیونکر سورت یوسف اندر وتی خبر الٰہی

وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِن كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۝
وَإِن كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝

یعنے خویش زلیخا دے تھیں بولیا شاہد کوئی
تے اوہ یوسف جھوٹیاں وچوں اسنے بول سنایا
سمجھو پھیر زلیخا جھوٹی کہندا مرد سیانا
پاٹ گیا پیراہن جسدم دوہاں زور لگایا
اس گل وچہ زلیخا جھوٹی بول عزیز سنایا
بیشک مکر تساڈے بھارے سدا فریب کمائی
شاہدیاں حق جاں یوسف ؑ دے شاہد کنی پیاں ل
کہن لگا اس یوسف ؑ ہیں گھر کتنی مدت ہوئی
ہن ایہ بھلا اساڈے گھر وچہ کویں خیانت کردا
پہلوں عقل نہ آیوس اتنا کردا سوچ دانائی
اوہ بھی جدوں گواہیاں ملیاں تاں کجھ سرت سنبھالی
بعضے آکھن دو شخصاں نے اسدن بھری گواہی
دوجا بال پنگھوڑے والا بولیا حکم الٰہوں

جے پیراہن اگوں پاٹا عورت سچی ہوئی
جے پیراہن مگروں پاٹا یوسف ؑ سچا آیا
اسے کرتہ پکڑیا مگروں یوسف ؑ نس سدھانا
سنکر بات عزیزے کہیا بیشک سچ فرمایا
کہن لگا زلیخا تائیں ایہ تدھ مکر کمایا
جھوٹ بولیندیاں تہمت لیندیاں ہرگز نہ شرماؤ
جاتس مکر کمایا بی بی اکھیں آکھڑ گیاں ل
ہن تک عیب خیانت اسدی مول نہ ڈٹھی کوئی
نیویں نظر ہمیشہ جھڑا رکھدا سا تھیں ڈردا
مار رہیا تاں پچھوں اسدی ہوش ٹکانے آئی
لکھی سی ایہ حق یوسف دے مار مصیبت والی
یک اس شخص سنائی حالت جیونکر ڈٹھی آہی
کہیوس ٹھیک زلیخا جھوٹی یوسف ؑ پاک گناہوں

نہیں سی ولسں امیدی بی لوں بولن بال ایانے
جے کر جانن اوگنہائے دیسن عضو گواہی
نہ کوئی چیز کسے دی چوری ہتھیں پکڑ اٹھاوے
نظر حرام نہ ویکھے کوئی جھوٹھ نہ فحش الاوے
جے اعتبار کسے دیتا ئیں ہووے اس گل والا
ہر کوئی عمل کماوے جیونکر رب نبیؐ فرمایا
لڑکے وانگوں روز قیامت ہر ہر عضو بولیسن
کہسن سانوں نال عذابے ایہ بندہ بدی کمائی
آپے آپ تمامی چیزاں اسنوں تُوڑیاں کرسن
بدکاراں دے پیش عدالت جاں ہتھ پیر بولیسن
کہسن اسیں نہ آپے بولے سانوں رب بولایا
جے تسیں سانوں دنیا اندر چنگی کاریں لاندے
کرن روایت جدہر مجبری جاگن لوگ تمامی
آکھن جیکر جاگیا ہیں تا نیک کوئی کم بھالیں
جدوں جہنم دے وچ داخل ہوسن اوگنہارے
لے بے شرماں رب جباروں مول نہ شرم کیتوئی
لکھ لکھ شکر پذیرا تیرے جاگے بھاگ گرامی
لڈ قلم ہن ذکر نبی دا بول حقیقت جلدی
بولیا جدوں ایانا لڑکا نال حکم رب عالی
ابن عباس کہیا جو حضرت پاک نبیؐ فرماوے
بعضے آکھن پنج بالاں نوں خالق پاک بولایا

نہیں تاں اول اسدے بنائیں لاندی ہور ٹکانے
اندر وڑ وڑ ستویں کوٹھے ٹرا نہ کرن زناہی
نہ کوئی مجلس گندی ولوں پیریں چل کر جاوے
ہر کوئی رب اپنے تھیں ڈر کے حق حلال کماوے
ہتھ تے پیر اساڈے کرسن محشر وچہ مو کالا
ایپر وانگ زلیخا ہر لوں غفلت پردہ پایا
جس گلوں کوئی مکرن لگسی کاڑ گواہیاں دیسن
دہری اتر دیہن شہادت تھاں نہ جھلسی کائی
نیکاں کارن ہر اک چیزاں نیک گواہیاں بھرسن
کہسن کیوں تسیں بھیڑ گواہی رو رو جھڑکاں دیسن
آپ تسیں کر بدیاں مائیے سانوں نال مرایا
کیوں اج اسیں گواہیاں دیندے کیوں اس دوزخ وچہ جاندے
ہر ہر شے سیاں عرضاں کر کر ہتھ پیر ہون سوالی
بدی کما کر آپ نہ گھیں سانوں نال نوں گالیں
کر فریاداں رونئے جاسن ایہ ہتھ پیر وچارے
تیری شامت ساڈے تائیں جال جہنم ہوئی
چنگے کم وچہ ڈوہے تیرے اج کل عضو تمامی
شالا ایسے کم وچہ تیری قلم سدا رہے چلدی
قدرت ویکھ تعجب ہوئی خلقت ویکھن والی
چار ایانے بال خدا نے قدرت نال بولائے
سنوں بیان تنہاندا جیونکر نقرہ قاروں لیایا

# بیان طفل اوّل

اول بولیا حضرت جیسے رب دا نبی پیارا
پہلی قدرت ربدی ہوئی باپ نہ آسدا کوئی

بالہجہ پیو جو پیدا ہویا جانے عالم سارا
جمدا پھر اوہ بولن لگا دوجی قدرت ہوئی

کہن عیسائی ربدا بیٹا بولن جھوٹھ زبانوں
پاک منزہ ذات الٰہی نہ جمیا نہ جایا
واحد ذات تبارک ربدی ہوہ شریک نہ کوئی
سُنو حقیقت ماں عیسےٰؑ دی حضرت مریم آہی
نوکر آوازہ شکموں باہر مریم نوں نت آوے
مریم دا یک ویر متیرا یوسفؑ نام سداوے
سُنکر یوسفؑ آکھن لگا ہے طاقت رب تائیں
بُرا گمان نہ آوے ہینوں خوف نہ کرتوں کوئی
چھ کوہ دُور گئی جسویلے کیتا انہاں ٹکانا
جنوں سوہنی شکل مبارک جیہاں یوسف ثانی
بیت اللحم گھرانوں ہک چھوٹا نیڑے سی اسجائی
خدمت کارن حوراں جنتی اوتھے حاضر ہویاں
حوض کوثر تھیں آب مطہر اپنے نال لیایاں
عجب پوشاک بہشتاں وچوں عیسےٰؑ کارن آئی
سُکا رُکھ کھجور پرانا کھلا آہا اس جائی
پُر پُر نال کھجوراں میوے ہر ہر شاخاں بھریاں
سُکیا لگی جد مریمؑ تائیں حکم کیتا رب سائیں
ہیٹھ کھجور ہک ٹھنڈا چشمہ خالق پاک چلایا
کرن روایت جیہاں جسدم عیسیٰؑ نبی خدائی
علم توراتوں حافظ ہوکر شکموں باہر آیا
جمدا روکر آکھن لگا کرکے حمد خدا دی
ہالت غیبوں مریم تائیں حکم کیتا رب سائیں
شان بیان نہ کریں نبی دا رکھیں بھید پوشیدہ

مومن جوابہ شُبہ کریسی خارج ہے ایمانوں
وچ سورۃ اخلاص خدا نے اپنا شان بتایا
نہ اولاد نہ ماپیو کنبہ خبر قرآنوں ہوئی
جسدم شکم مائی دے اُسنوں بھیجیا پاک الٰہی
قدرت ربدی ویکھے مریم دمدم حمد الاوے
ڈردی ڈردی مریم اسنوں ہکدن حال سناوے
جیویں چاہے اوہ کرے الٰہی قدرت والا سائیں
دامن پاک شرم تھیں بی بی شہروں باہر سدھائی
اوتھے جمیا حضرت عیسےٰؑ مرسل خاص ربانا
جلوہ روشن ظاہر ہویا لاٹ گئی آسمانی
طرف گرانو دی گئی نہ بی بی جال جنگل وچ آئی
نال محبت حکم الٰہی پیش حضور کھلو یاں
دایاں بن کے عیسےٰؑ تائیں غسل کراون آئیاں
نال ادب دے حضرت تائیں جبرائیل پہنائی
اوسے وقت کیتا رب ہریا قدرت پاک وکھائی
حضرت عیسےٰؑ خاطر ربنے تازیاں پیدا کریاں
ڈالی پکڑ ہلا اس رُکھنوں چُن چُن میوہ کھائیں
برکت حضرت جنگل اندر سب کجھ حاضر آیا
جمنوں اول ربنے اسنوں سب تورات پڑھائی
حضرت بی بی مریم تائیں رب نے بھاگ لگایا
کوئی نہیں کہندا ماں میری لوں اج مبارکبادی
لیجا گھر ہن بیٹے تائیں جھگڑا خوف نہ کھائیں
آپ جواب سناسی اسنوں جدا تیرا عقیدہ

روزہ صبر خدا فرمایا بات نہ کرنی کائی
سُنکر بی بی حکم ربانا عیسےٰؑ لوں گھر لیائی

ٹری وچار تمام شہر وچ آ خلقت منہ جوڑے
کرن ملامت بی بی تائیں کرن انہاں نوں ہوڑے

چپکر صبروں رہی سنیدی کرے جواب نہ کوئی
اتھوں خلقت کہے ملامت ایہ کی عمل کیتوئی

کج کواری ہو کر تدھ ایہ لڑکا جیونکر جایا
بے شرمی بدکاری والا سب نے طعن لگایا

اوڑک جسدم کول بی بی دے شور پایو نے بھارا
ہو لاچار بی بی لڑکے ول کیتا تدوں اشارا

یعنے پچھ اسے کولوں جس طرفوں ایہ آیا
تا اس وقت پنگھوڑے وچوں بول عیسےٰ فرمایا

قَالَ اِنِّی عَبْدُ اللّٰہِ اٰتَانِیَ الْکِتٰبَ وَجَعَلَنِیْ نَبِیًّا وَّجَعَلَنِیْ مُبٰرَکًا اَیْنَ مَا کُنْتُ الخ

کہیس میں ہاں بندہ ربدا نال کتاب لیایا
برکت عظمت والا مینوں رب نے نبی بنایا

جیوندیاں تیک وصیت مینوں ہوئی نال زکوٰتوں
دامن پاک پیاری میری والدہ نیک صفاتوں

ظالم تے بدبخت خدا نے مینوں نہیں اُپایا
میرے اُپر سلام خدا دا روز حشر تک آیا

قدرت نال مائی دے شکموں سر جیا خالق مینوں
سُن تو گل توریت میرے تقیں شبہ ہووے کجھ جینوں

میں ہاں نبی خدا دا ہے انجیل کتاب ہماری
نام میرے دا کلمہ جگ وچہ پڑھسی اُمت ساری

سُنکہ خلق تعجب ہوئی حاضر ویکھن والی
کنوں ملامت مریم تائیں پاک کیتا رب عالی

ایسے طور جنہاں ندیاں مالک نیک کرے اولاداں
دو ہیں جہانیں عزت برکت پاون عیش مراداں

نیک اولادوں کیتے ماپے روز حشر بخشیون
شرم لحاظ تنہاں نیکے پاروں جنت داخل تھیون

قدرت ہور عجائب ربنے بھی اسوقت دکھائی
ناحق مریمؑ اُپر جسدم لوکاں تہمت لائی

مریم آکھے ربنوں طاقت اسنوں عجب نہ کوئی
رناں آکھن ہور کسے نوں ایہ گل کدی نہ ہوئی

جھگڑا کرن کواریاں کڑیاں شامت نے پھڑ ڈھویاں
آکھن خصماں باجھوں اسیں کیوں نہیں حاملہ ہویاں

سُنکر مریم کہیا تنہاں نوں جے چاہے رب سائیں
دیر نہ لگدی جیکر ہوون حمل تساڈے تائیں

ایسے وقت خدا دی طرفوں غیرت رنگ دکھائے
ہکو ہان کواریاں کڑیاں سبھناں حمل اٹھائے

ہیسن سب رئیساں بیٹیاں سرداراں دیاں جایاں
اک پل اندر حاملہ ہویاں کیتیاں اگے آیاں

ہو شرمندیاں پھر نہ بولن سر نیویں سٹیو نے
بیشک مریم سچی آہی خود اقرار کیتو نے

پیدا ہوئے اٹھاراں لڑکے سبھناں اک اک جایا
جنہیں ملامت کر دیاں آہیاں ساریاں گھر آزمایا

ناحق جو کوئی مومن اُپر کوڑی تہمت لاسی
ایسے طور خدا وند اسنوں کرکے عدل وکھاسی

ختم ہویا ایہ پہلا لڑکا دُوجا ہور سناواں
جویں روایت نقرہ کا مدں بہشم حضور لیاواں

# بیان طفل دوئم

دو جا لڑکا بولیا جیہڑا اُسن میں آکھ سنائیں
میں بھی اسدے ظلم کرن دا ذکر تیچے لکھ آیا
چوری چھپی اتھیں جو کوئی واحد رب پوجیندا
گھر اسدے ہک گولی آہی نیک عقیدے والا
ہکدن فرعونے دی بیٹی ڈٹھا اسدے تائیں
کہن لگی اوہ گولی تائیں کسنوں سیس جھکاویں
گولی کہیا رب اپنے نوں میں ہاں عرضاں کردی
بھی جس کل خلائق سرجی دھرت اگاس بنائے
سُن کر صفت خدا دی اتھیں فرعونے دی جائی
سُن فرعون شکایت آسدی سخت غصے وچہ آیا
کہن لگا نندھ کی گل آکھی دھی میری مے تائیں
بول غلام خدا دی بندی پھر اوہ سخن سنایا
سُن فرعون زیادہ اسنوں دہشت سخت وکھائی
اوڑک ظالم اس حاجز نوں کڑیا نال زنجیراں
پھر بھی منہ تھیں کلمہ وحت بولے اوہ زنانی
جد فرعون ڈٹھی ایہ حالت کلمہ ابے الاوے
وچہ زمین دے ٹویا کڈھ کے لک لک تیک دبائی
پھر بھی اُس خدا دی بندی رب ول کنڈ نہ کیتی
تن ماہاں دا لڑکا ہیسی کچھڑ اس نے چایا
وچہ عذاباں پکڑے جکڑے دو لوں بیٹا مائی
پھر ظالم نے چاروں طرفے بھانبڑ اگ بھڑکائی
کیا اس وقت مائی دا بیٹا بولیا بال ایانا
حضرت عیسےؑ وانگ خدا نے قدرت نال بلایا
نام پلید فرعون کا فر دا معلم ہر اک تائیں
وچہ زمانے اپنے اس نے ہیسی رب سدایا
جے معلم ہووے اس تائیں ظلموں قتل کریندا
چوری کرے عبادت ربدی صاحب منصب عالی
کہے دعائیں مولا اگے بولے حمد ثنائیں
باپ میرے بن کسدے اگے عرضاں بول سناویں
باپ تیرے نوں بخشی جس نے شاہی مصر شہر دی
کل خلقت دے پالن والا مارے اتے جوائے
گل حقیقت پیو اپنے نوں جا کے تُرت سنائی
بھیج سپاہی گولی تائیں اوسے وقت سدایا
جے پھر ایسا سخن سناسیں کرساں مار ازائیں
رب اپنے بن مارن والا مینوں نہیں کوئی آیا
ایپر اوہ توحید ربے تھیں ہرگز باز نہ آئی
ہتھیں سنگل پیریں سنگل جیونکر حال اسیراں
ایسی عورت عاشق ربدی کہئے نہیں زنانی
جلدا بلدا آسدے تائیں ہور عذاب وکھاوے
آتش سخت انگیٹھی ظالم سینے اُپر دھرائی
صبروں شکروں جھلی سرتے جو کوئی سختی بیتی
اوہ بھی نال اسیدے ظالم سنگلاں نال کڑایا
ایپر وانگ خلیل انہانوں کجھ تکلیف نہ آئی
باطن وچہ انگیارے رہنے سب گلزار بنائی
ظاہر وچہ ایانا آہا باطن وچہ سیانا
نال محبت ماں اپنی نوں خوش فرمان سنایا

صبر کریں لے مالوں پیاری کیتا طفل آوازہ
من رضائیں ڈول نہ جائیں پکڑیں صبر صبوری
خوف نہ کرتوں اس آتش دا جواج ظالم بالی
وین اپنے نوں ثابت رکھیں لڑکا بول سناندا
سُن ایہ باتاں لڑکے کولوں ہستی ماں پیاری
عورت کہیا توں کیا جانیں رمز محباں والی
گھنگھٹ کھول پیارا جسدم خوش رخسار وکھاوے
اتنی بات سنا کر اس نے موت شہادت پائی
جنت نال پیار تنہاندا نیک نصیب جنہاندے
دوزخ طرف پیار جنہاندا بھالن راہ کفر دے
سُن میں ہور سناواں تینوں ذکر تریجے والا

رہ گیا اک دو قدم اسانوں جنت دا دروازہ
صبر کماسیں تے تشوہ پاسیں ملسی قرب حضوری
اس آتش تھیں سخت زیادہ ہے اگ دوزخ والی
وچہ کٹھالی سونا پایئے اصل نہ اسدا جاندا
کا فر ویکھ کہیا کیہوں ہسّیں دس حقیقت ساری
انہویں عاشق ہسدے جسدم دلبر یار وکھالے
وانگ پتنگاں انہویں عاشق خوشیوں جل مرجاوے
وچہ بہشتاں داخل ہوئے دونویں بیٹا مائی
دنیا دی تکلیفوں ڈرکے ناہیں دین ونجاندے
دیون چھوڑ نمازاں روزے سر دی فاقیوں ٹوردے
جو ہیں تفسیر یوسفی تھیں مینوں معلم ہویا حالا

## بیان طفل سوئم

سُن ہک زاہد ولی خدا دا نام جریج سداوے
پاک نبی تھیں اگے ہویا اوہ مقبول یگانہ
اوپر شریعت عیسٰے والی عمل عبادت کروا
مقبولاں نوں دکھ تکلیفاں دے کر رب ازماوے
شہر اسدے ہک رہندی آہی زن بدکار موکالی
خبر گئی اس لڑکے والی اندر شہر گراواں
نیکاں دے تے دشمن ہوندے ہر وستی ہر جائی
جیکر تیتھوں لڑکے بابت پچھ ہوئی سرکاروں
اس موکالی انہویں کیتا جیونکر گسے پڑھایا
تہمت زناہ لگائی آس پر رب تھیں نہ شرمائی
ولی بلایا پکڑیا آیا قاضی پیش کیتو نے
چھم چھم چابک وسن لگے کیتا مار بیحالہ

ملت ابراہیم نبی دی تعتوں زہد کماوے
حضرت عیسٰے کولوں پچھے کامل مرد رہیا نا
ہر دم ذکر الٰہی اندر رہے خدا تھیں ڈردا
دیکھاں وچہ مصیبت تہمت کیونکر صبر کماوے
حمل حرام زناہوں لڑکا جایا اس رزالی
رن کو پچھی پئی قیاسیں کس دا نام بتاواں
کیے مخالف ولی اللہ دے اسنوں بات سکھائی
کریں بیان جریج ولی دا نچیں اس گل پاروں
ڈر کے نام جریج ولی دا ناحق آس بتایا
کول کھلو کر ہسّن دشمن گھر گھر ٹری کہانی
پچھ بجھت نہ کیتی کوئی پکڑ ناحق کٹیو نے
ظلموں ڈھایا حجرہ اسدا بندگی کرنے والا

لوک مخالف کرن شکایت جاہل ہوون راضی
ہتھ وچ تسبیح کمراں والی متھے داغ سیاہی
نیک بندیاں نوں کوڑی سچی جے آوے بدنامی
اپنے عیب کنڈ تے ہوون ہر بندے نوں بھائی
ہک تریائی نیک کماوے گھر گھر خلق دھماوے
بُرے کماں نوں سُن خوش ہوون بُرا کماون والے
وعظ کلام یا نیک نصیحت شروع ہووے جس جائی
مسجد طرف بلاؤ جیکر لکھ بہانے کر سن
نیک بنیدے نوں نیکی بھاوے تریاں نوں تریائی
ہر دم بھوں بھلا نیتے راضی لین سدا خوشبوئی
بُرے بدی دیاں کیڑاں لیندے کدھروں تج ہتھ آوے
نیکاں دی بے عزتی اُپر لاون زور نکالے
رب پناہ دیوے جو ظلموں آسدا حال کیتو نے
صبروں شکروں مولا اگے زاہد کہے دعائیں
آپ دسے ولایت اپنی میری جان بچا وے
کر کر عرضاں ولی خدا دے سجدے تھیں سر چایا
سچو سچ بتلاوے لڑکے قسم خدا دی تینوں
امر الٰہوں بولیا لڑکا اگا دیہن گواہی
اوّل کلمہ پڑھیا اُس نے حضرت عیسیٰؑ والا
دیسوس میرا باپ فلانا قوم عیال بتائے
سُن کر خلق تعجب ہوئی اوہ گل لڑکے والی
موجب حکم عدالت استوں دتیاں گیاں سزائیں
پھر اوہ لوک تمام ولی نوں پیریں ہتھیں آئے
عادت ایہو بیدیانندی جو منہ وچہ کمبیاں لپونے
کر کر منتاں کہن ولی نوں مجل معاف کچیوے

الکھن ویکھو وڈا نمازی بن بن ٹردا قاضی
اینویں کرن وظیفے جہڑے ہین یتیم زناہی
لمی گل بناون جاہل بولن گل تماسی
کوڑے نوں جیویں چھانی عاجز ہینے دیون آئی
سو نیکی اوہ کرے ہمیشہ اُسدا نام نہ آوے
اپنا ساتھ ودہاون کارن بکدے پھرن موکالے
چھپکر اوتھوں چوراں وانگوں نسن کنڈ ولائی
طرف تماشے سبھناں نالوں قدم اگیرے دھرسن
بھوراں بھونڈاں ہکو صورت خصلت وہلاں ونائی
بھونڈاں گند پسند ہمیشہ طلب کرن بدبوئی
نیک کرن رب خیر گزارے نیک آواز سناوے
جیونکر آسدن زاہد تائیں خلقت پھڑ پھڑ مارے
رن کتی دے آکھے لگ کے شرم نہ مول آیونے
یارب بخش زبان جنالوں اس لڑکے دے تائیں
رو رو زاہد سجدے اندر ربنوں عرض سناوے
طرف خدا دی حاضر ہوکے لڑکے نوں فرمایا
پڑھکے کلمہ پیؤ اپنے دی خبر سناویں مینوں
کرن روایت اسدن آسدی عمر مہینہ آہی
اسنھیں پچھے آکھن لگا سُنوں حقیقت حالا
ناحق ولی ربانے اُپر تہمت کوئی نہ لاوے
مُن لئی اس مجلس اندر اوہ گل لڑکے والی
ظالماں کولوں ملی خلاصی ولی ربانے تائیں
رن کو پتی ہو شرمندی سو سو عذر بتائے
پچھوں دندیاں رگڑن لگدے پہلوں شرم نہ اونے
ولی کہیا کوئی ساڈے یاروں نہ شرمندہ تھیوے

جیسے عمل اساڈے آہے ایسا بدلہ پایا
جو ہویا سو چنگا ہویا کہندا ولی گرامی
اتنی مادوں راضی ہووے جیکر حق تعالےٰ
کرن روایت حجرہ اسدا جو سی لوکاں ڈھایا
اپر ولی قبول نہ کیتا حجرہ چاندی والا
اپنا آپ پچھا تا جنہاں بستر خاک وچھاون
آپ مٹی اسباب مٹی دا پھیر مٹی رل جانا
ذکر تریجے لڑکے والا ختم ہویا اس جائی

حق میرے وچ اج کسے نے برا نہ مول کمایا
تساں میرے بخشاون کارن لایا زور تمامی
پھر افسوس اساتوں کیہڑا اس بے عزتی والا
خالص چاندیوں آسدے کارن حجرہ پھیر بنایا
خاکوں پھیر بنایا حجرہ اوس محبوب تعالےٰ
سونا چاندی زیور زینت نظر پسند نہ لیاون
خاکوں آئے خاک سمانا پھر کیا شان وکھانا
سنو حقیقت چوتھا لڑکا جیونکر بولیا بھائی

# بیان طفل چہارم

کرن روایت نقرہ کاروں خبر معتبر آندی
جد ہلے تا منہ البولے کفروں جل بل جاوے
رستے اندر پاک نبیؐ نوں اوہ ملی زنانی
جد اس لڑکے اوندا ڈٹھا پاک رسولؐ ربانی
بعد سلام درود تحیت کہیوس سرور تائیں
نال آواز بلند اس لڑکے جاں ایہ بات سنائی
تا پھر اس لڑکے نوں حضرت پاک نبیؐ فرمایا
پھر دوبارہ بولیا لڑکا قدرت نال غفاری
حضرت کہیا دس کہاں کتھوں جبرائیلؑ ڈٹھو ئی
تا پھر جبرائیلؑ نبیؐ نوں ہویا ترت سلامی
پھر حضرت اس لڑکے کولوں پچھیا اسدا ناواں
عبد العزےٰ مشرکوں میرا ماپیاں نام ٹکایا
عزےٰ نام ہک بت وڈے دا کافر جس نوں پوجیندے
جیونکر اس زمانے اندر رسم جہالاں ہوئی
ڈھینگر دِتہ ٹکر دِتہ رکھن نام غرفدول

سرور عالمؐ نال ہک عورت آہی ویر کمانددی
شان حبیب اپنے دا اسنوں بکدن رب وکھاوے
کچھڑ لڑکا دو ترپہ ماہاندا میں نہیں سنو کہانی
آکھ سلام علیکم جلدی بولیا بال ایانا
یانبیؐ اللہ تیرے اوپر ہون سلام دعائیں
سنکر اس عورت دے ولوچہ بہت تعجب آئی
تینوں کس دسیا جو رب نے بینوں نبی بنایا
جبرائیلؑ فرشتے مینوں ایہ گل دسی ساری
لڑکے کہیا گھلوتا سرتے ویکھو جھوٹھ نہ کوئی
بعد سلاموں خدمت اندر کیتا ادب تمامی
نال ادب دے کہیا لڑکے سن میں صدقے جاواں
تین جو نام رکھیو تیں ہے اوہ بہتر آیا
اس زمانے بتاں آپر کا فر نام رکھیندے
گندے نام رکھن اولاداں شرع لحاظ نہ کوئی
اللہ دِتا دِلوں بھلایا دِتا جس حضور دول

ہکنی رکھن گھنا لہنہ ہکنی رکھدے جیہ ناں
جیون نام وسر نیدیاں تینوں کڈ تک جیون بھاوے
اوہ نہ جیوے ظلموں جنہاں لاکھاں خلقت ماری
اوہ دجیوے دنیا اندر جنہاں خدا سدوایا
اوہ نہ جیوے ہر شے اُپر جنہاں حکومت پائی
اوہ نہ جیوے سوسو گزاں آپے قد جنہاندے
اوہ نہ لہے جو شیراں تائیں پیراں ہیٹھ ملیندے
اوہ نہ لہے بہشتاں اندر کیتے جنہاں بسیرے
اوہ نہ لہے جنہاندی خاطر ہوئی خلق تمامی
اوہ نہ لہے جنہاندا روح بھی تابعدار امر دا
اے غافل توں کس تکیئے پر جیون نام سداویں
بھلے سوئی جو مولتوں پہلے چھوڑ خودی توں موئے
چھوڑ چذ سیر نصیحت نامے اکھ حقیقت حالا
خبر تینوں جیونکر جاہل ہوون آپ موکالے
رب توں بھاون نام چنگے جو ربدے نام رکھیون
یا کوئی ہور جیہا نوچہ آوے صفت خدا وند والی
سنو حقیقت جد اس لڑکے اپنا نام سنایا
یا عبد اللہ آکھن بعضے رکھیا نام نبیؐ نے
مومن نام رکھن اوہ جیندی وچہ درگاہ مقبولی
سنو حقیقت جد لڑکے دا حضرتؐ نام ٹکایا
کرو دعا اے دوست ربدے لڑکا عرض سناوے
کیتی نبیؐ دعا اس کارن وچہ جناب غفاری
یا نبیؐ اللہ تیرے اوپر جو ایمان لیایا

جانن نہیں جو ایہو جیویں نا اک دن مٹی تھیوناں
جے لکھ برس ملے حیاتی اوڑک گور بلاوے
مارن لاتے جواون والا دعوے کرن مکاری
اُوہ نہ جیوے اپنا جنہاں آپ بہشت بنایا
اوہ نہ جیوے تخت جنہاندے اُڈدے وچہ ہوائی
اوہ نہ لہے جو پربت بھاڑے ٹکر مار اوڈاندے
اوہ نہ لہے جو سخت رکھانوں مڈہوں پکڑ کڈھیندے
اوہ نہ لہے جو اک پل اندر عرشیں لاون ڈیرے
اوہ نہ لہے جنہاندے اگے حوراں ملک سلامی
اوہ نہ لہے جنہاندے کولوں ملک الموت بھی ڈردا
بھلا کریں تا جیون نالوں مرنا نام دھراویں
وچہ دربار شہنشاہ والے مرکے حاضر ہوئے
کیونکر اوہوں حاضر ہویا لڑکا عورت والا
اوسے طور رکھن فرزنداں نام بے دیناں والے
عبد الخالق عبد الواحد بہت پیارے تھیون
جیونکر اس لڑکے دا ناواں رکھیا سرور عالی
حضرتؐ نام مبارک اسدا عبد عزیز ٹکایا
انہاں ناواں کولوں قسمن جاہل لوک کمینے
نام محمدؐ احمدؐ بہتر افضل نام رسولیؐ
سنکر لڑکا راضی ہویا بہت خوشی وچہ آیا
جنت وچہ تساڈا مینوں خادم رب بناوے
امر الہوں پھر اوہ لڑکا لولیا چھیکڑ واری
دوہاں جہاناں اندر اس نے نیک نصیبا پایا

جس نہ منیاں تیرے تائیں کفروں رہیا رزالہ
دوہاں جہانانوچہ موکالا بھیڑیاں کرماں والہ

ایہ گل آکھ ندوں اس لڑکے آہ غماندی ماری
دیکھ تماشہ قدرت والا اُسدی کا فرمائی
ڈگ ڈگ پئے نبیؐ دی قدمیں روندے تے پچھتاوے
یانبیؐ اللہ حق تیرے وچ جو ہیں رہی الاندی
توں محبوب پیارا رب دا سچا نبیؐ الٰہی
جن میں شانوں واقف ہوئی عرض سوال سناواں
حضرت کہیا نہ کر زاری ہوسن فضل سوائے
سن خوشخبری رخصت ہوئی واپس گھر نوں آئی
قرب حضوری دلبر والا حاصل ہویا جنہاں نوں
مائو پتر دا سرور عالمؐ کیتا آن جنازہ
ذکر جو ہاں لڑکیاں والا کیتا ختم الٰہی

کلمہ طیب بول خدا نوں دتی جان پیاری
اشہد کلمہ آکھ زباناں توبہ دے در آئی
ہائے میں بھلی رہی چرو کی ویلا ہتھ نہ آوے
نام خدا دے بخشو مینوں رو رو عرض سناندی
حال حقیقت شان تیرے دی مینوں معلم ناہیں
کرو دعا جو دنیا اتوں نال ایمان سدہاواں
قسم خدا دی تیرے کارن کفن بہشتی آئے
اجے نہ پہنچی گھر دے اندر اجل شہادت پائی
اسنمیں پچھے دنیا اندر رہن محال تنہاں نوں
کھول دتا رب ویہاں کارن جنت دا دروازہ
پنجواں بولیا جس یوسف دی دتی طفل گواہی

# ذکر طفل پنجم بگواہی حضرت یوسف علیہ السلام

پنجواں لڑکا سی اوہ جیہڑا شاہد یوسفؑ والا
جد اس لڑکے حق یوسف دے دتی بول گواہی
گھر تہ دیکھ عزیز یوسفؑ دا مگروں پاٹا ہویا
لگا کہن زلیخا تائیں جذبے اندر آیا
خاک مرا لیوئی عزت میری کرکے کم مٹھوئی
دلوچہ چاہے بی بی تائیں ماراں سروں ونجاواں
ہوش کریں مت ماریں شاہا بات سنی ہک میری
سنکر شاہ زلیخا طرفوں مارن قصد ہٹایا
اے یوسفؑ میں ناحق تینتھے ظلم کمایا بھارا
باہر بھید نہ کڈھیں ہرگز حال زلیخا والا
یعنے اے یوسف ہن ایہ گل دلوں وسار بھلائیں
اسنھیں بعد زلیخا تائیں حکم عزیز سنایا

جسدا ذکر شہادت پچھے آکھ سنایا حالا
سنکر خلقت ہوئی تعجب جتنی حاضر آہی
سرنیواں شرمندگی پاروں ہو حیران کھلویا
معلم ہو گیا کر تتبع تیرا جو کجھ تدہ کمایا
کماں وچہ تساڈے جیہا ہور مکار نہ کوئی
قدرت تھیں پھر دو جیواری بولیا بال سچاواں
اس گل دلوچہ ہور زیادہ گھلدی ہوسی تیری
بہت پیار محبت کرکے یوسفؑ نوں فرمایا
پر اوہ گل مڑے نہ میں تھیں توہاں کریں گذارا
یُوسُفُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا جیویں کہیا حق تعلےٰ
رکھیں تہیں دلیدے اندر کاوڑ سب ونجائیں
بخشش منگ گناہ اپنے دی جو تدہ عیب کمایا

کافر ہو کر بی بی تائیں توبہ غسل سکھاوے
ہور روایت وچہ علماء نظر اسانوں آئی
میں وچہ دوس نہ کوئی شاہا نہ میں عیب کمایا
سنکر شاہ اعتبار نہ کیتا ظلموں ہتھ اٹھایا
جسدن دی میں گھر اسدے وچہ آن سکونت پائی
نا اس جھوٹی بات میرے تھیں ہرگز سنی کداہیں
جبرائیلؑ خدا دی طرفوں آکر عرض سنائیں
معلم نہیں تینوں جو کھولے یار اپنے دا پردا
سنکر یوسفؑ ڈریا دل وچہ تین کیا کیتا جاوے
اے یوسفؑ اس لڑکے کولوں سکھ وفا مردائی
نال دلیل زلیخا ذمے اس نے دوس لگایا
کہیا اس نے کرتا ویکھو کتول پاٹا بھائی
بی بی نوں ہتھ پاون لگا کر کے زور دھگانا
جیکر کرتا پچھوں پاٹا دوس بی بی دا آیا
کہیا فرشتے ویکھاں یوسفؑ کیا اسدی دانائی
پردہ فاش نہ کیتا اس نے ظاہر وچہ سنساراں
لڑکے پردہ فاش نہ کیتا راوی خبر سناوے
رب ستار غفار ہمیشہ ہر دے عیب کجیندا
سنکر حکم ربانا یوسفؑ اگاں نہ گل وہائی
بہت چھپایس اپنی طرفوں عشق حقیقت حالا
عشق چھپایاں چھپدا ناہیں جے سو وار چھپلیئے
عشق جنہاں گھر قدم لیاوے پردہ ستر نہ چاہندا
تن تن عشق زلیخا رچیا یوسفؑ بہت چھپایا
حضرت خواجہ حافظ صاحب وچہ دیوان لیاون
عشق تے مشک نہ چھپن دونویں زوری ظاہر تھیندے

بڑا عجب جو مومن ہوکے توبہ طرف نہ آوے
یوسفؑ جدوں عزیزے تائیں ایہ گل سی فرمائی
آپ زلیخا میرے تائیں اپنی طرف بلایا
ویکھو مصیبت یوسفؑ تائیں دلوں تعجب آیا
تین تک عیب خیانت میرا مول نہ ڈٹھس کائی
عجب تماشہ پھر ایہ ہیتے باور کرو یا ناہیں
اے یوسفؑ ایہ دل تیرے وچہ سوچ کوئی نہ آئی
ہرگز اسدیاں باتاں اُپر کوئی یقین نہ کردا
تاپھر جبرائیل فرشتہ ادہوں عرض سناوے
کیونکر اس شہادت تیری سوہنی طرح بتائی
تیرے وانگ نہ کہیوس شتابی بی بی عیب کمایا
جے اگوں تا بیشک یوسفؑ قصد کیتا بریائی
بی بی پرے ہٹاون لگی پاٹا جھگا بنانا
یوسفؑ نٹھا پکڑیا بی بی کرتا پاڑ گوایا
اٹکل نال اس ثابت کیتی بی بی دی بریائی
تاں بھی پردہ فاش نہ کردوں کیویں کھاندوں ایہ مارا
مومن دا جو پردہ کھولے رب نوں مول نہ بھاوے
اسنوں مول نہ بھاوے جو کوئی پردہ فاش کریندا
جو کجھ آکھ بیٹھا سی پہلوں چپ اتنائیں آئی
ایہ عشق پنیر فقیرا کدیں نہ چھپنے والا
گکھاں وچہ نہ آتش چھپے جے لکھ پردے پلیئے
آتش جس گھر بلدی ہووے دھوں دسنوں نہیں رہندا
جو گل نکل گئی سی پہلوں اسس فساد بنایا
کدا وہ بھید چھپن جو پہلوں چڑھیوں باہر آون
چن چڑھے تے بدل اٹھے جگا نوں چہ سنیندے

جسدن واقعہ گذریا یوسفؑ اتے زلیخا والا
اِک باورچن دوجی ساقن تریمی گولی گھر دی
انہاں پنجاں نے ظاہر کیتی بات زلیخا والی
دی حکایت شہر مصر وچہ گھتی عشق مدہانی
جنی کھنی نوں ایہو جھگڑا شغل رناں ہتھ آیا
جو گل کنی چڑھے رناندی سختی دے منہ آوے
معاذ اللہ پھر گل اجیہی دلوے رب تنہانوں
اِسے خاطر میل سیاپا رناں فریب بنایا
ہیڑی خانیوں نکلیاں نچراں وچ اجاڑے پیاں
گھروں وکھن پرچاون کارن دوروں مارن ڈاہیں
اکثر بھرن کلاوے دوزخ ورلیاں آون خالی
نیک زناندی صفت خدا نے وچہ قرآن نیاندی
نیک زناں مقبولاں جہڑیاں بی بی مریم دی بھینیاں
چھوڑ سیاپے باز زناں نوں چل چلیں پیر اگاہاں

پنج زنانیاں تائیں جسدن معلم ہویا حالہ
چوتھی نائن پنجویں جیہڑی بھانڈے ستھرے کردی
ہکلو وچی نوں دسکے انہاں گھر گھر آتش بالی
جتھے رناں ہون اکٹھیاں بہندیاں پھول کہانی
دیکھو نی شہزادی ہو کر اس کیا فعل کمایا
توبہ توبہ کرے تے کوئی کنا نوں ہتھ لاوے
ڈہویا لیکے نال خوشی دے ملدیاں وچ زنانوں
نال بہانے جاون گھر تھیں خصمانوں بھرمایا
جان خصم دیوث نکارے دین سیاپا گیاں
اوتھے جاکے گلہ شکایت توڑن بیٹھ افاہیں
نبی کہیا دوزخ دی گئی رن سیاپے والی
تریاں آپ لعنت ربدی توبہ باہجہ نہ جاندی
تریاں الولہب دی بی بی نال جہنم مہناں
مصری شکوے باز زناندا حال بیان کراہاں

## آمدن زناں مصر برائے طعنہ زنی نزد زلیخا

جدوں زنانیاں ہکلو جیہنوں باتاں وچ سنایاں
صاحب حسن تمامی خوباں ہار سنگاروں بھریاں
آن زلیخا دے گھر وڑیاں رلمل سب مکاریں
کاڑا اولاہماں دین دوجیہنوں آپ نہ سرت سنبھالن
کرن روایت زناں مصردیاں آپ یوسفؑ تے مویاں
دلو وچہ آکھن نال زلیخا ایسا ڈھنگ کچیوے
ایسی بات کہاں کوئی اسنوں سنکر جل بل جاوے
کر مصلاحت ایہ کہن لگیاں رلمل بی بی تائیں
کیا اوہ چیز جہیسی تیرا جسنوں دل دتوئی

ہو کر جمع زلیخا تائیں کرن ملامت آیاں
خاوند وڈے رئیس جنہاں دے روپ جمالوں پریاں
بہیڑ لطائیوں ڈرن نہ ہرگز عقل دکتیاں ناریں
بھاویں آپ ہوون بدکاری عیب دوجی دا بھالن
مکر بنا کر پاس زلیخا آکر حاضر ہویاں
جسدے نال دیدار یوسف دا سانوں حاصل تھیوے
غیرت غصہ کرکے سانوں یوسفؑ آن وکھاوے
کہیے گھر دیوانی ہوکے پالو کی ہتھ کتھائیں
تالی غلاماں دیکی لکے کیتوں عقل گیوئی

نوں شاہزادی خاوند تیرا شاہ عزیز مصر دا
اسدے پچھے کملی ہوکر ننگ ناموس گوایا
نی جیویں نال تیرے ہو گزری جے ہوری سنگ تھیندی
نہ تدھ لئی صلاح کسیدی نہ تدھ بات جتائی
جے تدھ ایہ کم کرنا آہا کردیوں کسے ٹکانے
پیت لائیے تاں اوتھے لائیے قدر پوے جس جائی
دل دیئے تاں اسنوں دیئے بنے جو محرم دل دا
ماریئے تاں کوئی گبر مارئیے نہیں تاں صبر کمائیے
کیا جانن بیہوشیں رناں شان باطن مقبولاں
کیا ہویا جے امر مقدروں یوسف وکدا آیا
یا پھر جدوں زلیخا بی بی دلبر آن وکھاسی
منہ چھپڑ پئن بی بی تائیں کرن ملامت آیاں
جس دا مہناں لیکر رناں جھگڑا شور مچایا
چھیکر بی بی ساریاں یاتاں سُن سُن دلوچہ پایاں
حضرت عشق جنہاں ندیتائیں الفت سبق پڑھاندا
جاں جاں تیک نہ عاشق سر تے بھار ملامت چاوے
قاعدہ عشق محبت والا تن حرفاں تھیں خالی
عاشق نوں کوئی مندا بولے غصہ مول نہ جانے
دلبر وی کوئی کمے شکایت نظر حقارت بھالے
سنو حقیقت مصری رناں جد ایہ بات الائی
تاں لگا تیر زلیخا تائیں چہرے رنگ وٹایا
لگیاں کہن زلیخا تائیں ترت زبان وٹائی
جیکر کدیں تیرے وچہ ہوندا اپنا جوش اندر دا
مت اپنے وچہ کجھ نہ ہووے ہتھ نہ کدے پلیئے
لاٹے بابو شکدہ ویہاسے لکھ بھاہیاں کوئی لائے

اوہ پردیسی خدمت والا مُل خریدیا بردا
اوہ بھی نس گیا تیرے کولوں قابو وچہ نہ آیا
مرجاندی اس جیون نالوں زہر پیالہ پیندی
لونڈے نال پریت لگا کر شہرت گھر لوائی
اوہ کیا جانن پیتاں لاون جو بازار وکانے
جیہڑا قدر پچھانے ناہیں کیا اسدی آشنائی
نامحرم دی یاری وچوں ایہ نتیجہ ہل دا
آپوں نیواں یار بنا کے ننگ نہ مول لہائیے
سب ذاتاں تھیں اچی سبنے کیتی ذات رسولاں
قدر یوسف دا معلم کرسن جاں رب تخت بہایا
ہو دیوانیاں منہ کہیسن قدر تداہیں آسی
بی بی جدوں وکھایا جانی بھل جاسن جھڑایاں
ویکھیا جاسی تدوں پتہ تیرا جد اوہ ویلا آیا
مہنیوں مول نہ ڈورن جنہاں نوں پٹیاں عشق پڑھایاں
تہمت اتے ملامت والی پہلوں پنڈ جواندا
اچراں تیکن اسدے تائیں عاشق کہیا نہ جاوے
غیبت غصے داخ خودی دی تے تکبر والی
صفتوں کسے تکبر ناہیں دلوچہ خودی نہ آگھنے
جُلبل عاشق کو کلا ہودن سچ محبتاں والے
آپوں نیواں یار بنا کے عزت تدھ گوائی
ویکھ زنانیاں بی بی طرفوں ہور فریب بنایا
سچ کہیں تاں تینوں بی بی خود تدبیر نہ آئی
کیوں نس جاندا تیرکیہ نوں گھر اپنے دا بردا
اگلے نوں بھی نشر نہ کریئے آپ نہ بھرم گوائیے
نلدے نظر پیار نہ ہووے مرد نہ قابو آوے

مرد ہلتے باز نہ ہووے رنوچ فتح نہ پاوے
مرد نہیں جس مار نہ ہووے خاص نمرد گنیوے
جس دے ڈٹھیاں نظر نہ رجے کھاون نوں کد بھاوے
جس کپڑے دی آب نہ ہووے نہ کجھ زیب صفائی
سو اپنی تھاں چنگی ہووے مشک عنبر کستوری
نار ہزار کرے وڈیایاں لکھ کرے چترایاں
آپ کوچھی دوس وبہڑے نوں سمجھ حقیقت حالا
توں جا تامیں خوبی باجھوں شام منایا لوڑاں
گنّن باجھوں کوئی وات نہ پچھے لو شو انگ نہ لاوے
صاحب ہنر کمینہ ہووے قدر کرے ہر کوئی
ہر بندے وا ہنر پچھیوے ہر منزل ہر جائی
توں وس کہاں کس خوبی پچھے حرمیں لکھی لائی
کتنی مدت توں جس پچھے محنت رہیوں اٹھاندی
جیکر عورت ناز نیازوں دیوے ہک وکھالی
سوہنے نین مبارک جتول بھر کے نظر تکیوے
کوئی کہے کیا موہن مرد دا بھاویں نظر نہ کریئے
آپو آپ تمامی رناں بولن کر وڈیایاں
آکھا کہے تسیں سب جھلیاں مطلب ہوش نہ کائی
اُس محبوب میرے نوں تک کے چن سورج شرماون
جس درگاہ فرشتے نوری خدمتگار کہاون
کیہ نال کرو جو جھگڑے جے اسدے ول جا ہو
منہ دیاں کیتیاں کم نہ آون جے نہ کر دکھلایئے
تسیں سبھے اج گھر نوں جاؤ ہار سنگار سجاؤ
میں بھی اپنا دلبر سوہنا حاضر کر دکھلاساں
دلو چہ ایہو سمجھیا بی بی گلیں دیہن نہ وارا

عورت جیکر ناز نہ رکھے کیونکر شام مناوے
نار نہیں اوہ جسنوں ویکھیاں مرد نہ عاشق تھیوے
سونا اپنا دکھ نہ دیوے قیمت کیونکر پاوے
بھاویں خالص ریشم ہووے کرے پسند نہ کائی
دوجے نوں خوشبو نہ دیوے کد پاوے منظوری
لونے لوں جد بھاوے ناہیں بھٹھ پیاں وڈیایاں
نار نہیں جو ہچ نہ جانے مرد رجھاون والا
بے گن محبوباں دے ورتے وسکے کہاں کموڑاں
شان حکومت شوخی شیخی اوتھے کم نہ آوے
باجھوں ہنر نواباں تائیں کہتے نہ ملدی ڈھوئی
بے ہنراں نوں سمجھ زلیخا فتح نہ کدہروں آئی
مطلب بھی نہ حاصل ہویا عزت مفت گوائی
جیکوئی ساڈے ورگی ہوندی پلو چ پکڑ لواندی
کون مرد جو اسدے کولوں بچکر جاوے خالی
مرد نہ بھاویں اوڑدا آکھے کیوں نہ گھائل تھیوے
تڑپے پیا کبوتر وانگوں ایسی کانی دھر یئے
سب نصیحتاں بی بی بھانے کسے نہ لیکھے آیاں
پاڑیاں بن بن میرے اگے کیوں سر کھپنی پائی
اٹھ بہشت سنے سب حوراں صلتے صلتے جاون
اس درگاہ زلیخا جیہیاں کد منظوری پاون
تھیہ "بکنہ" "گمّی" ہوکے ساریاں ہوش بھلا ہو
جو کم اپنے وسّ ہووے کر وہاں دیر نہ لایئے
بھلکے خوب تیاری کرکے پاس اساڈے آؤ
خوبی حسن تساڈے پھوہے کول بہا ازماساں
سبھناں تائیں رخصت کیتا کر فجری دا کارا

خوبی حسن جمال اپنے دا دعویٰ جس چنگیرا
ہور خصمت سب نے ناں مصر دیاں آیاں تر گھر انہوں
ایسے کارن جھگڑیاں زناں یوسف کوئی سیوے
فجر ہوئی تاں سب دا بی بی کھاناں گھر پکوایا
جنہاں تساں نوں گھر گھر اندر بھنڈیا کر بدنیتی
ویری نوں کر ویری سمجھئے مول پیار نہ پایئے
کھنڈ کھوایاں مرے جے دشمن حاجت زہر نہ کائی
جس تیں بدلہ لیناں ہووے لیئے اپنا کرکے
انہیں ساڈی تسنی تسنائی کردیں پھرن برائی
عزت نال بہاواں اول کھانا پیش ٹکاواں
جدوں اچانک دلبر سوہنا خوش رخسار دکھاسی
ہکو وار وکھاساں جانی سب ہو جاسن جھلیاں
گھر مرسن تج درد فراقوں رو رو بھالن گلیاں
بولن جوگی رہے نہ کوئی سبھناں اپنی پوسی
بن بن نیک جو میرے تائیں تن زناں سمجھاون
جیہڑنکر کرن ملامت مینوں بن جانکے ہوشنا کیں
ایہہ حکمت جد دائی اگے بی بی کھول سنائی
تاں ترت تیار کرایا کھاناں جدوں صلاح ایہہ جڑی
بستر عجب انہاں لئے کارن مخمل کنوں وچھائے
ہر اک کارن وکھرا تکیہ زینت باہجھ شماروں
سب سامان ضیافت والے جدوں تیاری ہوئی

فجری آن مقابل ہووے مغرور نہ کھا ہو میرا
ایہو طلب انہاں نوں آہی ملی مراد تنہاں نوں
سو فرمان سنایا بی بی جے نے زیارت بھیوے
ہو حیران زلیخا اگے دائی عرض سنایا
صدقے جاواں پھیر انہاں دی تساں ضیافت کیتی
بی بی کہیا وجھلی گلدی تینوں خبر نہ دائے
ہسدیاں جیکر مطلب بھے کریئے نہیں لڑائی
یار بنا کے ماریئے دشمن تس نہ وجھئے ڈرکے
اسیں انہاں دی گھر وچ سدکے کرساں کارروائی
پھر یوسف دی شکل دکھاکے سبھنوں قتل کراواں
دیکھ دیوانیاں ہوسن سبھے مرنا وتر جاسی
پھر دیدار نصیب نہ ہوسی پیاں ملیسن تلیاں
جانن قدر تداہیں جسدم گھر گھر بھاہیں بلیاں
مہنے بھراں ملامت کارن فیر نہ کائی آؤسی
ہیں تہیں ابتر ہوون جسدم تاں قابو وچ آون
تجھیاں پھیر انہاں دیکو لوں کتول گیاں چلاکیں
دائی نوں بھی ایہہ گل سنکے بہت پسندی آئی
جیہڑیاں زناں چالاکیں آہیاں سب دی روٹی ہلدی
وَاَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً بھی تکیئے خوب لگائے
کلی آکھے کرسیاں ڈاہیاں دیکھو نقرہ کاروں
آکھ پلنگ سِراکیونکر آیاں کھاون نوں کردھائی

## طلبیدن زلیخا زناں مصر را برائے ضیافت خوردن

جیہڑیاں زناں زلیخا تائیں کرن ملامت آیاں
آؤ اج اساڈے خانے تسیں ضیافت کھاؤ

بھیج پیغام زلیخا بی بی سبھے گھر سدوایاں
نالے کرو زیارت جسدی تہمت مینوں لاؤ

کراں مقابلہ نال تساڈے اپنے یار سجن دا
کسدے گل رخسار مبارک تازے رنگ وکھاون
کسدا سرو صنوبر قامت رہے اج سبقت کھڑدا
کسدا سورج مکھیا چہرہ دیکھیاں لہے چمک دا
ویکھاں ختم ہووے اج کس تے معشوقی محبوبی
ویکھاں کون وڈھے میدانوں پاوے منصب بھارا
سُنکر حکم تمامی خوباں زینت زیب سجایا
آپو آپ گھرانڑے وچوں باہر قدم نکالے
غضب و ساون شوخ مزاجاں گھم گھم سوہنیاں چلاں
اپنی طرفوں بانکاں وہانکاں سبھناں خوب بنایاں
جنت ریس نہ ہووے بھاویں لکھ گلزاراں کھڑیاں
جتھے شمس کرے روشنائی قدر کی اوتھ مٹانے
نسبت خاک افلاک تڑے کیا پاس کیا چھائی
نے چلی تقدیر جنہاں نوں کرکے قتل تیاری
اوڑک ہوکر جمع تمامی موت سہیڑن آیاں
خدمتگاراں نفر غلاماں سب نوں حاضر ہویاں
اوّل سب نوں حاضر کیتے رنگ برنگی کھانے
کھانیوں دچھے شہد ترنجاں سب دے پیش ٹکایاں
چھیر و شہد لگا کر کھاؤ بی بی حکم سناوے
کیا جانن بے عقلیں رناں لگیاں ہلن سزائیں
اودھروں تدوں زلیخا بی بی دائی نوں سمجھاوے
ویکھ جمال ہوون قربانی شدہ بدہ ہوش بھلاون
سُنکر دائی یوسفؑ اگے جاکر عرض سنائی
دسیوس آن زلیخا تائیں یوسفؑ مول نہ آوے
گوجہ کپڑا منہ تے پلو روڑے حلق زہیراں

ویکھاں رونق بھریا ہووے کس دا باغ خندا
کسدے نرگس نیناں نوالے ہو عاجز کرماون
کسدا شامت کبر غروروں کھا گردانی جھڑدا
کسدا منہ مجونتی دگا تاب نہیں جھل سکدا
ویکھاں اج ترقی پاوے کس سوہنے دی خوبی
آہو جھگڑا کرنے والیو ہوندا اج نتارا
پہن پوشاکاں زینت ناکاں ہار سنگار لگایا
چڑھ ہیا کٹک حسین زناندا بھن نصیباں والے
جتھول جاون دہشت بلاون آون بن بن پالاں
معلم ہوسن تدوں پتہ بیرا جدم حاضر آیاں
سورج نال مقابلہ کارن اٹھ بھنیاں چھجڑیاں
سونا جدم حاضر ہووے کون پتل نوں جانے
ایہہ کیونکر لچھن پتہ تیرا اجل جنہاں دی آئی
بازنہ آون زوری جاون جے موڑو لکھ واری
عزّت نال زلیخا بی بی کرکے ادب بہایاں
پکڑے ہتھ تواضع کارن خدمت وچ کھلویاں
قسموں قسم کباب رسیلے پُر لذت مَن بھانے
چھیرن کارن ہر اک تائیں چھریاں تیز پھڑایاں
تاں جو نال انہاں دے کھانا جلدی ہضم ہو جاوے
چھیرن کارن کرن ارادہ ہو کر چپ چپائیں
اوہن ویلا جے حضرت یوسفؑ قدم مبارک پاوے
کٹن ہتھ ترنجاں بدلے قدر تدا ہیں پاون
صاف جواب سنایا یوسفؑ میں نہیں آوندا دائی
تاں پھر آپ زلیخا بی بی جاکر عرض سناوے
میں صدقے ہن بخشو مینوں جو ہویاں تقصیراں

جو ہوئی سو میں تھیں ہوئی تیں وچہ دوس نہ کوئی
لے چلو تشریف مبارک گھر میرے بک واری
کیتی دے میں بدلے پائے گھر گھر خبراں چلیاں
آچل ویکھ جواب تتی دے کردیاں زناں مکاریں
دشمن جیکر ہو شرمندہ پاس رسولاں آوے
یوسف نرم ہویا سُن زاری کہیوس چلتوں آواں
سُن ہک پاک نبیدا تینوں تھوڑا ذکر سنائیں

نام خدا دے دیہو معافی جو گستاخی ہوئی
کرو قبول سوال تتی دا رو رو کہے وچاری
جہنے دیون عشق تیریدے کندہاں کوچے گلیاں
توڑ میرے گھر بھرنے کارن آوڑیاں سب ناریں
رحم کماون تے گل لاون ہے امید نہ جاوے
سنیاں پاروں فیض لوچاون عادت کل انبیاواں
شفقت علم دِتا رب کِتنا سرورِ عالم تائیں

## ذکر شفقت سرور کائنات علیہ الصلوٰۃ والسّلام بطور معجزہ

ہکدن اہل البیت نبیدے فاقے تھیں تنگ آئے
کیا ویکھن ہک کھوہ دے اُپر شخص یہودی کوئی
حضرت ویکھ گئے ول اسدے مت کوئی کار بتلاوے
اے شخصا جے تیرے تائیں دلواں میں مزدوری
حضرت کہیا کیا مزدوری دلویں توں مزدوراں
کر منظور حبیبؐ خدادے بوکے نوں ہتھ پایا
نال خوشی دے محنت آپ کیتی نبیؐ نیاری
اکثر پیر تے صاحبزادے پِنن کسب بناون
کرن خیال نہ جد اپنی وَل کیا کجھ شان انہاندا
کرن اسیں کیا عمل اساڈے کریئے نہ مزدوری
بعضے لوک پڑھن انگریزی نوکریاں چپ دہڑے
جو کوئی مومن حق حلالوں محنت کسب کماوے
سُنو حقیقت جِسدم حضرتؐ لئے کھوہ دوالے
نانواں بوکا وچہ لمکایا رب نوں غیرت ہوئی
جبرائیل فرشتے تائیں حکم کیتا رب سائیں
سُنکر حکم فرشتے جلدی بوکا توڑ وگایا

ویکھ حوالہ سرورِ عالم جنگل طرف سدھائے
بوکے کڈھ کڈھ شتراں تائیں آب پلاوے سوئی
ویکھ یہودی حضرت تائیں عرض کرے بتلاوے
بوکے کڈھ پلاسیں پانی با ناہیں منظوری
کہیا یہودی ہک بوکے دیاں دیساں ترَن کھجوراں
عالم دا سردار کہا کے پھر کجھ فخر نہ آیا
اجکل کرن پسند نہ محنت قسمت جیندی ہاری
جیکوئی محنت کہے انہانوں شجرہ نسب دکھاون
پھر مزدوری محنت کولوں ہرگز شرم نہ آندا
محنت کر کر کل انبیاواں پایا قرب حضوری
ہنر نہ سکھن ہون نہ نوکر بھکھے ہوکے مردے
وچہ درگاہ ربانی اسدی بندگی لکھی جاوے
نال محبت جلدی جلدی بوکے اُٹھ نکالے
یار یاراں نوں اوکھا ہوندیاں ویکھ نہ سکدا کوئی
پہنچ شتابی جبرائیلا بوکا کھوہ وچہ پائیں
ویکھ یہودی بوکا ڈگدا سخت غصے وچہ آیا

ٹنہ تعجب وِدھ گھٹ بولن لگا اوہ مردود موکالہ
چنگے کارن کاہے لائیوں ہتھوں کم گوایا
کھوہ جنگلدے ڈونگھے بہتے باہر حد شماراں
کم سوارے باہجوں اُجرت ملے نہیں مزدوراں
سرور عالمؐ دست مبارک کھوہے وچہ لمکایا
لیکر اُجرت کافر کولوں ہو رخصت گھر آئے
اُکھے ایہ کوئی معلم ہوندا بنی رسول خدائی
جتھے نظر نہ پہنچے میری اُس نے ہتھ اپڑایا
ہے کوئی اوہ پیغمبر رب دا رو رو مارے ڈھاہیں
ہائے افسوس میں دم اپنے تے ایہ کی ظلم کمایا
ہائے افسوس طماچہ لاکے میں اسنوں کی کھٹیا
ہو بیہوش زمیں تے ڈگا سب گھر بار بُھلائے
یاد نہ رہیا لوکا رستہ نہ شتراں دا گلّا
وچہ بیہوشی پیا اوتھائیں کتنا وقت وہایا
پچھی اُنہاں حقیقت استھیں ہوش جدوں کجھ آئی
کہن لگے چل نال اساڈے تدھ علاج کچھ ہووے
اوڑک اوتھوں گھر ول آیا کردا گریہ زاری
لیکہ نال مائی نوں گھر تھیں پاک نبیؐ ول آیا
بہت محبت شفقت کرکے پچھیا اسدے تائیں
کہے یہودی یا نبیؐ اللہ ایہو ہتھ نکارا
ایہہ اوہ ارمان نہ جاوے ویلا ہتھ نہ آوے
رو رو ڈھاہیں مارن آہیں دولویں بیٹیا مائی
کیتا حکم پکارو کلمہ منّوں واحد سائیں
ایہ گل سُنکر پڑھیا دوہاں کلمہ پاک نبیؐ دا
پاک نبیؐ پھر لب مبارک ہتھ اسدے پر لائی

مارطماچہ حضرت تائیں لگا کہن رزالہ
شتر اندا سب گلہ میرا مرجا سی ترہایا
کون کڈھیسی لوکا میرا کرماں دتیاں ہاراں
پہلوں لوکا کڈھ دے میرا پچھوں گھن کھجوراں
پڑھ بسم اللہ لوکا کڈھیا کافر نوں پکڑایا
پچھوں کافر کرے ویلیاں رووے تے کُرلائے
جسدے دست مبارک اندر ایہ برکت رب پائی
نال ہتھاں دے اتنی والٹوں لوکا کڈھ لیایا
اتنی طاقت باہجھ رسولاں ہور کسیوچہ ناہیں
رو رو آکھے ایہ بے ادبی مینوں بخش خدایا
جس ہتھوں بے ادبی ہوئی ہتھ اوہاکٹ سُٹیا
غمدی کاتی اندر چھاتی ڈاہڈے بھانبڑ لائے
عشق نبیدے اندر ہویا مست آوارہ جھلّا
اچن چیت لنگھے کوئی راہی انہاں پکڑ اوٹھایا
کھول سُنایس اوہناں اگے جیونکر بات وہائی
کہندا کراں علاج نہ جدتک نبیؐ نہ راضی تھیوے
آن سُنایس مال اپنی نوں حال حقیقت ساری
سرورؐ عالم ویکھ اُنہاں نوں خلق کمال کمایا
کیونکر ہتھ رنجانیاں تیرا مینوں حال سنائیں
ہویا سی بے ادب تساڈا کٹ سٹیا میں سارا
کرو معاف قصور نہ جیکر مرساں ایسے ہاڑے
ویکھ حوالہ پاک نبیؐ نوں دلوچہ شفقت آئی
میں راضی رب میرا راضی روز قیامت تائیں
مائی بیٹیا مسلم ہوئے کیتا صاف عقیدہ
جُڑیا ہتھ ثبوتا ہویا قدرت نال الٰہی

ایسا صاف لگا ہتھ آسدا رہیا نشان نہ باقی
سارے عمر جنہاں نیلے کولوں پائے دُکھ ایذائیں
دلوں نجاتوں راضی ہو کے کلمہ جنہاں سُنایا
کیہا کہُ خُلق بیان محمدی کرسے پذیر نمانا
نبیاں نال ہمیشہ کافر ظلم کریندے لئے
در آیا نوں جھڑکن ناہیں ہتھوں پیار کماون
ویریاں نال کرے بھلیایاں واہ کوثر دا ساقی
ہکواری جد منیاں اونہاں بخشیاں کل خطائیں
بے ادباں نوں توبہ پاروں پھڑ اصحاب بنایا
جیہے خُلق عظیموں شاہد ہے فرقان ربانا
آپے خُلق انہاں دا تک کے ہو عاجز پچھتائے
نبیاں نیلے در جاون ولے کدیں نہ خالی آون

## قدم رنجہ فرمودن حضرت یوسف علیہ السلام در مجلس زناں

سُنو بیان زلیخا جس دم آن سوال سُنایا
پھپلا کاوڑ غصہ ہرگز بات نہ مُول جتائی
نہیں تاں جو ہیں زلیخا اسنوں ناحق تہمت لائی
ایپر اس مقبول خدا دے اوہ گل یاد نہ آندی
صبر تحمل کرن سہارا مرد خدا دے پیارے
دلوں بجانوں راضی ہوون کر دے صلح صفائی
کرن روایت جلدوں زلیخا دلبر شام منایا
گلو چہ کرتہ زر بفتے دا خوبی حد نہ کوئی
پیریں جوڑا موتیاں جڑیا سرتے تاج سوہا دے
ہتھیں کنگن کنیں والے موتیاں جڑے تمامی
لگے حُسن نبی دے پاروں جھال نہ جھلی جاندی
جھلمل جھلمل حسن یوسف دا ٹھاٹھاں موج لیایا
پہنا رہیا جد زیور زینت بی بی عرض گذاری
حضرت آکھیا آکھو بیشک امر قبولاں تیرا
تاں بی بی کہیا گھر تک آؤ جد میں تساں بلاواں
ایہ گل آکھ زلیخا جلدی طرف زنانے آئی
جد آن وکھا دیں ناہیں اوہ بردا عبرانی
سُن کر یوسفؑ حاضر ہویا نہ کوئی عذر لیایا
بردا ہو کر امر قبولیا اُس محبوب خدائی
کاوڑ اولاہما دیندا پہلوں ہورجے ہوندا کائی
مہنے بھبڑن اولاہمے دلیں عادت رسم زماندی
دشمن جدوں معافی منگے ویر وِنجاون سارے
رب انہاں نوں دوست رکھے کاوڑ جنہاں ونجائی
بہت عجیب لباس شہانہ یوسفنوں پہنایا
اوپر چادر بن بن پوندی سبز منقش ہوئی
زینت ناک پوشاک تمامی صفت نہ کیتی جاوے
گلو چہ ہستی نازا نوالی پائی بنی گرامی
دوجا زیور زیب پوشاکاں نویں بہار لیاندی
جیونکر سونا کندن کیتیاں دیندا زیب سوایا
بے منظور کریں محبوبا کراں سوال وچاری
جیکر رب ناراض نہ ہووے عذر نہیں کوئی میرا
حضرت آکھیا حاضر ہوواں جدوں بلایا جاواں
کہن زنانیاں دس زلیخا بردے کیوں ڈھل لائی
تد تک شہد ترنجاں تیریاں کھاوے کون زنانی

تکئے لاکر بیٹھیاں سبھے ناز تکبر بھریاں
کہیا زلیخا چیر ترنجاں کھاؤ عیش اوڈاؤ
تاں چھریاں پکڑ ترنجاں تائیں چیرن تے جد آیاں
سمجھ اشارت دائی جلدی سدیا یوسف تائیں
سُنکر یوسفؑ دیر نہ کیتی جلدی حاضر آیا
وچہ دروازے آن کھلوتا جسدم نبی پیارا
نور و نور ہویا سب خانہ صحن مکان دیواراں
بیٹھیاں سُن جو تختاں اُپر بن وڑیاں پردہانی
منہ سر خاک لویڑی سبھناں بھُل گئی چترائی
مست الست پیاں بیہوشاں پی کر مست پیالے
ہک ترڑفن پلسیٹاں مارن ہک حیرت وچہ آیاں
اِکناں تائیں دہشت پاروں حیض گئے ہو جاری
اِکناں حالت رعشے والی دیکھ ہویاں اک جھلیاں
ہکنی محو ہویاں بیخودیوں بیہوشی وچہ پییاں
جو مویاں مر مٹی ہویاں قبریں کیتے ڈیرے
مویاں نداوہ حال نہ ہویا جو دُکھ انہاں پایا
پا برہنہ سر تیں ننگیاں دوڑن وچہ بازاراں
مارن گیاں خود مر رہیاں کھا کر تیغ حسن دی
جد دروازیوں اندر وڑیا اوہ محبوب ربانا
ڈھنڈی تحسب ڈھیری ہویاں روپ سنگار ماں ناراں
پلو چہ حسن نبی دے سب نوں دتی پھیر کٹاری
اکیسیاں کٹھیاں پھیر نہ اُٹھیاں کسے نہ سرت سمہالی
ہک مویاں ہک بسمل ہویاں ایہو حالت ہر دی
دولت حسن ہنجاون ویکھن کم نہیں ہر یک دا
یا مرجاسی نال خوشی دے جو خط نہ جر یا جاسی

ہوسی فتح نصیب اسانوں دلو چہ آساں دھریاں
یوسفؑ بھی ہن آیا چاہندا دیکھ زیارت پاؤ
دائی نوں سمجھایا بی بی دیوے یار وکھایاں
اے محبوب حسن دا صدقہ جہات ذرا اک پائیں
اکھ پٹ ویرا کیونکر اسلیں جلوہ حسن وکھایا
جویں اچانک ظاہر ہویا بجلی دا چمکارا
چھتوں چیر گیاں اسمانی حسن دیاں چمکاراں
کاوڑ زمین تے ڈگیاں سبھے جلوہ ویکھ نورانی
زیور زینت شوخی شیخی یاد نہ رہگئی کائی
تر تر تکن بول نہ سکن جیونکر مرگی والے
ہکنی سورج حسن نبی دے شسری وانگ سوایاں
اِکناں جان لباں تے آئی کیتی اجل تیاری
کپڑے پاڑ لویراں کیتے اٹھ بھیناں وچہ گلیاں
ہکنی موت حوالے ہویاں ویکھدیاں مرگیاں
جو بچیاں سو مر کے بچیاں موتوں گیاں اگیرے
دھکیاں دی زندگانی نالوں مرنا بہتر آیا
سُتر شرم نہ رہیا کسیدا عشق چونکھایاں دہاراں
پیا چکاٹ زلیخا دے گھر دیکھے کھیل سجن دی
کیا آکھاں جو نال انہاں لدے اسدم حال وہانا
نجبروے دن جیوں اسد اللہ لایاں پکڑ دستاراں
اکس نظاریوں شوخ مزاجاں پھر مک مویاں یکباری
پہنچ گئی تکبیر یکایک اللہ اکبر والی !
وُھن زلیخا جو نت ویکھے رہے اوچے وچ حجر دی
مفلس نوں جے دولت لبھے مُل نہیں جو سکدا
نہ مویا تے مارین گیں رزق حرام ونجاسی

دنیا تھیں جو باطن چیزاں خالق پاک چھپایاں
جیکر حوراں دنیا اندر ظاہر رب دکھاندا
ہوندا سہن محال عواماں باطن جلوہ نوری
خاصاں نوں رب طاقت دتی وانگ زلیخا جردی
یکسے واری پیا اونہاں نوں قدرت دا چمکارا
باقی جھیڑیاں موتوں بچیاں رہیا نہ کجھ انہاندا
برقعہ کھول حبیب خدا دے کیتا جدوں نظارا
نینو کٹھیاں سب دے ہتھوں ڈگ پیاں یکباری
اتنی ہوش نہ رہی کسینوں کتول چھری چلانی

ایسے خاطر ظاہر کر کے عام نہیں دکھلایاں
خوبی حسن انہاندا اتنک کے ہر کوئی جان وچاندا
ویکھن دے جو لائق ہوون پاون قرب حضوری
مصری زناں عواماں وانگو دیکھ نہیں جل مردی
جھل نہ سکیاں سب مر مکیاں ویکھ حبیب پیارا
کجھ نہ پچھ پذیر فقیرا حال خراب تنہاندا
بیخود ہو کے سبھناں تائیں چھٹ گیا کنبن دارا
بیٹھیاں کپ انگشتاں تائیں عقل اجیہی ماری
کپے ہتھ تمامیں جیونکر کہے کلام ربانی

فَلَمَّا رَاَیْنَهٗٓ اَکْبَرْنَهٗ وَقَطَّعْنَ اَیْدِیَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا هٰذَا بَشَرًا اِنْ هٰذَآ اِلَّا مَلَكٌ كَرِیْمٌ

یعنے جدوں ڈٹھو نے اسنوں دہشت دل وچ آیاں
کپ سٹیو نے ہتھ تے آکھن حاش للہ حاشا
کہے زلیخا اوہا یوسفؑ جسنوں تساں سدایا
ہوش کرو کجھ سمجھو بھیناں ترت ٹکانے لیاؤ
کی ہوگیا تساڈیاں ہو کر سگھڑ سجاناں
کہاں گئے اوہ دل چھل سارے نخرے ناز تمہارے
کہاں گئی اوہ خوبیاں جسدا کردیاں مان ہزاراں
کہاں گئے اوہ جھوٹے پھوڑے کوڑے ناز نہوڑے
حاشا للہ بول زبانوں آیاں وچ حیرانی
سانوں خبر نہ ایسا سوہنا ہے محبوب تساڈا
کہے فتاوہ نقرہ کاروں رواری خبر سنائی
کیا ویکھن جو بازوآں نالوں وکھرے ہتھ کپیلے
پر پر خون کلیجے سارے دیکھ تعجب ہویاں
بعضے کہن الگ نہ ہوئے زخمی کجھ ہولیو نے
وقت نزع علے مومن اُپر اینویں حال وہاوے

بیخود ہو کے اپنی ہتھیں چھریاں آپ چلایاں
ایہ آدم نہیں فرشتہ بزرگ بنیا عجب تماشا
جسدے میہنے دے دے زناں میرا مغز کھپایا
چھریاں مار ترنجاں بدلے ہتھاں تخم نہ چاؤ
گلیں وار نہ دیون والیو ہن بولو ناں جاناں
کتھے اوہ چھل بازیں جھیڑیاں سو سو بندیاں مارے
کہاں گیاں اوہ تیز طراراں ناراں مکر مکاراں
سنکر جھڑک تمام زناندے نکل گئے ڈسکورے
بشر نہیں ایہ بردہ تیرا ہے کوئی ملک نورانی
سچ زلیخا جو لتیں آکھیں کوڑا وہم اساڈا
چر پچھوں جس وقت زناندی ہوش ٹکانے آئی
اوپر زمیں گلیچیاں اوتے پئے علیحدہ ٹھیکے
بیوس بول آوازہ کیتا ہے مویاں ہے مویاں
وچہ بیہوشی لذت یاروں درد نہ کجھ جاتو نے
سختی جان کندن دی کولوں خبر نہ ہرگز پاوے

مشکل ویلا جان کندن دا کہیا نبیؐ غفاری
کرن روایت مومن اوپر کرم کرے رب والی
ویکھ انہاں نوں لذت پاروں عاشق مرد حقانی
سختی جان کندن دی اسنوں ضرر نہ دیوے کوئی
ظاہر دیوچہ بھالویں اسدی حالت تنگ دسیوے
وقت نزع بے خبری اندر جو اوہ تنگی پاندا
عاماں نوں ایہ بھیت نہ معلم حکمت باطن والی
تنگی ویکھ بتاون اوس نے سخت مصیبت آئی
وچہ حیاتی بندہ مومن جو بدعمل کماوے
مردی واری اسنوں خالق کردا پاک گناہوں
بے فرماناں وقت نزع دے نیکیاں کرمیاں یاری
جان کندنی سختی کولوں نیکیاں تنہاں بچاون
بعضے لوک جو عاشق ربدے مومن مرد غفاری
سیب بہشتی آن وکھاون ربدے ملک انہاں نوں
دیہن حجاب اوہناندے تائیں عاشق مرد خدائی
ایہ پر ہک دیدار سجن دا سانوں طلب ودھیری
تا لکھ کر نام پیارے والا حاضر ملک کریندا
ایسا مست کرے استائیں نام سجن دلبر دا
حضرت کہیا روح مومن دا اینویں باہر آوے
یا جیویں مشک بھری تھیں کوئی پانی پلٹ نکالے
کافر دا روح نکلن لگیاں ڈاہڈیاں اڑیاں لاوے
اوڑک اوکھا ہو کر نکلے ماراں جھڑکاں کھاندا
رب پناہ دیوے اس حالوں ہر مومن دینا ئیں

جیویں دہ سٔے تلوار کسے نوں ننگے پنڈے ماری
امر الاہوں جنت حوراں دیون آن دکھالی
مست پیالہ پی متوالا جان کرے قربانی
ہتھ کپیندیاں مصر زناں نوں جیونکر پیڑ نہ ہوئی
ایہ پر اسنوں لذت پاروں کجھ معلوم نہ تھیوے
اُسدا عوض عذابوں اگلیوں اسنوں رب بچاندا
کہن فلانے دی رب ڈاڈی دُکھی جان نکالی
جان نہیں جو اگوں کارن کیتی رب صفائی
بدلہ اسدا وقت نزع دے دنیا تے دے جاوے
اگے جا کے عیشاں خوشیاں پاوے فضل الٰہوں
اجر انہاندا دنیا اُپر پاون مُردی واری
باقی بدعملاں ندا بدلہ وچ دوزخ وچہ پاون
دنیا اُلٹی جیدوں انہاندی ہووے سفر تیاری
آکھن چلو اوڈیکن حوراں جنت وچہ تساں نوں
جنت حوراں ویکھن کارن سانوں غرض نہ کائی
جیکر اوتھے حاضر ہووے پھیر نہیں کجھ دیری
ویکھ نشانی مرد حقانی سر نذرانہ دیندا
جان کندن دی خبر نہ پاوے جاوے خوشیاں کردا
جیونکر سوکھا آٹے وچوں وال نکالیا جاوے
اہل ایماناندے روح اینویں باہر آون سکھالے
جیوں جیوں عزرائیل لولاوے تیوں تیوں گمدا جاوے
گلی پشموں گرم ترکلا جیویں نکالیا جاوے
باقی حال زناندا جلدی آکھ پذیرہ سنا ئیں

## مشورہ کردن زنان مصر برائے فریفتن حضرت یوسفؑ

سنو حقیقت مصری زناں جاں کجھ سرت سمہالی
رہور روایت نقرہ کاروں کہے مفسر نامی
وساں اوہناں تھیں بی بی تائیں تہمت عیب لگائی
کپڑے پاڑ لویراں کیتے ہوش حواس نہ کوئی
دوجیاں دس جنہاں یوسف داحق شکوہ کیتا
تریجیاں دس جو شک شبہ نھیں رہیا تو چہ وچالے
چوتھیاں دس جو باقی رہیاں انہاں نہ کجھ الایا
رب اُنہاںنوں منصب بخشے بنیاں خاص حضوری
نبیاں ندا جو ادب کماوے عالی منصب پاوے
شان رسولاں ادب رسولاں میں کیا صفت سناواں
باقی زناں رہیاں جہڑیاں چار سیاں تک مویاں
نہ چنگی نہ مندی آکھن چپ چپاتیاں پیاں
کہے زلیخا بولو بھیناں کیوں پیا لوچہ غوطے

عشق یوسف دا لوانگ زلیخا تن تن آتش بالی
چالی عورتاں وچہ انہاںدے آہیاں خاص غلامی
وقت نظارے اوہ دس رناں ویکھ ہویاں سودائی
ننگے بدن پھرن وچہ گلیاں ایسی حالت ہوئی
دیکھ نظارہ حسن انہاںنے موت پیالہ پیتا
دیکھ جمال ترنجاں بدلے ہتھ انہاں کٹ ڈالے
اولبوں حق دوہاں دے اندر بُرا خیال نہ آیا
سُبدی نسلوں پیدا ہویا اک اک مرسل نوری
بے ادبانوں ذلت حاصل کدیں نہ مگروں جاوے
اولبوں رب کنیزاں کیتیاں پیغمبراں دیاں ماواں
تن سو ویکھ جمال نبیدا بالکل جھلیاں ہویاں
جیونکر جسم بکھرے ہویاں تتریاں اوڈ گیاں
ہکو چمک وکھالی بردے اوڈ گیو نے طوطے

## قافیہ آرائی

ایسے حوصلے اُپر آیاں کرکے ایڈ چڑھایاں
ایہو بُرا جسدے پچھے بھرن سبھے ہمسایاں
ایسے کارن سارے جگ ریاں بیں بدیاں ہر جا پایاں
ایسے کارن دشمن ہویاں بہنیاں باپیو جایاں
ایسے کارن جنے کھنے دیاں بولیاں اساں نبھایاں
اگے میں ہک جل جل مردی اسدیاں وچہ جدایاں
اگے میں ہک وانگ سودایاں کردی شور دوہایاں
اگے میں ہک اسدے پچھے دردر جھڑکاں کھایاں
اگے میں ہک بیٹھ اکلی روندی وچہ تنہایاں
اگے میں ہک اس دلبر دیاں رمزاں مار مکایاں

ایہو بُرا جسدے جنے دین اسانوں آیاں
ایسے کارن اپنیاں بھی ہویاں سب پرایاں
ایسے شہر مصر دے اندر میں بدنام کرایاں
ایسے کارن میں شہزادی ذات کمین سدایاں
ایسے کارن عشق اسانوں جگ وچہ لیکاں لایاں
بال موا تاہن اس گھر گھر ڈاہڈیاں تیز مچایاں
ہن اس میرے نال ہزاراں سنگیں ہور بنایاں
ہن جھڑکیوں والیاں بھیناں میں تھیں دون سوایاں
ہن کئی رونے والیاں اُس نے میرے نال رلایاں
ہن اس رمزاں والے سوہنے گھر گھر رمزاں لایاں

جو مینوں بے عقل بناون کر کر کے وڈیایاں
بن بن پاڈیاں میر بیتائیں متیں دیون آیاں
مُڑ مُڑ کہے زنانئوں بی بی پیش کرو چترائیاں
اکپل وچہ تساڈیتائیں ہوش نہ رہگئی کوئی
کرکر چیلے رنگ رنگیلے لاتھکی سب واہیں
لکھ لکھ عجز نیاز کماواں عرضاں کوک سناواں
جیئں جیئں دیکھاں شکل مبارک دلنوں صبر نہ آوے
جدوں زلیخا درد فراقوں حالت درد سنائی
سچ زلیخا جوتوں آکھیں جھوٹھ نہیں کجھ مولے
وصل سجندا جنت نعمت دوزخ بھاہ ہجروی
ایہ بڑا التعجب آوے سُنکر حال تساڈا
جے کر حکم اسانوں ہووے اسنوں ونج سمجھایئے
کہیا زلیخا بیشک جا ہو شام منا ہو میرا
نہیں تا اسنوں بندیخانے قید کرایا جاوے

تہن اوہ وڈیاں عقلاں لوالیاں کر بیعقل بہایاں
اپنی مت وبجائی آکے ہوشاں سب گوایاں
کیوں تہن عقل آوارہ ہوئی بُھل گیاں دانایاں
ایسے حالت سڑدیاں مینوں کتنی مدت ہوئی
کہے وسیلے یار رسیلے قابو آون ناہیں
دمدم سو سو ناز وکھاواں اُجے پسند نہ آواں
ایہ منظور نہ کروا مینوں دمدم دُور ہٹاوے
سُنکر بولیاں زناں تمامی ہوش جنہانوں آئی
جسنوں جنت حاضر دسے دوزخ کویں قبولے
جاں سُرورتی معلم ہوئی رمز تیرے دلبر دی
اِتنے ناز وکھاویں اُسنوں پھر گیوں ہے دوراڈا
مُتکے آس پوچاوے تیری عرض نیاز سنایئے
جیکر مَن لوے تا بہتر ہاسی قرب ودھیرا
جیونکر سُورت یوسفؑ اندر خبر خدا فرماوے

وَلَئِنْ لَّمْ يَفْعَلْ مَآ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوْنًا مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ٥

یعنے کہیا زلیخا جے نہ امر قبول کریسی
کرن روایت جدوں زلیخا ایہ گل آکھ سنائی
متکے سچ مچ خفگی پاروں قید کرے استائیں
سبھناں تائیں عشق یوسفدا آہا دلیں سمانا
لگیاں کہن زلیخا تائیں کرتوں صبر سہارا
گھن اجازت بی بی کولوں پاس بنئ دے آیاں
کرکے نام زلیخا والا آخدمت وچہ کھلیاں
جیونکر رُتاں جان سیاپے رو رو نیر چلاون
یا جویں روز محرم والے جاون بنھ قطاراں
اکثر شادی ماتم اندر ایہو مراد زناں دی

قید ہو جاسی ذلت پاسی آپے پھیر منیسی
سُنکر رَناں جاتا دلوچہ تہن بی بی تنگ آئی
ایسا دلبر قید ہویا تاں مرساں اسیں ازائیں
قید ہوون دا نام ہیوے فکر تماماں دہانا
دیکھاں اسیں منایئے چلکے تیرا یار پیارا
وچوں آپ یوسفؑ تے مویاں عشقے بنھ چپلایاں
نال بہانے ویکھن آیاں دردعشقدیاں سلیاں
نام بھراواں تے غم یاراں مرنا آن سوہاون
نام امام حسینؑ ولیدا دیکھن جاون یاراں
میلے عُرس تماشیاں اندر عورت نیک نہ جاندی

یا اوہ جاسن خصماں کولوں ہویاں جنہیں آوارہ
پاس بیگانیاں مرداں جو کوئی جاسی رن موکالی
سُنو حقیقت جد یوسفؑ وَل آیاں زناں تمامی
بعد سلاموں آکھن لگیاں کھول کتاب مکردی
خبر نہیں کیا عشق تُساڈے اسنوں جادو پائے
مرنے وچہ نہ رہیا باقی جو اس حال وِلایا
وانگ غلاماں خدمت اُس نے ہر دم تیری چائی
بھاویں اسدی تیرے پاروں ہوئی ہتک بہتیری
کِتنی دولت دیکر تینوں آندا اوس وکاندا
صاحب ہو کر تیرے اگے آپ ہوئی اوہ بردی
کیتی اُس حوالے تیرے گھر باہر وی شاہی
نال دلاسے اوّل زناں باتاں نرم سنایاں
ہور قیاس کیتا پھر زناں لگیاں دین ڈراوے
جے سو لاڈ کراوے صاحب موج آرام دیکھاوے
جسنوں اپنا سر سُکھ دیئے ہور عذر کی کرنا
نرمی خلق شاہانداتک کے مان کچیوے ناہیں
اجے زلیخا شفقت پاروں کجھ نہ آکھے تینوں
ویکھ مصیبت آپے اسدی بات آمنا کرسیں
وقت مصیبت جسدے اگے کرنی ہووے زاری
جس گل کارن بندے تائیں انت پوے پچھتانا
سُن یوسفؑ اسیں تیرے تائیں آکھاں بات بھلیری
بہتر ہے جو نال زلیخا نہ کرتوں انجوڑی
القصہ اوہناں یوسف تائیں جتنا سخت ڈرایا
کر کر فکر قیاساں زناں ہور اک شاخ نرالی
آکھن لگیاں آپس دے وچہ رلمل کرن صلاحیں

یا اوہ جاسن ہویا جنہاں نوں یار ملن دا کارہ
بیشک زناں مِہر دیاں وانگوں کدیں نہ ہوسی خالی
نال ادب دے خدمت اندر ہویاں آن سلامی
تیرے مگر زلیخا بندی چور بنی گھر گھر دی
دن تے رات کریندی زاری شوقوں مرمر جائے
ہو دیوانی مگر تساڈے ننگ ناموس گوایا
خاوند نالوں بھی اس تیری عزت وَدھ بنائی
پھر بھی ہر دم شوق پیاروں عزت کردی تیری
پھر اوہ آپ وکانی تیں تے توں کجھ قدر نہ پاندا
پھر توں کدی نہ اُسدے اُپر بھالیں نظر مِہر دی
پھر توں اُسدی عرض نہ منیں اتنی بے پرواہی
یوسفؑ کجھ پرواہ نہ سمجھی کون بلائیں آیاں
ڈاڈھیاں نال برابری یوسفؑ ہرگز پیش نہ جاوے
خودی نہ کریئے ہر دم ڈریئے مت خفگی وچہ آوے
جو فرمان سناوے چاہیئے سر چشماں تے دھرنا
تھوڑی گل تھیں رنج ہو جاون دیون سخت سزائیں
بھلکے جے اوہ قید کریسی کوک سناسیں کینوں
پھر اوہ مشکل راضی ہوسی منتاں کردا مرسیں
بہتر ہے جو اول اسدی کریئے تابعداری
اُس پچھتاون نالوں بہتر اوّل نیچ کرجاناں
قید جھلن دے لائق ناہیں نرم طبیعت تیری
متاں کسے دن خفگی پاروں قید نہ اوہ کر چھوڑی
اتنا سخت ہویا سن یوسفؑ نرمی وچہ نہ آیا
جیونکر حضرت ابن عباسوں کہیا امام غزالی
بھاویں لکھ زلیخا سوہنی ہان یوسفدا ناہیں

ایہ لڑکا اوہ عمروں وڈی فرق دوہاں توں بھارا
خوبی حسن تے زیور زینت ویلے نال سہاوے
اسیں یوسف توں آپ ولائیے سبھناں متا پکائی
اوڑک رل مل سب یوسف دے ہویاں آن دوالے
یاد نہ رہی زلیخا کسے خود کیتوسے دہاوے
کر کر باتاں ناز پیاروں ہس ہس سون اگیرے
کہن رناں کجھ کرو نہ خطرہ اے محبوب گرامی
دیکھاں کیا کیا حسن اساڈا کیا خوبی رخساراں
ایسی رب جوانی دیوے ایسیاں سبھن ناریں
دولت حسن نصیب جے ہووے لوکاں فیض پوچائیے
کرو قبول سوال اساڈا ایہو مقصود دلاں دا
سو سو مکر کمائے رناں کر کر والے تانے
نہ کوئی کہے جواب انہاں نوں جے سو وار بلاون
ہکنی آکھن لبھے یوسف نوں شہوت حرص نہ کوئی
ہکنی آکھن جے ہکواری ایہ لذت اوہ پاندا
ہکنی آکھن سب کجھ جانے ایہو ہے شرماندا
ہکنی آکھن شرم نہ کوئی ایہ نہ بال ایاناں
اصلی غرض اساں نوں معلم جتھیں نہیں بولیندا
حسن نظارہ ویکھن کارن بیٹھا ڈھنگ بنائی
جد ایہ کلمہ بولیا رناں سنیا نبی غفاری
چلو اگیرے رستہ پکڑو بیٹھ نہ کرو وچاراں
اٹھ کر رناں پاس زلیخا آ کر گلہ سنایا
آکھن لگیاں تدھ زلیخا آپ دگاڑیا بردا
بھاویں لکھ محبت ہووے پھر بھی قدر نہ کیوے
اول کر کر پیار دلاسے ہویوں آپ دیوانی

تاہیں شاید کرے کنارا ہانیاں ہان پیارا
بدھی رن کرے سونخرا مرد جوان نہ بھاوے
جے ایہ کرے پسند نہ اسنوں کیوں سر کھپنی پائی
بن بن اپنا حسن وکھاون ویکھ زنانے چالے
رناں جیویں کڑمائی جاوے اپنا پیر جمائے
یوسف ڈردا خوف الہوں ہٹ داگیا پچھیرے
جیکر نہیں پسند زلیخا حاضر اسی تمامی
سبھے تیریاں خدمتگاراں کرئے موج بہاراں
پھر کیوں دیر کچیوے یوسف لائیے پکڑ کناریں
حاجتمند سوالیاں تائیں جھڑک نہ مول ہٹائیے
قطرہ لیاں سمنداں وچوں پانی گھٹ نہ جاندا
یوسف پرت نگاہ نہ کردا کجھ پرواہ نہ جالے
کر کر باتاں عشق پیاروں آپے چپ کر جاون
لذت وصل زناں دی اسنوں اجے نہ حاصل ہوئی
ساری عمراں اسد یتائیں کدیں سواد نہ جاندا
ہک پردیسی دور ملک دا دوجا ہویا باندا
کی ہویا جے نکل وطن تھیں آ پردیس وکاناں
دلوں اساں پر عاشق ہویا بول جواب نہ دیندا
تا جو بولیاں غیرت یاروں اٹھ نہ جاوے کائی
غیرت کر کے سبھناں تائیں دھر کڈھیا یکباری
ہک نہ مگروں لہندی لگے آباں ہور مکاراں
اگے بھانبڑ مچدا آہا تیل التوں آ پایا
بردیاں نوں کوئی قدروں باہر اتنا پیار نہ کردا
جسنوں اتنی عزت دیئے کیوں مغرور نہ تھیوے
مہن اوہ تیرا حکم نہ منداکر دا بے فرمانی

کھا کھا نعمت کر کر عیشاں آیا وچہ دلیری — جد تک اسنوں قید نہ کرسیں ملے مراد نہ تیری
جے توں مطلب لیناں چاہیں قید بلا استائیں — آپے امر قبولے تیرا ویکھے جدوں سزائیں
ایہ تجویز زلیخا نوں بھی دلوں پسندی آئی — جدوں عزیز کچہریوں آیا بی بی گل ہلائی
آکھن لگی یوسف اندر بہاویں عیب نہ کوئی — ایہ خلقت جیون نہ دیندی مگر اساڈے سوکی
دنیا رکھن اوکھی شاہا ہر کوئی طعن دہریندا — آکھن لوک عزیز یوسفنوں کیوں نہیں قید کریندا
اج اس ایہ خیانت کیتی بھلکے ہور کریسی — سنیاں اج مصر وچ یاں لوکاں بھلکے جگ سنیسی
جو کجھ منہ در آوے لوکاں حق ساڈے وچ کہندے — جد تک ملے سزا نہ اسنوں لوک نہ مگروں لہندے
اوہ جانے دکھ تھوڑا اہنا اسنوں قید کچیوے — سر اپنے تھیں طعن ہٹائیے خلقت راضی تھیوے
بھی اسوقت زلیخا تائیں ہور قیاس اک آیا — جس تھیں قید کراون کارن بہتا زور لگایا
جدوں زلیخا رناں پاسوں سخت ملامت پائی — غیرت غصیوں ایہ اوہناندے ڈاہڈی کاوڑ آئی
اوّل جلوہ دے کر بی بی لئی رسید زناں دی — کجھ مویاں کجھ زخمی ہویاں ہاری عقل تنہاندی
چھریاں زخمی ہو کر بچیاں برہوں مار مکایاں — بال موا تا عشق یوسف دے گھر گھر جنگاں لایاں
ڈٹھے باہجہ نہ صبر اوہنانوں پھر دیاں حال آوارہ — غیرت نال زلیخا بی بی کیتا قید پیارا
بے محبوب کسیدی طرفے ہور نظر کوئی پاوے — للدے وس نہ سہندا عاشق اسنوں پکڑ مراوے
ایہو قیاس زلیخا کیتا دلبر قید کراون — آپ ویکھاں تے ہور کسینوں مول نہ یار ویکھاواں
سکدیاں مرسن ویکھن کارن زناں مصر دیاں سبھے — تدوں ملامت کرنیوالا تنہاں نتیجہ لبھے
نلے بی بی سمجھے دلوچہ ہور مراد اک بھاری — ہر دم کول رہن وچہ یوسفؑ کرسے نہ فرمانداری
قید ہویا تا ساڈے کولوں ہوسی کجھ دوراڈا — دیکھ جدائی معلم کرسی قدر پیار اساڈا
ہر دم وصل تصیب جنہانوں قدر نہ مول پچھانن — وچھڑے ہین جے کدیں کدائیں وڈی غنیمت جانن
ایہ سب باتاں سوچ زلیخا کہیا عزیزے تائیں — جاں تک یوسفؑ قید نہ ہووے خلق چھوڑیندی ناہیں
سنکر بات عزیزے کہیا بیشک قید کراون — ایہو صلاح پھر دنی شاہ نوں کل وزیر امراواں
ہوئی تیاری قید کرن دی یوسفؑ نبی پیارا — بے پرواہی ربدی کولوں ڈردا عالم سارا

## دعا کردن یوسف علیہ السلام برائے قید شدن و فضیلت دعا

کس نوں طاقت نبی خدا دا قید کریندا کوئی — پئی قبول دعا یوسف دی خبر کتابوں ہوئی

جے کر یوسفؑ آپ خدا تھیں قید نہ طلب کریندا
کرن روایت جسدن رناں پاس یوسفؑ دے آیاں
کہن رناں کجھ سمجھ پیارے ویلے نوں پچھتا سیں
ہو کر یوسفؑ تنگ انہاں تھیں تدوں دعا فرمائی
یعنے جتول رناں مینوں سدن یارب باری
قید ہویم تا دنیا اندر سختی حال نبھاواں
جیونکر انہاں مکر فریبوں مینوں گھر بٹھایا
وفضل تیرے بن بچن مشکل مکر انہاندے پاروں
دوجی وجہ نبی نے جتھیں قید منگی درگاہوں
جیونکر ذکر عبادت ربدی ہوندی وچ تنہائی
ایسے خاطر مسجد خانے جدا بنائے جاون
خاص خدا دی کرن عبادت چھوڑ تعلق سارے
سب خواصاں نوں گوشے وچوں لبھے قرب حقانی
ہوئی دعا قبول نبی دی حکم الٰہوں آیا
کر افسوس نبی یوسفنوں کہیا فرشتے نوری
جے کجھ ہور خدا تھیں منگدوں ویندا رب تساںنوں
ایسے خاطر ہر مومن نوں کہیا نبیؐ خدائی
جد منگو بھلیائی منگو خیر خدا تھیں چاہو
دکھ بیماری تھیں تنگ ہوکے موت نہ طلب کچیوے
بعضیاں رناں جیتر بہنے ملن جنہاندے تائیں
جانن نہ مجھولاں رناں رہنوں تھوڑ نہ کائی
پلو وچہ جگ آباد کرے تے پلو وچہ کرے ازائیں
ہر حالت وچہ اُس درگاہوں فضلاں آس رکھیوے
خفیہ طور کرے جے مومن گوشے بیٹھ دعائیں
کرے دعائیں دل وچہ جو کوئی مومن مرد خدا دا
کون حبیب خدا دے تائیں بندیخانے ویندا
کر کر ناز ولاون لگیاں عشق محبت چایاں
جیکر ساڈی بات نہ منسیں قید کرایا جاسیں
رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَیَّ جیونکر آیت آئی۔
اتول جاون نالوں مینوں قید مصیبت پیاری
اگلی سختی کولوں بچساں فضل الٰہی پاواں
بناں گناہیں لائق بھاہیں بخش پناہ خدایا
جے ایہ مکروں باز نہ آون قید بخش سرکاروں
گوشے بہکے کراں عبادت نالے بچاں گناہوں
مجلس گھراں جنجالاں اندر کدیں نہ ہوندی بھائی
گھر باروں سب فارغ ہوکے مومن ذکر کماون
اوتھے بھی دنج شرک کماون الوجہل دے پیارے
تاہیں یوسفؑ قید خدا تھیں منگی آپ زبانی
جبرائیلؑ سلاموں پچھے آ پیغام سنایا
ہوگئی قید تساڈے کارن وچہ درگاہ منظوری
قید منگی رب دتی اوہا ہے افسوس اسانوں
بری دعا وچہ حق اپنے دے تسیں نہ منگو کائی
دکھ نہ منگو بھکھ نہ منگو متکے پکڑے جاہو
وچہ دربار قبولیت دے مت منظوری تھیوے
تھوڑے ہوو تھوڑے ہوو بریاں دین دعائیں
کیا پرواہ جے ہک پل اندر سب دی کرے صفائی
اکھ جھمکن دی دیر نہ لگدی، ہرگز اسد بتائیں
نیک دعائیں نیک مراداں نیک سوال کچیوے
بہتا جلد قبول انہانوں کردا خالق سائیں
کُنتر حصہ بولن نالوں اسدا شان زیادہ

جو مومن دے حق کرے دعائیں یا آمین الاوے
وقت دعا جو آمین آمین آکھن لوک سنیندے
نیک دعا جد مولا کولوں مومن منگے کوئی
اینویں جو کوئی مومن بندہ رب تھیں جنت چاہندا
یا رب جیونکر اس بندے لوں شوق محبت میری
جیویلے کوئی سوزے ربنوں دوزخ کولوں ڈردا
آکھن یا رب جیونکر استوں ساڈا خوف ڈراوے
وچہ نماز عبادت جو کوئی نہیں دعا کریندا
جتنا عجز کرے کوئی مومن وچہ سوال دعائیں
جتنا بہت خدا تھیں منگے اتنا ربنوں بھاوے
بندہ عاجز کیا دے سکے آپ جو منگن والا
سارے عالم لوں جو پلپل نال حفاظت پالے
اوہ کیا دیوے ہور کسینوں خود محتاج جو ہووے
اوہ کیا دیہن اسانوں جیندے اگے کھانلڈے خالی
دھن اوہ دالک دیون والا جو دینوں نہیں اکدا
راتیں منگئے دیہاں منگئے وقت بیوقت منگیوے
جسویلے کوئی اُسدے درتے وچ سوال کریندا
کرن روایت پچھلی راتیں لوک ہوون جد ستے
کرے آوازہ حاجتمنداں رحمت نال بلاوے
مڑ مڑ کہے جناب الٰہی منگ لو حاجت کوئی
اُٹھ اُٹھ منگن پان مراداں قسمت نیک جنہاندی
خاصاں تائیں تے پچھلی راتیں نیند حرام ہو جاوے
کہے شیطان انہاندیتائیں ستا رہو کھاں اڑیا
سنج سویرے منہ اُنہیرے کی اُٹھ کے تدھ کرنا
جد تک سورج نکلے ناہیں رہن گھوراڑے بھردے
ہکو جیہا اجر دوہانوں رب عطا فرماوے
حاضر ملک انہاندی کارن بخشش طلب کریندے
کرن فرشتے آمین آمین رحمت بخشش ہوئی
جنت بھی اسکارن شوقوں آمین آمین کہندا
ایویں مینوں اسدیکارن اُلفت شوق ودھیری
ہر اک دوزخ اسدیکارن آمین آمین کردا
اینویں ہر دم اسدیکارن خوف اسانوں آوے
مغز ثوابوں بندگی اُسدی خالی رب رکھیندا
اتنا بہت ثواب زیادہ بخشے خالق سائیں
بندیا نوانگ سوالیاں کولوں رب نہ تنگ ہو جاوے
منگئے استھیں جو دینے تھیں کدیں نہ سنگن والا
چھوٹی موٹی کل پیدائش ہر ہر وقت سمہالے
دیکھو شیخ حسینؔ پیارا موتی سخن پروے
اوہ کیا کرن سخاوت جیہڑے بھردے آپ سوالی
دولت دنیا جنت نعمت جو منگئے دے سکدا
ہر ہر ویلے حاضر ناظر منگنوں تنگ نہ تھیوے
بول لبیک کہے میں حاضر ترت آوازہ ویندا
آوے ذات مبارک ربدی پہلے انبر اوتے
ہے کوئی ساتھیں منگنوالا جو منگے سو پاوے
کھلاہن دربار اساڈا عام اجازت ہوئی
بدبختاں مدمی تجری توڑی غفلت نیند نہ جاندی
بدبختاں نوں اوسیویلے لٹکا اونکھ دکھاوے
کیہڑا ویلا جاگنوالا ایہہ نہیں دن چڑھیا
گرم لحاف تلایاں چھڈ کے کیوں سردی وچہ ٹھرنا
نیک بندے اُٹھ پچھلی راتیں یاد خدا لوں کردے

کرن دعائیں سنج صباحیں عجز نیاز سناون
پڑھن درود جو اول آخر وقت سوال دعائیں
نام بزرگاں نیک وسیلہ جو رب پاس لیاوے
نیک وسیلہ پکڑن اندر شرک گناہ نہ کوئی
حضرت آدمؑ جنت وچوں جسدم باہر آیا
رو رو آکھے یا رب جسدا کلمہ عرش دوالے
اینویں اکدن بیت ربی وچہ آیا عمرؓ سوہارا
رو کر عرض سناون لگا پیش جناب الٰہی
کیا اس روز نہایت عجزوں عمرؓ سوال سنایا
تاہیں اسدا سکا چاچا ٹور آندا در تیرے
پیا سوال قبول عمرؓ دا ترت ہوئی منظوری
ایہو طریق وسیلے والا جے اسطور کچیوے
جیکر کہے بزرگ کسے لوں دے اپنے درباروں
نال وسیلے رب تھیں منگے کل مراداں پاوے
باہجہ وسیلے جیکر رب تھیں حاجت منگے کوئی
فانی حاکم دنیا والے کرن کلدے تعطیلاں
باہجہ وسیلے فانی حاکم گل نہ سُنن کسے دی
اوہ دربار نہ ایسا جتھے خاصاں کارن ڈھوئی
بیشک وچہ درگاہ ربانی سبدی ہے منظوری
جیکر رب وسیلے باروں سُندا نہ فریاداں
جیکر فانی حاکماں نوں انگوں ہوندی صفت الٰہی
معاذاللہ اوہ واحد اکبر پاک شریکوں عالی
اوہ باہجہ وسیلے ساتھ وسیلے سبدیاں سُنے ندائیں

بھر بھر پیالے رحمت والے پین مراداں باون
رَد نہ کرے سوال تنہاں ندا فضلوں خالق سائیں
نال طفیل جے حاجت منگے بہت خدا نوں بھاوے
پھڑن وسیلہ مڈھ قدیموں خاصاں عادت ہوئی
نال وسیلے نبی محمدؐ عیب معاف کرایا
اسدی حرمت بخشش کر یا عیب غریبا نوالے
آندس نال نبیؐ دا چاچا جو عباسؓ پیارا
دنیا تھیں تر پاک نبیدی رحلت ہوگئی آہی
یا رب جے اج دوست تیرا نال میرے نہیں آیا
اسدی حرمت کرکے یا رب کم سواریں میرے
نال وسیلے عمرؓ ولی دی آس کیتی رب پوری
اسو چہ شرک گناہ نہ کوئی رد سوال نہ تھیوے
رب رسولؐ بزرگ بھی دشمن رد ہووے سرکاروں
غیر خدا تھیں منگنے والا در در دھکے کھاوے
تاں بھی اس دربار کسینوں کدیں نہ بندش ہوئی
کھلا اوہ دربار ہمیشہ حاجت نہیں وکیلاں
سب دیاں عرضاں سُننے والی عالی ذات ربدی
باہجہ وسیلے عام کسیدی گل نہ سُننی کوئی
ادنیٰ اعلیٰ جو کوئی ہووے پاوے قرب حضوری
کویں علیم سمیع سدیندا پاندا کون مراداں
پاک شریکوں ذات خدا دی واحد ہوندی ناہی
سب تھیں فائق صفتاں لائق ذات خداوند والی
جیوں کوئی منگے دیوے ہر نوں کمی نہیں ستائیں

چھوڑ پذیر مسائل اتھے چل وَل نبیؐ یگانے
آکھ حقیقت کیونکر یوسفؑ آیا بندی خانے

# فرستادن زلیخا حضرت یوسف علیہ السلام را در زندان

کرن روایت جد یوسفنوں قید عزیز بولائی
رو رو عرض کرے آ یوسف بے رنج کریں نہ مینوں
ہُن بھی وقت اجے ہے تیرا بخشش مراد اسانوں
صاف جواب سنایا یوسفؑ چھڈ بی بی ایہ باتاں
کرہن قطع امید پرانی چھڈ ایہہ حرصاں لمیاں
قید ہوون دا حکم اسانوں ہویا خاص حضوروں
بے امید زلیخا ہوئی سُد گھلے زندانی
کیتا حکم جو اسدیتا ئیں کرنا قید زنجیراں
یوسفدے دھمکاون کارن ایہ سب بات الائی
سرتے تاج عجائب سوہنا پٹکا کمر دوالے
باراں کوہ مصر تھیں باہر آہا بند یخانہ
جو کوئی ویکھے رستے وچوں چھم چھم نیر چلاندا
جسدن اہل البیت نبیؐدی کوفیاں بنھ چلائی
طرف دمشق روانہ ہوئے قیدی آل نبیدے
بے پردہ سب مستوراتاں پاک نبیؐدیاں جایاں
جس وستی تھیں لنگھن جاکے آدم ویکھن آون
پچھن لوک جو انہاں غریباں کیوں ایہ سختیاں پایاں
کیا کجھ عیب قصور انہاں دا بدہے کس تقصیروں
اینویں اسدن دیکھ یوسفنوں دنگ رہیا ہر کوئی
کرے اشارہ رب وَل یوسفؑ لوکانوں سمجھاوے
اوڑک جسدم حضرت یوسفؑ بندیخانے آیا
شوکت شان لباس یوسفدا آہا عجب گرامی
بھیجیا قاصد طرف زلیخا حاکم جیل شتابی

سُنکر حکم زلیخا بی بی پاس یوسفدے آئی
قسم خدا دی بندیخانے جان نہ دیواں تینوں
ساری عمر کراواں موجاں رکھساں کول تسانوں
قید ہونا منظور اسانوں لوڑ نہ عیش براتاں
امر خدا بن ساڈے بھانے باتاں سب نکمیاں
سو منظور اساڈے ایتا ئیں جیونکر امر غفوروں
نال اوہناں دے قیدی کرکے بھیجیا ماہ کنعانی
ٹوپی بھورا کرو دوالے جیونکر حال اسیراں
نہیں تاں اسنوں جاندیواری عجب پوشاک لوائی
تخریدار پوشاک تمامی کہیا روایت والے
قیدی ہوکر نال سپاہیاں چلیا نبی یگانہ
چن جیہا محبوب پیارا ایہہ کیوں بدھا جاندا
کرن روایت ایہو حالت سی اس روز وہائی
جو کوئی ویکھے حال انہاں دا چھم چھم برسن دیدے
بندیوان معصوم وچارے پیریں بیڑیاں پایاں
ویکھ انہانوں کل خلقت دیاں ڈیکاں نکل جاون
چن جیہیاں ایہ شکلاں نوری کس نے بنھ چلایاں
رو رو آکھے آل نبیؐدی امر جویں تقدیروں
خبر نہیں اس سوہنے کولوں کیا گستاخی ہوئی
صاحب دا جو کہیا نہ منّے اینویں پکڑیا جاوے
پڑھ بسم اللہ صبر دِل شکروں اندر قدم ٹکایا
ہو گئے دیکھ حیران یوسفنوں صاحب جیل تمامی
جو فیریا نوالی صورت سبزؑ اسدے چہ نہیں ذرا بھی

قیدیاں دے سر ٹوپی ہووے بھورا بدن دوالے
جیکر حکم ہووے تاں انیویں رکھئے اگلا باناں
نالے وچ اس بندیخانے دو حاطے سن بھائی
بر قسداز اوہناں دیتا ایہ مشکل کمیں لاون
دوجے اندر رہن حصاری کم نہ کوئی جنہانوں
ایہ بھی پچھ گھلیا داروغے جلدی حکم منگایا
حکم ہویا ایہ قیدی ناہیں کیتا اساں حصاری
دور نہ کرنا تن اسدے تھیں تاج لباس شہانہ
کرن روایت جد مومن تے وقت نزع دا آوے
کہے فرشتہ یارب اسدی کیونکر جان نکالاں
حکم ہووے تاں لاہن اسدی کل پوشاک نورانی
ہور اشارہ نقرہ کاروں نظر اسانوں آیا
ایسے طور تماشہ بنسی جدوں قیامت ہوئی
عیباں بدلے جد استائیں دوزخ پکڑ کھڑیسن
کرے نظارہ مالک اسول جلوہ حسن دکھاوے
دیکھ تعجب ہووے مالک جدوں نظارہ پاوے
جو ماتحت فرشتے اسدے ہوون ہور تمامی
بھیجیا رب اسیر بنا کے دوزخ حکم سنایا
کہے جواب اوہناں دیتائیں مالک ملک حقانی
متاں تسنا ڈے سمجھن اندر ہووے فرق ضروری
اے مالک اس بندیتائیں دکھ نہ دیویں کائی
دوست بھاویں دوست تائیں دیوے لکھ ڈراوے
سنے قسماں دی آچی نیویں یاراں وچ ہو جاندی
جویں زلیخا یوسف تائیں ظاہر خوف دکھایا
کیتا حکم جو اسدیتائیں مت کوئی دکھ پوہنچاوے

اسدے سر تے تاج شہانہ طور امیراں والے
یا اوہ گلوں اتاریئے اسنوں دیئے ٹوپ پرانا
ہک حاطے وچ رہن جنہانوں قید غضبدی آئی
کاغذ گھوٹن پتھر چیرن چکیاں نال پہاون
نظر حوالے رکھن کارن ڈکن محض تنہانوں
کس حاطے وچ رکھیا جاوے ایہ جو قیدی آیا
مت کوئی استوں قیدی سمجھے کرے حکومت جاری
صرف تنبیہ دی خاطر اسنوں ملیا بندیخانہ
عجب لباس بہشتی استوں خالق پاک پہناوے
زینت زیب کمال اسدے تھیں آوے شرم کمالاں
رب فرماوے دوست ساڈا ناہیں ایہ زندانی
جیوں یوسفنوں دیکھ داروغے ادب لحاظ کمایا
طرف جہنم بھیجیا جاسی جدوں محمدی کوئی
مالک جو داروغہ دوزخ اسدے پیش کریسن
نورایمانوں متھا اسدا روشن نظری آوے
یوسف وانگوں اسدیتائیں کر تعظیم بہاوے
آکھن اسنوں کیوں تدھ اسدا کیتا ادب گرامی
ایتھے تدھ خلاصالوانگوں نال آرام بہایا
متھے اسدے دوزخیاں دی ناہیں کوئی نشانی
تاجواوسے وقت جنابوں آوے حکم حضوری
صرف ڈراون کارن اسنوں میں ایہ جگہ دکھائی
ایپر اصل پرانے والا مول پیار نہ جاوے
ذاتی ویر کماون ناہیں اصل پریت جنہاندی
دلوں تصدق ہوئی اس تے اصل نہ انگ ونجایا
جو کوئی اسنوں قیدی سمجھے قید کرایا جاوے

اسکارن اساں آکھیا اسنوں بندیخانے جاوے — تاں جو ساڈے باہجوں اسدا کوئی جمال نہ پاوے
سُنیاں حکم داروغے جسدم اصل حقیقت پائی — جیوں فرمان ہویاسی اینویں کر تعمیل وکھائی
کرن روایت تفرہ کاروں بھی کشف الاسراروں — جسدم بندیخانے یوسفؑ آیا امر جباروں
حمد رباناں کہکر یوسفؑ دھریا قدم وچالے — جس حالت وچہ رکھیں سایاں میں راضی ہر حالے
سُکا رُکھ ہک بندیخانے نظر نبیؑ نوں آیا — اسدے ہیٹھ لگایا ڈیرہ بستر خوب وچھایا
وچہ عبادت شاغل ہویا جاں ہک رات گذاری — قدرت تھیں اوہ رُکھ پُرانا سبز ہویا یکباری
نکلے پھل شگوفے اُگے ڈالیاں حسن لیایاں — برکت نبیؑ سوہاگن ہویاں سبز پوشاکاں پایاں
ہردم سایہ کرن نبی نوں جھک جھک ہون سلامی — ہیٹھ درخت ہک ٹھنڈا چشمہ کڈھیا رب گرامی
بعضے آکھن دو رُکھ لبھے قدرت تساں آپائے — ہک یوسفنوں میوے دیوے شربت دوآ پلائے
دو لوئیں رُکھ اوہ جنت وچوں بھیجے رب تعالیٰ — یوسفدی مہمانی کارن ہے روایت والا
واہ سبحان اللہ کیا ربّ فضلوں ساون لایا — بندیخانہ دوست کارن رب بہشت بنایا
اینویں جو کوئی دوست ربدا دوزخ وچہ بھی جاوے — فضل الٰہوں جنت وانگوں کجھ تکلیف نہ پاوے
دوزخ وچہ بھی عیشاں موجاں عاشق لوکاں تائیں — سُن ہک عاشق ربدے والی تینوں گل سُنائیں

## مقولۂ عاشق واصل باللہ

کیا اس عاشق مرد خدا دے بولیا سچ زبانوں — عشق الٰہی اندر جیکر دوزخ ملے اساں نوں
ایسا مزہ کراں میں اوتھے پی کر مست پیالے — شوقوں بجھ بجھ ویکھن مینوں لوک بہشتاں والے
ایہ گل سُنکر پچھیا لوکاں کیا کرسیں توں بھائی — آکھن لگا میں عاجز نوں ہور نہ شیخی کائی
ہکو اسم الٰہی بولاں جد مستی وچہ آواں — سارے لوک بہشتاں وچوں باہر کھچ لیاواں
پچھن جدوں بہشتی مینوں کیا مستی تدھ پائی — آکھاں بہت تساڈے نالوں ہے مینوں وڈیائی
ہکو ناز بہشت تساں نوں پاک جمالوں دوری — ساں نوں ہردم ملدا اوتھے جلوہ قرب حضوری
دوزخ وچہ جنہاندے تائیں یار جمال وکھاوے — اوہا بہشت اُنہاندے کارن جنت مول نہ بھاوے

## غزل

جتھوں یار اوہے دل ہردم عاشق مجرا بھرنا — جتھوں یار جمال نہ دیوے اوتھوں قدم نہ دھرنا
یاراں نال بہاراں ہوون ہر منزل ہر جائی — بھاویں یار ملے وچہ دوزخ مول نہ چاہیے ڈرنا

جنت تھیں اوہ دوزخ دِتے جیکر یار وسیوے
جنت بھی اسکارن جنت جسنوں یار بلاوے
پُنّی اوہ جو نوشہ جسنوں کرے پسند پیاروں
رُکھ اوہا جو سایہ رکھے نالے پھل کھواوے
جس کشتی وچ نال محبت چاہڑے نہیں مہانا
لذت قرب پیارے والی حاصل نہیں جنہانوں

نہیں تاں کیا دوزخدی موری کیا جنت دا ابھرنا
جسنوں یار بلاوے ناہیں اس جنت کیا کرنا
جے نوشہ منظور نہ رکھے کیا مرنا کیا پرنا
جیکر شیریں پھل نہ دیوے کیا گُلّر کیا بُرنا
باہجھ سلوک برابر ہوندا کیا ڈبنا کیا ترنا
بھٹھ تنہاندا پیدا ہونا بھٹھ تنہاندا مرنا

اپپر ہر کوئی بھیت سجن تھیں محرم ہوندا ناہیں
خاماں باہجھ پلاسیر فقرا مشکل ہوندا جرنا

سنو حقیقت جسدم حضرت یوسفؑ نبی گرامی
صبروں شکروں بندیخانے ہویا وچ مقامی
رحمت نال خداوند سچے بارش فضل وسائی
ہر سوغات نبی دیکارن پلو چپ حاضر آئی
کھاون پیون کارن رب نے کھولیا غیب خزانہ
جیونکر ذکر سنایا جھے حاجت نہیں پیالوں
تخت سنہری بیٹھن کارن ملیا یوسف تائیں
عجب گلیچے گھلے زلیخا کیا تعریف سنائیں
عجب عمارت وکھرا حجرہ سوہنا صاف کرایا
سب کندھاں نوں لپیا ملیا مشک عطر چھنکایا
حسب الشان قیام نبی دے کیتی خوب صفائی
جویں خلاصیوں نقرہ کاروں خبر روایت آئی
چن چڑھیا وچ بندیخانے رحمت نازل ہوئی
ویکھ نبی نوں بندیواناں کجھ تس رہی نہ کوئی
تک تک رجن یوسفتائیں آن سناون غرضاں
پایا قدم تساں یا حضرت چھوڑ گیاں سب مرضاں
چوداں ۱۴ سو یا گھٹ ودھ آہے بندیوان تمامی
سارے اولیں پیش نبی دے ہر دم رہن سلامی
حضرت یوسفؑ ہر قیدی تے شفقت مہر کمائے
بن تنخواہوں سارے رب نے خدمتگار بنائے
واہ سبحان اللہ کیا اکرم ارحم ذات الٰہی
سب چیزاں دی جس یوسفنوں کیتی بے پرواہی
باقی رہیا وصال پدر دا یاد جدوں اوہ آوے
چھم چھم روے درد فراقوں غمدے نیر چلاوے
سو آرام ہووے پردیسیں ملن عیش براتاں
جسدم یاد پیارے آون بھل جاون سب باتاں
اسنوں اک پردیس مصیبت دوجا قید فسانہ
بندیوان ہووے لکھ سوکھا پھر بھی بندیخانہ
بلبل نوں لکھ پنجرے اندر چوریاں کُٹ کُٹ پاون
چھوڑ بہے سب پیون کھاون یاد جدوں گل آون
تویں حوالہ یوسفوالا ہویا قید وچالے
وڑ وڑ نکلن پار جگر تھیں تیر جدایاں والے
دل ول رڑکن خار غماندے سینے بھڑکن بھاہیں
رو رو چشماں ساون لاون قابو آون ناہیں

جیوں جیوں آون یاد یوسفنوں ہا بلوالیاں باتاں
بابل جائے ویر پیارے کر کر یاد چتارے
پنجرے وچ کہے فریاداں توڑے خار وسیوے
بھاویں خار دیون لکھ خاراں یار نہ بنن کہیندے
جدا پرتاں تاں خون وہاون پلوچہ دشمن تھیندے
کپڑے پاڑ اتارے تن تھیں جھتے چونبڑ اڑدی
پھلاں نلدے رل بٹیمن پچھے ہوون خار پیارے
ادنےٰ اسخص وطن دا ہووے اوہ بھی لگے پیارا
اوہ مقبول پیارے ربدے مرسل باپ جنہا ندا
آون جسدم یوسفتائیں یاد وطندیاں گلیاں
واہ واہ وطن وطندیاں گلیاں جھتے یار سمانے
قدر وطن دا اوہ کوئی جانن جو پردیس سدھانے
شالہ رب پردیس کسینوں ہرگز پیش نہ آنے
بھاویں راج کرے پردیسی تخت حکومت مانے
جیوں جیوں پونلدے وخت قضیئے وچ پردیس ٹکانے
دردمنداں پردیسیاں نوانے زخم اگے پر ہونلدے
یوسفنوں وچ دیس بیگانے قید اجیہی آئی
دلوچہ بند یکانے والا فکر خیال نہ کوئی
نیندا کھیں دا جوڑ نہ رہیا دوہاں عداوت پائی
رات ہجر دی ختم نہ ہووے دکھیا تک تک مروا
دکھ دکھ اٹھن پاس غریباں جنہاں مصیبت حالی
دردمنداں نوں معلم ہوندے دردمنداں دے حالے
سکھی لوک گھراں وچہ وسدے کیا جانن متوالے
جتنی مدت حضرت یوسفؑ بابل باہجہ گذاری
ہنجوں نال وپار ہمیشہ دو لڑیں نین رکھیندے رے

تیوں تیوں تاہنگاں ہارن سانگاں بیٹھیاں گذرن راتاں
بلبل نوں جیوں پھلاں خاطر لگدے خار پیارے
کہیے وسیلے قرب سجن دا متاں میسر تھیوے
پھر بھی صحبت پھلاں تپھے اوہا قبول کچھیندے
محبوباں دے ملنے کارن ہتھاں اُپر جھلیندے
دوجے روز محبت گلدی پھیر اوہنا نوں کھڑدی
یوسفؑ اپنے ویر پیارے دلتھیں کویں وسارے
کویں محبت بھایاں دی تھیں یوسفؑ کرے کنارا
کافر ہے جو یوسفؑ پاروں رکھسی ویر تنہاندا
ہنجوں چلیاں رہن نہ ٹھلیاں وگوگ ہوون جھلیاں
وطنوں دور سٹے پھڑ قسمت بے تقصیر نمانے
حال نمانے دردر رکھانے ہردم پھرن ڈھولانے
سُولاں وانگ چبھن پردیسیں بستر پلنگ ہرانے
پھر بھی تاہنگ وطندی رکھے اسنوں بھلا نہ جانے
قسم خدا دی تیوں تیوں جاگن پچھلے زخم پرانے
جے اک چوبہا ملے تنہانوں پھر اوہ نہیں کھلوندے
نویں سروں پھر دو جیواری پچھلی پیڑ جگائی
دمدم یاد پیارے آون تاہنگ وطندی ہوئی
ساری رات تکیندیاں گذرے لگے نہ نیندر آئی
جیونکر اوگنہاراں تائیں لمیاں روز حشر دا
سکھیاں نوں نہیں معلم ہوندی رات سیالے والی
معلم بندیواناں تائیں حال اسیراں والے
یوسفؑ تھیں ونج پچھ پنیرا قید ہویاں دے حالے
اتنی مدت رہی ہمیشہ نال روندے یاری
چھم چھم موتی دردغماں دے ہردم رہن پونلدے

نال محبت وطن پیارا رو رو یاد لیاوے
قید ہویا تدی بابل تائیں کون خبر اپڑاوے

رو رو کے جد حضرت یوسفؑ دردوں عاجز ہوندا
اوسے حالت روندا روندا نیت نماز کھلوندا

کِتنا وقت رہے وِچ سجدے کردا احمد ثنائیں
ڈگوگ ہنجوں چشماں نوچوں بھرن مُصلّے تائیں

ساری رات رہے وِچ سجدے پڑھ تسبیحاں روِے
راتیں ویہاں عبادت وِچوں کدیں نہ فارغ ہووے

کرن روایت نقرہ کاروں ذکر مفسر لیاندا
ہر فجری نت حضرت یوسفؑ پاس اسیراں جاندا

صحت منداں نوں کرے نصیحت پُچھنا کرے بیماراں
ہر قیدی نوں کرے دلاسا ہوویں محبت یاراں

صبر سکھاوے حِلم کماوے خبر لوے ہر ہر دی
بیماراں نوں پُچھناں سُنت پاک نبیؐ سرور دی

جتنی مدت حضرت یوسفؑ رہیا بندیخانے
ایہو عادت رہی پڈیرا ہر دن نبیؐ یگانے

## آمدن جبرائیلؑ نزد حضرت یوسف علیہ السلام در بندیخانہ

جاں کجھ عرصہ یوسفؑ تائیں اندر قید وہانا
آیا جبرائیلؑ فرشتہ لے کر حکم ربانا

دل غمناک نمانا یوسفؑ بیٹھا وِچ حیرانی
وتا آن سلام نبیؑ نوں جبرائیل حقانی

یوسفؑ دیکھ تعجب ہویا جبرائیلؑ وحی نوں
بعد جواب سلاموں تُسیں ربّ دے خاص ولی نوں

کون کوئی توں کرم والا اس ٹکانے آیا
اوگنہاراں نلیے گھر اندر قدم مبارک پایا

مجرم باہجوں اس جاگہ وِچ ہور نہ آوندا کوئی
تیری شکل بزرگاں والی کیونکر آمد ہوئی

کہیا فرشتے نام اساڈا جبرائیلؑ سدیندا
جتھوں حکم کرے رب خالق جا پیغام دیویندا

ہُن میں پاس تساڈے آیا لے خوشخبر غفوروں
نالے ہک سوغات تساں نوں بھیجی رب حضوروں

رب فرمایا اے محبوبا فکر نہ دل وِچ دھرنا
ہوسی جھب خلاصی تیری کجھ افسوس نہ کرنا

دوہیں جہانیں ہر سختی تھیں تینوں اسان بچایا
وِچ صدیقاں داخل کیتا خاص حبیب بنایا

پاک کیتا میں تیرے تائیں ہر ہک عیب گناہوں
بخشیا تاج نبوت والا حکم ہویا درگاہوں

رو کر عرض سنائی یوسفؑ اے محبوب یگانے
کتنی مدت گذری مینوں اندر بندیخانے

نال اسیراں جال اساڈی محرم حال نہ کوئی
اوگنہاراں دیو چہ رُلیاں کتنی مدت ہوئی

کیونکر نال بزرگاں لوکاں مینوں رب رلایا
جبرائیلؑ کہیا تدھ یوسفؑ صبر کمال کمایا

نال رضا دے راضی ہولیں امر مقدر پاروں
رکھیا دامن پاک گناہوں فضل ہویا سرکاروں

سُن کر شکر الایا یوسفؑ ربنوں حمد ثنائیں
جس تے ایڈ عنایت کیتی فضل کرم دا سائیں

استھیں بعد فرشتے اگے یوسفؑ ہویا سوالی
کہیا فرشتے صحیح سلامت تیرا باپ پیارا
جس دیندا لوں اُسدے کولوں آیا گھت جدائی
رو رو نین نابینے ہوئے درد تیرے پاروں
حجرے وچ گذران ہمیشہ بیٹھا لہے اتھائیں
سُنکر یوسفؑ اگے نالوں درد زیادہ پایا
کجھ بیتاب نہ ہووے یوسفؑ قیدوں ہوگ رہائی
خلق تیرے دیاں دُہماں پوسن اندر مُلک تمامی
ہُن جو تینوں بُردا آکھن بن دے آپ وڈیرے
کُل ملکاں وچ شاہی تیری رب مشہور کریسی
سُن خوشخبری حضرت یوسفؑ بولیا حمد ربانا
اوڑک جاندلیوار فرشتے تحفہ نظر ٹکایا
بھیجی ایہ سوغات خدا نے جبرائیل بتائے
کھولیا منہ محبوب الٰہی یوسفؑ پاک نبی نے
جد اوہ موتی نگلیاں یوسفؑ علم تمامی آئے
جُدا جُدا جیویں اُس زمانے کتنے علم کتابی
اینویں علم رسولاں والے جُدا جُدا رب کیتے
جیونکر حضرت نوحؑ نوں ملیا علم شریعت والا
ہر مسئلے تھیں واقف ہویا موجب حکم الٰہی
علم مناجاتی رب بخشیا حضرت موسیٰؑ تائیں
نال خدا دے حضرت موسیٰؑ وچ لکھ بات الائی
ابراہیمؑ خلیل اللہ نوں حجت علم سکھایا
اینویں حکمت علم خدا نے بخش کیتا لقمانے
منطق طیر طیوراں والا علم سلیمانؑ پایا
سب چیزاں دی بولی اسنوں خالق پاک جتائی

وسیں خبر اسانوں کوئی باپ پیارے والی
ایپر تیری فرقت پاروں عاجز ہویا وچارا
اسدن تھیں نا اجدن توڑی خوشی نہ ڈٹھیس کائی
چھوڑ دتا اُس آون جاون لوکاں نال گھر باروں
صبر جمیلوں رب سچے نوں کہندا حمد ثنائیں
جبرائیلؑ کہیا ہُن نیڑے وقت ملن دا آیا
عزت شان مراتب تیرے تکسی کل لوکائی
کُل سردار مصر دے ہوسن تیرے پیش سلامی
ہکدن یوسفؑ اوہا وڈیرے بردے بنسن تیرے
خود ریّان مصر دا والی تیرے قدم چُمیسی
واہ سبحان اللہ رب خالق جس ایہ کرم کمانا
موتی ساریاں علماں والا جو سرکاروں لیایا
علم تمامی حاصل ہوون جے ایہ کھادا جاوے
پڑھ بسم اللہ موتی اسوچہ پایا ترت وحی نے
پورے نو سو علم خدا نے حکمت نال جتائے
عربی فارسی اُردو بھی انگریزی تے پنجابی
ہرنوں ملیا علم علیحدہ جو پیغمبر ہیتے
ظاہر باطن شرح تمامی بخشی حق تعالیٰ
شیشے وانگ تمام شریعت یاد اُنہاںنوں آہی
تاہیں لقب کلیم اللہ دا بخشش کیتا رب سائیں
کسے سوال نبیدے اندر کدیں نہ غلطی آہی
اسدے نال مباحثے اندر کوئی نہ غالب آیا
اسدی دانشمندی اگے دانے ہون دیوانے
ہر یک جانوراں دا اپنے معلم حال کرایا
جن جناور ہرشے رب نے تابعدار بنائی

باطن علم قیاسوں باہر خضر پیغمبر والا
اسدے کم جہانوں وکھرے سنوں حقیقت حالا
ظاہر دیو چہ اینویں جاپے کرن لگا بُریائی
وچہ اصلدے باطن پاروں ہوندی سی بھلیائی
جیہو نکر تھوڑا ذکر اونہاندا آکھ سناواں تینوں
جویں بیان قرآن شریفوں معلم ہویا مینوں

## ذکر ملاقات حضرت خضر و حضرت موسیٰ علیٰ نبینا و علیہ السلام

بلکدن حضرت موسےؑ صاحب ہیسی وعظ سناندا
خلقت بہت اکٹھی آہی ذکر مفسر لیاندا
سرتے ابر سفید نورانی تان کھلوتا سایا
دیکھ فضیلت موسیٰؑ تائیں فخر دِلے وچہ آیا
کہن لگا اج میرے ورگا کون فضیلت والا
سب تھیں بہتر علم اساں نوں بخشیا حق تعالےٰ
چالی اوٹھ توریت اٹھاون اتنی آہی بھاری
حضرت موسےؑ نوک زباناں یاد سناوے ساری
نالے باہجہ وسیلے کرداربدے نام کلاماں
تاہیں اُسدن ایہ گل آکھی مجلس وچہ عواماں
پہنچ گئی اوہ گل موسےؑ دی وچہ جناب الہٰی
اوسے ویلے غیرت پاروں جھڑک حضوری آئی
ایہ گل ہرگز آکھ نہ موسےؑ ہویا حکم خدا دا
بندے میرے تیرے نالوں رکھدے علم زیادہ
جاکر ویکھ خضر دے تائیں امر کیتا رب سائیں
کیا کیا علم فضیلت خوبی میں بخشی استائیں
کیتی عرض کلیم اللہ نے وچہ دربار ربانے
یا خالق اوہ خضر پیارا رہندا کِت ٹکانے
مجمع البحرین کہیا رب نام جو اِک دریا دا
اُس دریا تے ملسی تینوں اوہ محبوب اساڈا
سُنکر حکم روانہ ہویا موسےؑ نبی الہٰی
نالے حضرت یوشعؑ تائیں نال کیتا ہمراہی
مچھلی بھی ہک کھاون کارن موسےؑ نے بھنوائی
تھیلی دیو چہ پاکر حضرت یوشعؑ نوں پکڑائی
چلدے چلدے پوہتے دونویں اس دریا کنارے
وقت نماز ہویا تا دوہاں وضو بیٹھ سنوارے
وضو کریندیاں پانی قطرہ پہنچا مچھلی تائیں
زندہ ہوکر تھیلی وچوں نکل دوڑی دریائیں
موسےؑ نوں ایہ خبر نہ کوئی حالت مچھلی والی
اوتھوں چل کر گئے اگیرے مچھلی بنی سنبھالی
تا پھر یوشعؑ موسےؑ تائیں ساری بات سنائی
سُنکر پھیر کلیم اللہ نے واگ پچھاں پرتائی
واپس آکر ویکھیا جسدم مچھلی اوہ تنہاندی
زندہ ہوکر وچہ دریاوے اُٹھ اُٹھ تاریاں لاندی
مچھلی پکڑن کارن موسیٰؑ چھال ندی وچہ ماری
عجب تماشا ظاہر ہویا قدرت خالق باری
کیا ویکھے ہک گنبد سوہنا پانی اُپر کھلویا
غیبوں کھول وکھایا ربنے عجب تماشا ہویا
اس گنبد وچہ خضر پیارا کھلا نماز گزارے
جدوں نمازوں فارغ ہوئے حضرت خضر پیارے

کہیا سلام کلیم اللہ نے اوس وعلیک الایا
دسیا حال کلیم اللہ نے جیونکر بات وہائی
چونج بھر پانی پیتا اُس نے قطرہ ہک دریاؤں
اے موسیٰؑ توں اپنے تائیں عالم وڈا اچھانے
ظاہر باطن علم تمامی جو کل خلقت پایا
سارا علم خداوند اگے اتنا قدر نہ تھیوے
گل دینا لوں حاصل ہویا جتنا علم خداؤں
بھالویں تینوں میرے نالوں ہوسی علم چنگیرا
ہک علم رب مینوں دتا ہک دتا رب تینوں
خضر کہیا جو رب نے سالوں باطن علم سکھایا
کہیا کلیم جے اللہ چاہیا کرساں صبر دلیری
خضر کہیا توں کویں نہ پچھیں جو گل خبر نہ تینوں
کر اقرار چلے پھر دونویں اوہ مقبول غفاری
بیٹھ رہے جو کشتی اندر حضرت بجھارت پائی
ویکھ کلیم خضر نوں کہیا ایہ کی کم کیتوئی
خضر کہیا میں آکھیا اگے تدھ نہیں صبر کمانا
اوتھوں چل اگیرے ہوئے لڑکا اک وسیایا
پھر موسےٰؑ نے صبر نہ کیتا کہیوس خضر وبتائیں
خضر کہیا توں صبر نہ کرسیں میں جو آکھیا تینوں
کر اقرار چلے پھر دونویں پنڈ اگوں اک آیا
ڈٹھی پھر اک کندھ پرانی گرنیوالی بھائی
پھر موسیٰؑ نوں چُپ نہ آئی قول اقرار وسارے
بے اسدی مزدوری لیندے سے کھاندے شے کائی
کتنی واری آکھیا تینوں صبر نہیں تدھ کرنا
سُن میں تینوں سب باتاں اندا اصلی بات بتاواں

نال محبت پچھیا حالا اپنے پاس رہٹھایا
اچن چیت ہک پنکھی آیا قدرت نال ربانی
موسےٰؑ نوں فرماون لگا خضر حبیب خدا دا
ایہہ علم الٰہی اگے قطرہ ہک نہ جانے
قول تمیں نا آخر توڑی جو سبھ نوں ہتھ آیا
جتنا قدر سمندر وچوں پنکھی چونج بھر بھیوے
اینویں ہے جیویں قطرہ پنکھی لے چلیا دریاؤں
ایہہ علم خداوے اگے کی تیرا کیہا میرا
کہیا کلیم اللہ نے اپنا علم سکھاؤ مینوں
تیں تھیں صبر نہ کیتا جاسی جد اوہ اساں سکھایا
کسے امر وچہ کرساں ناہیں بے فرمانی تیری
جے سکھنا تاں آکھے بار ہموں کریں سوال نہ مینوں
جا کر اول کیتی دوہاں کشتی دی اسواری
تختہ چھک علیحدہ کیتا کشتی پاڑ گوائی
ڈوبن لگوں لوک تمامی بات عجیب ہوئی
کہیا کلیم معاف کچیوے میں بھلا پچھتانا
اسنوں پھڑ خضر نبی نے ماریا سروں وڈھایا
ناحق ایہ پاکیزہ لڑکا کیتوئی مار ازائیں
کہیا کلیم جے پھر پچھاں تاں نال نہ رکھیں مینوں
لوکاں کولوں کھانا منگیا کسے نہ مول کھوایا
آپے خضر مرمت کر کے سدھی کر کھلوائی
آکھن لگا اُجرت پاروں لگ پیوں کس کارے
خضر کہیا ہُن تیری میری لگی پون جدائی
باطن علم اساڈا تاک کے مشکل ہونا جرنا
اوّل کشتی بھنی جس تھیں اسدا حال سناواں

کتنے لوک غریب وچارے کشتی اوہ چلالے
اس کشتی دی محنت وچوں کتنے عاجز کھاندے

شاہ آہا یک مگر انہاندے ٹنڈا پھرے تہانے
جسدی کشتی ثابت ویکھے لیندا کھس دھنگانے

اسکارن میں جا ہیا اسنوں نج لگا کی جاوے
نُجل کر کے شاہ نہ کھسے کم اونہاندے آوے

دوجا اوہ جو لڑکا راہ وچہ کیتا قتل رزالہ
ماپیو اس دا چنگا آہا نیک طریقے والا

مینوں خوف پیا اوہ لڑکا مت کافر ہو جاوے
ماپیو نوں بھی لوڑے کفروں لیک گھرانے لاوے

جیکر وڈا ہوندا بیشک راہ کفر دا پھڑدا
ماپیو نوں بھی کافر کر کے نال جہنم کھڑدا

اس کارن میں نیک ارادیوں قتل کیتا اسنائیں
بچن استھیں ماپے اسدے پاون نیک جزائیں

اسدے بدلے رب انہانوں ایسی لڑکی دیسی
جسدی نسل وچوں رب پیدا ستر نبی کریسی

تریجی ایہہ دیوار پرانی جو میں مفت بنائی
اسلئے مفت بناون اندر ایہ حکمت رب پائی

سی ایہ کندھ یتیم دوہاندی دبیا ہیٹھ خزانہ
آہا باپ اونہاندا بزرگ نیکو کار یگانہ

فوت ہویا اوہ بزرگ پچھے رہے یتیم وچارے
کندھ انہاندی ڈگنے والی آہی اپر کنارے

جیکر اسیں نہ پختہ کردے کندھ انہاندی تائیں
ڈگدی کندھ تمام اونہاندی جاندا مال اڑائیں

حکم خدا تھیں ثابت کیتی میں ایہ کندھ ویرانہ
جدوں جوان ہووِن اوہ لڑکے کڈھن آپ خزانہ

تینوں ہرگز صبر نہ آیا دیکھ اساڈیاں کاراں
باطن علم جو مینوں حاصل خبر نہیں سنساراں

تدھ جا تا کوئی دنیا اندر نہیں برابر میرے
بندے ربدے علما لوا لے اک تھیں اک چنگیرے

جس گلدا کوئی لاڈ کماوے اوڑک پوندا بھرنا
ہر حالت وچہ رب تھیں ڈرنا پھر غرور نہ کرنا

دو ترن ہور نصیحت باتاں آکھ سنایاں یارا
موسیٰ تھیں پھر غائب ہویا حضرت خضر پیارا

باطن علم اسے نوں آکھن جو میں آکھ سنایا
ایہو مہر خضر نبی نوں رب نے علم سکھایا

ظاہر باطن علم تمامی جو کل نبیاں پائے
ختم رسولاں نوں رب عالم سارے علم سکھائے

اک اک علم تمام رسولاں جدا جدا ہتھ آیا
کل نبیاں دا علم اکٹھا سرور عالم پایا

نو سو علم یوسف تائیں بخش کیتے رب سائیں
اوہ بھی علم تمامی حاصل پاک محمدؐ تائیں

سنو حقیقت جد اوہ موتی یوسف نے منہ پایا
اسدی برکت نال خدا نے نو سو علم بتایا

سی یک علم اونہاں وچوں علم جو خوابا لوالا
جیونکر سورت یوسفؑ اندر دیوے خبر تعالےٰ

وَ لِنُعَلِّمَهٗ مِنْ تَاوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ط

رب فرماوے اساں سکھایاں یوسفنوں تعبیراں
جو کوئی خواب سناوے اسنوں سچ کرے تقریراں

کرن روایت کل ملکاندی نوسو بولی آہی
جیونکر عربی تے یونانی عبرانی سریانی
ملک ملک دی بولی سمجھے آپ بولیندا نالے
جس بولی وچ اسنوں کوئی خواب بیان کریندا
بنے قیداں یوسف پایاں تے کاری آیاں
اوّل قید کھوہے وچ ہویا صبروں تن دن جالے
دوجی قید زلیخا جسدم اندر ڈک بہایا
اوتھے رب دکھایا اسنوں پاک تجلّا نوری
تریجی قید اخیری درجہ پایا نبی گرامی
عارف آکھن تنے قیداں مومن اپر آون
سوہنی صورت حسن عجیبہ اوتھے حاصل تھیوے
دوجی قید پنگھوڑے اندر جسدم مومن آوے
تریجی قید جدوں پھر مومن آوے گور وچالے
ہر مومن نوں قبراں اندر جنت رب دکھاوے
جیویں یوسفنوں قید وچالے وعدہ رب فرمایا
سن خوشخبری یوسفا ایں آس فضل دی ہوئی
خواب بیان سناوے ہر نوں شفقت کرے اسیراں
ہر بولی تھیں واقف ہویا یوسف نبی خدائی
ہندی سندھی ہندوستانی ایرانی افغانی
جویں سوال کرے کوئی اسنوں تویں جواب دسالے
اوسے بولی اندر اسنوں بول تعبیر دسیندا
ہر قیدوں رب منصب بخشیا رحمت جھڑیاں لائیں
اوتھے رب معراج کرایا وحی اتاریا نالے
وصلوں طلب زلیخا کیتی چھڈ یوسف نس آیا
بخشیا تاج نبوت والا دے کر قرب حضوری
بندیخانے دے وچ رب نے بخشیا علم تمامی
اوّل شکم مائی دے اندر پہلی قید بتاون
آکھیں کن زبان تے بازو اس قیدوں سب ڈھیوے
سوہنی پرورش ہووے اسدی دودھ پیوے کھیڈ کھاوے
جنت حوراں حاضر ہوون لین نصیب نواسے
اس قیدوں جد فارغ ہوسیں ایہ جاگہ ہتھ آوے
تخت مصر دا تیرے کارن اساں تیار کرایا
قید مصیبت والا دل وچ رہیا خیال نہ کوئی
آکھ بندیاں کیونکر یوسف وسدا سی تعبیراں

# بیان کردن خواب پیش آمدات ہر دو زندانیان بنا بر تفسیر

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ ط

کرن روایت نوکر شاہ دے قید ہوئے دو بھائی
اوّل وساں حال انہاندا قید ہوئے جس پاروں
دوویں اوہ درباری شاہ دے ہیسن خاص حضوری
بھر بھر جام شرابوں شاہ نوں ساقی روز پلاندا
خان سالار کھلاوے کھانا نالے آپ پکاوے
ہکدن بندیخانے اندر خواب دوہاں نوں آئی
پھیر اوہناندی قید سناساں برکت فضل غفاریں
ہک باورچی دوجا ساقی پھٹ دوہاندی پوری
مست رہے وچ اسے کمدے کدی خمار نہ جاندا
اندر مغزوں رنگ برنگے خوشبو کدی نہ جاوے

عارف رب دے کہن جنہاندی قسمت مندی تھیوے
مغز خراب اونہاندا ہووے گندگی نال بھریوے

کھا کھا نعمت کر کر موجاں ایسے اُٹھے تھیون
جسدی نعمت کھاون اسدے ویری اُٹھ کھلوون

جیونکر خوان سالار ہوراندی شامت نیڑے آئی
شاہ لوں زہر کھواون کارن نمک حرامی چائی

کرن روایت روم ملکوں آہا جو شاہزادہ
تخت مصر دالینے کارن رکھدا نت ارادہ

شاہ مصر دے مارن کارن زہر اسنے پہنچائی
بھیجیا ہک وزیر سیانا دولت نال چوکائی

کسے بہانے آن مصر وچہ ہویا اوہ مقامی
خوان سالارتے ساقی اگے کیتس ذکر تمامی

خوان سالار قبولی اوہ گل دولت رشوت بھائی
ساقی آکھیا میں نہیں کر دا گندی عمر وہانی

اووک شاہ دے کھانے اندر زہر باورچی پائی
کھانے دا جد ویلا ہویا روٹی شاہ منگوائی

لیکر کھانا حاضر ہویا خوان سالار شتابی
نالے جام شراب لیایا ساقی یار شتابی

سُن بیٹھا سی شاہ اونہاندا اوّل حال تمامی
اج ضرور انہاں تھیں کوئی کرسی نمک حرامی

نالے ساقی نال باورچی کیتی بے اتفاقی
اُلٹا شاہ لوں آکھن لگا زہر ملائی ساقی

اج شراب نہ پینا ہرگز جو اوہ کڈھ لیایا
تا پھر شاہ ازمائش کارن ساقی لوں فرمایا

شائد اج شراب تیرے وچہ ہے کجھ کالا کالہ
کرکے نوش دکھال اسالوں اپنا خمر پیالہ

سُنکر حکم شتابی ساقی جام اپنا منہ لایا
پی گیا ساقی اوسیویلے ذرہ نہ مول ودھایا

پھر اوہ ساقی شاہ دے اگے عرض سوال سناوے
حکم کرو باورچی بھی ہُن کھانا اپنا کھاوے

ہویا حکم باورچی تائیں کھالوں اپنا کھانا
تھر تھر خوفوں کنبن لگا ہو بے تاب نمانا

ایسے طور قیامت دے دن پیش خداوند سائیں
دفتر عملاں کھلسن جسدم ہر اک بندے تائیں

حکم کرے رب ہر کوئی اپنے دفتر کھول سنالے
نیکو کار سناسن جلدی خوف گناہیاں آوے

سُنو حقیقت جد باورچی کھانے تھیں لرزایا
دوہانوں ہتھ کڑیاں لگیاں قید اندر پہنچایا

آپے پھیر کسے دن ہوسی تحقیقات تساڈی
دیکھیا جاسی جو فرماسی حکم عدالت ساڈی

کرن روایت جد اوہ دو لویں بندیخانے آئے
تیجے روز دوہانوں راتیں سفنے رب دکھاوے

فجر ہوئی تے یوسفؑ اگے خواباں دوہاں سنایاں
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبراں رب فرمایاں

قَالَ اَحَدُهُمَآ اِنِّیْٓ اَرٰىنِیْٓ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَقَالَ الْاٰخَرُ اِنِّیْٓ اَرٰىنِیْٓ اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِیْ خُبْزًا
تَاْكُلُ الطَّیْرُ مِنْهُ ؕ نَبِّئْنَا بِتَاْوِیْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِیْنَ ۝

یعنے ہک انہاندے وچوں کہندا یوسف تائیں
ڈٹھا میں جو خمر نچوڑاں شاہ لوں کھلا پلائیں

دو جے آکھیا میں ڈٹھا جو روٹیاں سر تے چایاں
جھاٹاں مار پکھیرو کھاون ایہ دو خواباں آیاں

دس سالوں تعبیر انہاندی دوہاں عرض سنائی
جاپیں لوں احسان کنندہ کر ساتھے بھلیائی

پہلی خواب سنائی ساقی خمر نچوڑن والی
سُفنے وچہ شراب نچوڑ ریا پکڑ انگوروں ڈالی

شاہ دی خدمت حاضر کیتا جام شراب انگوروں
کیتا اس منظور تے پیتا بخشیا قرب حضوروں

دوجی خواب باورچی ڈٹھی روٹیاں سر تے تو ہریاں
جھاٹاں مار پکھیرو سبھے لقمہ کریاں

سُنکر خواباں سوچیاں دلوچہ یوسفؑ نبی الٰہی
دینوں ایہ ناواقف دوتویں ڈبے وچہ گمراہی

اوّل میں توحید الٰہی لوک انہاں سمجھاواں
دین ایمالوں واقف ہوون پھر تعبیر بتاواں

نال کسے دے جس بندے دا ہووے کم ضروری
جیویں اوہ اوہدے مطلب کارن سب کسے دا منظوری

جیدوں منافق نیک بندے دی مجلس وچہ پھس جاون
مطلب کارن پڑھن نمازاں بھانویں چوٹاں کھاون

بیشک اپنے مطلب پچھے ہر کوئی قابو آوے
بن مطلب کوئی بنے نہ واقف ہر گل غرض منا لے

دُشمن لوں جے کم لوڑے تاں اوہ بھی دوست تھیندا
یوسفؑ ہر دا سجن پیارا کویں نہ بول منیندا

لگا کرن نصیحت حضرت یعقوبؑ بے واجبایا
آکھ پذیرا کیونکر یوسفؑ وعظ کلام سنایا

## وعظ فرمودن حضرت یوسف علیہ السلام در بندیخانہ

اوّل تنہاں تسلی کارن کہندا نبیؑ سچیاواں
کھانا آون نالوں اگے میں تعبیر بتاواں

یعنی میرے وعظ کہن تھیں ہوناہیں آداسی
اوّل پہتا آون تھیں تعبیر سنائی جاسی

بعضے آکھن کھانے دا جو لفظ نبی فرمایا
وچہ تفسیر معتبر اسدا مطلب ہور لیایا

یعنے ایسا علم خدا نے کیتا بخش اسالوں
کھانا آون نالوں اگے میں دس سکاں تسالوں

جو ایسا کھانا اج تسالوں آوے گا سرکاروں
ایسی طاقت ہی اسالوں مولے دے درباروں

سُنکر قیدیاں حضرت اگے عرض سوال سنایا
ایہ کم جادو سازاں والا تینوں کس سکھایا

حضرت کہیا رب اپنے دی مینوں بخشش ہوئی
غیر مذاہب نال اساڈا نہیں تعلق کوئی

مذہب تنہاں پسند نہ مینوں جو توحید نہ جانے
رب رسولؐ قیامت اُپر جو ایمان نہ آنے

تا پھر قیدیاں پچھناں کیتا کیہڑا مذہب تیرا
حضرت آکھیا جس مذہب پر باپ پلے دادا میرا

پھر پچھیو نے کون کوئی ہے دادا باپ تساڈا
حضرت کہیا خلیلؑ پیغمبر جد مبارک ساڈا

دادا بزرگوار اساڈا ہے اسحاقؑ سوہارا
باپ میرا یعقوبؑ پیغمبر رب دا خاص پیارا

ایسے ہوکر پھر کیوں اسیں شرکؔ نفاق کمائیے  لائق نہیں جو نال خدا دے ہور شریک بنائیے
ہے ایہ ربدا فضل اسانوں لالیوس بنے راہیں  ایپر اکثر لوک ناشکرے قدر پچھانن ناہیں
جیکر بندے قدر کریندے ہتن نہ مول پوجیندے  سچّا دین اساڈے والا سب قبول کریندے
ایہ گل سُنکر جاتا دلوچہ ساریاں بندیوانان  شکلوں فائق عقلوں لائق ہے ایہ نبی رباناں
کہن لگے ہن دسو سانوں کیونکر اسیں کراہاں  دین اپنے تے ثابت رہیئے یا اوہ چھوڑ دلیوا ہاں
حضرت کہیا سوچو دلوچہ کیہڑا دین چنگیرا  بہتے رب تساڈے چنگے یا ہک غالب میرا
جدا جدا جو اپنے تساں کیتے رب ٹھہرائے  کیا اوہ نفع پہنچاون جہڑے ہتھیں آپ بنائیے
کیا اوہ چیز جنہاندی ہردم پوجھا رہو کماندے  تساں تساڈیاں وڈ گیاں انہویں رکھے نام تنہاندے
ربدی طرفوں مول انہاندی سند ثبوت نہ کوئی  اسنوں پوجو ہر تے جسدی سدا حکومت ہوئی
پوجا کرو نہ ہور کسیدی باجھوں ذات الٰہی  اوہا ہک عبادت لائق جسدی سچی شاہی
پکّا دین تے سچّا ایہا جو میں کہیا پیارے  ایپر اکثر لوک نہ جانن جو قسمت دے مارے
جد یوسفؑ ایہ بندیخانے وعظ بیان سُنایا  جو کوئی قیدی حاضر آہا سب ایمان لیایا
بنے مرید تمام نبیؑ دے اثر نصیحت کیتا  ساقی بھی سُن مُسلم ہویا جام ہدایت پیتا
اوہا باورچی رہیا منافق دلوںؔ کفر نجایا  ظاہر مطلب کارن اس بھی کلمہ آکھ سُنایا
جیونکر بعضے مومن اجکل کلمہ کہن زبانی  ریتاں رسماں چھوڑن ناہیں دلوچہ بے ایمانی
اہل ایماناں کوثر جنّت ہے تعبیر رسولی  مُشرک کارن کھلی تکیندی دوزخ والی سُولی
جدا جدا تعبیر دوہاندی دس گیا نبی خدائی  جیونکر یوسفؑ اونہاں دوہانوں کھول تعبیر سُنائی

## بیان تعبیر خواب آں ہر دو اسیراں

سدیا یوسفؑ اونہاں دوہانوں اپنے پاس بلائے  ساقی تے باورچی دونویں حاضر خدمت آئے
حضرت کہیا سنو اسیرو خواب اپنی دے حالے  ہک تساں تھیں خمر پیالے شاہ لوں وچ پیالے
یعنی جس نے سُفنے اندر شاہ نوں خمر پلایا  پرسوں اسنوں ملے خلاصی پاسی عالی پایا
شاہ اپنے نوں بھر بھر دیوے جام شراب صراحیاں  عزت لیسی ساقی تائیں رب کٹیسی پھاہیاں
دوجے نوں شاہ پھانسی دیسی سولی اُپر چڑھاون  سر اسدیدا مغز تمامی کٹ کٹ پنکھی کھاون
سنکا باورچی ایہ گل جس دم رو رو مارے ڈھاہیں  آکھے قسم خدا دی میں کوئی سفنہ دیکھیا ناہیں

نبی کہیا ہن تکمرن لگیاں کجھ نہیں بن دا تیرا
پھر حضرت اس ساقی لگے اپنی بات سنائی
یوسف کہیا جس دم تینوں رب دیسی چھٹکارے
کتنے سال اساڈے تائیں گذرے قید وچارے
ساقی آکھیا بیشک حضرت کوشش خوب کریساں
جاں اک روز گذشتہ ہویا شاہ فرمان سنایا
پکڑ سپاہیاں حاضر کیتے پیش عدالت آندے
پھانسی حکم باورچی تائیں پکڑ دتو نے سولی
کرن روایت جس دم ساقی عزت عظمت پائی
کتنے برساں حضرت یوسف رہیا بندی خانے
جیکر اس دن ساقی پاسوں یوسف مدد نہ چاہندا
ست برساں تک ساقی تائیں یوسف یاد نہ رہیا
دنیا وچہ جنہاں دے تائیں ملن بلند ٹکانے
واہ سبحان اللہ رب خالق ہر نوں روزی دیندا
پتھر دیوچہ کیڑا آکھن عاجز بہت نماناں
ہکدن جبرائیل فرشتہ پاس یوسف دے آیا
اے یوسف نابودوں تینوں دس کھاں کس اوپایا
کوہن لگے جد بھائی تینوں اس دن کس چھڑایا
پاس عزیز وکالیوں جس دم کس نے قدر ودہایا
نال زلیخا کس نے تیں تھیں برا نہ مول کرایا
یوسف آکھیا ایہ سب میں تے ربنے کرم کمایا
جبرائیل کہیا جد ہر کم کیتا خالق سائیں
فانی حاکم پیش سفارش لاکھاں بھیجی جاوے
پھر جبرائیل کہیا اے یوسف کر کھاں نظر اٹھاہاں
طرف زمیں دی تکیا یوسف کیتی نظر ہٹھیرے

ہو گیا حکم تساں جھکارن فتوے پچھیا میرا
جس نے تمن خلاصی والا قیدوں ہوگ رہائی
سانوں بھی چھڑوانے کارن عرض کریں سرکارے
کریں سفارش متکے سانوں قیدوں شاہ نکالے
سر چشماں پر حکم تساڈا ڈاہڈا یاد رکھیساں
پیش کرو اوہ قیدی دونویں جنہاں زہر ملایا
جیوں یوسف فرمایا ہیسی ورتی نال دوہاں دے
جام صراحی دیکر بخشی ساقی نوں مقبولی
یاد نہ رہیوس گل یوسف دی شیطانوں ولوں بھلائی
غیر خدا تھیں حاجت منگی لکھیا قید خدا نے
جلدی رب خلاصی دیندا اتنا قید نہ رہندا
عارف آکھن معذوراں دی عادت ہوندی ایہا
یاد نہ رہندے اونہاں تائیں جو مسکین نمانے
گل مسکیناں تے محتاجاں ہر نوں یاد رکھیندا
ہر دم یاد رکھے رب اسنوں شامل فضل ربانا ں
بعد سلام خدا دی طرفوں ایہ پیغام سنایا
کینے پال وڈیرا کیتا روغن حسن چڑھایا
امن سلامت کھوہ دیوچوں باہر کون لیایا
گھر اس دے یوچہ تیرے تائیں کس عزیز بنایا
کس نے قفل تروڑے یوسف جدتوں باہر آیا
اوسے مدد کیتی ہر جائی اوسے پیا بچایا
قید چھوڑاون کارن پھر کیوں آکھیا ساقی تائیں
جد تک ربدا حکم نہ ہووے کیہڑا بند چھڑاوے
قدرت ربدی تیرے تائیں آوے وچہ نگاہاں
پھٹ گئے طبق زمیں دے سنے لنگھ گئی نظر اگیرے

کیا ویکھے ہک پتھر سوہنا رنگ سفید اُجالا
ماریا پر جبریلؑ پتھر نوں امر خدا جبّار روں
کیا ہک کیڑا سُرخ عجائب پتھروں نکل کھلو یا
وچ تسبیحاں شاغل منہ تھیں لبھے حمد خدائی
ہر دم سُنّے پکاراں میریاں جگہ پچھانے میری
جداِیہ قدرت ڈٹھی یوسفؑ جبرائیلؑ بتاوے
پتھر وچہ بھی اسدیتائیں روزی نت پُچاندا
ابراہیمؑ جو دادا تیرا جدروں چخہ وچہ وڑیا
باغ بہشت بنایا ربّ نے اس آتش دے تائیں
اسدا ہوتا ہوکر پھر تدھ غیروں مدد چاہی
سُنکر جھِڑک الٰہی یوسفؑ رَتا ڈھایئں ڈھائی
چھم چھم روّے سجدے اندر کردا گریہ زاری
حکم ہوتا جو بندے کولوں ہے تدھ حاجت منگی
منگدا ہیں جو اس تھیں پچھے سخت مصیبت پاویں
رو رو فضل منگے پیغمبر عجز نیازاں کردا
بیشک جو فرماویں یارب برحق کہنا تیرا
تدھ بن مدد گار نہ کوئی توں حافظ ہر جائیں
مینوں لوڑ رضا تیری دی ہور نہ حاجت کائی
جیکر تیرا فضل خدایا بنے نہ میرا سنگی
جیسا اسدن حضرت یوسفؑ رو رو ہو یا نماناں
نیر چلاوے تے پچھتاوے ایسی حالت بنی
خیال کرو جد ذرہ گل تھیں بنی ڈراسے جاون
خاص حبیبا تدی ایہ حالت جنہاں قرب حضوری
رب بن مشکل کھولن والا جیکوئی ہور بناوے
کرن روایت نقرہ کاروں ذکر مفسّر لیاندا

سَت زمیاں تھیں ہیٹھ وکھایا قدرت نال تعالےٰ
قدرت تھیں اوہ پتھر سارا پاٹ گیا وچکاروں
پتر سبز روزینہ اپنا منہ وچہ پایا ہو یا
واہ سبحان اللہ جو ہیں پر نظر رکھے اسبابی
پتھر وچہ بھی روزی مینوں دیندا چنگ چنگیری
ویکھ یوسفؑ ایہ کیڑا عاجز ربّ نہ مول بھلاوے
بندیخانے اندر تینوں کیونکر رب بُھلاندا
اوس نہ مدد لئی کسے دی خالقدے در جھڑ یا
امن سلامت دادا تیرا رکھیا خالق سائیں
شرم نہ کیتی ساڈی طرفوں دِتی جھڑک الٰہی
میں بھلا لوں بخشش تھدا یا ہور کوئی در ناہیں
ہر دم ایہو آوازہ آوے یا باری یا باری
ساری عمراں لائق تینوں قید مصیبت تنگی
مردیاں تیک تمام حیاتی اندر قید لنگھاویں
فضلوں بخشش خلاصی یارب عدل کنوں دل ڈردا
پرتھن فضل تیرے بدہاں آساں کر رحمت دا پھیرا
جس جاگہ توں راضی ہوویں رکھ اساڈے تائیں
جے توں قید میری وچہ راضی لوڑ نہ کجھ رہائی
ستر برساں اسدے نالوں قید اسانوں چنگی
ایسا عاجز ہو یا نہ جسدن کھوسے مُل وکانا
ہائے ربا میں ساقی اگے کیوں اتنی گل کیتی
کیا کجھ حال اوہناندا جیہڑے دم دم شرک کماون
اوہ کد چھٹن سدا جنہانوں دوری دوری دوری
رب فرماوے توبہ باجھوں کدیں نہ بخشیا جاوے
اتنی گل جے ساقی تائیں یوسفؑ نہ فرماندا

اوسے روز خلاصی ہوندی پاندا نبی رہائی ذرہ گل تھیں غیرت کرکے ربّے قید ودہائی

پنج برساں اس گل تھیں پہلے یوسف قید لنگھائی ست برساں پھر اسےتھیں پچھے قید نبی نوں آئی

بارں برسیں حضرت یوسفؑ وچ خلاصی پائی مندی حالیں دوست کولوں بھل معاف کرائی

# معجزہ حضرت یوسف علیہ السلام در بندی خانہ

جتنی مدت حضرت یوسفؑ رہنا بندیخانے نال اسیراں کدیں نہ خفگی کیتی نبی یگانے

ہر دم اُلفت شفقت رکھے وعظ بیان سناوے خاص عبادت ربدی دستے شرکوں دور ہٹاوے

کرن روایت جس رن قیدی مسلم ہوگئے سارے نال پیار اونہاں تائیں کہیا نبی پیارے

سنو عزیزو بندیوالوں جنہاں ایمان لیاندا ہن تساں منی وحدت ربدی دھو تا کفر ولاندا

تساں اساڈا امر قبولیا پکڑی تابعداری کراں دُعا تساڈے کارن پیش خدا وندباری

جسنوں طلب گھراندی ہووے کرو سوال اسانوں بخشے رب نجات تسانوں جا ہو سب گھرا تنوں

دلیسالوالے دلیسیں جاون مانن عیش بہاراں خویشاں نوالے خویشیں جاکے ملن خویشاں یاراں

دہ سو قیدی حاضر ہوکے خدمت عرض گذاری اہل عیالاں خویشاں کارن تاہنگ جنہاں نوں بھاری

یا حضرت جے راضی ہوویں کر احسان غریباں مولا کولوں قید چھڑاون مشکل نہیں حبیباں

سنکر عرض تنہاندی حضرت سر سجدے وچ پایا بخش نجات انہاں ندیتائیں بخشنہار خدایا

پئی دعا قبول یوسفدی ایسی قدرت ہوئی ٹٹ پئے سب زنجیر انہاندے ثابت رہیا نہ کوئی

پیروں بیڑیاں باہر آیاں ہتھاں تھیں ہتھکڑیاں لگ گئی جا الی قدرت والی لہہ دھرتی پر جھڑیاں

صورت شکل اونہاندی ساری خالق پاک وٹائی آپس وچہ بھی بکدوجیدی کسے پچھان نہ آئی

نہ کسے ہور پچھانے ہرگز حاکم یا سرکردے نکل گئے سب یوسف تائیں ادب سلاماں کردے

گھر پوہتے تاگھر دیاں لوکاں کسے نہ مول پچھاتا جدوں حوالہ ذکر کیتو نے تا سمجھنا نوں جاتا

باقی چار سیئیاں سن قیدی رہگئے بندیخانے پچھیا پھیر تنہاندیتائیں یوسفؑ نبی یگانے

تسیں بھی جیکر جانا چاہو کراں دعا سرکارے وانگ انہاندے جاہو گھر نوں ملن تساں چھٹکارے

کہن لگے جے تسیں نہ جاہو اسیں نہ ہرگز جاواں قدماں نوچہ ہوواں قربانی تن من گھول گھماواں

بھٹھ پئے سب خویش قبیلے بھٹھ گھر بار اساڈے قیدی ہوکر رہنا سانوں بہتر پاس تساڈے

ہتھیں سنگل پیریں سنگل طوق گلانو چہ ڈھیون ہار پچھاندے معلم تھیون جے کر یار دسیون

جنگلو چ محبوب پیارے جیکر کرن گذارے
دوست پاروں دہریا تے قیدیاں بند لگھا نہ
محبوبا ندی تابعداری عاشق فرض پچھانے

لکھ وسنی تھیں عاشق تائیں لگدے جھاڑ پیارے
جلدیاں ویکھ شمع دیناہیں نال جلے پروانہ
یار پچھے تکلیف جو آوے حج برابر جانے

## ذکر خواجہ اویس قرنی رحمۃ اللہ علیہ

وند مبارک پاک نبیدے جدوں شہادت پائی
یار نبیدے ملن آئے ہکدا اسرارے تائیں
سوہنی صورت وقت جوانی منہ وچہ وند نہ کوئی
ہو متعجب پچھن لگے دوست ربدے تائیں
رو کر اگوں آکھن لگا اوہ عاشق مردا نہ
سُنکر صبر نہ آیا سالوں لا بنو درد لگایا
اس ہک وند نبیؐ دی خاطر سارے وند سٹائے
بے خبری وچہ دندا ساڈا جے کر وند پٹیندا
ایسے خاطر دند اپنے میں سارے پٹ نکالے
سُنکر بات اویس ولی دی یار اصحاب پیارے
اسیں بھی تابعدار کہائیے نام اصحاب جنہاندا
ساڈے دند سلامت سارے ہک بھی نہیں ونجایا
قطرہ عشق محبت والا رب جنہاں نوں چہ پاندا
سارے جگ تھیں اصحابا نوں بہتا پیار نبیؐ دا
اپنی طرفوں قیدی سارے یوسفؑ اپر وکانے

پہنچی خبر اویسؒ ہوراں نوں بنزیہ کل پٹائی
آن ڈھوئے دوست ربدے کیتے وند ازائیں
ویکھ اصحاباں یاراں تائیں ولو چہ حیرت ہوئی
کیوں نہیں دند تساڈا کوئی سالوں حال سنائیں
جدن ہویا پاک نبیدا دند شہید لگا نہ
خبر نہیں اوہ کیہڑا موتی لڑیوں باہر آیا
جے میں ہکو دند پٹاواں ہور نہ پٹیا جائے
عشقوں تابعداری والا حق نہ پورا تھیندا
اصلی دند جو پٹنے والا ہٹیا جا سی نالے
چھم چھم نیر چلاون لگے رو رو کہن وچارے
اکھیں ویکھیا پاک نبیؐ دا دند مبارک جاندا
دُھن ایہ عاشق سُنکر جس نے تخم وند اندر اچایا
جگوں وکھرا ادب تنہاں نوں خالق پاک سکھاندا
پھر بھی دیکھ تعجب ہوئے عشق اویس ولی دا
وانگ زلیخا جب یوسفدی کون انہاں بن چلنے

## پشیمان شدن زلیخا بر کردۂ خود قید آں ذات

جدوں زلیخا دلبر سوہنا یوسفؑ قید کرایا
ہتھیں ہجر سہیڑیا آپے روے بیٹھ اکیلی
جس گل کارن بلا پیارا قید اندر پہنچایا

پائی جھات فراق سجندے رو رو حال ونجایا
دیکھ نکالنے کرے جھورانے کھاوے سُنج حویلی
اوہ بھی بات نہ حاصل ہوئی الٹا ہجر ستایا

اگے بھی کجھ دید سجنڑا دیکھے دل پرچاوے
رو رو نین کرن فریاداں ساتھے ظلم کیتوئی
آپ ڈبی توں بحر غماندے سانوں نال ڈبایا
ساڈا جج ونجایوئی نالے آپ رہیوں توں خالی
غیراندے بج آکھے لگیوں آپ نہ سُرت سمہالی
کس ہتھیاری قید کرن دی تینوں مت سکہالی
ہو غمناک زلیخا رووے نہ کجھ آوے جاوے
دلوچہ کہے عزیزے ہتھوں جے نہ قید کراندی
پر ہُن وس نہ لگدا کوئی نہ کوئی چلدا چارا
جے ہُن کہاں عزیزے تائیں اُلٹا دشمن تھیندا
کیہڑی بنھاں کتول جاواں کتھاں نہ جھلے کوئی
کسنوں دوس دیاں تے آکھے آپے کارن کیتے
بھر بھر نین لہو دے پلٹے جتول کرے نظارا
چُم چُم لاوے سینے اوپر یوسفدیاں پوشاکاں
کدیں پوشاکاں سینے رکھے کدیں اکھیں پر دھردی
کدیں اونہانوں اندر رکھے باہر کدی نکالے
کر کر نت بھیجے داروغے نوں نت نویاں تاکیداں
نرم بچھیے سُندر تکئے بہتر قسم وچھایاں
اپنی ہتھیں یوسفؑ کارن کھانا روز پکاوے
ہور جو ہر اک نعمت یوسفؑ رکھدا شوق جنہاندی
جد اوہ گولی کھانا دیکر گھر نوں واپس آوے
نال محبت کھادس کھانا جو کجھ رنجش پائی
دس کھاں اسدا بندیخانے کیونکر وقت گزردا

اُسنوں بھی ہُن لوہ لوہ ہر دی سو کھا ہتھ نہ آوے
بہتی حرص لگا کے سانوں تھوڑیوں بھی رکھیوئی
دس زلیخا اسدے وچوں کی تینوں ہتھ آیا
کون آہی اوہ تتڑی تینوں مت سکھاون والی
شالہ کدیں نہ جندی تینوں امڑی جاون والی
روندی پھرے ہمیشہ جیہڑی اساں رواون والی
دس نہ لگے دوست تائیں قیدوں کڈھ لیاوے
اپنی ہتھیں یار پیارا گھر وچہ آن بٹھاندی
دوہیں طرفیں نہیں تتی دا کسے گلوں چھٹکارا
نہ آکھاں تا دلبر سوہنا اکھیں نہیں دسیندا
آپ کیتا گھر ساڑ تماشہ عقلوں ہووی ہوئی
اپنی ہتھیں میں تتڑی نے زہر پیالے پیتے
دشمن بندیخانے والگوں دسدا انگن سارا
نعلیناندے کھوج بھلیندی پھرے چمیندی خاکاں
وانگ اوچھاڑے بیت ربیدے ادب ہزاراں کردی
لوہ لوہ ویکھن جیونکر مومن جامے زیارتوالے
بہت پیاریاں یوسفؑ تائیں رکھنا وانگ مجیداں
یوسفدے آرام کرن نوں گھروں پیاں اپڑایاں
بھر سرپوش کنیزک راہیں ہر دو وقت پہنچاوے
ہر دن حضرت نوں سرکاروں ڈالی بنکر جاندی
پاس بہا کر پُچھدی بی بی کیا حضرت فرماوے
وچہ منظوری محنت ساڈی آئی یا نہ آئی
مینوں بھی اوہ یاد کسے دن کردا یا نہ کردا

## قافیہ آرائی

وس کھاں کون میرے بن اسنوں جھل کھواندی ہوسی
راتیں اسنوں سیجاں کرکے کون سواندی ہوسی
ہر فجری جل عطر گلابوں کون نہواندی ہوسی
کون سجندیاں مست اکھیں وچہ سرمہ پاندی ہوسی
سوہنا پٹکا کمر دوالے کون بنھاندی ہوسی
تاج مبارک سر دے اپر کون ٹکاندی ہوسی
لاڈ اناں محبت کرکے کون بلاندی ہوسی

بھر بھر جام معطر شیریں کون پلاندی ہوسی
کر کر لاڈ پیار سویرے کون جگاندی ہوسی
ہتھیں قدم مبارک اُتے کون دھواندی ہوسی
زلفاں چہر مبارک اُتے کون سجاندی ہوسی
گل پیراہن موتیاں جڑیا کون پواندی ہوسی
سوہنا جوڑا پیراندیوچہ کون پہناندی ہوسی
کون سجندے پاک جمالوں فیض اٹھاندی ہوسی

ایسے طور زلیخا دلوچہ کرے ہزار وچاراں
یوسفؑ موجی بندی خانے دمدم حمد الاوے
لوہ لوہ مری ویکھن کارن دلبر کویں دسیندا
کرن روایت جدوں زلیخا تنگ فراقوں آوے
اج یوسفؑ نوں کسے بہانے دیکھ جھڑک رواییں
ولوں پیار زلیخا تائیں جھڑک وسیلہ ہووے
ایہو اشارہ جس مومن نوں تنگی رب دکھاوے
دیکھ مصیبت تنگی فاقہ قحط دیاں ایذائیں
جدتک بندہ عاجز ہوکے خودی نہ دلوں ونجاوے
ایسے کارن یاراں تائیں رب تکلیفاں دیندا
ہر دوست دی عادت ہوندی اصل پریت چھپاون
ایسی حکمت کرکے دوست دوستنوں سدواوے
جگ تھیں اوہلا کرنے کارن ہوندی غرض تنہاں دی
دردمصیبت عاشق تائیں وچہ دربار پہنچاوے
دردمنداں بیماراں تائیں ہر کوئی آن پچھیندا
ایہو اشارہ جد مومن نوں زور مصیبت پاوے
وقت مصیبت رب سچے بن یار نہ بن دا کوئی
عاجز ہوکر جسدم مومن پیش خداوند روّے

وڈ وڈ نکلن سینے وچوں غمدیاں تیز کٹاراں
نت پیغام زلیخا گھلے کدی جواب نہ آوے
توڑے کدیں آواز یوسفؑ دا کنّاں نال سنیدا
خفیہ طور داروغے تائیں ایہ پیغام پوچلاوے
ریندتی مت آوازہ اُسدا آوے ساڈے تائیں
مت اس طور آواز سجن دا کنّیں پوندا ہووے
عارف کہن محبت ربدی اسنوں پھیرا پاوے
ایہ سب چیزاں طرف خدا دی سدن مومن تائیں
خوشی آرام ہوائیں اندر کویں خدا نوں بھاوے
رستہ قرب حضوری والا حکمت نال دسیندا
نال بہانے یاراں تائیں اپنی طرف بلاون
جس وچہ بھید پرانے والا ہوو نہ کوئی پاوے
خلقت سمجھے آپس اندر ان بن ہوئی اتہاں دی
سونا جدتک سیک نہ جھلے کد منظوری پاوے
چنگیاں بھلیاں بیدرداں ندا کون علاج کریندا
عاجز ہوکے رب ول جاوے ترس خدا نوں آوے
ہر دروازیوں پھر کر ہوندی اوڑک رب ول ڈھوئی
سب تکلیف ہٹاوے مولا رحمت نازل ہووے

روندے نوں رب قرب حضوری بخش کرے سرکاروں
ایہو قیاس زلیخا کر کے دلبر نوں ازماوے
ایپر کجھ پرواہ نہ رکھے یوسفؑ نبی گرامی
نال محبت پیغمبر دا ادب لحاظ کماوے

بلے پیارا عاشق تائیں درد مصیبت باروں
جھڑکوں ہو آزردہ یوسفؑ مت ساڈیول آوے
کیتا رب داروغہ اسدا خدمتگار سلامی
جو فرمان سُناوے یوسفؑ ترت بجا لیاوے

## ظاہر کردن داروغہ اشتیاق خود پیش یوسف علیہ السلام در بندیخانہ

کرن روایت اوہا داروغہ بندیخانے والا
اے محبوب پیار تساڈا غالب ہویا ساتوں
بیٹھاں ہر دم کول تساڈے ہک پل دور نہ تھیواں
سنکر عرض داروغے والی یوسفؑ نبی ربانا ں
دونہہ شخصاں نے نال اساڈے اگے پیار کمایا
چھوٹی عمر پیار اسانوں کیتا باپ سہائے
دیس بدیس وکاندا پھریا نام غلام سدایا
دوجا پیار زلیخا کیتا شفقت بہت کماندی
تہمت لگی ماراں پیاں ناحق قید کرایا
جو جگتے تکلیفاں آہیاں اگے انہاں وکھایاں
ہے ہن جان بندیدی باقی ایہ اسنوں لے مرسی
کر کر باتاں روو ے یوسفؑ ڈر دا خوف جباروں
اگے ایس پیار اسانوں در در اُپر رُلایا
کرن روایت اتنا غم تھیں رُنا نبی گرامی
پانی بدلے اکھیاں وچوں نیر لہو دا چلیا
یوسفدے رخسارے اُپر تِل ہک عجب سوہاوے
اتنا نیر لہو دا وگیا کہے مفسر حالا
غمدی حالت دیکھ نبیدی رووَن ملک نورانی
سر سجدے وچ دیہاں راتیں پڑھ تسبیحاں رووے

بکدن عرض سناون لگا پیش حبیب تعالےٰ
دل چاہے جو سب کم چھڈ کے دیکھاں پیا تسانوں
شربت شہد دیدار تیرے دا پیا ہمیشہ پیواں
جھم جھم نیر چلاون لگا ہو بے ذوق نمانا ں
دوہاں تھیں تکلیفاں پایاں ہور تریجا آیا
اِس پیاروں کھوہ وچ سانوں سٹ گئے ویر پیارے
پھر ہن تیکر باپ سجندا نہیں رب میل کرایا
اسدے پیار کرندی شامت اجے نہ مگروں جاندی
خبر نہیں ہن پیار تساڈا لیا انعام لیایا
کس گل اُپر پیار تساڈا آیا کرکے دھایاں
قتل کراسی سروں ونجاسی تدوں خلاصی کرسی
سجدے اندر کرے دعائیں توبہ توب پیاروں
پھر آ حاضر ہوون لگا بخشش پناہ خدایا
روندیاں روندیاں نیر اکھیں دا ہو گیا خشک تمامی
ہو گیا سُرخ تمامی چہرہ نال ہنجوں دے ملیا
وقت نظارے وانگ ستارے وردوں چمک دکھاوے
نال لہو دے گل کر ڈگا تل رخسارے والا
صبروں شکروں دمدم یوسفؑ بولے حمد ربانی
دسے آن وطنڈیاں خبراں کون اجیہا ہووے

وطناں نوالیاں نیند پیاری راتیں موج مریندی — بیوطناں نوں تاہنگ وطندی اکھ نہ لاون دیندی
جو دم آوے تویاں تانگاں نویں خیال اٹھیون — خونی تیر وچھوڑیوالے خون جگر دا پیون
ہک یوسفتوں حب سجندی راتیں سون نہ دیندی — دوجی الفت باپ سجندی ولول تیر مریندی
کتنی مدت صبروں شکروں جالیاں بنی سزائیں — کرن کلام نہ امروں باہر منیاں جنہاں رضائیں
ہر صابر نوں صبروں بدلہ بخشے حق تعالے — آگیا قاصد ملک سجندیاں خبراں دیون والا

## آمدن شتر سوارے نام سپرول نزد حضرت یوسف علیہ السلام در بندی خانہ

ہک دن بندیخانے اندر یوسفؑ بنی پیارا — باری وچوں طرف وطندی بیٹھا کرے نظارا
سڈا اوڈیک مسافر تائیں ہوندی طرف وطندی — مت کوئی خبر سنیندی ہووے کسے عزیز سجندی
تولے وا وطندی طرفوں جھولا جھلکر آوے — اوہ بھی دور مسافر تائیں ٹھنڈ کلیجے پاوے
پنکھی اوڈ دا دیس اپنے دل جیکر ویکھن جاندا — اسنوں بھی پئے ویہن سینہے وطن بعید جنہاندا
ایسے طور پیغمبر رب دا حال اوہ دا اس نماناں — طرف وطندی بیٹھا ویکھے منگے فضل ربانا ں
اچن چیت ڈٹھا ہک راہی شام دیاروں آیا — خبر وطندی دیون والا رب اسباب بنایا
ڈاچی اوپر سوار سوداگر کار تجارت کردا — نام سپرول وسن والا خود کنعان شہر دا
جس باری وچہ بیٹھا یوسفؑ آنگھیا اس راہوں — ایپر اسنوں خبر نہ کوئی یوسفؑ نبی الٰہوں
برقعے دیوچہ بیٹھا یوسفؑ کروا حمد خدائی — رستے وچہ خوشبو یوسفدی اس ڈاچی نوں آئی
دوروں حسن نبیڈا اسنوں خالق پاک وکھایا — ویکھ جمال پیارا ریوالا دلنوں صبر نہ آیا
دوڑ لگی کر زور نبی ول سوٹے ماراں کھاندی — محبوباں نوں عاشق کولوں کنڈ نہ کیتی جاندی
زور دھگانے نٹھی اتھیں سوٹے ماراں کھاندی — شتیا دور سوداگر تائیں کول نبی دے آئی
وانگ مریداں حاضر ہوکر ادبوں سیس نوایا — بیٹھ رہی دو زانو ہوکے بے حد ادب کمایا
ادب رسولاں شان رسولاں ہر حیوان پچھانے — مشرک بہت کمینہ سب تھیں جیہڑا ادب نہ جانے
قدرت تھیں پھر بولی ڈاچی رو رو کہے زبانوں — اے یوسفؑ کجھ پچھدے ہیں تھیں آئی میں کنعانوں
جس دن دا توں بابل کولوں آیا گھت جدائی — اسحٰق دی یعقوبؑ نبی نوں چیز نہ بھاوے کائی
حجرے دے وچہ بیٹھا رووے درداں مار مکایا — کیا دساں جو نال نبیدے حال فراق وہایا
دوہرا ہو گیا قد مبارک نیناں نظر نہ آوے — گل گیا ماس بدن دا سارا ونڈن سکدا جاوے

رو رو حال سناوے ڈاچی جیوں غمخوار پیارے
لگے درد فراق پدر دے جدوں گل لنگھائی
اتنے وچہ آپو ہنتا مکروں ڈاچی دا اوہ سائیں
اُس جاتا بے مطلب مینوں چھوڑ نہ پچھے نس آئی
ڈاچی نوں اُس مارن کارن سوٹا جدوں اٹھایا
حکم خدا تھیں لتاں دونویں پھاس گیاں وچہ دھرتی

سُن سُن یوسفؑ بُجھتے اندر رو رو آہیں مارے
نویں سروں پھر ڈاچی آکے دونی پیڑ جگائی
ایکر سوٹا مارن لگا ڈاچی عاجز تائیں
اصلی راز نہ معلم کیتا قدرت رب وکھائی
گوڈیاں تیک سپر دل تائیں دھرتی پکڑ دبایا
ہلن جوگا رہیا نہ عاجز سخت مصیبت ورتی

لاوے زور نکالن کارن ہور ہٹھاں ہاں جاوے
جسنوں پکڑے رب پدن تیرا اسنوں کون چھڑاوے

اوڑک حضرت یوسفؑ تائیں رحم دلے وچہ آیا
توں ڈاچی تے غصے ہوئیوں زمیں تیرے پر ہوئی
نہ کر غصہ ڈاچی اتے بے جا ہیں چھٹکارا
سُنکر حکم سپر دل جلدی سوٹا دور وگایا
قدرت ربدی ویکھ نبی نوں ہویا آن سلامی
پچھیا حضرت اسدے کولوں کون کوئی توں بھائی
کہن لگا میں ہاں سوداگر سوداگر دا جایا
سُنیاں نام جدوں کنعانے چھم چھم یوسفؑ رویا
اے سوداگر دس اسانوں دیس اپنے دا حالا
سارے ڈال کھلوتے اسدے یا کوئی وچوں جھڑیا
ایہہ گل سن سوداگر رناں مار عمانداریاں آہیں
ہئے اوہ رکھ یعقوبؑ پیغمبر لگ گیا پتہ اسانوں
باراں ڈال جتے رب اسنوں وسیاں رحمت باراں
اس ڈالی دا نام مبارک یوسفؑ کہن پیارے
پاڑ کھا دا بگھیاڑاں اسنوں ڈالی رب تروڑی
ڈالوانڈ دل ہے ہر ویلے زردی رنگ وٹایا
سُک سُک ہویا گُرتنگ وچارا ہر دم رہے ڈولاندا

کر آواز سپر دل تائیں پیغمبر فرمایا
عملاندا پھل ملدا سب نوں سنتوں یار سُتھوئی
سٹ گھت سوٹا ہتھا نوچیوں کہنداں نبی پیارا
تاں اوہ باہر نکلیا جدم توبہ دے در آیا
وانگ مریداں خدمت اندر کیتوس ادب تمامی
کتھوں آئیوں رکھتے جانا گھر تیرا اکس جائی
وطن میرا کنعان مبارک کرن تجارت آیا
روندا روندا اُبرتے وچوں پھیر سوالی ہویا
رکھ آہا ہک شہر تسادے سوہنیاں ڈالا نوالا
جے جھڑیا تاں کیہڑا جھڑیا دس نشانی اڑیا
اس رکھدی کجھ حالت نازک وسن والی ناہیں
صدقے جاواں حالت اسدی کیہا میں کہاں تسانوں
ہک ڈالی نوں بیا وچھوڑا باقی رہ گئے یاراں
خوبی حُسن جمالوں اسدیاں خبراں عالم سارے
سُک گیا پھر سبز نہ ہویا اوہ رکھ اجدن توڑی
جیوں اوہ شاخ علیحدہ ہوئی پھر اوہ رنگ نہ آیا
کیے ویہاڑے درد فراقوں جھڑسی جھولے کھاندا

جدوں سپردل حضرتؑ اگے حال تمام سنایا
اتنی دوروں کرن تجارت آیوں توں اسجائی
کہیا سپردل انشاء اللہ سچ رب خبر گذاری
حضرتؑ کہیا خرید نہ ہرگز مال تجارت یارا
کنگن سن دو یوسفؑ ہتھیں بھاری قیمت والے
وبہہ ہزار دینار برابر قیمت کہن انہاندی
حکم کیتا ایہ کنگن دونویں بخش دیتے میں تینوں
بھی رب خالق دیسی تینوں اسدا اجر حضوروں
کر منظور سپردل کہیا حکم کرو فرماؤ
تاں پھر حضرت منہ اپنے تھیں برقعہ دور ہٹایا
ظاہر ہویا چند مبارک بدر منیر گرامی
جاگے بھاگ سٹھوئی والے کرم کیتا رب عالی
برقعہ کھول نبی نے اسنوں دے دیدار بنایا
جیونکر حال ڈٹھوئی میرا اندر گریہ زاری
آکھیں ہک مصر وچہ قیدی بردہ درد رنجاناں
ہن دیدار تساڈے اسنوں چیز نہ بھاوے کوئی
بھاویں دور تساں تھیں ہویا ہردم یاد لیاوے
کی ہویا جے قسمت اسنوں کڈھ پردیس وگایا
جے منظور خدا نوں ہویا آکر قدم چھیسی
ایہ پیغام اساڈی طرفوں حضرتؑ نوں پہنچائیں
سن پیغام سپردل کہیا میلے رب تسا نوں
یوسفؑ کہیا نام دسن دی حاجت مول نہ کوئی
سب خلقت تھیں وکھریاں جا کر راتیں حاضر ہونا
کہنا ہک پردیسی مینوں ملیا شہر فلانے
وچھڑیا لوانگوں حالت اسدی چھم چھم نیر اوچھالے

روکر یوسفؑ برقعے وچوں پھر اسنوں فرمایا
کیا کجھ نفع ملے گا تینوں دس اسانوں بھائی
ہک ہزار دینار نفع دا مل جاسی اِت واری
اُس دکھ کوں وچ آکھ پچھاناں ہک پیغام ہمارا
لا ہکر اثر سوداگر تائیں کیتے بنی حوالے
جڑے جواہر نال تمامی صفت نہ کیتی جاندی
ہور جواو تھوں ملسی تینوں اوہ معلم نہ مینوں
ہر دولت تھیں بہتر دولت رحمت فضل غفوروں
کہساں وچ یعقوبؑ نبی نوں ایہ پیغام سناؤ
نکلیا سورج بدلی وچوں جلوہ حسن دکھایا
جس ہک نظارے کارن حوراں ملک سپاہی
حاصل ہوئی دولت جنہوں اوہ ہاں جہانا والی
دیکھ اساڈا روزریاں روندیاں جیونکر حال ڈٹھایا
اینویں وچ یعقوبؑ نبیئوں وسیں حالت ساری
ہردم کر کر یاد تسانوں روندا رہے ہناناں
روندیاں بندیخانے اندر کتنی مدت ہوئی
وس نہ لگدا جے بھج جلدی آن زیارت پاوے
ہردم چیت تساڈی طرفے دلوں نہ مول بھلایا
نہیں تاں روز قیامت والے مولا میل کریسی
بنھ کے ہتھ مریداں وانگوں کہن سلام دعائیں
صدقے جاواں نام اپنے تھیں واقف کرو اسانوں
جا سن سمجھ اسانوں آپے جد پیغام دتوئی
نال ادبے ساڈی طرفوں بنھکے ہتھ کھلونا
بندیوان اسیر وچارا رو رو کرے جھورانے
وچ سپردل دس پچھاناں وردمندا نڈے حالے

ہور رخصت اسوار بنی تھیں واگ پچھاں پرتائی
رات پئی تاں بوہے اوپر کیتوس آن آوازہ
یا نبی اللہ یا نبی اللہ باہر کھلا بولاوے
کیہوں ویرا توں کون اسانوں ہیں اسوقت بلاندا
وچہ غماں ناطاقت ہوئے گذرے حد شماروں
کہیا سپردل کم پرئے داتاں اسویلے آیا
نہیں تاں کیا مجال اسانوں آبے وقت بلاوا
اچراں تیک نماز اپنی تھیں نبی فراغت پائی
یا حضرت کوئی شخص تسانوں باہر کھلا سدیندا
جاں ایہ بات سنی پیغمبر درد وں جگرا چھڑیا
نال محبت زینبؓ خاتون بابل پکڑ اوٹھایا
بول سلام علیکم قاصد بدھے ہتھ کھلویا
رو کر حضرت پچھیا استھیں کون کوئی توں بھائی
کتھوں آئیوں کس پوچھائیوں کیا بتلاویں میتوں
کہے سپردل یا نبی اللہ کیا ہیں کہاں تسانوں
وچہ مصر دے بندی خانے میں ڈٹھا ہک بردا
نال محبت پچھیس مینوں حال تمام تساڈا
رات دنے وچہ درد تساڈے نیر اکھیں تھیں جاری
بنھ کے ہتھ تسانوں اس نے ادب سلام پوچھایا
ڈاچی میری بھی کجھ کیتیاں سدینال کلاماں
ایپر مینوں خبر نہ پہلے جد ہیں نیڑے آیا
ساری بات سنائی قاصد جیو بجیوں ورتی آہی
سن سن باتاں پاک نبی نوں غش آوے غش جاوے
پچھیا نام نبی نے استھیں کیا دسیا اس تینوں
پچھیا سی میں اسدے کولوں کیا کجھ نام تساڈا

آوڑیا کنعان شہر وچہ اوہ سوداگر بھائی
پڑھے نماز یعقوبؑ سوہاڑا بند آہا دروازہ
زینبؓ خاتون بولی اندروں نرم آواز سنائے
پیغمبر نوں مول کسیدا نہیں آوار شکھندرا
کرن کلام نہ نال کسیدے بہت ضعیفی یاروں
میں مشتاقاں وچھڑیا ندی دوروں خبر لیایا
باہجہ ضرورت حضرت تائیں کجہ تکلیف پوچاواں
ایہ گل اسدی زینبؓ خاتون پیش حضور سنائی
دور وچھنیاں مہجوراں دے سکھ سنیہے دیندا
ہو بیتاب غشی دی حالت دھرتی آ ر چھڑیا
ڈہندا اٹھدا نبی خدا دا دروازے تک آیا
وانگ غلاماں خدمت اندر ادبوں حاضر ہویا
تبرکولوں دوست دی خوشبو اسانوں آئی
میں بڈے ہر دل وین سنیہے کس نے گھلیا تینوں
مندے حال اسہا تدے ہتے روں نصیب جنہانوں
رو رو ہر دم درد فراقوں یاد تسانوں کردا
دمدم جیوے شوق پیاروں لے لے نام تساڈا
کرے دعائیں یعقوبے نوں میل ربا ہکواری
روندا روندا بس نہ کردا ایسا ہجر ستایا
وانگ مریداں حاضر ہو کی کردی ادب سلاماں
پتہ نشانی پچھ کریں تھیں ایہ پیغام سنایا
درد سنیہے دیتے رو رو پیش حبیب الٰہی
کول کھلوتی زینبؓ روے مڑ مڑ پکڑ اٹھاوے
رو کر کہیا سپردل اگوں نام نہ دسیوس مینوں
کہن لگا یعقوبؑ نبی نوں معلم نام اساڈا

ایہ گل سُنکر پیغمبر نوں پھر بیہوشی ہوئی
اوہا گجھیاں رمزاں والا نام چھپاون والا
اوہا رون رواونوالا ہسکن ہسکاون والا
وچ پردیساں جاون والا رنج وکاون والا
بیہوشی دل نبی خدا دا ولول غوطے کھاوے
جاں پھر ہوش نبی نوں آئی قاصد نوں فرمایا
اس پیغام لیاون بدلے کیا دیواں میں تینوں
دنیا دی کجھ لوڑ نہ مینوں بل گیا مال بہتیرا
تاں پھر حضرت حق اسدے لوچہ لولبا نیک دعائیں
دوہیں جہانیں تیر تیائیں ہووے کج خدا دا
واہ سبحان اللہ کیا درجہ پایا اُس ونجارے
دیکر نبی دعائیں اسنوں رخصت حکم سُنایا
دردی یوسفؑ دا اسنوں نہ دیوے روندیاں رات لنگھائی
راتیں دیہاں مصیبت اندر غم دے نیر چلاوے
رو رو یوسفؑ بندی خانے باراں سال گذارے
دل لوچہ سمجھیا یوسفؑ باجھوں ایسا ہور نہ کوئی
گجھے تیر چلاون والا نظر نہ آون والا
خبراں ہدہد پوچاون والا زخم لگاون والا
ہائے ربا اوہ یوسفؑ میرا برقعے پاون والا
کر گئے گھاہ کلیجے اندر وچھڑ گیا نلدے ہاڑے
جو منگیں سو منگ اساتھیں کیا تیرا حق آیا
کہیوس اگے بھیجنوالے بہوں کجھ دتا مینوں
کرو دعا رب خاتمہ میرا فضلوں کرے چنگیرا
وقت نزع آسانی تینوں بخشے خالق سائیں
جنت والیاں گلیاں اندر ہوویں یار اساڈا
نبیاں یاروں خالق اسدے دوویں جہان سوارے
لے پیغام سجندا حضرت پھر گھرے دل آیا
جیونکر یوسفؑ بندیخانے روندا وچہ جدائی
مولا باجھ اسیراں تائیں کیہڑا چھپ کرائے
فضلوں مہلت نیڑے آئی آئے نیک دیہاڑے

## آمدن جبرئیلؑ نزد حضرت یوسفؑ در بندیخانہ و خبر خلاصی دادن

ہکدن یوسفؑ سجدے اندر رو رو کہے دعائیں
توں خالق توں مالک یارب میں ہاں عبد نکارا
اوہ تقصیر جو ساقی والی یوسفؑ کولوں ہوئی
جاں رب فضل کرن تے آیا ہویا کرم خدائی
آگیا وحی خداوے حکموں بن صورت انسانی
بعد سلاموں حضرت اگے کیتی عرض وحی نے
یارب بخش خلاصی فضلوں بندیواناں تائیں
کر تقصیر معاف الٰہی توں ہیں بخشنہارا
ست برساں تک ترناں اسنہیں ہور قصور نہ کوئی
ہئی قبول دعا یوسفؑ دی نیک بشارت آئی
کہیوس آن سلام علیکم ہاں سُن حبیب حقانی
میں ہاں کون پچھانوں مینوں اے محبوب نگینے

سُنکر حضرت یوسفؑ کہیا اتنی دانش میری
وانگ بزرگاں معلم ہووے شکل مبارک تیری

تاں پھر دحی نبی دے اگے اپنا آپ جتایا
وانگ نمانیاں رو کر یوسفؑ پھر اسنوں فرماندا
تسیں فرشتے خاص حضوری رب دے بہت پیارے
کہیا فرشتے نہ رو یوسفؑ کٹیا رب تقصیراں
وچ صدیقاں داخل ہویوں کیتا حکم الٰہی
ملکاں توں وچ حکومت تیری تخت بخت سرداری
پاس تیرے آ وسن تینوں مل لیا ولوا لے
عزت پاون تیرے کولوں کل مسکین مصر دے
پاس خداوند عزت تیری کیا میں صفت سناواں
جیونکر وچ مصیبت تساں تھوڑے اصبر کمایا
ساقی نوں جو پکڑا وسیلہ اسدن حاجت چاہی
ہوگیا روں قبول تساڈا وچ درگاہ ربانی
پاک کیتا رب بندیخانہ تیری برکت یاروں
سن خوشخبری حضرت یوسفؑ ربدا شکر الایا
استھیں بعد فرشتے اسگے یوسفؑ عرض سنائی
کہیا فرشتے یا نبی اللہ میں کیا حال سناواں
اکھیں تھیں معذور وچارا ہو گیا روندا روندا
حضرت آکھیا توں جو جاویں پاس انہاندے بھائی
کہیا فرشتے صدقے جاواں کیونکر خبر سناواں
جسدن خبر سناون کارن ہویا حکم اسانوں
پھر یوسفؑ نے پچھیا استھیں بھایا تد اکہ حالا
اوہ بھی اکدن ملسن تینوں جبرائیلؑ بتاوے
شہر مصر دے حاکم تائیں رب اک خواب دکھاسی
گل تعبیراں دسن والے عاجز ہوون سارے
حاکم شہر مصر دا تینوں تخت حکومت دیسی
میں ہاں جبرائیلؑ فرشتہ پاس تساڈے آیا
اساں غریباں کول تساں نوں کیونکر رب لیاندا
اسیں نمانے مجرم بندے قیداں بھوگن ہارے
نکل گیا اج نام تساڈا دفتر کتنوں اسیراں
ایسے شہر مصر وچ تینوں رب دیوے گا شاہی
گل شاہانے ہوسی ہکدن حکم تساڈا جاری
قیدی ہوکر رہن تساں نوں قید کراون والے
مصری لوک تمامی تیرے بنسن گولے بردے
درج کیتا رب ناواں تیرا وچ دفتر صلحاواں
اگے نالوں شان تساڈا رب نے بہت ودھایا
اوہ بھی فضلوں بخشی مولا جو تقصیل ہوئی آہی
ملسی جھب نجات تساں نوں مہلت قید وہانی
پاک ہویا کل گردا آسدا رحمت فضل غفاروں
فضل کیتوئی عاجز اُتے واہ دھن بار خدایا
جبرائیلا باپ میرے دی خبر سناویں کائی
رو رو ہجر تساڈے اندر ہوگیا نبی نتھاواں
ہردم ورد تساڈے یاروں ہنجوں ہار پروندا
ساڈی خبر انہاندے تائیں کدیں نہ تدھ سنائی
جد تک حکم نہ دیوے مولا کیا طاقت میں پاواں
امر الٰہوں خبر تساڈی دیسی ونج انہا نوں
کہن لگا افسوس انہاں نوں اپنے کیتے والا
صابر شاکر ہو رہو یوسفؑ جد میں خدا لوں بھاوے
اس خوابوں تعبیر کسے تھیں مول نہ دسی جاسی
توں تعبیر بتاسیں اسدی تا پاسیں چھٹکارے
اُس تعبیر دسن دے بدلے عزت بہت کریسی

خواب دسّی اوہ یوسفؑ تائیں جبرائیل پیاروں
واہ سبحان اللہ رب جس پر رحم کرن تے آوے
جسنوں جنّت دینا چاہے فضلوں اللہ باری
آپے وحدانیت اپنی دل اسدےوچ پاوے
کرن روایت عاصی مومن جد جنت وچ جاسن
ایسے کارن رب تنہانوں وحدت شوق لگایا
ہر کم اندر حکمت ربدی ظاہر باطن ہوئی
واہ سبحان اللہ رب حاکم ہر حکمت دا سائیں

بھی تعبیر سکھایوس اُسدی ویکھو نقرہ کاروں
آپے اوّل اسدیتائیں بندولبست سکھاوے
آپے اسنوں توبہ دلیل دلیوے مدد یاری
دوزخوالی قیدوں اسنوں کرکے فضل بچاوے
وحدت کلمہ یاد کریسن ترت خلاصی پاون
جیونکر علم تعبیراں والا یوسفؑ نوں سکھلایا
جیسی حکمت ربنوں معلم ہور نہ جانے کوئی
کیسی حکمت کرکے قیدوں کڈھیا یوسفؑ تائیں

## اوّل شاہ نوں خواب وکھائی پھر تعبیر پچھائی
## آکھ پذیرا کیونکر شاہ نوں خواب اچانک آئی

تمّت

# تمام شد جلد دوم

# جلد سوم

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

دم دم حمد ثنا تعریفاں پاک خداوند تائیں
لکھ دانا اکابر ہوون دانشمند سیانے
حد تک فضلوں کرے نظاہر آپ خداوند عالی
جس ویلے رب حکمت اپنی ظاہر کرنی لوڑے
جویں وسیلہ یوسفؑ کارن خالق پاک بنایا
وڈا حاکم شہر مصر دا شاہ ریّان سداوے
کیا ویکھے جو نیل ندی نخصیں نکلیاں چوداں گائیں
پہلیاں تداں رنگ چنگا سوہنا موٹیاں پلیاں ہویاں
لسیاں نے پھڑ موٹیاں تائیں سر پیراں تک کھایا
بھج وڑیاں پھر شہر مصر وچہ اوہ ست لاغر گائیں
تن لہندے تن چڑھدے گیاں ستویں بدھی ناری
ہور ڈٹھے شاہ چوداں سٹے ست سکے ست ساوے
ساویاں نوں جد سکے چمڑے اوہ بھی نال سکائے
بھی اک ہور بشارت شاہ نوں سفنے نظری آئی
بیٹھا تخت عدالت اوپر اوہ محبوب گرامی
ایہہ تن خواباں ہکسے راتیں شاہ نوں نظری آیاں
گل نجومی حاضر کیتے سنے امیر وزیراں
سنکر خواب نجومی سارے ہو حیران بتاون

جیسے امر مقدر اندر دخل کسیدا ناہیں
ایہہ حکمت ربدی والا کوئی بھیت نہ جانے
کیا جانے کوئی کیونکہ ہوسی حکمت بالمنوالی
فضلوں دردمنداں دے کارن کئی وسیلے جوڑے
وچہ تفسیر یوسفدے جیونکر ابن عباسؓ لیایا
اک راتیں وچہ ستیاں سفنہ رب دکھاوے
ست پہلوں ست پچھوں آیاں پھیرن انہا ندیناں کی
دوجیاں ست سیاہ تے لسیاں جھکھون جلیاں ہویاں
پھر بھی بھکھیاں معلم ہوون لبے قرار نہ آیا
گھر گھر آیاں آرڑایاں پھر جنگلنوں دھایاں
مار اڈاری اوہ یکباری اوڈ آسمان سدہاری
قدرت ربدی ساویاں دیول سکیاں کیتے دہاڑے
کیونکر ساوے رہن جنہانوں چندرے رب ملائے
ڈٹھس نیک اخلاق شہزادہ صورت حد نہ کائی
امن آسائش پائی استھیں فوجاں ملک تمامی
ڈر کے اٹھیا پیش وزیراں فجری کھول سنایاں
تھر تھر کنبے کہے انہانوں کھول دسو تعبیراں
ایسے خواب خیال نکمے کئی آون کئی جاون

بھلگئی خواب تمامیاں تائیں تاں ایہ بات الائی
سمجھاناں نوں رب غفلت والا ایسا پردہ پایا
شاہ نوں بھی کجھ یاد نہ رہیا جے اوہ پھیر سناندا
اَفْتُوْنِیْ فِیْ رُؤْیَایَ فرماوے شاہ دباوے
اگلوں کجھ نہ آوے اونہاں عاجز ہوئے وچارے
سُنکے شاہ تمامیاں تائیں سخت غصے وچ آیا
اتے شیخی اوپر سارے بن دے تسیں سیانے
ستر مرد اکابر وڈے دعوے علم جنہاں نوں
رہندیاں نوں ایہ حکم سنایا جے تعبیر نہ بجھ لو
جد ایہ حکم سنایا شاہ نے تھر تھر کنبے سارے
جدوں مصیبت سر تے آوے لگے ہون تباہی
امن آسائش نعمت اندر غافل قدر نہ جانے
جاں پھر مشکل بنی سرے تے وقت خلاصے پایا
حاضر ہو کر شاہ دے اگے ساقی عرض سنائی
طبع فقیراں شکل امیراں داخل وچ اسیراں
مینوں بھی وچ بندی خانے اس تعبیر بتائی
جیکر حکم کرو تاں جا کر اسنوں خواب سناواں
حکم دتا شاہ ساقی تائیں جا اسدے مل بھائی
سنکر حکم شتابی ساقی طرف نبی دی آیا
بدھے ہتھ کھلوتا حاضر رو رو نیر چلاندا
نال محبت حضرت کہیا شرم نہ کر کجھ میرا
لاہ پردہ ہن منہ اپنے تھیں نہ ڈر ساتھیں بھائی
سنکر نرم کلام نبی دی ساقی عرض گذاری
حضرت کہیا رب اسانوں اوہ سب خواب جتائی
سن ساقی متعجب ہویا کردا عرض دو بارے

کیا دسن اوہ حال حقیقت یاد نہ رہگئی کائی
کجھ نہ رہیا یاد اُنہاں نوں جو کجھ شاہ سنایا
مڑ مڑ کے تعبیراں پچھے خواب نہ مول بتاندا
جھب دسو تعبیر اسانوں جو دانش وچ آوے
ایہ تعبیر نہ معلم سانوں آکھن لگے سارے
اتنی مدت اوپر تساں دے میں کیوں رزق ونجایا
ہکو مشکل بنی اسانوں کوئی کھول نہ جانے
غصہ کر کے شاہ نے جلدی کیتا قتل تنہاں نوں
قتل کریساں سبھناں تائیں نہیں تاں مشکل کھولو
ساقی نوں تد حضرت یوسف آیا یاد پیارے
اُسو یلے پھر غافل تائیں آوے یاد الٰہی
جیوں ساقی نوں یوسف بھلیاں کتنے سال وہانے
اوہ یوسف اوکھے ویلے یاد دلے وچ آیا
ہے ہک بندیخانے اندر رہندا مرد خدائی
صورت پیراں نیک سیراں خوب دتے تعبیراں
عین برابر پوری ڈھکی جیونکر اس فرمائی
جو تعبیر دسے اوہ مینوں پیش حضور بتاواں
مت ایہ عقدہ کھلے اس تھیں ہووے کارروائی
ایپر اس شرمندگی ہاروں منہ تے پردہ پایا
ہاں شرمندہ ستے منہ کالا عرض نہ کیتا جاندا
وچ مقدر ایویں آہا دوس نہیں کجھ تیرا
کیونکر آیوں پاس اساڈے دس حقیقت کائی
خواب ڈٹھی اک شاہ اساڈے ایپر بھلگئی ساری
کل حقیقت سننے والی یوسف کھول سنائی
کھول دسو تعبیر انہاں دی اے صدیق پیارے

حضرت کہیا موٹیاں گائیں خاص سوکال نشانی
استھیں پچھے دنیا اندر کال پوے ست سالہ
جو کجھ وچہ سوکال زمانے لوک کما کر دہرسن
جیویں اوہ لاغر لتیاں گائیں موٹیاں نوں کھا گیاں
سٹیاں ندی تعبیر بھی ایہا کہیا نبی حقانی
ست برساں مینہ وسدے رہسن کمی نہ رہسی کائی
اگلا پانی بارش والا نظر جتھے کجھ آوے
کھیت نہ اگن گھاہ نہ جمن باغ نہ پھل لیاون
کوئی اناج نہ پیدا ہوسے کہیا نبی یگانے
ایہ تعبیر پیغمبر رب دے ساقی نوں فرمائی
شاہ حیران ہویا اس گل تھیں خبر سنی جد کالاں
جا ساقی ہڑ پچھے ایہناں تھیں کیا تدبیر کچیوے
پھر ساقی جد پچھن آیا حضرت نے فرمایا
ست برساں تسیں محنت کر کے جتنے فصل گذار
جو کجھ جمع کریسو اول کال پیاں کم آوے
کالوں بعد کرے رب بارش سال خداوند آنے
مالی باغ سنبھالن اپنے واہیاں جٹ کریسن
سب چیزاں رب پیدا کرسی خلق آسائش پاوے
کر تقریر سنا یوسف ساری حضرت یوسف والی
نال محبت ساقی تائیں شاہ فرمان سنایا
کس تقصیروں قیدی ہویا کیا اس جرم کمایا
نہیں تا اگے حال نبی دا اسنوں خبر نہ کوئی
ہیسی شہر مصر دے اندر حکم عزیز مصر دا
شاہ ریان دتی سی اسنوں ہر کم دی مختاری
جہڑا کم متعلق شاہ دے جانے بہت ضروری

ست برساں تک دنیا اندر خوب رہے ارزانی
سب ذخیرہ کھاسن اسوچہ پہلیاں برسانوالہ
کال زمانے مال خزانے چتھم تمامی کرسن
انہیں قحط زمانے اندر جنساں کھپسن پیاں
ساوے سٹے رحمت ربدی بارش فضل نشانی
پھر ست برساں کنی نہ ڈگے لوہ لوہ مرے لوکائی
اوہ بھی سکیاں سٹیاں وانگوں خشکی مار سوکاوے
اگلے رکھ پرانے جہڑے اوہ بھی سک سڑ جاون
جو کوئی پہلوں جوڑ رکھیسی کھاسی اس زمانے
سنکر ساقی کل حقیقت شاہ نوں آن سنائی
کیا بنسی جد ایسی تنگی قحط رہیا ست سالاں
جس تدبیروں کال زمانے امن آسائش تھیوے
اول سستی کرو نہ بھائی حیلہ نیک سکھایا
کجھ ذخیرہ جمع کرو کجھ نال قناعت کھاؤ
بیمن جو گانچسی پچھے باقی کھا دا جاوے
فیہ یعاث الناس جو اس وچہ وسن لوک نمانے
تیلی تیل انگور شرابی گاندھی عطر کڈھ ہیسن
سن ساقی ونج آکھیا شاہ نوں ایہ یوسف فرماوے
بہت ہویا دل راضی شاہ دا واہ تدبیر نکالی
ایسا نیک سیانا بندہ کیوں بندی وچہ آیا
تا پھر ساقی شاہ دے اگے حال تمام سنایا
کون یوسف تے کسدا بردہ قید کویں تس ہوئی
تحت عدالت ذمے اسدے جیویں چاہے تیویں کردا
بنھے چھوڑے کرے مقدمے گل حکومت جاری
اس کم وچہ البتہ شاہ تھیں بے لیندا منظوری

نہیں تاں بعض مقدمیاں اندر کدیں نہ حال جتایا
نال مقدمے آپے جسدم ظاہر ہویا حالہ
تاپھر ساقی کل حقیقت مڈھوں پکڑ کہانی
جیویں یوسفؑ کنعانوں آیا جیویں آمصر وکانا
ساری گل سنائی ساقی سُنکر شاہ فرماندا
کیا کجھ کارگذاری اسدی کس کم اوپر ہوندا
رونے تھیں جد کاہلا ہوندا نیت نماز کھلوندا
یا پھر بند لیاناں تائیں رہے نصیحت کردا
پھر پُچھیا شاہ اسد یتائیں کھانا کون کھواندا
جو کجھ اُسنوں کھاون کارن بخش ہووے سرکاروں
کھاون پیون یاد نہ اسنوں اندر شوق ربانے
خبر نہیں کر اس عاجز دی رب فریاد سُنیسی
جد ایہ حال سنایا ساقی پیش شہنشاہ عالی
ماریا جوش محبت دلوچہ حکم شتاب سناندا
آن وکھاؤ میرے تائیں اسیں زیارت پاواں
کر تعظیم لیاؤ جلدی اوہ محبوب یگانہ
نال خوشی دے حضرت تائیں جا خوشخبر سنائی
شاہ ربان تساڈے کارن بہتر حکم سنایا
سُنکر یوسفؑ دلوں بجانوں بولے حمد تعالیٰ
مڑ مڑ ساقی خدمت اندر عرض سوال سناوے
ہوگئی قید معاف تساڈی یا محبوب غفاری
صاف جواب سنایا حضرت اسیں نہ آواں بھائی
کرکے مکر اساڈے تائیں قید جنہاں کروایا

جیونکر قید یوسفنوں کیتا شاہ نے حال نہ پایا
ساقی کولوں پُچھیا شاہ نے حال پیغمبرؑ والا
آکھ سنائی شاہ دے اگے جیونکر بات وہانی
جیونکر اُسنوں تہمت لگی ہویا قید نمانا
بندیخانے اندر اُسنوں کیونکر وقت وہاندا
ساقی آکھیا دو کم اُسدے یا پڑھدا یا روندا
جد دن نمازوں فارغ ہوندا رو رو ہار پروندا
بیماراںنوں پھرے پُچھیندا بہت خدا تھیں ڈردا
ساقی آکھیا قسم خدا دی کدی نہ ڈٹھا کھاندا
سب محتاج غریباں تائیں ویندا ونڈ پیاروں
ایہو حال ہمیشہ اُسدا کتنے سال وہانے
ہن تک واٹ نہ پُچھی کسے کیوں برہا پردیسی
سُن سُن صفتاں عاشق ہویا شہر مصر دا والی
جلدی قیدوں باہر آوے اوہ محبوب دلاندا
قرب حضوری بخشاں اُسنوں عزت نال بہاواں
سُنکر ساقی طرف نبیدی ہویا ترت روانہ
یا صدیق مبارک ہووے بخشی رب رہائی
نالے کیتی طلب تساڈی اپنے پاس بُلایا
مولیٰ باہجھ غریباں تائیں کون چھڑاون والا
یا صدیق تساڈے تائیں شاہ ربان بُلاوے
حکم کرو تا خدمت اندر لے آواں اسواری
جد تک پیش عدالت ساڈی گذری نہیں صفائی
شاہ نوں آکھ انہاں تھیں پُچھے کیونکر حال وہایا

قال اللہ تعالیٰ: فَسْئَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰتِي قَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ ۚ اِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيْمٌ ۝

جنہاں رناں ہتھ کپے اپنے پُچھ انہاں تھیں حالے
رب میرے نوں معلم سارے مکر زنانیاں والے

ساقی نوں فرماوے یوسفؑ جا لوتوں پرت جوانا
کرن روایت ڈلوچہ یوسفؑ ایہا قصد اُٹھایا
سدا عزیز اساڈے اوپر رکھسی ظن بُریائی
دُوجا اسنا حق میرے تے بہت غلامی پاروں
رکھیوس بہت سوکھا لاہینوں کار نہ دسی کائی
جیکر باہجہ اجازت اُسدی ایہ بھی ہیں چھڈ جاواں
تیجا بہت افسوس یوسفنوں اُنہاں زناں تے آیا
جیکر اج اُنہاں دے کولوں اصلی بات پچھیوے
تاہیں شاہ نوں آکھیا یوسفؑ پچھ اُنہاں تھیں حالا
جدن سد زلیخا کیتی سبھناں دی مہمانی
کس نے ساڈی طلب نہ کیتی کس نے نہیں بولایا
اج دریافت کروا اُنہاں تھیں جے انصاف تساں نوں
سُن فرمان نبی دا ساقی شاہ نوں وچ سُنایا
کہندا جد تک ہووے ناہیں تحقیقات اساڈی
شاہ فرماوے آکھو جا کے سب کجھ کیتا جاوے
دوجی وار گیا مُڑ ساقی پیش حبیب ربانے
چلو شتابی یا نبی اللہ خود سُلطان بُلاندا
درجہ قرب نشینی والا مِلسی اج تساں نوں
کہن وزیر تساڈی خاطر بڑا عروج کیتو نے
کہیا وزیراں جد تسیں چلو سب نروار کچیوے
کُل امیر وزیر اکابر لا تھکے سب واہیں
بے اُمید ہوئے جس ویلے عرضاں کر کر تھکے
آ دسیو نے شاہ دے اگے کُل حقیقت ماضی
جیونکر اوس بیدوس وچارے قید قضیئے جالے
تاں پھر سد بولائی شاہ نے ہر اک زن مکارہ

بن دریافت اسیں نہ ہرگز چھوڑاں بندیخانہ
بن دریافت بندیخانیوں جے میں باہر آیا
آہا چور تداہیں نہ اس تحقیقات کرائی
لکھ کروڑ خزانے دیکھے آندا مل بازاروں
ہکو بندی خانے والی اس فرمائش پائی
بُھلکے فرمانداراں اندر کیونکر نام سُداواں
ناحق جنہاں شکایت کر کے قید راندر پہنچایا
پیش عدالت سچا جھوٹا آپے ظاہر تھیوے
کسدے اُپر ثابت ہوندا عمل خیانت والا
دیتے سالوں جہڑی اُسدن ثابت رہی زنانی
سبھناں کولوں رب نے سالوں امن امان بچایا
نہیں تاں قیدوں نکلن سندی کجھ نہیں غرض اسانوں
اوہ نہیں قیدوں باہر آوندا زور تمامی لایا
رہساں بندیخانے اندر کجھ نہیں لوڑ تساڈی
پر ہکواری کول اساڈے قدم مبارک لیاوے
نالے ہور وزیر وسیلے عرضاں کرن نمانے
دم دم شوق تساڈا اسنوں پلک آرام نہ پاندا
حضرت آکھے دُور نشینی ہے منظور اسانوں
حضرت کہن عدالت والا کیونکر حکم دتو نے
حضرت آکھیا اسیں نہ آواں جد تک عدل نہ تھیوے
ہکو سخن سناوے حضرت ناہیں ناہیں ناہیں
اوڑک شاہ ول واپس آئے پھر کجھ آکھ نہ سکے
حق دریافت کیتے باہجوں اوہ نہیں ہوندا راضی
جد تک اُسدا عدل نہ ہووے قیدوں کون نکالے
آکھ پیا تیرا کیونکر اُسدن ہویا حق اشارہ

# آمدن زنان مصر پیش عدالت ملک رَیّان و تحقیقات مقدمہ اندآیت

حکم ہویا سلطان مصر دا زناں تمام بلایاں
شروع کیتی دریافت شاہ نے کردا حکم زنانوں
جسدن تساں زلیخا دے گھر آکر کھادا کھاناں
یوسفؑ دا کجھ عیب خیانت آسدن نظری آیا
واہ سبحان اللہ کیا قدرت آسدن رب وکھائی
سبھناں عرض کیتی یکباری پیش حضور گرامی
اوہ محبوب زلیخا جسدم سانوں آن وکھایا
اتنی بات ضرور اساتھیں ہوئی تدوں زبانی
پھر کجھ ہوش نہ رہگئی سانوں سب دیوانیاں ہویاں
جاں کجھ ہوش ٹکانے آئی مگر یوسفدے پیاں
ایہہ کجھ خیال نہ کیتا اُس محبوب خدائی
مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوْءٍ سبھناں بول سُنایا

سبھے ہتھ گیاون والیاں پیش عدالت آئیاں
سچ سنانا جھوٹھ نہ کہنا جو کجھ خبر تسانوں
دسو اسدن نال تساڈے کیونکر حال وہاناں
کِس تقصیروں اوہ پردیسی ناحق قید کرایا
وانگ قیامت مُکرن جوگی رہی نہ عورت کائی
حاشا للہ یوسفؑ اُپر ہے جھوٹی بدنامی
ہوگیا عقل کافور اساڈا جاندا نظر نہ آیا
آدم زاد نہیں اوہ بَردا ہے کوئی ملک نورانی
کٹے ہتھ ترنجاں بدلے کجھ بچیاں کجھ مویاں
کر کر حیلے جتن بہتیرے رول یوسفنوں رہیاں
شاہا اساں نہ ڈٹھی اُسوچہ عیب خیانت کائی
بے تقصیر ہویا اوہ قیدی بُرا نہ مول کمایا

قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ الْئٰنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ اَنَا رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ وَاِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝

کہن لگی سچ ظاہر ہویا اوہلا رہیا نہ کوئی
میں خود اُسنوں رولن کارن کیتے جتن بہتیرے
جو میں کیتا آپے کیتا آپے بالن بالے
نہ کجھ دوس یوسفدے اندر نہ کجھ دوس زناں ندا
ولول عشق یوسفدے جس دم صبر لیا گھن میرا
جد اس بات نہ مَنی میری ہوگئی نااُمیدی
ہائے افسوس میں اسدے اوپر ناحق ظلم کمایا
دیہو سزا ایکس میں دیتا ہیں میں ہاں آپ گناہیں
کل حقیقت بول زلیخا سچو سچ سُنائی
عارف کہن گناہ اپنے دا جو اقرار کریندا

اوہ سچا میں اسدے اوپر آپ دیوانی ہوئی
پر اوہ مول نہ نیڑے آیا رہیا پرے پریرے
ناحق اوہ محبوب پیارا کیتا قید حوالے
میں پاپن وچہ دوس تمامی جھوٹھ نہ بولیا جاندا
ہو بےصبری اسدے کارن لایا زور بہتیرا
جھوٹی تہمت لا کر اسنوں میں کروایا قیدی
بہت چھپایا اج ہن مینوں بدلہ دینا آیا
بنھ مارو کھل اتارو عذر کریساں ناہیں
ثابت کیتی اپنے اوپر جو ساری بُریائی
فضلوں ہکسن رب انہانوں قرب حضوری دیندا

سنوں حقیقت جدوں زلیخا خود ہوئی اقراری
کول عزیز کھلوتا حاضر سُنے تمامی حالے
مجلس وچ بے عزتی ہوئی شرموں اتاں نہ تکدا
جھڑکے نہیں زلیخا تائیں دُونی ذلت ہوسی
عشق مجازی آلٹی بازی جھات جنہاں نوں پائی
عقل گواوے شرم ونجاوے صبر آرام لیجاوے
بھنڈیاں لاوے سٹھاں پاوے ہوکے جگ پھراوے
جھڑی بات زلیخا بی بی کتنے سال چھپائی
آپے بول زلیخا اسدن دسی حالت ساری
اسے حال قیامت دے دن جدوں عدالت ہوئی
بھار گناہاں دفتر اپنے ہر کوئی آپ اٹھاوے
سنو حقیقت جدوں زلیخا عیب اپنے سر دہریا
دتا حکم شتابی شاہ نے پچھو یوسفؑ تائیں
حضرت یوسفؑ نے فرمایا پُچھیا جدوں وزیراں
صرف اساں اس کارن شاہ تھیں تحقیقات کرائی
نہ میں کجھ خیانت کیتی رکھ عزیزوں پردہ
جدا یہ سخن سنایا یوسفؑ میں ہاں باہجھ قصوروں
اے یوسفؑ تدھ پاک گناہوں اپنا آپ بنایا
طرف زلیخا مائل ہویوں دلا قصد کیتو ئی
پھر توں کہیں خیانت والی ناحق تہمت دیتوں
سُنکر تو یہ تائب ہویا یوسفؑ نبی ربانال
وَمَا اُبَرِّیُٔ نَفْسِیْ روکر بولیا نبی تداہیں
نفس بُرا بُریائی دلیول کر کر زور بلاوے
سنوں حقیقت حضرت یوسفؑ کہیا وزیراں تائیں
دتی اساں معافی سب نوں جو کجھ کسے کمایا

سُنکر چھم چھم رون لگی حاضر مجلس ساری
سخت ہویا شرمندہ عاجز نہ بولے نہ چالے
لہندا جاوے دھرتی اندر بھی کجھ آکھ نہ سکدا
چڑھے کچہری عورت جھڑی جھڑکیاں کروں کھلوسی
عزت پت اہناندی گھر کے وچ پھیر نہ نظری آئی
خودی اٹھاوے عجز سکھاوے اوگنہار بناوے
وانگ زلیخا مجلس اندر کر بے صبر بلاوے
پیش عدالت زور دھگانے حضرت عشق کرائی
میرے اندر عیب تمامی میں ہاں اوگنہاری
آپو اپنے عیب تمامی کھول دستے ہر کوئی
دوجیاں نوں اوہ آکھ نہ سکے نہ کوئی دوجا جاوے
شاہ ریان سُنے امراواں بہت تعجب کریا
حکم کرے تا سب زنانوں دلیواں قید سزائیں
اسیں نہ چاہندے مول کسینوں شاہ دیوے تعزیراں
تاں جو معلوم ہووے شاہ نوں میں وچ عیب نہ کائی
رب خیانت والیاں تائیں نہیں حمایت کردا
اوسے ویلے وحی فرشتہ آیا ترت حضوروں
اوہ گل یاد نہ رہی تسانوں جدم اساں بچایا
کیتی اساں حمایت تیری تدوں خلاصی ہوئی
کیونکر رہندوں پاک جے اسدن اسیں نہ رکھدے تینوں
کیا توفیق اساڈی تائیں عیبوں پاک کہاناں
اپنے نفس امارے کنوں میں پاک بناندا ناہیں
اوہ کوئی بچدا جدیتائیں رب رحیم بچاوے
ساڈے پاروں مول کسینوں قید کچھیوے ناہیں
جو تقدیروں وارد ہویا سر تے اساں نبھایا

سُن فرمان وزیراں شاہ نوں دسیا آن حوالہ
سب نوں اس معافی بخشی فیر نہ کر ہو کوئی
واہ واہ اوہ محبوب پیارا صاحب علم صفائی
کروشتاب لیا ہو اسنوں حکم ہویا امراواں
سوہنا گھوڑا سوہنا جوڑا حضرت کارن جاوے
ستر خادم حضرت کارن بھیجے شاہ سلامی
وہ محبوب کیے دے حق وچہ بُرا نہ منگن والا
ایہ گل سُنکر شاہ دیتایئس شوق زیادہ ہوئی
کٹ قضیئے دشمن کارن بخشی جس رہائی
اَسْتَخْلِصْہُ لِنَفْسِیْ اپنا خاص قریب بناواں
جویں پیارا راضی ہووے قدم مبارک لیاوے
باقی ہور جو زینت کیتی سُنو بیان تمامی

# زینت کنانیدن ملک ریان در شہر مصر برائے استقبال حضرت یوسف علیہ السلام

ملیا حکم سپاہیاں تائیں گھر گھر جیراں گھلیاں
کوچے کوچ مصفا کیتے شہر مصر دے سارے
چمکے فرش بازاراں اندر سڑکاں صاف کرایاں
زینت زیب سجاوٹ ہر جا صحن مکان دلواراں
شاہ ریان مکان اپنے دی زینت عجب کرائی
سی ہک وڈا مکان کشادہ وہولر شاہی اگے
سب سامان جو جلسے والا ترت تیار کرایا
اوّل وچہ میدان تمامی کیتی خوب صفائی
پھر سطرنجیاں فرش گلیچے زنگارب وچھائے
سر تے سایہ بان لگایا زینت ناک زیادہ
کئی قسماندے لٹکن اسوچہ لعل جواہر عالی
واہ سبحان اللہ کیا اُسدن زینت رنگ وکھایا
نہیں تاں اُس میدان نمانے کدایہ رونق پائی
ایہ سب رونق یوسفؑ پاروں اسنوں حاصل ہوئی
سب چیزاں دی نبیاں پاروں عزت کیتی جاوے
اج یوسف دی آمد سوہنی صاف کراہو گلیاں
مصریاندے گھر عید مبارک زینت زیب سنوارے
بھر بھر مشکاں عطر گلابوں راہاں تے چھنکایاں
مشک عطر دے حلّے آون وچہ گلیاں بازاراں
جویں روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی
حکم ہویا جو اس موقعہ تے آن حضور اگے
شوقوں ادب نبی دے کارن کل دربار سجایا
عطراندے چھنکار کرائے گرد تمامی بھائی
سندر سوہنے نرم زیادہ ہر جا تکیئے لائے
کج لیوس میدان تمامی آہا ایڈ کشادہ
چار چوفیر جھولارے لیندی جھالر موتیا لوالی
برکت نبیاں اُسجاگہ نوں رب نے بھاگ لگایا
عطر گلاب اندی اس اُپر بارش کس وساِئی
جتول منہ کر ویکھے کوئی مست کرے خوشبوئی
جو کوئی تابعداری پکڑے کویں نہ عزت پاوے

عزّت نبیاں شان رسولاں میں کیا صفت سنائیں
بندیخانہ یوسفؑ پاروں رب نے پاک بنایا
کرن روایت ہو گئی جیہدم سب زیبائش پوری
رکھ دتا وچکار نیاے تخت جو بادشاہا نہ
بھی محبوب یوسفؑ دیکھن جاگہ کول بتائی
کیا اوہ تخت سنہری آہا عالی زینت والا
سوہنا فرش جواہر جڑیا سُندر قسم عجیبہ
رکھنے خادم سچے کھڑے سوہنیاں شکلاں والے
لشکر فوجاں جیہڑیاں دربار وں شروع برابر ہویاں
سبھی دربار وں بندی خانہ باراں کوہاں تائیں
جیہڑیاں ہک لاگ کھلوتیاں فوجاں بندیخانے آیاں
سب دے ہتھ رکاب سنہری کھیر کنوں خوشبوئی
حکم دتا شاہ جیہدم حضرت کر اسواری آوے
جیہڑے کول برابر آوے اوہ مقبول رہا تا
کھلے اوڈیکن یار تمامی بن تن فوج رسالے
کرن روایت سی ہک گھوڑا شاہ دے چڑھنے والا
شاہ ریان بناں اس اُپر کدیں نہ چڑھیا کوئی
اوہا تازی یوسفؑ کارن پیر تیار کرایا
حکم دتا شاہ ہو گیا جیہدم سب سامان آمادہ
چلو پذیر کرو چل عرضاں پیش حبیب ربانے

جتول قدم مبارک پاون ہووِن دور بلائیں
تھن میدان نمانے تائیں رونق بخشن آیا
محفل آن آراستہ ہوئی جیہڑی کر عظم حضوری
چڑھ بیٹھا سلطان مصر دا طور جویں سلطاناں
سوہنی مسند بادشاہانی اوپر تخت ٹکائی
ترتیبہ گز لماں دہ گز چوڑا اُچّا منقش حالا
اوپر تخت وچھایا شوقوں سینتوں بار جیہا
کمریں کس سنہری پٹکے حاضر تخت دوالے
بندیخانے تیک دوطرفے کر کے صفاں کھلویاں
فوجاں پار وں پیر دھرن دی جگہ نہ رہی کتھائیں
ہک سبھ ہک کھڑے سڑکوں صفاں بنا کھلویاں
استقبال نبی دے کارن عجیب تیاری ہوئی
ترت سلامی کر کے اگے عود جلایا جاوے
مشک عنبر کافور شتابی سر تھیں وار اوڈانا
یا رب آن شتابی فضلوں سوہنیاں سگناں والے
نام طماج نہایت سوہنا تازاں دا متوالا
کیجے سواری اس گھوڑے دی کسنوں طاقت ہوئی
دیکر زین لگام سنہری خدمت وچ پہنچایا
لے آوے تشریف مبارک کنعانی شہزادہ
نکلن بندیخانے وچوں بندیوان پورا نے

## بیروں آمدن حضرت یوسف علیہ السلام از زندان بہزار شوکت و شان و ہمنشین شُدن با ملک ریّان

بسم اللہ بسم اللہ و مدم کریئے شکر الٰہی　　جیہدے عام خزانے اندر دائم بے پرواہی

بردیاں نوں سردار بناکے شوکت شان وکھاوے — سرداراں نوں بردا کرکے قدماں نوچہ رولاوے
محتاجاں نوں غنی بناوے قادر پاک تعالےٰ — غنیاں نوں محتاجی بخشے کوئی نہ موڑن والا
جس پر فضل کمانا چاہے پلک نہ دیر گھتیندا — پلوچہ بندیواناں تائیں تخت نصیب کریندا
وقت مصیبت دردمنداں نوں جو تکلیفاں دیندے — جسدم اوسدی رحمت ہووے اوہا قدم چھلیندے
جس عزیز بندے دیتا ایں بندیخانے پایا — جسدن فضل کیتا رب اوہا لین معافی آیا
جلدوں وزیراں حضرت کارن گھوڑا اپڑ لیاندا — کرو سواری یا نبی اللہ ہر یک عرض سناندا
شاہ ریان کرے اج جلسہ زینت خوب سنواری — کیتے بند تساڈی خاطر سب دفتر سرکاری
آئی کرن ہزاراں خلقت استقبال تساڈا — بہت بلند کرے رب سچا اج اقبال تساڈا
کھلے اڈیکن لوک تمامی پاک جمال تساڈا — کرو قبول حبیب خداوے عرض سوال اساڈا
جتنا قدر وزیراں کیتی یوسف دی وڈیائی — کجھ اسوقت نبی دے دلوچہ خوشی نہ ہرگز آئی
سن سن عرضاں عاجز ہوکر اوڑک ایہ فرمایا — شاہ عزیز جو صاحب میرا آیا یا نہیں آیا
لہو اجازت اسدے کولوں یوسف بردا تیرا — نکلے قیدوں یا نہ نکلے جیویں دل کردا تیرا
پچھیا انہاں عزیزے کولوں ترت اجازت پائی — نالے ہو شرمندہ اس نے بھل معاف کرائی
استھیں پچھے حضرت یوسفؑ ایہ فرمان سنایا — جیونکر حضرت ابن عباسؓ وچہ تفسیر لیایا
جیکر دیہو خلاصی سانوں آکھیا نبی گرامی — کرو خلاص اساتھیں پہلے بندیوان تمامی
جیکر اول ہووے ناہیں عیب معاف انہاندا — چھوڑو انہاں نوں بندیخانیوں میں نہیں باہر جاندا
سنکر حکم دتا شاہ جلدی قیدی سب نکالو — سب آزاد یوسف دا صدقہ راضی نامہ لکھالو
واہ سبحان اللہ کیا رتبوں نبی رسول پیارے — دوجگو چہ جنہاندے پاروں چھٹن اوگنہارے
ایسے طور قیامت دے دن حضرت ختم نبیاں — کرے شفاعت اوگنہاراں سرور شاہ صفیاں
جنت حوراں پاک نبیؐ نوں کر کر پیار لبھاون — کرن اشارے یار پیارے حضرت جھات نہ پاون
کہسن جد تک امت ساڈی ساڈے نال نہ جاوے — کویں محمدؐ امت باہجوں قدم بہشتیں پاوے
اول اپنی امت تائیں دوزخ کنوں چھڈاون — لیکر تابعداراں تائیں تاں جنت وچہ جاون
حکم کرے رب وچ حبیبا امت بخشی تیری — جس گلے لوں راضی ہوویں اڈی نہیں کوئی میری
باہر کڈھو دوزخیاں نوں بخشی اساں خلاصی — چھٹن پاک نبیؐ دی خاطر لکھ کروڑاں عاصی
جنہاں نبیدی تابعداری نال یقین قبولی — جنت وچہ تنہاندیتا ایں ملسی ذات رسولیؐ

حضرتؐ کہیا بدعت والے وسن جدوں اسالنوں
تحفاً تحفاً اسیں الاواں ہے پھٹکار نسالنوں

سنت میری پکڑن والے بھج بھج ملسن مینوں
آکھ پذیرآ حال یوسفؑ دا رب ملاوے تینوں

سنو حقیقت جس دم یوسفؑ بندیوان چھڑائے
دیہن دعائیں حضرت تائیں ہر دم جنت سوائے

تاں پھر باہر نکلن کارن کیتی نبی تیاری
حاضر ہوئی خدمت اندر سوہنی عجب سواری

اوّل بندیخانے اندر گرم حمام کرایا
کل کل عطر گلاب غلاماں غسل تمام کرایا

دتا خوب لباس شہانہ کہیا امام غزالی
اوپر چادر سب تھیں نادر نقش سنہریا لوالی

سر دستار ہزار طرح دے نقش نگار وکھاوے
گلوچہ گرد نہ زینت والا صفت نہ کیتی جائے

سوہنا پٹکا کمر دوالے کنیں لٹکن والے
ہتھیں کنگن ویکھ نہ سنگن ورشن منگن والے

جد متوجہ نکلن کارن ہویا نبی پیارا
درد فراقوں رووَن لگا بندیخانہ سارا

کل مکان مرینددے ڈھائیں رووَن کل دیواراں
جیونکر یار کرینے زاری وقت جدائی یاراں

کعب کہے اسویلے روکے آکھیا بندی خانے
چھڈ چلیوں میں دکھے تائیں اے محبوب یگانے

تیرے آون تھیں رب مینوں کفروں پاک بنایا
یا نبی اللہ جاون تیرے فکر اوہا دل لایا

رو رو آہیں مارن ڈھاہیں دردوں بندیخانہ
جیونکر ہجر محمدؐ دی پاروں رنّا تھم حنانہ

اسدا ذکر اگے ہیں پچھے آکھ سنایا تینوں
پھر دوبار سناون سندی فرصت ناہیں مینوں

اسنوں حضرت وعدہ کیتا جنت تینوں کھڑساں
ہو اصحاب اٹھیں گا محشر ہتھ تیرا ہیں پھڑساں

واہ واہ حب رسولاں والی سب تھیں فائق ہوئی
حب نبیؐ تھیں لکڑی عاجز جنت لائق ہوئی

جس مومن نے حب نبیدی مردیاں تیک نہ چھوڑی
حضرتؐ کہیا جنت اندر بنسی ساڈا جوڑی

سنو حقیقت حال یوسف دا جیونکر نقرہ کاروں
رنّا جس دم بندی خانہ درد یوسف دے پاروں

سنکر حضرت یوسفؑ صاحب اسدی گریہ زاری
بیٹھ گیا دروانے اندر اوہ محبوب غفاری

بھی ایہ پنج گلاں اسویلے بول موہوں یکباری
لکھ گیا دروانے اپر حضرت جاندیواری

اول ہے ایہ بندیخانہ درد غماں دا بھریا
نیکاں ندی ازمائش کارن رب نے پیدا کریا

دوجا اسنوں دنیا اندر دوزخ رب بنایا
دردوعذابوں رہیا نہ خالی جو کوئی اسوچ آیا

تریجا جیوندیاں دیکارن قبر آمادہ ہوئی
مولا باہجوں اسدے اندر یار نہ بندا کوئی

چوتھا اس غم خانے اندر جسنوں پایا جاوے
خوشی آرام آسائش اسنوں نیڑے مول نہ آوے

پنجواں منڈرا منگے اوسدے ہس ہس راضی ہوندے
ایہ پنج باتاں لکھ پیغمبرؑ جلدی باہر آیا
کھولے بخت طماج گھوڑے دے فضلوں خالق باری
نال خوشی دے دونا ہویا ناروں قدم اٹھاوے
ہوا سوار پیغمبر رب دے شوقوں واگ اٹھائی
دہ سو خادم اردل اندر دہ سو خدمتگاراں
واڑن عنبر مشک سرے تے حاضر لوک تمامی
جس کو بوں آ لنگھیا حضرت ادبوں سیس جھکایا
واہ سبحان اللہ کیا اُسدن حسن بہار لیاندی
باراں کوہاں وچہ خلائق پالاں بنھ کھلوئی
دہوماں دھام پئے ہر پاسے ہر جا گہ شدیانے
دو دن خرچ ہوئے وچہ رستے ملدیاں لوکاں تائیں
آوڑیا سردار خوباں دا چنگے آون آیا
پاس بہا کر نال ادب دے ہویا شروع کلامی
ستر بولیوں واقف آہا حاکم شہر مصر دا
جس بولی وچہ یوسفؑ کولوں شاہ کوئی بات پچھیندا
ساریاں بولیاں بولیاں شاہ نے جتنیاں یاد تمامی
جاں پھر حضرت یوسفؑ اپنی بولی بول سنائی
کہن لگا ایہ سمجھ نہ آئی مینوں بات تساڈی
سنکر بہتا راضی ہویا آفریں باد الاندا
نو سو علم یوسف دے تائیں بخشیا رب تعالےٰ
ست رچھی یک رچھی دیول سبھ تقدیروں جاوے
بھی ہک ہور کرامت یوسفؑ شاہ نوں رب دکھائی
اُسدن ہک عجائب گھوڑا شاہ دا بہت پیارا
آجلاد ہوئے جد حاضر رحم نبی نوں آیا

درد فراقوں یار پیارے رہن ہمیشہ روندے
پڑھ بسم اللہ حمد الاہوں پیر رکابے پایا
کیتی رب نصیباں اندر نبیاں ندی اسواری
وانگ براق رسول اللہ دے فخر نہ جریا جاوے
دمدم بولے حمد الٰہی جس بخشی وڈیائی
تحفے لیکر حاضر ہویاں صاحب حسن سنگاراں
استقبالوں سارے راہ وچہ ہوندی گئی سلامی
رب نے دلوچہ ایہوئیں سمجھیا افسر ساڈا آیا
جو ویکھے بیتاب ہو جاوے جھال نہ جھلی جاندی
لمیاں صفاں دو طرفے راہ دے حج تیاری ہوئی
کل امیر وزیر اکابر سے ملے نذرانے
روز تریجے بھاگ مصر نوں لایا خالق سائیں
آوندیاں شاہ عزت کرکے اوپر تخت بہایا
خیر خیریت ہر بولی وچہ پچھدا حال تمامی
ہر بولی وچہ یوسفؑ سندی اوہ ازمائش کردا
اوسے بولی اندر یوسفؑ ترت جواب کریندا
پاس ہویا وچہ سبھناں یوسفؑ صاحب علم گرامی
شاہ زبان نہ سمجھی ہرگز بھل گئی دانائی
حضرت آکھیا ایہ عبرانی جدی بولی ساڈی
کامل علم تساڈا حضرت نہیں ازمایا جاندا
کر اس نال برابر ہوندا ستر بولیاں والا
ہنر کنوں یک رچھی عاجز کدوں برابر آوے
وچہ تفسیر یوسف دے جیونکر خبر روایت ہوئی
کجھ بیماری ہوئی اسنوں مرگیا اوہ وچارا
کیتی نبیؑ دعا خدا نے اوسیوقت جوایا

دیکھ کرامت مسلم ہویا حاکم شہر مصر دا  دل تھیں ہو کر صاف نبیؑ دا ادب زیادہ کردا
سب صفتاں نوجہ جد یوسفنوں لائق فائق پایا  دِتا حکم امینی والا جویں خدا فرمایا

فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ط

یعنے جسدم نال یوسفدے شاہ گل بات الائی  کہن لگا اعتباری ساڈا ہو گیا توں اج بھائی
مکین جو کامل علموں رکھے ہر کمدی ہوشیاری  امین جو ظاہر باطن اندر کرے امانت داری
گھر باہر دا یوسفتائیں شاہ امین بنایا  عالی عزت عالی منصب عالی درجہ پایا
کل مصلاحت تیرے ذمے ہر کم اندر میرے  مال خزانے کنجیاں جنے سب حوالے تیرے
استھیں پچھے شاہ فرمایا حضرت یوسفتائیں  حکم کرو تاں پاس تساڈے اپنی خواب سنائیں
حضرت آکھیا معلم سانوں حاجت سُنن نہ کائی  شاہ کہیا تعبیر سناؤ تاں پھر نبیؑ سنائی
کال پوے ست سالوں پچھے برساں بُت نہ جاوے  مینہ نہ وسن کھیت نہ اگن خلقت عاجز آوے
شاہ کہیا پھر دسو حضرت کیا تجویز کچیوے  کال نزول پیا جد ایسا خلقت کیونکر جیوے
نبی کہیا کوئی ایسا یک مختار بنایا جاوے  جو ست برس حفاظت کر کے فصل تمام سنبھالے
کھاون جوگا دیوے لوکاں رہندا جمع کچیوے  قدر خوراک کھایئے باقی سٹیاں نوجہ رکھیوے
امن سلامت سٹیاں اندر سب دانے بچ جاون  نہیں تاں گلسن کالے ہو سن ہرگز کم نہ آون
کال پوے تاں گاہن تنہاںنوں دانے سب نکالن  کھان اناج بندے تے توڑی چوپائیاں نوں ڈالن
بھی ہر ملکاں تھیں خلقت ایتھے جنس خریدن آوے  اتنا جمع اناج کچیوے خالی کوئی نہ جاوے
شاہ فرمایا ایہ کم مشکل کس دیواں مختاری  کون اجیہا لائق جیہڑا کرے حفاظت ساری
قَالَ اجْعَلْنِي بولیا یوسفؑ کرو مقرر مینوں  کل خزانے اس دھرتی دے سانبھ دیانگا تینوں
میں ہاں بہت حفاظت والا رکھساں بہت سنبھالا  نالے علم تمامی مینوں ہر گل جانن والا
یعنے ہر ملکاں دی بولی خبر اساڈے تائیں  سوچ سمجھ کے دیواں سبھلوں نہ کجھ کراں اضائیں
گل ملکاں دیاں چٹھیاں پڑھ کے نرخ تمامی جاناں  بہت سیانا بہت سیانا ضائع کراں نہ دانہ
سنکر شاہ فرمایا تیں تھیں بہتر ہور نہ کوئی  سارا کم سپرد تساڈے عزت حرمت ہوئی
ترتیہہ برساں یا تیتری برساں عمر یوسفدی آہی  جسدن ایہ مختاری ملی ہویا فضل الٰہی
برس پچھوں پھر کل مختاری حضرت یوسف پائی  جیونکر وچ تفسیر معالم خبر نبیؑ تھیں آئی
جیکر اُسدن حضرت یوسفؑ آپ نہ ایہ کم چاہندا  اوسے روز حکومت ملدی تخت مصر تے باہندا

ایہہ حضرت جلدی کر کے منگی خود مختاری
جلدی پاروں دیری پاوے دیروں جلدی کردا
صبر سہارا بہت پیارا پاک خداوند تائیں
جیکر صبروں حضرت یوسفؑ ساعت چُپ رکھیندا
وچ تفسیر بسیط مفسّر ہور وجہ اِک لیایا
حفیظ علیم یوسفؑ نے اپنی صفت جدوں فرمائی
جیکر کہندا انشاءاللہ میں کرساں نگہبانی
سرور عالمؐ ختم رسولاں خوش فرمان سناوے
یعنے جیکر اللہ چاہیا میں ایہہ کم کرلیساں
جس کم اوپر انشاءاللہ آکھ سنایا جاوے
ماڑے کم وچ انشاءاللہ کہنا رُوا نہ آیا
برکت انشاءاللہ جلدی مقصد بہے دلاندا
ایسے غفلت پاروں یوسفؑ سال نہ مقصد پایا

تاہیں برس ونا ندی مُہلت گھتی خالق باری
حکمت اسدی کسے نہ معلم اوہ سلطان امردا
جتنا صبر کماوے کوئی پاوے خوب جزائیں
اوسے روز خداوند اسنوں مالک مصر کریندا
جس گل پاروں یوسفنوں رب سال نہ تخت بہایا
انشاءاللہ کہیا نہ اسدم تاں رب دیر لگائی
اوسے ساعت جلدی اسنوں تاج تخت سلطانی
ہر کم اوپر انشاءاللہ شامل کیتا جاوے
جیکر حکم خدا دا ہویا چیز فلانی دیساں
رہتوں شرم لُبے اس کم وچ آپ مدد فرماوے
نیک ارادے اندر سُنّت پاک نبیؐ فرمایا
جس کم ولیوچ مولا شامل بیڑا پار ہوجاندا
جاں پھر سال گذشتہ ہویا رب نے تخت بٹھایا

## نشستن یوسفؑ بر تخت شاہی و یافتن مملکت ملک مصر

سب تعریفاں مالک تائیں واحد پاک یگانہ
مالکؐ ملک قدیمی مولا اُسدی کُل مختاری
تخت زمیں دا قبضے اسدے اوہ سلطان امردا
تاجاں تختاں والیاں کولوں پلوچہ تخت کھسیندا
راج کرن پردیسی بردے جو آکل وکانے
ہر کم وچ مختاری اسدی قدرت ثابت ہوئی
واہ سبحان اللہ رب خالق کیا اسباب بنایا
جد یوسفنوں شاہ دے گھر وچہ ترے سال وہانی
حکم ہویا دربار تمامی سب سجایا جاوے
جسدن یوسفؑ قیدوں چھٹا جلسہ شاہ کرایا

جسدا حکم ہمیشہ جاری وچہ زمیاں آسماناں
جسنوں چاہے کرے عنایت ملکاں دی سرداری
جسنوں چاہے بخش وراثت فضلوں وارث کردا
قیدوں کڈھ اسیراں تائیں تخت حکومت دیندا
ہون معطل ویسالوالے جو سردار پُرانے
کوئی نہ اسنوں آکھنوالا ایہہ کی کم کیتوئی
جویں روایت نقرہ کاروں وچہ تفسیر لیایا
ہر کم وچہ لیاقت ڈٹھی شاہ نوں بہت سکھانی
اج یوسفنوں تخت بہا کے تاج پہنایا جاوے
اوسدے ناواں کتنے حصے دونا زیب بنایا

سارا مصر مزین ہویا گھر گھر جشن مناوے
تخت سنہری موتیاں جڑیا حضرت کارن آیا

گل دربار سجایا ایسا صفت نہ کیتی جاوے
استبرق تھیں سندر سوہنا سایہ بان لگایا

## اشعار ہم قافیہ

دِتا عجب لباس یوسفنوں خلعت خاص یگانہ
ملک ولایت قبضے تیرے دولت مال خزانہ
راج تساڈا تاج تساڈا خادم کل زمانہ
فوج رسالے تساں حوالے سارا لشکر خانہ
کرو آباد رعیت ساری نہتے ملک ویرانہ
بیٹھا تخت مبارک اُتے یوسفؑ نبی یگانہ
کیتی آن سلامی ادبوں کل وزیر ارکاناں
واہ واہ حاکم بھیجیا رب نے صاحب عزت شاناں
لکھ شکرانہ لکھ شکرانہ لگا سہاگ ذیواناں
ہویا عزیز معطل جس نے دِتا بند زلیخا نہ
اُسدا کم بھی یوسفؑ تائیں بخشیا رب توانا
بیٹھے کہن عزیز وچارا جد دنیا تھیں مویا
اُسے رجیوندیاں حضرت یوسفؑ تخت قبول نہ کیتا
کہیوس اس محبت کرکے مل خریدیا سانوں
نمک حلال خدا دے بندے کھاون کجھ جنہاں ندا
نمک حرام تمامی عمراں فیض جنہاں تھیں پاون
پڑھ پڑھ حرف جنہاں دے کولوں حاصل علم کریندے
سکھ سکھ ہنر جنہاندے کولوں اُستاکار ہو جاوَن
کھا کھا نمک جنہاں دے گھر دا پلن ہون وڈیرے

سرتے دھریا تاج شہانہ سے یوسفؑ سلطانہ
بیٹھ عدالت کر سرداری قابل کار جوانہ
تخت اساڈا تخت اساڈا سب تیرا نذرانہ
کِسنوں طاقت پیش تساڈے آنے عذر بہانہ
سب کجھ تیرا کجھ نہیں میرا آپ کرو سمیانہ
کہے زبانی حمد ربانی مالک نوں خصمانہ
شکر الٰہی شکر الٰہی بولن نال زباناں
ساری دنیا وچوں جسدا عالی نیک گھراناں
زینت بخشی کل مکاناں ہر طرفے شدیانہ
یوسفؑ قید کرن دے پاروں رب لایا جرمانہ
اوسے سال ہویا اوہ عاجز دنیا چھوڑ روانہ
پچھوں تخت مصر دا مالک حضرت یوسفؑ ہویا
رکھیا ادب عزیزے والا چارج مول نہ لیتا
لائق نہیں جو اسیں کرائیے ہُن معزول وہنانوں
مردیاں توڑی ادب نہ توڑن رکھن شرم تنہاندا
جد اپڑن تاں نال انہاندے نخل ضرور کماون
جگہ انہاندی جلدی تکن جھٹ درخواساں دیندے
جے نہیں اپنا اڑدا ویکھن شہروں باہر کڈھاون
کھتری معل نہ آنن انہاں نمکحرامی ڈیرسے

چھوڑ پذیرہ انہاندا قصہ نہ کرائیڈ تروے
جسدا کھان اوسے نوں نندن بے شرماندے لوٹے

آکھ حقیقت یوسفؑ والی جگ کریم جتھاندی
کرم کماون لجاں پالن کار قدیم تنہاندی
جد یوسفؑ نوں تخت مصر دا کیتا رب حوالے
ظلم فساد شرارت تے ملکوں مار نکالے
امن آرام تے عدل تریہاں جگ وچہ دھماں پایاں
کفر گیا اسلام سکھایا رحمت جھڑیاں لایاں
شرک ہوراندیاں بتخاں پٹیاں رہگیاں ٹاوٹاویں
اوہ بھی ڈر دا لُک کیدن جاسی اللہ بھاویں
اُتوحیدوں بارش وسی مالی باغ لگایا
سکا باغ خلیلؑ نبی دا اللہ سبز بنایا
دینوں دین ہویا وچہ مصرے نال ربیدی یاری
کلمہ ابراہیمؑ نبی دا گھر گھر ہویا جاری
سارا شہر اسائش پاروں شکر الحمد الاوے
دیہن دعائیں یوسفنائیں جُگ جُگ راج کماوے
جسدن سیر شکار سفر دا یوسفؑ قصد اٹھاوے
واہ سبحان اللہ کیا اسدن عظمت رنگ وکھاوے
کرے طماچ بلند آوازہ خوشیوں بگل کریندا
چڑھن لگا جن شاہ مصر دا سارا شہر سُنیندا
جلدی فوج اکٹھی ہووے پہن ہتھیار تمامی
خدمت وچہ محبوب یوسف دے ہوون آن سلامی
دو دو لکھ چواہیں طرفیں ہووے نال رسالہ
کر اسواری باہر آوے سوہنی چڑھ تل والا
بھج بھج ویکھن کرن زیارت لوک تمام مصر دے
فی امان حوالے ربدے کھلے دعائیں کردے
جاں پھر حضرت واپس آون کرکے شکر سوایا
جم جم آیا جم جم آیا بھاگ مصر نوں لایا
کل سردار امیر اکابر بنھ کے ہتھ کھلوندے
عدل عنایت دیکھ یوسفؑ دا صدقے صدقے ہوندے
اتنی عزت اتنی عظمت اتنا شان گرامی
پھر بھی تانہنگ وطن دی پاروں رہندی بے آرامی
کوئی خوشی نہ یوسفنائیں تخت حکومت والی
دمدم باپ پیارے کارن ربدے پیش سوالی
میل خدایا میل خدایا اوہ یعقوبؑ پیارا
جتھیں وچھڑیاں مدتاں ہویاں کر رحمت غفارا
رو رو وچہ جناب الٰہی جدوں سوال سنایا
جبرائیلؑ خداوے حکموں دین تسلی آیا
کیتی عرض جو یا نبی اللہ میں خوشخبر لیاندی
کسے دیہاڑے آئے جانوں دلوچہ تانہنگ جنہاندی
ویر پیارے رلمل سارے آن مریسن ڈھائیں
کرن سوال تساڈے تائیں مُول پچھانن ناہیں
ہوکر حاجتمند وچارے اون تیرے دربارے
جنت فضلوں وعدے ربدے پورے ہوسن سارے
سن خوشخبری حضرت یوسفؑ شکروں حمد الائی
کل مرمت شہر مصر دی شوقوں شروع کرائی

## ترمیم کنانیدن ابنیہ مکانات مصر و تعمیر ساختن عمارات جدیدہ

دتا حکم تمام مصر وچہ یوسفؑ نبی ربالے
ڈھاہ کر پھیر بنائے جاون کل مکان پرانے

ڈھٹھی بُھری عمارت جاگہ نظر نہ آوے کوئی
چاروں طرفے شہر مصر وچہ لگی آن اوساری
دیہن دعائیں راج تمامی محنت راج بہایا
خوش ہوئے مزدور وچارے ہویا فضل غفوری
ایسے طور جنہاں دے کولوں آوے رور مصالحہ
کُل عمارتاں شہر مصر دیاں تاندے رنگ لبایاں
سوہنے طور بازار تمامی نویں سروں بنوائے
کئی سرایئں نویاں بنیاں کئی مسافر خانے
بھی اصطبل تیار کرائے گھوڑیاں والیاں جائیں
محکم قلعہ کچہری خانے وکھرا دفتر خانہ
شہر وچالے ہور دوالے کتنے باغ لوائے
ہر ہر جائیں سرد ہوائیں ٹھنڈیاں سوہنیاں چھاواں
ہر ہر قسم عجائب میوے ہر قسماں دے بوٹے
یکسو برابر نہراں باغاں وچہ چلایاں
شہر مصر یک کوچہ جنت بنیاں رب بنایا
کتنی جگہ مسافر خانے کرکے وقف نکالے
جس طرفوں کوئی راہی پاہندی آوے تھکاماندہ
روٹی پانی منجی بستر جو شے طلب کریندا
بہت آرام مسافر پاون جو مصر وچہ آون
شام ولایت دا کوئی بندہ جد اتفاقوں آوے
دو جیباں نالوں وطنی بندے لگدے بہت پیارے
جس پاسے کجھ تھوڑا بہتا ہووے سیر کہیندا
بہت سوکھالے رکھے یوسفؑ شامی لوک تمامی
وہ یعقوبؑ نبی دی خاطر عزت عظمت پاون

بھایا ندی خوشخبری سُنکے وصل تیاری ہوئی
راجاں تے مزدوراں تائیں مول نہ اوندی واری
سدا سلامت راج یوسف دا جس آ راج کرایا
شالہ ہر دم رہے سلامت جس لوڑی مزدوری
دیہن دعائیں محشر تائیں جیوے لاون والہ
نقشاں ندار سفید پوشاکاں کُل مکاناں پایاں
ہر ہر قسم تجارت کھُلی نویں دوکان کھلائے
کتنے برج تیار کرائے کتنے محل شہانے
چوکیدار ملازماں تائیں ڈیریاں وکھ بنائیں
بیت المال علیحدہ کیتا جس وچہ جمع خزانہ
ون وناں دے چمن بغیچے خوش گلزار کھڑائے
جو کجھ رونق باغاں اندر میں کیا صفت سناواں
مشتی پاروں سوہنیاں شاخاں لین کھلوتیاں جھوٹے
کدیں نہ سُکیاں ہرگز اکیاں سج خوشی وچہ آیاں
حوراں غلماں لوک مصر دے جس ڈٹھا ازمایا
سُستر پورے گنتی اندر کہن کتاباں والے
کرے آرام مسافر خانے بہت آسائش پاندا
سب سرکاری لنگر وچوں خازن اسنوں دیندا
کل مسکین غریب نمانے راضی ہو کر جاون
نال پیار رکھاندے یوسفؑ خدمت بہت کراوے
حُب وطن دی غالب ہوندی خبراں عالم سارے
بیشک اوس پاسے دا بہتا عزت ادب کریندا
جیو نکر مومن غریباں سندا جانن شان گرامی
اے محبوب محمدؐ پاروں بہت اسانوں بھاون

کافی

دونویں عالم رب اوپائے خاطر ذات محمدؐ دی
زمیاں تے اسمان بنائے خاطر ذات محمدؐ دی

جنت حور قصور پیارے آدم جن فرشتے سارے
کیتے رب نے کل پسارے خاطر ذات محمدؐ دی

لوح محفوظ قلم یزدانی سوہنی کرسی عرش نورانی
سورج چند نجوم اسمانی خاطر ذات محمدؐ دی

خاکی بادی نوری ناری ظاہر باطن خلقت ساری
سب کجھ کیتا خالق باری خاطر ذات محمدؐ دی

شجر ثمر گل باغ بہاراں بحر سمندر بابجھ شماراں
ٹھنڈیاں چھاواں تے گلزاراں خاطر ذات محمدؐ دی

لعل جواہر سونا چاندی ہر شے ہیں تھیں گنی نہ جاندی
کل خلائق پرورش پاندی خاطر ذات محمدؐ دی

ہر شے ہیون کھاونوالی ورتن لئے ہنڈاونوالی
سب تیار کیتی رب عالی خاطر ذات محمدؐ دی

کُلّی علم قرآن کتاباں کل رستے عیب صواباں
منکر لائق ہون عذاباں خاطر ذات محمدؐ دی

عربی لوک عرب تھیں آون حضرت یاروں عزتاں پاون
کل محمدی صدقے جاون خاطر ذات محمدؐ دی

ایہ خوشنجر بذیبہ تنہانوں پاک نبیدا شوق جنہانوں
دیسی رب فردوس انہانوں خاطر ذات محمدؐ دی

## وزارت دادن آنذات بہ شخصے مسکین بحکم رب العالمین

سنو حقیقت یوسفؑ تائیں جاں رب تخت بہایا
ہر کوئی سکھی وسّن لگا امن غریباں پایا

بہت وزیر جو اگلے شاہ دے دانشمند سیانے
پیش نبیدے حاضر رہندے تابعدار پرانے

ہکدن امر خدا دا ہویا وحی پیغام لیایا
تواں وزیر بناون کارن حکم حضوروں آیا

جدوں فرشتے حضرت تائیں دسیا حکم ربانا
حضرت آکھیا کون بناواں میں کجھ غیب نہ جاناں

کہیا فرشتے بھلکے فجریں شہروں باہر جاؤ
جہڑا اول ملے تسانوں پکڑ وزیر بناؤ

فجر ہوئی تا حضرت یوسفؑ شہروں باہر آیا
بہت مسکین نمانا رب نے اک مسکین ملایا

سر تے گڈا لکڑ یاندا بدن دوالے لیراں
بالن ویچن چلیا عاجز مفلس حال فقیراں

دیکھ نبی نوں دل دے اندر بہت حیرانی ہوئی
پیش وزیر بنن دے لائق اسدی وضع نہ کائی

خبرے ہور ہویگا کوئی حکم ہویا جس کارن
عاجز تک کے لگا یوسفؑ نظر اگاہاں مارن

کیتا ترت آواز فرشتے یا محبوب ربانا
ویکھ نماناں درد رنجاناں اسنوں چھوڑ نہ جاناں

ایہو وزیر جناب الاہل ہویا حکم تسانوں
نبی کہیا ایہ عاجز ڈاہڈا آوے نظر اسانوں

نہ کجھ ہوش نہ طاقت اسنوں بدن ضعیف وچارا
مشکل کار وزیراں والا کویں اٹھاسی بھارا

کہیا فرشتے ظاہر اندر بھاویں بہت بجا لا
باطن وچ رب بخشیا اسنوں جھنڈا شاہی والا

عاجز حال شکستہ تک کے استھیں مکھ نہ موڑو
حکم تمام وزیراں والا اسنوں ہویا توڑو

اسنوں تساں پچھاتا ناہیں جبرائیلؑ بتایا
یوسفؑ آکھیا نہیں پچھاتا نہ دانش وچہ آیا

کہیا فرشتے اوہا لڑکا یا محبوب الٰہی
وچہ پنگھوڑے جس تساڈی دتی نیک گواہی

سُنکر یوسفؑ اسدے کولوں بالن ترت سڈایا
منہ سر چُم لگایا سینے پیش وزیر بنایا

لکھ لکھ حمد خداوند تائیں صاحب شان عظیماں
قیدیاں نوں رب تخت بہاوے کرسے وزیر یتیماں

## نکتہ

یوسفنوں جس پاک بنایا شان وزیری پایا
بالن دھوتا در در رُلتا رب کریم چھوڑایا

جو کوئی پاکی پاک خدادی دمدم یاد لیاوے
کیا پرواہ جے رب چا اسنوں اپنا خاص بناوے

اشہد کلمہ پڑھ کر مومن دیوے نت گواہی
کیوں نہ فضلوں جنت اسنوں بخشے پاک الٰہی

دُنیا وچہ گواہ یوسفدے پایا شان وزیری
یوم الحشر گواہ محمدی پاسن شان امیری

آکھ مثال پذیر فقیرا کھول کتابوں حالے
عمل کماون درجے پاون نیک کمایا نوالے

## تمثیل مومناں با واقعات حضرت یوسفؑ درجات الیشانؒ

سب صفتاں رب خالق تائیں ہر حکمت دا سائیں
نال تجربے معلم کردا چنگے مندے تائیں

یاراں نوں تکلیفاں دیکر دنیا تے ازماوے
جد ازمائش پوری ہووے سُکھ آرام وکھلاوے

کتنے سال مصیبت اندر یوسفؑ لوں ازمایا
صابر شاکر نظری آیا چا سردار بنایا

ایسے طور تجربہ ہووے ہر مومن دے تائیں
سُن میں تینوں اس قصّے دی ساری گل سنائیں

قِصّہ کرکے سمجھ نہ اسنوں روہڑ نہ محنت میری
ایہ سب اساں نصیحت نامہ لکھیا خاطر تیری

سمجھیں تاں سب قصہ تیرا اول آخر توڑی
شاعر نام سداون کارن نہیں زلیخا جوڑی

اوّل کھوہ اندھیرے اندر یوسفؑ کیتا ڈیرا
تینوں ملیا پیٹ مائی دا جس وچہ سخت اندھیرا

نور قندیلاں بلیاں کھوہ وچہ حضرت یوسف تائیں
روشن شمع ایمانوں تینوں بخشی خالق سائیں

تخت مصر دی یوسف تائیں وحی آ خبر سنائی
اوہ خوشخبری کن تیریوچہ مُلاں بانگ الائی

وچہ کنعان آرام یوسفنوں چنتا ہور نہ کوئی
جد کنعانوں باہر آیا بے آرامی ہوئی

توں بھی وچہ کنعان عدم دے کیتیاں موج بہاراں
جدوں عدم تھیں باہر آئیوں پئیگئے وخت ہزاراں

یوسفنوں نت تاہنگ وطن دی جد پردیس سدھایا
تینوں بھُلگیا وطن پیارا جد ہستی وچہ آیا

دنیا ایہہ پردیس مطابق پلک جھلک دا واسا
جویں دو بار وکانا یوسفؑ توں بھی توہیں وکاویں
مالک جدوں خرید یوسفؑ راوی خبر لیاوے
اینویں جد استاد حوالے تینوں وچ کریندے
پھر استاد وکھاوے تینوں رستہ حق ربانا ں
زینت ناک پوشاک شہانی علم کنوں پہناوے
دوجیوار عزیز مصر دا یوسفؑ بنیاں بُردا
جیونکر مالک ویچ یوسفنوں ہتھ عزیزے پایا
قیمت قدر یوسفؑ دا جیونکر ہویا باہجہ حسابوں
گھروچہ وچ عزیز یوسفنوں رکھیا جویں پیارا
شہوت حرص زلیخا وانگوں کرکر پیار لبھاوے
ترک محبّت دنیا والی لذّت نفس نہ بھالن
شاہد حال حدیث نبیؐ دی ہے رسولؐ یگانہ

رجھیج رووین یوسفؑ وانگوں ایتھے کوڑا ہاسا
اوّل پاس استاداں وکیں علم جتھوں کجھ پاویں
کہیا بھراواں قابو رکھیں مت تیں تھیں نس جاوے
نَسّن بھجّن دیئیں نہ اسنوں تیرے خویش اکھیندے
حکم رسولیؐ دیتے تینوں اس رستے تدھ جاناں
زیور وادھا نیت والا پگ تحصیل بنھاوے
تینوں پاک نبیؐ دا بردہ رہبر کامل کردا
اینویں رہبر پاک نبیؐ نوں تیرا ہتھ پھڑایا
ایہہ رہبر قیمت تیری پاوے اجر جنابوں
اینویں کرے پیار مومن نوں پاک رسولؐ سوہارا
کرے خیال نہ اوّل مومن صاحب تھیں ٹُر جاوے
قید مصیبت یوسفؑ وانگوں تنگی فاقے جالن
بیشک دنیا مومن کارن پورا بندی خانہ

## اَلدُّنیا سِجنُ المُوْمِنِیْنَ ہ

یوسفنوں وچہ بندیخانے دو رکھ جنتی آئے
تینوں بھی دو رکھ بہشتی بخشے حق تعالےٰ
دوجا شجر حدیث نبیؐ دی رحمت فضل غفاری
تابعداری دسّن تینوں صبر توکل نالے
نالے یوسفؑ کھاندا نالے دیندا قیدیاں تائیں
اوڑک جد رحم قید یوسف دی مہلت نیڑے آئی
اینویں وال سفید جو تیرے اگدوں خبر لیاون
قید حیاتی اندر جو کجھ تدھ قسمے جالے
جاں پھر قید حیاتی والا عرصہ ربّ مکاوے
شاہ ربّان جویں اوہ ساقی گھلیا شوق پیار ولا
چل یوسفؑ اج تیریتا ئیں شاہنشاہ بلایا

ہکّی تھیں شربت پیوے دوجیوں میوہ کھاوے
پہلا شجر قرآن مبارک سوہنیاں ڈالاں والا
ہر ہر شاخوں کیتا رب نے مٹھا چشمہ جاری
اوہ میوہ اوہ ٹھنڈا شربت پین نصیباں والے
توں بھی نالے کھاویں نالے لوکاں توں وچہ ورتائیں
اگدوں جبرائیل فرشتے آکر خبر سنائی
آمکی ہن مہلت تیری مومن نوں سمجھاون
تخت بہشت نہاند بنے کرسی رب گھولے
ملک الموت حضور دی قاصد مومن نوں آوے
توں ایں فرشتہ حاضر ہوئے کہے محبت یاروں
مصر جنت وچہ تیرے کارن سوہنا تخت وچھایا

صفاں قطاراں پرتے اندر نوری ملک کھلائے
طبق نورانی ہتھاں اوپر عالی خوشبو والے
ہور روایت نفرہ کاروں راوی ذکر لیایا
اینویں عجب لباس بہشتوں مومن کارن آوے
بھی ترن چیزاں ہور یوسفنوں اسدن شاہ پہنچایاں
راوی کہندا ایہ بھی چیزاں مومن کارن آون
تیغ مبارک الا اللہ دی قاتل شرک بلائیں
کراسواری دوست ربدا قبروں باہر آوے
جیویں یوسف دے نکلن ویلے رونا بندیخانہ
کل عبادت والیاں جائیں رو رو مارن آہیں
اوڑک روندیاں دھوندیاں تائیں ہووے چوڑ روآنہ
کتنی عزت کرکے اسنوں وچہ دربار لیاون
بہت پیار کرے رب خالق عرش فرشدا سائیں
یوسفنوں ازمایا شاہ نے جویں سوال جوابوں
ایہ ازمائش جس مومن دی فضلوں ہوگئی پوری
طرف جنت ہک اسدیکارن باری کھولی جاوے
بعد سوالوں جیونکر یوسف شان اینی پایا
جیکر اگوں ہر منزل وچہ کیتس پاس تمامی
جیونکر یوسف شاہ دے گھر وچہ مدت سال گذاری
تویں خداوند ہر مومن نوں محشر وچہ ازماوے
جیونکر تاج پہنایا شاہ نے سایہ بان لگایا
جیونکر تاج پہنایا شاہ نے حضرت یوسفتائیں
کل مصائب یوسف تائیں جیونکر ملنے آئے
حضرت یوسف قیدیاں تائیں بند خلاص کرائی
ملے مصر وچہ یوسفتائیں سوہنے ویر پیارے

حوراں تے غلمان بہشتی کھلے اوڈیکن سائے
سرتھیں وار کریسن صدقے حوراں ملک دوالے
عجب لباس یوسفنوں اسدن شاہ زیبان پوچایا
عزت ادب زیادہ کرکے ملک الموت پہنائے
گھوڑا اتے تلوار انگوٹھی خدمت اندر آئیاں
اول گھوڑا تقوے والا حاضر آ کھلواون
مُندری تابعداری والی ہلسی مومن تائیں
کرن سلامی ملک نورانی ہر اک ادب کماوے
ایویں کوچ کرسے جد مومن آوے رون مکاناں
ٹُر چلیوں اے دوست ربدے سانوں دلوں نہ لاہیں
استقبالوں ملن فرشتے ہر جاگہ شدیا نہ
اوّل اپنے خالق اگے سجدہ آن کراون
جیونکر شاہ محبت کرکے ملیا یوسف تائیں
تویں سوال جواب قبر وچہ ہوسی حکم جنابوں
کھول دیہو در جنت اسنوں ہووے حکم حضوری
باغ بہاراں تے گلزاراں ویکھے من پرچاوے
تویں امیدوراں وچہ مومن نالوں درج کرایا
تخت بہشت مصردا فضلوں دیسی رب گرامی
ہر کم وچہ فوقیت پائی رفیق ملی سرداری
جو کوئی لائق نظری آوے تخت بہایا جاوے
اینویں ملسی ہر مومن نوں پاک نبیؐ دا سایہ
اینویں تاج بہشتاں اندر بخشے خالق سائیں
اوسے طور محمد یا نوں ہمرسل رب ملائے
دوزخ کنوں چھڑاون مومن کتنے مومن بھائی
نوری محل بہشتاں اندر پاون مومن سائے

یوسفنوں سلطان مصر دے کیتے باغ حوالے
شہر مصر دیاں نہراں سبھے نیل ندی تھیں آیاں
ملی زلیخا یوسفؑ تائیں نالے خدمتگاراں
کیتے خادم یوسفؑ کارن شاہ ریان رکھائے
یوسفنوں آ باپ پیارا ملیا شوق پیارا روں
یوسفؑ وانگوں ہر مومن دی شکل برابر ہوسی
رحمت ربدی کرسے آوازہ ہر اک مومن تائیں
ملک تیر لوچہ ہور کسیدا دعوے دخل نہ کوئی
فانی دنیا رہگئی پچھے وارث جس ہزاراں
ایہہ ہن ملک مقام بقادا اسوچہ موت نہ آوے
ملسی ہر اک مومن تائیں ایڈ مقام کشادہ
کرن روایت جدرم مومن جنت دیوچہ جاسی
جنہاں تمام حیاتی اندر سکھ نہ ویکھیا کوئی
درد مصیبت دنیا والے یاد نہ رہن تنہانوں
ایہ سب رحمت ربدی ہوسی تابعداراں تائیں
یارب فضلوں آس ہمیشہ تکیہ تیرے دردا
آکھ پڑیرا حال یوسفدا بول موہوں صلواتاں

ملسن توہیں محمدؐ بانوں باغ بہشتاں والے
نوری نہراں جنت اندر خالق پاک چلایاں
سوہنیاں حوراں مومن کارن صاحب حسن سنگاراں
خدمتگار محمدؐ یا نیں رب غلماں بنا ئے
حضرت آدمؑ ہر مومن نوں ملے محبت پاروں
ہر کوئی راضی راضی رہسی کوئی نہ جھرسی روسی
آ یوسفؑ اس مصروں تینوں کوئی نکالے ناہیں
اسوچہ سدا حکومت تیری بخشش میری ہوئی
بن بن وارث ہوئے بے وارث چھکیاں موت مہاراں
نہ بیمار ہووے کوئی ایتھے دائم عیش کماوے
کل دنیا تھیں کتنے حصے ہوگ فراخ زیادہ
کل دنیا دی شاہی نالوں خوشی زیادہ پاسی
دھووے روگ تمام انہاندے جنت دی خوشبوئی
کہسن مفت عنایت کیتا جنت رب اسانوں
بے فرمان جو پاک نبیؐ دے دوزخ لین سزائیں
دوہیں جہانیں بخشیں مینوں ساتھ نبیؐ سرور دا
کیونکر ہویاں تھہ مصر وچہ رحمت تھیں برساتاں

## بیان ہفت سال ارزانی و انتظام کردن آنحضرتؑ برائے جمع غلہ

حمد ثنائیں رازق تائیں ہر کم دا جو سائیں
کال سوکال اسی دے قبضے وحدت ثابت ہوئی
جے رب عالم دنیا اندر کال جنابوں پاوے
ہووے جدوں کتا ئش والا حکم خدا رحمانوں
شروع کرسے رب بارش تائیں گھر گھر ساون لاوے
حاکم نیک خدا وند بھیجے صاحب عدل سباتاں

مینہ برساوے روڑا لاوے سب قدرت اس تائیں
جو دروازہ کھولے اسنوں بند نہ کردا کوئی
گھر گھر وچہ ذخیرے ہوون تنگی بھکھ نہ جاوے
کال وبال تمامی فاقے جاون نس جہانوں
کل مسکین غریب نمانے رحمت نال رجاوے
جیونکر شہر مصر دے اُپر ہویا فضل ربانا ں

سوہنا حاکم تخت بہایا فضلوں رب گرامی
کرن روایت نقرہ کاروں وچہ تفسیر گواہی
سارے ملک مصر وچہ یوسفؑ حکم کیتا ایہ جاری
جتنی دھرتی ملک مصر دی جنگل جوہ تمامی
جسدے گھر وچہ بیل نہ ہوون خبر کرے سرکارے
ہل پھالے تے زمیاں جوگاں سب سرکاروں ڈھیسن
ہر ہر چیزاں وافر بیجن چیز نہ چھوڑن کائی
ست برساں تک محنت کرکے زور تمامی لاون
جتنا فصل اٹھاوے کوئی حصے پنج بناوے
چوکیدار محصل ہر جا بھیج دتے رکھوالے
نال حفاظت بیجن ہر شے جمع کرا کر ساری
کرن روایت پہلے سالوں اتنا دانہ آیا
پندرہ میل لمبائی اسدی دس میلاں چوڑائی
بہت بلند تمامی خانے پختہ عمارت ساری
دوجے سال بھی اوسے جیڈا ہور قلعہ بنوایا
تریجے چوتھے پنجویں چھیویں ستاں سالاں تائیں
اتنی جنس اکٹھی ہوئی حد حساب نہ آوے
ڈھوڑ چڑھی وچہ شہر مصر دے رزق نہ سانبھے جاون
ست برساں تک خلقت ربدی بہت آسائش پائی
جاں ست سال گذشتہ ہوئے لینے یمن ادکھایا
بندوبست مصر دا جس نے کیتا آن تمامی
جدوں سو کال زمانہ فضلوں آندا پاک الٰہی
ہر ہر جاگہ کھیت زراعت بیجے خلقت ساری
باہجہ زراعت ذرا نہ چھوڑن ہویا حکم گرامی
واہی دے سامان تمامی مفتی ملسن سارے
بیجن وچہ جو سستی کرسن اوڑک اوکھے تھیسن
وقت وہانے پچھوں تاسن جس کیتی وڈیائی
جو جو جنساں پیدا ہوسن کجھ نقصان نہ پاون
چار کرے سرکارے داخل پنجواں گھر لیجاوے
کل اناج ذخیرے جنساں جمع کراون والے
خرچ موافق دین تنہانوں حکم جویں سرکاری
جدیکارن مصروں باہر وکھرا قلعہ بنایا
چوی ہزار برابر خانہ اسو چہ بنیاں بھائی
نال اناجاں قلعہ تمامی بھریا پہلی واری
اسو چہ غلہ جمع کرایا نقرہ کاروں نیایا
ایسے طور ذخیرے کارن جدا بنایاں جائیں
اینویں گھر گھر جمع ذخیرے انت نہ پایا جاوے
غنی ہوئے کنگال تمامی ساہوکار سداون
فصل گھنے تے رونق باغیں رنگ لگا ہر جائی
کال نزول خدا دے حکموں رہنوں سیدھن آیا

## ذکر قحط سالی

کرن روایت نیڑے آیا جسدم کال زمانہ
جبرائیلؑ جناب الٰہوں آخر خبر سنائی
پوسی کال فلانی راتیں اندر وقت فلانے
سب تھیں اوّل واقف ہویا یوسفؑ نبی یگانہ
یا نبی اللہ قحط وبالوں سختی نیڑے آئی
اتنے برساں آدم وحشی رہسن تنگ نمانے

اجن چیتی کل خلقت لوں فاقہ مار اٹھاوے
سُنکر خبر وحی تھیں حضرت دل اپنے وچہ پائی
اول استھیں حضرت یوسفؑ شاہ لوں حال سنایا
ہوسی شروع فلانی راتیں کال وڈا است سالہ
شاہ فرمایا کس کس گھر نوں تنگی فاقہ آوے
جدا اوہ رات پئی تاں شاہ لوں فکر دلیوچہ آیا
ادھی رات ہوئی جسوں لے اُٹھیا بھکھ بھکھ کردا
پورا سو بندیدا کھانا کھا گیا یکسے واری
اوڑک حضرت یوسفؑ اگے رونا ونج نماناں
حضرت اسدی چھاتی اوپر اپنا ہتھ ٹکایا
کل خلائق وی اس راتیں اینویں حالت ہوئی
ڈنگر وچھا آدم ہرشے سختی دے منہ آئی
نیند آرام نہ رہیا کسینوں ہرگز پہلی راتیں
سب دے منہ تھیں بھکھ آوازہ روون بال وچارے
بھی اس راتیں ربدے حکموں کیتا وحی آوازہ
جیونکر تساں خدا دی وحدت غفلت کنوں بھلائی
کھا کھا نعمت رب سچیدی شرک فساد کمایا
کرن روایت نقرہ کاروں جدوں آوازہ ہویا
مرد زناں لا بچیاں تائیں بڑھے سُنے جواناں
الجوع الجوع بولن منہ تھیں ہور کلام نہ کوئی
فجر ہوئی تاں کل خلقت لوں یوسف حکم سنایا
اسماناں تھیں مینہ نہ برسے دہرت نہ کجہ اگاوے
ابن عباسؓ کہیا سب رونق ایسی گئی جہانوں
چارو نطرف زمیں دے منہ تے سبزی نظر نہ آوے
باغ ویران ہوئے سڑ کولے رونق رہی نہ کائی

بھکھو بھکھ کرن وچہ گلیاں صبر آرام نہ آوے
کرن روایت نقرہ کاروں رات جدوں اوہ آئی
اے شاہ ہن اوہ خواب تیریدا عرصہ نیڑے آیا
کل خلقت لوں ادہی راتیں کرسی بھکھ بیچالا
حضرت کہیا سب تھیں اول نبینوں بھکھ چلاوے
سنکر باورچی اپنے کاں کھانا بہت پکایا
کھاندا جاوے صبر نہ آوے پیا سیاپہ گھر دا
پھر بھی بھکھ نہ مکروں لتھی قدرت پاک غفاری
کرو علاج اساڈا کوئی یا محبوب ربانا ں
تُرت آرام دتا رب اسنوں قدرت نال رجایا
بھکھے مار اٹھایا سب لوں خالی رہیا نہ کوئی
کل حیوان بازاراں اندر ریتے پھرن تڑائی
بے آرامی تے بے صبری گھر گھر پایاں جھاتیں
اٹھ اٹھ بھجن گلیاں اندر بیصبری دے مارے
اے لوگو اج کھولیا ربنے تنگی دا دروازہ
جُوعٌ جُوعٌ سَبْعُ سِنِینَ تسا لوں ست برساں بھکھ آئی
اوہ ناشکری کرنے پاروں بدلہ بھرنا آیا
سنکر وحشت ہیبت پاروں ہر کوئی اٹھ کھلویا
بھکھے مار اٹھائی خلقت صبر گیا حیواناں
کھاندے کھاندے رجن ناہیں مشکل رات لنگھائی
بند کرو ہن واہیاں سبھے سخت زمانہ آیا
فصل زراعت باغا لوں چوں کل برکت اٹھ جاوے
ست برساں تک قطرہ پانی جھڑیا نہ اسمانوں
وار چلے تاں ایسی چلے ہرشے ساڑ جلاوے
بالن ہوگئے رُکھ تمامی ایسی سختی آئی

پانی رہیا نہ نہراں اندر خشک ہوئے سب نالے
رہ گئے بھار اٹھاون کولوں کل حیوان چوپائے
آہلنیاں نوچہ مرمر جاون پنچھی بھکھ دے مارے
آدمیاں نوچہ ہکدوجیدی اُلفت رہی نہ کوئی
تنگی فاقے کل خلقت دیاں ہوشاں مار اوڈائیاں
یدیاراں تھیں پھرن علیحدہ ساکاں ساک نکھیڑے
رلگئے ٹڑا گلیاں اندر مُول نہ دِتے کوئی
خوش رفتاراں محبوباں نوں بھلیاں سوہنیاں ٹوراں
کل ملکاں نوچہ ایہو حالت اُجڑے پنڈ تمامی
نوح دا بیڑا قہر طوفانوں جیونکر رب بچایا
بہت لحاظ رسولاں نبیاں پیش خداوند باری
اوگنہاراں دا وچہ محشر بیڑا جدوں ڈولاناں
بھر بھر پور خدا دے فضلوں کرسی پار اُتارے
مشکل ہر مشکل تھیں مشکل سخت مقام حشر دا

نیوں گئے دریا تمامی موجاں مارن والے
کرن آواز نہ دہشت پاروں حیرت اندر آئے
انڈے سانبھن بچے کڈھن مرغیاں سب وسارے
سب نوں روز قیامت وانگوں نفسو نفسی ہوئی
عیشاں خوشیاں ہور محبتاں جاندیاں نظر نہ آئیاں
ہانیاں کولوں ہان وچھنے پئیگئے دہدے جھیڑے
صحبتیاں نوں صحبت بُھلی ختم مجالس ہوئی
چن جہیاں لکھ سوہنیاں شکلاں جا چھپیاں وچہ گوراں
شہر مصر وچہ رونق جاپے برکت بنی گرامی
تویں مہانا شہر مصر دا یوسفؑ رب بنایا
ہر مشکل تھیں سنگیاں تائیں نے نکلن اکواری
حکم الٰہوں نبی محمد بنسی تدوں مہاناں
لکھ کروڑاں پدماں نیلاں ترسن اوگنہارے
اوگنہار پدیرہ جہیاں نوں تکیہ اسلے در دا

# احوال سخاوت حضرت یوسف علیہ السلام

جد دنیا وچہ نازل ہوئی تنگی قحط وبالوں
بہت ذخیرہ حضرت یوسفؑ پہلوں جمع کرایا
کل ملکاں نوچہ جنس تمامی خرچ شتابی ہوئی
آون لوک مصر دے اندر کل محتاج تمامے
دولتمند وہا جن آکے طاقت مُل جنہاں نوں
اکول دھڑ تہ وپاریاں کارن حضرت جدا لوایا
اک طرفے جوڑا ہی پاندہی دُوروں نیڑیوں آون
کل مسکین یتیم مسافر مفلس لوک بیچارے
ایڈ سخاوت حضرت یوسفؑ اندر مصر چلائی

رہیا آرام مصر دے اندر دوجیاں ملکاں نالوں
جیونکر اسدا ذکر تمامی پچھے آکھ سنایا
مصروں باہجہ خلائق تائیں ملے اناج نہ کوئی
حضرت یوسف دے درباروں لے لئے جاون دانے
جیہڑے مُل خرید نہ سکن دیوے مفت تنہاں نوں
اک طرفے مسکیناں خاطر لنگر شروع کرایا
پکدا اہے انہاندی خاطر آون کھا کھا جاون
یوسف دے دروازے اُپر بیٹھے کھاون سارے
پئی وہیر خلائق اندر خبر گئی ہر جائی

کُل امیر وزیر اکابر نوکر جو سرکاری ‏ سب دیکارن حضرت یوسفؑ حکم کیتا ایہ جاری
وقت دوپہراں ہر اک تائیں کھانا دتا جاوے ‏ شاہ زبان بھی اٹھیں پہریں وقت دوپہراں کھاوے
سب اُٹھ پہری روٹی کھاون دلوں چاہ ہکسے واری ‏ پھر مسکینوں بھُکھ نہ لگے برکت نبی غفاری
اپنا کھانا حضرت یوسفؑ راتیں وقت ٹھہرایا ‏ مسکیناں ندی خدمت کارن دینہ لوں کدی نہ کھایا
راہ مولا دے دیون اندر سارا روز لنگھاوے ‏ راتیں روزہ چھوڑن کارن قدر کفایت کھاوے
اُسو ویلے بھی نال بہاوے کوئی غریب نماناں ‏ بیٹھ اکلیاں حضرت یوسفؑ کدے نہ کھادا کھاناں
ایہو طریقہ سرور عالمؐ پاک رسول سوہارے ‏ روزہ اتے سخاوت دوہویں بہت انہاں نوں پیارے
فاقہ فقر فخر ہے میرا کہیا شاہ رسولاں ‏ تھوڑا کھاون بہتا دیون کار کلی مقبولاں
ہکدن حضرت یوسفؑ کولوں پچھیا کسے سوالی ‏ یا حضرت کجھ تھوڑ نہ تینوں کھاون پیون والی
ہر اک نعمت پاس تساڈے سب کجھ توں ورتاندا ‏ جد دسیں تاں دیندا دسیں کدیں نہ ڈھٹوں کھاندا
عجب جواب سنایا اسنوں یوسفؑ نبی ربانے ‏ رج کھاون تھیں یاد نہ رہندے عاجز لوک نمانے
تاہیں بہت کھاون کولوں ترک اسانوں ہوئی ‏ متاں سوالی مستی اندر بھُل نہ جاوے کوئی
عارف آکھن ایہو ساعت پوندی دنیا داراں ‏ رحم نہ کرن غریباں اُپر رج کھاوندیاں ماراں
اُٹھے پہر جیہڑاں وانگوں رہن ہمیشہ چڑدے ‏ اندر کالے ہون تنہاندے تاہیں ترس نہ کردے
اسے کارن حضرت یوسفؑ رج طعام نہ کھاون ‏ فاقے اندر فاقے والے یاد شتابی آون
ہر دم خاطر مہماناندی کرے حبیب ربانان ‏ دیہاں روزہ کرے سخاوت راتیں کھاوے کھاناں
ترے کم حضرت علیؑ ہوراں نوں بہت پیارے آئے ‏ ضرب السیف طعام الضیف تے صوم الصیف ترائے
ضرب السیف جو نال کفاراں کرنا جنگ لڑائی ‏ شیر ربانے جنگاں اندر جیویں تلوار وسائی
طعام الضیف جو مہماناں نوں کھانا رج کھوالے ‏ تریجا صوم الصیف جو روزہ رکھنا وچ اونہالے
ایہ ترے کاراں تن تلواراں تنے کم سرداراں ‏ بڑا بہادر غازی جیہڑا کردا ایہ ترے کاراں
روز قیامت فوج محمدی جدوں اکٹھی ہوسی ‏ سب تھیں اول ساتھ رسولاں پہلی صفے کھلوسی
سوہنا چھتر سر پر جھلسی جھنڈا عجب نورانی ‏ نام بہادر سخیا نوالا روشن دوہیں جہانیں

## فروختہ شدن ہمہ مصریان بمعہ کل ترکہ جات پیش حضرت یوسف علیہ السلام برائے غلہ

سنو حقیقت مصری لوکاں جو ہیں مصیبت جالی
دوجے سال جو روک رکھاواں نقدی درم دیناراں
سال تریجا کپڑا لتا ریشم تے دریایاں
چوتھے سال جو ڈنگر وچھا مال مویشی سارے
پوراسال نہ کڈھیا اوہناں فاش ہوئے سب پردے
صاحب حسن غلام کنیزاں ناز نیازاں بھریاں
واہ سبحان اللہ کیا رب نے قدرت پاک وکھائی
کرن روایت وکیا جدوں یوسف دلبر شامی

پہلے سال گھراندیاں جنساں کر بیٹھے سب خالی
کھادے وِچ جواہر موتی وڈیاں شاہوکاراں
زیور ٹوماں فرش وچھایاں کال ہوراں وکوایاں
گھوڑے نوکر گھلے وکاون یوسف دے دربارے
بھکھے مردیاں مصری لوکاں وِیچ وتے سب بردے
پاس یوسف دے ویچن کارن سب لے حاضر کریاں
غیرت پاروں گل خوباندی شوخی خودی گوائی
شوقوں طلب زیارت کارن آیا مصر تمامی

## قافیہ آرائی

ایہو کنیزاں بن تن اسدن صفاں بناکے آیاں
ایہو کنیزاں نال تمیزاں کر تجویزاں آیاں
ایہو کنیزاں مست نگاہ دے تیر چلاون آیاں
ایہو کنیزاں شوخ مزاجاں شان جتاون آیاں
ایہو کنیزاں فوجاں بنکے مورچے لاون آیاں
ایہو کنیزاں جس یوسفنوں طور وکھاون آیاں
مجلس پچھیدی دس پذیرا کون دکاون آیاں
سچ پچھیں تاں پھر بھی اپنی غرض مٹاون آیاں
غالی طوق غلامی والا گل نہ پاون آیاں
سرقربانی کرکے اپنا نذر ٹکاون آیاں
ایہو کنیزاں فخروں اسدن آیاں کر وڈیایاں
جسنوں وکدیاں ویکھن گیاں کرکے حسن چڑھایاں
سب سرداراں خدمتگاراں پاس نبیدے گھلیاں
چوتھا سال لنگھایا ایویں ہرشے ویچ وٹائی
پنجویں سال مکان زمیناں کھوہ نے سب گالے

غیرت حسن نبی دے پاروں منہ چلکاکے آیاں
ایہو کنیزاں پاس عزیزاں ہونا چیزاں آیاں
ایہو کمانیاں عاجز ہوکے بھل بخشاون آیاں
اج اوہ خدمتگاراں اندر نام لکھاون آیاں
ایہو کنیزاں بھاجڑ کھاکے جان ٹکاون آیاں
ملیا بدلہ اج ایسیدی خدمت جاون آیاں
اکھ اوہا جو یوسف اوتے نقص ٹھہراون آیاں
بردیاں بنکے شاہ خوباندے ناز چراون آیاں
نازوراندے مرشد کولوں سبق پکاون آیاں
پیر مناون آیاں تے استاد بناون آیاں
غیرت ربدی گل وڈیایاں بھن ترونڑ گوایاں
کول ایسے وکنے کارن رب جبار ولایاں
وکنے کارن کل کنیزاں آن موہاٹھاں ملیاں
جویں روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی
گھر جھگے سب ویچ وٹاکے کیتے نبی حوالے

کل ملکیت پائی یوسفؑ ورتے کل سنبھالے
چھیویں سال تمام مصر وچہ ایسی حالت ہوئی
آ فرزنداں ویچن لگے مائی باپ پیارے
سکیاں مالوں بیٹے اپنے ہتھیں ویچن پیاں
ویکنے کولوں سب فرزنداں کجھ انکار نہ آندا
حکم ربانا ں ماپیو اگے سخت کلام نہ کریئے
جو کوئی مومن ماپیو تائیں راضی سدا رکھیندا
رنج کرے جو ماپیو تائیں دکھ ایذا پونچاوے
جنت ملک انہاندے کیتا فضلوں خالق سائیں
کل گناہیں بخشے مولا عاق نہ بخشے جاون
وچہ فرقان عبادت اپنی جیتھے رب فرمائی
ایتھوں ٹیک شریعت اندر ادب تنہاندا آوے
چھوڑ نماز عبادت نفلی منے حکم تنہاندا
کفر شرکدے باہجوں جو کم مائی باپ کراوے
ماپیو بھاویں پتراں اتے کیتے ظلم کماون
فرمانداراں عیش بہاراں بخشے خالق سائیں
سچ فرمان رسول اللہ دا ماپیاں ادب جو کروے
پلنگ نورانی تکئے لاون حوراں جام پلاون
لکھ لکھ عزت کرسن غلماں عزت تے تکریموں
سنو حقیقت مصریاں اوپر وقت اجیہا آیا
ستواں سال جدوں رب آندا مصری آپ وکانے
ایہو یوسفؑ شہر مصر وچہ بن کے نفر وکاناں
ایہو یوسفؑ جسدے تائیں بردہ لوک آکھیندے
ایہو نبی دلالاں جسدے کیتے مل نکالے
ایہو مصری یوسفؑ کارن وده وده مل سناندے

بھکھے مارے وارث کیتے ملک مکانا نوالے
جاناں باہجوں پاس کسے دے چیز نہ رہ گئی کوئی
دوکھیں پائے ٹکڑیاں کارن لے چلے سرکاٹے
جیوں یعقوبؑ نبی دا بیٹا مل خریدن گیاں
جیہو نکر ماپیو راضی ہو یا منیاں حکم تنہاندا
اسمٰعیلؑ پیغمبر وانگوں سر قربانی دھریئے
رب ہمیشہ راضی اس تے خبر پیغمبرؐ دیندا
رب ناراض ہووے اس اوتے پاک نبیؐ فرماوے
دنیا دیوچہ راضی جیہڑے رکھن ماپیو تائیں
ماپیو دا جو ادب نہ رکھن دوزخ ڈیرے لاون
ماپیاں نال مروت کرنی نال برابر آئی
پڑھدیاں نفل جے بیٹے تائیں ماپیو آن بلاوے
پچھوں کرے عبادت رب دی اتنا ادب انہاندا
ہر کم نالوں حکم انہاندا اول منیاں جاوے
حضرتؐ کہیا بھر بھی بیٹے ادب بجالیاون
کدیں بہشت نصیب نہ ہوسی بے فرماناں تائیں
سوہنے باغ بہشت تنہانوں ملسن روز حشر دے
رکھ بہشتی راگ سناون سن سن جھوٹے آون
ایہ سب رتبہ حاصل ہووے ماپیو دی تعظیموں
پتر دھیاں ویچ تمامی چھیواں سال لنگھایا
یوسف دے سب بردے ہوئے دیکھو کم ربانے
ایہو یوسفؑ لینے کارن شہر تمامی دھاناں
او سیدے اج بردے بن کے سر خط لکھ کردیندے
سئے دلالاں آپ دکانے بولیاں دیو نوالے
اوہا مصری ٹکڑے کارن ورتے کھلے دکانے

جسنوں بردہ رکھنے کارن ہر کوئی خواہش کردا
سارا شہر خدا نے اسدا کر دکھلایا بردا

مرد زناں سب یوسفؑ اگے اپنے سر لکھوائے
گل سردار کمینے ہوکے قدماں اندر آئے

ایہو مصری اکس زمانے رکھدے شوخ ادائیں
چاوڑ کر کے درمی بردہ کہندے یوسفتائیں

آپ بنن سردار اکابر ملکاں دیساں والے
نال حقارت یوسفتائیں بردہ کہن رزائے

غیرت ربدی الٹ تماشہ ہتھاں اوپر دکھایا
یوسفنوں سرداری بخشی بردا مصر بنایا

ایہو نتیجہ ملدا سب نوں جو کروا وڈیائی
رب وڈیایاں دیون والا بھن دیندا اچیائی

عجز نیاز غریبی دعوے عزت شان ودھائے
فخر تکبر شوخی شیخی ذلت پیش لیاوے

عاجز بن کے حضرت یوسفؑ شان امیری پایا
مصریاں جنہاں امیر سدایا عاجز بنناں آیا

فخر تکبر شوخی شیخی دور تمامی ہوئی!
شیخ امیر سداون جوگا مول نہ رہگیا کوئی

کرن روایت لوک مصر دے جیوں جیوں مفلس ہوندے
وانگ یتیماں ماپیو مویاں درتے آن کھلوندے

شفقت کر کے حضرت یوسفؑ ایہ فرمان سناوے
کیا کجھ مال لیاندا بھائی حاضر کیتا جاوے

عاجز ہوکر بولن اگوں رو کر درد رنجانے
مال اسباب نہ رہگیا کوئی دھیاں پت وکانے

آپ اسیں ہن بردے تیرے ہتھوں پلیوں خالی
کر منظور نمانیاں تائیں بہت مصیبت جالی

کرا قرار وکادن جیہڑے پیش حضور گرامی
اوہ کیا قیمت دیون جوگے دعوےٰ جنہاں غلامی

قدر یوسفؑ دا معلم ہویا جد گھر بار وکانے
مفتی نعمت کھاوے بندہ ربدا قدر نہ جانے

تھوڑے روز کھوایا یوسفؑ مصریاں قدر پچھاتا
ساری عمر کھواوے مولا بندے قدر نہ جاتا

جے ہر نعمت کارن مولا قیمت حکم سناندا
جمیاں کون جو نعمت ربدی قیمت دیکر کھاندا

دہ ہے سال عبادت ربدی نال نیاز کچیوے
اکس پیالے پانی سندی قیمت ادا نہ تھیوے

لکھ لکھ حمد خداوند تائیں جس پرواہ نہ کائی
ہر ہک نعمت وافر جس نے مفت عطا فرمائی

دوست دشمن ہر اک تائیں مفتی موج کراوے
قیمت طلب نہ کیتے کسے تھیں ساری عمر کھواوے

اوڑک جنت کرے عنایت نمک حلالاں تائیں
کھا کر نمک حرام جو کرسن دوزخ لین سزائیں

آکھ بیان پذیرؔ نفیرا حضرت یوسفؑ والا
کیونکر شان حبیب اپنے نوں بخشیا حق تعالےٰ

## ظاہر شدن فضیلت حضرت یوسفؑ در آخر زمانہ قحط سالی

صاف روایت نفرہ کارن راوی ذکر لیایا
جدوں زمانہ تنگی والا ختم ہوون تے آیا

ستویں سال آخیری وچوں نوہ ماہ گذر وہانے
تن ماہ باقی رہندے آہے کھا گئے سب دانے

جتنی جنس ذخیریاں وچوں آہی جمع تمامی
چھ برساں تے نوماہ اندر ورتی بنی گرامی

باقی رہ گئے تن مہینے دانہ رہیا نہ کوئی
خلقت دانے منگن والی آن اکٹھی ہوئی

لکھ کروڑاں خلقت آہی رستاں لینے والی
لکھاں خلقت کھانیوالی لکھاں ہور سوالی

سب اخرچ یوسفدے ذمے مصر ہویا کل باندا
شاہ ریان بھی خادم ہوکر تابعدار سداندا

اتنا منصب یوسفتائیں بخش ہویا سرکاروں
پھر بھی اوہا غریبی دعویٰ ورتے نرمی پاروں

کدیں حکومت والا دلوچ فخر خیال نہ آیا
تاہیں ربّ نے مصر تمامی پیش غلام بنایا

سارا شہر غلامی دعوے یوسفؑ اگے کردا
اپنے موہوں کدیں نہ یوسفؑ کہیا کسینوں بردا

جد آکھے تاں ایہو آکھے پاک حبیبؑ ربانا ں
میں کیا بردا کہاں کسینوں آپ بازار وکاناں

سنو حقیقت جاں سب خلقت پاس نبیدے آئی
کرن سوال جو دانے بخشو یا محبوب خدائی

حضرت دے گھر دانہ آٹا مول نہ لبھے کوئی
لکھ کروڑاں منگنوالی خلق اکٹھی ہوئی

ہو غمناک حبیب ربانے سر سجدیوچ پایا
کرے دعائیں مارے آہیں رکھیں شرم خدایا

فضل تیرے بن یارب سایاں کجھ توفیق نہ میتوں
کھول خزانہ یا سبحانہ سب توفیقاں تینوں

خلقت تیری لوں خلقتدا پالنہار جہاناں
رکھیں ماریں مرضی تیری سب تیرا خصمانہ

اوسیوقت جناب الٰہوں وحی پیغام لیا ندا
یا نبی اللہ امر تساں نوں پاک خدا فرماندا

برقعہ کھول زیارت بخشو جو کوئی بھکھا آوے
ویکھ جمال مبارک تیرا بھکھ تمامی جاوے

حاضر ہوکر جو یکواری نظر تساں ول پاسی
بھکھ پیاس نہ رہسی اسنوں بن کھاوے رج جاسی

لگسی بھکھ مہینے رکھوں پھیر خلائق تائیں
جاں پھر خلقت جڑ مل آوے پھیر جمال دیکھائیں

ایسے طور ایہ تن مہینے خلقت اسیں رجاداں
ظاہر کر کے شان تساڈا لوکاں نوں دکھلاداں

سن خوشخبری حضرت یوسفؑ سبنوں حکم سنادے
چلو مکان فلانے اندر کھانا بخشیا جاوے

شنکر حکم تمامی خلقت شہروں باہر آئی
طلب طعاموں ہر یکتائیں فاقے مار بھجائی

آجنگلوچ حضرت یوسفؑ سب نوں جمع کرایا
کل خلقت تھیں اوچا کر کے اپنا تخت رکھایا

بیٹھا تخت مبارک اُتے دارو درد شکم دا
آکھ پذیرا کیونکر کھُلا دستر خوان کرم دا

جد سب خلقاں یوسفدیول آن دھیان لگایا
پڑھ بسم اللہ حضرت یوسفؑ منہ تھیں برقعہ چایا

دیکھ جمال خلائق تائیں ایسی لذت آئی
نوری جلوہ ظاہر ہویا کھلا ستر الٰہی
قدرت ربدی ہر تن وچوں ایسی بھکھ نکالی
جدوں مہینہ گذریا حضرت پھیر جمال کرایا
مست الست پھرن سب مصری فاقہ کوئی نہ جانے
جدوں مہینہ تریجا آیا پھیر زیارت ہوئی
ایسے لذت مستی اندر تریجا ماہ وہانال
پال جمال پیارے والی ایسی خلق رجائی
واہ سبحان اللہ کیا رب نے نبیاں شان بنایا
ترن مہینے رجی خلقت ویکھ یوسفؑ کنعانے
آتش حرص بجھائی یوسفؑ دتی جدوں وکھالی
یوسفؑ جاں تک زندہ رہیا تانتک فیض پوچایا
یوسفؑ جدوں جہانوں ٹریا فوج اٹھائیں چھوڑی
جتنی برکت کل نبیانوں جیوندیاں ہتھ آئی
کل رسولاں معجزے اپنے پیش وفات وکھائے
اگلیاں پیغمبر انہوں کافر ویکھ ایمان لیاون
سب نبیاں نے جیوندیاں اپنی وسی تابعداری
جیونکر حضرتؐ دنیا اندر وعظ نصیحت کردے
سُنے حدیث جو مومن بندہ اینویں دنتھیں جانے
اگلے نبی جو ویکھن مومن رحمت بخشش پاون
حضرت کہیا قبر میری دی جو کوئی زیارت پاوے
نال نصیباں جس مومن نوں قبر زیارت ہوئی
نال محبت پاک نبیؐ دی جیں زیارت پائی
قصہ کوتاہ صفت نبیؐ دی ختم اتھائیں ہوئی
سنو حقیقت تنگی والے جاں ست برس وہانے

کھاون پیون مستی پاروں یاد نہ رہگیا کائی
دیکھ زیارت رجی خلقت جتنی حاضر آہی
تریہہ ون طلب نہ رہی کسینوں کھاون پیو نوالی
پھیر مہینہ رجی خلقت صبر دلانوں آیا
ہوگیا ختم مہینہ دوجا کیے نہ منگے دانے
دیکھ زیارت ہریک رجیا بھکھا رہیا نہ کوئی
مرد زناں لا بچیاں تائیں کیے نہ کھ داکھاناں
ترن مہینے مول کسینوں بھکھ تس یاد نہ آئی
دور ہوئے کل فاقے مرناں جو کوئی دیکھن آیا
جنہاں محمدؐ عربی ڈٹھا ہے دوہیں جہانے
دیکھ جمال محمدؐی بجھے آتش دوزخ والی
فیض محمدؐی محشر تائیں خالق پاک چلایا
فوج محمدؐی جاری رہسی روز قیامت توڑی
اتنی برکت بعد وفاتوں نبی محمدؐ پاکی
بعد وفات نبی سرورؐ دے کتنے معجزے آئے
اس نبیؐ نوں سنکے لکھاں مومن ہوہو جاون
بعد وفاتوں پاک نبیؐدا حکم برابر جاری
تویں بیان حدیث مبارک بعد نبیؐ سرور دے
جیونکر جیتوں آپ زبانی کہیا رسولؐ زبانے
اس نبیؐ دی تربت ڈٹھیاں عاصی بخشے جاون
میتھے فرض شفاعت اسدی اوہ کیوں دوزخ جاوے
جیونکر حضرتؐ اکھیں ڈٹھے فرق ثواب نہ کوئی
جیونکر اسنوں حاصل ہویا قرب جمال خدائی
احمدؐ دوں پچھے احمدؐ جیہا ہور بزرگ نہ کوئی
ایتھیں پچھے حکم سنایا یوسفؑ نبی زبانے

گذر گیا ہن ربدے فضلوں عرصہ تنگی والا
سب آزاد کیتے میں بردے دعویٰ جنہاں غلامی
موڑ دتا سب ڈنگر وچھا کل امیر وزیراں
کرو زراعت حکم سنایا کاشتکاراں تائیں
سُنکر حکم تمامی خلقت لگ پئی کمیں کاریں
کل ملکانتے بارش ہوئی رحمت جھڑیاں لایاں
عدل احسان نبیدے پاروں خلقت راضی ہوئی
چھوڑ پذیرا ایہ ذکر اتھائیں ہویا جگ سکھالہ
کیونکر کال زمانے اندر وخت زلیخا پائے
کیونکر یوسفؑ باپ پیارا اندر مصر سدایا
رحمت بارش نازل کرسی رب کریم تعالےٰ
لیجاون سب لکھنل اپنیاں مصری لوک تمامی
راہ مولادے کھیتیاں کارن بھی دتیاں جاگیراں
کما لوالے کم سنبھالن کسب کرن ہر جائیں
ہر کوئی سُکھی دسن لگا رونق ہوئی بازاریں
کال موکاٹے رب نکالے خلقاں پھیر وسایاں
دیہن دعائیں ایسا حاکم ہور نہ ویکھیا کوئی
آکھ سنائیں یاراں تائیں پچھلا کھول حوالہ
کیونکر عاجز ہوکر آئے یوسفدے پیو جائے
آکھ پذیرا جیوں جیوں سب تے دلدا مقصد پایا

# احوال بی بی زلیخا رضی اللہ تعالےٰ عنہا

حمد بے اوڑک خالق تائیں جسدی عظمت عالی
حاجت کارن عاجز بندہ سو دروازے جاوے
ہک دروازے اسدے اُپر کرکے آس جو آئے
ہک دروازے ربدے والا یوسفؑ تکیہ دھریا
رہی زلیخا بُت پوجیندی خالق دلوں بھلایا
جانتک شرکوں پکڑ کنارا ربدی طرف نہ آئی
ہتھیں آپ خریدیا جسنوں واقف بنے نہ کوئی
کرن روایت جد یوسفنوں ملی مصر دی شاہی
تخت بخت وچہ رُدھا یوسفؑ رب بخشی سرداری
ہوگیا فوت عزیز گھرے تھیں بیوہ عاجز ہوئی
ملک یمن دے شاہ کہاون اسدے ویر پیارے
ہر اک طرفوں جھگیاں جوگی رہ گئی جان اکیلی
بردی باندی رہی نہ کوئی کیتیاں عشق اوجاڑاں
اسدے در تھیں نسن والا ہر دروازیوں خالی
جدتک اسدا حکم نہ ہووے کدیں مراد نہ پاوے
سب دروازے رب تنہاندے پیش غلام بنائے
سارا ملک مصر دا رب نے اسدا بردا کریا
ہکو یوسفؑ منگیا اوسنتھیں اوہ بھی ہتھ نہ آیا
لکھاں حیلے کرکر تھکی مُول مراد نہ پائی
شامت شرک کماون پاروں غیرت ربدی ہوئی
بُھلگئی دلوں زلیخا اسنوں قدرت پاک الٰہی
سخت وخت وچہ پئی زلیخا رووے درداں ماری
خویش قبیلہ پیکیا نوں مُول نہ رہگیا کوئی
چڑھیا کوئی غنیم انہاں تے کجھ بدھے کجھ مارے
یوسفؑ کدیں نہ یاد لیا ندا کھاوے سنج حویلی
جتول ویکھے چڑھیاں آون درد غماندیاں دھاڑاں

عدل عنایت پاروں یوسف ؑ سارا ملک وسایا
کم ربلانے ویکھ زلیخا بیٹھ اکلی روندی !
ہر مسکین سوالی اوتے یوسف ؑ رحم کماوے
کل محتاج غریباں تائیں شفقت کرے سوائی
جیکر ہا نمیں او گنہاری پُر تقصیر نکاری
کیوں نہیں رحم کریندا وسنوں ہے نہ کوئی
میں لکھ ناز کرائے اوسنوں آملا۔ مل وکاندا
لوکاں کارن شفقت اسدی اوہ مشفق ہر ہر دا
راج اساڈے تاج اساڈے سب اُسدے ہتھ آئے
روندی روندی ٹھاکر اگے عرضاں کھلی سناوے
جیوں جمی میں تیرے اگے کرن لگی فریاداں
اُلٹا خوار کیتوئی مینوں روواں ہا ہیں کھلیاں
سُٹ غصہ ہن ٹھاکر میرے کر میری کجھ کاری
جیوں جیوں تبن نکارے اگے کردی نال وو ہایاں
عشق ہنیڈے بی بی تائیں اس نوبت پہنچایا
ایہو زلیخا جبدے گھر وچہ ہیوے نہ سلطانی
مال اسباب جواہر موتی جوتے گھر وچہ آہی
لدھی کھان تمام مصر نوں ہر کسی بجھ بجھ آوے
ہوگئے خرچ جواہر جبدم درم دینار نکالے
آمکے جد درم دیناراں زیور گلوں اُتارے
جھلی کرکے لوک تمامی اسنوں لُٹ لُٹ کھاون
کوڑی سچی گل یوسفدی جو کوئی آن سُناندا
قصہ جو کجہ آہا مال اسباب تمامی
اک پیسے دی گھر اپنے وچہ چیز نہ باقی چھوڑی
کرڑا بھورا بدن دوالے لیکر کرے گذارا

پیا اُوجاڑا اُدسے گھر نوں جیہڑا یاد نہ آیا
ہائے ربا میں آجڑی اپر کیوں نہیں شفقت ہوندی
میں مسکین رہاں نت روندی کدیں نہ یاد لیاوے
خبر نہیں جو کس تقصیروں میں محتاج بھلائی
ایپر رحم کنندہ اسنوں آکھے خلقت ساری
بھاویں جگ سارے دے بدلے میں تقصیرن ہوئی
اوہ تہن جدوں مراتبے چڑھیا میں ول جھات نہ پاندا
میں دردی دا کہے نہ دارو واہ دردا واہ دردا
اجے نہ راضی ہوکے میں ول نظر کرمدی پائے
میں لوچاں نت تیر بیتا ئیں تینوں ترس نہ آئے
تُدھ اک بات نہ مُنی میری نہ دنتیاں امداداں
راج دتوئی یوسفتائیں میں رلدی وچہ گلیاں
وبہہ معقصود میرا اُہن مینوں جھلی بہت خواری
تیوں شامت ترک کرندی آدن پیش جدایاں
کرن مزاخاں لوک تمامی نام دیوانی پایا
ایہو زلیخا عاجز ہوئی سُدن لوک دیوانی
سُن سُن نام یوسفدا اس نے دولت سب لٹائی
موتیاں نال بھرے منہ اسدا جو کوئی نام سناوے
بجھ بجھ آون لے لے جاون نام سناون والے
جو یوسفدا نام سناوے صدقہ نظر گذارے
نالے جھلی سُدن نالے کچھاں بھر بھر لیاون
ہرگز فرق نہ رکھے بی بی جو منگے لے جاندا
سب زلیخا صدقے کیتا خاطر یار گرامی
سب کجہ نام یوسفدے دتا تن دیاں کپڑیاں توڑی
اوہ بھی مول نہ پورا آئے بدن نہ سکے سارا

اس حالت وچہ یوسفؑ اوپر صدقے صدقے جاندی
وچہ محبت دوست دے کارے سب گھر بار لٹاون
راہ مولا دے جدوں سوالی آن سوال کریندے
ایسے طور تمامی دولت دیون نام خدا ئی

عارف آکھن ایہو اشارہ رب ول پیت جنہاں دی
نام خدا دا سنن جدائیں صدقے صدقے جاون
فرق نہ رکھن وانگ زلیخا جو سِر دا سودے دیندے
ننگی فاقے جالن ہر دم کدیں نہ کاوڑ آئی

## حکایت حضرت ابابکر صدیق رضی اللہ تعالےٰ عنہٗ

سُن میں تینوں ابابکر دا تھوڑا حال سناواں
سر پیراں تک ہکو چادر اوہ بھی پاٹی ہوئی
جبرائیلؑ خدا دے حکموں پاس نبیؐ دے آیا
یا نبیؐ اللہ ابوبکر نے کیوں ایہ حال بنایا
کہیا جواب رسولؐ خدا دے سُن اے یار گرامی
راہ مولا دے میری خاطر ہر شے اس لٹائی
کرے گذارہ نال اسیدے دمدم شکر گذارے
یا نبیؐ اللہ ابوبکرؓ نوں رب سلام الایا
اس حالت وچہ ساڈے اُپر راضی ہے یا ناہیں
کر شکرانہ حمد ربانا کہے صدیق پیا را
رتن واری فرمایا حضرت میں راضی میں راضی
واہ سبحان اللہ رب بخشی اپنی حُب جنہاں نوں
سب کجھ دیون راہ مولا دے کجھ نقصان نہ جانن
سچی طلب زلیخا تائیں سب گھر بار لٹایا
کہن مفسر ایہو نکتہ سنتوں یار سیانا ں
سنو حقیقت جدوں زلیخا مفلس عاجز ہوئی
اگے حرص طمع دے پچھے بھی کوئی نام سُناندا
نفرت کرکے لوک تمامی دوروں لنگھ لنگھ جاون
ہر عاجز تھیں عاجز دسے بیکس بہت بیحالہ

ہکدن پاس نبیؐ دے بیٹھا اوہ اصحاب سچیاواں
سارا بدن لپیٹیا اسنھیں ہور نہ کپڑا کوئی
ادب سلام زیادہ کرکے عرض سوال سُنایا
ہکو چادر کیتی اس نے ہور لباس نہ پایا
گھر اسدے وچہ جتنا آہا مال اسباب تمامی
اس چادر بن گھر اسدے وچہ چیز نہ رہگئی کائی
سُنکر جبرائیلؑ نبیؐ نوں عرض دوبار سنائے
بعد سلاموں اسدے کارن پاک خدا فرمایا
سُنکر حضرت ابوبکر تھیں پچھیا پھیر تدا ہیں
دلوں بجا لوں رب اپنے تے میں راضی سردارا
راضی ہووے میرے اوپر پاک خداوند قاضی
دنیا دولت نال ہمیشہ نہیں پیار تنہا نوں
دمدم طلب سجندی رکھن ہرگز فرق نہ آنن
جسدے نام لٹایا اوڑک اوہا رب ملایا
رب دے نام لٹاون والے پاون قرب ربانا ں
لٹ لٹ مال لیجاون والے وات نہ پچھن کوئی
اوہ بھی گیا نصیبا لوچوں کوئی نہ آن بُلاندا
دیکھ نمانی درد رنجانی نیڑے مول نہ آون
کوئی نہ آوے مُن یوسف دا نام سناون والا

کرن شکار ہمیشہ جس راہ جاندا نبی خدائی
لیکر فوجاں حضرت یوسف جلدوں شکار سدہاوے
کتنی مدت اس جھگی وچہ رووَن نال دہانی
جے کدی آنگھے اس راہوں یوسف دی اسواری
دیکھ زلیخا جھگی وچوں باہر نکل کھلووے
گزر کرے جس فوجاں دیول نیڑے ہو نہ آوے
دُور کھلوتی کرے پکاراں میں صدقے میں واری
آکر اسد باں فوجاں تلے اپنی جان ونجاواں
اے لوکو کیوں جھڑکو مینوں دیکھ میری بدحالی
کی ہویا جو میں اج ہوئی چور تمامی جگ دی
ایسے طور زلیخا رو رو کردی لبے جھورا نے
ہو بے آس نمانی عاجز مُڑ جھگی وچہ آوے
بُت مردود نہ سُننے جوگا جسدے پیش سوالی
ایتھوں تیک ضعیف زلیخا کیتی درد جدایاں
گیا رکوع وچہ قد مبارک خاطر یار نگینے
منہ تھیں جھڑ پئے دند تمامی زلفاں رنگ وٹایا
چھوڑ گئی سب عشقوں ڈر کے طاقت نین پرانا
عشقوں عشق رہیا ہن باقی ہور نہ طاقت کوئی
منزل ایہو فناہ دی آکھن عارف مرد حقانی
وچہ محبت دوست کولوں تن من صدقے کرنا
باہجہ محبت تن دے اندر ہور نہ کجھ سماوے
جانتک طالب دے تن اندر ہووے غیر سمائی
جدتک سینہ کفر شرک تھیں پاک نہ کیتا جاوے

اوڑک اُس راہ اُپر زلیخا جا کر جھگی پائی
ڈھوڑ مبارک قدماں والی توڑے میں ول آوے
کدیں دیدار نصیب نہ ہویا لوہ لوہ مرے نمانی
اگے پچھے فوج نبیدی ہووے چڑھ تل بھاری
متکے سخی سخی دا جا یا ترس کریندا ہووے
اگوں رستہ ملے نہ اسنوں سب کوئی دُور ہٹاوے
کول یوسف دے میریتا ئیں جان دیہو اکواری
چُماں قدم طماچ گھوڑے بدے اُجے شہادت پاواں
اکدن سائیں اوپر لتاڑے حکم چلاون والی
گئے زمانے اس یوسف دی میں بھی سال کجھ لگدی
جاون لنگھ تمامی لشکر کوئی نہ بجھے جانے
کرے دوہایاں ٹھاکر اگے عرضاں کوک سُناوے
عقل نہ آوس ایسے ظالم میری بیخ نکالی
گل گیا ماس بدن دا سارا ہڈیاں نکل آیاں
دِسنوں رہگیا اکھیاں نوں چوں ہو گئے نین نابینے
ڈھل گیا وقت جوانی والا زور ضعیفی پایا
لُوں لُوں دیو چہ عشق زور آور کیتا آن ٹکانا
جتنی طاقت مالی بدنی خرچ اسیو چہ ہوئی
فانی ہوون نالوں اول ہو جانا قسر بانی
وانگ زلیخا عاجز ہو کے مرنوں اگے مرنا
جیہڑی تار ہلائی جاوے حق آوازہ آوے
تانتک نہ مطلب پیارا ملدا اسنوں بھائی
نور ایمان ہلید جگہ وچہ کویں مقام بناوے

سُنو حقیقت جدوں زلیخا غیروں پکڑی دُوری
وڑی فناہ دی منزل اندر پایا قرب حضوری

# رفتن حضرت یوسف علیہ السلام بشکار و فریاد کردن زلیخا

کیا اک روز زلیخا کارن بہت مبارک آیا  جیونکر وچہ تفسیر یوسفؑ ذکر مفسّر لیایا
دتا حکم شکار وگجن دا یوسفؑ نبی غفاری  پہن ہتھیار تمامی فوجاں کیتی ترت تیاری
نام طماج نبیؑ دا گھوڑا خاص سواری والا  بہت چالاک عجائب سوہنا سُندر قسم ترالا
جدوں سنگار کراوے اسنوں یوسفؑ نبی گرامی  نال خوشی دے کرے آوازہ سن دا مصر تمامی
جد اس روز تیاری ہوئی حکم نبیؑ فرمایا  زین سنہری پاکر گھوڑا عجب سنگار کرایا
ماری موج طماج خوشی تھیں لوں لوں اٹھیا یکباری  سن آوازہ سمجھیا لوکاں اج شکار تیاری
عید برابر شہر مصر وچہ خوشی مبارک ہوئی  اج حضرت دا سیر وہیاڑا شاد پھرے سب کوئی
ہیسی عادت نبی اللہ دی جدوں شکار سدھاوے  ہر مسکین غریباں کولوں حال پچھیندا جاوے
ترس کرے ممتا جاں اپر خبر لوے بیماراں  کئی سوالی حاضر ہودن سب دیاں سُنّے پکاراں
شام ولایت لوں جس پاسوں رستہ باہر آوے  اوہ دروازہ شہر مصر دا شامی سدیا جاوے
کرن روایت جس دن حضرت نکلن شوق پیاروں  اس دروازیوں باہر آون حُب وطن دی پاروں

اوسے طرف زلیخا بیٹھی رستہ مل نمانی
آکھ یذیرا کیونکر اس دن گذری درد کہانی

جدوں شکار تیاری ہوئی خبر زلیخا پائی  اوس دروازے شامی اگے ڈگدی ڈھیندی آئی
عاجز نین پراناں کولوں سخت ضعیفی حالا  دلو وچہ شوق برابر اوہا وقت جوانی والا
عارف کہن جنہاں نوں تائیں عشق بڈھا نو وچہ وہاناں  جانتک سانس لباں نوں وچہ ہوون شوق نہ کرن پراناں
سُنن بجے آمد محبوباں دی سچے عشق جنہاں نوں  قبراں نوں وچہ بھی اُٹھ دوڑن خشک کرنگ شہاں نوں
کون جرے جد محبوباں دا کنیں پوے آوازہ  عشق کہیا بے مولوں ٹُر کے چھوڑ گیا دروازہ
جیہتوں عاشق بننا چاہیں لوڑیں عشق صفائی  گلیاں پھنے والیاں کولوں سکھ طریقہ بھائی
غنیا ندے دروازے اُتّے آن سوال الاون  جھڑکاں کھاون خالی جاون پھر دوجے دن آون
بے پرواہی ویکھ تنہاں دی اپنی آس نہ توڑن  وانگ زلیخا رہن سوالی نہ دروازہ چھوڑن
کیہڑے حال زلیخا پہنتی کیڈ مصیبت پائی  مولوں ننگھ اگیرے گذری آس نہ دلوں ونجائی
کرن روایت نقرہ کاروں سُنتوں یار پیارے  جڑیں لباس زلیخا والا آہا اوس دیہاڑے

پھوڑے دی گل الغی ہکو ہود نہ کپڑا کوئی
ہتھ ڈنگوری تے کنڈ دوہری نیوندی نیوندی آئی
دلوچہ کہے جو نکلیا یوسفؑ واگوں قابو کرساں
ایہو دلیلاں کردی آہی پہلی اردل آئی
استھیں پچھے باہر نکلی دوجی فوج سواراں
بیٹھی سُنے زلیخا بی بی دھر یا کن اودائیں
کتنیاں فوجاں لنگھ گیاں بیٹھی رہی چوپیتی
جدوں سواری حضرت والی آن برابر ہوئی
بانہہ اولارے کردی نعرے زلفاں نوں ہتھ مارے
نظر نہ آوے اکھیا لوچوں یوسف دی اسواری
لنگھ نہ جاویں چھوڑ نتی لوں جاندیا تیز اسوارا
کریں دھیان غریباں دیول نظر کرم دی پائیں
ویکھیں حال میرا میں صدقے واگ ذرا پرتائیں
کر کر شور زلیخا اینویں ڈاہڈی عاجز ہوئی
چار چوفیریوں یوسفؑ تائیں لشکر گھیرا پایا
راوی کہندا ولدے انذر کرے زلیخا جھیڑے
جان نہ دیواں دوست تائیں کردی ایہو چاراں
پکڑ ڈنگوری ترلا کرکے جدوں اگیرے جاوے
مارن والے گرد ہوون جھڑکاں دیہن سپاہی
عارف آکھن روز قیامت ایہو حال وہاوے
نظر عنایت کرسی جیدم فضلوں حق تعالےٰ
اوہا جھڑکن والے جیہڑے اوہلوں حاضر ہوون
کرن روایت جدوں سپاہیاں بی بی جھڑک ہٹائی
شوکت شان یوسفؑ تک کے کیتس لوں آوازہ
بولے حمد خداوند تائیں واہ واہ پاک الٰہی
کھجی داگھت رسا لکوں قابو کیتی ہوئی
بیٹھ رہی ٹل راہ یوسفؑ گردن ہیٹھاں جھکائی
یا اج کوک سنیسی میری یا لترہ یندی مرساں
خلقت دور ہٹا کر جنہاں سڑک صفا کردائی
رستہ چھوڑو رستہ چھوڑو کرن نقیب پکاراں
اجے نہ آیا دلبر جانی گل فوجاں دا سائیں
گوڈیاں تے سر دہریا ہویا حال پکار نہ کیتی
ہالوں حال آوازہ کرکے بیخود آٹھ کھلوئی
این کریا این کریا رو رو کھلی پکارے
دور کھلوتی کرے آوازے میں صدقے میں واری
ذرا کھلوویں ذرا کھلوویں میں واری سردارا
کرکے کنڈ اسانوں یوسفؑ جیہڑے لنگھ نہ جائیں
رل موئی نوں رستے اوپر روندیاں چھوڑ نہ جائیں
جیسنوں رو رو کھلی بلاوے اسنوں خبر نہ کوئی
نظروں دور زلیخا بی بی پٹ پٹ حال ونجایا
پکڑ کھلوواں واگ سجن دی جیکر ہووان نیڑے
جیکوئی رستہ دیوے مینوں واگوں پکڑ کھلاراں
ویکھ نمانی دردر رنجانی سب کوئی دور ہٹاوے
نیڑے ڈھکن نہ دیندا کوئی رہندی بے پرواہی
جدتک نامنظوری ہوسی ہر کوئی مار ہٹاوے
وانگ زلیخا ملسی سب نوں قرب حضوری والا
وانگ غلاماں خدمت اندر بنھ کے ہتھ کھلوون
کیا اسوقت زلیخا تائیں بات دلیوچہ آئی
واہ واہ کم نرالے تیرے رب غریب نوازا
بردیاں نوں جس بندگی پاروں بخشی عزت شاہی

باوشاہاں نوں خاک رلایا شامت عیب گناہاں
ہو کر خوار ذلیل نکالے رلدے اندر راہاں

اَلتُّقٰی صَیَّرَ الْعَبِیْدَ مُلُوْکًا
وَالْهَوٰی صَیَّرَ الْمُلُوْکَ عَبِیْدًا

تقویٰ زہد غلاماں تائیں سر تے تاج رکھایا
حرص ہوا نے شاہاں تائیں پکڑ غلام بنایا

تابعدار بدلیباں کارن لاکھاں فوج رسالے
پھر دھکیندے تے جھڑکیندے ملکاں ولیسالوالے

واہ سبحان اللہ رب واحد قدرت والا سائیں
عزت ذلت قبضے اسدے ہیں منیاں رب تائیں

ہو کر صاف زلیخا جسدم ایہ گل کہی زبانی
ختم کیتی رب مہلت غمدی فضل ہویا رحمانی

اوسے وقت ہوا دیتا ئیں حکم خدا فرمایا
شور آواز زلیخا والا یوسفنوں پہنچایا

سنکر یوسفؑ سب اسطرفوں فوجاں دور ہٹایاں
کیا ویکھے جو بڈھڑی عاجز رو رو کرے دوہایاں

ہتھ ڈنگوری تے سر چٹا عاجز حال تباہی
نرلا کرے اگیرے ہو واں جھڑکاں دین سپاہی

ڈگدی ڈھیندی پھر اٹھ بہندی کردی شور اچیرا
نام خدا دے ابن کریما پکڑ لویں ہتھ میرا

گلوچہ بھوری تے لک پھوڑمی اکھیں تھیں نابینی
رحم پیا دل یوسف تائیں ویکھ اسدی مسکینی

کیتا منع سپاہیاں تائیں جھڑکو نہیں نمانی
کون کوئی ایہ عاجز ایسی روے درد رنجانی

کیتا ذکر وزیراں جلدی پیش حبیب الٰہی
نام زلیخا کسے زمانے راج کریندی آہی

وقت عزیز اسیدے گھر وچہ آہی کل سلطانی
مرگئے راج کراونوالے ہو گئی ایہہ دیوانی

سنکر حضرت طرف زلیخا نظر مبارک پائی
دیکھ نمانی حالت اسدی بہت حیرانی آئی

ایہو زلیخا جسدے اگے نیوندی خلقت ساری
ایہو زلیخا جس گھر آہی ملکاندی سرداری

ایہو زلیخا جسدے اگے بول نہ سکدا کوئی
ایہو زلیخا پھرے دھکیندی سب تھیں عاجز ہوئی

کرن روایت جسدم یوسفؑ پچھیا کنوں وزیراں
کون بڈھی ایہ درد رنجانی روے حال فقیراں

پہنچ گیا آواز یوسفدا تدوں زلیخا تائیں
مینوں چھیدا دلبر جانی پیگیا عشق اوتھائیں

جتنا درد زلیخا تائیں اس گل نے پہنچایا
اتنا درد نہ پایا بی بی عشق جدوکا لایا

جاں کجھ ہوش پئی تے اٹھی مار غماندیاں آہیں
صدقے جاواں دلبر مینوں ہے پچھاتا ناہیں

شوقوں حسن حسن نام جنہاندا دولت اساں لٹائی
ہائے افسوس اونہاں نوں ساڈی اجے پچھان نہ آئی

پٹ پٹ سٹے وال سریدے رو رو شور مچاوے
سنے کلوتا حضرت یوسفؑ چھم چھم نیر چلاوے

پچھیا کسے زلیخا کولوں دس زلیخا مینوں
توں نابینی کیونکر یوسفؑ معلم ہویا تینوں

کتنیاں فوجاں تیرے کولوں لنگھ گیاں اگاہاں
چھپکر بیٹھی رہیوں اتھائیں کرکے نظر ہٹھاہاں

جدوں سواری حضرت والی آن برابر ہوئی
کہیا زلیخا ساریاں فوجاں گل کولوں لنگھ گیاں
جدوں چالاک سواری اپنی آندی پاک نبیؑ نے
ہور کسینوں طاقت نہیں سی دلتے قدم ٹکاندا
دلنوں چوٹ لگی جسویلے جا تم دلبر آیا
ہر عاشقدے لوکاں کارن ہوندے نین نا بینے
عارف آکھن جبدے دلوچہ ہووے نہیں صفائی
سینہ جنہاں حبیباں والا روشن ہویا نوروں
اکھیں دی کجھ لوڑ نہ رکھن دلدے چانن والے
ابن عباسؓ کہیا جد بی بی رو کر شور مچایا
بعد سلاموں آکھن لگا حکم دتا رب سائیں
سنی سوال کھلو کر اسدا نہ کر بہت شتابی
سنکر حکم ربانا یوسفؑ گھوڑیوں آتر کھلو یا
شفقت کرکے بی بی تائیں اپنے پاس بلایا
حال افسوس جنہاں نلدے کچھے حال ہوئے ایہ میرے
رو رو اساں جنہاں ندے غم وچہ کیتے نین نابینے
گل خزانے اساں جنہاں تھیں گھول تصدق کیتے
خوابے ویکھ جمال جنہاندا اسیں ہوئے قربانی
سب گھر بار لٹا کے جسنوں وکھیں اساں لیاندا
کتنی مدت اسیں جنہاندے ہتھیں پیر دھوائے
ہر دن نویں پوشاک جنہانوں اسیں رہے نت دیندے
لکھ لکھ عیش جنہاندے تائیں گھر وچہ اساں کرایا
بجھ بجھ طلب جنہاندی اندر جان گئی کھپ میری
رو رو حال سناوے بی بی ہو کے بہت نمانی
ہو حیران زلیخا کولوں پچھدا نبیؑ گرامی

ابن کریما ابن کریما بولی آواز کینوں لئی ا
دل تے قدم نہ دھریا کسے پاسے رہیاں
اسدا قدم مبارک سانوں آوجیا وچہ سینے
اوہا ضرب لگاون دلوچہ عین مکان جنہاندا
چھاتی تے چڑھ گھوڑے جبدے نازک سُم وجایا
محبوباندے تکنے کارن لاٹ بلے وچہ سینے
کویں جمال وکھاوے اسنوں اکھیں دی روشنائی
چودیں طبقیں نظرے اونہاندی جلوہ لین حضوروں
خالق پاک اونہاندے کارن اندر دیوے بالے
جبرائیل جناب الٰہوں پاس یوسفدے آیا
یا نبی اللہ اس عاجز نوں کرکے رنج نہ جائیں
پچھ نمانی عاجز کولوں کیا اسنوں بے تابی
خوف الٰہی آیا دلوچہ پیر پیادہ ہو یا
جدوں زلیخا حاضر ہوئی پٹ پٹ حال وچایا
کدیں نہ پچھیا اونہاں سانتھیں کیا بنیاں سر تیرے
اوہ یک نظر نہ کرن اسانوں ہو گئے اسیں کمینے
طرف اساڈی ویکھن ناہیں جاون لنگھ چوپیتے
انہیں پچھان نہ سکدے سانوں پچھدے کون دیوانی
اج نہ ساڈے نیڑے ڈھکدا اپڑے پرے جباندا
اج اونہاندی وچہ نگاہے ہو گئے اسیں پرائے
اج اساڈیاں لیراں تک کے نفرت اوہا کرندے
حال اساڈا دیکھ انہانوں ترس خیال نہ آیا
واہ دردا اوہ اجے اساتھیں رکھدے نظر اوپری
ویکھ حوالہ حضرت یوسفؑ ہو گیا پانی پانی
دس زلیخا کتنل تیرے اوہ اسباب تمامی

دولت حسن غلام کنیزاں مال اسباب گھنیرے
کہیا زلیخا جدوں تساڈی کنڈ اساتوں ہوئی
جسدن دا توں میرے تائیں کر گیوں غماں حوالے
رخصت ہو گئے ساڈے کولوں نین پران اساڈے
نام تیرے تھیں صدقے کر کے دولت سب لٹائی
نفر غلاماں ساڈے کولوں ایسی نفرت پائی
محل مکان پئے سب خالی میں رو واں اوہ ہسدے
کیا کجھ پچھیں حال بندی دا سٹربل ہویاں کولے
پچھیا پھیر زلیخا کولوں پاک حبیب غفاری
کہیا زلیخا عشق تیرے بن چیز نہ رہندی کائی
جوہیں سلامت حسن تساڈا عشق سلامت ساڈا
بڈھڑی ویکھ نہ جھلیں یوسفؑ عشق نہ بڈھڑا تھیندا

کتھاں گیا اوہ جوبن تیرا ناز کرشمے تیرے
نال اساڈے چیز کیہڑا رہیا پیار نہ کوئی
دولت حسن جوانی جوبن سب کجھ لے گیوں نالے
ویکھے سب جواب اسانوں مان تراں اساڈے
ہو دیوانی گمر تساڈے عزت خاک رولائی
ہو گئے سب بیزار اساتھیں واقف بنے نہ کائی
جسدن دا توں چھڑ لیوں یوسفؑ پھیر نہ ڈٹھے دسدے
عشق تیرے لوچہ حضرت یوسفؑ سب کجھ کیتا گھولے
کہیا ہن کول تساڈے باقی رہندی چیز پیاری
ہکو عشق تساڈا باقی جس وچہ نہیں خطائی
کجھ نہیں گھٹیا اجے دوہاندا دمدم جوش زیادہ
جیوں جیوں آتش بھڑکے غمدی وانگ برونٹ اٹھیندا

## کرامت حضرت عشق

حضرت کہیا جیکر ساڈا کامل عشق تسانوں
کہیا زلیخا عذر نہ کوئی جو فرمان تساڈا
کرو اورے چابک اپنا یا محبوب گرامی
سُنکر حضرت چابک اپنا طرف زلیخا کریا
بُل اٹھیا اوہ چابک سارا بھانبڑ عشق مچایا
ویکھ تماشہ کل خلقت نوں وحشت نازل ہوئی
یوسفؑ بھی چھڈ چابک اپنا نٹھا دور پچھاہیں
ہکو آہ کڈھی میں دردوں جل گیا چابک تیرا
جس آتش نوں ڈٹھیاں یوسفؑ آگیا خوف تسانوں
اسیں نہ ہرگز نٹھے استھیں نہ کجھ نفرت آئی
ایسے آتش تن میرے دیاں ہڈیاں ساڑ جلایاں

حاضر کرو نشانی اسدی دیہو ثبوتی سانوں
دمدم لہو ثبوتی حضرت سودا نقد اساڈا
معلم ہووے عشق میریدا تینوں حال تمامی
ماریا پھوک زلیخا اسنوں دردغماندا بھریا
ڈرکے یوسفؑ ہتھا نوچوں چابک ہیٹھ وگایا
ڈرکے عشق اپنے کولوں نس چلیا ہر کوئی
کہیا زلیخا ویکھ پیارے عشق میریدیاں بھاہیں
ایہو حال جدائی ظالم کردی ہے نت میرا
چالی برساں اس آتشوچہ سڑدیاں ہو گئے سانوں
ایسے اگ وچہ کولے ہوندیاں ساری عمر کھپائی
ایسے آتش مار مکایاں موتوں اگاں لنگھیاں۔

اے آتش ساڑ وتجایاں میریاں حسن صفایاں
اے آتش دوہری کرکے وانگ کمان جھکایاں
اے آتش یاروں میریاں پیاں جگ دوہایاں
اے آتش تھیں اج تیریاں فوجاں نس سدہایاں
ہن تے اپنی اکھیں ڈٹھیوئی عشق ثبوتی میری
ایہو حوالا قبراں اندر راوی ذکر لیا وے
آون ملک موکل ربدے پچھن مومن تائیں
کہاں گئے اوہ ہوندے آہے مال اسباب جو تیرے
حسن جمال کتھے اوہ تیرا پچھن ملک الٰہی
کہن فرشتے کیا تدھ باقی اپنے پاس لیاندا
فضل ربے تھیں اسدے اندر نقص نہ آیا کوئی
ایہ گل سنکر کہن فرشتے کرڈھ ثبوت نشانی
تاپھر مومن ذوقوں شوقوں کلمہ بول سناوے
ویکھ تجلی ملک الٰہی ڈاہڈی دہشت کھاون
وانگ زلیخا عاجز ہوکر مومن کہے اونہانوں
میں اس عشق الٰہی اندر ساری عمر لنگھائی
ایہو ذکر کریندیاں ہوگئی ختم حیاتی میری
وقت الست جویں تدھ عشقتل کر اقرار سنایا
جاکر صفت سناون اسدی پیش جناب الٰہی
حکم ہووے اساں جنت اپنا بخشیا اسلے تائیں
جو کوئی منکر وحدت کولوں بن توبہ مرجاوے
ہر مشرک نوں قہر الٰہوں دوزخ کرن حوالے
بول شتاب بذیرہ فقیرا حال زلیخا والا

اے آتش خاک رولایاں میریاں سب وڈیایاں
اے آتش کر دیوانی در در اُپر پھرایاں
اے آتش میریکولوں خلقاں کل لسایاں
اجے نہ باور آوے تینوں میں کملی دیاسایاں
حضرت کہیا شرط عشقدی پوری ہوگئی تیری
وانگ زلیخا عشق ثبوتی سب تھیں پچھی جاوے
کہاں گیاں اوہ دنیا والیاں تیریاں حرص ہوائیں
مومن آکھے سب کچھ پچھوں لیگئے وارث میرے
مومن آکھے لیا اُس نے جسدی بخشش آہی
وحدت ربدی کول اساڈے مومن عرض سنانلا
وحدت عشق الٰہی باجھوں ہرشے ضائع ہوئی
کیونکر تیرے کول سلامت وحدت عشق حقانی
اچن چیتی وحدت ربدی جلوہ نور دکھاوے
یوسف صلوات اللہ وانگوں ڈرکے نس سدہاون
ہکو شعلہ نظری آیا تاب نہ رہی تسانوں
کنوں محبت ہن تک مینوں مول نہ نفرت آئی
کہن فرشتے شاباش مردا دہن کمائی تیری
اوہ اقرار ہویا سچ تیرا پورا صدق نبھایا
یارب صاف عقیدہ اوسدا وتیوس سچ گواہی
بدلہ وحدت عشق الٰہی ملن بہشتیں جائیں
وقت سوال جواباں اسنوں کلمہ یاد نہ آوے
دوہاں جہاناں وچ موکالے شرک کماون والے
جیونکر چابک جلنوں پچھے گذریا سب حوالہ

## احوال زلیخا بعد سوختن تازیانہ وایمان آوردن وتائب شدن از بت پرستی

دعوے عشق زلیخا والے جدوں ثبوتی پائی
اکھیں ویکھ حبیب خدا دا دلوں یقین لیایا
کھلی زلیخا حال سناوے رو رو کردی زاری
کہے زلیخا وے میں صدقے بول موہوں ہکواری
جیکر یوسفؑ حال میرے تے اجے کریں بے ترسی
میں ہن رب تیرے نیں یوسفؑ منیاں دلوں بجانوں
شرک فساد گناہاں کولوں میں ہن تائب ہوئی
کرکے صاف عقیدہ یوسفؑ عرض سناون آیاں
نبیاں نیلے دروازے اُتوں لاکھاں بخشش پاون
جے اج ترس کسے پر کرنا میرے اُپر کچیوے
جے محتاج غریب کسے تے اج تساں رحم کماناں
جیکر اج مسکین کسے پر شفقت شوق ارادہ
کرو مروت ساڈے اپر رد نہ کرو غریباں
سُن سُن عرضاں مہریں آیا پاک حبیب تعالےٰ
رکھیا سی اس گھر وچہ مینوں شفقت تے احسانوں
قصہ کوتاہ اوڑک حضرت نوکر کوئی بلایا
آپے اسیں شکاروں جلدم واپس ہو کر آواں
اتنا حکم سنا کر حضرت پیر رکابے پایا
کرن روایت جدوں زلیخا مگر اکیلی ہوئی
مڑکے آن جنہاں نیلے در تے ڈگی میں درماندی
اُسدن دل وچہ سمجھیا بی بی میں پوجاں نت جینوں
آگئی کاوڑ ٹھا کر اُتے قہروں بلیاں بھاہیں
مڑنے پڑنے بت نکارا کرکے دور وگایا
یوسفدا رب اُچیاں کردا جو کوئی اسنوں نیوندا
سب خلقت تھیں پوجا تیری مار لوایا مینوں

جویں زلیخا کہندی آہی آتش بال وکھائی
بیشک عشق زلیخا والا جدّوں لنگھ سدھایا
جیکر حضرت سُنن کھلوتے چھم چھم ہنجوں جاری
کر منظور تتی دی زاری دیکھ میری ناداری
تاں پھر روز قیامت میری رب عدالت کرسی
چھوڑیا باطل دین نکارا سچے صدق ایمانوں
منی وحدت رب تیرے دی جس شریک نہ کوئی
رب دے نام سوال بتدیدا بھُل بخشاون آیاں
کیا مشکل جو یک ڈبدی نوں پکڑ کنارے لاون
جے اج مہر کسے پر ہونی میں عاجز تے تھیوسے
حاجتمند اساں تھیں ودھکے کون غریب نماناں
کون مصر وچہ ساڈے نالوں ہے مسکین زیادہ
در اپنے تھیں خالی موڑن ناہیں شان حبیباں
آیا دل وچہ یاد نبی نوں وقت غلامی والا
ایپر حکم خدا ایں اوسنوں کیا میں کہاں زبانوں
عزت نال زلیخا تائیں وچہ دربار پوچایا
جیونکر حکم الٰہی ہوسی اسدی آس پوچاواں
لیکر فوجاں نبی اللہ دا طرف شکار سدھایا
پٹ پٹ حال ونجاون لگی آس نہ پُنی کوئی
دیکے کنڈ پیارے جانی چھوڑ گئے کُرلاندی
جد تک اسدی بیخ نہ پٹاں ملے مراد نہ مینوں
نال غصے دے کرسی اُتوں ماریا جھک ہٹھاہیں
دوجے پلیتا شامت تیری ساڈا ناس کرایا
تینوں سیس جھکاونوالا کدیں نہ اوچا ہوندا
جھکدا جاسی میرے وانگوں جو کوئی جھکسی تینوں

یوسف دا رب اُچ جنہاں لے عزت عظمت پاون
یوسف دے رب یوسف تائیں بر دیوں شاہ بنایا
پک یقین ہویا اج مینوں الٹن بخت جنہاں دے
اے کم بختا جس بندے نوں تیری الفت ہوئی
دُکھ درم لعنت ربدی وسے پھرے خوار مو کا لا
تُھن تروڑ وگایا باہر جھوٹا ئبت مکاری
دلوں بجانوں تائب ہو کے رب سچے وَل آئی
پُوجا کر کر ٹھاکر اگے میں سب عمر گوائی
ہُن میں تیری وحدت اُتے خود ہویاں اقراری
تیری پُوجا کرسن جیہڑے اگلا حال دنجاون
تیری پوجا شاہوں مینوں کر کنگال رُلایا
رب سچیدا چھڈ دروازہ نیں وَل پیت لگاندے
دوزخ باہجوں ہرگز اوسنوں ہور امید نہ کوئی
دوہیں جہانیں ذلت پاوے تینوں پوجن والا
جا مردود آ تیرے کولوں میں توبہ لکھ واری
رو رو آکھے بخش کریما جو کجھ عیب خطائی
دور رہی توحید تیری تھیں ملی مراد نہ کائی
بخشن مراد میری ہن مینوں فضلوں یا رب باری

## مناجات زلیخا

رحم تیرا بے اوڑک یا رب عیب بے اوڑک میرے
سُنیاں میں جو توبہ کر کے در تیرے پر آوے
میں بھی تائب ہو کر آیاں توبہ پکڑ گناہوں
جے توں اوگنہاریاں تائیں اوگن بخشن والا
جے توں درد منداں دے یا رب درد گواون ہارا
سب العالماندی میں لائق علم تمامی تینوں
سبھے کرم کماویں مینتھے سبھے بخشن خطائیں
توہیں سب کم کرنے والا ہور شریک نہ کوئی
پنڈاں بنھ گناہاں والیاں لے آئی در تیرے
صاف ہووں سب دفتر اسدے رحمت بخشش پاوے
کر منظور خدایا مینوں دھکیں نہ درگاہوں
کون زیادہ میں تھیں یا رب اوگنہار مو کالا
میرے جیہا مریض وچارا ہے کیہڑا دُکھیارا
کیہڑی حاجت جیہڑی یا رب لوڑ نہیں اج مینوں
سبھے بخش مراداں سبھے کریں قبول دعائیں
توں دھکیں تا دوہیں جہانیں کتے نہ ملدی ڈھوئی

## جوان شدن زلیخا و آمدن در نکاح حضرت یوسف علیہ السلام

کرن روایت جدوں زلیخا واحد رب منایا
اوسے وقت نبیدی طرفے وحی کیتا رب قاضی
سنکر حکم الٰہی یوسف جلدی عمل کمایا
نال محبت پچھیا اوسنتھیں کیا کجھ حاجت تینوں
شرکوں توبہ تائب ہوئی رحمت پھیرا پایا
کر و محبت نال زلیخا جیونکر ہووے راضی
نال پیار زلیخا تائیں اپنے پاس بُلایا
کہیا زلیخا تن مراداں بہت ضروری مینوں

اول نور دیوے رب مینوں نظر سلامت تھیوے
سوہنا مکھ تیرا ہکواری اکھیں نال دسیوے

مکدی مراں نہ ویکھن کارن اندر گریہ زاری
حضرت کہیا دور نہ رب تھیں جے چاہے ستاری

میں بھی کراں دعا تدہ کارن پیش جناب گرامی
عرض اساڈی رحمت اسدی فضلوں آس مدامی

کہیا زلیخا جیوں تدہ یوسفؑ رب نوں حق پچھاتا
بیشک آکھے لکھی تیرے اساں یقینوں جاتا

منگ دعا اساڈے کارن پیش خداوند باری
اکھیں نال وکھالے مینوں حسن تیرا ہکواری

تاں پھر حضرت اٹھ شتابی پڑھیا نفل دوگانہ
حاضر ہویا مولا اگے پاک حبیب یگانہ

پکڑ وسیلہ شاہ نبیاں دا عرض دعا فرمائی
جویں روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی

اِلٰہِیْ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِہٖ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّمَ اَنْ تَرُدَّ عَلٰی ھٰذِہِ الضَّعِیْفَۃِ بَصَرَھَا وَلَا تُخْجِلْنِیْ عَنْھَا وَعَنِ النَّاسِ ۔

یارب صدقہ پاک محمدؐ آل محمد نالے
صلی اللہ علیہ وسلم ہر ویلے ہر حالے

کر منظور سوال اساڈا نال طفیل تنہاندی
عاجز ہو کر در تیرے تے آئی ایہ درماندی

بخش اکھیں اس عاجز تائیں فضلوں یارب سائیں
اسدے یاروں جگ وچ مینوں نہ شرمندہ پائیں

اسدا اساں وسیلہ ہو کر عرض سوال سنایا
کریں قبول جناب اپنی تھیں رکھیں شرم خدایا

جدوں دعا فرمائی یوسفؑ قدرت رب وکھائی
مل گئی ترت زلیخا تائیں اکھیں دی روشنائی

وانگ شمعدے روشن ہوئے دونویں نین نابینے
اکھیں ویکھیا یار پیارا ٹھنڈ پئی وچ سینے

دوجی دس مراد زلیخا پچھیا نبی حقانی
کہن لگی ہن ملے دے رب تھیں جوبن حسن جوانی

ہووے دور ضعیفی میری حسن بہار لیاوے
لکھ شکرانہ جیکر یوسفؑ پھیر جوانی آوے

کیتی عرض جناب الٰہوں یوسفؑ دوجی واری
پئی دعا قبول یوسف دی موج فضل نے ماری

اوسے وقت زلیخا اُپر ٹھاٹھ حسن دی آئی
لایا پر جبریلؑ فرشتے پھیر جوانی پائی

دو حصے وده اگے نالوں حسن زلیخا پایا
ویکھ جمال حبیبؐ خدا دا ادب کنوں شرمایا

پھر فرمایا دس زلیخا ہور مراد جو تیری
کہیا زلیخا نال تساڈے شادی ہووے میری

گولی بن کے قدماں اندر باقی عمر لنگھائی
کل مراداں حاصل ہوون جے ایہ مطلب پاواں

ایہ گل سن کر حضرت یوسفؑ چپ ہویا یکباری
سر نیواں کجھ آکھ نہ سکے باجھوں امر غفاری

اوسے وقت جناب الٰہوں وحی پیغام لیاندا
جیونکر نقرہ کار وچالے ذکر مفسر لیاندا

کرو نکاح زلیخا تائیں حکم کیتا رب باری
ہو گئی اج منظور اساں نوں اسدی گریہ زاری

تیرے پاروں نال اساڈے ایہ ایمان لیائی
جد تک شرک رہی ایہ کردی ملی مراد نہ کوئی
اس دروازے آ دنوالا کدیں نہ خالی جاوے
شکر حکم رباناں یوسفؑ سدیا کل ارکاناں
ہر ہر طرفوں دوہاں دلانوں خوشی مبارک ہوئی
واہ سبحان اللہ جو مشرک شرکوں بکیٹے دوری
سنو حقیقت ہوگیا جسدم عقد نکاح دوہاں ندا
عشق تمام زلیخا والا یوسفؑ دیول آیا
جویں زلیخا یوسف کارن ترلے کردی آہی
اونویں بعد نکاحوں یوسفؑ عشق محبت چایا
ہر دم عشق الٰہی اندر رہندی اوہ مستانی
کرن روایت جدوں زلیخا نویں جوانی پائی
کہن لگی جس میں بڈھڑی تے پھر ایہ رحم کمایا
نیت نماز محبت پاروں جد سجدے وچ آئی
ایسا جلوہ ظاہر ہویا خالق دی سرکاروں
خواب خیال ہویاں اوہ خواباں لیتی جنہاں دی لعانی
چالی برساں جیلے کارن رو رو کملی ہوئی
عشق حقیقی دلدے اندر جدوں مکان بنایا
اصل حقیقت لبھی جسدم نقل نہ پھیر پچھیوے
سن ہک عجب حکایت تینوں آکھ سناواں بھائی

ہن کیوں اسیں نہ حاجت اسدی کراں تمام دوائی
چھوڑ شرک ہن ساڈے درتے آن سوالن ہوئی
جو کوئی ساڈے درتے آوے جو منگے سو پاوے
کیتا عقد زلیخا تائیں جویں رواج شہا نہ
گل مراداں پایاں بی بی باقی رہی نہ کوئی
وانگ زلیخا ہر اک اسدی آس کرے رب پوری
عجب تماشا ظاہر ہویا راوی ذکر لیاندا
صبر یوسفدا ملیا اوسنوں بدلہ رب دلوایا
یوسفؑ نظر نہ پاوے اسوں رکھدا بے پرواہی
بی بی نوں اوہ شوق نہ رہیا صبر دے لوں آیا
یاد نہ رہگئی حب یوسفدی پایا قرب حقانی
قدرت ربدی ویکھ بی بی نوں سوچ دلیو چہ آئی
لائق سدا عبادت اسدی سجدہ شکر منایا
پہلے سجدے ہوگیا اسنوں قرب حضور خدائی
بھل گیاں سب زیراں زبراں اسدی لذت پاروں
دکھیں لدہا یاد نہ رہیا یوسفؑ دلبر جانی
گھنڈ حقانی کھلا جسدم حاجت رہی نہ کوئی
نال شتابی عشق مجازی بستر جھاڑ اٹھایا
شمع نمانی یاد نہ رہندی سورج جدوں دسیوے
جویں خلاصیوں نقرہ کاروں خبر روایت آئی

## حکایت شیخ فیروز دیلمی رحمتہ اللہ تعالےٰ علیہ

سن ہک بزرگ دیلمی صاحب نام فیروز جنہاندا
عرب وچوں ہک مشرک عورت اس پر عاشق ہوئی
ہکدن اسنھیں پچھن لگی اے محبوب ربانے

سیسی حضرت یوسفؑ وانگوں حسن کمال اوہناندا
دیلمی صاحب اسدی طرفے کرن خیال نہ کوئی
میں موئیاں وچ عشق تیریدے توں پرواہ نہ جانے

حضرت آکھیا کفر تیرے تھیں نفرت آوے مینوں
عورت کہیا وسو مینوں ہیں اسلام لیا واں
حضرت کہیا امیر اساڈا اوہ اسلام سکھاوے
استھیں وڈا حیدر صفدر حضرت علیؑ سوہارا
عورت کہندی کون وڈیرا اسنھیں ہور زیادہ
جسدے نام پڑھیوے کلمہ ختم رسالت ہوئی
ایہ گل سُنکر جلدی عورت طرف مدینے آئی
مُسلم ہوکے دلوں بجانوں کلمہ پاک الایا
وچہ دربار نبیؐ دے جاکے ایسی لذت پائی
اوسے دردی خادم ہوکر عمر اوتھائیں بیتی
پچھوں حضرت ویلمی تائیں عشق ہوراں آجایا
کہن لگی میں جدتک نہیں سال واقف اس درباروں
جسویلے ہیں اس درباروں آکر واقف ہوئی
ہُن میں اصلی مطلب لدھا فیض حضوری پایا
خاص محبت ربدی والا جو پیمانہ پیندے
سنو حقیقت جدوں زلیخا وحدت منزل پائی
یاد نہ رہیا حضرت یوسفؑ اندر شوق ربانے
چالی برس زلیخا تائیں جو کجھ عشق وکھایا
کرن روایت ہکدن بی بی وچہ عبادت آہی
بہت محبت کرکے حضرت کتنی وار بلایا
اوڑک ایتھوں تیک نبی نے دلا شوق سنایا
جیونکر اسدن تیرے تائیں آہی شوق وصلدی
کہیا زلیخا جیوں تساں اسدن خوب عبادت آہی
اتنا آکھ زلیخا اٹھی کارن نسن ارادے
اوہ اندر اوہ باہر چھکے دوہاں زور لگایا

جدتک نہ اسلام قبولیں ملے مراد نہ تینوں
کون بزرگ تساتھیں وڈا کول جنہاں دے جاواں
عورت کہیا استھیں وڈا تاں حضرت فرماوے
خیبر داجس قلعہ اوڈایا کفر ونجایا سارا
حضرت آکھیا نبی محمدؐ خاص حبیب خدادا
رب تھیں پچھے اوسدے جیڈا ہور بزرگ نہ کوئی
تربت ویکھ حبیب اللہ دی تربت ایمان لیائی
وحدت عشق الٰہی والا لُوں لُوں وچہ سمایا
یاد نہ رہگئی الفت پچھلی پھیر نہ گھر ول آئی
شوق محبت ویلمی والی پھر اس یاد نہ کیتی
نال محبت اسدی طرفے قاصد کوئی بھجایا
تدتک طلب تساڈی مینوں آہی شوق پیاروں
پھر تیری تے ہور کسیدی لوڑ نہ رہگئی کوئی
حاجت رہی نہ غیر کسے دی گھر والا گھر آیا
غیر محبت دیلول ہرگز پھیر نہ مائل تھیندے
غیر محبت دلدے اندر یاد نہ رہگئی کائی
اوسے لذت مستی اندر چالی روز وہانے
چالی دنوچہ حضرت یوسفؑ حال اوہا ازمایا
شوقوں طلب وصلدی کارن آیا نبی الٰہی
وچہ عبادت رہی زلیخا یوسفؑ یاد نہ آیا
کرکےتے والا روز اسالوں یاد زلیخا آیا
اولویں اج اساڈے دلوچہ شوقوں آتش بلدی
اوسے طور اسیں اج بیٹھے اندر یاد الٰہی
اُٹھ شتابی کرنا نہ مگروں پھڑ بانی خدادے
پاٹ گیا پیراہن اوڑک ہتھ جتھوں سی پایا

جتنا قدر نبیؑ دا کُرتہ پاٹا سی جس تھاؤں
ویکھ زلیخا طرف نبیؑ دی کیتا سخن پیاروں
اے یوسفؑ اج تیری ساڈی بات برابر ہوئی
نہ توں مینوں لازم کرسیں نہ میں کرساں تینوں
جیوں اُس روز اساتھیں ہویا دامن چاک تساڈا
کُرتے نال برابر کُرتہ پاٹا اُکس مکانوں
اودہروں جبرائیل جنابوں دتی آن گواہی
بدلے دا ایہ بدلہ ملیا رب نے عدل کمایا
قصہ کوتاہ جد یوسفتوں ایہ گل معلم ہوئی
عجب مکان زلیخا کارن نبیؑ تب رکھوایا
بیت عبادت کرکے اسدا نام مبارک دہریا
اسوچہ کرو عبادت ربدی جیدا شوق تسانوں
اسیں تساڈے گھر وچہ جدم ہروے ہو کر آئے
بیت کرامت ساڈے کارن جدا تساں بنوایا
وچہ عبادت رجھے دونویں لوبن حمد خدائی
وقت فراغت اکدو جینوں رہن ہمیشہ ملدے
دو فرزند زلیخا وچوں پیدا ہوئے نورانی
پہلے بیٹے دا پیغمبر منشا نام ٹکایا
افرائیم دوجے دا حضرت نام مبارک دہریا
شکل دوہاندی یوسفؑ اُتے خالق فرق نہ پایا
کئی ہور اولاد اونہاندی اگوں رب ودہائی

اتنا قدر بی بی دا کُرتہ چاک ہویا تس جاؤں
جویں روایت نظر اسانوں آئی فقرہ کاروں
ہکدوجے نوں آکھن جوگا ساتھیں رہیا نہ کوئی
نہ ارمان تسانوں رہسی نہ کجھ رہسی مینوں
اینویں اج تساڈے کولوں ہویا چاک اساڈا
یوم سیوم عدالت ہوئی حکم خدا رحمانوں
اے یوسفؑ ایہ بات اجو کی اینویں ہونی آہی
ایہو حال زلیخا اپرسی اُس روز وہایا
ذکر عبادت باجھ زلیخا کارنہ بھاوے کوئی
تخت جڑاؤ اعلےٰ قسموں اسدیوچہ رکھایا
نال پیار زلیخا تاہیں ترت حوالے کریا
دلیواں خلل عبادت اندر نہیں مجال اسانوں
خدتوں وَدھ اساڈے اپر تدھ احسان کمائے
توں ایں اساں ایہ بیت عبادت خاطر تساں بنایا
دمدم شکر گذارن ربدا جوڑی جس رلائی
فضل الٰہوں پورے ہوئے شوق دوہاندے دلدے
چند وچوں رب چند اوپائے جیسے یوسف ثانی
سوہنا جیونکر دوجا یوسفؑ دنیا اوپر آیا
اوہ بھی جیونکر دوجا یوسفؑ ربنے پیدا کریا
تھل گیا بنیامین جنہاں تے جدوں مصر وچہ آیا
سب پرواز زلیخا سندا ہویا کرم خدائی

## مقولہ مصنف عفی اللہ عنہ

تابعداری نبیاں دی دا کیا رب شان بنایا
جد تک اس نے پاک نبیدی پھڑی نہ تابعداری

تابعداریوں ویکھ زلیخا کیا کیا منصب پایا
کس نوبت تک ڈھٹھی اس نے ذلت اتے خواری

دلیس نہ رہیا ملک نہ رہیا دولت رہی نہ کائی
کرنا ہینی حاجز رب نے گلیاں وچہ رُلائی
چھوڑ شرک جد وحدت ربدی پکڑی ملوں بجھانوں
تابعدار بنی دی ہوئی فضل ہویا رحمانوں
اَکّھی لوں رب اکھیں دِتیاں پیریوں ملی جوانی
دَر دَر آپر رلدی تائیں رب بخشی سلطانی
کُل خزانے وارے جس تھیں پھر بھی ہتھ نہ آیا
تابعداری پکڑی جس دم منتی رب ملایا
کُل مراداں حاصل ہویاں تابعداری بارون
جو منگیا سو حاصل ہویا خالقدی سرکاروں
خالی حُب رسولاں نبیاں ولیاں نیکوکاراں
بے ایماناں نفع نہ دیوے باہجوں تابعداراں
خالی حُب بیدیناں تائیں جیکر نفع پوچاندی
چالی برساں وچہ زلیخا کویں مراد نہ پاندی
عشق محبت وچہ زلیخا جیونکر کامل ہوئی
ایسا کامل دنیا اُتے ہور محب نہ کوئی
جلعس زلیخا فصد کراوے خون جو باہر آوے
دھرتی اوپر نام یوسفدا اوس تھیں لکھیا جاوے
ایسی سخت محبت جسنوں رگ رگ وچہ سمائی
پھر بھی تابعداری باہجوں آس مراد نہ پائی
اکثر لوک محب کہاون پاک نبی سرور دے
تابعداریوں رہن دورڈے سنت عمل نہ کردے
ہکنی حسن حسین ولی دے بنن محب مکاری
دیون زور پٹاریاں اُتے کرن نہ تابعداری
ہکنی حضرت پیر پیر اندے بنن مرید زبانی
یاد ہویاں تے کرن ڈراوا خبر نہ مسلمانی
اصل محب رسولاں ولیاں اوہ کوئی سدیا جاندا
جو کوئی وتھیں تابع ہوکے منّے حکم تنہاندا
نہیں تاں اوس تلے حب لفانی نفع نہ دیون رائی
نال قرآناں کھوتا لدیئے مومن بنے نہ بھائی
جد تک تابعدار نہ ہووے بھادیں کون سداوے
حضرت نوح دے بیٹے وانگوں قہروں غوطے کھاوے
بس میاں جو شرک نفاقوں کرے نہ صاف عقیدہ
وانگ زلیخا خالی رہسی دشمن رب نبیؐ دا
آکھ پڈ سیدا حمد الٰہی لکھ لکھ شکر خدائی
عشق بیان زلیخا والا ختم ہویا اس جائی
استھیں پچھے جیونکر گذری آکھ سنا کجھ حالا
کیونکر نال نبیدے ہویا میل بھراواں والا

## آمدن حضرت قیدار بن اسمٰعیلؑ در مصر و ملاقی شدن باحضرت یوسفؑ علیہ الصلوٰۃ والسلام

کال پیا جد ملکاں اندر راوی ذکر لیایا
حضرت یوسفؑ خلقاں اُپر بہت احسان کمایا
چاروں طرف ہوئی مشہوری ملکیں خبراں گئیاں
وڈا کریم عزیز مصر دا ہر جا دھماں پئیاں

جیوں جیوں صفتاں سنے خلائق آون لوک ڈھولائے
اوٹھ دا بھار برابر سب نوں دانے بنی دلوائے
ہر رستے پر بنی اللہ دے چوکیدار کھلارے
شامیانا رہی بہوں خدمت خاطر کر دا نبی پیاروں
اکدن شخص مسافر کوئی شام دیاروں آیا
چالی نفر اسوار بہادر خوش اسواریاں والے
وڑن لگے جد شہر مصر وچہ پچھیا چوکیداراں
ملک اساڈا شام مبارک بولیا مرد وڈیرا
ایہ گل سنکر چوکیداراں عرض حضور پہچائی
ابراہیمؑ نبی دا پوتا جو سردار انہاندا
کس عمرے سردار اوہناندا پچھدا نبی ربانا ں
سنکر حضرت برقعے اندر رو کر نیر چلایا
کیتا حکم وزیراں تائیں جلدی اونہاں ول جا ہو
پہنچ وزیراں جدوں انہانوں پیش حضور لیاندا
ویکھ انہانوں یوسفؑ تائیں ہویا درد زیادہ
جاتا سی اسوقت بنی نے جدوں سپاہی آئے
ترٹی آس جدوں پیغمبر نظر او نہاں ول پائی
نال محبت حضرت یوسفؑ پچھیا پھیر او نہانوں
کہن لگا اوہ دوست پیارا نام قیدار ہے میرا
ابراہیمؑ خلیل الہی دادا پاک اساڈا
کون سوار ایہ نال تساڈے پچھیا نبی گرامی
پھر حضرت نے پچھیا اوستھیں کر بہتی دلجوئی
سن قیدار کہیا اک میرا چاچے جایا بھائی
حضرت پچھیا کتنی مدت ڈھٹھیاں گذری تینوں
حضرت پچھیا دسو سانوں کجھ حال انہاندا

حضرت یوسفؑ دے درباروں سے لے جاون دانے
جو کوئی عاجز در تے آوے خالی نہ پرتاوے
شام دیاروں جو کوئی آوے خبر کرو سرکارے
سب تھیں عزت کرے تہاندی حب وطندی پاہوں
عمر ضعیف مبارک چہرہ برسے نور سوایا
اکو شکل تمام سواراں صورتاں دے متوالے
کون تسیں کس دیسوں آئے ایہ ٹولہ اسواراں
حضرت ابراہیمؑ پیغمبر سگا دادا میرا
یا سرکار تساڈے ملکوں فوج بہادر آئی
حسن جمال کمال تہاندا طبق زمین ہلاندا
چوکیداراں عرض گذاری بہت ضعیف کہاناں
شاید میرا باپ پیارا لے پتراں نوں آیا
بہتی عزت نال انہانوں وچہ دربار لیایا ہو
اوہ پروار نہ نظری آیا دلوچ شوق جنہاندا
چھم چھم روئے برقعے اندر پاک حبیب خدادا
آگئے اج سملیندسے ساڈے باپے بابل جائے
ایہ نہیں میرا باپ پیارا نہ ایہ میرے بھائی
نام نشان اپنے تھیں حضرت واقف کرو اسانوں
اسماعیلؑ بنی دا بیٹا شام ولایت ڈیرا
آیا ہاں کجھ حاجت کارن سنکے نام تساڈا
کہن لگا قیدار ایہ حضرت میرے پت تمامی
اجکل کون تساڈے وچوں ہے پیغمبر کوئی
نام یعقوبؑ پیغمبر رب دا ہے اوہ مرد خدائی
کہن لگا جو یک مہینہ ڈھٹھیاں ہوگیا مینوں
کہن لگا کجھ حال انہاندا ذکر نہ کیتا جاندا

تساں جیہا اک بیٹا اسدا یوسفؑ نام کھڑا تا
وچہ فراق پتر دے اسدی جیونکر حالت ہوئی
درد غماں تے بڈھڑا کینا رو رو نظر ونجائی
رات دنے پیغمبر ربدا اس جھگّی وچہ ہوندا
یوسفؑ کہیا کیہوں اوہ ایسے ہوگئے وچہ جدائی
کہیا قیدار جو یاراں بیٹے باقی ہور اوہناندے
یوسفنوں اوہ کھیڈن کارن لیگئے طرف اوجاڑاں
اوسے دن تھیں نال اوہناندے ترک محبت ہوئی
جدبولن تاں ایہو آکھن یوسف میل خدایا
سُن سُن یوسفؑ حال پدر دا بیکل ڈیوچہ روّے
کیتا حکم جے پھر کنعانے ہووے جان تساڈا
جو وانگ تساڈے یوسفؑ ڈٹھا اک عزیز مصردا
سُنکر بات اساڈی شاید بنی اسانوں آوے
کیتی بہت قیدار ہوراندی یوسفؑ خاطر خواہی
جدیوسفؑ تھیں رخصت ہوکر مصروں نکل سدھائے
اوہ پیغام جو یوسفوالا ملیا نہ پوچھیا تاں
جدتک امر مقدر اندر ہووے نامنظوری
کتنے خط پدر دل یوسفؑ لکھے درد پیاروں
جد لکھے تاں امر الٰہوں وحی پیغام لیاوے
اتنے خط نبی نے لکھے درد محبت یاروں
لکھ لکھ چٹھیاں حضرت یوسفؑ آخر صبر کمایا
وچہ اڈیکاں حضرت تائیں کتنی مدت ہوئی
کیونکر امر خدا فرماندا بھیجو خبر انہاں نوں
کرمحتاج تساڈے درتے ویر تساڈے آناں
جیکر پہلوں خبر اوہناندی کردا نبی الٰہی

کرے کلام نہ اوسنتھیں پچھے بیٹھا ہے چھپاتا
ایسی حالت جگوچہ شالا ہور نہ ویکھے کوئی
شہروں باہر رستے اندر غمندی جھگی پائی
صبروں چپ ہمیشہ رکھدا عاجز ہوگیا روندا
یوسفؑ باہجہ اوہناندی پچھے ہور اولاد نہ کائی
ایپر یوسفؑ گیا جدوکا اوہ بھی مول نہ بھاندے
شام پئی تاں آن کیہونے پاڑ کھادا بگھیاڑاں
کوئی بلاوے نال کسیدے کرن کلام نہ کوئی
یوسفؑ یوسفؑ کردیاں اس نے اپنا آپ ونجایا
میلے آن پیارا بابل کون اجیہا ہووے
اس یعقوبؑ نبی دے اگے دسناں حال اساڈا
کجھ کے ہتھ تساڈے تیائیں ادب سلاماں کروا
اس فرزند اپنے دے بدلے ساتھیں دل پرچاوے
پوری کیتی غرض اوہناندی جو کجھ حاجت آہی
امری پھیر لگا کوئی ایسا وچہ کنعان نہ آئے
اجے نبی نوں ملنے کارن ناہا حکم ربانا ں
حیلے توڑ نہ چڑھ ہن گیدے باجھوں حکم حضوری
بھیجن کارن امر نہ ہویا خالقدی سرکاروں
اجے نہ خط روانہ کرنا منع خدا فرماوے
کتنے بھرے جندوق خطا ندے ویکھو نقرہ کاروں
حکمت نال ملاسی اوہا جس نے جدا کرایا
امر سوا یعقوبؑ نبی دل خبر نہ بھیجی کوئی
وعدہ سی جو اسیں ملاساں حکمت نال تساںنوں
کرساں میل اوہناندا تیرا جدوں اسانوں بھاناں
عاجز ہوکر آون والی اوہ گل بندی ناہی

نانے لطف نہ رہندا جے اوہ واقف ہو کراوندے
ایہ بھی بھید آہا جے جلدی ہوندے میل تنہا ندے
اسے حکمت کارن ربنے رکھیا بھید چھپائی
جسویلے رب حکمت اپنی ظاہر کرنی چاہی

کیونکر ظاہر بھایالواے عمل نتیجے ہوندے
صبر کنوں یعقوبؑ تے یوسفؑ کیونکر درجے پاندے
ظاہر کرکے خبر یوسفدی نہ کنعان پوچائی
گجھیاں خبراں ہرملکا نوچہ بھیجیاں پاک الٰہی

## رسیدن شہرہ عنایات یوسفؑ در شہر کنعان و تیار کردن حضرت یعقوب علیہ السلام بفرزندان بسوئے مصر طلب غلہ

وچہ کنعانے خبراں آیاں سنیاں سب لوکایاں
وڈا فیاض خلائق کارن حاکم شہر مصر دا
جوکروان مصر تھیں آون انہوں یں صفت سناون
کرن روایت اکثر راہی آترن اس جائی
کرن سلام نبیؑ دے اگے فیض زیارت پاون
یا نبی اللہ اجکل جسدی مصر حکومت ہوئی
اہل عبادت اہل سعادت نیک ارادت والا
سب صفتاںوچہ لائق فائق سوہنا وِدھ جہانوں
جس ملکوں کوئی اسدے درتے حاجت کارن آوے
کرکے خاص جو شامیاں وچوں ہووے وِنج سوالی
ایسے طور تمامی راہی مصر ولوں جو آون
سُن سُن حال یعقوبؑ پیغمبر کرے قیاس تداہیں
ہے افسوس پران اسانوں جیکر یاری دیندے
دیندا ڈھونڈ اسانوں کدھروں اسدا پتہ ٹکاناں
سُن سُن صفتاں لوکاں کولوں جوش بنی نوں آوے
ہک ضعیفی نظر نہ دوجی سفر تریجا بھارا
پیا انھیر زمیں مُنہ تے ہروستی ہر جائیں

اجکل شہر مصر دے اندر رحمت جھڑیاں لایاں
حاجتمند غریباں اُتے بہت عنایت کردا
راہی پاندھی اوندے جاندے صفتاں کردے جاون
جس راہ تے یعقوبؑ پیغمبر غمدی کوٹھی پائی
کرکر صفتاں شہر مصر دیاں پیش حضور سناون
ایسا حاکم دنیا اندر ہور نہ ویکھیا کوئی
سخی بہادر سب تھیں نادر سرجیا حق تعالےٰ
سارا ملک وسایا اس نے عدلوں نے احساناں
کیمے اواسب حاجت اسدی شفقت بہت کماوے
خدمت بہت کراوے آسدی مول نہ موڑے خالی
صفتاں کردے رجن ناہیں صدقے صدقے جاون
ایسیاں صفتاں نبیاں باہجوں ہور کسے وچ ناہیں
اسیں بھی اوسنوں یوسفؑ کارن وِنج سوال کرینہے
ایپر زور نہ رہیا تن وچہ ویلا وقت وہاناں
ایپر مول نہ اپڑن ہووے چارہ پیش نہ جاوے
چوتھا تنگی قحط وبالوں ہوگیا حال آوارہ
مصروں باہجہ سنیوے ناہیں امن آرام کتھائیں

وچہ کنعان مصیبت تنگی خلقت عاجز ہوئی
جُدا جُدا اولاد نبی دی ہوگئی فاقے پاروں
رہ گئے پاس یعقوبؑ نبیدے کجھ فرزند پیارے
کرکے چُپ یعقوبؑ پیغمبر غمدا حجرہ طلب
اوڑک ہکدن عاجز ہوکے سب اولاد بیچاری
یا نبی اللہ تساں اساتھیں چِت جدو کا چا پایا

گھر ویران یعقوبؑ نبیدا حال نہ رہگیا کوئی
بعضے یکدم مال مویشی نکل گئے گھر باروں
پھر تُرکے کجھ پنڈاں اندر کردے پھرن گذارے
کتنے سال اولاد نمانی دُکھ سر اپنے جھلیا
ہو کر جمع نبیدے اگے رو کر عرض گذاری
سخت مصیبت تنگی فاقہ اساں تدو کا پایا

# فتنہ آرائی

جدتک تسیں نہ راضی ہوکے بولو نال اساڈے
کھاون جوگا رہیا نہ گھر وچہ مرگئے مال اساڈے
روندے روندے عاجز ہوئے لڑکے بال اساڈے
بھاویں اسیں سزائیں لائق عیب کمال اساڈے
حاضر کر کر لڑکے بالے پیش حضور وکھاون
جو کجھ عیب اساڈے اندر دیہو سزائیں سانوں
پاک گناہوں عیب خطاوں عاجز بال ایانے
گذر گئے ویہہ برس برابر اتنی مدت بیتی
ہُن نہیں صبر اساتھیں ہوندا فاقے مار موکایا
جیکر راضی ہو کر دیتھیں تبیں دعا فرما ہو
سُن عرضاں یعقوبؑ نبی نوں رحم دلیوچہ آیا
اے فرزندو شہر مصر وچہ بہت آرام سنیندا
کئی سوداگر آون جاون سے لنگھن کر وانی
بہت اناج ذخیرے جنساں اس نے جمع کرایاں
جتنا مال لیجاوے کوئی قیمت نذر ٹکاوے
تسیں بھی اُتول ربدی آسوں کریو سفر تیاری
شامی لوک عزیز مصر نوں لگدے بہت پیارے

ایسے طور ہمیشہ رہسن حال ملال اساڈے
پھرن ڈولانے درد رنجانے اہل عیال اساڈے
کرو مروت بالاں پاروں اپر حال اساڈے
کرو قبول انہاندا صدقہ عرض سوال اساڈے
ہووے رحم انہاندے پاروں عرضاں کھلے ساون
انہاں غریباں دوس نہ کوئی دور نہ کرو انہانوں
کس تقصیروں دلوں بھلائے ایہ معصوم نمانے
کدیں پیاروں نال اساڈے تساں کلام نہ کیتی
ہر ہر طرفوں یا نبی اللہ سختی گھیرا پایا
ہووے مشکل حل اساڈی خانقدی درگاہوں
ہو راضی فرزنداں تائیں ایہہ فرمان سُنایا
جو کوئی اوتھے حاضر ہووے مطلب حاصل تھیندا
کر کر صفت عزیز مصر دی سب ہوندے قربانی
بہت وپاری جاون اوتھے بھر بھر دیندا پایاں
اسدے نالوں دون سوایا بخشش کرم کماوے
سفر ظفر برابر ہوندا نال ربے دی یاری
کرنا عرض سلام اساڈا جد جا ہو سرکارے

سُنکر حکم کہیا فرزنداں یا محبوب خدائی — بیشک تساں اساڈے کارن نیک صلاح فرمائی
ایہہ عاجز حال اساڈا کپڑے سب پُرانے — اس حالت وچ شاہاں اگے کون اسانوں جانے
دوجا پلے دولت ناہیں خرچوں تنگ تمامی — کیا نذرانہ دیکے شاہ نوں ہوساں وچ سلامی
عارف کہن بے خرچ نمانے ہر پاسوں ٹرّاون — خرچ ایمان جنہاں دے پلے ولگدے جنت جاون
جد ایہہ عرض کیتی فرزنداں پیغمبر فرمایا — وڈا غریب نواز اوہ حاکم سُننے اندر آیا
لاکھاں عاجز اسدے درتے مُفتی بیٹھے کھاون — راہ مولا دے لکھ ہزاراں والے لے لے آون
جو کوئی بہتا عاجز جاپے بہتا رحم کماوے — کم خرچاں نوں گھٹ نہ دیوے غنیاں نوں ڈدباوے
کہن لگے پھر صاحبزادے جد باتاں سُن لیاں — چوداں سو سب گھر ساڈے لوچہ کھوٹیاں درماں پیاں
جیکر اوہ منظور نہ پاوے پھر کیہا کیتا جاوے — حضرت کہیا پیغمبر اندا بہتا ادب کماوے
تساں بھی اپنا ظاہر کرنا نام نسب پیو داوے — بیٹے ہاں یعقوب نبیدے اسیں پیغمبر زادے
کیا ہویا جے نہیں تساں نوں برکت دولت مالوں — بہت مبارک ذات تساڈی ساری دنیا نالوں
کہیا عزیزاں جیکر ایہہ بھی بات قبول نہ تھیوے — تاں پھر حکم کرو یا حضرت کیا تدبیر کچیوے
حضرت کہیا استیں پچھے ہور نہ کوئی چارہ — عجز نیازوں ظاہر کرنا حال غریبی سارا
کہنا اسیں مسافر عاجز دوروں سُن کر گئے — دیہہ کجھ رہندے وتے وچوں فاقے بہت سہارے
ہے امید جو نام خدا دا جیس دم تساں سُنایا — پھر اوہ خالی موڑے ناہیں سے لوکاں ازمایا
کرو تیاری لے فرزندو ہمت مول نہ ہارو — انشاء اللہ بھرسے بھرائے آسو برخوردارو
بھی کجھ ہور نصیحت باتاں آکھاں جاندلیاری — دھرکے کن اساڈی طرفے خوب رکھو ہوشیاری
اول شہر مصر دے اندر اُترو وچ حداہیں — جد تک تساں پکار نہ ہووے حاضر ہونا ناہیں
جدوں تساڈی طلبی کارن ہووے حکم گرامی — تدوں عزیز مصر دے اگے ہونا وچ سلامی
مُنہ کے ہتھ کھلوناں ادبوں جیوں دستور غلاماں — یاد رکھو مت آپس اندر لوبولو غیر کلاماں
کرکے چپ کھلوتیاں رہنا رکھنی نظر ہیٹھاہاں — جیکر آسوں پاسوں تکیے خفگی ہوندی شاہاں
باہجھ اجازت باہناں ناہیں وچ دربار شہانے — جتھے حکم تساں نوں ہووے باہناں اس مکانے
جسنوں آپ عزیز بلاوے اوہا اکیلا بولے — تھوڑی گل مکاوے نالے لماں ذکر نہ پھولے
بہت خیال دلاں دے اندر اس گل پارواح ہرناں — مجلس خاص شہانی اندر وافر سخن نہ کرناں
جیکر کریں تساڈے کارن شاہ منگواوے کھاناں — مجلس وچ بے ادب نہ ہونا نال طریقے کھاناں

جس ویلے پھر مجلس وچوں رخصت شاہ فرماوے
پچھلی پیریں ہٹنا اوہنوں کنڈ نہ کیتی جاوے

باقی جو کجھ مجلس اندر بات پوشیدہ ہوئی
باہر آکے ہور کسے نوں ذکر نہ کرنا کوئی

بادشاہاں دا بھید پوشیدہ باہر نہیں کڈھیندا
جو کوئی بھید شہانہ کڈھے اُلٹا مجرم تھیندا

ایہہ سب ادب یعقوبؑ نبی نے پتراں نوں سکھلایا
جیونکر ادب نماز اساں نوں پاک رسولؐ سکھایا

# احکام نماز

پڑھے نماز جو مومن بندہ منہ قبلے ول ہویا
جیونکر وچ سرکار ربانی حاضر ویج کھلویا

نبی یعقوبؑ کہیا پتراں نوں بنھ بنھ حاضر ہونا
سُنت تویں محمدؐ یاں نوں بنھ کر ہتھ کھلونا

کہیا یعقوب جو حاضر ہونا جد سرکار بلاوے
تویں اذان حضوری سدا مومن کارن آوے

سُنکر بانگ جماعت اندر جو نہیں حاضر ہوندا
دنیا پچھے دین ونجاوے رہے ہمیشہ روندا

حکم دتا یعقوبؑ پیغمبر امروں پیش نہ بہناں
مگر امام جماعت اندر تویں کھلوتیاں رہناں

جدوں امام رکوع وچ جاوے پچھے اسدے جایئے
اینویں جلدوں رکوعوں اُٹھے پچھوں سیس اُٹھایئے

جد تک رہے امام کھلوتا پچھے حمد الاون
پیش اماموں قومہ چھڈکے ہرگز ہیٹھ نہ جاون

ترے تسبیحاں قدر کھلوون قومے اندر بھائی
استھیں پچھے سجدے جاون مگر امامے دھائی

حضرتؑ کہیا پیش اماموں سجدہ مول نہ کرنا
جدوں امام ونجے وچ سجدے تاں مگروں سر دھرنا

اینویں منع اماموں اگے سجدے تھیں سر چاناں
صاف حدیثوں حکم سنائے پاک رسولؐ ربانان

جو کوئی شخص اماموں اگے سجدے تھیں سر چاوے
کھوتیاں وانگوں شکل ہووے تس پاک نبیؐ فرماوے

پڑھی نماز بھلائی کارن اُلٹ ہوئی تربائی
رنج پڑھدوں اس پڑھنے کارن جس نے رو بدلائی

اکثر لوک نمازاں اندر بہت اوتاول کردے
کرن رکوع سجود نہ پورا رب تھیں مول نہ ڈردے

اینویں قومے جلسے اندر کرن آرام نہ موٹے
ایسی سخت نماز ترکھی رب نہ مول قبولے

حضرتؐ کہیا سب چوراں تھیں بھارا چور موکالا
جیہڑا شخص نماز اپنی دی چوری کرنے والا

سُن فرمان نبیؐ دے اگے یاراں عرض گذاری
کویں نمازوں چوری ہوندی یا مقبول غفاری

حضرت کہیا قومہ جلسہ نال اوتاول کرنا
تے سر وچ رکوع سجودے نال آرام نہ دھرنا

جلدی جلدی مار ٹھنگوے کرنی سروں لنگھائی
بھارا چور ٹھنگویاں والا کہیا نبیؐ خدائی

ترن تسبیحاں پڑھنیاں سنت وچ سجود رکوعے
ودھ پڑھے تا ادب زیادہ کیتوس نال خشوعے

جتنا ووہ پڑھے بہوں بہتر اوپر طاق موکاوے
حاشیہ ویکھ ہدائے والا محشی لکھ سدہایا
تریں تھیں گھٹ رکوع سجودے جو پڑھدا تسبیحاں
اجکل بہت نمازی ایسے چوڑ نماز کریندے
کرن نہ کنڈ برابر سدھی جدوں رکوع وچ جاون
دنیا دار ملے جے کوئی جھک جھک ہون بچھانے
جیوں دنیا وچ وقت عبادت کنڈ تنوں اکڑاون
بعضے لوک نمازاں اندر ایسے ٹھونگے مارن
نہ سمع اللہ آکھ کر سدھے بعد رکوعوں کھندے
اک سجدیوں سر چانہ مکن کاڑ دوجا گھرکاون
ایسے طور نمازاں اندر جو کوئی ٹھونگے مارے
ہکدن مسجد نبوی اندر آیا ہک اعرابی
جدوں نمازوں فارغ ہویا کہیا نبیؐ غفاری
پھیر نماز پڑھی جد اس نے پھر حضرت پرتایا
یا حضرت سکھلاؤ مینوں کریں نماز گذاراں
چوتھی واری حضرت اوستھیں پھیر نماز پڑھائی
کروخیال نماز ترکھی رب رسولؐ نہ بھاوے
صاف حدیث رسول اللہ دی بہت کتابیں آئی

تریں تھیں گھٹ نماز نہ جائز ویکھو فقہ فتاوے
ابومطیع فقیہہ جو بلخی اسدا قول لیایا
نہیں نماز اوہ جائز اوسدی دتا حکم فقیہاں
وقت سجود زمین دے اوتے متھا صرف ٹکیندے
پیش جناب خداوند باری آکڑ وچ وکھاون
پیش خداوند جھکنے کولوں کردے عار موکالے
وقت قیامت تیویں اونہاندیاں کنڈیں آکڑ جاون
کرن نہ مطلق قومہ جلسہ سر تھیں پنڈ اوتارن
نہ کجھ دوہاں سجدیاں اندر نال آرام بہندے
جویں وگاری پکڑے عاجز جھب جھب کم موکاون
خاص منافق کہیا اسنوں پاک رسول سوہارے
پاک نبیؐ دے سامنے اسنے پڑھی نماز شتابی
ایہ نہ پڑھی نماز نہ کوئی پھیر پڑھیں ہکواری
تن واری جد اینویں ہویا اس نے عرض سنایا
نال آرام گذار آہستہ کہیا شاہ ابراراں
رکوع سجود تے قومہ جلسہ سب ترتیب سکھائی
ککڑاں وانگ ٹھنگورے مارن کون روا فرماوے
پڑھو نماز اسانوں جیونکر پڑھدیاں ویکھو بھائی

## صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي

جاہل آکھن اساں نہ ڈٹھا پاک رسول غفاری
آکھ جواب حدیثاں اندر سب کجھ لکھیا آیا
ویکھ حدیثاں عمل کماؤ جے کجھ علم تسانوں
جو کیونکر نبیؐ امام تساڈے عقل نماز سکھایا
تن میں تینوں پاک نبیدا تھوڑا ذکر سناواں

کیا جاناں جو نبیؐ خدا دے کویں نماز گذاری
جو کجھ عمل نبیؐ نے کیتا جو کجھ امر سنایا
نہیں تاں اہل شرع تھیں پچھو علم حدیث جنہاں نوں
کیونکر آپ نمازاں پڑھیاں کیونکر عمل کمایا
جویں نمازوں قومہ جلسہ کرے رسولؐ سچا واں

# صفت نماز آنحضرت صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم

حضرت انسؓ کہے جو سرورؐ جدوں نماز پڑہاندے
اتنی دیر کھلوتے رہندے قومے اندر بھائی
اوس تھیں پچھے سرور عالمؐ سجدے اندر جاون
اتنا چر اس جلسے اندر بیٹھے رہن اوتھائیں
چر پچھوں پھر سرور عالمؐ دوجا سجدہ دیندے
ہور اصحاب رسول اللہ واکرے روایت تازی
کہندا اوہ جد سرور عالمؐ پڑھن نماز کھلوندے
یعنے وچہ رکوع سجودے جتنا ٹھہرے رہندے
ہن اجکل جوہیں نماز پڑہن دی لوکاں رسم ٹھہرائی
فرض کیتا جے اِکدو واری اندر عمراں ساری
اوہ صرف جواز امت دے کارن حضرتؐ پڑھ وکھلائی
یعنے وقت نماز جے کوئی امر ہووے لاچاری
پڑہن نماز جویں پڑھ سکن اپنا عذر گواون
بہت پیار رسول اللہ دا امت کارن آیا
جو کم صرف جواز دی خاطر نبیؐ کیتا یکواری
جو کم نبیؐ ہمیشہ کیتا کر دیاں عمر لنگھائی
خبر نہیں ایہ گھڑدے مسئلے کتھوں کڈھ لیاون
جیکر کدیں جماعت اندر پھاس وچن تقدیروں
وانگ کبوتر تڑافن جیونکر ذبح ہوئے تکبیروں
لاکھ دلیلاں کرن دلیو چہ نسّن دی تدبیروں
نیتن ویلے کہن زبانوں گھراماے نیتی

سَمِعَ اللّٰہُ لِمَنْ حَمِدَہٗ جد آکھ او تاہاں جاندے
جانا اسیں جو سجدے جانا بھل گیا نبیؐ خدائی
جاں پھر پہلے سجد لیوں اُٹھن جلسے اندر آون
ظن کراں اسیں دوجا سجدہ بھلگیا حضرت تائیں
نال آرام نماز اجیہی حضرتؐ ادا کریندے
نام براء بن عازب اسدا اسنتوں یار نمازی
رکوع سجودتے قومے جلسے تنہاں برابر ہوندے
اوتنا قومے وچہ کھلوندے بہی جلسے وچہ بہندے
ایسی جلدی کدیں نہ حضرت پڑھی تے نہ فرمائی
نال شتابی سرور عالمؐ کدی نماز گذاری
تاں جو خاص عذر دے ویلے وقت رہے نہ بھائی
تنگ نہ ہووے اُمت میری عاجز اوگنہاری
بالکل ڈر کے چھوڑ نہ دیون مت کافر ہو جاون
ایپر اُمت قدر نہ پایا سب احسان بھلایا
جاہل اسنوں فرضؐ کہیا نن سند بناون بھاری
اس ول کرن خیال نہ ہرگز شیطوں عقل وکہائی
پنج نت ٹھونگے مار شتابی نکل مسیتوں جاون
ڈاہڈے کمل آون جیونکر قید ہوئے زنجیروں
یا جو پنچھی پنجرے اندر پھاس گیا تقصیروں
پچھ نہیں کجھ حال انہاندا مول پذیر فقیروں
ایپر تابعداری اوسدی ہرگز کدیں نہ کیتی

جدوں امام وبخے وچہ قومے ایہ سجد لیول جاون
جد اوہ سجدے اندر جاوے ایہ جھبدے اُٹھ آون

سب رُکنا نوں چہ ایہو طریقہ ایسی کاہل کریندے
اپنی طرفوں جلدی کارن بہت کریندے چارہ
پھیر سلام امام نہ جد تک فارغ ہووے بھائی
اوہا نماز جے مگر امامے نال آرام گذارن
اتنا اجر نماز پڑھن دا نال جماعت بھائی
جو کوئی مومن نال جماعت پڑھدا پنج نمازاں
پنج چیزاں رب بخشے اسنوں کہیا نبیؐ سہارے
دوجا نور ایمانوں اسدا چمکے مکھ نورانی
چوتھا نامے عملانوالے جد خالق ورتاوے
پنجواں باہجھ حساب کتابوں اس بندے دیتا ایئں
باقی ہور علاوہ استھیں ایہ خوشخبری آئی
جس بندے پر راضی ہویا پاک رسولؐ یگانہ
جسنوں لوڑ رضا الٰہی حُب دلیو چہ ہوئی
باہجھ رسولؐ نہ مولا راضی جے سو عمل کمیوے
جیونکر حکم نمازاں کارن پاک خدا فرمایا
اے مومن کر تابعداری حُب نبیؐ دی پوری
غیر دلیل نماز وچ لے کرنی روا نہ آئی
اکثر جاہل اِت زمانے جد مسجد وچہ جاون
وچہ دربار الٰہی جاکر دھندے چھیڑن گھروے
نبی یعقوبؑ کہیا پتر انہوں جد سرکارے جاناں
توہیں محمد سرور عالم امت نوں سمجھاوے
آپس دلیو چہ غیر کلاماں مول نہ بولے کوئی
حکم دتا فرزنداں تائیں اوس یعقوبؑ سوہلے
ایہو حکم محمدؐ یانوں جدوں نماز گذارن
امر نصیحت فرزنداںنوں یعقوبؑ نے فرمایا

پچھے رہے امام وچارا جسدے مگر نتیندے
جانن نہ جو باہجھ اماموں ہونا نہیں چھٹکارا
تانتک کھلیا ندی چالاکی پیش نہ جاوے کائی
پیش خداوند صفت انہاندی لوڑی ملک چلاون
خاص حدیث مبارک اندر خبر نبیؐ فرمائی
تے کرے رکوع سجود اونہاندا نال آرام نیارا
اول تنگی رزقوں دیکھے اسنوں رب نہ مارے
تریجا قبر عذاب نہ دیکھے فضل کنوں رحمانی
سجے ہتھ وچہ اس بندیوں نامہ دتا جاوے
فضل الٰہوں جنت اندر ملبس سوہنیاں جائیں
میں راضی اس مومن اُپر کہے رسولؐ خدائی
دوہیں جہانیں راضی اس تے خالق پاک تعالیٰ
راضی کرے رسولؐ پیارا ہور نہ حیلہ کوئی
تابعداری سُنت باہجھوں نبیؐ نہ راضی تھیوے
توہیں رسولؐ محمدؐ سرور امر نماز سنایا
پکڑ حضور نمازاں اندر ہووین تدوں حضوری
غیر کلام جو ہین وچہ مسجد منع نبیؐ فرمائی
ذکر درود نہ یاد کسیتوں باتاں غیر ولاون
جے تھیلے پکڑے جاون اوچا سخن نہ کردے
حاکم کول نہ آپس اندر سخن کلام الانان
جد کوئی میری امت وچوں مسجد اندر آوے
گستاخاں ہے ادباں کارن کسے مکان نہ ڈھوئی
آسے پاسے نظر نہ کرنی جد ہو سو سرکارے
سجدے والی تھاؤں تکن پاسے نظر نہ مارن
بہتا نرم ہونا سرکارے عجز نیاز سکھایا

ہر مومن نوں ایہو نصیحت امر نبیؐ سرداروں
بھی یعقوبؑ نبی فرمایا فرزندو بہوں ڈرنا
ایہو اشارہ جد کوئی مومن وچہ نماز کھلووے
جو کجھ رب نبیؐ فرمایا اس پر عمل کماوے
اینویں سمجھے ہاں میں حاضر وچہ سرکار ربیدی
ربے نال کراں میں باتاں دلوں یقین جماوے
جے اوہ رہنوں ویکھ نہ سکے ایہ گل دلوں پچھانے
ہر ویلے اوہ مینوں ویکھے ہن بھی ویکھنہارا
جے اس ویلے دلدے اندر غیر خیال اٹھاوے
جد تک کل دنیا دے دھندے دلوں نہ مول وسارے
کرن روایت اکدن حضرت نبی یعقوب سوہارا
پاس مُصلّے یوسفؑ سوہنا بیٹھا سی اوس جائی
ویکھ نبیتوں ولدے اندر شوقوں صبر نہ آیا
آگیا حکم نبی دے تائیں غیرت پاک جلالوں
ایسی سخت محبت اسدی ہو گئی تیرے تائیں
قسم اسانوں ذات اپنی دی ایہ گل اسیں نہ جرسیں
جنہاں اکھیں تھیں نال محبت اسدی طرف ڈٹھوئی
کرو خیال جو نبیاں کارن ایہ تنبیہاں آیاں
دوجا کون رسولاں نالوں عالیذات کہاوے
رب غیور زور آور حاکم ہر دم استھیں ڈریئے
کریئے ادا نماز جیونکر پاک رسولؐ سکھایا

عجز نیاز نمازاں اندر پکڑن نرمی پاروں
امروں باہر شاہ دے اگے وافر سخن نہ کرنا
رب نبیؐ دے امروں باہر ہرگز مول نہ ہووے
غیر خیال دلیلاں سبھے دلتھیں دور ہٹاوے
وافر سخن دلیلاں ایتھے نہیں محال کسے دی
ہیں اسنوں اوہ مینوں ویکھے ہرگز شک نہ لیاوے
رب ہمیشہ حاضر ناظر اسوچہ شک نہ آتے
ظاہر باطن حال اساڈا اسنوں معلم سارا
مول نماز نہ جائز اسدی رب قبول نہ پاوے
پوے قبول نماز نہ تد تک خالقدی سرکارے
کھلا نماز گذارے ربدی اوہ مقبول پیارا
اجن چیتی اسدی طرفے نظر مبارک پائی
پھیر سلام شتابی اسنوں اپنے پاس بہایا
بہت پیارا ہو گیا تینوں یوسفؑ ساڈا بیٹا لوں
خاص عبادت ساڈی وچہ بھی رہیا خیال اودائیں
ایہو یوسفؑ چالی برساں جدا تساتھیں کرساں
دور کراں ایہ اکھیں دونویں نظر نہ رہسی کوئی
ذرہ گل تھیں کتنی مدت نبی سزائیں پایاں
کیسے قصور نمازاں اندر پھیر سلامت جاوے
خاص عبادت اسدی اندر غیر خیال نہ دھریئے
جیوں یعقوبؑ نبیدیاں پتراں شکر عمل کمایا

## رخصت شدن فرزندان حضرت یعقوب علیہ السلام
### از کنعان و آمدن در شہر مصر

کرن روایت جد فرزنداں سُنی نصیحت ساری
ہور رخصت یعقوب نبی تھیں کیتی مصر تیاری

ناقص درم تمامی گھر تھیں چوداں سولد لیونے
وِچ فرزند روانہ ہوئے ترم سفر وچہ پایا
چھڈ کنعان مسافر ہوئے اوہ مقبول ربانے
آگئے شہر مصر وچ یوسفؑ ایہ تجویز ٹھرائی
ہر دروازے حاکم بیٹھے سب نوں پچھن والے
بندوبست مسافراں کارن کیتا ہیگا سوتے
بھی دروازے شاہی اگے عجب مکان بنایا
عالیشان عمارت اسدی نقش نگار کرائے
چوکیدار کھلارے اوتھے بھی منشی بٹھایا
جو اُس طرفوں آوے کوئی شخص مسافر شامی
کون کوئی کس ملکوں آیوں کیا مطلب تدھ یارا
کل حقیقت آکھ کر اسدی پیش حضور پوچاون
کرن روایت ابن عباسوں جد یوسف دے بھائی
حال نمانے دردر رنجانے بدن لباس پرانے
اکو شکل تمام بزرگاں صورت دے منو لے
ناقیاں اُپر سوار تمامی پھڑیاں ہتھ مہاراں
ادبوں آن سلامی ہویا منشی لکھنے والا
یاحضرت کس دیسوں آئے نام نسب فرماؤ
سُنکر عرض پیغمبر زادیاں کہیا اسدے تائیں
کہن لگا ایہ حکم اسانوں جو پردیسی آوے
جیہوں بہر اگوں اسلے کارن حکم حضور سناوے
کہن معتبر مرتوں پچھے ایہو حوالہ تھیوے
اسٹھیں پچھے پل دوزخ پر ہوسن ملک الٰہی
حج زکوٰۃ نمازاں روزے حق حقوق تمامی
سُتاں گھاٹیاں اندر ہوسی صاف حساب جنہاندا

اُن پنیر آہا کجھ باقی اوہ بھی نال لیونے
ٹکڑا ابنیامین پیارا بابل پاس ٹکایا
منزل منزل پینڈا کرکے پہونتے مصر ٹکانے
جو کوئی شخص مسافر آوے نام لکھاوے بھائی
پنجسو راکھی فوج سواراں پھردی شہر دوالے
ہر دروازے قائم کیتے بہت مسافر خانے
بہت بلند محل چوچھتا نقرہ کارون لیایا
راضی ہووَن آون جس دم بھائی ماپیو جائے
شامیاں لوکاں کارن حضرت پہرہ خاص لگایا
منشی پاس لیجاون اسنوں پچھن حال تمامی
قوم سکونت بھی ولدیت محلیہ لکھن سارا
جیونکر حکم ہووے سرکاروں اس پر عمل کماون
کٹ منازل لمیاں واٹاں آ پہونتے اس جائی
ایپر شکلوں معلم ہوندے ایہ کوئی ولی ربانے
اکو جیہے جوان بہادر رجن ویکھن والے
دیکھ تحمل چوکیداراں بھل گیاں سب کاراں
کر تعظیم مریداں وانگوں پچھدا کل حوالہ
کیونکر آون ہویا تساڈا کل احوال لکھا وَ
کیوں تھیں کیا مطلب تیرا اسانوں حال سنائیں
لکھ کر حال تمامی اسدا شاہ نوں بھیجیا جاوے
امر مطابق ہر کیتائیں جگہ دلائی جاوے
اول سب نوں قبراں اندر دین ایمان پچھیوسے
لین حساب کتاب سپاہی اوہ راہدار تمامی
ستیں جائیں پچھنے والے ہوون ملک گرامی
فضل الٰہوں جنت جاسن بیڑا یار تنہاندا

نہیں تنا جس گھاٹی وچہ جسد الیکھا صاف نہ آوے
پکڑ فرشتے دوزخ سٹن قہر الٰہی پاوے

صاف نتارا اس دن ہوسی ہر بندے دا بھائی
باہجوں فضل پذیر جنہانوں آس امید نہ کائی

سنو حقیقت جد ایہ منشی دسیا حال تنہانوں
موجب حکم عزیز مصر دے پچھاں اسیں تساںنوں

ایہ گل سنکر آکھن لگے پیغمبر دے جائے
پتر اسیں یعقوبؑ نبی دے ہاں کنعانوں آئے

جد پیغمبر زادیاں اسنوں نام نشان بتایا
سنکر منشی خادم ہویا کیتس ادب سوایا

کہن لگا جو خیریں حضرت آون ہویا تساڈا
کس مطلب نوں اتنی دوروں جالیا سفر دوراڈا

کہن لگے کجھ حال اساڈا ذکر نہ کیتا جاندا
بنی مصیبت سخت اسانوں فاقے مار لیا تدا

ملک اساڈے کھاون کارن لبھے چیز نہ کائی
چاروں طرف خلائق اندر ڈاہڈی تنگی ہوئی

شہر مصر دی صفت اسانوں لوکاں بہت سنائی
کنوں سخاوت شہر مصر دی دھم پئی ہر جائی

سنیاں شاہ غریباں اُپر شفقت رحم کماوے
دالے بخشے ہر یکتائیں جو کوئی ورتے آوے

اسیں بھی دانیاں کارن آئے سنکر نام اونہاندا
وطنوں دور غریباں تائیں قسمت چھک لیاندا

کیا کجھ مال تساڈے پلے منشی عرض سنائی
ایہ گل سنکر رووَن لگے سب یوسف دے بھائی

کیا اسیں مال وکھاواں تینوں رو رو آکھن سارے
فاقہ لیکر حاضر ہوئے بیدولت بیچارے

سن راہدار کہیا بسم اللہ جیوُ آئے جیوُ آئے
فکر نہ کریو رووو ناہیں ہوسن فضل سوائے

کرو مقام سراویں اندر امن آرام گذارو
کل مقصود تساڈا حاصل ہوجاسی سرکاروں

بہت محبت کرکے منشی عزت نال اوتارے
اس تھیں پچھے خبر اونہاندی لکھ بھیجی سرکارے

## عرضی نوشتن راہدار بجانب حضور علیہ السلام

لکھ لکھ حمد خداوند تائیں شکر کروڑاں آیا
فضلوں جس اساڈے کارن حاکم نیک بنایا

چشمہ فیض مربی کامل رہبر جمل جہاناں
افضل اشرف حسبوں نسبوں عالیذات گھرانہ

بحر عنایت ابر ہدایت والی ملک مصر دا
تاج سعادت مسکیناں دا شاہاں دا سرکردا

اہل سخاوت اہل عبادت صاحب نیک ارادہ
شالا ظل ہمیشہ ہووس تے اقبال زیادہ

بعد آداب گذارش میری پیش جناب گرامی
دہ بندے کنعانوں آئے نیک مزاج تمامی

سارے خوش تصویراں والے خوش تقریراں والے
سبھنے طور امیراں والے نیک سریاں والے

جاپن صاحب عظمت کوئی حُسن کنوں ہر سہرے
اِکو شکل تمام بزرگاں اِکو طبع تنہاندی
آکھن پُت یعقوبؑ نبیدے ہیں تمامی بھائی
جویں تنہاندے کارن سانوں حکم حضور سناوے
ایہ کجھ درج حقیقت کیتی عرضی لکھ نہائے
جدوں سوار اوہ عرضی جاکر پیش حضور ٹکائی
عرضی واچ پیغمبر رب دے جاں سب مطلب پایا
ہیوس اکھیاں تھیں چل وگے لوہو دے پرنالے
کول امیر وزیر جو آہے حاضر خدمت سارے
خبر نہیں اس عرضی وچوں کیا کجھ نظری آیا
جاں پھر ہوش سنبھالی حضرت مجلس سب اٹھائی
پڑھ پڑھ روندے نبی اللہ دا اولوں نظر گزارے
پھر اوہ عرضی لیاون والا سدیا نبی گرامی
کیا کجھ حال اونہاں کروا ناں جو کنعانوں آئے
کہن لگا سبھ دیکھی جاوے صورت شکل انہاں دی
جیکر کدیں اپشاکاں ولوں فکر خیال کچیرے
سوہنے مکھ نورانی شکلاں جیونکر ملک ربانے
ایہہ گل سُن کر حضرت یوسفؑ پھیر زیادہ رویا
نال ادب دے عاجز ہوکے کردا عرض پیاریوں
وسیا حال وزیر اپنے نوں بن یعقوبؑ سوہائے
جنہاں اسانوں چھوٹی عمراں وخت قضیئے ڈالے
پاس ستھویاں بردہ کر کے ویچگئے جو سانوں
حضرت کہیا دو باتاں تے سانوں پکڑ رووایا
اول جو کجھ نال اساڈے کیتیاں اونہاں جفائیں
دنیا وچ بھی اس تقصیروں رہن سدا شرمائے

آہوے یاد خدا دی قدرت ویکھ انہاں دے چہرے
صورت سیرت عظمت پاون جھال نہ جھلی جاندی
دانیاں کارن وطنوں سانوں قسمت چھک لیائی
تویں اونہاں دی امر مطابق خدمت کیتی جاوے
کرکے بند لفافہ جلدی بھیج دتی سرکارے
کھول لفافہ حضرت یوسفؑ نظر مبارک پائی
آنسو خون ڈُہلے غم درد وں ہوش حواس بھلایا
نویں سروں مڑ تازے ہوئے زخم جدایا نوالے
دیکھ ہوئے حیران تمامی عقل قیاسوں ہارے
سمجھ نہ آوے مول کسے نوں کیوں ایہ حال دکھایا
بیٹھ اکلیاں عرضی دیول پھیر نگاہ فرمائی
القوں پیے تک عرضی نامہ پڑھیا پھیر دوبارے
پاس بلا کر پچھیا اسنہیں باقی حال تمامی
کیا کیا بدن پوشاکاں پایاں کس حالت دسیائے
سب شہزادے معلم ہووِن صفت نہ کیتی جاندی
ایسا عاجز دنیا اندر ہور نہ معلم تیرے
حال نمانے درد رنجانے بدن لباس پرانے
تاں جو آن وزیر سیاتا خدمت حاضر ہویا
اِتنا درد تسانوں حضرت ہویا کس گل پاروں
آگئے کھوہ وچ ڈالن والے میرے ویر پیارے
بابل کولوں گھت وچھوڑا دتے دلیس نکالے
کیتی عرض وزیر جو پھر کیوں آیا رون تسانوں
جویں روایت نقرہ کاروں ذکر مفسر لیایا
رہسی ایہ الزام اونہاں تے روز قیامت تائیں
میں روواں مت محشر وچ بھی پکڑے جان نمانے

دوجا جدوں غریبی والا سنیاں حال اونہاں دا — بہت ہویا افسوس اسانوں درد نہ جریا جاندا
کیتی عرض وزیر نبی نوں یا مقبول الٰہی — جنہاں بھراواں نال تساڈے ایڈ عداوت آہی
اج اوہ کول تساڈے آئے بنھ تقدیر لیاندے — نوہ بدلے ہن سبھناں کولوں کڈھ ارمان دلاندے
حضرت کہیا اسیں اونہاں تھیں بدلہ لواں نہ کوئی — ہتھوں خدمت کراں تنہاندی جتنی طاقت ہوئی
دشمن تے جو قادر ہوکے بدلہ اپنا پاوے — اجر صبر نہ ملے نہ اسنوں منت ثواب گواوے
صبروں اجر تداہیں ملدا جیکر صبر کچیوے — ویریاں نال جو ویر کماوے صابر کویں سداوے

سوکھا ہوندا دشمن پاسوں بدلہ لے کر مرناں
مشکل کار پذیر تقیرا جنت حاصل کرناں

نرمی ویکھ وزیر نبی دی حیرت اندر آیا — کردا عرض جو بیشک حضرتؐ سچ تساں فرمایا
ایہ جیونکر نال تساڈے کیتی انہاں دلیری — قید کرنے لائق سارے ایہ مصلاحت میری
جیکر کہیں اساڈے تائیں حکم حضور سنائے — شہر دوالے پھیر انہاں نوں قتل کرایا جاوے
حضرت کہیا نیک وزیرا شاباش ہووے تینوں — ایہ بدلہ بھایاں پاسوں لینا روا نہ مینوں
اصل نہیں تا وچہ اونہاندے عیب قصور نہ کوئی — جو تقصیر تمامی آہی میں تھیں ظاہر ہوئی
بابل حکم دتا سی مینوں خواب نہ دییں بھایاں — جد میں حکم نہ منیاں اسداسب سزائیں پایاں
نہیں تاں خوابوں اول میرے دوست آہے بھائی — دشمن ہوگئے اوسے دن دے جد میں خواب سنائی
کجھ نہیں دوس انہاندا ہرگز میں ہاں آپ قصوری — کیونکر بدلہ لواں اونہاں تھیں ایہ گل نامنظوری
کرساں میں اج نال اونہاندے الفت بھایاں والی — اگے بہت اساڈیناں اونہاں مصیبت جالی
کر کر باتاں حضرت یوسفؑ رو رو نیر چلاندا — مڑ مڑ آکھے میں تقصیری دوس نہ کجھ اونہاندا
اس دم حضرت یوسفؑ تائیں ایسی شفقت آئی — جیونکر اس نے بھایاں پاسوں کجھ تکلیف نہ پائی
جو ہویا سو میں تھیں ہویا رو رو کے فرماوے — شکر کول وزیر سیانا صدقے ہوندا جاوے
کہن لگا جو بیشک یوسفؑ سچا نبی ربے دا — باجھ رسولاں ایسا جگرا ناہیں ہور کسے دا
اس تھیں پچھے لکھیا حضرت حاجب نوں پروانہ — اگھ پذیرا کیونکر آہا اوہ فرمان شہانہ

## حکمنامہ شاہی

لکھیا حضرت جم جم آئے کنعانی کروانی — نال محبت تسیں اونہاندی خوب کرو مہمانی

عجب مکان مصفا کر کے دیہو اوہناں دیتا ئیں
طبع موافق ہر دو ویلے کھانا حاضر کرنا
وانگ غلاماں خدمت اندر رہنا شام صباحیں
لکھ فرمان شتابی حضرت حاجب نوں پہونچایا
اوسے وقت باورچی سدے کھانے ترت پکائے
غسل کرا کر سبھنا نتائیں عجب لباس پہنائے
بدھے ہتھ کھلو تے حاضر وچہ کبدار حضوری
دو ترن روز پیغمبر زادیاں کیتیاں خوب بہاراں
ترن روزاں تھیں پچھے آیا حاجب نوں پروانہ
شوقوں حضرت شہر مصر دیاں گلیاں صاف کرایاں
کل امیر وزیر سپاہیاں نویاں وردیاں پایاں
کیتے قسماں رنگ برنگی ریشم فرش وچھائے
تخت سنہری موتیاں جڑیا وچہ دربار وچھایا
بیٹھا تخت مبارک اوپر یوسف شوکت شانوں
صاحب حسن غلام دوالے زینت کر کھلوائے
استھیں تے پچھے حکم سنایا یوسف نبی حقانی
کرن روایت جسدم یوسف ایہ فرمان سنایا
خوب جوان پیغمبر زادے حسن کنوں متوالے
ڈٹھے جدوں مصر دیاں لوکاں پیغمبر دے جائے
دیکھ انہانوں کرن قیاساں میر وزیر تمامی
صورت پاکاں سیرت نیکاں معلم ہودن سارے
وچہ دربار ہوئے جد حاضر راوی ذکر لیایا
آکھ سلام تمامی بھائی بنھ کر ہتھ کھلوئے
یوسف جدوں بھراواں دیول نظر مبارک پائی
ایہ اوہناں نہ مول پچھاتا حضرت یوسف تائیں

فرش غالیچے بیٹھن کارن گھت دیہو ہر جائیں
جد فرمان سناون جلدی سر چشماں پر دھرنا
ہکسے امر دی گھر وچہ جا کے کرن شکایت ناہیں
پڑھ کر حاجب نال محبت جلدی عمل کمایا
رنگا رنگ غالیچے بستر فرش فروش وچھائے
نال تواضع نوکر چاکر خدمت اندر آئے
وانگ غلاماں اگے پچھے خدمت کرسے پوری
کیتی خدمت بے اندازہ حق جو خدمتگاراں
بھیا یوسف جو اج حاضر کر شامی کروانا
بھر بھر مشکاں ہر ہر جائی خوب طرح چھنکایاں
وچہ دربار ہوئی سب زینت شوق پیاریاں بھایاں
کل خواصاں تے ارکاناں زینت زیب سجائے
اوپر سوہنی جھالر والا سایہ بان لگایا
دلو چہ خوشی بھراوا لوالی بولے حمد ربا نال
راضی ہووَن ویکھن جسدم بھائی ماپیو جائے
لے آون تشریف مبارک سوداگر کنعانی
سُنکر حاجب ترت انہانوں پیش حضور لیایا
آدربارے حاضر ہوئے سوہنیاں شکلاں والے
آکھن ایہ کوئی نوری بندے شہر مصر وچہ آئے
ہین کوئی مقبول ربانے ایہ سوداگر شامی
خبر نہیں کیا بنی مصیبت عاجز ہوئے وچارے
پیش حضور کمال آدابوں آن سلام سنایا
ہور کلام نہ کیتی کوئی چپ زبانوں ہوئے
لئے پچھان تمامی اپنے ماپیو جائے بھائی
جیونکر سورت یوسف اندر خبر دتی رب سائیں

وَجَآءَ اِخْوَةُ يُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ۝

یعنے آن وڑے دربارے جد یوسفدے بھائی
کہن مفسر اس گل اندر بہت وجوہاں آیاں
اول اوسنوں ڈٹھیاں اونہاں عرصہ بہت وہایا
بعضے آکھن جدا ہویا تنوں ستر سال وہائے
اتنی مدت جس بندینوں گذرے وچہ جدائی
دوجا حالت طفلی اندر جسدی شکل دکھیوے
تریجا وچ گے رسن اسنوں کرکے عیبی بردا
کوئی عزیز مصر دا سنکے آئے سن اوہ بھائی
چوتھا اسدم یوسفتا ہیں ہویا حکم ربا تا
عاجز ہو کر دوروں آئے کرن سوال تسانوں
جیکر اونہاں پچھاتا تینوں اے محبوب پیارے
دیکھ غریب سوالیاں تائیں دل وچہ شان نہ دہرنا
واہ سبحان اللہ رب صاحب فضل کرم جا سائیں
سنکر حکم ربانا یوسفؑ منہ تے برقعہ پایا
قصہ کوتاہ ہوندی ہر گل اندر حکم ربانے
کہن روایت حاضر ہوئے جد یوسفدے بھائی
بے نے تام تمام بھراواں جبرائیل وکھائے
نہیں تاں اول یوسفنوں بھی ایہ گل یاد نہ کائی
خوب پچھاتے جسدم یوسفؑ اپنے بابل جائے
اتنی خوشی بھراواں یاروں یوسفدے دل ہوئی
چھم چھم روے برقعے اندر ویکھ اونہاں نہ جالے
بہت افسوس کریندا یوسفؑ ویکھ احوال تنہاں ندا
کہن روایت جد بھایاں نوں حاضر بنی بلایا
تاں پھر نال محبت یوسفؑ بھایا تنوں فرمایا

لیا پچھان اونہاں نوں یوسفؑ تنہاں پچھان نہ آئی
جس گل پاروں یوسفنوں نہ مول پچھاتا بھایاں
چالی سال ہوئے اس گلنوں جد کھوہے وچ پایا
اسی سال بھی آکھن کئی اللہ مالک جانے
اچن چیت ملے جد او ہاکویں سنجھاپے بھائی
وقت جوانی ڈٹھیاں اسدی کویں شناخت تھیوے
کسنوں خبر آہی جو بنسی جاکے شاہ مصر دا
یوسفؑ رب عزیز بنایا ایہ گل خبر نہ کائی
جسدم بھائی حاضر ہوون منہ تے برقعہ پانا
متکے صورت ویکھ تساڈی آوے شرم اونہانوں
ڈر دے کرن سوال نہ شرموں جاسن پرت وچالے
در تے آیاں محتاجاں لوں نہ شرمندہ کرنا
شرم کرم دا پلو دیکے بجے عاجزاں تائیں
مرقعے پاروں بھایاں تائیں وچ پچھان نہ آیا
جیکر امر نہ ہووے ربدا جاون بھل سیانے
یوسفنوں بھی وحی خدا دے آن پچھان کرائی
نال اشارے ویر پیارے جدا جدا سمجھائے
کیہڑے شمعون بہادر کون یہودا بھائی
سو سو شکر گذارے ربدا جس نے ویر ملائے
ویر فساد اونہاندا پچھلا یاد نہ رہگیا کوئی
میں تھیں پچھے بھایاں میریاں سخت قضیے جالے
باپ میرا بھی انہوں ہوسی جیونکر حال انہاندا
نیویں نظر گھتے چپ کیتے جیونکر پیا کھایا
نال زبان عبرانی بولیا نعرہ کار دل لیا یا

کون کوئی کس کم نوں ایتھے آئے تسیں جوانوں
سُن فرمان بتاون لگے پیغمبر شے جائے
کال نزول پیا وچہ عالم خلق آوارہ ہوئی
سُنیاں بہت غریباں اُپر ترس حضور کماوے
اسیں بھی آس اللہ دی کرکے آئے ایت ٹکانے
ہر ملکا نوچہ قحط وبالوں ایسی تنگی ہوئی
دانیاں کارن پاس تساڈے آئے اسیں تمامی
تھوڑا سخن بھراواں ادبوں پیش حضور سنایا
جاپو تسیں جاسوس اسانوں بن سوداگر آئے
متکے کسے مخالف ساڈے گھلیا ہوگ تسانوں
ایہ گل سُنکر بولے جلدی سب یوسف دے بھائی
اسیں جاسوس نہ مول کسیدے حکمے نال خدا دے
پاکاں نسل اساڈی بنائیں کیتا خالق باری
کل خلقاں جد شہر مصر نوں قاتے مار بھجایاں
کہیا سلام علیک تسانوں اس محبوب گرامی
باہاں بنھ بسمے پردیسی عرضاں کھلے سناون
کرن روایت جمعں بھراواں ایہ گل آکھ سنائی
تاں پھر یوسف کہیا اونہانوں نال زبان پیاری
زندہ ہے یا دُنیا اُتوں کرگے کوچ سدھانا
یوسف پچھیا کیہا بندہ کی روزگار کریندا
کہیا بھراواں باپ اساڈا عالی صفتاں والا
عالی قدر خلیل پیغمبر رب دا خاص پیارا
اسدا بیٹا باپ اساڈا ابراہیمؑ گرامی
خلعت پیغمبری دا جسنوں بخشیا خالق باری
بانکار جیتے اسد بیٹا ئیں رب عطا فرماے

گیہڑ دیس تے وطن تساڈا حال کہو کروانوں
گھر ساڈا کنعان مبارک شام دیا رون آئے
نکل گھراں تھیں شہر مصر نوں اُٹھ ٹریا ہر کوئی
رد نہ کرے سوالیاں تائیں جو کوئی عاجز آوے
مُڑکے پہنتے خدمت اندر عاجز حال بتانے
گیے ملک تھیں مصر دل باہر دانہ ملے نہ کوئی
شفقت کرو غریباں اُتے یا سرکار گرامی
سُنکر یوسف آکھے دلتھیں بھایانوں فرمایا
نال بہانے ملک مصر دی حالت ویکھن بھائے
لیکر خبر اساڈی ساری دسو ونج اونہانوں
معاذ اللہ ایہ ساڈے اوپر کرو خیال نہ کائی
بیٹے ہاں یعقوبؑ نبی دے اسیں پیغمبر زادے
عاجز ہوکے آئے ایتھے جھاگ مصیبت بھاری
اساں بھی حکم پدر دا لیکے اتول کیتیاں دھایاں
رکھدا بہتی حب تساڈی اوہ پیغمبر نامی
وانگ نمانیاں حاجتمنداں عاجز نظری آون
ہاں فرزند یعقوبؑ نبی دے اسیں تمامی بھائی
کس حالت وچہ باپ تساڈا کہو حقیقت ساری
کہن لگے ہے زندہ گھر وچہ اوہ مقبول ربانا
کتنے پُت تسیں ہوا سدے کیونکر وقت چلیندے
جدی شان نبوت اسنوں بخشیا حق تعالےٰ
اسدا پُت اسحاقؑ سوہارا حادا پاک ہمارا
جسدا نام یعقوبؑ پیغمبر جانے خلق تمامی
صبر توکل اوپر ساری آسدی کار گذاری
دس بھائی اسیں دانیاں کارن خدمت اندر آئے

بابل پاس رہیا اک چھوٹا بنیا میں سوہا را
سب بھایاں تھیں سوہنا آہا بدر منیر نورانی
ہکدن نال اساڈے آیا کھیڈن طرف اوجاڑاں
شام پئی اسیں گھر نوں آئے یوسفؑ نال نہ آیا
غم یوسفدے اندر اسدی ایسی حالت ہوئی
گوشے دیوچہ رہے ہمیشہ باہر گدی نہ آیا
چھوڑ دتا گھر بار تدوکا جدوں پئی جدائی
رووں نال وپار ہمیشہ ہور خیال وسارے
سُن سُن حال پدر دا یوسفؑ کنوں پیاریاں ہلیاں
نال محبت تکجھے تکجھے برسن نین نمانے
کرن روایت جدم بھایاں ایہ احوال سُنایا
تسیں جو آکھو گرگاں کھادا یوسف ویر جدوکا
نالے کہو جو سب تھیں اسنوں رکھدا باپ پیارا
بھی فرمایا حضرت یوسفؑ دسو نال صفائی
کہن لگے اوہ چھوٹا آہا وڈے اسیں نمانے
نلے کہو جو باپ اساڈا ہے پیغمبر عالی
چھوٹے نوں اوہ بہتر سمجھے بہت پیار کماوے
ایہ گل سنکر آکھن لگے اوہ مقبول تمامی
اپر حُسن یوسفدا جیکہ ہوندا نظر تسانوں
ہکو باپ پیارا اسنوں نہیں سی پیار کماندا
یوسفؑ کہیا جے ایسا سوہنا اسنوں رب بنایا
کہن لگے برعکس اساڈے خواب اوسنوں اک آئی
یوسفؑ پچھیا کیا اوہ اسنوں خواب اجیہی آئی
باپ کہیا توں کیہے زمانے بنسیں شاہ گرامی
ایہ گل سنکر بھایاں کولوں چھپیا نہیں تداہیں

ہے سی بارہواں ویرا ساڈا یوسفؑ نام پیارا
بہت پیار کریندا اسنوں پیغمبر رحمانی
دور رہیا اوہ ساڈے بیانوں پاڑ کھادا بگھیاڑاں
اوسیدن تھیں باپ پیارے رو رو حال ونجایا
مدت گذری نال کسیدے گل نہ کردا کوئی
رو رو نین ہوئے نابینے درداں مار لوایا
شہروں باہر رستے اوپر غمدی جھگی پائی
رو رو وچہ فراق یوسفدے پوہتا گور کنارے
چھم چھم رووے بُڈھے اندر پیڑاں ہجر جگایاں
دردا حال جتاوے ناہیں باجھوں امر ربانے
سنکر یوسفؑ کہیا اونہانوں نعرہ کاروں لیایا
نیند آرام یعقوبؑ نبیدا ہو گیا دور تدوکا
کیا خوبی سی اسدے اندر بات کرو آشکارا
تساں کنوں اوہ وڈا آہا یا سی چھوٹا بھائی
یوسفؑ کہیا پھر کیوں اسنوں باپ چنگیرا جانے
پیغمبر انوں لائق ناہیں جو گل تساں دسالی
وڈیاں دس فرزنداں کارن فرق محبت پاوے
بیشک سچ فرمایا تساں یا سرکار گرامی
تسیں بھی اس پر عاشق ہوندے پھیر نہ چھڈ سالو
جو ہکواری تکدا اسنوں سو عاشق ہو جاندا
پھر کیوں تساں اکیلا چھڈکے گرگاں کنوں کھوایا
اسنھیں پچھے اسدا ساڈا رہیا سواد نہ کائی
کہن لگے اس بابل اگے اپنی خواب سنائی
سجدے کرسن تیرے اگے ماپیو ویر تمامی
اوگل اسدی پوری اسنے کیتی سی یا ناہیں

کہن لگے نہ قسمت ہویوس اکدوں گرگاں کھایا
جے بگھیاڑ نہ کھاندے اسنوں خبرے شاہ ہوجاندا
یوسف کہیا کیونکر اسنوں کھادا گرگ بلائیں
کہن لگے اسیں ہکدن باہر گئے شکار کرن نوں
ویکھ شکار اسیں دس بھائی مگر شکاراں دھائے
مگروں ویکھ اکیلا اسنوں کھادا گرگ بلایاں
یوسف کہیا بات تساڈی من وچ نہ آوے
دوجا تسیں بہادر ایڈے معلم ہوئے سانوں
دس جوان تساڈے ورگے جتھے وچ کھلوون
تریجا آپ زبانی سانوں ایہ گل تساں بتائی
جو اولاد رسولاں ہوون خاص حبیب ربانے
کوئی حیوان درندہ وحشی چھیڑے نہیں تنہانوں
ایہ سب بات خلاف تساڈی جاپے جھوٹھ نرالا
یوسف کہیا جے تقدیروں الویں ایہ گل ہوئی
نہیں تاں باہجھ گواہوں ہرگز اسیں نہ مول منیسیں
کرن روایت جدم یوسف ایہ فرمان سنایا
تھر تھر کنبن ہیبت کولوں سب مقبول ربانے
نہ کوئی ساڈا واقف ایتھے باجھوں ذات الٰہی
جیکر سانوں قید کریسن رورو آکھن سارے
راتیں جنے اوڈیکن سانوں جو سب لڑکے بالے
ٹبر سب ہلاک ہوجاسن روندے قبریں وڑسن
دوجا باپ یعقوبؑ اساڈا جد ایہ خبر سنیسی
اگے غم یوسف دے اوسنوں موت قریب پہنچایا
منکے بنی تساڈے حقوچہ سخت دعا فرماوے
ایسے طور تمامی بھائی عرضاں کھلے سناون

نہ اوہ شاہ بنیا نہ سانوں سجدہ رب کرایا
مولا جانے جنت اندر ہوسی راج کسا ندا
کوئیں حقیقت گذری اسدی دسو ساڈ یتائیں
ساتھ رلا کے لیگئے سارے یوسفؑ ویر تسانوں
پاس اسباب بہایا اسنوں وچ اجاڑ لکانے
اسیں رہے بے خبر تمامی کسے نہ ساراں پایاں
اول کون اکیلا لڑکا جنگل وچ بہاوے
جیکر شیر تسانوں ویکھن آوے خوف تنہانوں
کیا طاقت بگھیاڑاں تائیں اس جا حاضر ہوون
ہاں اولاد خلیل نبیدی اسیں تمامی بھائی
ہر یک چیز خدا دے حکموں ادب تنہاندا جانے
کھاون گرگ نبیدا بیٹا نہیں یقین اسانوں
کہن لگے تقدیر خدا دی کون ہٹاون والا
حاضر کرو عدالت اندر شاہد اپنا کوئی
جب تک دیہو گواہ نہ کوئی سب نوں قید کریسیاں
سنکر ڈرنے صاحبزادے خوف دلا نوں چہ آیا
کیہڑے ملکوں عاجز آکر آئے اسیں نمانے
وچ پردیس غریباں سندی دیندا کون گواہی
مرسن فاقے نال اساڈے جو معصوم بیچارے
ساڈے باہجھ اونہاندے گھروں کون تکیسی جالے
ناحق خون اونہاندے ہوسن سب تیرے سر چڑھسن
پتر جس دے قید کریسن کیونکر درد جریسی
جاں پھر حال اساڈا سنسی پاسی درد سوایا
دردمنداں نوں درد نہ دیئے متکوئی آہ بے جاوے
ڈردے تھردے کرن کلاماں اودھوں ترکٹ لیاون

ترلے کرکر آکھن سارے قید نہ کرنا سانوں — قسم خدادی ایہ کم ہرگز لائق نہیں تسانوں
ایسے عاجز ہوکر ڑنے ذکر نہ کیتا جاوے — شالا رب کسیدیتا ئیں نہ اوہ وقت وکھاوے
ہک پردیس ناواقف دوجے تریجا حاجتمنداں — کہن سیانے ہر کم نالوں حاجتمندی مندی

## غزل

افسوس احتیاج میں کیا کیا عذاب ہے — غربت ہے بیکسی ہے عقاب و عتاب ہے
ناواقفی دکھاتے ہیں واقف بھی اس گھڑی — نفرت کے مارے خوشیوں کے منہ پر نقاب ہے
مارے طمع کے پھرتے ہیں عاجز وہ در بدر — دشنام ہے کسی سے کسو سے جواب ہے
مفلس کا کوئی یار نہ محتاج کا کوئی — دونوں سے ہر بشر کو رہ اجتناب ہے
یارب نہ احتیاج کسی کے بھی پیش لائے — اس مرض کے مریض کی مٹی خراب ہے

کیوں اسقدر تو ہوتا ہے بے ذوق دلپذیر
کاشف تیری مہمتوں کا عالی جناب ہے

سنو حقیقت جسدم بھاباں عجز نیاز سنایا — سنکر حضرت یوسفنائیں رحم نہایت آیا
دونویں طرفاں رووَن لگیاں چھم چھم ہنجوں آیاں — مُڑ تے دلوچ یوسف نوں خبر نہ کوئی بھایاں
اتنیاں باتاں نال بھراواں کیتیاں نبی خدائی — ایپر کسے نہ معلم کیتا ایہو یوسف بھائی
اوڑک حکم سنایا یوسف قید نہ کراں تسانوں — کنوں لحاظ یعقوب نبی دے آوے شرم اسانوں
ادب لحاظ یعقوب نبیدا واجب ہر ہکنائیں — میں کیوں قید تسانوں کرکے اسدا ادب گوائیں
ایپر جو گل یوسفوالی تسیں بیان کریندے — جد تک بنیامین نہ آوے ایسے مول منیندے
جیکر اوستھیں بات تساڈی سچی معلم تھیوے — ہک ہک شتر اناج تسانوں مفت اکرام کچیوے
جیکر ساڈے پاس نہ آوے اوہ مقبول زباناں — ہرگز پھیر تساڈیتائیں ہک نہ ملسی داناں
بھی فرمایا جاتنک ایتھے بنیامین نہ آوے — تاں ہک بھرا تساڈا گروی رکھیا جاوے
سنکر حکم کہیا سب بھایاں جو فرمان تساڈا — سر بر چشم قبول اسانوں عذر نہیں کجھ ساڈا
جو جو بات یوسفدی طرفوں نال بھراواں ہوئی — سب عبرانی بولی بولن ہور نہ سمجھے کوئی
ستھیں تچھے لنگراں تائیں ہویا حکم گرامی — ڈیہو مکان عجیب تہانوں خدمت کردتمامی
سی ہک محل بھراواں کارن یوسف عجب بنایا — اسوچ ڈیرا کرن کنعانی حکم نبی فرمایا

نوکر نفر غلام اکابر خدمت وچہ کھلوائے
رقسم قسم دے پلنگ سنہری اوپر نرم وچھایاں
سُند باورچی حاضر کیتے دانشمند سیانے
کیتے تساں میوے آئے رنگا رنگ مٹھایاں
جسویلے پھر صاحبزادے کھاون لگے کھاناں
اسویلے بھی یوسفتائیں کہے نہ مول پچھاتا
بھی اسویلے بھایاں خاطر یوسف نبی خدائی
سوہنا پٹکا کمروالے زینت ناک پہنایا
کیتا حکم جو خوب انہاندی عزت خاطر کرنی
سُن فرمان نبی دے کولوں بیٹے عرض گذاری
فرزندا ایہ بابے تیرے یوسف نے فرمایا
ویچ گئے پھر بروا کرکے کھوٹے مُل اسانوں
جنہاں بھراواں نال تساڈے اتنا ویر کمایا
حضرت کہیا بھاویں ساڈی اونہاں کیتی بدخواہی
جے اوہ باپ پیارے کولوں سانوں جدا نہ کردے
ایہ سب ناز نیاز اسانوں ملے انہاں دے پاروں
ہر نعمت وچہ اول درجے تلخی رنگ دکھاوے
رونے ہاڑ نمازاں لوہ دیاں مشکل نظری آون
فرزندا جے اول سانوں درد دکھائے بھایاں
غصہ کرنا روا نہ اسوچہ لے فرزند پیارے
جیکر بابے پچھن تینوں اصل حقیقت ساڈی
پھر کہیا شمعون دلیل کرکے نبی اشارہ
جو کجھ حضرت منشا تائیں باپ حکم فرمایا
کرن روایت جسدم یوسف خدمت بہت کرائی
کوئی آکھے ایہ شاہ مصر دا ہے کوئی ولی خدا دا

بیٹھن کارن سندر سوہنے ریشم فرش وچھائے
رات پئی تاں عجب قندیلاں چانن کارن آیاں
ہویا حکم انہاندے تائیں عجب کھواؤ کھانے
بھر بھر طاش رکاب سنہری بھایاں پیش دھرایاں
بیٹھا کول کمال پیاروں یوسف نبی ربانا ں
ایہو یوسف ویر اساڈا اہر گز کہے نہ جاتا
وڈے بیٹے منشا تائیں عجب پوشاک لوائی
تاج سنہری دیکر اسنوں خدمتوچہ کھلوایا
اپنی ہتھیں جنس اونہاندی بوریاں نادر بھرنی
اتنی الفت کرو جنہاندی ایسے کون وپاری
چھوٹی عمر اساڈے تائیں کھوہ وچہ جنہاں وگایا
بیٹے کہیا پھر کیوں اتنا آہمے پیار تسانوں
پھر کیوں تساں انہاندے تائیں دلتھیں سجن بنایا
ایہ پر نال اونہاندے چھلے ملی اسانوں شاہی
کون حکومت کردا آکے اوپر تخت مصر دے
عالی منصب حاصل ہوئے خالقدی سرکاروں
آخر بھید کھُلے جسویلے شیریں جام پلاوے
بھکھیاں پلے وینا واں جنت مزے دیکھاون
تاہیں وچہ حقیقت سانوں موجاں رب کرایاں
ادبوں خدمت کریں اونہاندی کہیا باپ سوہارے
آکھیں سمجھ نہ آئے تینوں بولی مول تساڈی
اسدی خدمت کریں زیادہ رکھیں بہت پیارا
لورا کیتس عمل تماتی اہر بجا لیایا
لگے کرن قیاساں رلمل سب یوسف دے بھائی
سب لوکاں تعجب ہویا منشا ندی خدمت کرے زیادہ

کوئی آکھے اس ساڈیتائیں جاتا وڈا بیپاری — تاہیں نال پیار اساڈی عزت کردا بھاری
کوئی آکھے اس ساڈیتائیں دلوں رئیس بنایا — تاہیں ساڈی خدمت کارن نفراں تھوں کھلوایا
کہن لگا شمعون جو بردا انہیں لحاظ شہاں تنوں — کنھوں لحاظ یعقوب نبی دے عزت ملی اسانوں
نہیں تاں کون غریب مسافر عاجز اسیں وچالے — لکھ اسا تھیں چنگ چنگیرے آون اس دربارے
اکس کہیا شاہ حسن اساڈا ویکھ ہویا قربانی — کرے محبت نال اساڈے سوہنی ویکھ جوانی
بولیا ہور پیغمبر زادہ لگا کہن بھراداں — سنئوں تساں توں میں اس گل دا اصلی بھید بتاواں
دیکھ اساڈا حال غریبی شاہ تھیں شفقت ہوئی — تاہیں بہت کریندا الفت ہور نہیں گل کوئی
نہیں تاں لکھ سوداگر شاہ دی آن کرن پابوسی — ساڈے جتنی عزت ایتھے کسے نہ پائی ہوسی
سب تھیں عاجز حال اساڈا شاہ نوں نظر آیا — تاہیں نال اساڈے اس نے بہتا ترس کمایا
سن سن باتاں حضرت یوسف پردے اندر روندا — جیوں جیوں بھائی کرن کلاماں زخم زیادہ ہوندا
کھانے تھیں جد فارغ ہوئے عجب پوشاکاں آیاں — نال محبت حضرت یوسف بھایاں نوں پہنایاں
خوب پوشاکاں دیکر کرے پیار تنہاں نوں — کدیں نہ آئے ایہ سوداگر کرسن یاد بھالوں
ترے دن صاحبزادیاں کارن بہتی خاطر ہوئی — کھاون پیون پہنن اندر کمی نہ رکھی کوئی
سب لوکانوں کھاون کارن روٹی ملے تندوروں — گھر دا کھانا ملے انہاں نوں جیونکر حکم حضوروں
ایسا قحط آیا وچ ملکاں سنتوں یار سجاناں — سو دیناروں ملے بازاروں ہک بندیدا کھاناں
کرو خیال جو رکھا ٹکڑا اتنی قیمت پاندا — جیکر فرنی زردا ہووے کیا کجھ مل تنہاں دا
ایسے طور ترے دن یوسف بھایاں موج کرائی — اس تھیں پچھے رخصت کارن سد بلائے بھائی

## ملاحظہ کردن مال برادران حضرت یوسف علیہ السلام

کرن روایت نقرہ کاروں وچ تفسیر گواہی — جدوں پھر اسب رخصت کارن بیٹھے بنی الٰہی
کیتا حکم غلاماں تائیں جو انہاں مال لیاندا — آپے اسیں ملاحظہ کرکے پاساں مل انہاں دا
اگے اتھیں جو سوداگر مال اسباب لیاون — ہوندا حکم دلالاں تائیں قیمت اسدی پاون
اسدن حضرت بھایاں کارن ایہ تجویز ٹھہرائی — مال اسباب جو شامیاں والا ہے نہ دیکھے کائی
سن فرمان ہوئے متعجب حاضر لوک تمامی — کرن قیاس جو آئے اگے کئی سوداگر نامی
کدیں کسے دا مال نہ اجتک شاہ نے طلب کرایا — اج سرکار کیتی خود طلبی شوق ویکھن دا آیا

خبر نہیں کیا حکمت اسو چہ سمجھ نہ اونے کوئی
کرن روایت جدم یوسف بھایاں پیش بلایا
استھیں پچھے بھایاں تائیں حکم نبی فرمایا
کھولے جدم بھراواں کڈھے پیش حضور ٹکائے
ناقص مال تمامی چیزاں جدم پیش ٹکایاں
کہن مفسر ایہو آہی حکمت باطن والی
سب لوکاں تھیں دمڑیاں ہوسکے پونجی پیش کرائی
نالے جو سٹے دوست طرفوں آوے دوست تائیں
اوتے اچیر محبت کرکے جو دوست پہنچاون
تنہا جو سٹے یوسف دیول بھیجی باپ پیارے
بیشک وہ منداندی رمزوں قیمت بھر تنہانوں
لکھ سوداگر غنی تونگر یوسف دے در آئے
جد یعقوب نبی دے دردی آئی جنس پیاری
کہن مفسر روز قیامت ایہو تماشہ ہوسی
دفتر اسدا حاضر کرسن درد محبت والا
اس گوہر بے قیمت سندا معلم قدر اسانوں
ناقص عمل خطایاں اوتے خالق پردہ ڈالے
سنو حقیقت جدم بھایاں درماں کھول دکھایاں
یوسف ویکھ انہانوں روے پیڑاں ہجر جگایاں
کہن لگے اج پونجی ساڈی یا سردار گرامی
ہر ملکاں تھیں واپس آیا کسے نہ رکھیا مُل لے
سنکر عرضاں حضرت یوسف لگا کہن تنہانوں
کہن لگے اساں تکنی تسانوں چہ صفت کریمی والی
پاس کریاں جو کوئی حاجت آوے دور دیاراں
بھاویں ناقص مال اساڈا اسب بیکار پوراناں

کل وپاریاں کنوں انہاندی غلہ زیادہ ہوئی
خالی کر دربار تمامی سب کوئی دور ہٹایا
پیش کرو اسباب تمامی جو کجھ تساں لیا ذرا
بھی کجھ آن ہنیر نکالیا جو سن گھروں لیائے
شرم کنوں سب رووَن لگے چھم چھم ہنجوں آیاں
جد دیکھا ان حضرت یوسف خلقت دور نکالی
ناقص مال بھراواں والا ہور نہ ویکھے کائی
غیر دلال مقرر کرنا رسم محباں ناہیں
جھکر عاشق شوق پیاروں ہر دا پھل بہاون
قیمت اسدی یوسف جانے کون دلال وچالے
دلوچہ عشق محبت یاروں ہووے درد جنہانوں
جو اسباب لیاندا ہے کل دلالاں پائے
اسیں کریساں قیمت اسدی کہیا نبی غفاری
جد کوئی مومن عاشق ربدا وچہ دربار کھلوسی
غیر کی جانن قیمت اسدی کہسی حق تعالےٰ
تسیں نہ جانو قیمت اسدی حلم ہووے ملکانوں
یوسف جدیں نہ ظاہر کیتے درم بھراواں والے
درد وں روندیاں نظری آون غمدی خبر لیایاں
جاں کجھ صبر کیتا تاں بھایاں عرضاں پول سنایاں
آن ہنیر پرانیاں درماں ناقص مال تمامی
عین عنایت ہوسی ساتھے جے سرکار قبولے
ناقص مال خریدن والا جاتا تساں اسانوں
درآیاں نوں موڑن ناہیں ایہہ سخیاں دی چالی
رو نہ کرن سوال اونہاندا شرم کریمی پاروں
نہیں ولاون خالی درتھیں شان سخی سلطاناں

تیرے جیہا کریم نہ کوئی صاحب نعمت عالی
ناقص مال تساڈے در تے دستی اساں نہ آندا
کرو قبول ایہ مال اساڈا صدقہ نام ربانے
یوسفؑ کہیا تسیں وپاری عجب وپار کریندے
کہن لگے تسیں ساڈے تائیں سمجھو نہیں وپاری
نہیں تاں ناقص مال اساڈا ظاہر پیا دسیندا
چھٹے کھوٹاں پھر کر اسیں آن ڈھگے کنعانوں
ایہ سب باتاں سنکر یوسفؑ ہور زیادہ رویا
بہتی عزت ویکھ سب نوں چنگی جگہ بہایا
جاں سب خلقت حاضر ہوسی وچہ میدان حشر دے
کیا کجھ مال لیاندا تساں قیمت جنت والی
غفلت بھری نماز لیاندی پہلا مال خدایا
باہجھ ریاؤں عمل نہ کوئی ناقص مال تمامی
تاں ہو کر مومن عرض گذارن وچہ دربار الٰہی
نہ کجھ اساں بھروسا اسدا عملاں آس نہ کوئی
عدل حساب کریں تاں سایاں کجھ نہیں حق اساڈا
فضلوں بخش کریما سانوں خاص اپنے درباروں
بخشیا اساں بہشت تسانوں صدقہ نبی پیارے
اینویں اسدن حضرت یوسفؑ کیتا حکم تنہانوں

ساڈے جیہا نہ عاجز کوئی حاجتمند سوالی
اس بن چیز نہ لدھی کوئی ہر اک عرض سناندا
جتنا قدر مناسب سمجھو سانوں بخشو دانے
ستھری جنس اساتھیں منگو ناقص سانوں دیندے
بخش خیرایت راہ مولا دے یا محبوب غفاری
جیکر اسدی قیمت کریئے شہنشہ نہ ہک لبھیندا
نال حساب نہیں کجھ بن دا بخش کرو احسانوں
کیتا حکم جو مال تساڈا سب منظوری ہویا
روز قیامت ایہو اشارہ ذکر کتابیں آیا
ہوسی حکم محمدؐ یا نبوں طرفوں رب اکبر دے
کرسن عرضاں گناہیں مومن پیش خداوند عالی
دو جا حج زکوٰتاں صدقے جسو جیہ عجب کمایا
ایسے مالوں ملے نہ جنت کبھی رب گرامی
اپنے مالوں بیشک سانوں جنت ملدا ناہیں
نام کریم تساڈا سنکے آس فضل دی ہوئی
اسیں سوالی در پر آئے منگاں فضل تساڈا
سب منظور سوال تساڈا حکم ہوسی سرکاروں
نال طفیل حبیب محمدؐ جنت جاون سارے
کنوں لحاظ یعقوبؑ نبیدے ہو نہ کراں تسانوں

## عطا فرمودن حضرت یوسف علیہ السلام غلہ بہ برادران

جد یوسفؑ نے مال تنہاندا کر منظور رکھایا
باراں بھار اونہاندے کارن بوریاں کنک بناؤ
نرخ اناج آہا سو یلے بحر العشق بتاوے
جو سوداگر ہور سوالی پاس نبیدے جاندا

سُکے حضرت منشا تائیں ایہ فرمان سنایا
ستھری جنس عجائب دانے کرکے وزن گھتاؤ
باراں سو دیناروں غلہ ہک آٹھ لدیا جاوے
ہکو بھار شترداسبلوں نبی عطا فرماندا

نٹھ پایا مد ابھار سودے اوہ جو یک شتر اٹھائے
چونہہ سیر اندی پائی آہی دانے ہنٹے والی
ہک لکھ چوی ہزار دیناروں قیمت اسدی آہی
باراں بھار بھراون کارن حضرت حکم سنایا
نالے حکم دتا جو چیزاں دتیاں اینہاں اسانوں
سی کجھ آن پنیرتے درماں کجھ جوڑے کنعانی
چوری مال بھرایا یوسف خبر نہ کوئی بھایاں
اول جو کوئی مال تمامی ایتھوں اوتھوں والا
دوجا چیندم حضرت یوسف نال اینہاں اکھنیاں
دل اپنے وچ سوچیا یوسف جے ایہ مال رکھیوے
جیکر پھیر نہ آئے ایتھے بنیامین نہ آوے
عارف کہن نہ حضرت یوسف کیتا مال پیارا
اینویں اہل سخاوت جیہڑے زر دا پیار نہ کرسے
تیجا دل وچ سمجھی ایہ گل اس مقبول جنابی
چوتھا ایہ بھی سوچیا دل وچ یوسف نبی گرامی
شاید باپ پیارا سانوں نال نیاس بچھانے
ایہو جیہیاں دلیلاں کرکے واپس مال کرایا
باراں بھار تیار کرائے بوریاں خوب سوایاں
پھر فرمان سنائے یوسف کرسے پیار سچاواں
ایہ دو شتر جو دافرحاتے جتے اساں تسانوں
دوجا بنیامین بھراواں جو تساں نال نہ آیا
استجیں تہجے حضرت یوسف بھایاں نوں سمجھائے

استجیں ودھ نہ ہے کسینوں بھاویں اوتھے جائیے
چاندی تھیں سب بہتر اسدی جٹھے جواہر عالی
سب پایاں اوہ جن کے سب لئوں وینداں نبی الٰہی
آپ اینہاں نالے دانے بھرنے منشا لئوں فرمایا
واپس کرنیاں بوریاں اندر دستاں تہیں اینہاں نوں
واپس پھیر کرائی ہر شے یوسف نبی حقانی
کئی باتاں اسوقت نبی نوں دل دے اندر آئیاں
سب دولت یعقوب نبی دی سمجھ حقیقت حالا
دوسے دیناراں دا سب کجھ قیمت اندر ہنیاں
مل پیاں پھیر مصر اینہاں دا آون مشکل تھیوے
بہتر ہے جو مال اینہاں دا واپس کیتا جاوے
تا ہیں اسنوں ملیا آکے بنیامین سوہارا
نال پیار تنہانوں مولا ملسی روز حشر دے
جے درماں گھر واپس گیاں اوسن پھیر شتابی
جاں گھر امن سلامت واپس جاسی مال تمامی
کون ہووے جس مفت اسانوں اتنے بھیجے دانے
بہت پوشیدہ بھایاں کولوں بوریاں وچ رکھایا
بہتر کنک تمام انباروں ہر وچ سٹھ سٹھ پایاں
ایہ وس بوریاں ملک تساڈا اک ہک سب بھراواں
ہک اینہاں تھیں دینا جاکے نبی یعقوب ہوراں نوں
اپنی طرفوں اسلا تنہانوں تحفہ ایہہ پچایا
جیونکر سورت یوسف اندر خبر خدا فرماوے

وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِأَخٍ لَّكُم مِّنْ أَبِيكُمْ ۚ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ۝ فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِندِي وَلَا تَقْرَبُونِ ۝

یعنی جد اسباب اونہاں دا کر دتا آمادہ
وقت تیاری آکھن لگا یوسف نبی خداداد

اوہ جو بنیامین تساڈا! بابل جبایا بھائی
ویکھو لکھاں میں کیسا سوہنا پورا باپ کریندا
پھر جے تسیں نہ آنو اسنوں الول مول نہ آؤ
بھی فرمایا جے اوہ بھائی نال تساڈے آسی
کہن لگے سُنْ تُرَاوِ دَعْنہ پیو تھیں طلب کریساں
تاں پھر حضرت یوسف کہیا ہک تساڈا بھائی
جداوہ اوسی کول اساڈے چھوڑاں ویر تساڈا
ڈال قرعہ سبھناں دے نالوں یوسف نظر گذاری
کیتا حکم جو اسیلے باجھوں رخصت ہوئی تساںنوں

سئے اوتا اوہ پاس اساڈے کرہ تاکید سنائی
پوسے ولنے دیواں سب نوں بہتر جگہ رکھینداں
نہ میں ولنے ویاں تساںنوں نہ کجھ عزت پاؤ
کہ ہک شتر اناج تساںنوں مفتی بخشیا جاسی
جے اس لوڑیا نال اساڈے بیشک نال انیساں
بنیامین دے آون توڑی رکھساں کول ٹکائی
سبھناں کہیا بیشک رکھو عذر نہیں کجھ ساڈا
لکھیا نامہ شمعونے دا رکھی جس کتارمی
بھی اے خط یعقوب نبی ول دِتا لکھ تنہانوں

## نامہ نوشتن آوزات بجانب والد بزرگوار علیہم السلام

لکھ لکھ حمد ثنا او ثنا خدائیں اکبر ذات تعالےٰ
ذات رسولاں اشرف سب تھیں لائق تسلیماتاں
ابراہیم خلیل اللہ تے لکھ درود سلاماں
اسرائیل یعقوب پیغمبر رہبر الیس زمانے
شمس ولایت ابر ہدایت کامل پیر حقانی
استھیں ٹکیے خدمت اندر حال بیان کچیوے
تسنباں حال فراق تساڈا درد محبت بھریا
جیونکر اپنے یوسفنوں تسیں رات دِنے سمبلیندے
دس فرزند دلبند تساڈے پاس اساڈے آئے
تسے دن بہتی خاطر کیتی بہتی حد شماروں
جو کجھ حکم تساں کر گھلیا سب بجا لیاندا
بہتر قسم عجائب والے باراں شتر لدائے
نام تساڈا کول اساڈے آکر انہاں سنایا
نہیں تاں وچ تقریر انہاندی شبہ رہیا میں تائیں

چریں وچھنیاں مہجوراں دے میل کراون والا
ودم ہوون ساڈی طرفوں صلواتاں برکاتاں
اسمٰعیل اسحاق سوہارا رحمت فضل تماماں
شمع حقیقی چانن کیتا لگا بھاگ نگراں نے
شالا ہر دم رہے سلامت اوہ چشمہ نورانی
ایتھے اوتھے دوہاں ولاں دی خیر ہمیشہ تھیوے
وانگ تساڈے حال اساڈا ہجر تساڈے کریا
ایتویں اسیں تساڈیاں تائیں ہر دم یاد کرینے
وانگ بھراواں جاتا سب نوں عزت نال رکھائے
نال خوشی دے رکھیا سب نوں عزت ادب پیاروں
ہرگز امر رسولاں اگے عذر نہ کیتا جاندا
راضی کرکے صاحبزادے خدمت وچ پوہنچائے
تاں میں اتنی عزت کیتی ادب لحاظ کمایا
تاہیں ہک فرزند تساڈا رکھ لیا اساں اتھائیں

تاں جو استھیں حال تمامی معلوم اسیں کر لیساں — سچ ہوئی جے بات اینہاں دی دونی عزت دلیساں
نالے یوسف دی اینہاں سالوں حالت عجب سنائی — اوہ گل بھی کجھ ساڈے تائیں صاف نہ نظری آئی
تسیں بھی سنیاں یوسف کارن رہندے سدا اداسی — ایہ گل سن کر ساڈے تائیں درد کمال ہویا سی
جیکر آپ تسیں لکھ بھیجو جویں حقیقت ہوئی — انشاء اللہ اسیں یوسف دا کراں تدارک کوئی
کر دیہو بنیامین اساں ول جیکر تسیں روانہ — عین احسان غریباں اتے ہوسی کرم شہانہ
جویں تسالوں یوسف کارن شوق دلے وچہ بھارا — بعد تساتھیں لوڑیں اسانوں بنیامین پیارا
جیکر اپنے یوسف کارن بھال کرانی چاہو — تاہکوار اساڈے تائیں بنیامین ملا ہو
بڑی مروت بڑی عنایت شفقت بڑی کریسو — بنیامین اساڈی طرفے جے ہکوار بھیجیسو !
بہت تاکیداں لکھ کر یوسف آخر خط مکایا — لکھیا طلب جواب آدابوں جویں طریقہ آیا
کر کے بند لفافہ حضرت دتا ہتھ بھراواں — دہنیا وچ یعقوب نبی نوں کہندا نبی سچاواں
استھیں پچھے رخصت کیتا سب نوں نال پیاراں — لدّے بھار روانہ ہوئے چھکیاں دلیں مہاراں
رخصت ویلے پھر بھایانسوں کرے تاکید دوباری — بنیامین ضرور اسانوں لے آؤنا ہکواری
کرن روایت نقرہ کاروں ذکر مفسر لیایا — کیوں یوسف نے بابل کولوں بنیامین سدایا
اول اسوچہ غیرت سمجھی یوسف نبی الٰہی — جیکر بابل نال اساڈے دلوں محبت آہی
پھر کیوں اس محبت کیتی بنیامین جیہاندی — ہک دلوچہ محبت دوجی ہرگز نہیں سماندی
عاشق اوہ جو ظاہر باطن ہک معشوق بناوے — دوجیدی جو الفت رکھے عاشق کہیا نہ جاوے
اپنی جگہ شریک کسینوں دیکھ نہ کوئی جر دا — سوکن بھاویں کیسی ہووے کوئی قبول نہ کردا
ایہو رسم معشوقاں والی جت ول نظر کریندے — اس خانے وچہ غیر کسینوں دخل نہ پاون دیندے
ایسے کارن حضرت یوسف بنیامین سدایا — کیوں اس ساڈے خانے اندر اپنا سیر بنایا
دوجا ایسے کارن یوسف ہویا بہت اداسی — کیہڑا روز ہوسی جو مولا بنیامین ملاسی
کیتا حکم بھراواں تائیں اسنوں نال لیاواں — نالے لکھیا خط بابل ول بنیامین پہوچاناں

## رخصت شدن فرزندان یعقوبؑ از مصر بسوئے کنعان

سنو حقیقت جد یوسف تھیں رخصت ہوئے بھائی — کرن کلاماں آپس اندر یوسف دی وڈیائی
آکھن ایسا حاکم اگے مول نہ ڈٹھا کوئی — ایہ کوئی شہر مصر دے اندر رحمت نازل ہوئی

صاحب یُمن سخاوت والا فیض رساں جہاناں
کیا حکمت ہے ہکدوجے تھیں چُھن سب نگینے
تاں پھر بولی یہودے کہیا حکمت ہور نہ کوئی
مجلس نیکاں پاکاں لوکاں بیشک اثر پہچاوے
صحبت خاصاں صحبت ربّی سمجھو وڈا خزانہ
جو کوئی مومن رب اپنے دل چاہے قرب حضوری
صحبت نیکاں وچوں ہویا حاصل لطف جنہانوں
بول شتاب پذیر فقرا ذکر یوسف دے بھایاں
کر کر صفتاں صدقے جاون میں کیا دساں تینوں
دوجے آکھیا توبہ توبہ ایہ گل کدیں نہ تھیوے
خبرے کیہڑے ملک سوداگر اسنوں لیکر دہانے
تیجے کہیا جیکر ہوندا یوسف کدیں پیارے
ہتھوں اس نے عزت کیتی رکھیوس نال پیاراں
کہیا یہودے سنو بھراؤ ہور کوئی جے ہوندا
جیکر ہور ہوندا اوہ کوئی کیوں ٹھنڈے دم بھردا
استھیں مینوں معلم ہوندے ہے اوہ یوسف بھائی
اوسے وانگ بولیندا منہ تھیں شیریں سخن الاوے
جیکر یوسف نہیں تاں ایہ گل دساں نال صفائی
جتنی جرح یہودے کیتی مول نہ منیاں بھایاں
راوی کہندا جسدم مصروں دِتی کنڈ بھراواں
دُور کیتے راہ دار تمامی سب نوں رخصت ہوئی
معلم ہوئی وزیراں تائیں اسدن حکمت ساری
کل سامان انہاندی خاطر ہیسن شاہ سنوارے
جدوں مراد ہوئی اوہ پوری دُور کیتا سب کوئی
چن سورج آسمان زمیناں ہور جو زینت ساری

نال غریباں تے مسکیناں رکھے خُلق یگانہ
اگے نالوں اج اساڈے روشن جاپن سینے
ایسے شاہ دی مجلس وچوں سالوں برکت ہوئی
جیونکر پارس لوہے تائیں سونا کیتی جاوے
دیکھو حضرت رومیؒ صاحب کہیا سخن یگانہ
مجلس ولیاندی وچ بیٹھے ایہو نصیحت پوری
ہور کسیول جاون سندی حاجت نہیں تنہانوں
جیونکر راہ وچ حق یوسف دے تنہاں قیاساں آیاں
کہیا یہودے یوسف سگواں معلم ہوندا مینوں
اپنی ہتھیں ویچیا جسنوں اوہ اُکد شاہ بنیوے
دوجا اسنوں ویچیاں ہویاں اَستی سال وہانے
کیونکر سالوں والے دیندا قتل کریندا سارے
جیکر ساڈا یوسف ہوندا سب دیہان لیندا ساراں
سنکر نام یعقوبؑ نبی دا کیوں اننا اوہ روندا
مڑ مڑ بنیامینے تائیں کیوں تاکیداں کردا
اوسے وانگوں ہر گل اسدی نظر اسانوں آئی
ایہ غیب خدا نوں معلم ہندنہ کینی جاوے
ہے کوئی جدّی رشتہ ساڈا داجے پوترا بھائی
آکھن ایہ کوئی حاکم چنگا کا ہنوں ہنداں لایاں
چونکیاں سب اُٹھایاں یوسفؑ خالی پیاں سراواں
لکھ مسافر آون جاون مول نہ پچھدا کوئی
انہاں وپاریاں کارن آہی جو زینت سرکاری
عجب سراواں ہر دروازے چوکیدار کھلارے
ایہو اشارہ دنیا والا خبر کتابوں ہوئی
اپنے بندیاں کارن ہر شے خالق پاک سنواری

جد میعاد تہووے گی پوری حکم خدا فرماوے
اُڈ جاون آسمان زمیناں رہے نہ کوئی نشانی
باقی رہسی ذات ربیدی جس سب خلقت سازی

پھوک دیوے قرنا فرشتہ سب رونق اُٹھ جاوے
نور قندیلاں خوش گلزاراں ہر شے ہوسی فانی
اس بن سب پذیرا فقیرا چار دنا ندی بازی

# کیفیت سفر واپسین فرزندان یعقوب علیہ السلام

آ ز قلمے منہ لا سیاہی لکھ احوال سچا واں
جدوں روانہ ہو کو مصروں ٹرے پیغمبر زادے
بسم اللہ بسم اللہ کرکے لوک کرن تسلیماں
ویکھ زیادہ عزت اپنی لمل کرن وچاراں
اگے بھی اسیں ایسے راہوں لنگھے جاندی واری
تاں اسوقت یہوڈے کہیا بول جواب بھراواں
ایہ اس شاہ دی برکت ساڈی جگ تعظیم کریندا
ایہو مثال خداوند والا حاصل قرب جنہانوں
قدرت ہور ڈٹھی ہک راہ وچہ یوسفدیاں بھراواں
درجے وچہ پیغمبر زادیاں جدوں ترقی پائی
بہت شیطان اکٹھے کرکے دگا کہن تنہانوں
جے اج ایہ فرزند نبی دے ساتھوں بچکر جاون
بھوہے کر شیطاناں تائیں دوڑیا مگر تنہاندے
ٹھہرو ذرا پیغمبر زادیو عرض میری سُن جاؤ
ایسا مکر تاثیر آوازہ وردوں اس سُنایا
اوسے وقت فرشتے تائیں حکم دتا رب باری
سنکر حکم رباناں جلدی آیا ملک حقانی
پٹ کوہ قافوں پسے وگئے کہندا ملک جنابی
سنکر کہیا زادیاں کون کوئی توں بھائی
دو جیوار آواز فرشتے کیتا پھیر پیاروں

کیا کجھ حال ڈٹھا وچہ رستے یوسفدیاں بھراواں
جس منزل وچہ آون اگوں خادم ہون آمادے
جتول جاون عزتاں پاون لکھ ہوون تعظیماں
کیا حکمت جس پاروں سانوں نیوندے لوک ہزاراں
نہ کسے اتنا ادب کمایا نہ کسے کیتی داری
سنوں تسانوں ہیں اس گلدی حکمت خاص بتاواں
نہیں تاں اگے ایسے راہ وچہ پانی کوئی نہ دیندا
برکت بندگیاندی ہر جا عزت ملے تنہانوں
جیوں تفسیروں بحر العشقوں کرن بیان سچاواں
حسد کنوں شیطان نکالے آن عداوت چائی
چلو ایمانوں خارج کریئے نال فریب انہانوں
تاں سب مکر فریب اساڈے بھلکے کس کم آون
کر آواز بلاوے مگروں عاجز جویں بولاندے
کرو مروت حال میرے تے اجر حضوروں پاؤ
سندیاں سار پیغمبر زادیاں جلدی قدم ٹھہرایا
پہنچ شتاب پیغمبر زادے کیتے قید مکاری
پنجہ مار اٹھایا غضبوں سب لشکر شیطانی
صاحبزادیو ایس مکانوں جا ہو لنگھ شتابی
ایسی نیک نصیحت سانوں چھپکے جس شتابی
میں ہاں ملک تسانوں آیا خالقدی سرکاروں

پہلوں جنہاں آوازہ کیتا آہی فوج شیطاناں
آئے سن اوہ نال تساڈے کرن فریب بہاناں

مینوں مدد تساڈی کارن گھلیا خدا تقہاری
مار پنجہ میں فوج شیطاناں پرے وگائی ساری

نہیں تاں کرکے مکر تساں نوں ایسا جال گھتیندے
نال ایمان تساں نوں ایتھوں کدیں نہ جاون دیندے

لکھ لکھ حمد پڑھے فقیرا لائق شان خدائی
ہر دشمن تے قوم رسولاں غالب جس بنائی

واہ سبحان اللہ رب جسدی آپ کرے نگہبانی
کون بجھاون والا اسدی روشن شمع ایمانی

جسدا رب نہ راکھا ہووے بھاویں کون سداوے
کسے میدانوں اسدیتائیں فتح نہ ہرگز آوے

فضل الٰہوں صاحبزادے شکر بجا لیائے
امن سلامت وچہ کنعانے فضلوں رب اپڑائے

## رسیدن برادران یوسف علیہم السلام در شہر کنعان حاضر شدن پیش والد بزرگوار و کشادن غلہ

مصروں ٹر یعقوب نبیدے سب فرزند نگینے
کٹ منازل و ملناں اٹے پونچے چھیویں مہینے

اوندیاں قدم نبیندے سبھناں چمے بہت آدابوں
سالوں بعد زیارت پائی ہویا فضل جنابوں

ویکھ نبی فرزنداں تائیں بہت خوشبوچہ ہویا
پہلوں نال خوشی دے ہسیا پھر شتابی رویا

کیتی عرض تدوں فرزنداں یا محبوب الٰہی
ہسن تے پھر رووَن اندر کیا کجھ حکمت آہی

نبی کہیا میں ہنیا اسنفیں دیکھیا جدوں تساں نوں
دوست دی خوشبو تساتھیں حاصل ہوئی سالوں

باغو باغ ہویا دل میرا مست کیتا خوشبوئی
رونا پھیر تساتھیں ظاہر بو شیطانی ہوئی

خبر نہیں اس کتھوں ظالم نظر تساں پر ڈالی
تاں پھر آکھ سنائی سبھناں حالت رستے والی

پچھدا پھر فرزنداں کولوں اوہ محبوب خدائی
یوسف دی بھی خبر کدا ہیں پائی یا نہ پائی

کہن لگے کیا پچھنی آہی اسدی خبر ازائیں
اسی برس شہادت پایاں ہو گئے جسدے تائیں

سن کر نبی جواب اونہاندا ہو گیا چپ زبانوں
صفت مصر دی بولن لگے باہر حد بیانوں

کیا اوہ سندر شہر عجائب سوہنیاں صفتاں والا
گلی گلی تے کوچے کوچے برسے نور اوجالا

واہ واہ حاکم شہر مصر دا والی صفت گرامی
عقلوں سوہنا شکلوں سوہنا سوہنے کم تمامی

اہل سخاوت اہل عبادت صاحب عدل کمالاں
علم حلم وچہ کامل اکمل صورت چند مثالاں

حسن [illegible]لاں اسدے تائیں بخشیا حق تعالےٰ
من حکم فرشتے اسدے ایسی نرمی والا

کل رعیت راضی اسدے صدقے عالم سارا
نال غریباں تے مسکیناں خوش ورتے ورتارا

ہر دروازے راہیاں کارن عجب سراواں پایاں
جس طرفوں کوئی راہی پاندھی شہر مصر وچہ جلوے
نال محبت ہر عاجز نوں دلیوے نیک وکھالی
کدیں کسیتوں تنگ نہ ہویا شفقت کرم کریندا
اسیں جدوں ونج حاضر ہوئے پچھیوس حال اسلوں
دسّی اساں حقیقت جسدم شبہ پیا اس تائیں
نال بہانے ملک میرے دی حالت ویکھن آئے
اسیں اولاد یعقوبؑ نبی دی ہاں پیغمبر زادے
ڈلوّل حال تساڈا پچھے اُلفت ہور پیاروں
بہت کیتی اس عزّت ساڈی شکر نام تساڈا
کتنے نفر اساڈے کارن کمراں بنھ کھلارے
عجب پوشاکاں ساڈے تائیں جاندیاں اس پہنائیں
یوسفؑ دا جد حال تمامی اسنوں اساں سنایا
کہیا نبی اوہ شاہ مصر دا کیا کجھ دین رکھیندا
کیتی عرض تدوں فرزنداں یا پیغمبر عالی
علم عمل وچہ اوہ لاثانی نیک عقیدہ سارا
سُن سُن صفتاں تے تعریفاں پیغمبر کنعانی
ایپر غیب خدا نوں معلم کہیا کجھ نہ جاندا
پھر فرزنداں وانیاں والا سارا ذکر سنایا
کہن لگے جد حاضر ہویا کل اسباب ہمارا
ہک بھی شتر اساڈے کارن نہیں سی مول لدیندا
باراں شتر اناجوں سانوں اس عطا فرمائے
دتوس خط تساڈی طرفے لکھ آداب سلاماں
نالے بنیامین کارن بہت کیتے تاکیداں
دمدم شوق نہایت اسنوں رو رو عرض سناوے
باغ بہاراں تے گلزاراں نہراں عجب چلایاں
کرے آرام مسافر خانے امن آسائش پاوے
راتیں وبہاں ہزاراں مفلس در پر رہن سوالی
لاکھاں آون لاکھاں جاون سبدی حاجت دیندا
کون کوئی کس ملکوں آئے کیا درکار تسانوں
مت جاسوس ہووَ کسے شاہ دے لگا کہن اساہیں
اساں کہیا ایہ بات اساتھیں رب نہ مول کرائے
شکر نام تساڈا اس نے کیتا ادب زیادے
روندا جاوے بر قتے اندر درد محبت پیاروں
ہردم ساڈی خدمت کارن رکھے خیال اساڈا
ہر ویلے ہر خدمت اندر حاضر رہندے سارے
میوے دانے ہر سوغاتاں کھاون کارن آماں
سنکر اس یقین نہ آندا کجھ اعتبار نہ لیایا
کیا کجھ ملّت مذہب اسدا کس پر عمل کریندا
کیا کجھ صفت بیان سناواں اسدے مذہب والی
ابراہیمؑ خلیل اللہ دا رکھدا دین پیارا
کرے گمان جے یوسف ہووے خوشیاں دوہیں جہانی
ظاہر کرے نہ بھید دلیدا رو رو نیر چلاندا
جیونکر دانے دیون لگیاں شاہ احسان کمایا
دو سو دیناراں دا بنیاں مال اساڈا سارا
باراں سو دینار ہوندا تاں بوجھ شتر دا ڈھیندا
وانگ بھراواں کول کھلو کر نال پیار لدائے
کینوس عرض جو ہردم مینوں سمجھو وانگ غلاماں
کہندا جے ہوار ملا ہو ہووَن خوشیاں عیداں
جو کوئی بنیامین ملاوے وڈا احسان کماوے

دیکھ کمال محبت اسدی اسیں ہوئے اقراری — آن ملاساں جے اسیں ایتھے پھر آئے ہکواری
اس بھی نال اساڈے حضرت پکا عہد پکایا — دلیساں مفت اناج تساں نوں جے تساں آن ملایا
بھی فرمایوس جیکر اسنوں تساں نہ نال لیاندا — مطلق دانے ملسن ناہیں جویں خدا فرماندا

فَلَمَّا رَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَبِيْهِمْ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَآ اَخَانَا نَكْتَلْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ○ قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَآ اَمِنْتُكُمْ عَلٰٓى اَخِيْهِ مِنْ قَبْلُ ۚ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حٰفِظًا ۖ وَّهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ○

بابل کول آئے جد واپس سب فرزند سیانے — کہن لگے اے باپ اسانوں منع ہوئے ہن دانے
بھیج اساڈے نال اساڈا بنیامین جو بھائی — اس بن دانے ملن نہ سانوں سمجھتاں کر عرض سنائی
جے اوہ نال اساڈے جاوے دانے ملن تداہیں — نال حفاظت رکھساں اسنوں غفلت کرساں ناہیں
سنکر عرض پیغمبر ربدے بول جواب سنایا — کیا اعتبار تساڈا جنہاں اگے اک کھڑایا
اسوبیلے ایہ کہندے آہی تساں حفاظت بھاری — سب تھیں بہتر حافظ ہر دا رحم کنندہ باری
کرن روایت جد فرزنداں ایہ گل کہی زبانی — کرساں بنیامینے کارن خوب اسیں نگہبانی
تااس وقت یعقوبؑ نبی نوں فکر دلے وچہ ہاناں — یاد پئی گل یوسفؑ والی جاگیا درد پراناں
ایسے طور یوسفنوں اگے لیگئے نال بہانے — ہن تک پھیر نہ واپس آیا گذرے کئی زمانے
پھر ہن بنیامینے کارن مڑ مڑ آکھن میتوں — یوسفؑ وانگ نہ آیا جیکر پھر ہیں پچھساں کینوں
اگلا زخم پوراناں اجتک ملنے وچہ نہ آیا — پھر کیا حکمت ہوون لگی یارب بار خدایا
نینیں نظر نہ رہ گئی باقی روندیاں جگ وہانے — ہن تک سوہنی صورت والے پرت گھرین نہیں آنے
کیا اس بات یعقوبؑ نبی پر غم دا بھار لیاندا — حال مصیبت اسویلے دا ذکر نہ کیتا جاندا
کرن روایت نقرہ کاروں جد دم صابر آئے — حال بیان سناون لگے پیش حبیب خدا دے
شمعونے دا پیغمبر نوں مول آواز نہ آیا — جسنوں گروی کرکے یوسفؑ اپنے پاس ٹکایا
تاں پھر بول حبیب خدا دا پتراں کنوں پچھیندا — کتھے ہے شمعون پیارا کیوں نہیں اج بولیندا
کہن لگے اوہ رکھیا شاہ نے بنیامین دی جائی — کیتوس حکم جو اسلئے آیاں اسنوں ملے رہائی
ایہ گل سنکر نبی پیارا ہور زیادہ رویا — یوسفؑ ہک نہ بھلدا اگے ہور تماشہ ہویا
تریجا بنیامین دے کارن لجے امید اینہانوں — خبر نہیں ایہ درد جدایاں کدوں چھوڑسن سانوں
کہیا نبی فرزنداں تائیں اسنیں کیوں چھڈ آئے — کہن لگے کجھ شاہاں اگے عذر نہ کیتا جائے

جیکر ساڈی گل دے اوپر تساں یقین نہ آوے
کڈھ لفافہ حاضر کیتا پیغمبر پڑھوایا
کرسے وچاراں دلدے اندر جیوں جیوں مطلب پاندا
گجھے رہن نہ دردالوالے نہ تقریر تنہاندی
دوجا محبوباندیاں رمزاں عاشق لوک پچھانن
دل یعقوبؑ نبیدا اینویں دیوے بیا گواہی
ایپر نبی پیارے ربدے وافر سخن نہ کردے
صبروں چپ پیغمبر رکھی موہوں نہ کجھ الایا
اوڑک رلی پیغمبر زادیاں بوریاں کنک کھولایاں

ویکھو ایہ خط شاہ مصر دا شک تساڈا جاوے
سن سن رووے نبی اللہ دا درد زیادہ پایا
مولا جلنے ایہ خط ہوسی یوسف دریاں ہتھاندا
خطاں تھیں سچی معلم ہوندی زاری دردمنداندی
بھاویں سئیاں کویاں سنے وسن دل دلانوں جانن
یوسفؑ میرے تئیں رب بخشی شہر مصردی شاہی
آپے خبر نہ دیون غیبوں تابعدار امردے
دلدا بھیت دلیو چہ رہیا راوی ذکر لیایا
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبراں رب فرمایاں

وَلَمَّا فَتَحُوْا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوْا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ اِلَیْهِمْ

یعنے کھول متاع اپنی جد بوریاں تھیں کڈھیونے
اوہ جو درم پورالے اوہناں شاہ دی نذر گذارے
دیکھ نہایت راضی ہوئے پیونوں حال سنایا
سن حضرت یعقوبؑ پیغمبر غم تھیں مارے آہیں
اینویں ناقص عمل جنہاں دے نامنظوری پاون
کوجھا عمل خلوصوں خالی مول قبول نہ ہوندا
پوے قبول نہ طاعت جس دی منہ تے پھیر منیدے

امن سلامت پونجی اپنی واپس پھیر پیونے
صحیح سلامت بوری وچوں واپس نکلے سارے
یا حضرت اوہ مال اساڈا پھر واپس گھر آیا
ناقص مال اساڈا آہا آیا پرت تدا ہیں
واپس کرکے پھیر انہاندے منہ تے مارے جاون
بحر العشق صدیق محمد موتی سخن پروندا
سوتر کتیا مان متی دا بے پرواہ نہ لیندے

## مناجات مصنف عفی اللہ عنہ

یارب ایس پنیر بندیوں عملوں آس نہ کائی
جیکر میریاں عملاں اُتے فیصلہ تدھ مکایا
عملاں اوپر نہ رکھیں مینوں میرا عمل نہ کوئی
یوسفؑ وانگوں مفتی یارب بخش کریں توں مینوں
قیمت طرف خیال جے کردا یوسفؑ نبی رباتاں
ایپر اس نے کرم کمایا شرم کریمی پارول

ناقص عمل تمامی میرے فضلوں حرص ودہائی
تاں پھر میری دوزخ باجھوں ہور نہ جگہ خدایا
نال طفیل حبیب محمد آس فضلدی ہوئی
ناقص قیمت میرے پلے تھوڑ نہیں کجھ تینوں
ایسے مالوں بھاباں تائیں ہاتھ نہ دیندا دانہ
تیرے جیہا کریم نہ کوئی نہ موڑیں درباروں

کل کریجاں نالوں تیری اکرم ذات خدایا
سُنو حقیقت جاں پیغمبر رُنا باہجھ شماروں
کہن لگا فرزنداں تائیں جد تساں مال وکھایا
عرض کیتی فرزنداں پہلوں کیتوس عذر ضروری
خبر نہیں مڑ کیہڑے ویلے بوری وچ رکھا اوس
گھر آ کے جاں بوریاں وچوں دانے اساں نکالے
نہیں تاں سانوں خبر نہ کوئی مال اس نے پرتایا
سنکر حال یعقوب پیغمبر بہت قیاس اٹھائے
کون ہووے جو قحط زمانے ایسی کرے دلیری
کر کر دلوں قیاس پیغمبر پتراں نوں فرماوے
رب جانے جے یوسف ہووے اس وچ شک نہ کوئی
اے فرزندو جس تساڈا موڑیا مال پوشیدہ
جے اوہ ظاہر مال تسانوں موڑ عطا فرماندا
ایہ اس نے شان تساڈا بہت بلند پچھاتا
تاہیں مال تساڈے اوہلے بوریاں وچ اس پایا
دوجا جیکر مال تساڈا ظاہر اوہ پرتاندا
خفیہ طور سخاوت جو کوئی کردا مرد خدا دا
ظاہر بھاویں باطن جو کوئی دیندا نام ربانے
جسدے کارن دتا اُسنوں بھلدا نہیں کداہیں
دوست ربے ایسے کارن پردے اندر دیندے
ایہو طریقہ پاک نبی دا بھی اصحاب کباراں
ایہو عادت آل نبی دی حسن حسین ولی دی

نال کرم دے بخشیں مینوں نہ پچھیں سرمایہ
ناقص ہو کے مال اساڈا پرت آیا سرکاروں
ویکھ عزیز تساڈی بتائیں کیا اوس دم فرمایا
پھر اس شفقت الفت کر کے رکھیا کر منظوری
نہ اس دسیا ساڈے تائیں نہ اس مول بتایوس
تاں معلوم ہویا جو اس نے رکھیا مال وچالے
کر منظور اساڈے سامنے ہیبی اوس رکھایا
کون ہووے جو مال اساڈا پھر واپس پرتاوے
کون ہووے جو ساڈے بیکاں رکھدا اجب ودھیری
جو ہیں روایت نقرہ کاروں ویکھن اللہ آوے
اس بن بنیامینے کارن جسنوں حاجت ہوئی
ہے کوئی بڑا پیارا رب دا صاحب نیک عقیدہ
جتنی کنک عنایت کردا صدقہ گنیاں جاندا
صدقے دینے لائق اس نے نہیں تسانوں جاتا
اپنی طرفوں ایہ تک اُس نے عین احسان کمایا
جتنا میں اس درجہ پایا اتنا مول نہ پاندا
ظاہر دیون نالوں اسنوں ملے ثواب زیادہ
ہر حالت وچ اسد ربا ہیں جانن والا جانے
نیت عمل کسیدا رب تھیں کجھ پوشیدہ ناہیں
جسنوں دیون اسنوں بھی نہیں ظاہر حال دسیندے
ایسے طرح سخاوت کیتی پاک نبی دیاں یاراں
سُنو حکایت نقرہ کاروں حضرت ابن علی دی

## حکایت امیر المومنین حضرت امام حسین علیہ السلام

دوہتا پاک رسول اللہ دا شاہ حسین سوہارا
کول انہاں دے جد کوئی آوے حاجتمند وچارا

جانن جیکر اسدے تائیں ہے کجھ غرض سوالوں
نال حلیمی پچھن استھیں کون کوئی لوں بھائی
جداوہ تاہم پدر دا دسے پتہ لگاوے گھر دا
معلوم ہو گیا جسدا بیٹا جس کارن توں آیا
نال خوشی دے دیون اسنوں جو کجھ حضرت سردے
ایسے طرح بہانہ کرکے دیندے سدا سدا ہیں
خالص لوگ جو اللہ والے انہویں لِلّٰہ دیندے
انہویں حضرت عجلی سندا کرکے ذکر سناندے
رکھن نال امانت کرکے آکھن پھیر تنہانوں
تن روزاں تھیں بعد اوہنانوں ایہ گل لکھ پچھیندے
پا بیٹھا ہاں اسدے اُپر میں سوگند زباںنوں
پھر منگن دا حق اساڈا ہرگز مول نہ رہیا
ہو چکا اوہ ملک تساڈا مال تمام پیارے
ساڈا دعوے اوسدے اوپر ہرگز رہیا نہ کوئی
سبحان اللہ نال خدا دے دلوں پیار جنہاندا
چھپکے دیون پھیر نہ منگن نہ احسان جتاون
سنو بیان یعقوب پیغمبر بیٹیاں نوں فرمایا
پڑدے اندر مال اساڈا دتوس بھیج اسانوں
ایہ گل شکر سب فرزنداں عرض دو بار سنائی

پہلوں آپ لولیندے حضرت اوسدے بولن نالوں
کس قبیلیوں کسدا بیٹا گھر تیرا کس جائی
فرماون بس ہور تیرے تھیں ہن نہیں پچھنا کردا
ہے کجھ مال امانت تساڈا گھر اپنے میں پایا
کول جو ہوندے ویکھنوانے کجھ معلوم نہ کردے
ایہو عادت رہی ہمیشہ وقت شہادت تائیں
تیرے مہر وانگ پئی تیرا چاوڑ نہیں کریندے
ٹرکے آپ غریب بہاندے گھر اوہ تشریف لیجاندے
لیساں اسیں امانت اپنی لوڑ پئی جد سانوں
اوہ جو مال امانت ساڈا اسیں نہیں ہن لیندے
ورتن روا نہ رہیا اسانوں ہوگیا روا تسانوں
نال سبب دے اوہ تقدیروں مال تسانوں ڈھہیا
بیشک حسب ضرورت اپنی لاچھڈو درکارے
ایہ تحریر نوشت اساڈی سند تسانوں ہوئی
ایسے طور پذیر قفیرا سندھ وپار تنہاندا
وقت حساب کرندے ہنڈیاں باہجہ حسابوں پاون
وڈا کریم عزیز مصر دا جس ایہ کرم کمایا
کجھ احسان جتاون کارن دسیوس نہیں تسانوں
جویں کلام الٰہی اندر خبر خدا فرمائی

قَالُوْا یٰٓاَبَانَا مَا نَبْغِیْ ھٰذِہٖ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَیْنَا وَ نَمِیْرُ اَھْلَنَا وَ نَحْفَظُ اَخَانَا وَ نَزْدَادُ کَیْلَ بَعِیْرٍ ذٰلِکَ کَیْلٌ یَّسِیْرٌ ۝

یعنے عرض کیتی فرزنداں والد بزرگ وارا
پرتْ ڈھہیا ایہ مال اسانوں کیڈ مروت ہوئی
اسدے نالوں ہور زیادہ کیا کجھ لوڑ اسانوں
بعض مفسر مَا نَبْغِیْ دے معنے ہور بتاون

استھیں لئے ہور اسانوں کیا چاہیے سردارا
نالے مفت اناج لیاندا مُل نہ لگا کوئی
بھی جو اوتھے خدمت ہوئی کیا کجھ کہاں تسانوں
آکھن مَا نَبْغِیْ دا کلمہ نال مراد لیاون

یعنے ہور نہ جاہندے اسیں مال بضاعت کائی
ایہو مال جو اگلا ساڈا پھیر مصر لے جاواں
تے بنیامین بھرا اپنے دی خوب سنبھال کرلسیاں
بھار شتر دا اسدے بدلے ملن زیادہ دانے
کرن روایت صاحبزادے مڑ مڑ عرض سناون
صاف جواب دتا پیغمبر صاحبزادیاں تائیں
تسکر چپ کیتی فرزنداں کجھ دن گذر سدھائے
کرن روایت شہر مصر تھیں آئے سن جو دانے
بعضے آکھن شام مبارک کیتے نصف روانہ
باقی نصف جو آہے دانے بیٹیاں نوں فرمایا
کھاون پیون موجاں مانن بولن حمد ربانی

ایہو بضاعت کافی سانوں جو واپس گھر آئی
اپنے ٹبراں کارن جاکے دانے ہور لیاواں
جے اوہ بھیجو نال اساڈے دانے ہور انیساں
بڑا دلیر عزیز مصر دا کجھ پرواہ نہ جانے
بنیامین لیجاواں مصرے جے صاحب فرماون
بنیامین پیارا اپنا اسیں لوڑیندے ناہیں
اچرانوں اوہ دانے سارے کھاج گئے جو آئے
نصف اونہاں تھیں راہ مولا دے بخشے نبی ربانے
قحط نزول تمامی ملکیں آہا سخت زمانہ
گھر اپنے ایہ ورتو کھا ہو رزق خدا پہنچایا
آکھ پذیر پھیر مصر نوں کویں ٹرے کنعانی

# تیار شدن فرزندان یعقوب علیہ السلام بار دوم سوئے شہر مصر معہ بنیامین

ہکدن ایہ یعقوب نبی نوں خیال جیلے وچہ آیا
اوہ جو مال بضاعت مصروں واپس ہوکر آیا
گھر جاکے جد لوڑیاں وچوں سگواں مال کڈھ میں
جے ایہ اہل دیانت ہوئے شخص امانت والے
نہیں تاں پھیر اساڈی طرفے مول نہ پھیرا پاون
نبی کہیا تسیں مال امانت شاہ نوں جھب اپڑا ہو
سن فرمان پیغمبر زادیاں کیتی ترت تیاری
کرن روایت حضرت یوسفؑ مال لوڑ لیہ چہ پایا
گھر جاکے جد لوڑیا تو چوں مال اچانک پاسن
جے آوے تاں نال لیاسن بنیامین پیارا

حاضر کر فرزنداں تائیں ایہ فرمان سنایا
متکے شاہ آزمائش کارن ہووے اوہ پرتایا
ویکھاں پھیر اسانوں آکے دیسن یا نہ دیسن
اوسے وقت اسانوں آکے کرسن مال حوالے
جے آون تاں مال اساڈا ہرگز نال نہ لیاون
نہیں تاں بے اعتبارے بنسو بھرم نہ اپنا لاہو
ہرگز ساڈا عذر نہ کوئی حکم جویں سرکاری
ایہ بھی تدوں خیال یوسفنوں دلدے اندر آیا
پھیر اسانوں ملیون کارن نال شتابی آسن
ایسے کارن نال اٹھاندے یوسفؑ کرنیں کارا

اس بن پھیر مصر وچہ آون مشکل ہوگ اونہانوں
ٹھیک قیاس یوسف دا ہویا جو اس دلوں بنایا
اوسے وقت تیاری حضرت بیٹیاں تھیں کروائی
سنو حقیقت صاحبزادیاں کیتی جدوں تیاری
یا حضرت جے حکم کرو تاں بنیامین بھی جاوے
جدتک ضامن دیہو نہ موہے اہووے نہیں تسلی

ایس وسیلے ویر پیارا ملسی آن اسانوں
ویکھیا حال جدوں یعقوبؑ صبر آرام نہ آیا
جدتک مال نہ پوچھے شاہ نوں نہیں دیانت کائی
رلمل عرض گذاری سبھناں پیش حبیب غفاری
حضرت کہیا ایہ گل سانوں مول پسند نہ آوے
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر خداوند گھلی

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۝

یعنے فرزنداں نوں حضرت لول جواب کریندا
جدتک دیہو نہ میرے تائیں ربدا عہد سچاواں
تدتک اسیں نہ لوڑاں ہرگز بنیامین کراہیں
تاں پھر عرض کیتی فرزنداں راوی ذکر لیاندا
جے تقدیر اوداں ایں گھیرے پیوے اجل پیالہ
نبیؑ کہیا جے سبھناں تائیں گھیرے موت اوداں ایں
جے ہک بنیامین نہ آوے ہور تمامی آون
لکھد نا پیمان یہووے طرفوں سبھناں بھایاں
حاضر رب گواہ اساڈا اسدی قسم اسانوں
صدقہ جد خلیل پیغمبر بھی اسحاقؑ گرامی
نال طفیل بزرگاں سبھناں مولا کرم کماسی
کرا قرار یہووے صاحب لکھ دتا ایہ نامہ
کرکے قسم یہووے کہیا آخر لول تداہیں
فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ جد ہو چکے اقراری
ہور راضی فرزنداں تائیں رخصت حکم سناوے
اوپر توکل دیاں اجازت بنیامین دے تائیں
بھایانوں میں سونپیا اگے یوسفؑ بار خدایا

ہرگز نہیں ہیں نال تساڈے بنیامین بھجیندا
ایہ جو پاس تساڈے خیریں بنیامین لیاواں
جے ایہ لکھ دیہو عہد اسانوں کراں یقین تداہیں
ایسا عہد اساڈا یکولوں کیتا مول نہ جاندا
کون بھرے پھر بدلہ اسدا یا محبوب تعالےٰ
تاں پھر اسیں چھپاناں بیشک دوس کسیدا ناہیں
تاں جو عہد کریسن ایتھے چور چھپاتے جاون
اسیں خیانت کراں نہ کوئی سبھے قسماں چایاں
جے اسیں کچھ فریب بناکے بولاں جھوٹھ تساںنوں
صدقہ حضرت پاک محمدؐ ربنوں شرم تمامی
بنیامین پیارا ساڈا صحیح سلامت آسی
سب فرزند کھلوتے حاضر کیتا عہد تماماں
جیکر بنیامین نہ آیا میں بھی آوساں ناہیں
بولیا نبی توکل رب دی اوسینوں مختاری
لیجا ہور رب نال فضلدے خیریں پھیر لیاوے
رو رو آکھے یارب سایاں توں حافظ ہرجائیں
غیرت مرے وکھالے ایسے محن تک پرت نہ آیا

ہُن میں بنیا ہین پیارا یا رب سونپیا تینوں
کرو معاف اساتھیں لگے جو گستاخی ہوئی
وچ تفسیر امام غزالی سورہ روایت آئی
اوسے وقت خدا دی طرفوں حکم نبی نوں آیا
خوب سنبھال امانت تیری تینوں اسیں پچاساں
ہکو بنیا مین اسانوں کیتا تساں حوالے
کرکے قسم خداوند بچے عزت ایہی پاروں
جسدن حکمت باطنوالی مہلت کرساں پوری
سنکر حکم حبیب خدا دے ریہا شکر الایا
نال رضاوے راضی ہویا صبر تحمل پاروں
جو کوئی کرے توکل ریہدی تکیہ غیر ہٹاوے
چھوڑ خدا نوں غیر کسے دی جو کوئی آس رکھیندا

اپنے فضلوں صحیح سلامت آن ملائیں مینوں
رو رو آکھے تیرے باجھوں سور نہ حافظ کوئی
جد پیغمبر حاضر ہو کے ایہ گل آکھ سنائی
کجھ نہیں خوف امان تیر بینوں پاک خدا فرمایا
ہک فرزند دے بدلے تینوں دو فرزند ملاساں
ایہ بھی آن ملاساں تینوں یوسفؑ ملسی نالے
کیتا حکم جو راضی تینوں کرساں اسیں پیاروں
اسدن پھیر ملاساں تینوں ہویا حکم حضوری
ڈر دیاں پھیر سوال نہ کیتا ہلساں کدوں خدایا
جدوں یقین تسلّی ہوئی خالقدی سرکاروں
آپ خداوند حافظ اسدا کجھ تکلیف نہ پاوے
کدی مراد نہ حاصل اسدی ٹکراں پھیرے مریندا

## در فضیلت توکل و نقصان غیر توکل

سب قوماں تھیں افضل اشرف قوم رسول نوالی
وچہ قرآن تریہ نبیاں دا ذکر خدا فرمایا
اوّل نبی یعقوبؑ یوسفنوں سونپیا ہتھ بھراواں
دوجا حضرت موسےؑ جسدم لین تورات سدھایا
پچھوں وچھا ثبت بنایا سامری مرد نکارے
تھوڑے لوک رہے کجھ باقی رہبوں پوجنوالے
نہیں تاں پچھلی قوم تمامی کافر مشرک ہوئی
تریجا شاہ سلیمانؑ پیغمبر مندری حکمت والی
اس مندری دی برکت پاروں ہر شے تابع آہی
جد حضرت نوں حاجت ہووے اسدا ادب کماوے
اُسدن اپنی خادم تائیں کر گیا مُہر حوالے

اوہ بھی جدوں توکلوں بھُلے ہے مراد وں خالی
ترن چیزاں انہاں سونپیاں غیراں بہوں نقصان اٹھایا
اسی برس نہ بنیا اسنوں رو رو ہویا نتھاواں
سونپ گیا ہارون بھرا نوں امت نبی ربانا
چھوڑ عبادت ربدی اسنوں پوجن لگ پئے سارے
اوہ بھی لشکر چھپے جاکے قاف پہاڑ وچالے
غیر خدا نوں سونپی جسدم مومن رہیا نہ کوئی
سونپی اپنی خادم تائیں بہت مصیبت جالی
جیہی نقش مبارک اس تے اعظم اسم الٰہی
لاہ کر دست مبارک وچوں اوہ مندری رکھ جاوے
آہا نام یمینہ اسدا کہیا روایت والے

صخرہ دیو آہا اک وڈا جادو گر شیطانی
ملبوس تخت سلیماں والا دیر نہ کیتی کوئی
دیو پریاں سب حاضر ہوئے وچ فرماں برداری
سب نے اسنوں سمجھیا دلتھیں ہے سلیمان گرامی
جاں حضرت گھر واپس آئے منگی مہر پیاری
حضرت کہیا مندری میری میں ہاں اسدا سائیں
کہن لگی توں مالک ناہیں نہ میں جاناں تینوں
سُنکر بہت تعجب ہویا فکر دلیو وچ دھاناں
کیا ویکھے جو بیٹھا صخرہ اوپر تخت شہانے
پائی مہر ہتھا نوچہ اس نے بولیا نبی الٰہی
ایہ گل سُنکر کہیا وزیراں مارو اسنوں مارو
تاں پھر بیت مقدس دیولی آیا نبی غفاری
تنگ ہویا جد فاقے کولوں اوہ مقبول ربانا ں
ٹکڑا مول نہ ملیا کدھروں سب کوئی دور ہٹاوے
کیتی بہت تلاش نبی نے شہر وچوں مزدوری
غیرت ربدی کیسے سببوں جیں ول پھیرا پاوے
اوڑک حضرت چلدے چلدے گئے دریا کنارے
ویکھ اوہنانوں حضرت کہیا نوکر رکھ لو مینوں
حضرت کہیا اسیں تساڈی خدمت عجب کریساں
تاں پھر اوہناں سلیماں تائیں اپنی کار چوائی
دو مچھیاں تے نوکر رہیا والی سب زمیں دا
شکھی وسدیاں بھار سہاوے محبوباں مقبولاں
سارا روز گزارے کم وچ نبی خدا دا پیارا
کھ کھاوے کچھ اوہنا وچوں دیندا نام ربانے
پچھے صخرہ کرے حکومت خلقت سب نوائی

لے گیا مُہر ہمیشہ کولوں بن سورت سلیمانی
اس مندری دی برکت پاروں ہر شے تابع ہوئی
ہرگز کسے نہ جاتا اسنوں ہے ایہ دیو مکاری
گل امیر وزیر اکابر ہووے اُٹھ سلامی
کہے ہمیشہ مندری اپنی لیگیا نبی غفاری
میرے باہجھ امانت میری تدھ دتی کس تائیں
لے گیا اوہ سلیمان جس دتی سی مینوں
اوڑک تخت مبارک دیول آیا نبی ربانا ں
گل مخلوقاں حاضر آگے حکم کرے من بھانے
میں ہاں بن داؤد سلیماں مہر اساڈی آہی
جھلا جھلا آکھ نبی نوں دھک کڈھیا درباروں
تریہ دن اوتھے سجدے اندر رہیا کریندا زاری
اسرائیلیاں دے گھر جاکے کرے سوال نمانا ں
جس گھر جاوے عرض سناوے خیر نہ کوئی پاوے
ایہہ بنے سبب نہ کوئی جیونکر امر حضوری
سارا عالم واقف ہووے کوئی نہ مول بلاوے
جتھے مچھلیاں ویچن والے آہے مچھلی ہارے
اوہناں کہیا جو نوکر رکھے کیا کرساں تینوں
جیہڑا کم دسیسو مینوں ساری نوکری دیساں
دو مچھیاں نت ملسن تینوں ایہ تنخواہ ٹھہرائی
بے پرواہی ربدی کولوں ہر دم پیا ڈریندا
تھوڑی گل تھیں غیرت پاروں پاوے وخت رسولاں
دو مچھیاں نت ملن نماشیں اس تے کرے گذارا
ایسے طور سلیماں تائیں چالی روز وہانے
ایہہ اسدی طبع شریروں کیتا ظن لوکائی

اکر وجینوں آکھن لگے ایہ نہیں بنی رہا نا
اوڑک قوم دیواں تھیں آہا ہک وزیر نبیدا
ہکدن وچ یمینہ کونوں پچھن لگا بھائی
تاں پھر بول یمینہ اگوں رو کر عرض سنائے
خبر نہیں اوہ تخت اُتے جو آپ ہوون یا ناہیں
چالی مرد سدائے آصف وڈیاں علماں والے
شروع ہوئے تورات مبارک لگے پڑھن تمامی
ایدھر اودھر ہویا بہتا کیتے آرام نہ پایا
جادو یاد نہ رہیا کوئی ایسی طاقت ہاری

اینویں ہر ہک بندیتائیں فکر ولالو چہ دھانا
آصف نام سد بیندے اسدا صاحب نیک عقیدہ
لکھے ہے سلیمانؑ پیغمبر اوہ محبوب خدائی
چالی روز اونہاں نوں گذرے گھر ول کدیں نہ آئے
کرساں اسیں نکھیڑا اسدا آصف کہیا تداہیں
حکم کیتا توریت مبارک پڑھیو تخت دوالے
ڈولیا تخت تے صخرہ کنبیا ہویوس بے آرامی
اوڑک چھوڑیا تخت مبارک ٹورکے نس سدہایا
وچ دریا اوہ مہر نبی دی سٹ گیا جاندیواری

ویکھو رب اسباباں والا کیا اسباب نکالے
آکھ پنجیرا حضرت صاحب آمڑ تخت سنبھالے

گھریں جنہاندی نوکر آہا پاک حبیب ربانا
اگے بھی اوہ باپ اپنے دا کھانا ہنت لیا وے
کیا اس روز نبیدی عظمت اسنوں رب وکھائی
سپ وڈا ہک اُپر نبیدے پکھا جھلا کریندا
نیندر وچ حضرت آہے ہرگز خبر نہ کوئی
نال محبت آکھن لگی جاکر بابل تائیں
باپ کہیا ایہ نوکر میرا ہے عاجز پردیسی
بیٹی کہیا میں اس باہجوں شادی کراں نہ مُولے
اوڑک باپ آمنا کیتا جیویں بیٹی فرمایا
سن آواز اونہاندا حضرت خوابوں سرت سنبھالی
عقد کروا ایہ بیٹی میری عرض قبول لو میرا
خرچ کتھوں میں دیساں اسنوں مہر کتھوں لے آواں
تاں پھر حضرت اوسدیتائیں عقد نکاح وچ آندا
وچ عبادت شاغل ہوکے کردے ذکر الٰہی

ہکدن اس ماچھی دی لڑکی لیکر آئی کھاناں
صاحب حسن آہی اوہ لڑکی صفت نہ کیتی جاوے
سُتے سن دریا کنارے نبی سلیماں بھائی
ڈالی سبز موہیں وچ پاکے خوب جھلائے دیندا
ویکھ تماشہ ماچھن لڑکی بہت تعجب ہوئی
لے بابل اس نال مسافر بینوں تُوں پرنائیں
جے میں اسنوں بیٹی دیواں خلقت کیا آکھیسی
ایہو خاوند بہتر مینوں جیکر کدے قبولے
نال لیا اس بیٹی تائیں نال نبی دے آیا
جاگ اُٹھے تاں اولوں ماچھی ہویا پیش سوالی
حضرت کہیا دُو نہہ مچھیاں داہاں میں نوکر تیرا
ماچھی کہیا مہر نہ لیساں خرچ اسیں پوچاواں
دمدم حمد الٰہی لوہے استغفار کماندا
آکھ پنجیرا کویں نبیاں نوں پھیر دتی رب شاہی

رب قدیر توانا حاکم چہدم جہریں آوے
کرن روایت جد دریا وچہ مندری ڈلبھ وگائی
جدوں انگشتری حضرت والی پیٹ مچھی وچہ آئی
ہر شے آن سلامی ہوئی اس مچھلی دینا ئیں
کرن روایت ہکدن ماچھیاں جال جدوں وِچ پایا
اوہا مچھلی ملی نبی نوں قدرت پاک الٰہی
گھر آکے جد چیریا اسنوں پیٹ کیتوسنے خالی
نور اسدے نغیں روشن ہویا اندر باہر سارا
تاں پھر حضرت اسدے اگے حال تمام سنایا
لیکر مُہر مبارک حضرت ترت ہتھا نوچہ پائی
آڈیا تخت ہوا دے اندر پنکھیاں کیتا سایہ
نذراں لیکر حاضر ہوئے نوکر نفر تماامی
کہاں گیا اوہ صخرہ موذی حکم پیغمبر کردا
حضرت کہیا پکڑ واسنوں کوئی بہانہ کرکے
تاں پھر رلمل پکڑن کارن گئے وزیر سپاہیے
اُپر سمندر صخرہ والے ہر ہک وِنج کھلویا
ایہ گل سُنکر راضی ہویا نکلیا نال شتابی
حاضر آن کیتوسنے جلدی مجھل گیاں چترایاں
ہوگئے قید شکنجے اندر ہن تک نال عذاباں
ایہ کجھ ذکر سلیماں والا نظر خلاصیوں آیا
تخت نہ رہیا تخت نہ رہیا مندری ڈلین پاروں
کتنی مدت ماچھیاندے گھر نوکری پئی کمائی
جو کوئی کرن توکل ربدی کافی رب تنہانوں
تن شخصاں تن چیزاں اپنیاں کیتیاں رب حوالے
اول بنیامین خدا نوں سونپیا باپ پیارے

ویکھو اپنی حکمت کرکے کیا اسباب بنائے
نگل گئی یک مچھی آکر اس مندری نوں بھائی
گل مچھیاں نے اسدے اگے گردن آن جھکائی
کجھ دن اوسنوں شاہی درچہ بخشش دتا رب سائیں
اوہ مچھلی بھی وِچے آئی رب سبب بنایا
جسدے پیٹ مبارک اندر مہر مبارک آہی
نکل پئی تاں اسدے پیٹوں مندری حضرتوالی
بی بی ویکھ ہوئی متحیر ایہ کیسا چمکارا
سنکر بی بی شکر الایا تینوں حمد خدایا
دیو پریاں تے تخت مبارک ہر شے حاضر آئی
جتھے جگہ قدیمی آہی آدربار سوہایا
کل امیر وزیر اکابر ہوئے آن سلامی
کہیا وزیر سمندر اندر جا چھپیا اوہ ڈردا
تاں جو سُنکر آمد ساڈی نس نہ جاوے ڈرکے
نال بہانے قابو کرساں طرف سمندر دھانے
سُدھ بُدھ آکھن آہن صخرہ قوت سلیمانؑ ہویا
نال زنجیراں کڑیا اونہاں آکی پیش خدا بی
چاہڑ یا نبی شکنجہ اوسنوں پیش سزائیں آیاں
مرسی نہیں قیامت توڑی لکھیا وچہ کتاباں
خادم نوں جد مندری سونپی کیڈ قضیہ پایا
اپنے نفراں کربے وارث دھک کڈھیا درباروں
ایہو نتیجہ باجھ توکل جس نے آس لگائی
وَمَنْ یَتَوَکَّلْ والی آیت پڑھکے ویکھ قرآنوں
کجھ نقصان نہ ہوون دِتا رب حفاظت والے
صحیح سلامت میلیا ربنے دور ہوئے غم سارے

دوجا حضرت موسیٰ رہنوں سونپیا اسدی مائی
ایسی حکمت کرکے اسنوں رکھیا خالق سائیں
اوہا ماؤں کھڑاوی اسدی خالق پاک بنائی
پچھے اسدا ذکر تمامی کر آیا ہیں اگے
تیجا حضرت نبی محمدؐ سرور دوہاں جہاناں
رب فرمایا جم جم سانوں سونپو امت پیاری
جنہاں تساڈے امر قبولے صاف یقین جنہاں دے
تیرے ناؤں امت تیری بہت پیاری سانوں
اگلے پیغمبراں دیاں امتاں اکثر وگڑ جاون
توبہ کرن انہاں دیاں مشکل ہوندی آہی
جد کوئی مومن عیب کماوے کر توبہ پچھتاوے
رنگا رنگ تکلیفاں پاون اگلے مومن عاصی
عجب لحاظ رسول اللہ دا پیش جناب تعالےٰ
روز قیامت قبراں وچوں جاں سب خلقت جیو
اٹھدیاں سار حبیب خدا دا امت یاد لیاوے
یا حضرت اج خلقت دا انبوہ ہوویگا بھارا
ساڈے پاس امان تساڈی ہن تک اساں سنبھالی
تاں پھر حضرت ساتھ رلاوے اپنیاں تابعداراں
اوہ بھی حضرت نال شفاعت دوزخ کنوں نکالن
بس میاں رب خالق تائیں جو شے سونپی جاوے

ڈرکے خوف فرعونے کولوں سٹ دریا وچ آئی
اوہے دشمن دے گھر اندر پالیا اسدے تائیں
شیر پلاوے گود کھڈاوے واہ واہ کم خدائی
کرو مطالعہ پہلی جلدوں پتہ تسانوں لگے
وقت وفات خدا نوں سونپیا امت دا خصمانہ
تابعداراں تیریاں کارن ہوسی ساڈی یاری
رہساں روز قیامت تائیں حافظ اسیں تساں دے
بے نقصان امان تساڈی ولیساں اسیں تسانوں
شکلاں تھیں بدشکل ہو جاون قہر الٰہی پاون
اس امت دی توبہ جلدی کرے قبول الٰہی
اوسے ویلے اوہ کم چھوڑے رحمت بخشش پاوے
کینی رب محمدؐ پاندی توبہ اوپر خلاصی
جسدی امت کارن ہویا آپ خدا رکھوالا
سب تھیں اول سرور عالمؐ پڑھکر حمد اٹھیوے
جبرائیلؑ جناب الٰہوں آکر عرض سناوے
رب فرمایا امت اپنی لوے سنبھال پیارا
ختم ہویا ہن وعدہ ساڈا امر کرے رب حالی
باقی رہی شفاعت کرنی کارن اوگنہاراں
مشرک سدا جہنم رہسن نال عذاباں جالن
بنیا ہن پیارے وانگوں کجھ نقصان نہ پاوے

## بیان روانہ شدن فرزندان حضرت یعقوبؑ معہ بنیامینؓ

سنو حقیقت جد یعقوبے سنیاں حکم رباناں
راضی ہو کر رخصت کیتا سب فرزنداں تائیں
اوہ جو خط عزیز مصر دا شہر مصر تھیں آیا

دو فرزند ملاساں تینوں جدوں اسانوں بھاناں
کرے دعائیں یا رب سائیں خبریں پھیر ملائیں
ترت جواب لکھا کے اسدا بیٹا نسنوں پکڑایا

تاں دتی دستار مبارک بہت فضیلت والی
تحفہ کر کے بھیجی شاہ نوں بہت محبت پاروں
کیتا حکم اساڈی طرفوں دینا ایہہ نذرانہ
باقی بنیامین ولی نوں رخصت ویلے بھائی
ہتھ وچہ عاصا دتا حضرت چادر بخشی نالے
چادر دلبر لگا منہ تھیں کہے رسولؑ یگانہ
ابراہیمؑ نبی دے گھر دی آہی ایہ نشانی
کرن روایت صاحبزادیاں کوچ کیتے جد ڈیرے
اوسے شجر وداع دے ہیٹھاں آن یعقوبؑ کھلویا
ویکھ مکان جدائی والا درد نبی نوں آیا
رو کر بنیامین دے تائیں ملیا گھن کلاوے
باقی سب فرزنداں تائیں بہت پیار کریندا
بھی ہک ایہ نصیحت کیتی سب فرزنداں تائیں

ابراہیمؑ نبی دے سر دی صاحب عظمت والی
جویں روایت نظر اسانوں آئی نقرہ کاروں
ہک دستار تے خط مبارک تحفہ بادشہانہ
لاہ دتا پیراہن اپنا بھی دستار پہنائی
گل پیراہن پشمینے دا کہیا روایت والے
ایہ مجھ کفن آہا گھر میرے برکت مال خزانہ
لبجا رب لیاوے تینوں امن سلامت جانی
پکڑ ڈنگوری باپ پیارا آیا کرن اگیرے
جتھوں حضرت یوسفؑ سوہنا ہکدن رخصت آیا
کہن لگا اساں ہکدن اتھے یوسفؑ آن کھڑایا
نے او یار خدا وند تینوں خیریں پھیر ملاوے
نی اماں حوالے ربدے کھلا دعائیں دیندا
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر دتی رب سائیں

وَقَالَ يٰبَنِيَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ط وَمَآ اُغْنِيْ عَنْكُمْ
مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ط اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ط عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ۝

یعنے سب فرزنداں تائیں کہیا نبی ربانے
رلکے ہک دروازے وچوں شہر نہ وڑنا بھائی
جے ایہ سارے رلگے لنگھن نبی قیافا لاوے
مندی نظروں بچنا لائق ذکر حدیثیں آیا
ایسے کارن بیٹیاں تائیں حضرت مت سکھائی
بھی فرمایا جے تقدیروں آوے حکم ربانا ں
ایپر نیک نصیحت کرنی فرض اسانوں آہی
اوسے اوپر کراں بھروسہ اوہا سب داسائیں
اتنا آکھ حبیب خدا دے رخصت حکم سنایا
کیتا حکم سمبھال کراہیں ایہ جو دھرم تمامی

جاں تسیں سب اکٹھے ہو سو جا سو مصر لنگھانے
جدا جدا دروازیاں وچوں لنگھناں گھت جدائی
ہکو جیہے جوان تمامی نظر متاں لگ جاوے
نظر بندیوں گور دکھاوے پاک نبیؑ فرمایا
دکھو وکھریاں شہر مصر وچہ داخل ہونا بھائی
ٹال نہ سکاں اسیں تساں تھیں کہندا نبی سیاناں
نہیں تاں کون ہٹاون والا جو تقدیر الٰہی
لائق کرن توکل اسدی ہر متوکل تائیں
بھی اوہ مال جو واپس آیا پھر اوہ نال چوایا
جیہنے ونج عزیز مصر نوں مت آوے بدنامی

مال بیگانہ حق بیگانہ نہ نقصان کچیوسے
آکھ سلام پیغمبر زادیاں قدم سفر وچہ پایا
سب فرزند روانہ ہوئے کرکے گھروں اُچالا
اگے بنیامین پیارا ہیبسی کجھ دل چاوا
کسنوں ویکھ ہن وقت گذائے کس لے دل پرچاوے
درد فراقوں عاجز ہوکے رو رو کرے دعائیں
چارو نظرف نبیر یکارن بحر غماندا چڑھ ہیا
چیزامان رنجانن والا کدیں نہ سوکھا تھیوے
کھلا یعقوبؑ اکیلا پچھے رو کر نیر چلایا
کول نبیدے رہیا نہ کوئی حال پچھاون والا
اوہ بھی ٹر گیا نال بھراواں یوسفدا دکھلاوا
چاروں طرف اُجاڑ دسیوسے جتول نظر اٹھاوے
یارب سب پروار اساڈا خیریں موڑ ملائیں!
آخر حمد الٰہی کرکے پھر حجرے وچہ وڑیا

# رسیدن کنعانیاں در شہر مصر بار دوم وکیفیت داخل شدن از ابواب متفرقہ وحوال حضرت بنیامین رضی اللہ عنہ

سنو حقیقت چلدے چلدے صاحبزادے سارے
نیڑے شہر گئے جسویلے صاحب عظمت عالی
پنج دروازے شہر مصر دے آہے تدوں تمامی
بنیامین اکیلا رہیا باہر اوہ کھلوایا
عجب سوال ایک سمجھن لائق نظر پیا اس جائی
بھاویں جتنے لکھے لوکاں قصے یوسفؑ والے
بحر العشق صدیق جولالی قصہ عجب بنایا
باطن والے سمجھن اسنوں جیندیاں پاک نگاہیں
احمد یارتے حافظ مڈھوں ایہ مذکور نہ لیا ئے
تھوڑا ذکر قرآن مطابق جلدی انہاں مکایا
تے صاحب نقرہ کار لیا یا کنوں امام قشیری
باہر شہروں ساتھ بنایا رلکے دو دو جنیاں
جوڑا جوڑا ہوکر سارے ہر دروازیوں آئے
عبدالستارؒ بھی اینویں لکھیا ہور غلام رسولےؒ
منزل منزل پینڈا کرکے پوہتے مصر کنارے
آئی یاد وصیت سب نوں پیارے بابل والی
دو دو ہوکے ہر دروازیوں لنگھے پیر گرامی
پچھدا آویں لوکاں کولوں سمجھانے فرمایا
کسے مصنف اجتک اسنوں مول نہ کھولیا بھائی
اوہ گل مول نہ کھولی کسے چھڈ گئے اوہ وچالے
اس نے بھی دریا عشق داکوزے وچہ پھسایا
ظاہر لذتاں تے تفصیلاں اسوچہ لبھدیاں ناہیں
جو دو دو ہوکے وڑے مصر وچہ پیغمبر دے جائے
جدا جدا ہو لنگھے سارے باپ جویں فرمایا
جدوں مصر وچہ صاحبزادے جاکر پوہتے خیری
بنیامین اکلا رہیا سنگی کوئی نہ بنیاں
وِدھ رہیا بنیامین اکلا اسنوں چھوڑ سدھائے
پر ایہ گل دور قیاسوں عقل نہ مول قبولے

باراں پُت یعقوبؑ نبی دے آہے جدوں تمامی
باقی باراں لبے اونہاں تھیں سُنو حقیقت ساری
پچھے دس فرزند نبی دے ہن آئے کنعانوں
جے اوہ دو دو ہوکر لنگھے ہر دروازیوں بھائی
لو ہوون یا باراں ہوون فرق تداہیں آوے
اسجا گہ لوں پڑھدے جس دم دانشمند سیانے
جنہاں پنجابی قصے جوڑے ایہ گل کسے نہ کھولی
غلام رسول بھی اس گلتائیں کجھ نہ بجھیا جاتا

یوسفنوں وچہ مصر خدانے بخشیا شان گرامی
شمعونے نوں پاس یوسف دے چھڈ گئے پہلی واری
وداگے سن شہر مصر وچہ سمجھو بات دھیانوں
دسو بنیامینے تائیں گھاٹ کتھوں پھر آئی
دس ہوون تاں ہک اونہاں تھیں کیوں کھڑا رہ جاوے
کجھ ہتھ وات نہ آوے اونہاں پوندا شبہ دھگانے
ہکدو جینوں ویکھو ویکھی گھت گئے سب رولی
عبدالستار بھی بکی کنیں لنگھ گیا چپ چپاتا

# تقریر مصنف عفی اللہ عنہ

سُنو بیان تساں ڈیتائیں کھول بیان سناواں
پہلا ایہو جواب جو آکھن دو دو لنگھے بھائی
کافی سند کلام الٰہی سب تھیں آہی عالی
پنج دروازیاں کارن اونہاں ایہ تجویز بنائی
جے اوہ دو دو ہوکر ہوئے داخل ہر دروازے
بے اوہ آکھن ہر دروازیوں لنگھیا ہک اکارا
دوجا ایڈ عداوت کیہڑی بنیامین وی آہی
معلم ہویا جو صاف اس گلوچہ غلطی واقعہ ہوئی
ستوں تسانوں اصل حقیقت کھول سناواں ساری
جداوہ کول مصر دے آئے پیغمبر دے جائے
ہک ہک آن اگیرے وڑیا ہک ہک مگروں آیا
ایسے طور تمامی لنگھے ہر دروازیوں بھائی
سنگی اسدا پہلوں لنگھیا اوہ رہ گیا پچھاہیں
دوجے سانے واقف آہے رستے تے بازاروں
ایہ عبرانی بولی بولے سمجھے مول نہ کوئی

انشاء اللہ ربدے فضلوں پورے کر دکھلاواں
باہجہ قیاسوں کول اونہاں دے کافی سند نہ کائی
اسوچہ مول نہ دو نہہ دو نہہ والی خبر دتی رب والی
جو دو دو ہوکر ہر دروازیوں لنگھ گئے سب بھائی
بنیامین رہیا پھر پچھے کیہڑے نال اندازے
تاں ہر دروازیوں دو نہہ دو نہہ والا جھوٹ بنے آشکارا
جسکا سن اوہ چھڈ گئے اسنوں آپ گئے ہوراہی
جوڑے بن کے شہر مصر وچہ مول نہ وڑیا کوئی
ہوری کسے نہ سمجھی ایہ گل ہے ایہ غلطی بھاری
نکھڑ تمامی ہر دروازے دو دو ہوکے آئے
پہلا پہنچ رہیا تاں دوجے قدم مبارک پایا
بنیامین ولی دیکارن پچھوں واری آئی
اک اکیلا باہر شہروں رہیا کھلوتا تاہیں
ایہ آہا ناواقف تاہیں رُک گیا اس پاروں
جس تھیں پچھے راہ نہ دسن سخت مصیبت ہوئی

ایہو وجہ آہی جس یاروں پئیگیا اس نکھیڑا
فرض کیتا جے جوڑا جوڑا ہوکر لنگھے بھائی
جدوں تمام پیغمبر زادے پوہتے مصر دوالے
تن کوہ شہروں باہر سی ہک عجب مکان پیارا
بڑی فراخ سراں عجائب خوبی حد نہ کائی
ہن بھی اوسے موقعہ اوپر جا کر اُترے سارے
یا صاحب سوداگر اگلے نے آئے تشریفاں
بنیامین بتاون اسدا اوہ سوداگر تانواں
عرضی واچ پیغمبر رب دا سو سو شکر الاوے
نکھ فرمان شتابی کیتے صاحب طرف روانہ
اجدی رات گذارن اوتھے لاہن تھکیویں سفردی
سفر یا ندی جد طبع مبارک امن آسائش پاوے
خدمت دے وچ حاضر ہوئے نوکر نفر پیاروں
فجر ہوئی تاں حضرت یوسفؑ جلدی حکم سنایا
استھیں پچھے حکم سنایا یوسفؑ نبی گرامی
تسی جدوں شمعون بہادر گل بھراواں والی
دس بھائی اوہ اگے آہے یارہواں ایہ سنگ رلیا
رلکے جدوں اکٹھے ہوئے دس بھائی یک مایئے
بنیامین آہا متر یرا بھائی بابل جایا
جوڑا جوڑا اہر دروازیوں شہر وڑے ایہ سارے
بیشک جو متریرے ہوون رکھدے بغض سوائے
توں جانے یا یوسفؑ جانے پایاں جس بڈیائی
چھڈ ارمان پذیر فقیرا لوڑ بیان اگیرے
رلکے مول نہ لنگھیا کوئی چھوڑ نکماں جھیڑا
اسدی بھی ہک وجہ علیحدہ یاد اسانوں آوے
جیوں تفسیروں نقرہ کاروں کہیا روایت والے
پہلی وار سئے تاں جستجو کیتا اونہاں اوتارا
خاص بھراواں کارن یوسفؑ ہیسی جو بنوائی
عرضی لکھ شتابی حاجب خبر گھلی سرکارے
ہک سوداگر تواں لیاندا کیا کریئے تعریفاں
جیونکر حکم حضوروں آوے اس پر عمل کیا داں
آگیا بنیامین پیارا خوشی نہ ڈھلی جاوے
عزت نال اتارو سبھناں کنعانی کروا ناں
بہت زیادہ اگے نالوں خدمت کرنی ہر دی
بھلکے پیش حضوری کارن حکم سنایا جاوے
پہلی رات گذاری اوتھے عزت حرمت پاروں
زینت ہووے شہر تمامی بھی دربار سجایا
آون شہر مصر دے اندر اوہ سوداگر شامی
شہروں باہر آن اونہانوں ہویا استقبالی
نال بھراواں ساتھ بنا کے طرف شہر دی چلیا
کیتا اونہاں قیاس جو ایہیں وڑ دو ساتھ بنایئے
رل ٹرے رل ماپیو جائے اسنوں کسے نہ ساتھ رلایا
بنیامین کھلوتا باہر سنگی چھوڑ سدھائے
اوہ کیا جانن حال پذیرا جنہاں نہیں آزمائے
یا پھر بنیامین کچھانے چھوڑ گئے جس تائیں
کرسی رب تیرے حق چنگے ویر تیرے متریئے

## رجوع قصہ

سُنو حقیقت رہگیا جسدم بنیا مین اکلا
سنگدے ساتھی چھوڑ سدھانے شہر ڈیرے وچ سارے
ڈاچی اُپر چڑھیا ہویا رستہ مُول نہ جانے
بولی زبان اپنی وچہ آکھے رستہ کوئی دکھاوے
ہو حیران کھلوتا رووے اوہ مقبول ربانا
فرض کیتا جے پچھے کوئی اسنوں سمجھ نہ آوے
یاد پیا تد یوسف اسنوں تن تن جاگیاں پیڑاں
کرے وچاراں دلدے اندر ہنجوں بھر بھر روندا
جدا ایہ رو کر بنیا مینے درداں بات سُنائی
جبرائیل خداوے حکموں پاس یوسفدے آیا
یا نبی اللہ شہروں باہر کھلا تساڈا بھائی
رستے کولوں عاجز ہو کے کھلا اکیلا رووے
ایہو اشارہ روز قیامت عارف خبر لیاوے
رستہ جنت معلم ناہیں مومن اوگنہاراں
رہبر ہو کے تسیں اونہانوں اپنے ساتھ لیا ہو
ہو اسوار لیاوے امت سرور کل نبیاں وا
کیا اسوقت یوسفدے تائیں حکم ہویا سرکاروں
عام پوشاک غریباں والی کر ہو بدن دوالے
جا دروازے شاہی اگے ملو پیارے تائیں
کتنی مدت وچھڑیاں گذری شوقوں کلمل آیا
جیکر حال غریبی اندر ملن پیارے جانی
جت کت حال غریباں کارن ہر کوئی رحم کماندا
کوئی نہ پچھے جدتک بندہ خوشیوں موج ہنڈاوے
بوریاں دلبو چہ پے کر ریشم آون اتے دریایاں
جدوں زلیخا شاہی چھڈ کے کمبل لئے لپرانے

محرم حال نہ واقف کوئی ہے اکے بیلی اللہ
کھلا رہیا دروازے اگے اوہ مقبول پیایئے
کنتوں ہے دربار شہانہ کیتوں ملدے وانے
کوئی جواب نہ سمجھے اسدی کون جواب سناوے
کوئی نہ پُچھدا کیوں توں روویں کسطرفے تدھ جانا
کیا کجھ دُستے کس تھیں تیکھے کیتوں حال سناوے
آون یاد پیارے بھائی پون جدوں آ ہنجھڑاں
ہیں کیوں نکھڑ کھلوتا سب تھیں جے اج یوسف ہوندا
رحمت پاک خداوند والی عرشاں تھیں لہہ آئی
بعد سلاموں خدمت اندر ایہ پیغام سُنایا
ہور کسینوں گل اسدی تھیں سمجھ نہ آوے کائی
جا کر نال لیا ہو اسنوں میل تساڈا ہووے
سرور ختم رسولاں تائیں حکم خدا فرماوے
ہو حیران کھلوتے سارے لہو ونہاندیاں ساراں
راہوں تھلیاں بیخبراں نوں پھر بہشت دکھاوے
جیونکر اسدن حضرت یوسف بنیا مین لیاندا
کر یوو دور لباس شہانہ سر تھیں تاج اتارو
بھی فرمایا ڈاچی اوپر چڑھ کے جا ہو نالے
سُنکر حکم ربانا یوسف بولیا حمد ثنائیں
پوہنچی خبر وصلدی جسدم ترت لباس وٹایا
کر منظور سجن نوں ملنے گیا کرنی سُلطانی
جس گھر بے پرواہی ہووے اس گھر کوئی نہ جاندا
جد بیماریوں عاجز ہووے ہر کوئی پچھن جاوے
تاں دلبر انگ لاں اونہانوں قیمتاں لوہن سوایاں
ملیا محرم یار پیارا وردتمام سُدھانے

بیشک فخر دل کسے نہ ہرگز جام وصل دا پیتا
عارف آکھن جے توں رکھیں طلب پیارے والی
جے کجھ فخر تکبر والا دل وچ رکھیں مانا ں
بنے شریک جو غیر کسے دا ہرگز اوس نہ بھاوے
بس میاں جو عاجز ہوکے دور کرے مغروری
سنو بیان حبیبؑ خدا دے جد ول لباس وٹایا
نکل گیا کجھ شہروں باہر جاکر پر تنیا دُور دُوروں
جد دروازے شاہی اگے آیا نبی حقانی
دیکھ پچھاتا ویر پیارا ٹھنڈ پئی وچ سینے
دل آکھے دلبر نوں ملئے گل وچ پاکے باہیں
کرن تحمل دیوے ناہیں جوشش محبت دل دا
تھوڑی دیر رہی تن باقی نہ کر ایہہ کاہیاں
ابے ملو ناواقف بنکے منہ تے رکھو پردہ
دلنوں تکڑا کرکے یوسفؑ کول بھرا دے آیا
بیٹھی دیہو وچ حضرت یوسف کرے کلام زبانی
شنکر بنیامین ولی دا بہت ہویا دل راضی
کہن لگا میں شاہی بندہ ہاں کنعانوں بھائی
یوسفؑ کہیا وطن تساڈے میں کجھ روز گذارے
توں دس کیہاں اس ملے تینوں قسمت کویں لیاندا
بنیامین کہیا میں تینوں کیا کجھ حال سناداں
سی اک وڈا بھائی میرا یوسفؑ نام سداوے
جس دن دا اوہ ساڈے بکریوں ٹر گیا گھت جدائی
کھا گیا زخم جدائی والا سینہ کر گیا کاری
رو رو بنیامین پیارا دکھڑے پھول سناندا
تن کی حال تساڈے گھر دا یوسفؑ نے فرمایا

عجز نیاز غریبی دعوے سبھ نوں واصل کیتا
تا طلبیں ہے یوسفؑ وانگوں بنیں فقیر سوالی
خود متکبر ذات تساڈی اس ناہیں منہ لانا ں
ربے نال جو شرک کماوے کیونکر رحمت پاوے
ہر طالب نوں عجز نیازوں ملدا قرب حضوری ۔
تکھ لپیٹیا چادر اندر ہو اسوار سدھایا
شکل مسافر بن کر آیا جیونکر حکم حضوروں
بنیامین کھلوتا ڈٹھا چند جبیں آسمانی
مدت پچھوں راضی ہوئے سکدے نین لگینے
امر الٰہی کھلا پکارے ابے اجازت ناہیں
امر کہے جو ٹھیٹوں ٹھہرا ابے نہیں توں ملدا
سدہراں لاہکے ملنے والیاں کرتیں نیڑے آیاں
آپے ویکھ تساڈے کارن کیا حکمت رب کردا
بولیا آن سلام علیکم اوس وعلیک سنایا
کتھوں آئیوں کیتھے جانا ں بولیا وچ عبرانی
واقف کوئی زبان میری دا لبھدا تا رب قاضی
وس بزرگا بولی ساڈی تینوں کس سکھائی
اوتھوں بولی حاصل ہوئی نال نصیب پیارے
بہت نگاہ نظریں آوے حال جویں دُکھیا ندا
رب نہ دیوے سول کسیتوں داغ فراق بھراواں
صورت سیرت عظمت اسدی وچ بیان نہ آوے
اسدن تھیں نا اجتک منوں چیز نہ بھاوے کائی
رخصت ہوگئی ساڈے گھر دی رونق برکت ساری
سُن سُن یوسفؑ تجلی اندر چھم چھم نیر چلاندا
بنیامین کہیا جو اوسدا پھیر نہ نظری آیا

خار ہویا گلزار خوشی دا رونق رہی نہ کوئی
دوجا قحط وبال نہایت کیتا حال آوارہ
دس بھائی اسیں رلکے گھر تھیں آئے اس ٹکانے
پھر ہن آس ربانی کرکے شاہ دی خدمت آئے
خبر نہیں اوہ کتھے ہوسن پتہ نہ ہرگز مینوں
بہت محبت کرکے استوں یوسفؑ نال رلایا
سن سن باتاں رونے یوسفؑ دردوں مار اہیں
اس جا تا کوئی نیک مسافر میلیا خالق سائیں
ترخ یا قولوں کنگن آہا یوسف دے ہتھ بھائی
گھٹ ودھ بھی فرماوت اکثر ہور کتاباں والے
بنیامین کہیا ایہ کنگن کچھ معلم تھیندا
تاں پھر ہسکر اسدیتا ئیں کہندا بنی یکا نہ
قیمت اسدی خبر نہ تینوں ضائع کریں نہ بھائی
تیں بن اسیں نہ دیندے ہرگز سچ سومنگا کوئی
تاں اوہ کنگن اپنی ہتھیں پایا بنیا مینے
سارے راہ وچہ حضرت یوسفؑ چادر موسیٰ لاہی
قصہ کوتاہ اوڑک دولویں آپ پتے بسجائی
کیتے اشارہ دوروں یوسفؑ اوہ سبھ لکھ تساڈا
ایہ گل کہہ کے رخصت ہویا یوسفؑ نبی زیادا
روندا روندا لبس نہ کردا بھر بھر نیر اوتھاں
درد رفیق تساڈے جیہا کیہہ نہ جلسی مینوں
چھوڑ نہ جائیں چھوڑ نہ جائیں اے شفقت دریاواں
رو رو بنیامین پیارا مڑ مڑ عرض سناوے
کیتے دلاسا حضرت یوسفؑ ویر پیارے تائیں
نال محبت حضرت یوسفؑ کر رہیا منہ بہتیرا

جتول گئی بہار پھلاندی نال گئی خوشبوئی
جو کجھ مال اسباب تمامی ختم ہویا اوہ سارا
اگے بھی یکوار عزیز دوں ملے اسانوں دانے
لنگھ گئے دس بھائی میرے مینوں چھوڑ سدھائے
یوسفؑ کہیا فکر نہ کرہوا سیں ملاساں تینوں
بڑی مصیبت بنی تسانوں کر افسوس سنایا
ایپر بنیامین یوسفنوں متول پچھانے ناہیں
سنکر حال مصیبت میرا ترس پیا استائیں
پنجیہہ ہزار دینا راں اسدی قیمت اصلی آہی
لاہ کر بنیا مینے تائیں کیتا بنی حوالے
مینوں نہیں ضرورت اسدی مفتی بھار نہ چیندا
کچھ نہ سمجھو اسدیناں ئیں ہے ایہ بڑا خزانہ
کسے زمانے تیری استھیں حاجت ہوگ روائی
ایپر تیر نیاں اساڈی دلوں محبت ہوئی
آن وڑے وچہ شہر مصر دے دولویں یار یگانے
نہ کجھ حال جتایا اپنا اس محبوب الٰہی
رجکے سبھی شمعون بہادر نالے دوجہ کہانی
ایتھوں تیکن نال تساڈے آہا سنگ اساڈا
وقت جدائی رووݨ لگا بنیامین سبایا
آکھن لگا جتول جاسیں مینوں لیچل نالے
ہے پھر شوق ملندا ہویا کویں جھلیساں تینوں
تیرا سماتہ تردڑن نالوں بھلی جدائی بھائیں
یا عجب دلبر میرے باجھوں صبر نہ مینوں آوے
صبر کرو نہ رو رو نہیں ملسن نیک جزائیں
ایہو جواب سنا شدے اگوں سنگ نہ چھڈاں تیرا

اوڑک روکر کہیا اسنوں یوسفؑ نبی بیگانے
رات مُنّے میں حبسدے گھر دی بخشش نعمت کھاندا
جیکر میرا اپنا ایتھے ہوندا تھاں ٹکاناں
پر تسیں باہجھ اجازت مالک ایہ گل روا نہ مینوں
واہ سبحان اللہ کیا یوسفؑ نیک جواب سُنایا
اوہا نعمت دیوے سبنوں مُلک مکان اوسیدا
اسدے حکم بناں جو ذرہ خواہش نفس مناوے
ایسے کارن حضرت یوسفؑ اپنا آپ چھپایا
مَتّے اپنے مالک طرفوں ہووے بے فرمانی
ایہو جواب سُنایا اسنوں میری تھاں نہ کوئی
اِنتا کہہ کر رخصت ہویا یوسفؑ نبی ربانا ں
جا کر پیش جناب الٰہی سر سجدے وچہ پایا

کیونکر نال لیجاواں تینوں نوکر اسیں بیگانے
جد تک اسدا حکم نہ ہووے میں نہیں ساتھ لیجاندا
پھر کجھ مشکل ناہا مینوں تینوں نال لیجاناں
جد اوہ حکم کریسی مینوں آملساں میں تینوں
دِلوں اشارہ رب دل کیتا مالک اوہا بنایا
ہر شے اُپر قائم دائم قبضہ ذات ربیدا
صاحبدا اوہ عاق گنیوے نمک حرام کہاوے
اٹھی برسیں ملیا بھائی پھیر نہ حال جتایا
جدوں اجازت ہوسی اسدی کرساں حال عیانی
لے جاساں پر مالک طرفوں جدوں اجازت ہوئی
لے او یار حوالے ربدے روندیاں چھوڑ سدھاناں
بنیامین بھی ہو آسودہ کول بھراواں آیا

# کیفیت مُلاقات بنیامین با برادراں

سنو حقیقت دیکھیا جسدم بنیامین بھراواں
آپو آپ تمامی بھائی آکر پچھن لگے
تازہ ہویا رنگ بدن دا چہرہ رونق بھریا
بنیامین کہیا رب ہتھے فضلوں کرم کمایا
میں حیران کھلا ساں باہر راہ نہ دِسّے کوئی
وِلتس آن سلام اسانوں سخن کرے عبرانی
بہت محبت کیتی اس نے باتاں کرے پیاروں
سُنکر بات میہو اصاحب بولیا چائیں چائیں
تاں اوہ کنگن لاہ کر حضرت بھائی لوں پکڑایا
کہن لگا میں کول رکھیساں تیں تھیں متاں کھڑیوے
میں بھی ویکھاں اسدے نیناں کیا اوہ چیز پیاری

بڑا تعجب کیتا سبھناں کی میں آکھ سناواں
تُہن اوہ حالت رہی نہ تیری جیونکر آہی اگے
تُنکا باغ وجود تیریدا کیونکر ہویا ہریا
جسدم تساں اکیلا چھڈیا رب اک شخص مِلایا
آگیا شتر سوار شتابی قدرت ربدی ہوئی
پاس تساڈے چھڈ گیا نالے دیکھیا عجب نشانی
باغو باغ ہویا تن میرا اسدی الفت پاروں
کیا اس عجب نشانی بخشی مینوں ذرہ دکھائیں ٩
ویکھ میہودے کچھ بنایا اپنی ہتھیں پایا
بول کہیا شمعون ولی نے میں وُل ذرہ کجیوے
لگا لین میہوداجسدم گم ہویا یک باری

ہو حیران یہودے کہیا میرے پاس نہ کوئی — گم ہویا اوہ میرے ہتھوں ایہ کیا قدرت ہوئی
بنیامین کہیا اوہ کنگن پھر میرے ہتھ آیا — تاں پھر لبکر اسلئے کولوں سبھناں بھایاں پایا
جو پاوے تے چلیا جاوے لاتھے سب واہیں — آخر بنیامین ولی بن ہرگز ٹھہرے ناہیں
ایسے طور جنہاندی رب نے قسمت نیک بنائی — جے لکھ تحمل کم ون بندے بندہ نہ ہوون بھائی
آخر رب برات اونہاں نوں ہر صورت پہنچاندا — جیونکر بنیامین ولی دا کنگن کتے نہ جاندا
قدرت ویکھ تعجب ہوئے سب یوسف دے بھائی — خبر نہیں اس کنگن دی وچہ کیا حکمت رب پائی
یا اوہ کنگن دیون والا سی اوہ ولی ربانا — آکھ گیا اوہ کنگن تائیں ہور کتے نہیں جانا
یا پھر بنیامین ولی تے ہویا کرم خدا دا — ساڈے نالوں بیشک اسدا عظمت شان زیادہ
بنیامین بھی تاں اسویلے اسدا قدر پچھاتا — نہیں تاں پہلوں ملیا جسدم کجدا کنگن جاتا
لگا کہن بھراواں تائیں فکر نہ کریو کوئی — دلسیاں ونڈ تساں نوں حصہ ایہ بخشش جو ہوئی
دس یاقوت جڑے سن اس تے عالی قیمت والے — ہک ہک ونڈ بھراواں تائیں کیتس ترت حوالے
باقی کنگن اپنی ہتھیں رکھیا بنیامینے — آیا صبر نگینیاں تائیں جسدم ملے نگینے
بازو بند بناون پہلے اس کنگن نوں بھائی — جویں روایت نقرہ کاروں مینوں خبر نہ کائی
آکھ بیان جذیبر فقیرا چھڈ لمیاں تقریراں — لیچل وچ دربار اونہاں نوں ویر ملایئے ویراں

## آمدن فرزندان یعقوبؑ معہ بنیامین بدربار حضرت یوسفؑ

استھیں پچھے رل کر سارے پیغمبر دے پیارے — بنیامین ولی نوں لیکے آن وڑے دربارے
بعد سلاموں خدمت اندر ہتھ بنھ کھلے تمامی — بولو حال پیغمبر زادیو ہویا حکم گرامی
خط ساڈا یعقوبؑ نبی نوں دتا سی یا ناہیں — تاں پھر سب پیغمبر زادیاں کیتی عرض تداہیں
خوب سنبھال اوہ خط تساڈا پیش حضور پوچایا — ویکھ عنایت نامہ حضرت بہت خوشی وچہ آیا
بھی احسان تساڈا جسدم دسیا اسریتائیں — کتنا چر یعقوبؑ تساں نوں دیندا رہیا دعائیں
تخت سلامت بخت سلامت راج ہمیشہ مانے — دین ایمان سلامت اسدا جس ایہ بھیجے دانے
گھلیا اونہاں سلام تساں نوں بھی ہک خط دلتونے — سارا حال یعقوبؑ نبیدا واضح کر دسیونے
بھی اوہ درماں حاضر کیتیاں جو سن واپس گیاں — کھولے بھار جدوں گھر جاکے وچوں نکل پیاں
بنیامین دکھایا سبھناں ایہ یوسف دا بھائی — جسکارن سرکار اساں نوں سی فرمائش پائی

بھی دستار خلیلؑ نبی دی جو یعقوبؑ چوائی
ایہ یعقوبؑ نبی دی طرفوں سی سوغات تسانوں
خوش دستار نبیڈی یوسفؑ جدوں زیارت پائی
ایہ دستار خلیلؑ نبیڈی طلدی ہے اس تائیں
شان رسالت میر تیائیں بخشش خداوند کیتا
راضی ہو کر بھایاں تائیں ایہ فرمان سنایا
ایپر بھایاں خبر نہ کوئی ایہو یوسفؑ بھائی
بردا کر کے ویچیا جسنوں ٹرے گئے دیس نکالا
واہ سبحان اللہ کیا رب دی غالب حکمت عالی
جس پر رحمت کرنی چاہے آپ خداوند باری
سنو حقیقت جدوں یوسفؑ بہت خوشی وچ آیا
بھیجیا حکم باورچی خانے یوسف نبی ربانے
رکنے قسماں مٹھے ہوون کتنے قسم سلونے
موجب حکم حضور باورچیاں کھانے ترت پکائے
کرن وزیر قیاس جو شاہ نوں بھوں بھاون کنعانی
سی ہک عجب مکان شہانہ راوی ذکر لیایا
جدوں سبھا اکٹھے ہوسن میرے بابل جائے
خوبی تے زیبائش اسدی باہر حد بیانوں
ابن عباسؓ کہیا جو اسدی کل عمارت آہی
جدا جدا ست خانے اسوچہ سہنے باہجہ شماروں
ہر خانے وچ سب بھایاں دیاں جدا جدا تصویراں
نال یوسفؑ دے بھایاں طرفوں جو بیا کہانی بیتی
جدوں تیار ہوئے سب کھانے حکم نبی فرمایا
ریشم قسم گلیچے وچھے بہت عجائب عالی
اوّل حضرت یوسفؑ اسوچہ خود تشریف لیایا

تحفہ کر کے صاحبزادیاں پیش حضور ٹکائی
ہدیہ نظر گذارن کارن دتی اونہاں سانوں
بہت ہویا دل راضی اسدا جمعہ اکھیں تے لائی
رحمت فضلوں مرسل جسنوں کرے خداوند سائیں
کر شکرانہ حمد ربانا جام خوشی دا پیتا
سب تحفہ منظور تساڈا بنیا مین جو آیا
خوش دستار رسالت والی جسنوں آن نہائی
اپنی ہتھیں دتا اسنوں شان نبوت والا
دشمن ہتھوں فیض پہنچاوے قدرت قادر والی
پیش نہ جاوے روک کیہڈی عاجز خلقت ساری
نال محبت سبھناں تائیں عزت نال بہایا
کیتے جاہن تیار شتابی بہت عجائب کھانے
اگے نالوں بہت زیادہ کھانے پکن دونے
رنگا رنگ مٹھایاں میوے کل فرمان منگائے
کیا جانن جو بھایاں کارن ہون لگی مہمانی
مدت تھیں اوہ بھایاں کارن پیغمبرؑ بنوایا
اس جاگہ وچ نال تنہاں دے مجلس کیتی جاوے
ترنہہ گز چوڑا ترنہہ گز لماں بنیاں شوکت سانوں
سونے تھیں وددہ چمکاں اسدیاں نظر جھلیندی ناہیں
جدا جدا دروازے سب دے زیب نقش نگاروں
نال دیواراں نقش کرایاں بھی لکھیاں تقریراں
سب دی حالت وکھو وکھری نال منقش کیتی
اس خانے وچ بستر ہوئے دستر خوان وچھایا
دستر خوان تے فرش فروشوں کوئی مکان نہ خالی
برقعہ ریشم لیا دوا اسے عجب لباس لگایا

جو تجویز مناسب آہی کنوں ضیافت بھائی
کول کھلو کر حضرت یوسفؑ سب تدبیر کرائی

استھیں بعد وزیراں تائیں کیتا حکم گرامی
آون کھانا کھاون کارن اوہ سوداگر شامی

سدامیر اکابر سب نوں ہویا حکم حضوری
جبرم آون صاحبزادے خدمت کرنی پوری

سُن فرمان پیغمبر زادے آکر حاضر ہوئے
کل امیر وزیر اکابر خدمت وچ کھلو سئے

ترمے دیوچہ بیٹھا یوسفؑ جیہے آن سلامی
ایپر کسے نہ مول پچھاتا یوسفؑ نبی گرامی

آپو آپ تماسیاں تائیں عزت نال بہایا
اول شروع ہویاں تقریراں کھانا اجے نہ آیا

جاں سب ویرا کٹھے ہوئے باقی رہیا نہ کوئی
آکھ پذیرا نال بھراواں گویں مجالس ہوئی۔

# ہمکلام شدن حضرت یوسف علیہ السلام با برادران

جداس رنگیں خانے اندر آن وڑے سب بھائی
بنیامین تسالوچہ کیہڑا یوسفؑ گل ہلائی

بنیامین اُٹھ حاضر ہویا ادب سلام سناندا
یوسفؑ کہیا ساڈے کارن باپ دلوں کی آندا

بنیامین اوہ خط بابل دا پیش حضور ٹکایا
نالے کہیوس سلام تساں نوں ایہ تحفہ میں لیایا

دلوں بجالوں حق تساڈے کردا نت دعائیں
نام سلامت شان سلامت روز قیامت تائیں

بھی تاکید تساں نوں کیتی اس مقبول سوہاڑے
نال شتابی واپس کرنے میرے پُت پیارے

لگے غم یوسف دے اسنوں بالکل مار مُکایا
ہن پروار تمامی اس نے پاس حضور پہنچایا

کہندا سی جے شفقت کر کے لوڑو جلد اوہنانوں
عین احسان تساڈے بطرفوں ہوسی بخشش سانوں

جبرے دیوچہ اک اکلا رہ گیا عاجز روندا
جاری نیر ہمیش اکھیں تھیں کدیں نہ مول کھلوندا

جدایہ حال یعقوبؑ نبی دا بنیامین سُنایا
ماریا جوش الفت دلنوں لانبو درد لگایا

ہیوس ہنجوں جاری ہوئیں حضرت یوسفؑ تائیں
کرے دعائیں یارب سائیں خیر ہیں باپ ملائیں

ہک وعدہ تدھ بھایا نوالا فضلوں پورا کیتا
باقی درد یعقوبؑ نبیدے خون جگر دا پیتا

کرن روایت تُرے وچوں نظر یوسفؑ جد پائی
چادر بنیامین دی نظر نبی نوں آئی

ٹوباں بنیامین دلی نوں بابل اوہ کروائی
یوسفؑ نے کہیا اس تے نظر پیا برھائی

ڈٹھا جدوں اوہناں نوں یوسفؑ حال تمام پچھایا
بنیامینا یوسفؑ کیوں اس نے لکھوایا

بنیامین کہیا ایہ چادر باپ میرے دی آہی
جاں میں الوال ٹریا میوں دتی نبی الٰہی

یوسفؑ نام بھرا اک میرا وڈا سی میں نالوں
بہت پیارا بابل تائیں سوہنا جد کیا لوئی

جنگل وچہ بگھیاڑاں اُسنوں پکڑ اچانک کھایا
کیوے زیارت نام شہیداں درد محبت پارعلی
سنکر یوسفؑ کہیا اسنوں جد کھادا بگھیاڑاں
بنیا ہین کہیا جو مینوں دسیا انہاں بھراواں
تاں پھر یوسفؑ بھایاں کولوں حال تمام پچھیاوے
سنیاں اساں تساڈے اندر ہے ہک ایسا بھائی
کہیا بھراواں بیشک صاحب سچا گل حوالی
پھر یوسفؑ نے بھائیاں تائیں ایہ فرمان سنایا
پکڑ شتر نوں دھرتی اُپر مار جدوں پٹکاوے
ایہ گل سنکے لاوی تائیں حاضر کیتا بھائیاں
پھر فرمایا ایسا بھی کوئی صاحب زور سنیندا
حمل تمامی خارج ہوون جد اوہ نعرہ مارے
تاں پھر پیش یہودا ہویا سب تھیں وڈا بھائی
بھی فرمایا ایسا بھی کوئی کیتا خالق سائیں
تاں شمعون دکھایا سبھناں ایہ ہے وچ اسانڈے
کر اقبال تمامی باتاں جد ہوئے اقراری
ایسے مرد زور آور جنھے ہوون دشمن اُٹھے
شیراں نوں جو پکڑ موہیں تھیں چیر کرن دو پھاڑاں
گل درندے ویکھ جنہاں نوں نسن بھنے بھنے
جاپے جھوٹھ کلام تساڈی یوسفؑ نے فرمایا
ایسے طور قیامت دے دن جدوں عدالت ہوئی
کیا طاقت کوئی پیش عدالت کرے جواب تمانا
نفسی نفسی نبی پکارن جیہڑے پاک گناہوں
دستوبے فرماناں تائیں کیونکر طلبی ڈھوئی
فضلوں ہک امید شفاعت نبی محمدؐ والی

تاں ایہ بابل ناتواں اسدا چادر تے لکھوایا
میں بھی نام نشان بھرادا ویکھاں شوق پیاروں
وقت شہادت لوں بھی اُسدن آہیں وچہ اُجاڑاں
نہیں تاں مینوں خبر نہ کوئی کیونکر جھوٹھ الاواں
کویں شہادت ہوئی اسدی بڑا تعجب آوے
ہتھاں ناں درخت اکھیڑے بیخ نہ چھوڑے کائی
ویکھو ایہہ روبیل بہادر اتنی طاقت والا
ایسا ہک بھرا تساڈا سُننے اندر آیا
ریزہ ریزہ کر کے اسدیاں ہڈیاں خاک رلاوے
ایہ جوان اساڈے اندر جس ایہ قوت پایاں
جسدی دہشتناک آوازوں ڈگے طبق زمیندا
کوہاں تیکن سُننے والے بیخود ہوون سارے
بیشک اتنی طاقت اسنوں رب عطا فرمائی
شیراں نوں جو ٹنگوں پھڑکے چیر سٹے سرتائیں
شیر درندے اسدے خوفوں جاوِن نس دوراڈے
یوسفؑ کہیا آوے سانوں بڑی تعجبی بھاری
کرکے خوف اونہاندے کولوں کیوں بگھیاڑ نہ نٹھے
ایسے مرد جواناں اگے کیا طاقت بگھیاڑاں
یوسفنوں بگھیاڑ اٹھاون ایہ گل عقل نہ منّے
سنکر اگوں ہوئے چپاتے کوئی جواب نہ آیا
شرموں چُپ کرن سب عاصی کرے جواب نہ کوئی
تھر تھر کنبن دہشت کولوں مارے خوف ربانا
کرن کلام نہ پیش عدالت ڈر دے خوف الٰہوں
باہجوں فضل پیغمبر جنہاں نوں ہور امید نہ کوئی
جسنے اسدن اُمت کارن ہونا اُٹھ سوالی

آکھ بیان پذیر فقیرا چپ ہوئے جد بھائی
کھانا ترت منگایا یوسف ؑ ہر شے حاضر آئی

# ضیافت خوردن برادران یوسف علیہ السلام

کھانے نے جد حاضر ہوئے پیغمبر دے جاسے
اِک اِک بھانڈا حاضر ہویا کارن دو دو جنیاں
کیتی نظر روئیل اچانک کندہاں طرف دوالے
جیونکر باہر کیتا ہیسی یوسف ؑ نال حوالہ
جیونکر اول باپ اسانتوں گھر تھیں لُٹن آیا
جیونکر نال محبت سبھناں چایا وارو واری
جیونکر سٹیا کتیاں اگے چوری دالا چھنّاں
جیونکر یوسف ؑ بھکھا تسا جنگل اندر روندا
جیونکر اسنوں ننگی پیریں کنڈیاں اُپر ٹرایا
جیوں شمعون نے قتل کرنتوں تیز کٹار نکالی
جیونکر اسدیاں سوہنیاں زلفاں بھایاں نہ ہتھ آیاں
جیوں یوسفنوں پکڑ کلاوے دامن ہیٹھ چھپایا
جیوں پھر اوتھوں پکڑ بھراواں آن کھوہ وچ سٹیا
جیونکر آ سوداگر مالک کڈھیا دلی رہانا
کل حقیقت جتنی آہی اول آخر توڑی
دیکھ روئیل تعجب ہویا کجھ نہ آوے جاوے
بھائی دیکھ ہوئے متحیّر سگویاں اوہ تصویراں
خبر نہیں ایہ عمل اساڈے کون گیا لکھ ایتھے
ایسا مخبر نال اساڈے اسدن ہویا کوئی
ہر اک بھائی دیکھ اونہانوں رووے تے پچھتاوے
ایہو اشارہ حاصل ہوندے کنوں کلام الٰہی
ایسے طور دکھائے جاسن نامے عملاں والے

خدمتگاراں کردے لیکے سب دے ہتھ دھوائے
قدرت ربدی کیا اسویلے عجب تماشہ ہنیاں
سب تصویراں نظری آیاں لکھے نال حوالے
سب کجھ لکھیا نظری آیا دفتر عملاں والا
جیویں سپرداں کرکے یوسف ؑ بھایاں نال رلایا
جیوں پھر اسدی سوہنی صورت چمک نہیں سیاری
جیونکر کوزہ شربت والا مار زمین پہ بھناں
جیونکر رو رو ترلے لیندا ہنجوں ہار پروندا
جیونکر گمراں دھکے دیتے سب کجھ نظری آیا
جیوں مصلاحت کیتی سبھناں یوسف ؑ مار نوالی
جیویں یہودے نال محبت کرکے ترس چھڈایاں
جیونکر اسدن قتل کرن تھیں بھایاں کنوں بچایا
جیونکر وچ لمکا کے رسا اودہ والوں چا کٹیا
جیوں پھر بھائی حاضر ہوئے جیونکر پھیر وکانا
لکھواسے اسدے وچوں ذرا نہ باقی چھوڑی
کس ایہ لکھی حالت ساڈی بھایا نوں دکھلاوے
چھم چھم رونلے تے غش ہوندے بھل گیاں تدبیراں
کیہڑی بنہاں کتول جاواں جان لوکاواں کتھے
ذرہ بات نہ چھوڑی اس نے جویں حقیقت ہوئی
گذر گیا اوہ وقت خوشی دا ویلا ہتھ نہ آوے
روز قیامت دفتر عملاں دیسن صاف گواہی
رو رو عاصی ہون بیچارے اپنے ویکھ موکالے

کر افسوس پکارن اسدن ایہ کیا حکمت ہوئی
لکھنوالے کاتب ایسی ٹھیک فہرست بنائی
ظاہر حال کیتا یا جیہڑا چھپکے عمل کمایا
یوسفدیاں بھراواں وانگوں ویکھن کل حوالا
جیونکر اسدن ہریک بھائی رو رو کے پچھتاوے
بھلگیا سب کھاون پیون منہ تے ورتی زردی
بڑتے اندر بیٹھا یوسفؑ ویکھے حالت ساری
تاں پھر یوسفؑ نال محبت لگا کہن تنہا تسنوں
ہے ایہ کھانا مول تساڈوں طبع موافق ناہیں
ایہ گل سنکے آکھن لگے سب یوسفدے بھائی
مرگئی بھکھ تریہہ اساڈی ہٹھیاں ایس ٹکانے
تاں پھر یوسفؑ سبھناں تائیں وچہ دربار لیایا
مڑمڑکے تصویر یوسفدی ویکھے درد رنجانا
اورک جسدم حضرت یوسفؑ صاحبزادے سارے
وچہ دربار تماشیاں کارن پلنگ سنہری آئے
کیتا حکم جو دو دو بھائی ہکسے امڑی جائے
جوڑا جوڑا ہو کر سارے کھاون لگے کھاناں
بھایا لوالیاں بھایا ندے سنگ رلمل ساتھ بنایا
تک تک جوڑے بھایا لوالے رو رو دلوچہ کہندا
ویر پیارا امڑی جایا کتھوں ڈھونڈاں تینوں
خوشی خوشی رل کھاون سارے نال جنہاندے بھائی
نہ کھاوے نہ تکے الٹا رووے اوپر دھاہیاں
کرے آوازہ بڑتے وچوں یوسفؑ بول تداہیں

چھوٹا وڈا عمل اساڈا باقی رہیا نہ کوئی
ذرہ بات نہ بھلی انہیں حاضر کل کمائی
لکھن والے کجھ نہ چھڈیا سب کجھ اگے آیا
رو رو کہن ایہ خط سانوں کدیں نہ ہلدا ٹالا
اس خانوچہ ساڈا یکولوں لقمہ لیا نہ جاوے
ہر مجرم دی جرم ثبوتی اینویں حالت کردی
ہک دوجے ول ویکھن سارے کردے گریہ زاری
کیوں نہیں کھانا شروع کریندے کی ہوگیا تسانوں
حکم کرو کجھ ہور منگاواں جو شے طلب تساہیں
یاد پیا کجھ وقت اسانوں خوشی نہ رہگئی کائی
جد تک ہور مکان نہ بدلے زہر دسن سب کھانے
بنیامین بھی روندا رعدا نال انہاندے آیا
ایپر ڈردا آکھ نہ سکے میں نہیں اٹول جانا
کھانا تنہاں کھاون کارن لے آندے وربالے
سبھناں اپر سرخ گلیچے ریشم فرش وچھائے
اک اک پلنگ اتے رل بیٹھن جوڑے دسن بنائے
بنیامین اکیلا سب تھیں رہ گیا درد رنجاناں
رہگیا اوہا غریب اکیلا جسدا ویر نہ آیا
جے اج میرا بھائی ہوندا نال میرے رل بہندا
جے اج ہوندوں وکھرا کرکے کیوں نکھڑیندے مینوں
بنیامین نوں روون باجھوں چیز نہ بھاوے کائی
یوسفنوں بھی ویکھ بھرا ؤل چھم چھم ہنجوں آیاں
سارے بھائی کھاون تیرے توں کیوں کھاندا ناہیں

اوہ کھاون توں روندا دسیں کیا کجھ گذری تینوں
اس روون دی حال حقیقت بول سنا کجھ مینوں

کہن لگا کیا دساں صاحب رو رو نیر چلاوے
جیکر میرا یوسفؑ بھائی اج ہوندا سنگ میرے
ایہ گل سنکر پھر بھی یوسفؑ اپنا آپ چھپایا
رو کر بنیامین ولی نوں کہندا نبی سچاواں
بنیامین کہیا یا صاحب کیا کجھ عرض کچیوے
میں بھی جدوں تولد ہویا مرگئی میری مائی
اوّل مائی چھوڑ سدھائی دوجا ویر وچھناں
جے اوہ بکّو ویر پیارا کول اساڈے ہوندا
نہ میں اج اکیلا ہوکے بہندا وچ بھراواں
سُن سُن باتاں رووے یوسفؑ کہندا بھایاں تائیں
کہیا بھراواں بیشک اسنوں جے سرکار قبولے
تاں پھر یوسفؑ اپنے کارن کھانا ترت منگایا
نال محبت آکھے شالا کدیں نہ وکھرا ہوویں
جے اوہ یوسفؑ تیرے تائیں دے گیا داغ جدائی
بنیامین کہیا یا صاحب سچ تسیں فرماندے
لکھ عزت لکھ الفت شفقت کرے بیگانہ کوئی
جیکر مُتّ بھرا بیگانے اپنیاں وانگوں ہوندے
ایہ گل سُنکر کہیا یوسفؑ بات آمنا تیری
میرا بھی اک تیرے وانگوں وچھڑیا ویر چرو کا
جینوں نال میرے رل کھاویں ہووے دور وچھوڑا
جیونکر تیری بھائی کارن ترسے جان نمانی
اوڑک کھانا کھاون بیٹھے رلکر دونویں بھائی
شاہ دے نال جدوں رل بیٹھا بنیامین پیارا
ہولی ہولی اکدو جینوں آکھن لگے بھائی
شک پیا کجھ یوسفتائیں سُنکر بات اونہاندی
اوہ جوڑے میں اک اکلا کیونکر کھاوا جاوے
اسیں بھی جوڑا بنکر دوتویں بہندے رل اگیرے
ڈر کے خوف الٰہی کولوں حال نہ مول جتایا
بنیامین تیرا کس پاروں ماپیو دھریا ناواں
جمدیاں ماں جبدی مرجاوے بنیامین سدیوے
تاہیں میں عاجز دے سر تے ایڈ مصیبت آئی
تربجا باپ نابینا ہویا غمدی آتش بھناں
نہ یعقوب نابینا ہوندا نہ میں اِتنا روندا !
اوہ سب دو دو کھاون بیٹھے میں کیوں کھر اکھاواں
جیکر تسیں ناراض نہ ہووو میں ایہ ساتھ بہائیں
صاف اجازت ساڈی طرفوں عذر نہیں کجھ مُولے
سدکے بنیامین ولی نوں اپنے ساتھ بہایا
آجا تخت اساڈے اُتے رلکر کھائیے دونویں
اس یوسفؑ دے بدلے مینوں سمجھو اپنا بھائی
ایہ دو جے لوک کیہڑے ویر نہیں بنجاندے
ماپیو جایاں بھایاں وانگوں کدیں نہ اوڑک ہوئی
اپنیاں ُپتراں بھایاں تائیں کیوں بندے پھر روندے
ایپر میں بھی کھاندا رلکے ایہ مرضی سی میری
میں بھی رلکر نال بھراوے کھادا نہیں تدوکا
دونویں وچھڑیاں بھایا لوانے اج بنجائیے جوڑا
اینویں مینوں وچھڑیاں اسنھیں مدت بہت وہانی
یوسفنوں سب جانن اسدا اسنوں خبر نہ کائی
بھایاں نوں کجھ غیرت گندی لگے کرن وسارا
بنیامین اساڈے نالوں عالی عزّت پائی
اُٹھ کر اونھوں رولی اپنی ہوری جگہ لیاندی

بنیامین بھی چھپکر اوتھوں آندا نال بہانے
پڑھتے تھیں جد دست مبارک باہر بنی لیایا
بنیامین ڈٹھا جسویلے دست مبارک تائیں
نال محبت پچھدا یوسفؑ کیا غم آیا تینوں
تاں پھر بنیامین پیارا لگا کہن زبانی
جیونکر نازک ہتھ تساڈے حسن کنوں متھوالے
یوسفؑ بھی سن باتاں اسدیاں اندر رونیر چلائے
کران روایت ایسا دردوں بنیامین بھی رویا
یوسفنے پھر اپنی ہتھیں لقمہ اسنوں پایا
لقمہ پاون لگیاں برقہ سرکیا کجھ اوتیرے
یک طرف رخسار یوسفدا تھوڑا نظری آیا
بنیامین غشی وچ ہویا جدوں زیارت ہوئی
کتنا وقت گذشتہ ہویا اوسے حالت رہیا
جاں کجھ ہوش ٹکانے آیا یوسفؑ پکڑ اٹھایا
روکر استھیں پچھن لگا نال زبان پیاری
بنیامین کہیا صاحب میں اولاد رسولاں
جن پری تے مرگی سایہ ہووے پیغمبراں تائیں
اگے دست مبارک سانوں نظر تساڈا آیا
عین برابر یوسفؑ وانگوں دونویں چیزاں آیاں
یوسفؑ وانگوں شکل تساڈی مینوں معلوم ہوئی
دیکھ تساڈا حسن مبارک جلوہ خوش رخساروں
یوسفؑ سمجھ تساد ہتائیں میں ہویا بے حالا
سن سن باتاں حضرت یوسفؑ بھر بھر نین اچھالے
اصلی بھید نہ پھر بھی اسنوں یوسفؑ کھول سنایا
کرے اڈیکاں دلے اندر جدوں خدا فرماسی
دوویں صاحب کھاون بیٹھے آکر ہور مکانے
موسیٰؑ دے ید بیضا وانگوں جلوہ حسن دکھایا
ایسا سخت زنا آسویلے کیا ہیں ذکر سنائیں
کیہڑی گل تھیں روون لگوں دس حقیقت مینوں
مجھے وچوں یوسفدا لی ڈٹھی ہک نشانی
اینویں ہتھ یوسفدے آہے سوہنیاں انگلیاں نوالے
روون ہتھوں دوہاں ولاں تھیں بات نہ کیتی جاوے
کھاون کارن رہی نہ طاقت روروعاجز ہویا
جویں روایت ابن عباسوں وچ تفسیر لیایا
امروں بنیامین دلی دی نظروں اندر سے
دور گیا چمکار حسن دا تجلی شور مچایا
تڑفن پیا کبوتر وانگوں ہوش نہ رہگئی کوئی
مدت پچھوں مستاں تائیں گھوٹ سینے دا ڈھیا
سینے نال لگا کر اسنوں بہت پیار کسایا
کیوں بھائی کجھ جاپے تینوں مرگی دی بیماری
مرگی اثر نہ کردی ہرگز رب دیاں مقبولاں
میں کجھ ہور تماشہ ڈٹھا قدرت خالق سائیں
تیرن رخسار تیریدا جلوہ رب قدیر دکھایا
جیونکر ہکسے کاریگر نے شکلاں دوہاں بنایاں
اسدے کتے تساڈے اندر فرق نہ جاپے کوئی
ہوش حواس نہ رہگئی میری درد محبت ماروں
مدت پچھوں نظری آیا مکھ پیارے والا
بیشک بھائی اینویں ہوون درد بھرا والوالے
میں ہاں یوسفؑ بھائی تیرا یعقوبےؑ دا جایا
امرالٰہوں ویر سجن نوں حال جتایا جاسی

رو رو غم تھیں عاجز ہویا بنیامین نمانا ناں — یوسف مڑ مڑ آکھے اسنوں کیوں نہیں کھاندا کھانا
اوہ آکھے کجھ میرے تائیں کھاون طلب نہ مولے — گمراں ہے اک عرض بندے دی جے سرکار قبولے
حکم ہویا فرماؤ پیارے جو کجھ حاجت تینوں — بنیامین کہے جو دل وچ ایہ ہک خواہش مینوں
اوّل جس بنگلے وچ سانوں جا سرکار بٹھایا — اس جاگہ تصویر یوسف دی بینوں مزہ وکھایا
جے سرکار غریباں اُپر شفقت کرم کماوے — اس خلوتے وچ پھر ہکواری مینوں جھات گھتاوے
ویکھاں صورت ویر سجن دی پا گلوندڑی رووا‌ں — دل چاہے جو اسدے کولوں کدی جدا نہ ہوواں
جچر تیک حیاتی ہووے پیا زیارت پاواں — مورت نال رہاں ہو مورت اوتھے ہی مر جاواں
سُنکر ترت اجازت بخشی یوسف نبی یگانے — نال دتا ہک نوکر اپنا چھوڑ گیا اس خانے
ڈٹھی آ تصویر یوسف دی بنیامین دوبارہ — تازہ زخم لگا وچ سینے جگر ہویا دوپارہ
کول کھلو کر آکھے اسنوں بول پیارے جانی — کس گھر آن لگائیوں ڈیرا میں صدقے قربانی
کتھوں آئیوں کس نے آندوں آ چھپیوں کس جائی — سخنے دیو چہ ملیوں کسنوں جس تصویر بنائی
کس ایہ تیرا صورت نقشہ کھچ آندا کنعانوں — یا جنگل وچ ملیوئی کوئی کجھ تے بول زبانوں
اوہ تصویر زبانوں عاجز کیا کجھ بول سناوے — کڈھ کڈھ ایہ ارمان دلیدا اپنا سوز مٹاوے
چھم چھم نیر اکھیں تھیں جاری رووے باہیں کھڑیاں — ساون ماہ دی بارش وانگوں نیناں لایاں جھڑیاں
اوڑک رون پوچایا اسنوں ایسی حالت تائیں — رو رو کے جد عاجز ہویا غش پیگیا اوتھائیں
طاقت دور ہوئی تن وچوں جان لباں تے آئی — حمد ربانا نکلے منہ تھیں ہور کلام نکالی
اس حالت نوں پوہتا جسدم بنیامین سوہارا — فضلوں مہلت پوری ہوئی کھلا نیک ستارا

## آمدن جبرائیل نزد حضرت یوسف ؑ و واقف حال کردن آنذات بہ برادر بنیامین رضؓ و ذکر ملاقات ایشاں

جبرائیل خدا دی طرفوں پاس یوسف ؑ دے آیا — بعد سلاموں خدمت اندر ایہ پیغام سنایا
یا نبی اللہ پاک جنابوں حکم دتا رب سائیں — بخش زیارت واقف کر ہو بنیامینے تائیں
درد فراق لساڈے اسنوں سختی دے منہ ڈھویا — بیشک ہن جا ملو اسنوں حکم الٰہی ہویا
سُنکر حکم ربانا یوسف ؑ کیتا شکر الٰہی — ملی اجازت ملنے کارن ہک چڑدی آہی

نال خوشی دے گھر نوں آیا یوسفؑ بنی پیارا
روندے بیٹھا چاچا تیرا وچ مکان فلانے
جاکر جلدی اسد بینا بئیں دیہو سلام اساڈا
مت کوئی بات چھپاویں اتھیں اوہلا کریں نہ کوئی
سُنکر حکم شتابی منشا زری پوشاک لگائی
آہی شکل تمامی اسدی وانگوں باپ سیانے
جیونکر حسنؑ حسینؑ ولیدی جو کوئی زیارت پاندا
ایسے طور یوسفدے بیٹے یوسفؑ وانگ نظیروں
سنو حقیقت جسدم منشا چاچے دیول آیا
بنیا مین ڈٹھا جسویلے حضرت منشا تائیں
ہک تصویر یوسفدی اگے ڈٹھی اس دیواروں
کہن لگا اس خانے اندر کیہا قدرت رب پائی
خبر نہیں ہن انہاں دوہاں تھیں کیہڑا یوسف ہووے
اوڑک حضرت منشا کولوں پُچھدا ہو دیوانہ
منشا کہندا اساں دوہاں نوں چہ فرق ایہو سردارا
بنیا مین کہیا اوہ یوسفؑ کون ہویا اسجائی
میرا بھی ہک بھائی آہا یوسفؑ نام سدانداا
نام اسدا بھی سُننے کارن میں عاجز لوہ مویا
روکر بنیا مین پیارے جد ایہ بات سنائی
اوسے یوسفدا اوہ بیٹا اوسے بھیجیا سانوں
صحیح سلامت ویر تساڈا ہے موجود اتھائیں
سُنکر بنیا مین خوشی تھیں سو سو حمد الاوے
مُدت پچھوں ویر پیارا خالق پاک لبھایا
بہت خوشی تھیں آٹھ کھلوتا جوش نہ جریا جائے
مُنہ چُمے پیشانی چُمے چُم چُم صدقے تھیندا

وڈے بیٹے منشا تائیں حکم دتا آشکارا
آپس دلیوچ ملیاں سانوں کتنے سال وہانے
بعد سلاموں ظاہر کرنا حال تمام اساڈا
جو اوہ پچھے آکھ سناویں جویں حقیقت ہوئی
چاچے دیول آیا جلدی دیر نہ کیتی کائی
جو کوئی ویکھے منشا تائیں سگواں یوسف جانے
نلنے پاک محمدؐ وانگوں جاپے حسن دوہاندا
جیونکر عکس اوتاریا ربنے یوسفدی تصویروں
بنھکے ہتھ غلاماں وانگوں آن سلام سنایا
عجب تماشہ ظاہر ہویا قدرت خالق سائیں
دوجی ایہ وچ حاضر ہوئی کنببا حیرت پاروں
جتول دیکھاں یوسفؑ جسے سمجھ نہ آوے کائی
نال تعجب کرے قیاساں نالے چھم چھم رووے
تساں دوہاں تھیں یوسفؑ کیہڑا مینوں دس جواناں
اوہ یوسفؑ دی شکل مبارک میں فرزند پیارا
جسدا توں فرزند پیارا روکر بات سنائی
مدت دا اوہ وچھڑیا ساتھیں محرم حال دلاندا
اج سُنیاں جو اس پاسے بھی ہے کوئی یوسفؑ ہویا
نال ادب دے بولیا منشا فکر نہ کر ہو کائی
جویں انہاندا شوق تسانوں اینویں شوق انہانوں
اوسے حکم اسانوں کیتا جا مل چاچے تائیں
جسنوں ایسی ملے بشارت کیونکر خوشی مناوے
جیونکر منشا اسدے بھانے عیسےٰ بن کر آیا
نال پیار بھتیجے تائیں ملیا پکڑ گلاوے
توں فرزند میرے دلبر دا پیارا لخت اکھیں دا

بیشک سانوں تیرے کولوں خوشبو آسدی آئی
کہن لگا اوہ حضرت منشا میرا باپ سیاناں
کتنی دیر تساں نوں اس نے رکھیا کول بٹھائی
ایہ گل سُنکر منشا تائیں بنیامین بتاندا
منشا کہندا ایہ گل اگے معلم نہیں تساں نوں
بھاویں کون ہووں اوہ اگے کیا کیا نام سراوں
رلی جدو کی باپ میرے نوں شہر مصر دی شاہی
اوہا تساڈا ویر پیارا اوہا باپ ہمارا
جسدم بنیامین ولی نے اصل حقیقت پائی
بہت خوشی بھی غمی برابر اسوچہ جھوٹھ نہ کائی
ایہو مثال اچانک جستوں خوشی زیادہ آوے
دوچار روز بیدار بنلے نوں شام ہووے جد نیڑے
کیہڑا وقت ہوسی جسویلے بانگ آواز سُنیسی
اینویں بنیامین ولی بھی خوشیوں کملا آیا
رو رو کہے بھتیجے تائیں جد کجھ ہوش سمبھالے
مڑ مڑ ایہو کرے آوازہ جلدی پیچل مینوں
منشا عرض کرے یا حضرت اول میں کجھ آواں
جیکر انہاں بلایا اول پچلساں تساں تائیں
ایہ گل کر کے جلدی منشا بابل دیول آیا
دتا حکم شتاب یوسف نے اے فرزند پیارے
اُٹھ درباروں حضرت یوسفؑ گوشے ڈیرا لایا
آن وڑے وچہ خلوت خانے دووین چائیں چائیں
جد دروازیوں اندر وڑیا بھائی ماپیو جایا
نور و نور ہویا سب خانہ دیکھ جمال حضوری
چارے نین ہوئے جد ساہویں دردوں بلیاں بھاہیں

دس کھاں اوہ ہن بابل تیرا ہوویگا کس جائی
اوہا ہے جس نال تساڈے رلکر کھادا کھاناں
تخت اُتے رل کھانا کھادا اج پچھان نہ آئی
سی اوہ حاکم شہر مصر دا نام عزیز سدایا
تخت مصر دا لے جنہاں نوں کہن عزیز تنہاں نوں
جد اوہ تخت مصر دا پاون نام عزیز سداون
شاہ عزیز بلاوے اسنوں کل مخلوق الٰہی
جسنوں تخت مصر دے اُپر نیوندا عالم سارا
روندا روندا بیخود ہویا ہوش نہ رہگئی کائی
سڑ جاون اوہ دُکھ جنہاں نوں ہلے زیادہ پانی
درد غماں نہیں بوجھ خوشی دا ایہوں تکلیف دکھاوے
سارے دن نہیں اوہ بیصبری جاندی انکھ اگیرے
کملا آون بیصبری نہیں جسدم کھانا ڈھیسی
کیہڑا وقت ہوسی جسویلے ملسی امبڑی جایا
چل منشا اوس دوست دیول مینوں لے چل نالے
عمر دراز کرے رب تیری چڑھ جگ رکھے تینوں
جیوں اوہ حکم کریسن مینوں اس پر عمل کماواں
یا جے مرضی ہوئی انہاں دی ملسن آن اتھائیں
جو احوال ڈٹھا چاچے دا پیش حضور سنایا
لے آ جھب محبوب سجن نوں دور ہوون دکھ سارے
تاں پھر منشا دوڑ شتابی چاچے نوں لے آیا
اگے یوسفؑ پیا اوڈیکے ویر پیارے تائیں
دیکھ شتابی حضرت یوسفؑ برقعہ دور ہٹایا
جیونکر بدلوں باہر آوے چند مبارک نوری
اللہ اکبر آکھ زبانوں نکل گیوں نے آہیں

وچھڑے یار ملن جسویلے درد نہ جاوے جر یا
مدت پچھوں واصل ہوئے دوویں ویر وچھنے
رو رو کے ناطاقت ہوئے کتنا وقت وہانا
اوڑک ہنیا مین ولی نوں غمدی حالت ہوئی
مُنہ اسدے پر چھڑکیا یوسفؑ مشک معطر عالی
جاں کجھ سُرت ٹکانے آئی پچھدا نبی سوہانا
تاں پھر باپ سجندی اسنے کیتی شروع کہانی
جس دِہاڑا کنعان شہر تھیں کوچ تساں فرمایا
باہر شہروں رہے ہمیشہ اوہ محبوب خدائی
رات دِنے اس حجرے اندر رہے کریندا زاری
نیندر بھکھ آرام نبی نوں بالکل چھوڑ سدہانے
درد فراق تساڈے اندر ٹُک ٹُک ہویا تیلا
دھمنوں رہگئی صبح خوشی دی کیتیاں غماں تماشاں
دونہہ کمانوچہ شاغل ہردم کدی نہ فارغ ہوندا
کدی کدی جو رانیں ویلے تنگ نہایت آوے
خاموشی وچہ بیٹھیاں اسنوں کتنی مدت بیتی
جیکر کدیں طبیعت آپے بولن اُوپر آوے
جیکوئی طلب زیارت کارن آکر کول کھلووے
اس تھیں کوڈھ نہ نال کسیدے کرن کلام زبانی
سُن سُن یوسف حال پدر دا رو رو مارے ڈہا ہیں
جیون دا کجھ ڈھب نہ اسدا کندھی اوپر بروٹا
ہاں البتہ جیکوئی اسنوں خبر تیری اپڑاوے
یوسفؑ کہندا میں بھی اینویں بابل وانگ اُداسی
استھیں پچھے حضرت یوسف پھر منگوایا کھانا
اوہ کھاوے اوہ رجدا جاوے خوشی محبت یاروں

اوہ بھی وقت پذیر فقرا ہوندا بھاگیں بھریا
نال محبت ہکدوجینوں پاگلوندڑی رُسنے
دو گھڑیاں وچہ کوہیں نکھٹے ایڈا درد پُرانا
رو رو یوسفؑ پیا بولاوے اسنوں ہوش نہ کوئی
تاکجھ ہنیا مین ولی نے چرکی ہوش سنبھالی
کس حالت وچہ وقت گذارے میرا باپ پیارا
کہن لگا وچہ درد تساڈے اسدی عمر وہانی
اس دن دا اس گھر اپنے وُل پھیر نہ پھیرا پایا
رستے اُپر اک اکیلے غمدی جھگی پائی
جدوں زیارت حاصل ہووے ہنجوں ہو وسن جاری
رو رو کے نابینے ہوگئے اسدے نین نمانے
سوہنا رنگ تمام بدن دا ہوگیا ساوا پیلا
قد مبارک دوہرا ہویا تیریاں وچہ تلاشاں
یا سجدیوچہ ڈگا رہندا یا ہنجوں بھر روندا
کرڈھے آہ غماندی بھنی سارا شہر روا وے
نال کسیدے گل نہ کردا چُپ اجیہی کیتی
یوسف یوسفؑ نکلے منہ تھیں ہور کلام نہ بھاوے
بولن حضرت کیسے اساڈا یوسفؑ ویکھیا ہووے
مولتوں لنگھ اگیرے گذریا پیغمبر کنعانی
ہنیا مین کہے کجھ حالت دسن والی ناہیں
خبر نہیں جو کیہڑے ویلے جھڑسی کھاکر جھوٹا
شک نہیں جے فضلوں اسنوں خالق پاک بچاوے
ایہ حکم ہویا جسویلے خبر لیو پچائی جاسی
بھائی نوں فرماون لگا کھائے ویر سیانا
تک تک جیون ہکدوجینوں دونویں ویر پیاروں

آسو یلے کجھ یوسفؑ اپنی کیتی شروع کہانی
تھوڑا تدر حوالہ یوسفؑ ہیسی اجے سُنایا
جے کجھ حال اگیرے اپنا یوسفؑ ہور سُناندا
حالت ویکھ بھرا دی یوسفؑ چُپ اجیہی کیتی
کیتا فکر دلیوچہ یوسفؑ جے سب ذکر کجیوے
اگے اتنی مدت پچھوں اج ملیا ایہہ مینوں
پکڑ کلاوے بیٹھا یوسفؑ بنیا مین ولی نوں
دس کجھ ہور حقیقت تیری اگوں کویں وہائی
کہن لگا جو بھین اساڈی آہی زینب خاتون
بنیا مین کہیا میں اسدا کیا کجھ حال سنائیں
شالا زینبؓ خاتون دانگوں کوئی نہ ہوئے دردی
جیونکر باپ یعقوبؑ نبی دا آکھ سُنایا حالا
تھوڑا فرق دوہاں دے اندر یا محبوب نگینہ
اکدوجے تھیں عاجز دوویں درداں گھٹ نہ کوئی
دنیا اُتوں دوہاں والاندی زندگی ختم ہو چُکی
ویر جنہاں دے چھوڑ سدھاون بھیناں مُردیاں رلکے
سُن سُن حال زینبؓ دا یوسفؑ رو رو مارے آہیں
استھیں پچھے پچھدا یوسف استھیں پھیر دوبارہ
بنیا مین کہے ہے شادی میری ہوئی ہوئی
تن بیٹے رب بخشے مینوں بنیا بلن الاندا
کہن لگا جد پہلا بیٹا ربنے بخشیا مینوں
بھایاں باہجوں خوشی نہ بھاوے دلنوں چین نہ آوے
جیکر تسیں ہوندے گھر اندر اسدا نام رکھیندے
دُوجا لڑکا ہویا جسدن دم رکھیا میں ناواں
دُم عربی وچہ لہو نوں آکھن ذنب کہن بگھیاڑے

جیونکر حالت درد غماندی اسدے نال وہانی
سنکر بنیا مین پیارا پھیر غشی وچہ آیا
شک نہیں جے ویر پیارا اجل شہادت پاندا
اگوں حال نہ ظاہر کیتا جویں مصیبت بیتی
ایسے غوطے وچہ مت اسدی ختم حیاتی تھیوے
جیکر پیوے اجل پیالہ پھیر میں مُسّاں کینوں
جاں کجھ ہوش ٹکانے آئی کہندا پھیر نبی نوں
تاں پھر یوسف نال بہانے اسدی گل بھلائی
کویں گذارہ کردی عاجز اسدا حال سُنانوں
یوسفؑ یوسفؑ کردی رہسی روز قیامت تائیں
وچ ملیسی قبر کسے دن یوسفؑ یوسفؑ کردی
تویں برابر حال مصیبت زینب خاتون والا
اسدیاں رو رو اکھیں گلیاں اوہ ہوگیا نابینا
اوہ مجذوب وچھوڑے کیتا اوہ مجذوب ہوئی
جیوں مرمکا باپ پیارا تیویں اوہ بھی مرمکی
ہر ہر پاسوں سارے جھلاون درد غماندے جھل کے
صبروں شکروں اجر خدا دند دیسی اسدے تائیں
تدھ بھی شادی کیتی اپنی یا ہیں اجے کوارا
یوسفؑ پُچھیا ہے تیرے گھر لڑکی لڑکا کوئی
یوسف پچھیا کیا کیا بھائی دھریا نام اونہاندا
اتنا درد ہویا اسو یلے کیا میں وساں تینوں
شادی والے دن دردمنداندوں اُلٹی درد رواوے
کنوں پیار تساڈے اسنوں یوسف اسیں سدیندے
تیجا بیٹا ہویا جدوکا اسنوں ذئب بلاواں
ایہ کجھ نام میرے فرزنداں بنیا مین پکائے

سُن یوسفؑ متعجب ہویا ایہ کیا نام ٹکائے
روندا اساں میں ویکھ تساڈا ہت کرڑتہ لہو بھریا
دَم دَم کر کے سداں اسنوں جس دم نظری آوے
جسنوں ہیں بگھیاڑ بلاوان غرض ایہو وچہ میری
جاں اوہ نظری آوے مینوں یاد پوے دُکھ تیرا
درد نظارا ہر دن راتیں حاضر رہیا اسانوں
یوسفؑ بھی سُن حمد پکارے کردا شکر گذاری
گوشے دل وچہ بیٹھ علیحدہ ایہ سب مجلس ہوئی
استھیں تُچھے دوہاں بھراواں ایہ مصلاحت کیتی
ہُن کوئی وجہ اجیہی ہووے بنیامین تباوے
یوسفؑ کہندا انشاء اللہ جے چاہیا رب سائیں
ڈالن جدوں بھراون لگسن بوریاں دیوچہ بھائی
سبھتاندی پھر لواں تلاشی حُکماً وار و واری
چور بنا کر تیرے تائیں بند لوان کرلیساں
پر ایہ بات دلیوچہ رکھنی بھید نہ ظاہر کرنا
بنیامین آمنا کیتا جو یوسفؑ فرمایا
چور بنا کر یار پیارا جے گل سنگل پاوے

بنیامین کہیا ایہ تانوں ورد تیرے رکھوائے
ڈُسے غم نہیں ہک بیٹے دا نام لہو میں دھریا
مطلب ایہو جو درد تساڈا کدیں نہ دلتھیں جاوے
دلتھیں کدے نہ بُھلے مینوں درد کہانی تیری
بُرے ہے خون کیتا بگھیاڑاں یوسفؑ بھائی میرا
شکر الحمد خداوند خیریں میلیا پھیر تسانوں
دونویں ویر کرن شکرانے موج خوشی نے ماری
ہرگز دوجیاں بھاباں تائیں پتہ نہ لگا کوئی
اتنی مدت نال فراقاں بیتی جیو نکر بیتی
رہاں اکٹھے دوویں بھائی جے رب سچے بھاوے
حکمت کر کے تیر تیتائیں رکھساں اسیں اٹھائیں
تیری بوری دیوچہ چوری پکڑ رکھاساں پائی
اوڑک نکل پویگا تیں تھیں ہیمانہ سرکاری
اوہ آپے ٹر جاسن سارے تینوں کول رکھیساں
ساڈی جھڑک اونہاندا رونا لے تے دل نہ دھرنا
جھڑکاں قید ملامت چوری سب کجھ سر تے چایا
قرب حضوری بخشے اپنا عاشق دیر نہ لاوے

# حکایت پروانہ

شخص کسے پروانے تائیں سڑدیاں ویکھیا کھائی
اُپر شمعدے آکر اپنا مُنہ سر تدھ جلایا
تاں پھر اوس سوالی تائیں بول کہیا پروانے
جو لذت میں سڑدیاں ڈٹھی جیکر تُوں وہ پاویں
ہیں ہک جان جلائی اپنی لولیاں مارین مینوں
لذت وصل پیاریا لوائی جس ہکواری چکھی

کہن لگا کیوں شامت تینوں گھر تقلید چُک لیائی
ایس شمعدی یاری وچوں کی تینوں ہتھ آیا
ایس سودے دی سار کی جانن تیرے جیہے لیلانے
میں پروانگ مریا جیں ایتھے پھر نہ گھروں جاویں
گُل قبیلہ ساڑ جلاویں خبر جے ہووے تینوں
چھوڑ سجن لوں گھر جاون دی پھر اس آس نہ رکھی

شُنو حقیقت جد منصوبہ کیتا دوہاں بھراواں
پہلوں بنیامین پیارا کول کھراواں آیا
وچھڑ یا نوں جد گل لگ ملن محرم حال دلاندے
عارف آکھن پاس کولوں ہرشے پارس تھیوے
یوسفؑ کوں گیا جد بھائی بنیامین سوہارا
ویکھ پچھان نہ سکے اسنوں بھائی بابل جائے
کہن لگے ایہ کیونکر تینوں حُسن دِتا رب باری
اپنے نال بٹھا کر مینوں کھانا اوس کھوایا
اچرا تنوں آپہوتا ممکرون یوسفؑ نبی حقانی
اے یعقوبؑ دیو فرزندو یوسفؑ جدوں سدھایا
کہن لگے اساں ساریاں تائیں بہت مصیبت ہوئی
بابل نال برابر اسنوں غم یوسفؑ دا ہویا
استھیں پچھے حکم سنایا تسیں جو گھر تھیں آئے
کیتا عرض پیغمبر زادیاں پلے چیز نہ کوئی
اوہ درماں جو مال امانت دتیاں اساں تسانوں
یوسفؑ کہیا امان اساڈی تساں سمہال پہنچائی
استھیں پچھے جیونکر گذری آکھ بیان سناواں
چرکا انہاں پچھاتا اسنوں ابن عباسؓ بتایا
بیشک موج خوشی دی پاروں نہیں پچھاتے جاندے
جیکر اوہ تاثیر نہ رکھے پارس کویں سدیوے
دُونا ہو گیا حُسن ولی دا بلیا جدوں پیارا
آبیٹھا جد کول انہاں دے حیرت اندر آئے
بنیامین کہیا اس شاہ دی برکت ہو گئی ساری
دُونا ہو گیا چہرہ میرا دیکھ احسان سوایا
بہہ کر تخت مبارک اُتے کردا حکم زبانی
کِس کِس اسدی فرقت اندر درد زیادہ پایا
ایہ بنیامین ولی دا حال نہ رہ گیا کوئی
ایہ گل سنکر بابل کارن حضرت یوسفؑ رویا
غلہ جنس خریدن کارن کیا کجھ مال لیا ئے
ہتھوں خالی اسیں سوالی صرف توکل ہوئی
باجھ انہاں تھیں گھر وچہ کوئی چیز نہ لدہی سانوں
اسیں تسانوں دانے بخشاں قیمت لواں نہ کائی

## بخشیدن غلہ یوسف علیہ السّلام بہ برادران بار دوم و رخصت شدن ایشاں از مصر

حکم دِتا دھڑوایاں تائیں یوسفؑ نبی ربانی
جیتنے شتر لیاندے انہاں اُتے بھار بناؤ
ایہ پر اک خیال دلیو چہ رکھنا تساں ضروری
اسدی بوری اندر چھوری رکھ دِتا پیمانہ
قسم یاقوت بتاون بعضے اوہ پیمانہ شاہی
رخصت ہون لگے کروانی دیہو انہاں نوں دانے
بوریاں بھر بھر باہر کڈھیو وزن نہ مول کرا ہو
بوری جدوں بھراون لگے بنیامین حضوری
تا جو پتہ نہ لگے ہرگز کنعانی کرواناں
بحر العشقوں دو لکھ مہراں قیمت اسدی آہی

سونا قسم بتاون بعضے اوستاکاراں گھڑ یا
جویں روایت نقرہ کاروں نال جواہر جڑ یا

اتنی قیمت دا پیمانہ خبر نہ کوئی بھایاں
بنیامین دی بوری اندر پا دِتا دھڑ وایاں

دانے لیکر راضی ہوئے خوشی خوشائیں سارے
کیا جانن جو انہیں پیریں پھر اوساں سرکارے

جاں کجھ دور گئے تاں مگروں دوڑے پکڑن والے
جیونکر سورت یوسف اندر خبراں رب دسالے

ثُمَّ اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا الْعِيْرُ اِنَّكُمْ لَسٰرِقُوْنَ ۝ قَالُوْا وَاَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّاذَا تَفْقِدُوْنَ ۝
قَالُوْا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ وَّاَنَا بِهٖ زَعِيْمٌ ۝ قَالُوْا تَاللّٰهِ
لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سٰرِقِيْنَ ۝ قَالُوْا فَمَا جَزَآؤُهٗٓ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ۝
قَالُوْا جَزَآؤُهٗ مَنْ وُّجِدَ فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ۝

یعنے پھیر پکارن والا کر آواز پکارے
اے کروانوں مڑو پچھاہاں چور تسیں ہو سارے

پرت انہاں نوں آکھن لگے کیا کجھ گیا تساڈا
کہن لگے پیمانہ شاہی گم ہوگیا اساڈا

جو کوئی اسنوں ڈھونڈ لیاوے بہتی بخشش پاوے
بھار شتر دا دانے اسنوں شاہ انعام دلاوے

ایہ گل سنکر آکھن لگے پیغمبر دے جائے
ربدی قسم شرارت کارن اسیں نہ ایتھے آئے

جانو تسیں اساڈی تائیں نسل اساڈی عالی
چوری والی عادت سانوں نہیں خداوند ڈالی

لوکاں کہیا جے اوپر تساڈے چوری ثابت تھیوے
کیا تعزیر تساڈے اپر وارد پھیر کچیوے

آکھن لگے جیدے کولوں نکلے مال تساڈا
اوہا سزا دے لائق ہوسی جیوں دستور اساڈا

یعنے ملک اساڈے اندر جو کوئی چیز چراندا
برس دناں اوہ شرع مطابق قید کرایا جاندا

اینویں جے تھیں اج تساڈا نکل لیوے پیمانہ
برس دناں اوہ قیدی رہسی نہ کوئی عذر بہانہ

دلوں چہ ایہو تسلی سب نوں اساں نہ کیتی چوری
بابجہ قصوروں کیونکر سانوں قید کریسی بھاری

کیا جانن جو اس درگاہے وکھرے گھاڑ گھڑیندے
چراندی کوئی وات نہ پچھے شاہد ہوئے پکڑیندے

ایسے اک نقطے دی جیکر سمجھ کسے نوں آوے
عملاں اپر مِتیں نیوں فقیرا کوئی نہ فخر کماوے

# پیش شدن برادران حضرت یوسفؑ درحالت گرفتاری و برآمدن مال مسروقہ

سنو حقیقت صاحبزادے جد ہوئے اقراری
آندے پکڑ سپاہیاں جلدی حکم ہویا سرکاری

پیش حضور ہوئے جسو یلے یوسف حکم سنایا
سب تھیں اوّل شمعونیدی بوری پکڑ کھلائی
کل امیر وزیر سیانے لین تلاشی لگے
جد شمعون ولی دے بھاروں شروع تلاشی ہوئی
دو جیاں کہیا بیشک صاحب ساڈے بھار کھلاؤ
قصہ کوتاہ دس بھائیاں تدا کھول اسباب ڈھونے
کہن لگے سب دیکھنوالے پیش حضور تداہیں
حکم ہویا جد دس باراں تھیں کجھ نہیں لدھا ساڈوں
ایہ گل سُنکر سبھناں بھائیاں ہتھ بنھ عرضگذاری
تاں پھر اوہ بھی ویکھن کارن ہویا حکم شہانہ
آ جا شور ہویا وچ مجلس اکھے خلقت ساری
دیکھ حیران تعجب ہوئے سب یوسف دے بھائی
ایسے بند ہوئے وچ مجلس شرموں غوطے کھاون
نیک بندے نوں جھوٹھی سچی جو کجھ تہمت آوے
اسدن صاحبزادیاں اپر ایسی حالت ہوئی
بنیامین آہا خوش تازہ جیونکر آہا اگے
دیکھو بھائی ساڈے اُتے کیڈ مصیبت بیتی
ایسے کارن شاہ نے تینوں اپنے ساتھ کھوایا
کتنی کوشش کرکے تینوں سدیا اس کنعانوں
پھر اس راضی کرکے تینوں کیتا گھریں روانہ
نالے آپ بے عزت ہولیوں سانوں نال کیتوئی
قسم خدا دی میں پیمانہ بوری وچہ نہ پایا
بنیامین کہیا جس اگے درماں واپس کریاں
جوہیں تساں اوہ درماں اگے بوری وچہ چھپایاں
بے اوہ تساں چورایاں ناہاں میں بھی چور نہ کوئی

جلد تلاشی لہو انہاندی کس نے مال چرایا
دانے پلٹ نکالے باہر خلقت جڑ مل آئی
بہت سپاہی ہور محافظ تاڑن پچھے اگے
یوسف آکھیا چوری والا اس پر شبہ نہ کوئی
لیو تلاشی سبھناں کولوں اپنا ظن گواؤ
بنیامین ہویا جد حاضر اسنوں چھوڑ دتونے
چورالوالی شکل انہاندی معلم ہوندی ناہیں
اسدا بھار نہ کھولو بھاویں جاون دیہو انہانوں
اسدا بھار بھی دیکھو بیشک کرو تسلی ساری
جد اوہ بوری کھولی اوہناں نکل پیا پیمانہ
دیکھو مال برآمد ہویا چور ایہو سرکاری
چُپ ہوئے شرمندگی پاروں گل نہ آوے کائی
زمیں شق دیوے ویہل انہانوں جے ہیٹھاں لہہ جاون
ساری عمر نہ باہر نکلے شرموں ڈوب جاوے
جیکر موت اوہناں وس ہوندی فرق نہ کردا کوئی
رلمل سارے بھائی اسنوں کرن ملامت لگے
اسنوں فکر خیال نہ کوئی جس خیانت کیتی
چنگا نمک حلال کیتوئی اسدا مال چورایا
ایہو نفع تیرے تھیں آہا نہ ڈریوں نقصانوں
جاندیوار چراکے اسدائے چلیوں پیمانہ
بنیامین کہیا ایہ چوری میں نہیں کیتی کوئی
غصے ہوکے کہیا سبھناں کس اوہ پھیر چھپایا
ایہ اوسے دھریا ہوسی جس اوہ درماں دھریاں
اولویں اساں چورایا ایہ بھی آکھ سناوے بھایاں
دسو پھیر اسادے کولوں کیونکر چوری ہوئی

ایہ گل سُنکر سبھناں بھایاں مہر پیالہ پیتا
چُپ کر بیٹھے حیرت اندر کسے جواب نہ کیتا

سُنو حقیقت لوری وچوں نکل پئی جد پائی
یوسفؑ آکھیا چور اساڈا قید ہوسی ہن بھائی

کیوں جو ملک اپنے دا دسیا آپ لساں وزنارا
برس دناندی قید اٹھاوے مال چوراون ہارا

اس بھی ساڈا مال چورایا بدلہ اپنا پاوے
سال رہے ایہ قید اتھائیں اجے نہ گھر لوں جاوے

موجب حکم شریعت یوسفؑ ایہ فرمان سنایا
نہیں تاں ملک مصر دے اندر ایہ دستور نہ آیا

ہیسی شہر مصر دے اندر حکم عزیز مصر دا
جتنا مال چوراوے کوئی دونا بدلہ بھر دا

پیسے دی کوئی چیز چوراوے دو پیسے اوہ دیندا
چوراں نوں کوئی شہر مصر وچ نہیں سی قید کریندا

ایسے کارن یوسفؑ تائیں حکمت رب سکھائی
جے قانون مصر دا کرسیں کول نہ رہسی بھائی

کَذٰلِكَ كِدْنَا لِيُوْسُفَ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ اَخَاهُ فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ
نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ۝

اساں کیتی تاکید یوسفنوں رب سچّا فرماوے
شاہی طور بھرا اپنے لوں پکڑن روانہ آوے

ٹگراں جیونکر حکم شریعت چاہیا اللہ والی
کیا تدبیر خداوند سچے رحمت نال سکھالی

جسنوں چاہاں بخشے درجے بہت بلند گرامی
بڑا علیم خداوند عالم اسنتھیں ہیٹھ تمامی

کرن روایت جسدم یوسفؑ قید حکم فرمایا
سُن فرمان بھراواں تائیں فکر دلاں وچ آیا

جیکر بنیامین پیارا ہوگیا قید اتھائیں
کیا جواب دیانگے جاکے باپ پیارے تائیں

کرکر فکر قیاساں اوڑک آن کھڑے دربارے
پیش حضور گذارن عرضاں صفتاں بولن سارے

آکھن جویں غریباں کارن اس دربارے ڈھوئی
منجی دوارا ہور اجیہا عالم وچہ نہ کوئی

کل مخلوقاں فیض اٹھاون اس عالی دربار وں
سب تھیں ودھ اساڈے کارن کرم ہویا سرکار وں

جتنی عزّت اساں غریباں اس دربارے پائی
شاید ایسی ہور کسے پر ہوگ کرم فرمائی

جو احسان حضوروں ہویا جے تعریف کچیوے
لاکھاں برس حیاتی ہووے پھر بھی ختم نہ تھیوے

وچہ سرکار اساں جد پہلوں کھوٹا مال لیاندا
کر منظور مشرف کیتے ذکر نہ کیتا جاندا

باراں شتر لدا کر سانوں منتی بخشے دانے
ہور ہزاراں عزّت خدمت کیتی نام ربانے

دو جیوار اسیں پھر آئے ہتھوں پلیوں خالی
پھر بھی کمی نہ چھوڑی ہرگز عزّت بخشش والی

سُنھری جنس عجائب دانے ہوئے بخشش حضوروں
ہے امید معافی ہن بھی ملسی اس قصوروں

جس درباروں اگے سانوں لاکھاں بخشش ہوئی
چھڈ دیون ہک چور جے ساڈا مشکل اینہاں نہ کوئی

کر کر صفتاں سب بھایاں نے بہتا عجز کمایا
اساں تساڈی شرع مطابق کیتا حق نبیڑا
سبھ سو صفت اساڈی کر کے کوڑیاں لجاں پاؤ
نالے بتو پیغمبر زادے نالے چوری کر دے
بھایاں نوں جو چور بنایا یوسف نبی الہی
کرسے اشارہ اس گل دیول وہ محبوب خدائی
ایہہ اوہ گل بھایاں تائیں وچہ قیاس نہ آوے
آکھن اس پردیسی اساڈا لاہیا آکر پردہ
نقد سرق اخ لہ من قبل آیت جیونکر آئی
ایہہ گل سنکر ہیا یوسف غیرت دل وچہ ہوئی
فاسرھا یوسف یعنے سنکر بھیت چھپایا
قال انتم شر مکانا اتے لفظ نکالے
بنیامین تے یوسف جیکر چوری کیتی آہی
آکھ بدتیرا حضرت یوسف کیا کجھ مال چرایا

سن سن حضرت یوسف اڑک صاف جواب سنایا
اجے تساڈا من نہ منیا کرو کھلوتے جھیڑا
میں نہیں چھنڈنا چور تساڈا ایہہ سب حرص ولجاؤ
نبیاں ندی اولاد سدا کے نہیں خدا تھیں ڈردے
ایہہ گل جھوٹھ نہ کہی اس نے وچہ تفسیر دا ہی
جو بابل کولوں چوری اسنوں جو کہے سن بھائی
غفلتوں بنیامین دلی تے کر کر جبھن دھائے
اگے اسدا بھائی یوسف ایویں چوریاں کردا
یعنے اگے چوری کیتی اسدے یوسف بھائی
ایہہ پھر بھی بھایاں اگے حال نہ کھولیا کوئی
ظاہر کر کے مول اونہاں نوں حال نہ کجھ بتایا
یعنے تسیں اونہاندے نالوں بہت شرارتوں والے
تسیں اونہاں تھیں پہلے درجے کہیا حبیب الہی
جس بدلے اسدے تائیں بھایاں چور بتایا

# تفصیل سرقہ حضرت یوسف ع

سنو بیان یوسف نوں جیکر آکھیا چور بھراواں
چوری کرنی کم نہ نبیاں اشرف ذات جنہاندی
کل عیباں تھیں پاک اونہاں نوں کیتا حق تعالے
عورت بھاویں مرد کسے دی جیکر چیز چرا دن
تیویں جیتھے ورج سنہہ لگائے ویکھن دوزخ موری
پہلی چوری جیتی یوسف راوی ذکر لیندا
جس ویلے یعقوب پیغمبر شام مبارک آہے
نانکیاں گھر حضرت یوسف پیدا ہویا اتھائیں
بت پرست یوسف دی نانی شرک فساد کمائے

اوہ مقبول بنائے ربے میں کیوں چور بناواں
امروں باہر ہوواں اونہاں تھیں گل نہ کیتی جاندی
دوہاں جہاناں وچہ ہوکا نا چوری کرنے والا
رب فرمائے ترت اونہاندے ہتھ کپائے جاون
جنت اندر نہیں کرائے مقبولاں دی چوری
جیونکر وچہ تفسیر یوسف دے عاجز آکھ سناندا
مامے دے گھر شادی ہوئی اوسے شہر دیا ہے
ہکدن عجب تماشا بنیاں جس میں ذکر سناواں
ہکدن بت پوجیندیاں اسنوں یوسف بھی تک جاوے

فرصت پا کر ٹھاکر اسدا یوسفؑ مچک لیاندا
چھوٹی عمر یوسف دی آہی جد ایہ حال وہایا
حضرت ابراہیمؑ بھی اینویں بتاں نال کریندے
اوہ کبھی پیو دے بت چھپاکے گلیاں وچ دھر گیندا
کدیں کدیں پیو وچوں توڑے ابراہیمؑ دے تائیں
اوہ وچ آکھے گلیاں اندر لیلو ٹھاکر بھائی
ایڈ گلاں اس ٹھاکر اندر پائی خانقیا رئی
جسدے پلے رقم نہ ٹھہرے ضائع کرنی لوڑے
ایہو جیہے آوازے کرکے ہوکا پھیرے سناندا
پیو جانے بت وچوں گھلیا ویچ ہینے گھر جاسی
شام پوے وچ آکھے پیو نوں ابراہیمؑ پیارا
قصہ کوتاہ بابل دے بت ابراہیمؑ رولاندا
ماں اپنی دے وچدوں یوسفؑ ایہ کم کیتا بھائی
نانی نے جد ڈھونڈ جاکے ٹھاکر پیا نہ کوئی
چور پئے اس ٹھاکر تائیں لیگیا چور اٹھا کر
کتے نشان نہ پایا اسدا بھال تھکے سب جائیں
اوڑک حضرت یوسفؑ اتے اس نے ظن ٹکایا
پہلی چوری ایہو بھراواں یوسفؑ متھے لائی
چھوٹی عمراں یوسفؑ تائیں پھپھوں گھر وچ آندا
لین گیا جد یوسف تائیں پھوپھی عاجز ہوئی
اوڑک ایہو بنایوس حیلہ یوسفؑ چور بناواں
پٹکا ولیا کمر دوالے کردے ہیٹھ چھپایا
پچھوں پھوپھی دوڑی آئی چور بنایوس زوری
برس دناں دا قیدی کرکے لیگئی یوسف تائیں
پچھے اسدا ذکر تمامی با تفصیل سنایا

شرک فساد رسولاں تائیں ہرگز مول نہ بھاندا
ٹکڑے ٹکڑے کرکے ٹھاکر گلیاں وچ رولایا
لائق بیٹے پیو دادے دا ورثہ نہیں چھوڑیندے
گل وچ رسا ڈال ادہناں نوں خوب خوار کریندا
ویچ لیا ایہ ٹھاکر میرے چنگی رقم سنائیں
کوڈیوں کھوٹا دوہیں جہانیں نفع نہ دیوے کائی
جس گھر جاوے کچھ لیاوے اسدی برکت ساری
ٹھاکر آن خریدے جلدی پھر توڑے بھن چھوڑے
دوزخ دا ایہ قاصد پکا جو لیندا پچھتاندا
جانے نہیں جو ہوکا سنکے لیندا بھی ہٹ جاسی
ایہ تیرے بت گنگے ہاتے لیندا کون نکارا
نانی دا بت بھنے کارن یوسفؑ مچک لیاندا
ہور کسے نہ معلم کیتا کسدی کارروائی
اندر ویکھے باہر ویکھے بہت تعجب ہوئی
اسوں پاسوں پچھن لگی دسو میرا ٹھاکر
رو رو آکھے خبرے کیہڑا چور پیا استائیں
لے مچکیا ٹھاکر میرا ہور نہ کوئی آیا
دوجی چوری پھوپھی والی پچھے جویں سنائی
پھپھوں بابل فرقت پاروں بہت ہویا درماندا
کیسے حیلے رکھاں یوسفؑ عذر بناواں کوئی
جرم ثبوتی کرکے اسنوں پھیر گھریں لے جاواں
رخصت ہوکے باپ پیارا یوسف نوں لے آیا
یوسفؑ کولوں لئی تلاشی ثابت ہوگئی چوری
دوجی چوری ایہ یوسف دی سمجھ دلیو چہ بائیں
تاہیں ایتھے مجمل کرکے تھوڑا ذکر لیایا

تریجی چوری وساں تینوں حضرت یوسفؑ والی
نام خدا دا لیکر اس نے آن سوال سُنایا
درم دینار نہ میرے پلے جے دیواں استائیں
کیتی نظر چوفیروں یوسفؑ کارن اس نمانے
راضی ہوکر سائل عاجز گیا دعائیں دیندا

ہکدن گھر وچہ بیٹھا یوسفؑ آیا کوئی سوالی
باپ پیارا گھر وچہ ناہا یوسفؑ فکر دوڑایا
کویں سوالی راضی ہووے بابل بھی گھر ناہیں
نظر پئی اک مُرغی اوہلا بخشی نام ربا نے
سخی گھرانہ محتاجانوں خالی نہیں موڑیندا

شوم بخیل نے سخی بہادر چھوٹے پئے دسیندے
بال کو بال پذیر فقیرا آپے معلم تھیندے

بابلدے بن پُچھیاں یوسفؑ مُرغی جو پکڑائی
ایہ تن چوریاں اسدن بھایاں یوسفؑ اُپر لگایاں
جیکر یوسفؑ بھی اس وانگوں کیتی آہی چوری
جے کلیاں اسدن یوسفنائیں چور نہ کہندے بھائی
ایہہ گل سُنکر یوسفؑ غضبوں رنگ وٹایا
سنکر حکم تمامی بھائی ڈاڈھے عاجز ہوئے

تریجی اس چوری دی لوکاں تہمت مگر لگائی
سُنکر یوسفؑ غیرت بھریا آکھ سناوے بھایاں
تاں اسیں کدیں نہ چھوڑاں اسنوں قید کریساں زوری
شاید قید نہ کردا یوسفؑ دیندا بخش رہائی
جلدی بنیامین ولی نوں قید حکم فرمایا
جویں قرآنوں ثابت ہویا عرضاں کرن کھلوئے

قَالُوا يٰۤاَيُّهَا الْعَزِيزُ اِنَّ لَهٗۤ اَبًا شَيْخًا كَبِيرًا ○ فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ
مِنَ الْمُحْسِنِينَ ○ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهٗۤ ۙ اِنَّاۤ
اِذًا لَّظٰلِمُونَ ○

کہن لگے توں جسدے تائیں قید کریں سردارا
اسدے بدلے ساڈے وچوں کرلے قید کسے نوں
کر کرمنتاں سبھناں بھایاں کسر نہ چھوڑی کوئی
دس بھائی اسیں حاضر اسدے رکھو جسنوں چاہو
ایہہ گل سُنکر بولیا یوسفؑ بخشے رب پناہاں
جسنتھیں لدھا مال اساڈا اوہا پکڑیا جاوے
ایہو اشارہ روز قیامت خبر قرآنوں ہوئی
آپو اپنے عیباں بدلے پکڑے جان گناہیں
آل رسولاں بنکر جیہڑے بدعت شرک کماون

بڈھڑا باپ نہایت اسدا بہت ضعیف وچارا
بیشک بہت احسان کنندہ اسیں پچھاناں تینوں
فوت ہو جاسی بابل اسدا جے ایہ قید کیتوئی
بنیامین نہ بندی ڈالو اتنا کرم کما ہو
معاذ اللہ کیوں اسدے بدلے ہور کوئی پکڑاہاں
ہور کسینوں بندی کرکے ظالم کون سداوے
دوجا ہور کسے دے بدلے نہ پکڑیسی کوئی
خویش قبیلے مول کسیدا بھار اٹھاسن ناہیں
دادے باپ بیزار اونہاں تھیں کدے نہ بخشے جاون

بن عملاں جے نسلاں پاروں کوئی خلاصی پاندا
نوح نبی کیوں کول کھلوتیاں بیٹا غرق کراندا

کر فریاد خداوند اگے نوحؑ نے عرض سنائی
ایہ بدکار نہ بیٹا تیرا جھڑک حضوروں آئی

ابراہیمؑ جے بابل کارن بخشش منگی آہی
سنوں بھی دے جھڑک حضوروں کیتا بند الٰہی

حکم ہویا ایہ ابراہیمائ نہیں سی لائق تینوں
مشرک کارن بخشش منگیں کریں سفارش مینوں

دسو جد کہ جد نبیاں نوں جھڑک اجیہی تھیوے
کون گھرانہ شرک کماوے بن توبہ بخشیوے

بس میاں نہ ہور کسے دے عمل اُتھے کم آون
اپنے عمل چھڑاون فضلوں اپنے عمل پھساون

سنوں حقیقت جیہڑی دم بھایاں ساریاں واہیر لایاں
پیش عدالت مول کسیدیاں عرضاں کم نہ آیاں

اوڑک بنیامین ولی نوں چھوڑیا انہاں اٹھائیں
آ دروازیوں باہر سارے لگے کرن صلاحیں

آپس وچ کرن کلاماں کیا ہن شکل کچیوے
ٹر جاواں یا رہاں اتھائیں بنیامین نہ تھیوے

تاں ہک بولیا انہاں وچوں وڈا ویر انہاندا
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر خدا فرماندا

فَلَمَّا اسْتَيْأَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا ۝ قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ
قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ
الْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۝

یعنے جد اوہناں یوسفؑ کولوں بے امیدی پائی
وکھرے ہو مصلاحت کارن رل بیٹھے سب بھائی

سبھناں تھیں جو وڈا آہا اس نے بول سنایا
جالو نہیں جو باپ تساتھیں ربدا عہد کرایا

ایہ جو بنیامین پیارا واپس اسیں لیاواں
قسم اٹھا کر آئے اوتھوں ہن کیکر چھڈ جاواں

اگے یوسف دے حق کیا کجھ تساں قصور کمایا
میں نہیں جانا جد تک مینوں آپ نہ باپ سدایا

یا پھر حکم خدا دا ہوسی بنیامین لیجاساں
سب تھیں بہتر حکم اوسیدا پوریاں کرسی آساں

اتنیاں باتاں نال بھراواں کیتیاں وڈے بھائی
بعضے کہن یہودا آہا جس ایہ بات الائی

ہک آکھن شمعون بہادر ہیسی آکھن والا
بنیامین دے باہجھ اسالوں جاون نہیں سوکھالا

راتے شیر جوان بہادر جے اسنوں چھڈ جاواں
جاکر باپ پیارے اگے کیہڑا مکھ وکھاواں

جے اج بنیامین عزیزوں لڑ کے لیا نہ جاوے
قوت زور جوانی ساڈی بھلکے کس کم آوے

ہمت کرو نہ سستی پکڑو بیشک جنگ کچیوے
مصری فوجاں نوں ازماییے کیہڑا غالب تھیوے

ایہ گل سن روئیل بہادر جلدی بول سناوے
جیہیں امام غزالی صاحب وچ تفسیر لیاوے

کہن لگا میں ڈراں نہ جسدم کڈھاں تیغ میانوں
جیکر ہون مقابل میرے ایسی تیغ وسائیں
کہیا جزاک اللہ شمعونے شاباش تینوں مردا
جتنے ہٹ بازار دوکاناں مصر تمام وچالے
کہیا یہودے ہلا جوانوں آفریں باد تسانوں
انشاء اللہ اسیں اونہاں تھیں ہکنہ باقی چھوڑاں
جد میں اکو نعرہ کیتا جاکر کول انہاندے
ایسے طور تمامی بھائی بولے وارو واری
کہیا یہودے شاہ نوں جاکر اول عرض سناواں
ایہ گل کرکے اُٹھ کھلوتا اوہ مقبول ربانا ں
دو قسماندی کرن روایت اس موقعہ تے بھائی
جاں سب بھائی وکھرے جاکے لگے کرن اُسارا
جاکر ویکھ اونہاندر بیتائیں کیا منصوبہ جوڑن
ہیسی خبر یوسفنوں لگے قوت زور اونہاندا
ملکاں تک مشہور بہادر اسرائیلے جائے
افراہیم چھپاتا جاکے باہیاں کول کھلویا
سُن منصوبہ حضرت یوسفؑ ہرگز مول نہ ڈریا
آگیا جوش طبیعت اندر سخت آواز نکالی
اپنی تھاویں توں بھی بھاویں حاکم وڈا سداویں
دیدے بنیامین اسانوں جے چاہیں بھلیائی
جیکر جنگ کرندے آپ کیتی اساں دلیری
ہجے میں کڑک آوازہ ہکو وچہ میدان سُنایا
ایہ گل اگے معلم آہی حضرت یوسفؑ تائیں
کیتی نظر یہودا دیول یوسفؑ نبی پیارے
توں توں وچوں معلم ہووے خون جوین پیا چوندا

کھاکر بھاج تمامی لشکر نس جاون میدانوں
کل سردار تمامی فوجاں چیرسٹاں سب تائیں
نوں لشکر دا کریں نبیڑا میں بازار مصر دا
بکے حملے پکڑ اوڈاواں سب دوکاناں والے
کل دربار کچہری حاطہ سونپو تسیں اسانوں
ٹُٹنے عزیز امیر وزیراں سب دی گردن توڑاں
دیکھوگے سب منشی کاتب لستے چھڈکے جاندے
رتن بیٹھے اسباب دوالے کیتی سُنتاں تیاری
جے اوہ مُن لوے تاں بہتر نہیں تاں تسلی بلاواں
لے تلوار ہتھانوں چہ اول وچہ دربار سدھاناں
اول وچہ تغسیر یوسفدے جوین حقیقت پائی
مُڑدوں یوسفؑ گھلیا بیٹا افراہیم پیارا
متکے غضبوں نال اسانڈے جنگ مچایا لڑن
لڑن لگے تاں اک اک بھائی فوجاں پور کھپاندا
مصریاں کولوں مول اونہاندی تیغ نہ جھلی جائے
سنکر وسیوس آن تمامی جو منصوبہ ہویا
اجراں تائیں شیر یہودا آن کچہری وڑیا
اے شاہ متکوئی شیخی رکھیں فوج حکومتوالی
ایپر نال پیغمبر زادیاں کدوں برابر آویں
نہیں تاں اینویں سمجھ دلیو چہ شامت تیری آئی
دہشت ساڈی جھل نہ سکسی فوج تمامی تیری
کون سلامت رہسی سُنکے کس انبڑی دا جایا
جد ایہ غضبوں کرے آوازہ غش کھامرن بلائیں
کنڈیا نوانگ کھلوتے سارے وال بدندے سارے
یوسف جاتا باہجہ لڑائیوں ایہ تن نہیں کھلوندا

جوش غضب وچہ اسدی ساڈی ہمت ہو لیوے لڑائی
تاں اسوویلے سد کر یوسفؑ اپنے بیٹے تائیں
جد شاہزادے جاکر گمروں ہتھ کمر تے لایا
سرد ہویا سب جوش النبہ آتش غضب بجھائی
ڈٹھا پرت یہودے جلدی ایہ کیہا قدرت ہوئی
کیتا دلوں قیاس یہودے لڑکا ویکھ تدا ہیں
ابراہیمیاں نوں ایہ طاقت بخش ہوئی سرکاروں
ہے کوئی نسل اوہناندی وچوں ایہ لڑکا بھی بھائی
کون کوئی توں کسدا بیٹا کس نے بھیجیا تینوں
سُنکر دوڑ گیا شہزادہ سخن نہ کیتوس کوئی
لگے کہن یہودا تائیں رلمل بھائی سارے
ہُن تک جوش نہ آیا تینوں نہ تدھ جنگ مچایا
سُنکر بہت تعجب ہوئے لڑکے دا سب حالا
اوّل دسو نال تساڈے کی میں بُرا کمایا
اسدے بدلے تساں اساڈی ایہ کجھ قیمت پائی
ناحق نہیں بھرا تساڈا میں بندی وچہ پایا
اپنے کیتے پر بھی تسیں شاکر مول نہ ہوئے
جاتا تساں لڑائی کرکے فتح شتابی پاساں
اپنے زور جوانی اتے تسیں نہ کرو دلیری
ایہ گل کہکر حضرت یوسفؑ اٹھیا جنبے پاروں
ہیسی فرش کچہری اندر تختہ باہجہ شماراں
تختوں اُتر پیغمبر رب دا ہیٹھ فرش تے آیا
ٹکڑے ٹکڑے ہوکر پتھر نگھر گیا وچہ دہرتی
یوسفؑ کہیا جے تسیں نہ ہوندے پیغمبر دے پیارے
ہکو سخت آواز تساں نوں جے میں کدی سناندا

اس گل اندر دوہاں ولاندی گھٹدی ہوسی بھائی
کیتا حکم جو کمر اسدی تے جاکر ہتھ لگائیں
جوش خروش تمامی اسدا جاندا نظر نہ آیا
محبوبا ندے دست مبارک ایہ تاثیر وکھائی
لڑکا اک کھلوناں پچھے صورت حد نہ کوئی
اسرائیلیاں باہجہ کسیو چہ اتنی برکت ناہیں
ٹھر گئی اگ چخہ دی جسدے قدم مبارک پاروں
تاں پھر نیڑے ہوکر استھیں پچھیا نبی خدائی
تدھ پاسوں یعقوبؑ نبیدی خوشبو آئی مینوں
اچراں تیکن سب بھایاندی فوج اکٹھی ہوئی
لڑنے کارن آئیوں اوتھوں بیٹھ رہیوں سرکارے
تدوں یہودے لڑکے والا حال تمام سُنایا
یوسفؑ کہیا نال شہاندے لڑنا نہیں سوکھالا
ہتھوں ادب نبیدے پاروں سوسو ناز کرایا
بنکے چور اساڈے گھر دے پھیر کرد چترائی
حکم شریعت جاری کیتا جویں تساں فرمایا
نال اساڈے جنگ کرن نوں کمراں بنھ کھلوئے
اسیں بھی تھم گلھاندے ناہیں جے جلدی گر جاسو
دنیا وچہ پیدائش ربدی بیشک بھلی بھلیری
جویں روایت نظر اسانوں آئی نقرہ کاروں
سنگ رخاموں ریختہ کرکے جڑیا استاکاراں
ماریا قدم مبارک غضبوں فرش تمام اُڈایا
بھائی ویکھ تعجب ہوئے جد ایہ حالت ورتی
ایسے ہتھ لگاندا جے تسیں یاد رکھیندے سارے
ہکپل اندر سبھناں تائیں دہرتی وچہ ملاندا

ایپر ادب یعقوبؑ نبیدا کرنا فرض اسانوں ں
سنکے چُپ ہوئے سب بھائی کجھ نہ آوے جاوے
عجز نیاز بھی کر آزمایا قوت بھی آزمائی
بحر العشق تے نقرہ کاروں میں ایہ ذکر لیایا
لکھیا اوس جو رلمل بھایاں کیتی انت لڑائی

اس گل پاروں کجھ نہ آکھاں کراں معاف تسانوں
کہیا یہودے زور اساڈا ایتھے کجھ نہ جاوے
معلم ہوندا اس دربارے داہ نہ چلدی کائی
ایپر مرد خلاصے والے بھی کجھ ہور ودھایا
آکھ یزید اکیونکر شامیاں مصری فوج چلائی

## مقابلہ جنگ شامیاں و مصریاں

راوی کہندا جسدم بھائی لاہ بیٹھے سب آساں
پوہتی خبر یوسفنوں شامیاں کیتا جنگ ارادہ
نال شتابی حکم سنایا چہل ہزار جواناں
سنکر حکم تمام جواناں ہتھیں تیغاں پھڑیاں
شاہ ریان سنی جسویلے حال حقیقت ساری
پچھیوس حضرت یوسفؑ کولوں یا محبوب سجاواں
نبی کہیا تکلیف کرندی کجھ نہیں لوڑ اسانوں ں
فجر ہوئی تاں اچن چیتی پیغمبر دے جائے
پہن ہتھیار تمامی فوجاں قلعیوں باہر آیاں
جد اولاد یعقوبؑ نبی دی آن مقابل ہوئی
شیراں وانگ کھلوتے گجن سب یوسف دے بھائی
حملہ کر شمعون بہادر جسدم تیغ اولاری
نعرہ ماریہودے مگروں سخت آواز سنایا
مُرت سمہال نہ رہی کسینوں فرش ہوگئے یکباری
کرن روایت لشکر جسدم وچ قلعے وچہ وڑیا
وڈی ہک نراڑا پتھر دی باہجہ حسابوں بھاری
ٹکڑے ہوکر کوٹ تمامی ڈگا لرزے کھاندا
جے میں آپ اگیرے ہوکے بند نہ کراں انہانوں

اوڑک قصد کیتو نے ایہا مچری جنگ مچاساں
سنکر اوہ بھی اپنی طرفوں لشکر کرے آمادہ
کرو تیاری جنگ کرن دی نال اونہاں کرواناں
شامیاں نال مقابلے کارن جنگی فوجاں چڑھیاں
اس بھی شامل ہوون کارن کیتی ترت تیاری
حکم کروتاں مدد کارن میں بھی باہر آواں ں
انشاء اللہ فضل ربے تھیں کافی اسیں انہانوں
ہر دروازیوں شہر مصر نوں حملہ کرکے دھائے
چہل ہزار بہادر جنگی نکلے کرکے دھایا ں
کھاکر بھاج نٹھے سب مصری رلو جیہ رہیا نہ کوئی
ویکھے کھلا تماشہ یوسفؑ فوج تمام چلائی
دوڑ قلعے وچہ فوج مصر دی جاکر چھپی ساری
ہو بیہوش تمامی لشکر دھرتی اُپر آیا
نکل گئے ہتھ قبضیاں وچوں ہوش اجیہی ماری
آیا جوش روبیلے تائیں روہ غضب اچڑ ہیبا
مُچک زمین تھیں آچی کرکے وٹجر قلعے نوں ماری
ویکھ تماشا حضرت یوسفؑ دلوں قیاس اٹھاندا
قتل کریسن فوج تمامی پوسی وخت اسانوں ں

شہر مصر دا منج کریسن جے وڈے بازاریں — ہووے تا میں ہنے او نہاں نوں کیسے سبب کھلاریں
اوہ دستار خلیلؑ نبیری جو کنعانوں آئی — کڈھ شتابی حضرت یوسفؑ بھائیاں نوں وکھلائی
دیکھدیاں سب ٹھنڈے ہوئے ہٹ گیا جوش اونہاں دا — نٹھا زور لڑائی والا ادب کنوں شرماندا
برکت اس دستار مبارک ایسی قدرت ہوئی — تیغ اٹھا کر پھر کسے دے نیڑے گیا نہ کوئی
جس لشکر دے قتل کرن نوں وگڑے کر کر ہلے — اوہ لشکر ہن حاضر ہیسے واہ نہ کائی چلے
کرن قیاساں آپس اندر خبر نہیں کی ہویا — لڑن کنوں سب جوش اساڈا آپے ٹھہر کھلویا
ایسی دہشت پئی اونہاں نوں سن ستے جیو آیا — تاں پھر حال زبانوں یوسفؑ بھائیاں نوں فرمایا

## غزل

اے کاروانِ شام ذرا ٹھہر جائیے — کیوں بھاگتے ہو پیچھے کو آگے کو آئیے
میدانِ جنگ میں آ کر ہمت نہ ہاریئے — اپنے مقابلوں سے نہ بازو چھپائیے
بھاگا کدھر کو آپ کا تاب و توان جوش — وہ زور و شور اب بھی نکل کر دکھائیے
کیوں تھام لی ہیں تیغیں میانوں سے کھینچ کر — گر چل سکیں تو خوف نہ کھائیے چلائیے
جانا تھا کہ تمنے زور میں ہم سا کوئی نہیں — ایسا خیال دل میں کبھی پھر نہ لائیے
گر تم ہیں شاہ زور تو عاجز بھی کم نہیں — قوت ہماری دیکھئے اپنی دکھائیے

آخر کو بھائیوں سے لگا کہنے وہ چندا سیر
کیوں پڑ گئے ہیں فکر میں کچھ تو بتائیے

جد کمزور ہوئے سب بھائی آن دلیلوں ہارے — ہک اکلیاں حضرت یوسفؑ ہتھیں پکڑے سارے
پکڑ رہیا جد سبھناں تائیں لگا کہن تنہاں نوں — ایہہ کجھ زور تساڈا آہا جو دکھلایا ہے سانوں
بن ہتھیاروں پکڑ تساں نوں پلو وچ زیر کرایا — کہن لگے تقدیر ربانی سانوں بنھ بہایا
نہیں تاں کون مصر وچ آہا سانوں پکڑن والا — ہونا سی ایہہ تیرے ہتھوں وچ تقدیر حوالا
قصہ کوتاہ اس تھیں پچھے یوسفؑ نبی گرامی — سن شتراں اسباب اونہاں دا کیتا ضبط تمامی
ترن دیہاڑے سبھناں تائیں رکھیا نظر حوالے — لوک مصر دے راضی ہوون ویکھ اونہاں دے چالے
آپس دلو چہ پھر اکھیندے ہکدوجے دیتائیں — ہوسن قید سبھے کنعانی پاسن سخت سزائیں
کرن روایت جس دم یوسفؑ قابو کیتے بھائی — نال تعجب سبھناں تائیں بہت حیرانی آئی
کہن لگے اس جیونکر سانوں پھڑیا بن ہتھیاروں — ہے کجھ اثر دعا دا اسنوں جد اساڈی یاروں

یا پھر نسل ساڈی وچوں ہے ایہ شاہ مصر دا
کہیا بھراواں جیکر ہوندا یوسف ساڈا بھائی
کیہے یہودا یوسف باہجوں میں نہیں سو ربناندا
ایسے طور مصیبت اندر تھے دن گذر وہانے
کہن لگا جے کدیں تساں پر ہین قالوں چیلاندا
ایہ اُس یعقوب نبیدا بہت لحاظ اسانوں
جا ہو اپنے وطن مبارک سب نوں رخصت ہوئی
سُنکر حکم تمامی بھائی شہروں باہر آئے
بنیامین مصر وچ چھڈکے کیونکر گھر وچ جاواں
اول تسیں پدر ول جاکے دسو گل حوالا

کہیا یہودے یوسف جاپے میں اینویں ظن کردا
بیشک ساڈے قتل کرن وچ دیر نہ کردا کائی
واللہ اعلم ربنوں معلم غیب نہ آکھیا جاندا
چوتھے روز بلائے حاضر یوسف نبی ربانے
موجب حکم عدالت شاہی سبھناں نوں قتل کراندا
نالے تسیں جوان بہادر قتل نہ کراں تساں نوں
بنیامین رہیگا قیدی مجرم ساڈا ہوئی
کیہے یہودا میں نہیں اونا رو رو نیر چلائے
جیکر باپ امانت منگے پھر کیا عذر سناواں
جیونکر خبر قرآن مجیدوں کہندا حقتعالے

اِرْجِعُوْا اِلٰٓى اَبِيْكُمْ فَقُوْلُوْا يٰٓاَبَانَآ اِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ ۚ وَمَا شَهِدْنَآ اِلَّا بِمَا
عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حٰفِظِيْنَ ○

یعنے جاکر دسو پیو نوں جویں حقیقت بیتی
تاہیں ساڈے نال نہ آیا ہویا قید اوتھائیں
جے اوہ پچھے کیونکر اس نے چوری کیتی آہی
مگراں اتنا علم اسانوں یا مقبول یگا نہ
اگوں غیب خدا نوں معلم سانوں خبر نہ کوئی
اتنا آکھ بھراواں تائیں کیتس گھریں روانہ
ہوکے وداع چلے تو بھائی ہنجوں ہار پروندے
ترجمہ قصص الانبیاء اندر ہور روایت آئی
گل اسباب تے شتر اہناندے ہر شے قابو کیتی
چوتھے روز خلاصی ہوئی حکم وطن دا ڈھیا
جندوں لیکر نکلے اوتھوں سب مقبول یگنے
اگے گھر وچ باپ پیارا فکروں کلمل آہا
اتنی بات یعقوب نبی نوں کشفوں معلم ہوئی

بنیامین تساڈے پیٹے چوری اوتھے کیتی
ایہ گل جاکر آکھو جلدی باپ پیارے تائیں
کہنا ایہ نہ خبر اسانوں نہ اسیں بھراں گواہی
وقت تلاشی بھار اسدے نچیں نکل پیا پیمانہ
اپنی اکھیں اساں نہ ڈٹھا کیونکر چوری ہوئی
فی امان حوالے ربدے مالک نوں غصما نہ
جویں یہودا روندا چھڈیا ایہ بھی ٹرپے روندے
جد یوسف نے زور دکھاکے قید کیتے سب بھائی
تن دن بندیخانے اندر سخت مصیبت بیتی
ایہ پر مال اسباب تمامی ضبط اوتھائیں رہیا
ویر بٹھاکے مال کھسا کے آن وڑے کنعانے
خیر ہووے فرزنداں میریاں کیوں اتنا چر لایا
وچہ پردیس انہاندے اُپر بنی مصیبت کوئی

ایہہ اصلی حال نہ معلم کیا مشکل ہسر آئی
تھوڑا تہنا مقبولاں نوں چاہیے جدوں جتاوے
کنوں صفائی یعقوبے نوں اِتنا رب جتایا
بیشک لوک صفایانوالے بھاویں غیب نہ جانن
سچ مچ جتھے ہون کسیدے دلاں منانڈے گاڈھے
جے تکلیف کسے دلبند نوں وچہ پردیساں آوے
جیوں یعقوبؑ نبی نوں دلوچہ ہوگئی بے آرامی
جد کوئی بندہ حجرے کولوں لنگھدا آن کراہیں
پیا اوڈیکے راہ مصر دا اودم نال سنبھالے
بس پذیرا تیرے کولوں لیے ذکر نہ تھیندے

گلّی غیب خدا نوں ورنہ ہور نہ جانے کوئی
مانگویں چیز بیگانی والا وارث کہیا نہ جاوے
ہے کجھ تیریاں پتراں اُتے بھار مصیبت آیا
ایہہ دکھ سکھ سجناں نوالے دوروں پئے پچھانن
دِلدے بھیت دلاں نوں جانن بھاویں ہون دوراڈے
آپے دل بیذوق ہو جاوے خوشی خیال نہ بھاوے
دمدم یاد کسے فرزنداں اُٹھ گیا چین تمامی
سب تھیں خبر بیمار یانوالی پچھدا نبی تداہیں
ساڈے بھی فرزند پیارے آہے آ دلوالے
دس چلکے یعقوبؑ نبی نوں آگئے نی سمھلیندے

## واپس آمدن فرزنداں حضرت یعقوب علیہ السلام از مصر بکنعان بار دوم وحاضر شدن بخدمت والد بزرگوار

سنو حقیقت جد کنعانے آن وڑے نو بھائی
آگئے نو فرزند تساڈے یا مقبول الٰہی
جو شمعون نہ آیا اگے اوہ بھی ہے تہن آیا
جو آئے سو خالی آئے نہ کوئی اوٹھ نہ داناں
جس گل پاروں ڈردا ہیسی اوہ مقبول خدا دا
ایہہ دلوں تسلی آہی پیغمبر نوں پوری
اچرانوں آحاضر ہوئے نو فرزند پیارے
کہن لگے کجھ بنیامینے شاہ دی چیز چرائی
بیشک اساں چھڑاون کارن بہتیاں واہیں لائیاں
نہ اس منیاں زورا ساڈا نہ اس منّی زاری
جے اساں عجز نیاز سنایا اوس قبول نہ پایا

جلدی ونج یعقوبؑ نبی نوں لوکاں خبر پہنچائی
بنیامین نہ آیا جسدی تانہنگ چروکی آہی
اسدے بدلے رہیا یہودا لوکاں عرض سنایا
سنکر خبر یعقوبؑ پیغمبر ہوگیا بہت نماناں
اوہا بات ہوئی آحاضر رب داجویں ارادہ
رہنوں سونپ روانہ کیتا ہلسی کدیں ضروری
بعد سلاموں عرض کیتو نے حال جو گذرے سارے
تاں پھر پکڑ عزیز مصر دے اسنوں قید بلائی
ایہہ ساڈیاں واہیں اوتھے کسے نہ لیکھے آیاں
اپنی طرفوں سبھناں بھایاں قوت لائی ساری
جے وت اپنا زور دکھایا اُلٹا مال کھسایا

سالوں بھی اس پکڑ الکلیاں دتا بند بحانے
وس جوان اسیں اُٹھ وہانے اوہ سی اِک کلا
آخر چوتھے روز اسالوں بخشی اوس رہائی
جیکر ادب لحاظ تساڈا دلوچہ شاہ نہ دہردا
جواس ساڈی خدمت کیتی اسدی حد نہ کوئی
سُنکر باپ کہیا سب باتاں ہوسن ٹھیک اُمتّا
ذکر عبادت حکم ربانا کریں نہ اوہ وسالے
سچ دسو کھاں آپ تساں اوہ ویکھیا مال چراندا
نہ اسیں مول گواہ اس گلدے جے اس مال چرایا
جیکر نہیں یقین تسالوں بیٹیاں عرض سنائی

بڑا بہادر شاہ مصر دا کیتا رب توانے
بھی پھر ہتھیں پکڑ اساڈی کیتی اُس تسلا
جندوں لیکر تیرا صدقہ آن زیارت پائی
بیشک کریں نہ چھڈ دا سالوں قتل اتھائیں کردا
ایہہ اس چوری دے بدلے بہت خواری ہوئی
بنیامین جو چوری کیتی ایہ گل اسیں نہ منّا
دیہاں روزہ ترک نہ کردا تھلیں بات گذارے
کہن لگے نہیں اکھیں ڈٹھا جھوٹھ نہ آکھیا جاندا
ایہہ اسکے بھاروں نکلیا نظر اسالوں آیا
پچھو ساڈیاں سنگیاں کولوں جیونکر آیت آئی

وَسْئَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۝ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ
أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝

یعنے عرض کیتی فرزنداں جے اعتبار نہ آوے
نالے پچھ انہاندے کولوں یا محبوب حقانی
بیشک اساں تساڈے اگے سچی بات سنائی
نبی کہیا نہیں ہرگز ایہ گل اوس نہ کجھ چرایا
بس ہن صبر کراں رب شاہد صبر اساڈا تارے
ہے اوہ رب قدیر توانا صاحب حکمت عالی
اِتنا کہہ کر بیٹیاں طرفوں حضرت منہ بھوایا
یعنے اُٹھ او نہاندے کولوں گوشے اندر ہویا
وَقَالَ يَا أَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ نال فراق پکارے
وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ جو اُسدیاں اکھیں چٹیاں ہویاں
فَهُوَ كَظِيمٌ جو اندر خانے رہے وچ وچہ جردا
بیت الحزن جو غم دا حجرہ نبی یعقوبؑ بنایا
بیٹھ اکیلا کرے جھورانے بھر بھر ہنجوں ڈوہلے

شہر مصر دیاں لوکاں کولوں ایہ گل پچھی جاوے
نال اساڈے رلکر او تھوں آئے جو کروانی
جھوٹھ فریبوں ناحق اس تے تہمت نہیں لگائی
بلکہ جوڑ دلوں منصوبہ ایہ تساں عذر بنایا
یوسفؑ بنیامینؑ یہوداؑ آن ملاوے سارے
بیشک اسنوں معلم ساری خبر پیاریا لوالی
جیوں وَتَوَلّٰی عَنْهُمْ ربنے وچہ قرآن بتایا
پیش جناب خداوند باری عرضاں کر کر رویا
ہائے افسوس یوسفدے کارن رو رو ڈاہیں مارے
وسنوں رنگیا چشمانوچوں اِتنا غم تھیں رویاں
صبروں ہور کسیدے اگے ظاہر حال نہ کردا
اوسے وچہ رہے دن راتیں باہر کریں نہ آیا
دفتر پھول مصیبت والا غم دی تسبیح رولے

رو رو آکھے یارب سایاں واہ تدھ کرم کمائے
پہلی وار پیارا یوسفؑ بھائیاں نال رلایا
رو رو نین نابینے کیتے سکدیاں عمر وہائی
دوجی وار مصر نوں ٹورے یاراں پت پیارے
تریجی وار گئے پھر اُتوں دس فرزند نگینے
چھوڑ آئے ہن ترجیواری بنیامین وِنیائیں
خبر نہیں ایہ کیا کجھ حکمت یارب خالق تیری
نو فرزند رہے ہن پچھے باقی کول اساڈے
ظالم درد وچھوڑے والا پھرے کچھاڑی بھجدا
اگے درد یوسفدے اسنوں حدوں پار لنگھایا
مدت دا اوہ پھٹ پرانا پھر نویں سر ٹریا
کرن روایت نقرہ کاروں راوی ذکر لیایا
حضرت یوسفؑ پچھے اسقیں حالت بابل والی
یوسفؑ پچھیا کتنا اسنوں لوہتا غم اساڈا
جیونکہ ملک ہک بیٹا ہووے ستر عورت تائیں
جتنا غم اوہناں پتر اندا ستر عورت پایا
کر افسوس پکاریا یوسفؑ ماں نہ جندی مینوں
پھر پچھیا دس جبرائیلا معلم ہوسی تینوں
جبرائیل کہیا یا حضرت باپ تیرے دیتا ئیں
وچ تفسیر کبیر لیایا ہور کشاف وچالے
وچھڑن تھیں لا ملن تائیں جتنی مدت بیتی
جدھ جیتے تا روندا وتے اتھر کدیں نہ سکے
ترن پیغمبر دنیا اندر رلے باجھ شماروں
اول حضرت آدمؑ جتنا ہور نہ رُناں کوئی
تیجا پھر یعقوبؑ پیغمبر بہت زیادہ رویا

تینے وار گھلے پت باہر تنے وار کھڑائے
ایسا گم ہویا اوہ گدڑ ہن تک پھیر نہ آیا
ہن تک کیسے نہ آن اساں نوں اسدی خبر سنائی
گروی کر شمعون ولی نوں دے آئے بہکائے
قسماں کر کر ساڈے کولوں لے گئے بنیامینے
نہ مڑ پرت مہودا آیا دوویں رہے اوتھائیں
یا سبھناں فرزنداں کولوں قسمت کھٹی میری
خبر نہیں ہن ایہ بھی رہسن یا ہو جان دوراڈے
اگلا تیر بدن وچہ ہوندا ہور اُتوں آ وجدا
دونا زخم ہویا جیویلے بنیامین نہ آیا
جاقوں دردوں چاک دلیدا ہور اگیرے ٹہریا
ہکدن جبرائیلؑ فرشتہ پاس یوسفدے آیا
کہن لگا اس تیرے غم تھیں سخت مصیبت جالی
جبرائیلؑ کہیا اس غمدا اوڑہا دور دوراڈا
سب دے گم ہو جاون بیٹے پھر مرجان ادائیں
اتنا غم یعقوبؑ نبی نوں ہجر تیرے لیہ پچایا
نہ اتنے دکھ میرے یاروں لگے باپ میرے نوں
کتنا اجر میرے غم یاروں ملسی باپ میرے نوں
اجر شہادت سو غازی دا دیسی خالق سائیں
اسی برس یعقوبؑ نبی نے یوسفؑ باجھوں جالے
روون کولوں نبی اللہ دے اک دم بس نہ کیتی
روندیاں روندیاں نبی اللہ دی نظر نہ رہیٔ اُکی
جویں روایت نظر اساں نوں آئی نقرہ کاروں
دوجا رُناں نوحؑ پیغمبر خبر کتابوں ہوئی
خاص روایت ابن عباسوں جیونکر ثابت ہویا

بنیؑ کہیا جے سارے جگدی زاری جمع کچیوے — تاں بھی نال داؤد نبیؑ دے مول نہ پوری تھیوے
جتنا قدر داؤد نبی نے کیتی گریہ زاری — بھی جو ہور زمیں دے منہ تے کرے خلائق ساری
دوہاں زاریاں نوں ہک جا گر جیکر جمع کچیوے — مہتر نوحؑ نبی دی زاری سب تھیں غالب تھیوے
پھر جیکر ایہ تنے زاریاں جمع کچیون بھائی — نوحؑ داؤد تے کل خلقتدی جتنی زاری آئی
سبھناں نالوں زائد ہوئے زاری آدمؑ والی — اتنی مدت روندا رہیا اوہ پیغمبر عالی
ہن میں انہاں ترینہ نبیاں دا حال سناواں تینوں — جویں اونہاں دے رووَن والی حالت معلم مینوں
استھیں بعد نتیجہ اصلی دساں کھول انہاندا — جس گلپاروں ذکر انہاندا داویاں لے کم ندا

## بیان گریہ سہ پیغمبران علیہم السلام

سب تھیں اول حضرت آدمؑ رو رو حال وجایا — دانہ کھا کر جنت وچوں جسدم باہر آیا
ہکو دانہ کھادا اس نے باجھوں امر غفاری — دو سو برساں اس تقصیروں رہیا کریندا زاری
نکل گیا جد جنت وچوں سر سجدے وچ پایا — بخش خدایا بخش خدایا جو میں ظلم کمایا
راوی کہندا روندیاں روندیاں اتنیاں ہنجوں آیاں — سراندیپ شہر دیاں نہراں ہنجوں نال چلایاں
ایسی لذت اس پانی وچہ جو کوئی پنکھی پیندا — صفتاں کر کر لذت پاروں صدقے صدقے تھیندا
ہکدو جینوں آکھن پنکھی نال محبت رینا — ایسا پانی لذت والا اگے کدیں نہ پینا
سُن سُن باتاں حضرت آدمؑ عرض حضور گذاری — پنکھی بھی افسوس اساڈا کردے یارب باری
کرکے قسم جناب اپنی دی کہیا ذات ربانی — اے آدمؑ جو اوگنہاں دے وہن ہنجوں پانی
جتنی لذت اس پانی وچہ اساں حضوروں پائی — ہور کسے پانی وچہ اتنی لذت مول نہ آئی
واہ سبحان اللہ جو رو کر توبہ کرن گناہیں — بیشک رحمت رب سچے دی دور انہاں تھیں ناہیں
تن سو برساں رو رو آدمؑ عجز نیاز سنایا — بخشی رب تقصیر تمامی عیبوں پاک بنایا
جو کوئی عاصی تائب ہو کے طرف خدا دی آوے — جیونکر عیب نہ کیتا اس تے ایسی بخشش پاوے
دوجا حضرت نوحؑ نبی دا ذکر مفسر لیایا — ہکدن گُتا زخمی لولا نظر اوہنوں آیا
دیکھ نبی لول اسدے کولوں سخت کراہت آئی — پاسے ہو کر لنگھیا اسثھیں نالے جھڑک سنائی
اوسے وقت نبی پر ہوئی غیرت پاک ربانی — امر الٰہوں ہئی عاجز کیتا سخن زبانی
کہن لگا اے نبی اللہ دے سنبھل سخن الائیے — جھڑکے نہیں غریباں تائیں متھے وٹ نہ پئیے

کی ہویا جے میریتیائیں کُتا رب بنایا
توں بھی نام انسانا نوالا گھروں نہیں لے آیا
نہ تدھ ایہ نبوت درجہ آپ بنایا ہویا
نائیں کُتا اپنے آپوں نام دھرایا ہویا
جس نے تینوں پیدا کیتا اس نے کیتا مینوں
ایہ قدرت اس کاریگر دی سب توفیقاں جینوں
جے اوہ چاہے میرے تائیں آدمؑ شکل بناوے
آدمیاں نوں کُتا کر کے گلیا توچہ رولاوے
کوجھی شکل اساڈی تک کے تینوں نفرت ہوئی
جے کھس لئے نبوت تیری استھیں دُور نہ کوئی
بے شک رب توانا حاکم قہر کرم دا والی
عزت ذلت قبضے اسدے کل مخلوق سوالی
عمل پسند کُتے دے ہوون پاوے اوہ منظوری
جیوں اصحاب کہف دے کُتے پایا شان حضوری
آدمؑ شکل خدا وند اسنوں کر کے حشر اُٹھاوے
نال بزرگاں صالح لوکاں رلکے جنت جاوے
جیدے عمل کوتے ہوون بھاویں آدم زادہ
سگ برابر درجہ اسدا بے فرمان خدا دا
فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ الْكَلْبِ جدیں خدا فرمایا
شخص منافق شرکا نوالا سگ برابر آیا
بے پرواہی ربدی کولوں ہر دم ہر دم ڈریئے
چاوڑ بیفرمانی پاروں اُلٹا قدم نہ دھریئے
کوجھی شکل کسے دی تک کے وافر سخن نہ کریئے
مت رب اوسے وانگ بناوے ہر ہر ویلے ڈریئے
سنو حقیقت جد اس کُتے بول جواب سُنایا
شُنکر بدن تمام نبیؑ دا لرزے اندر آیا
کِتنی مدت روندا رہیا خوف الٰہی پاروں
مدت پچھوں ملی معافی خالقدی سرکاروں

# ذِکر حضرت داؤد علیہ السّلام

زیبا ذکر داؤد نبی دا سُننے اندر آیا!
جویں خلاصیوں بھی تفسیروں نقرہ کاروں پایا
بلشا نام آہی اک عورت صاحب حُسن صفائی
بکدن باغ اپنے دے اندر نہاون کارن آئی
جدوں پوشاک اُتار بدن دی بیٹھی حوض کنارے
کسے سببوں دیکھیا اسنوں نبی داؤد پیارے
دیکھ پیغمبر عاشق ہویا اسدا حُسن صفائی
پچھن کیتوس لوکاں کولوں ہے ایہ کون زنانی
لوکاں کہیا بلشا ہوسی مالک ایس چمن دی
اوہا آکر نہاوے ایتھے صاحب باغ حُسن دی
پُر نی ہے اوہ نال کسیدے پچھیا نبی ربانے
لوکاں کہیا پرنیاں اسنوں تھوڑے روز اوہانے
اُوریا نام بتاون اسدا جس لے ایہ پرنائی
ایسپر تہن تک جمع نہ ہوئے لوکاں عرض سنائی
شُنکر حالی داؤد نبی نوں شوق محبت چایا
نال شتابی خاوند اسدا اپنے پاس سدایا
راوی کہندا کیتیاں اُول باتاں کجھ پیاروں
اس تھیں پچھے حکم سُنایا بہت محبت پاروں

ملک فلانے جنگ کر ننوں کیتی اساں چڑھائی
جاؤ کر وجہاد شتابی حکم نبی فرمایا
سخت جگہ اوہ خطر نیوالی جتھوں اسنوں ڈھویا
دو جگہاں دا حکم ہویا سی اول روم بناون
اول جاکے روم علاقے کیتی اوس لڑائی
استھیں تچھے ناطقہ دیول لشکر نے کے چڑھن
آخر اوریا حکم الٰہوں ہویا شہید اوتھائیں
بہتا مال غنیمت کرکے آندا اس زمینوں
سُنکر حضرت برس دناں تک ماتم فرش وچھایا
اگے گھر داؤد نبی دے حرم نڑ نویں آہے
ایسے تھیں سلیمانؑ پیغمبر خالق پاک اوپایا
کرن روایت جد داؤد دے ایہ کم کیتا بھائی
بھیجیا جبرائیلؑ جنابوں آپ خداوند باری
آدمیاندی صورت بنکر آئے ملک نورانی
پاڑی کندھ فرشتیاں جلدی دونویں اندر آئے
خبر نہیں ایہ کون میرے گھر آن وڑے دیواروں
کہیا فرشتیاں کرو نہ خطرہ اسیں نہ کجھ اکھیندے
سُنکر تسیں اساڈا جھگڑا فیصلہ کر دیہو سانوں
کہن لگا اک اوہناں وچوں ایہ ہے میرا بھائی
ہکو بھیڈ میری یا حضرت اوہ بھی ہے ایہ لیندا
دسو اسنوں ایہ گل کرنی لائق ہے یا ناہیں
کیوں بھائی اس سچ الایا یا کجھ جھوٹ ملایا
کرن روایت جد اوہ دوجا ہو چکا اقبالی
بیشک ہے ایہ تیرے اُپر کردا ظلم نرالا
سُنکر حکم فرشتے دونویں ہسکے آکھن لگے

لشکر دا سردار بناکے تینوں بھیجاں بھائی
بہتی دولت دیکر اسنوں لشکر نال رلایا
جو کوئی اتھوں جاندا آہا واپس کدیں نہ ہویا
ناطقہ نام مقام دوجیدا راوی ذکر لیاون
کتنے کافر مارے سیکے فتح شتابی پائی
کتنے موذی مارے اوتھے خوب بہادر لڑیا
پچھوں اسدے لشکر تائیں فتح دتی رب سائیں
خبر شہادت اوریا والی دسی آن نبی نوں
استھیں تچھے بتشا دے سنگ نبی نکاح پڑھایا
ہوگئے سو برابر حرم بتشا نال دیا ہے
دیو پریاں گل دنیا اُپر جس نے حکم چلایا
غیرت پاک خداوند والی جوشاں دیو چہ آئی
نالے میکائیل فرشتہ سُنوں حقیقت ساری
بوہا مار عبادت اندر بیٹھا نبی حقانی
ویکھ داؤد ہویا متحیر ڈاہڈی دہشت کھائے
تھر تھر کنبیا نبی اللہ دا وہشت ہیبت ماروں
گھراں آئے کول تساڈے دہشت ہیبت ماروں
تا پھر کہیا داؤد تہانوں کیا کجھ بنی تسانوں
اسدے کول نڑ نویں بھیڈاں یا محبوب خدائی
کجھ انصاف نہ آوے اسنوں زور وزور کھسیندا
تاں داؤد اس دوجے کولوں پچھیا حال تدا ہیں
کہن لگا جو بیشک حضرت اس نے سچ سنایا
تا حضرت اس پہلے تائیں اتنی بات دسالی
جو اک بھیڈ تیرے تھیں منگے آتنیاں بھیڈاں نوالا
اے داؤد نڑ نویں عورت ہیسی تیری اگے

پھر تساں عورت اُوریا والی کرکے حرص دیا ہی
ایہ جو تساں اساڈے حقوچہ فتوے اظلم دگا یا
ایہ گل کہہ کر غائب ہوگئے نزت فرشتے نوری
ربدی طرفوں میریتاہیں کرن نصیحت آئے
ایسا سخت خداوے خوفوں ڈریا نبی غفاری
نیندر آرام نہ رہگیا کوئی بھکھ پیاس بھلائی
کرن روایت نبی اللہ دا ایسا دردوں روندا
راتیں نیندر نہ پوے کسینوں اسدے رون پاروں
جبرائیل جناب الٰہوں آندا حکم ربانا ں
خلقت کنوں علیحدہ ہوکے کر دوراڈی زاری
تاں پھر نکل داؤد پیارا گھر تھیں باہر آیا
ہوندا اثر پہاڑاں تائیں جسدم حضرت روندے
کرن روایت ہکدن حضرت جیوں سجدے وچہ آیا
رات دِنے اس سجدے اندر رو رو نیر چلاندا
اتنا نیر اکھیں تھیں وگیا راوی ذکر لیا یا
چھپ گیا سیس مبارک اتنا آجیا ہو یا
اس پربت نوں لوہنا جسدم ہویا حکم حضوروں
تاں پھر سجدے تھیں سرچایا اس مقبول گرامی
ہور بیان اک ایہ بھی سانوں سننے اندر آیا
قبر مبارک اوریا دی تے وچ معافی چاہو
تاں پھر اوتھوں روندا روندا ٹریا نبی غفاری
تیجی وار قبر دے وچوں ایہ آوازہ آیا
نام داؤد بتاؤں میرا آکھ پیغمبر رو یا
نبی کہیا جو تیرے حق وچہ میں تھیں حرکت ہوئی
کہن لگا تساں بھیجیا اُہا جتول ساڈیتا ہیں

جیکر بھیڑ نہ کیتے لائق اوہ کد لائق آہی
سمجھو تاں ایہ اپنا جھگڑا پاس تساڈے آیا
پچھوں سمجھ نبی نوں آئی سُن ایہ ملک حضوری
کر افسوس داؤد پیغمبر رووے تے پچھتاوے
چالی برساں اس غم اندر رہیا کریندا زاری
رودن باہجہ داؤد نبی دی پلک نہ گزرے کائی
سُن سُن کے ہمسایاں تائیں درد زیادہ ہوندا
اوڑک ہولاچار تمامی نکل گئے گھر باروں
لائق نہیں گواہنڈیاں تائیں ایسا ضرر پہنچانا
اتنی طاقت نہیں کسینوں سُنے تساڈی زاری
شہروں دور پہاڑاں اندر جاکر رونا پایا
پربت ہور پکھیرو سارے رو رو عاجز ہوندے
چالی روز وہانے وچے نہ سجدیوں سرچایا
سوا مہینہ گزریا اینویں نہ پیندا نہ کھاندا
ہنجوں تھیں گھاہ پیدا ہویا سر تھیں لنگھ سدھایا
کرکے اوٹ دیواراں وانگوں چاروں طرف کھلویا
سجدے تھیں سرچا پیارے ہوگیوں پاک قصوروں
ایسی آہ نکالی آکھ کے جل کے گھاہ تمامی
جبرائیلؑ داؤد نبیؑ نوں آکر ایہ فرمایا
رت محشر وچہ پکڑے تینوں عیب اپنا بخشاؤ
قبر اُتے جد لوہتا جاکے سد کیتا تن واری
کون کوئی جس مٹھی نیندوں مینوں آن جگایا
بول لبیک کہیا پھر اس نے کیونکر آون ہویا
کرو معاف اساڈیتا ہیں ہور نہ مطلب کوئی
بڑا آرام دکھایا سانوں آکھو ل خالق سائیں

فضلوں بخش شہیدی درجہ جنّت دلوس مینوں
لاکھاں حصے دنیا نالوں امن زیادہ پایا
بخشی اساں معافی تینوں یا مقبول ربانا
گھر آئے تاں جبرائیلے پھر آخیر سنائی
اجبلی جو تقصیر تساں تھیں حق اسادے وچہ ہوئی
پھر جاکے تسیں قبر اسدی تے ایہ گل کہو دوبارے
ایہ جو ہوگ شہادت تیری جاکے وچہ پردیساں
امر الاہیوں اینویں ہویا تدہ شہادت پائی
جبرائیل کہیا ایہ حالت اول وچ سناہو
سُن فرمان داؤد نبی نے کیتی پھیر نیاری
سارا حال سنایا اسنوں جیونکر وحی سکھایا
سُنکر حال قبر تھیں اوریا بول آواز کریندا
ایہ گل سُنکر نبی اللہ دا ہور زیادہ رویا
استھیں پچھے کیتنی واری پھیر سوال سُنایا
بے اُمید ہویا جد استھیں بخش دتا رب عالی
نہ روئے داؤد پیارے آکھیا رب گرامی
عرض کیتی داؤد خدایا سب توفیقاں تینوں
حکم ہویا اسیں اسدیتا ئیں حور قصور دکھاواں
بعضے آکھن او سہویلے رب اک محل بنایا
اوریانے جد محل بہشتی ڈٹھا قبر وچہ پانے
عاشق ہوکر مولا اگے اس نے عرض گذاری
حکم ہویا ایہ محل نورانی تاملسی سرکاروں ٦
کرن روایت جو کوئی مومن کرے معاف کسینوں
سوہنا محل بہشتی اسنوں رب عطا فرماسی
سُن فرمان قبر تھیں اوریئے جلدی آواز نکالی

جو کجھ موج بہشتاں اندر کیا میں دساں تینوں
وچہ حقیقت میرے تائیں جنّت تساں دکھایا
سُن خوشخبری نبی اللہ دا فیر گھر بول دکھانا
اجے قصور معاف نہ ہویا یا محبوب خدائی
اوہ تساں حال بیان نہ کیتا اسنوں خبر نہ کوئی
بھیجیا سی میں اُتوں تینوں اس نے چاہیندے مُٹرے
پچھوں تیری عورت بلطشا اسیں نکاح کرلیساں
سُنکر خبر شہادت تیری بلطشا میں پرنائی
کر تقصیر بیان تمامی پھیر معافی چاہو
روندا روندا قبر اسدی تے آیا دوجیواری
استھیں لوڑ معافی کارن عرض سوال الایا
ایہ تقصیر جو ہوتی تیں تھیں میں ناہیں بخشیندا
غشدی حالت ہوون لگی ایسا عاجز ہویا
ایپر پھیر قبر دے وچوں کوئی آواز نہ آیا
بیشک ہر بے آسیاں کارن آس خداوند والی
کیتی اساں معاف تساڈی اوہ تقصیر تمامی
ایپر اوریا راضی ہوکے کرے معاف نہ مینوں
جد اوہ ساتھیں طلب کریسی عیب نیر انجشاواں
سُرخ یاقوتوں جنّت اندر زیبا کر دکھلایا
تخت سنہری نظری آیا حوراں ڈٹھیاں نالے
لیچل اس مقام وچالے مینوں یا رب باری
جے تقصیر داؤد نبی نوں کریں معاف پیاروں
عافینا لوچہ درجہ اسدا بھاوے بہت ربانوں
ستو حقیقت اوریا تائیں جد اوہ حکم ہویاسی
بخشی میں تقصیر تساں نوں یا پیغمبر عالی

راضی ہو کر نبی اللہ دا گھر اپنے لوں آیا
کتنے برساں زاری کر کے عیب معاف کرایا

پچھوں بھی پھر بہتی مدت روندیاں نبی گزاری
پچھیا جبرائیلؑ جو ہن کیوں تسیں کریندے زاری

ہو گیا عیب معاف تساڈا توبہ رب قبولی
تویں سروں رب بخشی تینوں محبوبی مقبولی

نبی کہیا اس رووں لوا لی کیا گل وساں تینوں
سخت خجالت اس کم اندر حاصل ہوئی مینوں

بھاویں بخشدا رب مینوں جو کجھ عیب ہویا سی
ایپر اوہ شرمندگی دلتھیں مردیاں تیک نہ جاسی

نمک حلال جو تخبل بھولیکھے کجھ قصور کماون
بھاویں اوہ درگذر ہو جائے شرموں ڈب ڈب جاون

نمک حرام کرن لکھ بدیاں پھر نہ عیب پچھانن
پئے ہر دم چھتر وتن کجھ پرواہ نہ جانن

سنو حقیقت تن نبیاں دا جو میں ذکر سنایا
حدوں ودھ انہاں دی زاری وچ تفسیر لیایا

رووَن والی شرط تمامی ختم انہاں دی ہوئی
دنیا وچ انہاں دے جتنا ہور نہ رُنّاں کوئی

باہجہ انہاں تھیں دو پیغمبر رُنے ہور زیادہ
اول نبی شعیبؑ پیارا عاشق ذات خدا دا

دوجا کیتی گریہ زاری بہت یعقوبؑ نبی نے
انہاں دوہاں دے روندیاں روندیاں ہو گئے نین نابینے

وچہ ذکر شعیبؑ نبی دا آکھ سنایا بھا بیان
تن واری اس اکھیں پایاں تنے وار ونجایاں

اتنی برس یعقوبؑ پیغمبر رُنّاں نال جدائی
روندیاں روندیاں اکھیں وچوں چھوڑ گئی روشنائی

نوحؑ داؤدؑ تے آدمؑ تنے بھاویں جتنا روئے
نظر سلامت رہی اونہاں دی مول نہ عاجز ہوئے

تے یعقوبؑ شعیبؑ دوہاں دیاں اکھیں رو رو گئیاں
کیا حکمت سی اونہاں تناں دیاں اکھیں روشن رہیاں

سنو نتیجہ حکمت اصلی آکھ سناواں بھائی
جویں روایت نقرہ کاروں نظر اسانوں آئی

نوحؑ داؤدؑ تے آدمؑ کولوں جتنی زاری ہوئی
بخشش طلب اونہاں نوں آہی ہور نہ حاجت کوئی

خوف الٰہوں دل دے اندر پیا کمال اونہاں نوں
رو رو آکھن یارب سایاں بخش گناہ اساں نوں

ایہو وچہ گناہاں کارن جو کوئی ڈر کے روندا
روشن ہوون اکھیں اسدیاں اکھاں مول نہ ہوندا

تے یعقوبؑ شعیبؑ نہ دووین رُنے اس گل پاروں
اوہ یوسف دے ہجروں رُنّاں اوہ رب دے دیداروں

جو کوئی کسے محبت پاروں روندا ہووے بھائی
کہن معتبر ہے نہ اسدی اکھیں دی روشنائی

عیبوں رُنیاں رحمت ہووے ودھے نور اکھیں دا
عشقوں رُنیاں رحمت لوندی ہاں گا نور چھکیندا

اس رونے تھیں ہر عاشق نوں ایہو نتیجہ ڈھیا
جسدے پیش پیا ایہ روناں اکھیاں کر کے رہیا

نبی شعیبؑ خدا دے عشقوں رو رو نظر ونجائی
عشق یوسفؑ تھیں نال زلیخا حالت ایہو وہائی

پھر یعقوبؑ نبی نوں تائیں ایسا عشق روا پایا
وسنوں رہگیا اکھیں وچوں نور تمام سدھایا
جسویلے یعقوبؑ پیغمبر رو کر آہیں مارے
سُن سُن کے ناطاقت ہوندے لوک شہر دے سارے
ایسے تھیں وجہ باہر شہروں وکھرا حجرہ پایا
جویں روایت ابن عباسوںؓ وچ تفسیر لیایا
تاں جو روندیاں ہور نہ کوئی سُنے اساڈیتائیں
بیٹھ اکیلا کرے عبادت بولے حمد ثنائیں
پچھلی رات ہووے جسویلے خلق آرام گذارے
رو رو دردوں یوسفؑ یوسفؑ کر آواز پکارے
سُن آواز جناور وحشی جنگل تھیں ٹر آون
بیٹھ دوالے اس حجرے دے رو رو نیر چلاون
ایسے حال نبی نے روندیاں اسی برس لنگھائے
درد خیال جو یوسفؑ والا دل تھیں کدیں نہ جائے

# آمدن ملک الموت برائے زیارت یعقوب علیہ السلام و پرسیدن از وے حال یوسف علیہ السلام

احسن قصص امام قشیری ذکر یعقوبؑ لیایا
ہکدن ملک الموت فرشتہ کرن زیارت آیا
جسدم اوہ یعقوبؑ نبی دے حاضر آن کھلویا
پچھیا نبی فرشتے کولوں کیونکر آون ہویا
جیکر آیوں لینے کاراں میری جان پیاری
کی آہا جے ملن دیندوں پترا نتوں ہکواری
کہیا فرشتے یا نبی اللہ ایہ نہیں خواہش میری
آیا ہاں میں خدمت اندر کرن زیارت تیری
تاں پھر روکر نبی اللہ دے پچھیا اسدے تائیں
عزرائیلا حال یوسف دا کر کے قسم بتائیں
روح اسدا تدھ قبضے اپنے کیتا یا نہ کیتا
دوست ساڈے اجل پیالہ پیتا یا نہ پیتا
سُنکر عزرائیل فرشتے ادبوں عرض سنائی
ساڈے ہتھوں اجے نہ اسنوں اجل شہادت آئی
زندہ ہے اوہ دنیا اُپر یا محبوب غفاری
اللہ صاحب بخشی اسنوں ملکاں دی سرداری
کئی خزانے قبضے اسدے دولت مال ہزاراں
صحی سلامت یوسفؑ تیرا کردا موج بہاراں
ایہ گل سُنکر عزرائیلنوں پچھدا نبی الٰہی
کیہڑے ملک پیارا یوسفؑ اجکل کردا شاہی
کہیا فرشتے ایہ گل دسنی امر نہ ہویا مینوں
جتنا قدر اجازت آہی آکھ سنایا تینوں
ایپر اتنی رب دے فضلوں خبر اساڈے تائیں
جلدی میل تساڈا اسدا کرسی خالق سائیں
نیڑے آیا وقت ملندا کرو نہ گریہ زاری
عزرائیل نبی دے اگے اتنی عرض گذاری
دس حوالا یوسفؑ والا ٹر گیا مُلک ربانان
کُڑ حجر لوچیغام اللہ دا رو رو ہویا نمانان

سو خوشخبری عاشق تائیں وصلوں کوئی سناوے
نقرہ کاروں کرن روایت بھی تفسیر کبیروں
ہکدن آ یعقوبؑ نبی دی کسے زیارت پائی
ویکھ حوالا پچھن لگا یا محبوب الٰہی
سرو صنوبر قد تساڈا کس نے پکڑ جھکایا
کہیا جواب یعقوبؑ نبی نے سنتوں یار نگینے
درد جا بتیا ہن اسا تھیں پا گیا جدوں جدائی
جد ایہ بات یعقوبؑ نبی نے آکھی اُسدے تائیں
آ پیغام تسانیا اسنے حکم خدا فرماوے
جدتک سب چھوڑ دا تے دِلدے سوہنے ولیوں مینوں
جد ایہ جھڑک خدا دی طرفوں پیغمبر لوں آئی
یارب تیں تھیں حال اساڈا کجھ پوشیدہ ناہیں
تدھے پینڈا درد غماندا پیش اساڈے پایا
تدھے نور اکھیں دا دیکے کیتا پھیر ازائیں
کتنے برس کٹیندیاں گذری منزل درد غماندی
دوہری ہو گئی پشت نمانی پہگیا غم وچالے
یارب ہن مہجوراں تائیں ہووے رحمت تیری
خبر نہیں تہن کیہڑے ویلے ملک الموت بُلاوے
سُن فریاد یعقوبؑ نبیدی کرم کیتا رب والی
یا نبی اللہ تیرے تائیں امر خدا فرمایا
تھوڑیاں روزاں لوں ہن تیرے دور کراں غم سارے
جیکر بتیا ہن تے یوسفؑ فوت کدیں ہو جاندے
ابیر ایہ سب درد وچھوڑا جتنا تساں لنگھایا
یاد کریں کہاں جسدن گھر تھیں بکرا آپ کُٹھوئی
اثر کیتا ہمسایاں تائیں خوشبو نظر نہ والی

جدتک اکھیں یار نہ ویکھے صبر قرار نہ آوے
جویں حدیث رسول اللہ دی سنو پند تید فقیرا
بہت ضعیف نبی دی حالت اسنوں نظری آئی
ہکدن عجب بہار حُسندی اُپر تساڈے آہی
نرگس نین نگینیاں وچوں کتول نور سدھایا
رو رو وچ فراق یوسفدے ہو گئے نین نابینے
اسدے غم نے پُشت اساڈی وانگ کمان جھکائی
او سیویلے وحی فرشتہ بھیجتا رب سائیں
کریں شکایت غیراں اگے شرم نہ تینوں آوے
لوکاں اگے جھُریاں جھکیاں ملے مراد نہ تینوں
تاں اسوقت یعقوبؑ نبی نے رو کر عرض سنائی
تیں بن کوئی نہ سُننے والا درد مند اندیاں آہیں
تُدھے یار وچھوڑے ساڈے توہاں میل خدایا
تُوہاں نور العین پیارے مینوں آن ملائیں
ہن اس حال ضعیفی اندر نہیں بھائی جاندی
رو رو نین نابینے ہو گئے سوہنیاں نظر والے
سکدیاں سکدیاں وچ فراقاں عمراں کھپ گئی میری
جھڑک یار نہ دیہن وکھالی اُچرک موت نہ آوے
جبرائیل جناب الہوں آ خوشخبر دسالی
دُور ہوسن سب دُکھڑے تیرے وقت خوشی دا آیا
جلدی اسیں ملاواں تینوں سب فرزند پیارے
قبراں تھیں بھی زندہ کر کے اسیں ضرور ملاندے
سمجھو تاں ایہ دُکھ تساں لوں اپنے ہتھوں آیا
پک تیار ہویا جد گوشت دُور گئی خوشبوئی
کر کے آس تساڈے در تے آیا ہک سوالی

یاد نہ رہیا تساڈ یتا ئیں اوہ مسکین نما تا  نہ تساں اسنوں گوشت وِتا خالی پرت سدھایا
ایہ سب درد مصیبت تینوں آیا اس گناہاروں  ایسی غفلت پھیر نہ کرنی حکم ہویا سرکاروں
گل مسکین سوالی عاجز بہت خدا نوں بھائے  جدوں وِدھ لحاظ اونہاں دا خالق دی سرکائے
جو کوئی راضی کرے انہاں نوں راضی کرے خدا نوں  رب ناراض ہووے جے کوئی کرے ناراض انہاں نوں
سنو حقیقت جدوں نبی نوں حکم الٰہی آیا  استھیں پچھے کدیں نہ حضرت کوئی فقیر بھلایا
ہنت فجری مسکیناں کارن ہوکا نبی دلیا وے  جسنے کھانا کھانا ہووے نال میرے آکھا وے
جسنوں منہ تقبیں روزہ ہووے جنے نہ کھانا لوڑے  راتیں گھر یعقوبؑ نبی دے آکر روزہ چھوڑے
ایہو طریقہ ہر دو ویلے ہوکا نبیؑ دلواندا  سد مسکین کھواوے اوّل آپ پچھیرے کھاندا

## ذکر اشتیاق یعقوب علیہ السلام و حکم دادن بفرزندان برائے جستجوئے یوسف علیہ السلام

کرن روایت جدوں نبی نوں خبر خداوند کیتی  نیڑے آیا وقت خوشی دا غم دی مہلت بیتی
بنیا مین تے یوسف تینوں دونویں ہیسن ملاساں  سن یعقوبؑ کیتا شکرانہ فضلوں لگیاں آساں
اپیر دونی حرص نبی نوں اگے نالوں ہوئی  کیہڑی گھڑی مبارک ہوسی ملسی یار سنگھوئی
راتیں دنے آرام نہ آوے رو رو آہیں مارے  بہندا اٹھدا یوسفؑ یوسفؑ دمدم نال پکارے
ہکدن سب فرزنداں آکے ڈٹھا حال پدر دا  نظر پیونے حجرے اندر یوسفؑ یوسفؑ کردا
کیتی شروع ملامت سبھناں یار پیارے تائیں  جیونکر خبر قرآن مجیدوں دیندا خالق سائیں

قَالُوْا تَاللّٰہِ تَفْتَؤُا تَذْکُرُ یُوْسُفَ حَتّٰی تَکُوْنَ حَرَضًا اَوْ تَکُوْنَ مِنَ الْھٰلِکِیْنَ ۝ قَالَ اِنَّمَآ اَشْکُوْا بَثِّیْ وَحُزْنِیْٓ اِلَی اللّٰہِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰہِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

یعنی عرض کیتی فرزنداں نبی یعقوبؑ ہوراں نوں  ربدی قسم نہ بھلسی یوسفؑ مردیاں تیک تساں نوں
دمدم یاد کریندیاں اسنوں عقل آوارہ کرسیں  یا پھر جان ہلاک کریسیں ایسے غم وچ مرسیں
نبی کہیا میں رب اپنے دل کراں شکایت غمدی  اس بن ہور نہ کہاں کسینوں حالت درد الم دی
رات دِنے میں اسدے اگے غم دکھ اپنا پھولاں  جانے حال میرا اوہ چنگا صبر کراں یا بولاں
جو کجھ خبر اساڈ یتا ئیں ربدی طرفوں ہوئی  اوہ پیغام خداوند والے تسیں نہ جانو کوئی

یعنے وحی خدادی طرفوں سانوں خبر سُنائی ملسی تینے کسے دن یوسفؑ مہلت تیرے آئی
ایہ گل خبر نہ پتراں تائیں نہ کجھ باپ جتنا یا جو کیونکر میل یوسفدیکارن وحی پیغام لیایا
جاتا اوہناں جوانیوں بابل رو رو کملا ہویا کجھ نہیں خبر یوسفدی اسنوں زندہ ہے یا مویا
اپنی طرفوں اوہناں یوسفنوں کیتا مار ازائیں تاہیں ولوں کرن ملامت باپ پیارے تائیں
یوسفنوں بگھیاڑاں کھادا کتنی مدت ہوئی مویاں گیاں تھیں دنیا اُتے پھیر نہ آوندا کوئی
کیوں تسیں ناحق اسدے پچھے جان ہلاک کرینیدے جے لکھ یاد مویانوں کریئے نہیں زیارت دینیدے
ایہو جیہاں دلیلاں دیکے پیو دی آس تروڑن ایپر عاشق مردیاں توڑی پچھا مول نہ چھوڑن
دوجا جسنوں ربدی طرفوں عین تسلی تھیوے غیراندی گل اسدے دلوچہ کیونکر سچ منیوے
پھر یک روز یعقوبؑ نبی نے پتراںنوں فرمایا جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبراں رب لیایا

یَا بَنِیَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَيْأَسُوا مِنْ رَّوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيْأَسُ مِنْ رَّوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ۝

یعنے حکم دتا اے بچیو طرف مصر دی جاہو یوسفؑ اتے بھرا اسدے دی جاکر خبر لیاہو
بنھو لک توکل اُتے آس امید نہ ہارو انشاء اللہ رحمت ہوسی مولا دے دربارو
فضلوں آس نہ رکھن جیہڑے رہن مرادوں خالی رحمت تھیں مایوس ہمیشہ قوم کفاراں والی
سنکر سب اولاد نبی دی بول زبانوں کہندی اے تسانوں یوسفکارن تانہنگ دلیوچہ رہندی
جاون تھیں اساں عذر نہ کوئی ہنج نہ کراں تسانوں ایپر خبر یوسفدی لبھے نہیں یقین اسانوں
بنیا ہین یہودا کارن بیشک مصرے جاواں معلم کرکے حال اوہناندا پیش حضور سناواں
ایپر اوہ جو شاہ مصر دا سانوں بھلا نہ جانے لکھدیہو خط اسانوں آسول یا محبوب ربانے
شاید پڑھکے خط تساڈا شفقت کرے اساہیں نہیں تاوچہ دربار اساڈی اوہ تہن عزت ناہیں
تاں پھر حضرت کاتب اپنا اوسیوقت سدایا اگہ پذیرا جیوں یعقوبؑ لے رو رو خط لکھایا

## مضمون خط حضرت یعقوب علیہ السلام

بڑا اجل سیانا کاتب فارض نام سداوے جس کولوں یعقوبؑ پیغمبر خط ہمیش لکھاوے
جو مضمون لکھانا ہووے اسنوں دسدے جاون لکھدا جاوے حال تمامی جو حضرت فرماون
اُسدن طرف عزیز مصر دی ایہ مضمون لکھایا جوہن روایت نقرہ کاروں ہور خلاصیوں آیا

بسم اللہ تھیں شروع کیتو نے نامے دا سِرنامہ
لِکھ خط یعقوبؑ پیغمبر پُت اسحاقؑ نبی دا
اوّل طرف عزیز مصر دی ادب سلام لکھیوے
اسیں گھرانہ مڈھ قدیموں وارث درد غماندے
دکھاندی ازمائش کارن سانوں رب او پایا
کِتّے کوہاں وچ نمرود دے آتش چخہ جلائی
ابراہیمؑ خدا دے فضلوں کجھ ایذا نہ پایا
ہوگئی سرد تمامی آتش ادب کنوں شرماندی
پھر چاچے اسمٰعیلؑ میرے دی رب آزمائش کیتی
ذبح کرندا اسدیتا ئیں حکم حضوروں آیا
امن سلامت دوست ربدا زندہ اُٹھ کھلویا
کٹ مصیبت صبروں شکروں لنگھ گئی وارا نہاندی
یوسفؑ نام میرا اِک بیٹا سب تھیں بہت پیارا
شام پئی تاں آئے سارے یوسفؑ مول نہ آیا
کہن لگے وچ جنگل اسنوں پاڑ کھادا بگھیاڑاں
اُسدن تھیں میں رووں لگا رو رو درد وِہاجائی
جو کجھ اسدے وچھڑن پاروں اساں مصیبت جالی
استھیں پچھے سی ہِک اسدا ماں پیو جایا بھائی
کجھ قدرے میں اسنوں تک کے ہیساں دل پرچاندا
بھائیاں نال رلا کر اسنوں طرف حضور پہنچایا
کہن لگے اوہ سانوں آکے کیتی اس نے چوری
اگے درد فراق یوسف دا ایہی بہت اسانوں
لِکھ کر خط تساڈے کولوں اسنوں تساں سدایا
جاتاسی اساں ساڈے عذرا دا رو کوئی کریسن
اساں تساڈا امر نہ موڑیا کیتا یار روانہ

استھیں بعد حقیقت غمدی درد آمیز کلاماں
پوتا ابراہیمؑ نبی دا عاجز درد رسیدہ
بعد سلام اساڈی طرفوں ایہ گل واضح تھیوے
صبر کنوں سب بزرگ ساڈے گئے ایذائیں پاندے
سب تھیں اول دادا میرا خالق نے ازمایا
مشکاں باہیں بنھ کر اسو چہ سٹیا نبی خدائی
صحی سلامت آتش وچوں خالق پاک بچایا
کیتے رب انگیار تمامی جیوں گلزار پھلاندی
جگ مشہور حقیقت اسدی جویں کہانی ہیتی
گردن چھری دھری جسویلے دُنبہ رب کوہایا
فضل ربے تھیں ہیٹھ چھری دے وال نہ ڈنگا ہویا
ہن اوہ نوبت درد غماندی ساتھے رب لیاندی
ساتھ بھراواں رلکر باہر کھیڈن گیا سو ہارا
خون آلودہ کُڑتہ اسدا سانوں آن دکھایا
ایہ ہِک کُڑتہ لدھا اسدا رُلدا وچ اوجاڑاں
ہن تک اس محبوب یوسف دی مڑ کے خبر نہ آئی
وچ تحریر نہ آوے ہرگز حالت درداں والی
بنیامین جو چھوٹا استھیں اکھیں دی روشنائی
اوہ بھی طرف تساڈی ٹوریا سُن فرمان شہاندا
ہور تمامی واپس آئے بنیامین نہ آیا
تاہیں پکڑ عزیز مصر دے قید کیتا اوہ زوری
پھر تساں بنیامین وچھوڑیا ترس نہ پیا تسانوں
مِلنے کارن گیا تسانوں تساں اسیر بنایا
نہیں سی خبر جو اگلے حالوں کر بیحال مریسن
تساں اساڈے دوست تائیں دتا بندیخانے

پس اے شاہ مصر دے ایہ گل لائق نہیں تسانوں
ناحق تہمت چوری والی جسنوں تساں لگائی
ہن اس کیونکر چوری کینی جاکر وچہ مصر دے
دو جا اسیں اولاد رسولاں پاک گھرانہ عادی
نہ اسیں چور نہ سنگی چوراں نہ واقف چوراں دے
ایسا فعل اساڈی نسلوں ہرگز کرے نہ کوئی
دُکھیانوں دُکھیاون لگوں کرکے زورا وریاں
کھاکر تیر جدایا نوالے چھن گئے جگر جنہاں دے
چوری یاری نمکحرامی کار ذلیل رذیلاں
ایہ گل سُنکر ساڈے دلنوں بھر گئی درد وں کاتی
خبر نہیں اوہ نال اساڈے کیوں پا بیٹھا روسہ
کرم کرو تسیں نال اساڈے تسیں کریم سنیندے
عاجزانوں نہیں چھیڑن چنگا متکوئی آہ نکالن
اپنی خبر جے لوڑیں رب تھیں دُکھ نہ دے مسکیناں
بھیجد یہو تسیں طرف اساڈی بنیامین پیارا
بھیج شتابی بھیج شتابی اوہ مسکین نمانا ں
بڈھڑا باپ نابینا اسدا اگے سی کجھ مویا
ترس کریں سلطان عزیزا مار نہ مویاں تائیں
جیکر بنیامین اساں وَل گھلیا تساں روا نہ
رہسیں خوش ہمیشہ جیکر خوش کرسیں توں مینوں
ساڈا بھی کجھ پیش خدا دے عرض سوال منیندا
سوز جگر تھیں نیر دعا دا جد یعقوب چلاسی
کرو سنبھالا اوّل اتھیں ایہ گل جھوٹھ نہ جالوں
بہت آزردہ کرو نہ سانوں مت کوئی آن پے جاوے
نہیں مناسب بادشاہاں نوں عاجز لوک ستاوے

چور بنا کر بیٹا میرا دیویں دُکھ اسانوں
اگے ہن تک چیز کسیدی کدیں نہ اس چورائی
ہے ایہ بالکل جھوٹھ تمامی اسیں یقین نہ کردے
کوئی نہ جمیاں ساڈیو چوں ایسا چور فسادی
نہ فرزند رسولاں نبیاں پھردے مال چوراندے
ناحق بنیامین پیارا کیوں چا قید کیتوئی
دردمنداں مسکیناں نبیاں کدیں نہ چوریاں کریاں
ایڈے بھارا ٹھاون کارن جگرے کدوں اونہاں دے
کرن جمیل نہ ایسیاں کاراں جیہڑے نسل اصیلاں
ایسی کار نہ کسے اسانتھیں کیتی وچہ حیاتی
دلدی ایہا گواہی ملدی پھاس گیا بے دوسہ
پُت رسولاں دے پردیسیں ناحق نہیں بنھیندے
سخت دعا مسکیناں والی بال وکھاوے بالن!
ایڈا غضب سماوے ناہیں وچہ اسمان زمیناں
ناحق کیوں پردیساں اندر کیتوئی قید وچارا
لائق نہیں غریباں تائیں ایسا دُکھ پہنچاناں
رو رو کے ہن اسدے غم وچہ ہور اگیرے ہو یا
بھیجو بنیامین شتابی ساڈیاں لہو دعائیں
کراں دعا اساڈے حق وچہ سُکھ وسیں سلطانہ
نہیں تاں کریں یقین عزیزا اسیں نہ چھوڑاں تینوں
دردمنداں دے دلدا ہوکا خالی رہو نہ تھیندا
سُتاں پُشتاں تیریاں وچوں پار ودسلو جاسی
پھر کوئی روک نہ سکسی جد دم نکلیا تیر کماناں
تیرے بھی اولاد تیری دے دو ہیں جہان وگاڑوے
پھر پچھتایاں ہتھ نہ آون جیہڑے وقت وہانے

آخر ایہ یعقوب پیغمبر تھوڑی بات لکھائی — کاغذ تھوڑا تے غم بہتا سوچ نہیں سمائی
دانشمند اکابر جیہڑے صاحب کرم سداون — تھوڑی عرض گذارش وچوں بہتا مطلب پاون
کافی سمجھن محتاجاں دیاں تھوڑیاں عرض نیازاں — بہت سوال سُنن دی حاجت نہیں غریب نوازاں
ایہ کجھ عرض سوال اساڈا جیکر شفقت تھیوے — بنیامین اساڈی طرفے واپس جلد کچھیوے
بہت احسان تساڈا ہوسی باہر حد حسابوں — اسدے بدلے رب تساں نوں دیسی اجر جنابوں
آخر حضرت نے بند کرکے بہت سلام لکھایا — لکھ کر فارغ خط شتابی پیش حضور سنایا
کرکے بند لفافہ حضرت پُتراں کرے حوالے — ایہ خط ساڈا شاہ مصر نوں دینا نال سنبھالے

## رفتن بنی اسرائیل بجانب مصر بار سوم و رسانیدن مکتوب یعقوب علیہ السلام بحضور یوسف علیہ السلام

لیکر خط پیغمبر زادیاں کیتی مصر تیاری — نکل چلے کنعانوں باہر اوہ مقبول غفاری
جلدی جلدی پینڈا کرکے پوہتے مصر تمامی — فرصت پاکر حاضر ہوئے وچہ دربار گرامی
اول خدمت یوسف دے وچہ ادب سلام کیتو نے — اسنھیں تکھے خط بابل دا پیش حضور دتو نے
کرن روایت جس دم یوسف خط مبارک پھڑیا — اوّل نام یعقوب نبی دا اسدی نظری چڑھیا
پڑھکے نام پدر والا یوسف ایسا لرزہ کھایا — ڈِگ پیا خط ہتھاں نوچوں اوپر دھرتی آیا
بیوس ہوکے رووَن لگا ضبط نہ ہووَن آہیں — کیتوس دلوں قیاس جو ایتھے رووَن لائق ناہیں
سمجھ وچن وَت بھائی مینوں ایہ کیوں اتنا روندا — کرکے سوچ دلے وچہ ایہو تختوں اُٹھ کھلوندا
لیکر خط شتاب زمین تھیں سینے نال لگایا — نال محبت چھپدا چھپدا اک گوشے اندر آیا
دکھڑا سہہ کے پھول لفافہ ڈٹھوس پھیر دوبارے — پھیر دوبارہ نظری آیا نام یعقوب پیارے
ویکھ پچھان نوازش نامہ غشی دی حالت ہوئی — روندا روندا بیخود ہویا ہوش نہ رہگئی کوئی
چر پچھوں جد ہوش سنبھالی پھر اوہ خط اٹھایا — پڑھن لگا تاں ساون وانگوں اکھیں خون وسایا
بھج بھج ملن ہنجوں دے قطرے حرفاں نوں گل لاون — کرن گئے تصدیق انہاں دی نقطے پونجے جاون
جتنے حرف تمامی ہنی نوں روندے نظری آون — جیونکر دردمنداں دے قاصد غم دی خبر سناون
پڑھ کر خط تمامی یوسف مڑ مڑ نظر گذارے — ایہ خط آپ حضوروں مینوں گھلیا باپ پیارے

لکھی سی کجھ نظم وچالے پیغمبر کنعانی ‖ شعر مناسب درد فراقوں بولی وچ عبرانی

پرت پرت کے حضرت یوسفؑ مڑ مڑ پڑھے انہاں نوں ‖ درد منداں نیلے شعر رسیلے بھاون درد منداں نوں

آخر ویکھ حوالہ یوسفؑ قلم دوات منگائی ‖ لکھ جواب روانہ کیتا جویں روایت آئی

## جواب خط از جانب یوسف علیہ السلام و فرستادن بدست قاصد بخدمت حضرت یعقوب علیہ السلام

کر تحریر پذیر فقیرا قاصد طرفوں نامہ ‖ کیونکر لکھیوس بابل تائیں ادب سلام کلاماں

کیتا شروع خدا دے ناموں نامہ نبی گرامی ‖ پہلی سطر لکھی بسم اللہ رب نوں حمد تمامی

استھیں پچھے صفت رسولاں باہر حد شماروں ‖ بہت فضیلت ملی جنہاں نوں خالق دی سرکاروں

ثانی کوئی نہ مول جنہاں دا اندر عالم سارے ‖ ساری خلقت وچوں ربنوں مرسل بہت پیارے

کرداں رقم جواب آدابوں شہر مصر دا والی ‖ خدمت وچ یعقوبؑ پیغمبر صاحب منصب عالی

لکھیا تساں سلام اسانوں عزت تے اکراموں ‖ اسیں بھی لکھاں طرف تساڈی تحفہ ادب سلاموں

راضی اسیں ہمیشہ رہتے رکھے جویں اسانوں ‖ کرے نصیب ہمیشہ مولا سکھ آرام تساں نوں

ملیا آن نوازش نامہ جو سرکاریوں پہنچایا ‖ کل مضمون مبارک اسدا پڑھ ہیا مطلب پایا

بہت ہویا افسوس اسانوں سُنکر حال تساڈا ‖ ایہ امر مقدر اگے کجھ نہیں عذر اساڈا

سُنیاں دادے پاک تساڈے جو تکلیفاں پائیاں ‖ ہر حالت وچ صبر کمایا رحمت جھڑیاں لایاں

تسیں بھی وچھ فراق پدر دے جیکر صبر کماہو ‖ وانگ انہاں دے انشاء اللہ خوشی مراداں پاہو

ابراہیمؑ تساڈے دادے کیسا صبر کمایا ‖ صبروں چھ قبولی اس نے امروں عذر نہ لیایا

جد آتش وچ داخل ہویا اوہ محبوب الٰہی ‖ آکر جبرائیل فرشتے کیتی خاطر خواہی!

کہن لگا دس ابراہیماںؑ ہے کجھ حاجت تینوں ‖ ابراہیمؑ کہیا تیری کجھ نہیں حاجت مینوں

مدد کارن کافی سانوں آپ خداوند باری ‖ انشاء اللہ فضلوں ساڈی آپ کریسی یاری

سُنکر جبرائیل فرشتے پھیر نہ سخن الایا ‖ فضلوں رب چمن دیتائیں باغ بہشت بنایا

اینویں اسمٰعیلؑ نبی نے صبر تحمل کریا ‖ امر الٰہوں ہیٹھ چھری دے سر قربانی دھریا

کتنی واری باپ پیارے زوروں چھری چلائی ‖ وال برابر پیغمبر نوں کجھ تکلیف نہ آئی

ہیٹھ چھری دے جاچے تیرے قرب حضوری پایا
آپر جچنہ خلیل نبی نوں رب معراج کرایا

کرو خیال حبیب خدا دے تسیں اولاد اونہاندی
صبر کماون درجے پاون ٹھکار قدیم جنہاندی

بیشک ہجروں اپر تساڈے مشکل منزل آئی
غم فرزنداں درد جدایاں موتوں گل لنگھائی

ایپر جوہیں جنابوں ہووے مرضی پاک ربیدی
اسوچہ اپنا دخل ٹھہراون نہیں مجال کسیدی

اگے نال تساڈے یوسف ؑ جو تقدیروں ہوئی
خبر تسالنوں اسدے اندر ساڈا دخل نہ کوئی

پھر ہن بنیامین تساڈا جے اساں پاس رکھایا
امر الٰہی اینویں آہا ساڈا دخل نہ آیا

پھر جسویلے امر الٰہوں وقت ملن دا آسی
وچھڑے یار تسالنوں مولا رحمت نال ملاسی

جد تک امر خدا دا ناہیں لائق صبر تسالنوں
وددھ گھٹ لفظ جو نکلیا ساتھوں کرو معاف اسانوں

ایہ کجھ لکھ جواب یوسف ؑ نے کیتا خط روانہ
لیکر قاصد ٹریا جلدی یوسف ؑ دا پروانہ

بھایانوں ایہ حضرت یوسف ؑ مول نہ خبر جتائی
اوہلے بیٹھ تمام اونہاں تھیں کیتی کار روائی

کرن روایت جداوہ قاصد آپوہنا کنعانے
وتوس آکر خط یوسف دا پیش حبیب یگانے

فارض ابن یہودے کاتب پڑھکر خط سنایا
سنکر حال یعقوب ؑ نبی نے درد زیادہ پایا

کہن لگا ایہ لکھنے والا ہے کوئی نبی خدا دا
یا اوہ آپ پیغمبر کامل یا پیغمبر زادہ

یا ہے رسولاں ایسے خط دی کسنوں طاقت ہوئی
پر تاثیر عبارت ایسی ہور نہ لکھدا کوئی

شک نہیں جے یوسف ؑ ہووے ولوں قیاس اٹھایا
رو کر رووں نبی اللہ دا سجدے اندر آیا

سجدیوچہ ملی خوشخبری وحی پیغام لیاندا
یا نبی اللہ تیرے تائیں پاک خدا فرماندا

دور ہوسی ہن غم دلگیری گئے جنجال جدایاں
بیشک جالنوں گسے دیہاڑے وصلوں خبراں آیاں

ہن ارشاد ہویا دل شاداں پیغمبر کنعانی
فضلوں آس ہمیش اسانوں بولے حمد ربانی

اسٹھیں ۸۰ پچھے پتراں دیول لکھیا نبی ربانے
آؤ گھریں عزیز مصر تھیں جلدی لیکر دانے

بہت مصیبت گذرے پچھے تنگی فاقے باروں
جویں سبب بنے کجھ دانے طلب کرو سرکاروں

تھوڑا بہت تسیں جو گھر تھیں لیگئے مال پرانا
اوہا عرض گذارش کر کے شاہ دی نظر ٹکانا

کرن اوڈیک تساڈی ہر دم عاجز لوک وچارے
کٹ مصیبت تنگی فاقہ پوہتے موت کنارے

بہتی نرمی کر کے شاہ نوں عرض سوال سنانا
شوخی کینبیاں ملے نہ مطلب خوف زیادہ کھانا

نالے بنیامین دے کارن ساڈی طرفوں کہناں
بہت لکھی تاکید نبی نے نرمی اندر رہناں

اس جاگہ اک ہور وچہ دی نظر روایت آئی
شیخ معین الدین مفسر جیونکر لکھیا بھائی

پہلوں خط عزیز مصروں جو یعقوبؑ لکھایا
فرزنداں تھیں طرف مصردی خط لیگیا کوئی
دیکھ جواب یعقوبؑ نبی نے بھیجیا پُتر انتائیں
اوسویلے ایہ واتیاں کارن نبی تاکید سنائی

فارض لیگیا خط نبیدا اوہا جواب لیایا
جدوں جواب لیاندا فارض تاں ایہ سب گل ہوئی
جا ہو طرف عزیزہ مصردی خیر کرے رب سائیں
واللہ اعلم ربنوں معلم جیونکر بات وہائی

## حاضر شدن برادران یوسف علیہ السلام بدربار عالی

سنو حقیقت بعد فرزنداں سُنیا حکم گرامی
وانگ نمانیاں عاجز ہو کر حال بیان کیتو نے
کہن لگے کجھ عوض اہناندے بخش ہووے سرکار ونا
رو رو کھلے سناون عرضاں سب مقبول پیارے
بہت مصیبت فاقے والی کر کے عرض سنائی

وچ دربار یوسفدے جا کر حاضر ہوئے تمامی
اُن پنیر پڑانیاں در ماں خدمت متوجہ رکھیو نے
مرن لگی اولاد اساڈی ننگی فاقے پاروں
وانگ سوالیاں در پہ آئے ہو محتاج وچارے
جیونکر سورۃ یوسفؑ اندر خبر خدا فرمائی

قَالُوْا يَا اَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسَّنَا وَاَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجٰىةٍ فَاَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِى الْمُتَصَدِّقِيْنَ ٥

یعنے کہن لگے سب بھائی اے شاہ مصر گرامی
قدر قلیل ایہ تھوڑی پونجی گھر تھیں اسیں لیائے
بیشک صدقہ دیو سوالیاں دیوسے رب جزائیں
نہیں تاں جو کجھ خدمت اندر قیمت اصل لیاندی
ایپر کرم تساڈے اُپر سانوں آس ودھیری
جو کوئی حال غریباندے تے شفقت کرم کریندا

سُن ٹبراں اسیں فاقے کولوں آگئے تنگ تمامی
دیہہ کجھ دانے نام ربانے ڈاہڈے اسیں ستائے
توں بھی صدقہ سر اپنے دا بخش اساڈے تائیں
اسدے نال نہ ہک بندیوں روٹی ڈتی جاندی
قیمت نالوں بہت زیادہ عالی بخشش تیری
دوہیں جہانیں مولا اسنوں عالی درجہ دیندا

## چار اشعار قافیہ دار

کرم کرو مسکیناں اُتے ویکھو حال اساڈے
جال مصیبت تنگی فاقے مرگئے مال اساڈے
کال ہوراں پھیر مُو بلدے کیتے کل اقبال اساڈے
ابن کریما نال کریمی کٹ جنجال اساڈے

ٹکڑے کارن ترسن گھر وچ چھوٹے بال اساڈے
لوہ ہوئے رج کھاون کارن اہل عیال اساڈے
شالا کسے نہ ورتے جیونکر ورتی نال اساڈے
کر منظور سرپدا صدقہ عرض سوال اساڈے

سُن سُن حال بھراواں یوسفؑ بہت آزردہ ہوندا
کیتی عرض دوبارہ بھاہاں جیکر شفقت تھیوے
بڈھڑا باپ نابینا اسدا رہندا ہنت اوداسی
دے بیٹھا اوہ اکھیں اگے یوسفدی وچہ زاری
نال فراق نہ مارو غم وچہ اوہ محبوب یگانہ
کیسے سوال ہیہودا مُڑمُڑ پیش حضور گرامی
جے کیسے جرم ثبوتی یاروں عاجز پکڑے جاون
آپ تسیں خود چھوڑ لوائے تخت بخت دلسیائیں
ترس کرو پردیسیاں اُپر بخشو عیب گناہیاں
کرو لحاظ یعقوبؑ نبیدا رو رو کہن نمانے
بنیامین سُنے سب باتاں بیٹھا چُپ چپاتا
کرن قیاساں دلدے اندر اسنوں قید نہ کوئی
اسدن بھی شاہ نال بہاکے اوہنوں کھوایا کھانا
اپنے وانگ برابر اسنوں شاہ پوشاک لوائی
شک نہیں ہے یوسفؑ ہووے دلوں قیاساں کردے
ڈاہڈے نرم نمانے ہوکر عرضاں کھلے سناون
آکھن لگے بابل کولوں یوسفؑ گیا جدوکا
پھر ہن ہجر بھرا یوسفؑ دے اسدا درد ودھایا
کہن لگا کجھ دسو مینوں حالت یوسف والی

ویکھ اونہانوں بُرقعے وچوں گُجھا گُجھا روندا
بنیامین پیائیے تائیں عیب معاف کچیوے
جیکر تسیں نہ بھیجو اسنوں اوہ روندا مرجاسی
جیکر بنیامین نہ جاوے ویسی جان بیچاری
میں اونہوں فرزند پیارا کرکے کرم شہانہ
بادشہانوں مسکینا ندا ہوندا شرم تمامی
پلیوں کرکے خرچ اونہانوں چنگے لوک چھڑاون
کیا پرواہ جے شفقت کرکے چھوڑو مجرم تائیں
کرو خلاص اساڈا بھائی بند نہ پاؤ راہیاں
شالہ تخت سلامت ہووے راج ہمیشہ مانے
اُپر تخت برابر شاہ دے بھایاں ویکھ پچھاتا
بھایاں وانگ برابر اسدی شاہ نوں اُلفت ہوئی
اج بھی تخت اُتے رل بیٹھا ایسا دلوں وکانا
خبر نہیں ایہ کیونکر اس نے ایڈ محبت پائی
ایپر کجھ عدالت اندر آکھ نہ سکن ڈردے
دردوں باپ یعقوبؑ نبیدا مُڑمُڑ ذکر لیاون
سُکھدا ساہ یعقوبؑ نبی نوں آیا نہیں تدوکا
ایہ گل سُنکر یوسفؑ تائیں جوش دلیوچہ آیا
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر دتی رب عالی

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ط

یعنے تسیں پچھانوں اوہ گل یوسفؑ نے فرمایا
ہُن تسیں بنیامینے کارن اتنا زور لگاندے
جسدن باہر یوسفنوں تسیں لیگئے نال پیاراں
بنیامین نکھیڑیا استھیں اسنوں رکتے گوایا
اسدن باپ پیارے کارن ترس نہ مول آیونے

یوسف اُتے بھرا اسدے سنگ کیا تساں فعل کمایا
خبر تساں نوں جو تساں اگے کیتی باپ اونہاں دے
کیہا کجھ عمل کیتونے اسدا یاد کرو اوہ کاراں
بگھیاڑاں دا بابل اگے جاکر نام بتایا
نال بہانے اسدے کولوں یوسفؑ جدا کیتونے

ہن تسیں آکر کول اساڈے ہووے بنو پیارے
بنیامین چھوڑاون کارن چھوٹے کرو پسارے

جے ہن کرو پیار پدر دا اسیں نہ مول منیندے
کیا کیتی تساں نال یوسفدا کیوں نہیں سچ دسیندے

جے آکھو بگھیاڑاں کھادا کڈھ ہو شاہد کوئی
نہیں تاں اسیں تسانوں دساں جو ہیں کہانی ہوئی

ہے اک مخبر پاس اساڈے سچیاں خبر الزا لا
معلم اسنوں یوسفوالا گل حقیقت حسالا

حاضر کر کے پچھاں اسنھیں جیونکر حالت رہنی
سچ حقیقت کہسی ساری جو ہیں تسانے کیتی

جیکر اسنھیں سنکر بھی تسیں پھر ہوئے انکاری
اسیں دسیساں حال یوسفدا خبر اسانوں ساری

کھول بیان تمام تسانھیں میں اقرار کراواں
جوش اندر جد آیا یوسف کیتی چپ بھراواں

تاں پھر اوہ پیمانہ شاہی یوسف ترت منگایا
مخبر بنکے پیش عدالت حال سناون آیا

## بہ تکلم آمدن پیمانہ و اظہار کردن حال یوسف برادران او

آکھ بذکرا ساقی تائیں دیوے اوہ پیمانہ
جسدے پیتیاں حاصل ہووے قرب حضور شہانہ

حق آوازہ نکلے اندروں جسویلے میں پیواں
یوسفدیاں بھراواں اگوں تا شرمندہ تھیواں

مشکل منزل محفل والی کیسے نہ سنگی ہوناں
تدھ بھی ہکدن جاکر اوتھے پیش حضور کھلوناں

جاں ہتھ پیر گواہیاں دیسن پیش عدالت بھائی
جیکر سچ نہ ہوسی پلے کیا کرسیں اس جائی

پڑھکے حال یوسفدیاں بھایاں دلوچہ عبرت پائیں
خالی قصہ جان کراہن اینویں لنگھ نہ جائیں

کرن روایت نقرہ کاروں ہور کتابیں آیا
جسدم اوہ پیمانہ یوسف مجلس وچہ منگایا

کل امیر وزیر اکابر حاضر سن اس جائی
کیتا حکم بھراواں تائیں یوسف نبی خدائی

جیکر کدیں تساڈی طرفوں امر اجازت تھیوے
اس پیمانے کنوں تساڈا معلم حال کچھیوے

کہیا بھراواں بیشک تھیوے خوف نہ کجھ اسانوں
جیکر ایڈ کرامت والا دسے حال تسانوں

دلوں یقین بھراواں تائیں اس کی دساں حالا
ایہ بے جان نمانہ ٹوپہ دانے ماپن والا

جانن نہیں جو ایہ پیمانہ سنیاں گلاں جگاوے
مجلس دلوچہ بول اساڈا ابھرم تمام ونجاوے

جدوں انہاں پیمانے کولوں پچھناں حال کرایا
تا پھر یوسف اوہ پیمانہ مار چھٹی چھنکایا

امر الہوں بول پیمانے نرم آواز سنائی
ایہ فرزند یعقوب نبیدے ہیسن باراں بھائی

ہک انہاں تھیں یوسف آہا بھائی بابل جایا
بابل کولوں چوری نہاں اسنوں ویچ وٹایا

دوہ جیواری پھر یوسف نے اسنوں چھٹی لگائی
پھر آواز نکال شتابی کہن لگی اوہ پائی

ہے ہک ہور بھرا یوسفدا بتیامین سد اندا
جد انہاں ہنیا مینے کارن پیو تھیں رخصت چاہی
کہندا سی میں کوہیں دوبارہ کراں وساہ تساڈا
اوڑک رہنوں ضامن دیکے اسنوں انہاں لیاندا
اتنا کر آواز پیمانہ چپ ہویا یکبارى
بنیامین کہیا پھر شاہ نوں یا صاحب سلطانہ
بھائی کہندے سن جو اسنوں کھا گئے گرگ بلائیں
پچھ دیہو پھر دوبارہ مینوں یوسف کوہیں وکانا
تاں پھر یوسف اسدے کولوں پچھیا تریجی واری
بول آواز کیتا پھر اس نے دسدا حال سچاواں
کوڑ بہانہ گرگاں والا اونہاں دوس نہ کوئی
کھیڈن کارن گھر تھیں یوسف بابل کنوں آندونے
جسویلے مڑ اوہ ہٹے ہوئے کولوں باپ پیارے
جو یوسف دا کھانا آہا کتیاں نوں سٹیونے
پانی طلب کرے جس ویلے ہر کوئی کاوڑ تھیندا
مار طمانچہ منہ تے اسنوں غضبوں گرڑاوساون
سارے راہ وچہ بھایاں پاسوں اہنویں رہیا کوٹیندا
حدوں باہر بھایاں ہتھوں اس تکلیفاں پایاں
جو جو حال دتے پیمانہ سنن پئے دس بھائی
سبھناں دلوچہ جاتا اسدن ہوئے اج قصوری
بنیامین چھوڑاون آئے آپ بجھاں ہن سارے
استھیں لعد کہیا پیمانے کر آواز پیاری
سب بھایاں نے اس گل اپر محکم نیت ٹھہرائی
جد یوسفدے قتل کرن نوں بھایاں ہتھ اٹھایا
دگا کہن بھراواں تائیں جیکر اسنوں مارو

اسنوں بھی اونہاں بابل کولوں تمے کر کر آندا
نہیں سی وداع کریندا اسنوں اوہ محبوب الٰہی
اگے تساں نہ واپس آندا یوسف دلبر ساڈا
ہن تک رو رو باپ پیارا ہنجوں نیر چلاندا
سنکر دلوچہ بھایاں تائیں گذری حیرت بھاری
کھول سنائے حال یوسفدا مینوں ایہ پیمانہ
کہیا پیمانے باہر جا کے ویچ گئے اس تائیں
ساری بات سنائے اسدی جیونکر حال وہانا
اے پیمانے امر الٰہوں دس حقیقت ساری
کسے نہ کھادا یوسف تائیں بولیا جھوٹھ بھراواں
اصل حقیقت سنو اساتھیں جو ہیں کہانی ہوئی
جد تک بابل رہیا تکیندا بہت پیار کیتونے
دھکے دیون لگے اسنوں دشمن ہوگئے سارے
مار زمیں تے کوزہ اسدا شربت ڈوہل دتونے
آکھن بہت لڑکا ہیو داہن نہیں شربت پیندا
ٹکرڑا طلب کرے جس ویلے ڈھیماں نال اڈاون
کوئی نہ پچھے جنگل اندر ایہ کیوں پیا مریندا
کنڈیاں اپر ننگی پیریں اسنوں ٹوریا بھائیاں
نسن کوہیں عدالت وچوں تھانوں نہ جھلے کائی
ایہ پیمانہ بادشاہانہ خبر سناندا پوری
خبر نہیں شاہ ساڈے حق وچہ کیا فرمان پکارے
اوڑک بھایاں یوسفکارن کیتی قتل تیاری
اپر ہک یہودے تائیں دلوچہ شفقت آئی
پکڑ یہودے یوسف تائیں دامن ہیٹھ چھپایا
تاں بھرا اول اسدیناں لوں میرا اسیں آتارو

ہونکے چاڑے ہیں یوسفنوں قتل ہوون دیساں
زور وڈھ گانے بھایاں کولوں یوسفؑ اس چھڑایا
جیکر کردیں یہودا اسدن اتنا زور نہ لاندا
سنکر یوسفؑ بھایاں طرفے نظر مبارک پائی
اُٹھ یہودا حاضر ہویا کیتی عرض بھراواں
راضی ہوکر لولیا یوسف شاباش تدھ جوانا
پھر یوسفؑ پیمانے تائیں چھٹی سنہری ماری
کہن لگا پھر یوسف تائیں لیگئے کھوہ کنارے
لَو کوہ دور آہا کنعانوں کھوہ ویران پرانا
بابل لوں وچ جھوٹھ کہیوسے یوسفؑ گرگاں کھایا
چوتھے دن اس کھوہ تھیں یوسف کڈھیا آن سٹھوریں
پہنچ پئے پھر بھائی مگروں پاس انہاں کرواناں
ویہہ درماں تھیں پاس اونہاندے یوسف ویچیونے
جاندلیوار سٹھویاں تائیں ایہ گل کہہ گئے نالے
ایہ کجھ باتاں کر پیمانے مجلس وچہ سنایاں
جو جو بات کرے پیمانہ یوسفؑ کھول سناندا
سارا حال سنایا جسدم اول آخر تائیں
ڈر ڈرے ڈرڈرے آکھن لگے یا سرکار گرامی
ایہ گل سنکر حضرت یوسفؑ غصے اندر آیا
جسدن مالک دے ہتھ یوسف ویچگئے سن بھائی
اسیں فلانے پت فلانے شہر فلانے والے
سُن فلاناں چن فلاناں دن تے رات فلاناں
ویہہ درماں کل قیمت چکی قائم ہوش رضائیں
اپنی ہتھیں سند وثیقہ لکھ دتا سب بھایاں
اوہ کاغذ بیعنامے والا مالک نال لیاندا

نہیں تاں سدینال اسیں بھی سر قربان کرلیساں
اپنا مرن قبولیا اس تے اسدا سر بچایا
بیشک یوسف بھایاں کولوں کردیں نہ بچکر جاندا
کسدا نام یہودا جس نے اتنی ہمت لائی
ایہ ہے جس نے نال یوسف دے کیتا پیار سچاواں
دیسی اجر حضوروں تینوں خالق پاک توانا
ایہ آواز نکالیا اس نے اوڑک چھیکڑ واری
جھڑکاں دیکر اسدے گل تھیں کپڑے سب اُتارے
گھت رسا سیٹیوسنے اسوچہ روندا نبی ربانا
بکرے دا لہو لاکے اسدا کڑتہ وچ ویکھایا
ویکھ اونہانوں سوہنا لڑکا بہتیاں خوشیاں ہویاں
کہن لگے ایہ بردہ ساڈا کڈھ لیا تساں جداناں
اپنی طرفوں بیعنامے دا کاغذ لکھ دتونے
نسن دی اس عادت مندی رکھنا نظر حوالے
کر تفصیل تمامی یوسفؑ بھایاں نوں سمجھایاں
ہُن ایہ خبر دتی پیمانے ہُن ایہ پیا بتاندا
پچھیا یوسف بھایاں کولوں سچ ایہی یا ناہیں
جھوٹھا ایہ پیمانہ تیرا بولے جھوٹھ تمامی
جلدی اوہ پیمانے والا کاغذ پیش منگایا
آسدن مالک بھایاں کولوں ایہ تحریر کرائی
مالک لوں اساں یوسفؑ بردا کیتا وچ حوالے
جگہ فلانی سودا ہویا اتنے مل وکاناں
نال خوشی دے بیع کر دتا مالک تاجر تائیں
پھر کوئی جھگڑا رہیا نہ باقی سبھناں مہراں لایاں
جاں پھر یوسف مالک ہتھوں پاس عزیز وکاندا

منگ لیا اوہ مالک کولوں یوسف نے بیعنامہ
لیکر یوسف سانبیا اسنوں کدیں ساہ نہ کھائے
اج تہنا پئی ضرورت اسدی رب سبب بنایا
کیتا حکم سبھ پائی ساڈی جھوٹھی تساں بتائی
ملک تساڈے بڈا ایہ رقعہ مصریاں سمجھ نہ آئے
دھریا کھول بھراواں اگے یوسف اوہ بیعنامہ
بگ ہوئے منہ سب بھایاں دے ویکھ مصیبت حالا
آپس وچ بکدو جینوں رو رو آکھن سارے
آگئی جان شکنجے اندر نہ کوئی کھول سناندا
نال غضب دے بولیا یوسف کیوں نہیں پڑھدے بھائی
تاں پھر ہولا چار بھراواں پڑھکے خط سنایا
گل حوالہ سنکر یوسف لگا کہن تنہانوں
کہن لگے ایہ خط نہ ساڈا سانوں خبر نہ کائی
تاں پھر بنیامینے کولوں پچھیا بنی تیرا ہیں
بنیامین ڈٹھا جسو یلے جلدی بول سناندا
بند ہوئے جد سبھناں پاسوں کوئی جواب آیا
کہن لگے ایہ خط اساڈا بیشک اسیں منکر سے
اوہ یوسف جو بھائی ساڈا اساں نہ ویچیا کوئی
ایہ یک نفر اساڈا آہا یوسف نام سداندا
اسدی بابت ایہ بیعنامہ لکھیا اساں ضروری
تاں پھر بنیامین دلی نوں حضرت یوسف کہندا
بنیامین کہیا میں یوسف ہور نہ ڈٹھا کوئی
یوسف کہیا بیشک یوسف ویچیا انہاں بھراواں
سانوں معلم حال انہاں دا جو اساں کیتو نے
ایہو اشارہ روز قیامت ذکر مفسر لیا ون

اسدی لوڑ نہ رہی تساںنوں کرو سپرد غلاماں
اس خاطر جو متلے اسدی لوڑ کریں پے جاوے
کڈھ کے اوہ کاغذ سگاں بھایاں نوں دکھلایا
ویکھو کھاں اس کاغذ اندر کی کجھ لکھیا بھائی
پڑھکے ذرہ حقیقت اسدی سانوں دسی جاوے
جدوں بھراواں ویکھیا اسنوں اڈ گئی ہوش تماماں
پڑھنا پیا عدالت اندر دفتر عملاں والا
خبر نہیں ایہ کاغذ کس نے آن دتا سرکارے
نہ آکھن جو ساڈیکولوں ایہ نہیں پڑھیا جاندا
جلد سناؤ جلد سناؤ دیر نہ کر لیو کائی
پیش عدالت ظاہر کیتا جو کجھ عمل کمایا
کس نے ایہ بیعنامہ لکھیا دیہو جواب سانوں
جویں روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی
درس توں دستاویز انہاں دی ایہ خط ہے یا ناہیں
ہن نہیں جھوٹھ الانداصاحب ہے ایہ خط انہاندا
تاں پھر رل مل سبھناں بھایاں ہور اک عذر بنایا
ایپر ایہ اوہ یوسف ناہیں جیہڑا تسیں آکھیندے
ونڈ لیا بگھیاڑاں اسنوں اتنی مدت ہوئی
ویچیا درماں تھیں ساڈیکولوں مالک لیا وکاندا
مہر اساڈی خط اساڈا ہر جگہ منظوری
سی کوئی ہور تساڈے گھر وچ دوجا یوسف رہندا
اوہ یوسف ویچیا اونہاں یک شہادت ہوئی
جیکر ہن بھی من ناہیں سرخرو اسیں مناواں
شرموں چپ ہوئے سب بھائی پھیر نہ کجھ کہیونے
پیش عدالت دفتر عملاں جدوں وکھائے جاون

ویکھ اوہناں نوں اوگنہارے کرسن عذر تداہیں
لکھن والے انیویں لکھیا دفتر پیا ودھا یا
دن تے رات ہوون بھر حاضر دیون آن گواہی
کرسی عذر انہاندے اُپر عاجز شخص گنا ہیں
آیو آپ شہادت انہاں وتی دو وقتاں ندی
ویلا وقت بیان انہاندا ہرگز میل نہ کھاندا
تاں پھر ملک کراماً کاتب حاضر سدسے جاون
آکھے ایہہ بھی مُڈھ قدیموں دشمن میرے آئے
اج اساڈا دنیا اُپر نام نشان نہ آیا
کہن لگے ایہہ رلمل سارے وچہ جناب خدا دی
آپ ہتے اوہ نیک اساتھیں سانوں گھیا گناہیں
تاں پھر دہرت اگاس ملا کر رب گواہ گذارے
نہ ایہہ خویش نہ واقف میرے نہ کجھ خبر اوہناں نوں
حکم ہووے جے غیر شہادت ہے منظور نہ تینوں
نال جنہاندے دنیا اندر عمراں تدھ گذاری
تاں پھر اُپر زبان اسدی دے مُہر لگائی جاوے
ہتھ آکھن لوں نال اساڈے ایہہ کیتی تیر بائی
اکھیں آکھن نال اساڈے نظر بُری تکیو ئی
فرج کہے نال میرے توں رہیوں زناہ کریندا
ایسے طور خدا دے حکموں سب اعضاء لولیسن
گونگیاں وانگوں ساریاں باتاں کرکے چُپ تھیسی
بعد گواہی اسدے منہ تھیں مُہر فرشتے کھولن
عرض کرے ایہہ یار خدایا کوڑ لولیندے سارے
ایہہ آکھن چل ویکھ تماشے میں نہ الواں جاندا
ایتھیں حاجت روا نہ ہووے جو ایہہ طلب کرینگے

یا رب اساں حیاتی اندر ایہہ کم کیتے ناہیں
کون گواہ جنہاندے سامنے ایسا عمل کمایا
آکھن تدھ اساڈے تہندیاں ایہہ جھگڑا ماری آہی
کہسی یا رب ہکو ویلے دی ایہہ شہادت ناہیں
دن راتیں دا فرق انہاں نوں چہ ایہہ نہیں منی جاندی
ایسی بے دستور شہادت کوئی قبول نہ پاندا
دیون آن گواہی اسدی گِن گِن عیب سناون
معلم تینوں نال اساڈے جو انہاں وَیر کمائے
اگدوں انہاں فرشتیاں سانوں اوگنہار بنایا
کرن لگوں توں ہوسن جیہڑے خونی اتے فسادی
اج اوہ کویں اساڈے حقو چہ دیون نیک گواہی
عاصی آکھے میں تہیں مَن دا جھوٹھ الاون سارے
کیونکر اج ایہہ پیش عدالت مجرم کرن اسانوں
دوست اسیں بلاواں تیرے خبر تمامی جینوں
محرم حال پیارے تیرے دیہن شہادت ساری
ہور اعضاء تمام خدا وند قدرت نال بلائے
ہاپر کہن جو نال اساڈے گیوں فلانی جائی
کن آکھن جو نال اساڈے راگ سرود سنیونی
پیش عدالت تیر تیائیں میں نہیں مکرن دیندا
مجرا جرا رب حاکم اگے خوب گواہیاں دیسن
ترلا کرسی بولن کارن مُہر نہ بولن دیسی
حکم ہووے دس دوست تیرے کی تیرے حق لولن
دنیا وچہ میں نال انہاندے وَیر کمائے بھارے
ایہہ عوام کھداوق میتوں میں نہ ہرگز کھاندا
اسدے بدلے اج ایہہ میتھے جھوٹھ گواہیاں دیندے

تاں اس وقت خداوند عالم کرسی حکم گرامی
روز فلانے وقت فلانے ایہ تدھ عمل کمایا
میں حاضر بس ناظر ہر جا قدرت کامل والا
کر انکار اساڈے اگے ہن نہیں جھوٹھ بناندا
سن فرمان بیچارہ عاصی سخت خجالت پاوے
کر اقرار گناہوں آکھے یا جبار قہارا
جو چاہیں کر نال اساڈے حاضر جان بیچاری
حکم ہووے جب پکڑو جکڑو اسنوں ویہو سزا ہیں
کرن روایت جدم بھائی ہوئے سن انکاری
جذبے نال بھراواں تائیں ایہ فرمان سنایا
وچ کھاوتے آپ یوسفنوں نام کرو بگھیاڑاں
جیونکر تساں یعقوب نبی نوں دکھ پوچائے بھارے
ایہ گل آکھ سپاہیاں تائیں جلدی حکم سنایا
سد جلاد انہاندے تائیں قتل کرایا جاوے
پیش حضور ستاون عرضاں بیشک اسیں قصوری
دوس نہیں کجھ مول کسے دا تھیں موہرا کھایا
جو کوئی ایسا عمل کماون ایہو سزا تنہاندی
پکڑ سپاہیاں سبھناں تائیں بنھ لیا یکباری
تاں اسویلے دلدے اندر یوسف یاد پیونے
جے یوسف اج ملدا سانوں اسدی منت کردے
ایہہ خبر نہیں اوہ اجکل زندہ ہے یا ناہیں
سن سن یوسف برقعے اندر رو رو ہویا بیحالا
ہر تے ان کھلوتے جدم تیغاں پکڑ سپاہی
حکم ہویا اوہ دسو پہلے کی کجھ غرض تساڈی
تاں پھر رو کر آکھن لگے سب یوسفدے بھائی

جے ایہ جھوٹھ بولیندے سارے ہینوں خبر تمامی
میں خود کر دیاں ڈٹھا تینوں اسوچہ جھوٹھ نہ آیا
ذرہ ذرہ معلم سانوں تیرا سب موکالا
اسیں گواہ خود حاضر تیرے ہن نہیں مکریا جاندا
منہ شرمندہ بول نہ سکے کوئی جواب نہ آوے
بیشک سخت عذاباں لائق ہیں ہاں اوگنہارا
یوسفدیاں بھراواں وانگوں خود ہووے اقراری
جیونکر اسدن جوشش دلیوچہ آیا یوسف تائیں
گرم طبیعت ہو کر یوسف خود کیتے اقراری
ہے ہے تساں یعقوب نبی تے اتنا ظلم کمایا
بے ترساں نوں ترس نہ آیا کیتیاں سنج اجاڑاں
اج ہن پیش عدالت سب تھیں بدلے لیساں سارے
بنھ لو ایہ کرواں تمامی وقت عدالت آیا
سنکر چھم چھم رووَن بھائی ویلا ہتھ نہ آوے
بنھو مارو قتل کراہو جیونکر حکم حضوری
اسوچہ کجھ افسوس نہ سانوں کیتی دا پھل پایا
برے کماندے برے نتیجے ہلے سزا عملاں دی
آگئے جلادی تیغاں والے کرکے قتل نیاری
رو رو نام پکارن اسدا بہت افسوس کیتونے
جو تکلیفاں وتیاں اسنوں اج بخشا کر مردے
کس تھیں پچھاں حالت اسدی رو کر یلے ڈھائیں
کیا جانن جو ایہو یوسف قتل کراون والا
کہن لگے بک راہ مولا دے عرض اساڈی آہی
انشاء اللہ پوری ہوسی جو کجھ غرض تساڈی
قتل ہوون تھیں ساڈے تائیں ہرگز عذر نہ کائی

ایہ ہک وصیت ساڈی ہے سرکار حوالے
دینے بھیج یعقوبؑ نبی نوں جمع کراکر سارے
وچہ اڈیکاں بیٹھا ہوسی اوہ محبوب حقانی
جدوں ساڈے کپڑے جاسن خدمت وچہ انہاندی
باہجہ اساتھیں اسدا کوئی ہور نہ محرم جانی
سب فرزنداں دی جسویلے خبر شہادت پاسی
اگے ہک یوسفدے غم تھیں لوہتا گور کنارے
بنہیا ہن بھی قبراں اندر خبرے کیونکر جرسی
کرن روایت جسدم یوسفؑ سُنی وصیت بھایاں
یوسف روئے تُبر تقع اندر باہر روندے بھائی
کیا اس وقت خدادی طرفوں رحمت رنگ دکھایا
بعد سلاموں آکھن لگا یا محبوب حقانی
بہت ہوئی تہن تنگی ترشی غصہ دلوں ونجا ہو
سزا نہ کریئے نال اونہاندے تابع جو ہو جاوق
روز قیامت عاصیاں تائیں حکم خدا فرماوے
کرسن عرض گناہیں مومن عرض قبول تساڈا
اپنے عملاں موجب سانوں جائی جہنم آئی
توں رحمان رحیم خدایا میں بندہ نقصانی
اج تہن جیکر عملاں موجب اسیں سزا ہیں پاواں
حکم ہووے اساں بخشی تینوں دوزخ کنوں رہائی
رحمت آس پذیر فقیرا ہر دم پُر تقصیراں

قتلوں باہجہ جو ہوسن ساڈے کپڑے رتو نوالے
ہوگئے اج مقتول تساڈے سب فرزند پیارے
ویکھاں کسدم آون ساڈے کنعانی کروانی
جانن تہن نہیں واپس آوندے لتھی تاہنگ دلاندری
خون شہید الوالے کپڑے رکھسی کول نشانی
مولا جانے نال انہاندے کیونکر حال وہاسی
کیا کرسی جد قتل ہوجاسن اسدے بیٹے سارے
سنکر خبراں باپ اکیلا حجرے اندر مرسی
سُنے کچہری ہر یک تائیں چھم چھم ہنجوں آیاں
تیغا لوانے حکم اڈیکن تیغاں کھلے اُٹھائی
جبرائیلؑ جناب الہوں پاس یوسفدے آیا
کرو معاف بھراواں تائیں دیہو جمال نورانی
بخشو سب قصور تنہانوں شفقت کرہم کماہو
اُپر رضا جو راضی ہوون رحمت بخشش پاون
عمل نتیجہ اج تسانوں دوزخ دِتا جاوے
بھیجو جتھوں مرضی چاہے کجھ نہیں عذر اساڈا
نہیں تاں تیری رحمت اندر ہرگز شک نہ کائی
وچہ خطایاں نے بُریایاں چھوڑ گیتی زندگانی
سر پر چشم قبول اسانوں عدلوں نہ سرچاواں
وِنج بہشت نیاز تیری تھیں شرم اسانوں آئی
چلوا گیرے ربدے فضلوں ویر ملایئے ویراں

## واقف کردن حضرت یوسف علیہ السلام باخوانان از حال خود
### وزیارت دادن ایشاں را بعفو قصور

سنو حقیقت جد یوسفنوں حکم دتا رب سائیں
پُر فتہ کھول زیارت بخشو ویر پیاریاں تائیں

تاں پھر یوسفؑ نازنیازوں پاک جمال کرایا  جیونکہ وچ تفسیر یوسفدے وہب روایت لیایا
کہندرا جدوں بھراواں تائیں حکم قتل دا ہویا  کر کر یاد یعقوب نبی نوں ہر کوئی بہتا رویا
رو رو آکھن قتل کرایا اپنے پاپ اساتوں  ہائے افسوس نہ مردلیواری ملیا باپ اسانوں
لے بابل جے اج تساڈی اسیں زیارت پانڈے  انشاء اللہ فضل الٰہوں وگ دے جنت جانڈے
دو جا کر یاد یوسفنوں بہتے عاجز ہوئے  ہائے افسوس خطا اس کولوں نہ بخشا کر موئے
یوسفؑ یوسف بولن منہ تھیں رو رو آہیں بھردے  نالے لے لے نام پدر دا بابل بابل کردے
سنگر شور انہاندا یوسفؑ درد محبت بھریا  وانگ بھراواں رو کر اس بھی بابل بابل کریا
بہت تعجب ہو کر بھایاں پچھیا یوسفؑ تاہیں  اے شاہ توں کیوں رودن لگوں سانوں حال سنائیں
یوسفؑ کہیا تساڈ بیتا ایں رودن کیونکر آیا  کہیا بھراواں غم بابلدے سانوں پکڑ رُوایا
یوسفؑ کہیا میں بھی اپنے بابل کارن روندا  کہیا بھراواں کتھے تیرا باپ پیارا ہوندا
یوسفؑ کہیا وچ کنعانے باپ اوڈیکے سانوں  حجرے اندر رودیاں ہو گئے کتنے برس انہانوں
کہیا بھراواں باپ تساڈا کی کجھ نام سدائے  یوسفؑ کہیا تساڈے پیو نوں کیا کجھ سدیا جاوے
کہیا بھراواں باپ اساڈا اسرائیل پیارا  بن اسحاقؑ یعقوبؑ پیغمبر جانے عالم سارا
یوسفؑ کہیا ایہو سگواں میرا بھی پیو دادا  بیٹا خاص یعقوبؑ نبیدا ہاں پیغمبر زادہ
ساری بات سنا کر یوسفؑ نام نہ مول جتایا  ایپر پھر بھی بھایاں تائیں وچ پچھان نہ آیا
تاں پھر یوسفؑ منہ اپنے تھیں برقعہ دور ہٹایا  کیا اسویلے بھایاں تائیں رب اک ہنر دکھایا
قدرت دا اک تاج نورانی شاہ نوں بھریا ہویا  یوسفدے سر اُپر بھراواں ڈٹھا دھریا ہویا
جیوں یعقوبؑ نبی دے سر تے جاپے ظل الٰہی  اوسے طور یوسفدے سر تے عظمت وسدی آہی
بھی ہک ہور یوسفدے بھایاں آہی یاد نشانی  ہسن لگیاں دنداں وچوں نکلے چمک نورانی
برقعہ آتاں اٹھایا جسدم ہسیا نبی سچاواں  نوری جلوہ ظاہر ہویا لیا پچھان بھراواں
دیکھ نشانی یوسفؑ سندی بھایاں عرض سنائی  جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر خدا فرمائی

قَالُوْٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوْسُفُ قَالَ اَنَا يُوْسُفُ وَهٰذَآ اَخِيْ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا
اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝

یعنے یوسفدیاں بھراواں یوسفؑ نوں فرمایا  توہاں ہیں اوہ یوسفؑ ساڈا بھائی بابل جایا
یوسفؑ کہیا میں ہاں یوسفؑ اسوچ شک نہ کائی  ایہہ ہے بنیامین پیارا میرا چھوٹا بھائی

بیشک رب اساڈے اُپر فضل احسان کمایا
جس بردے نوں تخت بہایا وچھڑیا ویر ملایا

بیشک جو کوئی اسدے کولوں ڈر کے صبر کماوے
ضائع کرے ثواب نہ اسدا نیکاں اجر دلاوے

کرن روایت جسدم یوسفؑ اپنا آپ جتایا
سُنکر چُپ ہوئے سب بھائی بڑا تعجب آیا

بحر شرم وچ ڈبڈب جاون سخت حیرانی ہوئی
نظر اٹھا کے یوسف دبول آتاں نہ ویکھے کوئی

یوسفؑ آکھے بولو بھائیو کوئی کلام کراہاں
کیوں نیویں سر ڈالے سبھناں کریو نظر اوتاہاں

کہن لگے کیا طاقت سانوں کیہڑا اُنہہ وکھایئے
تیر بیناں برابر ہوکے کیونکر سخن الائیے

کیہڑیاں اکھیں نال تسانوں ساہویں ہو کر تکاں
ایہ اوہ اکھیں جنہاں اکھیں تھیں تینوں ویکھ نہ سکاں

عمل اساڈا تیری طرفوں ویکھن مول نہ دیندا
مرن بھلا اس بجگی نالوں ہر اک ویر آکھیندا

رو رو عرض گذارن بھائی سٹ بیٹھے سر نیویں
جُگ جُگ جیویں سدا سیویں شالا راضی تھیویں

بیشک سب بھراواں نالوں تینوں رب ودھایا
بخش اسانوں بابل جایا جو اساں عیب کمایا

قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِئِيْنَ ۝ قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ۝

کر اقرار گناہ اپنے تھیں آکھن سارے بھائی
قسم خدا دی ساڈے نالوں تدھ فضیلت پائی

اُچا شان دتا رب تینوں بدلہ نیک کمایاں
اسیں تمامی اوگنہارے کرو معاف خطایاں

سُنکر زاری نال محبت یوسفؑ کہیا تنہاں نوں
لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمْ کجھ نہیں اج الزام تسانوں

میں راضی رب میرا راضی رحمت کرم کریسی
کرکے فضل تسانوں مینوں سبھناں نوں بخشیسی

بہت پیار کمایا یوسفؑ نال پیاریاں بھایاں
شفقت کرکے ملیا سب نوں رحمت جھڑیاں لایاں

اسدن نال بھراواں یوسفؑ اینویں الفت کیتی
نال قریشاں سرور عالمؐ جویں مروت کیتی

## ذکر شفقت سرور عالمؐ با قریشاں بروز فتح مکہ معظمہ

جسدن حضرتؐ مکے اُپر فتح مبارک پائی
اُسدن کل قریشاں تائیں سخت ہزیمت آئی

جو سردار قریش تمامی آہے مکےؔ والے
کرکے قید محمدؐ یا نئے شہروں باہر نکالے

بنھ لئے ہتھ پیر اونہاں دے لشکر دیاں سپاہیاں
کُل قریشاں جیونوا لیاں دلوں امیداں لاہیاں

کعبے دے دروازے اُپر کھڑے رسولؐ گرامی
دشمن قوم محمدؐ یا نئے آندی بنھ تمامی

آخدمت وچہ حاضر ہوئی مجرم قوم کفاراں
سرور عالمؐ جدوں انہاںنوں نظر مبارک پائی
واہ سبحان اللہ رب عالم سچیاں وعدیاں والا
جنہاں اسانوں ساری عمراں دُکھ ایذا پہنچائے
حمد رباناں کرکے حضرت کیتا حکم تنہانوں
جتنی وعظ نصیحت کیتی اساں تساڈے تائیں
پھر بھی اساں تساڈے حقو چہ بُرا نہ مول کمایا
سُن سُن امر تساڈے تائیں دلوچہ غیرت تھیوے
روکر عاجز ہوکر اگوں لگے کہن تمامی
آگئی اج تساڈے قابو عاجز جان اساڈی
بخشی رب تساڈے تائیں عظمت تے وڈیائی
ابن کریما شان کریمی بخشی رب جنہانوں
ڈاہڈے عاجز ہوکر اُسدن تائب ہوئے سارے
سنو قریشو اج تسانوں میں اوہ حکم سنائیں
ایہ گل کرکے سرور عالمؐ آیت اوہا سُنائی
لَا تَثْرِیْبَ عَلَیْکُمْ حضرتؐ کہیا بول تداہیں
راضی ہوکر سبھناں کارن بولیاں نبی دعائیں
چھوڑ دتے سب جیونکر یوسفؑ اپنے ویر چھڈائے
ہر دے اوپر کھڑے سپاہی سن ننگیاں تلواراں
بندلیوان ڈٹھے سب دشمن ربنوں حمد اعائی
ہر دشمن تے فتح اسانوں بخشی حق تعالےٰ
اج اوہ دشمن ساڈے اگے خالق پاک نوائے
کہو قریشیو کیا تعزیراں دیئے اج تسانوں
اتنیاں تساں اساں دیتائیں دنیاں سخت ایذائیں
نال محبت امر نصیحت رب دا حکم سُنایا
بول سناؤ اج تساڈا کیا کجھ حال پچھیوے
توں اخوان کریم اساڈا ابن کریم گرامی
کرو بلاشک عذر نہ کوئی مرضی جویں تساڈی
اسیں تمام ہوئے شرمندے پُر تقصیر خطائی
جے در گذر کرن پُر عیباں کیا پرواہ تنہانوں
کر شفقت فرمان سُنایا پاک رسولؐ پیارے
جیونکر یوسفؑ بھائی میرے کہیا بھراواں تائیں
وقت معافی بھایاں تائیں جو یوسفؑ فرمائی
یعنی اج تساڈے اُپر کوئی ملامت ناہیں
بخشش کرے نصیب تسانوں رحمتوالا سائیں
دیکھ قریش احسان نبیؐ دا سب ایمان لیائے

## ذکر لطف و نوازش حضرت یوسف علیہ السلام بر حال برادران

سنو حقیقت جہدم یوسف بلیا بھایاں تائیں
مدت پچھوں سب بھایاں نداخالق میل کرایا
بہتی خدمت بھایاں کارن یوسفؑ نبی کرائی
ہر دو وقت انہاں دیتائیں کھانا نال کھوائے
کتنے نفر بھراواں کارن خدمت وچہ کھلوائے
آ ایسدے لوچہ رلمل سارے بیٹھے خوشی خوشائیں
ہک یعقوبؑ رہیا ہن پچھے اوہ بھی سمجھو آیا
جویں روایت نقرہ کاروں ہور خلاصیوں آئی
ہور ہزاراں عزت کیتی ذکر نہ کیتا جاوے
رنگو رنگ لباس عجائب سبھناں نوں پہنائے

جدوں بھراواں یوسفؑ طرفوں ڈٹھی شفقت بھاری
اے یوسفؑ تُوں جتنی عزت بخشی ساڈے تائیں
معلم اپنا عمل اساں نوں جو تدھ نال کمایا
جد تک تساں نہ کیتی آہی آ ملاقات اساڈی
بھاویں رہنے کیتا سانوں مالک مُلک مصردا
سب لوکاں دے دلوچہ ہیسی ایہو ظن پُرانا
کوئی نہ جانے کون یوسفؑ تے کس بابلدا جایا
جس ویلے آہن تساں مصروچہ قدم مبارک آندا
جان لیا آہن لوکاں مینوں مدہوں ایہ شاہزادہ
تساں پچھان کرائی میری ذات صفات جتائی
شہر مصر وچہ عزت پائی اساں تساڈے پاروں
جیکر تسیں نہ ساڈے تائیں آن زیارت دیندے
ایہو اشارہ جسدم مومن پیش عدالت جاسی
نوری قبہ حاضر ہووے بھی کرسی نورانی
بخشش وچہ نصیب جنہاں دے اوہ ایہ عزت پاون
تاں اسویلے دفتر عملاں ویوے خالق سائیں
پڑھ کر اپنے عیب تمامی رو رو کرسی زاری
سب خلقت تھیں وکھر اتینوں اپنے پاس بہایا
اوگنہارے محشر اندر رُہے نال عذاباں
تینوں اساں تمامی فکروں کر آزاد لیاندا
نوری کرسی دیکر تینوں بخشیا قرب حضوری
بے تدھ حکم نہ منے میرے تیرے اسیں منیساں
سُن فرمان بیچارہ مومن کرسی عرض تداہیں
حکم ہووے جے تیرے کولوں مندے عمل نہ تھیندے
رب فرمایا عاصیاں تکجھے میں غفار سدایا

رلکے ہکدن یوسفؑ اگے سبھناں عرض گزاری
اتنی عزت پاون لائق ناہیں اسیں گناہیں
ایہ گل سُنکر حضرت یوسفؑ بھایاں نوں فرمایا
تد تک نہیں سی خبر کسینوں ذات صفات اساڈی
تاں بھی لوک اساڈے تائیں سمجھن درمی بردا
کیسے زمانے شاہ مصردا درماں نال وکانا
ہر کوئی آکھے درمی بردہ رہنے تخت بہایا
سمجھ بھرا تساڈا مینوں ہر کوئی نبی بولاندا
ہے اولاد خلیلؑ نبی تھیں ایہ پیغمبر زادہ
نہیں تاں اگے بُردہ مینوں جانے سب لوکائی
کیوں نہ اسیں تساڈی عزت کریئے شوق پیاروں
سانوں پھر پیغمبر زادہ کیونکر لوک سدیندے
وقت حساباں اسدے کارن حکم خدا فرماسی
اسدے اُوپر بیٹھے مومن بندہ نیک حقانی
وچہ دربار قیامت والے کرسیاں اُپر بٹھاون
دیکھے کھول ہتھاں وچہ مومن اول آخر تائیں
کیوں رُلوں اے بندے میرے حکم کرے رب باری
ہور کسینوں بھیت نہ دتا پھر کیوں رون آیا
مُرسل وچہ شفاعت رُہے مدکاں فکر حساباں
ناہیں تینوں جھڑک دکھاندا نہ کوئی ہور بلاندا
وچہ دربار ہوئی اج تیری رحمت تھیں منظوری
نہ رو تینوں اپنے فضلوں جو منگیں سو دیساں
یارب اتنی عزت لائق عمل اساڈے ناہیں
بخشش اسیں نہ کردے کیونکر بخشنہار سدیندے
یوسفؑ کہیا بھراواں پاروں مُرسل اساں کہایا

رلمل بھایاں کول یوسفدے کجھ دن موجاں کریاں
باقی ہک یعقوبؑ نبی دی رہگئی درد کہانی
کرے اڈیکاں پتراں کارن شالا خیریں آون
پچھدا راہیاں پاہندیاں تائیں گزرا ساعت گھڑیاں
چلو شتاب پذیر فقیرا اسدے درد ونڈا لیئے

نال زیارت دوہاں ولاندیاں رورو اکھیں ٹھریاں
روندا رہ گیا حجرے اندر پیغمبرؑ کنعانی
بنیا مین تے یوسفدی بھی آ کوئی خبر سناون
جیوں جیوں یاد پیارے آون نین لگاون جھڑیاں
یعقوبؑے نوں خبر کرندا چل اسباب بنائیے

## تیاری برائے فرستادن پیراہن و مطلع ساختن بہ یعقوب علیہ السلام

پچھدن یوسفؑ بھایاں تائیں پاک جمال کرایا
جیونکر باپ پیارے اپر غمدیاں ٹھاٹھاں آیاں
سنکر یوسفؑ کرے دعائیں پیش جناب الٰہی
روندیاں روندیاں غم میرے تھیں اوہ نابینا ہویا
عرض قبول ہوئی درگاہے حکم دتا رب سائیں
نال محبت کرتہ تیرا اکھیاں تے جد لاسی
کرن روایت اس کرتے وچہ اتنی برکت آئی
ڈاہڈی عاجز رنڈی عورت روے کرکر زاری
یوسفؑ اسدیاں اکھیں اپر کرتہ اپنا دھریا
سرور عالمؐ جس اُتھے نوں لب مبارک لاندے
سنو حقیقت جسدم یوسفؑ سنیاں حکم جبانی
کیتا حکم بھراواں تائیں جلدی کرو تیاری

پچھیا حال یعقوبؑ نبیدا بھایاں ذکر سنایا
رو کر بھایاں درد جدایاں یوسفنوں سمجھایاں
میل غمدا را باپ پیارا آس چروکی آہی
ہرہر وال یعقوبؑ نبیدا درداں نال پرویا
بھیجو یہو پیراہن گلدا باپ پیارے تائیں
دور ہوسی سب گرد غماندی اکھیں روشن پاسی
ہکدن ہک نابینا لڑکا عورت کوئی لیائی
ہوگیا پُت نابینا میرا یا محبوب غفاری
اوسیوقت خدانے لڑکا ترت سوجاکھا کریا
اوسیوقت سوجاکھے ہوئے اکھیں لیکر جاندے
کر بسم اللہ کرتہ اپنا لاہیا گلوں شتابی
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر دتی رب باری

اِذْهَبُوا بِقَمِيصِي هٰذَا فَأَلْقُوهُ عَلٰى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ۝

لے جاہو ایہ کرتہ میرا بابل دے ول بھائی
منہ اسدے پر کرتہ میرا دھرسو جدوں پیارو
لے آہو پھر پاس اساڈے ٹبر اپنے سارے
آوسن سب کول اساڈے موجاں خوشیاں پاون

رکھو اسدے چہرے اُتے آوے ترت بینائی
روشن اکھیں ملسن اسنوں خالقدی سرکاروں
پُت بھتیجے حرم مبارک مائی باپ پیارے
بہت آرام مصرے اندر تنگی فاقے جاون

سُن فرمان یہوودے کہیا خوش رکھے رب تینوں
میں وِچ باپ پیارے تائیں خوش سوغات وکھاواں
اوہ کُڑتا ہے جاگے تیرے گل تھیں اساں لُہایا
اسدے بدلے ایہ پیراہن جے میں تَین لیجاساں
اگے بھی اس میرے ہتھوں پائی خبر غمی دی
سُنکر خبر یہوودے والی یوسف حکم سُنایا
کرن روایت اسدن یوسف دولت بہت لٹائی
اِتنا مال خیرایت کیتا ایڈ سخاوت ہوئی
مرد زناں لا بچیاں تائیں خلقاں کل سدایاں
ریشم کپڑے سب لوکاں نوں بخش ہوئے سرکاروں
جو اسباب بھراواں دے ہتھ وِچ کنعان پہنچایا
چالی اوٹھاں تے زر نقدی خالص قسم یگانہ
باقی جو پروار نبیدا وِچ کنعان پیارے
سبھناں کارن عجب پوشاکاں بیبا رومی پاروں
ہور جو لوک رئیس تمامی شامی تے کنعانی
کر اسباب تیار تمامی بھایاں نوں فرمایا
کل مسکین فقیراں تائیں دینا نام ربانے
عجب سواری بابل کارن بھیجی ساتھ بھراواں
باقی جو سب خویش قبائل مصروں سد منگائے
استھیں بعد بشارت نامہ لکھیا طرف پدر دے

عین عنایت ہووے جیکر کرتا نہ بخشو مینوں
راضی ہوسی میرے اوپر اوہ محبوب سچاواں
میں ہی خون آلودہ کرکے بابل نوں دکھلایا
ہے اُمید جو بابل پاسوں نظر کرمدی پاساں
تَین بھی اول میرے ہتھوں پاوے خبر خوشی دی
بیشک لیجاہ توہاں کرماتہ ہور راضی پکڑایا
کر شکرانہ راہ مولا دے عام سخاوت لائی
غنی ہوئے سب لوک مصر دے بھکھا رہیا نہ کوئی
راہ مولا دے عجب پوشاکاں ہریکنوں پہنایاں
یکو رنگ تمامی مصری دسن زینت پاروں
اوّل کنک عجائب سُتھری دہ سُو اُوٹھ لدایا
ایہ سب دولت مال خزانہ بابل دا نذرانہ
سَتّر دو بہتّر بندہ چھوٹے وڈے سارے
دہ سُو دستہ جامے ہیںن دیکھو نقرہ کاروں
ہریک کارن تحفے ہدیئے بھیجے نبی حقانی
ایہ جو مال خزانہ مہراں اساں تیار کرایا
دیہن دعائیں سوکھے ہوون جو محتاج زمانے
عجب سنگار جواہر جڑیا کیا تعریف سناواں
سبھناں نوں اسواریاں بھیجیاں نال غلام رلائے
جویں امام قشیری پاسوں خبر روایت کردے

## نامہ نوشتن حضرت یوسف علیہ السلام بخدمت والد بزرگوار (بہ طلبی ہمہ خویش واقارب)

پڑھ بسم اللہ سب تھیں اوّل حمد خداوند تائیں
جا اوہ چاہے رل ملیا نوں چہ سخت وچھوڑے پاوے

میلن اتے وچھوڑن والا گل مرضی دا سائیں
کئی زمانے وچھڑیاں گذرن اس بن کون ملاوے

جاں پھر اسدی مرضی ہووے بھیجے امر حضوروں
وقت مناسب ہر بندے دی آس مراد پچاندا
لکھدا خط غلام تساڈا عاجز یوسفؑ بردا
جس دن دا میں وچھڑیا تیتھوں یا سردار گرامی
ایہہ تیرے وچھڑ لوالی جو تکلیف اٹھائی
ہردم شوق رہیا دل میرے چل کریئے پابوسی
جیکر کدیں خدا دی طرفوں منع نہ ہوندا سانوں
جدتک امر نہ ہویا سانوں جالیاں اساں جدائیاں
جیکر سانوں جاون کارن ہوندا حکم ربانا
ایہہ حکم خدا دی طرفوں اینویں ہویا مینوں
اوہ پیراہن اکھیاں اوپر جد سرکار لگاسی
بھی اولاد تساڈی کارن دو سو دستہ جامے
ہک ہک شتر سواری کارن سبھدے نام بھجایا
ہک ہک خاص غلام جو حبشی ہر ہر شتر حوالے
باقی جدوں بھرا ساڈے شہر مصر وچہ آسن
بھیجی خاص تساڈے کارن سب تھیں عجب سواری
جاں سب چیزاں حاضر ہوون یا محبوب ربانا
اہل البیت تمام تساڈے آون شوکت شانوں
آن مصر وچہ داخل ہونا حشمت جاہ جلالوں
رعب تساڈا ویکھ خلائق عزت عظمت جانے
قبطی لوک جو شہر مصر دے بہت رکھن وڈیائی
نہیں تاں جویں تساڈی تائیں بھاوے زہد فقیری
ایہہ میں مغروراں کارن کیتا ایہہ سمیا نہ
ایسے خاطر کہن مفسر جو کوئی عالم ہووے
تاں جو لوک مخالف جیہڑے منکر دین نکارے

ئسے برسانداں وچھڑیاں تائیں آن ملاوے ووروں
اسدے امر مقدر اگے عذر نہ کیتا جاندا
بعد سلاموں خدمت اندر عرض گذارش کردا
ملنے وقت کیفیت وچلی کرساں عرض تمامی
معلم حال خداوند تائیں جویں مصیبت پائی
نین اداس کریندے زاری کدوں زیارت ہوسی
خبر نہیں جو کتنے چردا ملدا آن تسانوں
جدوں اجازت ملی حضوروں خبراں آن پہنچایاں
واجب آہا ساڈے تائیں قدماں اندر جانا
بھیجدیہو پیراہن اپنا اوہ آ ملسن تینوں
روشن نظر خداوند دیسی کل سیاہی جاسی
پہنن خاطر خدمت اندر دیتے بھیج غلامے
جڑے جواہر ساز جنہاندے زینت زیب سوایا
بنھن چھوڑن چھیڑن کارن ہوسن اوہ رکھوالے
ہر یک کارن وکھو وکھرے شہر دلارے جاسن
بھی دستار سیاست والی زری پوشاکی سازی
پہن لباس غریباندیوں قدم رنجہ فرمانا
کرن سواریاں چھوٹے وڈے جد نکلن کنعانوں
عزت نبیا فائق ہووے مصری لوکاں نالوں
معلم ہووے شان رسولاں آگئے نبی ربانے
فخرا نہاندا توڑن کارن میں ایہہ عرض سنائی
اینویں معل نہ بھاوے سانوں شوکت شان امیری
کافراں اوپر غالب ہووے عزت اہل ایماناں
جمعہ جماعت وعظاں اندر بن تن خوب کھلووے
مومناں اوپر طعن نہ رکھن دہشت کھاون سارے

ایہو قیاس یوسفؑ نے کرکے لکھیا بابل تائیں
عظمت سیتی شہر مصر وچہ قدم مبارک پائیں
جیکر حال فقیری اندر تسیں مصر وچہ آئے
رعب نہ پوسی قبطیاں اُتے منگوئی بات اٹھائے
اوڑک خط وچہ حضرت یوسفؑ لکھیاں بہت تاکیداں
جلدی دیہو زیارت آکے بخشو فیض مریداں
پڑھکے خط شتابی حضرت کرنی تساں تیاری
بہت آداب سلام زیادہ لکھیا چھیکڑ واری

## روانہ کردن خط حضرت یوسفؑ بدست قاصد مع برادران از مصر و یافتن خوشبوئے پیراہن حضرت یعقوب علیہ السلام

لکھ کر خط شتابی یوسفؑ قاصد نوں پکڑایا
نام بشیر غلام نبیؑ دا نفرہ کاروں لیایا
اتنی طاقت اسدے اندر خبر مفسر دیندا
ڈیڑھ سو کوہاں قدمے ٹرکے منزل روز کریندا
لیکر خط روانہ ہویا اوہ قاصد مردانہ
مگروں یوسفؑ بھائی سارے کیتے ترت روانہ
لیا یہودے اوہ پیراہن نال بھراواں آیا
رخصت دیکے حضرت یوسفؑ ایہ فرمان سنایا
جد دروازیوں باہر جاسین نکل مصر تھیں بھائی
ننگا کرکے ایہ پیراہن رکھیں وچہ ہوائی
جدوں ہوا کجھ پُہتی اسنوں کہیا نبی یگانے
اک پل وچہ خوشبوئی اسدی جا وڑسی کنعانے
کرے دماغ معطر جاکے اس یعقوبؑ نبیدا
امن آرام تسلی دردوں پاوے درد رسیدہ
جدوں یہودا شہروں باہر قدم مبارک لیایا
کھول پیراہن ننگا کیتا جیوں یوسفؑ فرمایا
اوسیوقت خدانے فضلوں ٹھنڈی واگھولائی
مشتاقانوں محبوباندی خبر پہنچاون آئی
لئی اجازت اول اس نے خالقدی سرکاروں
لے چلی خوشبو سجندی عزت ادب پیاروں
نال حفاظت مال امانت ایسا کھرہ پہنچایا
جیونکر وحی امانت آیت پاس رسولؐ لیایا
ئے اصحابی حاضر ہوون جدوں فرشتہ آوے
پتہ نہ لگے مول کسینوں جاں آ خبر سناوے
اسے طور خداوے حکموں خوشبو ہوا لیائی
بن یعقوبوں ہور کسے نوں ہرگز خبر نہ پائی
اسے کارن دیہن ہوا لوں عاشق لوک سنیہے
گل دنیا وچہ ہتھ نہ آون قاصد تیز اجیہے
گل بیکس مسکین نمانے اسدی آس رکھیندے
باد صبا تھیں محبوباں دیاں خبراں پھران پچھیندے
سنو حقیقت جد یعقوبؑ نے بُو پیراہن پائی
بول آواز کیتوس جیونکر خبر خدا فرمائی

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّیْ لَاَجِدُ رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْلَاۤ اَنْ تُفَنِّدُوْنَ ٥

قَالُوا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِیْ ضَلٰلِكَ الْقَدِیْمِ ۝

یعنے جدوں مصر دے وچوں جُدا ہوئے کروانی
ٹھیک اساں اج رب دے فضلوں بُو یوسفدی پائی
سُنکر اگوں آکھن لگے حاضر مجلس والے
کتنی مدت یوسفتائیں مویاں لنگھ سدھائی
بنی کہیا میں ایسے کارن اول کہیا تسانوں
جدوا ایہ نابینا ہویا دُونی حرص کریندا
اپر دلوں امید اسانوں کامل فضل الٰہوں
ملسی یار جسے دن سانوں دتی خبر الٰہی
اج ہن پھیر سجندی طرفوں وا پیغام لیائی
جسدن ہن رب آن وکھاسی اسدی کوئی نشانی
بیشک اس خوشبو اسانوں بہت خوشی پہنچائی
جد خوشبو بنی نوں پہتی خوشیوں رنگ وٹایا
درد فراق یعقوبؑ نبیدا دم دم گھٹدا جاندا

گھر وچہ کہندا باپ انہاندا پیغمبر کنعانی
بھاویں تسیں اساڈی ایہ گل جھوٹھی سمجھو بھائی
قسم خدادی وہم پُرانا جاسی تیرے نالے
اجے تسانوں آس ملندی دلوں نہ حرص وجائی
ٹھرک گیا ایہ بڈھڑا ہوکے کہسو تسیں اسانوں
اگّی سالیں ہن یوسفدیاں مشکاں پھر سنگھیندا
آون نت پیغام اسانوں خالقدی درگاہوں
بھاویں لوک بناون ہاسا اساں امید نہ لاہی
محبوباں دی اسدے وچوں خوشبو سانوں آئی
تسیں بھی کہسو سچا آہا پیغمبر کنعانی
درد منداں نوں دور گیا ندی ایہ خوشخبر لیائی
جیونکر باد صبا تھیں غنچہ تازہ رنگ لیایا
اینویں جاپے حال زباناں ایہ غزلاں فرماندا

## غزل

آگئی اج خوشبو خوشی دی جام پلاون والی
کجھ نہیں لوڑ طبیباں سندی دارو گھر لے جاون
ہن تے آکھو چرخ فلک دا پھر نوں ٹھہر کھلووے
کوئی نہ ڈھونڈو یوسفؑ تائیں نہ کوئی کجھ بھالو
وکھو ہنے کسے دن آپے صبح خوشیدی دھم سی
باغو بارغ سویا تن میرا پھریاں ہور بہاراں
کی کجھ پیدے ہو میرے کولوں کچرک رہسیں روندا
کا منوں میلے کرو کسے دے رہن دیہو سب رُٹھے
ڈاڈا تنگ کیتا سی مینوں لشکر درد الم دے
حاجت رہی نہ ہور کسے دی باجھوں فضل الٰہی

آگئی اج محبوباں ندے پیغام پوچاولوا لی
آگئی اج بیماراں ندے سرسام وجاون والی
آگئی بے آراماں نوں آرام دلاون والی
آگئی اج خوشی دیاں خبراں عام لیاون والی
آگئی اج اساڈے غمدی شام مٹاون والی
آگئی روندی بلبل گلفام ملاون والی
آگئی صبر مصیبت دے انجام وکھاون والی
آگئی اساں غریباں دے اج شام مناون والی
آگئی فوجاں غماندیاں قتلام کراون والی
آگئی اج ضعیفاں تے اکرام کراون والی

کرو مبارک باد اسالوں بھیج بھیج دیہو وو ہائیاں
آ گئی ساڈا زندیاں اندر نام لکھاون والی

مویاں نوں بھی قبرانوچوں کڈھ لیاون والی
وِد عمانا ندی قرتی تے نیلام بولاون والی

کیا اوہ چیز پڑ پیر فقیرا آہی آون والی
کفرونجاون والی تے اسلام لیاون والی

## رباعی

کہ بر گذشت کہ بوئے عبیر مے آید
کہ میرود کہ چنیں دلپذیر مے آید

کس سوہنے دے گذرن پاروں مشک عنبر دی آوے
کسدی آمد ہوئی اتول خوشبوئی سوکھاوے

نشان یوسف گم گشتہ مید ہد یعقوبؑ
مگر ز مصر بکنعان بشیر مے آید

دیکھو یوسفؑ گم ہوئے دے پتے پیغمبر دیندا
شاید اج بشیر مصر تھیں آ خوشخبر سناوے

## بیاوردن خط بشیر قاصد از مصر پیش حضرت یعقوب علیہ السّلام

آ گیا قاصد شہر مصر تھیں خاص غلام حضوری
جس دا نام بشیر مبارک خبر لیایا پوری

یوسفؑ وانگ وچھنا ایہہ بھی چھوٹی عمر نمانا
اول ایں کجھ دساں تینوں اس دا حال وہانا

بنیامین نبی دے گھر وچہ جدوں تولد پایا
مرگئی ماں شتابی اسدی نہ فرزند کھڈایا

رہ گیا بال یتیم ایانا عاجز ہو کر شہروں
مشکل بنی یعقوبؑ نبی نوں امر جیویں تقدیروں

گھر یعقوب نبی دے آہی ہک کنیزک بھائی
شمس مجالس نقرہ کاروں جویں روایت آئی

ایہو بشیر جو شہر مصر تھیں قاصد بن کر آیا
اس باندی دے کچھڑ آہا ایہ فرزند سجایا

بنیامین بھی اس باندی نوں کیتا نبی حوالے
دوہاں نوں اوہ شیر پلاوے دوہانتوں اوہ پالے

جدوں بشیر وڈیرا ہویا دتا ونج نبیؑ نے
غم اسدے تھیں ماں اسدی نوں چھک پئی وچہ سینے

درد فراقوں بیٹے کارن رو رو عاجز ہوئی
شالا ایہ غم پتر والا مول نہ ویکھے کوئی

کرے سوال خدا وندا گے یا رب بار خدایا
جیویں یعقوبؑ اساڈے کولوں پتر جدا کرایا

توں بھی کوئی پتر اسدا جدا کریں اس نالوں
قدر جدائی معلم ہووس دردمنداں ندے حالوں

جاں کوئی اس دا بیٹا جاوے اندر غیر زمیندے
تاں جانے جو سکینا ندے پتر اج وچھیندے

ایسے طور کرے نت عرضاں رو رو حال و نجاوے
اے مسکین نہ کر بے صبری سونپ پیارا مینوں
دوجا جو یعقوبؑ نبی نے تینوں دُکھ پہنچایا
بہت پیارا پتر اسدا اسیں جدا کر دیساں
جاں پھر اسنوں بیٹیا اسدا فضلوں اسیں ملاواں
آخر ایسے طور برابر حق عدالت ہوئی
دُکھ دیناں مسکیناں تائیں مول نہ رہنوں بھاوے
ویکھیا سی یعقوبؑ پیغمبر جویں بشیر نمانا ں
ملیا تخت مصر وا جسدم حضرت یوسفؑ تائیں
وکدا وکدا گیا مصر وچہ اوہا بشیر وچارا
کال پیا تاں کول یوسفدے بردے سب وکانے
دولویں یار اکٹھے ہوئے درد جدایاں والے
کل غلاماں وچوں اسنوں بہت ملی منظوری
بے صبری وچہ کتنی مدت رکھے انہاں لنگھائی
اوہا بشیر غلام یوسفؑ نے کر قاصد پہنچایا
قدرت ربدی رستے اُپر اسدی عاجز مائی
جدوں بشیر ڈٹھی اوہ عورت دلتھیں راضی ہویا
نہ کوئی خبر بشیر ہوراں نوں ہے ایہ کون زنانی
آپس دلیو چہ وچھڑیاں جسنوں اسی برس وہائے
سمجھ بشیر ناواقف اسنوں اتنی خبر سنائی
کہن لگی کی دساں تینوں کس گھر حضرت ہوندا
کدی کلام نہ کیتی اس نے نال کسے دے کوئی
ہکدن اسنوں خواب اندر ہاتف خبر سناوے
امن سلامت بیٹا تیرا اسیں ملاواں تینوں
اسیں بھی دُکھ پہنچاواں اسنوں حکم حضوروں آیا
جیوں اس بیٹا ویکھیا تیرا اسدا اسیں وچھیاں
اول اسنتھیں بچڑا تیرا تیرے کول لیا واں
یوسفؑ اتے بشیر دوہاں وچہ فرق نہ رہگیا کوئی
جیسا عمل کماوے کوئی ایسا بدلہ پاوے
نویں برابر یوسفؑ اسدا ونج پردیس وکانا
ایسی قدرت کیتی فضلوں پاک خداوند سائیں
کیتا اسباب بناون لگی حکمت ربدی بارا
ایہ بھی ونج وکانا اوتھے پاس حبیب ربانے
اسپر کسے نہ معلم کیتے ہکدوجے دے حالے
وانگ وزیراں درجہ اسدا خاص غلام حضوری
اوڑک جدوں خدا دی طرفوں رحمت نیڑے آئی
لیکر خط محبوب یوسفدا وچہ کنعانے آیا
چھپڑ تے یعقوبؑ نبیدے کپڑے دھوون آئی
پتہ نبیدا پچھنے کارن نیڑے آن کھلویا
نہ اس ماں پچھا تا بیٹا ہے میرا دل جانی
ہجن چیت پذیر فقیر اکوئیں پچھیا تا جائے
گھر یعقوبؑ نبیدا مینوں دس اے بڈھڑی مائی
رستے اپر حجرہ اسدا رہے ہمیشہ روندا
چُپ کر بیٹھا رہے اکیلا کتنی مدت ہوئی

جو کوئی شخص زیارت کارن خدمت اندر جاوے
یوسفؑ کہتے ڈٹھوئی میرا اتنا سخن الاوے

توں کیوں کچھیں اسدیتائیں تدوں بشیر الاندا
ایہ گل سنکر بڈھڑی مائی کیتا شور اوچیرا
حکم تیرے پر صبر دن شکر وں جریا دکھ بہتیرا
وعدہ سی تدھ نال اساڈے یارب خالق سائیں
آگئے قاصد یوسفؑ والے لیکر خط نشانی
اسی برس نکیندیاں گذرے عہد قرار نہ آیا
کی جاناں کی گذری اسنوں یارب بار خدایا
جدوں بشیر ڈٹھی اوہ بڈھڑی عاجز ہوکر روندی
کہیا بشیر سنا کجھ مائی توں کیوں اتنا روئی
روکر کہن لگی اوہ بڈھڑی سن میں صدقے جاواں
جس وندا یعقوبؑ پیغمبر دلبر یار کھڑایا
مل خرید غلام بنی دی ہاں میں درد رنجانی
چھوٹی عمر یعقوبؑ بنی نے ویچ دتا اسنائیں
دور ہویا جد بیٹا میرا روواں کر کر زاری
نہ رو اسے سکین نمانی حکم دتا رب عالی
اسدا بھی اک پت پیارا جدا کرایا جاسی
جھو یلے پھر اسدے تائیں میلیا اساں پیارا
سوائج تدھ یعقوب بنی ول خبر خوشی دی آندی
روکر میں اوہ رب اپنے نوں وعدہ یاد کرایا
سنکر کوکاں ماں اپنی دیاں کہے بشیر جھورانا
آخر روکر امبڑی اگے کہے بشیر سیانا
کہندی نام بشارت والا اساں بشیر دھرایا
کہیا بشیر بشارت تینوں آپ بشیر سناندا
خوشی مبارک ہووے تینوں ملیا جگر پیارا
آ امڑی گل لگ ملاہاں کدّھ ہوا غماندی

اوسے یوسف دا اج مصروں میں اج خط لیاندا
رو رو آکھے یارب سائیاں سچا وعدہ تیرا
اج یوسفیاں خبراں آیاں نہیں آیا پت میرا
یوسفؑ نالوں اگے بچھڑا ملسی تیرے تائیں
کی ہویا نہیں آیا ہن تک میرا دلبر جانی
جے آیا تاں اینویں آیا دلبر یار نہ آیا
گذر گیا اقرار اساڈا اجے نہ جانی آیا
روہڑن لگ پئی نیر اکھیں تھیں کپڑے دھوندی دھوندی
سنکر خبر اساڈے کولوں توں کیوں عاجز ہوئی
میں بھی وچھڑے بیٹے والی کیا دُکھ پھول سناواں
کجھ دن اسنتھیں اگے میں بھی اپنا پت گوایا
ہکو بیٹا سی اوہ میرا سُن دا چل کہانی
مولا اگے عذر نہ کوئی کسنوں دوس لگائیں
ہکدن ہاتف غیب اسانوں ایہ آواز پوکاری
جسنے بیٹا ویچیا تیرا اوہ بھی لہے نہ خالی
جیکر دُکھ دتا اس تینوں اوہ بھی سُکھ نہ پاسی
اسنتھیں اول ہجر تیریدا دُور کراں دُکھ سارا
بحر غماں نوں جہ میں درماندی رہ گئی غوطے کھاندی
یارب اس محبوب اساڈے کیوں اتنا چر لایا
دونویں طرفاں چھم چھم روون کتنا وقت وہانا
کیا کجھ نام سداندا آہا تیرا پت نمانا
ایہہ ہن تک اسدی کوئی نہیں بشارت لیایا
ایہو لبشر تساڈا بیٹا وچھڑیا مدتاں دا
پڑھ الحمد خدا دے فضلوں پورا ہوگیا کارا
گئے جھورانے سوز پرانے پئی آس ولاندی

اُٹھ کرملی عزیز اپنے نوں صدقے صدقے جاندی
کہندی بول سنا کجھ مینوں کیتھے عمر گزاری
دسی کھول حقیقت اس نے جیوں پردیس وہائی
کپڑے دھو کے فارغ ہو کے دولویں بیٹا مائی
کیا مسکین ضعیف طبیعت ڈٹھی حضرت توالی
نینیں نظر نہ جُسے طاقت منہ وچہ دند نہ کوئی
دیکھ بشیر ہویا متحیر ایہ اوہ نبی ربانا ں
سرو صنوبر قامت جسدی شرموں دیکھ نہ سکدے
ایہو وچار کریندا ہیسی ایسا دردوں بھڑیا
چر پچھوں جد ہوش سمبھالی پچھدا نبی پیارا
سُن فرمان بشیر نماناں ہویا اُٹھ سلامی
لے آیا میں اسدی طرفوں خط مبارک تینوں
شہر مصر وچہ یوسفؑ سوہنا راج حکومت کردا
سن خوشخبری پیغمبر نے کہیا بول تدا بیں
تخت بخت دی لوڑ نہ سانوں نہ حاجت وڈیایاں
کہیا بشیر تسلی پکڑو ہیا محبوب تعالے
سُن یعقوبؑ کہیا شکرانہ ربنوں حمد ثنائیں
اچرانوں آ حاضر ہوئے سب فرزند پیارے
سر ننگا تے پا برہنہ حاضر ہویا آدابوں
بابل راضی کرنے کارن ایسا حال بنایا
اگے سلام آداب نیازوں بیٹھا مرد حضوری
بعضے آکھن اوہ پیراہن بنیا مین لیاندا
بنیا مین بشیر یہودا ایہ لئے کنعانے
کجھ دن پچھوں لینے کارن اوہ بھی آگئے سارے
آکھ بیان پذیر فقیرا فضلوں منگ سلاماں

ناں خوشی دے ہنجوں برسن ربدا حمد الاندی
میں قربان میرے فرزندا آیاں تساں میں واری
شہروں باہر رب دوہاں دی خوش ملاقات کرائی
گئے پاس یعقوبؑ نبی دے دوہاں زیارت پائی
حجریدے وچہ بیٹھا ہویا ربدے پیش سوالی
وانگ کمان یعقوبؑ نبیدی پشت خمیدہ ہوئی
جسدے کولوں کیسے زمانے چن سورج شرماناں
اج ہن اسدی ویکھ ضعیفی رووَن ملک فلکدے
ہو بیہوش بشیر نماناں دھرتی اُپر جھڑیا
کون کوئی توں کتھوں آئیوں درد اندر ونجارا
میں قاصد محبوب یوسفدا یا سردار گرامی
اس فرزند عزیز تساڈے مصروں گھلیا مینوں
اللہ صاحب کیتا اسنوں ملکاندا سرکردا
دس بشیرا دین یوسفدا قائم ہے یا ناہیں
جیکر دین سلامت اسدا سبھے خوشیاں پایاں
دین اسلام سلامت اسدا اپنے دادے والا
جیو آیا خوش رہیں بشیرا جیویں جگاں تائیں
پیدل پیریں شیر یہودا آوڑیا دربارے
جویں روایت نظری آئی نقرہ کار کتابوں
تاں جو ویکھ یعقوبؑ نبینوں آوے رحم سوایا
خدمت دے وچہ حاضر کیتا اوہ پیراہن نوری
جویں روایت نقرہ کاروں حضرت وہب سناندا
باقی رہے مصر دے اندر سب فرزند یگانے
واللہ اعلم ربنوں معلم اصلی حال بیایے
نوری سرمہ پیغمبر نوں پھر بخشے روشنایاں

# بصارت یافتن حضرت یعقوب علیہ السلام از برکت پیراہن

سنو حقیقت جد پیراہن پاس نبی دے آیا — نال پیار یعقوبؑ نبی نے چشم اکھیں تے لایا
قدرت ربدی اوسے ویلے اکھیں روشن ہویاں — دھند غبار انھیر سیاہیاں سب یکباری دھویاں
نور و نور ڈٹھا جگ روشن پیغمبر کنعانی — وانگ زلیخا حاضر ہوئی مڑکے پھیر جوانی
وچ تفسیر مقاتل پاروں خبر روایت آئی — چھیویں سال یعقوبؑ نبی نوں رب بخشی بینائی
چھ برساں تھیں ویکھن کولوں اکھیں عاجز آئیاں — جد پیراہن حاضر ہویا پھر حضوروں پایاں
نویں سروں پیغمبر رب دے حسن تجمل پایا — نال خوشی دے دونا ہونا شکروں حمد الایا
چن چڑھیا کنعان شہر وچ گھر گھر ہوئی شادی — سن سن خبراں پاک نبی نوں کہن مبارکبادی
اہل بیت تمام نبی دے آن اکٹھے ہوئے — فضلوں بارش رحمت والی داغ ولاندے دھوئے
جسدن سی یعقوبؑ نوں پیراہن پائی — نال خوشی دے لوکاں تائیں حضرت خبر سنائی
شکر خبر نبی تھیں لوکاں ہاسا دلوں بنایا — آگیا جد پیراہن اوہا سب نوں نبی سدایا
کیتا حکم بلا کر حضرت ہسن والیاں تائیں — جیونکر خبر قرآن مجیدوں بخشی خالق سائیں

فَلَمَّآ اَنْ جَآءَ الْبَشِيْرُ اَلْقٰهُ عَلٰى وَجْهِهٖ فَارْتَدَّ بَصِيْرًا ۚ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ ۚ اِنِّىْٓ اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ

جد خوشخبری دینے والا آگیا پاس نبی دے — پائیس کرتہ منہ اسدے پر روشن ہوگئے دیدے
کہن لگا یعقوبؑ تسانوں نہیں سی اساں تبایا — اوہ گل تسیں نہ جانو جو کجھ سانوں رب جتایا
یعنے جنہاں نہ منی آہی اوہ گل خوشبو والی — اسدن بول انہاندیتائیں کہیا پیغمبر عالی
اساں تسانوں دسیا ہیسی آگئی اج خوشبوئی — یوسفؑ ساڈا مویا ناہیں اوہ گل سچی ہوئی
دیکھو ایہ پیراہن اسدا پاس اساڈے آیا — اسے دی خوشبوئی سانوں اسدن لطف دکھایا
تسیں نہ اسدن مندے آہے وہی کہو اساتوں — اساں کہیا جو علم اسانوں نہیں جو خبر تسانوں
بھیج دتی سی خبر اسانوں خالق پاک الٰہی — دسو کھاں خوشبو یوسف دی سچ آہی یا ناہی
کر اقبال تمامی لوکاں دلوں یقین لیاندا — بیشک امر رسولاں اگے عذر نہ کیتا جاندا
جو فرماون سچ فرماون پک ایمان اساڈا — جو انکار کریسی اس تھیں دینوں گیا دوراڈا
رب فرماوے نبی اساڈا کوئی نہ جھوٹھ الاوے — گمراں جو کجھ طرف انہاندی وحی پیغام لیاوے
دنیا دلوچہ امر رسولاں جو نہیں سچ منا ندے — ویکھیں چل پنز بیر فقیرا محشر حال انہاندے

کرن روایت کرڑ تہ یوسفؑ جسدن آیا بھائی
اجے اسی فرسنگ پیراہن دور آہا کنعانوں
کیا حکمت سی اسدے اندر کہن مفسّر بھائی
پہلی حکمت نقرہ کاروں ہے اس طور لیایا
جسدن ابراہیمؑ نبی نوں ڈالیا چخہ کفاراں
ابراہیمؑ نبی دے گل وچہ اس سنے آ پہنایا
جد یوسفنوں کھیڈن کارن لیگئے ویر پیارے
لاہ پوشاک بھراواں جسدم یوسفؑ کھوہ وچہ پایا
اوہ پیراہن برکت والا ہوندا پاس جنہاندے
ابراہیمؑ چخہ تھیں بچیا اسدی برکت پاروں
اوہا پیراہن بھیجیا یوسفؑ مصروں بابل تائیں
کہے مجاہد دوروں آئی اسدی جو خوشبوئی
مومن لوک قیامت دے دن جد جنت ول جاسن
اس جنت تھیں آیا ہیسی اوہ پیراہن عالی
جدوں پہوندے راہ وچہ اسنوں آن ہوا لوائی
پہتی جد یعقوبؑ نبی نوں فوراً انہاں پچھاتی
جسنوں لگے چنز کسے دی خبر ہووے خوشبوئی
ناواقف ناواقف کولوں ہوئے واری لنگھ آوے
جے ہکواری ڈٹھا ہووس آپے پھیر پچھانے
اوہ خوشبو یعقوبؑ نبی نوں اگے معلم آہی
جاں پھر اسدن پائی حضرت خوشبو جنت والی
ایہ خوشبوئی دنیا اندر ہوندے نہیں کدا ہیں
تاہیں حضرت مجلس اندر بول موہوں فرمایا

باراں دن یعقوبؑ نبی نے اگدوں خبر سنائی
آگئی سی خوشبو نبی نوں اتنے دور مکانوں
پہنچ گئی خوشبو یوسفدی ہور کسے نہ پائی
اوہ پیراہن یوسف والا جنت وچوں آیا
جبرائیل بہشتانوں چوں آندا نال پیئے راں
رفتہ رفتہ پاس یعقوبے اوہ پیراہن آیا
کر تعویذ یوسفدے گلوچہ پایا باپ سوہائے
اوہ تعویذ گلے وچہ رہیا نال یوسفدے آیا
ہر بیماری زحمت کولوں کجھ تکلیف نہ پاندے
ٹھنڈی ہوگئی آتش ساری حکم جویں سرکاروں
روشن چشماں یعقوبینوں بخشیاں خالق سائیں
ایہ خاصیت جنت والی استھیں ظاہر ہوئی
کئی کروڑ کوہاندے دوروں خوشبو جنت پاسن
کئی کروڑ کوہاندے دوروں خوشبو کرڑتے والی
کھنڈ گئی خوشبوئی اسدی وچہ کنعانے آئی
ہور کسینوں معلم ناہیں تاہیں کسے نہ جاتی
اوہا کرے شناخت اسدی ہور نہ جانے کوئی
جد تک اسنوں خبر نہ ہووے کویں پچھاتا جاوے
سچی بات پذیر فقیرا نامحرم کیا جانے
کتنی مدّت رہیا پیراہن پاس حبیب الٰہی
کیتا دلوں قیاس مبارک اس پیغمبر عالی
باجہ پیراہن یوسفؑ والے ہور کسے وچہ ناہیں
بیشک اساں نشان یوسفدا اج ہوا تھیں پایا

دوجی وجہ سناداں تینوں عارف خبر سنائی
جس گل پاروں ہور کسے نوں اوہ خوشبو نہ آئی

نکتہ سی یک اس گل اندر عشق محبت پاروں
اوسینوں خوشبو یوسف دی دوروں بخشش ہوئی
ایسے طور خدا نوں جو کوئی یاد ہمیشہ کرسی
ووجا روز قیامت اس تے ہوسی کرم حضوروں
عاشق وانگ یعقوب نبی دے اقل راحت پاون
سنو حقیقت جدوں نبی نوں اکھیں ملیاں خیری
اپنی اکھیں دیکھ پیغمبر پڑھیا خط تمامی
طرف بشیر پیغمبر رب دے نظر محبت پائی
سُن فرمان بتایا اس نے کرکے ادب زیادہ
ہُن بھی ماں پیاری میری گھر تیرے دی گولی
جدوں پیغمبر واقف ہویا ہنجوں بھر بھر رویا
کہن لگے کجھ اگے نہیں سی معلم سالوں حالا
ماں تیری نوں تیرے کولوں پائی اساں جدائی
نہیں سی خبر جو کیونکر ہوون پتر اندیاں جدایاں
ہُن اوہ وقت نہ ملے بشیرا جو ہوئی سو ہوئی
کہیا بشیر نہ حاجت مینوں کارن دنیا فانی
تاں پھر نبی دعا فرمائی پیش خدا وند قاضی
توں بھی وقت نزع دے اسنوں راضی کریں خدایا
ربدے قاصد نبی بھیاوے خوش پیغام سناون
نبی محمد سرور والا جو پیغام پہنچاوے
استھیں پچھے سُنو حقیقت جیونکر حال وہایا
گھوڑے اوٹھ غلام پوشاکاں زینت ناک سوایاں
ہور جو درم دینار خزانہ زیور نقدی سارے
عرض کیتو نے خدمت اندر یا سردار گرامی
کیتوس حکم ایہ ساریاں چیزاں جد کنعانے جاون

یوسف نوں یعقوب ہمیشہ کردا یاد پیاروں
ہور کسے نے یاد نہ کیتا نہ پائی خوشبوئی
جنت دی خوشبوئی لیکے دنیا اُتوں مرسی
جنت دی خوشبوئی اسنوں ملسی کتنی دوروں
غافل بے فرمان جو ہوون سب خالی رہ جاون
وتا خط بشیر تداہیں کہیا امام قشیری
پڑھ کر بہتا راضی ہویا اوہ مقبول گرامی
کیا کجھ نام سدیندے تیرا دس حقیقت بھائی
نام بشیر غلام قدیمی خاص کنیزک زادہ
دیندا سی تساں سالوں گل حقیقت پھولی
یاد پیا اوہ زخم پُرانا درد زیادہ ہویا
ہُن معلوم اسانوں ہویا حال جدایاں والا
اوہا مصیبت درد جدائی پیش اساڈے آئی
معلم ہویاں تدوں اسانوں آپ جدوں آزمایاں
ہُن توں دس اساڈے تائیں دلدی حاجت کوئی
کرو دعا جو وقت نزع دے رب بخشے آسانی
یا رب جویں بشیر اسانوں آکر کیتا راضی
جنتیا نوں چہ ناواں اسدا پاوے اجر سوایا
نبیاں دے جو قاصد ہوون کویں نہ بخشش پاون
وانگ بشیر حضوروں اسنوں آپ نبی بخشاوے
شہر مصر تھیں حضرت یوسف جو اسباب پہنچایا
جو پروار نبی دا آہا سب دے کارن آیاں
آ فرزنداں پیش مبیدے تھئے نذر گذارے
بھیجیا یوسف طرف تساڈی ایہ اسباب تمامی
اوسے وقت شتابی حضرت کر اسواری آون

نالے ساتھ لیاون اپنی کُل اولاد پیاری — سبدے کارن بھیجی اس نے جدا جدا اسواری
حکم دیہو سب خویشاں تائیں زینت زیب سوارن — کرن تیاری مصرو نجندی دیر نہ مول گذارن
نالے خط وچہ لکھیا ایہو یوسفؑ بابل تائیں — جدا اسباب تے قاصد آپڑن پھر نہ دیر لگائیں
قصہ کوتاہ جد یعقوبؑ لے خبر یوسف دی پائی — رہنا پھر کنعان شہر وچہ مشکل ہو گیا بھائی
بہت شتابی خویشاں تائیں کیتا حکم زبانوں — کرو تیاری نال اساڈے کوچ کرو کنعانوں
جتنی دولت نقدی مالوں شہر مصر تھیں آئی — نال خوشی دے جلدی جلدی ربدے نام لٹائی
ٹرنے کارن نبی پیارا شوقوں کلمل آیا — دیکھ لیا جد راہ سجندا پھیر آرام نہ پایا
ایہو اشارہ جد کوئی مومن وقت نزع دا پاوے — جنت وچوں اُسدے کارن نور پیراہن آوے
حور قصور دسیون اسنوں جنت خوش گلزاراں — اپنی اکھیں ویکھے مومن اگلیاں موج بہاراں
اکھیاں اُپر لگاوے اسنوں جبرائیلؑ پیارا — وانگ یعقوبؑ نبیدے مومن پاوے نور نظارا
عاشق ہو کر دوست ربدا ایسا کلمل آوے — کول انہاں دے جاون کارن دنیا تھیں للچاوے
جلدی جلدی نال محبت نکلے روح بدن تھیں — جیوں یعقوبؑ پیغمبر ربدے چایا چٹ وطن تھیں
کرن روایت نقرہ کاروں ذکر مفسر لیایا — اسدن شوق یعقوبؑ نبیدا ایسا صبر اٹھایا
وقت تیاری ہوندیاں تائیں جتنی دیر لگائی — اتنے وچہ بھی جان نبی دی شوقوں کلمل آئی
جبرائیل فرشتے تائیں بھیجیا خالق سائیں — حکمت نال ٹھہرایا اس نے نبی پیارے تائیں
جتنے ٹھیک تیار نہ ہویا سب سامان سفر دا — اتنے تیکن وحی خدا دا رہیا ولاوا کردا
ہر دم حاضر خدمت اندر سوہنے سخن کریندا — نال پیار یعقوبؑ نبی نوں صبر تسلی دیندا
ٹرنے وِچ ٹھیک یعقوبؑ نبیدی ہوندی رہی تیاری — جبرائیلؑ بھی اتنی توڑی خدمت خوب گذاری
جیکر نال یعقوبؑ نبیدے وحی نہ شامل تھیندا — کاہلا پیکے نبی اللہ دا اجل پیالہ پیندا
تن دیہاڑے ہوندا رہیا سفر سامان آمادہ — جد تھے روز پیغمبر ربدے کیتا کوچ ارادہ

## روانہ شدن حضرت یعقوب علیہ السلام معہ قبائل بجانب مصر

قلم بیچاری کرا سواری نال ربیدی یاری — مار اوڈاری بنہوں تاری مصر چلو یکباری
دتا حکم یعقوبؑ نبی نے کل خویشاں ابراراں — گھت عماریاں ناقیاں اُتے کر ہو راس مہاراں
ڈیڑھ سو شتر جو مصروں آئے عود عماریاں والے — گھوڑے تریہہ عجائب تازی تیز سواریاں والے

سبھناں اُپر زین لگاماں عجب سنگار نرالے
پہن پوشاکاں زینت ناکاں پاک نبیدیاں ساکاں
خوشبوں لبل آوانہے کیتے ناقیاں تیز چلاکاں
ہودیاں اندر مستوراتاں بیٹھیاں نیک صفاتاں
تسبیحاں پڑھ ملک نورانی فلکوں پاون جھاتاں
جھلمل کرن لباس پوشاکاں سید عالی ذاتاں
کیتے بہت یعقوبؑ نبی نے صدقے تے خیراتاں
عجب سواری عجب عماری موتیاں نال پروئی
دتا حکم جناب الٰہی جبرائیل وحی نوں
کرے سواری اسدے اُپر خاص حبیبؑ ربا تا
نوری قسم عجائبؑ ڈاچی زینت زیب سنگاری
پڑھ بسم اللہ اس پر حضرت قدم مبارک پایا
نقرہ کاروں کرن روایت سنتوں یار حقانی
کر افسوس تمامی مومن وداع کرن نوں آئے
وچہ کنعان نبیدے ہجروں سبھنوں حیرت ہوئی
بھج بھج کرن مصلفحے مومن کتوں نیاز آداباں
آکھن اج سرتاج اساڈا لگا ہوون دوراڈا
کل کنعانی درد فراقوں رو رو مارن ڈھاہیں
اوڑک نبی روانہ ہویا روندیاں چھوڑ تنہانوں
ہور تمامی شتر سواراں چایاں ترت مہاراں
کرن روایت ماں یوسفدی رہنے پھیر جوائی
وبخ ملے محبوب یوسفنوں دولتیں بابل مائی
ایڈا افضل یعقوبؑ نبی تے کیتا خالق سائیں
کل پروار اکٹھا ہوکے نال نبی دے رلیا
شتر سوار پیغمبر زادے صاحب حسن جمالاں

جڑے جواہر ساز تمامی سوہنے چمکن والے
پائے قدم سواریاں آتے کُل مشتاقاں پاکاں
چھوڑ گئے کل ورد قضیئے دل چاکاں غمناکاں
وچہ عماریاں صاحبزادے پڑھدے حمد صلوٰتاں
ایہ یوسفدے پاک جمالوں چلے لین براتاں
عرش مجیدوں چھم چھم اترن رحمت برکاتاں
درم دینار یوسفدا صدقہ وسن جیون ساتاں
جسدم پیش یعقوبؑ نبیدے آکر حاضر ہوئی
جنتی ناقہ ساڈے طرفوں دیہ یعقوبؑ نبی نوں
سنکر حکم فرشتہ جلدی جنت طرف سدھانا
اکپل اندر پکڑ بہشتوں آکر پیش کھلہاری
چوہیں امام غزالی صاحب خبر روایت لیایا
جسدم رخصت ہوون لگا پیغمبر کنعانی
پکڑ عماری روون سارے چھم چھم نیر چلائے
سنج ہویا کنعان مبارک رونق رہی نہ کوئی
نال کچاویاں متھے رگڑن چُمن کھلے رکاباں
فخر اساڈا شان اساڈا برکت یمن اساڈا
شفقت کرم یعقوبؑ نبیدے دتھیں بھلن ناہیں
پکڑ مہار چلائی ڈاچی کنڈ دتی کنعانوں
بدھی گھوک مصردی راہیں کل سید سرداراں
قبروں اُٹھ کر ساتھ یعقوبؑ دے اوہ بھی مصر سدھائی
جیونکر بصری حسنؒ ہوراں تھیں خاص روایت آئی
گل مراداں حاصل ہویاں اول آخر تائیں
کتنی عظمت حشمت سیتی مصر سوہاون چلیا
ہکناں ہیٹھ عراقی گھوڑے چلن سوہنیاں چالاں

چست چالاک غلام اگاڑی دوڑن وانگ نقیباں
کرن روایت روز قیامت جسدم خالق سائیں
نور پوشاکاں زینت ناکاں ملن محمدیاں نوں
اسقیں بعد سواریاں آون زینت ناک نورانی
ہر مومن نوں حاضر کرسن عزت تے آدابوں
اسلن شان کرے رب ظاہر تابعداراں والے
تابعدار نبیدے فضلوں پاون عیش مراداں
ہو اسوار محمدی لشکر جنت طرف سدھاوے
رفرف اپر کرن سواری سرور ختم رسولاں
سب تھیں اگے نبی محمد صاحب عظمت عالی
خوش آواز نقیب نورانی بولن حمد گرامی
شان محمدی ویکھن جسدم کل پیغمبر پیارے
اسرائیل داؤد پیغمبر امر الہوں آون
خوش آوازوں وصف محمدی دولویں رلکے گاون
ایسے طور بہشتاں اندر پہنچن شوکت شانوں
سنو حقیقت جد یعقوبے قدم سفر وچہ پایا
راوی کہندا راہ وچہ حضرت آتن جس لگانے
ہر منزل وچہ ایہو طریقہ جس منزل وچہ جاون
کٹ مسافت رستے والی سب مقبول پیارے
کردتا یعقوبؑ نبی نے نیل کنارے ڈیرا
چہ ویہاں کوہ پینڈا آہا راوی ذکر لیایا
بعضے آکھن فارض آیا خبر سناون بھائی
خاص بھتیجا یوسفؑ سندا شہر یہودے جایا

انبر ویکھ ہویا سرگرداں شوکت شان حبیباں
جنت کارن حکم سناوے قوم محمدی تائیں
نال خوشی دے پاون مومن ہون نصیب جنہاںنوں
نور عماریاں جوڑ انہاں نے لیاون ملک حقانی
کرن سواری دوست ربدے عظمت باجھ حسابوں
تک تک روسن پچھوں تاسن ہیفیر ماں مکالے
منکر دور نکالے جاسن کون سنے فریاداں
نیک زناں سب ہوویاں اندر نوری ملن کجاوے
لہن براق چالاک نورانی ہر مومن مقبولاں
پچھے تابعدار تمامی چلن پالو پالی
بھج بھج اگوں ملک نورانی ہوون آن سلامی
شوقوں بھج بھج پاک نبی دی کرن زیارت سارے
پاک نبی دے لگے اگے راگ سنائدے جاون
سن سن مومن لذت پارن مستی اندر آون
جویں حضرت یعقوبؑ پیغمبر مصر گیا کنعانوں
سنے قبائل ہر منزل وچہ بہت آسودہ آیا
لفر یوسفدے لیکر اگوں ملن آمادہ کھانے
بنھ کے ہتھ غلام تمامی خدمت اندر آکن
چلدے چلدے منزل منزل پہنچے نیل کنارے
دسیا آن بشیر یوسفنوں آ گیا بابل تیرا
جتھوں نکھر ما بشیر اگیرے خبر سناون آیا
جویں روایت نفرہ کاروں نظر اسانوں آئی
پوتا خاص یعقوبؑ نبیدا اوّل خبر لیایا

وسیوس آکر چاچے تائیں یا سرکار گرامی
نیل کنارے آگئے حضرت لے پروار تمامی

# فرستادن یوسفؑ سپاہ و امراء برائے استقبال والد بزرگوار

سُن خوشخبری حضرت یوسفؑ باپ پیارے والی
تریہہؔ ہزار سوار بہادر عربی گھوڑیاں والے
جد اوہ فوجاں پیش نبیدے ہویاں آن سلامی
سبھناں عرض کیتی وچ خدمت عزت کر کے پوری
سنکر بہت تعجب آیا پیغمبر دے تائیں
سارے نال نبیدے رل کے اوتھوں ہوئے روانہ
کیا ویکھن اک فوجاں اگوں ہور مقابل آیاں
تریہہؔ ہزار برابر اوہ بھی گنتی اندر آہے
ویکھ نبی نوں گھوڑیاں اتوں ماری چھال تماماں
نال تواضع خدمت اندر آن سلامی ہوئے
پھر حضرت نے پچھیا کِسدی ہے ایہ چڑتل بھاری
سنکر کہیا نبی اللہ دے واہ واہ شان الٰہی
اسیں جنہاندی بے خبری وچ رہے ہمیشہ مردے
آخر نال نبی یعقوبؑ دے اوہ بھی فوجاں رلیاں
جاں کجھ پندھ اگیرے ہوئے چڑتل ملی زناندی
سب سرداراں شہر مصر دیاں اشرافاندیاں جایاں
گرد بگرد غلام کنیزاں صاحب حسن سنگاراں
چھنمن کرن سنگار انہاندے زیور شور مچایا
جدوں قریب نبی دے آیا اوہ سب ساتھ زنانہ
باقی نالدیاں جو ہیسن سب سرداراں سیاں
کر تعظیم زلیخا وانگوں قدماں اندر آیاں
برقعے وچ زلیخا بی بی صاحب شرم صفائی
پچھیا نبی غلاماں پاسوں کون ایہ نیک زنانی
استقبال کرندی خاطر جلدی فوج نکالی
بھیجے طرف یعقوبؑ نبیدی کارن استقبالے
کون کوئی ایہ لوک تمامی پچھدا نبی گرامی
اسیں تمام غلام یوسفدے خدمتگار حضوری
اتنے خدمتگار یوسفنوں بخشے خالقسائیں
رتن کوہ جدوں اگیرے آیا اوہ محبوب یگانہ
رومی گھوڑے ہیٹھ جنہاندے عجب پوشاکاں لایاں
استقبال نبیدے کارن آن ملے وچ راہے
اوہوں پیر پیادے ہوئے پھڑیاں ہتھ لگاماں
بنھ کے ہتھ غلاماں وانگوں پیش حضور کھلوئے
کہن لگے سب نفر یوسفدے ہاں نوکر سرکاری
وچ پردیس یتیماں تائیں ویندا عزت شاہی
ربدے فضلوں ملکاں اندر پھرن حکومت کردے
اوہوں ہو کر جمع تمامی صفاں بنا کر چلیاں
کل عماریاں نظری آون صفت نہ کیتی جاندی
استقبال نبیدے کارن نال زلیخا آیاں
بابجھ شماراں نظری آون جیوں پریاں ندیاں اڈراں
صد بسم اللہ باپ یوسفدا جیو آیا جیو آیا
ترت زلیخا ہوئی پیادہ دیکھ حبیب یگانہ
اوہوں دیکھ زلیخا تائیں اوہ بھی آتر پیاں
دیکھ جمال پڑھن شکرانے حمداں اول سنیاں
کتنا دور تواضع کارن پیریں ٹردی آئی
تدوں غلاماں پیش نبیدے کیتا عرض زبانی

یا حضرت ایہ لوک نہ تساڈی یوسف دے گھر والی
سُن کے پیغمبر راضی ہویا لگا کرن دعائیں
دتا حکم زلیخا تائیں پاک حبیب غفاری
ہوا سوار تڑی پھر بی بی جدوں اجازت ہوئی
اہل البیت یعقوب نبی دیاں آہیاں جو مستوراں
اگوں ہور ملن کئی فوجاں بیج بیج سیس جھکاون
جاں کجھ ہور اگیرے آئے فوج ملی ہک بھاری
عمر ضعیف نورانی چہرے چٹیاں داہڑیاں والے
کردے آون ذکر ربانا ذاکر رب دے پیالے
خواب نہ دسیں بھاباں تائیں آکھیا باپ اساں نوں
اسدے بدلے کتنی مدت میں تکلیف اٹھائی
جاں تک اوہ تقصیر اسانوں بخشی مول نہ جاوے
کیہڑا منہ شرمندہ لیکے خدمت اندر آواں
ایسے طور بزرگاں آکے کیتا عرض زبانی
ویکھ نبی نوں فوجاں ساریاں رووَن واہو واہی
صبروں اجر تساں نوں دتا آپ خداوند قاضی
پرت گئے کجھ یوسفؑ دیول کر آداب سلاماں
دھم پئی وچہ راہ مصر دے ہک آون ہک جاون
جیوں جیوں استقبال کرن نوں آون لوک تمامی
کیوں نہیں آیا یوسفؑ میرا دم دم نال سنبھالے
سُن سُن آمد یوسف والی پاک حبیب خدائی
اگوں ہور ملی ہک راہ وچہ سوہنی فوج اسواراں
سبھناں دے بیرنگی گھوڑے خوش رفتار اُلوالے
دو اسوار انہاں دے اگے صاحب عظمت عالی
سوہنی صورت سوہنی سیرت وانگ بدر رخسارے

نام زلیخا بیگم اسدا شہر مصر دی والی
فضلوں جنت بخشیں اسنوں یا رب خالق سائیں
کرو سواری وچہ عماری لے فرزند پیاری
آپو آپ عماریاں اندر چڑھ بیٹھی سب کوئی
نال انہاں دے شامل ہویاں شہر مصر دیاں حوراں
جنہاں نظر گذارن حضرت فوجاں نظری آون
بڑے اکابر شہر مصر دے چہل ہزار سواری
صوفی مرد لباس مصفا نیک جنہاں دے چالے
بابل طرف سفارش کارن یوسفؑ بھیجے سارے
میں اس گل تے عمل نہ کیتا بیٹھا دسیاں انہاں نوں
جا آکھو ہن بابل تائیں کرو معاف خطائی
تد تک حاضر ہوون کولوں شرم اسانوں آوے
دوجا خوف جو مت محشر وچہ بیفرمان سداواں
سُن کر رووَن لگا پیغمبر کنعانی
نبی کہیا میں راضی دلتھیں جوئیں رضا الٰہی
جا کر آکھو یوسفؑ تائیں بابل تیرا راضی
کجھ خدمت وچہ حاضر اوہوں رہ گئے وانگ غلاماں
کرن زیارت پیغمبر دی حکم بجا لیاون
نال محبت سبھ دے کولوں پچھدا نبی گرامی
عرض کرن شاہزادہ صاحب آہے آؤنوالے
نال خوشی دے جلدی جلدی آون داگاں چائی
شکلاں جیوں غلمان بہشتی ویہہ ہزار وچہ شماراں
ہکو ہان سوار تمامی بے ریشے گل لالے
سب تھیں عجب لباس جنہاں دے شکل فرشتیاں والی
اور دوئیں چن سورج جاپن گرد تمامی تارے

یوسفدے فرزند پیارے اُچیاں شاناں والے
دولنویں ویکھ پیغمبر تائیں گھوڑیاں تھیں لیہ آئے
چُمے قدم دوہاں جھولیلے پچھیا نبی حقانی
ہکو ورگا حسن دوہا نداسرتے پیراں توڑی
کیتا عرض وزیر امیراں یا مقبول خداوے
اسدا نام ہے حضرت منشا وڈا صاحبزادہ
سُنکر بہتا راضی ہویا پاک حبیب یگانہ
ایہ دولنویں فرزند یوسفدے نور اکھیں دے میرے
نال محبت دوہاں تائیں دیوے نبی دعائیں
نیک حیاتی ملے تسانوں حق دا راہ لبھا لو
اپنے باپ تے داوے وانگوں ہوتے تخت سوائے
بول دعائیں نبی خداوے جلدی حکم سنایا
چائی واگ یعقوبؑ پیغمبر منہ تھیں حمد الاوے
لگے بھاگ مصر دے رستے قدم نبیاں پایا
نال تجمل آئے دولنویں کارن استقبالے
آکر جد مبارک لگے دوہاں سیس جھکائے
یوسفؑ میرے دا ایہ نقشہ کون جوان نورانی
کہو جرا لنوں کتھوں آئی ایہ لعلاندی جوڑی
ایہ دولنویں فرزند تساڈے یوسفدے شہزادے
ایہ ہے افراہیم پیارا صاحب قدر زیادہ
کرے پیار دوہا ندیتائیں موہوں پڑھے شکرانہ
منہ سر چم لگائے سینے کنڈیں تے ہتھ پھیرے
شالا لائق کرے تسانوں پاک خداوند سائیں
دوہیں جہانی عزت پاؤ عیش جوانی مانو
ایتھے اوتھے رب تسانوں تتی وار نہ لائے
کرو سواری تا پھر دوہاں قدم رکابے پایا
ہویاں جمع ہزاراں فوجاں جمال نہ جھلی جاوے
آکھ پل تیر کیونکر یوسفؑ آن جمال دکھایا

# آمدن حضرت یوسف علیہ السلام برائے استقبال والد بزرگوار

آ دردا ہن تیرے تائیں دیئے دیس نکالے
اَنشی سال جدایاں اندر سختی تدھ وکھائی
دیہو مبارک بلبل تائیں موسم گیا خزاں دا
دور ہوئے سب خار غماندے گل کڈھے گلزاراں
چڑھ چناں کر روشن عالم لشکاں سٹ دوالے
کرن اوڈیکاں رستے اندر شوقوں کلمل آئے
جو کوئی ملے یعقوبؑ نبی نوں اوندا جاندا راہی
ترجمہ قصص الانبیار اندر راوی ذکر لیاندا
جُدا جُدا یعقوبؑ پیغمبر سب تھیں حال پچھاندا
گذر گئے ہن ربدے فضلوں روز فراقاں والے
چک اٹھیں ہن بستر غمدا رات ملن دی آئی
مدت پچھوں رب لیاندا میلا گلاں پہلاں دا
نویں سروں رب موسم آندا گھڑیاں باغ بہاراں
کیہڑے ملکوں ٹرکے آئے تینوں ویکھن والے
کیہڑے وقت پیارا جانی آن جمال کرائے
سب تھیں خبر پیارے والی پچھدا نبی الٰہی
انشی شتر سوار نبی نوں راہ وچ ملیا جاندا
کتھے ہے اوہ یوسفؑ میرا کیوں نہیں باہر آیا

ابنویں مگر وچہ حضرت یوسفؑ جیوں جیوں خبراں پاوے
کئی سوار تسلی کارن کیتے پیش روانہ
جس ویلے پھر ملنے کارن امر حضوروں آیا
دھریا تاج مبارک سرتے یوسف نبی ربانے
اعلےٰ قسم سنہری ہیسی زینت زیب سوایا
صدقے جاون ویکھ نبی نوں نوری ناری خاکی
بن ٹھن جدوں پیغمبر زادے زینت زیب سجایا
سوہنی فوج سلامی کارن نال تیار کرائی
سوہنا گھوڑا سوہنا جوڑا سوہنی فوج تمامی
ملک ریان بھی اپنی طرفوں کیتی فوج آمادہ
کیا اس روز مصر تھیں چلیاں فوجاں شوکت شانوں
سن سن خبراں گرد نواحوں خلقاں دوڑیاں آون
سب لوکانوں عید برابر خوشی مصر وچہ ہوئی
کئی وزیر امیر اکار ہور خواص عوامی

دل بے صبر زیارت کارن شوق نہ جریا جائے
پیا اڈیکے حکم ربانا آپ حبیب یگانہ
کر شکرانہ حمد ربانا عجب لباس لگایا
وانگ ستاریاں چمکن جس تے لعل جواہر والے
جیونکر روشن چند فلک دا گل وچہ بلن آیا
جیسا عجب جمال یوسفدا ویسی عجب پوشاکی
شوقوں ہر اک ملک نورانی کرن زیارت آیا
بدھی ٹھاٹھ تمامی لشکر زینت حد نہ کائی
چلیا باپ پیارے کارن یوسفؑ کسن سلامی
نال یوسفدے شامل ہویا مومن مرد خدا دا
چاروں طرف عماریاں دسن باہر حد بیانوں
جیونکر حج گذارن کارن حاجی بھج بھج جاون
کھلے اڈیکن راہ نبی دا گھے وچہ رہیا نہ کوئی
دھوماں دھاموں نال یوسفد شامل ہوئے تمامی

## غزل

مچی ہے دھوم جہاں میں یہ کیا جنوب و شمال
یہ کس کی شادی میں شاغل ہیں ملک و جن و البشر
یہ کیسے آج مہیا ہوئے ہیں سب سامان
خوشی کے جلسے یہ کیسے ہیں ہو رہے ہر جا
وہ کون حضرت آتا ہے کس کی آمد ہے
نہ کیوں ہو رونق جنت کی آج دنیا میں

ہے کس حضور کی آمد کا آج استقبال
زمانہ کس کی خوشی میں ہے آج مالا مال
یہ کیسے غلغلے کیسے ہیں خوشگوار مقال
فلک پہ زہرہ بھی گاتی ہے شادیانہ خیال
کہ جھک رہا ہے فلک بھی جیسے باادب کمال
کہ آج یوسفؑ و یعقوبؑ کا ہے روز وصال

پذیر چل تو بھی خدمت میں جلد ہو پابوس
کہ لاکھ زہد سے بہتر ہے انبیاء کا جمال

سنو حقیقت جسدم یوسفؑ شہروں باہر آیا
صفاں بنا کر اگلے پچھلے چلن پالو پالی

بجے کھیتے لشکر فوجاں شوکت شان سوایا
بجلی دا لشکار وکھاوے لک سواراں والی

زریں پٹکے کمر دوالے پٹیاں وچہ تلواراں
وانگ ہوا دے چلن گھوڑے تیز قدم رفتاراں
تریہہ لکھ فوج یوسفدی آہی راوی خبر بتاون
کرن روایت رستے اُپر سی اک مسجد خانہ
بعد نماز مراقبے اندر گذریا نبی حقانی
اے یوسفؑ جے دوست تائیں دوست ملن آوے
سُنکر حکم ربانا یوسفؑ دیر نہ کیتی کائی
نال شتابی فوجاں لیکر چلیا چائیں چائیں
اودھروں فوج یعقوبؑ نبیدی دتی آن وکھالی
فضلوں دو طرفاندیاں فوجاں جدوں مقابل آئیاں
کھول دتے در آسماناں تے فضلوں خالق سائیں
دہ سئے فوج فرشتیاں والی جبرائیلؑ لیایا
بھج بھج آون ملک نورانی ادبوں صفاں بناون
دیکھن جلسہ پیغمبر دا کرن طواف دوالے
کرن روایت فوج یوسفدی ڈٹھی باپ جداہیں
کون کوئی ایہ کس دا آیا اتنا لشکر بھارا
ایہ سب فوج تساڈی خاطر ادبوں نال لیایا
اتنا حرج کسینوں دینا نہیں پسند اسانوں
کی ہویا جے مصری فوجاں پیش تساڈے چلیاں
مدت پچھوں ہوون لگا میل ملا مقبولاں
سُنیا جد یعقوبؑ نبی نے حضرت یوسفؑ آیا
صبر قرار نہ رہیا دلوچہ جوش نہ جریا جائے
دو گھڑیا نوچہ نال نبی دے جویں حقیقت بیتی
اوڑک بیوس ہوکے حضرت چھڈ دتی اسواری
پکڑ یہودے بابل تائیں موڈھے نال لگایا

ٹس ٹس کرن سنہری قبضے نشان جویں اسواراں
تھر تھر کنبے طبق زمیں دا اسماندے وچکاروں
باراں ہزار نشان عجائب اگے جھلدے جاون
اتر شتابی حضرت یوسفؑ لگا پڑھن دوگانہ
غیبوں ایہ آواز سُنایا پاک جناب ربانی
جلدی اسنیوں ملئے جاکے دیر نہ کیتی جاوے
ہو اسوار روانہ ہویا جلدی واگ اٹھائی
دو منزل تے اگے جاکر ملیا بابل تائیں
اودھروں نکلی فوج یوسفدی رحمت ٹھاٹھ نکالی
عرش فرش تک نال خوشی دے ملکاں دھماں پائیاں
ہویا حکم زیارت کارن نوری ملکاں تائیں
نوری ملکاں تھیں رب خالق استقبال کرایا
کرن زیارت محبوباں دی شکر بجا لیاون
خادم کیتے رب نبیاں دے فلکیں وسن والے
ویکھ تجمل شان زیادہ پچھیا نبی تداہیں
لوکاں عرض کیتی جو آیا حضرت یوسفؑ پیارا
نبی کہیا کیا حاجت آہی ایڈ عروج بنایا
جبرائیل کہیا اج رب نے بخشیا شان تسانوں
ویکھو رب آسمانی فوجاں خدمت اندر گھلیاں
آئے کرن ملائک نوری استقبال رسولاں
نال محبت رووَن لگا چھم چھم نیر چلایا
جلدی ملے پیارا جانی صبر تداہیں آوے
تریہہ برس وچھوڑے اندر اوہ گل دور نہ کیتی
پیر پیادہ دوست دیول چلیا نبی غفاری
دُوروں یوسفؑ ڈیکھیا اسنوں راوی ذکر لیایا

وچہ عماری حضرت یوسفؑ آوے واگ اٹھائی
یا نبی اللہ باپ تساڈا کتنا ادب کماوے
تسیں بھی جیکر ادب نیازوں دیندے چھوڑ اسواری
ایپر تسیں نہ اُترے پہلے ترک ادب دی ہوئی
ایہ گل سُنکر حضرت یوسفؑ رووے تے پچھتاوے
رو رو کہے فرشتے تائیں میں تھیں غفلت ہوئی
بھل گیاں سب زبراں زیراں نظر پیارا آیا
توبہ کرکے رُناں یوسفؑ پیش خداوند سائیں
اگے عمو چہ یوسفؑ تائیں اُسّی سال دہانا
تھوڑی گل تھیں پائی یوسفؑ ایسی بے آرامی
وچ نصیباں لکھیا ہووے غم افسوس جنہانوں
سچ پچھو تاں دنیا اندر جسنوں رب اوپایا
بھاویں شاہ زمیندا کوئی ملکیں حکم چلاوے
سُکھی رہیا عدم دلیوچوں جو کوئی باہر آیا
واہ دردا بے دردا تیری عجب ڈٹھی بھلیائی
آکھ بیان پذیر فقیرا چھڈ افسوس جھورانے
جد یوسفنوں بابل کارن وحی آداب سکھایا
سب تھیں اول مصری لوکاں کیتی آن سلامی
دو طرفاں تھیں آپس اندر ہویا جدوں نظارا
مدت پچھوں واصل ہوئے دونویں یار وچھنے
اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا مُذْهِبَ الْاَحْزَانِ بابل نے فرمایا
بیخود ہوکے دہرتی اُتے ڈگے لرزے کھاندے
چھم چھم روون فوجاں سبھے حیرت اندر آیاں
پہنچیا درد زمیں آسماناں رووے خلقت ساری
وچہ تفسیر امام غزالی ذکر روایت لیایا

اوہنوں جبرائیل فرشتے اتنی عرض سنائی
چھوڑ عماری تے اسواری قدمی ٹردا آوے
ستر مرسل نسل تیری تھیں کردا خالق باری
ایس قصوروں نسل تیری وچہ نبی نہ ہوسی کوئی
ایپر رُنیاں ہتھ نہ آوے جیہڑا وقت وہاوے
دیکھ جمال سجندا سانوں ہوش نہ رہگئی کوئی
بے صبری بیہوشی پاروں غفلت پردہ پایا
ایپر ایہ افسوس نبیدا گیا نہ مردیاں تائیں
جے اج وقت ملن دا آیا ہور اُتوں غم دھانا
جتنی خوشی دلیوچہ آہی ہو گئی دور تمامی
شادیاں نوچہ بھی درد قضیئے چھوڑن نہیں تنہانوں
درد غماں تھیں فارغ ہوکے ہرگز کوئی نہ آیا
جیکر اسدا حال پچھیوے کتنے دکھ سناوے
نہیں تاں اس عالم وچہ آکے کسے نہیں سکھ پایا
پھوک موا تا بابل غماندا گھر گھر پھر نائیں لائی
لوڑ حقیقت فضل الٰہوں ملن حبیب ربانے
اوسیوقت پیادہ ہوکر خدمت اندر آیا
اسٹھیں پچھے حاضر ہویا یوسفؑ نبی گرامی
نین نیناں نوں ساہویں ہوئے کیتا درد پسارا
اللہ اکبر بول زباناں پا گلوندڑی رُنے
روندیاں روندیاں دوہاں دلاں نے ہوش حواس بھلایا
وچہ بیہوشی ساون وانگوں برسن نین دوہاندے
گھوڑے شتر تمام حیواناں ندیاں نیر چلایاں
حالت دیکھ حبیبا نوالی مَلک کریندے زاری
نال محبت جسدم بابل یوسفنوں گل لایا

ظاہر باطن جتنی آہی مخلوقات خدائی
ہوہ روایت جنت اگوں پردہ رب ہٹایا
بھی آسو پلے حکم سنایا پاک جناب ربانی
سب دے ہتھ سوغاتاں جنتی بھی گلدستے نوری
نالے ویکھ پیار محبت آپس وچہ دوہاں دا
یا رب جیوں یعقوبؑ تے یوسفؑ ملے محبت پاروں
رب فرمایا روز قیامت جدوں عدالت ہوئی
اُمت نبی محمدؐ والی جس دم حاضر آسی
جیوں یعقوبؑ تے یوسف اندر الفت پیار سچاوا
اتنا شان محمدیاں نوں بخشیا خالق سائیں
سنو حقیقت وچھڑیاں دا جس دم ہویا میلا
وردکنوں یعقوبؑ نبی نوں ہوش نہ رہگئی کوئی
اسدن حضرت بیہوشی وچہ کسر نہ باقی چھوڑی
پکڑ کلاوے بیٹھا یوسفؑ رو رو نیر چلاوے
کوئی جواب نہ دیوے منہ تھیں پاک حبیب ربانا
چرپچھوں جد ہوش سنبھالی حالت ہور دہائی
کدیں ہسے یعقوبؑ پیغمبر یوسفؑ چھم چھم روّے
کتنی دیر دوہاں نوں چہ اینویں رہیا تماشہ ہوندا
عاشق تے معشوق پیارے جدوں اکٹھے ہوون
نالے کرن معشوق پیارے عاشق رہن ترسدے
ایہو حالہ گذریا اسدن باپ بیٹے وچہ بھائی
اوڑک جسدم شوق پیاروں ملے حبیب غفاری
مائی باپ پیارا یوسفؑ اپنے ساتھ چڑھایا
ہو اسوار روانہ ہوئے طرف مصر دی چلے
کل پروار نیڑے گرد دے دھم پئی اسواراں

سب نوں درد جیہاں والے پھر تکبیر چلائی
اپنیاں محبوباں دا جلسہ حوراں نوں دکھلایا
نال وحی دے نازل کیتے ستر ملک نورانی
وارن کھلے دوہاں دے سر تھیں سبھے ملک حضوری
ہر ہک ملک خدا وند لگے رو رو عرض سنا ندا
تویں محبت کل خلقت نوں بخش کریں سرکاروں
وچہ دربار اساڈے حاضر ہوسی ہر ہر کوئی
سب تھیں وده انہاں دے تائیں عزت بخشی جاسی
ستر جیسے وده تنہاں نوں اسیں پیار کماواں
کرے محبت پیار خدا وند تابعداراں تائیں
پا گلو ندڑی روندیاں روندیاں گذر گیا بہوں ویلا
چُپ کلاموں سخن زباں نوں عشق دی حالت ہوئی
پہنچ گیا یعقوبؑ پیغمبر مرنے دی حد توڑی
نال محبت صدقے جاوے کر کر پیار بلاوے
کول کھلوتیاں روون فوجاں کتنا وقت وہانا
وچہ تفسیر خلاصے جیونکر خبر روایت آئی
جاں پھر یوسفؑ ہسن لگے بابل روندا ہووے
باپ روّے تاں یوسفؑ ہسّے اوہ ہسّے تاں روندا
ایہو تماشا بنے انہاں دا ہک ہسن ہک روون
کدیں اوہا پھر روندے دسن عاشق کھڑکھڑ ہسدے
عاشق تے معشوقاں والی حالت سچ وہائی
اکس عماری دیو چہ رلکے کر بیٹھے اسواری
روز جمعہ دے شہروں باہر بنے میل کرایا
حوراں ملک سلامی ہوون برسن نور تجلے
اگے پچھے چلن فوجاں کرکے صفاں قطاراں

عزت زینت شوکت پاروں اوڑک ہیا نہ کوئی
جتنے جھنڈے فوج یوسف دی اپنے نال لیائی
اتنا شان یعقوب نبی نوں بخشیا رب توانا
کسنوں طاقت ذکر سناوے عزت شان جیہیاں
کرن روایت نقرہ کاروں خبر حدیث جیہیوں
دنیا وچہ عجائب تینوں کیا کجھ نظری آیا
کہن لگا دو واری مینوں عجب زیارت ہوئی
ہک جس روز مصر وچہ آیا نبی یعقوب پیارا
کیا اس روز جماعت نوری شہر مصر وچہ آئی
بہت بزرگ پیارے رب دے سب مقبول حقانی
اسدن اس جلسے دیاں خبراں لنگھ گیاں آسمانوں
دوجی ہور جماعت ڈٹھی جہتر موسے والی
راتو راتیں کوچ کیتو نے کٹ فرعون شقی نوں
جسدن آن مصر وچہ وڑیا نبی یعقوب پیارے
جس راتیں پھر کوچ کرایا موسے نبی گرامی
اتنے مومن نال موسے دے راتیں نس سدہائے
اسدن بھی ہک عجب نظارا خالق پاک وکھایا
سنو حقیقت بابل تائیں یوسف جدوں لیاندا
چالی کشتر خزانہ آیا موتی درم دیناروں
ہیرے لعل یعقوب نبی دے سر تھیں وار لٹائے
بھی اسویلے حکم سنایا یوسف نبی گرامی
سب یوسف دے بردے آہے مصری لوک نمانے
کیتا حکم اساڈے بابا تائیں ملیا باپ پیارا
ایہو اشارہ روز قیامت حکم ہووے سرکاروں
امت یار پیارے دی تھیں جتنے مومن عاصی

اسدن عجب یعقوب نبی دی عظمت ظاہر ہوئی
سب یعقوب نبی دے سر تھیں نیویں دسن بھائی
سب تھیں اچا نظری آوے پاک حبیب یگانہ
ملک نورانی پیش جنہاں دے چلن وانگ نقیباں
ہکدن حضرت سرور عالمؐ پچھیا جبرائیلوں
تاں پھر جبرائیلؑ نبی نوں آکھ بیان سنایا
اتھیں ودھ عجوبہ رونق ہور نہ ڈٹھی کوئی
شوکت شانوں اسدن مینوں ہویا عجب نظارا
عالی عزت عالی عظمت زینت حد نہ کائی
استقبال جنہاں دے کارن آترے ملک نورانی
بجھ بجھ کرن جمال فرشتے حکم خدا رحمانوں
جدوں مصر تھیں راتیں اس نے اپنی قوم نکالی
ایہہ دو عجب تماشے ڈٹھے دسیا وحی نبیؐ نوں
ستر دو بہتر آہے اسرائیلی سارے
چھ لکھ ہور بہتر پنجسو آہی قوم تمامی
غرق ہویا فرعون موکالا مومن رب بچائے
ایہ کجھ ذکر نبیؐ دے اگے جبرائیلؑ سنایا
کتنا مال لٹایا اسدن ذکر نہ کیتا جاندا
رب دے نام تصدق کیتا خوشی محبت پاروں
کل مسکین فقیر نمانے دولت نال رجائے
کیتے مفت آزاد اساں اج مصری لوک تمامی
کیتے سب آزاد خوشی تھیں یوسفؑ نام ربانے
سب نوں اساں غلامی پاروں بخش دتا چھٹکارا
بخشے اساں گناہیں عاجز نبی محمدؐ پاروں
سب نوں اج دوست دے بدلے بخشی اساں غلامی

بابل پاروں چھوٹے یوسف بردے لوک مصر دے — اوگنہار طفیل محمد چھٹسن روز حشر دے

# نظارہ شدن بہ یعقوب علیہ السلام عمارات مصر و آمدن در شہر

سنو حقیقت جد پیغمبر کول مصر دے آیا — جویں روایت بحر العشقوں ذکر صدیق لیایا
ڈٹھے محل مکان مصر دے سوہنے بالا خانے — پرت پچھیں پھر طرف وطن دی تکیا نبی ربانے
کہن لگے رب عمدا حجرہ ساتھوں دور کرایا — رحمت فضلوں شہر سجندا خالق پاک دکھایا
نظر پئی تہن جگہ خوشی دی جس وچ یار پیارا — دوروں بلبل ویکھ چمن نوں دور کیتا غم سارا
ویکھ مصر یعقوبؑ پیارا بولیا حمد زبانی — چھوڑ آیا کنعان مبارک کارن دلبر جانی
عاشق جدوں ہزار کوہاں تے خبر سجن دی پاون — پھیر وطن دی تاہنگ نہ رکھن اتول وڑے جاون
بصری حسنؒ بلالؓ ہورانتے بصرہ حبش بھلایا — سلمانؓ صفت نبی دی سن کے فارس تھیں دل چایا
ایسے طور جنہاں دے دل وچ کردا عشق پسارا — سجناں باجھ انہاں نہ بھاندا تنج دے جگ سارا
وانگ یعقوبؑ نبی دے جتول ویکھن دلبر تائیں — سارا عالم صدقے کر کے بھج بھج جان اودائیں
سنو حقیقت جد یعقوبؑ نے مصر زیارت پائی — وسر گیا کنعان مبارک شوقوں واگ اٹھائی
آپہونتے دروانے اُپر سن پروار تمامی — خدمت دے وچ لشکر فوجاں سارا مصر سلامی

اُدْخُلُوا مِصْرَ اِنْشَاءَ اللّٰہُ اٰمِنِیْنَ یوسف تینوں پکارے
وڑو مصر وچ انشاء اللہ امن سلامت سارے

پڑھ بسم اللہ شہر مصر وچ قدم نبیاں پائے — لگا بھاگ مصر دیاں گلیاں گل بزار سوہائے
سی اک عجب مکان یوسف دا سندا قسم نیارا — اسو چہ آن اوتاریا یوسفؑ اپنا باپ پیارا
ریشم فرش وچھایا یوسفؑ کارن باپ پیارے — رل کر دونویں بستر اوپر بیٹھے یار سوہارے
کرن روایت پھر اسویلے یعقوبؑ نوں بھائی — یاد پئی اوہ فرقت پچھلی ہوش حواس بھلائی
بیخود ہویا بستر اوپر جا گی پیڑ پورانی — ایسے طور غشی دے اندر ادھی رات وہانی
پکڑ کلاوے بیٹھا یوسفؑ رو رو نیر چلائے — نال محبت پیا بلاوے کوئی جواب نہ آوے
جاں کجھ ہوش نبی نوں آئی نظر مبارک پائی — روندا ڈٹھا خدمت اندر یوسفؑ نبی خدائی
نال دلاسے آکھے اسنوں نہ رو پت پیارے — گذر گئے ہن دن رونن دے دور ہوئے غم سارے
رحمت فضلوں ساڈے تائیں خالق پاک ملایا — وس بن یوسفؑ باجھ اساتھیں جیوں تدھ وقت لنگھایا

وچ پردیس جدائی پاروں کویں مصیبت بیتی
یوسفؑ عرض کیتی یا حضرت جو دکھ لنگھ سدہائے
بابل مڑ مڑ پچھے استھیں درد غماں دا حالا
تھوڑا ذکر سنایا ایسی یوسفؑ اپے زبانی
حالت ویکھ پدر دی یوسفؑ ہو گیا چپ چپیتا
اتنا حال بھی ڈر کر یوسفؑ پیش حضور سنایا
چر پچھوں جد پیغمبر دی ہوش ٹکانے آئی
یوسفؑ دل وچ سمجھیا جیکر اگوں ذکر کچھیوے
آکھن لگا بابل تائیں کر اگوں دلجوئی
جان دیہو اوہ وخت قضیئے پھیر نہ یاد کراہو
پھر یعقوبؑ نبی نے پچھیا دس پیاریا مینوں
اے یوسفؑ ایہ جتنی مدت جالی اساں جدائی
دو طرفاں تھیں اس گل اندر آہا کون قصوری
یوسفؑ عرض کیتی وچ خدمت یا محبوب الٰہی
امر کیتا سی تساں اسانوں خوابؑ دسیں بھایاں
اوسے بیفرمانی پاروں شامت پئی دوہاں نوں
سُنکر باپ کہیا فرزندا تیرا دوس نہ کوئی
چھڈن تینوں کھیڈن کارن بھایاں ساتھ رلایا
نال بھراواں سونپنی کر کے ٹوریا تیرے تائیں
سب تقصیر اساڈی آہی یعقوبؑ فرمایا
ایہو طریق بزرگاں والا جیہڑے لوک حضوری
دسو سانوں نال تساڈے جویں بھراواں کیتی
پھر اس درد مصیبت تائیں یاد نہ کیتا جاوے
تاں پھر یوسفؑ بولن لگا حال بھراواں والا
سُنکر پھیر غشی وچ ہویا پیغمبر کنعانی
چھوڑیا سخن کلام اوتھائیں اگوں ذکر نہ کیتا
امروں بے فرمانی والا خوف دلے وچ آیا
پچھن لگا کیونکر اگوں حالت پھیر وہائی
سُنکر باپ میرے دی بینائی گئی شہادت تھیوے
چھوڑو ذکر مصیبت والا جو ہوئی سو ہوئی
ویت گئی ہن مہلت غمدی فضل ہویا درگاہو
جویں روایت نقرہ کاروں آکھ سناواں تینوں
کیہڑا عیب کماون پاروں اساں مصیبت پائی
کس تقصیروں اتنی مدت پئی اسانوں وچ دوری
سب تقصیر جدائی والی میرے اندر آہی
سائیں بے فرمانی ہوئی باتاں خواب سنایاں
اتنی مدت درد جدایاں رب وکھایاں سانوں
سب تقصیر میری دے پاروں سختی نازل ہوئی
خاص توکل ربدے والا مینوں عقل نہ آیا
یاد نہ رہی توکل ربدی آیاں پیش سزائیں
یوسفؑ آپ عیب نہ دھریا اپنے ذمے لایا
ہور کسے پر عیب نہ رکھن بندے آپ قصوری

## حکایت

بیٹھا سی اک مسجد اندر شخص مسافر کوئی
کہن لگا اس بزرگ تائیں کون کوئی توں بھائی
اٹھ شتابی جھاڑو دیکر گند نکال شتابی
ملاں نے جد ویکھیا اسنوں دلوں حقارت ہوئی
لگھ بلوٹ کھلار تمامی مسجد آن گوائی
ہووے صاف غلاظت کولوں پاک مقام جنابی

اتنا کہکر مسجد وچوں مُلّاں باہر آیا
چلا گیا تاں مُگروں مُلّاں آیا پھیر مسیتی
جھاڑو مول نہ دِتا اس نے اینویں چھوڑ سدھایا
جاں کجھ روز گذشتہ ہوئے راوی ذکر سُناندا
کاوڑ سخت مُلانوں آئی جد ڈٹھس اس تائیں
اگے جھاڑو دیون کارن تینوں اساں الایا
سُنکر اگوں آکھن لگا اوہ مقبول جنابی
کیتی نظر اساں وچہ مسجد گند نہ ویکھیا کوئی
سب تھیں آپ آہا میں گندہ پُر تقصیر گناہیں
نہیں سی ہور برابر میرے اسجاگہ گند دیائی
دُور کیتا میں مسجد وچوں اپنا گند تمامی
ایسے طور خدا دے بندے جو مقبول پیارے
عارف کہن جنہاں نے تائیں بخشی رب صفائی
شیشہ جیکر صاف ہووے تاں ہر شے صاف دکھاوے
دلدا شیشہ صاف جنہاں دا کیتا خالق سائیں
نیکاں نوں سب نیک دسیون اپنے مومن بھائی
سنو حقیقت جد یعقوب نے یوسف نوں فرمایا
اوسیو پلے وحی فرشتہ بھیجیا خالق سائیں
یا نبی اللہ رب تساں نوں کیتا پاک گناہوں
دوہاں تے میں رحمت کیتی امر خدا فرماندا
اتھیں پچھے بابل اگے یوسف عرض سنائی
جیکر دنیا وچہ نہ ساں نوں خالق پاک ملاندا
بابل کہیا دین تیرے دا فکر رہیا بہتوں مینوں
جیکر شیطوں کردا تینوں دینوں پکڑا دور اڈا
ایسے غم تھیں روندیاں روندیاں اکھیں اساں ونجایاں

رہ پچھوں اس مقبول ربانی ڈیرا ترت اُٹھایا
اوسے حالت مسجد آہی کسے صفا نہ کیتی
مُلّاں دیکھ غصّے وچہ ہویا راہی نظر نہ آیا
اوہا مسافر مسجد اندر رب نے پھیر لیا ندا
کہن لگا ایہن مسجد اندر ہرگز پیر نہ پائیں
نکل گیوں توں مسجد وچوں گند نہ مول ہٹایا
جدوں تساں فرمایا مینوں گند نکال شتابی
طیب پاک اساڈے تائیں ہر شے معلم ہوئی
ڈیرا اپنا پٹ مسیتوں کیتا کوچ تداہیں
تاہیں امر تساڈا سُنکے اپنی لاش اُٹھائی
سُنکر مُلّاں راضی ہویا نیک جواب گرامی
اپنے نالوں ہر اک تائیں بہتر جانن سارے
ہر شے صاف اُنہاں نوں دِسے شیشے وانگوں بھائی
جیسی شکل کسے دی ہووے ایسی نظری آوے
ظاہر باطن ہر شے دِسے صاف اُنہاں دے تائیں
بُریاں نوں جے وعظ سُنائیے جانن اوہ بُریائی
تیرے اندر عیب نہ کوئی دوس اساڈا آیا
بعد سلاموں آکھن لگا پیغمبر دے تائیں
بخشیا گیا قصور دوہاندا حکم ہویا درگاہوں
رکھ دتا شیطوں نے سر تے عیب قصور دوہاندا
درد فراق میرے وچہ کیوں تساں رو رو نظر ونجائی
روز قیامت فضل الٰہوں ہوندا میل دوہاندا
لکھ لکھ شکر جو دین سلامت رب نے بخشیا تینوں
تاں پھر روز قیامت ہوندا کیونکر میل اساڈا
جاں رب خبر تساڈی بخشی پایاں پھر روشنایاں

دُور کیتے رب روز ہجر دے ملی برات وصلدی
دُنیا اندر تدھ اساڈی کیتی تابعداری
ایہو حکم محمدؐ یانوں جو فرمان اُٹھا سن ۲
تابعدار رسول اللہ دے نیک کمایاں والے
وِچ بہشت اکٹھے ہوسن کرسن عیش بہاراں
جُدا کرے رب بدعتیاں نوں مشرک جھڑکاں کھاون
جیکر خویش کسے مومن دا بدعت شرک کماوے
ہِک بھائی جے رب نوں پوجے دوجا شرک کماندا
نال نبیئے جنت جاوے رب نوں پوجن والا
بیٹا باپ جے آپس اندر رکھن بُرا عقیدہ
بیٹا جیکر شرک کماوے باپ توحید مناوے
اینویں جس مومن دی عورت رسماں کرے موکالی
جیکر دین برابر ہویا عورت مرد دوہاندا
دنیا اندر ساکاں کولوں نکھڑ نہ سکدا کوئی
ایتھے وحدانیت والا مشرک قدر نہ پاون
جنتیاں نوں ویکھن جسدم رو رو کرن دوہایاں
جیکر اسیں بھی وانگ تساڈے ربدی پوجا کردے
ایسے طور جو ساک قبیلے بُرے عقیدیاں والے
اہل ایمان اکٹھے ہوسن ہکو دین جنہاندا
نال شفاعت اُمت اپنی دوزخ کتوں چھوڑاسی

برکت دین قیامت نوں بھی لگی آس فضلدی
جُدا نہ کرسی تینوں مینوں اسدن خالق باری
روز قیامت پاک نبیؐ تھیں جدا نہ کیتے جاسن
جسدم سرورؐ جنت جاسی اوہ بھی جاسن نالے
آپ رسولؐ کراوے موجاں اپنیاں تابعداراں
نال کفاراں بدکرداراں رلمل دوزخ جاون
کرکے جُدا قبیلے کولوں دوزخ ڈالیا جاوے
آپسندیوچ روز قیامت پوے فراق دوہاندا
جس نے شرک عقیدہ رکھیا دوزخ سڑے موکالہ
ہوکے جُدا جہنم جاسی دشمن رب نبیؐ دا
بیٹے نوں رب دوزخ پلٹے باپ بہشتیں جاوے
جُدا خصم تھیں دوزخ جاوے رن سیاپے والی
جنت وِچ برابر ہوسی ہِک مقام اونہاندا
آپے جُدا ہو جاسن اسدن جدوں عدالت ہوئی
آپے اسدن معلم کرسن جدوں نکھیڑے جاون
اساں نہ ربدی وحدت منی پیش سزائیں آیاں
نال تساڈے جنت جاندے کیوں دوزخ وِچ سڑدے
نیکوکاراں خویشاں کولوں جاسن دور نکالے
روز قیامت شافع ہوسی آپ رسولؐ تنہاندا
سُن ماں باپ پذیر بندے نوں اپنے ساتھ رلاسی

# مجلس کردن یوسف علیہ السلام باہمہ صاحبان و معافی طلب کردن برادران از یوسف علیہ السلام

اٹھ بیان پذیر فقیرا پڑھکے حمد الٰہی
جیونکر یوسفؑ نال پیاریاں مجلس کیتی آہی

راتیں باپ نے یوسفؑ ووہاں دلاں سوز نکالے
رو رو نال ہنجوں دے دھوتے داغ فراقاں والے
فجر ہوئی تاں مجلس کارن عام حکم فرمایا
وچہ دربار ہووے سب زینت مشک عطر چھنکایا
اُپر تخت بہائے یوسفؑ مائی باپ پیارے
جیونکر ذکر سنایا اُسدا خالق سرجنہارے

## وَرَفَعَ اَبَوَیْہِ عَلَی الْعَرْشِ

بیٹھا چڑھ کر کول اونہاندے آپ حبیبؑ خدائی
بجے پاسے باپ بہایا کھبے پاسے مائی
خدمتوچہ کھلے سب حاضر یاراںؓ ویر پیارے
مجلس خوب آراستہ ہوئی رنگ لگا دربارے
کیا اس روز یوسفؑ اپنے باطن شان وکھایا
نوری تاج یوسفدے سہتے سب تھیں تقری آیا
ویکھدیاں سب سجدے ڈگے ماپیو یاراں بھائی
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر خدا فرمائی

## وَخَرُّوْا لَہٗ سُجَّدًا

ایہ سجدہ انہاں یوسفدا گے کیتا ادب پیاروں
اولوں سجدہ اوس شرعوچہ جائز سی سرکاروں
ہُن اس شرع محمدی اندر منع خدا فرمایا
مولا باجھوں ہور کسینوں سجدہ روا نہ آیا
کتنے امر جو جائز آہے اگلیاں امتاں تائیں
اُتریا جدوں قرآن مبارک منع کیتے رب سائیں
جیونکر خاص شراب پیون تھیں اگے منع نہ ہوئی
ہُن اوہا خنزیر برابر جیکر پیوے کوئی
دو بھیناں اک خاوند تائیں اگے جائز آہیاں
دسو اس امت وچہ کس نے کرکے جمع ویاہیاں
جے یک بھین نکاح وچہ ہووے دوجی فیر لکھیوے
شرع محمدی اندر اسدا عقد نہ جائز تھیوے
اگلی فوت ہووے یا اسنوں دیوے چھوڑ طلاقوں
تاں پھر سالی کرنی جائز اجماعوں اتفاقوں
ایسے طور اگے کئی باتاں جائز ہیسن بھائی
ہُن اوہ کرنیاں جائز ناہیں منع خدا فرمائی
اولوں سجدہ غیر خدانوں اگے جائز آیا
ہُن جو کرے خدا بن سجدہ مشرک شرع بتایا
جیکر سجدہ ہور کسینوں جائز کیتا جاندا
سب متبعیں اول اپنے تائیں سجدہ نبیؐ کراندا
سرورؐ نہ کروایا سجدہ نہ فرمان سنایا
خبر نہیں ہُن کتھوں لوکاں گھڑکے روا بنایا
ہند بھندی قبراں اگے سجدے پھرن کریندے
رنوں چھوڑ ہنوداں وانگوں متھے پھرن ٹکیندے
جیکر منع اونہانوں کریئے جھگڑے بحث اٹھاون
مجہولاندے رانن کارن کرکے جواب سناون
ہور جواب نہ آوے کوئی ایہو جواب بنایا
آدمؑ اگے ملکاں کولوں سجدہ رب کرایا
آکھ جواب جو ہویا اسدن خاص حکم ملکانوں
دسو کس آیت وچہ رب نے کیتا حکم تسانوں
بول سناؤ کس آیت وچہ آکھیا خالق سائیں
چھوڑ اسانوں جاکر سجدے کریو قبراں تائیں

چھوڑ سوال جواب پئی بیوا نہ کر ذکر او نہاں ندا  ربدا امر وکھانن ناہیں مذہب ہند جنہاں ندا

آکھ حقیقت یوسفوالی جیونکر خبراں پایاں  جد یوسفنوں سجدہ کیتا رلمل ماپیو بھایاں
حمد آوازہ سب دے منہ تھیں نکل گیا یکباری  واہ سبحان اللہ اجس بخشی یوسفنوں سرداری
یوسفؑ ویکھ انہاندی طرفے ہسکر بات الائی  آکھن لگا بابل تائیں جیونکر آیت آئی

قَالَ يَآ أَبَتِ هٰذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا ؕ وَقَدْ أَحْسَنَ بِي
إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ
بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ؕ إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ ؕ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝

یعنے آکھیا باپ اپنے نوں یوسفؑ نبی گرامی  اے بابل ایہ خواب میری دی ہے تاویل تمامی
ڈٹھے سن میں خوابے اندر دینہ چن یاراں تارے  نال ادب دے میرے اگے سجدے ڈگے سارے
تساں اسانوں اس سفنے دی ایہ تعبیر سنائی  سجدہ کرسن تیرے اگے ماپیو یاراں بھائی
اوہ تعبیراج پوری کیتی فضلوں خالق سائیں  ماپیو بھایاں سجدہ کیتا آکر میرے تائیں
واہ سبحان اللہ رب میتھے کیا احسان کمایا  بندوں بخش خلاصی مینوں مالک مصر بنایا
لوڑ تسانوں اپنے دیسوں میرے کول لیایا  استھیں بعد جو بھایاں اندر شیطوں شور اٹھایا
میرے نال مخالف کرکے جس نے ویر لڑائے  اوہا ویر خدا دے فضلوں کول اساڈے آئے
ہے رب میرا مہراں والا لطف کنندہ باری  جس پر چاہے لطف کماوے جانے حکمت ساری
اتنی بات سنائی یوسفؑ باپ پیارے تائیں  بیٹا باپ کرن شکرانے بولن حمد ثنائیں
سچا کیتا خواب تمامی خالق پاک الٰہی  پوری ہوئی بشارت ساری جیونکر ڈٹھی آہی
بھایاں طرفوں نال یوسف دے جویں کہانی ہوئی  بابل اگے حضرت یوسفؑ ذکر نہ کیتا کوئی
کھوہ دا حال نہ دسیا یوسفؑ جویں مصیبت بیتی  مت بھائی شرمندے ہوون اوہ گل یاد نہ کیتی
پردہ پایا بھایاں اپر صبروں نبی غفاری  کدیں نہ اوہ گل بھایا نوالی بابل پیش چتاری
جد کوئی حال مصیبت والا پچھے باپ پیاروں  یوسفؑ آکھے بہت میرے پر کرم ہویا سرکاروں
کرکر یاد احسان الٰہی بابل پیش سناوے  حالت درد مصیبت والی کدیں نہ یاد لیاوے
نال بھراواں کدیں نہ یوسفؑ میلی نظر وٹاندا  ہتھوں کرے پیار تنہانوں شفقت کرم کماندا
ہر دم حاضر خدمت اندر عزت کرے تنہاندی  ساہواں ہوکر بھایاں کولوں گل نہ کیتی جاندی

شرم کنوں سب ویر پیارے ہنجوں بھر بھر رووَن
کر کر یاد خطائیں اپنیاں رو رو تائب ہووَن

رلمل سبھناں بابل اگے ہکدن عرض سنائی
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر خدا فرمائی

قَالُوْا يٰٓاَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَآ اِنَّا كُنَّا خٰطِـئِيْنَ ۝ قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيْ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝

کہن لگے اے باپ اساڈے کیتیاں اساں خطایاں
بخشش منگ اساڈے کارن رب بخشے بریایاں

باپ کہیا میں رب اپنے نوں عرض سوال سناواں
ہے اوہ رحمت بخشش والا عیب تساں بخشاواں

کرن روایت جد فرزنداں آکھیا بابل تائیں
کرو دعا اساڈے حقوچہ بخشے رب خطائیں

اوسیوقت دعا نہ کیتی پیغمبر کنعانی
وعدہ کیتا نال اونہاندے پاک حبیب حقانی

کرساں اسیں تساڈے کارن بخشش طلب حضوروں
انشاء اللہ رب تساں نوں کرسی پاک قصوروں

کیا حکمت سی جد کارن دیر نبیؑ نے پائی
اوسے وقت نہ بیٹیاں کارن عرض دعا فرمائی

نہیں سی وقت صبح دا جدم بیٹیاں عرض سنائی
کارن صبح اڈیکیا حضرت تاہیں دیر لگائی

بہت مبارک وقت صبح دا عرض دعائیں والا
کہے پکار سوالیاں تائیں فضلوں حق تعالےٰ

حکم ہووے ہن عرضاں والے عرضاں بول سناوَن
کرن سوال اساڈے اگے جو منگن سو پاوَن

حکم دتا یعقوبؑ پیغمبر صاحبزادیاں تائیں
صبح تساڈی بخشش کارن کرساں اسیں دعائیں

دوجا اس گل کارن حضرت جلد دعا نہ کیتی
یاد پئی اوہ حالت نوحدی جویں حقیقت بیتی

کیتی سی اس بیٹے کارن عرض دعا رحماں نوں
یارب میرے بیٹے تائیں غرق نہ کرلو فانوں

حکم ہویا ایہ عرض تساڈی مول قبول نہ مینوں
کریں سوال اساڈے اگے جسدا علم نہ تینوں

چپ ہویا پیغمبر رب دا سنکر جھڑک حضوروں
بہت ہوئی شرمندگی حاصل خالق پاک غفوروں

ایہو خیال کیتا یعقوبؑ مت میں بھی جھڑکیواں
بول نتھاواں نوحدے وانگوں مت شرمندہ تھیواں

بھی اسوقت یعقوبؑ نبی نوں ایہ گل دلوچہ آئی
جو تقصیر کمائی انہاں یوسفؑ نال کمائی

جدتک آپ نہ راضی ہووے یوسفؑ آپ انہاندے
تدتک پیش جناب الٰہی اسیں نہ کجھ الاندے

جو کوئی مومن مومن تائیں دکھ ایذا پہنچاوے
جے مظلوم نہ راضی تھیوے مول نہ بخشیا جاوے

ربدا حق جو بھنے مومن رب معاف کریندا
بندیاں دا حق بندے بخشن رب نہیں بخشیندا

روز قیامت عاصیاں نوں جد بخشش ہوسی درگاہو
حکم ہووے جو حق بیگانہ سایاں تھیں بخشاہو

بخشی اساں اساڈے حقوچہ جو گستاخی ہوئی
لوکاں ندے حق نال اساڈا نہیں تعلق کوئی

جا ہو پاس انہاں دے جلدی عیب اپنے بخشا ہو
بخشن تھیں انکار کریسن جد مظلوم وچارے
یارب اوہ تقصیر اسانوں نہیں معاف کرینیدے
تاں پھر رب مظلوماں تائیں نوری محل وکھاوے
حکم ہووے ایہ محل نورانی اسیں فروخت کردے
شوقوں طلب خریدن کارن اوہ حقدار بولیسن
حکم ہووے جے شوق تساں نوں کارن محل گرامی
نال خوشی دے بخشن جلدی دلتھیں ہوون راضی
سنوں حقیقت جد یعقوب ایہ گل دلوں وچاری
اے فرزندا نال بھراواں بخش ہے کجھ تینوں
یوسف کہیا بھراواں اُپر میں ناراض نہ گوئی
حاضر رب گواہ اساڈا خالق پاک سچا واں
وقت صبح یعقوب پیغمبر اٹھ نماز گذاری
پیش جناب دے بخشش کارن ایہ دعا فرمائی

تاں پھر جاون کول انہاں دے سنکر حکم الاہو
مڑ مڑ عرض سناون عاصی خالقدی سرکارے
بدلہ طلب اساتھیں کردے مفت نہیں بخشیندے
عجب مکان بہشتاں والا نظر اونہاں نوں آوے
کون خریدن والا اسدا وچہ میدان حشر دے
کیا کجھ اسدی قیمت یارب جلدی گل پچھیسن
راضی ہوو اپر انہاں دے بخشو حق تمامی
دہ ہاں تائیں جنت بخشے فضل کنوں رب قاضی
نال محبت یوسف کولوں پچھیا نبی غفاری
راضی ہیں یا نہیں انہاں تے دس حقیقت مینوں
بخشی اساں اونہاں دے کولوں جو گستاخی ہوئی
دلوں بھلانوں راضی ہویا یوسف نال بھراواں
بعد نمازوں ہتھ اٹھا کر رو رو کیتی زاری
جویں روایت نقرہ کاروں ویکھن اندر آئی

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی جَزَعِی عَلٰی یُوسُفَ وَقِلَّۃَ صَبْرِی وَاغْفِرْ لِاَوْلَادِی مَا فَعَلُوا فِی حَقِّ یُوسُفَ

بخشن طلب دے صبری والا یارب بار خدایا
بھی کر بخشش اولاد میری تے فضلوں یار بسائیں
کول کھلوتے کرن دعائیں سب فرزند پیارے
کرن روایت رات جمعدی ہیسی اسدن بھائی
جسدن رات جمعدی ہووے نبی دعا فرماوے
بنجیہہ ۲۵ سال یعقوب پیغمبر کردا رہیا دعائیں
جبرائیل جناب الہوں خوش پیغام لیایا
بخشیا اساں تساڈے تائیں بھی اولاد تساڈی
سنکر نبی کیتا شکرانہ بولیا حمد زباں نوں
ہور بیان روایت والا وچہ تفسیر لیایا

درد فراق یوسف وچہ جویں رو رو حال ونجایا
نال یوسف جو کیتی انہاں بخشیں انہاں ندیناں ئیں
بخشش کریا بخشش کریا رو رو آکھن سارے
جد یعقوب پیغمبر رب دے عرض دعا فرمائی
ہتھ اٹھا کر مولا اگے رو رو عرض سناوے
تاں پھر بخشش امر سنایا پاک خداوند سائیں
عرض دعا منظور تساڈی پاک خدا فرمایا
بخشش طلب کریندیاں کارن رحمت نہیں دوراڈی
کل مراداں بخشیاں رب نے فضل ہویا رحماں نوں
جد یوسف نوں پکڑ بھراواں کھوہ دلیوچہ دگایا

بہت افسوس فرشتیاں کیتا بُرے نے ملک ربانے پیش جناب سناون عرضاں ہو کر بہت نمانے
یوسفؑ تے یعقوبؑ دوہانوں جنہاں ایذا پہنچائی یارب کیوں نہیں اپر اُنہاں نلے غیرت تیری آئی
حکم ہویا ایہ حکمت مخفی تسیں نہ جانو کوئی معلم سالوں جس گل کارن دیر عذابوں ہوئی
کرن روایت جد یوسفنوں آن ملے پھر بھائی صدقوں تائب ہو کر سبھناں استغفار سنائی
حکم کیتا رب ملکاں تائیں ویکھو کرو نظارے کیونکہ تائب ہو کر رووں بخشش منگن سارے
ایسے خاطر اساں اونہاں تے کوئی عذاب نہ آندا ہیبسی خبر اساڈی تائیں عجز نیاز اُنہاں دا
واہ سبحان اللہ رب خالق علم حلم دا سائیں پیا اوڈیکے توبہ کارن اوگنہاراں تائیں
سُنیاں میں جد مومن کوئی عیب قصور کماوے جیونکہ ذکر حدیثاں اندر پاک رسولؐ سناوے
بدیاں والا کاتب اسدی لکھن لگے تریائی کہے فرشتہ نیکیاں والا جے نہ لکھیں بھائی
صبر کریں مت عاجز بندہ توبہ دے در آوے جے اوہ توبہ کرے شتابی بدی نہ لکھی جاوے
نہیں تاں اسدے دفتر اندر اکو بدی لکھیوے اوہ بھی کرے معاف خداوند جاں پھر تائب تھیوے
کرن روایت جد کوئی مومن کردا اک نکوئی نیکیاں دس لکھیون اسدیاں اتنی رحمت ہوئی
یارب بخش پذیر بندیوں توبہ دلوں بحالوں پاک کریں سب دفتر اسدے ہر عیبوں نقصانوں

## عزت کردن مصریاں یعقوب علیہ السلام و حاضر کردن تحفہ جات امرائے مصر و مشرف شدن بہ اسلام

سُنو حقیقت اسنتھیں پچھے جو کجھ حالت بیتی مصری لوکاں پیغمبر دی جیونکہ عزت کیتی
کُل سردار امیر مصر دے جتنے ہیسن بھائی دوجے دن سب حاضر ہوئے خبر خلاصے آئی
ادبوں آن سلامی ہوون پیش حبیب یگانے بھج بھج رکھن خدمت اندر تحفے تے نذرانے
قسموں قسم تحائف تحفے باہجھ حسابوں آئے چھم چھم برسن ہیرے موتی ذکر نہ کیتا جائے
جتنا مال اکٹھا ہویا راوی ذکر لیایا حضرت یوسفؑ بھایاں تائیں سب اکرام کرایا
ملک ریان بھی شوقوں ذوقوں کر کے ادب تمامی خد متوجہ یعقوبؑ نبی دی ہویا آن سلامی
ویکھ جمال ہویا قربانی شرف زیارت پایا برکت صحبت پیغمبر دی ترت اسلام لیایا
لگے اسنوں یوسفؑ کولوں بہت ہدایت ہوئی کاہل پیر ڈٹھا جسویلے شک نہ رہگیا کوئی

ایسے طور تمامی قوماں جو اسلاموں عاری
بُت پرستاں ٹکڑے کیتے اپنے بُت موکالے
دیکھے جو یعقوبؑ نبیدا پاک جمال نورانی
حسن مبارک دیکھ نبیؑ دا تاب نہ جھلی جاوے
اگے یوسفؑ شہر مصر وچہ بہتا دین کھنڈایا
کُل رعیت دیاں اعلیٰ حاکم کیتیاں آن سنبھالاں
نال محبت دسی سب نوں ربدی فرمانداری
رونق دین ہوئی سرپاسے رحمت فیض الٰہوں
حضرت یوسفؑ بھایاں کارن بہت پیار کمایا
ہردم باپ پیارے تائیں دیکھ تصدق تھیوے
ہکدوجے تھیں جدا نہ ہوون دونویں دلبر جانی
عاشق نوں معشوق پیارا جے نہ پلک وسیوے
جے لکھ نعمت بخشے کوئی منگے یار اودھارا
اٹھ بہشت اکٹھے کرکے جے دکھلائے جاون
سچ پچھو تاں وصل سجنڈا قدر بلالؓ پچھاتا
کہن لگا رب عشق سجندا چاہڑے توڑ اسانوں
جس جنت وچہ عاشق تائیں یار نہ نظری آوے
سنو حقیقت جد یعقوبےؑ وصل یوسفدا پایا
دور نہ ہووے اسدے کولوں اک پل بنی یگانہ
ہکدن دونویں آپس اندر باتاں کرن پیاروں
نال محبت یوسفؑ تائیں آکھیا باپ پیارے
اتنی مدت تساں اسانوں خط نہ بھیجیا کوئی
جیکر سانوں معلم ہوندا تیرا پتہ ٹکانا
ایپر نہیں سی خبر اسانوں جے اسیں خط لکھیندے
تینوں خبر تمامی آہی تدھ بھی خط نہ پایا

دیکھ زیارت پیغمبردی صاف ہویاں یکباری
کلمہ وحدت بول سناون کفر کماون والے
چھم چھم برسے نور مبارک لاٹ کڈھے پیشانی
جو ویکھے سو حیرت کھاکے ترت ایمان لیاوے
خوب تسلط بیٹھا جدرم وڈا افسر آیا
بند وبست شریعتو الیاں خوب ہویاں پڑتالاں
کلمہ تے توحید الٰہی گھر گھر ہوئی جاری
سارا شہر ہویا با برکت رنگ لگے درگاہوں
سب نوں بخشے محل عجائب نال آرام وسایا
اینویں باپ پیارا اسنوں ہردم تک تک جیوے
باہجھ زیارت پلک نہ جالن ایہو عشق نشانی
جیکر موت ہووس وچہ قبضے اجل پیالہ پیوے
کہن قبول نہ عاشق ہرگز گھول گھتن جگسارا
جے محبوب نہ دسے اتول عاشق جھات نہ پاون
جنے جنت دوست باہجوں کجھ برابر جاتا
باہجھ سجندے جنت حوراں کجھ نہیں لوڑ اسانوں
بھٹھ پیا اوہ جنت جیہڑا دوزخ وانگ ڈراوے
رج رج کرے جمال سجندا رب نے یار ملایا
مدت پچھوں کھڑیا ہویا لدھا پھیر خزانہ
دسن حالت ہکدوجینوں شوق محبت یاروں
اے یوسفؑ میں ہجر تیرے وچہ اسی سال گذارے
وچہ پردیس اجیہا آکے پتھر چت کیتوئی
لکھدے اسیں تساڈی طرفے اپنا حال وہاناں
بے خبری وچہ اتنی مدت رہے عذاب جھلیندے
نہ کوئی بھیجیا قاصد اتول نہ پیغام پہنچایا

آپ رہیوں توں تخت مصر تے کردا موج بہاراں
اسیں غماں نوں چہ جھر جھر موئے خبر نہ وتی یاراں

## غزل

اے محبوب اساڈیا تائیں کدیں تے یاد کریندوں
لکھ حقیقت اپنی ساری خبر اسانوں دیندوں

گل مدکا لنو چہ پوہنتے تیرے خوشیا ندے پروانے
کیا آہا جے سانوں بھی چپا کاغذ اک بھجیندوں

گھر تیرے سئے نوکر چاکر نفر غلام ہزاراں
قاصد کرکے کدیں تے کوئی اپنا نفر گھلیندوں

سئے کرواں ہمیشہ اوتھے ہیسن آوندے جاندے
توڑے کسے مسافر نوں چہ اپنا حال دسیندوں

اتنی مدت ساڈیتا ئیں تساں نہ یاد لیاندا
جیہیں غم تھیں فوت ہو جاندا کتھوں پھیر بھلیندوں

جے یعقوبؑ نے یوسفؑ اندر ایڈ فراق نہ پوندے
آکھ پذیرا کسدے غم دے دفتر جوڑ لکھیندوں

جد یوسفنوں گلے اولاہے بابل بول سنائے
کئی صندوق خطاں دے یوسفؑ جلدی کھول دکھائے

عرض کیتا ایہ خط تمامی لکھے خاطر تیری
ایپر امر نہ ہویا ربدا بیئی جناب وں دیری

جد میں خط تساڈی طرفے لکھ تیار کریندا
آوے وحی جناب الہوں مول نہ بھیجن دیندا

آکھے اجے نہ بھیجو کوئی خط پیغام انہاں نوں
آپے جدوں خداوند چاہسی کرسی امر تسانوں

لکھ لکھ خط صندوقاں اندر کیتے جمع تمامی
پائی نظر لفافیاں تدیوں پاک حبیب گرامی

جس لفافے وائیرنامہ پڑھکے نبی اٹھاوے
سب تے نام یعقوبؑ نبیدا لکھیا نظری آوے

پڑھ پڑھ خط یعقوبؑ نبی نے آکھیا یوسفتائیں
کیوں تینوں خط بھیجن کولوں منع کیتا رب سائیں

یوسفؑ آکھے یا نبی اللہ ایہ گل خبر نہ سانوں
پچھو جبرائیلؑ وحی تھیں دسے اوہ تسانوں

تاں پھر اکدن پچھیا حضرت وحی فرشتے تائیں
جبرائیلا حکمت ربدی مینوں کھول سنائیں

کیوں رب منع کیتا یوسفنوں خط بھیجن تھیں بھائی
تاں پھر جبرائیل فرشتے حکمت کھول سنائی

جسدن تساں پیارا یوسفؑ ٹوریا ساتھ بھراواں
اسدن یاد نہ رہیا تسانوں حافظ رب بچاواں

جہت حفاظت پتراں تائیں امر تساں فرمایا
مت بگھیاڑ یوسفنوں کھاون شوق ترے دل آیا

اسے گل تھیں اپر تساڈے ربدی غیرت ہوئی
امر کیتا رب یوسفتائیں خط نہ بھیجیں کوئی

جد منظور خدا نوں ہویا امر خدا فرمایا
بھیجی خبر تساڈے تائیں دلبر یار ملایا

کرن روایت جیونکر حضرت یوسفؑ نبی گرامی
لکھ لکھ دفتر خط لفافے رکھے جمع تمامی

ایسے طور جو مومن بندے ربنوں یاد کریندے
لکھ لکھ دفتر ملک ربانے سب دے رہن رکھیندے

جس دن کول خدا دے جاون مومن رب دے پیارے
جیویں یعقوبؑ لفافے پڑھکر راحت فرحت پائی
حکم ہووے جیویں تساں اساں نوں رکھیا یاد مدامی

آپو اپنے خط لفافے کھول سناون سارے
اینویں شکر راضی ہووے واحد ذات خدائی
اساں تساں نوں بخشیا جنت پاک مقام گرامی

# بنا کردن حضرت یوسف علیہ السلام شہر مدینۃ الحرمین برائے خویشاں

سنو حقیقت ہک دن دل وچہ شوق یوسفنوں آیا
اے بابل رب مدت پچھوں میلیوں آن اسانوں
چھوڑ نہ جائیں ساڈے بیتا ئیں مصروں چک دہارا
باپ کہیا جے ساڈے تائیں ایتھے رکھنا چاہو
بھی ہک ہور عبادت خانہ جدا ہووے گھر باروں
فضل کیتا رب ساڈے اپر باہر حد بیانوں
توں بھی کول اساڈے ہوویں ویکھل من پرچاوا
شکر یوسفؑ مصروں باہر وکھرا شہر بنایا
یوسف دے گل خویشاں اسوچہ ونج وسیرا کریا
پانی دی کجھ تنگی آہی اسجا گہ وچہ بھائی
اوسے وقت جناب الہوں وحی فرشتہ آیا
وافر پانی بخشیا رب نے ہر جا رونق ہوئی
حضرت یوسفؑ بابل کارن عجب مکان بنایا
کہن لگے منظور نہ سانوں زینت عیش جہانی
جو گل نفس پسند نہ لگے اوہ منظور رکھیندے
کابناندی یعقوبؑ نبی نے اپنی جھگی پائی
باقی سب برادراں کارن یوسفؑ نبی پیارے
عجب حویلیاں سر ہکناں ئیں جدا جدا بخشایاں
بخشی بنیامین ولی نوں اپنے کول حویلی
نیڑے نیڑے لظری آون رنگ محل وہ ہانڈے

نال محبت بابل اگے اوہوں عرض سنایا
دل چاہے تن اسیں ہمیشہ رکھساں کول تساں نوں
رلمل دونویں شہر مصر وچہ باقی عمر گذاراں
شہروں باہر ساڈے کارن جدا مکان بنا ہو
جس وچہ کراں عبادت ربدی شکر گذاری یاروں
گوشے بیٹھ کراں شکرانے اللہ دے احسانوں
رکھے یاد الٰہی اندر دونویں عمر لنگھا واں
تن کوہ دور مصر تھیں آکھن راوی ذکر لیایا
مدینۃ الحرمین شہر دا نام مبارک دھریا
پیش جناب حضرت یوسفؑ عرض دعا فرمائی
جلدی نہر نکالی بنیادوں وچہ حرمین لیایا
پینہ باغ زمیناں ہریاں کمی نہ رہگئی کوئی
ڈٹھا جد یعقوبؑ نبی نے مول قبول نہ پایا
دنیا نال پیار نہ رکھن جو مقبول حقانی
نال مکاں دے چاہت دھول نہیں پسند کریندے
شوق والی [illegible] وت اندر اسوچہ عمر لنگھائی
زینت نال عجائب سوہنے محل مکان اوسارے
باغ بہاراں تے گلزاراں سب نوں نظر ٹکایاں
نال محبت کول وسایا باہو حبایا بیلی
جیونکر ہو دسن جنت انار محل محمد یاندے

خالص شوق رسول اللہ دا جس نے دل وچہ پایا
وچہ فردوس مقام نبی نوں بخشے خالق سائیں
قرب محمدی جنت اندر ہر یک عاشق پاوے
گھر گھر پاک نبیدے نوروں چانن ہوگ سوایا
ملے گوا ہنڈھ رسول اللہ دا جب نبیدی پارہ ل
جیونکر تیڑے رکھیا یوسف بنیا مین ولی نوں
یارب آس پذیر بندیوں ہردم فضل کر مدی

روز قیامت پاک نبیدا ہوسی اوہ ہمسایا
ہن چبارے سجے کھبے تابعداراں تائیں
ہر مومن نوں سرور عالم نیڑے نظری آوے
جیونکر طوبے اُڑکھ کریسی ہر گھر آپ رسایا
سوہنے باغ قریب نبیدے بخش ہوون سرکاروں
تویں برابر نیڑے ہوسی اُمت پاک نبی نوں
سُنے پیاریاں خویشاں مینوں بخشیں قرب محمدی

# حالات متفرقہ حضرت یعقوب علیہ السلام وغیرہ

حمد بے اوڑک خالق تائیں حد حساب نہ آیا
اوہ دلبند پیارا جانی سکھ آرام جگر دا
کتنے برساں جسدے غم وچہ رو رو عمر گوائی
گھر آباد یعقوب نبیدا کیتا اللہ سائیں
ویکھ تمامی خویش پیارے ربدا شکر گذارے
موج بہاراں سب سرداراں مانن عیش فلاحیں
سو سو عزت سب بھایاں نوں دیندا نال پیاراں
اوہ جو یوسف بھایاں کارن وکھرا شہر لوایا
اس حجرے وچہ رہے ہمیشہ پیغمبر کنعانی
ٹُر ٹُر خلقت دوروں نیڑیوں طلب زیارت آوے
قبطی لوک ہوئے بہوں مسلم سُن کر وعظ نبی دا
دینی شوق زلیخا تائیں علم شریعت پایا
دیوے سبق زنانیاں تائیں دینی علم پڑھاوے
چہل ہزار آبادی ہوئی دار الحرم وچارے
دن راتیں یعقوب پیغمبر وعظ کلام سناوے
رہن ہمیشہ خدمت اندر سب فرزند پیارے

فضلوں جس یعقوب نبی نوں یوسف پھیر ملایا
اکھیں ویکھیا ملکاں لُٹے راج حکومت کردا
امن سلامت میلیا ربنے پھر بخشی روشنائی
کُل پروار پیار یوالا ملیا یوسف تائیں
جس نے پھیر اکٹھے کیتے صحیح سلامت سارے
سب وی خدمت حضرت یوسف کردا شام صباحیں
جاں وچہ مجلس بہن اکٹھے بولن خوش گفتاراں
اسوچہ باپ پیارے کارن حجرہ جدا بنایا
ہردم ذکر عبادت اندر شاغل پیر حقانی
جو کوئی آن زیارت پاوے مومن ہو کر جاوے
بُت پرست ایمان لیائے کر کے صاف عقیدہ
زناں مصریاں اندر اس نے وکھرا درس بنایا
گھر گھر رونق بخشی رب نے ذکر نہ کیتا جاوے
سارے مومن مسلم بھائی نیک عقیدیاں والے
حکم شریعت دسے سب نوں دینی علم سکھاوے
نال محبت پتر پوتے سُنن نصیحت سارے

باراںؑ باراںؑ پتر ہوئے سب فرزنداں تائیں
مجلس اندر حاضر ہوئے کل پروار گرامی
رانبس راتیں حضرت یوسفؑ مجلس آن کریندا
رلکے دولتویں آپس اندر گلاں کرن پیاروں
نال محبت ہکدن جے لوں بھیت سناون دلدے
پچھیا ہکدن یوسفؑ کولوں باپ پیغمبر عالی
یوسفؑ کہیا مصیبت پچھلی ذکر نہ کرنا آیا
باپ پیارا درد فراقوں کردا جدوں جھوٹانے
دیکھو کیا کیا رحمت میں پر کیتی پاک الٰہی
ہراک نعمت بخشی مینوں ہراک عیش وکھائی
لوڑ وطن تھیں قدماں اندر آندے ویر پیارے
سب وعدے رب سچے کیتے اول آخر توڑی
جگوں سوہنا میرے تائیں حسن دتا رب باری
جگوں سوہنی ذات اساڈی عالی صفت لوالی
بخشیا پھیر نبوت درجہ علم رموز حقانی
اتنی قوت یوسفتائیں رب عطا فرمائی
بڑے عظیم ہک پتھر ہیسن شاہ دے گھر وچہ بھائی
پنجہزار منانداہک ہک ہیسی پتھر بھارا
لگی کجھ یعقوبؑ نبی نوں ٹھوکر ہک پتھر دی
پڑھ بسم اللہ اوس پتھر نوں دست مبارک پایا
مچک زمیں تے سٹیا اسنوں راوی ذکر لیاندا
اتنا زور یوسفنوں فضلوں بخشیا خالق سائیں
کرن روایت جنہاں دناں وچہ ہیسی اجے جدائی
رو رو ہکدن مولا اگے عرض سوال سنایا
اس دلبر دے ملنے توڑی جان نہ نکلے میری

وانگ پدر دے روشن شکلاں حسن دتا رب سائیں
وانگ بغیچے تازہ دستے خوش گلزار تمامی
بابل کول بہے جد رلکے جلوہ ٹھاٹھ مریندا
گل گل نال پڑھن شکرانے رحمت فضل غفاروں
عاشق تے معشوق پیارے نال نصیباں ملدے
نال بھراواں آکیوں جسدن کویں مصیبت جالی
پچھو تسیں خدا نے تیتھے کیا کیا فضل کمایا
کھول سنائے حضرت یوسفؑ فضل احسان ربانے
قیدوں کڈھ عنایت کینی شہر مصر دی شاہی
ہویا وصل نصیب اساڈا ساری دولت پائی
فضلوں ملے حیاتی اندر خویش قبیلے سارے
دین دنی دی حاجت میری کوئی نہ باقی چھوڑی
جگوں سوہنی بخشی مینوں ملکاں ندی سرداری
جگوں سوہنا ماپیو دادا بخشش کیتا رب عالی
عزت عظمت دولت حشمت قوت زور جوانی
جیونکر قصص الانبیاء اندر خبر روایت آئی
گنتی اندر سست بتاون زینت حد نہ کائی
ہکدن اونھوں لنگھن لگا نبی یعقوبؑ سوہارا
ویکھ یوسفنوں آئی دلوچہ غیرت سخت قہر دی
پنجہزار منانداپتھر پنجے نال آٹھایا
کتنا زور الارے اندر گیا کھپاکے کھاندا
صفت رسولاں ختم نہ ہووے روز قیامت تائیں
درد فراق یعقوبؑ نبی نوں اڈک حد دکھائی
جیوندیاں جیوندیاں یوسفؑ مینوں میل اکوار خدایا
استھیں پچھے کریں خدایا جیونکر مرضی تیری

پئی دُعا قبول نبیؑ دی رب نے کرم کمایا وچہ حیاتی یوسفؑ سوہنا اکھیں نال وکھایا
غرق ہوئے سب دفتر غم دے رحمت جھڑیاں لایاں ہر ہک عیش وکھائی مولا کل مراداں پایاں
چالی سال مصر دے اندر رہیا حبیب گرامی گھٹ ودھ بھی فرعون بعضے رہنوں علم تمامی
اتنا عرصہ کول یوسف دے جد یعقوبؑ لنگھایا اسنہیں پچھے وحی فرشتہ اجل پیغام لیایا

## مقولہ شاعر بطور مسدس

جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا آب حیات جے پیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا
لکھ آسودہ تھیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا بھاویں شاہ سدیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

مرنا مرنا معلم سب نوں مرنے تھیں کی ڈرنا
جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

پیر پیغمبر عالم فاضل صالح ولی ربانے کر کر زہد عبادت اوڑک دنیا چھوڑ سدھانے
افلاطون مثال ہزاراں دانشمند سیانے اجل پیالہ پی کے سبھناں کیتے گور ٹکانے

ایہو پیالہ سب نوں ہک دن رب دے حاضر کرنا
جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

پہلے پہلے شاہ زور ہزاراں دنیا اندر آئے شیر جوان بہادر لاکھاں کیتیں اک سوائے
جنہاں پہاڑ ہدادے فصلوں وانگ بارود اڈائے جد پیغام اجل دا آیا بستر جھاڑ اوٹھائے

ایہہ شطرنج حیاتی والا سب دے ہتھوں ہرنا
جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

تخت جنہاں دی تابع اندر چلن وچہ ہوائی پریاں دیو غلام سدا دن پھرن ہتھاں ٹھپائی
کن حکمہ تمامی چیزاں کل حکومت پائی جدوں حیاتی پوری ہوئی شاہی کم نہ آئی

ہک ایمان آوے کم اوتھے عملاں دے پچھے تُرنا
جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

اوہ کتھے جو قبراں وچوں مردے پکڑ اٹھاون اوہ کتھے جو شکیں پیریں شہ دریا لنگھ جاون
اوہ کتھے جو ہتھیں کھڑکے لوہا موم کراون اوہ کتھے جو آتش تائیں وانگ بہشت بناون

سب نوں موت مصیبت والا پیا قضیہ جرنا

سبھے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

جنہاں خدائی دعوے بدھے اوہ بھی رہیا نہ کوئی
لکھ کروڑاں چنگے مندے لد گئے یار ستھوئی
غرق ہوئے سب قہر الٰہوں شامت نازل ہوئی
رہی نشانی دنیا اندر باقی بدی نیکوئی

آپو اپنیاں عملاں موجب سب نے بدلہ بھرنا
سبھے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہک دن مرنا

دنیا کوڑی جیون کوڑا کوڑے سب پسارے
جد اوہ ویلا حاضر ہوسے کوئی دم نہ مارے
کیہ آوازہ سب دے سر تے ہر دم کھلا پکارے
کول کھلوتیاں ساتھ لٹاون سارے خویش پیارے

کیہے عزیز پیارے کولوں نہ کجھ بنتاں سرنا
جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

کھیڈ اوجاڑ مسافر ہوون محرم یار دلانڈے
کر کر پیار محبت دیندے آخر چھوڑ سدھانڈے
اکھیں وسن ویر پیارے جھوکاں لدی جانڈے
چن جیہے محبوب ہزاراں ڈٹھے خاک سمانڈے

تیرہو بھی اوسے خاک دنیا لے سرسا ہی وچ دھرنا
جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

نہ کر مان حیاتی والا ڈمدا چھوڑ دلاسا
خواب خیال مسافرخانہ دنیا پل دا واسا
مال بیگانہ جیوہ پرائی کی اس دا بھرواسا
جس پاسوں توں عیان جیوندا اوہیں ٹرداہا پاسا

اس حیاتی فانی اُپر کوڑا تکیہ پرتا
جے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

دو ہیں جہان جنہاندی خاطر کیتے خالق باری
دنیا تھیں پوشیدہ ہوئے پاک حبیب غفاری
رحمت عالم ختم رسولاں خادم خلقت ساری
کل اصحاب کبار گرامی چلے وارو واری

توں بھی ہکدن چل پیں تیرا قبریں ڈیرا کرنا
سبھے لکھ برساں جیوے کوئی اوڑک ہکدن مرنا

آکھ بیان پچھیر فقیرا مطلب کھول ضروری
جہاں کجھ عرصہ شہر مصر وچ نبی یعقوب لنگھایا
بعد سلامعل خدمت اندر کہندا وحی رہا نا
امر کیتا رب اساں تساڈی ہر اک آس پہنچائی
جویں وفات نبیدی کارن ہویا امر حضوری
جبرائیل جناب الٰہوں خبر وفات لیایا
یانبی اللہ خبر تساڈی بہت خداتوں بھانا
کل سوال قبولے تیہڑے ساری عیش دکھائی

دہ دکھاں نوں وچہ تساں جو اکدن آکھیا ساڈے بیٹیائیں
استھیں نوں وچھے موت حیاتی سب منظور اسانوں
سو اساں آس مراد تساڈی پوری کیتی ساری
رکتی عزت نال تساں نوں اندر مصر لیاندا
دور کیتی سب غم دلگیری سُنیاں سب فریاداں
ہن اسیں اپنی طرف تساں نوں نال پیار بلاواں
کوچ کرو ہن شہر مصر تھیں چھوڑو میلا بھریا
مصر زمیں وچہ لائق ناہیں دفن تساڈا تھیوے
اس دھرتی وچہ فاسق فاجر حاکم ظالم تھیون
چلو شتابی وطن مبارک چھوڑو مصر ٹکاناں
سُنکر حکم یعقوب پیغمبر سدیا یوسف تائیں
لے او یار اساڈے بیٹا ایہ آگیا سد حضوری
بہتی مدت رلمل یاراں کیتیاں موج بہاراں
عیش مراداں کول تساڈے چنگے روز گذارے
گھر اپنے وچہ اجل پیالہ ہوگ نصیب اسانوں
سُن فرمان پدر دا یوسف کالو زمیں تے جھڑیا

وچہ حیاتی یوسف سوہنا آکھیا ناں نُکھائیں
رکھیں بھاویں ٹاریں مینوں جیوں منظور تساں نوں
درد مصیبت روگ تمامی دور کیتے یکباری
آن وکھایا یوسف سوہنا ملکیں حکم چلایا ندا
سارے مطلب حاصل کیتے دتیاں سب مراداں
دنیا عیش ہوئی سب پوری جنت عیش وکھاواں
پہنچو وچہ کنعان مبارک حکم الٰہی کریا
پیو دادے دے کول تساڈی تربت پاک کچھیوے
مت بے ادبی کرن تساڈی شور فساد اٹھیون
اوتھے ہوگ وفات تساڈی ہویا حکم ربانا
ساری خبر سنائی اسنوں امر جویں رب سائیں
دنیا اتوں قسمت ساڈی ہو چکی ہن پوری
کوئی دن پھیر خدا دے حکموں پیا وچھوڑا یاراں
ٹُرو ہن کنعان اسانوں جاواں وطن پیارے
وداع کرے رب آخر تائیں رکھے شاد تساں نوں
غش پیگیا نبی دے تائیں دردوں جگرا پھٹیا

## قیافہ آرائی

جاں کجھ ہوش یوسف نوں آئی بھر بھر نیر اوچھالے
رو رو آکھے چھوڑ اسانوں لگوں کرن اوچالے
اجن چیتی سانگ ہجر دی لگی جگر وچالے
دلدے سوز لہے وچہ دلدے نہ رل بیٹھ نکالے
ساقی بزم اوجاڑ شتابی چلے ہو متوالے
مالی چھوڑ بہار چمن دی کیتی خزاں حوالے
سب فرزند یعقوب نبی دے رووَن کھلے دوالے

کر گئے زخم جگر دے اندر بول جدایاں والے
کون چھپیسی بابجہ تساڈے درد منداں دے حالے
اجے نہ رجکے ڈٹھے آہے خوش رخسار اوجالے
اجے نہ رجکے کیتیاں گلاں پیگئے درد کشالے
اجے نہ پیتے سد ہراں لاہکے وصل شراب پیالے
داغ فراقوں رڑ نگے رہسن ہو عاجز گل لالے
سب لوں درد فراق سجندے تن تن بھانبڑ بالے

رو رو آکھے حضرت یوسفؑ نال پیار کمالے
جیکر ام حضوروں ہوندا میں بھی جاندا نالے

باب کہے نہ رو فرزندا صبر کریں ہر حالے
دہ ہیں جہانیں تنگی تینوں رب نہ موں وکھالے

سب فرزنداں خویشاں تائیں ربّ دے کراں حوالے
شالہ فضلوں دوست سانڈے ہر دم رہن سوکھالے

کرے وصیّت باپ پیارا سب فرزنداں تائیں
جیونکر خبر قرآن مجیدوں بخشی خالق سائیں

اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ بَعْدِيْ قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَائِكَ اِبْرَاهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ○

یعنے جد یعقوبؑ پیغمبر بیٹیاں نوں فرمایا
کسدی تسیں عبادت کرسو جد میں لدسدھایا

کہن لگے اسیں رب تیرے دی پوجا سب کریساں
پیو دادیدا رسنہ پکڑاں غیر شریک نہ لیاواں

جسدی پوجا رہیا کریندا ابراہیمؑ پیارا
نالے اسمٰعیلؑ پیغمبر بھی اسحاقؑ سوہارا

او ہا ہک عبادت لائق دوجا ہور نہ کوئی
اسیں تمامی مناں اسنوں وحدت ثابت ہوئی

سُن یعقوبؑ کہیا فرزنداں آفریں باد تسانوں
ایہو عقیدہ رکھنا دائم کرنا یاد خدا نوں

ہر کم اندر اسدے کولوں منگنی مدد یاری
کوئی نہ آس پوچا ونوالا باہجہ خداوند باری

کرنا خیال اوسیدی طرفوں نفع زیاں تمامی
سب فریاداں سُننے والی اسدی ذات گرامی

دُکھ سُکھ جو تقدیروں آوے ہو رامنی سر دھرنا
واحد ذات مقدس اندر غیر شریک نہ کرنا

دنیا نال پیار نہ رکھنا چھوڑو حرص ہوائیں
صبر توکل اُپر رہنا قائم مرویاں تائیں

کر کر وعظ نصیحت اوڑک کیتی بنی تیاری
چھم چھم روئے درد فراقوں سب اولاد پیاری

# وداع شدن یعقوب علیہ السلام از مصر بجانب کنعان

حضرت یوسفؑ بابل کارن ڈاچی پیڑ منگائی
عاشق تے معشوق پیارے لگے کرن جدائی

کیا اوہ وقت مصیبت والا یوسفؑ اُپر آیا
اک پل اندر درد وچھوڑے سیر سر پر ٹکایا

اہل اسلام تمامی فوجاں دردوں کلمل آیاں
خدمت اندر رون سارے پیاں مصر دوہایاں

بول دعا یعقوبؑ پیغمبر قدم رکابیں پائے
اوہوں سب فرزند پیارے وداع کرنوں آئے

ہک اوہ روز جو استقبالوں ہویا شہر سلامی
اج اُہن وداع کرن دی خاطر بھج بھج ملن تمامی

ایہو مثال حیاتی والی دنیا کوڑ ٹکانا
راتیں لتھا آن ستھوئی فجری کوچ بلانا

خوشی خوشائیں جس گھر خلقاں دین مبارک آکھن
اوسے گھر وچہ کیسے دیہاڑے آن سیاپا پاون

آون جاون دنیا اندر رسم قدیموں آئی ۔ آکے دیس بیگانے اندر بیٹھ نہ رہندا کائی
مُھوڑے روز حیاتی ہووے کیڈے بنھن دعوے ۔ سُفنے وانگوں غفلت اندر عمراں لنگھ سدھاوے
گھروں ہور وتھیندے وارث ہر شے اوہ سنبھالن ۔ بعد اوہناں تھیں ہور اٹھیون اگلے مار نکالن
سچ کہیا کسے اینویں خلقت کردی میرا میرا ۔ نہ گھر میرا نہ گھر تیرا چڑیاں رین بسیرا
سُنو حقیقت جد پیغمبر شہروں باہر آیا ۔ سب خویشاں فرزنداں تائیں ایہ فرمان سُنایا
رخصت کرو اساڈے تائیں ہووہاں اسیں روانہ ۔ کہے آرام گھراں وچ جاکے جو کوئی خویش بیگانہ
نال محبت یوسفؑ تائیں ملیا پکڑ کلاوے ۔ روز قیامت تینوں مینوں خیریں رب ملاوے
اوڑک آکھ سلام علیکم پیغمبر کنعانی ۔ کیتی تیز مہار شتر دی کامل پیر حقانی
رہ گئے کھلے اکیلے روندے سب فرزند پیارے ۔ نال جدائی حضرت یوسفؑ رو رو آہیں مارے
برسن نین مثال ابر دی رج دیدار نہ کیتے ۔ اچن چیت جدائیاں پا کے ہو گئے یار کنڈ دیتے
تک تک نیر چلاون گھروں جاندیاں سجناں تائیں ۔ جد تک اکھیں رہن دسیندے ویکھن کھلے اودائیں
نین بے صبرے ویکھن والی عادت کویں بھلاون ۔ بھجئے برس زیارت پاون رہن وچہ نہ آون
آخر پرت گھرانوں آئے سب مقبول حضوری ۔ اکھیں تھیں جد غائب ہویا چند مبارک نوری
آ بیٹھے سب گھر دے اندر کرکے وداع پیارے ۔ سجناں باجھوں کھاون آون سوہنے محل چبارے
جس مجلس وچہ باپ پیارا سوہنی مجلس لیندا ۔ تنہاں کھلا ڈراوے دوروں غم دے تیر مریندا
رات پئی تاں یوسفؑ تائیں کھاوے پلنگ نہالی ۔ اک اکلیاں کٹنی آئی رات فراقاں والی
صبروں شکروں جالی یوسفؑ جو تقدیروں آئی ۔ باقی حال یعقوبؑ نبی دا سُنو حقیقت بھائی
جدوں مصر تھیں رخصت ہو کر چلیا نبی سوہارا ۔ امر الٰہوں نال شتابی آ گیا وطن پیارا
پہونتی آن نبی دی ڈاچی قبرستان کنارے ۔ جتھے دفن نبی دے آہے دادا باپ پیارے
آکھ سلام زیارت پائی ختم درود پہنچایا ۔ ہوئیں محمدؐ بانیئے کارن امر حدیثوں آیا
حضرت کہیا جد کوئی مومن قبر زیارت پاوے ۔ کہے سلام مویانوں تک کے مرنا یاد لیاوے

ایہہ طریقہ سرور عالمؐ جد قبراں سے جاون
کہن سلام علیکم منہ تھیں ایہہ الفاظ الاون

اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ یَا اَھْلَ الْقُبُوْرِ یَغْفِرُ اللّٰہُ لَنَا وَلَکُمْ اَنْتُمْ سَلَفُنَا وَنَحْنُ بِالْاَثَرِ ۝

اے قبراں وچہ وسن والیو رحمت ہوگ تساں نوں ۔ بخشے رب تساڈے تائیں نالے بخشے اساں نوں

تسیں اساتھیں اگے آئے اسیں بھی مگروں آواں
ایہ مسنون طریقہ سُنت کارن مومن بھایاں
جو کوئی پڑھکے میت تائیں ختم درود پہنچاوے
سُنو بیان یعقوبؑ پیغمبر جد قبراں تے آیا
کیا ویکھے اک تخت نورانی بہشتی قسم نیارا
سچے کھبے باپ تے چاچا نظر نبیؑ نوں آئے
کہن لگے یعقوبؑ نبی نوں دادا باپ سوہارے
بہت اڈیک رہے اسیں تینوں تلدھ کیوں پائی دیری
ایہ کجھ سُنکے ویکھ پیغمبر آیا وچہ بیداری
سوہنے مشک معطر جھلے اس تربت تھیں آون
نال پیار یعقوب پیغمبر پچھیا اس تھیں بھائی
لگا کہن ہک دوست رباہے مقبول حقانی
کون کوئی اوہ دوست ربدا پچھیا نبی پیارے
ویکھ مکان یعقوبؑ پیغمبر ربنوں عرض گذاری
اوسے وقت جناب الٰہوں حکم نبی نوں آیا
بہت آرام تسانوں ہوسی رحمت بے اندازہ
سُن فرمان یعقوبؑ پیغمبر بہت خوشی وچہ آیا
جاہ ناقہ ہُن دنیا اتوں ساڈا کوچ چلانا
رخصت ہوگیا باپ تساڈا دنیا چھوڑ سدھانا
سُنکر خبر وفات اساڈی صبر جمیل کمانا
نے پیغام نمانی ڈاچی طرف مصر دی دہانی
اوہ جو شخص کھلوتا حضرت ویکھیا گورکنا رے
اوسیوقت فرشتیانوالی صورت بدل کھلویا
آکھ سلام نبی دے اگے کردا عرض آدابوں
حکم کروتاں نوکری اپنی اسیں بجا لیاواں

کیسے ویہاڑے کول تساڈے آن مقام بناواں
غیر شریعت نویاں باتاں مول نہ جائز آیاں
ملے ثواب میت نوں نالے آپ ثواب اٹھاوے
روندیاں روندیاں اکھیں جھڑیاں سُفنہ رب وکھایا
بیٹھا اوسے اپر چڑھ کے جد خلیل پیارا
حوراں جھنمن کرن دولے عجب لباس لگاسے
توں بھی آجا کول اساڈے اے فرزند پیارے
آہل سالوں آہل ساتوں سکھ زیادہ تیری
نظر پئی اک تربت تازی قدرت خالقباری
کول کھلا ہک مرد نورانی راوی خبر سناون
ایسی سوہنی کسدے کارن قبر تیار کرائی
ہوئی تیار ایہ اسدی خاطر تربت پاک نورانی
کہن لگا رب جسدے اپر کرم کماوے بھارے
ایہو تربت بخش اسانوں یارب خالق باری
بیشک اساں تساڈے کارن ایہو مکان بنایا
جنت وچوں اسدے اندر کھول دتا دروازہ
نال شتابی ڈاچی تائیں رخصت حکم سُنایا
مصر اندر وچ یوسف تائیں ایہہ پیغام سُنانا
جاندیوار سلام تسانوں کہہ گیا نبی ربانا
اسیں تسیں پھر ملساں آسدن جدوں خدا نوں بھانا
باقی سُنو یعقوبؑ نبی دی کیہ نکر بات وہانی
سی اوہ ملک الموت فرشتہ سنتوں یار پیارے
خدمتوچہ یعقوبؑ نبیدی آکر حاضر ہویا
یا نبی اللہ سد تسانوں ہویا پاک جنابوں
ہوگئی عمر تمام تساڈی یا محبوب سچیا واں

راضی ہو کر آکھن لگا پاک حبیب یگانہ
حاضر اسیں خدا اپنے ول نہ کوئی عذر بہانہ

تاں پھر عزرائیل فرشتے اجہیں عرض گذاری
کرو دراز وجود مبارک یا محبوب غفاری

ہویا دراز حبیب خدا دا خوشی محبت پاروں
تاں اسوقت فرشتے تائیں حکم ہویا سرکاروں

روح مبارک یار میریدا نرمی نال نکالیں
کریں خیال حبیب میرے نوں نہ تکلیف دکھالیں

کسن روایت جدوں فرشتہ کول نبیدے آیا
آبول یعقوبؑ خدا اپنے نوں عرض سوال سنایا

یارب میرا یوسفتائیں وداع سلام پوچھائیں
نالے حال وفات میری دا خبر کریں اس تائیں

اسٹھیں بعد فرشتے تائیں کہیا نبی حقانی
وارد کرہن ساڈے اُپر جو تقدیر ربانی

دھریا ہتھ نبی دے سینے عزرائیل سوہاوے
نال سہولت حاضر ہویا جیونکر یار پیارے

کلمہ پڑھ کر دوست ربدے دتی جان پیاری
بھی ایہ عرض خداوند اگے کیتی جھگڑا واری

یارب میرے یوسف اُپر وقت نزع جد آوے
بہت سوکھالا رکھیں اسنوں کجھ تکلیف نہ پاوے

بھی اس وقت فرشتے تائیں پیغمبر فرمایا
جویں روایت بحر العشقوں ذکر صدیق لیایا

کہن لگے جد اجل پیالہ دیویں یوسفتائیں
کجھ تکلیف نہ دیویں اسنوں بہت پیار کمائیں

جے تدھ دُکھ پہنچایا نا اسنوں کہندا نبی خدا دا
اسدے بدلے ساڈے تائیں دے لے دُکھ زیادہ

دیکھ پیار محبانوالا صادق حُب جنہاں نوں
مردیاں تیکن یار پیارے رہندے یاد تنہانوں

نرمی سختی یاراں پاروں سر اپنے تے جالن
اپنا دُکھ قبول کریندے سُکھ تنہاندا بھالن

نال جنہاں دے زندگی اندر وعدہ کرن پیاروں
قبراں وچہ بھی محشر تائیں نہ بھجن اقراروں

سرور عالم بخشش وعدہ اُمت نوں فرمایا
ہر منزل وچہ دوست ربدے نہ اقرار بھلایا

وقت نزع دے یاد کیتو نے اُمت اپنی تائیں
یارب تابعدار اساڈے کر کے فضل بچائیں

کیتی بہت سپرد نبیؐ نے ملک الموت ہوراں نوں
عزرائیلا اُمت کارن بہتا فکر اسانوں

جتنی سختی کل امت نوں کرنی تدھ مدامی
پورا کر کے اج اساتھیں اس دا حق تمامی

سارا بھار اساڈے اُپر رکھدے یار یگانہ
لے لے اج اساڈے کولوں امت دا عوضانہ

نہیں تاں پھر انہاں دے اُپر نزع آسان گذاریں
تابعدار محب اساڈے کر کے تنگ نہ ماریں

اتنا پیار رسول اللہ نوں کارن امت پیاری
کل نبیاں تھیں نبی اساڈے امت بہت پیاری

کیسے نبی نے امت کارن نہیں سی ایہ فرمایا
واہ وا نبیؐ پیارا ساڈا جس نے بھار اُٹھایا

کون اٹھاوے بھار کسے دا کس انبڑی دا جایا
جنہاں اوٹھایا توڑ نبھایا راہے سٹ نہ پایا

جد اصحاباں سرور عالم سامی وچہ ٹرکایا
آسو ویلے بھی حضرت کولوں ایہو آوازہ آیا
لکھ لکھ شکر پذیر فقیرا رب دا کرم سوایا
امت دا غمخوار پیارا رب شفیع بنایا
بروسن جے فرمان ہو کالے دوزخ جدوں بلایا
اوہ پچھتاون کم نہ آسے ویلا تنگھ سدھایا
سنو حقیقت جد یعقوب نے اجل شہادت پائی
جبرائیل فرشتہ نالے میکائیل حضوری
نوری کفن بہشتاں وچوں حضرت کارن آیا
جس تربت نوں ویکھ پیغمبر ایہی عرض گذاری
تن قبراں سن اگے اوتھے صاحب عظمت عالی
ترجی تربت دادی صاحب حضرت سارہ مائی
ہور روایت نقرہ کاروں آئی نظر اسانوں
اسے دن یعقوب نبی دا دوجا ویر پیارا
ہکس دیہاڑے پیدا ہوئے دونویں جوڑے بھائی
ہکو جتنی عمر دوہاندی دو سو برساں ہوئی
جیونکر شکم مائی دے اندر رہے اکٹھے دونویں
فضل کرم تھیں رب جنہاندی آپ رلائے جوڑی
بہت مقدس اندر ہویا ہک مقام دوہاندا
انا للہ آکھ پڑھ سیوا کوچ کرو کنعانوں
جدوں وفات نبی دی ہوئی ذکر کتابوں پایا
ہو جو عمراں وقت نزعلے کیتیاں نبی خدائی
یا نبی اللہ باپ تساڈا دنیا چھوڑ سدھایا
حاصل ہویا اسدیتائیں قرب حضور ربانا
سنی وفات پدر دی جسدم یوسف نبی حقانی

ہلن ہوٹھ مبارک دونویں یاراں کن لگایا
اپنے فضلوں امت میری بخشیں بار خدایا
جسنے ایسی شفقت پاروں کاہل پیر ہلایا
روز قیامت ہر مومن نوں ہلسی جس دا سایا
ہائے کیوں بے فرمانی کرکے ایسا نبی بھلایا
آپے رو رو کہسن سارے جو کیتا سو پایا
آ گئے ملک خدا دے بھیجے رحمت نال خدائی
آئے نال انہاندے کتنے ہور ملائک نوری
غسل جنازہ کرکے ملکاں پیغمبر دفنایا
اوہا گور یعقوب نبی نوں بخشی خالق باری
ہک اسحاق نبی دی دوجی جد مبارک والی
چوتھی گور یعقوب پیغمبر کول انہاندے آئی
جسدن سی یعقوب پیغمبر کیتا سفر جہانوں
دنیا اتوں رخصت ہویا حضرت عیص سوہارا
ہکس دیہاڑے دوہاں بھراواں ریکے رحلت پائی
ہکو تربت ہی دوہانوں فرق نہ رہگیا کوئی
فضل الٰہوں تربت اندر رل ستے بھرا دونویں
سنگ اونہاندا ٹٹے ناہیں روز قیامت توڑی
ایسا کرم اونہاں تے ہووے نیک نصیب جنہاندا
خبر کرو چل یوسفتائیں حال وفات بیانوں
امر الٰہوں روحی فرشتہ خبر مصر لیایا
جبرائیل یوسف نوں آکے ساری خبر پہنچائی
بہت پیار سلام تسانوں جاندیوار سنایا
کرنا صبر تساں یا حضرت دلنوں داغ نہ لانا
بیخود آنسو برسن لگے چھوڑ گئے دلجانی

سب فرزنداں درد فراقوں ماتم فرش وچھایا
صبروں شکر دں غم بابلدا جریا سب مقبولاں

انا للہ آکھ زبانوں فاتحہ خیر الایا
بیشک سچ پذیر فقیرا صابر ذات رسولاں

## رسانیدن خبر وفات حضرت یعقوب علیہ السلام ناقہ در شہر مصر

جاں کجھ دیر ہوئی تاں آئی ڈاچی بابل والی
دے پیغام یعقوبؑ نبی نے جد رخصت فرمائی
کول یوسف دے حاضر ہوئی دوروں روتری آئے
ڈھاہیں مار مجالس اندر ذکر وفات سنایا
وچ عبرانی کرے کلاماں رو رو حال دسیندی
غم ہووے تاں ایسا ہووے قبریں مار پوچاوے
روندیاں روندیاں ڈاچی عاجز فوت نمانی ہوئی
لیگیا درد نبیدا اسنوں دنیا چھوڑ سدھانی
کتنے روز مصر دے بندے رہے تاسف کردے
درد فراق پدر دے یوسفؑ موت قریب پہونچایا
ہردم یاد الہٰی اندر لوے ذکر زبانی!
ہکدن طرف جناب الہٰی یوسفؑ عرض گذاری

دچھڑ گیا اسوار پیارا آسن دستے خالی
پکڑ مہار فرشتیاں جلدی آن مصر پہونچائی
جیونکر غم یعقوبؑ نبی دے رو رو وین الائے
یا حضرت اج باپ تساڈا جگ تھیں لدسدھایا
اور ڈک تریجے روز نمانی مرگئی وین کریندی
جتول یار پیارے جاون اتول نال لیجاوے
بعد نبی تھیں اسدے اپر سور نہ چڑھیا کوئی
لویں سروں پھر تازہ ہوئی ماتم درد کہانی
یوسفنوں پرچاون آون کل ارکان شہر دے
دنیا عیش پسند نہ آوے ہر کاروں دل چایا
بابل باہجوں کھاون ڈھکے تاج تخت سلطانی
جیونکر سورت یوسفؑ اندر خبر دتی رب باری

رَبِّ قَدْ اٰتَیْتَنِیْ مِنَ الْمُلْکِ وَعَلَّمْتَنِیْ مِنْ تَاْوِیْلِ الْاَحَادِیْثِ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَنْتَ وَلِیّٖ فِی الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَۃِ تَوَفَّنِیْ مُسْلِمًا وَّاَلْحِقْنِیْ بِالصّٰلِحِیْنَ ۝

یا اللہ تدھ بخشی مینوں ملکاں دی سرداری
اے رب خالق زمیں فلکدے قدرت تیری عالی
دیہہ تیں موت اسانوں یارب مسلم ماریں مینوں
کرن روایت جدایہ یوسفؑ عرض سوال سنایا
چھ سو سب اولاد تساڈی جد ہو رہسی پوری
اجے تسانوں ست برساں تک منگی موت نہ آئے
جو کوئی مومن مرنے کارن کرے سوال لبے نوں

بھی خواباں دا علم سکھایا دسی حکمت ساری
دوہیں جہانیں اول آخر توئیں میرا والی
نال بزرگاں میل خدایا سب توفیقاں تینوں
منگی موت جناب الہٰوں حکم حضوروں آیا
اتھیں بعد تسانوں ملسی جنت قرب حضوری
جاں ست سال گذشتہ ہوون تدوں بلایا جاوے
حضرتؑ کہیا جائز ناہیں ایسی عرض کسے نوں

وچہ حدیث نبی فرمایا موت نہ منگو کوئی نیک حیاتی رب تھیں منگو بہت مبارک ہوئی
جتنے مرسل دنیا اندر بھیجے پاک الٰہی یوسفؑ باجھوں کسے نہ اپنی موت خدا تھیں چاہی
اسنوں بھی ہک دلدے اندر ہیسی شوق ربانا دوست لوں نہیوں چنگا جاپے دوستدلیول جانا
دوجا بہت آواسی ہیسی کارن باپ پیارے تاہیں موت خدا تھیں منگی جلدی ملن پیارے
جد یوسفنوں ست برساندا وعدہ رب فرمایا سنکر یوسفؑ عرصہ عمدا اگن گن روز لنگھایا
جاں اوہ مہلت نیڑے آئی امر کنوں رب باری آکھ پذیرا کیونکر یوسفؑ کیتی اجل تیاری

## وفات حضرت یوسف علیہ السلام

کرن روایت ہکدں حضرت یوسفؑ نبی گرامی سدکے سب اکٹھے کیتے مصری لوک تمامی
نال محبت ہر ہکنا ئیں وعظ کلام سنایا امر نصیحت حکم ربانا ہر ہکنوں سمجھایا
سنکر وعظ نصیحت خلقاں بہت ہدایت پائی اثر ہویا بیدیناں تائیں دلدی میل گوائی
چہل ہزار کفار برابر سنکر وعظ نبیؑ دا کلمہ پڑھکے مسلم ہوئے چھوڑیا کفر عقیدہ
اتنا فیض حبیب اپنے دا کیتا رب نے جاری لاگیا رنگ تمام مصر لوں حضرت جاندلیواری
خالص لوک جو اللہ والے جس گھر پھیرا پاون جاندے جاندے بھی کجھ اپنا فیض دکھائی جاون
جیونکر کجھ دن کیمیا والا جتھے جھٹ لنگھاوے جاندلیوار نشانی اپنی سر پر دتی جاوے
عنبر یا کستوری رکھے جس بھانڈے وچہ کوئی بھاویں آپ روانہ ہووے ویجاوے خوشبوئی
ایہو مثال جو دوست ربدے اثر ہدایت والے جاون بخش خلائق تائیں اپنے فیض نرالے
سنو حقیقت حضرت یوسفؑ سارے فیض کھنڈائے وعظ سنائے عدل کمائے تے مسکین رجائے
فضل الاہوں دین دنی دے سارے مقصد پائے چھ سوئیتر پوتے ربنے اکھیں نال وکھائے
باراں پت زلیخا وچوں رب عطا فرمائے یوسفؑ وانگوں سوہنیاں شکلاں سوہنے نام رکھائے
بعضے آکھن باراں بیٹے بعضیاں چار بتائے واللہ اعلم ربنوں معلم جس نے آپ اوپائے
ہک بیٹی جس نام رحیمہؒ راوی ذکر لیائے حرم بنی ایوبؑ نبی دا ربنے بھاگ لگائے
گل مراداں حضرت یوسفؑ ہور زلیخا پایاں اوڑک ہکدن وچھڑن والیاں گھڑیاں رب دکھایاں
جاں اوہ وعدہ ست برساندا ختم ہودن تے آیا کجھ دن اگدوں بی بی اگے یوسفؑ ذکر سنایا
ہوسی ہنے وفات اساڈی اجکل کسے دیہاڑے قول اقرار تساڈے ساڈے توڑ خدا وند چاہڑے

صبر نہیں ہن کیہڑے ویلے ہووے سد ربانا
لکھ لکھ شکر تساڈے ساڈے چنگے روز وہانے
شکر کہے زلیخا بی بی محبوبا میں واری
دئیں جواب نہ میرے تائیں میں قربانی تھیواں
سانگ ہجر دی لا کے میری ونگ سوہاگ نہ بھنیں
بھلا ہووے میں مراں اگیرے ہتھیں سانبھیں مینوں
ایسے طور زلیخا بی بی رو رو کرے دعائیں
پئی قبول دعا بی بی دی پاک خدا رحمانوں
رخصت وقت پیارا یوسفؑ اپنے کول بلایا
جا جنت وچہ داخل ہوئی پایا شان گرامی
غسل کفن کر گور جنازہ کیتا نبی خدائی
چالی روز نبی نے پچھے نال فراق لنگھائے
نال محبت خویشاں تائیں پھرے پیغمبر ملدا
اے فرزندا دنیا اُتوں ساڈی کوچ تیاری
جدوں اساڈی جان پیاری ملک الموت لیجاوے
جیوں جیوں امر الٰہی ہووے تیوں تیوں عمل کمانا
تربت خاص اساڈی کارن امر کرے رب سائیں
ہور وصیت صبر توکل دسیا نبی غفاری
آخر تن وداعگی والے چھیکڑ دے ساہ آئے
کیتی جان حوالے ربدے شہر مصر دے والی
شہر تمامی رنڈا ہویا پیاں مصر لوکاراں
خویش قبیلے دوست جانی رووَن پُتر پوتے
کل امیر وزیر اکابر رووَن ویر پیارے
اُسدن درد نبیدے کولوں رُنّاں عالم سارا
افراہیم ولی دے تائیں ہویا غیب آوازہ

دُنیا اُتوں اس یوسفدا ہوسی کوچ چلانا
اجل قریب ہوئی ہن ساڈی پُنی عمر سرہانے
ایہ کی لوہڑ وساون لگوں روویں کر کر زاری
رب کہے میں اگدوں تیں تھیں اجل پیالہ پیواں
شالہ تیرا کوچ نقارہ اسیں نہ سُنئے کنّیں
شالہ رب اساں تھیں پچھے چر جُگ رکھے تینوں
یا رب مینوں یوسفوالا داغ فراق نہ لائیں
چالی روز نبی تھیں اگے کر گئی کوچ جہانوں
کرکے وداع وصیت باتاں کلمہ پاک الایا
عشق ایمان سلامت رہنے چاہڑیا تول تمامی
وچہ حرمین بنائی تربت آپ ہتھیں دفنائی
استھیں پچھے حضرت دیول سد حضوروں آئے
آخر افراہیم ولی نوں بھیت سُنایا دلدا
کراں وصیت تیرے تائیں آخر جاندی واری
ربدی طرفوں تیرے تائیں غیب آوازہ آوے
امروں باہجہ اساڈے تائیں تساں نہیں دفنانا
جتھے امر الٰہی ہووے کرنا دفن اوتھائیں
صبروں شکروں کرنی دائم ربدی فرمانداری
کلمہ وحدت پڑھدیاں پڑھدیاں بستر جھاڑ اُٹھائے
سوہنا تخت عدالت والا کر چلیا اج خالی
گھر گھر ماتم سوگ نبیدا سُنج ہوئی بازاراں
محل مکان آسمان زمیناں وردوں رون کھلوتے
تخت مبارک رنڈا ہویا رو رو ڈھاہیں مارے
گلیاں کوچے کرن دوہائیاں لد چلیا دلجانا
غسل کفن پہنا کر جلدی کرو تیار جنازہ

ٹُسن رس کفن بہشتاں تو چوں بھیجیا خالق سائیں
عجب صندوق ہک سنگ مرمر دا حضرتؑ کارن بنیا
جدوں نماز جنازے والی ادا کرن نوں چلے
بھج بھج کرن زیارت خلقاں حُسن کُنڈے چمکارے
کھلا او ڈیکے حکم ربانان افراہیم پیارا
اوسی وقت ولی دے تائیں ہاتف حکم سُنایا
افراہیم آوازہ سُنکے نظر ندی ول پائی
کیا اس وقت تماشہ قدرت ڈٹھا خلقت ساری
اگلا پانی گیا اگاہاں پچھلا رہیا پچھاہاں
سوہنی قبر عجائب اسوچہ مشک معطر والی
حکم ہویا اس تربت اندر کر دیہو دفن پیارا
اوسے طور ہویا پھر جاری پانی سب دریا دا
کرن روایت جسدن حضرت شہر مصر وچہ آیا
کرکے غسل جدوں دریا تھیں نکلیا نبی ربانا
دیکھ نبی نے پانی دیول حکم دتا دریا نوں
ایہ جو تینوں مینوں فضلوں خالق پھیر ملاوے
وعدہ ہویا نال تساڈے اے مشتاق بمنا نا
واہ سبحان اللہ کیا رحمت نبیاں نے دل پائی
سُنکر وعدہ صبروں اسدن پانی ٹھہر کھلویا
پورا ہویا عہد نبی دا رحمت فضل غفاروں
ہک سو تے ویہہ (۱۲۰) برساں جیویا نبی گرامی
اکثر عمر یوسفؑ دی اندر قول مخالف آئے
ہکنی کہن ستاراں (۱۷) برساں عمر یوسفؑ دی آہی
ہکنی آکہن ویہہ بساندا کھوہ وچہ پایا بھائیاں
ہکنی کہن سہتر (۷۰) برساں پیو تھیں جُدا گذارے

بعد غسل تھیں نوری ملکاں دِتا یوسفؑ تائیں
اسدے وچہ ٹکایا یوسفؑ رلمل نیکاں جنیاں
طلب ثوابوں کتنے مومن آن جنازے رلے
اوڑک اوہ صندوق اٹھا کرلے گئے نیل کنارے
ویکھاں کیتے تربت کارن غیبوں ہوگ پکارا
نیل ندی وچہ باپ تیریدا اساں مقام بنایا
پانی پاٹ ہویا دو لانبھے قدرت رب وکھائی
جتنا پانی آونوالا ٹھہر گیا یک باری
خشک زمیں دا تھلا ہیٹھوں آیا وچہ نگاہاں
بنی تیار کھلوتی اگے خالق پاک وکھالی
جد دفنا کے باہر نکلے رل گیا پانی سارا
چھپ گئی قبر مبارک جلدی ربدا جویں ارادہ
ایسے نیل ندی وچہ اوّل غسل مبارک پایا
عاشق ہوکر پانی سارا گِرد نبی دے دھانا
اے دریا میں تیرے کارن کرساں عرض خدا نوں
انشاء اللہ شوق تساڈا پورا کیتا جاوے
اسیں تسانوں مِلساں آکے جدوں خدا نوں بھاتا
رنج نہ کرن محباں تائیں پاون نہیں جدائی
فضل الٰہوں اس دریا دا اج مطلب آ ہویا
عاشقنوں معشوق پیارا ملیا آن پیاروں
بعضے اکسو ویہہ بتلاون رہنوں علم تمامی
جیوں جیوں ثابت ہویا کسینوں تیوں تیوں لکھ سنائے
جدوں بھراواں کھوہ وچہ سٹیا پاک حبیب الٰہی
ہکنی استھیں گھٹ ودھ آکھن کئی جدا کیتا آ ئیں
ہک چالی ہک اسی آکھن رہنوں جانن سارے

تے بعد وفات پدر تھیں حضرت بانویہ برس جیوے
جیکر ہک روایت ہوندی کر تفصیل سناندا
ایسے کارن میں اس گلوچہ دخل نہ دتا کوئی
جدھ صندوق یوسفدا لوکاں وچہ دریا دفنایا
نال قبر دے لگ کر آندے نہراں دلیوچہ پانی
چھٹرنے وچ لاون بندے پانی اس دریا دا
باہجہ حسابوں رونق برکت ہر ہک طرفے ہوئی
قبر یوسفدی شہر مصر نوں اتنا فیض پوچایا

ہک چھبی ہک تیتی آکھن کیہڑی عمر لکھیوے
ایہہ پر بہت روایتاں پاروں فکر نہ کیتا جاندا
سنو حقیقت قبر یوسفدی جیونکر برکت ہوئی
اسدی برکت شہر مصر دا رب سنے بھاگ جگایا
وافر کھیت ہوون وچہ مصر دے رحمت نال ربانی
اوسے طرفے رحمت برکت ہوون فضل زیادہ
گھر گھر جمع اناج ذخیرے کمی نہ رہگئی کوئی
تے فیض مزار نبی سرور دا سارے عالم پایا

## ذکر فضائل مزار مبارک حضرت سیّد المرسلین وخاتم النبیّین صلی اللہ تعالیٰ علیہ وعلیٰ آلہٖ واصحابہٖ اجمعین

واہ دربار رسول اللہ دا عالی ہر درباروں
دنیا وچہ مزار نبیؐ دی رحمت کارن ہوئی
کی ہویا جے حضرت عیسیٰؑ فلکیں وچ سمانا
بن مریم نے فلکیں جاکے ٹھٹھے دینہ چین تارے
بن مریم نے ویکھ فلک نوں سب گھر بار بھلایا
بن مریم جو زندہ کیتے قبریں پھیر سمائے
آکھ پذیر حقیقت اصلی شان بیان قبر دا
سبھ دا افسر نبی محمدؐ درجہ حد نہ کوئی
بن مریم آسمانی جاوے بن عبداللہ دھرتی
جسدن حضرت سرور عالم دنیا اندر آیا
یارب میں ناکاری اُتے واہ تدھ کرم کمایا
کی ہویا جے بن مریم نے مردے روح جوائے
بن مریم چوتھے فلکاں توڑی مشکل پوہنتا مر کے

بجہ شان فضیلت جسنوں بخش ہویا سرکاروں
نہیں تاں اسدے شان برابر ہور مراد نہ کوئی
سرور عالمؐ ختم رسولاں عرشوں لنگھ سدھاتا
بن عبداللہ اپر زمیں دے ڈٹھے عرش منائے
بن عبداللہ ویکھ خدا نوں پھیر خیریں گھر آیا
محشر توڑی زندہ رہسن جو سرکار جوائے
سائے نبی پیارے ریہے سبھناں داتوں ہردہ
پھر کیوں تربت پاک اونہاندی اُپر زمیں دے ہوئی
ایہہ ہک زمین نمانی کارن رحمت ربدی ورتی
زمیں نمانی اسدن ربنوں عرض سوال سنایا
رحمت عالم ختم رسولاں قدم مبارک پایا
بن عبداللہ ایسے معجزے جاکاں تھیں کروائے
بن عبداللہ سیر عرشدا پلوچہ آیا کر کے

کفر شرک دی گندگی کولوں مینوں صاف کراسی
دُور کرے سب مَیلاں میریاں دھووے سب بُرے پایاں
ہُن ایہ آس مراد اساڈی زمیں سوال سُناوے
جد تک میری دنیا اندر تدھ میعاد بنائی
خلقت اپنی کارن خالق رحمت کرم کماوے
کیتی عرض قبول زمیں دی فضلوں خالق سائیں
پوری ہوئی مراد زمیندی رحمت کسر نہ چھوڑی
جد تک نبی رسول اللہؐ دی نہیں سی آمد ہوئی
آپو آپ تمامی مومن کھتے پھرن اُٹھائی
جاں تشریف لیایا جگ وچہ پاک حبیبؐ گرامی
سب تکلیف نبیؐ دی برکت خالق پاک ہٹائی
واہ سبحان اللہ کیا عالی رتبہ شاہ نبیاں دا
وچہ حیاتی جیویں نبیؐ دا فیض مبارک جاری
جویں زیارت پاک نبیؐ دی مومن نوں بخشاوے
سرورِ عالم ختم رسولاں خود فرمان سناوے
واجب سالنوں اسلئے کارن اسیں سوال الاواں
اِتنا شرم رسول اللہ نوں اپنے روضے پاروں
جدکوئی اس روضے دی حرمت کرے سوال الہوں
قبر یوسفدی شہر مصر نوں فیض ہکو پہونچایا
کرن روایت کتنیاں قوماں اگلے وچہ زمانے
جد اس روضے والا آیا ہویا کرم جنابوں
نہیں تاں اگے جس دھرتی وچہ شرک فساد اٹھیندا
روضے پاک زمیندے اُپر جدوں سکونت پائی
واہ سردار رسول محمدؐ رحمت والا سایا
کل خلائق رحمت پائی ملیا عام خزانہ

تیری طرف سجود عبادت خلقت نوں سکھلاسی
لکھ لکھ شکر تیرا یا خالق رحمت جھڑیاں لائیاں
ایہ محبوب پیارا یارب مینوں چھوڑ نہ جاوے
تدتک رحمت عالم میں تھیں پاوے نہیں جدائی
جو کوئی اسنوں عرض سناوے دُور نہ کیتا جاوے
رحمت عالم اوپر زمیں دے رکھیا حشر تائیں
پاک کیتی رب دھرت تمامی مشرق مغرب توڑی
مسجد باہجوں اُپر زمیں دے پڑھے نماز نہ کوئی
مول نماز نہ جائز ہووے اُپر زمیندے بھائی
بیت مقدس وانگوں رب نے کیتی زمیں تمامی
جتھے چاہو پڑھو نمازاں عام اجازت آئی
رحمت عالم کیتا رب نے پاک وجود جنہاندا
تویں برابر بعد نبیؐ تھیں روضے دی سرداری
تویں برابر قبر زیارت۔ پورا اجر دلاوے
جو کوئی مومن قبر میری دی آن زیارت پاوے
کراں شفاعت روز قیامت مولا تھیں بخشاواں
ویکھنوالیاں نوں بخشاوے خالقدی سرکاروں
ملے مراد تمامی اسدی خالقدی درگاہوں
لاکھاں فیض نبیؐ دا روضہ دنیا وچہ لیایا
بیفرمانی کرنے پاروں کیتیاں غرق خدا نے
بند کیتا رب دنیا اُتے کرنا غرق عذابوں
قہر الہوں غرق ہو جاوے حافظ اوس زمیندا
زمیں نمانی غرق ہوون تھیں خالق پاک بچائی
جسدا روضہ رحمت عالم رب رحیم بنایا
چنگے مندے مومن کافر پاون فیض یگانہ

جیکر رحمت نیکاں کارن ہوندا نبیؐ گرامی
فاسق فاجر مشرک کافر ہوندے غرق تمامی

شکلاں تھیں بدشکل بنا کے دوزخ طرف دھکیندے
جیونکر اگے دشمن رب دے دنیا تے پکڑیندے

رحمت عالم سرورؐ تائیں جے نہ رب بناندا
جے فرماناندا رب قہروں تختہ پٹ اٹھاندا

ایہہ شرم نبیؐ دی یاروں سب تے رحمت ہوئی
بے فرمان کسے دی ہرگز شکل نہ وگڑے کوئی

جس دے یاروں اتنی رحمت کیتی خالق باری
واجب رب دا شکر ہمیشہ اسدی تابعداری

روز قیامت ہر منکر دی شکل وگاڑی جاسی
روضہ پاک زمیں تھیں جسدن خالق پاک اٹھاسی

اسدن بے فرمان موکالے قدر نبیؐ دا پاسن
شکل سگاں خنزیراں بنکر جدوں جہنم پاسن

مومن تابعدار تمامی ساتھ رسولؐ پیارے
برکت روضے پاک نبیؐ دی جنت جاسن سارے

آکھ صلوٰۃ پڑھ تیجر فقیرا فضلوں منگ دعائیں
اکھیں رب وکھاوے روضہ بھی روضے دا سائیں

## غزل اردو

الٰہی اپنی رحمت سے دکھا روضہ محمدؐ کا
مقام مصطفیٰ صلِّ علیٰ روضہ محمدؐ کا

زہے عزت زہے عظمت زہے شوکت زہے حشمت
زہے رحمت زہے راحت فزا روضہ محمدؐ کا

فرشتے روز و شب رہتے ہیں جسکی پاسبانی میں
زہے دربار عالی مرحبا روضہ محمدؐ کا

ادب سے دیکھ کر جسکو فلک بھی سر جھکاتے ہیں
فرش سے عرش تک ہے مقتدا روضہ محمدؐ کا

نہیں خلد بریں میں بھی کوئی گھر خوشنما ایسا
کہ جیسا ہے جہاں میں خوشنما روضہ محمدؐ کا

گئیں سب زحمتیں اور رحمتیں نازل ہوئیں صدہا
خدا نے جب سے دنیا میں کیا روضہ محمدؐ کا

فنا ہو جائینگے یکدم سبھی سامان دنیا کے
اٹھا لیگا زمیں سے جب خدا روضہ محمدؐ کا

نہ کیوں ہو مستحق وہ شخص حضرت کی شفاعت کا
کہ دیکھا جس نے با صدق و صفا روضہ محمدؐ کا

اگرچہ لاکھ ہا سر پر کسی کے بار عصیاں ہوں
تو لیگا تب بھی حق سے بخشوا روضہ محمدؐ کا

یہی ہے آرزو ہر دم میری درگاہ باری سے
پذیر خستہ کو یارب دکھا روضہ محمدؐ کا

## ذکر آوردن حضرت موسیٰ علیہ السلام صندوق یوسفؑ را و دفن کردن در کنعان بحکم ایزد منان جلہ

شنو حقیقت دفنوں پچھے حالت جویں وہائی
جد دریا وچہ حضرت یوسفؑ قبر مبارک پائی

کئی زمانے پانی اندر رہی مزار نبیؑ دی
چار سیاں تھیں اُپر ہوئے جاں کجھ سال زیادہ
نسل یعقوبؑ نبی دی وچوں اسنوں رب اُپایا
موسیٰ بن عمران بتاون بن یسہر اوہ بھائی
کل اولاد یعقوبؑ نبیدی جے تعداد کچیوے
ایہہ ویہہ برساں تھیں چھوٹے گنتی وچہ تے آئے
جو اولاد یعقوبؑ نبیدی وقت موسیٰؑ دے آہی
اول جو روبیل ولی دی رب اولاد ودھائی
یسہر دی اولادوں آہے مرد ہزار اکتالی
جو اولاد اشیر ولی دی آہی اوس زمانے
چھ سو کم ہزار چھونجہ مرد جوان زبانوں
کا دکنوں جو مرد بہادر راوی ذکر لیاندا
باقی جو شمعون ولی دی سی اولاد تمامی
حضرت یوسفدی اولادو مرد بہادر سارے
بنیامینؑ ولی دی آہی جو اولاد گرامی
نسل یہودا وچوں ہیسی مرد بہتر ہزاراں
جو لفتان ولی دی نسلوں آہے مرد دلیلے
بائی ہزار لاوی تھیں آہی سب اولاد پیاری
ایہ کجھ مومن وقت موسیٰؑ دے قبطی قوم کہاون
سنو حقیقت جاں یوسفنوں عرصہ بہت دہانا
ہیسی تد فرعون نگارا حاکم شہر مصر دا
حضرت مہتر موسیٰؑ اسنوں بدا حکم سناوے
آخر بکدن امر الہٰوں موسےٰؑ نبی گرامی
حکم دتا رب موسیٰؑ تائیں یا محبوب یگانے
جتھے ہے یعقوبؑ نبیدی قبر مبارک عالی

ہرگز کسے نہ معلم کیتی تربت پاک ولی دی
حضرت موسےٰؑ پیدا ہویا خاص حبیب خدادا
پنجویں پُست ہویا ایہ پیدا راوی ذکر لیایا
یسہر بن لاوی تے لاوی بن یعقوبؑ بیہائی
پنجہزار تے چھ لکھ پورا مرد بہادر تھیوے
بھی جو سٹھ برساں تھیں وڈے نہیں شمار کرائے
سنو شمار تنہاندا جیونکر راوی دیہن گواہی
گنتی وچہ ہزار بیتالی مرد بہادر بھائی
باہٹھ ہزار تے اٹھ سو گنتی دان بہادر والی
پنجسو ہور ہزار کتالی آہے مرد یگانے
اتنی نسل ولی دی آہی ربدے فضل کمالوں
کتالی ہزار تے ساڈھے چھ سو عین شمار تنہاندا
اناٹھ ہزار تے تن سو آہے مرد بہادر نامی
گنتی وچہ ہزار بہتر پنجسو ہور پیارے
پینتی ہزار تے تن سو مومن کامل مرد تمامی
چار سو ہور زیادہ استھیں آکھن وچہ شماراں
ترونجہ ہزار تے چار سو آکھن ودھ گھٹ اللہ جانے
جسدی نسلوں حضرت موسیٰؑ کیتا خالق باری
تابعدار کلیم اللہ دے عمل تورات کماون
چونہہ صدیاں تھیں پچھے ہویا موسیٰؑ نبی رباتا
ظلموں اہل ایماناں تائیں تنگ ہمیشہ کردا
کافر موں نہ ٹلے ہرگز ظلم فریب کماوے
راتو راتیں لیکر نٹھا اپنی قوم تمامی
کڈھ صندوق یوسفدا مصروں جا دفنا کنعانے
اوتھے وچ بناہو جلدی تربت یوسفوالی

سُن فرمان ربانا موسیٰؑ ربنوں عرض سُنائی
حکم ہویا اِک بڈھڑی مائی سارہ نام سداوے
بیٹھی اوہ اشیر ولی دی جلنے حال تمامی
سارہ کہن لگی یا حضرت میں اک عرض سناواں
تاں پھر حضرت پُچھیا استھیں کیا کجھ حاجت تینوں
اپنے نال برابر جیکر درجے لئے دیہو سانوں
سُنکر عرض حبیب ربانے ترت دعا فرمائی
نال تساڈے درجہ اسدا پورا اسیں کریاں
سُن خوشخبری حضرت موسیٰ سارہ نوں بجھائی
پانی اُپر نبی اللہ مے عاصہ آن لگایا
واندی ہوگئی گور نبیدی قدرت پاک خداؤں
جو صندوق خزانے والا باہر نبی لیاندا
آخر اوہ صندوق مبارک موسےٰ نبی لیگانے
آکر بیت مقدس اندر سوہنی قبر بنائی
باپ پیارے کول یوسفدی قبر مبارک ہوئی
ابراہیمؑ اسحاقؑ تے یوسفؑ بھی یعقوبؑ پیارے
پڑھ صلوٰۃ پذیر فقیرا فاتحہ خیر الائیں
دنیا اندر حضرت یوسفؑ جدوں تولد پایا
دو ہزار تے دو سو برساں بھی الونجہ سالاں
تے پنجسو ہور ترالویں برساں پچھے نوحؑ طوفانوں
دو سو تے اکونجہ برساں بعد وفات خلیلوںؑ
صدیاں چار یوسفؑ تھیں پچھے بھی کجھ سال زیادہ
سولاں سو تے بہنی برساں یوسفؑ پچھے بھائی

رکھتے اوہ صندوق مبارک مینوں خبر نہ کائی
ہوتی ہے یعقوبؑ نبیدی استھیں چھپیا جاوے
تاں پھر مائی سارہ کولوں پُچھیا نبی گرامی
جے منظور ہووے سرکاروں تربت چل وکھاواں
کہن لگی جد جنت جاہو ساتھ رلاہو مینوں
تاں میں قبرستان یوسفدا دساں چل تساں نوں
حکم ہویا منظور اسانوں کہے جو بڈھڑی مائی
کجھ پرواہ نہیں ساڈے تائیں جو منگے سو دیساں
تاں پھر سارہ نال خورشیدے آکر گور دکھائی
اوسے وقت خدا نے فضلوں پانی دور ہٹایا
امن سلامت سُچا موتی کڈھ لیا دریاؤں
چوداں طبق منور ہوئے ذکر نہ کیتا جاندا
کیتی عزت عظمت سیتی آندا وچ کنعانے
دفن کیتا صندوق مبارک جیونکر حکم خدائی
رل گیاں پھر قبراں دونویں وتھ نہ رہگئی کوئی
چارے نبی اکٹھے ہوئے قبراں روشن چارے
تین کجھ سنہ تاریخ یوسفدا چھیکر آکھ سنائیں
آدم تھیں تااُسدم تائیں کتنا عرصہ آیا
اتنی مدت پچھے ہویا یوسفؑ شاہ جمالاں
پیدا ہویا یوسفؑ سوہنا چن لگا آسمانوں
حضرت یوسفؑ پیدا ہویا بیٹا اسرائیلوں
حضرت موسیٰؑ پیدا ہویا خاص کلیم خدا دا
حضرت عیسیٰؑ پیدا ہویا خبر کتابوں پائی

چھتی سو اکانویں سالاں ہجرت نبیؐ کریموں
اول یوسفؑ پیدا ہویا خبراں مُڈھ قدیموں

جیکر بعد وفات یوسف تحقیق ہجرت تیک گنیوے
اس حسابوں عمر یوسف دی اکسو تے ویہہ سالاں
تیراں سو تے چویہ ہجری سنہ رسول گرامی
جیوں جیوں ذکر کتاباں اندر ثابت نال دلیلاں
اپنی طرفوں کوشش کیتی کر تحقیق بہتیری
جتھاں بزرگاں ندا میں اسوچہ ذکر بیان لیاندا
نہیں تاں میریاں عیباں دلیل جے اس جھاتی پائی
ایہ ہے اوہ لاجاں والا فضل کرم دا سائیں
سنیاں جو میں طلب ثوابوں مومن عمل کماندا
دیوے اجر برابر اسنوں فضلوں خالق سائیں
بھی سنیاں جو دنیا اندر نیکی ہک کریندا
ایہ بھروسہ کرکے میں بھی ایہ تصنیف بنائی
دیسی اجر حضوروں مینوں آپ جناب الٰہی
دنیا دار کسے تھیں جیکر محنت کوئی کراسی
خوشی خوشی مزدور وچارے کر لیجان مزدوری
جیکر نال غریب کسے دے مطلب پوہنے کوئی
دم دلاسے دیکر اپنا مطلب کڈھ لیجاون
دنیا دار کسے دے کم وچ جے کجھ سستی تھیوے
واہ سبحان اللہ رب خالق فضل کرم دا سائیں
بھاویں امر منے کوئی اسدا بھاویں مول نہ منے
نیکاں اجر نیکوئی بدلہ بخشش کرے سرکاروں
مینوں آس اوسے دے دردی جو سب حاجت دیندا
جو کجھ طلب کرے استھیں سب دی غرض مٹاوے
مینوں طلب رضا اوسے دی ہور نہ حاجت کائی
منگ دعا پذیر فقیرا خالق دی درگاہوں

پینتی سو تے ہور اکہتر سالاں گنتی تھیوے
صلی علم خدا نوں روشن جو واقف سب حالاں
بدوں تیار کرائی رب نے ایہہ تصنیف تمامی
نیوں تیوں شان بیان حبیباں لکھیا کر تفصیلاں
لئے قبول خداوند عالم فضلوں محنت میری
عمل قبول کریسی میرا صدقہ شرم تنہاندا
نال عدالت میریاں ایئں جھت واہ نہ کائی
مدح بیان حبیباں پاروں دیسی جنت جائیں
محنت اسدی رب تبارک ضائع نہیں گنجاندا
بے امید نہ کر کے لوڑے محنتیا نلے تائیں
دہ دنیا تے ستر آخر اجر خداوند دیندا
جے منظور ہو جاوے فضلوں پھر پرواہ نہ کائی
دنیا دیاں امیراں کولوں آس چروکی لاہی
جاں مزدوری دیون لگسی اول جھگڑا پاسی
ویکھ امیر اگوں نک چاہڑن محنت دین نہ پوری
اول بہتی کرن خوشامد ہکناں عادت ہوئی
جے مزدوری دینی لوڑے اوہ نہ پلے پاون
گھر گھر گلہ سناون اسدا سختی نوں پکڑ لیوے
بند نہ کرے برات کسے دی روز قیامت تائیں
اوہ رحمٰن رحیم کسے دا لکھیا روز نہ بھنے
بریاں نوں جے تائب ویکھے نہ جھڑکے دربار وں
فضلوں اپنے محنتیاں نوں نہیں ناراض کریندا
دیون دگا جھگڑا نائیں نہ دیکھے پچھتاوے
سنے قبیلے خویشاں یاراں بخشے ماپیو بھائی
سنے پیاریاں تیرے اُپر ہووے فضل الٰہوں

# مناجات مصنّف عفی اللہ تعالیٰ عنہ

یارب ایہ بدکار کمینہ در تیرے تے آیا
کرکے مہر جناب اپنی تھیں خیر کرم دا پائیں
کرکر عیب کروڑاں یارب عمر تمامی گالی
تینوں راضی کرنیوالا عمل نہ کیتا کوئی
نیک کمایاں تہیں کمایاں نہ ہویاں بھلیایاں
اتنے عیب کمائے یارب باہر حد شماراں
دمدم تدھ اساڈے اپر لاکھاں کرم کمائے
بھاویں اساں تساڈے امروں کیتی بے فرمانی
جیکر ساڈیاں عیباں کارن تیرا فضل نہ ہوندا
لکھ لکھ شکر جو آپے یارب تسیں غفور سداندے
بخش قصور میرے یا خالق صدقہ نام غفاروں
جے میں بہتے عیب کمائے بخشش گھٹ نہ تیری
میرے جیہا گناہیں جیکر ہور کروڑاں ہووے
عیب اساڈے چیز نہ کوئی جیتوں مہریں آویں
فضل کریں تاں بخشش پاون میرے جیہے موکلے
فضل اپنے تھیں بخشیں مینوں عدل کتاب نہ پھولیں
کر صدقہ توحید اپنی دا جیہیں ہر بریائی
میں توحید تیری دا یارب قائل دلوں زبانوں
طرح طرح دے غفلت والے اساں پیالے پیتے
ہر ویلے توں ویکھیں ساڈے عیب قصور خطائیں
پاک شریکوں پاک شریکوں توں معبود یگانہ
سچ رسول محمدؐ تیرا سچے نبی تمامی
کل کتاباں سچیاں تیریاں ہور ملائک سارے
بخشش کارن تیرے اگے پلا آن وچھایا
موڑ سوالی در تھیں خالی نہ درکار ہٹائیں
بدمستی بیہوشی اندر نہ کجھ سرت سمہالی
شامت نفس ہمیشہ میتھیں بے وفائی ہوئی
عمل خطایاں تے بریایاں بنھ پنڈاں سر چایاں
علم جنہاندا تیرے باجھوں خبر نہیں سنساراں
ناشکری وچہ اساں تساڈے سب احسان بھلائے
پھر بھی تدھ اسانوں بخشی صحت تے زندگانی
دفتر کالے بدیاں والے کون اساڈے دہوندا
نہیں تاں اوگنہار بیچارے کس دروازے جاندے
اوگن میرے تے گن تیرے دونویں باہجہ شماروں
ہکو نقطہ صاف کریسی گندی پوتھی میری
بخشش تیری دا ہک قطرہ سبے دھونے دہووے
لکھ منتارے فضل کرم تھیں پلوچہ پار لنگھاویں
عدل کریں تاں تھر تھر کنبن وڈیاں زہد الوالے
گندے دفتر میرے یارب نہ کھولیں نہ تولیں
عملاں والے ہور بہتیرے وحدت جنہاں بھلائی
واحد ذات مقدس تیری پاک تمام جہانوں
طرح طرح دے کرم خدایا تدھ اساتھے کیتے
پھر بھی جیکر تائب ہوواں کریں قبول دعائیں
میں منیاں سب صفتاں تیریاں یا خالق سبحانہ
سر پر چشم قبولے تیرے جو احکام گرامی
دشمن تیرے دشمن میرے جو پیارے سو پیارے

دین اسلام طریقہ سنت مذہب حنفی میرا
غیر مذاہب کولوں یارب مینوں آپ بچائیں
عمل قرآن ہمیشہ مینوں کریں نصیب خدایا
دئیں بناہ حراماں کولوں حق تے عمل کرائیں
چنگی صحبت بخشیں مینوں چنگیاں کول بہائیں
دین دنی دی حاجت میری ہر اک آپ مٹائیں
بھی نیک کریں اولاد میری نوں فضلوں یار بیاری
صحت حیاتی عزت برکت بخش کریں استائیں
دے فرزند حیاتی والے اوسنوں بار خدایا
فضل کریں ماں باپ میرے تے رحمت کرم کمائیں
بخشیں اپنے فضل کرم تھیں میرے بابل جائے
باقی جو استاد مکرم ہادی مرشد میرے
حاجی شرف الدین ہوراں نوں بخشیں شرف حضوری
بھی تینے فرزند اونہاں لئے رحمت بخشش پاون
مولوی فضل کریم ہوراں نوں بخشیں آپ کریماں
وچ حضرت ابر سعادت صاحب خلق حلیمی
یارب جیویں اوہ اللہ فی اللہ الفت رکھن میری
تیجے حضرت شمع ہدایت مولوی فضل الٰہی
دو جگ وچہ آسودہ رکھیں فضلوں یارب سائیں
مولوی شیخ حسین جو صاحب شاعر احمد آبادی
علم قرآن حدیث طبابت واقف کل علوماں
طب یونانی وچہ لاثانی کامل مرد حقانی
مینوں بھی اونہاں بہت وچہ دا یارب فیض لوچایا
جیونکر نقص کتاب میری دے یارب انہاں نکلے
بھی عمر دراز انہاں دا بیٹا عبدالقادر پاوے

ملت ابراہیمؑ نبی دی خاص خلیل جو تیرا
ایہو عقیدہ رکھیں میرا قائم مردیاں تائیں
اپناتے حبیبؐ اپنے دا بخشیں شوق سوایا
حق سنائیں حق دکھائیں حق حلال کھوائیں
دوہیں جہانیں ساتھ چنگیرا بخشیں میر بتائیں
مینوں بھی اولاد میری نوں غیراں وس نہ پائیں
دین دنی وچہ بیٹا میرا پاوے برخورداری
ہر زحمت ہر دشمن کولوں رکھ محفوظ بچائیں
ضائع کریں نہ نسل اساڈی تیرا کرم سوایا
سن ماں باپ اونہاں ندیتائیں جنت وچہ وسائیں
بھاویں اونہاں دیر کمائے اساں تمام بھلائے
بدلہ علم پڑھاون سب نوں رحمت تیری گھیرے
مینوں جنہاں پڑھاون سندی کوشش کیتی پوری
جیونکر میرے نال ہمیشہ شفقت کرم کماون
دئیں مقام بہشتاں اندر رحمت نال رحیما
نام غلام حسینؒ جنہاں دا مشفق خاص قدیمی
تویں انہاں نوں دوہیں جہانیں ہووے رحمت تیری
چھوٹی عمراں کول جنہاں دے تختی لکھی آہی
سن پروار پیارے میرے جیون جگاں تائیں
وچہ پنجاب جنہاں دی اجکل ہے تصنیف زیادی
ہر قسماں دا فیض جنہاں تھیں پاون خلق ہمیشاں
مفتی کرے علاج غریباں ونڈے فیض جہانی
علم پڑھایا شعر سکھایا قافیہ وزن بتایا
تویں اونہاں دے صاف کریں توں دفتر عملاں والے
دین دنی وچہ اللہ بھاوے چارے بنے ساوے

بھی بک ہور شاگرد اونہاندا ناظم سیدزادہ
کریں قبول اونہاندی خدمت یارب خالق سائیں
احمد دین منالے والا بھی شاگرد اونہاندا
ہور استاد بھائی اک میراشاعر فضل الٰہی
ایہ رہن اوہ وقت نہ رہیا ہوگیا اوہ بڑا ایئں
ہور سراج الدین اک حافظ صابر مرد ربانا
یارب فضل کرم تھیں اسدے دھووین داغ جگر دے
اوہ بہت پرانا دوست میرا ملیاں مدت ہوئی
بھیرے وچہ جو دوست میرے وطنی یار پیارے
جو رکھن بغض عداوت میری ناحق حسد کماون
سکھ وسّن سب دوست میرے یار فقیر الونالے
سیّد تے مخدوم جو سارے رہندے چک میانے
وانگ بھراواں جانن مینوں خدمت سدا کریندے
بخشیں دین محمدؐ تائیں پُت حیاتی والا
اگے اسدا سوہنا بیٹا ہوگیا فوت کوارا
دور کریں ایہ داغ اونہاندا دِلدا زخم ملائیں
بخش مقام بہشتاں اندر اسنوں یارب باری
بھی حاجی جان محمدؐ تائیں بخشیں پُت خدایا
کریں لوہار عبداللہ اُپر یارب نظر مہردی
بھی صالح چھینی والے اُپر کرم کریں یا باری
شیر محمدؐ رحمت جایا دائم رحمت پاوے
محمدؐ بخش جو لنگر والا رہندا سدا آزاری
احمدیار حکیم جو میرا دوست مخدوماناں
دیئیں آرام ہمیشہ اسنوں یارب دوہیں جہانیں
باقی جو مخدوم تمامی لنگر جلیباں والے

دوجا خادم سدا اونہاندی خدمت کرے زیادہ
جانن جو استاداں تائیں پاون نیک جزائیں
ہکسے زمانے ہیسی اوہ بھی چنگے شعر بناندا
اوّل اوّل اسدی بھی کجھ طبع رسیلی آہی
سب شاگرد استاد میرے دے رحمت نال وسائیں
عیسے وال گراواں دے اندر رہندا درد ونجاناں
دوہیں جہانیں سوکھا رکھیں بدلے اجر صبر دے
یارب خیریں ملن والا وقت لیاویں کوئی
دوہاں جہاناں اندر یارب سوکھے رکھیں سارے
اپنا بدلہ ملے اونہانوں نیتاندا پھل پاون
ایتھے اوتھے دوہیں جہانیں یارب رکھ سوکھالے
رہن آباد ہمیشہ یارب پاون فضل ربانے
دوہاں جہاناں اندر یارب موجاں رہن منیندے
سنجی گھراتہ محشر تائیں ختم نہ ہووے شالہ
پچھے آس تیری ہن یارب توہیں دیون ہارا
نویں سروں شیخ احمد بدلے سوہنا بوٹا لائیں
نائب اسدا آن سمہالے دادے دی سرداری
عمل سخاوت نیکی بدلے پاوے اجر سوایا
دنیا وچہ ہمیشہ اسنوں رہندی سبک تیردی
کر کے فضل ہٹائیں اسدی خشکی تے بیماری
طرف نمازاں فضل تیرے تھیں شیر الوانگوں آوے
کر کے فضل خدایا اسدی دُور کریں بیماری
کدے کدے ونج کول جنہاندے عاجز کرے ٹکاناں
بھی سب مجلس والے اسدے مانن نیک جوانی
للہ کرن محبت میری دائم رہن سوکھالے

شاہ امام محمد شاہ تے ہووے کرم حضوری
رکھ اتفاق اونہاں نے اندر فضلوں یارب سایاں
شاہ مراد تے شاہ نواز جو کامل مرد ربا سے
بھی سید مرتضیٰ جو صاحب وچہ محمدی رہندے
مڈھ قدیموں نال عاجز دے دلی پیار انہاندا
سید پاکاں دے حق اندر جو جو صفتاں آیاں
سوہنا ہے تا جگوں سوہنا سخی دلیر کمالاں
یا اللہ ایہ چشمہ نوری رہے ہمیشہ جاری
بھی کجھ میرے دوست یارب رہندے جھنگ سیالیں
وچہ چنیوٹ جو دوست میرے رہندے بار خدایا
گگڑے کوٹ اندر خوش وسے کل اولاد جو گگڑی
کجھ تکلیف نہ ویکھن کدی دائم رہن سوکھلے
جیویں اوہ شفقت کرن اساتھے توں بھی کریں انہاں نوں
کل کلیار اندی سرداری جیویں اونہاں دے تائیں
جتنے حاجی وچہ اونہاں دے سن رائے بیگ پیارے
کریں محمد صالح تائیں یارب جلد شفائیں
عاشق اس گلزار یوسف دا جو اللہ دا پیارا
دوست جو دلبداد اساڈا رہندا وچہ چوکیرے
لاڈی رائے غلام محمد شیر محمد نالے
جیونکر ہر مسکیناں کارن فیض انہاں دا جاری
جویں ہمیشہ للہ فی اللہ کرن محبت میری
وچہ لاہور جو طبع کراون میریاں کل کتاباں
جو کوشش کرن کتاب میری وچہ چھاپن صحت پاروں
جو کرن خیال نہ صحت دیول غلط خراب چھپاون
ہک دین محمد دوست میرا وچہ لاہور پیارا

شاہ چراغ بھی رحمت پاوے ٹبر سارا نوری
خوش خوش وسن ویر پیارے نال پیار صفایاں
صدقہ اپنی جد مبارک پان بہشت ٹکانے
کسے زمانے ہیسن اوہ بھی شعر پنجابی کہندے
شفقت خلق پیار تنہاندا ذکر نہ کیتا جاندا
ہر صفتیں موصوف پیارا سبھے خوبیاں پایاں
اہل سنت پابند شرع دا صاحب نیک خصالاں
سن فرزنداں بھیناں بھایاں جیوے پیر بخاری
دوہیں جہانیں ہر اک اُپر نظر کریندی بھالیں
سبھناں کارن ہووے تیرا رحمت فضل سوایا
رہے سدا گلزار اوہ گلڈی یارب پھلدی پھلدی
جو جو نویں شگوفے نکلن ہووِن برکتوالے
جیہڑے ہو گئے فوت انہاں تھیں جنت بخش تنہاں نوں
جنت وچہ بھی تویں اونہاں نوں تُوں سردار بنائیں
کریں قبول انہاندیاں حجاں عمل سخاوت سارے
سنے بھراواں پُت بھتیجیاں جیوے جگاں تائیں
دوہیں جہانیں رکھیں اسدا سدا بلند ستارا
دُور کریں سب روگ خدایا اسدے نالے میرے
کریں قبول اونہاں دے یارب عمل سخاوت والے
سن فرزنداں سدا انہاں نوں ہووے تیری یاری
تویں ہمیشہ اوپر تنہاندے ہووے رحمت تیری
کریں قبول اونہاں دے یارب سوہنے عمل ثواباں
لکھن سنے لکھاون والیاں اجر دئیں سرکاروں
دیویں سمجھ اونہاں نوں یارب نیک ہدایت پاون
سن فرزنداں خویشاں اسنوں بخشیں نیک گذارا

میاں مراد جو کانیکے وچہ حساجی مرد ربانا
کتنی وار نبیؐ دے روضیوں شرف زیارت پایا
اوہ حافظ عالم بِلّٰہ فی اللہ کرے محبت میری
ببھی ازواج تمامی اسلئے رحمت نال رجائیں
باقی ہور جو دوست میرے لویں پرائے سارے
سبھناں کارن رحمت تیری ہووے یا رحماناں
ایہ گلزار لبو شفدی یارب جس تصنیف کرائی
سن فرزنداں خویشاں یاراں دائم رحمت پاوے
پڑھے سُنے جو شوقوں سنوں کرکے نیک ارادہ
جو کرکے حسد کتاب میری تے ناحق عیب لگاوے
جو مومن پڑھ کر حق میر لوچہ نیک دعا فرماون
خوش ہوسن جو شعر میریئں نال خوشیدے پڑھدے
یارب آپ جنابوں مینوں بخشیا تدھ خزانہ
جیوئں تدھ اپنے فضل کرم تھیں ہمت بخشی مینوں
یارب جو سب حاجت میری اول آخر تائیں

سن سِتراں اوہ بیت اللہ نوں کتنی وار سدھانا
عاشق پاک حبیب تیریدا یارب بار خدایا
سن فرزند ہووے اس پر دائم رحمت تیری
کل حاجات مراداں سدیاں فضلوں آپ پوچائیں
لہندے چڑھدے دکھن پربت جو جو یار پیارے
ہر مومن نوں بخشیں یارب جو کوئی خویش بیگانہ
سنے مصنف بخشیں یارب تینوں تھوڑ نہ کائی
بھی رحمت کریں اونہاں تے جو کوئی لکھے پڑھے پڑھاوے
دوہاں جہاناں اندر یارب پاوے فضل زیادہ
دوہاں جہاناں وچہ موکالا سدا سزائیں پاوے
بخشیں عیب اونہاں دے یارب نیک جزائیں پاون
جہڑے سنکر سڑن وچارے رہن ہمیشہ سڑدے
آپے کریں قبول کتاباں سب تیرا خصمانہ
تو ویں کریں مقبول خدایا سب توفیقاں تینوں
کل مراداں بخشیں مینوں کریں قبول دعائیں

# خاتمۃ الکتاب بعون الوہاب

حمد ہزار ہزاراں ربنوں شکر کروڑ کروڑاں
بے مانا ندا مان الٰہی بے آساندا آسا
ہر سائل ہر منگتے تائیں خیر جنابوں پاوے
میں بھی آس اللہ دی کرکے سفر لماں سی چایا
رات دِنے اس منزل اندر کیتی واہو واہی
نہیں سی آسرے ختم ہوون دی آس میرے دل کوئی
جیکر رب نہ یاری کرکے میتھوں توڑ چڑھاندا
لکھ لکھ شکر احسان الٰہی جس نے کرم کمایا

ہر تھوڑ یدی تھوڑ مٹاوے ہر لوڑیدیاں لوڑاں
جسنوں چاہنے نہ جھلے کوئی اوہ اسدا بھروا سا
ہر مسکین مسافر عاجز منزل تے پوچاوے
لکھ لکھ شکر خدا نے میرا فضلوں پندہ موکایا
میں کم طاقت خرچ تھوڑیرا اوات لمیری آہی
ایپر ایہ کوئی رب دی طرفوں قدرت کامل ہوئی
مردیاں تیک نہ مُکدا ایتھوں خبرے کون مکاندا
ذکر رسولاں کامل کرکے میتھیں ختم کرایا

مدت تھیں ایہ ہندی آہی شوق میرے دل بھاری
سوا وہ شوق خدائے میرا فضلوں پورا کریا
کرنا سی میں لماں اسنوں نال مثالاں بھائی
شعر میرے پڑھنوالے جیوں جیوں خبراں پالدے
کرو تمام شتابی قصہ مڑ مڑ لکھن مینوں
اینویں جو فرمائش والا اوس لوتا ول پائی
ایسے طور تمامی دوست شوقوں کلمل آئے
ایسے کارن جلدی کر کے ذکر بہتیرے چھوڑے
جیکر اوہ بھی باقی والے سارے ذکر لکھیندے
ایہ لوکاں کاہلیاں ایتھوں جلدی بہت کرائی
سارے شعر نہ اکو جیہے کدے کسے تھیں آئے
بعضے شعر رسیلے ہوون بعضے بالکل سکے
اینویں شعر میرے بھی اسوچہ ہوسن رنگ برنگے
کوئی مقام برابر ہوسی نال کہے دے پورا
جیہ نکر وچہ ٹکسالاں ہووے سکہ سونا چاندی
سارے وقت نہ اکو جیہے شاعر اُپر ہوندے
کدی طبیعت غوطے اندر ایسی بند ہو جاوے
کدی جہاز طبیعت والا ایسی کرے چالاکی
قصہ کوتاہ طبع موافق شعر بھی اثر رکھیندا
کئی تصنیف یوسف قصے اگے استھیں ہوئے
عبد حکیم زلیخا ہندی وانگ زلیخا جوڑی
دونویں برخوردار تے نالے دونویں حافظ جوڑی
احمد یار مرالے والے بھی تفسیر بنائی
شاہ فضل بھی فضل الٰہوں قصہ عجب بنایا
پھیر غلام رسول رسیلے سب دی کسر نکالی

کراں تیار یوسف دا قصہ جے رب بخشے یاری
جو کجھ سریا عاجز کولوں یاراں اگے دھریا
ایہ لوکاں اُرلیاں پرلیاں بہت اتاول پائی
لکھ لکھ خط اکاون مینوں کیوں نہیں چھپ کے نکلے
جتنے خط تے قاصد آئے کی میں دساں تینوں
بیشک جتنے والی نالوں کاہلی ہوندی وائی
مت کوئی حاسد فخر کھپائے ذکر نہ کیتا جائے
جتنا قدر مناسب سمجھے لکھے تھوڑے تھوڑے
کتنے دفتر اسلے نالوں ہور زیادہ تھیندے
ماڑے چنگے شعر بنا کے چھپ کتاب مکائی
ون پونے شاعر میں بھی ڈھٹے رتے آزمائے
بعضے وچہ اجیہے ہوون مول نہ رُلن اُگے
کجھ کسے تھیں ماڑے ہوسن کجھ کسے تھیں چنگے
جندراں وچوں ہر شے نکلے آٹا میدہ پورا
دُر جا لگی منزل اندر تھک طبیعت جاندی
کدی خوشی وچہ کھڑ کھڑ ہسن کدی غمی وچہ روندے
لکھ خیال کچیون بھاویں مصرعہ راس نہ آوے
پلو چہ پار سمندروں ہووے کتے نہ آوے ٹھاکی
غنچے تے پھل کھڑیا ہویا ہک خوشبو نہ دیندا
پہلے پہل صدیق محمد لالی لال پروئے
حافظ برخوردار لوالی ہور ہوئی ہک جوڑی
دوہاں لکھ یوسف قصے پائی برخورداری
اس بھی وچہ زمانے اپنے واہ فوقیت پائی
اس بھی حضرت یوسف والا سوہنا ذکر سنایا
کر گیا ختم کہانی پچھے شعر پنجابی والی

احسن قصص کتاب جو اسدی سب تھیں احسن ہوئی
عبدالستار بھی اپنی تھانویں چنگا زور لگایا
اکثر شعر رسیلہ اسدا دلنوں اثر کریندا
اسنھیں پچھے کرم الٰہی قصہ رہیا بناندا
حافظ صاحب ذکر یوسفدا وچہ تفسیر سنایا
ترجمہ سورت یوسفدا یک نظم فیروز بنایا
بھیرے وچہ بھی تہناں شخصاں شروع کیتا ایہ قصہ
دوجا لجے بناندا رہندا ہے بے علم نمانا
تریجا اس عاجز دے کولوں یاراں شروع کرایا
سخن وراندے پڑھنے لائق مینتھیں نظم نہ ہوئی
نال پیار جے روٹی ہوڑے کوئی غریب نمانا
چرب نوالے شاہ لوالے ہر گھر ناہیں پکدے
جو کجھ ملے محبت پاروں اوہا پسند لیاون
رہنوں سونپ پذیر فقیرا حوصلے رکھ لمیرے

اسدے جیہا پنجابی یوسفؑ بنیا ہور نہ کوئی
ذکر رسولاں تے تمثیلاں بہت مناسب لیایا
عاشق مدح نبیؐ دی اندر موتی گیا پریندا
ایہہ سرمہ پاون سوکھا نہیں مٹکایا جاندا
بااسناد تمامی قصہ سوہنا انہاں بنایا
چند ورقاں وچہ فیصلہ کرکے ناں گلزار ٹکایا
اک مرگیا بناندا عاجز لیا ثوابوں حصہ
بے علماں وس لوپے نہ شالہ ایسا شعر بنانا
نام پذیر نکارا سب تھیں جس نے اج مکایا
ایہہ پھر بھی مومن بندہ رد نہ کرسی کوئی
دانشمند قبول کریندے جو اوہ رکھے کھانا
ہسے ٹکرا اے مسکیناں دے چنگے لوک نہ دھکلدے
گوشت زردے ویکھ کسے دے کھچڑی چھوڑ نہ جاون
انشاء اللہ پاک جنابوں لول منیبن تیرے

کرو کتاب حوالے ربدے چھوڑو ذکر اتھائیں
خاتمے اتے خاتمے کارن منگ نے کجھ دعائیں

یارب صدقہ نبی محمدؐ صدقہ پنج تناندا
صدقہ کل اصحاب کباراں بھی صدقہ چونہہ یاراں
صدقہ ابراہیمؑ خلیلوں صدقہ اسماعیلوں
صدقہ حضرت مہتر یوسفؑ صدقہ کل رسولاں
صدقہ ملک مقرب یارب صدقہ چار کتاباں
صدقہ حضرت غوث الاعظم صدقہ کل اولیاواں
صدقہ کل پیاریاں اپنیاں یارب پاک گرامی
دیئں لقا مبارک اپنا بھی دیدار نبیؐ دا
ہر مشکل ہر سختی کولوں بخشیں آپ پناہاں

صدقہ پاک اماماں باراںؑ صدقہ معصوماں دا
صدقہ کل شہید مہاجر صدقہ کل انصاراں
بھی صدقہ اسحاقؑ پیغمبر صدقہ اسرائیلوں
صدقہ کل انبیاواں پاکاں محبوباں مقبولاں
صدقہ اپنی عزت برکت رحمت فضل ثوابوں
صدقہ کل اقطاباں غوثاں صدقہ کل صلحاواں
کرکے فضل پذیر بندے نوں بخشش گناہ تمامی
مردیاں منکر رکھیں میرا کلمے اُپر عقیدہ
ہر منزل وچہ مینوں یارب رکھیں وچہ نگاہاں

نہ توں وسریں میرے تائیں ناہیں وسراں تینوں
سب قرضاں تھیں فارغ کرکے دنیا کنوں چلائیں
جیوں تدھ سوہنی شکل خدایا بخشی میرے تائیں
سوہنا کرکے زندہ رکھیں سوہنا کرکے ماریں
بخشیں ساتھ رسول اللہ دا روز قیامت سایاں
نیکاں عملاں والیاں تائیں عملاندی وڈیائی
ہر منزل وچہ کلمہ طیب کریں وسیلہ میرا

کریں نصیب حیاتی اندر حج مبارک میتوں
دوہاں جہاناں اندر یارب تنگی نہ وکھلائیں
اِتے طور حیاتی اندر سوہنے عمل کرائیں
سوہنا کرکے روز قیامت پل تھیں پار اوناریں
نال شفاعت عفو کراوے میریاں سب خطایاں
کلمے باہجوں میں عاجز نوں ہور نہ شیئی کائی
ماپیو سن استاداں خویشاں جنت بخشیں ڈیرا

## چند اشعار از منشی محمد شاہسوار خوشنویس سکنہ حضرت کیلیانوالہ ضلع گوجرانوالہ

دیکھ محمد شاہ سوارا دنیا چلن ہاری
ہے افسوس جوانی ویلا ہرگز ہتھ نہ آوے
ہن ایہ حال جو گذر یا جاوے سینو ہور اگیرے
اچا نک دسے منہ اُتے وندیں ہلن آیا
چٹے وال غماں تھیں ہوئے طاقت عنقا ہوئی
پنجیتر سال کتابت اندر ویلا وقت گوایا
ہن بس پاک خداوند کولوں منگدا ہنت دعائیں
توبہ لکھ ہزاراں واری میرے سچے سائیں
مرنا ہو اگیرے آیا کی ڈرناں کی ڈرناں
دو فرزند الٰہی مینوں بخشے موتی دانے
ہور محمد وحید چھوٹیرا عمدہ پڑھے پڑھاوے
دونویں لائق فائق بیٹے اللہ بھاویں ہوئے
حضرت کیلیانوالے اندر جاگہ چند دیہاڑے
واہ کمال محمد ولیذیرا تیرے تائیں
جو اذکار سنایا تونے پڑھیاں لذت آوے
عالم پوری غلام رسول اک شاعر گذریا بھائی
نہ ہویا نہ ہووے ایسا شاعر کدیں کدائیں

یار پیارے لد سدہارے آگئی تیری واری
ناواقف ہو واقف جاوے عزت نال بہاوے
وٹ پئے کل چہرے اُتے گہلاں بڑی ہٹیرے
بینائی شنوائی ہوراں ویلا کوچ منایا
بابا بڈھڑا ہر کوئی آکھے غصہ گلہ نہ کوئی
ہے افسوس نیکوئی والا کدے نہ حرف الایا
بخش خطائیں میرے سائیں دوزخ کنوں بچائیں
ماپیو خویش قبیلے مومن بخشیں میرے تائیں
جیوے کوئی ہزاراں برساں اوڑک ہکدن مرنا
نام محمد سعید بکی دا نقشے داکم جانے
زندہ رہیا تے انشاء اللہ عالی رتبہ پاوے
اللہ عمر زیادہ کرے تتی وا نہ لوہوئے
کلمہ پڑھدے تے جنت منگو دوزخ اگ نہ ساڑے
دنیا وچہ اسودہ ہوویں رحمت روز جزائیں
رمزانوالا قدر پچھانے حاسد جلبل جاوے
جوڑ گیا جیوں قصہ یوسف ہور نہ جوڑے کوئی
وچہ پنجابی افضل سب تھیں بخشش اللہ سائیں

استھیں بعد ایہہ ایہہ قصہ ہوراں نالوں چنگا
شیخ الٰہی بخش سوداگر وڈیاں کرماں والا
غرباتے مسکیناں تائیں شفقت نال بہاوے
نیک اولاد الٰہی دتی ہوئی برکت والی
قسمت نیک تے چٹے گورے چہرے شکلوں
سبھ تھیں نکے نالوں وڈا سوہنا اک برادر
کل حساب دوکان کتاباں پوری طرح نبھائے
نیک اولاد اوہناں نوں اگوں دیوے اللہ سائیں
اللہ نال خیریت رکھے نکے وڈے سارے
بس محمد شاہسوارا ایتھے گل مکائیں

عبدالستار وغیرہ چھیڑے ابیں کر گئے دھندا
نیک بزرگ مبارک صورت بڑیاں شرماں والا
خیر خیرات ونڈے اکثر رحمت رب تھیں پائے
سبھے حاکم کرن حکومت پاون درجے عالی
قدمیانے بھارے جتنے واتا بیٹا عقلوں
ناں جلال الدین پیارا ہویا اوہ متاجر
اللہ دیہہ حیاتی دونی دشمن دسلے کھاوے
کرے ہدایت سبھناں تائیں آخر دے دم تائیں
تتی وا نہ لگے شالہ فضل کرے رب تارے
باایمان مرے ہر مومن جنت اندر جائیں

# تاریخ اختتام کتاب ہٰذا طبعزاد ڈاکٹر محمد منظور احمد صاحب منظور خلف الرشید حضرت مصنف صاحب ساکن بھیرہ ضلع شاہپور

لو جناب اب ہو گیا تیار یوسف دلپذیر
جستجو تھی جس کی بیحد شوقیہ اور کو بکو
شائقین بس نہیں کافی ہے یہ ہر بزم میں
غمزدوں کا غمزدا مونس ہے یہ تنہاؤں کا
صوفیا کا ورد ہے اور رہنمائے عاشقاں
دیکھئے انصاف سے اسکی نزاکت کو ذرا
پڑھتے پڑھتے شعر اسکے بس نہیں کرتا ہے دل
فکر جب تاریخ کو دلیں کیا منظور نے

کیا پسندیدہ ہیں یہ اذکار یوسف دلپذیر
آ گیا وہ چھپ کے ہر بازار یوسف دلپذیر
محفلوں کا زیب اور سنگار یوسف دلپذیر
واعظوں کے واسطے ہتھیار یوسف دلپذیر
کون ہے جسکو نہیں درکار یوسف دلپذیر
کیا مزہ دیتے ہیں یہ اشعار یوسف دلپذیر
شعر ہیں یا موتیوں کے ہار یوسف دلپذیر
بولا ہاتف جب ہے بلبل گلزار یوسف دلپذیر

یلوحہ لطف فی القرطاس دہرا
وکابر تار سیم مے فی اسرابی
۳۲۷ھ ماہ محرم تحریر نمرد

سال ہجری سے ہوا فارغ تو سال عیسوی
کہدیا دل نے میرے اخبار یوسف دلپذیر
۱۹۰۶ء ۱۹۰۹ء

لکھیا ہویا چھپ سال نہہ
رکھے جے کوئی لکھن والا باورا
گل گل مٹی ہوئی ۱۹۰۹ء

# مسدس منجانب حافظ خدا بخش صاحب قیصر چنیوٹی

واہ واہ مرد دلپذیر فقیرا تیریاں دھمن کمایاں
کیا کیا عجب کتاباں تیریاں جگیں دھماں پایاں

خوش تصنیفاں تے تالیفاں جو جو تدھ بنایاں
کراں دعائیں مولا اگے میں عاجز رو رو کے
احسن قصص زلیخا یوسفؑ کیا تدھ عجب بنایا
تدھ بھی سوہنا کر کے اسنوں واہ واہ رنگ چڑھایا
چن چن پھل سخندرے ہتھوں دھر ہائی ہار پرو کے
کیا کجھ اس گلزار تیرے دی میں تعریف الاواں
کر کر سیر پیا خوش ہوواں تے قربانی جاواں
پھر گئے اج پنجاب ترہیں وچہ شعر تیرے ہو کے
واہ واہ شعر تیرے دیاں لہراں مارن موج اچھلاں
پٹ جگاون سوز برلے دیکھے ورد او تھلاں
بٹھے پئے اوہ رکھے شاعر شعر جنہاں دے پھو کے
واہ واہ سخن عجائب تیرے واہ واہ سوز اینہاں دا
خوب تیار ہویا مشغولہ عاشق دردمنداں دا
جاون کھبہ دلاں وچہ اینویں جیویں برچھی کو کے
ذکر بزرگاں پاکاں لوکاں جو جو تدھ لیا ملے
ہے افسوس انہاں نوں پڑھ کے جو نہیں عمل کماندے
اوہو قسمت تری جنہاں دی سندے نہیں کھلو کے
حاسد کر کر حسد نکمے بھرے وچہ بارا سڑدا
کر کر ریسیاں جھرباں وانگوں نقص نکمیں پھڑدا
کسدی طاقت ایس زمانے شعر تیرے نوں ٹوکے
ڈٹھے تے ازمائے میں بھی شاعر گھنے گھنیرے
پکے شعر صفائی والے جیویں ٹٹے میں تیرے
ٹوک پئی اج شعر تیرے دی ہر شہرت ہر تو کے
جنہاں مثالاں ... پھر ... بپٹ ... خوبیاں
چھٹا گھسور اتیز طبیعت قول نہ جاندا کھلیا
وہن پئے دریا جیونا رو پھر اوہ کسے نہ روکے
جو مضمون لیا تدھ اوہا چنگی طرح بنھایا
بیشک ایس زمانے اندر تینوں رب وڈیایا

پڑھ پڑھ خلقاں گھول گھمایاں تے قربان لوکایاں
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
سب قصیاں تھیں سوہنا قصہ رب جنہوں فرمایا
کل پنجابیاں وچوں سوہنا ایہ گلزار کھڑایا
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
عقل نہ آوے کیونکر اسدی مدح بیان سناواں
بلبل وانگوں گل گل اتے حمد الٰہی گاواں
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
کسن سواد جویں او جھلاں کی دساں اوہ گلاں
از ہر جہے نمانے اینویں مار گئے ترٹ پلاں
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
جو کڑیاں بنھ لٹ لٹ کھڑدے صبر قرار دلاندا
ہر ہر لفظ مؤثر تیرا دلنوں پڑدا جاندا
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
کرن نصیحت ہر بندیوں وعظ پئے فرماندے
عمل کماون ورجے پاون نیک نصیب انہاندے
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
بھوں ہتھ پیر مریندا اپر پھیر آ پٹھا جھڑدا
شیراں اُپر لومبڑیاں دا کدیں نہیں نہوں اڑدا
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
پڑھے سنے تے جاپے لوتے ہندی شعر بتیرے
ایسے شعر نہ ہور کسے دے نہ پھر ہوسن میرے
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
وزن توانی اتے ردیفاں ٹول نہ اُمریا رہیا
کی ہویا جے حاسد شوہدا ورنے جھیا کہیا
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
کردتا سیراب باغیچہ ایسا بحر چلایا
تیرے نال مقابل ہونا نہیں کسے دا پایا

(امرت الیکٹرک پرنٹنگ پریس لاہور)

اوہ کی کرن مقابلہ تیرا جیہڑے بال کلھو کے
ایپر ایس زمانے اندر چال اجیہی ہوئی
تکاں جوڑ لوے اج جیہڑا شاعر جانن سوئی
جو صراف سخندے آہے ہو گئے فوت چڑو کے
لکھ لکھ شکر خدا دا پھر بھی تے حمداں لکھ واری
بالا بول کیتا رب تیرا وچ ولایت ساری
جسدے پچھے غیر تیا ننوں تیرا اساں بھی ٹھو کے
چھاپن والے رہن سلامت جو اسنوں چھپوا ندے
نفع اٹھاون آپ تے نالے لوکاں فیض پوچاندے
۱۳۴۸ھ
فضلا ندامینہ کھڑے اہناندے داغ دلاندے دھو کے

شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
سخن ورانتوں کوئی نہ تکھے نہ کبرعا دِل جوئی
ہے افسوس جو رہیا اجکل قدر شناس نہ کوئی
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
وچ پنجابی شعر تیر ینوں جس بخشی سرداری
ایہ قصہ ہُن فضل الٰہوں چھپیا کتنی واری
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے
صحت تے خوشخطی پاروں کوشش بہت کراندے
ئئے مصنف دو ہن جہانیں بیڑے پار اہناندے
شالہ رہیں پذیر فقیرا سدا حضوری ہو کے

## چند ابیات از حافظ خدا بخش صاحب فرخ پوری عفی اعنہ

لکھ مبارک مولوی صاحب دلپذیر سخن نوں
جسدے شعر اشعار رسائل اک توں اک سوائے
یوسفؑ دلپذیر عجیبہ افضل کل تصنیفوں
ہن ایہ قصہ فضل خدا تھیں چھپیا ستویں واری
کاتب اسدے اپر ہووے ربدا فضل مدامی
منگ دعا خدا بخشا توں فضلوں اللہ سائیں

فضلوں رب بخشی مقبولی جسدے شعر سخن نوں
لائق فائق شائق بندے پڑھ سن گھول گھمائے
لاکھاں بندیاں فیض اٹھائے اس تصنیف شریفوں
تیراں سو اناسی ہجری نال خدا دی یاری
کیا خوش لکھیا رکھے اللہ جاری فیض مدامی
کرے قبول ایہ تحفہ بخشے قاری سامع تائیں

## تقریظ از مولوی فضل حق فضل موضع ٹھکہ ضلع گجرات ڈاکخانہ جلالپور جٹاں

ایہ تقریر تحریر پذیر والی پُر تاثیر تقریر تیار ہو گئی
مشرک بدعتی دیکھ کے پھرن سرکدے دلیں جنہاں نوں شرکدی مار ہو گئی

تازے پھل وچ باغ توحید پھلے طبع مومناں دیکھ سرشار ہو گئی
جدیں مولوی عبد الستار لکھی ایہ بھی عجب تیار گلزار ہو گئی

ہر ہر نال بیان تمثیل سوہنی وچ ایس کتاب اظہار ہو گئی
فضل دین دی جنہاں تبلیغ کیتی رحمت اوہناں تے رب ستار ہو گئی

تمت بالخیر

# فہرست مضامین کتاب قصص المحسنین جدید کلاں معروف بہ گلزار یوسف علیہ السلام

تمت بالخیر

اگست ۱۹۵۹ء

ماه محرم سنه ۱۳۷۹ھ